Farnost Vratislavice nad Nisou
kaple Vzkříšení
neděle 4. adventní 24. 12.
mše svatá 8.30
Slavnost Narození Páně
Štědrý den 24. 12.
stavění betléma, s dětmi 10.00
Vigilie narození Páně, mše svatá 16.00
noční bohoslužba slova 22.00
Boží hod vánoční 25. 12.
mše svatá 8.30

Svátek Svatého Štěpána 26. 12.
mše svatá 8.30

O svátečních dnech (25. 12. a 26. 12.) bude vždy od 14.00 do 15.00 hodin kaple otevřena pro veřejnost s možností prohlídky betléma.

Svátek Svatého Jana, apoštola a evangelisty 27. 12.
mše svatá, s žehnáním vína 17.00

Svátek Svaté Rodiny Ježíše, Marie a Josefa 31. 12.
mše svatá, s obnovou manželských slibů 8.30
bohoslužba slova na poděkování a s prosbou o Boží pomoc do nového občanského roku 17.00
Slavnost Matky Boží Panny Marie 1. 1.
mše svatá 8.30
Slavnost Zjevení Páně 6. 1.
mše svatá 8.30

Řeckokatolická farnost Liberec
Liberec
kostel Nalezení sv. Kříže
Štědrý den 24. 11.
Večirnja 17.00
25. a 26. 12.
mše svatá 10.00

Ještě v adventu

Římskokatolická farnost Sv. Barbory Rynoltice

Vás zve do rynoltického kostela 3. prosince 2006 v 11.00 h na poutní mši svatou ke cti sv. Barbory.

Po mši svaté scénka o svaté Barboře.

duchovní správci

Z KRONIKY NAŠICH FARNOSTÍ
1. AŽ 30. LISTOPADU 2006
Křtem byli mezi nás přijati:
Farnost Ruprechtice
Zuzana Žáková
Aneta Vlková
Řeckokatolická farnost Liberec
Liberec
kostel Nalezení sv. Kříže
Jaroslav Krysa (17. 9. 2006) vč. svátosti biřmování
Petr Kysela (24. 9. 2006) vč. svátosti biřmování
David Udič vč. svátosti biřmování
Srdečně blahopřejeme.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili:
Farnost děkanství Rochlice
Tomáš Gábor (1942)
Farnost Ruprechtice
Koloman Berki (1948)

duchovní správci

Vydává Římskokatolická farnost v Liberci - Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi.
Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV - Ruprechtice, datum vydání: 3. 12. 2006
tel. 485 120 004, (485 121 293), e-mail: liberec.ofmZquick.cz, dop. cena 5,- Kč, za obsah odpovídá P. Antonín OFM
Foto na titulní straně - Maria Johanko od Kristovy tváře, „budeš nádhernou korunou v Hospodinově ruce, královskou čelenkou v dlani svého Boha“ (Iz 62, 3).
Internetové stránky – libereckých farností: http://www.rkc-lbc.cz, – Oblastní charity Liberec: www.charitaliberec.cz
Prosíme čtenáře o návrhy a názory (i kritické) k časopisu i jednotlivým článkům

3. 12. 2006 / Číslo 1 / Ročník 5

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

S radostí vám oznamujeme, Antonín 3

PASTORACE

Obrázek informuje –P. Mgr. Peter Ján Wach OFM 3
Liberecké misie
(pátek) – Úvod do zástupné modlitby, br. Benedikt OCarm. 4
Vojenský a Špitální Řád sv. Lazara Jeruzalémského, Ing. Antonín Schauer KLJ 5

DĚTI A MLÁDEŽ

Svatý Mikuláš v našich farnostech 7
Podivuhodné chvíle se Sluneční písní, RNDr. Miloslav Nevrlý 8
Katolické oddíly ICHTHYS oznamují 10
Prohlášení, Ing. Petr Šourek – předseda výboru krajské organizace KDU-ČSL 10

RODINA A ŠKOLA

Jižní Dakota, Roman Joch, Občanský institut 11
Jaký je stát, proti němuž brojí muslimové? http://eretz.cz 12
Fenomén Radio Maryja, Maciej Ruczaj 13
Německo je na cestě stát se muslimským státem, http://info.pravdaoislamu.cz 15

HISTORIE

Ad: Katolická církev a totalitní režimy
20. století, Mgr. Radim Ucháč; Prof. PhDr. Vladimír Nálevka, CSc. 15

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Náš obrázek a zpěvy lidu Božího, Romana Františka Daňová 17
Karmelitánské knihkupectví U sv. Antonína – Redakce doporučuje 17
Ad: Transitus, exitus a hra – Vysvětlení, Jan Voženílek 19
Z liberecké charity, Romana Plischková 19
Adventní a vánoční aktivity ve farnostech – koncerty aj. 20
Vánoční a jiné bohoslužby ve farnostech 22
Z kroniky našich farností 1. až 30. listopadu 2006 24

PŘÍLOHA

Vrátit křesťanské víře plné občanství v kultuře Evropy (2)
– Promluva na celonárodním katolickém kongresu ve Veroně 19. 10. 2006, Benedikt XVI.

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti
Test pro dospělé
Odpovědi na otázky pro dospělé z listopadu
Znáš Písmo svaté? Křížovka
Liberecký úsměv
O dnešním Sešitku na cesty v nizozemštině
– Nizozemí a Franská říše (1), Josef Ježek
Orde van Dienst / Mešní řád – sešitek na cesty

kostel Sv. Jana Křtitele
neděle 4. adventní 24. 12.
mše svatá 10.00
Slavnost Narození Páně
Štědrý den 24. 12.
vigilie slavnosti – půlnoční mše svatá 24.00
Boží hod vánoční 25. 12.
mše svatá 10.00

Svátek Svatého Štěpána 26. 12.
mše svatá 10.00
Svátek Svatého Jana, apoštola a evangelisty 27. 12.
mše svatá 17.00
Svátek svatých Mláďátek, mučedníků 28. 12.
mše svatá 17.00
Pátý den v oktávu Narození Páně 28. 12.
mše svatá 17.00
30. 12.
mše svatá 8.00

Svátek Svaté Rodiny Ježíše, Marie a Josefa 31. 12.
mše svatá 10.00
adorace 23.00
mše svatá na poděkování a s prosbou o Boží pomoc do nového občanského roku 24.00
Slavnost Matky Boží Panny Marie 1.1.
mše svatá 10.00

Dolní Hanychov
kostel Sv. Bonifáce
neděle 4. adventní 24. 12.
mše svatá 7.30
Štědrý den 24. 12.
vigilie slavnosti Narození Páně 16.00
Slavnost Narození Páně 25. 12.
Boží hod vánoční
mše svatá 7.30

Svátek Svatého Štěpána 26. 12.
mše svatá 7.30

Svátek Svaté Rodiny Ježíše, Marie a Josefa 31. 12.
mše svatá 7.30

Slavnost Matky Boží Panny Marie 1.1.
mše svatá 15.00

Dále podle normálního pořádku nebo podle ohlášení.

Farnost Ruprechtice
kostel Sv. Antonína Paduánského
neděle 4. adventní 24. 12.
mše svatá 9.00
Slavnost Narození Páně
Štědrý den 24. 12.
vánoční mše svatá se zpěvy koled za doprovodu orchestru dětí a rodičů 16.00
půlnoční mše svatá Rybova vánoční 24.00
Boží hod vánoční 25. 12.
mše svatá 9.00

Svátek Svatého Štěpána 26. 12.
mše svatá 9.00

Svátek Svatého Jana, apoštola a evangelisty 27. 12.
mše svatá, s žehnáním vína 17.00
Svátek svatých Mláďátek, mučedníků 28. 12.
mše svatá 8.30
Pátý den v oktávu Narození Páně 28. 12.
mše svatá 17.00
30. 12.
mše svatá 17.00

Svátek Svaté Rodiny Ježíše, Marie a Josefa 31. 12.
mše svatá, s obnovou manželských slibů 9.00
(kostel Panny Marie Neposkvrněné a Královny andělů – U Obrázku)
mše svatá na poděkování a s prosbou o Boží pomoc do nového občanského roku 24.00
kostel Sv. Antonína Paduánského
Slavnost Matky Boží Panny Marie 1. 1.
mše svatá 9.00

Slavnost Zjevení Páně 6. 1.
mše svatá, se svěcením vody, kadidla a křídy 9.00
mše svatá, se svěcením vody, kadidla a křídy 17.00

Svátek Křtu Páně 7. 1. (tímto svátkem končí doba vánoční)
mše svatá 9.00

VÁNOČNÍ BOHOSLUŽBY VE FARNOSTECH

Farnost arciděkanství Liberec

Liberec

Slavnost Narození Páně

Štědrý den 24. 12.

arciděkanský kostel Sv. Antonína Velikého

první vánoční bohoslužba 16.00

půlnoční bohoslužba 22.00

Boží hod vánoční 25. 12.

kostel Sv. Antonína Velikého

mše svatá 8.00

mše svatá 10.00

kostel Nalezení sv. Kříže

mše svatá 18.00

Svátek Svatého Štěpána 26. 12.

kostel Sv. Antonína Velikého

mše svatá 8.00

mše svatá 10.00

Rybova vánoční mše s orchestrem (sbor Ještěd a sólisté) 17.00

kostel Nalezení sv. Kříže

mše svatá 18.00

Svátek Svaté Rodiny Ježíše, Marie a Josefa 31. 12.

kostel Sv. Antonína Velikého

mše svatá 8.00

mše svatá, obnova manželských slibů 10.00

Kryštofovo Údolí

mše svatá, obnova manželských slibů 15.30

kostel Sv. Antonína Velikého

děkovná bohoslužba na ukončení občanského roku 2006 16.00

kostel Panny Marie Neposkvrněné a Královny andělů – U Obrázku

mše svatá na poděkování a s prosbou o Boží pomoc do nového občanského roku 24.00

Slavnost Matky Boží Panny Marie 1. 1.

kostel Sv. Antonína Velikého

mše svatá 8.00

mše svatá 10.00

kostel Nalezení sv. Kříže

mše svatá 18.00

Slavnost Zjevení Páně 6. 1.

kaple Sv. Rodiny na faře

mše svatá, se svěcením vody, kadidla a křídy 7.00

kostel Sv. Antonína Velikého

mše svatá, se svěcením vody, kadidla a křídy 18.00

Svátek Křtu Páně 7. 1. (tímto svátkem končí doba vánoční)

kostel Sv. Antonína Velikého

mše svatá 8.00

mše svatá 10.00

kostel Nalezení sv. Kříže

mše svatá 18.00

O svátečních dnech (25. 12. v kostele Sv. Antonína Velikého, 26. 12. v kostele Nalezení sv. Kříže) bude vždy od 14.00 do 17.00 hodin kostel otevřen pro veřejnost s možností návštěvy jesliček.

Vánoční bohoslužby v okolních farnostech spravovaných z libereckého arciděkanství

Štědrý den 24. 12.

Stráž nad Nisou 22.00

Kryštofovo Údolí 22.00

Křižany 23.00

Dlouhý Most 24.00

Slavnost Matky Boží Panny Marie 1. 1.

Stráž nad Nisou 10.30

Farnost děkanství Rochlice

Zpovídá se vždy půl hodiny před mší svatou a dále takto:

Rochlice

kostel Sv. Jana Křtitele

pondělí 18. 12. 15.00 – 17.00

(po mši svaté také možnost)

středa 20. 12. 15.00 – 17.00

čtvrtek 21. 12.

až sobota 23. 12. 15.00 – 17.00

(po mši svaté také možnost)

Dolní Hanychov

kostel Sv. Bonifáce

úterý 19. 12. 15.00 – 17.00

Mše svaté:

Rochlice

S RADOSTÍ VÁM OZNAMUJEME,

že dne 25. 11. 2006
při mši svaté v 11 hodin
v kostele Panny Marie Vítězné
(u Pražského Jezulátka)
odpovíme na milost Božího povolání
do Karmelu Dítěte Ježíše
složením věčných slibů.

Maria Johanka
od Kristovy Tváře

Maria Jitka
od Nejsvětějšího Srdce Pána Ježíše

Maria Johanka, Maria Johanka, o koho se jedná? Proč zrovna nám toto oznámení, zná ji z nás někdo? Ale vždyť je to Blanka, naše Blanka Zajícová! Zmizela nám z očí před osmi lety, kdy zakotvila v rodině karmelitek v Praze a teď se rozhodla zůstat v jejich společenství celý život. Svobodně a uváženě, s konečnou platností.

Kdyby to oznámení dostal redaktor Reflexu, jistě by k Jezulátku přiběhl vyzbrojený několika fotoaparáty, zachytil by Johanku i Jitku jak leží tváří k zemi před oltářem a přitom by mu v hlavě kmitaly nápady, jaký nadpis dá své reportáži. Třeba Zaživa pohřbeny nebo Otroctví uprostřed Prahy, Zmařené životy. Pak přicházejí dvě spolusestry, nabírají z košíčku hrsti květů jako kdysi rozsévačky berou do hrsti květy

a ty padají na dvě bíločerné ležící postavy. Co to má znamenat? Snad další pohřební obřad? Radostná hudba tomu však neodpovídá!

Lidé chtějí senzace, neobvyklé zprávy, mimořádnosti – a tady je vážná událost.

Ty květy jistě připomínají jejich patronku, která prohlásila, že po své smrti bude svět zasypávat deštěm růží – milostí vyprošených u jejího Pána.

Přejeme naší Blance Zajícové, nyní Johance od Kristovy Tváře, aby na ni těch růží hodně dopadlo. Její cesta nepovede vždy růžovým sadem. Ježíšova Tvář vždy nezářila jako na hoře Tábor, ale bude ji provázet celým životem. Blanko Johanko, děkujeme, že jsi uposlechla výzvy našeho Pána.

Antonín

PASTORACE

OBRÁZEK INFORMUJE

P. MGR. PETER JÁN WACH OFM

- Narozen pod Vysokými Tatrami ve vesničce Mlynica; bylo to v německém pohraničí jako byl Liberec. Vesnice se německy jmenovala Mühlenbach a do roku 1948 slovensky Milbach.

- Má o šest let starší sestru, ona i rodiče jsou praktikujícími katolíky.

- Do 5. tř. chodil v základní škole v Mlynici, další třídy ve Velkém Slavkově (letos měli setkání po 30 letech).

- Potom stavební zámečník v Kežmaroku, v letech 1980 až 1982 základní vojenská služba.

- Povolán do řehole a ke kněžství.

- Dva roky večerní školy, maturita a nástup do noviciátu v Popradě.

- Devět let stavebním zámečníkem, dva roky údržbář v ústavu pro postižené děti v Košicích.

- 1994 kněžské svěcení a od 1. 9. ustanoven administrátorem rochlické farnosti. Potom šest let kvardiánem a administrátorem farnosti v Moravské Třebové, nyní zpět v Rochlici.

Mé začátky jako učitele náboženství

První hodiny jsem absolvoval v pražském klášteře v roce 1993. Učil jsem šestou třídu – s jedním děvčátkem jsem se setkal tady v Liberci, kde se hlásila na studia; nevím ale, zda byla přijata.

Možná nejzajímavější byla první hodina s 3. a 4. třídou v Moravské Třebové. Děti zkoušely, co si mohou dovolit. „Zlobily" a nejvíc Honzík – sice už třetí, ale nejrozmazlenější dítě ze zbožné rodiny. Přikázal jsem mu, aby si přesedl na jiné místo. Tvrdohlavě odmítal, a i když jsem se postavil, stále odmítal poslechnout. Tak jsem ho chytil, ale on se zase chytil židle a nechtěl se pustit. A tak jsem popadl milého Honzíka i s židlí, zdvihl jsem to nad hlavu a vynesl za dveře. Dveře jsem zavřel.

Studený pot mě polil, když po hodině Honzík za dveřmi nebyl a zůstala tam jen židle.

Všechno ale dobře dopadlo, ale podruhé bych už asi Honzu hlídal jinak, aby mi neutekl.

Nejraději učím malé děti a ty, co se připravují na svátosti, ale nemám velké problémy i s jinými ročníky. Nechtěl bych však učit 12 až 15 hodin denně, jak někdy musí páni faráři na Slovensku.

V naší farnosti máme tři skupiny po pěti dětech a jedno spolčo mládeže, což je dost málo. Výuku pokládám za důležitou, ale musí být současně hrou i vážnou věcí. Je důležité vytvořit dobrou partu. Tato parta ale musí vědět, kdo to je BŮH a musí ho mít aspoň trochu ráda. Je důležité, aby děti měly také společné výlety a akce, které pak vrcholí na farním táboře.

Děti nemají chybět ani na mších svatých pro děti a rozhodně ne v neděli.

Věnovat se dětem znamená věnovat se budoucím farníkům a tak je připravovat na život.

Děti si pamatují, že je máme rádi.

br. Peter OFM

Liberecké misie (pátek)
Úvod do zástupné modlitby

Bratři a sestry, během tohoto týdne jsme uvažovali o tom jak přistoupit ke své minulosti, jak uspořádat svou minulost. Uvažovali jsme o svém hříchu a o své otevřenosti vůči Boží lásce. Možná jsme také poznali, jak je to někdy nesnadné – i když víme v čem je náš problém – nějak snadno, rychle, najednou se z něho dostat. Jak člověku někdy dává i léta zabrat, než svoji minulost opravdu, s pomocí Boží milosti, uzdraví. Jak se to někdy s námi vleče.

Ale přece jenom cítíme, že je třeba vytrvalosti, že je třeba našeho stálého rozhodnutí, a že ono to pomaloučku jde. Ale myslím si, že daleko víc bezmocní jsme tehdy, když je společenství, do kterého patříme, nějakým způsobem narušeno hříchem. Naše rodina nebo společenství církve nebo společenství národa. Jak se to dá spravit, když je společenství narušené? Co můžeme dělat, když je společenství v troskách? Jak to já mohu ovlivnit? Co můžu dělat, když v rodině něco přestane fungovat? Když já udělám hřích, vím že ho mám vyznat. Ale když je hřích v tom společenství, působí to jako antisvědectví. Společenství se narušeno, a jak opravit to, to co je takto narušené? Můžeme něco dělat?

Já bych vám chtěl nabídnout jeden biblický příběh, kdy bylo společenství úplně v troskách a kdy se to spravilo. Chtěl bych

si čas v této adventní večerní době a pěvecký sbor **A my taky** Vám určitě svými písněmi navodí hezkou předvánoční atmosféru.

Výtěžek tohoto koncertu je určen na další opravy tohoto kostela.

Skalických, Hanychov

Farnost Ruprechtice
Předvánoční koncert

Zveme Vás do ruprechtického kostela na pátek 22. prosince v 19 h. Vokální sdružení Rosex uvede:

1. G. F. Händel – Halleluja z Oratoria Messias.
2. Směs koled.
3. Jiří Pavlica – Missa brevis pro sóla, sbor a orchestr.

Těšíme se na Vaši návštěvu.

P. Antonín

Farnost Vratislavice nad Nisou
Pozvánka na koncerty

V neděli 3. 12. v 17.00 h bude v kapli Vzkříšení koncert komorního sboru pod vedením paní S. Rygálové.

Ve čtvrtek 14. 12. v 18.00 h bude v kapli Vzkříšení adventní koncert sboru Gaudea studentů Gymnasia a Střední pedagogické školy Jeronýmova ul.

V neděli 17. 12. v 19.00 h bude v kapli Vzkříšení adventní koncert vážné hudby Quarteto con flauto. Vystoupí Václav Slivanský – flétna, Ada Slivanská – housle, Jana Matějková – violoncello, Monika Klicperová – cembalo, Miloslava Fousková – soprán. Program:

Arcangelo Corelli Christmas Pastorale

Georg Friedrich Händel Meine Seele hört im Seehen

Georg Friedrich Händel Concerto a quattro d moll

Georg Friedrich Händel „How beautiful are the fee" from oratorio Messiash

Leonardo Vinci Sonáta D dur

Jakub Jan Ryba Pastorela in E „Jak milé, rozkošné, s Ježíškem býti"

Jakub Jan Ryba Rozmilý slavíčku, pastorela

Antonio Vivaldi Concerto G Minor

Cézar Franck Panis Angelicus

Karel Stecker Směs z nejoblíbenějších písní vánočních

V pátek 5. 1. v 18.00 h bude v kostele Nejsvětější Trojice Tříkrálový koncert sboru Zpívající blechy.

Z dalších akcí

V pátek 8. 12. v 18.30 bude v kapli Vzkříšení 3. adventní setkání v cyklu „Doteky", komponovaný benefiční pořad v režii Stanislava Kubína.

Ve dnech 14. – 21. 12. vždy ve 14.00 – 17.00 h bude ve farním sále otevřena výstava betlémů.

V neděli 17. 12. v 15.00 h bude na faře adventní setkání důchodců.

Václav Vaněk

Z Řeckokatolické farnosti Liberec

V neděli 24. 9. 2006 naše farnost slavila chrámový svátek Povýšení svatého Kříže. Slavnostní bohoslužbu celebroval apoštolský exarcha Msgre. Ladislav Hučko, koncelebroval místní farář o. Ivan Semotjuk. Při slavnostní bohoslužbě vladyka udělil svátost křtu a biřmování Petru Kyselovi, který ve svých 27 letech přijal Krista za svého Boha a Spasitele. K této příležitosti zpíval pěvecký sbor z Berlína pod vedením Dr. Gornera. Po slavnostní bohoslužbě následoval společný oběd v nedaleké restauraci. Po krátkém občerstvení apoštolský exarcha ještě navštívil místní libereckou rodinu Gubaryk.

Od 25. 9. 2006 do 6. 10. 2006 se uskutečnila pouť do Lourdes a Fatimy k místům, kde se zjevila Přesvatá Bohorodička. K pouti, kterou organizoval pražský farář o. Mgr. Vasil Slivocký, se připojilo 15 lidi z naší farnosti s místním duchovním. Za hluboké duchovní zážitky, které jsme mohli prožít, chceme poděkovat apoštolskému exarchovi a otci Vasilovi.

V neděli 26. 11. 2006 se uskutečnil poznávací oběd v rámci projektu „Rodina odvedle". Hlavním koordinátorem je řeckokatolická farnost v Liberci. Základním cílem tohoto projektu je podpořit integraci cizinců do české společnosti.

o. Ivan Semotjuk

V Domově pokojného stáří – Domově sv. Vavřince se konají pravidelné oslavy narozenin a svátků za hudebního a pěveckého doprovodu rodiny jedné z klientek Domova sv. Vavřince. Klienti též pracují na vánoční výzdobě Domova a připravují se na divadelní představení, které se uskuteční díky podpoře dobrovolnického centra Ještěd.

Romana Plischková
Foto
- Rada Oblastní charity Liberec
Karel Korous

Z tvorby klientek Domova pro matky s dětmi v tísni

Když listí padá ze stromů
a podzim hlásí se k nám,
pak slzy žalu a hořkosti
na minulý život potají polykám.
Teď však silná musím být,
protože mám o čem snít.
Nový život nesu na svět v těle svém.
Pevně doufám, že čas rány zhojí v srdci mém.
Pro své děti chci teď žít,
radost, štěstí a lásku jenom pro ně mít.
Snad nebo možná za pár let, zkusím, zda by v životě mém
mohl být další muž. Teď však patřím dětem jen a budu je stále nosit v srdci svém ..

.

Adventní a vánoční aktivity ve farnostech

Koncerty

Farnost děkanství Rochlice

Pokračujeme v benefičních koncertech

V pořadí již 12. benefiční koncert se uskuteční o 2. adventní neděli 10. 12. 2006 v 17 hodin v kostele Sv. Bonifáce v Hanychově.

Vystoupí na něm známý liberecký pěvecký sbor **A my taky** pod vedením sbormistra Lukáše Trykara. Zazní skladby od J. S. Bacha, A. Dvořáka, Z. Lukáše, F Poulence, A. Cmírala, J. Křičky, tradicionály a spirituály.

Srdečně Vás všechny zveme do hanychovského kostela, kde jsou již všechny okenní vitráže opraveny. Udělejte

vám nabídnout příběh Nehemiáše, ze kterého jsme četli první kapitolu. Příběh člověka, který jakoby nám v té knize ukazuje jednotlivé kroky, které mohou být platné i pro nás, když v životě někdy zakusíme, že společenství, do kterého patříme, je v troskách.

Bůh dopustil aby společenství izraelského národa bylo úplně zrušeno, úplně rozvráceno. Izraelité přišli o všechno, co měli, úplně o všechno, co tvořilo jejich národní identitu. Přišli o zemi, přišli o krále, přišli o chrám. Jistým způsobem přišli o Boha, protože v jejich pojetí byl Bůh vázán na chrám, který byl zrušen, spálen, zničen. Jeruzalém, jako obraz tohoto Božího lidu byl rozvrácen, jeho brány byly spáleny. A tito Židé odcházejí do babylonského zajetí, žijí tam ve vyhnanství. Tam jsou určeni k tomu, aby splynuli s ostatními národy. Jenomže v srdcích lidí začne vznikat touha po obrácení. Jednotliví lidé najednou slyší Boží slovo a začínají se vracet k Hospodinu. Objevují zcela překvapující věc, že Bůh je s nimi v cizí zemi. A najednou začíná jakási vnitřní obroda tohoto národa.

A potom po mnoha letech přichází Kýrův edikt, který Židům dovoluje, aby se vrátili zpět. To, co jsme četli z knihy Nehemiáš je zhruba o sto let později, než se Židé směli vrátit. Nehemiáš byl Žid, který dosáhl vysokého postavení – byl královským číšníkem. Což bylo pravděpodobně nejenom to, že naléval víno, ale že byl královým důvěrníkem nebo někým, kdo znal podrobnosti králova života. A král mu musel věřit. Teprve po těch sto letech přicházejí do královského města Židé a Nehemiáš vyzvídá, jak se oni mají v Jeruzalémě. A najednou se dozvídá, že po sto letech je Jeruzalém stejně rozbořen, že hradby nejsou spraveny, že brány nejsou znovu vystavěny, že jsou tam vnitřní nepřátelé, kteří zabraňují, aby se Jeruzalém budoval, a především, že tam je rozdělení, nesvornost, hádky uvnitř Božího lidu. Ten proto nemůže nic budovat, stavět. Společenství, přestože už je svoboda, je rozbořené, vlastně to trvá. Možná víte, jak často se v Písmu svatém vyskytuje obraz, že Jeruzalém je obrazem Božího lidu, obrazem společenství církve, společenství věřících. Nyní bych jenom prošel tím, co Nehemiáš, jak se to popisuje v jeho knize, dělá.

Chtěl bych zdůraznit ten první krok, který jsme přečetli, a to je kající modlitba. Tam se říká, že on když slyšel, že přišli a že Jeruzalém je rozbořen, vůbec mu to nebylo jedno. Nedělal prostě jenom to, že by nadával, že by říkal „neschopni, nic jste proto ještě neudělali.“ Ani to nějakým způsobem nedramatizoval, ale ten text říká, že plakal, postil se a modlil se. A pak je tam modlitba, kterou bych teď přečetl, protože je důležitá ve svých formulacích ...

br. Benedikt OCarm.

Vojenský a Špitální Řád svatého Lazara Jeruzalémského

Téměř před dvěma roky šel v České televizi pořad Rytíři zeleného kříže. Bylo to seznámení s některými činnostmi Řádu sv. Lazara Jeruzalémského v Čechách. Protože se na mě obracela řada známých s žádostí o bližší informace a protože Lazariáni jsou i v severních Čechách, uvádím zde základní informace.

Stručné dějiny řádu

Tento rytířský řád, spojený s křížovými výpravami, vznikl začátkem 12. století společně s johanity. (Již roku **1113** byl papežem jako první potvrzen Řád johanitů, později zvaný **Řád maltézských rytířů**: Rytířský a špitální řád Sv. Jana Jeruzalémského na Rhodu a Maltě. Jejich kostelem je v Praze kostel Panny Marie pod řetězem.) Lazarité se oddělili roku 1120, kdy Roger Boyant, dosavadní rektor špitálu sv. Jana se stal mistrem špitálu sv. Lazara. Do řádu sv. Lazaru vstupovali rytíři, kteří onemocněli leprou a bez obav se mohli starat o takto postižené. Situace v Jeruzalémě si vynutila přeměnu Lazaritů z původně převážně špitálního řádu i na řád vojenský. Lazaritští rytíři se aktivně účastnili řady bitev. Mimo jiné společně s templáři dosáhli v bitvě u Montgisardu slavného vítězství nad sultánem Saladinem. (**Řád templářů** byl založen roku **1120** francouzskými rytíři. Třetím velkým rytířským řádem byl roku **1190** založený **Německý řád.**) Postupně ale byli křesťané

ze Svaté země vytlačováni a pádem Akkonu roku 1291 působení rytířských řádů latinského dominia v Palestině prakticky končí. Přeživší Lazarité odešli na Kypr, ale postupně se přesídlili do Francie, kde jim již roku 1154 daroval král Ludvík VII. hrad Boigny, kde je dodnes dědičná komenda lazariánského velmistra. Řádové komendy vznikaly i v Anglii, ve Skotsku, Švýcarsku, Německu, Čechách a Uhrách. V Evropě se řád staral o nemocné, zejména o postižené leprou. V roce 1308 král Filip IV. Sličný vzal řád dekretem pod svou ochranu s patronátem koruny sv. Ludvíka. (To platilo až do revoluce v roce 1830.) V průběhu dalších let procházel řád sv. Lazara složitým vývojem. Dočasně byl podřízen johanitům a vlivem velmistra Jeana de Levis (1557 – 1564), který byl současně johanitou, došlo k změně řádového symbolu. Místo dosavadního řeckého kříže přijali lazarité osmihrotý kříž johanitů, ale v zelené barvě. Bulou papeže Klimenta XIV. byl roku 1772 řád sekularizován. V té době byl velmistrem Ludvík z Bery, budoucí Ludvík XVI. Po pádu Karla X. v roce 1830 ztratili Lazarité ochranu francouzské koruny a proto se členové řádu obrátili na řeckokatolického patriarchu Maxima III., nejvyššího řeckokatolického představitele Jeruzaléma, Antiochie a Alexandrie, který se stal ochráncem řádu. Po 1. světové válce se stal provizorním generálním místodržícím a později velmistrem don Francisco de Borbón, vévoda ze Sevilly.

V průběhu 2. světové války, kdy se Lazariáni především soustřeďovali na charitativní akce, mnoho členů řádu zahynulo na bojištích, v koncentračních táborech, někteří byli popraveni nacisty. Řád po válce rozšířil svou charitativní činnost po celém světě. Ze známých osobností byl členem např. dr. Albert Schweizer. Jeho nemocnice v Lambarené byla lazariánskou. V čele řádu stojí od roku 2004 jako 49. velmistr J. K. V. princ Charles-Philippe de Bourbon d'Orléans, vévoda z Anjou, synovec hraběte Pařížského. Pro nás Čechy je zajímavé, že jeho dědeček Philippe d'Orléans, který byl dědicem bourbonské i orleánské dynastie, vystoupil důrazně v roce 1938 jako jeden z mála proti mnichovské dohodě. Byl za to ostře napadán fašistickým hnutím Action Francaise. Duchovním protektorem řádu je J. E. László kardinál Paszkai OFM, emeritní primas Maďarska. Velmistr po svém nástupu stanovil základní orientaci Řádu : Víra – Rytířství – Charita.

Žel došlo u Lazariánů i ke schismatu, k rozdělení na španělskou (maltskou) a francouzskou (pařížskou) větev. Obě existují i v České republice. Probíhají jednání o sjednocení obou obediencí, zatím jen s dílčími výsledky.

V Čechách byli Lazariáni již od 12. století. Nejvýznamnější špitály měli v Praze, v Kutné Hoře a Jindřichově Hradci. Jejich činnost byla přerušena husitskými válkami. Po smrti řádového protektora exkrále Karla X., který zemřel 1836 v Brandýse nad Labem, na našem území činnost řádu upadá. K obnovení dochází v roce 1937 zásluhou Karla VI. knížete ze Schwarzenbergu. K významným členům patřil královéhradecký biskup Mořic Pícha. Během druhé světové války někteří Lazariáni v emigraci bojovali na straně spojenců, další se účastnili domácího odboje. Čtyři členové řádu se stali obětmi nacistické perzekuce. Jmenujme alespoň významného kněze Msgre. ThDr. Antonína Bořka-Dohalského, arcibiskupského kancléře a kanovníka metropolitní kapituly na Hradě pražském. Byl považován za nástupce zesnulého kardinála Kašpara.

Po roce 1948 pronásledování Lazariánů pokračovalo. Někteří odešli do emigrace, další byli zatýkáni a vězněni. Velký proces se šesti rytíři proběhl v roce 1959. Jejich největším proviněním podle obžaloby bylo šíření encykliky Pia XII. a informace o Fatimském proroctví. PhDr. B. Lifka a JUDr. H. Mastný dostali po šesti letech, ostatní o něco méně nepodmínečně. Ve vězení byl jimi do řádu přijat významný člen řádu Ing. Petr Řehoř. V zahraničí mezitím postupně vzniklo české velkopřevorství v exilu, v čele s velkopřevorem Karlem ze Schwarzenbergu. Významně s ním spolupracovali Radslav Kinský, Anastáz Opasek OSB, opat břevnovský, a Maurus Verzich OSB, opat emauzský.

Mnohdy však své nositele uspává a ovládá pak nadlouho kulturu, v níž se mu daří: udržuje ji v klamu o sobě i o ní samé. Trvá-li to několik století, může nakonec klidně strhnout masku – a hle: už neodpuzuje, neprovokuje k nápravě, ke korektuře, je docela snesitelný, přijatelný, ne-li dokonce vítaný.

Krize pravdy snižuje úroveň základních úvah o člověku a tím přispívá k dezorientaci v otázkách dobra a zla, k faktickému vychylování lidských životů ze směru přirozeného řádu, k chřadnutí lidskosti.

Kdo ale určuje vzdělanostně-kulturní úroveň? Intelektuál. Čím jsou formovány jeho základní postoje, názory, hodnotící vzorce? Zcela jistě (přímo či zprostředkovaně) filosofií. Jaká filosofická orientace se dnes u nás nastupující generaci intelektuálů nabízí? Postmoderně-moderní. Je na této úrovni nějaká náhrada, možnost volby? Nikoli. Co z toho tedy plyne o naléhavosti potřeby realisticky zaměřeného – kritického – důkladného časopisu? Tyto tři znaky u nás nejsou sjednoceny v žádném časopise" (z „ideje Distance", www.distance.cz).

AD: TRANSITUS, EXITUS A HRA VYSVĚTLENÍ

V minulém čísle Obrázku jsem v závěru Úvodníku na s. 3 napsal: „... při letošním transitu mohlo být ledasco lépe připraveno a rychleji zrealizováno." Zjistil jsem, že tato nevhodně formulovaná poznámka vyvolala některé nejasnosti.

Upřesňuji, že obsahem je pouze fakt, že kdyby určité organizační záležitosti týkající se transitu byly projednány již přede mší svatou, a ne až před samotným transitem, mohl transitus začít dříve. Celá slavnost byla krásná a duchovně povznášející; proto není důvod cokoliv kritizovat.

Čtenářům se za případné nedorozumění omlouvám.

Jan Voženílek

Z LIBERECKÉ CHARITY

Oblastní charita Liberec se v letošním roce zapojila společně s Řeckokatolickou církví do projektu Rodina od vedle. A jak tento projekt probíhá? V neděli 26. listopadu rodina cizinců žijících v České republice navštíví společně se svou asistentkou rodinu Čechů a poobědvá u nich. Projekt probíhá ve stejný den a stejnou hodinu v celé České republice. A co je cílem tohoto projektu? Odstranění předsudků a navázání nových a možná i trvalejších vztahů s našimi hosty. Vzájemným setkáním nejen získáme informace o nám neznámé zemi, o obyčejích a zvycích našich sousedů – cizinců, ale také otevřeme oči našim známým, blízkým, či spolupracovníkům a přesvědčíme je o vhodnosti tohoto projektu. Tímto Vás všechny vyzývám: „Kdo se nestihl zapojit do projektu v tomto roce, zapojte se v roce příštím, abyste jste i Vy poznali své sousedy od vedle."

V Domově pro matky s dětmi v tísni – Domově sv. Anny v současné době finišují stavební práce na úpravě chodníků a oplocení. Maminky pokračují v Kursu rozvoje osobnosti konaného pod záštitou Evropské unie a Libereckého kraje v rámci projektu Společný regionální operační program (SROP) „Pomoc matkám s dětmi ohrožených sociálním vyloučením."

zemích. Autor vychází z bohatého archivního materiálu (soudní spisy, svazky StB, akta církevních tajemníků), odborné literatury i z četných vzpomínek pronásledovaných duchovních. Kniha mapuje osudy řeholníků obecně (monstrproces Machalka a spol., likvidace řeholí v roce 1950 – Akce K, pobyt v centralizačních a internačních táborech, u PTP, série procesů), ukazuje obvyklý postup od zatčení, přes drastické vyšetřování, soudní přelíčení až po věznění, ale zachycuje také jednotlivé případy odsouzených řeholníků. Autor rovněž popisuje tajné řádové aktivity a specifický odpor řeholníků proti totalitnímu režimu, zmiňuje řeholní emigraci, osudy mučedníků a neopomíjí ani kolaboraci. Důležitou součástí díla jsou medailony významných osobností z řad členů řeholí, přehled procesů, statistika perzekuce a fotografie perzekuovaných. Druhá část díla přináší českému čtenáři dosud nepříliš známá fakta o martyriu katolické církve s důrazem na řády v ostatních komunistických zemích střední a východní Evropy. Vše doplňuje jmenný rejstřík, který je dobrým pomocníkem pro orientaci v textu.

Ženské řehole

Sborník příspěvků z konference spolupořádané Konferencí vyšších představených ženských řeholí v ČR 1. října 2003 v kostele Sv. Voršily v Praze. Jde o první publikaci, která komplexně zpracovává osudy ženských řádů a kongregací v období komunistické totality u nás. Nalezneme zde jak obecnější pojednání historiků Mgr. Petra Tesaře a Mgr. Vojtěcha Vlčka, tak i detailní zachycení dějin jednotlivých ženských řádů a kongregací (celkem 26 příspěvků), zpracovaných pamětnicemi, představenými řeholí či řádovými historičkami. Příspěvky jsou sepsány na základě velkého množství pramenů různého druhu: archiválie státních archivů – dokumenty Státního úřadu pro věci církevní (SÚC), materiály církevních tajemníků; soudní spisy, řádové kroniky a další materiály z archivů řeholí, vzpomínky, korespondence sester aj. Velmi cenné jsou citované vzpomínky perzekuovaných řeholnic z věznic a internací. Text vhodně doplňují přílohy – např. cenné dokumentární fotografie, rozsudky odsouzených sester, zprávy z dobového tisku, příkazy církevních tajemníků k vystěhování sester, návrh SÚC na likvidaci ženských řeholí apod.

Kniha souhrnně a přesvědčivě ukazuje českému čtenáři, že také řeholní sestry patřily mezi skupiny, jež byly přes svou zdánlivou „neproblematičnost“ komunistickým režimem permanentně šikanovány a perzekuovány a prošly v tomto období podobně jako biskupové, kněží a řeholníci skutečným martyriem.

2. *DISTANCE revue pro kritické myšlení*

Cena jednoho výtisku: včetně poštovného 95 Kč (v knihkupectví U sv. Antonína 75 Kč) – roční 380 Kč

Vydává: čtvrtletně Distance, občanské sdružení

V článku Jižní Dakota je otázka: „Kolik je médií, ve kterých by byly třeba jen pokusy o takový výklad?“ O výklad, který by lidem ozřejmil podstatu člověka tak, že by ve dnes rozhodujících otázkách nerozhodovala hlasování, usnesení úřadů? Že by odpovědi na tyto otázky byly zřejmé a většině lidí srozumitelné? Že by se o nich vůbec nemuselo ani hlasovat, ani rozhodovat a že by došlo k všeobecnému souhlasu s pravdou? Takovým médiem chce být Distance.

„Omyl, ten věrný průvodce lidského myšlení, nahlas sice všemi odmítaný, ale v převlecích uctívaný a milovaný. Někdy budí neklid, vyvolává zaslouženou reakci.

Po roce 1991 proběhla slavnostní investitura obnoveného velkopřevorství v chrámu Matky Boží před Týnem. Velkopřevorem se stal Radslav Kinský a duchovním převorem Msgre. Karel biskup Otčenášek. Po odstoupení Radslava Kinského a úmrtí jeho plánovaného nástupce Václava Bořka-Dohalského v roce 2004 se stal českým Velkopřevorem Jan Dobrzenský z Dobrzenic. Po arcibiskupovi Karlu Otčenáškovi převzal jeho funkci Msgre. František Václav Lobkowicz Opraem., sídelní biskup ostravsko-opavský. Řád udržuje úzké styky a spolupráci především s řádem Maltézských rytířů a s Křižovníky s červenou hvězdou. V současné době má České velkopřevorství komendy Pražskou a Moravskou, delegaci (menší komendu) Severočeskou. Duchovním centrem severočeské delegace je basilika Navštívení Panny Marie v Hejnicích, P. Miloš Raban ChLJ je od září letošního roku členem řádu.

Poznamenejme ještě, že ChLJ je zkratkou pro duchovní stupeň Chaplain – Chapelain – Cappellanus – kaplan a KLJ pro světskou řádovou hodnost Knight – Chevalier – Eques – rytíř.

Literatura pro hlubší poznání

Buben M. M., Encyklopedie řádů a kongregací v českých zemích, díl I. Libri, Praha 2002 (blíže o publikaci viz minulý roč. Obrázku, č. 7, 15. 6. 2006, s. 22)

Županič J., Vojenský a špitální řád svatého Lazara Jeruzalémského a osudy jeho Českého velkopřevorství, řádový materiál, Praha 2004

Ing. Antonín Schauer KLJ
velící komtur Severočeské delegace

Foto
- Lazariánský kříž je osmihrotý, se všemi rameny stejně dlouhými, tvarem stejný s křížem maltézským (takto je tento kříž nazýván v heraldické terminologii) – na rozdíl od maltézského kříže, který je stříbrný, má kříž lazariánský smaragdově zelenou barvu.

DĚTI A MLÁDEŽ

Svatý Mikuláš v našich farnostech

Římskokatolická farnost Sv. Antonína Velikého – arciděkanství – a Karmelitánské knihkupectví U sv. Antonína zvou v úterý 5. prosince 2006 v 16.30 do Karmelitánského knihkupectví U sv. Antonína v Kostelní ulici (vedle fary) všechny děti z naší farnosti (s maminkou a tatínkem či s babičkou a dědečkem) na setkání se svatým Mikulášem.

Před příchodem svatého Mikuláše je připraven zajímavý program, následovat bude tradiční svatomikulášská nadílka.

Kontaktní osoba Michal Olekšák, mob.: 602 945 915.

Ve **farnosti Sv. Jana Křtitele – děkanství Rochlice** – bude 6. prosince mše svatá v 17 hodin. Do kostela přijde svatý Mikuláš, ale nedal vědět, v kolik hodin přijde.

V úterý 5. prosince se na faře **v Ruprechticích** koná mikulášská nadílka. Začátek v 17 hodin. Bližší informace Simona Eliášová a Dana Glaserová.

Do Vratislavic nad Nisou přijde svatý Mikuláš dvakrát. Poprvé v sobotu 9. 12. po mši svaté, která je v 15.30 h. Svatý Mikuláš školních dětí přijde do farního sálu. Podruhé v neděli 10. 12. v 15. 00 h bude ve farním sále pohádka pro všechny, po ní svatý Mikuláš pro rodiny s dětmi.

Z různých zdrojů, kdo co zaslechl

Podivuhodné chvíle se Sluneční písní

Před několika týdny mě bratr Felix – spiritus movens tohoto měsíčníku – vybídl, abych do každého čísla příštího, pátého ročníku Obrázku libereckých farností psal tématické články pro jeho čtenáře. Neodradily jej ani moje výmluvy, že jsem přírodovědec a že nevím, jak bych mohl svoji profesi a svoje zájmy účinně uplatnit na stránkách Obrázku a čím bych mohl svým psaním zaujmout a obohatit jeho čtenáře.

Nabídku jsem považoval za poctu, ale zároveň za věc, o které bylo nutno vážně přemýšlet. Znovu jsem přečetl všechny Obrázky od začátku do konce (mám všechna čísla) a teprve až při jejich souhrnné četbě jsem si začal uvědomovat, že na jejich stránkách postrádám právě přírodu v jejích nekonečně proměnlivých podobách. Přírodu, která tak hluboce, zvláště v mládí, ovlivňuje lidské duše. Zároveň se mi zdálo – ale i to může být jen můj subjektivní dojem – že by v Obrázku mohla a měla být věnována niternější pozornost mládeži. Třeba té, která se schází na libereckých farách. Liberecký katolický skautský oddíl ICHTHYS, jehož členové by měli mít k přírodě obzvlášť hluboký vztah, má dokonce svoji klubovnu přímo na františkánské faře v Ruprechticích.

Při četbě jsem se rozpomínal i na svoje (dnes už velmi vzdálené) mládí i na to, co *mě* kdysi inspirovalo a spoluutvářelo můj vztah ke světu a jeho Tvůrci i ke krásám a majestátu přírody a k jejím tvorům. A tehdy jsem si vzpomněl, že když jsem se již před víc než půlstoletím vydával na svoje první osamělé toulky po slovenských horách, nosil jsem v postranní kapse ruksaku asi třicet ručně opsaných řádek. Už nevím, kdo mi je dal, ale pamatuji si, jak jsem si je sám pro sebe nahlas četl třeba jednoho dávného večera u ohně na Plešivecké planině nebo o rok později, když jsem za poledního slunce ležel v nízkých travách na skalnatém vrcholu Velkého Choče. Čítal jsem si je často a tak mě ony řádky provázely v dobách, kdy jsem o jejich autorovi ani o tom, koho tak vroucně chválily, nevěděl ještě vůbec nic. Přesto na mě uprostřed horské přírody působily podivuhodně magicky. A myslím, že to bylo právě těch několik řádek, které mě o deset let později spolupřivedly k tomu, abych se nechal pokřtít.

Od té doby jsem shromáždil mnoho různých českých překladů tohoto díla, přečetl o jeho autorovi krásnou Jörgensenovu knihu a nořil se i do legend tisícistránkových Františkánských pramenů s úctyhodnými životopisy tohoto básníka od Tomáše z Celana i od sv. Bonaventury, ale přesto: nejhlouběji jsou ve mně uloženy ony první a dávné osamělé večerní i sluneční chvíle s onou výsostnou básní, která je nazývána Chvalozpěvem stvoření, Sluneční písní, Slunečním zpěvem či Písní bratra slunce. Bylo by škoda, kdyby se tato báseň nedostala k dnešním mladým lidem.

Giovanni Bernardone – na kterého jeho italský otec volával Francesco čili Francouzíčku, protože chlapec se od své provencalské matky naučil francouzsky – stvořil tu obdivuhodnou báseň – nemocný a poloslepý – již téměř před osmi sty lety, v roce 1225. Rok poté, co byl jako první z lidí obdařen stigmaty, znamením Kristových ran, a rok předtím, než v pouhých čtyřiačtyřiceti letech ve svém rodném umbrijském kraji zemřel. Jméno Francesco, František, mu ale již, rovněž jako prvnímu z lidí, zůstalo a s ním byl také již pouhé dva roky po své smrti svatořečen.

Za dlouhá staletí od svého vzniku rozjasnil Chvalozpěv stvoření sv. Františka z Assisi tvář i duši tisícům, možná milionům lidí na celém světě a naučil je se radovat z úplně prostých věcí, které Stvořitel již od věků dává všem lidem bez ohledu na to, kolik peněz mají v peněžence nebo do jakých šatů jsou oblečeni.

A tak mě napadlo – bude-li bratr Felix a redakční rada souhlasit – že bych v příštích číslech Obrázku mohl s vděčností vzpomínat zcela krátce na blažené okamžiky, které mně byly v mládí dány prožít se Sluneční písní svatého Františka, toho nejprostšího a nejchudšího z křesťanských světců.

Bylo by krásné, kdyby se podařilo uveřejnit v Obrázku dva z mnoha českých překladů této Písně (sv. František a jeho spolubratři ji opravdu zpívali!). První, možná lyričtější, který mě provázel na mých dávných cestách, i druhý, asi přesnější, ale i přísnější, který vyšel v Římě v roce 1982 ve Františkánských pramenech.

Miloslav Nevrlý

Náš obrázek a zpěvy lidu Božího

Zaradovala jsem se nad duchovní obnovou, co bude 1. a 2. 12. ve Vratislavicích. A protože jsem se chtěla Vaňkových zeptat, zda by uvítali „Bábovkový příspěvek“, začala jsem hledat v „Obrázcích“ jejich telefon. A uvědomila jsem si, jak je „Obrázek“ stále lepší. Kolik dětí bylo přijato do Boží rodiny křtem a kolik lidí jsme vyprovodili před tvář Boží. Co vše jsme v našich farnostech prožili.

Za sebe bych moc chtěla poděkovat paní Marii Mackové za historii kláštera voršilek. Byť kolem jeho komplexu od dětství chodím (také do něho za různými lékaři), nic moc bližšího jsem nevěděla.

Také bych chtěla přispět názorem, zda by se měla v „Obrázku“ probírat „problematická“ témata, jejichž řešení by nám – katolíkům – nemělo dělat problémy. Ano. „Obrázek“ by měl psát a přesvědčovat přesvědčené. Chtě nechtě jsme lidé, omylní a selhávající, obklopení konsumním poživačným „světem“. Ne všichni vše z nauky církve známe. A pokud známe hodně (neboť vševědoucí je Bůh), neumíme správně a přijatelně zformulovat odpověď či vstup do diskuse. Čímž se nechci dotknout toho, kdo je zkušený řečník a má toto v malíku. Nejsem asi sama, komu v těchto chvílích dělá problémy najít „cosi“ mezi formulí a osobním pocitem.

A na závěr bych se ráda k jednomu článku vrátila.

V čísle 6 již loňského ročníku, 8. 5. 2006, vyšel článek Pavlínky Cvejnové „O písni k Pánu Bohu“. Není to tak dlouho, co jsem zaslechla, že mše svatá končí závěrečným požehnáním. Dovoluji si oponovat myšlenkou, že končí[1] poslední notou závěrečné písně. Chtěla bych vzkázat předčasně odcházejícím farníkům to, co píše Pavlínka: „Kdo zpívá písně k Pánu Bohu, dvakrát se modlí.“ Přijde mi divné, že když už nemají alespoň slušnost ke zpívajícím, nechtějí tuto píseň věnovat Bohu!?

Drazí spěchající, přijďte mezi nás, pojďte s námi chodit na pravidelné zkoušky (před slavnostmi i nepravidelně navíc), vybírat a učit se písně, abyste je pak mohli s námi sice neprofesionálně (všichni chodí někam do práce, školy, nikdo se zpěvem neživíme), ale z hloubi srdce, zazpívat do ruchu odcházejících. A netěšte se, že pro klid vašeho svědomí závěrečné písně vynecháme. To ne! Nám totiž Ježíš náš Pán a Spasitel za to prozpívané zdržení stojí.

S láskou a vděčností děkuji všem, kteří zůstávají a zpívají a Boha velebí.

Romana Františka Daňová

[1] Redakční upřesnění: Podle liturgických směrnic mše svatá skutečně končí po závěrečném požehnání propuštěním lidu, kdy již **lze odejít**. Ovšem člověk není vypínač, aby jako on v mžiku vypnul. Proto po požehnání rádi zpíváme, proto se pak i leckdy ještě pomodlíme. A proto také s radostí **souhlasíme s názorem přispěvatelky**. Vždyť celý náš život by měl být nekončící liturgií.

Karmelitánské knihkupectví
U sv. Antonína
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz)
www.ikarmel.cz

Redakce Obrázku z nabídky knihkupectví U sv. Antonína doporučuje

1. *Perzekuce mužských řádů a kongregací komunistickým režimem 1948 – 1964; Ženské řehole za komunismu 1948 – 1989*

Autor: Mgr. Vojtěch Vlček

Info a běžná cena: Váz., A5, 600 str. + 48 str. obrazové přílohy, 547 Kč; Váz., A5, 448 stran + 88 stran obrazové přílohy, 512 Kč

Vydáno: 2004; 2003

Objednací číslo: MCM0343; MCM0353

Vydala: Matice cyrilometodějská

Mužské řády a kongregace

Práce historika V. Vlčka je prvním dílem, které souhrnně zpracovává dramatické osudy řeholí v 50. a 60. letech v českých

toho zneužívala nacistická propaganda;

- že papežova slova nejsou pouze jeho oficiální projevy, ale de facto jeho myšlenkami se řídí celé vysílání Radio Vaticana, které s jeho souhlasem často informovalo o reálné šikaně v říši a zvláště v Polsku;

- vůbec nebylo zmíněno papežovo úsilí o záchranu Židů v pobaltských zemích, na Slovensku, ve Španělsku, Francii (individuální ukrývání apod.)

- vůbec nebyly zmíněny desítky nót.

A to všechno za situace, kdy Svatý otec nebyl v bezpečí Ameriky či v Britanie, ale v místě, kde byl jednoduše na odstřel (to vzhledem k historické zkušenosti nelze podceňovat – viz články Davida Jecha o Napoleonovi a další). Zdá se mi, že takto vyvstává deformovaný obraz prací a role Vatikánu).

Něco positivního na povzbuzeni: jinak hezké články a zvláště Testy pro dospělé.

Radim Ucháč, Praha

Vážená redakce,

přiznám se, že jsem tak zcela nerozuměl dikci (dikce: soubor výrazových prostředků, způsob vyjadřování) vašeho čtenáře.

Předně můj stručný článek se netýkal Pia XII., ale nových skutečností, které se objevily po zpřístupnění archivního fondu Pia XI. Zdůraznil jsem, že předchozí jednostranné odsudky církevní politiky za její tzv. nevyvážený vztah k nacismu budou zřejmě kriticky přezkoumány.

Pia XII. se týkala pouze závěrečná poznámka, která varovala před kategorickými soudy o jeho válečné politice bez znalostí dosud většinou ještě nepřístupných materiálů. Samozřejmě, že vím o jeho aktivitách na záchranu Židů, či např. o jeho kritickém vztahu k Tisovi na Slovensku. (V tomto ohledu byla již Vatikánem vydána diplomatická korespondence papežského nuncia v Bratislavě.) Dosavadní kritika většiny historiků se týkala skutečnosti, že pontifik (pontifik: papež) důrazně nevystoupil vůči genocidě Židů v nacistických vyhlazovacích táborech. Zde skutečně můžeme polemizovat o svazující míře odpovědnosti za osudy katolické církve.

Německé biskupy nebudu idealizovat, až na ojedinělé výjimky (Pozn. red.: Již dvakrát jsme se v Obrázku zmínili o výjimečné postavě, kterou byl Clemens August kardinál von Galen; zvažujeme podrobnější článek o něm) podpořili nacisty a nedistancovali se od hitlerovské totality. Můžeme hovořit o selhání hierarchie, ale vzpomeňme si na přístupy české a slovenské hierarchie vůči komunistickému režimu, např. na politiku biskupa Vrany. (Pozn. red.: biskup olomoucké arcidiecéze a apoštolský administrátor v letech 1973 – 1987; srov. v tomto čísle Obrázku odpověď č. 10 Testu pro dospělé.) **Moje stanovisko je, že vždy šlo o selhání jednotlivců a nikoliv instituce** (pozn. red.: „církev je **svatá** a bez vady“). (Vedle Plojhara, Vrany či Sokola byli Beran, Tomášek a mnozí další.)

Nechci vést polemiku o jednom stručném odstavci, ale mrzelo by mne, kdyby můj článek byl chápán jako jednostranná kritika obou papežů. Naopak jsem se snažil ukázat, že poznání minulosti je vždy složité a vždy bychom měli hodnotit minulé děje i osobnosti se znalostí věcí. A to se zejména při rozboru aktivit obou citovaných pontifiků vždy nedělo.

S přátelským pozdravem Váš

Vladimír Nálevka
Foto
Josef kardinál Beran (29. 12. 1888 Plzeň – † 17. 5. 1969 Řím) byl katolický teolog, arcibiskup pražský a primas český v letech 1946–1969.*

Začínají se chvály tvorů, které učinil blažený František ke chvále a cti Boží, když ležel nemocen u svatého Damiána.

Píseň bratra slunce

Nejvyšší, všemohoucí, dobrotivý Hospodine,
Tobě náleží chvála, sláva, čest a všechno požehnání.
Jedině Tobě, Nejvyšší, náleží,
a nikdo není hoden jmenovati Tebe.

Buď chválen, Hospodine, vším tvorstvem svým,
zejména panem bratrem sluncem,
které nám ve dne rozsvěcuješ,
a které jest krásné a zářící,
Tvé vznešenosti nesouc podobu.

Buď chválen, Hospodine, hvězdami a sestrou lunou jasnou,
kterým dal jsi na nebi záři vzácnou a krásnou.

Buď chválen, Hospodine, bratrem větrem,
vzduchem, oblakem a každým počasím,
jímž udržuješ život tvorům svým.

Buď chválen, Hospodine, sestrou vodou,
která jest velice užitečná, pokorná a cudná.

Buď chválen, Hospodine, bratrem ohněm, kterým osvětluješ noc,
a který jest krásný, radostný, jarý a silný.

Buď chválen, Hospodine, naší matkou zemí,
která nás udržuje, námi vládne
a která rodí rozličné plody, trávy a květy ladné.

Buď chválen, Hospodine, těmi, kteří pro Tvou lásku
mnoho ztratili, a zakusili protivenství strasti.
Blaženi ti, kteří to snášejí v míru,
neboť Tebou, Nejvyšší, budou korunováni.

Buď chválen, Hospodine, naší sestrou smrtí těla,
které nikdo živoucí neunikne.
Ó, běda těm, kteří umírají ve hříchu smrtelném,
a blahoslaveni ti, kdož do vůle Tvé se odevzdali zcela,
jim druhá smrt nic zlého neudělá.

Ó, děkujte a dobrořečte Hospodinu mému,
a s velkou pokorou služte jemu.

To jsou chvály tvorů, které blažený František složil ke chvále a cti Boží, když ležel nemocen u svatého Damiána.

Chvalozpěv stvoření

Nejvyšší, všemocný, dobrý Pane,
tobě buď chvála, sláva a čest a všechno dobrořečení.
Patří tobě jedinému, Nejvyšší,
a žádný člověk není hoden vyslovit tvé jméno.

Ať tě chválí, můj Pane, všechno, co jsi stvořil,
zvláště pak bratr slunce,
neboť on je den a dává nám světlo,
je krásný a září velkým leskem,
vždyť je, Nejvyšší, tvým obrazem.

Ať tě chválí, můj Pane, sestra luna a hvězdy,
stvořils je na nebi jasné, vzácné a pěkné.

Ať tě chválí, můj Pane, bratr vítr,
a vzduch i oblaka, jasná obloha i každé počasí,
kterým živíš své tvory.

Ať tě chválí, můj Pane, sestra voda,
která je velmi užitečná, pokorná, vzácná a čistá.

Ať tě chválí, můj Pane, bratr oheň, kterým osvětluješ noc
a on je pěkný, příjemný, mocný a silný.

Ať tě chválí, můj Pane, naše sestra matka země,
která nás živí a slouží nám,
a rodí rozličné plody s pestrými květy a trávu.

Ať tě chválí, můj Pane, ti, kdo odpouštějí pro tvou lásku
a snášejí nemoci a soužení.
Blaženi ti, kdo je snesou v pokoji,
neboť ty, Nejvyšší, dáš jim korunu.

Ať tě chválí, můj Pane, naše sestra smrt těla,
žádný živý člověk jí nemůže uniknout.
Běda těm, kdo zemrou v smrtelných hříších.
Blaze těm, které nalezne spojeny s tvou nejsvětější vůlí,
neboť druhá smrt jim neublíží.

Chvalte mého Pána, dobrořečte a děkujte mu,
a služte mu s velkou pokorou.

ICHTHYS

KATOLICKÉ ODDÍLY ICHTHYS OZNAMUJÍ

Především jsou na světě nové internetové stránky www.skauting.cz/Ichthys – webmaster Jakub Hušek, Oblek, O'Black.

„Tyto stránky jsou věnovány oddílům Ichthys, které jsou součástí Libereckého střediska Šurean. Je to 4. chlapecký oddíl a 15. dívčí oddíl. Seznam vedení naleznete v části Kontakty."

Oddíly Ichthys

„Jsme křesťanské oddíly a tudíž nás kromě přírody a vlasti spojuje také víra v Boha. Poměrně velký počet členů je rozdělen celkem do devíti družin – od malých světlušek a vlčat až po dospělé a zkušené skauty. Přes rok se scházíme na pravidelných družinových schůzkách, jezdíme na výpravy, účastníme se akcí pořádaných jinými středisky. A v létě se celá naše početná banda sejde na společném táboře, kde si za necelé tři týdny užijeme skautování do sytosti. (sepsala Pomněnka)"

Konference rodičů a přátel Ichthys (KRPI)

„Spoustu informací o pořádaných akcích i dalších věcech se můžete dozvědět (kromě na těchto stránkách) po přihlášení do KRPI (viz informace o KRPI)."

Skautská trička

„Chtěl bych nabídnout všem registrovaným členům oddílů Ichthys zakoupení pěkného okresního skautského trička. Stojí 130 kč a je jistě jedním z prvků podporujících sounáležitost k Libereckému centru skautingu.

Velikosti jsou jen „dospělé", proto doporučuji pro mladší členy nejmenší velikost S. Doufám, že se v Liberci i pomocí těchto triček podaří seznamovat skauty mezi jednotlivými oddíly i středisky. Po kliknutí na miniatury se můžete podívat, jak toto krásné triko vypadá!

Přijímám objednávky ve tvaru: Jméno platícího objednavatele, počet triček a jejich velikosti. Platby se mnou můžete dohodnout na mobilu nebo na e-mailu – obojí je na www.skauting.cz/Ichthys

S pozdravem Vlk"

8. 12. – 10. 12. 2006

Mikulášská výprava na Selešku, akce je určena pro všechny členy.

Organizuje R&R a Lečo

Tradiční výprava s Mikulášem a rozdáváním dárečků.

11. – 13. 5. 2007

Tradiční celostředisková výprava. Ještě se na jisto neví, kam to bude, jsou asi dvě nebo tři možnosti. Akce je určena pro skauty a skautky, rovery a rangers.

Organizuje Rak, Komár, Oblek a další

Oblek

Foto

- Pučmelouni (roveři)

PROHLÁŠENÍ

Okresní výbor KDU-ČSL Jablonec nad Nisou na svém zasedání ve čtvrtek 16. listopadu 2006 navrhl na funkci místopředsedy KDU-ČSL člena městské organizace KDU- a celostátního předsedu Mladých křesťanských demokratů ČSL **Mgr. Jakuba Kříže**, který kandidaturu přijal.

Na základě našeho setkání v pátek 17. listopadu 2006 jsem se rozhodl **nekandidovat** na stejnou funkci na mimořádném sjezdu KDU-ČSL v Brně. Zároveň podporuji kandidaturu Jakuba Kříže a doporučuji delegátům sjezdu, aby mu dali svůj hlas a do funkce ho zvolili.

V Liberci dne 18. listopadu 2006

Ing. Petr Šourek

předseda výboru krajské organizace KDU-ČSL Liberec

NĚMECKO JE NA CESTĚ K TOMU, STÁT SE MUSLIMSKÝM STÁTEM

Pokles populace

v Německu je již nezvratitelný, oznámil v úterý Federální statistický úřad (FSO). Porodnost klesla tak nízko, že ji imigrace už nedokáže kompenzovat.

„Pád populace již nelze zastavit," řekl viceprezident FSO Walter Rademacher agentuře Agence France-Presse.

Německo má nejnižší porodnost v Evropě s průměrem 1,36 dítěte na ženu. Bez ohledu na podporu vlády pro větší rodiny populace rychle klesá a tento trend bude pokračovat, přičemž se očekává pokles až o 12 miliónů do roku 2050. To bude znamenat 15 procentní úbytek současné populace o velikosti 82,4 miliónů, oznámil včera německý Deutsche Welle.

Nízká porodnost povede k tomu, že německá populace během příštích 40 let velmi zestárne – minulý rok zemřelo o 144 000 lidí více, než se narodilo, a toto číslo může v roce 2050 dosáhnout až 600 000, říká předpověď FSO.

S 22 procentním poklesem pracovní síly a s nárůstem nákladů na péči o staré se očekává, že úpadek populace bude mít radikální dopad na národní ekonomiku a sociální rozpočet ...

Německo má jedno z největších množství muslimských imigrantů v západní Evropě – více než tři milióny. Očekává se, že tento trend bude pokračovat, což vede některé demografy k varování, že země je na cestě k tomu stát se v roce 2050 muslimskou zemí, píše Deutsche Welle.

Brussels Journal minulý týden oznámil, že v roce 2025 se třetina evropských dětí narodí do muslimských rodin. V Evropě dnes žije kolem 50 miliónů muslimů – očekává se, že během příštích dvaceti let se toto číslo zdvojnásobí.

Exodus mladých a vzdělaných z Německa a Nizozemska

Vinou vysokých daní, byrokracie a přeregulovanému pracovnímu trhu odchází stále více Němců do zahraničí. Loni odešlo 145 000 Němců, především mladých a vysoce kvalifikovaných. Uvedl to týdeník Der Spiegel. Poprvé za několik generací tak více Němců z Německa odchází než přichází. Podle Spiegelu jsou přitom skutečná čísla ještě mnohem vyšší. Již tři miliony Němců dnes žijí v zahraničí, především v USA, Kanadě, Austrálii, Švýcarsku a Rakousku. Podobný problém zažívá i Holandsko – loni se z Nizozemska podle oficiálních statistik odstěhovalo skoro 100 000 lidí. Jak v Německu, tak v Holandsku má emigrace rok od roku stoupající tendenci.

Potraty v Německu

Jak oznámil FSO, počet potratů za rok 2005 činil 124 000. V tomto čísle nejsou zahrnuty tzv. miniinterrupce.

http://info.pravdaoislamu.cz a www.destatis.de

HISTORIE

AD: KATOLICKÁ CÍRKEV A TOTALITNÍ REŽIMY 20. STOLETÍ

Vážená redakce Obrázku libereckých farností, zdravím do Liberce.

Něco kritického: Domnívám se, že článek pana prof. PhDr. Vladimíra Nálevky, CSc., v minulém čísle Obrázku o papeži za nacismu byl dost nevyvážený. Překvapilo mě, že autor zde nezohlednil a nevysvětlil:

- jaké dopady měly projevy papeže proti nacismu na místní obyvatelstvo a zda by stálo za to ostře vystupovat (papež sice ostře vystoupil předem – ale měl se později opakovat?);

- zásadu, že kritizovat by měli především místní biskupové a papež tehdy, když to místní biskupové považují za potřebné;

- to, že slova papeže zesilovala a využívala propaganda obou stran;

- to, že papež měl delikátní problém, jak odsuzovat nacismus a přitom neodsuzovat Německo – jak

poprvé legalizován. Avšak „díky Radiu si lidé uvědomili, že nejsou sami, že je nás mnoho, a že společně jsme silní“ – říkají mnozí posluchači. Mj. díky těmto akcím nakonec Ústavní soud parlamentem schválené uvolnění zamítl. Pak už společenská a mravněpolitická angažovanost narůstala geometrickou řadou: a právě s těmito aktivitami začalo být Radio nejvíce spojováno.

Tato linie Radia Maryja odráží v čisté podobě všechny klady a zápory polského lidového katolicismu. V čisté podobě, neboť Radio do krajnosti posunulo svoji „demokratičnost“ – každý posluchač může zavolat a živě „ventilovat“ svá zklamání. Na jedné straně máme tedy typicky slovanské propojení národního cítění a katolické víry, na druhé – obavy před „cizím“, které ohrožuje hodnoty a tradice společnosti, ať už je někdo vidí jako „útok zednářů“, „židovské spiknutí“ či Evropskou unii. Částečně se jedná o prvek stavu mysli „obléhané pevnosti“, příznačný pro strach malého z okolního velkého. Existence Radia je provázena neustálými útoky ze strany mediálních mocenských sil: periodicky se např. objevují senzační zprávy o nejasnostech kolem financování stanice, a zesměšňování posluchačů Radia patří k dobrému tónu mezi polskými „elitami“. Radio se muselo potýkat s překážkami, které stupňovala Rada pro rozhlasové vysílání, a podle posledních zpráv není vyloučeno, že v 90. letech se Radio nacházelo pod dohledem tajných služeb ...

Poslední doba přinesla v „politickém“ postavení Radia velké změny: torunská stanice výrazně podpořila před loňskými volbami nyní už vládnoucí bratry Kaczynské a od té doby se politici vládního Práva a Spravedlnosti často objevují v médiích patera Rydzyka. Toto obezřetné zapojení do mediálního „mainstreamu“ (hlavního proudu; pozn. red.) – i podle většiny kritiků – Radiu pomohlo: namísto stálých obav ze spiknutí nepřátel se v publicistickém zaměření stalo plnohodnotným účastníkem debaty o stavu státu. Podle liberálního katolického publicisty Tomasze Terlikowského tento proces prospěl jak Radiu – v němž už není tolik místa pro zklamané a často i útočné výpady některých posluchačů – tak i polským mediím jako takovým. Nelze už totiž ignorovat hlas z Toruně – média patera Rydzyka jsou stejně důležitým účastníkem debaty jako levicově liberální a protikřesťanská Gazeta Wyborcza. Navíc i nadále Radio nemá konkurenci v otázkách pomoci nejslabším vrstvám společnosti: socioložka Barbara Fedysz-Radziejowa poukazuje, že pouze v Radiu Maryja se může např. zemědělec dozvědět, jak získávat dotace, kde mají chudé rodiny s dětmi hledat pomoc apod.

Zvláštní kapitolou je otázka vztahu Radia k vedení církve v Polsku: stanice se nachází v neustálém konfliktu s některými biskupy, za stejně velké podpory od jiných: Episkopát není v této otázce dosud jednotný. Naposledy se tento spor dostal do popředí v souvislosti s varováním Apoštolského nuncia v zemi před nadměrným zapojením „katolických médií“ do politiky. Hlava polské církve, kardinál Jozef Glemp dokonce potom poznamenal, že Radio „selektivně přistupuje k učení Magisteria a jen sebe považuje za opravdovou církev.“ Na druhé straně mnoho, možná že většina hierarchů uznává nenahraditelný přínos stanice pro velké skupiny věřících. Je třeba zdůraznit, že varování z Říma se týkají stejnou mírou i jiných, liberálních katolických médií, které se na politické mapě nacházejí na opačném konci než stanice z Toruně. Proto ani kritika Radio Maryja nesmí být „selektivní“.

Radio Maryja je fenomén, který pomohl mnohá tisícům Poláků přežít útrapy skoro 20 let trvající přeměny z komunismu do svobody a znovu upevnit křesťanské a národní sebeuvědomění. Na druhé straně vady přílišného „zpolitizování“ – nemoudrá horlivost či prokládání modliteb neuváženými politickými výzvami – by mohly ohrozit ani ne tak Radio samo, ale spíše znevážit Kristovo učení ve společnosti. Doufejme, že pracovníci stanice – i polští biskupové – tyto problémy dokáží řešit. Radio Maryja však zcela určitě není žádná démonická, xenofobní síla, jak ji presentují levicově liberální média ...

Maciej Ruczaj

JIŽNÍ DAKOTA

V článku Proč stále psát o potratech? v loňském ročníku Obrázku č. 5, 9. 4. 2006 Roman Joch uvedl: „zákon zakazující potraty schválil parlament státu Jižní Dakota a podepsal jeho guvernér.“ Mezitím došlo ke změně, která vede k úvaze: Kdo má právo povolit nebo zakázat potraty? Má toto právo soud? Vláda? Nebo parlament? Má takové právo každá žena sama? Nebo společně otec a matka dítěte? Nebo referendum všech občanů? Kdo tedy? Při hledání odpovědi lze doporučit promyslit si znovu otázku č. 1 testu pro dospělé Obrázek roč. 3, č. 12, 6. 11. 2005, příloha s. 5n. – je potrat vraždou?

Parlament státu Jižní Dakota se v rámci západní společnosti dopustil unikátního (jedinečného) činu: zakázal potraty bez výjimky. To je stanovisko konsistentní (bezrozporné), byť překvapivé vzhledem k tomu, že většina odpůrců potratů v USA připouští povolení výjimky v případě incestu (krvesmilstva), znásilnění a ohrození života matky.

V referendu[1] ve volbách v listopadu 2006 však většina občanů Jižní Dakoty onen zákon zrušila. Nyní bude muset být schválen potratový zákon nový, který již však absolutní zákaz potratů mít nebude.

Jak hodnotit ony události v Jižní Dakotě? V rámci USA je unikátní, že v obou případech – rozhodnutí parlamentu i občanů v referendu – se jednalo o demokratický proces, nikoli diktát soudů. Totiž rozhodování o míře legálnosti potratů tradičně patřilo parlamentům a občanům jednotlivých států – až do roku 1973, kdy Nejvyšší soud USA v rozhodnutí *Roe vs. Wade* prohlásil potrat za universální (všeobecné), absolutní (neomezené) ústavní právo (a v dalších rozhodnutích tento názor zopakoval).

Na jednu stranu by se mohlo zdát, že návrat rozhodování o potratech k demokratickým většinám a apelům na jejich rozum a svědomí, s možností omezení potratů, je lepší než dogmatické (trvale neměnné, rozumem nezdůvodnělé) tvrzení Nejvyššího (a mnohých nižších) soudů, že potrat je prostě absolutním ústavním právem! Na stranu druhou svěřit rozhodování o životě a smrti nevinných svévoli či libovůli většin, je rovněž problematické. Přece o základních, fundamentálních právech, jakým je právo nevinných na život, se prostě nerozhoduje většinami! Toto právo je přirozené, a tudíž spravedlivost si vyžaduje je uznávat a respektovat.

V realitě však nemáme jistotu, že většiny anebo menšiny (soudci) práva správně rozpoznají. Ten zásadní spor – a problém – se týká toho, kdo všechno je nositelem práv. Kdysi stoupenci otrokářství tvrdili, že černoši jsou méně než běloši (ať již z rasových důvodů či kulturní a civilizační zaostalosti) a tudíž vlastnictví černých otroků bílými otrokáři bylo v pořádku. Černí byli vyloučeni z okruhu nositelů práv.

Stejně jako dnes nenarozené děti, z toho důvodu, že mnozí – ba snad většina – se mylně domnívají, že nenarozené děti nejsou plně lidské, nejsou to plně lidé, a proto postrádají absolutní právo na život.

Onen omyl se vztahuje nejen na nelegitimní (bez patřičného oprávnění) vyloučení někoho z okruhu nositelů práv, ale i na nelegitimní včleňování někoho do okruhu práv, kdo v řádu spravedlnosti práva postrádá – to je omyl hnutí za práva zvířat, jehož stoupenci se domnívají, že zvířata (alespoň vyšší savci) jsou metafysicky rovni lidem.

Tato oboustranná zmatenost bude trvat, dokud nebude ***PŘESVĚDČIVĚ DEMONSTROVÁN*** (výkladem doložen) ***PŮVOD A CHARAKTER NAŠICH PRÁV*** – tj. že práva mají jen volní (tj. nadané vůlí), svobodné bytosti, nadané rozumem[2], a práva mají nikoli jako jednotlivci, ale jako příslušníci druhu, kteří všichni sdílejí stejnou přirozenost.

Demonstrovat, že práva, stejně jako jejich nositelé, jsou v posledku dílem[3] jejich společného Stvořitele.

Roman Joch, Občanský institut

---

[1] Nashromáždí-li se určitý počet podpisů, je podle zákonů Jižní Dakoty povinnost předložit otázku referendu. To se příznivcům svobody pro potrat podařilo.

[2] Stejně tak je zapotřebí vyložit, co to je rozum, protože – jak se lze domnívat – i mnoho z „našich přesvědčených“ si mylně myslí, že nenarozené dítě rozum nemá, nebo jej má „menší“. Podobně není přesvědčováním „přesvědčených“ objasňovat, co to je přirozenost – kdo z nich to ví?

[3] I to lze buď vědět, nebo tomu věřit (a to buď vírou přirozenou nebo nadpřirozenou). Kolik je médií, ve kterých by byly třeba jen pokusy o takový výklad?

Jaký je stát, proti němuž brojí muslimové?

1. Izraelský Nejvyšší soud symbolicky uznal sňatky osob stejného pohlaví

Izraelský Nejvyšší soud rozhodl, že sňatky osob stejného pohlaví uzavřené v zahraničí musí být zaneseny do registru izraelského ministerstva vnitra – což je jen krůček od jejich plného uznání.

Pro revoluční rozhodnutí hlasovalo šest soudců, proti byl jediný. V čele většiny stál bývalý předseda Nejvyššího soudu Aharon Barak, který nedávno odstoupil a nyní dokončuje tříměsíční období, v němž píše rozsudky ve věcech, kde rozhodoval.

Rozhodnutí ukládá ministerstvu vnitra, aby registrovalo sňatky osob stejného pohlaví jen pro „statistické účely“, zdůraznil Barak. Navzdory tomuto „omezení“ je jasné, že symbolický význam rozhodnutí je obrovský.

Moše Gafni, poslanec Knessetu za Jednotný judaismus Tóry, řekl, že je zvědav, zda rozhodnutí soudu bude předmětem debaty zákonodárců a pokud ano, chce předložit v této věci vlastní návrh zákona. „V Sodomě a Gomoře také byly soudy a nejvyšší soud a vše (co se tam dělo) bylo děláno legálně ... Znamená to zničení rodiny v Izraeli.“

Josi Bejlin, poslanec krajně levicové strany Merec uvedl: „**Rozhodnutí je skutečným vítězstvím homosexuálního průvodu hrdosti** (gay pride parade). Jedná se o vhodné a symbolické zakončení Barakovy funkce a shrnutí jeho dědictví, v jehož středu vždy byla lidská důstojnost.“

Jediný oponující soudce, nábožensky praktikující soudce Eljakim Rubenstein, ve svém separátní odůvodnění napsal, že skutečnost, že soud žádá zápis do Registru obyvatel „jde velký kus směrem k komplexní úpravě této věci, a proto tato otázka má být rozhodnuta zákonodárcem (a ne soudem).“

Rubenstein citoval dřívější rozhodnutí samotného Baraka, podle něhož „jsou určité věci, velmi unikátní, v nichž moc výkonná nemá pravomoc rozhodovat o zásadních věcech, které rozdělují národ ... a tyto věci musejí být rozhodnuty mocí zákonodárnou.“

http://eretz.cz 22. 11. 2006 / Hillel Fendel

2. Výzkumnice v Izraeli oceněna za využívání lidských embryonálních buněk k výzkumným účelům

Scientific American sestavoval žebříček 50 nejpřínosnějších vědců a výzkumníků roku. Byla do něj vybrána i Dr. Shulamit Levenbergová z Technionu v (izraelské) Haifě.

Žebříček prestižního amerického časopisu zahrnuje organizace a osobnosti, „které, prostřednictvím podpory vědy a technologie, **pokládají základy pro lepší budoucnost**.“

Dr. Levenbergová, 37 let, ortodoxní zbožná matka pěti dětí, je inženýrka-biomedička, specializující se na výzkum kmenových buněk. Její práce se zaměřuje na výrobu umělých tkání, s cílem vytvořit umělé náhražky orgánů. Strávila pět let na Massachusetts Institute of Technology v Bostonu, USA.

Práce Dr. Levenbergové vyústila ve čtyři objevy, které jsou přihlášeny v USA k patentování. Tyto vynálezy se týkají vytvoření uspořádaných biologických materiálů v nesmírně malých množstvích (jedna miliardtina litru), a jejich prorůstání s lidskými embryonálními buňkami (tedy buňkami z embryonálních lidí) a s částmi odebranými z těchto buněk. Jde o možnost vytvoření trojrozměrné tkáně, která využívá lidských embryonálních buněk, jež dorůstají do různých buněčných tvarů (tzv. se diferencují).

http://eretz.cz 21. 11. 2006 / http://www.israelnationalnews.com/news.php3?id=115876 12. 11. 2006 / Hillel Fendel

Fenomén Radio Maryja

O Radio Maryja, snad nejproslulejší polské rozhlasové stanici, se v běžném tisku dočteme poměrně často, a vždy v čistě negativních souvislostech. Je používáno jako souznačné slovo pro „tmářství“, xenofobií (odpor ke všemu cizímu) a antisemitismus (národnostní nebo náboženská nenávist vůči Židům nebo židům). Jak to obvykle bývá v případě naších médií a jejich povrchních a předpojatých zpráv – je všechno mnohem složitější ...

Příběh Radio Maryja (Radio zasvěcené Panně Marií) připomíná „americký sen“. Je to příběh skupinky amatérů, kteří v malém domku v Toruni, bez peněz a bez aparatury, zahájili na začátku 90. let rozhlasové vysílání jako „katolický hlas u Tebe doma“. V době, kdy Polsko prožívalo první nadšení z barevného světa svobody a kapitalismu, začali s něčím, co vypadalo jako žert – čistě náboženské rádio pro – jak psali kritici – „kostelní babičky“. Nyní, po 16. letech je součástí „impéria Patera Rydzyka“ (ředitele stanice, člena řádu redemptoristů) nejen celostátní rozhlasová stanice (vysílá také přes satelit do celého světa), ale také celostátní deník, televize, soukromá vysoká škola a kolem miliónu stálých posluchačů. Až potud paralela s Amerikou platí, s tím rozdílem, že Radio se od začátku vymezovalo jako „nekomerční“, vždy odmítalo vydělávat na reklamě a (podle svého vyjádření) se udržuje pouze z darů posluchačů a sponzorů.

Radio Maryja bylo osobitou odpovědí polského lidového katolicismu na podmínky nové reality „demokratického“ a „kapitalistického“ státu. Státu, který měl přinést svobodu, ale tím i mimořádnou osobní zodpovědnost ve snaze o vlastní ctnosti, měl přinést kapitalismus, ale na základě spravedlivé soutěže. Ve skutečnosti však připravil Polsku vládu bývalých funkcionářů komunistické strany, kteří se díky svému dosavadnímu mocenskému postavení hladce proměnili v dravé podnikatele a politiky pokřivené demokracie. Díky Radiu mohli lidé starší, opuštění a smetení ekonomickými proměnami znovunalézt pocit sounaležitostí, společenství. Přednostně se vždy jednalo o stanici „modlitební“, s důrazem na rozjímání a společné prožívání víry: rytmus vysílání určovaly od začátku každodenní modlitby církve: Anděl Páně, modlitba svaté Faustiny, nešpory atd. – vždy se jich živě mohou zúčastnit i posluchači. Podle současného předsedy horní komory parlamentu, Marka Jurka, Radio „nabídlo kulturní alternativu vůči světu, který chce žít jako kdyby Bůh (a tím i pravda a dobro) nebyli, život nikoli v rytmu honby za senzací, ale modlitby.“

Brzy však čistě modlitební poslání doplnila dimense charitativní a později i mravně-politická: příběh Radia je nejen polskou variantou „amerického snu“, ale i polskou variantou společensky angažovaného křesťanství, které můžeme pozorovat za oceánem. V jednom ze svých prohlášení vedení stanice psalo: „Jsme se zemědělci, s nejchudšími a odstrčenými společenskou oligarchií (tj. vládou bohatců – pozn. red.)“. Opět je zde třeba připomenout zvláštní souvislosti vzniku Radia: šlo také o reakci lidového katolicismu na hrozivý útok popřevratových mocenských složek (tedy levicově liberálních médií a postkomunistických zbohatlíků) na polské posvátné hodnoty – katolickou víru, vlastenectví, rodinu. Byla to doba, kdy se část společnosti nemohla nabažit nového barevného světa, kdy dokonce návštěva Svatého Otce Jana Pavla II. v roce 1991 přinesla četné kritické reakce: papež si totiž (bylo to těsně po převratu) dovolil připomenout, že není svobody bez ctnosti, a že tento druh demokracie vybudovaný za cenu odmítnutí víry otců, víry, která přinesla vítězství nad komunismem, nemá smysl.

Poprvé si „rodina Radio Maryja“ – jak se posluchači sami nazývají – uvědomila svojí sílu když stanice organizovala masové demonstrace proti opětovném uvolnění zákona o zabíjení nenarozených dětí. Postkomunistická vláda se pokusila znovu nastolit zákon ve znění, které platilo od doby stalinismu, kdy byl v zemi potrat

Vrátit křesťanské víře plné občanství v kultuře Evropy (2)

(dokončení z minulého čísla)

Lidská osoba / rozum, inteligence a láska

Z druhé strany lidská osoba není pouze rozum a inteligence. Nese v sobě, v hloubi svého bytí hluboce vepsanou potřebu lásky, potřebu být milován a milovat. Proto se ptá a často je zmatena uprostřed těžkostí života a zla, které ve světě existuje a zdá se tolik silným, a zároveň radikálně postrádá smysl. Zejména v naší době, navzdory všemu dosaženému pokroku zlo ještě není poraženo, ba dokonce se zdá, že jeho moc sílí a brzy budou demaskovány všechny pokusy to zakrýt, jak to ukazuje každodenní skutečnost i velké historické události. Vrací se proto naléhavě otázka, zda v našem životě může existovat bezpečný prostor pro opravdovou lásku a vposledku, zda svět je skutečně dílem moudrosti Boží. Tady nás mnohem víc než každý lidský úsudek podporuje omračující novost biblického zjevení: Stvořitel nebe a země, jediný Bůh, který je pramenem každého bytí, osobně miluje člověka, miluje jej vášnivě a také chce být člověkem milován. Oživuje proto historii lásky s Izraelem, svým lidem, a v této historii se před zradami tohoto lidu ukazuje jeho láska bohatá nevyčerpatelnou věrností a milosrdenstvím; je láskou, která odpouští přes všechny meze. V Ježíši Kristu takovýto postoj dosahuje svou krajní, neslýchanou a dramatickou formu: v Něm se totiž Bůh činí jedním z nás, naším bratrem v lidství, a přímo obětuje svůj život pro každého z nás. Ve smrti na kříži se pak tím, že „se Bůh obrací proti sobě samému“, a tím se daruje, aby pozvedl a spasil člověka, dovršuje láska v její nejradikálnější formě, v níž se ukazuje, co to znamená, že „Bůh je láska“ (1 Jan 4, 8) a rozumí se tomu tak, jak by se měla definovat pravá láska (srov. enc. Deus caritas est, nn. 9.10nn.).

Právě proto, že skutečně miluje, Bůh respektuje a chrání naši svobodu. Proti síle zla a hříchu se nestaví silou ještě větší, ale – jak nám řekl náš milovaný papež Jan Pavel II. v encyklice Dives in misericordia a naposled v knize Paměť a identita – která představuje jeho vlastní duchovní závěť – raději postaví hranice své trpělivosti a svého milosrdenství, hranice, jimiž je konkrétní utrpení Božího syna. Tak je také naše utrpení proměňováno zevnitř, vstupuje do dimense lásky a dostává zaslíbení spásy. Drazí bratři a sestry, to všechno Jan Pavel II. nejen myslel a nejen věřil abstraktní vírou; on to pochopil a žil vírou, která dozrála v utrpení. Na této cestě jsme v Církvi povoláni, abychom ho následovali, tím způsobem a do té míry, jakou Bůh připravil pro každého z nás. Kříž nám právem nahání strach, stejně jako vyvolával strach a úzkost v Ježíši Kristu (srov. Mk 14, 33 – 36). Přesto ale není popřením života; negací, které bychom se měli zbavit, abychom byli šťastni. Naopak, je nejzazším „ano“ Boha, obráceným k člověku; svrchovaným výrazem jeho lásky a zdrojem plného a dokonalého života. Obsahuje totiž přesvědčivé pozvání k následování Krista, darováním sebe sama. Na tomto místě bych se rád obrátil se zvláštní láskou k trpícím údům Pánova těla, které v Itálii a kdekoliv na světě doplňují to, co zbývá vytrpět Kristu ve vlastním těle (srov. Kol 1, 24) a přispívají tak nejúčinnějším způsobem k všeobecné spáse. Oni jsou nejpřesvědčivějšími svědky radosti, jež pochází od Boha a dává sílu přijmout kříž v lásce a vytrvalosti.

Víme dobře, že rozhodnutí pro víru a následování Krista není nikdy snadné. Vždy je plné pochybností a kontroversí. Církev tak zůstává „znamením odporu“ ve stopách svého Mistra (srov. Lk 2, 34) i v naší době. Ale neztrácejme proto odvahu. Naopak, musíme být vždy připraveni dávat odpověď (apo-logia) každému, kdo se ptá po důvodech (logos) naší naděje, jak nás k tomu vybízí první list sv. Petra (3, 15), který jste si vybrali velmi příhodně jako biblického průvodce na cestě tohoto kongresu. Musíme odpovídat „s tichostí a uctivostí, s dobrým svědomím“ (3, 15n.), s touto klidnou silou, která pochází ze spojení s Kristem. Musíme tak činit naplno, v rovině myšlení a skutků, v osobním jednání i tam, kde svědčíme veřejně. Síla jednoty, která se vytvořila v církvi

Openingsgebed / Vstupní modlitba

Amen.

DIENST VAN HET WOORD / BOHOSLUŽBA SLOVA

Eerste lezing – Tussenzang – Tweede lezing – Alleluia / První čtení – Responsoriální žalm – Druhé čtení – Aleluja

Zo spreekt de Heer. **Wij danken God.**

Evangelie / Evangelium

De Heer zij met u. **En met uw geest.**

Uit het heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens (evangelist). **Lof zij U, Christus.**

Zo spreekt de Heer. **Wij danken God.**

Homilie

Geloofsbelijdenis / Vyznání víry

Symbolum nicaeno-constantinopolitanum / Nicejsko-carihradské vyznání víry

Ik geloof in één God, de almachtige Vader, **Schepper van hemel en aarde, van al wat zichtbaar en onzichtbaar is.** En in één Heer, Jezus Christus, eniggeboren Zoon van God, vóór alle tijden geboren uit de Vader. **God uit God, licht uit licht, ware God uit de ware God. Geboren, niet geschapen, één in wezen met de Vader, en door wie alles geschapen is.** Hij is voor ons mensen, en omwille van ons heil uit de hemel neergedaald. **Hij heeft het vlees aangenomen door de Heilige Geest uit de maagd Maria en is mens geworden.** Hij werd voor ons gekruisigd, Hij heeft geleden onder Pontius Pilatus en is begraven. **Hij is verrezen op de derde dag, volgens de Schriften. Hij is opgevaren ten hemel; zit aan de rechterhand van de Vader.** Hij zal wederkomen in heerlijkheid om te oordelen levenden en doden. En aan zijn rijk komt geen einde. **Ik geloof in de Heilige Geest, die Heer is en het leven geeft, die voortkomt uit de Vader en de Zoon;** die met de Vader en de Zoon tezamen wordt aanbeden en verheerlijkt; die gesproken heeft door de profeten. **Ik geloof in de ene, heilige, katholieke en apostolische kerk.** Ik belijd één doopsel tot vergeving van de zonden. **Ik verwacht de opstanding van de doden en het leven van het komend rijk. Amen.**

Symbolum Apostolorum / Apoštolské vyznání víry

Ik geloof in God de almachtige Vader, Schepper van hemel en aarde. En in Jezus Christus, Zijn enige Zoon, onze Heer, die ontvangen is van de Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria, die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, die nedergedaald is ter helle, de derde dag verrezen uit de doden, die opgestegen is ten hemel, zit aan de rechterhand van God, de almachtige Vader, van daar zal Hij komen oordelen de levenden en de doden. Ik geloof

in de heilige geest, de heilige katholieke Kerk, de gemeenschap van de heiligen, de vergiffenis van de zonden, de verrijzenis van het lichaam, het eeuwig leven. Amen.

Voorbeden / Přímluvy

Laat ons bidden - Heer onze God, wij bidden u verhoor ons **Amen.**

EUCHARISTIE / BOHOSLUŽBA OBĚTI

De bereiding van de gaven / Příprava obětních darů

Gezegend zijt Gij God, Heer van al wat leeft. Uit uw milde hand hebben wij het brood ontvangen. Aan u dragen wij op de vrucht van de aarde, het werk van onze handen. Maak het voor ons tot brood van eeuwig leven. **Gezegend zijt Gij, God in alle eeuwen.**

Gezegend zijt Gij God, Heer van al wat leeft. Uit uw milde hand hebben wij de beker ontvangen. Aan U dragen wij op de vrucht van de wijngaard, het werk van onze handen. Maak het voor ons tot bron van eeuwig leven. **Gezegend zijt Gij, God in alle eeuwen.**

Bidt, broeders en zusters, dat mijn en uw offer aanvaard kan worden door God, de almachtige Vader. **Moge de Heer het offer uit uw handen aannemen, tot lof en eer van zijn Naam, tot welzijn van ons en van heel zijn heilige kerk.**

Gebed over de gaven / Modlitba nad dary

Amen.

Oproep tot gebed / Vstupní rozhovor

De Heer zal bij u zijn. **De Heer zal u bewaren.**

Verheft uw hart. **Wij zijn met ons hart bij de Heer.**

Brengen wij dank aan de Heer, onze God. **Hij is onze dankbaarheid waardig.** ...

Prefatie / Preface

Heilig / Svatý

Heilig, heilig, heilig, de Heer, de God der hemelse machten! Vol zijn hemel en aarde van uw heerlijkheid. Hosanna in den hoge. Gezegend Hij, die komt in de naam des Heren. Hosanna in den hoge.

Het eucharistisch gebed / Eucharistická modlitba

... Neemt en eet hiervan, gij allen, want dit is mijn Lichaam, dat voor u gegeven wordt.

... Neemt deze beker en drinkt hier allen uit, want dit is de beker van het nieuwe altijddurende Verbond, dit is mijn Bloed dat voor u en alle mensen wordt vergoten tot vergeving van de zonden. Blijft dit doen om Mij te gedenken.

Verkondigen wij het mysterie van het geloof / Tajemství víry

Heer Jezus, wij verkondigen uw dood en wij belijden tot Gij wederkeert, dat Gij verrezen zijt. ...

Doxologie

Door Hem, en met Hem en in Hem zal uw Naam geprezen

prvních století mezi vírou spřátelenou s inteligenci a životní praxí charakterizovanou vzájemnou láskou a ochotnou pozorností k chudým a trpícím, umožnila první velkou misijní expansi křesťanství v helénsko-římském světě. Podobně se to dělo i později, v různých kulturních kontextech a historických situacích. To také zůstává vůdčí cestou evangelizace. Kéž nás Pán vede, abychom žili v této jednotě pravdy a lásky v situaci, kterou přináší naše doba, pro evangelizaci Itálie a dnešního světa.

Výchova

Aby byla zkušenost víry a křesťanské lásky přijata, žita a předávána z jedné generace na druhou na konkrétní rovině, je základní a rozhodující otázkou výchova lidské osoby. Je nutné pečovat o formaci její inteligence a přitom neopomíjet její svobodu a schopnost milovat. Proto je nezbytné brát ohled také na pomoc milosti. Jedině tak bude možné postavit se účinně ohrožením lidské rodiny, které je dané nerovnováhou mezi velmi rychlým růstem našich technických možností a daleko obtížnějším rozvojem našich morálních zdrojů. Pravá výchova musí probouzet odvahu k definitivním rozhodnutím, která jsou dnes považována za pouta, ochromující naší svobodu, ale ve skutečnosti jsou nezbytná pro růst a dosažení velkých životních cílů, zvláště proto, aby láska mohla dozrát v celé své kráse a tak dávala pravý obsah a význam svobodě. V této pozornosti k lidské osobě a její formaci jsou založena naše „ne“ slabým a pokrouceným formám lásky a falešným svobodám, stejně jako k redukování rozumu jen na to, co je vypočitatelné nebo manipulovatelné. Ve skutečnosti tato „ne“ jsou daleko spíš „ano“ pro autentickou lásku, pro skutečnost člověka, jak byl stvořen Bohem. Na tomto místě chci vyjádřit uznání velké práci v oblasti formace a vzdělání, kterou jednotlivé místní církve v Itálii neúnavně vyvíjejí, jejich pastorační pozornosti k novým generacím a k rodinám. Mezi mnohotvárnými formami tohoto nasazení nemohu nepřipomenout zejména katolické školství, protože vůči němu stále ještě povstávají do jisté míry staré předsudky, které zcela neopodstatněně poškozují uznání jeho funkce a rozvoj jeho konkrétní činnosti.

Svědectví milosrdné lásky

Ježíš nám řekl, že cokoliv jsme udělali pro své nejmenší bratry, učinili jsme pro Něho (srov. Mt 25, 40). Autentičnost našeho přilnutí ke Kristu se ověřuje zejména v lásce a konkrétní pozornosti k slabým a chudým, k těm, kdo jsou ohroženi a v obtížích. Italská církev má velkou tradici blízkosti, pomoci a solidarity vůči potřebným, nemocným a utiskovaným, která má svůj svrchovaný výraz v celé obdivuhodné řadě „svatých milosrdné lásky“. Tato tradice pokračuje i dnes a bere do své péče množství nových forem chudoby, morální i materiální, prostřednictvím charity, sociálního volontariátu, dětí, které jsou často skryty v mnoha farnostech, řeholních komunitách, sdruženích a skupinách, i v působení jednotlivých osob vedených láskou ke Kristu a k bratřím. Církev v Itálii podává také mimořádné svědectví solidarity k nekonečným zástupům chudých na zemi. Proto je více než kdy dříve důležité, aby všechna tato svědectví milosrdné lásky zachovala vždy svrchovaný a zářivý charakter, založený v pokoře a důvěře v Pána, uchránila se ideologizace a straněnní dílčím zájmům a zvláště, aby svůj pohled měřila vždy pohledem Kristovým. Praktické působení je tedy důležité, ale ještě důležitější je naše osobní účast na potřebách a utrpeních bližních. Právě tak, drazí bratři a sestry, milosrdná láska Církve činí viditelnou Boží lásku ve světě.

Občanská a politická odpovědnost katolíků

Vaše setkání se právem zabývá také tématem občanství, tedy otázkami občanské a politické odpovědnosti katolíků. Kristus totiž přišel spasit reálného, konkrétního člověka, který žije v dějinách a ve společenství a proto křesťanství a církev měly od počátku také dimensi zasahující veřejný život. Jak jsem napsal v encyklice Deus caritas est (srov. n. 28n.) o vztazích mezi náboženstvím a politikou, Ježíš Kristus přinesl jednu podstatnou novinku, totiž otevřel cestu k lidštějšímu a svobodnějšímu světu, skrze oddělení a uznání vzájemné autonomie Státu a Církve, tedy toho, co je Císařovo a co

zijn, Heer onze God, almachtige Vader, in de eenheid van de Heilige Geest, hier en nu en tot in eeuwigheid. A**men.**

Communieritus / Obřad přijímání

Aangespoord door een gebod van de Heer en door zijn goddelijk woord onderricht, durven wij zeggen:

Gebed des Heren / Modlitba Páně

Onze vader, die in de hemel zijt, uw naam worde geheiligd; uw rijk kome; uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel. Geef ons heden ons dagelijks brood; en vergeef ons onze schuld, zoals wij ook aan anderen hun schuld vergeven; en lijd ons niet in bekoring; maar verlos ons van het kwade.

Verlos ons, Heer, van alle kwaad, geef vrede in onze dagen, dat wij, gesteund door uw barmhartigheid, vrij mogen zijn van zonde, en beveiligd tegen alle onrust. Hoopvol wachtend op de komst van Jezus, Messias, uw Zoon. **Want van u is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid. Amen.**

Vredeswens / Pozdravení pokoje

Heer Jezus Christus, Gij hebt aan uw apostelen gezegd: 'Vrede laat ik u; mijn vrede geef ik u', let niet op onze zonden maar op het geloof van uw kerk; vervul uw belofte: geef vrede in uw naam en maak ons één. Gij, die leeft in eeuwigheid. **Amen.**

De vrede des Heren zij altijd met u. **En met uw geest.**

Wenst elkaar de vrede. **Vrede zij met u. Vrede en alle goeds.**

Broodbreking / Lámání Chleba

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u over ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, ontferm u over ons.

Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld, geef ons de vrede.

Communie / Přijímání

Zalig zij die genodigd zijn aan de maaltijd des Heren. Zie het Lam Gods, dat wegneemt de zonden der wereld. **Heer, ik ben niet waardig, dat Gij tot mij komt, maar spréék en ik zal gezond worden.**

Lichaam van Christus. **Amen.** (Bloed van Christus. **Amen.**)

(Het Lichaam en Bloed van Christus. **Amen.**)

Communielied / Antifona k přijímání

Gebed na de communie / Modlitba po přijímání

Amen.

SLOTRITUS / ZÁVĚREČNÉ OBŘADY

De Heer zal bij u zijn. **De Heer zal u bewaren.**

Zegene u de almachtige God, Vader, Zoon + en heilige Geest. **Amen.**

Gaat nu allen heen in vrede. **Wij danken God.**

Připravil Joost van Heijst, Provincialaat Franciscanen, Utrecht

ORDE VAN DIENST / MEŠNÍ ŘÁD

OBRÁZEK LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

3. 12. 2006 / Číslo 1 / Ročník 5 – **PŘÍLOHA**

OPENINGSRITUS / VSTUPNÍ OBŘADY

Openingslied / Vstupní zpěv

Kruisteken / Znamení kříže

In de naam van de Vader en de Zoon + en de Heilige Geest. **Amen.**

Begroeting / Pozdrav

De genade van onze Heer Jezus Christus, de liefde van God en de gemeenschap en van de Heilige Geest zij met u allen. **En met uw geest.**

Schuldbelijdenis / Úkon kajícnosti

Broeders en zusters, belijden wij onze zonden, bekeren wij ons tot God om de heilige eucharistie goed te kunnen vieren. **Ik belijd voor de almachtige God, en voor u allen, dat ik gezondigd heb in woord en gedachte, in doen en laten, door mijn schuld, door mijn schuld, door mijn grote schuld. Daarom smeek ik de heilige Maria, altijd maagd, alle engelen en heiligen, en u, broeders en zusters, voor mij te bidden tot de Heer, onze God.** Moge de almachtige God zich over ons ontfermen, onze zonden vergeven en ons geleiden tot het eeuwig leven. **Amen.**

Kyrie

Heer, ontferm u over ons. **Heer, ontferm u over ons.**

Christus, ontferm u over ons. **Christus, ontferm u over ons.**

Heer, ontferm u over ons. **Heer, ontferm u over ons.**

(Schuldbelijdenis / Úkon kajícnosti

Broeders en zusters, belijden wij onze zonden, bekeren wij ons tot God om de heilige eucharistie goed te kunnen vieren. Heer, die de rouwmoedigen troost, ontferm u over ons. **Heer, ontferm u over ons.** Christus die gekomen zijt voor de zondaars, ontferm u over ons. **Christus ontferm u over ons**. Heer, die onze voorspreker zijt aan de rechterhand van de Vader, ontferm u over ons. **Heer, ontferm u over ons.** Moge de almachtige God zich over ons ontfermen, onze zonden vergeven en ons geleiden tot het eeuwig leven. **Amen.)**

De lofzang 'Eer aan God' / Sláva na výsostech Bohu

Eer aan God in den hoge en vrede op aarde aan de mensen die Hij liefheeft. **Wij loven U.** Wij prijzen en aanbidden U. **Wij verheerlijken U en zeggen U dank voor uw grote heerlijkheid.** Heer God, hemelse Koning, God, almachtige Vader; **Heer, eniggeboren Zoon, Jezus Christus;** Heer God, Lam Gods, Zoon van de Vader; **Gij die wegneemt de zonden der wereld, ontferm U over ons;** Gij, die wegneemt de zonden der wereld, aanvaard ons gebed; **Gij, die zit aan de rechterhand van de Vader, ontferm U over ons.** Want Gij alleen zijt de Heilige. **Gij alleen de Heer.** Gij alleen de Allerhoogste: Jezus Christus, **met de Heilige Geest in de heerlijkheid van God de Vader. Amen.**

složení (2000): Vlámové 53,7 %, Valoni (Francouzi) 31,6 %, Italové 2,6 %, Francouzi 2,0 %, Arabové 1,8 %, Němci 1,5 %, Berbeři 0,9 %, Turci 0,9 %, ostatní 5,0 %.

Jazyky (2003): nizozemsky mluví 59,3 %, francouzsky 32,5 %, italsky 2,4 %, arabsky 1,6 %, německy 1,0 %, turecky 0,9 %, španělsky 0,5 %, ostatními jazyky 1,8 %.

Náboženství: římští katolíci 75 až 89 %, dále podle jedněch údajů (z roku 2000) protestanti 1,2 %, „ostatní křesťané“ 7,4 %, muslimové 3,6 %, bez vyznání 7,5 %,; podle jiných (z roku 2005) 10 % agnostiků, 12 % zednářů, muslimů 400 000 až 500 000 (hlavně v Bruselu a v Antverpách), židů asi 35 000. Muslimové disponuje asi 280 mešitami a modlitebnami.

Římskokatolická církev má v Belgii jednu církevní provincii **Mechelen-Brussel** (nizozemsky) / **Malines-Bruxelles** (francouzsky): arcibiskupství Mechelen-Brussel / Malines-Bruxelles, biskupství Antwerpen (Antverpy), biskupství Brugge (Brugy), biskupství Gent, biskupství Hasselt, biskupství Liěge (Lutych), biskupství Namur, biskupství Tournai. Kromě toho je zde vojenský ordinariát. Arcidiecéze Mechelen-Brusel je výjimečná tím, že zahrnuje jednak území tří provinciií (Valonský Brabant, Vlámský Brabant a část vlámské provincie Antverpy vč. Mechelen) a jednak Region Brusel. Proto je tato arcidiecéze rozdělena na tři vikariáty, každý v čele s biskupem-generálním vikářem: vikariát Valonský Brabant, vikariát Vlámský Brabant a Mechelen, vikariát Brusel.

– –

Území na němž se dnes rozkládají státy Belgie, Nizozemsko a Lucembursko, a které zahrnuje také sever Francie (Region Nord-Pas de Calais) i hraniční oblasti dnešního Německa. Je od raného středověku (asi od 6. stol.) nazýváno **Nizozemí** (hol. De Nederlanden, franc. Les Pays-Bas, angl. Netherlands, Low Countries). Ve starověku bylo toto území osídleno keltskými a germánskými kmeny. Podobně jako další území Galie je připojil Gaius Iulius Caesar v letech 58 –51 př. Kr. Za vlády císaře Augusta (27 př. Kr. – 14. po Kr.) zde vznikla provincie Gallia Belgica. Hranici na severu a severovýchodě tvořila řeka Rýn. Za touto řekou sídlily germánské kmeny. Také na obranu proti nim byla podél Rýna zřízena provincie Germania Inferior.

Od poloviny 3. stol. začaly přes římské hranice (lat. limes) pronikat do jižního Nizozemí germánské kmeny. V roce 291 císař Maximius poprvé povolil germánským Frankům usadit se v okolí řeky Šeldy. Roku 358 vojevůdce Flavius Claudius Julianus, budoucí římský císař v letech 361 – 363 (známý později jako Julián Apostata – Odpadlík) Germány porazil, sálským Frankům, sídlícím při dolním Rýně, dovolil usazovat se v Toxandrii, tj. na území dnešní Belgie mezi Másou a Šeldou. Poté, po čtyřech stoletích, stáhnul z Nizozemí poslední legie.

Ve 4. stol. přichází do jižního Nizozemí církevní správa. Prvním biskupem na území dnešní Belgie byl sv. Servác. Jeho sídlem bylo Tongres (hol. Tongeren), kde se patrně již od poloviny 3. stol. nacházel kostel zasvěcený Panně Marii, první takový na severu od Alp. Roku 382 se sv. Servác přestěhoval do bezpečnějšího Maastrichtu. Sv. Matern Kolínský byl biskupem provincie Germania secunda kolem roku 315. Cambrais (hol. Kamerijk) bylo sídlem biskupa Nervia, řečeného Skvělý, v roce 346.

V 1. pol. 5. stol. se Sálští Frankové zmocnili Tournai (hol. Doornik) a učinili jej sídlem svého panství, které posléze rozšířili až k řece Sommě. Roku 446 se tito Frankové stali římskými spojenci – foederáty. V roce 451 se Sálští (Dolní) i Ripuárští (Horní) Frankové účastnili bitvy na Katalaunských polích. Poslední římský velký vojevůdce Aetius zde zastavil hunský vpád vedený obávaným Attilou.

Sever staré Galie se tak stal jádrem mocné Franské říše, kterou vybudoval **Chlodvík I.** (Clodovech, Clovis). V letech 481 – 511, kdy vládl, se stal jediným franským králem. Svou moc posílil i tím, že opustil pohanské bohy a v roce 508 se dal spolu s třemi tisíci muži biskupem Remigiem v Remeši pokřtít. Tím si naklonil církevní hierarchii i christianizované galořímské obyvatelstvo a zároveň změnil do té doby zdaleka nejistý výsledek teologicko-mocenského sporu mezi ariány a katolíky. Ostatní germánští panovníci byli tehdy vesměs ariány.

Remešští arcibiskupové si od těch dob udržovali privilegium pomazat franské, poté i francouzské krále (sacré de roi) a to až do roku 1825, kdy byla korunovace Karla X., posledního korunovaného francouzského krále.

(Pokračování příště)

Josef Ježek

je Boží (srov. Mt 22, 21). Náboženská svoboda, kterou dnes považujeme za universální hodnotu, nezbytnou zejména v dnešním světě, má tedy své historické kořeny. Církev tedy není a nemá v úmyslu být politickým činitelem. Zároveň se hluboce zajímá o dobro politické obce, jejíž duší je spravedlnost, a nabízí jí na dvojí rovině svůj specifický příspěvek. Křesťanská víra očišťuje rozum a pomáhá, aby byl lépe tím, čím je. Ve svém sociálním učení, založeném na tom, co je ve shodě s přirozeností každé lidské bytosti, Církev přispívá , aby to, co je správné, mohlo být jako takové uznáno a pak také uskutečněno. K tomu cíli jsou zřetelně nezbytné morální a duchovní energie, které dovolují stavět nároky spravedlnosti před osobní zájmy, zájmy určité sociální kategorie nebo také zájmy státu. I tady se před Církví otevírá široké pole působnosti, aby tyto energie zakořenila v lidském svědomí, živila je a posilovala. Působit v politické oblasti a budovat spravedlivý řád společnosti proto není vlastním úkolem církve, ale věřících laiků, kteří působí jako občané s vlastní odpovědností. Jde o velmi důležitý úkol. Křesťanští laici v Itálii jsou povoláni věnovat se mu velkoryse a s odvahou, osvíceni vírou a učením církve a vedeni Kristovou láskou.

Zvláštní pozornost a mimořádné nasazení si dnes žádají velké výzvy, ohrožující široké vrstvy lidské rodiny, jako jsou války a terorismus, hlad a žízeň a některé strašlivé epidemie. Se stejnou odhodlaností a jasností záměrů je ale potřeba stavět se proti politickým a legislativním rozhodnutím, které ohrožují základní hodnoty, antropologické a etické principy založené v přirozenosti lidské bytosti, zejména pokud jde o péči o lidský život ve všech jeho fázích, od početí do přirozené smrti, a podporu rodiny založené na manželství, a proti zavádění do veřejného řádu jiných forem svazků, které vedou k destabilizaci a zatemňování zvláštního charakteru rodiny a její nenahraditelné sociální úlohy. Otevřené a odvážné svědectví, které církev a italští katolíci dali a dávají v této oblasti jsou významnou službou Itálii, která je užitečná a stimuluje také mnoho dalších národů. Toto nasazení a toto svědectví jsou jistě součástí onoho velkého „ano“, které jako věřící v Krista říkáme člověku, milovanému Bohem.

Být spojeni v Kristu

Drazí bratři a sestry, úkoly a odpovědnosti, které tento církevní kongres vynáší na povrch jsou nepochybně velké a různorodé. Jsme proto povzbuzováni, abychom měli stále před očima, že neneseme tuto tíži sami, podpíráme se navzájem a především Kristus sám vede a podpírá křehkou loďku Církve. Tak se vracíme tam, odkud jsme vyšli. Rozhodující je být spojeni s Ním, a tedy také mezi sebou, zůstávat s Ním, abychom mohli jít v jeho jménu (srov. Mk 3, 13nn.). Naší pravou silou je živit se jeho slovem a jeho tělem, připojovat se k jeho oběti za nás, jak to učiníme při eucharistické slavnosti dnes odpoledne, uctívat ho v jeho eucharistické přítomnosti. Každou naši aktivitu a náš program totiž musí předcházet adorace, která nás činí skutečně svobodnými a dává nám kritéria pro naše jednání. Ve spojení s Kristem nás předchází a vede Panna Maria, tolik milovaná a uctívaná ve všech končinách Itálie. V Ní potkáváme pravou – čistou a nedeformovanou – podstatu Církve a tak se skrze Ni učíme poznávat a milovat tajemství Církve, která žije v dějinách, cítíme se být naplno její součástí, stáváme se „církevními dušemi“ (anime ecclesiali), učíme se odolat „vnitřní sekularizaci“, která strojí úklady církvi naší doby, v důsledku sekularizačních procesů, které hluboce poznamenaly evropskou civilizaci.

Drazí bratři a sestry, pozvedněme společně k Pánu svou modlitbu, pokornou a plnou důvěry, aby italské katolické společenství, zasazené do živoucího společenství Církve všech míst a všech časů a úzce spojeno se svými biskupy, přineslo nové impulsy tomuto milovanému národu a všem koutům země radostné svědectví Ježíše Zmrtvýchvstalého, naděje Itálie a světa.

Benedikt XVI. na celonárodním katolického kongresu ve Veroně 19. 10. 2006 / Vatikánský rozhlas

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti

1. Kolik desátků má radostný růženec?
a) 1.
b) 2.
c) 5.

2. Co to je **aspergil**?
a) Kropáč se svěcenou vodou na kropení.
b) Slavnostní kapesník kněze, který používá při smrkání, ale jen na svátky a slavnosti.
c) Stuha, kterou se svazují ruce novomanželů při svatbě.

3. Který svatý má ve svém jménu oko?
a) Sv. Perpetua a Felicita.
b) Sv. Petr.
c) Sv. Prokop.

4) O kolika Noemových synech se Bible zmiňuje?
a) O žádném.
b) O třech.
c) O pěti.

5) Ze kterého stromu zakázal Bůh lidem jíst?
a) Z jabloně, pokud má červivá jablka.
b) Ze stromu poznání dobra a zla.
c) Ze stromu uprostřed ráje.

6. Kde měl Abrahám obětovat svého syna Izáka?
a) Na hoře Tábor.
b) V krajině Gesen.
c) V zemi Moria.

7) V co se změnila Lotova žena, když se ohlédla při útěku ze Sodomy ?
a) V milosrdného Samaritána.
b) V solný sloup.
c) V žulový kámen.

8. Jak se jmenovala Izákova žena?
a) Ráchel.
b) Rebeka.
c) Xantipa.

9. Kdo získal podvodem otcovo požehnání?
a) Adam.
b) Jakub.
c) Ruben.

10. Je pohřeb svátost?
a) Ano.
b) Jen když jde o uložení do hrobu a ne o kremaci.
c) Ne.

K Sešitku na cesty

Do tohoto čísla jsou vloženy mešní texty s odpověďmi lidu v nizozemštině (holandštině, vlámštině).

Nizozemsko, Nizozemské království (Koninkrijk der Nederlanden). Rozloha 41 527 km², z toho pevnina 33 783 km² (téměř polovina rozlohy leží pod úrovní hladiny moře), počet obyvatel k 1. 7. 2005 byl 16 305 525, v tom Nizozemci 81 %, Němci 2,5 %, Indonésané 2,4 %, Turci 2,2 %, ze Surinamu pochází 2,0 %, z Maroka 1,9 %, z nizozemských karibských ostrovů (Aruba, Curaçao a d.) 0,8 %; ostatních je 7,2 %.

Úředním jazykem je nizozemština a v severních provinciích také fríština. Jazyky v roce 2003: Nizozemsky mluví 95,7 % (z toho nizozemsky i frísky 3,8 %), arabsky 0,8 %, turecky 0,6 %, ostatními jazyky 2,7 %.

Náboženství (za rok 2001): římští katolíci (31 %), nizozemští reformovaní (14 %), kalvinisté (7 %), muslimové (4,5 %), ostatní 2,5 %, bez vyznání 41 %.

Římskokatolická církev má v Nizozemsku jednu církevní provincii: **Utrecht** (arcibiskupství Utrecht, biskupství Breda, biskupství Groningen-Leeuwarden, biskupství Haarlem, biskupství Roermond, biskupství Rotterdam, biskupství 's-Hertogenbosch). Dále je v Nizozemsku vojenský ordinariát podřízený Svatému stolci.

Součástí **Nizozemského království** jsou zámořská území:

Aruba, ostrov v Karibském moři 30 km od pobřeží Venezuely, nizozemský od roku 1636, zvláštní statut má od roku 1986. Rozloha 193 km², 102 692 obyvatel v roce 2006, jazyky: nizozemština, papiamento (směs španělštiny a nizozemštiny), španělština a angličtina. Náboženství: římští katolíci (82 %), protestanti (7 %).

Nizozemské Antily, zámořská provincie od roku 1954: Curaçao (444 km²) a Bonaire (288 km²) při pobřeží Venezuely (Závětrné ostrovy); Sint Maarten (severní část ostrova 34 km²), Sint Eustatius (21 km²) a Saba (13 km²) na severní straně Karibského moře (Návětrné ostrovy). Počet obyvatel v roce 2004: 185 592 v tom Curaçao (133 644), Bonaire (10 185), Sint Maarten (33 119), Sint Eustatius (2498) a Saba (1 146). Jazyky: nizozemština, papiamento, angličtina a španělština. Náboženství (2001): římští katolíci (72 %), protestanti (16 %), hinduisté, židé, muslimové.

K 1. 7. 2007 získá ostrov **Curaçao** i ostrov **Sint Maarten** v rámci Nizozemského království stejný statut jako má Aruba. Zbývající ostrovy Bonaire, Sint Eustatius a Saba budou spravovány ze sídla vlády v Haagu.

Římskokatolická církev má na Arubě a v Nizozemských Antilách biskupství Willemstad, které patří do církevní provincie **Port of Spain** (Port of Spain je hlavní město státu Trinidad a Tobago).

Surinam, Republika Surinam (niz. Republiek van Suriname), nezávislý stát od roku 1975. Dříve Nizozemská Guyana: v letech 1814 až 1922 kolonie, v letech 1922 až 1954 přidružené území, v letech 1954 až 1975 autonomní součást Nizozemského království. Rozloha 163 265 km², počet obyvatel 487 024 podle sčítání 2004, v tom 34,2 % indického původu, 33,5 % kreolové (mulati, tj. míšenci bělochů a černochů), 17,8 % Javánci (z Indonésie), 8,5 % černoši (tzv. Morroni), 1,8 % Indiáni (Aravakové a Karibové), Číňané, evropané, Libanonci.

Jazyky: nizozemština (úřední jazyk) 40 %, hindština 32 %, javánština 15 %, dále směs jazyků sranang tongo, saramaccan, angličtina.

Náboženství (2002): hinduisté (27%), římští katolíci (25 %), muslimové (20 %), protestanti (vesměs Moravští bratři, tj. Jednota bratrská z Herrnhutu-Ochranova, 20 %).

Římskokatolická církev má v Surinamu biskupství Paramaribo, které také patří do církevní provincie **Port of Spain**.

Belgie, Království Belgie (nizozemsky Koninkrijk België, francouzsky Royaume de Belgique). Rozloha 30 526 km², v tom Region Brusel 161 km², hlavní město, Region vlámský 13 522 km², Region valonský 16 844 km² (z toho německé jazykové území 845 km²). Současně je Belgie jako federativní stát rozdělena na francouzské, vlámské a německo-jazyčné společenství. K 1. 7. 2004 bylo 10 396 421 obyv., v tom Region Brusel 999 899, Region vlámský 6 016 024, Region valonský 3 380 498 (z toho na německém jazykovém území 71 899). Každý region se dále dělí na provincie, kterých je celkem deset. Národnostní

Tradice

Na židovský Nový rok – Den soudu (Roš hašana – mezi 6. 9. a 3. 10.) se troubí na beraní roh, který se nazývá šofar.

Záviděl pan Kohn panu Roubíčkovi tu čest, že smí troubit o tomto svátku na šofar, a umínil si, že mu to zkazí. A nasypal do šofaru popel. Pan Roubíček chtěl troubit, ale nemohl a byla z toho ostuda. Žaloval proto pana Kohna pro urážku na cti. Soudce vyslechl výpovědi a zeptal se:

„Co to je ten šofar?“

Pan Roubíček pokrčil rameny a odpověděl:

„Šofar je šofar.“

„To není žádná odpověď,“

řekl soudce a obrátil se na pana Kohna, aby mu řekl, co to je šofar. Pan Kohn pokrčil rameny a odpověděl:

„Šofar je šofar.“

Soudce si proto přizval známého znalce pana Lederera, aby mu vysvětlil, co to je šofar. Ten se zamyslil a pravil:

„Šofar je, aby se tak řeklo ... Šofar je šofar.“

Soudci došla trpělivost a pohrozil panu Ledererovi pokutou za znevažování soudu. Ten se tedy znovu zamyslil a pak neochotně říká:

„Šofar ... to je taková – trumpeta.“

„No vidíte, že to jde,“ liboval si soudce, „teď už konečně vím, co to je šofar.“ A hned vynesl rozsudek. Po vynesení rozsudku přistoupili k soudci pánové Roubíček, Kohn a Lederer a všichni svorně prohlásili:

„Abyste věděl, pane soudce, šofar není žádná trumpeta. Šofar je šofar!“

Modlitba

Katechetka podrobně vysvětlila dětem nutnost modlitby před jídlem. Pak se ptá:

„A modlíte se doma před jídlem? Třeba u vás, Honzíku?“

„Proč? Naše maminka přece vaří dobře!“

Karel Korous (2), David Jech (1)
Ilustrace
br. Michal OFM

Test pro dospělé

1. Co to byla organizace Pacem in teris?
2. Jak se jmenovala babička sv. Timoteje, která ho učila znát Starý zákon?
3. Kdo to byl Tomáš Becket?
4. Podle čeho si Jehovisté dali své jméno?
5. Jak bylo likvidováno církevní školství po r. 1948?
6. Jak se jmenoval společník sv. apoštola Pavla a pisatel dvou novozákonních knih?
7. Jak se jmenoval muž, který byl v době soudců zahanben statečností ženy při obraně Izreale?
8. Proč je možno nazvat dobu od r. 1948 do r. 1968 dobou největšího temna a zpátečnictví?
9. Jak se jmenoval představitel korintské synagogy, který se stal křesťanem?
10. Co to je zneuctění Eucharistie a je možné, v dnešní moderní době, je ještě považovat za hřích?

Odpovědi testu pro dospělé z listopadu:

1. Pronásledování katolické církve v Československu trvalo stále v letech 1948 – 1989, ale na Slovensku a v pohraničí Českých zemí byl tlak až pronásledování ze strany komunistů a komunistických úřadů již od roku 1945.

Pronásledování mělo mnoho podob a týkalo se jak celé církve, tak jejích úřadů a členů. U celé církve u nás šlo o naprostou likvidaci nezávislého církevního tisku, vytlačení církve ze společnosti do kostelů, podrobení mnoha čistě církevních záležitostí dozoru státu, likvidaci řádů a řeholních kongregací, zákonně neodůvodněnou internaci či věznění církevních hodnostářů a o zásahy do obsazování církevních úřadů, zejm. nebylo umožněno do nich jmenovat. U jednotlivců docházelo k justičním i nejustičním vraždám, věznění a mučení (které řadu obětí zabilo nebo zničilo jejich zdraví natolik, že zemřely krátce po propuštění) a k výrazné a soustavné diskriminací katolíků v přístupu ke vzdělání a k významnějším místům ve společnosti.

Československé pronásledování katolické církve je běžně označováno za jedno z nejkrutějších v rámci komunistické východní Evropy. Nejkrutějším obdobím byl konec 40. a počátek 50. let. V roce 1950 po monstrprocesech začala v noci ze 13. na 14. dubna akce K. Byly v ní postupně zlikvidovány mužské kláštery a 2 000 řeholníků internováno v tzv. centralizačních klášterech, což byly kláštery přeměněné na koncentrační tábory. V akci P byla násilně sloučena řeckokatolická církev s pravoslavnou. Krátce po akci K následovala podobná ale pozvolnější akce R, která byla namířena proti ženským řádům – ta ale narážela na potíže, jak nahradit školený personál v nemocnicích a sociálních zařízeních. Akce B, která měla vést ke závěrečné likvidaci všech řádů, se už z větší části neuskutečnila.

Podrobně viz knihy v tomto čísle doporučené redakcí.

2. Sochu, kterou Daniel viděl ve snu zničil kámen (Dan 2, 34n.).

3. Sir sv. Tomáš More se narodil 7. 2. 1478 v Londýně. Vynikal bystrostí ducha, humorem. Povoláním byl právník Proto si ho anglický král Jindřich VIII. zvolil za svého kancléře. Vynikl i hlubokou zbožností a protože odmítl podepsat prohlášení proti nerozlučitelnosti manželského svazku a uznat svrchovanou moc Jindřicha VIII. nad Církví, byl odsouzen pro velezradu a sťat 6. 7. 1535. V roce 1935, 400 let po své smrti, byl svatořečen Piem XI. Jeho památku církev slaví 22. června spolu se sv. Johnem Fisherem, jediným biskupem, který v době anglické reformace zachoval věrnost papeži.

4. Jehovisté nevznikli z církve, ale z náboženské adventistické skupiny Badatelé Bible, která očekávala brzký konec světa.

5. Krypta je podzemní hrobka v podobě kaple pod některou částí kostela.

6. Konsekrace je proměnění chleba a vína v Tělo Kristovo a Krev Kristovu.

7. Muž, který vyvolal vzpouru proti Mojžíšovi a se svými stoupenci zahynul, se jmenoval Korach (Nm 16, 1).

8. Noviciát je povinná úvodní část života v řeholní společnosti, zaměřená ve zvláštní míře na řeholní formaci. Cíle noviciátu: důkladnější povolání od Pána, vyzkoušení si způsobu života v řeholní společnosti, formace citu, rozumu a vůle podle dané řeholní společnosti, a potvrzení úmyslu a schopnosti novice. Noviciát je konán ve speciálně k tomu určeném noviciátním domě pod vedením novicmistra. Trvá jeden až dva roky.

9. Představený korintské synagogy, který se stal křesťanem, se jmenoval Krispus (Sk 18, 8).

10 Dějiny církve znají nejen mučedníky, vyznavače, ty, kteří víru zapřeli, ale obrátili se, ale i ty, kteří se s domněnkou, že církvi prospívají, spojili s jejími nepřáteli a proti církvi bojovali.

První takovýto spolek duchovních vznikl v Rusku hned v roce 1917: „Svaz demokratických duchovních a laiků“. Přes zákaz patriarchy Tichona jednali s komunistickými předáky a v roce 1922 založili hnutí „Živá církev“. Její členové se po odstranění biskupů zmocnili řízení pravoslavné církve a působili i v dalších desetiletích jako poslušný nástroj k ovládání a postupné likvidaci pravoslavné církve v Rusku.

Obdobou Živé církve byla rozkolná hnutí duchovních ustavená v zemích tzv. lidových demokracií, ustavená podle sovětského vzoru s podporou domácích komunistů. Měla za úkol rozbít jednotu katolické církve a vytvořit zdání nepřátelství mezi biskupy a kněžími či laiky. Biskupové a další církevní hodnostáři byli jako „nepřátelé lidu“ a „spojenci imperialismu“ odstraněni. Na jejich místa byli dosazeni povolní kapitulní či generální vikáři – „vlastenečtí“ kněží. „Pokrokoví“ kněží obsadili vedoucí místa zestátněných charit, teologických fakult, seminářů, zbylých katolických médií a nakladatelství. Pro zahraniční delegace ze Západu vydávali svědectví o spolupráci církve a komunistického režimu a nových možnostech církve. Tato hnutí byla spojena s myšlenkou míru, hlásila se k „mírové politice“ SSSR a odsuzovala USA a jejich spojence.

V českých zemích bylo po 2. světové válce mezi kněžími jen několik, kteří viděli rozvíjení křesťanství ve spolupráci se „spravedlivějším“ socialismem. Mezi ně patřili minule jmenovaný P. Josef Plojhar, dále např. P. Josef Beneš a P. Bohuslav Černocký.

Komunističtí představitelé měli plán „hnutí pokrokových katolíků“, „Katolickou akci“. Ovšem po vydání proticírkevních zákonů a internaci biskupů, monstrprocesu s řády, zrušení řeckokatolické církve, likvidaci řádů a dalších desítek procesů s kněžími se komunisté rozhodli vytvořit masové hnutí prorežimních kněží – „vlasteneckých kněží“. Konference na Velehradě 4. – 6. 7. 1950 se zúčastnilo již 450 těchto kněží z Českých zemí i ze Slovenska. Tam vytvořili „Velehradský výbor katolického duchovenstva“, v čele s P. Josefem Románkem. Výbor pořádal poutě, ale i politická školení pro kněze, ovládl teologické fakulty, Katolické noviny, obsazoval místa církevních úřadů: generálním vikářem v Litoměřicích se tak stal Msgre. Eduard Oliva a kapitulním vikářem pražským v minulém čísle jmenovaný P. Antonín Stehlík.

Hnutí „vlasteneckých“ kněží však stagnovalo. Proto došlo k vytvoření „Mírového hnutí katolického duchovenstva“. Diecéze ustavily přípravné mírové výbory a ustavující schůze MHKD se konala v Praze 21. června 1951. Sjezdu se zúčastnilo přes 1200 kněží, včetně tří biskupů. A předsedou celostátního výboru byl zvolen – kdo jiný než – Josef Plojhar. Potom došlo v diecézích k volbě diecézních mírových výborů. MHKD se stalo pevnou masovou organizací kněží podporující komunistickou politiku, partnerem pro jednání představitelů komunistické moci s církví. Většina duchovních však s MHKD nesouhlasila a počet členů Mírového hnutí jen o málo převyšoval počet „vlasteneckých“ kněží. Mnozí byli členy ne zcela dobrovolně pod různými pohrůžkami církevních tajemníků a zůstali pasivní. MHKD existovalo až do Pražského jara, kdy se rozpadlo.

Motivy: Idealismus, naivní důvěra v komunistické ideály, v nastolení spravedlivého společenského řádu, nezkušenost církve s komunismem, představa o spolupráci komunistického státu s církví, trpká zkušenost s nacismem, někdy i původ z chudších vrstev; kariérismus a touha po majetku, snaha politicky se angažovat a mít „lepší“ postavení. Byli vedoucími státně-církevních Charit, mohli učit na teologické fakultě, po záboru klášterů dostali poutní místa (např. Velehrad, Svatá Hora, Hostýn), „vyřešily“ se jejich dřívější spory s opatem, biskupem, rektorem semináře. Tolerovalo se příp. porušování pravidel kněžského či řeholního života (náchylnost k alkoholu, nedodržování celibátu, kolaborace s nacisty, donašečství). StB takových slabostí mistrně využívala, někteří s ní dokonce spolupracovali.

P. Ing. Antonín Sedlák, br. Felix OFM a kol.

Znáš Písmo svaté?

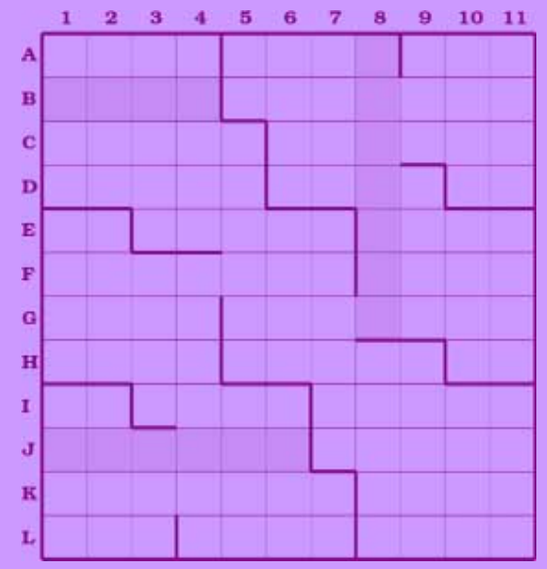

Doplň citát u určí, odkud je: „Dům a majetek se dědí po otcích, od Hospodina …“

VODOROVNĚ: A. Listina obsahující písemný závazek; Jákobův syn (matka Zilpa); na které místo. - B. Konec tajenky; biblický ukrutný král. - C. Hrabavý pták žijící na Borneu; zákusek. - D. Úmrtí (kniž., mn. č.); výrobek k ochraně nohou; okresní archiv (zkr.). - E. Iniciály tenoristy Pavarottiho; Tatranský národní park; obvyklý způsob jednání (kniž.). - F. Kruh světla kolem Krista; jsoucí v rouše Adamově (oni). - G. Omyl v pravdě nadpřirozené víry; dárce výzdoby kostela. - H. Šatní velikost S; revize účtů; celní kód Vatikánu. - I. Západočeské město; domnělá, reálně však neexistující zář; zosnovat (expr.). - J. Začátek tajenky; neodchýleně od přímého směru. - K. Osoba, na kterou se obrací projev; chlorid sodný (vzorec). - L. Světová strana; přísný mravokárce; plošná výměra pozemku (kniž.).

SVISLE: 1. Údiv; nejvodnatější česká řeka; citoslovce podivení. - 2. Jalová důlní hornina; tep; pigmenty z černé a bílé barvy. - 3. Kov ztuhlý v kokile; úd těla; porod (zvířat). - 4. Potní lázeň; domácky Eduard (expr.). - 5. Iniciály režiséra Hitchcocka; církevní sněm; plemeno. - 6. Sivo; pobídka k rychlému odchodu; strom s ostrými trny. - 7. Nejtemnější část podsvětí (řec. myt.); strážník v Uhrách; tohle. - 8. Střed tajenky; náboženský obraz na dřevě. - 9. Na kterém místě; biliárový úder; hotový výrobek (kniž.). - 10. Letadlo; město na Donu; anglická váhová jednotka (28,35 g). - 11. Krutá odveta; nedokázané přesvědčení; trupy.

Pomůcka: argus, Azov, Ereb.

Ladislav Martinča
Náměť
David a Hanka Jechovi

Liberecký úsměv

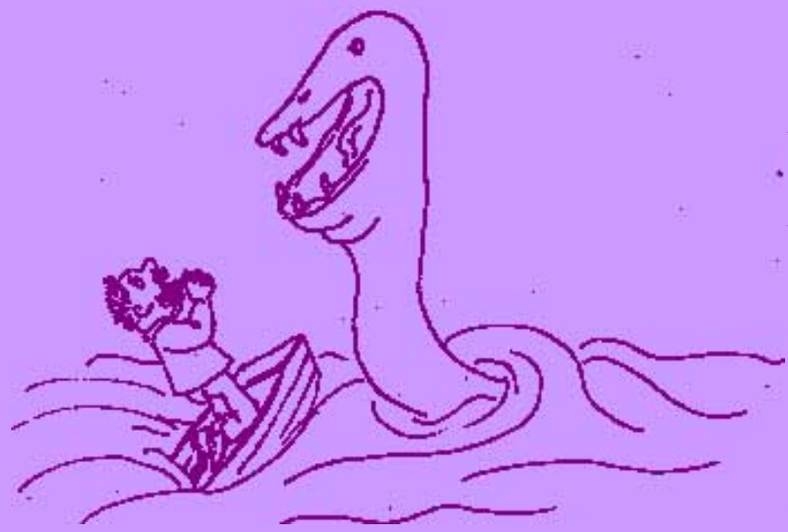

Víra

Rybář loví ryby na skotském jezeře Loch Ness. Náhle se z vody vynoří příšera, loďka prudce nabírá vodu a rybář, strachy bez sebe, volá:

„Pane Bože, pomoz!“

Zázrakem se udržel nad vodou a slyší hlas:

„Myslel jsem, že ve mne nevěříš!“

Rybář odpoví:

„Před minutou jsem nevěřil ani v lochnesskou příšeru.“

otevřené pro věřící ze VŠECH našich farností.

Dana Glaserová
Foto
Zdeněk Glaser

S blížící se plesovou sezónou
připomínáme, že dá-li Hospodin, uskuteční se 3. února 2007 v sále U Košků tradiční Ples libereckých farností. O kvalitní hudební produkci se opět postará Orchestr Vl. Jánského.
Jste všichni srdečně zváni!
Cvejnovi a Rissovi, Ruprechtice

Oprava
Farnost děkanství Rochlice
Dolní Hanychov
kostel Sv. Bonifáce
Svátek Svaté Rodiny Ježíše, Marie a Josefa 31. 12.
mše svatá 7.30
adorace (nikoliv Rochlice) 23.00
mše svatá na poděkování a s prosbou o Boží pomoc do nového občanského roku (nikoliv Rochlice) 24.00

Z kroniky našich farností
1. až 24. prosince 2006
Křtem byla mezi nás přijata:
Farnost Vratislavice nad Nisou
Anna Marie Grygorenko
Srdečně blahopřejeme.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili:
Farnost Ruprechtice
Jiří Novák (1924)

duchovní správci

Obrázek libereckých farností
přeje všem svým čtenářům
požehnané Vánoce a
šťastný rok 2007

Vydává Římskokatolická farnost v Liberci - Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi.
Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV - Ruprechtice, datum vydání: 24. 12. 2006
tel. 485 120 004, (485 121 293), e-mail: liberec.ofmZquick.cz, dop. cena 5,- Kč, za obsah odpovídá P. Antonín OFM
Foto na titulní straně - Jsou dárky a Dárky: sháněj je, jak chceš, tyhle v obchodě nekoupíš, Libor Dvořák
Internetové stránky – libereckých farností: http://www.rkc-lbc.cz, – Oblastní charity Liberec: www.charitaliberec.cz
Prosíme čtenáře o návrhy a názory (i kritické) k časopisu i jednotlivým článkům

24. 12. 2006 / Číslo 2 / Ročník 5

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Emmanuel – Bůh s námi, P. Josef Dobiáš 3

PASTORACE

Obrázek informuje – P. Mgr. Pavel Mach 3
Liberecké misie
(sobota) – Cesta a hřivny, br. Gorazd OCarm. 5
Svatý Antonín Veliký (17. ledna), P. Josef Dobiáš 6

DĚTI A MLÁDEŽ

Mladí křesťanští demokraté na sjezdu KDU-ČSL, Štěpán Pospíšil 7
Podivuhodné chvíle se Sluneční písní (2), RNDr. Miloslav Nevrlý 8
Katolické oddíly ICHTHYS oznamují 9

HISTORIE

„Maličko a neuzříte mne; a opět maličko a uzříte mne!“
– A opět maličko a neuzříte mne! Pavel Kozojed 10

ZPRÁVY Z DIECÉZÍ

36 let ve službě farnosti, P. Tomáš Genrt OFM 13
Zůstáváme na Západě, Jaroslav Vlasák 15

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Jubileum Otce Antonína, P. Tomáš Genrt a spulubratři; ruprechtičtí farníci 18
Vážený Otče Antoníne, Milan Turek 19
Karmelitánské knihkupectví U sv. Antonína – Redakce doporučuje 19
Světlo vánočního stromku, Zdeněk Holub 20
Oblastní charita Liberec děkuje, Ing. Mgr. Jana Sluková, ředitelka 20
Koledování 2007 (i 2006), Kamil Jan Svoboda 21
Milí ruprechtičtí farníci! Klára Cvejnová, 2. 12. 2006 22
12. benefiční koncert v Hanychově, Zdeněk Skalický 23
Adventní duchovní obnova v Ruprechticích, Dana Glaserová 23
S blížící se plesovou sezónou, Cvejnovi a Rissovi 24
Oprava 24
Z kroniky našich farností 1. až 24. prosince 2006 24

PŘÍLOHA

Dokument: Dopis kardinála Arinzeho ohledně slov *pro multis*

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti
Test pro dospělé
Odpovědi na otázky pro dospělé z minulého čísla
Znáš Písmo svaté? Vánoční švédská křížovka
Liberecký úsměv
O dnešním Sešitku na cesty ve švédštině
– Švédsko (1), Nizozemí a Franská říše (2), Josef Ježek
Ordning för mässa / Mešní řád – sešitek na cesty

zábavou je jim zpěv, a to z plných plic, a tancování, protože ve školce není skutečně nic – jenom neskutečné horko. Donesly jsme tam nějaké papíry, omalovánky, pastelky. Skládaly jsme pro děti papírové čepičky, lodičky a vlaštovky a děti je hned schovávaly do batůžků jako ten největší poklad.

Napadlo mě tedy, jakou radost by tyhle dětičky asi měly, kdyby mohlo každé z nich dostat třeba jen malinkatý dárek. A tak patří díky Vám všem, kteří jste umožnili, aby se tento malý sen stal skutečností. Hraček se sešlo opravdu tolik, že každé dítě dostalo asi tři drobnosti, větší plyšové hračky zůstaly ve školce pro všecky. Těžko popsat tu velikou radost, kterou tahle akce přinesla! Děti jen zářily a opakovaly, jak nás mají rády – což patřilo především Vám, dárcům. Učitelky měly slzy v očích. V těchto končinách neznají, co je atheismus ... a v tuto chvíli Boží Láska opět zazářila v plné krásе ... moc málo stačí, aby byl člověk šťastný!

Ještě jednou diky všem dárcům, a také děkuji za podporu, které se mi dostávalo díky Vašim modlitbám.

Klára Cvejnová, 2. 12. 2006

12. BENEFIČNÍ KONCERT

O 2. neděli adventní 10. 12. 2006 v 17 hodin se uskutečnil benefiční koncert v kostele Sv. Bonifáce v Liberci Hanychově. Vystoupil na něm liberecký pěvecký sbor „A my taky“ pod vedením dirigenta Lukáše Trykara. Koncertu se zúčastnil **rekordní počet posluchačů**, kteří zaplnili celý kostel. V první polovině koncertu zazněly skladby od A. Dvořáka, Z. Lukáše a J. S. Bacha a v druhé půli nám sbor hezkými koledami připomněl, že adventem se již blížíme k Vánocům. Mezi skladbami zazněly verše v podání Mileny Hercíkové. Výtěžek koncertu bude věnován na opravy kostela. Všichni návštěvníci koncertu odcházeli tento nedělní večer příjemně vánočně naladěni.

A aby toho v tomto roce nebylo málo, v sobotu 30. 12. 2006 v 17 hodin se v kostele Sv. Bonifáce uskuteční již 13. benefiční koncert pod názvem „Odění sluncem“. Zazní na něm skladby autorů J. S. Bacha, G. P. Telemanna a J. M. Hottetera doprovázené barokními modlitbami a citacemi z Bible. Vystoupí Lukáš Vytlačil (příčná a zobcová flétna) a Pavel Švingr (recitace).

Zdeněk Skalický

ADVENTNÍ DUCHOVNÍ OBNOVA V RUPRECHTICÍCH

V sobotu 9. 12. 2006 jsme přivítali na faře v Ruprechticích P. Česlava Plachého OP, který přijel z Jablonného v Podještědí, aby nám poskytl duchovní obnovu na téma **Jak hlouběji prožít advent**

Program jsme zahájili v 8.30 h společnou mší sv., po ní následovaly dvě promluvy a příležitost k osobnímu i společnému rozjímání.

V 11.00 jsme se shromáždili v kapli k adoraci před Nejsvětější svátostí. Během adorace (i po jejím skončení) mnozí využili možnost přistoupit ke sv. smíření.

Obnova ve formě dopoledního setkání vycházela vstříc i těm, kdo nemají čas účastnit se podobných akcí po více dní.

Chtěla bych také připomenout, že adventní a postní obnovy se konají pravidelně již několik let a vždy jsou

K vedoucímu jsou třeba další koledníci, na které nejsou kladeny speciální požadavky, tedy mimo toho, co je hlavní – ochoty spolupracovat.

Jak často

To, že se do sbírky zapojíte, neznamená, že při ní musíte strávit všechen volný čas. Věřte mi, že budu velmi potěšen, i když vyjdete koledovat jen jednou či dvakrát třeba po dvou hodinách. Pokud toto udělá více lidí, celkový efekt bude veliký.

Smysl sbírky

Často slýchávám, že lidé říkají, že nechtějí žebrat nebo že jim není příjemné žádat lidi o peníze. Je třeba si uvědomit několik věcí: Jedním z hlavních pilířů této sbírky je její duchovní rozměr, hlásání radostné zvěsti, že se nám narodil Pán. Proto koledování po domácnostech a psaní nad dveře posvěcenou křídou tři magických písmen K+M+B, tedy Bůh žehnej tomuto domu. Další důležitý bod je ten, že nevybíráme sami pro sebe, ale na ty opravdu potřebné. Uvědomme si, že zapojením se můžeme pomoci našim blízkým, ať už tady v Liberci nebo kdekoli po světě (tam kde má Česká katolická charita své projekty). Udělá nám to nejen dobře na duši, ale můžeme se stát i lepšími křesťany, protože nejen něco uděláme, ale také něco obětujeme, ať už jde o naši lenost nebo náš ostych.

Smyslem sbírky je možná také ukázat okolí, že tady jako křesťané jsme – a nejsme jen ti divní lidé, co chodí do kostela a tam se něco modlí, ale zároveň děláme něco pro druhé. Smyslem sbírky je také určitým způsobem zapojit do ní ty, kteří zatím nedostali tu milost, aby uvěřili v Krista. V neposlední řadě je tu také ten ekonomický rozměr, kterého se mnozí z nás, pro mě nepochopitelně, bojí. Při setkání koordinátorů a spolupracovníků na Tříkrálové sbírce mne inspiroval biskup Pavel, když citoval sv. Dona Bosca, který říkal: „Máme dost peněz, ale zatím jsou ve Vašich peněženkách.“ Možná to z ní poněkud tvrdě, ale bez tohoto přístupu by se mu podařilo vytvořit mnohem méně bohulibých věcí.

Pokud jsem Vás přesvědčil, abyste se do Tříkrálové sbírky zapojili, ozvěte se mi, prosím, na email:

kamilsvoboda@seznam.cz

nebo na tel. 777 106 432.

Obrátit se můžete také přímo na Domov sv. Anny, Charitní domov pro matky s dětmi v tísni.

Doprovodná akce

Někteří z Vás si možná vzpomenou, že před rokem byly pořádány v rámci Tříkrálové sbírky dvě kulturní akce. Při následujícím ročníku jedna z akcí vypadla a další nepřibyla, a tak Vás mohu pozvat „pouze“ na Tříkrálový fest, který se uskuteční 6. ledna 2007 v klubu KÚD (Krátké a úderné divadlo, ze zadu Kulturního domu) v Liberci. Začátek bude v 19 hodin. Vystoupí Drobný za bůra, Pan Frau, Riksha, Teena a další. Vstupné formou příspěvku do pokladničky v místě koncertu.

Děkuji za pozornost

Kamil Jan Svoboda
koordinátor Tříkrálové sbírky
pro Liberec

MILÍ RUPRECHTIČTÍ FARNÍCI!

Pomalu se končí moje studijní stáž v Jihoafrické republice. Všecko je ještě příliš čerstvé na to, abych si dokázala uvědomit celý dopad, který na mě tato cesta měla a má.

Jako sociální pracovnice jsem měla příležitost hodně vidět a vstoupit i na místa, kam běžně bílá noha nevkročí. Přehodnocuji tedy především význam slova „chudoba“ a všecko, co sebou nese.

Spolu s dalšími dvěma studentkami jsme pracovaly ve škole pro mentálně postižené děti, v hospici pro děti HIV positivní, v organizaci pro sociální ochranu dětí. Ale největší zkušenost byla asi z práce s dětmi v jedné z nejchudších školek v townshipu pro černé obyvatele. Zkuste si představit vojenský stan – akorát plechový – ve kterém tráví čas devadesát dětí pouze se dvěma učitelkami! A jedinou

EMMANUEL
BŮH S NÁMI

O každých Vánocích se setkáváme s mesiášským titulem Emmanuel, tj. Bůh s námi. Toto Izaiášovo slovo se vztahuje na narozeného Mesiáše Ježíše Krista. Je skutečně pravda, že v narozeném Dítěti je Bůh s námi? Není to jen nějaká teologická poučka, která sice krásně a někdy i sentimentálně zní, která však nemá nic společného s praktickým životem? Neplatí spíše jiná slova, jako: pomoz si sám a Bůh ti pomůže? A je-li Bůh skutečně s námi, má to pro náš život nějaký význam? Co se tím změní na mé životní situaci? Jak poznám, že Bůh je se mnou?

Bůh chce lidi přivést k tomu, aby ho znali a plnili jeho vůli, proto jim staví jasné směrovky, jasná znamení. Je-li toto jméno znamením, pak je znamením dvojznačným, které pochopí jenom někdo. Jenom ten, kdo očekává naplnění Božích slibů o spáse. Člověk je skoro v pokušení ukázat kolem sebe a říci: Kolik lidí slyší dnes vánoční zpěv a přece – kdo pochopí a pozná, že Bůh je skutečně, i dnes, tak blízko? Kdo pozná znamení jeho přítomnosti?

Boží blízkost je opravdu zvláštní. Bůh totiž přichází v bezbranném Dítěti. Je mezi námi bezbranný, jak jen láska může být bezbranná. Přišel mezi ozbrojené lidi neozbrojen ničím, než nevinností z přečisté Marie Panny. Bezbranný neznamená ovšem bezmocný. S Dítětem přichází Bůh. A Boží přítomnost uvádí do pohybu mnohé. Bůh si povolává následovníky, kteří změní své smýšlení a své životní cíle, vzdají se svého pohodlí a svých jistot, a půjdou, kam on je pošle. Budou se navzájem vyhledávat a spolu se radovat a chválit svého Pána. A pak půjdou a budou vyhledávat osamocené, potěšovat zarmoucené, pomáhat potřebným – protože Bůh je s nimi. A tento přítomný Bůh začne skrze ně konat své dílo ve světě.

Teď možná začínáme chápat, s kým vlastně Bůh je. Ne s těmi, kteří si jeho jméno napíší na prapory a přitom si jdou svou cestou a po Bohu ani nevzdychnou. „Blízko je Hospodin těm, kdo mají zkroušené srdce, na duchu zlomené zachraňuje“ (Žl 34 [33], 19). Tam, kde jsme na konci své cesty, unavení, zlomení, tam najednou on stojí před námi – Emmanuel, Bůh s námi.

To nás smí naplňovat vždy znovu radostí a chválou. V Dítěti je s námi ten, který vládne životem i smrtí, zemí a vesmírem. Zní to až neuvěřitelně, a přece – taková je zkušenost církve všech dob. Proto nad Betlémem zní jásot, a zní všude tam, kde člověk směl poznat, že on je blízko, že on je s námi. A tento Emmanuel dokonce slíbil: „Já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa“ (Mt 28, 20).

P. Josef Dobiáš

PASTORACE

OBRÁZEK INFORMUJE
P. MGR. PAVEL MACH

- narozen v Mladé Boleslavi 30. 6. 1978
- pokřtěn ve 13 letech
- střední hotelová škola
- Katolická teologická fakulta v Praze
- jáhenské svěcení, jáhnem ve Střekově
- kněžské svěcení, farní vikář v Ústí nad Labem, nyní v Liberci

(Obrázek, roč. 4, č. 8, 16. 7. 2006, s. 16)

Jaké byly vaše začátky?

Druhým rokem jsem v kněžské službě a tak se i jako vyučující cítím stále ještě na začátku. Součástí teologického studia byla také pedagogika a to jak teoretická část tak také praxe na různých školách. Rád vzpomínám na jedny z prvních hodin, které jsem vyučoval na jedné pražské střední škole za dlouhodobě nemocného učitele. Zastupoval jsem

v hodinách občanské výchovy a filosofie a velmi dobře vzpomínám na obavy, s kterými jsem předstupoval před plnou třídu. Po krátkém čase, když jsme navázali přátelské kontakty jak s žáky tak s dalšími vyučujícími, se všechny obavy rozplynuly.

Kdo vás nejvíce ovlivnil pro výuku náboženství?

Samozřejmě, že rád vzpomínám na řadu skvělých zkušených profesorů i kněží, ze semináře, kteří byli výbornými pedagogy. Velkým vzorem ale pro mě od studentských let byl starý katecheta P. František Říha z mého rodiště v Mladé Boleslavi. Přestože už měl svá léta, dokázal velmi živým a poutavým způsobem komunikovat s námi tehdy puberťáky a přitom dovedl předat potřebné informace. Vždycky jsem si říkal, že pokud bych snad měl někdy učit, můžu se u něj inspirovat.

Které partie výuky vás nejvíce baví?

Děti, které výuku náboženství navštěvují, přicházejí zpravidla po školním vyučování a to už samo o sobě předpokládá, že náboženství musí být pro ně záživné. Rád s dětmi probírám biblistiku, formou poznávacích soutěží a her. V této oblasti cítím velké deficity a to nejen mezi dětmi, ale i dospělými.

Kolik dětí chodí k vám?

Výuka náboženství probíhá u nás na arciděkanství v několika skupinách od prvňáčků až po devátou třídu základní školy. Já učím skupinku sedmi dětí, ve které jsou žáci páté až osmé třídy. Je pro mě bolestí, že se výuka náboženství zatím nedaří přímo ve školách. Nejde jen o běžné vyučování, ale i samotná přítomnost kněze ve škole je už svědectvím o živém křesťanství ve společnosti. Jsem zde v Liberci prvním rokem a pokud tu budu sloužit i v příštím roce, chtěl bych se na tuto činnost více zaměřit.

Chápu po zkušenostech, že děti, které na náboženství docházejí, raději přichází na faru. Věřící žáci jsou dnes na školách zvláštní výjimkou a snadno se stávají středem pozornosti. Nezřídka se stávají i terčem narážek i samotných učitelů a tak je rozumné v našich misijních podmínkách, že fary jsou zázemím i pro výuku.

Škola dnes poskytuje řadu možností a volno pro časové vyžití. Řada dětí i rodičů přijímá trend, že i náboženskou výchovu zařazuje mezi jeden z možných kroužků. Především rodiče by si měli ale uvědomit, že křesťanská výchova není nějaký nadstandard nebo jen něco na co zbude čas. I my všichni jako křesťané si musíme uvědomit, že prostřednictvím náboženství si má dítě osvojovat nutné principy křesťanského života, které mají být nosným pilířem jeho dobré křesťanské a duchovní budoucnosti. Všichni zvažujme, kde jsou opravdu priority životních hodnot.

P. Pavel Mach

Foto

- Ze společného výletu společenství vysokoškoláků do polské části Jizerských hor

- Protože v Liberci všechny cesty vedou do knihkupectví U sv. Antonína, popletl si to letos i svatý Mikuláš a místo na faru přišel ke karmelitánům; ale jak je vidět, tito dva katecheté se nenechali zmást a už tu na něj čekali.

Jirka Blekta

Obchodní akademii Liberec za realizaci vzdělávacího projektu pro klientky Domova sv. Anny,

Bc. Martinovi Halamovi, který vede terapeutické skupinky v Domově sv. Anny,

otci Františku Opletalovi a otci Tomáši Genrtovi OFM, JUDr. Janu Zedníčkovi, Ing. Karlu Korousovi CSc., Ing. Antonínu Schauerovi KLJ, Tamaře Makarovské za aktivní účast v Radě Oblastní charitě Liberec,

otci Tomáši Genrtovi OFM a otci Cherubínu Kuczowiczovi OFM za stálou a pravidelnou duchovní pomoc a doprovázení,

redakční radě časopisu Obrázek, zejména br. Felixi Sloukovi OFM, za prostor pro informace a presentaci naší činnosti,

koledníkům Tříkrálové sbírky starým, novým i staronovým, a našemu koordinátorovi Kamilovi J. Svobodovi,

a všem Vám, který jste nám pomohli a zapomněli jsme Vás jmenovat.

Naše poděkováni za finanční a materiální pomoc si zaslouží

MPSV České republiky
Liberecký kraj
Statutární město Liberec
Město Chrastava
Město Nová Paka
Město Hrádek nad Nisou
Nadaci O2 (dříve Nadace Eurotel)
NROS ze sbírky „Pomozte dětem!“
Nadace Euronisa
Nadace Škola hrou
Nadace Divoké husy
Římskokatolická farnost Hrádek nad Nisou
Fehrer Bohemia, závod 02 Liberec
Cadecne Innovation, k. s.
Komerční banka, pobočka Liberec
Ing. Antonín Schauer KLJ
Ondřej Kmínek (O SPORT)
Ing. Emilie Zedníčková
Agáta Řeháková

Ing. Mgr. Jana Sluková, ředitelka

KOLEDOVÁNÍ 2007 (I 2006)

Advent je dobou příprav. Přípravy na Narození Pána, nákupy dárků, pečení cukroví.

Pro mne osobně je to zároveň již potřetí příprava na Tříkrálovou sbírku, podruhé v roli jejího koordinátora pro Liberec. Mohl bych se zde sáhodlouze rozepsat o historii této sbírky, o úspěších i neúspěších z minulých let. O tom však bylo napsáno mnoho a jistě ještě bude až budeme nadcházející ročník bilancovat.

Přede mnou je teď jiný úkol. Přesvědčit co nejvíce z Vás, kteří tento článek čtete, abyste se do Tříkrálové sbírky zapojili, tedy napsat základní informace a vymyslet pádné argumenty, aby se mi to povedlo.

Kdy a kde

Tříkrálová sbírka 2007 začne již v posledních dnech roku 2006. Koledovat se smí chodit od 27. prosince 2006 do 14. ledna 2007. Chodit koledovat je vhodné především do domácností, koledníky uvidíme ovšem rádi i v ulicích nebo v různých nákupních centrech, pokud nám tam koledovat umožní.

Koho potřebujeme

Právě Vy, právě ty se můžeš do sbírky zapojit. Pro každou skupinku Tří králů je třeba jednoho vedoucího této skupinky, staršího 18 let, kterého vybavíme zapečetěnou kasičkou, do které se vybírá, průkazem koledníka, aby se mohl v případě potřeby prokázat, že není falešným koledníkem a samozřejmě informacemi pro všechny, kdo budou mít zájem dozvědět se, co to vlastně ta Tříkrálová sbírka je.

vzniklé situaci. Překladatelé tento text poprvé vydali v roce 1988 prostřednictvím sekretariátu České liturgické komise. Druhé vydání pro Karmelitánské nakladatelství připravil Liturgický institut v Praze r. 1998. Biblický text je doplněn solidními výkladovými poznámkami.

2. K dětským Vánocům se výborně hodí knížka

O Pánu Ježíši dětem
MUDr. Miriam Holíková
Ilustrace Vlasta Švejdová
Info a běžná cena: Brož., 110 str., 98 Kč
Vydáno: 2003 (potom dotisky)
Objednací číslo: SAM0032

Vydala autorka v Litomyšli vlastním nákladem za organizační pomoci nakladatelství Samuel.

Citlivě převyprávěné novozákonní příběhy o Pánu Ježíši pro děti předškolního a mladšího školního věku s půvabnými ilustracemi Vlasty Švejdové. Ilustrace mohou sloužit i jako omalovánky. Inspirativní knížka rodičům připomene jejich dětství – jednoduché vyprávění je skutečně krásné i pro dospělého člověka. Ke knize lze sehnat i kazetu.

Světlo vánočního stromku

Vánoční stromek je symbolem Vánoc. Dodává nám atmosféru, bez níž si málokdo dovede Vánoce představit. Je to vůně jehličí, jsou to rozsvícené svíčky, prskavky, bohatě ozdobený stromek, symbol i hojnosti. Přináší nám uspokojení, radost, dětské oči září. Člověk by si přál zachovat toto co nejdéle – a odklízení stromku oddalujeme. Z bývalého krasavce se stává vysušený stařec bez cukroví, vůně jehličí je ta tam.

Nezapomenu na příhodu, kdy nám stromek stařec zavoněl naposledy. Když jsme se chystali stromek sklidit, naposledy jsme rozsvítili svíčky a prskavky, společně jsme si zpívali koledy. Tu se stařec vyschlý a opelichaný vzňal plamenem.

Nastal chaos. Jen děti měly radost z něčeho nového, když viděli tak krásný a zářící plamen. Začali jsme do stromku mlátit polštáři. Ozdoby padaly rozbité na zem. Nepomohla ani voda z knedlíků na sporáku. Bylo po všem. Dětský smích se proměnil v pláč. Obývací pokoj byl plný kouře smíchaného s vůní pryskyřice, kterou vydal náš bývalý krasavec. Tak jsme zakončili tuto povánoční příhodu, na niž s úsměvem vzpomínáme.

Všem čtenářům přeji, aby vánoční světlo vlilo do našich srdcí dary Ducha svatého s láskou.

Pokojné prožití Vánoc!

Zdeněk Holub

Oblastní charita Liberec děkuje

za projevenou důvěru, modlitby, materiální a finanční dary. Přejeme Vám požehnané a pokojné prožití vánočních svátků a všechno dobré do nového roku 2007. Všem Vám vyprošujeme Boží požehnání!

Za spolupráci děkujeme

Centru volného času Arabela, o. s. Liberec

Nadaci Škola hrou, která nám poskytuje zdarma vstupenky do Centra Babylon,

ZOO Liberec, která poskytuje našim klientům slevu na vstupném (někdy i vstupenky zdarma),

Liberecké misie (sobota)
Cesta a hřivny

Bratři a sestry, touto mší svatou chceme poděkovat za tuto duchovní obnovu, kterou jsme společně prožívali. Má tedy jít o vyjádření naší vděčnosti a zároveň o takový přechod do běžného farního života, života vaší farnosti. To je naznačeno i tím, že hlavním celebrantem je otec Antonín, který předsedá této liturgii.

Já jsem k tomu vybral ta čtení z Písma svatého, která jsme slyšeli. Starozákonní čtení z osmé kapitoly 5. knihy Mojžíšovy obsahuje výzvy Mojžíše, kde říká: Izraeli, podívej se zpátky, připomínej si celou cestu, kterou tě vodil Bůh po čtyřicet let. My stojíme v závěru duchovní obnovy a také se můžeme ohlédnout zpátky. Tak jako se Izraelité měli ohlédnout a podívat se na poušť, kterou prošli, na místo, kde někdy prožili veliký hlad, nebo veliké těžkosti, strach jak to s nimi bude dál, různé bolesti, ale taky na místo, kde zažili, jak se jich Hospodin podivuhodně ujímá, že zachraňuje jejich život, že je vede dál. Možná bychom k tomu mohli přirovnat ten týden duchovní obnovy, ale právě tak bychom mohli k tomu přirovnat celý náš dosavadní život. Je to putování, které máme za sebou a o kterém platí, připomínej si celou tu cestu, protože jsi zakusil těžké věci, ale zakusil jsi také Boží blízkost. A na to bychom neměli zapomínat.

Ale potom Mojžíš obrací zrak lidu nejenom do minulosti, ale taky do budoucna, protože jak jsme si to čtení uvedli, oni stojí na prahu zaslíbené země. A Hospodin je do té země uvede a tam jim požehná. Ona země je tam vylíčena tak, že jim v ní nebude nic chybět, že jsou tam prameny vody, že tam rostou ovocné stromy. To všechno je jim řečeno: až ti to všechno Pán Bůh dá, prosím tě, hlavně na něho nezapomeň. Hlavně neřekni, to jsem si všechno zařídil sám, můj důvtip, nebo moje píle. Prosím tě, hlavně na něho nezapomeň.

A bratři a sestry, toto je odkaz, který si i my musíme odnést z duchovní obnovy. To nejcennější v našem životě je, že jsme v co nejužším kontaktu s Bohem. O to jsme se v této duchovní obnově snažili, jak jsme uměli, ale je třeba abychom si to nesli do svého běžného života. Jestliže bychom z tohoto dialogu, nebo jak to nazveme, z tohoto těsného vztahu, z tohoto soužití s Bohem, jestliže bychom z toho vypadli, to je cesta do neštěstí. Já vím, že v běžném životě máte spoustu starostí, musíte chodit do práce, dělat to nebo ono, ale to všechno se dá prokládat modlitbou, to všechno se dá dělat pro Boha. I když nejsme pořád na kolenou, to všechno se dá dělat s Bohem. Je pro nás důležité, abychom toto spojení s Bohem, které jsme tady na duchovní obnově mohli prožívat tak jaksi výsostně, kde jsme na ně mohli myslet, kde jsme to mohli říkat, kde jsme si to mohli do budoucna umiňovat, tedy abychom je teď s sebou nesli. Tolik ke starozákonnímu čtení.

A potom jsem vybral evangelium o hřivnách. My jsme je četli od sv. Matouše. Svatý Lukáš ale vyloženě říká, že podobenství o hřivnách řekl Pán Ježíš těm, kteří si mysleli, že Boží království už je tady, že když chvilku počkáme, už to bude. Nemusíme nic dělat, nestojí to za to, protože za chviličku je Pán Ježíš tady ve slávě. Ale Pán Ježíš toto podobenství říká, abychom počítali s tím, že se ještě musíme nějak přičinit, že ono to nebude tak hned a nebude to bez našeho úsilí. Že s obdarováním, které jsme od Boha přijali, musíme nějak dál naložit.

To je taky myšlenka, která se myslím velmi hodí pro tuto naši chvíli. Uvědomujeme si, že to, co jsme v tomto týdnu tady dostali, je třeba rozvíjet, je třeba, abychom s tím šli dál. Jestliže jsem přijal nějaký úkol pro svou modlitbu, abych tady tuto svou modlitbu, i další modlitbu podle toho utvářel. Jestliže jsme přijali nějaké osvobození nebo impulsy do mezilidských vztahů, ve kterých žijeme, abychom vyšli do praxe. Abychom s hřivnami, které jsme tady dostali, dál pracovali. To je určitě základní myšlenka toho podobenství.

Ale když jsem se před časem tímto podobenstvím zabýval, vyvstala mi nad ním ještě jedna myšlenka, která mě hodně oslovila a o kterou bych se s vámi taky rád podělil. Mě ta myšlenka napadla ve chvíli, kdy jsem si to představil hodně názorně, jako na divadle. Tak si to můžeme představit i tady. Trošku si to jakoby znázornit. V tomto podobenství je řeč o tom, že Pán rozdá hřivny,

potom odcestuje, potom se vrací a teď přicházejí ti služebníci. Přichází ten první, ten dostal pět hřiven, dalších pět vyzískal a on za to přijímá pochvalu a odměnu. Přichází druhý služebník a zase představuje Pánu, jaký výsledek to mělo, přijímá pochvalu a odměnu.

A teď si spolu trochu znázorníme jak přichází třetí služebník. Přichází před svého Pána, přináší mu hřivnu. Takto jsem si to představoval a proto jsem poprosil Milana, aby to znázornil. A teď se vás zeptám. Má to jednání tohoto služebníka logiku? Uměl ten služebník počítat? Vrátil to, co dostal? Matematicky to sedí. Dostal to, co je v tom šátku a vrátil to, co je v šátku. To není špatné. To je spravedlivé. Až potud se ten příběh odvíjí tak, že se děje to, co očekáváme.

Ale teď přichází takový myšlenkový zlom, šev, kde Pán Ježíš to hodnotí jinak. Říká, že je to ještě jinak, než my si představujeme, než to čekáme. Já to znázorním tím, že zavolám Milana zpátky ...

Tu hřivnu tam přidám, tady mám mnoho různých věcí. Toto bych chtěl na konci té duchovní obnovy předložit. Opravdu patříme Bohu víc, než si myslíme. Touží po nás víc, než si myslíme. A tato duchovní obnova nám proto mohla zase víc otevřít oči.

br. Gorazd OCarm.

(na přání se příště ještě vrátíme ke čtvrtku, Duchovní život jako cesta, 2. a 3. obrácení)

SVATÝ ANTONÍN VELIKÝ (17. LEDNA)

Arciděkanský chrám v Liberci je zasvěcen sv. Antonínu Velikému. Kdo byl tento světec?

Koncem 3. a začátkem 4. století se rozhodli někteří mužové, kteří brali Kristova slova do písmene, stát se poustevníky; řecky se jim říkalo eremité (z řec. erémos– opuštěný, hé erémos – poušť)nebo anachoreté (z řec. anachórein – ustoupit, vzdálit se). Takovým byl i Antonín pocházející (* 251) z Kemanu (Qiman al 'Arus) ve středním Egyptě. Rozdal své bohaté dědictví chudým a odebral se do thébské pouště, kde se křesťané skrývali za pronásledování císaře Decia. S jejich pomocí vnikl za 15 let do hloubky Písma sv. U jednoho se přiučil zbožné modlitbě, u druhého tichosti a trpělivosti, u třetího tuhým postům. Život v poušti se nepodobal tehdejšímu životu lidí, ani životu novodobých světců,. Jeho strohost přesahovala všechno pomyšlení. Tato snaha po dokonalosti mu přivodila nečekané zvraty, když pokušení zhoubných myšlenek usilovalo nabýt nad ním nadvlády. Obrazotvornost jej pokoušela vábnými představami upnout se na bohatství a slávu, jeho tělesnost se bouřila, doléhaly naň smyslné žádosti, ale Antonín napjal všechny síly proti jejich útokům a s pomocí Boží překonal tuto tvrdou zkoušku.

Pověst o jeho moudrosti přitahovala zástupy učedníků, a ačkoliv chtěl žít o samotě, neodepřel jim svou přízeň, když si na rovině thébské zřídili chýšky, aby slyšeli jeho učení a kázání. V roce 312 se pokusil prchnout a přidružil se ke karavaně, s níž táhl na východ. Tam si našel místo, na němž se nerušeně usadil až do konce života. Ale vytoužená samota mu nebyla popřána. Většina návštěvníků přicházela jednak ze zvědavosti, jednak s prosbou o radu. Přicházeli i mudrcové egyptští, aby si vyžádali poučení z jeho úst. Dokonce císařové Konstantin a Konstans posílali Antonínovi listy a pomocí dromedářů s ním udržovali poštovní styk. Když se mniši divili, že mu píše i císař, řekl: „Nedivte se, že mi císař píše, divte se spíše tomu, že Bůh sám napsal lidem zákony a že Syn Boží přebýval mezi lidmi.“ Svatého Atanáše pronásledovali ariáni a lživě roztrušovali, že Antonín sdílí jejich názor. Antonín se velmi rozhorlil a na žádost Atanáše se odebral do Alexandrie, zastal se ho a vyznal svou pravověrnost před křesťany, které poučil ve víře. Spojil pět tisíc rozptýlených egyptských poustevníků v duchovní svazy a dal jim první pravidla čili řeholi. Jako zakladatel a první organizátor řeholního života si zjednal slavné příjmení „Veliký“. Patří mezi nejznamenitější osobnosti v dějinách církve.

Ve svém strohém životě se dočkal 105 let, kdy roku 358 zemřel a byl pohřben na hoře Kolzim (Al-Qalzam), kde žil. Roku 561 byly jeho ostatky přeneseny do Alexandrie, v 11. století dostaly se do Arles ve Francii. Jeho rámě je od doby Karla IV. uchováno ve svatovítské katedrále v Praze.

Po zázračných uzdraveních na jeho přímluvu roku 1085 došlo k založení řádu

VÁŽENÝ OTČE ANTONÍNE,

řádku let jsem četl a psal pro časopis Zdislava, v poslední době jsem se zahloubal víc do Vašeho časopisku Obrázek libereckých farností. Je krásný a i přes nekvalitní reprodukce mě potěšil kvalitní obsah:

V nedávné minulosti jsem se setkal u Obrázku v Ruprechticích se sestrou Annou, která mi vyprávěla svou vizi kláštera, tehdy byly myslím v Ruprechticích čtyři řádové sestry. Vím, co to znamená pro rodinu i pro samotnou dívku, když svůj život zaslíbí Pánu. Mého přítele dcera tak učinila a v celé dědině, šlo o krásnou dívenku, bylo „boží dopuštění“. Byla to čistá a krásná dívenka, a tak když jsem četl článek o Marii Johance, vzpomněl jsem si, jaká to je oběť.

Nejvíce mne však potěšil článek pana Miloslava Nevrlého. I když je pro mne určitým způsobem dobrodruh, jeho vyprávění o přírodě je krásné a vzbuzuje ty nejintimnější pocity lásky k přírodě, Pánu Bohu a k lidem. Přeju mu, když už si přejeme k Vánocům, aby jeho psaní v Obrázku pokračovalo a bylo jedním z nejhezčích zážitků z Obrázku.

Ale ani prosté informace nejsou v Obrázku nezajímavé, o knihkupectví U sv. Antonína si zaslouží napsat zvláště poznámku. Je vynikající a přináší zážitek nevšední. Možná bych doplnil, že by mohlo nabídnout ještě některé předměty, třeba v omezené míře růžence, křížky, sv. obrázky. Prodavačky nejsou prodavačky, ale ženy, které svou ochotou a přístupem k zákazníkovi vysoce překračují úroveň prodavaček v jiných obchodech, prostě duchovní poradkyně. Má předvánoční návštěva v prodejně byla potěšující jako návštěva zvláštní duchovní lázně. Koupil jsem tam pro svá vnoučata velice inspirativní publikace.

Na závěr dodám, že přehled mší a slavnostních koncertů o Vánocích v kostelích je dobrým zdrojem inspirace i pocitem, že mimo běžný život je v Liberci ještě něco jiného, co funguje mimo shon, hamounění, bláznivé hledání neexistujících prožitků, mimo alkoholismus, kriminalitu, prostě život vedoucí člověka do jiného světa Lásky a Božího světla.

Krásné vánoce přeje

Milan Turek z Ruprechtic

KARMELITÁNSKÉ KNIHKUPECTVÍ
U SV. ANTONÍNA
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz)
www.ikarmel.cz

Redakce Obrázku z nabídky knihkupectví U sv. Antonína doporučuje

1. *Nový zákon*

Text užívaný v českých liturgických knihách přeložený z řečtiny se stálým zřetelem k Nové Vulgátě

Přeložila pracovní skupina vedená docentem biblických jazyků ThDr. Václavem Bognerem

Info a běžná cena: Váz., 871 str., 250 Kč
Vydáno: 2004 (a 2006)
Objednací číslo: 10984
Vydalo: Karmelitánské nakladatelství

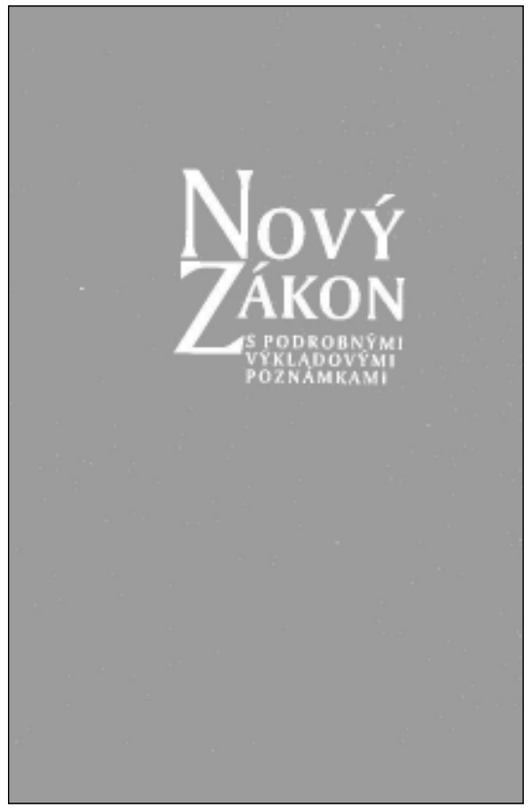

Liturgická obnova vyhlášená 2. vatikánským koncilem podnítila i u nás snahu o pořízení takového českého překladu Písma svatého, který by odpovídal nově

JUBILEUM OTCE ANTONÍNA

Třetího ledna příštího roku se dožívá významného životního jubilea náš otec Antonín. Dovolte mi několik vzpomínek. S malými přestávkami (vojna vězení a překládání) žijeme spolu 60 let a pracujeme na vinici Páně.

Mnozí nevíte, že jsme oba nejen bratři v Kristu a v Řádu menších bratří, ale také rodní bratranci. Pocházíme z jednoho kraje, z východních Čech, z farnosti Hronov nad Metují. V roce 1945 jsme spolu nastoupili na reálné gymnasium v Náchodě. Antonín, křestním jménem Pavel, prospíval „chvalitebně". Uměl psát pěkné slohové práce, což se nyní projevuje i v úvodnících našeho Obrázku. Vyznačoval se odvahou, hájením pravdy, takže byl více let mluvčím třídy. To mu také vyneslo, že ho „strana a vláda" nechtěla připustit ani k maturitě. Přece jen odmaturoval a začal pracovat jako dělník v továrně a na výkopech vodovodů.

O povolání do řádu a ke kněžství uvažoval jistě dlouho, ale rozhodnutí padlo až v roce 1957. Studium na vysoké škole ale nepřipadalo v úvahu. Navíc už tehdy byly uzavřeny kláštery a semináře. Odešel z domova do zaměstnání u Vodních staveb, kde pracovali řeholníci vyhnaní z klášterů. Bylo tam i několik františkánů. V roce 1959 vstoupil tajně do Řádu menších bratří a po úvodní formaci začal tajně teologická studia. Po 11 letech, v roce 1968, přijal kněžské svěcení – opět tajně.

Začátkem roku 1969 byl poslán do komunity čtyř bratří s příslibem „státního souhlasu k duchovenské službě". Za rok však krajský církevní tajemník ukončil působení naší komunity ve Vrchlabí. Nastala situace, kam teď. Vzhledem k tomu, že do Litoměřic se vrátil otec biskup Štěpán Trochta, který nás rád přijal do služeb diecése, rozhodli jsme se – a představení to potvrdili – nastoupit do libereckého okresu, konkrétně do Hrádku nad Nisou a do Chrastavy. Otec Antonín léta sloužil sestrám v Charitním domově v Chrastavě.

Začátkem osmdesátých let byl poslán do Raspenavy a do Hejnic. Avšak po třech měsících úředníci zjistili, že je františkán a že v Hejnicích je františkánský klášter. Byl proto převelen do Vysokého nad Jizerou. Tam působil asi pšldruhého roku a opět se režimu znelíbil. Putoval bez státního souhlasu do Liberce. V roce 1989 veřejně vystupoval na manifestacích a od biskupa Koukla mu byly, s dalšími bratry, svěřeny farnosti Rochlice, Ruprechtice a Vratislavice nad Nisou.

Co následovalo v Ruprechticích, je obecně známo. Nechal vystěhovat archiv okresního úřadu z kostela a fary a začal upravovat a vybavovat interiér kostela k bohoslužbám. V roce 1993 byl kostel Sv. Antonína Paduánského, jeho patrona, znovu vysvěcen a začala se tvořit nová mladá farnost, která stále vzkvétá k radosti mnohých a ke cti a slávě Boží. Otec Antonín má také lví podíl na záchraně a opravě kostela U Obrázku.

Antonín je houževnatý bojovník, velmi oblíbený zde i v Uherském Hradišti, kde také nedávno šest roků působil. Má rád manuální práci, stále vidí, co je třeba zlepšovat, uši i srdce má stále otevřené, připravené nést starosti a bolesti druhých, zvláště starších, osamělých, nemocných a jinak trpících.

Doufáme, že i v dalších letech bude dobrým pastýřem své farnosti. Přejeme mu stálé zdraví duše i těla a hojnost Božího požehnání.

P. Tomáš Genrt a liberečtí spulubratři

HARMONIE

Jsou dvě povolání která mají hodně společného. Obě jsou vzácná, jsou doménou mužů, obě jsou duševně i fyzicky vyčerpávající. Ačkoliv jsou jejich představitelé první mezi ostatními, důležitá je společná harmonie všech.

Dirigent a kněz. Oba mají danou partituru s mnoha výklady a příkazy, ale u obou záleží především na osobním podání – na tempu, důrazu, dynamice ...

Ještě jedno mají obě povolání společné, sedmdesát pět let je vyzrálý a nejlepší věk v obou.

Milý Antoníne, ať Tě neopouští Boží inspirace, radost a trpělivost a ať Ti naše rozladěné nástroje nekazí hudební sluch.

Za vše Ti děkují a Boží požehnání přejí

Tvoji ruprechtičtí farníci

sv. Antonína, který se podle pověsti proslavil tím, že vyléčil nemocná selátka z červenky. Za to prý mniši dostali nezvyklé privilegium, že jejich selátka mohla volně pobíhat po ulici a jejich kláštery pak byly označeny obrazem selátka a malým zvonkem. Odtud také sv. Antonínovi přidělili atribut malého selete a učinili ho patronem domácího zvířectva, především selátek a jejich pastýřů.

Světcova velikost se neměří ani vzděláním ani talentem ani mocí, nýbrž jedině tím, jak žil. Prostý člověk může mít víc praktické moudrosti než nejučenější vědec, než nejmocnější státník. Moudrost není ve velké duševní složitosti, nýbrž naopak ve vnitřním poznání posledního cíle, k němuž všecko směřuje, podle toho, co stojí v žalmech: „Chci tě chválit, Pane, můj Bože, celým svým" životem (Žl 86 [85], 12a), „chci se ubírat cestou bezúhonnou" (Žl 101 [102], 2a). A v tom nám může být sv. Antonín vzorem.

P. Josef Dobiáš

Foto

- Koptský Klášter Sv. Antonína, založený pod horou Al-Qalzam roku 356, je nejstarším aktivním klášterem na celém světě

MLADÍ KŘESŤANŠTÍ DEMOKRATÉ NA SJEZDU KDU-ČSL

sedící - zleva: Kamil Jan Svoboda, Liberec, a Viktor Liška, Jablonec nad Nisou, - vpravo: Jakub Kříž, Jablonec nad Nisou, fotografoval

Štěpán Pospíšil, Jablonec nad Nisou

PODIVUHODNÉ CHVÍLE SE SLUNEČNÍ PÍSNÍ

Do minulého, adventního čísla Obrázku se podařilo bratru Felixovi umístit velmi krásně vedle sebe dva překlady Písně bratra slunce čili Chvalozpěvu stvoření sv. Františka z Assisi, oné slavné *Cantico del Sole*. František sám sebe nazýval prosťáčkem Božím a naprostou ptačí chudobu, ve které žil, považoval za svoji sestru. Byl to i vytrvalý chodec, který pěšky a bos prošel daleké kraje Evropy i severní Afriky a na svých cestách miloval jednoduché a prosté věci. Mohl by tak být i patronem poutníků a lidí, kteří se toulají krajinou a obdivují její krásy. Byl jsem velmi rád, že Svatý otec Jan Pavel II. pouhý rok poté, co se ujal svého úřadu, prohlásil v roce 1979 sv. Františka za patrona životního prostředí. O jeho ochrannou ruku by tak měli prosit ti, kteří si dnes říkají „ekologové". Je to jen moje domněnka, ale jedním z důvodů papežského rozhodnutí mohla být právě prostá hloubka myšlenek, které již staletí vyzařují z Chvalozpěvu stvoření a klenou se nad lidstvem jako duha. Zejména verše o matce zemi, které tak krásně znějí ve staré, latině dosud podobné italštině, rodném jazyce Františkově:

Laudato si, Mi signore, per sora nostra matre terra,
la quale ne sustenta et governa
et produce diversi fructi con coloriti flori et herba.

Já těm veršům zase vděčím za to, že jsem se před půlstoletím zamiloval do trav. Do obyčejných trav, po kterých lidé šlapou, ovce je spásají a nikdo je nezná. A jak jsou při tom ve své prosté zeleni nádherné a pestré! Žijí jich u nás sta druhů, od těch nejvzácnějších, které je nutno celé dny hledat na slaniskách jihovýchodního Slovenska, po nejobyčejnější druhy, které po desetitisících uléhají pod kosami ženců. Působily mi kdysi velkou radost. František z Assisi uvedl ve svých verších trávy až nakonec (v českém překladu jsou - kvůli rýmu - předposlední): herba, v dnešní italštině èrba.

Buď chválen, Hospodine, naší matkou zemí,
která nás udržuje, námi vládne
a která rodí rozličné plody, trávy a květy ladné.

Asi považoval trávy také za prosťáčky Boží, kteří se mají držet až vzadu, ale zároveň bezpochyby také věděl, že bez nich, stejně jako bez lidských prosťáčků, by lidé na světě neobstáli. Vždyť nejen pšenice, žito, ječmen a oves patří mezi trávy, ale i ostatní jídlo, rýže, proso, čirok, zámořská kukuřice. Také rákos i bambus na stavbu domů.

Trávy jsou užitečné i suché. Nádherně se v nich spí v osamělých senících: vonné a bezpečné noclehy, na které se nezapomíná. Jejich suchá těla umožňují lidským přátelům a pomocníkům - kravám, ovcím, kozám a koňům - aby přežili dlouhou zimu pod jednou střechou s lidmi. Protože toto číslo Obrázku je číslem vánočním, je možná dobré připomenout těm, kteří budou letos stavět doma betlém, že to byl právě sv. František, který jako první z lidí nechal vložit na Štědrý den roku 1223 v lese u vsi Greccio seno - suchou trávu - do jeslí. K nim přivázal volka a osla a když při mši četl evangelium, objevilo se - podle staré legendy - při zvolání *Sláva Bohu na výsostech a na zemi pokoj lidem dobré vůle* na několik okamžiků v jeslích, naplněných pouze senem, Boží Dítě.

Když jsem se kdysi vracel ze svých dávných toulek po slovenských a rumunských krajích, měl jsem v ruksaku v příručním herbáři desítky neznámých druhů trav, velehorských i stepních, i těch, které rostly na přímořských píscích i na vápencových skalách. Týdny a měsíce jsem je pak doma podle moudrých knih určoval a za zimních dnů, kdy Liberec zavalil sníh a do dnů první jarní trávy bylo ještě daleko, jsem si prohlížel v herbáři jejich vonná stébla, vzpomínal na letní cesty a kraje a těšil se, až zase za sestrami travami vyrazím na dlouhé pěší cesty, na kterých budu znovu cítit jistotu, že i mě na nich *udržuje naše sestra* (sora nostra) *matka země* svatého Františka.

Miloslav Nevrlý

- Vánoce v Greccio

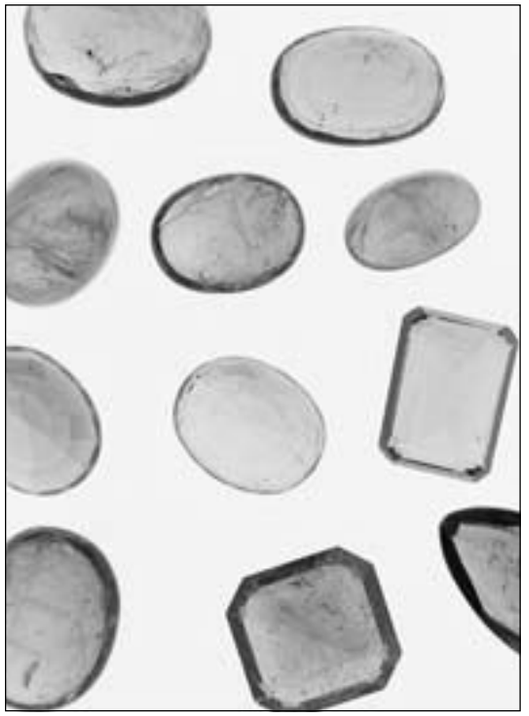

J. V.: Kolumbie je rozlohou skoro patnáctkrát větší a má čtyřikrát tolik obyvatel jako Česká republika – 42 miliónů. A Bogota má sedm miliónů! Kolumbie není chudá země. Kdo opravdu chce pracovat, není chudý. Pokud někde vidíte v televizi, jak ukazují žebráky v Kolumbii, máte je v Praze taky. Zloděje máte v Praze taky. A Kolumbie má velkou budoucnost. Je-li rodina početná, nemůže být příjem na člena rodiny tak velký, jako u rodiny, která, jako u vás, má jedno dítě (a tak je vlastně chudá).

Tím se už dostáváme k víře.

J. V.: Kolumbie je katolická země, 80 % jsou katolíci. Máme u nás hezké kostely, které postavili hlavně Španělé. Nejstarší kostel je asi z roku 1500, je kamenný, interiér je dřevěný a nesmírně krásný. Vše je pozlacené. Kolumbus k nám přijel roku 1498. Kolumbie získala samostatnost 7. srpna 1819. Kostel, do kterého chodíme my, je ale nový, 30 let starý, máme výhodu, že je jen sto metrů od nás. Kostely jsou zděné. V našem kostele je v neděli sedm mší svatých, na každé mši je skoro plno, asi 350 lidí, na poslední mši v 8 h večer je zaplněn z poloviny. Každou mši slouží jiný kněz. Církev je finančně nezávislá na státu, je financována z darů věřících. Dnes nemá vlastní výdělečné podnikání. Na každé mši, i ve všední den, se v našem kostele vybírá do košíčků, dalším zdrojem jsou příjmy za pohřby, svatby apod. Sbírky se rozdělují pro vlastní potřebu farnosti a menší část, asi jedna pětina, pro biskupství . Mimo to jsou dary na různé charitativní účely apod. Proti vašemu kostelu máme nesrovnatelně lepší ozvučení. Kdekoliv se co šeptne, je to slyšet, dokonce i před kostelem. U vás sedím ve třetí řadě a polovičku neslyším.

Co byste na závěr chtěl našim čtenářům říci.

J. V.: Pocházím z Chvojence u Pardubic, farní kostel jsme měli ve Vysokém Chvojně, na mši svatou jsem musel v neděli chodit čtyři kilometry. Bylo nás pět sourozenců, pracovali jsme na našem malém hospodářství a když moje matka onemocněla, darovala hospodářství mě jako nejmladšímu. V naší stodole můj otec poslední tři měsíce války ukrýval 42 ruských partyzánů, kterým osobně, aby ho nikdo neudal, nosil jídlo. Komunisti mně hospodářství „vyvlastnili", stodolu prodali. Po vzoru tatínka jsem v Kolumbii zařídil vstupní víza a práci víc než padesáti českým emigrantům. Svou rodnou zemi mám rád a přál bych si, kdyby i mé dvě děti mohly mít kromě kolumbijského i české občanství. Syn zatím česky neumí (určitě to ale zvládne), dcera v Čechách absolvovala intensivní kurs češtiny a už se slušně domluví. I má manželka – je rozená Kolumbijka – z padesáti procent rozumí a mluví česky. Na mou českou vlast nezapomínáme a rádi se sem vracíme.

Foto
- Kostel San Ambrosio, arcidiecéze Bogota, Zona Pastoral San Pedro
- Pan Jaroslav Vlasák (89) se svou ženou Titou a sestrou Boženou Krausovou (91)
- U nás zcela neznámá pitaya (Acanthosereus Triangularis Pitahaya)
- Stejně neznámá sladká granadilla (Passiflora Liguralis Jussieu); k obojími srov. http://www.oakleaf-european.co.uk/colombia.htm
- Pověstné kolumbijské esmeraldy; srov. http://www.oa.svitavy.cz/pro/renata/priroda/priroda1/nerosty/beryl/index.htm

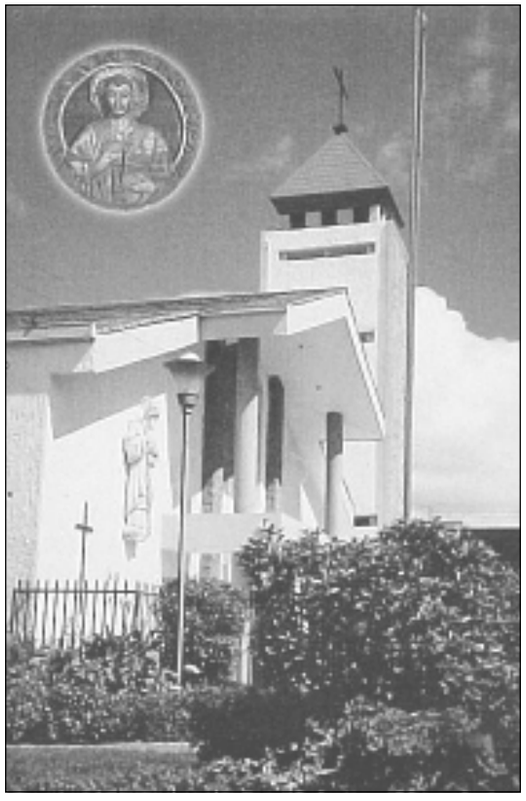

ICHTHYS

KATOLICKÉ ODDÍLY ICHTHYS OZNAMUJÍ

Od 17. 12. je v Liberci betlémské světlo

Pro skauty je Betlémské světlo symbolem míru a přátelství. Vlakem ho rozvážejí po republice, aby se dostalo do co nejvíce domácností.

Blíže viz Obrázek roč. 2, č. 2, 9. 1. 2004, s. 7nn.

Výprava Bambusů s tajným cílem (12. – 14. 1. 2007)

Zimní výprava pěšky a na sněžnicích. Jak se zařídit v zimní divočině – kdo přežije, dostává dva body.

Akce je určena pro: Bambusy (starší skauty).

Organizuje: Šídlo, Einstein

Rádcák (14. 1. 2007)

Sraz: 19.00 v klubovně

Akce je určena pro: rádce.

Organizuje: Šídlo

Ples střediska Šurean (26. 1. 2007)

Skautský ples U Košků s půlnočním překvapením

Akce je určena pro: rovery a rangers, Ropuchy (skoro oldskauty:-D), rádce, vysloužilce, rodiče a přátele.

Organizuje: Puma, Soptík

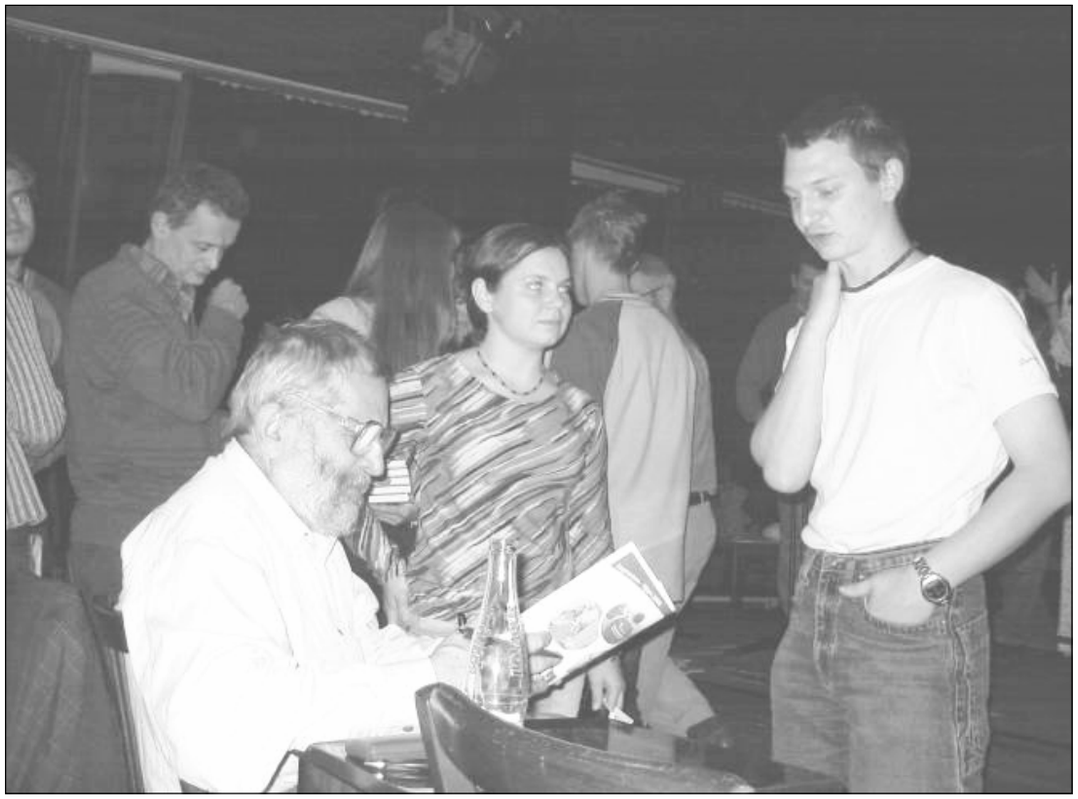

Farní ples (3. 2. 2007)

Ples libereckých farností U Košků, s prvotřídní kapelou

Akce je určena pro: rovery a rangers, Ropuchy (skoro oldskauty:-D), rádce, vysloužilce, rodiče a přátele.

Organizují: Rissovi

Rekreační lyžařská víkendová výprava (9. – 11. 2. 2007)

Pohodový víkend na Mariánsko-horských boudách určený pro úplné začátečníky včetně těch, kteří na lyžích nikdy nestáli (no, pokročilejší lyžaře asi vezmeme taky)

Akce je určena pro: skauty a skautky, rovery a rangers.

Organizuje: Šídlo, Janek

www.skauting.cz/Ichthys

Foto

- Miloslav Nevrlý při představování nového vydání Karpatských her (v Experimentálním studiu 9. 11.)

- Mikulášská nadílka na výpravě do Frýdlantu (8. – 10. 12.)

HISTORIE

„MALIČKO A NEUZŘÍTE MNE; A OPĚT MALIČKO A UZŘÍTE MNE!“[1] – A OPĚT MALIČKO A NEUZŘÍTE MNE!

(srov. Jan 16, 16 – 23)

Úvodem se omlouvám všem teologům i znalcům Bible, že jsem si v titulku svého článku dovolil doplnit větu ze známé řeči, kterou pronesl Ježíš ke svým učedníkům, když od nich na konci své pozemské pouti odcházel k Otci.

Jako motto k události, která se stala na přelomu zimy a jara roku 1912, jeví se mi býti příhodnou.

Leč – pojďte a poslyšte, co se událo tou dobou v jednom městečku poblíž Liberce, jenž se tehdy nazýval německy Reichenberg.

Bouřlivě se rozvíjející průmysl ve městě skrytém v kotlině Jizerských hor s sebou přinášel neméně rychle rostoucí kulturní a společenskou úroveň jeho obyvatel. Souběžně s tímto pokrokem hmotné sféry rostly nároky na zajištění duchovní péče o stále početnější zástupy věřících v okolních obcích, které tehdy Liberec obklopovaly. Jednou z těchto obcí bylo výše zmíněné městečko jménem Ruppersdorf, dnešní Ruprechtice, kde po mnohaleté přípravě „slovo se stalo skutkem“ a na návrší nad náměstím vyrostl v letech 1909 – 1910 prostorný novogotický kostel Sv. Antonína Paduánského. A právě tehdy se započal náš krátký, leč zajímavý a z hlediska příčiny i následku originální příběh.

Prvním administrátorem vznikající ruprechtické farnosti byl rozhodnutím litoměřické biskupské konsistoře ustanoven kaplan Josef Koch. Mladý kněz se zřejmě osvědčil a tak jej dne 29. dubna 1911 biskupský okrskový vikář Gustav Buder z Liberce instaloval jakožto sídelního faráře tamtéž. Pro objasnění následujících souvislostí mi dovolte malou odbočku k církevnímu právu a zvyklostem té doby.

Být tehdy farářem bylo něco zcela jiného než dnes. Předně církevní územní správa, arci v souhlase s vládou státu, měla za sebou poměrně dlouhou dobu promyšleného budování, bez nahodilých nebo vynucených experimentů. Dále – kněží byl tehdy ještě relativní dostatek, což v souvislosti s předchozím konstatováním znamenalo, že do konkrétního místa oficiálně instalovaný církevní hodnostář od faráře výše byl v úřední řeči **dignitářem sídelním** a požíval značných práv a privilegií. Jedním z nich bylo i tzv. **beneficium,** církevně právní pojem, znamenající trvalé právo na určitý úřad, z něhož také plynul pravidelný příjem. Sesazení a tím odebrání těchto práv a požitků nebylo ani jednoduché, ani běžné. Být zbaven úřadu a s ním spojeného beneficia představovalo výjimečné opatření, vždy v důsledku mimořádně závažné situace.

Vraťme se nyní zpět ke zmíněnému Josefu Kochovi. Mohli bychom říci, že se mu splnil sen, protože se stal samostatným farářem s beneficiem. Pater Koch to však zřejmě cítil jinak, protože, jak píše nám již důvěrně známý Viktor Lug ve svých **Schriften über Reichenberg und den Reichenberger**

dnešku: když udržujeme kostel, i pro budoucí generace, dáváme tím lidem možnost dojít k pravdě a k lásce. Neděláme to kvůli budově jako památkáři.

Chtěl byste něco vzkázat obyvatelům města?

P. Tomáš: Že je mám rád. Jsem tu pro ně a byl jsem tu pro ně, pro město a nejen pro Hrádek, ale i pro další obce, které jsou mi svěřeny. Rád jim sloužím. Jsem ale přesvědčen, že nic lepšího nemohu pro ně dělat, než jim říkat – a pořád – totéž: Radostnou zvěst, že Kristus je syn Boží, který se stal člověkem, za nás zemřel, otevřel brány nebe a touží po tom, abychom tam všichni dospěli.

A když si někdo netroufá přijít rovnou na bohoslužbu, ať se aspoň zastaví v předsíni, postojí, zamyslí se a otevře se působení posvátného prostoru kostela, domu modlitby …

Převzato pro Obrázek z „Hrádecka“ (z listopadu 2006), redakčně kráceno.

Foto

- Kostel Sv. Bartoloměje byl poprvé zmiňován roku 1288

ZŮSTÁVÁME NA ZÁPADĚ

V předminulém čísle jsme přinesli postřehy pana Ing. Bohuslava Eliáše z Divokého západu. Pokud rozhovor čtenáře zaujal, představíme dnes oblast neméně zajímavou, Kolumbii. V Liberci jsme měli možnost uvítat pana Jaroslava Vlasáka s manželkou. Tento náš host je strýcem Ing. Eliáše a už 58 let žije v Bogotě. Pane Vlasáku, jak jste se tam dostal?

Jaroslav Vlasák: Po válce jsem byl v Liberci ředitelem Zlatého lva. Byl jsem jmenován proto, že můj předchůdce měl v hospodaření hotelu finanční nesrovnalosti. Muselo dojít i k výměně zaměstnanců, většina z nich byla dobře zapsána u těch, kteří se chytali převzít moc. Po třech letech skutečně došlo k únorovému komunistickému převratu a hrozilo mi zatčení. Nejlepší dopravní prostředek k překročení hranic – bylo to zimě – byly lyže. Dostal jsem se do Německa, Švýcarska, Anglie a hned potom, v létě 1948, do Medelinu v Kolumbii. Tam byl ředitelem největšího hotelu Čech. Naučil jsem se španělsky. Nyní již mnoho let žiji v Bogotě, hlavním městě Kolumbie. Kolumbii omývají vody jak Pacifiku, tak Karibiku. Bogota je 2600 m nad mořem a je to jedno z nejstarších měst v Jižní Americe. Po celý rok je stejné počasí, asi jako v Čechách jaro a podzim. Sníh tam nemáme. Ale kdybychom si zajeli 100 km dolů do města Melgaru, které má nadmořskou výšku jen 300, dostali bychom se do tropického podnebí. Bogoťané sem rádi jezdí na sobotu a na neděli. Každý druhý dům zde má svou privátní plovárnu, těch je zde na 3000. V Melgaru je známá krokodýlí farma, která má momentálně asi 400 krokodýlů. Pěstují se na export kvůli kůži. V tomto místě jsem měl hotel a bungalovy, ale protože mi je už 89 let, vše jsem v minulém roce prodal.

Co je v Kolumbii hlavním zdrojem obživy?

J. V.: Když se v Čechách řekne Kolumbie, nutně přijde řeč na koku a kokain, protože si všichni myslí, jako bychom nedělali nic jiného než pěstovali koku. Musíme být vděční naší vládě a jmenovitě panu presidentovi, který se jmenuje Álvaro Uribe Vélez, který byl nyní znovu zvolen na další čtyři roky. Od svého zvolení zahájil boj proti pěstitelům této rostliny (boj je velmi obtížný, protože koku pěstují v deštných pralesích) a získal pro to velkou pomoc od USA. Je sice liberálem, ale do své vlády přizval i konservativce. Kolumbie vyváží hlavně kávu. Podle mého názoru je kolumbijská káva nejlepší na světě, je také nejdražší na burze. Dalším artiklem jsou květiny, v Čechách se prodávají např. kolumbijské karafiáty a růže. V Kolumbii jsou páté největší zásoby uhlí na světě, které jsou navíc těsně pod povrchem. Zmíním se ještě o tropickém ovoci – o banánech, pitayi, sladké granadille aj., o kakau, krevetách, langustách, dále o smaragdu (angl. emerald, špaň. esmeralda; kolumbijské smaragdy jsou nejcennější) a velké výrobě textilu. O rybičkách do akvárií už mluvit nebudeme, vždyť máme dva oceány.

U nás je Kolumbie považována téměř za rozvojovou zemi, s chudým obyvatelstvem, ale váš výčet svědčí spíše o bohatství země.

hledat pravdu o člověku, vědět, co je dobré a co je zlé, co prospívá a co škodí, nenapodobovat to, co špatného uvidí v televizi, mít správný poměr k rodině, naučit se, jak dobře vychovávat své děti. Aby bylo víc lásky a méně sobectví. Mladé generaci se nedostává křesťanské výchovy.

Teď už tady nebydlíte, ale v Hrádku býváte často.

P. Tomáš: Od roku 1994 bydlím v komunitě františkánů v Ruprechticích. Do Hrádku jezdím nejméně třikrát týdně.

Stalo se vám někdy, že vás třeba vyhledali lidé, kteří nechodí do kostela, nebo lidé úplně nevěřící?

P. Tomáš: Velmi často. Měl jsem mnoho příležitostí oslovit i ty, kteří hledají nebo neznají křesťanství. Hledající člověk přijde někdy do kostela a rád by si pohovořil. Někdy jdu po náměstí, někdo mě zastaví a zavede řeč na víru a na morálku.

Zazvoní někdy u dveří fary někdo s prosbou o pomoc?

P. Tomáš: Jistěže. Nejčastěji to jsou bezdomovci. Ale bývají to i lidé, kteří hledají, mají různé problémy a chtějí se svěřit. Vždyť se nezajímáme jen o víru a mravnost, ale i o sociální situace lidí. V Chrastavě působily do roku 1993 na faře řádové sestry. Pak odešly a po jejich odchodu jsme tam vybudovali charitní domov pro osamělé důchodce. Funguje, je pro 20 lidí.

Zaznamenal jste nějakou změnu po převratu? Církev tehdy ožila. Dotklo se to nějak Hrádku?

P. Tomáš: Dotklo. Bylo tehdy více křtů, rodiče přiváděly ke křtu i větší děti. Děti začaly zase chodit na náboženství. Zase jsem se vrátil na nějakou dobu do škol. Musím ale říci, že to netrvalo dlouho a zájem postupně upadal. Není to ale záležitost jenom Hrádku a naší republiky. Dochází k tomu v celé Evropě. Myslím si, že to dělá starosti i výše postaveným. Pan president republiky 28. října jmenoval mezi vyznamenanými i dva kněze. Jedním je opat strahovského kláštera a druhým profesor na Jihočeské teologické fakultě v Českých Budějovicích, který byl dlouho v exilu a pomáhal církvi u nás ze zahraničí. To něco říká. Zdá se, jakoby si stát začal uvědomovat, že nám něco chybí, když se budeme zaměřovat jenom na

materiální prosperitu. Evropa má křesťanské kořeny, tuto civilizaci vybudovalo křesťanství. A jak dopadne strom, který odřízneme od kořenů? Státníci a politici stojí před velkými problémy.

Myslíte si, že pro dnešního člověka má kostel ještě nějaký smysl?

P. Tomáš: Všimněte si, jak je práh u hlavního vchodu do kostela vyšlapaný. Co generací tam nacházelo smysl života, radost z něho, životní moudrost a sílu, kolik lidí tu bylo pokřtěno a kolik jich tu slibovalo „lásku, úctu a věrnost, že se nikdy neopustí a že spolu ponesou všechno dobré i zlé až do smrti.“ Co teď? Někdo může namítnout, že se někteří přece rozešli. Ať se ale podívá na ty, kteří vytrvali. A takových byla naprostá většina.

Můžeme říct, že člověk je pořád stejný. Tím, že se dobře nají, že má hodně peněz, a i kdyby ovládal celý svět, nedojde k trvalému štěstí. Potřebuje, aby žil vskutku jako člověk, aby se ve svém životě vyznal a aby věděl, kam jde. Jsem přesvědčen, že na tyto otázky nemůže dát nikdo lepší odpověď, než křesťanství. A hlas křesťanství je přece slyšet především v kostele.

To je naprosto základní věc, jestli člověk žije jen sám pro sebe, nebo jestli žije i pro druhé. Nejsme jen součástí živočišné přírody, ale rozum a vůle nás musí povznášet výš, až k Bohu, který stvořil celý svět, i nás. Popřením tohoto Stvořitele vlastně začal dnešní úpadek. To je takový náš příspěvek k

Kreis: „*…. na Popeleční středu v noci 1912 bez udání důvodů tajně opustil faru a dlouho byl považován za nezvěstného.*“ To byla velmi vážná a zcela neobvyklá situace, zejména v souvislostech tehdejšího vnímání církevní disciplíny, pevné podřízenosti kněží biskupovi a v neposlední řadě (byla to oblast s převahou německého obyvatelstva) uvažme *německé* pojetí odpovědnosti a kázně, které je i dnes výrazně silnější než známé české „pohodářství“.

Jak se dalo čekat, věci se jako první chopily noviny, a to kupodivu nejdříve serióznější ***Reichenberger Zeitung***, které 23. února 1912 otiskly tuto krátkou zprávu:

✱ **(Zmizelý farář.)** Farář kostela v Ruprechticích, P. Josef Koch, je od včerejšího rána nezvěstný. Odcestoval. Kam se vydal, to nevědí ani jeho matka a sestra, které u něho bydlely. Farář Koch, který dříve působil v Jiřetíně pod Jedlovou, byl také tam jednou zachvácen cestovní horečkou a odešel do Ameriky. Poté, co dosáhl prominutí svého biskupa, se odtamtud vrátil a brzy nato byl jmenován farářem v Ruprechticích.

Až následujícího dne, 24. února, chytil dech bulvární **Reichenberger Deutsche Volkszeitung** *a ochotně událost zlomyslně okořenil:*

Zmizelý farář. Návštěvníci kostela v sousedních Ruprechticích byli ve středu ráno velmi překvapeni, když chtěli navštíviti ranní mši a našli kostelní dveře ještě zamknuty. Brzy se ukázalo, že místní farář Koch opustil svou farnost. Nikdo, ani jeho vlastní příbuzní, nejsou s to podati vysvětlení, kam mohl farář Koch odejíti. Koch je, jak známo, prvním farářem teprve loni vysvěceného kostela. Veřejnost se jím již jednou podrobně zabývala, když loni opustil svou farnost v rumburském okrese a odešel

Ordinariats-Blatt
für die Leitmeritzer bischöfliche Diözese.
Nr. 24. 1912.
Bischöfliches Ordinariat Leitmeritz,
am 15. Juni 1912.

do Severní Ameriky. Později se vrátil a bylo všeobecným překvapením, že byl jmenován farářem nově vystavěného ruprechtického kostela. Všichni jsou zvědavi, jakým způsobem bude vysvětlen nynější náhlý odchod faráře, který ve svobodomyslných kruzích obce vůbec nebyl oblíben.

Dlužno podotknout, že „lidové“ **Reichenberger Deutsche Volkszeitung** *zase nebyly vůbec oblíbeny u „konservativních kruhů“, přičemž obě strany, vzájemně se napadajíce, nikterak si nebraly servítky.*

Reichenberger Zeitung *věnoval pozornost případu ještě další dva dny. Pro nás může být zajímavý článek z 25. února, který poněkud osvětluje pověst a práci P. Josefa Kocha:*

✱ **(Ruprechtický farář)**, pan Josef Koch, který, jak už bylo oznámeno, je od 21. února nezvěstný, byl ve své farnosti všeobecně vážený a těšil se zvláště u návštěvníků bohoslužeb velké oblibě. V morálním ohledu mu nelze vytknouti ani to nejmenší. Biskupský okrskový vikář provádějící revisi, shledal v nejlepším pořádku také úřední spisy, inventář a kostelní majetek. Pan farář Koch se však jevil býti nábožensky přemrštěným. Mohl docela dobře podniknouti znovu cestu do Nového Světa a

tam působiti jako misijní kazatel. Dosud o něm nepřišla ještě žádná zpráva.

Pátral jsem po nějaké zmínce o této mimořádné události v soudobém libereckém církevním tisku, jímž byl týdeník ***Reichenberger Seelsorge Nachrichten***. Nebyl jsem zklamán, protože jsem podle svého očekávání nenalezl – nic! Ani ve vydání bezprostředně „po činu", ani v pozdějších ... Nu což, taková věc sice není k vytrubování do světa, ale co se stalo, nešlo „odestát" a mlčení, byť tak oblíbené v církevních kruzích nejen té doby, jak známo, nikdy problém neumenšilo, pouze poskytlo prostor pro nejrůznější spekulace. V tomto případě „naštěstí" existovaly vážné indicie, svědčící pro serióznost informací zmíněného ***Reichenberger Zeitung***. Oficiální církevní úřady ovšem nemohly mlčet donekonečna, a tak se v ***Ordinariats-Blatt für die Leitmeritzer bischöfliche Diözese*** č. 23 *(Ordinariátní list pro litoměřickou diecési)* objevila první výzva biskupské konsistoře č. 6178 z 21. května 1912 *„Admonitio canonica an den Herrn Josef Koch, Pfarrer in Ruppersdorf bei Reichenberg"*.

Nestalo se nic. Poté, 15. června 1912 byla zveřejněna v Ordinariats-Blattu č. 24 druhá, textově identická výzva, pod číslem 7257.

„Kanonická výzva pro pana Josefa Kocha, faráře v Ruprechticích u Liberce.

Poté co pan Josef Koch, farář v Ruprechticích u Liberce, 21. února 1912 bez vědomí a svolení církevních diecésních úřadů opustil svou farnost Ruprechtice u Liberce a dosud nepodal o místě svého pobytu žádnou, jakkoli upravenou zprávu, vyzývá se tímto veřejně podruhé a naposledy, aby se neprodleně vrátil na své působiště. V opačném případě proti němu bude postupováno jeho sesazením z beneficia.

Biskupský ordinariát Litoměřice, 15. června 1912.

Raimund Fuchs, generální vikář."

Zajímavé je, že obě výzvy oslovují Patera Kocha občansky – „pan". I tato druhá dramatická výzva zůstala ze strany pohřešovaného bez odezvy. Pak už tedy biskupské konsistoři v Litoměřicích nezbylo než postupovat ve smyslu předchozích oznámených sankcí. Administrátorem byl jmenován kaplan Ignaz Daume, po němž následoval farář Josef Jahn. Tento byl uveden do úřadu 6. října 1912 a byl zřejmě schopným knězem, protože r. 1923 byl jmenován děkanem, 1925 biskupským notářem, 1935 okrskovým vikářem a 1938 arciděkanem.

Zdálo se, že se nad Paterem Kochem „zavřela voda", ale ... Viktor Lug pokračuje ve svém vylíčení události: *„(...). Teprve v roce 1914 sdělil jako misionář v Africe svému biskupovi, že cítil, že nestačí na požadavky duchovní správy v Ruprechticích"*.

Můžeme jen odhadovat, jaké emoce zmizení ruprechtického faráře tehdy vyvolalo, jistě mimořádné, nahlíženo lidsky i „zdeúředně". Díky časové vzdálenosti tématu a porozumění pro historické souvislosti té doby vidíme celou věc s nezbytným odstupem a můžeme nahlédnout, že být tehdy knězem neznamenalo jen „dobré bydlo" a zajištěnou existenci. Toto poslání podléhalo jasným, církevně právním předpisům, které zavazovaly obě strany k jejich striktnímu dodržování a tím pro leckteré jedince křehčí letory znamenaly velkou psychickou zátěž. Břemeno odpovědnosti, které v našem případě vedlo až ke „zkratovému" jednání, bylo zřejmě veliké.

Nemějme na pozadí toho všeho Patera Kocha za slabocha. Zřejmě se cítil povolán jinam, než kam jej okolnosti postavily. Muž, který pohodlí nové fary v civilisovaném světě a „zaběhlý pořádek věcí" vyměnil za dobrodružnou službu Bohu v Africe, musel být neobyčejně odvážný a statečný. Jak dnes s oblibou říkáme, ocitl se *„v nesprávnou dobu na nesprávném místě"*. Naši předkové však měli pro podobné situace jiné vysvětlení: *„Podivuhodné jsou cesty Páně."* Jen sám Josef Koch věděl, proč zasáhl do běhu věcí tak radikálně a pro své okolí nepochopitelně a zda se mu někdy v daleké cizině nezastesklo po domově. Jen Josef Koch – a Bůh ...

---

[1] Přesné znění dle ed. Dr. Rudolfa Cola, Nový zákon 1947

Pavel Kozojed

Foto
- Ruprechtický kostel s farou na soudobé perokresbě z r. 1912
- Ordinariátní list č. 24 s kanonickou výzvou pro P. Josefa Kocha

36 LET VE SLUŽBĚ FARNOSTI

Hrádecký farář Pavel Genrt, mezi lidmi známější jako otec Tomáš, převzal z rukou starosty města Martina Půty v den státního svátku ocenění za dlouholeté působení v Římskokatolické farnosti Hrádek nad Nisou a za zásluhy při opravách a údržbě kostela Sv. Bartoloměje.

V Hrádku působíte již 36 let. Jste do značné míry výjimkou – nebývá zvykem, aby kněz v jedné farnosti působil tak dlouho. Za tu dobu jste toho s naší farností mnoho prožil a nesmazatelně jste se zapsal do její historie. A to se ještě staráte o další farnosti, tj. o Chrastavu a okolí. Ocenění jste, otče, tedy dostal i za péči o kostel a vlastně za jeho záchranu. V jakém stavu byl, když jste přišel, a co všechno se tady za ta dlouhá léta s kostelem dálo?

P. Tomáš Genrt OFM: Když jsem přišel do Hrádku, bylo jedním z mých prvních úkolů začít s pracemi na záchraně barokního kostela. Za mého předchůdce byla vypracována projektová dokumentace statické záchrany. Ale od projektu k jeho realizaci bývá daleko. Potíž byla i s tím, sehnat stavební firmu, protože podniky tehdy nesměly takovouhle práci brát. Udělali jsme alespoň základní záchranné práce. Potom jsme opravovali poničená vitrážní okna. Teprve po převratu došlo ke kompletní výměně střešní krytiny, klempířských prvků a fasády. Také jsme museli vyměnit celou elektroinstalaci a osvětlení. Došlo i na vzácné fresky z roku 1766 od Josefa Spitzera. Potom jsme pokračovali s podlahou – na beton jsme dávali dlažbu, v presbytáři mramorovou – a s úpravou bohoslužebného prostoru. V roce 2000 jsme pořídili dva nové zvony s elektrickým pohonem. Jsou zde dnes celkem tři zvony, takže je možno denně vyzvánět. Teprve pak se mohlo přikročit k restaurování soch, obrazů, oltářů atd. Letos, po šesti letech práce restaurátoři skončili s opravou hlavního oltáře. Ten má dnes své původní barokní barvy. Nyní je restaurována kazatelna. Jen pro ilustraci: Čekají nás ještě dva boční oltáře, ale to je zatím v nedohlednu, protože na to bude zapotřebí nejméně milion korun. A křtitelnice ... Bylo by zapotřebí, aby pomáhalo město.

Jak jste přijímán jako představitel Římskokatolické církve na úřadech?

P. Tomáš: Na úřadech mě přijímají celkem dobře. Je to přece jen rozdíl oproti době totality, kdy se úředníci někdy báli se mnou i promluvit. To byla jiná doba. Třeba na školách, na úřadech, tam se objevit, to nebylo tehdy nic příjemného. Teď mohu s klidem kamkoliv přijít.

Mnoho lidí nyní hledá, nemají leccos zodpovězeno, jiní mají různé zábrany nebo předsudky, k Bohu, k náboženství, církvi, mnozí by chtěli být lepší, ale neví jak. Máme svobodu, ale informace, které se k lidem dostanou, jsou často zkreslené, nepravdivé.

Ocenění jste ale dostal na prvním místě za své působení v Římskokatolické farnosti Hrádek nad Nisou. A vy se přece nevěnujete jen těm, kteří chodí do kostela, ale zajímáte se o každého občana našeho města?

P. Tomáš: Když jsem přišel, to bylo dva roku po Pražském jaru, učil jsem náboženství na školách: v Doníně, v Loučné, Oldřichově, Bílém Kostele, v Nové Vsi, Chrastavě a samozřejmě i v Hrádku. Ale brzy to komunisté zakázali. Toto vyučování bylo moc důležité.

Ale když přišla normalizace, začali nás víc a víc omezovat. Rodičům řekli, že když budou jejich děti chodit na náboženství, nikam se nedostanou. A když mi nedovolili učit ve školách, začal jsem učit na faře. Ani to se církevnímu tajemníkovi nelíbilo. Řekl jsem mu, že jsem tady od toho, abych učil. Ale on mi odpověděl, že když budu učit, vezme mi státní souhlas a tím skončí moje působení. Začal jsem proto chodit do rodin.

Kromě učení jsem připravoval na křty, na svatby, na biřmování. To byla také možnost, jak se dostat k lidem, i k těm, kteří nechodili do kostela. Z hlediska kontaktu s lidmi byly důležité i pohřby. Jsou i bohoslužby, kdy přijde do kostela více lidí, především o Vánocích. K zamyšlení lidi přivádí i vyzvánění zvonů. Že tady jsou i jiné věci než hmotné zajištění. Najít správný smysl života, poctivě

Dokument

Dopis kardinála Arinzeho ohledně slov *pro multis*

(Jejich Eminencím / Excelencím, předsedům národních biskupských konferencí)

KONGREGACE PRO BOHOSLUŽBU A SVÁTOSTI

Prot. n. 467/05/L

Řím, 17. října 2006

Vaše Eminence / Vaše Excelence,

V červenci 2005 tato Kongregace pro bohoslužbu a svátosti, ve shodě s Kongregací pro nauku víry se obrátila na všechny předsedy konferencí biskupů, aby zjistila jejich zvážené stanovisko ohledně překladu výrazu *pro multis* do různých národních jazyků ve formuli pro konsekraci Nejsvětější Krve během slavení mše svaté (ref. Prot. n. 467/05/L z 9. července 2005).

Odpovědi obdržené od konferencí biskupů obě kongregace prostudovaly a výsledek byl Svatému otci. Na jeho pokyn se tato kongregace nyní obrací na Vaši Eminenci / Vaší Excelenci těmito slovy:

1. Text odpovídající slovům *pro multis*, předávaným Církví, představuje formuli, která se používá v římském ritu v latině od prvních staletí. V posledních asi 30 letech některé schválené texty v národních jazycích zavedly interpretující překlad „za všechny“, nebo jeho ekvivalenty.

2. Není vůbec žádných pochyb ohledně platnosti mší slavených s užitím náležitě schválené formule obsahující formuli ekvivalentní s „za všechny“, jak Kongregace pro nauku víry již prohlásila (srov. Svatá Kongregace pro nauku víry, *Deklarace o smyslu náležejícímu schváleným versím svátostných formulí*, 25. ledna 1974, AAS 66 [1974], 661). Ve skutečnosti by formule „za všechny“ nepochybně odpovídala správné interpretaci Pánova úmyslu vyjádřeného v textu. Je dogmatem víry, že Kristus zemřel na kříži za všechny muže i ženy (srov. Jan 11, 52; 2 Kor 5, 14n.; Tit 2, 11; 1 Jn 2, 2).

3. Existuje však mnoho důvodů ve prospěch přesnějšího překladu tradiční formule *pro multis*:

a) Synoptická evangelia (Mt 26, 28; Mk 14, 24) činí specifickou odvolávku na „mnohé“ (řecké slovo přepisované jako *polloin*) pro ty, jimž Pán nabízí Oběť, a tato formulace byla zdůrazněna biblickými badateli ve spojitosti se slovy proroka Izaiáše (53, 11n.). Bylo by naprosto možné v evangelijních textech říci „za všechny“ (např. srov. Lk 12, 41); namísto toho však formule daná procesem předávání je „za mnohé“ a tato slova jsou takto věrně přeložena ve většině moderních versí Bible.

b) Římský ritus v latině vždycky říkal *pro multis* a nikdy *pro omnibus* při konsekraci kalicha

c) Anafory různých východních ritů, nezávisle na tom zda v řečtině, syrštině, aramejštině, slovanských jazycích atd., obsahují slovní ekvivalent latinského *pro multis* ve svých příslušných jazycích.

d) „Za mnohé“ je věrný překlad (slov) *pro multis*, kdežto „za všechny“ je spíše takový výklad, který vlastně přísluší katechesi.

e) Výraz „za mnohé“, zatímco zůstává otevřen zahrnutí každé lidké osoby, odráží také skutečnost, že tato spása se neuskutečňuje nějak mechanicky, bez chtění nebo spoluúčasti člověka; spíše věřící je zván přijmout vírou dar, který je nabízen, a obdržet nadpřirozený život, jenž je dán těm, kdo mají účast na tomto tajemství, když žijí také ve svých životech to, aby byli připočteni mezi ony „mnohé“ na něž odkazuje text.

Lovsång / Sláva na výsostech Bohu

Ära vare Gud i höjden och frid på jorden åt människor som har hans välbehag. Vi lovar dig, vi välsignar dig, vi tillber dig, vi prisar och ärar dig. Vi tackar dig för din stora härlighet. Herre Gud, himmelske konung, Gud Fader allsmäktig. Herre, Guds enfödde Son, Jesus Kristus. Herre Gud, Guds lamm, Faderns Son. Du som borttager världens synder, förbarma dig över oss. Du som borttager världens synder, tag emot vår bön. Du som sitter på Faderns högra sida, förbarma dig över oss. Ty du allena är helig, du allena Herre, du allena den högste, Jesus Kristus, med den helige Ande, i Guds Faderns härlighet. Amen.

Kollektbön / Vstupní modlitba

Låt oss bedja. ... **Amen.**

ORDETS LITURGI / BOHOSLUŽBA SLOVA

Första läsningen – Responsoriepsalm – Andra läsningen – Halleluja / První čtení – Responsoriální žalm – Druhé čtení – Aleluja

Så lyder Herrens ord. **Gud, vi tackar dig.**

Evangelium

Herren vare med er. **Och med din ande.**

Det heliga evangeliet enligt N. **Ära vare dig, Herre.**

Så lyder det heliga evangeliet. **Lovad vare du, Kristus.**

Predikan / Homilie

Trosbekännelse / Vyznání víry

Den nicenska trosbekännelsen / Nicejskocarihradské vyznání víry

Jag tror på en Gud, allsmäktig Fader, skapare av himmel och jord, av allt vad synligt och osynligt är. Och på en Herre, Jesus Kristus, Guds enfödde Son, född av Fadern före all tid, Gud av Gud, ljus av ljus, sann Gud av sann Gud, född och icke skapad, av samma väsen som Fadern, på honom genom vilken allting är skapat; som för oss människor och för vår frälsnings skull har nedstigit från himmelen. Och han har antagit kött genom den helige Ande av jungfrun Maria och blivit människa. Han har ock blivit korsfäst för oss under Pontius Pilatus, lidit och blivit begraven. På tredje dagen har han uppstått efter skrifterna och uppstigit till himmelen. Han sitter på Faderns högra sida och skall igenkomma i härlighet för att döma levande och döda, och på hans rike skall icke vara någon ände. Och på den helige Ande, Herren och livgivaren, som utgår av Fadern och Sonen, som tillika med Fadern och Sonen tillbedes och förhärligas, och som har talat genom profeterna. Och på en, helig, katolsk och apostolisk kyrka. Jag bekänner ett dop till syndernas förlåtelse och förväntar de dödas uppståndelse och den kommande världens liv. Amen.

Den apostoliska trosbekännelsen / Apoštolské vyznání víry

Jag tror på Gud Fader allsmäktig, himmelens och jordens skapare. Jag tror ock på Jesus Kristus, hans enfödde Son, vår Herre, vilken är avlad av den helige Ande, född av jungfrun Maria, pinad under Pontius Pilatus, korsfäst, död och begraven, nedstigen till dödsriket, på tredje dagen uppstånden igen ifrån de döda, uppstigen till himmelen, sittande på allsmäktig Gud Faders högra sida, därifrån igenkommande till att döma levande och döda. Jag tror ock på den helige Ande, den heliga katolska kyrkan, de heliga samfund, syndernas förlåtelse, köttets uppståndelse och ett evigt liv. Amen.

Förböner / Přímluvy

... Om detta ber vi dig. **Herre, hör vår bön.**

EUKARISTINS LITURGI / BOHOSLUŽBA OBĚTI

Offergåvornas tillredelse / Příprava obětních darů

Välsignad är du, Herre, världsalltets Gud, ty i din godhet ger du oss det bröd, som vi frambär till dig. Av jordens frukt och mänskans arbete bereder du åt oss livets bröd. **Välsignad vare Gud i evighet.**

Välsignad är du, Herre, världsalltets Gud, ty i din godhet ger du oss det vin som vi frambär till dig. Av vinrankans frukt och mänskans arbete bereder du åt oss frälsningens kalk. **Välsignad vare Gud i evighet.**

Bed att mitt och ert offer blir välbehagligt inför Gud Fader allsmäktig. **Må Herren taga emot offret ur dina händer till sitt namns pris och ära, till gagn för oss och för hela hans heliga kyrka.** (Eller: Låt oss bedja att Gud tar emot vårt och hela kyrkans offer: **Honom till ära och världen till frälsning.**)

Bön över offergåvorna / Modlitba nad dary

Amen.

Inledningsdialog / Vstupní rozhovor

... Herren vare med er. **Och med din ande.**

Upplyft era hjärtan. **Vi har upplyft dem till Herren.**

Låt oss tacka och lova Herren, vår Gud. **Det är tillbörligt och rätt.** ...

Prefation / Preface

Helig / Svatý

Helig, helig, helig är Herren Gud Sebaot. Himlarna och jorden är fulla av din härlighet. Hosianna i höjden. Välsignad vare han, som kommer i Herrens namn. Hosianna i höjden.

Den eukaristiska bönen / Eucharistická modlitba

... Tag och drick härav alla. Detta är min kropp, som blir utgiven för er.

... Tag och drick härav alla. Detta är mitt blods kalk, det nya och eviga förbundets blod, som blir utgjutet för er och för de många till syndernas förlåtelse. Gör detta till min åminnelse.

Trons mysterium / Tajemství víry

Trons mysterium. **Din död förkunnar vi, Herre, och din uppståndelse bekänner vi, till dess du återkommer i härlighet.**

(Detta är trons mysterium. **Så ofta vi äter detta bröd och dricker av kalken, förkunnar vi Herrens död till dess han kommer.**)

(Frälsningens mysterium. **Fräls oss, Herre, världens Frälsare. Genom din död och din uppståndelse har du förlossat oss.)** ...

Doxologi / Doxologie

Genom honom och med honom och i honom tillkommer dig, Gud Fader allsmäktig, i den helige Andes enhet, all ära och härlighet från evighet till evighet. **Amen.**

Kommunionrit / Obřad přijímání

Låt oss nu alla bedja så som vår Herre Jesus Kristus själv har lärt oss: (Eller: På Herrens bud och vägledda av hans ord vågar vi säga:)

Herrens bön / Modlitba Páně

Fader vår, som är i himmelen. Helgat varde ditt namn. Tillkomme ditt rike. Ske din vilja såsom i himmelen så ock på jorden. Vårt dagliga bröd giv oss i dag. Och förlåt oss våra skulder, såsom och vi förlåta dem oss skyldiga äro. Och inled oss icke i frestelse, utan fräls oss ifrån ondo.

Ja, fräls oss, Herre, från allt ont, och ge oss fred i våra dagar. Bistå oss i din godhet, bevara oss från synd och gör oss trygga i all oro, medan vi lever i hoppet om saligheten och väntar på vår frälsares Jesu Kristi återkomst. **Ty riket är ditt och makten och härligheten i evighet. Amen.**

Fridsbön och fridshälsning / Pozdravení pokoje

Herre Jesus Kristus, du som sade till dina apostlar: Frid lämnar jag efter mig åt er, min frid ger jag er, vi ber dig: Se inte till våra synder utan till din kyrkas tro, och ge henne frid och enhet efter din vilja. Du som lever och råder från evighet till evighet. **Amen.** Herrens frid vare alltid med er. **Och med din ande.** Låt oss ge varandra fridshälsningen. **Frid vare med dig (er). / Frid och allt gott.**

Brödsbrytelse / Lámání Chleba

Guds lamm, som borttager världens synder, förbarma dig över oss.
Guds lamm, som borttager världens synder, förbarma dig över oss.
Guds lamm, som borttager världens synder, giv oss din frid.

Kommunionen / Přijímání

Se Guds lamm, som borttager världens synder. Saliga de som blivit kallade till Lammets måltid. **Herre, jag är icke värdig att du går in under mitt tak, men säg blott ett ord, så blir jag helad.**

Kommunionpsalmen / Antifona k přijímání

Kristi kropp. **Amen.** (Kristi blod. **Amen.)** (Kristi kropp och blod. **Amen.)**

Bön efter kommunionen / Modlitba po přijímání

Låt oss bedja. ... **Amen.**

AVSLUTNING / ZÁVĚREČNÉ OBŘADY

Herren vare med er. **Och med din ande.** Välsigne er Gud allsmäktig, Fadern och Sonen + och den helige Ande. (Biskop / biskup: Välsignat vare Herrens namn. **Från nu och till evig tid.** Vår hjälp är i Herrens namn. **Hans som har skapat himmel och jord.** Välsigne er Gud allsmäktig, + Fadern och + Sonen och den + helige Ande.) **Amen.** Gå i Herrens frid. **Gud, vi tackar dig.**

Z http://www.catholic.fi/usko/ordomissae.htm připravili Br. Marek Rubaj OFMCap. a zejm. P. Henrik Roelvink OFM

ORDNING FÖR MÄSSA / MEŠNÍ ŘÁD

OBRÁZEK LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

3. 12. 2006 / Číslo 1 / Ročník 5 – PŘÍLOHA

INLEDNING / VSTUPNÍ OBŘADY

Ingångspsalm / Vstupní zpěv

Korstecken / Znamení kříže

I Faderns och Sonens + och den helige Andes namn. **Amen.**

Hälsningsord / Pozdrav

Vår Herres Jesu Kristi nåd, Guds kärlek och den helige Andes delaktighet vare med er alla. (Eller / nebo: Herren vare med er.) (Eller: Nåd och frid från Gud, vår Fader, och Herren Jesus Kristus vare med er alla.) (Biskop / biskup: Frid vare med er.) **Och med din ande.**

Syndabekännelse / Úkon kajícnosti

Låt oss besinna oss och bekänna vår synd och skuld, så att vi rätt kan fira de heliga mysterierna. (Eller: Innan vi firar Herrens åminnelse, låt oss besinna oss och bekänna, att vi är syndare.) **Jag bekänner inför Gud allsmäktig och er alla, att jag har syndat i tankar och ord, gärningar och underlåtelse. Detta är min skuld, min stora skuld. Därför ber jag den saliga jungfrun Maria, Guds änglar och helgon och er alla att be för mig till Herren, vår Gud.** Gud allsmäktig förlåte oss våra synder i sin stora barmhärtighet och före oss till det eviga livet. (Innan vi lyssnar till Guds ord och firar Kristi offer, låt oss be Gud om förlåtelse för våra synder. Eller: Låt oss inför Gud och kyrkan bekänna vår skuld, så att vi rätt kan fira hans åminnelse. Var oss nådig, Herre. **Ty vi har syndat mot dig.** Herre, låt oss se din nåd. **Och ge oss din frälsning.** Gud allsmäktig förlåte oss våra synder i sin stora barmhärtighet och före oss till det eviga livet. Eller: Må Gud allsmäktig och barmhärtig ge oss nåd, befrielse och förlåtelse för våra synder.) **Amen.**

Kyrie / Kyrie

Herre, förbarma dig. **Herre, förbarma dig.**
Kristus, förbarma dig. **Kristus, förbarma dig.**
Herre, förbarma dig. **Herre, förbarma dig.**

(Syndabekännelse / Úkon kajícnosti

Låt oss i början av denna mässa besinna oss och be Herren förbarma sig över oss. Du som blev sänd att hela och frälsa dem som har ett förkrossat hjärta: Herre, förbarma dig. **Herre, förbarma dig.** Du som kom för att uppsöka och befria alla syndare: Kristus, förbarma dig. **Kristus, förbarma dig.** Du som sitter på Faderns högra sida och för vår talan inför honom: Herre, förbarma dig. **Herre, förbarma dig.** Gud allsmäktig förlåte oss våra synder i sin stora barmhärtighet och före oss till det eviga livet. Eller: Må Herren förbarma sig över oss och utplåna våra synder, så att vi med rent hjärta kan fira detta heliga mysterium. **Amen.**)

Ursmera a Vincenta, a světice Reineldu, Faraildu, Gertrudu, Beggu a Waudru. Na území Belgie byly založeny desítky klášterů.

Církevní správa se opírala o biskupství Tongres /Maastricht, spadající pod arcibiskupství kolinské, biskupství Cambrai / Arras, biskupství Tournai / Noyon a biskupství Terwaan nebo Terenburg (franc. Thérouanne), podřízené arcibiskupství Remeš (Reims). Z těchto center křesťanství postupovalo směrem na sever. V roce 695 založil franský král Pippin II. biskupství v Utrechtu. Prvním biskupem se stal anglosaský mnich Willibrord, který přišel do severního Nizozemí již v roce 690, aby šířil křesťanství mezi obyvateli Fríska, tj. v oblasti na sever od Rýna. Frísové v čele s králem Radbodem se však nechtěli pohanství vzdát. V roce 714 Radbod dokonce dobyl Utrecht a Dorestad. Tenkrát byly kostely poničeny a pohanství opět získalo nadvládu, zatímco představitelé církev museli uprchnout. V roce 719 pod Radbodově smrti, poté co utrechtské území ovládl Pipin II., Wilibrord získal nový prostor pro své poslání.

Wilibrord, označený později jako apoštol Frísů, zemřel roku 738 v Echternachu v lucemburském klášteře, který založil v roce 700. V letech 719 – 722 obracel Frísy na křesťanství další anglosaský mnich, Bonifác, vlastním jménem Winfried. Na podnět papeže odešel Bonifác na jih, kde se stal prvním biskupem v Mohuči (Mainz). Mezi jeho významné činy patří např. založení německého kláštera ve Fuldě. Po třiceti letech, ve věku osmdesáti let, se do Fríska vrátil a nedlouho poté byl v roce 754 ve městě Dokkum zavražděn skupinou pohanských Frísů. Čtenáři Obrázku jistě znají tradici, že tento apoštol Němců se bránil s Biblí v ruce. Jeho tělo bylo přeneseno do Fuldy, kde je Bonifác uctíván jako velký světec.

Na rozdíl od Římanů se Frankům podařilo včlenit do své říše také území na sever od Rýna. Od 2. pol. 8. stol. tak bylo celé Nizozemí součástí Franské říše. Stalo se tak zásluhou majordomů (správce paláce), kteří přebírali skutečnou moc od merovejských králů. V roce 689 porazil majordomus Pipin II. (687 – 714) fríského krále Radboda a na 25 let do značné míry zbavil Frísy samostatnosti. V roce 744 potlačil povstání Frísů majordomus Karel Martel (717 – 741), přemožitel Saracénů v bitvě u Poitiers roku 732. Pipin III. Krátký (741 –768) v roce 751 sesadil posledního merovejského krále Childericha III. Poté byl v Soissons zvolen králem Franků a byl pomazán arcibiskupem sv. Bonifácem. V roce 754 byl v Římě korunován papežem Štěpánem II. Byl mu také propůjčen titul Patricius Romanus (Ochránce Římanů), protože ve stejném roce potvrdil nárok papežů na vládu nad Římem a věnoval papeži území dobyté v Itálii na Langobardech.

Největší mocenský a územní rozsah Franské říše nastal za panování Karla, zvaného Veliký, lat. Carolus Magnus, franc. Charlemagne, it. Carlomagno. Karel se stal v roce 771 jediným králem Franků, roku 774 králem Langobardů v Itálii. Označoval se jako „Rex Francorum et Langobardorum adque Patricius Romanus“. Po 32 letech, na Boží Hod Vánoční 25. 12. 800 se nechal korunovat císařem. Korunoval jej v Římě, kde Karel Veliký strávil Vánoce, papež Lev III. Karel chtěl být především císařem křesťanstva „novým Konstantinem, jejž Bůh vyvolil, aby vládl nad lidmi.“ Tak měla být naplněna dlouho připravovaná idea obnovení Římské říše. Teprve roku 812 byl císařský titul Karla Velikého uznán v Byzanci, jeho nástupci byl přiznán titul „Imperator Augustus“.

(Dokončení příště)

Josef Ježek

Foto

- Karel Veliký, malba Albrechta Dürera

7. Čím byl Matouš, než ho Ježíš povolal?
a) Celníkem.
b) Kuchařem.
c) Rybářem.

8. Které z uvedených jmen nepatří mezi 12 apoštolů, které si Ježíš vyvolil?
a) Barnabáš.
b) Filip.
c) Tadeáš.

9) Kdo požádal o Ježíšovo mrtvé tělo?
a) Josef z Arimatie.
b) Nikdo.
c) Nikodém.

10. Kdo z proroků předpověděl, že se Mesiáš narodí v Betlémě?
a) Daniel.
b) Izaiáš.
c) Micheáš.

Test pro dospělé

1. O čem pojednává encyklika Redemptor hominis?
2. Kdo to byl Albert Schweitzer?
3. Jak je nazván živočich, který je v knize Přísloví příkladem pilnosti?
4. Co to je relikviář?
5. Co hlásal John Wycliffe (v češtině známý jako Jan Viklef) a jak jeho názory sovisely s Janem Husem?
6. Kdo to byl Roger Schütz neboli bratr Roger?
7. Jak se jmenoval první kněz a král, o kterém se zmiňuje Bible?
8. Co to byl pelagianismus?
9. Kdo to byl Lucifer z Cagliari neboli svatý Lucifer?
10. Jak se jmenoval ostrov, na němž podle pojednání Nového zákona ztroskotal sv. apoštol Pavel?

Odpovědi testu pro dospělé z minulého čísla

1. Co to byla organizace Pacem in terris?
2. Jak se jmenovala babička sv. Timoteje, která ho učila znát Starý zákon?
3. Kdo to byl Tomáš Becket?
4. Podle čeho si Jehovisté dali své jméno?
5. Jak bylo likvidováno církevní školství po r. 1948?
6. Jak se jmenoval společník sv. apoštola Pavla a pisatel dvou novozákonních knih?
7. Jak se jmenoval muž, který byl v době soudců zahanben statečností ženy při obraně Izreale?
8. Proč je možno nazvat dobu od r. 1948 do r. 1968 dobou největšího temna a zpátečnictví?
9. Jak se jmenoval představitel korintské synagogy, který se stal křesťanem?
10. Co to je zneuctění Eucharistie a je možné, v dnešní moderní době, je ještě považovat za hřích?

1. V minulém testu pod č. 10. jsme dospěli ke konci tzv. Mírového hnutí katolického duchovenstva v roce 1968. Nejútočnější, komunistická ideologie také nejvíc řečnila o míru. A nová, husákovská totalita, poučená „krizovým vývojem“ 60. let, byla v tomto ohledu rafinovanější, než dřívější. V dubnu 1970 zakázala cyklus teologických

přednášek se zdůvodněním, že „tento spolkový způsob šíření náboženské ideologie“ odporuje ústavě. V září se do ČKCH a do redakcí Katolických novin a Duchovního pastýře vrátili už dříve zkompromitování funkcionáři z Mírového hnutí katolického duchovenstva. Obnovit toto hnutí se ale nepodařilo. Trvalo ještě rok, než si režim vynutil založení nového, ještě záludnějšího hnutí, než bylo předchozí. Hnutí zneužilo názvu významné encykliky oblíbeného papeže Jana XXIII. Sdružení katolických duchovních Pacem in terris (SKD PIT, srov. http://spcp.prf.cuni.cz/dokument/pacem.htm) ujišťovalo na jedné straně biskupy svou oddaností církvi, na druhé straně se podbízelo režimu. Tvrdilo, že církevní politika státu se musí opírat o ně, jinak by „katolická hierarchie i Vatikán nejen upevnily své pozice, ale i do budoucna by pokládaly svůj tvrdý a nekompromisní postoj vůči požadavkům státní správy za jedině správný a účinný“. Zatímco hrstka funkcionářů SKD PIT byla korumpována tituly a hmotnými výhodami, žili pastoračně úspěšní kněží v trvalém stresu, že přijdou o státní souhlas k výkonu duchovenské činnosti.

V roce 1973 bylo u nás ze 17 diecésí 15 neobsazeno (v Banské Bystrici 23 let, v Hradci Králové 17 let). V jednáních Svatého stolce s Prahou, která od roku 1970 sporadicky pokračovala celá léta, se proto zájem obou stran soustřeďoval na jmenování nových biskupů. Stát prosazoval kněze, s kterými by mohl manipulovat, Vatikán kněze morálně i politicky bezúhonné.

V dubnu 1972 jmenoval Pavel VI. litoměřického biskupa Trochtu kardinálem. Uplynuly sotva dva roky a Trochta zemřel na selhání srdce po návštěvě církevního tajemníka (blíže viz v č. 6 loňského roč. Obrázku doporučená kniha Biskupství litoměřické).

V březnu byli po kompromisní dohodě církve se státem vysvěceni na biskupy Josef Vrana (Olomouc), Jozef Feranec (Banská Bystrica), Július Gábriš (Trnava) a Ján Pásztor (Nitra). Podmínku, že rezignují na své funkce v SKD PIT, Vrana nedodržel. Do Říma vzkazoval katolický disent: Raději žádné biskupy než biskupy kolaboranty!

Sdružení si osobovalo právo být mluvčím církve. „Bojovalo“ za mír ve světě tam, kde se vedl spravedlivý boj za svobodu, mlčelo tam, kde řádila komunistická hrůzovláda. Mlčelo i o domácích nepravostech, o křivdách páchaných na církvi a věřících – jako by o nich nevěděli. Kněží, kteří se k nim ze strachu přidali, žili v trvalých výčitkách svědomí.

Protikomunistický tlak presidenta Richarda Nixona a po něm i Forda povzbudil u nás např. Chartu 77 a atmosféra v zemi se změnila. Režim začal být usvědčován i zahraničním vysíláním z nedodržování jeho vlastních zákonů. Chartisté, mezi nimi katoličtí i protestantští duchovní, vymáhali na režimu dodržování lidských práv pro všechny, i pro křesťany.

S Carterem v roce 1977 sice došlo v boji USA za svobodu k úpadku, to ale svrchovaně nahradilo v roce 1978 zvolení krakovského arcibiskupa Karola Wojtyly papežem – prvním, který měl osobní zkušenost s komunistickou totalitou – nastal konec „ostpolitik“ Vatikánu. A když byl roku 1981 zvolen presidentem USA konservativec Ronald Reagan bylo už jen otázkou času, kdy reálně socialistická zrůdnost, pod duchovními údery Jana Pavla II. a s rozhodnutím USA komunismus zničit i světsky, padne.

V březnu 1982 Vatikán církevně zakázal „kněžská sdružení, která přímo či nepřímo, zjevně či skrytě sledují politické cíle“. Týkalo se to i sdružení Pacem in terri. Režim v Československu se svíjel v křečích. Ministr kultury Klusák pohrozil, že Sdružení „má plnou morální i politickou podporu a ochranu státu“, a bude-li Tomášek či „kdokoliv další pokračovat ve vyvolávání konfliktů mezi církví a státem, přijme stát potřebná opatření.“

Osmdesátá léta byla už ve znamení katolického samizdatu. Došlo i k několika soudním procesům s jeho editory. Tresty byly však nesrovnatelně mírnější než v procesech 50. let. Nicméně praktikující křesťané zůstávali nadále občany nižší kategorie s omezenými možnostmi studia, karierního postupu v zaměstnání, cestování atd.

K Sešitku na cesty

Do tohoto čísla jsou vloženy mešní texty s odpověďmi lidu ve švédštině.

Švédsko, **Království Švédsko** (Konungariket Sverige). Rozloha 449 964 km² (z toho jezera 39 030 km²). K 1. 1. 2005 bylo 9 011 392 obyvatel. Národnostní složení (podle místa narození) Švédové 88,5 % (z toho 2,5 % švédských Finů, asi 20 000 Saamů, tj. Laponců), ostatní evropané 6,9 %, z toho Finové 2,2 %, Srbové a Černohorci 0,8 %, Bosňáci 0,6 %, asiaté 3,0 %, z toho Íránci 1,0 % a afričané 0,6 %. Z České republiky bylo v roce 2003 registrováno 6 909 občanů.

Jazyky 2003: švédština 8 021 000, tj. 89,6 %, arabština 69 000, dánština 40 000, angličtina 32 000, finština 211 000, tj. 2,4 %, němčina 46 000, íránské jazyky 50 000, norština 47 000, polština 39 000, jihoslovanské jazyky 117 000, tj. 1,3 %, španělština 57 000, turečtina 29 000 a ostatní 199 000, tj. 2,2 %.

Náboženství 1999: luteránské 86,5 % (z toho asi 30 % nepraktikuje), muslimové 2,3 %, římsko-katolické 1,8 %, letniční 1,1 %, pravoslavní 1,1 %, ostatní 7,2 %. 1. ledna 2000 došlo k odloučení luteránské Svenska kyrkan od státu.

Římskokatolická církev má ve Švédsku jedno biskupství Stockholm (od roku 1953) přímo podřízené Svatému stolci. Bylo založeno jako apoštolská prefektura roku 1781.

– –

V 1. stol. po Kr. jsou na území dnešního Švédska doloženy dva hlavní germánské kmeny, Gótové na jihu od velkých jezer Vänern a Vättern, Svearové od těchto jezer na sever (Sealand).

Gótové, za jejichž pravlast je považován největší baltský ostrov Gotland, vytvořili ve 2. stol. na jihu dnešního Švédska jedno ze svých četných evropských panství Göta Rike (gótsky), Götaland (švédsky). Gótové současně postupovali přes jižní Pobaltí do Černomoří a Podunají. Zde se setkali s vyspělou antickou civilisací. V polovině 4. stol. za krále Ermanaricha moc Gótské říše (Gothia Regio, latinsky) dosahovala od Černého až k Baltskému moři a na východě až k řece Volze. Řeka Dněstr tvořila hranici mezi Ostrogóty (východními Góty) a Visigóty (západními Góty). Od roku 341 přijímali Ostrogóti i Visigóti ariánství. Jejich biskup Wulfila svou gótskou abecedou vytvořil první germánské písmo a přeložil Bibli do gótštiny.

Gótská říše byla vyvrácena v roce 375, kdy území Ostrogótů ovládli kočovní Hunové. Visigóti pod jejich tlakem ustoupili do Thrákie, odkud v letech 378 – 395 ohrožovali Konstantinopol. Pod vedením krále Alaricha se obrátili do severní Itálie. V roce 410 vyplenili Řím. Od roku 412 se usazovali v Aquitánii, tzn. na jihu dnešní Francie. V roce 419 zde založili království s centrem v Toulouse. V roce 507 byli poraženi franským králem Chlodvíkem I. Centrum Visigótské říše se poté přeneslo do Hispánie (na území dnešního Španělska). V roce 711 toto království podlehlo arabskému vpádu.

Ostrogóti v období po roce 375 zamířili jednak na území Východořímské říše na Balkáně, jednak do Pannonie, kde žili pod nadvládou Hunů. Po smrti krále Atily (453) se moc Hunů zhroutila. Králem Ostrogótů se v roce 474 stal Theodorich, který nejprve ovládl Balkán. V letech 488 – 492 jako spojenec východořímského císaře dobyl Itálii, v roce 493 se zmocnil Raveny, která se stala jeho sídlem. Theodirich Veliký vládl území od Sicilie až po Dunaj do své smrti v roce 526 (v období 511 – 526 byl též králem Visigótů). Ostrogótské království bylo vyvráceno Byzancí za císaře Justiniána v letech 552 – 554.

(Dokončení příště)

– –

(Nizozemsko, Belgie – druhá část)

Křesťanství v období Franské říše, zejména v jižním Nizozemí, zaznamenávalo značný rozkvět. 7. stol. se v Belgii říká století světců. Mezi místními nebo s Nizozemím spojenými světci jmenujme Amanda, apoštola Belgie, Vaasta, Omera, Lamberta Maastrichtského, Huberta Ardenského, Bavona (pohřben v gentské katedrále), Rombouta (pohřben v Mechelenské katedrále), Guislaina, Remacla, Hadelina, Víta, Achaira, Fieuliliena,

Bojovníci Al-Kajdy

Dva bojovníci za Prorokovu víru si vyprávějí, proč se dali k Al-Kajdě.

„Já jsem svobodný, nikoho nemám, mám rád vzrušení, výbuchy, střelbu, svatá válka se mi líbí ... A proč ty?“

„Co ti budu povídat. Doma mám čtyři ženy a tak mám rád zase svatý klid ...“

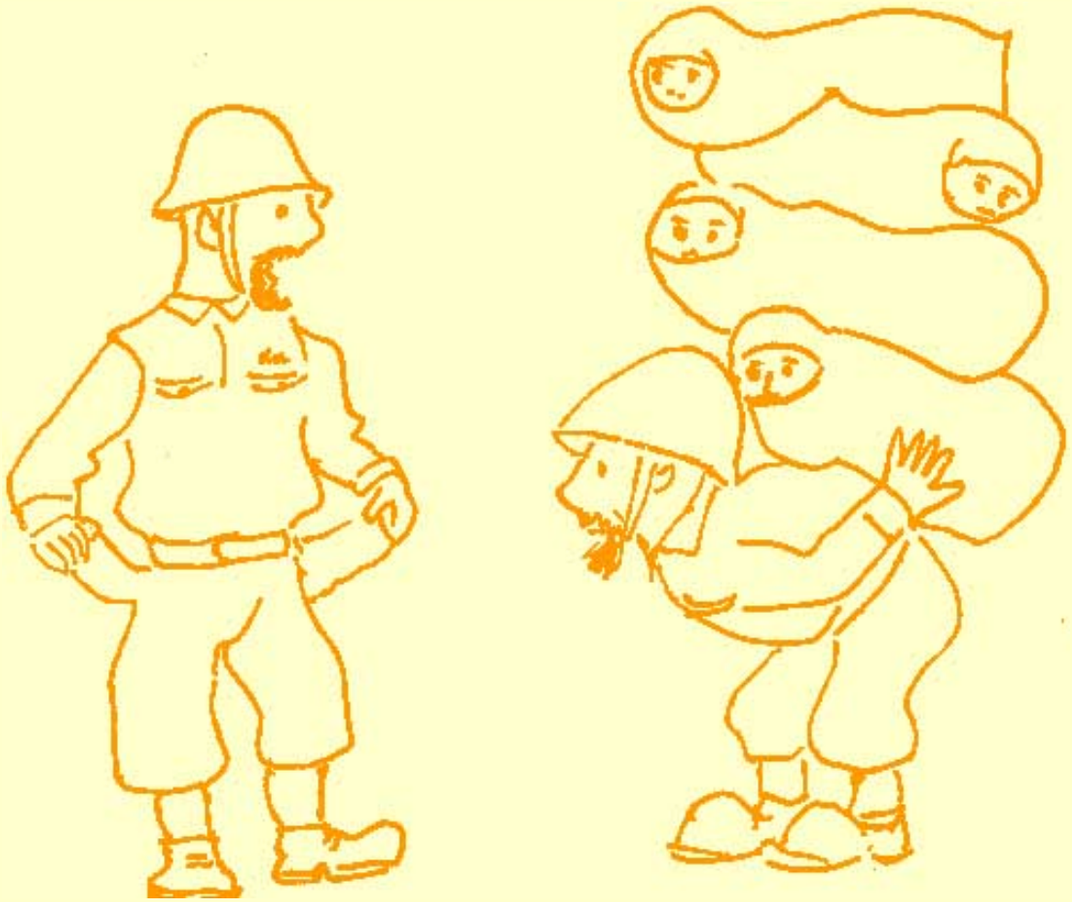

Křesťanské děti

„Ježíšku, ty jsi všecko stvořil, zařiď, až budeš zase něco takového dělat, dej ty vitamíny do žvejkačky a čokolády, a ne do mrkve a do zelí.“

Karel Korous (2), David Jech (1)
Ilustrace
br. Michal OFM

Přesto církev žila v četných jedincích opravdovějším duchovním životem než dříve. Vznikaly tajné klášterní komunity, tajně se studovalo bohosloví, jehož absolventy světili pak tajně na kněze někteří němečtí a polští biskupové. Rozšířené byly salesiánské „chaloupky“, pod různým krytím působily oddíly katolických skautů, v „bytových seminářích“ přednášeli a diskutovali profesoři některých evropských universit, kněží zbavení státního souhlasu slavili mše po bytech ve společenstvích rodinných kroužků.

K oblibě přišla u nás zapomenutá tradice poutí. Desetitisíce především mladých poutníků přicházelo tak do Levoče, Šaštína, na Velehrad. Významná byla velehradská pouť k 1100. výročí smrti sv. Metoděje. Snad čtvrt milionu poutníků se modlilo za náboženskou svobodu, za dobré biskupy, ale i skandováním stvrzovalo své požadavky, vysmálo se ministru kultury Klusákovi a jeho doprovodu, když si pletli pouť s „mírovým“ shromážděním, a provolávalo slávu Svatému otci a kardinálu Tomáškovi.

„Desetiletí duchovní obnovy“, které začalo v roce 1988, znamenalo duchovní přípravu na svatořečení Anežky České. V témže roce podepsalo na 600 tisíc lidí, nejen věřících, tzv. Navrátilovu petici za svobodu církve. Totéž si vyprošovali věřící v Bratislavě na tzv. svíčkové manifestaci. Tu rozehnala Veřejná bezpečnost vodními děly.

Slavné Anežčino svatořečení za účasti desetitisíce poutníků z Československa, dramatický 17. listopad na Národní třídě a stotisícová shromáždění v Praze i jinde – to vše ukázalo, na které straně TEHDY stály naše národy. A do této atmosféry zazněla slova kardinála Tomáška, která 21. listopadu 1989 přečetl z melantrišského balkonu na Václavském náměstí P. Václav Malý: „Ze západu i z východu jsme obklopeni zeměmi, které v minulosti nebo v současnosti rozbily mříže totalitních systémů. Ani my už nesmíme čekat, je třeba jednat.“ A je třeba jednat i dnes.

Neuplynulo ani půl roku a kardinál, který se stal symbolem boje národa za svobodu a lidská práva, uvítal ve Praze papeže, který přispěl k rozpadu sovětského impéria.

2. Babička sv. Timoteje se jmenovala Lois (2 Tim 1, 5).

3. Svatý Tomáš Becket se narodil 21. 12. 1117 v Londýně. Po dokončení studia teologie se stal arcijáhnem v Canterbury. Mladý král Jindřich II. ho jako jednoho ze svých nejlepších přátel jmenoval svým kancléřem (1155). Po smrti arcibiskupa Theobalda 18. 4. 1161 byl Beckett podle přání krále zvolen v květnu 1162 na toto uprázdněné místo; svěcení obdržel 3. 6. 1162. Jako primas Anglie hájil svobodu a práva církve. Tím si krále znepřátelil a musel utéci do Francie 2. 11. 1164. Po šesti letech došlo sice k částečnému smíření. ale když se vrátil do vlasti, byl ještě téhož roku 29. 12. 1170 zavražděn při nešporách ve své katedrále. Liturgická připomínka 29. 12.

21. 2. 1173 byl prohlášen za svatého. je patronem světských kněží.

4 Jehovisté, kteří vznikli z badatelů Bible, si úplně nebiblicky dali své jméno sice podle souhlásek jména Božího JHVH, kterým ale z neznalosti hebrejštiny přiřadili samohlásky slova Edonaj. To je ale slovo

jiné a znamená Pán. Na tomto trapném omylu tvrdošíjně setrvávají dodnes a ve svých spiscích se jej leckdy směšně pokoušejí vyložit.

5. Likvidace církevních škol probíhala za komunismu rychle – na Slovensku již prakticky okamžitě po dobytí Slovenska sovětskou Rudou armádou r. 1945 na základě rozhodnutí Národnej rady.

V českých zemích schválilo hned po prohraném únoru, 21.4. 1948, Ústavodárné „národní“ shromáždění školský zákon o jednotné státní škole. Byl připravován ale už od konce roku 1945 – již 6.5. 1946 byl ministrem Zdeňkem Nejedlým předložen vládě ke schválení, ale tehdy se ještě nedostal na pořad jednání. Prakticky se jednalo o sjednocení typu školy „střední“ a typu školy „měšťanské“ či odborné a vytvoření jednotného vzdělání. Máme je prakticky dodnes. Povinná školní docházka byla přitom prodloužena o jeden rok (na devět let).

Likvidace církevního školství byla dokončena r. 1949. V červenci 1950 pak byly s výjimkou teologických fakult v Praze a Bratislavě zrušeny všechny katolické teologické fakulty a teologická učiliště diecésní i řádová a teologické fakulty byly vyčleněny ze svazku universit.

Od té doby bylo veškeré školství pouze státní.

6. Společníkem sv. apoštola Pavla a pisatelem dvou novozákonních knih (evangelia a Skutků apoštolů) byl sv. Lukáš; plyne to ze srovnání obou spisů.

7. Soudce Barák byl zahanben prorokyní Deborou. Bojovat proti veliteli Sisarovi se odhodlal až poté, co mu Debora slíbila, že půjde do boje spolu s ním (Sd 4n.). Debořina vítězná píseň je skvostem starozákonní poesie. Při liturgii se příběh nečte, pouze Žid 11, 32 opěvuje Bráka a Žl 83 (82), 10 zmiňuje osud Sisary.

8. Protože komunistická totalita je ještě zvrhlejší než nacistická; to je zřejmé i z toho, že komunistické ideje přežívají nejen teoreticky, ale i v dosud existujících totalitách po světě. Komunismus, u nás plně vládnoucí v letech 1948 až 1989, je ideově založen na absolutním materialismu, jenž se mezitím stal významným světovým přesvědčením. Ve spojení s genetickým inženýrstvím dnes do sebe navíc přijal i mnohé rysy nacismu.

9. Představený korintské synagogy, který se stal křesťanem i s celou svou rodinou, se jmenoval Krispus (Sk 18, 8).

10. Zneuctění Eucharistie patří k nejtěžším hříchům. Eucharistie je zneuctěna například i jejím přijímáním, když člověk není v milosti posvěcující, tzn. když má na duši těžký hřích. Rozhřešení může dát v tomto případě kněz.

Ke zvláště závažnému zneuctění Eucharistie by došlo, pokud by ji člověk při sv. přijímání nepřijal, ale vzal si ji, hrál si s ní v lavici nebo si ji třeba odnesl domů, nebo si ji vzal ze svatostánku sám k různým účelům. Jednalo by se o velice těžký hřích a na tyto skutky zneuctění se vztahuje exkomunikace, která je vyhrazena papeži. Jedině papež takovou jemu vyhrazenou exkomunikaci tedy může sejmout. Po sejmutí této exkomunikace může pak dát kněz dotyčnému člověku rozhřešení.

P. Ing. Antonín Sedlák, br. Felix OFM a kol.

Foto

- Mučednictví sv. Tomáše Becketa, iluminovaný (zdobený) rukopis z 12 – 13. stol. v Britském museu

Znáš Písmo svaté?

V tajence křížovky je základní pravda naší víry. Urči, odkud tento citát je, co mu předchází a co jej následuje. Protože o Vánocích bude více času, můžeš se navíc pokusit určit, které místo v Písmu svatém je použito v textu, který předchází vyluštěnému citátu.

Ladislav Martinča

Námět

David a Hanka Jechovi

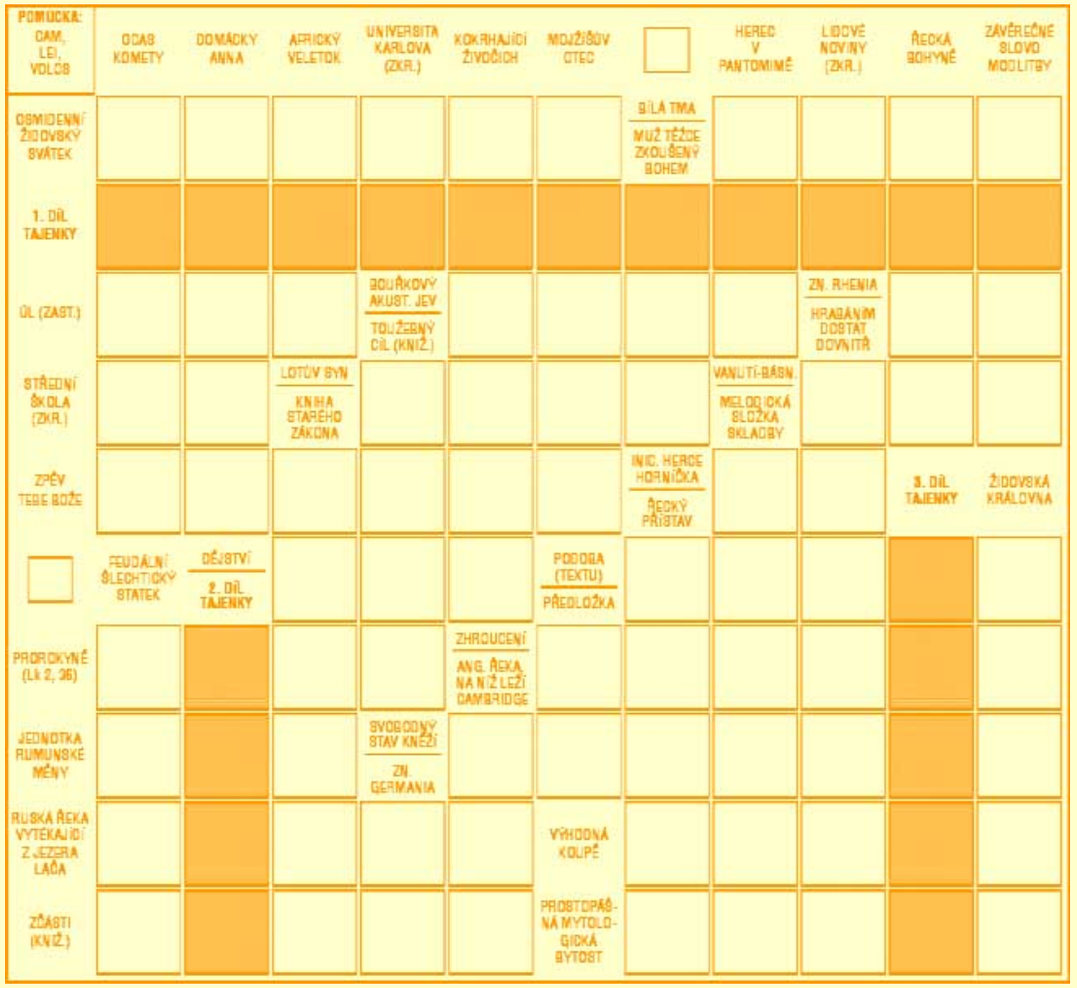

Liberecký úsměv

Rabíni

„Rabi, proč vy židé na všechny otázky odpovídáte otázkou?“

„A proč ne?“

8. – 9. 6. – Duchovní obnova pro biřmovance (Jítrava, vede P. Peter Wach OFM)

Červen v Rochlici

Slavnosti sv. Bonifáce a sv. Jana Křtitele v obou kostelích

Primice Pavla Andrše, současného čekatele kněžského svěcení

17. 6. – slavnost sv. Antonína Paduánského – biskup Pavel Posád udělí sv. biřmování v Ruprechticích, farní pouť

Dodatek

V Rochlici dětský karneval v sobotu 17. února 2007

Dana Glaserová a duchovní správci

13. BENEFIČNÍ KONCERT

V sobotu 30. 12. 2006 v 17 hodin se uskutečnil v Hanychově, v kostele Sv. Bonifáce, benefiční koncert s názvem „Odění sluncem".

Na zobcovou flétnu a příčnou flétnu hrál nádherně posluchač 6. ročníku konservatoře v Teplicích, který se na této škole věnuje také studiu dirigování. Pokud naši věrní posluchači zapátrají v paměti, dirigoval v našem kostele již při dvou benefičních koncertech se souborem Collegium musica antiqua.

Koncertu se zúčastnilo asi 70 spokojených posluchačů. Atmosféra při koncertu, kdy v kostele byl osvětlen pouze hlavní oltář, byla působivá. Na zahájení promluvil otec Peter Wach OFM. V průběhu

koncertu zazněly skladby autorů J. S. Bacha, G. P. Telemanna, J. M. Hottetera. Velmi dobře vyznělo také předčítání úryvků Písma svatého z kazatelny v podání Pavla Švingra, studenta uvedené konservatoře. Závěrem koncertu otec Petr poděkoval přítomným a všichni zazpívali „Narodil se Kristus Pán". Otec pak posluchačům udělil ještě vánoční požehnání.

Výtěžek koncertu bude věnován na opravy kostela. Benefičními koncerty, zajisté na přímluvu sv. Bonifáce, se dosud podařilo na opravy kostela obstarat **74 000 Kč**.

Další, v pořadí již 14. benefiční koncert, se uskuteční o velikonoční neděli 8. 4. 2007 v 17 hodin. Našim čtenářům toto datum ještě připomeneme. Také s programem koncertu budete včas seznámeni.

Zdeněk Skalický

Rozšířené povánoční vydání

Vydává Římskokatolická farnost v Liberci - Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi.
Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV - Ruprechtice, datum vydání: 6. 2. 2007
tel. 485 120 004, (485 121 293), e-mail: liberec.ofmZquick.cz, dop. cena 5,- Kč, za obsah odpovídá P. Antonín OFM
Foto na titulní straně - Otče Radime: Pokoj a dobro! br. Antonín Klaret OFM
Internetové stránky – libereckých farností: http://www.rkc-lbc.cz, – Oblastní charity Liberec: www.charitaliberec.cz
Prosíme čtenáře o návrhy a názory (i kritické) k časopisu i jednotlivým článkům

6. 2. 2007 / Číslo 3 / Ročník 5

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Bratr Radim slaví 80. narozeniny, br. Antonín Klaret OFM 3

PASTORACE

6. února – františkánská památka sv. Petra Křtitele a druhů 4
Obrázek informuje – P. Josef Faltejsek 5
Liberecké misie
(čtvrtek 2. část) – Duchovní život jako cesta (2), br. Melichar OCarm. 6

DĚTI A MLÁDEŽ

Katolické oddíly ICHTHYS oznamují 7
Podivuhodné chvíle se Sluneční písní (2), RNDr. Miloslav Nevrlý 8
Pouť do Čenstochovy, Maciej Ruczaj 10
Změny u libereckých Mladých křesťanských demokratů, Jaroslav Řezáč 11

RODINA A ŠKOLA

Byl to opravdu promarněný rok? Václav Klaus, president ČR / HN 29. 12. 2006 12
Bush a historická spravedlnost, Pavel Bratinka / MF Dnes, 3. 10. 2006 13

HISTORIE

Československo a Vatikán během 2. světové války
– Situace církve v nacistickém Německu (1), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 15
K temnotám v české historii (4), Karel Korous 17
Varhany – královský nástroj ve službách liturgie (18), Pavel Kozojed 19

ZPRÁVY Z DIECÉZÍ

Katolíci v USA – Došlo za půl roku ke změně? br. Felix OFM 21

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Tříkrálová sbírka 2007 v Liberci, Kamil Jan Svoboda 24
Karmelitánské knihkupectví U sv. Antonína – Redakce doporučuje 25
Co nás čeká v první polovině roku 2007 27
13. benefiční koncert, Zdeněk Skalický 28

PŘÍLOHA

Dokument: Jak Benedikt XVI. hodnotí rok 2006?

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti
Test pro dospělé
Odpovědi na otázky pro dospělé z minulého čísla
Znáš Písmo svaté? Křížovka
Liberecký úsměv
O Sešitku na cesty
– Švédsko (dokončení), Josef Ježek a br. Felix OFM
Ordre de la missa / Mešní řád – sešitek na cesty v katalánštině

Zpravodaj přináší konkrétní příklady porušování náboženské svobody a nabízí možnosti, jak můžeme pomoci.

Mezinárodní křesťanská solidarita (CSI) je křesťanskou organizací lidských práv, která pomáhá zejména utlačovaným pro náboženské přesvědčení a informuje o jejich obtížích. CSI je nezisková a nezávislá organizace, která spolupracuje s jinými organizacemi pro lidská práva, s církvemi, s veřejností i jednotlivci.

Svoboda vyznání: Základním cílem CSI je prosazovat celosvětový respekt k právu každého člověka svobodně a zodpovědně si zvolit a vyznávat náboženství či víru. To je také naznačeno v Článku 18 Všeobecné deklarace lidských práv OSN (10. 12. 1948). Tento článek v tomto ohledu doplňují také ustanovení ve Článcích 2 a 19.

Listina základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky, v Článku 15 říká: „Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání je zaručena. Každý má právo změnit své náboženství nebo víru anebo být bez náboženského vyznání.“

Co nás čeká v první polovině roku 2007

10. 2. – Příprava k 1.sv. přijímání ve Vratislavicích nad Nisou – mše sv. s výkladem

Příprava dětí k prvnímu svatému přijímání pokračuje v sobotu 10. února mší sv. pro děti, která bude s výkladem, sloužit bude P. Petr Wach z Rochlice. Mše svatá začne v 9 h ráno a bude trvat déle, než jsme zvyklí.

K této příležitosti zveme i rodiče a sourozence dětí, které se připravují na první svaté přijímání!

21. 2. Popeleční středa

Postní obnovy v Rochlici

Postní obnovy pro ženy zůstanou zachovány. Termín bude upřesněn.

Postní obnova pro farnost se bude jako minulý rok konat od neděle do pondělí v příslušný termín. Ten bude upřesněn.

23. – 25. 2. – Duchovní obnova pro mládež od 17 let, rekolekční kazatel P. Jiří Voleský (Jítrava, organizuje P. Pavel Mach)

25. 2. – 1. neděle postní

4. 3. – 2. neděle postní

9. – 11. 3. – Duchovní obnova pro mládež od 14 let (fara Ruprechtice, vede P. Alois Heger)

10. 3. – Diecézní setkání katechetů (Litoměřice)

11. 3. – 3. neděle postní

16. –18. 3. – Duchovní obnova PRO VŠECHNY, KDO CHTĚJÍ PŘIJÍT (fara Ruprechtice, vedou bratři karmelitáni z Kostelního Vydří)

18. 3. – 4. neděle postní (laetare, lze použít růžovou barvu)

25. 3. – 5. neděle postní

1. 4. – Květná neděle

5. 4. – Zelený čtvrtek

6. 4. – Velký pátek

7. 4. – Bílá sobota, o vigilii bývá křest dospělých

16. 4. (pondělí) – mše sv. za přítomnosti České biskupské konference

27. –29. 4 – víkend pro ženy (Litoměřice, organizuje Centrum pro rodinu)

30. 4. (pondělí) – v 18 h celebruje večerní mši sv. v arciděkanském kostele Msgre. Karel Herbst SDB. Po mši sv. beseda s vysokoškoláky a ostatními farníky.

5. – 6. 5. Duchovní obnova pro děti, které letos přistoupí k 1. sv. přijímání (Jítrava, J. Bielská, D. Glaserová, mše sv. s tematickou promluvou P. Česlav Plachý OP)

Květen

– pouť vikariátu v Hejnicích (oslava výročí kapituly)

– společná pouť do Jablonného v Podještědí (sv. Zdislava)

13. 5. – slavnost 1. sv. přijímání Liberec – arciděkanství

19. –20. 5. – duchovní obnova pro děti 4. – 6. tř. (Jítrava, D. Glaserová, P. Lukáš Bradna OFM)

27. 5. – Slavnost seslání Ducha sv. – v Ruprechticích křest dítěte

3. 6. – Slavnost Nejsvětější Trojice – slavnost prvního sv. přijímání v Ruprechticích

7. 6. – Slavnost Těla a Krve Páně – společná mše sv. libereckých farností U Obrázku

předobrazech, ba i samotné pokyny k vedení katechese v rodině naplňují autorův náročný záměr duchovně obdařit každého z rodiny bez ohledu na věk a věroučnou vyspělost.

Úvodní slovo ke knize napsal otec arcibiskup Jan Graubner: „Mám radost, že otec biskup Josef Hrdlička myslel nejenom na to, jak povzbudit rodiny k poznání Písma, ale připravil knihu, která může být velmi dobrou pomůckou pro rodinné chvíle. Četba přímo z Bible některé začátečníky odradí. Proto je dobré seznámit se s jejím obsahem nejprve pomocí stručného převyprávění ...“

2. *Náboženství v Evropě*

Autor: Jaroslav Němec

Info a běžná cena: Brož., A5, 52 str. + 11 s. obrazových příloh, 50 Kč

Vydáno: 2006

Kód vydavatele: K599

ISBN 80-7266-230-9

Vydala: Matice cyrilometodějská

V krátkém pojednání autor této studie informuje o vývoji různých náboženských tendencí v Evropě před Kristem a po něm. Přes všechna omezení a zjednodušení, které taková stručná práce obnáší, jsou tu nastíněny historické podoby rozličných náboženských vyznání, se kterými se evropské obyvatelstvo během své existence potkalo. Dovídáme se, proč a jak se Evropa už v prvním tisíciletí stala křesťanskou a jak právě toto náboženství ji odlišovalo od ostatních světadílů. Z celého pojednání vyplývá, že náboženství, jmenovitě křesťanství, se v Evropě nedá vymazat či pominout, protože nerozlučně patří do její historie. Originální záběry z kanonizací a beatifikací nových evropských světců v obrazové příloze dokumentují tuto dosud vysokou životnost v Evropě i dnes.

3. *Zpravodaj Křesťanské mezinárodní solidarity*

Info a běžná cena: Brož., A5, cca 20 str., zdarma, příp. dobrovolný příspěvek

František Kopečný

U Tenisu 27

750 02 Přerov

tel.: 581 203 438

e-mail: csi@csi-cr.cz

www. csi-cr.cz

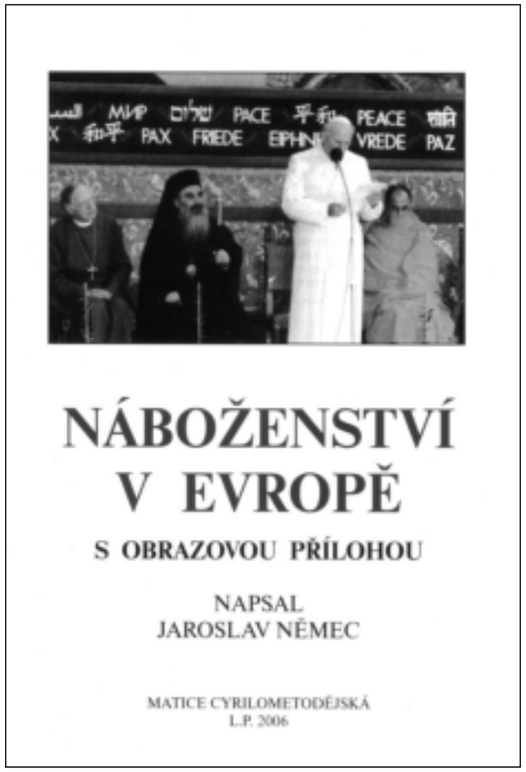

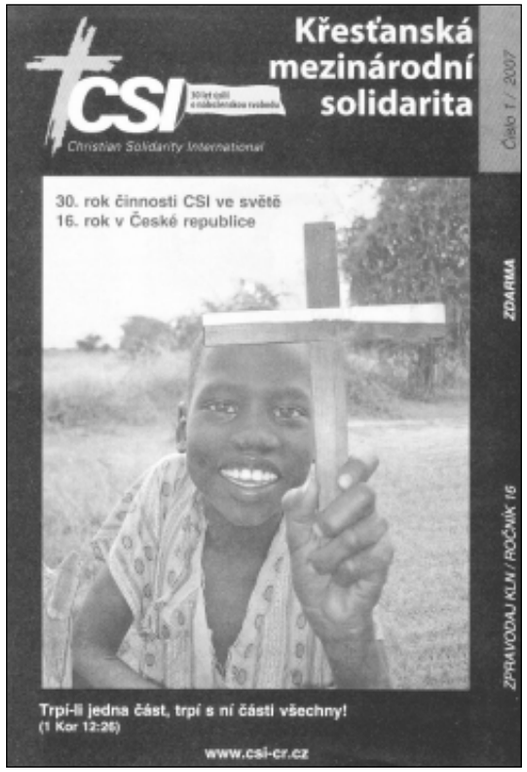

BRATR RADIM SLAVÍ 80. NAROZENINY

Protože bratr Radim je mimo jiné také spisovatel, myslím, že není těžké zjistit běh jeho života z knížek, které napsal. Je tedy dosti všeobecně známo, že se před 80 lety narodil v Jindřichově Hradci, tedy v Jižních Čechách. Tam také žil a pracoval až do předčasného odchodu do důchodu.

Mnoho lidi, včetně jeho maminky netušilo, že vysoce postavený bankovní úředník je tajně vysvěceným knězem. Rudí bratři však pomohli toto tajemství odhalit, když na Květnou neděli v roce 1983 vykonali také u něj v bytě důkladnou domovní prohlídku a odvedli jej do vyšetřovací vazby. Vylekaná maminka, která zůstala doma sama, tak konečně odhalila tajemství svého syna. Po návratu z vazby doopatroval Radim maminku a po krátkém čase definitivně odtáhl podzim svého života strávit na severu, tedy v Liberci. To však jsou jenom vnější fakta, která Radima moc necharakterizují.

Zřejmě by se nestal knězem, kdyby si nezamiloval svatého Františka. Proto již dlouho před svým stěhováním navštěvoval Liberec a jeho okolí. Díky zesnulému bratru Janu Baptistovi Bártovi totiž právě zde zapustili menší bratři své kořeny. Radim sem nejprve přijížděl, aby přijal formaci v našem řádu. Formace probíhala závratnou rychlostí. Jeho láska k sv. Františkovi byla veliká a dokonce i teologická studia měl již v hlavě. Brzy tedy přijal v Řádu menších bratří kněžské svěcení a sám se stal formátorem.

Seznámil jsem se s Radimem díky překladu dogmatiky, který jsem mu postupně posílal ještě do Hradce, a to od roku 1977. Moje mladší sestra pro jistotu psala adresu na obálku dívčím písmem a malovala srdíčka, aby nebylo podezření, jaká pošta chodí tomuto svobodnému pánovi. Radim takový styl neočekával, ale přijal ho s klidem, díky svému smyslu pro humor. Teprve v květnu 1978 jsem se s Radimem osobně setkal. Až mě zamrazilo, když jsem viděl, komu ta moje sestra malovala srdíčka.

Radim tedy vyučoval (a také zkoušel) filosofii, dogmatiku a církevní právo. Při zkoušce naslouchal odpovědím s ledovým klidem. Nepřerušoval zkouseného, jen se nakonec zeptal: „A to myslíš vážně?“ Naštěstí mne napadlo říct: „Ano.“ Řekl na to: „No, to máš štěstí.“ Po smrti otce Bárty se Radim stal zodpovědným za studia v naší provincii. Také zastával službu provinčního vikáře, tedy zástupce provinčního ministra. Několikrát byl kvardiánem, tedy představeným místního společenství. Jeho knížky a překlady jsou známé nejen u nás, ale i na Slovensku. Se Slovenskem ostatně od počátku svého františkánského života udržuje čilý styk.

Jeden nedostatek ale bratr Radim má: nikdy nebyl farářem. I dnes dělá pomocného duchovního ve farnosti, kterou vede trvalý jáhen. I přes tento nedostatek jsem u něj často hledal moudrou pastorační radu v době, kdy jsem byl administrátorem rochlické farnosti.

Jeho tajným přáním je, aby se už nemusel stěhovat. To mu také k jeho narozeninám přejeme, aby ho už čekalo jenom to jedno stěhování, na které není třeba objednávat stěhovací firmy.

Bratře Radime, ať ti Pán dopřeje ještě dlouhá léta mezi námi, ať je naplní svým požehnáním. Také ti přeji, abys měl sílu dále vyplňovat svůj život tím dobrem, pro které tě Pán podivuhodně vybavil. A trochu si přihřeji i svou polívčičku, přeji ti, aby naši bratři v Liberci Na Perštýně vždycky zůstali.

Tyto věty pro Obrázek zapsal Radimův žák a spolubratr – menší bratr Antonín Klaret

6. ÚNORA

FRANTIŠKÁNSKÁ PAMÁTKA SV. PETRA KŘTITELE A DRUHŮ, MUČEDNÍKŮ 1. A 3. ŘÁDU

Z listů svatého Petra Křtitele

Z bratří, kteří jsme zde v Japonsku, nás bylo šest uvězněno a mnoho dní drženo v žaláři. Spolu s námi tři Japonci z Tovaryšstva Ježíšova, z nichž jeden má sliby, a ještě další věrní křesťané. Je nás dohromady dvacet čtyři. Nyní jsme na cestě v tomto dost mrazivém zimním měsíci a vedou nás s koňmi a početnou hlídkou. Některé dny bylo určeno k našemu střežení víc než dvě stě lidí. My jim nebráníme, a velmi potěšeni Pánem, v radosti téhož Pána, pokračujeme v cestě. Vždyť při vynesení rozsudku bylo řečeno, že budeme ukřižováni za to, že jsme kázali zákon Boží proti královskému nařízení, ostatní však proto, že jsou křesťané. Kdo tedy touží zemřít pro Krista, má nyní dobrou příležitost. Jsem přesvědčen, že by to velmi prospělo věřícím těchto míst, kdyby zde byli řeholníci našeho řádu. Dokud zde však bude vládnout tento král, mohou si být jisti, že nebudou dlouho chodit v našem hábitu po Japonsku. Rychle je pošle na věčnost, ke které vede také nás. Rozsudek, který byl proti nám vynesen, je napsán na tabuli a je nesen před námi. Je v něm řečeno, že jsme odsouzeni, protože jsme kázali zákon Nauan (to je křesťanský) proti příkazu Taycosama, a že budeme ukřižováni, až dojdeme do Nagasaki. Proto jsme co nejšťastnější a máme útěchu v Pánu, neboť jsme ztratili svůj život pro hlásání jeho Zákona. Je nás tu šest bratří a osmnáct Japonců, všichni k smrti odsouzení, někteří jako kazatelé, jiní jako křesťané. Ze Společnosti Ježíšovy je jeden bratr, druhý katecheta a třetí laik.

Vyvedli nás z vězení a posadili na vozy. Všem nám byla uříznuta část ucha, a tak nás vezli ulicemi Meaca za doprovodu mnoha lidu a vojáků. Potom nás opět zavřeli do vězení. Příští den nám pevně svázali ruce za záda a na koních nás dopravili do obce Usaca. Následujícího dne nás vyvedli z vězení, posadili na koně a znovu vedli ulicemi obce. Pak nás dopravili do obce Sacáy a tam s námi učinili totéž. Věděli jsme, že jsme odsouzeni na smrt, avšak teprve v obci Usaca jsme se dověděli, že tento náš konec byl určen tak, že zemřeme v Nagasaki.

Vaše láska kéž nás pro lásku Boží všemi silami doporučí Bohu, aby oběť našeho života byla Bohem přijata. Z toho, co jsem zde zaslechl, mám za to, že budeme ukřižováni nejbližší pátek, neboť téhož dne nám uřízli v Meaca část ucha – to jsme přijali jako dar Boží. A tak vás my všichni s velkou naléhavostí prosíme, abyste se za nás modlili v lásce Boží.

Podpořte nás, nejmilejší bratři, svými modlitbami, aby naše smrt byla přijata božským Majestátem, a v nebi, kam doufáme, že z vůle Boží jdeme, budeme na vás vzpomínat. Avšak ani zde nezapomínám na vaši lásku – z celého srdce jsem vás miloval a miluji. Vám svěřuji pokoj a lásku našeho Pána Ježíše Krista. Buďte zdrávi, nejmilejší bratři! Už není více času na mluvení. Až v nebi. Nezapomeňte na mne.

zapojili. Děkuji především dárcům, ale i koledníkům a organizátorům doprovodné kulturní akce. Přání opakovaně v Obrázku vyslovené, tj. Liberec nad 100 000 Kč (to bylo ovšem míněno bez Chrastavy) a naše diecéze nad 1 000 000 korun, se tedy nesplnilo. Nezbývá, než se více snažit v příštím roce.

Pokud máte, prosím, jakékoli připomínky či dotazy k pořádání Tříkrálové sbírky, zašlete své reakce na poštovní nebo elektronickou adresu Obrázku, nebo na elektronické adresy charitaliberec@volny.cz či kamilsvoboda@seznam.cz.

S přáním všeho dobrého

Kamil Jan Svoboda – koordinátor TS

KARMELITÁNSKÉ KNIHKUPECTVÍ
U sv. Antonína
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

V měsíci únoru Vás zveme:

Ve čtvrtek 15. 2. 2007 v 17.00 na pořad hudby a poezie.

Autorské čtení ze sbírek básníka a esejisty **Stanislava Kubína** s reprodukovanou hudbou.

Na výstavu fotografií Jana Vojtěcha Vaníčka.

Výstava bude průřezem dosavadní autorovou tvorbou.

SLEVA 10 % PRO STUDENTY NA VŠECHNY KNIHY – po předložení průkazu studenta.

Máte-li zájem o pravidelné zasílání informací o programech pořádaných naším knihkupectvím, napište nám na naši internetovou adresu *liberec@kna.cz*

Tomáš Tomášek

Redakce Obrázku z nabídky knihkupectví U sv. Antonína doporučuje

1. *Vyprávěj mi o Ježíši*

Biblická čítanka pro katechese v rodinách

Autor: Josef Hrdlička
Ilustrace: Zdirad Čech
Info a běžná cena: Váz., 160 x 236 mm, 199 str., 249 Kč
Vydáno: 2006
Objednací číslo: MCM0413
Vydala: Matice cyrilometodějská

„Jazyk víry se učí u domácího krbu, kde tato víra roste a sílí prostřednictvím modlitby a křesťanské praxe," připomínal Sv. otec Benedikt XVI. na setkání rodin ve Valencii (loňský Obrázek č. 8, 16. 7. 2006, příloha s. 1nn.). Smyslu právě tohoto požadavku odpovídá dílo biskupa Josefa Hrdličky, postavené na slovu Písma svatého. V desítkách kapitol doprovázených poetickými barevnými ilustracemi jsou biblickým stylem převyprávěny četné příběhy Starého zákona a evangelií a z nich pak vyrůstají laskavá, moudrá zamyšlení pro každodenní krůček na cestě k Božímu království, neboť „Boží slovo má denně probouzet, osvobozovat, osvěcovat rozum a inspirovat vůli, těšit, ale i naléhavě burcovat". Závěrečné verše jednotlivých kapitol, poučení o starozákonních

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA 2007 V LIBERCI

Jak jsme informovali v posledním čísle minulého ročníku Obrázku libereckých farností, probíhal od 2. do 14. ledna 2006 již 6. ročník Tříkrálové sbírky (TS) pořádaný Charitou Česká republika (což je nový název pro Českou katolickou charitu, schválený Českou biskupskou konferencí).

Letos se podruhé opakovala jedna ze dvou loňských kulturních akcí, podporující Tříkrálovou sbírku – „Tříkrálový Fest". Konal se 6. ledna v klubu KÚD (Krátké a Úderné Divadlo); přilákal opět především mladé posluchače. Na čtyřhodinovém koncertu vystoupily čtyři regionálních kapely (Teena, Vlastní tvorba 1984, Rick-Sha a Doo When Blade) bez nároku na honorář. Poslechnout si je přišlo asi 120 platících návštěvníků, kteří prakticky zaplnili celý klub. Věříme, že se nám tuto tradici podaří uchovat i do budoucna, případně počet akcí rozšířit.

Letošní rok k nám opět byla vstřícná média, oznámení o Tříkrálové sbírce i kulturní akci tuto sbírku podporující byla prezentována v Českém rozhlase, ve Zpravodaji liberecké radnice i v Libereckém zastupiteli, v regionálním tisku a „samozřejmě" také v Obrázku. Zprávy o minulých ročnících byly v Obrázku takto: 2. a 3. ročník sbírky v Obrázku roč. 2, č. 3, 6. 2. 2004, s. 13n., 4. ročník v Obrázku roč. 3, č. 3, 6. 2. 2005, s. 21n. a 5. ročník v Obrázku roč. 4, č. 3, 5. 2. 2006, s. 23n. Tam si čtenáři mohou najít tehdejší srovnání.

Počet skupinek a vykoledovaná částka:

2002	22	84 757 Kč
2003	33	124 136 Kč
2004	20	90 511 Kč
2005	19	85 062 Kč
2006	30	105 370 Kč
2007	16	80 850 Kč

Na vysvětlenou, čísla v minulých ročnících vznikla započtením tehdy samostatných sbírek Oblastní charity Chrastava a Farnosti Jablonné v Podještědí. Letos vše zajišťovala Oblastní charita Liberec.

Nejúspěšnější vedoucím skupinek byl letos Kamil Jan Svoboda, jeho tři kasičky skrývaly 18 889,50 Kč (necelých osm tisíc z toho je výtěžek z Tříkrálového Festu). Na druhém místě se umístil Karel Halba s 13 225 Kč, třetí byl Zdeněk Cvejn s 8 658,50 Kč, čtvrtá Vlasta Vaňková se 4 094,50 Kč a pátý Jiří Jachan se 4 070 Kč. Historicky nejúspěšnějším je stále Zdeněk Glaser se svým rekordem z roku 2005, který činil 23 553 Kč.

Výsledky v diecézi:

2002	504 854 Kč
2003	837 022 Kč
2004	772 999 Kč
2005	969 858,50 Kč
2006	768 197 Kč
2007	782 921,50 Kč

Nejvíce se letos vysbíralo v Ústí nad Labem 83 057 Kč, slabší než spojený Liberec byli v Mostě 77 393,50 Kč a rekordman z roku 2005 Teplice (146 779 Kč) měl ještě méně.

Diecéze tedy byla letos průměrná, Koledování v Libereci ale bylo nejhorší v historii jak co do počtu skupinek, tak co do vybrané částky. Positivní zprávou je, že se nám podařilo výrazně snížit náklady na pořádání celé sbírky.

Výsledky za Českou republiku:

2002	32 218 105 Kč
2003	40 364 638 Kč
2004	43 239 672 Kč
2005	57 475 552 Kč
2006	52 411 995 Kč
2007	53 027 928 Kč

Nad 10 mil. se i letos dostaly dvě diecéze (olomoucká a brněnská), všechny diecéze kromě naší byly opět nad 2 milióny.

Dovolte mi, abych poděkoval nejen svým jménem, ale i jménem Oblastní charity Liberec, všem, kteří se do Tříkrálové sbírky

Ukřižováni byli:

Bratři františkáni sv. Pedro Bautista Blázquez, představený misie (1542 – 1597), sv. Felipe de Jesús o de las Casas (1571 – 1597), sv. Francisco Blanco (1567 – 1597), sv. Francisco de La Parrilla o de San Miguel (1543 – 1597), sv. Gonzalo García (1562 – 1597), sv. Martín Aguirre de la Ascensión (1567 – 1597);

Sekulární františkáni sv. Antonio de Nagasaki (bylo mu 13 let), sv. Buenaventura de Miyako, sv. Cosme Takeya, sv. Francisco Fahelante de Miyako, sv. Francisco Médico de Miyako, sv. Gabriel de Ize, sv. Joaquín Sakakibara de Osaka, sv. Juan Kinuya de Miyako, sv. León Kasasumara, sv. Luis Ibaraki (bylo mu 12 let), sv. Matías de Miyako, sv. Miguel Kozaki (otec sv. Tomáse Kozakiho), sv. Pablo Ibaraki (strýc sv. Luis Ibaraki), sv. Pablo Suzuki, sv. Pedro Sukejiro de Miyako, sv. Tomás Idauki de Miyako o de Ize, sv. Tomás Kozaki (bylo mu 14 let, syn sv. Miguela Kozakiho);

Jesuité sv. Pablo Miki, profesní kněz, sv. Juan de Goto, kněz-katecheta, sv. Diego Kisai, katecheta

(Bratři byli popraveni 5. 2. 1597, za svaté je prohlásil 8. 6. 1862 Svatý otec Pius IX.)

Denní modlitba církve menších bratří a filipínská Provincie sv. Petra Křtitele

OBRÁZEK INFORMUJE O VÝUCE NÁBOŽENSTVÍ V LIBERCI

P. JOSEF FALTEJSEK

- narozen v Liberci 1948
- knězem od r. 1975
- působil v Litoměřicích, Dubé, Chabařovicích, Českém Dubu
- nyní v Liberci-arciděkanství
- zastupuje při výuce náboženství za ty katechety, kteří jsou nemocní.

Své **zkušenosti, názory a postřehy** na poli výuky náboženství nám P. Josef Faltejsek shrnul do několika myšlenek:

1. Od chvíle, kdy dítě začíná chodit do základní školy, má se také začít vzdělávat v náboženství. Toto vzdělání může nastat JENOM za podpory rodiny a rodičů, kteří své dítě do náboženství přihlásí a podporují ho ve výuce.

2. Dítě při hodině náboženství má především vnímat lásku vyučujícího, tj. má jít o symbiózu (pozn. red.: plodnou spolupráci) vědomostí (výuky) s osobním charismatem katechety, který umí učinit hodinu náboženství pro dítě přitažlivou. Používá k tomu katechetické pomůcky a také reaguje na děti (na jejich dotazy apod.). Vždy jsem se snažil být na hodinu připraven, ale někdy bylo třeba, abych ustoupil od dodržení osnovy hodiny, aby se děti cítily přijaty a milovány.

3. Zázemí věřící rodiny podporuje práci katechety v tom, že vyučování náboženství má směřovat ke svátostnému životu, tj. k pravidelné účasti na mši svaté. Cílem vyučování a přípravy má být slavnost 1. svatého přijímání s předcházející svátostí smíření. Bylo také období, kdy jsem učil děti z rodin nevěřících a nepraktikujících náboženský život. Některé z těchto dětí byly se souhlasem rodičů pokřtěny, což jsem považoval za úspěch. Jiné takové děti po čase na náboženství přestaly chodit.

4. Vyučující vzhledem ke svým dětem se nachází v situaci Ježíše-Rozsévače, který rozsévá zrno božské pravdy. Toto zrno přináší každému člověku spásu. I pro děti bez křtu a bez zázemí věřící rodiny má vyučování význam. Zaseté Boží slovo ale nemají sezobat ptáci a odnést ho jinam. Rozsévač má svá zrnka, která rozsévá, zakrýt úrodnou hlínou pokory a modlitby, aby mohla ve svůj čas vyrašit a začít růst.

5. Období dětství je rozhodující pro náboženský život. Věřit se učíme od těch, kteří nám dávají příklad života a to je často věřící rodina. Toto je pro malé dítě milost Boží.

Náboženská výuka v hodinách náboženství je důležitá součást výchovy budoucího křesťana a každé dítě má na ni právo. Ať dnešní katecheté toto ctí a dětem se s láskou věnují.

LIBERECKÉ MISIE (ČTVRTEK 2. ČÁST)
DUCHOVNÍ ŽIVOT JAKO CESTA (2)

(Na podnět čtenáře uveřejníme tuto promluvu celou; první část byla v posledním čísle loňského ročníku, 5. 11. 2006, s. 5nn. Teprve potom uvedeme sobotní závěr misií.)

... a ten člověk je pořád ve stejné úrovni, ale už to není dítě. To je veliký a častý problém, zakrnělá víra. Člověk byl kdysi nějak osloven, ale neměl touhu jít dál, resignoval. Je důležité si také uvědomit: kdy se mě Kristus takhle dotknul, kdy jsem mu řekl, ty jsi můj Pán, můj Bůh, ode dneška tě chci následovat. Vrátím se k dnešnímu čtení, k proroku Eliášovi. Vy víte, že Eliáš je velikou postavou, jednou z největších postav Starého zákona, že to byl muž, na jehož slovo byl v Izraeli, v Palestině zadržen déšť. Že byl to, prorok, na jehož slovo znovu začalo pršet, po dlouhé, dlouhé době. Byl to muž, na jehož slovo spadl na Karmelu oheň na oběť.

Doufám, že ten příběh znáte. Jsou shromáždění Bálovi proroci a Eliáš, jediný Hospodinův prorok, a podstupují před králem Achabem zkoušku. Ti první budou vzývat jméno svého boha a Eliáš bude vzývat jméno Hospodinovo a ten, který odpoví spadnutím ohně z nebe, to je pravý Bůh. A Bálovi proroci vzývají, vyskakují a já nevím, co všechno tam ještě provádějí, aby přiměli svého boha k tomu, aby spadl oheň z nebe. A nic. Potom Eliáš nechá vylít spousty vody na obětní oltář, na maso i do toho příkopu kolem a pak prosí Hospodina. A spadne veliký oheň. Potom Eliáš nechá pobít ty desítky Bálových proroků. To všechno jsou mocné činy, to jsou úžasně silné úkazy – na jeho slovo. Je to obraz člověka po prvním obrácení. Člověk tehdy skutečně zakouší moc Boží. Bůh mu po jeho rozhodnutí „Ježíši, já chci jít za tebou," přes to, že toto rozhodují je ještě hodně nedokonalé, dá zakusit, že je s ním. A on skutečně skrze svou modlitbu činí divy.

Představte si ten úžasný paradox: Eliáš, který, můžeme lidově říci, poroučí větru, dešti, na jehož slovo padá oheň z nebe a vzplane oběť, tento Eliáš najednou, jak jsme četli, potom, co Achab oznámil Jezabel, že nechal pobít proroky, a potom, co mu Jezabel posílá vzkaz „přísahám při bozích, že zítra v tuto dobu udělám tobě, co se stalo každému z nich," tento mocný, silný Eliáš, se polekal a odešel, aby si zachránil život. To je nepochopitelné, on se najednou poleká jako zranitelný člověk. On, který zažil takové projevy moci Boží, utíká, aby si zachránil život. Jakoby směšné na takového muže. Nikdo z lidí nemá moc nad svým životem. Na této zemi bylo hodně velikých mužů a žen Božích a dokázali velké věci skrze svou modlitbu, ale ani jeden neměl v moci svůj život. Každý zakusil velikou zranitelnost, velikou křehkost. Život každého člověka je pouze v rukou Božích. Nikdo z lidí nemá moc nad svým životem. A cítíme, jak i tento Eliáš, který z milosti Boží dělá tak velké věci, najednou zakouší svou obyčejnou lidskou křehkost, ubohost, strach, úzkost. Utíká a dokonce propadá velké malomyslnosti, která je velkým nebezpečím na duchovní cestě.

Malomyslnost. Otcové pouští se jí velice báli. Býval to projev jednoho z nejnebezpečnějších pokušení. A skutečně tímto pokušením operuje ďábel. Malomyslností způsobí zlý duch v člověku velké ochromení. Malomyslný člověk totiž není schopen chválit Boha a děkovat mu. A to je velice vážná věc, protože toto vlastně tvoří vrchol modlitby. Zdrcený člověk nedokáže ze srdce vidět krásu, velikost Boží. Je nějak schoulený sám do sebe a uzavřený, je v křeči. A do této situace se dostává sám veliký prorok Eliáš. Šel si sednout pod kručinku, přál si smrt a zvolal „už je toho dost Hospodine, vezmi si můj život, neboť nejsem lepší než moji otcové". A lehl si a usnul. Typický projev rozklíženého člověka, malomyslnosti, zdrceného člověka. Tady někde končí první obrácení a připravuje se půda pro druhé obrácení – u tohoto proroka. Co to je tedy druhé obrácení?

(Dokončení příště)

br. Melichar OCarm.

Altmire, Arcuri, Baca, Bean (vých. ortodoxní), Becerra, Bilbray, *Bishop (NY), Brady (PA),* Brown-Waite, Ginny, *Capuano, Cardoza, Carney,* Castle, *Clay, Costa, Courtney, Crowley, Cuellar, DeFazio, Delahunt, DeLauro, Dingell, Doyle, Eshoo,* Fossella, *Gillibrand, Gonzalez, Grijalva, Gutierrez, Hall (NY), Hare, Higgins, Hinchey, Hinojosa, Holden, Kanjorski, Kennedy, Kildee, Kucinich, Lampson, Langevin, Larson (CT), Lynch,* Mack, *Markey, McCarthy (NY), McCollum (MN), McGovern, McNerney, McNulty, Meehan, Melancon, Michaud, Miller George, Mitchell, Moran (VA), Murphy Patrick, Murtha, Napolitano, Neal (MA), Obey, Pallone, Pascrell, Pastor, Pelosi,* Porter, *Rangel, Reyes, Rodriguez, Roybal-Allard, Ryan (OH), Salazar, Sánchez Linda T., Sanchez Loretta, Sarbanes (vých. ortodoxní), Serrano, Sestak, Shea-Porter, Sires, Solis, Space (vych. ortodoxní), Tauscher, Thompson (CA), Velázquez, Visclosky, Watson, Welch (VT).*

Seznam tedy čítá 86 jmen, z nich je 79 demokratů (loni jich bylo 66 a 64) a jen sedm republikánů (loni jich bylo 11 a 10).

Závěry:

1. Rychlé prosazování tohoto hrozného zákona si letos vzala za své nová předsedkyně Sněmovny representantů Nancy Pelosi (jak výše uvedeno – katolička!).

2. Pokud jde o katolické zákonodárce, nejen že nedošlo za období posledního půlroku k nápravě, ale situace se DÁLE ZHORŠILA. Loni byl zákon podpořen 77 a 74 katolickými poslanci, LETOS JICH BYLO 86, TJ. O DEVĚT ČI DVANÁCT VÍCE. Tak jako loni, **bez podpory mýlících se - a špatných katolíků by tento zabijácký zákon vůbec neměl šanci projít –** a snad by ani nebyl předložen.

3. Proti loňsku do seznamu zle hlasujících katolíků přibyli: *Altmire* (nově zvolený – NZ), *Arcuri* (NZ), *Bean (Srbská pravoslavná církev)* – v minulého článku tato poslankyně nebyla zařazena, *Courtney* (NZ), *Gillibrand* (NZ), *Hall (NY)* (NZ), *Hare* (NZ), *Holden* (změnil dokonce názor k horšímu), *Lampson* (NZ), *McNerney* (NZ), *Mitchell* (NZ), *Murphy Patrick* (NZ) , *Rodriguez* (NZ), *Sarbanes (Řecká pravoslavná církev)* (NZ), *Sestak* (NZ), *Shea-Porter* (NZ), *Sires* (nově dodatečně zvolený), *Space (Řecká pravoslavná církev)* (NZ), *Welch (VT)* (NZ). Naopak ti z loňska, kteří výše nejsou uvedeni, nejsou ani v nové sněmovně. VŮBEC ŽÁDNY KATOLICKÝ ZÁKONODÁRCE NENAPRAVIL SVŮJ POSTOJ!

4. Je jistě správné vydávat různá mravní doporučení. Ale bez opravdové snahy problém konkrétně s těmito lidmi vyřešit jsou taková doporučení bezcenná. Dokonce naopak: protože jde o nejvýš postavené činitele nejmocnějšího státu světa, jejichž přístup takto negativně ovlivňuje obrovská množství lidí a jsou tak zneváženy katolické hodnoty, včetně oněch doporučení; autorita učitelského úřadu se snižuje. O usmrcování tisíců a tisíců počatých dětí nemluvě.

5. Spravedlnost – tak jako loni – čeká na veto **nekatolického** presidenta George W. Bushe.

6. Je nakonec nespravedlivé i to, že ti, kdo se i uvedeným způsobem podílejí na zabíjení tisíců nevinných nenarozených dětí, nejhlasitěji vystupují proti ojedinělým oprávněným trestům pro hrdelní zločince. Že by se podvědomě báli, že jednou budou také nějak potrestáni?

7. Pro Českou republiku jsou podobná zkoumání (snad zatím) nemožná. U nás by bylo záhodno, aby poslanci i senátoři, tak jako v USA, uváděli vždy svoji náboženskou příslušnost. V USA vůbec není normální, aby byl za věřícího člověka považován ten, kdo nepatří k církvi nebo náboženské společnosti, ten, který si „jaksi věří čemusi jenom sám pro sebe." Za takové situace je potom věřícím asi opravdu každý.

br. Felix OFM

(byla mu věc srozumitelně objasněna?). Ke katolíkům pak poznamenejme, že něco jiného je nekriticky věřit nadpřirozenou vírou učící církvi – katolík získává znalost – a něco úplně jiného je nekriticky někomu věřit vírou přirozenou ve věcech, které nejsou předmětem učení církve – jak častá je tato stádovitost!

- Obtížnější je to pro katolíka naopak tehdy, když **si myslí**, že věci rozumí, i když církev učí něco jiného, než on si myslí. Zde poslušnost víry už není možností, ale **povinností**: Katolík (ne však nekatolík!) má povinnost nejen mluvit a jednat tak, jak učí církev, ale přijmout i její nauku za svou a napravit, očistit, své svědomí, aby podle něho řádně jednal; jak je to někdy těžké! Přesto se právě tady nebojme kriticky na jeho omyly ve víře poukázat. Odměnou je spravedlnost postoje dotyčného. Nekatolík zase takovou příležitost nedostává. I on je povinen jednat podle svého (ale v tomto případě mylného) svědomí; nemá k disposici učící církev – tento prostředek k nápravě svědomí. A tak se katolík očistě svého svědomí často brání, nekatolík po ní často marně touží.

U uvedených katolických zákonodárců jde jednoznačně o **ne**poslušnost víry. Každý si může najít stovky jejich prohlášení, že např. „víra jim sice říká to a to, ale oni jsou povinni jednat podle ústavy USA.“ Ano, ale u katolíků, jak jsme vysvětlili, nesmí být takový rozpor mezi vírou a rozumem! Vždyť takto onen katolík-poslanec nejenže jedná zle, ale ze zlého jednání navíc obviňuje ty své kolegy-nekatolíky, kteří jednají dobře! Jaký zmatek a zlo v „katolické“ hlavě! A co potom prostí katolíci-voliči! Proto jsou opatření církevních představených tak důležitá.

Církevní představený se nebude zodpovídat za to, že katolíkovi záležitost srozumitelně nevysvětlil (ač i o to se musí podle všech svých schopností snažit), ale bude se zodpovídat za to, že nezajistil poslušnost víry. Na příkladu arcibiskupa Burkeho jsme viděli, že jisté dobré snahy zde jsou. Nám ale nepřísluší tyto snahy hodnotit, protože jde o církevní představené. Předpokládejme proto, že církevní představitelé amerických diecézí dělají v této záležitosti všechno, jak se sluší a patří.

Na druhé straně jsme však stále povinni vidět situaci takovou, jaká je. V listopadu byly v USA volby do Kongresu, takže se poněkud změnilo jeho rozložení. Také od té doby, kdy jsme na nesoulad mezi katolickým učením a reálnými postoji zákonodárců upozornili, ale uplynulo půl roku. To byla určitě dostatečně dlouhá doba na nápravu. Změnila se situace v americké Sněmovně representantů za půl roku? A jak?

Sněmovna representantů (jak jsme uvedli – obdoba naší poslanecké sněmovny; www.house.gov) má stále 435 členů, z toho je teď 202 republikánů (z nich 43 je katolíků) a 233 demokratů (z nich je 91 katolíků). Celkem je tedy v dnešní Sněmovně representantů 134 katolíků – oproti 131 v předešlé. To vypadá nadějně. Opak je však pravdou! To se ukáže, podíváme-li se, jak tito katolíci hlasovali o nově předloženém návrhu, aby vláda USA financovala pokusy na tzv. embryonálních buňkách, tj. buňkách embryonálních lidí.

Hlasovalo se 11. ledna 2007, urychleně hned poté, co se nová sněmovna sešla k jednání. Tento zákon, jistě můžeme napsat, že v souladu se zásadou „účel světí prostředky“ (je zapotřebí likvidovat „embrya“, aby se otevřela domnělá cesta k léčbě některých nemocí) podpořilo 233 zákonodárců (loni v květnu, jak jsme uvedli, jich bylo 238). Pokles je dobrou zprávou – je to o pět hlasů méně. Ale toto dobro nepřišlo od katolíků, ale nekatolíků! Od mýlících se katolíků totiž přišlo naopak větší zlo než loni, protože pro zákon jich hlasovalo 86; byli to tito poslanci (jako minule jsou kursivou psána jména demokratů):

ICHTHYS

KATOLICKÉ ODDÍLY ICHTHYS OZNAMUJÍ

Rekreační lyžařská víkendová výprava (9. – 11. 2. 2007)

Pohodový víkend na neotřelé chatě na Souši pro začátečníky – i ty, kteří na lyžích nikdy nestáli.

Vedení akce vyjadřuje pevnou víru v to, že půjde skutečně o lyžařskou výpravu. Pokud na těchto stránkách do dne vyhlášení – úterý 6. 2. nebude řečeno jinak, vemte lyže s sebou.

Sraz: pátek 9. 2. 2007 16.05 nádraží ČD

Rozchod: neděle 11. 2. 2007 13.25 tamtéž

S sebou: večeře na pátek, na čtyři lidi pytlík kolen (zajistí rádce), dále každý 100 g cihly, 1 chleba & mazivo, ovoce, vzpruhy, 100 Kč, běžky s odstraněnými loňskými vosky, dobré chodící boty, něco na přezutí, spacák, karimatka, kudla, toaletní papír

Vosky bereme do eráru. Kdo bude mít na běžkách staré klistry, bude si je vlastnoručně prstíkem oškrabovat.

Akce je určena pro: skauty a skautky, rovery a rangers.

Organizuje: Šídlo, Janek; 737 546 279

Střediskový rada (11. 2. 2007)

19.00 v klubovně

Čekatelský kurz I (16. – 18. 2. 2007)

Přípravný víkend

Akce je určena pro: rádce.

Organizuje: Soptík – ORJ

Rádcák (25. 2. 2007)

19.00 v klubovně

Akce je určena pro: rádce.

Organizuje: Šídlo

Čekatelský kurz II (24. 3. 2007)

Čekatelské zkoušky

Akce je určena pro: rádce.

Organizuje: Soptík – ORJ

Jarní jednodenní výprava (31. 3. 2007)

Akce je určena pro: skauty a skautky, rovery a rangers, Ropuchy (skoro oldskauty :-D).

Organizuje: Ještěrka, Vážka, Včela, Sváťa

Z večeřadla do Getseman (5. – 6. 4. 2007)

Noční pouť z Hejnic do Liberce (Zelený čtvrtek – Velký pátek)

Sraz: 15.00, Rozchod: 3.00

„Potom zazpívali chvalozpěv a vyšli na Olivovou horu.“ (Evangelium podle sv. Matouše 26, 30). Znovu prožijeme ty události: jako Ježíšovi apoštolové půjdeme s ním z večeřadla (Hejnice) do Getseman na Olivetské hoře (Jizerky) a do Města (Liberec). Bude to nelehká cesta ... (Podrobnosti později)

Akce je určena pro: skauty a skautky, rovery a rangers, rádce, vysloužilce, rodiče a přátele.

Organizuje: Kraky

Kontakt: Jožka Glogar – Kraky, 724 071 138, jglogar@seznam.cz

Jarní výprava mládeže (13. – 15. 4. 2007)

Srub ‚Mouse‘ na Višňové

Akce je určena pro: světlušky a vlčata.

Organizuje: Cvrček, Pomněnka

Dámská výprava (20. – 22. 4. 2007)

!Změna termínu! (původně 23–25/03)

Ženy sobě aneb konečně jedna akce bez krkajících nezdvořáků

Fara ve Vsi u Frýdlantu

Akce je určena pro: Jezinky (skautky), Bylinky (starší skautky), Bludy (rangers).

Organizuje: Klíště, Marmar

Kontakt: Klíště – kurinoha@centrum.cz

Sv. Jiří - Skautská mše sv., táborák (28. 4. 2007)

!Změna termínu! (původně 21. 04)

Tradiční mše, táborák U Obrázku. Možnost přespání pod širákem u ohníčku

Akce je určena pro: všechny členy, vysloužilce, rodiče a přátele.

Organizuje: Šídlo, Kraki

www.skauting.cz/Ichthys

Foto

Bambusí výprava na Muštelku 12. – 14. 1.

Za přehradou 13. 1.

PODIVUHODNÉ CHVÍLE SE SLUNEČNÍ PÍSNÍ

Možná je dobré začít první číslo nového roku 2007 bratrem OHNĚM. Snad proto, že ho ve svém Chvalozpěvu, nazvaném latinsky *Canticum fratris solis*, Píseň bratra slunce, obdařil svatý František čtyřmi epitety. Ostatní vesmírné mohutnosti, které František oslovuje, slunce, měsíc, hvězdy, vítr, vzduch, mraky, počasí, voda, země se svými plody i láska a smrt zůstaly v jeho písni v počtu přívlastků až za bratrem ohněm. Ve staré italštině hovořil světec k ohni takto:

Laudato si, Misignore, per frate focu,
per loquale enallumini la nocte,
ed ello e bello et iocundo
et robustoso et forte.

Ve dvou českých překladech získal Františkův oheň dokonce sedm přídavných jmen: pěkný, příjemný, mocný, silný, krásný, radostný a jarý. Před léty jsem usínal u ohňů, které mně před tím pomohly připravit večerní jídlo a celou noc mě pak hřály, s Františkovými děkovnými slovy:

Buď chválen, Hospodine, bratrem
ohněm, kterým osvětluješ noc,
a který jest krásný, radostný,
jarý a silný.

Staroitalský název pro oheň, focu, v dnešní italštině fuòco, se za Františkových časů ještě hodně podobal původnímu slovu focus, latinskému jménu pro ohniště, ohník, snad i pro krb – pro dárný a přátelský živel, který lidem pomáhá a slouží. Oheň se latinsky nazýval ignis (dodnes italsky igneo, ohnivý), pro ještě silnější oheň, zhoubný, nezvladatelný a nepřátelský požár, měla latina jméno incendium, dnešní italština pak incendio. Františkův oheň byl tedy *focu*, bratřík ohník.

Chudáček z Assisi měl oheň asi velmi rád. Nikdy jej nehasil, nechával jej dohořet a jeho „neposkvrněným bratrem popelem“ si pak z pokory posypával chléb, svoje skromné jídlo. Sedm století stará legenda zvaná Zrcadlo dokonalosti, *Specula perfectionis*, vzpomíná, že František dokonce neuhasil ani hábit, který na něm jednou u večerního ohně zapálila jiskra a raději strpěl bolest, dokud jeho spolubratři světcův šat sami neuhasili. Jindy, před tím než ranhojič vložil do ohně železo, aby jím vypálil okolí Františkova nemocného oka, obrátil se Boží prosťáček k ohni slovy: „Bratře můj, ohníčku, tys vznešenější a užitečnější nad ostatní tvory. Buď ke mně šlechetný v této chvíli; měl jsem tě vždycky rád a budu tě mít rád z lásky k Tomu, který tě stvořil. Rovněž i já ho prosím, našeho Tvůrce, aby tvou palčivost zmírnil tak, abych ji mohl snést.“ A bratr Tomáš z Celana, který Františka osobně znal, píše v druhém životopise tohoto světce, že ranhojič, vida, že slabý a nemocný František se při operaci ani nepohnul a ani nezavzdychal bolestí, velebil Boha za zázrak a Františkovým druhům řekl: „Upřímně vám, bratři, řeknu, že dnes jsem viděl podivuhodné věci“.

Myslím, že jsou to právě noclehy u ohně, které přes dlouhá staletí spojují první františkánské bratry s dnešními mladými poutníky krajem, přírodou, horami. Lidé žijící v městech již na jedinečnost ohně zapomněli. O dávných poutnících, prvních Františkových spolubratrech, kteří na světcův příkaz putovali krajem, napsal biskup Jakub z Vitry, který rovněž znal assiského světce osobně, že „lehce běží svůj běh před tváří Páně bez toho, že by se ohlédali nazpět. Na minulé zapomínají, neúnavně běží vpřed, letí jako oblaka, jako holubice ke svým hnízdům ... Tento řád, jehož klášterem je celý svět, není pro slabé a nedokonalé“. Podobně je tomu i u dnešních mladých lidí, kteří se vydávají sami do neznámých hor: jdou lehce stále kupředu a tam, kam dojdou, hledají a nacházejí svůj nocleh. Jakoby i o nich platila slova Tomáše z Celana z jeho prvního životopisu assiského světce, že František na cestách, „necitlivý vůči světské hřmotnosti, hnízdil v trhlinách skal a zdržoval se v kamenných slujích“. Stejná místa vyhledávají i dnešní tuláci. Nejkrásnější věc je pokojně usínat u ohně pod skalním převisem, daleko od hřmotu světa. Kdo nikdy nezkusil, neporozumí.

Oheň, pravěký křesťanský symbol života, provází lidi odedávna. Bezpochyby

jsem si povzdechl: Tento kněz nepotřebuje mikrofon, který, zdá se mi, až příliš zdomácněl ve většině katolických kostelů a leckde je spíš ke škodě, nikoli k užitku. Dlužno též podotknout, že Otec Nikolaj mi vyšel ve všem vstříc a postaral se, abych mohl jaksepatří varhany „prolézt“. Za vstřícnost a srdečnost jeho přijetí mu patří upřímný dík ...

Jediné mínus, které ovšem vyplývá z rozdílnosti bohoslužebného ritu pro mne představovaly – mlčící varhany. Ač je tedy o ně jinak slušně postaráno, chátrají, protože – nehrají. Vzhledem k tomu, že pravoslavná liturgie varhany zásadně nepoužívá, **nestálo by za to, přenést je** do kostela, kde varhany chybějí, nebo jsou za současných poměrů neopravitelné? Jistě by se to neobešlo bez dodatečných nákladů, ale mám za to, že by to bylo vhodnější než současný bědný stav některých varhanních nástrojů v Liberci.

Pavel Kozojed
Foto
- Kostel Božského Srdce Páně – varhany
- Pohled z kůru do chrámové lodi
- Hrací stůl těchto varhan
- Pedálnice, žaluziový a crescendový pedál
- Otec Nikolaj
- Prosfora je chléb ve tvaru bochníčku
z pšeničného kvašeného těsta.
Jsou používány při východních liturgiích.
Jednu z těch, které nebyly použity,
jsem dostal přímo od Otce Nikolaje.

ZPRÁVY Z DIECÉZÍ

KATOLÍCI V USA
DOŠLO ZA PŮL ROKU KE ZMĚNĚ?

Loni v srpnu jsme přinesli přehled (Obrázek č. 9, 11. 8. 2006, s. 10n.) hlasování amerických zákonodárců-katolíků o některých zákonech z oblasti přirozeného práva. Ukázali jsme na rozpory mezi jejich přesvědčením a tím, co učí církev. V závěru jsme položili i dvě otázky. Jednak ohledně kořenů těchto rozporů, jednak ohledně stanoviska církevních představených. K oběma těmto otázkám jsme potom přinesli další články. Příčinami mylných názorů se zabýval Roman Joch v článku Jižní Dakota v prvním čísle letošního ročníku, 3. 12. 2006, s. 11n., kde ale nebylo zohledněno to, že jde o mýlící se **katolíky**. A s příkladem přístupu církevního představeného se čtenáři mohli seznámit v článku Arcibiskup Burke v loňském čísle 10, 16. 9. 2006, s. 14nn.

Obecně je na jedné straně jistě povinností těch, kteří problému rozumějí, jej co nejsrozumitelněji ostatním vysvětlit, ano – trpělivě vysvětlovat. A na druhé straně ti, kdo nerozumějí, nebo se mýlí, zvláště pokud se nesetkali se srozumitelným výkladem, nenesou až zas tak velkou odpovědnost. Ale u katolíků, kde-li o záležitosti, o nichž učí církev, je to jinak! V těchto případech (a zvláště, zastává-li katolík zodpovědné postavení zákonodárce) je totiž zapotřebí připomenout pojem **poslušnost víry**. Poslušnost víry katolíkovi život jednak usnadňuje, jednak ztěžuje. Vysvětleme to:

- Jednodušší to má katolík tehdy, že i když věci (zcela) **nerozumí**, poskytuje mu poslušnost víry **možnost** věřit tomu, co církve učí. Nekatolík dar učitelského úřadu církve nemá, proto se velmi mírněme, než ho začneme kritizovat

přeměněný na modlitebnu adventistů, je to v dnešní době jediný původně katolický kostel v Liberci, který je po stavební stránce v pořádku. Ostatní, například kapucínský kostel Sv. Maří Magdaleny na Kheilově vrchu, Sv. Jana Nepomuckého v Janově Dole, jsou němou výčitkou nezájmu a devastace sakrálních staveb v Liberci. Bohužel, i po roce 1989 ...

Kostel Božského Srdce Páně

Chrám postavil liberecký stavitel Adolf Bürger podle vlastních plánů v letech 1894 – 1896 a vysvěcen byl 14. srpna 1897 arciděkanem J. Bergmannem. Na severovýchodě navazuje na budovu bývalého učitelského a vychovatelského ústavu uršulinek. Po zrušení konventu a komunistickém převratu r. 1948 se z této budovy stal Okresní ústav národního zdraví, jak se tehdy hrdě nazývala zdravotnická střediska. Nyní je v něm umístěna tzv. klášterní poliklinika a řada soukromých lékařských ordinací. Kostel je, podobně jako celý komplex, postaven v novogotickém slohu. Jeho dominantou je věž, vysoká 44 metrů. Chrámové lodi 39 metrů dlouhé a více než 13 m široké vévodí hlavní oltář se sochou Srdce Ježíšova, dílo Mayerova uměleckého ústavu v Mnichově, který provedl také barevné sklomalby oken (sv. Augustin, Bůh Otec, sv. Karel Boromejský, sv. Uršula, sv. Angela a nad kůrem sv. Cecílie/patronka hudebníků/). Boční loď je od bývalého chóru sester oddělena mříží z kovaného železa, dosahující až ke stropu. Lavice v hlavní lodi i v chóru sester byly vyrobeny libereckým truhlářem Czastkou.

Jak uvádí Dr. Josef Lug, významný liberecký topograf ve svém díle **Schriften über Reichenberg nach den Reichenberger Kreis** z r. 1942: „Při absenci varhan si kostel vypomáhá pedálovým harmoniem“. Tady nastává nejen chronologická potíž. Podle pamětní knihy libereckého arciděkanství totiž ve zmíněném kostele: „**28. ledna 1936** byly slavnostně vysvěceny v 7 hodin večer nové varhany, mistrovské dílo Ludwiga Glöcknera z Teplic-Košťan. Varhany mají 930 píšťal, 2 manuály a 14 rejstříků, stály 6 627 říšských marek, jsou velmi dobře intonovány a přizpůsobeny chrámovému prostoru“. Co je na onom popisu trochu zvláštní: nejen, že se časově rozchází s údajem Josefa Luga, podle kterého by varhany musely pocházet z období po uzávěrce vydání jeho knihy. Dále pak je finanční náklad uveden v „*říšských markách*“, což v roce 1936 bylo z logických důvodů nemyslitelné. To vše svědčí spíš pro údaj z Lugova díla. Možných vysvětlení může být více, avšak pro žádné nemáme za současného stavu bádání definitivní potvrzení.

Varhany působí na první pohled velmi zachovale. Pro jejich vznik po r. 1940 hovoří také již zcela moderní tvar rejstříkových sklopek a elegantní ukazatel nastavení crescenda rejstříků. Místo obvyklého crescendového válce stavitel varhan užil pro automatické řazení rejstříků také pedál.

Při toulkách po libereckých varhanách nebylo možné nenavštívit tento chrám. Dočkal jsem se několika nečekaných překvapení. Předně: interiér působí svěže, není zde ani stopa po zatuchlosti, obvykle provázející špatně větrané katolické kostely. Stěny jsou čistě vymalované, oltáře pietně ponechané na svých místech a presbytář je vkusně oddělen od chrámové lodi ikonostasem, za nímž stojí na svém místě původní oltář. Při nedělních pravoslavných bohoslužbách jsem zaznamenal hojnou účast. I zde, jako např. v katolických kostelích ovšem převažovaly ženy. Ještě více mě zaujal proslavený sborový zpěv, který byl i v těchto „bojových“ podmínkách, kde chybí mužské hlasy a zpívaly velkou většinou ženy, kvalitní a výrazný. Svatou liturgii sloužil mladý kněz, Otec Nikolaj. Další překvapení – je nejen velmi dobře intonujícím zpěvákem, ale mohutný hlasový fond stačil bez problémů srozumitelně zaplnit chrámový prostor, i když zpíval za ikonostasem!! Maně

i u něj „ponocovali pastýři a pod širým nebem hlídali své stádo“, když – hle – u nich stanul anděl Páně a jasnost Boží je ozářila. V mládí mě podivně – vlastně ani nevím proč – rozechvívala báseň Fráni Šrámka *Kdybych byl pastevcem koní* z básníkova Splavu. Možná právě proto, že se v ní zastřeně hovoří o tajemném a neuchopitelném kouzlu nočního ohně. Básník, který měl jméno shodné se svatým Františkem, naslouchá volání vzdálených druhů: *Františku, pastevče koní, vzkazují bratří tví, jako ty pastevci koní, u ohňů nočních že přepad je veliký žel, už ani nepějí, hlavy jen kloní, líto jim sebe je, líto je koní.*

Možná, že dnešní generální ministr řádu Menších bratří by nečetl rád, co teď opovážlivého napíšu, ale zdá se mi, že – právě díky ohni – měly k sobě blízko dávné františkánské kapituly a potlachy severoamerických Indiánů. Kapitulami nazýval František setkání všech bratří, které po dvojicích rozesílal do světa. Kapituly se konaly dvakrát do roka; hlavní byla o Letnicích, Svatodušních svátcích, menší na svátek sv. Michala 29. září. Bratři se proto vraceli domů, do severoitalské Umbrie, z dlouhých a strastiplných cest, ale nečekal je tam pohodlný dům ani klášter, ostatně tehdy žádný dům či klášter neměli; na prvních kapitulách seděli bratří jen kolem ohně, buď venku pod hvězdami nebo, pršeloli, v chatrči spletené z vrbového proutí. Povídali si, naslouchali bratru Františkovi, modlili se a také čekali, až spolubratři, kteří byli vysláni sehnat něco k jídlu, se vrátí s vyžebraným chlebem. Tak tomu bývalo na úplném začátku řádu Menších bratří. František z Assisi ale nerad užíval slovo „mnišský řád“. Raději říkal *forma sancti Evangelii*, evangelijní způsob života.

Podobně jako Menší bratři, sedávali v kruhu kolem ohně i Indiáni při svých slavnostních setkáních spojených s rozdílením darů a chválením toho, koho nazývali Manitu. Měli pro taková shromáždění slovo *potleč*, které bílí trapeři přepsali do angličtiny jako *potlach*. To slovo si přivlastnili v minulém

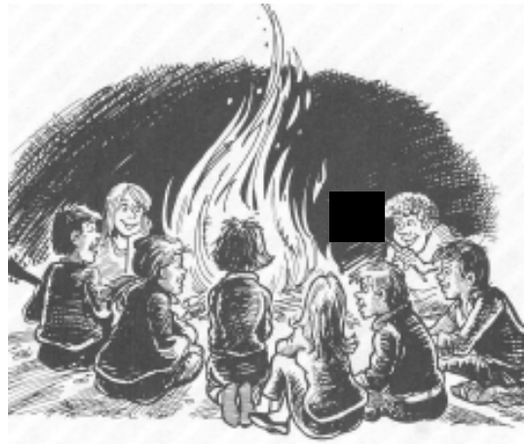

století i čeští trampové a přetvořili si pokleslý český tlach na potlachání si, tedy *potlach*. Ale i oni při svých potlachách čas od času sedávají kdesi v brdských lesích kolem táborových ohňů a zpívají staré písně o kouzlu nocí, které ozařuje jen měsíc a hvězdy a – oheň.

Ze světa dnešních Evropanů zmizel k jejich škodě oheň téměř úplně. Při pohledu na velkoměsta, ozářená neony a miliony žárovek, je tísnivé si uvědomit, že ani v jednom z desetitisíců bytů nekonečných městských sídlišť nejsou kamna. Stačil by jediný mrazivý měsíc či týden bez elektřiny, bez které lidé již nejsou schopni nic vyrobit a upéct, zahřát se ani se najíst. Stačí zničit elektrárnu a všechno se zhroutí. Lidé by zmrzli jako drozdi, pomřeli hladem jako hraboši.

Protože tohle povídání o Sluneční písni svatého Františka je v Obrázku určeno „dětem a mládeži“, je následující prosba určena všem mladým poutníkům: Ať po vašich ohních zůstanou vždycky ohniště, ty domy bratra ohně, čistá, uklizená, nejlépe tak, aby byla nepostřehnutelná. Pohled na ohniště znečištěné odpadky je nesmírně stísňující a smutný a bratru Františkovi by se vůbec nelíbil.

Miloslav Nevrlý

Pouť do Čenstochovy

Léto je ještě daleko, ale už nyní je třeba plánovat. A jen kousek za českými hranicemi se otevírá cesta pro nevšední duchovní zážitek, který dokáže člověka posilnit mnohém více než „válení“ se na chorvatských plážích.

Spíme ve stodole na seně. Budíček v pět ráno. Srpnové slunce teprve vychází, když balíme batohy a vycházíme na polní cestu. Bolavé nohy si jen pomalu zvykají na rytmus pochodu. Vědomí toho, že i dnes je před námi kolem 30 kilometrů cesty, jim určitě nepomáhá ... Takhle by mohl začínat den na skautském putovním táboře. Avšak – i když převažují studenti – máme zde lidi všech věkových kategorií. Za chvíli se v čele pochodu objevuje kříž a začínáme zpívat ranní modlitbu: „Začněte naše rty oslavovat Svatou Pannu“. Nejde totiž o obyčejnou prázdninovou akci – patříme k asi 200 tisícům poutníků, kteří – jako každý rok – ze všech částí Polska putují pěšky ke středisku mariánského kultu – klášteru Jasna Góra u Čenstochovy.

Nelze pochopit polské dějiny bez fenoménu Jasne Góry a zázračného obrazu Panny Marie, nazývaného „Černou Madonou“. Toto místo je – podle slov Jana Pavla II. – „duchovním středem národa“ a Panna Marie Čenstochovska nese od roku 1656 titul Regina Poloniae – Královna Polska. Tato byzantská ikona, kterou podle legendy namaloval sám Lukáš Evangelista, je vedle státní vlajky snad nejdůležitějším národním symbolem – najdeme ji nejen v kostelích ,ale i téměř v každé domácnosti. Historické události jako obrana Jasné Góry před Švédy v roce 1655, nebo vítězství nad bolševiky v den mariánského svátku v roce 1920 posilovaly přesvědčení o nadpřirozené péči Panny Marie z Čenstochovy nad celou zemi. V roce 1979, během první cesty do vlasti, zde Jan Pavel II. citoval slova staré písně, které dobře shrnují roli, jakou mariánský kult hrál v dějinách, a jakou měl také sehrát krátce potom – během zrodu Solidarity: „Nikdy nebudeme ve spojenectví s králi, ani před moci nepoklekneme, neboť jsme u Krista ve službě, sluhové Marie.“ Je pak zřejmé, proč úředníci ruského cara z dob dělení Polska přezdívali Svaté Panence z Čenstochovy „Revolucionářka“ a proč každá z mocností okupujících Polsko – počínaje Rusy a Němci konče – zakazovala hromadné poutě ke svatému obrazu.

Poutě však pokračovaly a dnes se jedná o téměř 300 letou tradici. Poslední pokusy o zničení tradice jsou spojené s komunismem. V padesátých letech se např. jednalo o změně názvu Čenstochova na „Stalinohrad“ – soudruhové nakonec od nápadu odstoupili, kvůli obavám, že kdyby to poutníky nezastavilo, zprávy o poutích k „Panně Marii Stalinohradské“ by mohly dost šokovat jejich nadřízené v Sovětském svazu ... Zkušenější poutníci vyprávějí dramatické a občas komické příběhy s dob minulého režimu – tajní spolupracovníci StB se zapojovali do putujících skupin, aby tam prováděli „sabotážní“ akce všeho druhu – časté bylo podávání omamných látek v jídle poutníkům nebo ničení zavazadel. Podle dokumentů z archivů StB téměř v každé skupině bylo i několik aktivních agentů. Nebyli však úspěšní – naopak, zatímco do konce 70. let mezi poutníky převažovali starší lidé, vliv Jana Pavla II. a Solidarity způsobil obrovský nárůst zájmu mládeže. Víra a protest proti režimu se spojily v jedno a tak se do Čenstochovy tehdy vydávaly i skoro půlmilionové zástupy.

Dnešní putování už neposkytuje takové „dobrodružné“ zážitky. Poutníci jdou také v mnohem pohodlnějších podmínkách než kdysi: nejenom si nemusí dávat pozor na tajné služby, ale také na svá zavazadla, které jím na místo noclehu vždy dovezou speciální společnosti. Také o hygienickou stránku akce – která vždy patřila mezi velice problematické záležitosti – je alespoň zčásti postaráno – spolu s poutníky cestují na nákladních autech také záchody a sprchy. Tradiční zůstalo ale spoléhání na pohostinnost místních lidi, kteří poskytují putujícím nocleh a mnohdy i stravování. Všechny změny mají podle slov jednoho z kněží-organizátorů významný účel – umožnit, „aby se místo řešení praktických problémů mohl každý poutník soustředit na duchovní dimensi této cesty.“

Varhany – královský nástroj ve službách liturgie (18)

V našem putování za varhanami a varhaníky nahlédneme do dalších libereckých kostelů a sice Božského Srdce Páně při učitelském ústavu Voršilek, který je dnes v užívání pravoslavné církve.

Nepočítáme-li bývalý kostel Sv. Vincence z Pauly na Jánském Vršku, dnes

Záměrem krále bylo rozdělit viníky do tří kategorií. Ti, kteří jej zradili jako poddaní a úředníci, nebyli-li vůdci povstání, měli přijít o majetek. Ti, kteří přísahali Fridrichu Falckému, ale ničím jiným se neprovinili, měli pozbýt dědičnosti statků a měli se stát poplatníky. Popraveni měli být vůdci povstání. Byli souzeni a odsouzeni z politických důvodů, za zradu a vedení vzpoury, nikoli pro víru, jak bývá dosud tvrzeno. Popraven byl i katolík Diviš Černín, hejtman Pražského hradu. V protestantských zemích byli ale mučení katoličtí poddaní, kteří se neprovinili zradou, jen pro víru. Poprava 27 vůdců povstání na Staroměstském náměstí dne 21. 6. 1621 byla drsným aktem vítěze. (Opačný výsledek „Bílé Hory" by pravděpodobně vedl k podobným krutostem od protistrany.) Žádost o milost byla odmítnuta, odsouzenci šli na smrt hrdinsky. V dláždění staroměstského náměstí jsou dnes symbolicky kříži vyznačena místa popravy. Rudolfův Majestát převzal vítěz bělohorské bitvy Maxmilián Bavorský. Předal ho ve Vídni císaři, který jej prý sám rozstřihl nůžkami – na znamení konce platnosti. Dokument je dodnes součástí českého Korunního archívu. Kněží tzv. České konfese byli vypovězeni z královských měst z politických důvodů. Dekretem byli označeni za původce rozvratu. Roku 1625 byly zakázány svatby nekatolíků se sirotky a vdovami, od r. 1626 byly nekatolické svatby zakázány úplně. Katolické vyznání bylo pro šlechtu povinné podle mandátu z června 1627. Ze země posléze odešlo mnoho nekatolíků (asi 36 000). Vedle protestantské šlechty odešli mnozí nositelé kultury, obchodu a průmyslu i městští vzdělanci, většinou lidé zámožní.

Povstání na Moravě

Poměry na Moravě byly jiné. Katolická strana byla oproti Čechám početnější a vliv měli uvážliví šlechtici na obou protistranách. Bylo zde doloženo asi 200 povstalců, údajně 20 jich mělo být popraveno. Argument, že markrabství bylo do povstání vtaženo násilím, byl mocným faktorem, který přesvědčil císaře k mírnému postupu. Stalo se tomu zásluhou Karla ze Žerotína a kardinála Dietrichsteina.

[7] Označení Františka Palackého – podle místa nálezu dokumentu v Lobkovickém archívu na zámku v Roudnici nad Labem

Karel Korous
Foto
- Franz Seraph Kardinal von Dietrichstein, česky: František kardinál z Ditrichštejna (22. 8. 1570 v Madridu, 26. 5. 1599 arcibiskup olomoucký, 27. 8. 1623 kardinál-kněz od S. Maria in Trastevere, od roku 1624 kníže, † 19. 9. 1636 v Brně), „král z Kroměříže" nebo také „král moravský", roku 1624 jeden z hlavních kandidátů na papežský stolec, hlavní rádce čtyř habsburských panovníků: Rudolfa II., Matyáše, Ferdinanda II. a Ferdinanda III.*

Pohled na putující skupiny vzbuzuje dojem nekonečné různorodosti. Někde atmosféra připomíná spíše trempský tábor nebo karnevalové oslavy, jinde se klade větší důraz na soustředění a tradiční formy zbožnosti. Modlitbu na růženci střídá skandování připomínající atmosféru fotbalových stadionů nebo poutní zpracování populárních písni (tento rok mezi hitovky patřila třeba „mariánská" verse písničky od Quinn „we will rock you"). Tradiční se střídá s moderním, meditace s veselými zpěvy, teologické přednášky s tancem ...

Také důvodů pro podstoupení tohoto fysicky náročného úkonu je tolik, kolik je poutníků. Není to určitě žádné shromáždění mystiků a svatých. Pro některé je to jenom dobrodružství a způsob jak se seznámit se zajímavými lidmi, jiní zde hledají svoji cestu k Bohu, někteří děkují za „úspěch u maturity", jiní se modlí za zdraví svých blízkých. Všechny nakonec spojí společná cesta – nejen společné puchýře na nohou, ale především pocit duchovní sounáležitosti. A poutníci-veteráni upozorňují, že „pouť je jako droga," je pro ně nezbytným elementem „duševní hygieny", umožňuje načerpat novou energii, hledat správnou cestu životem.

Na první pohled se musí zdát, že putování do Čenstochovy je dost zastaralý „středověký" jev. Otázku, zdá má vynaložení tolikerého úsilí vůbec smysl, si klade v krizových okamžicích cesty asi každý. Ale skutečnost, že počet poutníků neklesá ani v 21. století, a naopak že pouť začíná přitahovat stále více účastníků ze zahraničí (v tomto roce vedle skupiny ze Slovenska šli také Ukrajinci, Italové a dokonce Dánové a Kanaďané), poukazuje na to, že možná právě člověk postmoderní doby – od něhož nikdo nic nevyžaduje– o to víc touží obětovat své pohodlí pro něco vyššího. Poutní společenství je skvělý lék na anonymitu a osamocení velkoměsta ale zároveň – a především – poskytuje prostor pro individuální kontemplaci. Slovy Jana Pavla II.: umožňuje, „aby se člověk postavil tváři v tvář Bohu, ale také vlastním problémům".

Asi právě proto, zatímco poslední den procházíme davy vítajících lidí v ulicích Čenstochovy a nakonec klekáme před obrazem Panny Marie – cílem naší cesty –, všech se zmocňuje lítost. Během putování, když nohy odmítaly poslušnost, a člověk měl chuť spíše nadávat než se modlit, chtěli jsme, aby ten okamžik nastal co nejdříve. Avšak teď litujeme toho, že už je konec, že nemůžeme dál „načerpávat" silu z toho bezprostředního kontaktu s Bohem, jeho přírodou a jeho druhým člověkem, kontaktu, který nelze navázat ve spěchu každodennosti. A najednou chápeme, že pouť je opravdu „jako droga" a že se příští rok určitě zase sejdeme na cestě k Černé Madoně.

Maciej Ruczaj

P. S: Osobně jsem absolvoval vždy „varšavskou pouť" – která je nejpočetnější a má nejstarší tradici. Trvá devět dnů, většinou začíná 6. 8. a do Čenstochovy se vchází v předvečer slavnosti Nanebevzetí. Ale mnohé poutní skupiny putují skoro ze všech polských měst po celý rok.

Změny u libereckých Mladých křesťanských demokratů

Dne 27. 1. 2007 se konala výroční schůze krajského shromáždění Mladých křesťanských demokratů v Liberci.

Jedním z hlavních jednacích bodů shromáždění byla vedle volby nového předsednictva také zpráva o činnosti za rok 2006 a diskuse o dalším směřování libereckého MKD.

Z diskuse vyplynuly podněty ke zlepšení komunikace uvnitř i navenek MKD a potřeba širšího otevření se ostatním politicky či názorově spřízněným organizacím v Libereckém kraji.

Volba nového krajského výboru MKD proběhla již v prvních kolech. Předsedou se nově stal Štěpán Pospíšil (Jablonec nad Nisou, JN), noví místopředsedové jsou Jana Kvochová (JN) a Jaroslav Řezáč (JN). Dalšími členy krajského výboru MKD jsou Kamil Jan Svoboda (Liberec) a Viktor Liška (JN).

Jaroslav Řezáč

Byl to opravdu promarněný rok?

Máme za sebou rok poněkud zvláštní, politicky určitě. Vícekrát než jindy jsme stáli nad volební urnou. Vážili jsme, komu dát svůj hlas, ale – žádným jednotlivcem nedohlédnutelný – součet těchto našich hlasů dobrý výsledek nedal. Červnové parlamentní volby naopak odstartovaly období politického tápání, které u nás nemá obdoby. (Neměli bychom však zapomínat na to, že jsme na jaře žádný velkolepý výsledek neočekávali. Alespoň já určitě ne.)

Zklamán je skoro každý

Zatímco po volbách bývají vítězové a poražení, zatímco něčí politická očekávání se začnou naplňovat a někdo je naopak zklamán, u nás tomu tak není. Zklamán je pravděpodobně skoro každý. To ale nesmí být důvodem k resignaci. Na cestě od totalitního státu k standardní demokracii jsme v devadesátých letech ušli drtivou část cesty a – spolu s našimi středoevropskými sousedy – jsme dospěli do fáze, v níž už nedominuje ani shora organizované řízení země (a manipulování životy každého z nás), ani radikální proměňování zákonů a institucí (které také bylo úkolem státu).

Svoboda jednotlivce

Obojí je už dávno za námi. Elementární svobodu jednotlivců to mimo veškerou pochybnost zajistilo a o ukradených revolucích a o zklamaných očekáváních by nikdo neměl mluvit. Kdo to dělá, asi chtěl vytvořit úplně jiný svět. Asi chtěl realizovat nějaký svůj utopistický ideál (a mít v něm pro sebe zajištěné důležité místo).

V prvních letech jedenadvacátého století máme jiné starosti. Znovu je třeba zabývat se zachováním svobody, protože vznikla její nová ohrožení spojená s postdemokracií, s europeismem, s politickou korektností, s multikulturalismem, s arogantním environmentalismem (pozn. red. vytváření, spíše než ochrana životního prostředí), s positivní diskriminací, s lidskou nepokorou a zejména s novou, minulostí jakoby vůbec nepoučenou vírou v řešení lidských problémů shora, státem, přerozdělováním, regulací. To je něco jiného než komunismus. Někteří lidé u nás to bohužel dostatečně nechápou, a proto stále znovu a znovu svádějí už dávno ukončené bitvy. Často hlavně s těmi, kteří – na rozdíl od nich – ohrožení jiná už velmi ostře vnímají. Ukazuje se také, že přes veškerou povrchní rétoriku každému z nás na komunismu vadilo něco jiného.

Povolební rozpolcení a rozhádání naší země – spolu s nirvánou (pozn. red. blažené zapomnění) masové kultury a vysokého konsumu – k uvědomění si nemalé problematičnosti dneška a k nastolení vážné debaty o příčinách tohoto stavu bohužel nepřispívá.

Dost povinné apoteózy EU!

Nejsme v tom sami. Situace (a i volební výsledky) v dalších zemích EU je bohužel v mnohém podobná. Skoro všude přestává jít o souboj vizí, idejí a ideologií. Tento, z principu positivní střet je nahrazován virtuálním střetem osob a vyprázdněných hesel. To sice už dávno předvídal a přesně popsal George Orwell, ale Evropa si z něj dostatečné poučení nevzala. Ukolébala se pádem komunismu, neboť si namluvila, že to samo o sobě stačí, což bohužel pravda není.

Jednou z hlavních příčin zůstávání na povrchu a nedotýkání se podstaty věcí je sterilizace jakékoli diskuse téměř povinnou apoteózou (pozn. red. nadšenou oslavou) všeho, co je spojeno se značkou EU. Ani při referendu o vstupu do tohoto nadnárodního, více a více supra-nacionálního celku jsme nevedli žádnou vážnou debatu o smyslu našeho členství a o cílech, kterých touto cestou chceme dosáhnout.

Někteří jsme varovali před tím, že to může vést ke zpomalování našeho transformačního procesu a k brždění našeho dohánění vyspělých států světa. Řadu aspektů těchto jevů právě prožíváme, ale bojíme se jejich příčiny nazvat pravým jménem.

Altruismus zde nemá smysl

I ti z nás, kteří úskalí těchto procesů viděli dávno, a proto si na rozdíl od různých snílků přáli, aby byla bilance našeho členství alespoň vyrovnaná, si dnes jen

K temnotám v české historii (4)

Otázka národnostní

Vlastenectví bylo původně chápáno pouze jako zemská příslušnost, tedy jinak, než dnes. Povstání bývá (mylně a záměrně) interpretováno jako vzpoura Čechů proti Habsburkům-Němcům. Skutečností bylo, že nechuť k nárůstu vlivu německých přistěhovalců se počala na začátku 17. století projevovat mj. vazbou k jazyku. Obrazem odporu k němectví byl zemský zákon, podle něhož byla od r. 1615 čeština výhradním jazykem království. Platil ale (podle Pekaře) jen „na papíře“, německy mluvící strana měla významný vliv na veškeré dění. Země byla hluboce rozdělena na dva tábory, protestantský a katolický. V protestantském (většinovém) táboře převažovala němčina. V zemi se usídlilo velké množství německých řemeslníků ze Saska a Pruska. S nimi přicházeli kazatelé, kteří prosazovali zejména luteránství a němečtí učitelé. Pro nevalnou úroveň Karlovy university posílali protestantští šlechtici syny studovat do Německa. Odtud si přiváděli německé nevěsty se služebnictvem. Germanizace tedy postupovala „zdola i shora“. Stavovskou protestantskou oposici vedl německý šlechtic Joachim Schlick, následovaný velkou částí českého panstva. Od r. 1618 byla dokonce jednání českého sněmu zahajována vedle dosavadní písně české, též německou. Vůdci odboje neuměli česky, zápisy direktoria byly proto v němčině.

Spor o protestantské kostely v Broumově a Hrobech by bylo možno interpretovat chybně (s nadsázkou a ironicky) jako spor německých farníků a pražského arcibiskupa německé národnosti. Ve skutečnosti ale šlo o cílenou provokaci místních německých protestantů, za podpory představitelů protestantských stavů – v konečné fázi i proti císaři. Protestantská strana se snažila využívat Majestát volným výkladem a stupňováním požadavků, za vydatné pomoci direktorů. Ti tvořili, vedle císaře, druhé mocenské centrum v Českém království.

Bílá Hora - mýtus a skutečnost

Nevelká bitka na Bílé Hoře (podle porovnání s bitvami téže doby) ukázala skutečný stav vztahů a vůle k vítězství v táboře vzbouřenců i tím, že protestantská Praha, která měla strach z vlastních spojenců, protestantských žoldnéřů, po bělohorské bitvě raději otevřela své brány císařovým katolíkům. Další vojenský odpor byl i po prohrané bělohorské bitvě a ztrátě Prahy možný, protestanti měli veliké finanční zdroje. „Zimní král“ Fridrich Falcký a protestantští stavové ale „nebyli právi svému postavení“. Nebyli ochotni jít důsledně za cílem – „až do hrdel a statků“ a nebyli schopni přijmout za rovnocenného partnera městský stav. (Je otázkou, jakou roli vlastně hráli v mocenské partii na straně protestantské části Evropy. Anglický král Jakub, přijetí české koruny svému zeti, Fridrichu Falckému, rozmlouval.) Vlastní statky byly pro mnohé z nich momentálně přednější. Už pět dní po „Bílé Hoře“ (13. listopadu) čtyři vůdci povstání (Budovec, Harant, Říčan a Václav Vilém z Roupova) a s nimi další, v celkovém počtu 201 osobností, podepsali „roudnický dokument“ s prosbou králi o milost a záchranu statků. Poněkud to narušuje obraz reků předkládaný mnoha historiky a spisovateli. Vycházeli z panských představ minulosti, které lze zjednodušit větou: „snad to nějak zase po česku s panovníkem upatláme.“ Nepodařilo se to, protože špatně analyzovali předchozí odboj, neslavně ukončený r. 1547, vývoj a vůli habsburské politiky i faktickou sílu menšinové české katolické strany. Také proto byla bitva na Bílé Hoře politicky osudová.

Z hlediska náboženského byla „Bílá Hora“ jasným vítězstvím, návratem Čechů k původní víře. Ve vztahu k národnímu vývoji a k českému jazyku, byl důsledek bitky rovněž jednoznačným vítězstvím a záchranou země před drtivou protestantskou germanizací. Vzdělanci se opět (jako ve středověku) přiklonili k latině, a lid, hlavně zásluhou jesuitů, opět k českému jazyku. Kulturně zde začal působit vliv románsko-španělský. Politicky byla ale „Bílá Hora“ (následkem předchozího vývoje a z něj tvrdě odvozeného postoje krále) počátkem konce české státnosti, ke škodě nejen Čechů.

popsal národní socialismus jako: arogantní odpad od Krista, popření jeho nauky a jeho díla spásy, kult násilí, idolatrii (pozn. red.: uctívání model) rasy a krve, zničení lidské svobody a důstojnosti."

25. července, pět dní po ratifikaci konkordátu, vyhlásila německá vláda sterilizační zákon, který zvlášť urážel katolickou církev. Po pěti dnech byly podniknuty první kroky k rozpuštění Katolické ligy mládeže. Během následujících let bylo uvězněno na tisíce kněží a řeholních sester a laických vedoucích, mnoho na základě obžaloby z „nemravnosti" a „pašování cizích peněz". President Katolické akce Erich Klausener byl zavražděn 30. června 1934. V roce 1935 byly postaveny protestantské církve pod státní kontrolu. Ministři a kněží, kteří protestovali, byli posláni do koncentračních táborů. Byli stejně „podvratní" jako komunisté a Židé.

Ještě v roce 1935, po schválení protižidovských zákonů, někteří představitelé církve v Německu s nimi souhlasili. Dokonce freiburský arcibiskup dr. Konrád Gröber napsal:

„Protože každý národ nese sám odpovědnost za své šťastné bytí a jelikož přijetí úplně cizí krve znamená pro národ, který se v dějinách osvědčil, vždy riziko, nelze žádnému národu upřít právo, aby dosavadní stav své rasy uchoval neporušen a aby pro ni učinil zabezpečující opatření. Křesťanské náboženství žádá jen tolik, aby použité prostředky neporušovaly mravní normy a přirozenou spravedlnost."[2]

Mnoho katolických časopisů bylo potlačeno a posvátnost zpovědnice byla porušena agenty gestapa. Na jaře roku 1937 byla ta část německé hierarchie, která se zpočátku snažila spolupracovat s novým režimem naprosto zklamána.

14. března 1937 vydal Pius XI. „Mit brennender Sorge", v níž obžaloval vládu z porušování konkordátu a z rozsívání „plevele podezřívání, nesvornosti, pomluvy a utajeného i veřejného nepřátelství vůči Kristu a jeho církvi." Na „horizontu Německa" viděl papež „hrozící bouřlivé mraky zničujících náboženských válek ... jež nemají jiný účel ... než vyhlazení." Během prvních pěti let nacistické vlády byla většina vězňů koncentračních táborů křesťané.

Když v noci na 10. listopadu 1938 po atentátu na německého velvyslaneckého radu v Paříži, spáchaného polským Židem Grynszpanem, došlo během tzv. „křišťálové noci" k násilnostem na Židech a k zapálení téměř 200 synagóg v Německu, církevní představitelé se k tomu veřejně nevyslovili.

Jedinou výjimkou byl probošt kapituly berlínské katedrály sv. Hedviky Lichtenberg, který tyto nacistické zločiny veřejně v kázání odsoudil:

„To, co bylo včera, víme, co se stane zítra, nevíme, ale to, co se stalo dnes, jsme zažili: venku hoří synagóga – a to je také dům Boží."[3]

Když se Pius XII. ujímal svého úřadu, doufal, že se mu podaří dohodnout s německou říší nějaký modus vivendi, který by ukončil protináboženské činy německé vlády. Stále tvrdší opatření z německé strany proti polskému kléru a polským věřícím už od začátku války znamenala zhroucení těchto nadějí.

Také pronásledování církve v Německu se neustále stupňovalo. Přímo na území říše se svévolná opatření dotýkají majetku církve. To se dělo po vypuknutí války 1. září 1939 pro vojenské účely.

To již předvídal berlínský nuncius Orsenigo, který sdělil mimo nutnost jiných opatření už 15. září kardinálu státnímu sekretáři Maglione:

„Je pravděpodobné, že vzhledem k prodloužení války bude zabráno ještě mnoho budov, aby byly přeměněny ve vojenské nemocnice, snad i v Rakousku. Uctivě prosím Vaší nejdůstojnější Eminenci, jak se mám zachovat, kdyby případně byly vyžadovány k tomu účelu palác bývalé nunciatury ve Vídni bez nábytku, a dům, dosud zařízený, bývalé apoštolské nunciatury v Praze, a také vilu v Karlových Varech."[4]

---

[1] *Christianity and Anti-Semitism,* New York, 1954, s. 2.

[2] C. GRÖBER, *Handbuch der religiösen Gegewartsfragen,* Freiburg 1937, s. 536.

[3] A. ERB, *Bernhard Lichtenberg, Dompropst von St. Hedwig zu Berlin,* Berlin 1946, s. 44. O proboštu Lichtenbergovi viz níže.

[4] *Actes,* VI, č. 66, s. 145.

Jaroslav V. Polc

potvrzují, že to není předem a automaticky dáno. Měli bychom se proto zabývat daleko konkrétněji než dosud autentickými (pozn. red. opravdovými) zájmy naší země a pokusit se říci, nakolik členství v EU těmto našim zájmům pomáhá. Odpovědět frází nemá smysl.

Blíží se i naše předsednictví v této organizaci. Bude to od nás vyžadovat, abychom kromě vlastních zájmů identifikovali také společné zájmy Unie a abychom hledali styčné body. O ty bychom měli usilovat. Uvažovat altruisticky (pozn. red. bez ohledu na sebe) smysl nemá. V politice státu má sebeobětování místo jen v naprosto krajních situacích, a teď takové krajní situace nejsou.

Prvního ledna do EU vstupují Bulharsko a Rumunsko, což je pro stabilitu na Balkánském poloostrově bezesporu významnou událostí. Občané i politikové obou zemí si však situaci idealizují a od členství samotného si slibují jen a jen positiva, a to nemalá. Snažíme se jim říkat, že je to daleko složitější.

Přesto si myslím, že letošní rok změnu přinesl. Konečně začaly padat zábrany neupřímného a místy až podlézavého eurooptimismu, já říkám euronaivismu, a začíná být přípustným o EU normálně diskutovat. To je důležitý průlom.

Eurozóna a bezpečnost

Témata existují. Brzy budeme rozhodovat například o našem členství v eurozóně.

Pokud by přijetí eura vedlo k tomu, že by byl kurs koruny navěky zmrazen na úrovni, která není stabilizovaná a jaká neodpovídá parametrům, jež naše ekonomika ve své dnešní vývojové fázi má, pak by měli i eurooptimisté připustit, že je třeba načasování takového kroku znovu promýšlet. To je jedním z příkladů složitých rozhodování, která před námi stojí a kterým se nevyhneme.

Stejně tak například platí, že pokud by bezpečnostní politika EU měla narušovat dosavadní způsob zajištění bezpečnosti našeho státu v rámci NATO, pak bychom si i v této věci měli říci, kudy chceme jít a kam chceme dojít.

Je třeba začít seriózně a kriticky diskutovat také další politicky tabuizovaná témata, jako je například Irák, Afghánistán a celý Blízký východ.

Rusko, Čína, Indie

Nežijme se zastaralými, apriorními představami ohledně dynamicky se vyvíjejícího a díky informačním i dopravním technologiím zmenšujícího se světa. Ten na nás nečeká, o čemž mne velmi názorně přesvědčují i mé zahraniční cesty.

Čína, Indie, Rusko a řada dalších zemí ekonomicky rychle rostou a velká část lidí, kteří v nich žijí, má dobrou naději na lepší budoucnost. Nejdříve na lepší budoucnost ekonomickou, ale ta – dříve či později – za sebou potáhne i změny politické a sociální. Neměli bychom se tvářit, že se vždy, všude a v každém kulturně-civilisačním kontextu musí postupovat v takovém pořadí změn jako u nás.

Počátek roku bývá okamžikem přání a předsevzetí. Je také okamžikem přemýšlení o prioritách, což by nemělo být záležitostí jen politiků. Zkusme si tento úkol vzít za svůj všichni.

Václav Klaus, president České republiky / HN 29. 12. 2006

BUSH A HISTORICKÁ SPRAVEDLNOST

Dosavadní Bushovo období díky razantnímu snížení daní přineslo stálý hospodářský růst a nezaměstnanost na tak nízké úrovni, že se o ní může všem evropským státům jen zdát. To ale není věc, o které by se mluvilo ve zprávách a – co je důležitější – pokud se někdo má dobře díky vlastní práci, není to pro něj žádný silný důvod jít k volbám. Naproti tomu, pokud je něčí příjem přímo závislý na rozhodování politiků, pak naopak má silný důvod jít volit toho, kdo slibuje větší dávky. Prezident Bush sice před několika léty prosadil zákon zaručují nesmírně štědré hrazení léků pro starší Američany, ale to jsou pro voliče již jen loňské sněhy.

Nejvíce je a bude Bushovi vytýkáno pokračující násilí v Iráku navzdory úsilí, které si již vyžádalo životy 3 000 amerických vojáků a značné výdaje. Byť je toto číslo pětkrát nižší než počet lidí zavražděných v USA během jednoho roku,

kamery ukazují pouze to první číslo. Je zřejmé, že jeho lidé podcenili odhodlání iráckých klanů, které považovaly Irák za svoje tradiční panství, nenechat si svoje panství jen tak vzít, nota bene (pozn. red. dokonce) když jim zůstalo v rukou tolik zbraní a peněz.

Bush nedbal na mocný chór hlasů tzv. realistů, kteří poukazovali na to, že v Iráku se nedá vládnout jinak, než železnou pěstí. Svržení Hussejna, jehož imperiální ambice (pozn. red. choutky) v kombinaci s ropným bohatstvím a velmi pravděpodobné držení zbraní hromadného ničení, představovaly obrovské mezinárodní nebezpečí, mnozí z nich schvalovali. Zároveň ale radili co nejdříve předat moc nějaké nesaddamovské konstelaci místních klanů, která bude sice asi také brutální vůči svým lidem, ale spokojí se s Irákem a nebude snít o regionální dominanci (pozn. red. nadvládě v oblasti). Jako přidaná hodnota tohoto řešení se „realistům" jevilo i to, že Irák v rukou sunnitů bude automaticky protiváhou Iránu.

Bush se však rozhodl, že toto by nebylo řešení hodné ani idealistické tak ani pragmatické Ameriky. Svrhnutí jednoho hrdlořeza proto, aby bylo možno nad hlavami místních lidí odevzdat moc do rukou jiné kliky potenciálních hrdlořezů, by jak v Americe tak v zahraničí možná krátkodobě uspělo, ale dlouhodobě by bylo pro sebeúctu Američanů a kredit Ameriky v očích lidí dobré vůle jinde zničující. Zároveň by takové řešení nebylo ani pragmatické (pozn. red. užitečné), protože by ani v nejmenším nezměnilo poměry v Iráku, ve kterých byl na tahu vždy ten ničemnější a vyhrával.

Jediné opravdu pragmatické řešení bylo rozbití mocenského monolitu (pozn. re. pevného celku) a nastolení mocenské plurality. Jenom z mocenské plurality se může kdy zrodit svoboda a vláda pravidel namísto samopalů. A v Iráku dnes existují minimálně tři mocenské bloky. Vlivem nesmiřitelnosti části jednoho z nich se v Iráku stále ještě střílí. Střílející strana je zároveň mistrem ve využívání západních medií (pečlivě přitom evidujíc data voleb), čímž se jí daří vytvářet dojem, že je schopna násilností donekonečna a že by vyhrála, kdyby nebylo americké vojenské přítomnosti. Je to omyl na druhou. Odchod okupačních vojsk by znamenalo dát druhým dnes po zuby ozbrojeným, početnějším a pomstychtivým mocenským uskupením volnou ruku k potlačení sunnitského odporu. Střelba by velmi rychle utichla. V tomto smyslu americká přítomnost násilí v Iráku prodlužuje. Odchod by ale byl hned trojitou katastrofou.

Ukázal by Ameriku jako neschopnou vést dlouhodobější konflikt i když ztráty jsou bezprecedentně (pozn. red. jako nikdy předtím) nízké. Za druhé by takováto zrada na všech, kdo na Ameriku vsadili, znamenala, že by příště neměla spojence žádné. Za třetí by v Iráku sice již nebylo Saddáma, ale jeho způsob vlády by znovu ožil. Zůstat v Iráku do doby, než se míra násilí a jeho hrozby sníží na úroveň zvládnutelnou místními silami, je příkaz nejen elementární morálky, ale i pragmatického kalkulu (pozn. red. rozvahy). Nečekejme ale, že tento fakt bude v mediích příliš slyšet nebo vidět.

Volby do amerického Kongresu jsou pro media příležitostí k rekapitulaci (pozn. red ke shrnutí) a k hodnocení amerického prezidenta. Obávám se ale, že při této činnosti nebudou media schopna – až na menšinové výjimky – překročit svůj stín, tj. potlačit svůj zavedený přístup k realitě. Ten spočívá na několika principech.

Tím **prvním** je, že jediná zpráva či událost, která stojí za otištění či ohlášení, je negativní zpráva. Vyjádřeno cynicky: pokud to krvácí, tak se to vyplácí. Korupce, krize, exploze, havárie, vraždy – jen takovéto zprávy pomáhají udržet prodaný počet výtisků nebo sledovanost. Jedinou výjimkou z předchozího pravidla jsou reportáže o štěstí v neštěstí – zachráněný horník ze závalu, cestující, který přežil havárii letadla, ... To dojímá, to je sensační.

Druhý princip: pravdou je jen okamžitý, smysly zachytitelný jev, tj. výbuch, zakrvácené tváře, hněvivé tváře, slzný plyn, ohořelé trosky ... Historický kontext (pozn. red. souvislost), motivace aktérů (pozn. red. účastníků) události, její možný dopad na ostatní lidi – to vše je příliš sporné, příliš složité a především pro čtenáře či diváky nudné, než aby se vyplatilo tomu věnovat nějakou pozornost.

Třetí princip bych nazval hollywoodským syndromem (pozn. red. příznaky) – pokud předváděný děj je tragický, pak musí velmi rychle nastat katarze (pozn. red. očista) šťastného konce alespoň pro hrdinu filmu – jinak se bude jednat o propadák.

Čtvrtý princip se dá vyjádřit obdobou známého rčení: my media nic – my muzikanti, tj. držením dávno zcela nereálného předstírání, že media přinášejí jen pasivní věrný obtisk událostí, ale v žádném případě nemají na události zpětný vliv vykonávaný podle politických preferencí těch, kdo v nich určují linii.

To ale není všechno. Odpovědní politici, kteří nakonec rozhodují, jsou dnes nejen pod tlakem virtuální reality tvořené médii, ale i pod tlakem rytmu voleb. Zdá se, že u voličů nelze uspět s žádnou byť jakkoliv potřebnou politikou, pokud tato nepřinese viditelné plody nejpozději do příštího termínu voleb. A čím větší oběti taková politika vyžaduje, tím více to platí. A političtí protivníci – i když třebas ve skrytu duše s vaší politikou souhlasí – nemohou odolat pokušení demagogicky (pozn. red. klamavě) a populisticky (pozn. red. prý pro všechny) útočit. Není to dobrá kombinace.

Pavel Bratinka / MF Dnes, 3. 10. 2006

HISTORIE

Československo a Vatikán během 2. světové války

Situace církve v nacistickém Německu (1)

(Ze Semináře církevních dějin, pořádaného s Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

„Skutečnost, že Němec a antisemitismus se vyvinuli do protikřesťanství, je velmi důležitý symptom" pravil Nikolai Berďajev.[1] Základní protikřesťanský prvek německého nacismu je něco, co je téměř úplně přehlíženo historiky. Zatímco nacistické ideologie od počátku vytlačovaly křesťanské nauky od založení strany v roce 1919, jen antisemitská hesla zdůrazňoval světový tisk. Nacisté chtěli stejně tak zničit křesťanství jako vymýtit židovství. Křesťanství znamenalo nebezpečí, neboť oslabovalo árijskou čistou krev skrze proselytismus. Proto hlásali, že árijské křesťanství bylo zrazeno svatým Pavlem. Proto tvrdili, že křesťanské církve byl podvod, a hlásali, že katolická církev byla nejnebezpečnější ze všeho, poněvadž byla židovská a mezinárodní. Jediné pravé evangelium byl nacismus, jediná víra a záchrana německého národa a spasitelem Hitler.

To je také včleněno do úředních nacistických spisů, z nichž se šířily antisemitské a antikřesťanské nauky. Když byl někdo antisemita, musel být i antikřesťan, neboť obojí má stejný cíl. Hitlerovou snahou bylo zničit všechny náboženské organizace uvnitř státu a podporovat návrat k pohanství.

Nacistická válka s církvemi začala umírněněji. Ač byl Hitler katolík, napadl katolicismus v *Mein Kampf* a napadl obě křesťanské církve, že nepochopily rasový problém ... 24. čl. programu strany požadoval „svobodu pro všechna náboženská vyznání ve státě nakolik nejsou nebezpečím ... mravním citům německé rasy. Strana zastává positivní křesťanství ..." V řeči 23. března 1933 k Reichstagu Hitler řekl, že křesťanské církve jsou „esenciálními prvky pro ochranu duše německého lidu", slíbil respektovat jejich práva a vyhlásil, že ambicí vlády je pokojná dohoda mezi církví a státem a vzhledem k hlasům, které dostal od katolíků prohlásil, že „doufáme zlepšit naše přátelské styky se Svatým stolcem."

20. června byl uzavřen konkordát s Vatikánem, který zaručoval svobodu katolického náboženství a právo církve spravovat si své záležitosti. Konkordát za Svatý stolec podepsal Msgre. Pacelli. Hned však byl porušen. 2. června 1945 v konsistoři bránil konkordát Pius XII., ale

Jak Benedikt XVI. hodnotí rok 2006?

V jedenáct hodin dopoledne 22. 12. 2006 v Klementinském sále ve Vatikánském apoštolském paláci přivítal Svatý otec Benedikt XVI. při audienci kardinály – své nejbližší spolupracovníky a členy římské kurie – u příležitosti předat jim svá vánočních přání. Na zahájení setkání s poctou uvítal Svatého otce kardinál Angelo Sodano, děkan kardinálského sboru. Svatý otec pronesl k přítomným projev, který zde doslovně uvádíme.

Vaše Eminence, vážení bratři v biskupské a kněžské službě, drazí bratři!

S velkou radostí se dnes s vámi setkávám a obracím se na každého z vás se srdečným pozdravem. Děkuji vám za vaši účast na tomto tradičním shromáždění, které se koná v blízkosti nadcházejících vánočních svátků. Děkuji zejména kardinálu Angelo Sodanovi za slova, kterými citlivě představil všechny přítomné, vycházejíc z ústředního tématu encykliky „Deus caritas est“. Při této významné události bych mu rád vyjádřil svou vděčnost za službu, kterou po mnoho let věnoval papeži a Svatému stolci, zejména jako státní tajemník, a prosím Pána, aby ho odměnil za dobro, které vždy moudře a s horlivým nadšením pro poslání Církve konal.

Rovněž tak patří mé speciální blahopřání kardinálu Tarcisio Bertonemu za nový úkol, kterým jsem ho pověřil. Také bych rád všechny tyto pocity přenesl na ty, kteří v tomto roce vstoupili do služeb Římské kurie nebo úřadu, přičemž s láskou a vděčností vzpomínáme na ty, které Pán povolal z tohoto světa k sobě.

Tento rok spěje ke konci – a jak jste Vaše Eminence řekl – přetrvává v naší mysli; hluboce se do ní vtiskly hrůzy války, která se rozpoutala poblíž Svaté země, jakož i všeobecná hrozba střetu kultur a náboženství – je to nebezpečí, které nyní hrozí v této historické době.

Problém cest směrujících k míru se tak stal prvotní výzvou pro všechny, kteří se obávají o lidstvo. To platí zejména pro církev, pro kterou slib, jenž ji provázel od počátku, znamenal i odpovědnost a úkol: „Sláva Bohu na výsostech a na zemi pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení“ (Lk 2, 14).

Tento andělský pozdrav pastýřům v noci narození Ježíše v Betlémě zjevil neoddělitelnou spojitost vztahu lidí k Bohu a jejich vztahu vzájemného.

Pokoj na zemi nelze nalézt bez smíření s Bohem, bez harmonie mezi nebem a zemí.

Tato souvislost tématu „Bůh“ s tématem „Pokoj“ byla určujícím hlediskem čtyř mých Apoštolských cest letošního roku a rád bych je teď zde připomenul. Především to byla má první pastorační návštěva v **Polsku**, zemi, ve které se narodil náš milovaný papež Jan Pavel II. Tato cesta do jeho vlasti byla pro mě i soukromou událostí. Považoval jsem za svou niternou povinnost projevit mu vděk a uznání za všechno, co on během čtvrt století své služby učinil pro mne osobně a především pro Církev i pro celý svět.

Jeho největším darem nám všem byla jeho neochvějná víra a radikalismus jeho oddanosti odkazu. Jeho mottem bylo „Totus tuus“. V tom se odráželo celé jeho bytí. Ano, on odevzdal beze zbytku sám sebe Bohu, Kristu, Matce Kristově, Církvi: službě Spasiteli a vykoupení člověka. Sám pro sebe nežádal nic. Nenechal si nic a až do konce byl zapálen pro svou víru. Ukázal nám tím, jak lidé dneška mohou věřit v Boha, v živého Boha, který se nám přiblížil v Kristu. Zároveň nám tím předvedl, že oddané celoživotní obětování sama sebe je možné. Právě odevzdáním se stává se život velkým, rozsáhlým a plodným.

V Polsku, kdekoliv jsem byl, všude jsem nacházel radost z víry. „V radosti z Pána je vaše síla“ – toto slovo uprostřed ubohosti nového začátku, které volal starozákonní Ezdráš na lid Izraele, který se právě vracel z Vyhnanství (Neh 8, 10), zde mohlo být hmatatelně zakoušeno. Byl jsem hluboce dojat velkou srdečností, se kterou jsem byl všude přijat. Lidé ve mně viděli Petrova nástupce, kterému byl svěřen pastýřský úřad pro celou Církev.

LITÚRGIA DE LA PARAULA / BOHOSLUŽBA SLOVA

Primera lectura – Salm – Segona lectura – Al·leluia / První čtení – Responsoriální žalm – Druhé čtení – Aleluja

Paraula de Déu. **Us lloem, Senyor.**

Evangeli

El Senyor sigui amb vosaltres. **I amb el vostre esperit.**
Lectura de l'evangeli segons sant N. **Glòria a vós, Senyor.**
Paraula del Senyor. **Lloança a vós, oh Crist.**

Homilia

Professió de fe / Vyznání víry

Símbol de Nicea-Constantinoble / Nicejsko-cařihradské vyznání víry

Crec en un sol Déu, Pare totpoderós, creador del cel i de la terra, de totes les coses visibles i invisibles. I en un sol Senyor, Jesucrist, Fill unigènit de Déu, nascut del Pare abans de tots els segles. Déu nat de Déu, Llum resplendor de la Llum, Déu veritable nascut del Déu veritable, engendrat, no pas creat, de la mateixa naturalesa del Pare: per ell tota cosa fou creada. El qual per nosaltres els homes i per la nostra salvació, davallà del cel. I, per obra de l'Esperit Sant, s'encarnà de la Verge Maria, i es féu home. Crucificat després per nosaltres sota el poder de Ponç Pilat; patí i fou sepultat, i ressuscità el tercer dia, com deien ja les Escriptures, i se'n pujà al cel, on seu a la dreta del Pare. I tornarà gloriós a judicar els vius i els morts, i el seu regnat no tindrà fi. Crec en l'Esperit Sant, que és Senyor i infon la vida, que procedeix del Pare i del Fill. I juntament amb el Pare i el Fill és adorat i glorificat; que parlà per boca dels profetes. I en una sola Església, santa, catòlica i apostòlica. Professo que hi ha un sol baptisme per a perdonar el pecat. I espero la resurrecció dels morts, i la vida de la glòria. Amén.

Símbol dels apòstols / Apoštolské vyznání víry

Crec en un Déu, Pare totpoderós, creador del cel i de la terra, I en Jesucrist, únic Fill seu i Senyor nostre; el qual fou concebut per obra de l'Esperit Sant, nasqué de Maria Verge; patí sota el poder de Ponç Pilat, fou crucificat, mort i sepultat; davallà als inferns, ressuscità el tercer dia d'entre els morts; se'n pujà al cel, seu a la dreta de Déu, Pare totpoderós; i d'allí ha de venir a judicar els vius i els morts. Crec en l'Esperit Sant; la santa Mare Església catòlica; la comunió dels sants; la remissió dels pecats; la resurrecció de la carn; la vida perdurable. Amén.

Pregària dels fidels / Přímluvy

Preguem el Senyor. **Us ho demanem, Senyor.**

LITÚRGIA DE L'EUCARISTIA / BOHOSLUŽBA OBĚTI

Cant d'ofertori / Zpěv k přípravě darů

Preparació de les ofrenes / Příprava obětních darů

Us beneïm, Senyor, Déu de l'univers, per aquest pa que hem rebut de la vostra bondat i que és fruit de la terra i del treball dels homes; us el presentem perquè es converteixi per a nosaltres en pa de vida. **Que Déu sigui beneït per sempre.**

Us beneïm, Senyor, Déu de l'univers, per aquest vi que hem rebut de la vostra bondat i que és fruit de la vinya i del treball dels homes: us el presentem perquè es converteixi per a nosaltres en beguda espiritual. **Que Déu sigui beneït per sempre.**

Pregueu, germans perquè aquest sacrifici, meu i vostre, sigui agradable a Déu Pare omnipotent. **Que el Senyor rebi de mans vostres aquest sacrifici, a lloança i glòria del seu nom, i també per al nostre bé i de tota la seva santa Església.**

Oració de les ofrenes / Modlitba nad dary

Amén.

Diàleg inicial / Vstupní rozhovor

El Senyor sigui amb vosaltres. **I amb el vostre esperit.**
Amunt els cors. **Els elevem al Senyor.**
Donem gràcies al Senyor, Déu nostre. **Cal fer-ho i és de justícia.** ...

Prefaci / Preface

Sant / Svatý

Sant, sant, sant és el Senyor, Déu de l'univers. El cel i la terra són plens de la vostra glòria. Hosanna a dalt del cel. Beneït el qui ve en nom del Senyor. Hosanna a dalt del cel.

Pregària eucarística / Eucharistická modlitba

... Preneu i mengeu-ne tots, que això és el meu cos, entregat per vosaltres.

Preneu i beveu-ne tots, que aquest és el calze de la meva sang, la sang de l'aliança nova i eterna, vessada per vosaltres i per tots els homes, en remissió dels pecats. Feu això que és el meu memorial. Proclameu el misteri de la fe / **Tajemství víry**

Anunciem la vostra mort, confessem la vostra resurrecció, esperem el vostre retorn, Senyor Jesús. (Heus aquí el sagrament de la nostra fe. **Cada vegada que mengem aquest pa i bevem aquest calze, anunciem la vostra mort, esperem el vostre retorn, Senyor Jesús.**) (Aclameu el misteri de la redempció. **Salvador del món, salveu-nos, vós que ens heu alliberat per la vostra creu i la vostra resurrecció.**) ...

Doxologia / Doxologie

Per ell, amb ell i en ell, Vós, Déu Pare omnipotent, en la unitat de l'Esperit Sant, rebeu tot honor i tota glòria pels segles dels segles. **Amén.**

Ritu de la Comunió / Obřad přijímání

Fidels a un manament del Salvador, i seguint el seu diví mestratge, gosem dir:

Spatřili toho, který navzdory všem svým lidským slabostem přijímá slova Páně: „Pas moje ovce“ (srov. Jan 21, 15 – 19), viděli nástupce toho, kterému Ježíš u Césareje Filipovy řekl: „Ty jsi Petr – Skála – a na té skále zbuduji svou církev“ (Mt 16, 18). Petr sám nebyl skálou, ale slabým a váhajícím člověkem. Pán však chtěl právě z něj učinit skálu a tím ukázat, že skrze slabého člověka pevně podpírá svou Církev a udržuje ji jednotnou.

Tak se návštěva v Polsku stala pro mě oslavou katolictví v nejhlubším slova smyslu. Kristus je náš pokoj a znovu spojuje ty, kdo byli rozděleni: přes všechny historické a kulturní rozdíly je On tím smířením. Působením Petrovy služby prožíváme tuto sjednocující sílu víry, která stále znovu začíná z mnoha národů budovat jednotný lid Boží. S opravdovou radostí jsme prožívali skutečnost, že i když přicházíme z mnoha národů, vytváříme jeden lid Boží: jeho Církev svatou.

Z tohoto důvodu může být Petrova služba viditelným znamením, zaručujícím jednotu a tvořícím konkrétní celek. Za tento dojemný zážitek z katolicity bych rád ještě jednou výslovně a z celého srdce církvi v Polsku poděkoval.

V mém putování po Polsku nemohu opomenout návštěvu Osvětimi-Birkenau, místa nejkrutějšího barbarství, pokusu vyhladit lid Izraele, zmařit tak jejich vyvolení Bohem a tím vymazat samotného Boha z historie.

Velkou útěchou pro mne bylo, když jsem spatřil na nebi duhu ve chvíli, kdy jsem tváří v tvář hrůze onoho místa a v postoji Joba, který volá k Bohu otřesen jeho zdánlivou nepřítomností, zároveň ale podpořen jistotou, že i když On mlčí, nepřestává existovat a být s námi. Tato duha byla jakoby odpovědí: „Ano, já jsem, a slova zaslíbení, Smlouvy, která jsem pronesl po potopě, jsou platná dodnes (srov. Gn 9, 12 – 17).

Návštěva španělské **Valencie** probíhala ve znamení témat manželství a rodiny. Bylo pěkné naslouchat před shromážděním lidí všech kontinentů svědectvím manželských párů – požehnaných houfem dětí – které se nám představily a hovořily o svých vlastních cestách ve svátosti manželství a ve svých velkých rodinách.

Manželé netajili skutečnost, že prožívali také těžké dny, že museli přestát krizová období. Přesto právě snahou dennodenně podporovat jeden druhého, právě tím, že vždy znovu přijímali jeden druhého ve zkouškách každodenního strádání, když zplna žili a protrpěli své počáteční „ano“, právě když na evangelní cestě „odevzdali sami sebe“, postupně dozrálo, znovu se našli a stali se šťastnými. Jejich „ano“ jeden druhému ve vytrvalosti na této cestě a v síle svátosti, kterou je Kristus, se stalo velkým „ano“ jim samotným, jejich dětem, Bohu Stvořiteli a Vykupiteli, Ježíši Kristu. Svědectvím těchto rodin nás zaplavila vlna radosti, ne veselosti omezené a povrchní, která velmi rychle mizí, ale radosti zrající také v utrpení, radosti sahající až do hloubky a opravdově osvobozující člověka.

Před těmito rodinami a jejich dětmi, před těmito rodinami, v nichž si generace podávají ruce a budoucnost se stává přítomností, prostoupil mou duši problém Evropy, která jakoby už dále nechtěla mít děti. Cizincům se tato Evropa zdá být unavenou, dokonce to vypadá, že má v úmyslu zmizet z historie. Proč tomu tak je? To je závažná otázka. Odpovědi jsou zajisté velmi spletité. Před nalézáním těchto odpovědí je vhodné poděkovat mnoha manželským párům v naší Evropě, které i dnes říkají „ano“ dětem a podstupují těžkosti, které to přináší: sociální a finanční otázky, jakož i starosti a každodenní námahu; odevzdanost nutná k tomu, mít děti, otvírá cestu do budoucnosti. Poukaz na tyto obtíže snad též vyjasňuje důvody, proč se riziko mít děti zdá mnohým příliš velké.

Dítě potřebuje milující pozornost. To znamená: dětem musíme věnovat nějaký svůj čas, čas svého života. Avšak právě tato „surovina“ života – čas – se zdá být stále vzácnější. Ten čas, který máme k dispozici, stačí k naplnění vlastního života, jak bychom se ho mohli vzdát ve prospěch někoho jiného? Mít čas a dávat čas – to je pro nás konkrétní způsob naučit se dávat sám sebe.

Oració del Senyor / Modlitba Páně

Pare nostre, que esteu en el cel: sigui santificat el vostre nom; vingui a nosaltres el vostre Regne; faci's la vostra voluntat, així a la terra com es fa en el cel.

El nostre pa de cada dia doneu-nos, Senyor, el dia d'avui; i perdoneu les nostres culpes, així com nosaltres perdonem els nostres deutors; i no permeteu que nosaltres caiguem a la temptació, ans deslliureu-nos de qualsevol mal.

Allibereu-nos, Senyor, de tots els mals; feu que hi hagi pau als nostres dies, i per la vostra misericòrdia, guardeu-nos de pecat i de qualsevol pertorbació: mentre esperem l'acompliment de la nostra esperança, la manifestació de Jesucrist, el nostre Salvador. **Perquè són vostres per sempre, el regne, el poder i la glòria.**

Ritu de la pau / Pozdravení pokoje

Senyor nostre Jesucrist, que diguéreu als apòstols: Us deixo la pau, us dono la meva pau, no mireu els nostres pecats, sinó la fe de l'Església, i doneu-li aquella pau i aquella unitat que vós vau demanar. Vós que viviu i regneu pels segles dels segles. **Amén.**

La pau del Senyor sigui sempre amb vosaltres. **I amb el vostre esperit.**

Doneu-vos la pau. **La pau sigui amb tu. I amb el teu esperit. Pau i Bé!**

Fracció del Pa / LÆmÆní Chleba

Anyell de Déu, que lleveu el pecat del món, tingueu pietat de nosaltres.

Anyell de Déu, que lleveu el pecat del món, tingueu pietat de nosaltres.

Anyell de Déu, que lleveu el pecat del món, doneu-nos la pau.

Comunió / Přijímání

Mireu l'Anyell de Déu, mireu el qui lleva el pecat del món. Feliços els convidats a la seva taula. **Senyor, no sóc digne que entreu a casa meva; digueu-ho només de paraula, i serà salva la meva ànima.**

El Cos de Crist. **Amén.** (La Sang de Crist. **Amén.**) (El Cos i la Sang de Crist. **Amén.**)

Cant (Antífona) de Comunió / Antifona k přijímání

Oració de postcomunió / Modlitba po přijímání

Amén.

COMIAT / ZÁVĚREČNÉ OBŘADY

El Senyor sigui amb vosaltres. **I amb el vostre esperit.**

Que us beneeixi Déu totpoderós, Pare, Fill + i Esperit Sant. **Amén.**

Germans, aneu-vos-en en pau. **Donem gràcies a Déu.**

http://www.tarraconense.cat/index.php?id=34&inc=pregar

a Fr. Josep M. Massana, ofm

ORDRE DE LA MISSA / MEŠNÍ ŘÁD

OBRÁZEK LIBERECKÝCH FARNOSTÍ
6. 2. 2007 / Číslo 3 / Ročník 5 – PŘÍLOHA

RITUS INICIALS / VSTUPNÍ OBŘADY

Cant (Antífona) d'entrada / Vstupní zpěv

Senyal de la Creu / Znamení kříže

En el nom del Pare i del Fill + i de l'Esperit Sant. **Amén.**

Salutació litúrgica / Pozdrav

Que la gràcia de nostre Senyor Jesucrist, l'amor de Déu Pare i el do de l'Esperit Sant sigui amb tots vosaltres. **I amb el vostre esperit.**

Acte penitencial / Úkon kajícnosti

Germans: preparem-nos a celebrar els sants misteris, reconeixent els nostres pecats. **Jo confesso a Déu totpoderós i a vosaltres, germans, que he pecat, per culpa meva, de pensament, paraula, obra i omissió. Per això, demano a la Verge Maria, Mare de Déu, als àngels i als sants, i a vosaltres, germans, que pregueu per mi a Déu, nostre Senyor.**

Que Déu omnipotent s'apiadi de nosaltres, ens perdoni els pecats i ens dugui a la vida eterna. **Amén.**

Kyrie / Kyrie

Senyor, tingueu pietat. **Senyor, tingueu pietat.**

Crist, tingueu pietat. **Crist, tingueu pietat.**

Senyor, tingueu pietat. **Senyor, tingueu pietat.**

Glòria / SlÆva na výsostech Bohu

Glòria a Déu a dalt del cel i a la terra pau als homes que estima el Senyor. Us lloem, us beneïm, us adorem, us glorifiquem, us donem gràcies per la vostra immensa glòria. Senyor Déu, Rei celestial, Déu Pare omnipotent. Senyor, Fill unigènit, Jesucrist. Senyor Déu, Anyell de Déu, Fill del Pare; vós, que lleveu el pecat del món, tingueu pietat de nosaltres; vós, que lleveu el pecat del món, acolliu la nostra súplica. Vós, que seieu a la dreta del Pare, tingueu pietat de nosaltres. Perquè vós sou l'únic Sant, vós l'únic Senyor, vós l'únic Altíssim, Jesucrist, amb l'Esperit Sant en la glòria de Déu Pare. Amén.

Col lecta / Vstupní modlitba

Preguem [...] Déu, pels segles dels segles. **Amén.**

v r. 860) a Holmgard – pozdější Novgorod (Varjag Rurik, legendární zakladatel ruské dynastie v r. 862). Varjagové-Rusové vytvořili obchodní vodní cesty od Baltského moře přes ruská jezera a řeky a Černé moře (cesta od Varjagů k Řekům) do Konstantinopole, po Volze přes Kaspické moře až do arabského Bagdádu. Konstantinopol několikrát marně dobývali (850, 907, 941, 1043). Museli se spokojit obchodními smlouvami a tím, že od r. 989 tvořili část císařské gardy v Byzanci.

Hlavním střediskem doma byla v této době Birka, opevněné město s přístavem na ostrově v jezeře Mälaren, 30 km na západ od Stockholmu. Toto místo navštívil v polovině 9. stol. franský sv. Ansgar, v letech 847 – 865 biskup v Brémách. Jeho misie však byla neúspěšná. Křest sice kolem roku 994/995 v Dánsku přijal Erik VII. Vítězný, později se však vrátil k pohanským božstvům. Postupné přijímání křesťanství začalo až poté, co se dal roku 1008 pokřtít Erikův syn, vikinský náčelník a král říše Svearike Olof II. Eriksson Švédský, zvaný Olof Skötkonung. První biskupství Skara bylo ale založeno už asi roku 990. Druhé biskupství Sigtuna je založeno kolem roku 1050 (neexistovalo dlouho), třetí kolem roku 1100 v Linköpingu na východní části biskupství Skara.

Nejznámějším králem této doby je Erik IX., který roku 1157 úspěšně zahájil podmaňování Finska. Dále na východ ho však zastavil jeden z největších hrdinů Rusi, sv. Alexandr Něvský, který porazil švédská vojska v bitvě na řece Něvě (15. 7. 1240) – a o rok později i jednotky řádu německých rytířů v tzv. ledové bitvě na Čudském jezeře (5. 4. 1242). První synoda v Linköpingu se konala roku 1152, roku 1273 se Uppsala stává arcibiskupstvím. Roku 1250 byl založen Stockholm jako hlavní město.

Sv. Birgitta či Brigit Švédská žila v letech 1304 až 1373. Ve 14. století byl vytvořen sněm (Riksdag) zástupců šlechty, duchovenstva a měst (později i sedláků). V roce 1397 byla uzavřena tzv. Kalmarská unie pod vedením Dánska a Erik Pomořanský (1381 – 1459) byl postupně korunován za krále švédského, dánského a norského. Kalmarská unie trvala do roku 1523, ale Švédsko se odtrhlo již roku 1448.

Po vymanění z dánského područí je králem roku 1523 zvolen Gustav Vasa či Eriksson. Vzniká samostatný švédský stát, dědičná monarchie, král roku 1527 zavádí luteránskou reformaci a vyhání ze země arcibiskupa Gustava Trolleho. Od 5. 3. 1593 byla luteránská Švédská církev přísně jediným povoleným náboženstvím ve Švédsku (Uppsala möte, synoda v Uppsale, 1. až 20. března) až do 19. století.

Roku 1630 Gustav II Adolf vyráží do třicetileté války. Švédsko se stává obrovskou mocností, jeho vojska jsou v Rusku, Polsku, Rakousku, Českých zemích a Německu. Svým vstupem do třicetileté války zachránil protestanty před porážkou. Gustav Adolf vedl protestantská vojska při jejich zdrcujícím vítězství nad římskokatolickou armádou u Breitenfeldu v roce 1631. Roku 1648 zakotvil Vestfálský mír švédské zisky na kontinentu.

Až v letech 1700 – 1721 Švédsko narazilo. Karel II. napadl Rusko, byl ale u Poltavy roku 1709 Petrem Velikým poražen a ztratil téměř všechna území na kontinentu. Nastal konec Švédska jako velmoci.

1808 – 1818 přišlo Švédsko také o Finsko – ve prospěch Ruska –, ale získalo Norsko, které se osamostatnilo roku 1905. Pomalé náboženské uvolňování začalo v roce 1860 přijetím zákona, který rušil vyhnanství pro ty, kdo odpadli od luteránství. Je pozoruhodné, že tento proces uvolňování výlučnosti Švédské církve není dosud plně ukončen.

Lze říci, že v současné době se Švédsko nachází v úpadku. Je jedním z nejštědřejších sociálních států – jeho znakem je obrovské zdanění úplně všeho. Životní úroveň se na vysoké úrovni udržuje jen díky nezměrnému přírodnímu bohatství. V Obrázku jsme již uvedli, že švédští socialisté byli po bolševickém Rusku a Islandu (1935) třetí na světě, kteří povolili potraty. Symbolem Švédska poslední třetiny minulého století spolu s Olofem Palmem byla volně nabízená pornografie a masivní používání alkoholu a drog. Psali jsme už také o „švédském modelu“ tzv. nové rodiny, který hrozí i České republice; podobně je tomu s tzv. politickou korektností a dalšími příznaky rozkládající se společnosti.

Josef Ježek, br. Felix OFM

K tomuto problému se ještě přidává složitá kalkulace: podle jakých pravidel máme zabezpečit dítěti jeho vývoj správným směrem a jakým způsobem můžeme zároveň ctít jeho svobodu? Ten problém se stal tak složitým také proto, že si už nejsme jisti, které normy máme předávat; protože už nevíme, které jsou správné projevy svobody, jaký je správný způsob života, co je morálně správné a co je naopak nepřijatelné.

Moderní duch ztratil svou orientaci a tato ztráta orientace nám znemožňuje ukazovat ostatním pravou cestu. Dokonce se tento problém stále prohlubuje. Dnešní člověk trpí nejistotou z budoucnosti. Jé přípustné poslat někoho do této nejisté budoucnosti? Zkrátka, je dobré být osobou? Tato hluboká ztráta sebedůvěry – plus přání mít celý svůj život pro sebe – je snad tím nejhlubším důvodem, proč se risiko mít děti zdá mnohým téměř nepřijatelné. Vskutku, předat odpovědně život můžeme jen potud, pokud jsme schopni předat něco víc, než jen pouhý život biologický, tj. smysl, jenž zvítězí dokonce i v krizích historie, které přijdou, a jistotu v naději, která je silnější než mraky zatemňující budoucnost.

Pokud si však znovu neosvojíme základy života – jestliže nenalezneme v nové cestě jistotu víry – bude stále méně možné svěřovat druhým dar života a posílat je do neznámé budoucnosti.

Úzce s tím konečně souvisí také problém definitivních rozhodnutí: může se člověk zavázat navždy? Může říci „ano“ pro celý svůj život? Ano, může. Byl pro to stvořen. Právě takto se realizuje svoboda člověka a takto se vytváří a roste posvátná souvislost manželství, když se toto stává rodinou a tvoří budoucnost.

Na tomto místě nemohu zamlčet své obavy, týkající se zákonodárství pro neoddané (de facto) páry. Mnohé tyto páry si zvolily tuto cestu, protože – alespoň v této chvíli – se necítí být schopny přijmout právně uspořádané a závazné soužití v manželství. Proto raději chtějí setrvat v prostém neoddaném (de facto) stavu.

(Dokončení příště)

Projev k Římské kurii u příležitosti hodnocení roku 2006 a pronesení vánočních přání
(http://212.77.1.245/news_services/bulletin/news/19498.php?index=19498&po_date=22.12.2006&lang=en)
Překlad z italštiny
Dana Rezková

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti

1. Co znamená slovo Izrael?
a) Bojovník Boží.
b) Bůh je všemohoucí.
c) Bůh zachraňuje.

2. Kdo z uvedených nebyl Jákobovým synem?
a) Izachar.
b) Izmael.
c) Josef.

3. Jak se jmenovalo hlavní město izraelského království?
a) Jericho.
b) Jeruzalém.
c) Řím.

4. Kdy se čte při mši sv. evangelium?
a) Po responsoriálním žalmu nebo po 2. čtení.
b) Po závěrečné modlitbě.
c) Před responsoriálním žalmem.

5. Která liturgická barva se užívá ve všední dny mezidobí?
a) Červená.
b) Strakatá.
c) Zelená.

6. Co děláme na Popeleční středu?
a) Držíme půst od masa a půst újmy.
c) Jdeme na zábavu.
c) Sedneme si do popela.

7. Kdo řekl „Ať se mi stane podle tvého slova.“?
a) Celník Zacheus na fíkovníku.
b) Panna Maria při andělově zvěstování.
c) Zachariáš v chrámě.

8. Které podobenství vypráví o Božím milosrdenství?
a) O marnotratném otci.
b) O marnotratném synu.
c) O milosrdném samaritánovi.

9. Jaké je nejznámější poutní místo ve Francii?
a) Bretaň.
b) Lurdy.
c) Paříž.

10. Jak můžeme přeložit jméno Adam?
a) Otec živých.
b) Spravedlivý.
c) Ze země vzatý.

Test pro dospělé

1. Co to je Turínské plátno?
2. Proč „jezovita“ Antonín Koniáš upaloval české knihy?
3. Jak se jmenoval velekněžův služebník, kterému Petr uťal ucho?
4. Co to byl jansenismus?
5. Jak nazval Jakub místo, kde se mu ve snu zjevil Hospodin?
6. Je možné v dnešní době souhlasit s materialismem?
7. Co to je Tóra?
8. Jak se jmenovaly kameny, které velekněz nosil v náprsníku?
9. Co víme o svatém Ignáci z Loyoly?
10. Jak nazval Jan Křtitel Ježíše, když se s ním setkal u Jordánu?

Odpovědi testu pro dospělé z minulého čísla

1. Před téměř 28 lety, 4. 3. 1979 byla ohlášena první encyklika Jana Pavla II. *Redemptor hominis*. „Chtěl jsem, aby se stala velkým hymnem radosti z faktu, že člověk byl spasen skrze Krista – spasen na duchu a těle,“ řekl Jan Pavel II. v rozhovoru s Georgem Weiglem, autorem biografické knihy Svědek naděje. Encyklika *Redemptor hominis* (Vykupitel

Křesťan

Na zastávce autobusu tady v Jeruzalémě nás bylo plno lidí: Přišel tam taky jeden takový podivný člověk, pořád něco opatrně hledal po kapsách. Pomyslel jsem si, že to by mohl být terorista.

Začal jsem se úpěnlivě modlit za nás, co jsme tam byli. A ten muž se po chvíli sebral a šel dál.

To byl zázrak.

Dialog

V kupé spolu jedou muslim, žid a křesťan.

Námět
Karel Korous
Ilustrace
br. Michal OFM

K sešitku na cesty

Do tohoto čísla jsou vloženy mešní texty s odpověďmi lidu v katalánštině.

O Katalánsku a o církvi v této zemi pojednáme v létě společně se Španělskem.

(Švédsko – dokončení)

Jak jsme viděli, není pravdivým časté tvrzení, že do dějin prvních staletí po Kristu se nejvýznamněji zapsali Svearové. Nejvýznamnějšími totiž byli po dlouhá staletí Gótové a teprve po pádu jejich říše, od 8. století, nastává rozvoj království Svearů (Švédů) s centrem v Uppsale (Svearike – Sverige). Prosluli jako vikingové (mořeplavci, loupežníci); vikinští Švédové jsou známi jako Varjagové. Kromě nich vikinským způsobem žili i norské a dánské kmeny (norští vikingové se dostali až do Ameriky). Svearové spolu s obyvateli Gotlandu ovládli Baltské moře a vytlačili fríské obchodníky. V 9. století byli Varjagové povoláni východními Slovany na pomoc proti Chazarům (národ, který vytvořil království severně od Kavkazu k dolnímu toku Volhy). Ovládli Kijev (Varjagové Askold a Dir asi

Babička tu sedí svátečně oblečená v křesle pod lampou a háčkuje. Rozčilený dědeček volá:

„To je hrůza, dvě hodiny tam na tebe čekám a ty dřepíš doma! Zapomněla jsi na naše rande?“

„Ale nezapomněla, naši mě dneska nepustili.“

Jak se muslim, žid a křesťan setkali se zázrakem.

Muslim

Musel jsem plnit příkaz Hamásu: Pod pohrůžkou vyvraždění mé rodiny jsem měl předat jejich spojce tisíc dolarů a pak se s bombou odpálit na jedné zastávce autobusu. Peníze jsem ztratil a bomba nevybuchla. Chtěl jsem utéct, ale oni mě sledovali, zatáhli mě do jednoho domu a začali mě bít.

Začal jsem se úpěnlivě modlit – a oni se najednou sebrali a utekli.

To byl zázrak.

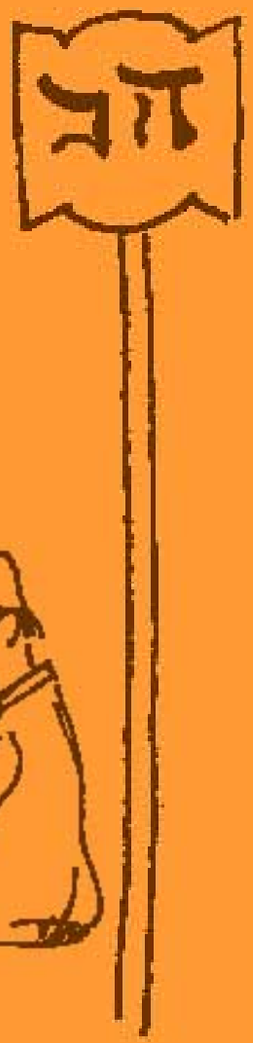

Žid

Před domem v Jeruzalémě máme autobusovou zastávku: Dívám se z okna, autobus odjíždí a na chodníku leží tisíc dolarů. Co dělat? – byla sobota.

Začal jsem se úpěnlivě modlit – a najednou vidím, že všude okolo mě je pátek, ale dál že už je sobota. A tak jsem šel a peníze si vzal.

To byl zázrak.

člověka) představila světu náčrt opravdového, křesťanského humanismu, promýšleného řadu let knězem, biskupem a kardinálem Wojtylou a zároveň program pontifikátu Jana Pavla II. Hledí totiž do budoucnosti, mluví o novém adventu církve i světa. Vtělení je výsostným dokladem Božího otcovství, jeho láskyplného vztahu k člověku. A na druhé straně Boží Syn potvrzuje „velikost, hodnotu a důstojnost“ člověka; Boží lásky, která dává sebe, je větší než hřích, než odcizení a každá lidská slabost. Křesťanství má co říct dnešnímu světu: radostnou zvěst, evangelium. Z této perspektivy je třeba pohlížet na další téma, kterou jsou lidská práva. Církev musí střežit lidskou svobodu, aby se nezpronevěřila Boží lásce, která stvořila svět a zachovává ho při životě. Pravá svoboda pak ze své podstaty hledá pravdu. Lásku nacházíme ve svobodě a svoboda vede k pravdě – v tom tkví podstata křesťanského humanismu.

Jan Pavel II. v encyklice *Redemptor hominis* analyzuje také situaci současného světa, do kterého církev se svým poselstvím, zakotveným v nevyčerpatelné lásce Boží. Odpověď na hrozby totalitních systémů, terorismu a rozpadu hodnot se hledá ve formulaci lidských práv. Do jejich čela řadí Jan Pavel II. od počátku svého pontifikátu náboženskou svobodu. Ne ovšem jako protěžování svých zájmů, ale jako výsledek pozorného uvažování o člověku.

„Omezování náboženské svobody a její porušování je v rozporu s lidskou důstojností a s objektivními lidskými právy ... jde nepochybně o radikální nespravedlnost vůči tomu, co je obzvláště hluboko vštípeno člověku a co je autenticky lidské. Vždyť dokonce i nedostatek náboženského cítění a atheismus jsou jen ve vztahu k náboženství a víře. Je proto těžké přijmout třeba i jen z „čistě lidského hlediska“ postoj, která dává jen atheistům práva ve veřejném a společenském životě, zatímco věřící ... jsou sotva trpěni, anebo se s nimi jedná jako s druhořadými občany, anebo jsou – a to se skutečně děje – zcela zbaveni občanských práv.“

„Ježíš Kristus vychází člověku vstříc v každé době, i v dnešní, stejnými slovy: „Poznáte pravdu a pravda vás osvobodí.“ V těchto slovech je skryt jeden základní požadavek, zároveň však i výstraha. Požadavkem je čestný poměr k pravdě jako podmínce opravdové svobody, kdežto výstraha nás upozorňuje, abychom se vyvarovali každé zdánlivé, povrchní a jednostranné svobody, takové, která neproniká celou pravdu o člověku a o světě. I dnes, po dvou tisících letech se nám Kristus jeví jako ten, kdo přináší člověku svobodu založenou na pravdě, kdo osvobozuje člověka od toho, co ho omezuje, co ho pokřivuje, co tuto svobodu láme u samých kořenů, v jeho duši, srdci a vědomí.“

- Podle Radia Vatikán, Redemptor Hominis (Encyklika Jana Pavla II. Vykupitel světa, Nakladatelství Zvon, Praha 1996) a životopisu papeže Jana Pavla II. (George Weigel, Svědek naděje, Nakladatelství Práh, Praha 2000, s. 288 – 289); obě tyto publikace doporučujeme.

2. Albert Schweitzer byl protestantský teolog, varhanní virtuóz a lékař. Narodil se roku 1875 v Alsasku. V dospělém věku začal studovat medicínu a po ukončení studií odešel do Lambaréné ve Francouzské rovníkové Africe (od roku 1960 Gabun). Tam založil nemocnici proti tropickým nákazám a nemocem. Aby získal pro svou nemocnici finanční prostředky, pořádal koncerty a přednášky a snažil se upoutat pozornost světové veřejnosti k problémům Černé Afriky (dnešní název Subsaharská Afrika). V roce 1952 obdržel Nobelovu cenu míru. Zemřel roku 1965 v Lambaréné.

3. Příkladem pilnosti v knize Přísloví je mravenec (Př 6, 6).

4. Relikviář je schránka v níž se uchovávají ostatky svatých. Většinou je zdobena.

5. Odpověď přineseme pro nedostatek místa příště.

6. Roger Schütz, zvaný bratr Roger se roku 1940 usadil sám v Taizé, malé vesničce v Burgundsku. Byl synem protestantského pastora – tzv. reformované evangelické církve. V roce 1942 se k němu připojili další zájemci. Hlavní zásady jejich života: pravidelná společná modlitba, práce, pohostinnost. O Velikonocích 1949 se prvních sedm z nich rozhodlo pro společný život a složilo evangelní sliby (čistoty, chudoby, poslušnosti představenému). Bratři pocházejí z různých společenství, hlásících se ke křesťanství,

a jsou mezi nimi, se svolením pařížského kardinála, i katoličtí laici a kněží. Všichni tak vytvářejí vlastní mužské společenství, jehož byl bratr Roger představeným; je zde zhruba 200 členů. Ústředním bodem vesnice je kostel smíření. Na uvedenou cestu přivedl bratra Rogera osobní zážitek, který popsal tak, že dvouletý pobyt u jedné katolické rodiny mu dal poznat „oboustranné nedostatky vzájemného ekumenického porozumění jedněch pro druhé.“ Jeho reakce byla: „Rozhodl jsem se vzdát se všeho, co mne na podobném způsobu života křesťanů odpuzovalo, a svým vlastním životem uskutečnit povolání k jednotě.“ Každoročně přichází do Taizé až 150 000 většinou mladých lidí ze všech světadílů. V roce 1970 představený vyhlásil „koncil mládeže“. Na jeho zahájení v roce 1974 přišlo 40 000 mladých lidí. V roce 1988 bratra Rogera odměnilo UNESCO cenou Za výchovu k míru. Kromě toho dostal ještě šest dalších ocenění. V roce 2006 byl Roger Schutz ve věku 90 let zavražděn duševně vyšinutou ženou.

7. První kněz a král, o kterém se zmiňuje Písmo svaté, je Melchisedech (1 Mojž 14, 18).

8. Bretaňský/Bretonský mnich Pelagius (nezaměňovat s papeži Pelagiem I. – 556 až 561, nebo Pelagiem II. – 579 až 590) se narodil v Anglii kolem roku 354. Záhy přišel do Říma, kde pobyl delší čas, patrně v letech 384 – 410. Těšil se tam velké vážnosti pro svůj strohý život a pro svou propagaci asketického ideálu. Vpád Alaricha a dobytí Říma v r. 410 (minulý Obrázek, příloha, s. 9) donutily Pelagia k útěku do Kartága se spolumnichem a žákem Caelestiem. Teorie, jež hlásali, záhy způsobily mnoho rozpaků a vyvolaly zákrok a obžaloby milánského jáhna Paulina a první odsouzení jednou ze synod v Kartágu – v r. 411. Nejprve Pelagius a po něm Caelestius odešli z Afriky do Palestiny, ale jejich nauku bylo třeba vyvrátit.

První, kdo se rozhodně proti nim postavil, byl sv. Augustin. Nauka Pelagia a jeho následovníků má v podstatě základ morálně-asketicko-stoický: člověk je schopen vlastními mravními silami zachovávat Boží přikázání a spasit se. Milost je mu dána pouze k usnadnění jeho snahy, není to vnitřní dar, který osvěcuje, přeměňuje a posiluje člověka, ale pouze cosi vnějšího, co působí silou příkladu: takový je Starý zákon, Nový zákon i samotné učení Kristovo. Důsledky z toho vyplývající jsou na první pohled jasné: popření dědičného hříchu, popření nutnosti křtu, popření účinnosti pokání. V boji proti těmto bludům se naskytla Augustinovi příležitost k prohloubení nauky o milosti a svobodě člověka.

9. Svatý Lucifer, biskup z Cagliari, se vynořuje v dějinách pouze při příležitosti synody v Miláně v roce 355. Není o něm nic známo z dřívějších dob. Víme, že přišel do Říma k papeži Liberiovi (352 až 366) a od papeže byl pověřen odebrat se jako jeho vyslanec k císaři Konstanciovi ll. (v úřadě 337 až 361) v době, kdy se měly projednávat obžaloby vznesené ariány proti pravověrnému biskupu, sv. Atanášovi (o něm viz Obrázek roč. 3, č. 8, 10. 7. 2005, s. 6). Když přišel do Milána, napsal list sv. Eusebiovi, biskupu z Vercelli, aby jej přiměl k účasti na synodě. Během jednání, valnou měrou pod nátlakem a násilím, podepsali téměř všichni biskupové ariánské odsouzení Atanáše. Lucifer byl jedním z několika mála, kdo odmítli podepsat. Byl odsouzen k vyhnanství nejprve v Germanitii (Sýrie), pak v Eleuteropoli (Palestina) a konečně v Thebaidě (Egypt).

Když nastoupil na trůn Julián Odpadlík (Apostata, v úřadě 361 až 363), dal mu v roce 362 svobodu. Přísný Lucifer se ihned nato odmítl účastnit synody roku 363 v Alexandrii svolané sv. Atanášem. Mezitím se v Antiochii rozdělila křesťanská obec a tak vznikl rozkol trvající dvě století: jedna strana stála na straně biskupa Meletia, druhá podporovala proti němu kněze Paulina. Lucifer svým vášnivým a svévolným rozhodnutím vysvětil Paulina na biskupa Antiochie a tak rozkol ještě prohloubil. Zásah Eusebia z Vercelli zůstal bohužel bezvýsledný.

Lucifer odmítl přijmout rozhodnutí této synody, jež se usnesla na opatřeních proti biskupům, kteří se kompromitovali arianismem a nyní se toužili navrátit k pravověří – k Nicejskému vyznání víry. Po návratu do své diecéze v Cagliari se Lucifer uzavřel do svého nesmiřitelného odporu k arianismu. Jeroným (De Vír. ill. 95) sděluje, že zemřel za

císaře Valentiniána I. (v úřadě 364 až 375), kolem roku 370/371. Biskup Lucifer se připomíná 20. května.

Přísné stanovisko vůči všem těm, kteří se dali svést ariánskými naukami anebo je přijali ze strachu, sdíleli i jiní biskupové z těch mála, kteří bludům nepodlehli. Tak se vytvořila různá společenství a jedno z nich je označovalo jako „luciferiáni“.

10. Ostrov, na kterém se zachránil sv. apoštol Pavel po ztroskotání lodi, se jmenuje Malta (Sk 28, 1).

P. Ing. Antonín Sedlák, br. Felix OFM (odpověď č. 1) a kol.

Znáš Písmo svaté?

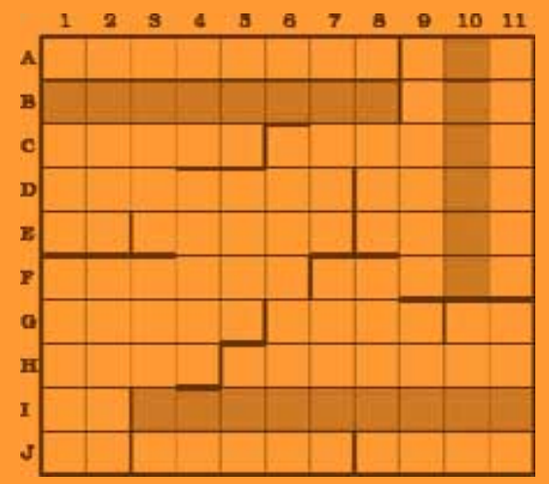

Komu byla určena povzbudivá slova?

„Budeš-li jednat správně, budeš chodit s …!“

Nápověda: Bude se číst v pondělí 12. února 2007.

VODOROVNĚ: A. Reprodukovat film na promítací stěně; pohonné hmoty (zkr.). - B. **1. díl tajenky**; pobídka. - C. Opak „tupá“; řecké pohoří dříve zasvěcené Múzám. - D. Utopit se (kniž.); polynéský povzbudivý nápoj. - E. Iniciály naší překladatelky z italštiny; váček všitý do oděvu; vražedné šílenství. - F. Odklon; islámské ozn. jinověrce. - G. Vojenský pozdrav; pluhem obracet a drobit půdu; iniciály jednoho z našich redaktorů. - H. Jedna z osob Nejsvětější Trojice; román prozaika Stokera. - I. Zn. bušlu; **2. díl tajenky**. - J. Zkr. knihy Starého zákona (jednoho z dvanácti malých proroků); okolní krajina; jezevčík (slang.).

SVISLE: 1. Prudký tok vody; lidský jedinec. - 2. Mřížka; udání doby dnem, měsícem a rokem. - 3. Odtékání; opak „vpravo“. - 4. Zhoubná epidemie; na pravé straně spřežení (nář.); iniciály bývalého rektora TU Liberec. - 5. Arabské jméno pro Ježíše; představený mužského kláštera; totéž. - 6. Iniciály vedoucího Karmelitánského knihkupectví v Liberci; zahradní keř s latami bílých květů. - 7. Flétna ze dřeva oranžovníku; mající vlastnosti připisované drakům. - 8. Palička k třecí misce; pánský šosatý kabát. - 9. Středoamerický stát; 1 000 kg. - 10. **3. díl tajenky**; zahradní bylina s vonnými květy. - 11. Hromadné krveprolití; první král Izraele.

Pomůcka: anata, flox, Ísá, naruc.

Ladislav Martinča

Liberecký úsměv

Zklamání po létech

Staří manželé vzpomínají, jaké to bylo krásné před šedesáti lety, když měli první rande a napadlo je - co kdybychom si to v sobotu v osm večer pod lípou na návsi zopakovali? Padlo „Ano“ - a přišla kýžená sobota.

Babička se už po obědě nastrojila, dědeček se posléze také vykoupal a oholil, v sedm se oblékl, v kůlně si vzal schovanou kytici a vesele naladěn pospíchá na náves. Čeká do půl deváté. V devět je už ale nervózní a v půl desáté se rozzlobený a celý prokřehlý vydává domů.

Z Oblastní charity Liberec

Od loňského roku je patronkou Domova pro matky s dětmi v tísni svatá Anna. Hebrejské jméno Anna znamená „milostná, laskavá“. Tato zbožná židovská žena pocházela z kněžského rodu Levi a po své matce z královského rodu Davidova, tedy Judova. Provdala se za sv. Jáchyma, který byl knězem v Jeruzalémském chrámě. V evangeliích o nich není žádných zpráv.

Zmiňuje se o nich jen apokryfní protoevangelium sv. Jakuba, v kterém se píše: *„Manželé Jáchym a Anna zachovávali Boží zákon bez úhony. Byli vzorem manželů. Své časné statky, výtěžek své práce, rozdělovali na tři díly: část chrámu, část chudým a třetí část užívali pro své potřeby.“* Dlouho neměli děti, což bylo považováno v židovském národě za prokletí. Po dvaceti letech očekávání a modliteb jim ale narození Marie podle uvedeného protoevangelia předpověděl anděl poté, co velekněz odmítl Jáchymovu oběť právě kvůli jejich dvacetiletému bezdětnému manželství. Po obvyklé době se jim narodila dcera, které dali jméno Mirjam – Marie (což mj. znamená Bohem milovaná). Ta se stala matkou Ježíšovou. Zda se toho sv. Anna dožila, není jisté. Uvádí se však, že zemřela ve vysokém věku.

Anna je patronkou Florencie, Innsbrucku a Neapole a lidé ji prosí za šťastný sňatek a manželství, za požehnání dětí, za šťastný porod. Za svou si ji berou matky, vdovy, hospodyně, dělnice, domácí zaměstnanci, horníci, tkalci, soustružníci, umělečtí truhláři, mlynáři, kramáři, provazníci, krejčí, krajkáři, čeledíni a ještě mnozí další.

Je zobrazována se šátkem na hlavě, se sv. Jáchymem a malou Marií, někdy i s Ježíškem. Spolu se sv. Jáchymem má v církevním kalendáři památku 26. července.

Hana Hladíková

Ve Vratislavicích nad Nisou

Od středy 7. března do soboty 10. března se bude konat **jarní prázdninový pobyt** školních dětí na Sněžné u Krásné Lípy. Přihlášky se na faře!

Ve čtvrtek 22. března proběhne v sále pod kaplí širokoúhlá **videoprojekce** BERLIN – město na Sprévě.

Od 14.00 německy pro SONN a další zájemce.

Od 16.00 a od 18.00 česky.

Shlédnete ruiny města po válce i dnešní výstavbu, významné kulturní pamětihodnosti jako např. Berliner Dom, Pergamon museum, Deutscher Dom, Brandenburger Tor, Reichstag, zámek Charlottenburg, Sanssouci ...

Pořad připravil Dipl. Ing.Julius Novak z Augsburgu

Všichni jste zváni!

V sobotu 24. března se uskuteční **sběr šatstva** na sídlišti.

Václav Vaněk

Z kroniky našich farností

25. prosince 2006 až 28. února 2007

Křtem byli mezi nás přijati:

Farnost Vratislavice nad Nisou

Miroslav Sidor

Řeckokatolická farnost Liberec

Jablonec nad Nisou

kostel Nejsvětějšího Srdce Páně

Adriana Marie Mamatová (4. 2. 2007)

vč. svátosti biřmování

Srdečně blahopřejeme.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili:

Farnost Ruprechtice

Naděžda Didová (1961)

Rozálie Ševcechová (1920)

duchovní správci

Rozšířené postní vydání

Vydává Římskokatolická farnost v Liberci - Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi.
Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV - Ruprechtice, datum vydání: 4. 3. 2007
tel. 485 120 004, (485 121 293), e-mail: liberec.ofmZquick.cz, dop. cena 5,- Kč, za obsah odpovídá P. Antonín OFM
Foto na titulní straně - P. Lukáš Bradna OFM, který je od 1. 3. 2007 administrátorem rochlické farnosti (P. Peter Wach OFM odchází do pražského konventu), sloužil na Popeleční středu v kostele Sv. Bonifáce, Ing. Jaroslav Andrš
Internetové stránky – libereckých farností: http://www.rkc-lbc.cz, – Oblastní charity Liberec: www.charitaliberec.cz
Prosíme čtenáře o návrhy a názory (i kritické) k časopisu i jednotlivým článkům

4. 3. 2007 / Číslo 4 / Ročník 5

Obrázek

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Protest proti zabíjení, Antonín 3

PASTORACE

Obrázek informuje – Mgr. Václav Vaněk 3
Liberecké misie
(čtvrtek 2. část) – Duchovní život jako cesta (3), br. Melichar OCarm. 5
Polská Velká novenna 1956 – 1966, Maciej Ruczaj 7
Přežil jsem a ptal jsem se Boha, proč ..., br. Tomáš Lesňák OFMConv. 9

DĚTI A MLÁDEŽ

Katolické oddíly ICHTHYS oznamují 11
Podivuhodné chvíle se Sluneční písní (4), RNDr. Miloslav Nevrlý 12

RODINA A ŠKOLA

Smlouva mezi Svatým stolcem a Českou republikou
aktuální otázka? Mgr. Jakub Kříž, MK ČR 13
Potraty táhnou světem – U nás už 50 let. Jak je to možné? br. Felix OFM 15

HISTORIE

Varhany – královský nástroj ve službách liturgie (19), Pavel Kozojed 18
K temnotám v české historii (5), Karel Korous 20
Československo a Vatikán během 2. světové války
– Situace církve v nacistickém Německu (2), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 22

ZPRÁVY Z DIECÉZÍ

Vojenský a špitální řád
svatého Lazara Jeruzalémského (2), Ing. Antonín Schauer KLJ 24

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Postní obnovy ve farnostech 24
Velikonoční beránek – duchovní obnova mužů 25
Ples se vydařil, Vojtěch Pavlík 26
Karmelitánské knihkupectví U sv. Antonína – Redakce doporučuje 27
Z Oblastní charity Liberec, Hana Hladíková, DiS 28
Ve Vratislavicích nad Nisou, Václav Vaněk 28
Z kroniky našich farností 25. prosince 2006 až 28. února 2007 28

PŘÍLOHA

Dokument: Jak Benedikt XVI. hodnotí rok 2006 (2)?

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti
Test pro dospělé
Odpovědi na otázky pro dospělé z minulého čísla, vč. otázky č. 5 z předminulého čísla
Znáš Písmo svaté? Křížovka
Liberecký úsměv

Kdo zrovna netančil a odpočíval, mohl se kochat pohledem na ceny losované v tombole. Krásné panorama na stole pod podiem tvořily zabijačkové pochoutky, pivo, praktický čistič Tomík, knihy a víno z knihkupectví U Sv. Antonína a mnoho dalších zajímavých a hodnotných cen. A tak se spousta peněženek otevřela a jejich majitelé rychle kupovali losy všech barev i speciálních číselných kombinací. Cen bylo opravdu hodně, takže vyhrála většina účastníků tomboly.

Kdo text jen přelétl očima a na závěr hledá stručné hodnocení, tomu vzkazuji, že ples se opravdu vydařil. Pokud bude dál stoupat počet spokojených účastníků, budou muset Koškovi svůj sál hodně zvětšit!

Vojtěch Pavlík
Foto
Marie Rissová

Karmelitánské knihkupectví
U sv. Antonína
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

Redakce Obrázku z nabídky knihkupectví U sv. Antonína doporučuje

1. *Přehled českých církevních dějin 1 a 2*
Jaroslav Kadlec
Info a běžná cena: Brož., 332 a 281 str., po 28 Kč
Rok vydání: 1991
Vydal: Zvon
Objednací číslo: KNA00043 a 44

O církevním historikovi P. prof. ThDr. Jaroslavu Kadlecovi jsme informovali v loňském Obrázku č. 10, když jsme doporučili jeho třísvazkové Dějiny katolické církve. Díky knihkupectví U sv. Antonína mají zájemci nyní jedinečnou možnost zakoupit si i jeho české církevní dějiny, které poprvé vyšly v Římě, protože za komunismu u nás nesměly tehdy vyjít.

Dvě malé a levné, avšak pečlivě autorem zpracované knížečky obsahují všechno, co by měl běžný český katolík vědět o dějinách církve na našem území. Autor svůj přehled dovedl až do druhé světové války.

2. *Nejkrásnější dětská říkadla*
Ilustrace: Vlasta Švejdová
Formát: Váz., 32 str., 24 x 17 cm
Doporučená cena: 195 Kč
Rok vydání: 2006
Vydal: Barrister & Principal
ISBN: 80-87029-01-1

Kniha obsahuje výběr klasických lidových říkadel, která poslouží malým dětem, jejich rodičům a prarodičům k navázání vzájemného kontaktu prostřednictvím rytmického textu doprovázeného vždy určitou činností, hrou. Z toho důvodu jsou ke každé říkance připojeny návodné texty, popisující, s jakým pohybem, zvukem apod. bývá říkanka obvykle spojována. Každé říkadlo je doprovázeno názorným obrázkem známé ilustrátorky dětských knih Vlasty Švejdové

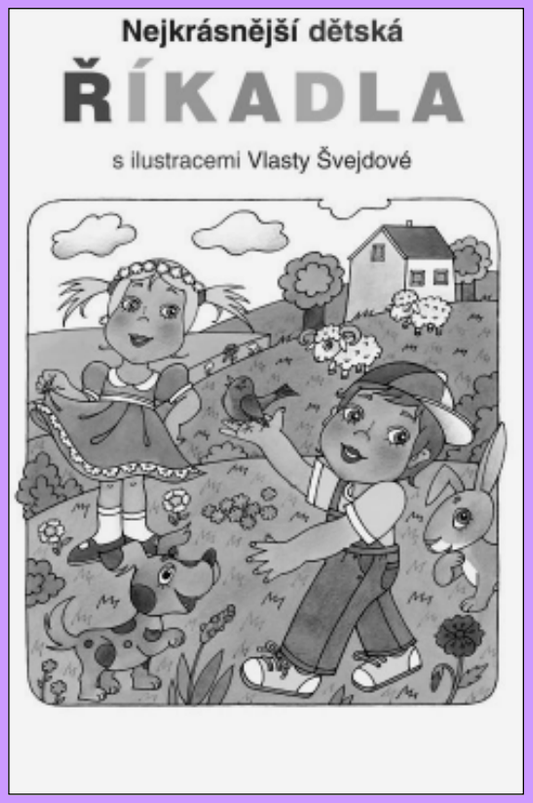

Postní obnova ve farnosti Rochlice
se bude konat na faře na Perštýně
Neděle 11. 3. přednáška od 17.00 h
Pondělí 12. 3. přednáška od 19.00 h (možnost svátosti smíření)

Přednášky bude mít **P. Marek Javorský OFM** ze Slovenska (přednášky budou slovensky).

Není potřeba se přihlašovat, všichni jsou vítáni.

Duchovní obnova
vedená **karmelitány z Kostelního Vydří** v Liberci-Ruprechticích 16. – 18. 3. 2007
Program
pátek
Mše s přednáškou na téma půst 17.00
Adorace, hudbou doprovází Schola od 3A
sobota
O smíření I. (přednáška) 9.30
Možnost přistoupit ke svátosti smíření 10.15 – 12.00
Příležitost k rozjímání o samotě nad zadanými texty
Růženec 14.30
O smíření II. (přednáška) 15.00
Adorace s hudbou + možnost přistoupit ke sv. smíření 15.45 – 17.00
Během adorace možnost ohřátí na faře s čajem
Mše sv. 17.00
neděle
Nedělní mše sv. s přednáškou na téma Almužna 9.00
Agapé s farností
Všichni jste srdečně zváni. Není třeba se předem přihlašovat.

duchovní správci

Ples se vydařil

Většinou se setkáváme ve společenství v neděli v kostelích, někteří ještě na společných farních akcích. Ale v sobotu 3. 1. 2006 od 20.00 jsme se všichni mohli zúčastnit tradičního Plesu libereckých farností, který se konal v restauraci U Košků. A této možnosti využilo mnoho mladých i zkušenějších libereckých křesťanů. Vysoká účast překvapila i samotné

pořadatele, kteří vzpomínali na loňský rok, kdy v době oficiálního začátku byl sál plný z jedné třetiny a teprve v průběhu večera se zaplňoval.

Letos bylo plno hned od začátku, takže, kdo si chtěl zatančit (jakože nás byla většina), musel být rychleji na parketu a „urvat“ si pro sebe trochu tanečního prostoru. Neboť málokdo odolal a nevypravil se na parket. Hrál totiž orchestr Vladimíra Janského a každý účastník plesu si podle tanečního pořádku na každém stole mohl rozplánovat své působení na parketě. A že bylo z čeho vybírat! Kdo zažil pár maturitních plesů, kde se většinou šerpuje nebo proslovuje, či plesy s většinou skladeb typu Sladké mámení, ocenil spoustu valčíků, polek, latinsko-amerických tanců a sem tam i waltz.

V přestávkách nám vydýchání zpříjemňovali mladí svěřenci Taneční školy manželů Koškových. Při pohledu na ně člověk zapřemýšlel, kde udělal chybu, když se učil tancovat, jestliže tak mladí tančí tak dobře. Také jsme si mohli poslechnout zpěv vokální skupiny Offbeat, která byla vytleskána k přídavku a na příště si asi připraví další kousky.

Protest proti zabíjení

Jak je možné, že jsme přihlíželi vyhlazení tří set tisíc našich spoluobčanů – Židů za druhé světové války? Že jsme pro ně něco neudělali, že jsme neprotestovali? Tuhle otázku položil na schůzce duchovních různých církví farář středního věku.

Jak k tomu vůbec mohlo dojít? Nedivím se mu. Tahle otázka mučí mnoho z nás. Nejvíc Židy samé. Ani oni neznají na ni odpověď a někteří z nich odpovídají: je to tajemství. Pane faráři, zastat se jich, protestovat, znamenalo tehdy být naložen s nimi do nákladních vagónů směřujících do Terezína a pak do Ravensbrücku, Buchenwaldu a Auschwitz. Měl byste tu odvahu? Nebuďte naivní. Vy jste neprožil atmosféru strachu, jaká tenkrát panovala.

Ano, našli se tací, kteří několik Židů před deportací zachránili. Skrývali je až do konce války ve svých bytech a usedlostech. Riskovali své životy, byli to odvážní lidé, hrdinové.

Pokračoval jsem: Máte v sobě dost statečnosti postavit se na chodník před dům, kde jsou každý týden zabíjeni, chceteli, usmrcováni, likvidováni jiní lidé, ještě více bezbranní, kteří nemohou při své smrti ani vykřiknout?

Dělá to pravoslavný duchovní v Brně. Že to je zbytečné? Možná, že ne tak úplně! Nic se mu nestalo, ani se mu dnes stát nemohlo. Jen překonal svůj ostych být jiný, snést opovržlivé pohledy druhých, snad i urážky.

Kdysi sovětská stíhačka sestřelila nad Ochotským mořem jihokorejské letadlo s 269 lidmi na palubě. Z neznámých důvodů se odchýlilo ze své trasy. Všichni zahynuli. Naše socialistické noviny psaly, že byl letadlu přerušen let.

Dnes si matky nechávají přerušit těhotenství. Vždyť „břicho je jejich.“ A ti, kdo je přerušují, jsou chráněni zákonem. V Americe jeden chlápek vzal zákon do svých rukou a přerušil známému přerušovači srdeční činnost – kulkou. A jemu za to přerušili dýchání – na elektrickém křesle.

Co dělat? Přemožme svou lhostejnost a lenost a pojďme se **24. března do Prahy** společně modlit a na veřejnosti protestovat proti zabíjení bezbranných lidí, aby byla přerušena všechna přerušování; **začátek mší sv. ve 13.00 Sv. Jiljí, Husova 8**. Nebo se pojďme **k Obrázku tento den ve 14.00** pomodlit křížovou cestu za všechny zmařené životy, kteří je zmařili a dále maří.

Antonín

PASTORACE

Obrázek informuje o výuce náboženství v Liberci

Jmenuji se **Václav Vaněk** a narodil jsem se v roce 1952 v Liberci, kde bydlela naše rodina. Jako kluk jsem chodil ministrovat a dobře se pamatuji na patera Dvořáčka, Volejníčka, Hloucha a Opletala. V roce 1964 jsme se přestěhovali do Vratislavic nad Nisou, kde po roce 1968 působil pater Jan Mikula a já jsem se rozhodl, že po maturitě nastoupím do semináře v Litoměřicích.

Když jsme po 3. ročníku měli vstupovat do stavu kleriků, bylo mi jasné, že by takový krok z mé strany nebyl upřímný a studia jsem přerušil. Začal jsem pracovat jako sanitář v Liberecké nemocnici a teologii jsem dostudoval dálkově. To v té době to nebylo vůbec jednoduché, o povolení jsem musel žádat osobně na ministerstvu kultury, kde jsem tvrdil, že když nedostuduji, nebudou se mi započítávat tři roky studia do důchodu. Dotyčná osoba pravila, „že ještě neviděla tak mladého člověka, který myslí na důchod“ a usoudila, že takovému cvokovi to mohou povolit. Dokonce nechtěli ani spolupráci (upozorňuji jen kvůli aktuálnosti tématu v dnešních dnech).

V roce 1976 jsem dostudoval a oženil se s Vlastimilou Vodovou z Moravy a

z Českobratrské církve evangelické. Hodně jsme spolu před i po svatbě poznávali církevní prostředí toho druhého, a podívat se, jak se věci mají u dobrých sousedů také není na škodu. Tehdy jsem pracoval jako odečítač elektrického proudu, dálkově jsem odmaturoval na střední ekonomce a pak už jsem úředničil. Narodily se nám tři děti (čtvrté až později) a s dalšími rodinami z Vratislavic a Liberce jsme se koncem 80. let snažili našim ratolestem vytvořit společenství a učit je náboženství. Na to rád vzpomínám. Každý pátek jsme se scházeli v jiné rodině, zpívali jsme a vyprávěli dětem příběhy z bible. Děti se těšily na návštěvy, byly v prostředí, které znaly spolu se svými rodiči; a k tomu jsme přidávali společné výlety.

Pak přišel listopad 1989 a možnost stálé jáhenské služby pro ženaté. Pan biskup Koukl mne vysvětil v srpnu 1990 a od září jsem začal působit ve Vratislavicích pod vedením patera Antonína Kejdany. On měl na starosti farnost a já děti (po roce ale už celou farnost). Přihlášky na náboženství jsem rozdal ve škole ještě před prázdninami v červnu a protože jsem věděl, že už slovo náboženství vyvolává v některých socialisticky odchovaných rodičích odpor, zval jsem děti raději na faru na nauku o křesťanství. Na školu ve Vratislavicích v té době chodilo 800 dětí a 87 se jich přihlásilo; 18 na to přes prázdniny zapomnělo a nikdy nepřišly, 37 jich začalo chodit během roku a 24 jich během roku chodit přestalo. Na konci roku chodilo 82 dětí, z toho 75 pravidelně – a z nich bylo 10 z křesťanských rodin z farnosti. Většina tedy o Bohu ani páru. A tak pěkně pomaloučku, polehoučku. Ukázal jsem jim kostel a tím zbožnost skončila. Na faře jsme hodně zpívali (jak moje hudební nadání vydržely, mi není jasné), hráli hry, vyprávěli příběhy z bible a mluvili o životě.

Například, jak vysvětlit pojem „hřích“? Děti namalujte na papír nějaký svůj „průšvih“. Jirko, kdo to je na té pokojové skříni. „To jsem já.“ Co dělá maminka? „Hází po mně talíře.“ A jak ses tam dostal? „Vylezl jsem po žebříku.“ A kde je ten žebřík? „Ten jsem vytáhl a pustil za skříň, aby za mou nemohla.“ Pokus vysvětlit pojem „Bůh je dobrý Otec“. Děti, jaký je váš táta? Mirek: „Maminka říká, že tátu je třeba zabít.“

O prázdninách s nimi někam na faru, vedle fary kostel, a tam jsme je přestávali šetřit. Chodili se modlit a na mši sv. O otázky nebyla nouze, ale k ničemu jsme je nenutili a pak samy děti přišly s tím, že chtějí být pokřtěny. To jsme již byli na ně dva, z Německa přišla sestra Evelyn Bernard (loňský Obrázek č. 7, s. 7) a s dětmi se velmi rychle naučila česky. O velikonocích 1992 křtil otec Antonín 40 dětí. Veliká radost, ale brzy také poznání, že pro některé rodiče to bylo doplnění nebeské pojistky pro děti, kterou za socialismu nenabízeli – a to by mohlo stačit, hlavně abyste je tam neučili modlit se a ještě, aby ta naše holka byla jeptiškou.

Rok 1992 byl nový i tím, že jsme začali se scházením předškolních dětí s jejich maminkami. Vedle kostelních je tam možné pozvat i maminky s dětmi, s kterými by to jinak skončilo jen křtem. A i maminky občas přivedou někoho dalšího.

Ve stejném roce se začala vytvářet první skupina mládeže z dětí, které již opustily základní školu. Tihle mládežníci se vyznačovali tím, že přiváděli své hledající spolužáky a tak v následujících letech jsme měli koho křtít. U školních dětí jsme křest již spíše oddalovali do věku, kdy si již dokáží za svým rozhodnutím stát.

Školních dětí bylo nejméně v roce 1994 a od té doby se také změnila jejich struktura: většina jich je z křesťanských rodin a pokud se mezi nimi objeví někdo „ze světa“, je pro to dítě složité obstát v prostředí zcela jiném než zná. Zcela nevysvětlitelné je kolísání nových dětí (porovnejte si prvňáky ve letech 1998 – 2003). Vznikají tak jakoby mezery a sobě bližší silnější ročníky pak vytvářejí své společenství. Tak je nyní ve farnosti již třetí skupina mládeže. Na jejich hodinách se podílím současně s Milošem Zástěrou (loňský Obrázek č. 10, s. 4n.) a mimoto povídám předškolním dětem na „školkovém“ dnu v úterý, který v tomto školním roce zavedla sestra Evelína. Mnoho věcí neovlivníme, například když se do farnosti přistěhuje aktivní věřící rodina nebo se jiná odstěhuje. Podobně

zveme zájemce o mužskou spiritualitu k duchovní obnově pod názvem

„VELIKONOČNÍ BERÁNEK“

10.-13.května 2007

Chlapi, zveme vás na duchovní obnovu. Rituál „Velikonoční beránek“ nám prožitkem umožní pochopení jednoho ze základních židovských rituálů. *(nejedná se o sederovou večeři.)*
Izraelité žili 350 let v Egyptě. Ztratili vědomí, kým jsou. Stali se otroky. Pak byli osvobozeni a díky této dějinné zkušenosti stále znovu a znovu povstávají. I my můžeme prožít základní zkušenost Izraele: „Bůh je tu pro tebe“.
Zkušenost z rituálu můžete využít, budete schopni jej kdykoliv uspořádat pro vaše rodiny.

Co nás při rituálu čeká?
Hlavní přednáška bude o velikonočním beránkovi *(její text každý dostanete domů)*.
Praktická ukázka zabití a zpracování zvířete s upečením a společným jídlem..
Naslouchání, ticho, práce ve skupince, odpoledne společné zábavy.

Co se můžeme z tohoto rituálu naučit?
Uvědomit si: Co je příčinou nesvobody? Z čeho vyrůstá svoboda dětí božích? Kudy k ní vede cesta, jak svobodu získat?
Pochopit smysl starozákonní oběti (a její rozdíl vůči pohanské oběti).
Jednou zprostředkovat svým dětem pochopení a zážitek ceny placené za selhání a hřích, a pomoc Boží.

Kdo se může rituálu zúčastnit?
Každý muž, který má zájem o chlapskou spiritualitu, včetně začátečníků. Tohoto setkání se mohou účastnit i chlapi s tělesným handicapem (bližší lze domluvit s organizátory níže).

Kde a kdy se bude konat?
U Rožmitálu pod Třemšínem v rekreačním zařízení Kymevo - Sobenský rybník **od 10.5.** (17 – 18h příjezd) **do 13.5.** (do 12h)

Jak se připravit?
Přečíst přílohu „Na orlích křídlech“ a z Bible Exodus 1.-15. kapitolu.

Co s sebou?
Bibli, tužku a sešit, buben nebo jiný hudební nástroj, pracovní oblečení a obuv, ostrý nůž, pláštěnku, sekyrku, případně luk, kuš, bič...

Cena pro účastníka: 1100,-Kč
Záloha **800,-** Kč k zaplacení na účet do **15.3.2007**, doplatek **300,-** Kč na místě. Je možné *(v omezené míře)* požádat o slevu organizátory.

Přihlásit se je možné do 15.3. 2007. V případě odhlášení se poplatek vrací. Z organizačních důvodů je nutné toto oznámit nejpozději (alespoň) 3 dny před začátkem akce.Kompletní dokument - přihlášky, přílohy a mapku si můžete stáhnout na adrese:

http://www.setkani.org/prihlaska_velikonocni_beranek_2007.pdf

Kontakt pro přihlášení: YMCA - Živá rodina
Hana Pištorová, hana.pistorova@familia.cz, mobil 606 745 048

Kontakty v Rožmitále p.Tř.
Petr Kaněra (723 142 080), Václav Hašek (721 500 508) a Aleš Brotánek (604 713 426).

DUCHOVNÍ OBNOVU PŘIPRAVIL A PROVÁZÍ FARÁŘ VÁCLAV VACEK Z LETOHRADU

VOJENSKÝ A ŠPITÁLNÍ ŘÁD SVATÉHO LAZARA JERUZALÉMSKÉHO (2)

(Navazuji na článek uveřejněný v tomto roč. Obrázku, č. 1, 3. 12. 2006, s. 5nn.)

Česká televize mezitím uvedla v pořadu Na plovárně debatu Marka Ebena s velmistrem Řádu sv. Lazara J. K. V. princem Charles-Philippe d'Orleans, vévodou z Anjou. Tento pořad byl pořízený při příležitosti Mezinárodního reunionu v Praze ve dnech 19. až 23. září letošního roku.

Mezinárodní reunion je setkáním lazariánů z celého světa. Pověření Českého velkopřevorství uspořádat tak významnou akci, bylo projevem uznání a prestiže v rámci řádu. Na jednání Velkého magistérea a Řádové vlády byly jednak přijaté změny v celořádových stanovách (o den později schválených Generální řádovou kapitulou), jednak potvrzení hlavní humanitní řádové aktivity – zapojení do programu OSN „desetiletí pitné vody". Řád byl pověřen koordinací některých akcí tohoto programu. Mezinárodní reunion, kterého se účastnili zástupci nejen z Evropy, ale i Ameriky a Asie, vyvrcholil slavnostní investiturou v katedrále Sv. Víta,Václava a Vojtěcha, kterou pro tento účel propůjčil řádu J. Em. Miloslav kardinál Vlk. Průvod více než stovky členů Řádu vyšel z arcibiskupského paláce a přes hradní nádvoří prošel davy fotografujících návštěvníků do katedrály.

Slavnostní latinskou bohoslužbu celebroval J. Em. Lászlo kardinál Paszkai OFM, emeritní primas maďarský. Koncelebranty byla řada dalších kněží. Slavnostní uvítání přednesl i v Liberci známý P. Kornel Maria Baláž, SchLJ, Mitrofornyj Protojerej. Hlavní homilii v češtině a angličtině vedl P. doc. PhDr. Ing. Miloš Raban, ThD., který byl v průběhu bohoslužby velmistrem slavnostně přijat za nového člena Řádu. Spolu s ním bylo přijato ještě několik členů v rámci Českého velkopřevorství a řada členů zahraničních.

Obřadu se zúčastnili přední zástupci spolupracujících rytířských řádů. Jmenovitě J. E. P. Jiří Kopejsko, generál a velmistr Křížovníků s červenou hvězdou, J. J. Karel Paar, velkopřevor řádu Maltézských rytířů v Čechách, představitelé řádu sv. Huberta, místostarosta Junáka JUDr. Jiří Navrátil a řada dalších hostí.

Další letošní slavnostních akcí řádu sv. Lazara byla výroční řádová kapitula Českého velkopřevorství dne 9. prosince 2006. Kapitula se konala v kapitulním sále řádu Křížovníků s červenou hvězdou v jejich konventu u Karlova mostu. Řád byl požádán občanským sdružením TŘI o převzetí duchovního protektorátu nad nově budovaným hospicem v Čerčanech a zvažuje se i zapojení do obnovy Mariánského sloupu. Na tom pracuje sympatizant řádu, akademický sochař Petr Váňa. Bylo rozhodnuto, že kapitula v roce 2007 se bude pořádat v Mezinárodním centru duchovní obnovy a basilice Navštívení P. Marie v Hejnicích. Po kapitule následovala slavnostní bohoslužba v křížovnickém kostele Sv. Františka Serafinského. Té se kromě členů řádů zúčastnilo mnoho dalších hostů, kteří zaplnili tento nádherný barokní kostel.

Ing. Antonín Schauer KLJ
komtur Severočeské delegace

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

POSTNÍ OBNOVY VE FARNOSTECH

Na cestě ke svatosti

Římskokatolická farnost Liberec-Ruprechtice vás zve na **duchovní obnovu pro mladé od 14 let** ve dnech **9. - 11. března 2007** na faře v Ruprechticích.

Vede **P. Alois Heger**

Začátek v pátek **9. 3**. mší sv. **v 17.00** h *(možno přijet i později)*, konec v neděli 11. 3. v 8.00 h, v 9.00 h je farní mše sv.

Strava: Páteční večeře studená z vlastních zdrojů, ostatní strava zajištěna, úhrada na místě.

S sebou: psací potřeby, Písmo sv., přezůvky, spacák (není nutný, ale na faře je omezený počet lůžkovin).

Informace a přihlášky Dana Glaserová (tel. k dispozici u duchovních; přihlaste se, prosím, včas, je třeba vědět, kolik zajistit jídla).

jako u výchovy vlastních dětí, i jako katecheta jsem buď hned nebo až později poznal své chyby a nezbývá mi, než prosit o odpuštění. Tam, kde se daří, děkovat Bohu za požehnání.

Přikládám tabulku s přehledem počtu dětí, jak chodily na náboženství ve Vratislavicích nad Nisou v jednotlivých letech. Když jsem ji ze sešitu, kam zapisujeme docházku, tvořil, za každým číslem jsem viděl konkrétní dítě. Některé jsem neviděl od doby, kdy přestalo chodit, jiným jsme již křtili jejich děti. Bůh ale všechny určitě provází jejich životem.

rok	předškolní	1. až 5.třída (v závorce 1.tř.)	6. – 8.(9.) tř.	školní celkem	mládež	celkem
1990	0	57 (1)	25	82	0	82
1991	0	44 (1)	43	87	0	87
1992	10	28 (4)	41	69	5	84
1993	14	29 (5)	14	43	10	67
1994	13	19 (5)	6	25	10	48
1995	20	18 (4)	15	33	18	71
1996	16	26 (4)	8	34	19	69
1997	13	25 (6)	4	29	19	61
1998	12	17 (0)	8	25	20	57
1999	15	22 (9)	10	32	16	63
2000	24	31 (9)	12	43	12	79
2001	28	26 (1)	10	36	5	69
2002	22	19 (1)	5	24	6	52
2003	20	28 (11)	2	30	5	55
2004	24	19 (5)	5	24	8	56
2005	28	21 (6)	2	23	16	67
2006	24	20 (4)	0	20	15	59

LIBERECKÉ MISIE (ČTVRTEK 2. ČÁST)

DUCHOVNÍ ŽIVOT JAKO CESTA (3)

(Dokončení této části)

... Co to je tedy druhé obrácení? První obrácení bylo obrácením od hříchu do stavu milosti. druhé obrácení je obrácením ode mě směrem k Bohu, a to ve smyslu Mariina Fiat: tady jsem, Pane, učiň si s mým životem co uznáš za vhodné. K tomu je potřeba skutečně veliká odvaha, když člověk dá v šanc, do rukou, svůj život. Bez rozmyslu to může udělat jenom blázen. A každý rozumný člověk velice, velice uvažuje, než udělá takovýto úkon.

Tady dochází k úplnému „ano" Božímu plánu se mnou, s mým životem. Také k „ano" mému životu a životu druhých lidí. Zde je i přijetí svého života v minulosti. Včera jsme tady mluvili tom, že se nám vybavovaly různé bolesti z minulosti až po tuto chvíli. A mnozí jsme cítili, jak najednou vystupují i takové rány, o kterých bychom byli rádi, kdyby se nebyly nikdy staly, kdyby nás toto nikdy nebylo potkalo. Např. bych byl rád, kdybych nemusel v některé situaci nikdy být, kdybych se nemusel v této rodině nikdy narodit, kdybych nemusel nikdy mít tohoto otce, tuto matku, nebo tohoto manžela, kdybych nikdy v životě nebyl potkal tohoto člověka, s kterým musím nebo jsem musel být, který mi takhle poničil život.

Ve druhém obrácení dochází k tomu, že já přijímám svůj život i s tím, co bylo bolestné, můžeme říct, negativní, můžeme říct i špatné. Bůh to nějak dopustil. My jsme to možná Bohu nikdy nevytkli slovně, ale měli jsme mnohdy těžké srdce, že Bůh to dopustil. Každého z nás napadne – a neměl Bůh dost moci, aby to zařídil v tom světě trošku jinak, aby nenastalo to, co nastalo? Koho z nás to nenapadne? Druhé obrácení je otevření se tomu a přijetí toho z Božích rukou, přestože to bylo těžké, bolestné,

přijetí minulosti, přijetí přítomnosti, mě samého, takový jaký jsem i s těmi svými nedokonalostmi. Toho, co mi nejde, toho, co mě ponižuje, toho, co mě drtí, toho, co roky nemůžu na sobě přijmout. Vlastnosti, neschopnosti, nemoci.

Kateřina Sienská říká o druhém obrácení, že je to obrácení ze stavu nedokonalosti k vážnému rozhodnutí velkomyslně zápasit o křesťanskou dokonalost, uskutečňovat obraz, který má o mně Bůh. Tedy je to zaměření na Boha.

Víte, když se člověk zaměří na Boha, přestává být jeho život tak stěžejní. I úspěchy i neúspěchy jsou tak nějak druhořadé, protože prvořadý už je Kristus. Proto nás to někdy tak strašně drtí, protože na této zemi „není nic tak důležité jako já." Proto je moje zranění největší. Trošku mě mrzelo, když jsem byl na pouti ve Svaté zemi a doprovázela nás tam jedna paní, židovka, která všude s námi chodila a autobusem jezdila. Cítil jsem, jak nebylo možné, když byla řeč o holocaustu (protože by ji to strašně zraňovalo), že by někdo řekl, že i jiní lidé vytrpěli třeba tolik co mnozí židé za 2. světové války. Že i jiní lidé byli v koncentráku. Já nechci nic zlehčovat, ale tehdy jsem vnímal, jak by ji to prostě docela naštvalo, protože „to je to největší a nic není většího."

V nás se projevuje toto: my jsme jakoby centrem vesmíru pro nás samé. Všechno je tak veliké: to, co jsme vykonali, i to, co se nepovedlo. Ve druhém obrácení se člověk skutečně zaměří na Krista a všechno najednou bledne – i ty mé neúspěchy. Ani to negativní už není tak důležité. Lze říci, že druhé obrácení je rozhodnutí k opravdové dokonalosti. Je celostním odevzdáním se, je úplným vzdáním se Bohu. Je to nejdůležitější krok v životě křesťana.

Může se ale stát, že tito lidé budou muset do hloubky ještě prožít svoji ubohost, ale Boha se již nemohou vzdát. Člověk po druhém obrácení, nebo ve druhém obrácení, může totiž začít dělat větší chyby, než po prvním obrácení. Může upadat i do vážnějších hříchu, než po prvním obrácení, ale je u něj radikální to, že už nemůže být bez Krista. Druhé obrácení je totiž spojeno s těžkými věcmi – jako je třeba prožívá Eliáš: zboření všeho, najednou má pocit, že je úplně sám. I když Bůh udělal ony velké věci, Izraelité šli stejnou cestou. Říká si, že na tomto světě zlo stejně vítězí.

Často to slyšíme, že zlo má stejně navrch. Vyskytuje se zahořklost z toho, co je spojeno s druhým obrácením. Někdy to v člověku udělá velký zmatek, takže on v tomto chaosu může upadat i do vážných chyb. A přece opakuji, že on už bez Krista nemůže dál. Už i ví, že bez Krista nemůže dál. Tito lidé silně zakoušejí to, že chtějí Bohu zcela patřit. Již nemají strach se Bohu naprosto vydat. Ať Bůh se mnou udělá, co chce, s mým životem – prostě ať udělá, co chce. Ať mi třeba vezme, co chce. Vím, že mě to bude bolet, mám i věci, které jsou mi drahé, ale jsem prostě ochoten nechat Pána Ježíše, ať tedy vezme onu figurku ze šachovnice a přiloží ji jinam. Nebo jak říká svatá Terezka, chce být jako míč v rukou Ježíše, který tento míč může hodit do kouta nebo kopnout jinak nebo propíchnout, cokoli.

Druhé obrácení je „ano" Bohu mé minulosti, „ano" Bohu mému životu – takovému, jaký byl, i takovému, jakým bych si ho byl přál. Druhé obrácení znamená „ano" přítomnému okamžiku. Zříkám se toho, že bych musel vědět, co bude zítra. To odevzdání také znamená, že já jsem už Ježíši svůj život dal, naprosto mu důvěřuji. On se stává garantem mého života i mé budoucnosti. A starost o mou budoucnost – intensita starosti – začíná klesat.

Druhé obrácení je obrácením srdce. Svatost je čistota srdce ve všech mých přáních a touhách. Kristus se posunul do středu mého života. Vše se stává normálním. Dochází teď k normálnímu stavu. Takto vypadá normální člověk. Všechno se dostává do harmonie. Bůh má místo, které mu patří. Já mám místo, které mi patří.

Druhé obrácení je čistá milost. Bůh touží s námi uzavřít smlouvu s krví svého Syna. A je třeba abychom jednoho dne řekli své ano k této smlouvě v jeho krvi a abychom tuto smlouvu v jeho krvi přijali. Krev je znamením radikálního odevzdání se, vydání se. Je to smlouva také s naší krví.

Tyto poslední věty, které jsem teď říkal, vysvětlím. Eliáš, který tam leží bezvládně

abych působil na příslušných místech, aby kompetentní úřady odpověděly kardinálovi Bertramovi."[8]

Po zahájení protiruského tažení chce Hitler pravděpodobně zabránit vnitřním rozporům a dává příkaz, aby se skončilo s konfiskováním církevního majetku. Tajemník strany Bormann se obrací 7. července 1941 na všechny župní vedoucí s tímto oběžníkem:

„Vůdce nařídil: S okamžitou platností je třeba zastavit zabavování církevního a klášterního majetku. K samostatným opatřením župních vedoucích nesmí dojít v žádném případě, ani tehdy ne, když si v jednotlivých případech vyžadují zvláštní okolnosti, na základě zákonných předpisů, vyvlastňování církevního a klášterního majetku. Jestliže se župní vedoucí v nějakém zvláštním případě domnívá, že takové předpoklady jsou, musí nejdříve podat zprávu vůdci mým prostřednictvím."[9]

V srpnu 1941 měl münsterský biskup msgre von Gallen své slavné kázání proti likvidaci duševně chorých. 30. září píše záznam vedoucí oddělení pro vatikánské záležitosti na Wilhelmstrasse :

„Na můj dotaz, zda se proti münsterskému biskupovi učinila v poslední době nějaká opatření, sdělil odborný referent ministerstva pro církevní záležitosti, že toto ministerstvo podalo řlšskému kancléřství návrh, aby se biskupovi kvůli jeho známým kázáním zrušily dotace. Vůdce v těchto dnech však rozhodl, že se zatím nemá proti münsterskému biskupovi nic podnikat."[3]

Usmrcování duševně chorých skutečně pak ustalo.

To však neznamená nějaký obrat v Hitlerově politice, ale jen strategický ústup po dobu války. Hitler 25. října 1941 prohlásil:

„Musím ještě vyřešit mnoho problémů, na které dnes nemohu myslet. To ale neznamená, že na ně zapomínám. Poznamenávám si je. Přijde čas, kdy se vytáhne velká kniha! Nemá smysl zbytečně rozmnožovat okamžité potíže. Je mnohem chytřejší vyčkat vhodné doby. Když čtu řeči člověka, jako je Gallen, říkám si, že pícháni špendlíkem nemá cenu a že v tomto okamžiku je lepší mlčet."[10]

V stejném smyslu se vyjadřuje 13. prosince 1941:

„Válka jednoho dne skončí. Potom bude posledním velkým úkolem mého života vyřešit náboženský problém. Jenom tak bude německý národ definitivně zajištěn."[11]

Dne 11. listopadu 1941 poslal vyslanecký rada Haidlen tento záznam pro Weizsäckera:

„O zatčení kapitulního probošta Lichtenberga mi oznámil příslušný úředník tajné státní policie toto: Lichtenberg se prý často při večerních pobožnostech v katedrále sv. Hedviky modlil za Židy, a to nejen za pokřtěné, ale rovněž za zajatce v koncentračních táborech a za miliony lidí, které válka zbavila přístřeší. Současně prý prohlásil, že je zásadním odpůrcem nacionálního socialismu, a řekl, že chce sdílet osud Židů poslaných na východ a tam se za ně modlit."[12]

Ve spisech berlínského státního sekretariátu následuje po této zprávě nepodepsaný a nedatovaný záznam, jehož autorem byl pravděpodobně Woermann:

„Je možné, že nuncius zavede řeč na zatčení kapitulního probošta zdejší katedrály sv. Hedviky, Lichtenberga. Jako důvod zatčení se udává, že Lichtenberg se v době posledních deportací Židů veřejně za ně modlil."[13]

Je to týž probošt Lichtenberg, který se ozval v listopadu 1938 protestoval veřejně v kázání proti protižidovským násilnostem, k nimž došlo během „Křišťálové noci" 10. listopadu 1938.[14]

---

[5] Srov. P. L. Volk, *Die Kirche in deutschsprachigen Ländern* v *Die Weltkirche im 20. Jahrhundert,* (Handbuch der Kirchengeschichte, VII – vyd. H. Jedin), Freiburg-Basel-Wien, 1979, s. 550.

[6] *Actes,* II, č. 39, s. 128. Duchovní rádci mládeže rakouských a českých diecézí se též zúčastnili zasedání v Essenu.

[7] *Actes,* II, š. 42, s. 135.

[8] Weiszäckerův záznam č. 861 z 28. 11. 1940, Archiv AA, StS: V a, Friedländer, s. 126.

[9] Sr. Friedländer, s. 126.

[10] A. Hitler, *Libres Propor sur la Guerre et la Paix,* Paříž 1954, I, s. 89 násl. Sr. Friedländer, s. 127.

[11] Tamtéž, s. 140. Sr. Friedländer, s. 127.

[12] Haidlenův záznam pro Weizsäckera z 11. 11. 1941, Archiv AA, StS: V. Sr. Friedländer, s. 89.

[13] Záznam bez podpisu a data, Archiv AA, StS: V; sr. Friedländer, s. 89.

[14] Viz výše.

Jaroslav V. Polc

- v předposledním odstavci: Kazatelé (predikanti) tzv. České konfese byli vypovězeni z královských měst z politických důvodů.

- v poslední větě: Stalo se tomu zásluhou Karla ze Žerotína (protestanta) a kardinála Dietrichsteina.

Děkuji.

Karel Korous

Foto

*- Vilém Slavata: * 1. 12. 1572*
v Čestině Kostele, nyní Čéstín,
původně člen Jednoty bratrské,
konvertoval 1597 k římskokatolické církvi,
od roku 1600 císařský komoří,
od 1604 purkrabí karlštejnský,
roku 1615 nejvyšší sudí zemský,
23. května 1618 se stal obětí
3. pražské defenestrace, říšský hrabě
z Chlumu a Košumberka od roku 1621,
od roku 1622 tajný rada,
1627 nejvyšší číšník,
1623 až 1628 nejvyšší komorník
Českého království,
od roku 1628 nejvyšší kancléř,
v oce 1629 získal všechny výsady
rožmberského a hradeckého rodu
(vladařství, první místo na sněmu po
knížatech), roku 1630 palatin,
roku 1643 obdržel Řád zlatého rouna
(o něm v loňském Obrázku č. 12,
5. 11. 2006, 12n.), † 19. 1. 1652
podle zdroje buď ve Vídni nebo
v Jindřichově Hradci

Československo a Vatikán během 2. světové války

Situace církve v nacistickém Německu (2)

(Ze Semináře církevních dějin, pořádaného s Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

V letech 1940 – 1941 přepadalo a zabíralo gestapo opatství, řeholní domy, kněžské semináře a jejich obyvatele vyhodilo na ulici.[5]

V dopise z 22. února 1940 mohučskému arcibiskupovi Albertu Stohrovi Pius XII. mu děkuje za vánoční blahopřání, přeje mu mír a zdůrazňuje, že biskupové jsou svědci pravdy. Mimo jiné dodává:

„... Konečně chválíme spolupráci německých katolíků s rakouskými a českými katolíky. Jak společná shromáždění tohoto druhu vás, kteří prožíváte stejný osud, vychovávají k společnému náboženskému myšlení a jednání, nechť vám současně dodají i vědomí sounáležitosti k světové církvi, stejně tak jako lásku a oddanost zástupci Kristovu - přesvědčení, jež právě vašim kněžím a vaší mládeži v této hodině tak prospívá - život a sílu.“[6]

17. března 1940 poslal Pius XII. další osobní dopis vratislavskému arcibiskupovi kardinálu Bertramovi, který byl také předsedou německé biskupské konference. V něm mu děkoval za vánoční blahopřání, zmínil se o důvodech audience udělené německému ministru zahraničí von Ribbentropovi, nedává mu velkou naději na zlepšení situace a spoléhá na pochopení německých biskupů. V přiložené italsky psané nótě, kterou státní sekretariát připravil pro papeže s v 5. bodě hovoří:

5. Dále je třeba zdůraznit svatokrádežné vandalství, k nimž bohužel stále porůznu dochází, aniž by jejich pachatelé byli odhaleni a potrestáni; těžké urážky náboženství, duchovním a samým papežům, někdy také během veřejných manifestací, jako např. byla rouhavá parodie na ulicích Paderbornu minulého 15. června; svévolné omezování náboženských úkonů příkazem často nižších úředníků, v některých případech zákaz pastýřských listů, a někdy zákaz zveřejnit a šířit mezi věřícími papežské dokumenty; neustálé těžkosti rottenburskému biskupovi, aby se mohl navrátit do své diecéze; časté zatýkání církevních osob, zvláště v Rakousku a v Protektorátu Čechy a Morava.[7]

Von Weizsäcker 28. listopadu 1940 zaznamenává podrobnosti o rozhovoru, který měl v této záležitosti s nunciem:

„Nuncius mi dnes, stejně jako při své poslední návštěvě přednesl mnoho stížností; při současné rozsáhlé přesídlovací akci se zabavují, ba dokonce uprazdňují četná církevní zařízení, kláštery atd. atd. Zprávy, které nuncius dostal a z nichž mi asi čtvrt hodiny předčítal, se týkaly Východního Pruska a hlavně Slezska. Kardinál Bertram se prý 9. t. m. obrátil na Volksdeutsche Mittelstelle (organizaci, jež se starala o německé obyvatelstvo žijící mimo území vlastní) – mnoho Němců bylo přesídleno z polských nebo pobaltských území a z jižního Tyrolska na území, kde byla valná část obyvatelstva říše –, 10. t. m. pod číslem 7313 na říšského vedoucího SS- <Himmlera> a 20. t. m. pod číslem 7565 na říšského ministra Lammerse, dosud však nedostal žádnou odpověď. Nuncius mě žádal,

pod kručinkou a přeje si skončit, dostává zvláštní pokrm a v síle tohoto pokrmu jde dál čtyřicet dní, čtyřicet nocí. Ta čtyřicítka je ve Starém zákoně symbolické číslo. Znamená plnost, něco celistvého, ukončené období, naplněné období. Když jako kněz držím eucharistii a říkám, toto je mé tělo, které se obětuje za vás, pátrám na základě jednoho zamyšlení, přednášky, zda jsem pochopil, co to znamená. Když jsem poprvé sloužil mši svatou, bylo mi hodně těžko. Ovšem toto není vyhrazeno pouze knězi.

Patří to každému člověku, který je na mši svaté. Když se díváme, jak se pozvedne bílá hostie a jak Ježíš říká, toto je moje tělo, které se vydává za vás, může nás napadnout: no a co, no tak se vydává. No a co. Kněz hostii drží svýma rukama, ale stejně víte, že ji proměňuje Ježíš, že to je Ježíšovo slovo. Ale abychom byli účastni na mši svaté, znamená to, že vezmeme své tělo do svých rukou. Nám patří naše tělo, náš život. Teď jsem tedy držel hostii a říkal jsem, toto je mé tělo, tělo, které se za vás vydává. Je vaše.

Je to můj život, který se vám dává, je váš, vy s ním můžete udělat co chcete. On se láme. Někdo přijde a něco po mně chce, vezme mi hodinu mého života. Já ze života ulomím tuto hodinu a tomu člověku ji dávám. Tak jako Kristus, s láskou. On ji může také zneužít, může mě také obrat, podvést. Kolikrát člověk s někým ztratí spoustu času a zjistí, že to byl ... Jsem poslán lámat svůj život a rozdávat ho.

Teď si uvědomme, že jsme tady v kostele, při mši svaté, a každý z nás by měl prostě držet ten svůj život v rukou. Mluvím vážně, nemáme lelkovat a dívat se kolem sebe, co mi život dal. Naopak. Když budete ze mě něco potřebovat, já jsem ochoten vám z něj ulomit, dát. Zní to jako bláznovství a není to možné bez Ježíše. A Ježíš to dělá. Ježíš už tolikrát ulomil ze svého života a já teď jdu s ním, s ním lámu a řeknu mu: „Pane Ježíši, teď ty rozlámej můj život a obdarovávej. Krev, to je utrpení, krev je něco, co je znamením smrti. Já dávám svůj život. Můj život se tím obětuje, ne jakoby obětuje, ale obětuje se.

Matka, která prožije ten svůj ve službě své rodině a svým dětem, které si to často ani neuvědomí. Ona v té službě zestárne. Víte, když takhle začnete prožívat eucharistii ve spojení s Kristem – to je velice důležité – ve spojení s Kristem, pak ty, já pochopím, co to znamená, když Ježíš mně dává svůj život. A skrze můj život chce dávat život i dalším. To je plodem druhého obrácení. Tak člověk paradoxně zakusí, že začne dělat věci, na které předtím neměl přirozených sil, protože jeho život je už v rukou Krista. A ten ho nese a dává. A já se upnu na Ježíše a můj život je dáván s jeho životem, protože jsme úplně spojeni. Přeji vám dobrou noc.

br. Melichar OCarm.

Polská Velká novenna 1956 – 1966

„V roce 1956, v Czestochowě, společnost prolomila bariéru strachu“ – říká polský historik Antoni Dudek. Jeho slova se týkají události, která zahájila nejdelší „rekolekce“ v polských dějinách, které primas Stefan Wyszynski vyhlásil kvůli tisícímu výročí tzv. křtu Polska z roku 966.

26. srpna 1956: na polích kolem kláštera Jasna Gora v Czestochowě, polského národního sanktuaria, se shromáždil možná

až milión lidi. Na pódiu stojí prázdná židle, na které leží kytice bílých a červených růži. Ty mají symbolizovat nepřítomného primase Wyszynského, který je už tři roky internován. Je však přítomen duchem. Biskupové čtou text jeho „Slibů národa polského Panně Marii“. „Polská královno, obnovujeme dnes sliby naších předků a uznáváme Tebe za naší patronku a Královnu polského národa ... Vzýváme Tvojí pomoc a milosrdenství v boji, abychom mohli zůstat věrní Bohu, Kříži a Evangeliu“. V davu přítomní funkcionáři StB pak ve zprávách přiznávají své zděšení obrovským množstvím lidi, kteří si najednou uvědomili svou sílu ...

V těch dnech primas píše i projekt devítiletých „národních rekolekcí“, které mají připravit na výročí 1000 let křtu prvního polského panovníka. Každý rok je spojen se speciálním heslem a speciálním pastýřským programem zaměřeným např. na rodiny, mládež, boj proti „národním vadám“ atd. Polská Církev se měla zaměřit na zpytování svědomí a na morální a náboženskou obrodu. Byla to reakce na postupující proces sovětizace společnosti, devastované a demoralizované po nepopsatelné tragédii války a stalinského teroru.

Symbolickým znakem těchto rekolekcí měla být pouť obrazu Panny Marie Polské Královny z jasnogorského kláštera po všech polských městech a farnostech. Stala se příležitostí k veřejné demonstraci spojení s Církvi. V té době šlo i o demonstraci politickou. Zázračný obraz sjednotil celou zem. Není divu, že komunistická vláda propadla panice. „Církevní program slavnosti k 1000. výročí polské státnosti ... je pokusem vštěpit celé společnosti ducha náboženského fanatismu ...“ – zněly závěry tajného zasedání Ústředního výboru Strany. Vláda začala všemi prostředky sabotovat průběh rekolekcí – působením agentů tajných služeb, opakovanými prohlídkami katolických institucí, všemožnými administrativními překážkami. Nic nepomáhalo – triumfální cesta Obrazu pokračovala a shromažďovala stále větší zástupy. Vláda se pak tedy pokusila zaútočit přímo na symbol rekolekcí: obraz Panny Marie byl „zatčen“ a převezen StB zpět do kláštera. Po nějakou dobu byla Jasna Gora střežená ozbrojenými funkcionáři, kteří měli zajistit, aby se obraz už nedostal mimo jeho hradby. Marná snaha. Namísto Panny Marie začal po dalších farnostech putovat prázdný rám, který se stal výmluvným znamením odporu vůči totalitní moci i vytrvalosti v pronásledování.

Rekolekce měly vrcholit v roce 1966, kdy se obraz z Jasné Gory – v „doprovodu primase a biskupů – vydal na konečnou cestu do míst spojených s počátky polské historie: Poznaně, Hnězdna apod. Samozřejmě ve stejnou dobu, když pouť přicházela do některého z měst, komunistická vláda organizovala na tomto místě velkolepé slavnosti „tisíce let státnosti“ (jako kdyby se v Polsku daly tyto dvě věci odlišit ...) – oficiální shromáždění s povinnou účastí. Přesto například kolem poznaňské katedrály se tehdy shromáždilo 250 tisíc lidi, tedy více než polovina obyvatel města. Kázání primase v Hnězdně se snažila přehlušit dělostřelecká kanonáda. Objevovaly se další překážky: v Poznani vláda zakázala procesí s obrazem ulicemi města, měl být místo toho převezen v uzavřeném autě. „Když nesmíme nést obraz, poneseme auto“ – zněla odpověď poznaňských věřících. Lidi zvedli několikatunový mikrobus a nesli ho v čele gigantického průvodu ...

Historici se dnes shodují, že devítileté „národní rekolekce“, které v Polsku jsou známé pod názvem „Veliké Novény“, patří mezi rozhodující okamžiky moderních dějin země. Díky nim došlo k náboženskému obrození, které zmírnilo dramatické dopady války a stalinismu a obnovilo pouto mezi Církvi a společností – silnější než snahy totalitní moci. Díky nim se Polsko vyhnulo osudu maďarské společnosti, která po potlačení povstání 1956 akceptovala Kádárův „konsumní socialismus“, nebo podobnému osudu normalizačního Československa. Konečně z politického hlediska byly slavnosti 1000 let křtu Polska svého druhu předzvěstí Solidarity. „Lidé se naučili, že sami, bez příkazů, mohou něco udělat. Náboženské manifestace byly zároveň školou občanského myšlení a jednání. To byl rozhodující okamžik ve vzniku společnosti nezávislé na státní moci“ – říká historik Jerzy Kloczowski.

odstředivých tendencí, které oslabily celistvost dosud logicky potřebného středoevropského soustátí.)

K mýtu o obohacování Církve, k restituci církevního majetku

Mýtus o tom, že Církev za rekatolizaci obdržela majetky, je scestný. Převod majetku nekatolíků (který nabyli loupežemi církevního majetku za doby husitské) nebyl možný. Chtěli a dostali ho šlechtici blízcí císaři. Další část majetku Církve (z doby husitské) byla v držení krále, byl ale zastaven jako dlužná protihodnota. Poslední část z tohoto majetku Církve vlastnili páni, kteří jej získali loupeží jako protestanti, následně ale přestoupili ke katolictví a uloupený majetek si ponechali. Arcibiskup Harrach předvídal, že restituce neprojdou. Proto prosazoval, aby se Církev tohoto majetku zřekla a náhradou získala příjmy z tzv. solní dávky (jakási renta, tj. poplatek za každý sud soli). V období 1630 až 1633 skutečně došlo k dohodě mezi papežem Urbanem VIII. a Ferdinandem II. Církev se zřekla nároku na majetek ukradený před panováním Rudolfa II. a na věčné časy měla dostávat 15 krejcarů z každého sudu soli. Budoucí vývoj ale ukázal ekonomickou nevýhodnost tohoto řešení. Tvrzení typu, že „Církev získala konfiskovaný majetek protestantů,“ jsou lživá.

Liberec za války třicetileté

Po bělohorské bitvě poslal Albrecht z Valdštejna do Liberce české jesuity z Jičína a panství museli opustit luteránští kazatelé. V Liberci nastoupili opět katoličtí faráři. Katolický farář, Augustin Stein, do Liberce nastupuje až 16. 5. 1624. Ondřej Stommaeus, druhý pobělohorský liberecký katolický farář, byl 15. listopadu 1631 luteránskými obyvateli zavražděn. Pak zde v katolické správě následuje ještě jedna, jedenáctiletá přestávka. Po smrti hraběte Valdštejna kostel vyplenili Švédové a opět ho začali užívat luteráni. Katolíky i luterány byl jediný liberecký kostel používán v letech 1648 – 1649. Od 9 října 1649 byl pro protestanty uzavřen.

Obrana Prahy proti Švédům, proč byl postaven Ferdinandem III. mariánský sloup

Na konci třicetileté války se Pražané úspěšně ubránili švédským žoldákům. Bylo to velké a důležité vítězství, císařská vojska v okolí Prahy byla slabá. Akademickou legii studentů duchovně vedl jesuita P. Jiří Plachý. V blízkosti Klementina probíhaly prudké boje, uvnitř bylo ošetřováno mnoho raněných jesuitů, vojáků a studentů. Jako hold Panně Marii Pomocnici, na památku slavné obrany Prahy i jako projev díku Pražanům, dal císař Ferdinand III. postavit na Staroměstském náměstí sloup se sochou Panny Marie (vyobrazen v loňském Obrázku č. 7, 15. 6. 2006, s. 14n.). Dílo vytvořil sochař Jan Jiří Bendl. Byl posvěcen 13. července 1652. Císař Ferdinand III. považoval tuto událost za tak důležitou, že se jí účastnil osobně se svým nejstarším synem. O svátku Neposkvrněného početí P. Marie se zde konala procesí, klementinští studenti při něm s úctou nesli rukavice a přilbu P. Plachého. Barbarské stržení v Evropě druhého nejstaršího mariánského sloupu pouliční lůzou při vzniku Republiky československé se dosud napravit nepodařilo.

***

Omlouvám se čtenářům za dvě nepřesnosti v minulém pokračování seriálu; správně mělo být

Miloslav Humpolec a zaplatilo se za ně 80 000 Kčs.“ Díky místní varhanici paní Lucii Škrhákové s nejvyšší možnou kvalifikaci pro tuto funkci – JAMU, obor duchovní hudba – se pátrání rozeběhlo s novou intenzitou a překvapujícím závěrem. Informace o disposici varhan ukázala, že nemůže jít o nástroj z demolovaného evangelického kostela. Nejistotu, o které varhany se vlastně jedná, spolehlivě vyjasnila informace o štítku nad klaviaturou nesoucí jméno ***Josef Růžička, Prag***. A tak díky informacím od ředitelky kůru u Sv. Václava v Dolních Bojanovicích můžeme neochvějně potvrdit, že Růžičkovy varhany z r. 1932 jsou nejen plně funkční, ale také kompletně zrestaurovány a prospekt nástroje upraven v duchu architektury chrámu. Disposice byla poněkud pozměněna a rozšířena o tři nové rejstříky, takže nyní mají 27 hrajících registrů.

Touha nástroj spatřit byla neodbytná, a tak jsem se v létě minulého roku do Dolních Bojanovic vypravil se synem Petrem. Zážitky z návštěvy by vydaly na samostatný příspěvek (pozn. red.: autor jej Obrázku přislíbil). Městečko, které má asi 2 800 obyvatel se o svou církev a vše, co s ní souvisí, stará způsobem, který Liberečanovi vyráží dech. Člověk uvyklý hmotné bídě liberecké církve, kdy se nenajdou peníze ani na zalátání děr ve střechách kostelů, kam (v případě arciděkanského chrámu už léta!) prší, si připadá jako Alenka v říši divů. Krátce řečeno – varhany z chrámu, který se 17 let po pádu totality nachází takřka v ruinách, jsou díky agilnosti řady lidí před více než 40 lety i nyní nejen zachovány, ale doslova chovány jako v „bavlnce“.

Srdečná a milá paní ředitelka kůru se nám po celou dobu návštěvy plně věnovala, mohli jsme fotografovat podle libosti, a z úst jejího otce, který sám patří k lidem, jejichž zásluhou se původně liberecký nástroj v Bojanovicích znovu rozezněl k Boží cti a chvále, jsme se dozvěděli mnoho zajímavého. Odjížděli jsme nejen s bohatou fotodokumentací, a zvukovým záznamem skvostně udržovaných varhan, ale též s řadou poznatků o provozování chrámové hudby v městečku na úrovni, o níž i mnohem větší sídla si mohou nechat zdát.

Pavel Kozojed

Foto

- Kostel Sv. Maří Magdaleny kdysi
- a dnes (nechtějte vidět detailní záběry ...)
- Varhany z liberecké Sv. Maří Magdaleny v bojanovickém Sv. Václavu
- **Josef Růžička Prag** – *firemní štítek pod II. manuálem dokládá „pravost“ nástroje*
- Hrací stůl Růžičkových varhan dnes
- Paní Lucie Škrháková, varhanice a regenschori kostela Sv. Václava v Dolních Bojanovicích
- Sbor a orchestr při kostele Sv. Václava v Dolních Bojanovicích; zcela vpravo současný duchovní správce farnosti

K TEMNOTÁM V ČESKÉ HISTORII (5)

Obnovené zřízení zemské

Obnovené zřízení zemské (10. 5. 1627) – nová ústava království, postavilo nekatolické církve mimo zákon, povoleno bylo jen vyznání katolické. Následné konfiskace majetku nekatolíků neměly obdoby, byly v kontinentální Evropě největší v dosavadních dějinách. Tendenční tvrzení obsažené v Obnoveném zřízení zemském, že odboj byl všeobecný, bylo vážnou politickou chybou panovníka, protože důsledkem bylo potrestání celého Českého království formou zrušení jeho svobod. Odboj ale způsobila jen protestantská většinová strana. Tento názor neohroženě razil Vilém Slavata z Chlumu a Košumberka, ale neuspěl. Stavům zůstalo v podstatě pouze právo povolovat výběr daní. Česká státnost ustrnula. Pro habsburské panovníky byla důležitá hlavně z titulu už výše zmíněného kurfiřtského práva (volitele císaře římské říše), neměli zájem na jejím pěstování a rozvíjení, což zpočátku zdánlivě nevadilo. (Zakrnění české státnosti vedlo v dobách pozdějších, v souvislosti s maďarským sebeurčením a jeho vlivem na politiku mocnářství, vedle niterné národní potřeby české státnosti, nenaplněné ani neuskutečněnou korunovací posledních dvou panovníků, k nárůstu

Přede vším však šlo o triumf víry obyčejných lidi v době temnot, zotročení a strachu.

Maciej Ruczaj

PŘEŽIL JSEM A PTAL JSEM SE BOHA, PROČ ...

P. Radim Jáchym OFM nabídl redakci vyprávění minoritského misionáře v Indonésii, který ve svých 70 letech začínal znovu

Otec Ferninand Severi, italský minorita, je třináct let správcem farnosti Nejsvětějšího Srdce v Banda Aceh, hlavním městě oblasti Aceh, v severní části ostrova Sumatra. 26. prosince byl v Meulabohu, městečku na západním břehu, kam odešel sloužit mši svatou. Toto místo je přímo proti místu epicentra zemětřesení, které vyvolalo obrovskou mořskou vlnu, známou jako tsunami. Čtyři dni byl nezvěstný.

Pater Ferdninad toho během svého misijního působení mnoho zakusil. Na ostrově, který se mu stal novou vlastí, založil tři farnosti a stal se otcem většího počtu sociálních děl: sirotčinců, škol, kliniky a centra pro malomocné. Začínal v Jakartě roku 1989 jako farní vikář. Na předměstí stavěl půl roku prosté dřevěné přístřešky, obstarával stravu a poskytoval základní vyučování pro rodiny v nouzi. Farnost v Banda Aceh byla poslední výzvou. „Nikdo tam nechtěl jít“ – vyznává jeho spolubratr – „tak tam šel on. A sám.“

Nešlo o snadnou záležitost. Od roku 1976 bojovala oblast Aceh proti vládě v Jakartě za svou nezávislost, chtěla se stát islámským státem. Třicet let násilných bojů na pozadí nezájmu mezinárodního společenství si vyžádalo více než 50 tisíc mrtvých a násilnosti každého druhu. Od května 2003 vyhlásila indonéská vláda stanné právo a toto území uzavřela před novináři a zahraniční humanitární pomocí.

Ovzduší bylo nedýchatelné i pro otce Ferdinanda. V roce 1993, když přišel do nové farnosti v Banda Aceh, lidé ho ani nepozdravili. Kostel, který asi před 80 lety postavili holandští misionáři, je asi tři sta

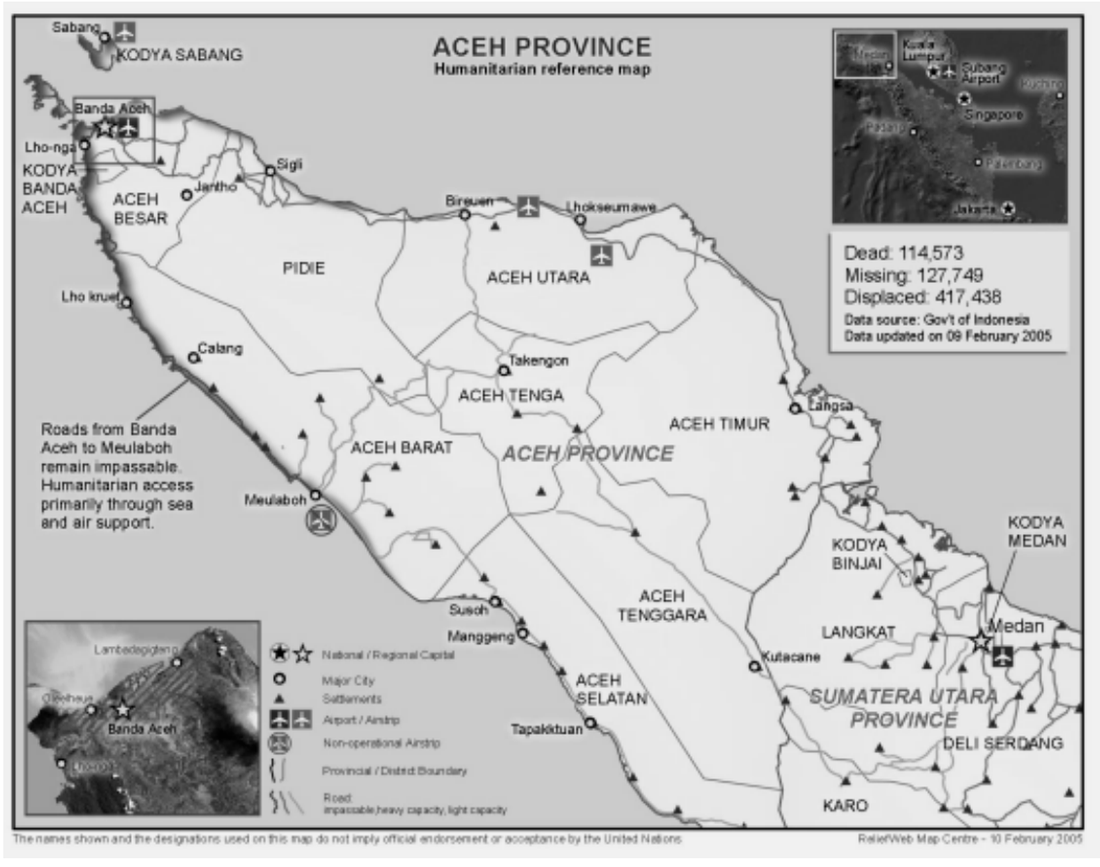

metrů od mešity. Víc než rok místní muezín proti němu pomocí reproduktorů kázal. Varoval lidi, že tento bratr tu je proto, aby je obrátil na jinou víru. Nátlak na něj činila i policie. Ale on se nedal zneklidnit a vysvětloval: „Nejsem tu proto, abych vás obracel. Mé náboženství je universální. Bůh chce, abych miloval všechny: nevěřící, katolíky, buddhisty i muslimy. Všichni jsou jeho.“ V Banda Aceh vykonal otec své poslední sociální dílo: každé tri měsíce přijíždí holandský chirurg, který zdarma operuje lidi postižené nemocí. Muslimové nedovolí, aby otec vešel do jejich nemocnice, on je ale otevřený pro každého. Dnes ho mají rádi všichni, dokonce i fundamentalisté. Tsunami převrátilo všechno naruby. Léta námahy, trpělivě pěstované vztahy, mnoho nenávratně ztracených přátel ... V rukou zůstaly střepy, na hlavě šediny, všechno je velmi obtížné. I v jeho hlase je cítit únavu, když v neustále přerušovaném telefonátu vzpomíná na předchozí dny: „Kolem osmé ráno jsem byl v Meulabohu na autobusové zastávce, připravený na návrat do Banda Aceh, kdyřž přišlo zemětřesení. Neobyčejně silné. Trvalo asi minutu. Viděl jsem, jak budovy padají jedna na druhou. Neutíkal jsem. Šel jsem ulicemi, abych viděl, jak to vypadá s lidmi. Tehdy úplně nečekaně přišla tsunami. Síla vlny byla nepopsatelná. Začali jsme utíkat směrem k vyvýšené části města, až když se na nás na jedné křižovatce vyřítila voda i zepředu. Nezbylo nám nic jiného, než vylézt na nejbližší budovu. Byla to mešita. Odtud jsem viděl, jak se cesty přeměnily na řeky. Nikdy nezapomenu na plovoucí těla utopených. Byla všude, některá s rukama trčícíma k nebi. Byl to konec světa.“

Vypadalo to jako žert osudu: on – katolík, řeholník – zachráněn na střeše mešity, aby mohl hledět na toto nevšední divadlo. „Skrčený, blízko Bohu, jsem prosil, aby mi dal pochopit, co se děje, abych neztratil rozum.“ Později to ale nebylo o nic lepší, i když šok vystřídalo vědomí tragédie. „Voda vystoupila do výšky tří metrů. Ještě po třech hodinách byla hluboká metr. Rozhodl jsem se sestoupit a přebrodit se k vyvýšené části města. Začalo se drama těch, kteří hledali své nejbližší. Hrozný dojem ve mně zanechaly rybářské loďky uprostřed náměstí a haldy naplavených věcí. Bylo tam všechno možné. A k tomu nepředstavitelné množství mrtvol.

Myslel jsem na Banda Aceh, na věřící, na své muslimské přátele, na kostel. Nic nebude tak, jako předtím. Až po čtyřech dnech jsem se malým letadlem dostal do Medanu, abych o sobě informoval představené a vypravil se dál do Banda Aceh. Shora země vypadala jako ohromný močál plný smetí. Plavaly tam vedle sebe palmy a chladničky: uvědomil jsem si, že budou zapotřebí celé měsíce, aby se zjistilo, kolik mrtvých budeme oplakávat. Celý pás pobřeží od Meulabohu po Banda Aceh, asi 300 km se stovkami vesnic, smetla vlna tsumami pryč. Ani náznak záchranných akcí. Banda Aceh bylo srovnané se zemí, zamořené zápachem rozkládajících se mrtvol. Třicet mým farníků přišlo o život; ostatní, většinou Číňané, odešli s rodinami a přáteli do Medanu. Na nedělní mši nezůstane asi nikdo ...“

Ale otce Ferdinanda nejvíc trápilo, že nemohl lidem pomoci důstojně pochovat jejich příbuzné. „Risiko epidémie je prakticky všude. Nikdo se nesmí přibližovat k rozkládajícím se tělům. Vojáci je sbírají do pytlů a odnášejí pryč.“

Jaký smysl můžeme přičíst tomu, co se stalo? „Každý den nás islámská média bombardují tvrzením, že to je Boží trest. Pro islám je Bůh především neoblomný soudce. Ptal jsem se svých lidí, proč by měl Bůh trestat lidi, kteří už i tak oplakávají své otce padlé ve válce. Otcové, trestali byste takovým způsobem své děti? Proč by to měl tedy dělat Alláh, pokud je dobrý? Vysvětluji jim, že Bůh netrestá, ale dopouští podobná neštěstí, protože náš svět je nedokonalý. Dává však možnost duchovně vítězit a růst v dokonalosti, pokud odpovíme láskou a věrností. Pohleďte na lidi na celém světě, kteří se kvůli tomuto neštěstí spojují a přicházejí nám na pomoc ... není to vítězství ducha?“

Dávat smysl a důstojnost – to je dnes poslání otce Ferdinanda. A co očekává od budoucnosti? „Nevím“ – říká unaveně. „Nevím, zda se mi vrátí mí farníci; nevím, zda naše škola začne znovu fungovat.“ Potom si vzdychne a s hrdostí dodává: „Ale náš kostel ještě stojí. Má pukliny, ale stojí.“ A to je ta správná odpověď.

Zpracoval br. Tomáš Lesňák OFMConv.

interpretaci více stylů. Zmínka od prof. Tomšího se zdála být definitivní tečkou za pátráním o osudech varhan, neboť uvádí, že: „*Nástroj po zrušení kláštera 1949 zanikl.*“

Jak už to tak bývá, novým podnětem k dalšímu bádání se stala náhoda. Konkrétně pan Bartosch, varhaník a regenschori v Hrádku nad Nisou, se kterým jsem vedl rozhovor na téma liberecké varhany. Dozvěděl jsem se překvapující informaci: s demolicí evangelického kostela jeho královský nástroj neskončil v hromadě trosek, ale byl přemístěn do Dolních Bojanovic na jižní Moravě. To byla ovšem, vzhledem k dosavadním poznatkům, výzva!

V dnešní době husté sítě informačního propojení nebyl problém Bojanovice virtuálně navštívit. Rozhovor s kronikářem obce panem Janem Blahou přinesl kýžené informace: „*Ano, jsou u nás varhany z Liberca! V roce 1963 je zehnal tehdejší bojanovický pan farář*

VARHANY – KRÁLOVSKÝ NÁSTROJ VE SLUŽBÁCH LITURGIE (19)

Nedaleko od Křížového kostela, když projdeme Perlovkou a úzkou uličkou Na Ladech vinoucí se po úbočí Kheilova vrchu a evokující zaniklou tvář starého Liberce, octneme se v ulici Jungmannově, do které hledí průčelí kostela **Sv. Maří Magdaleny**. Tato stavba byla kdysi nejmodernějším libereckým kostelem s teplovzdušným vytápěním a komplexně vyřešeným zázemím, který by byl ozdobou každého města. Dnes však žaluje děravou střechou, vytlučenými okny, rozpadající se balustrádou, zdmi pomalovanými od sprejerů, zničeným interiérem a zpustlým okolím nejen na své, nikomu odpovědné ničitele. Říká se mu také **Kapucínský,** a to podle řádu, který při něm měl svůj dům. Povězme si tedy něco málo o jeho historii a architektuř ...

Jeden z posledních katolických chrámů, zbudovaných v Liberci, zároveň uzavírá výčet kostelů na severu Čech dokončených za „starého Rakouska“. Pro jeho označení se v tehdejší době užívalo také pojmu „jubilejní“, protože o jeho výstavbě bylo rozhodnuto roku 1908, při 60 tém výročí panování císaře Františka Josefa I.

Zbudování chrámu v pseudobarokním stylu se ujal stavitel Alfred Hübner dle projektu architektů Maxe Kühna a Heinricha Fanty. Stavba sama je zajímavá z několika důvodů. Předně je velmi dobře začleněna do stavebně komplikovaného terénu i do okolní zástavby, se kterou harmonicky splývá v jeden celek. Dále, ve shodě s kapucínskou ideou prostoty a jednoduchosti, upoutává nenápadným, ale elegantním exteriérem. Chybí hlavní věž, u kostelů obvyklá, a tak pouze sanktusní vížka dává tušit, že se jedná o katolický chrám. Stavba byla zahájena v lednu 1910 a přes potíže při hloubení základů byla včetně vnitřního vybavení dokončena již na počátku léta 1911. Téhož roku, 11. června byla také slavnostně vysvěcena litoměřickým biskupem Josefem Grossem.

Nás ovšem zajímají především varhany tohoto kostela. Nuže – tak jako v řadě jiných případů, i tady samotná stavební realizace vyčerpala dostupné finanční prostředky natolik, že trvalo dlouhých 21 roků, než skončilo léta trvající provizorium, kdy se místo varhan hrálo na velké harmonium s pedálem. 1. října 1932 liberecký arciděkan, prelát Gustav Buder konečně slavnostně posvětil skutečné varhany. Kolaudace byla svěřena Josefu Wagnerovi, varhaníkovi z drážďanského, tehdy katolického, dvorního kostela.

Tvůrce, pražský varhanář Josef Růžička, postavil podle J. Tomšího a J. Tomíčka pneumaticky ovládaný nástroj o dvou manuálech s pedálem, s celkem 24 hrajícími rejstříky, dvěma transmisemi a 14 pomocnými rejstříky. Disposice je zajímavou ukázkou přechodu z ryze romantické z přelomu 19. a 20. století k moderní, umožňující

ICHTHYS

KATOLICKÉ ODDÍLY ICHTHYS OZNAMUJÍ

Roverské lyže (9. – 11. 3. 2007)
Akce je určena pro: rovery a rangers.
Organizuje: Puma

Střediskový rada (11. 3. 2007)
19.00 v klubovně
Organizuje: Myšák

Čekatelský kurz II (24. 3. 2007)
Čekatelské zkoušky
Akce je určena pro: rádce.
Organizuje: Soptík – ORJ

Brigáda na faře (17. 3. 2007)
Jarní brigáda na hlavní faře a u Křížového kostela
Sraz: 8.30 u klubovny ve městě
Rozchod: Sv&vlč 10.30, ostatní kolem poledne (až bude hotovo)
S sebou: Hrábě – kdo má. Něco dodáme z eráru a z farního vercajku, ale nebude toho asi dost.
Akce je určena pro: všechny členy.
Organizuje: Šídlo
Kontakt: 737 546 279

Rádcák (1. 4. 2007)
19.00 v klubovně
Akce je určena pro: rádce.
Organizuje: Šídlo

Z večeřadla do Getseman (5. – 6. 4. 2007)
Noční pouť z Hejnic do Liberce (Zelený čtvrtek – Velký pátek)
Sraz: 15.00
Rozchod: 3.00
„Potom zazpívali chvalozpěv a vyšli na Olivovou horu.“ (Evangelium podle sv. Matouše 26, 30). Znovu prožijeme ty události: jako Ježíšovi apoštolové půjdeme s ním z večeřadla (Hejnice) do Getseman na Olivetské hoře (Jizerky) a do Města (Liberec). Bude to nelehká cesta ... (Podrobnosti později)
Akce je určena pro: skauty a skautky, rovery a rangers, rádce, vysloužilce, rodiče a přátele.
Organizuje: Kraky
Kontakt: Jožka Glogar – Kraky, 724 071 138, jglogar@seznam.cz

Jarní jednodenní výprava (14. 4. 2007)
!**Změna termínu** kvůli diecéznímu setkání – původně 31.3.!
Akce je určena pro: skauty a skautky, rovery a rangers, Ropuchy (skoro oldskauty :-D).
Organizuje: Ještěrka, Vážka, (Včela, Sváťa)

Jarní výprava mládeže (13. – 15. 4. 2007)
Srub ‚Mouse‘ na Višňové
Akce je určena pro: světlušky a vlčata.
Organizuje: Cvrček, Pomněnka

Dámská výprava (20. – 22. 4. 2007)
!**Změna termínu**! (původně 23–25/03)
Ženy sobě aneb konečně jedna akce bez krkajících nezdvořáků
Fara ve Vsi u Frýdlantu
Akce je určena pro: Jezinky (skautky), Bylinky (starší skautky), Bludy (rangers).
Organizuje: Klíště, Marmar
Kontakt: Klíště – kurinoha@centrum.cz

Svatý Jiří – Skautská mše a táborák (28. 4. 2007)
!**Změna termínu**! (původně 21. 04)
Tradiční mše a táborák U Obrázku. Pro zájemce možnost přespání pod širákem u ohníčku
Akce je určena pro: všechny členy, vysloužilce, rodiče a přátele.
Organizuje: Šídlo, Kraki

Kotorský závod (5. 5. 2007)
Vodácký závod na liberecké přehradě – aby si vodní skauti nemysleli, že jsou jediní, kdo umí pádlovat
Akce je určena pro: skauty a skautky, rovery a rangers.
Organizuje: Flotila (Šídlo)

Závod světlušek a vlčat (5. 5. 2007)
Na liberecké přehradě
Akce je určena pro: světlušky a vlčata.

Svojsíkův závod (11. – 13. 5. 2007)
Nová, víkendová verze tradičního závodu
Akce je určena pro: skauty a skautky.
Organizuje: ORJ

www.skauting.cz/Ichthys

PODIVUHODNÉ CHVÍLE SE SLUNEČNÍ PÍSNÍ

Lednové povídání o Chválách stvoření sv. Františka z Assisi – o oněch *Laudes creaturarum*, jak se také Píseň bratra slunce nazývá latinsky – jsem věnoval ohni pozemskému. Dnes přišel čas chválit s bratrem Františkem oheň nebeský. Oheň, který Chudáček Boží nazval bratrem sluncem a ve své Sluneční písni ho povýšil na první místo mezi všemi tvorstvy, které vyzývá, aby chválily svého Tvůrce. Právem jej povýšil, dodnes není pro živé tvory ani pro neživou přírodu na Zemi nic důležitějšího a výsostnějšího než Slunce. František nevěděl před osmi sty roky, že sluneční paprsky k němu musejí přilétnout každý den mrazivým vesmírem do jeho rákosové poustevny v San Damiano ze vzdálenosti sto padesáti milionů kilometrů. Neměl tušení, že pro to, aby vznikl onen božský sluneční jas, který zahřívá vše živé, musí nitro bratra slunce, horké čtrnáct milionů stupňů, přeměnit každou vteřinu šest set milionů tun vodíku na helium. Ale kdyby tohle všechno podivuhodné, co víme o slunci dnes my, věděl tehdy i František, asi by zvolal úvodní slova své Písně s ještě větší pokorou, vroucností a obdivem:

Buď chválen, Hospodine, vším tvorstvem svým,
zejména panem bratrem sluncem,
které nám ve dne rozsvěcuješ,
a které jest krásné a zářící,
Tvé vznešenosti nesouc podobu.

Stejně krásný je i druhý český překlad těchto veršů. Italsky zněl Františkův dík lahodnými slovy:

Laudato sie, Misignore, cum tucte le tue creature
spetialmente messer lo frate sole,
lo quale iorne et allumini noi per loi,
et ellu et bellu e radiante cum grande splendore
de te, Altissimo, porta significatione.

Asi jen málo co povznáší víc duši osamělého poutníka než pohled na vycházející slunce. Poutníka, který se po chladné noci probudil na horském hřebeni. Kolem jen vlhké trávy a

kameny; osamělé stromy se jen zvolna a tiše vynořují z mlžného úsvitu. Dychtivě čeká na okamžik, kdy se na severovýchodním obzoru objeví bratr slunce. Předchází ho oranžový jas, poutník počítá vteřiny a – náhle je tu. Skvělé a zářící, dosud mladé, ještě lze bez obav hledět do jeho planoucího kotouče. Ptáci se naráz ohlušivě rozezpívají a tehdy i poutník – překonaný krásou okamžiku –, s nimi může zazpívat Františkovu osm století starou, stále pravdivou píseň. Hlasitě, aby se jeho hlas nesl nad údolími!

Většina přírodních národů si slunce zbožštila, každé jitro k jeho záři lidé vztahovali děkovně i prosebně ruce. Pro Františka ale slunce nebylo Bohem, ale jenom nejskvělejší emanací Božího stvoření a tak ho vyzývá, aby i ono za svůj božský jas chválilo svého tvůrce.

Za Františkových časů to bylo slunce, které určovalo konec jednoho dne a začátek dne příštího. Jeho západem den končil a s první hvězdou vzešel den další. Dnem smrti assiského světce, který se nechal bratřími položit nahý na holou zem, aby na konci života nevlastnil vůbec nic, ani svůj bědný hábit, byl 4. říjen roku 1226. Byl sice pozdní večer, ale v Umbrii byl již tehdy nový den, raná noc. Podle dnešního dělení dne by tedy František zemřel večer 3. října. Čtvrtý říjen by se dnes zrodil až o půlnoci.

získat většinové veřejné mínění. Svědčí o tom např. příběh Jižní Dakoty (Obrázek, roč. 5, č. 1, 3. 12. 2006, s. 11n.). Zde se sice podařilo potraty znovu zakázat parlamentní cestou, ale referendum tento zákaz zrušilo. Tedy Spojené státy: potraty stále povoleny.

Dál už jen stručně (http://www.cbctrust.com/history_law_religion.php): Finsko – povoleno 1950; Francie 17. 1. 1975 (za vlády katolíka[4] **Jacquese Chiraca**) – v roce 1988 zde za **socialisty Michela Rocarda** poprvé na světě povolen mifepristone (RU-486); Spolková republika Německo 1976 (za vlády **socialisty Helmuta Schmidta**, jen čtyři roky po svých východních komunistických bratřích; Hitlerův nacionální socialismus používal potraty kvůli eugenice – „zušlechťování rasy"); Izrael 1977 (vlastně už od založení státu v roce 1948 soudnictví potraty s benevolencí netrestalo); Nový Zéland také 1977; Itálie 1978 za vlády katolíka[5] **Giulio Andreottiho**; Norsko 1979; Nizozemsko 1980; Španělsko 1985 – a ještě více uvolněno v roce 1994.

Komunismus padl, ale lidé si na potraty zvykli a ty už zůstaly. Jen „zpátečnické" Polsko při hlasování v parlamentě v roce 1993 o jediný hlas odhlasovalo zrušení potratového zákona. Potrat se stal v Polsku zakázaným. To byl ale skandál, protože – jak vidíme – potraty si mezitím získaly zbytek Evropy. První pokus o zvrat přišel v roce 1994. Bylo vyvoláno parlamentní hlasování a potraty byly zase povoleny! Toto povolení ale tehdejší president Lech Walesa vetoval. Poláci nyní mají konservativní vládu, takže potratáři zatím moc šancí nemají. Čekají ale, jako vždy, na volby.

Afričané jdou v těsném závěsu: Jihoafrická republika 1998. Mohli jsme se v předminulém Obrázku, 24. 12. 2006, na s. 22n. dočíst, že „v těchto končinách[6] neznají, co je atheismus". Náboženské Spojené státy povolují v roce 2000 potratový mifepristone (po 20 letech celonárodního boje hnutí pro život). Mají na to Úřad pro léky a potraviny (FDA).

Ve vymírající Evropě zaplavované protipotratovými muslimy tak odolávají už jen posalazarovské Portugalsko (po tamním referendu budeme pozorovat, jak dlouho?), Irsko, maličká Malta a ono Polsko. A potraty táhnou dál: do katolické Střední a Jižní Ameriky.

„Kolumbie: Desetkrát se v minulosti propotratové kruhy pokusily uvolnit možnost pro potraty. Desetkrát to síly pro život svou kampaní odvrátily. Tragédie se stala po jedenácté. Ústavní soud vydal zákon o možnosti potratů. Stalo se to 10. května 2006. (Front Lines, podzim 2006)" – podle časopisu Řád 1/2007.

A pro zbývající příznivce tzv. Evropské unie: „**Evropská unie vydírá Nikaraguu**. Představitelé EU zvyšují tlak na Nikaraguu, aby změnila svůj zákon, zakazující umělé přerušení těhotenství (pozn. red.: v České republice stále užívaná bolševická zkomolenina pro umělý potrat). EU hrozí, že pokud k tomu nedojde, ukončí ekonomickou pomoc této nerozvinuté středoamerické zemi. Podle Marca Litvina, representanta EU v Nikaragui, považuje EU právo na umělé přerušení těhotenství za úzce spojené s rozvojovými programy, zaměřenými proti chudobě a pro práva žen. Vyjádřil naději, že vláda bude 'ochotna znovu otevřít debatu o tomto problému mimo volební vášně.' Litvin vyjádřil **údiv nad postojem současné levicové vlády. 'Tady vidím rozpor.** Tvrdí, že jsou progresivní, moderní a přitom jdou nazpět. Protože pro nás je protipotratový postoj krokem zpět.' Zdroj: Brusselsjournal." – podle Res claritatis 13. 2. 2007.

---

[1] O zrodu tohoto zákona jsme pojednali v č. 12 minulého ročníku Obrázku, 5. 11. 2006, příloha s. 4.

[2] až [5] srov. článek Katolíci v USA v minulém čísle Obrázku

[6] Jihoafrická republika je také prvním státem v Africe, který povolil sňatky homosexuálů. I tuto záležitost řeší homoaktivisté stejně jako potratáři. Napřed se v jednotlivých zemích, kde to momentálně jde, přijme příslušný zákon. Za nimi pak následuje potřebná vstřícnost obyvatelstva, procento podpory roste. Kdo si dnes třeba v České republice dovolí zrušit pověstný Paroubkův registrační homozákon? Je to vpravdě socialistický zákon. Lenin by těm, kdo tehdy Paroubka a jeho socialisty podpořili (např. poslancům z Unie svobody), bez rozpaků přiřkl označení „užiteční idioti" sloužící socialismu.

br. Felix OFM

Colorada John Arthur Love před televizními kamerami první potratový zákon na území USA. Zákon byl předtím schválen velkou většinou: v senátu tohoto státu 20 hlasy proti 13 a ve sněmovně 40 hlasy proti 21. Průlom byl učiněn a do Colorada se začaly na potrat sjíždět zájemkyně z celých Spojených států.

Jen o měsíc později došlo v **Kalifornii** k osobní tragédii tamního guvernéra Ronalda Reagana, pozdějšího presidenta USA. 15. června 1967 podepsal **republikán Ronald Reagan** tamním kongresem odhlasovaný „Terapeutický potratový zákon" Často se uvádí fakt, že Reagan toho **po celý zbytek života velmi litoval, stal se členem hnutí pro život a na tuto posici převedl celou GOP (Grand Old Party** – jak se republikáni sami nazývají). Ale tak jako rozbitou sklenici už nikdo neobnoví, tento Reaganův katastrofálně zlý skutek nešel napravit. Potraty jsou v Kalifornii povoleny dodnes. A tichá smrt nenarozených táhla Spojenými státy dál.

Tak jako v USA, i v Austrálii bylo ale celkové veřejné mínění stále většinově proti potratům. Bylo proto zapotřebí použít jiných metod – soudů. V australském státě **Viktoria** byly potraty povoleny 26. 5. 1969 **rozhodnutím soudce** Nejvyššího soudu J. Menhennitta ve sporu R v Davidson. V **Jižní Austrálii** stačila běžná cesta: v roce 1968 se po volbách ujali vlády pokrokáři ze strany LCL (**liberální a agrarní strana**). Vládli sice jen dva roky, ale stihli 11. prosince 1969 povolit v Jižní Austrálii potraty. V obou těchto australských státech (a už nejen v nich) jsou potraty povoleny dodnes.

Ve Spojených státech do roku 1973 byly Colorado a Kalifornii následovány dalšími 11 státy. Po potratech toužili např. ve státě **New York** ponejvíce běloši (bělošky?). Silné protesty Afro-Američanů nijak nepomohly a potraty zde byly povoleny s účinností od 1. července 1970. Ale např. Texas tvrdošíjně vzdoroval, potraty v něm byly přísně zakázány. Jak to zařídit? Texaští konservativci by tehdy parlamentní cestou tuto zrůdnost nedovolili. Ale došlo i na Texas, a to začátkem roku 1973. V soudním sporu Roe v. Wade se jednalo o to, zda právě texaský zákaz potratů není náhodou protiústavní?

22. ledna 1973 **Nejvyšší soud USA** po dlouhém prohledávání americké ústavy skutečně našel, že z ní lze vyčíst právo na potrat jako základní lidské právo. V ústavě USA se to podařilo objevit sedmi z devíti soudců tohoto nejvyššího tribunálu – jen dva to tam nemohli a nemohli najít, a také nenašli. Pro potraty byli Warren E. Burger, předseda, Harry Blackmun a Lewis Franklin Powell, Jr. (všichni tři byli do úřadu navrženi Richardem Nixonem), William O. Douglas (navržen ještě Franklinem Delano Rooseveltem), William J. Brennan, Jr. (katolík[3]) a Potter Stewart (oba navrženi Dwight Eisenhowerem), Thurgood Marshall (navržen Lyndonem Johnsonem). Proti potratům se postavili jenom **Byron Raymond White** (navržen Johnem F. Kennedym) a **William Hubbs Rehnquist** (navržen Ronaldem Reaganem). V USA je velká úcta k soudům, takže se tímto rozhodnutím podařilo – i přes tehdy se rozbíhající kampaň hnutí pro život –

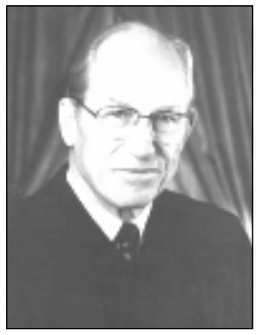

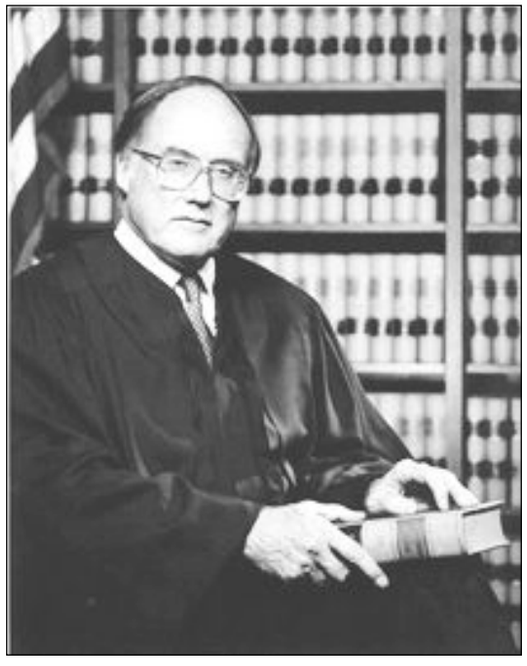

Nejstarší františkánská legenda, zvaná také někdy Paměti bratra Lva a později Zrcadlo dokonalosti, byla sice uzavřena až několik desetiletí po světcově smrti, ale dochovala ve 119. kapitole jeho autentická slova, že *ze všech neživých tvorů miloval František nejvíce slunce a oheň. Říkal: „Když ráno vyjde slunce, každý by měl za to chválit Boha, protože je stvořil k našemu užitku a ve dne osvěcuje naše oči. Večer pak, když se setmí, měl by každý děkovat za bratra oheň, protože on zase v noci osvěcuje naše oči. My všichni jsme jako slepí a Pán těmito dvěma bratry osvěcuje náš zrak. Proto jsme povinni denně chválit Stvořitele zvláště za ně, ale i za jiné tvory, které denně potřebujeme." O slunci říkal, že je čistší nad ostatní tvory a že se nejvíc podobá Hospodinu a že sám Pán (Kristus) se nazývá 'Sluncem spravedlnosti'.*

Takže až se někdy probudíte za bledého úsvitu v kamenitých travách, zpívejte s ptáky! Na celé hory volejte při východu slunce Františkova slova*: Ať tě chválí, můj Pane, všechno, co jsi stvořil, zvláště pak bratr slunce, neboť on je den a dává nám světlo.*

Miloslav Nevrlý

RODINA A ŠKOLA

Smlouva mezi Svatým stolcem a Českou republikou – aktuální otázka?

V programovém prohlášení Topolánkovy vlády se dočteme, že „Vláda bude usilovat o dořešení vztahů mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi, včetně mezinárodní smlouvy mezi Českou republikou a Svatým stolcem." Pro české katolíky je to povzbudivá zpráva. Česká republika se tak možná zařadí po bok ostatních evropských zemí, které mají vztahy se Svatým stolcem (a potažmo tedy celou Katolickou církví) ošetřeny mezinárodní smlouvou.

Z médií víme, že podoba smlouvy již byla sjednána. Jaký je tedy současný stav?

Vývoj

Jednání o *Smlouvě mezi Českou republikou s Svatým stolcem o úpravě vzájemných vztahů* (tak zní její oficiální název) byla zahájena v prosinci 1999, kdy president Havel informoval představitele Svatého stolce o připravenosti české strany zahájit jednání o smlouvě. Oboustranně dohodnutý text Preambule předal papeži předseda vlády M. Zeman na pracovní návštěvě Vatikánu v říjnu 2000. Od 6. dubna 2000 do 28. května 2002 pak proběhlo 14 kol jednání na expertní úrovni a text smlouvy byl dokončen. Zejména poslanci tehdy opoziční strany ODS si stěžovali, že dohadovací mechanismy byly neprůhledné, a že průběh jednání nebyl konsultován se zahraničním výborem Poslanecké sněmovny.

Smlouva byla podepsána v Praze dne 25. července 2002. Za Českou republiku ji podepsal místopředseda vlády a ministr zahraničních věcí Cyril Svoboda, za Svatý stolec apoštolský nuncius v ČR Erwin Josef Ender. Za Českou stranu byla Smlouva podepsána s výhradou ratifikace. To znamená, že Česká republika bude smlouvou vázaná až okamžikem ratifikace. Dle české ústavy se k ratifikaci mezinárodních smluv vyžaduje souhlas obou komor Parlamentu (Poslanecká sněmovna i Senát jsou tak v tomto procesu rovnocenné) a podpis presidenta. Po podpisu presidenta pak již jen následuje výměna ratifikačních listin.

Při podpisu smlouvy ministr kultury Pavel Dostál připomněl, že text smlouvy jednohlasně podpořila i předcházející jednobarevná vláda ČSSD. Dodal, že text smlouvy byl konsultován i s opoziční ODS (i osobně s Václavem Klausem) a že připomínky ODS byly do textu smlouvy zpracovány.

Podpisem smlouvy se Česká republika zavázala uskutečnit ratifikační proces. Smlouva tedy byla předložena Poslanecké

sněmovně 7. července 2002. **Návrh na ratifikaci smlouvy byl zamítnut v prvním čtení 21. května 2003.** Pro zamítnutí se vyslovilo 110 poslanců, proti 39 z celkového počtu přítomných 177. Zamítnutí Smlouvy způsobily především hlasy ČSSD, ODS a KSČM. Žádný z poslanců KDU ČSL zamítnutí nepodpořil, pouze poslankyně Šojdrová se zdržela.

Od roku 2003 se v ratifikačním procesu dále nepostoupilo.

Výhrady presidenta ČR ke smlouvě

Václav Klaus, president České republiky, odeslal dne 5. února 2004 dopis ministru zahraničí, ve kterém sděluje, že Smlouvu ve stávající podobě není ochoten podepsat.

Smlouvu označuje za „rekapitulační, neboť většinu věcí Česká republika jako samozřejmost zaručuje podle současného právního stavu platným právem." To dokládá i citovanými pasážemi smlouvy. Je třeba podotknout, že není ničím neobvyklým, když mezinárodní smlouva fakticky potvrzuje existující právní stav – mezinárodní smlouva totiž onu úpravu povyšuje na mezinárodní závazek.

President dále smlouvě vytýká, že smlouva je příliš jednostranná, posouvá vzájemné vztahy „ve směru výhodném pro stranu druhou" a že Česká republika od druhé strany „nic nežádá, ani nedostává." K tomu lze uvést následující námitky:

a) Je třeba si uvědomit, že Katolická církev není institucí soupeřící na mezinárodním či vnitrostátním poli s Českou republikou. Je pochybné, zda je ve vzájemných vztazích vůbec možné měřit posuny výhodné pro tu či onu stranu. Katolická církev representuje ve věcech náboženského vyznání zhruba 26,3 % obyvatel ČR. Primárním beneficientem (pozn. red.: ten, kdo je oprávněn) úpravy tak není jakási se státem soupeřící cizorodá instituce, ale občané České republiky hlásící se ke katolickému vyznání.

b) Není zcela pravda, že Smlouva neobsahuje žádné závazky druhé strany, třeba menšího rozsahu, než jsou závazky České republiky. Svatý stolec (resp. Katolická církev) se zavázal mimo jiné:

a. Zabezpečit shodu hranic římskokatolických diecézí a dalších obdobných územních útvarů se státními hranicemi České republiky,

b. Umožnit všem zájemcům přístup ke svému kulturnímu dědictví, aby se mohlo stát předmětem jejich studia. Je třeba si uvědomit, že movité kulturní památky vlastní v podstatě buď Česká republika (mobiliář státních hradů a zámků) nebo katolická církev (mobiliář kostelů).

V této souvislosti je třeba si také uvědomit, že smlouva věnuje značný prostor aktivitám církve nenáboženského charakteru (v oblasti sociálních služeb, školství, zdravotnictví atd.), jejichž positivní dopady ponesou výhradně obyvatelé ČR nebo přímo Česká republika (např. prostřednictvím nižších nákladů na sociální služby, školství atd.).

Některé námitky presidenta ČR by bylo jistě možné do smlouvy zapracovat bez velkých problémů i bez dopadu na výsledný smysl textu, a lze předpokládat, že by s nimi Svatý stolec souhlasil. Problém je však ve skutečnosti, že smlouva je již podepsaná a nachází se ve stadiu ratifikace. Jakákoliv změna v textu smlouvy tak znamená začít od začátku dohadovat celý její text znovu.

Co dál?

Resolutní prohlášení presidenta Klause, že smlouvu nepodepíše, vyvolává velmi závažné právní otázky. Je vůbec možné, aby president smlouvu nepodepsal, když s ní vysloví souhlas obě komory Parlamentu? Právní teoretici v této otázce nejsou jednotní.

Premiér Topolánek prohlásil, že preferuje schválení současné podoby smlouvy před novým vyjednáváním. Obdobně se vyjádřil i kardinál Vlk. Stanovisko nunciatury známo není. Šance na ratifikaci při současném uspořádání Poslanecké sněmovny nijak závratné nejsou. Presidentovo odmítavé stanovisko je známé. Příběh smlouvy se Svatým stolcem tedy brzy neskončí.

Jakub Kříž

POTRATY TÁHNOU SVĚTEM
U NÁS UŽ 50 LET. JAK JE TO MOŽNÉ?

Pokud chcete otupit morálku, změňte napřed zákon.

(Ohrožené děti, www.eportal.cz 17. 2. 2007)

A pokud chcete mít dobrou morálku, snažte se v první řadě a přede vším o dobré zákony. Lidé si totiž valnou měrou svou morálku utvářejí podle nich – na řeči moc nedají.

„Více než 3 190 589 dětí přišlo od roku 1957 v českých zemích a na Slovensku o život ještě před narozením. Bezohledný zákon již 50 let[1] umožňuje, aby další a další ženy byly k umělým potratům nuceny a tak hluboce zraňovány. Lhostejnost a mlčení každého z nás, kteří jsme tomuto osudu unikli, usmrtí u nás i tento den 70 nenarozených dětí." – z informačního oběžníku Hnutí pro život ČR, únor 2007, který zve na Pochod pro život 2007 připravený na 24. 3. 2007.

Každý z nás nějak prožil včerejší den. Prací, odpočinkem, zábavou, starostmi, v nemoci. Ale jen málo z nás myslelo na všude přítomnou tichou smrt zabíjených dětí. Nevinných, mlčících. Co jsme my včera přehlédli, Hospodin vnímal nejsilněji z toho, co se včera stalo. Je pět biblických hříchů volajících do nebe-- a žádný z nich není tak velký, jako tento moderní a tisíckrát masovější než holocaust. Lidstvo zde sáhlo na své dno, když takto vybíjí samo sebe. Pokud má někdo iluze o této době, o 20. století, zde jsou jeho pravé dějiny:

Co je na zemi člověk člověkem, nikdy nebylo slýcháno a nikomu ani na mysl nepřišlo to, co 18. listopadu 1920. Tehdy **sovětští bolševici** zákonem dovolili potraty v **Sovětském Rusku.** Unikátní dekret jsme zveřejnili v Obrázku, roč. 2, č. 12, 31. 10. 2004, na s. 7n. Zákony byly od té doby několikrát upraveny, ale začátek byl učiněn a potraty jsou v Rusku povoleny dodnes.

Roku 1934 se dostali do vlády na **Islandu sociální demokraté**. Ani ne po roce se 28. ledna 1935, na jejich nátlak a vstřícností Pokrokové strany, stal Island druhou zemí na světě, kde byly povoleny potraty. Jsou v této zemi povoleny dodnes.

Roku 1936 se ve **Švédsku** ujali vlády **sociální demokraté**. Vládli 40 let, ale již v roce 1938 přijal parlament potratový zákon 1938:318. Jím začal Nový rok 1. 1. 1939 a jím byly jako ve třetí zemi světa povoleny potraty. Jsou tam povoleny dodnes.

Roku 1947 ve volbách v **Japonsku** zvítězili **socialisté**. Utvořili vládu a 10. září 1948 parlament (tzv. Diet) schválil zákon, který poprvé mimo Evropu a Rusko povoloval potraty. Ani zde žádné další volby už nevedly k návratu do předchozího stavu. Japonsko si na potraty zvyklo a jsou tam povoleny dodnes.

V letech (1953 –) 1956 až 1964 je tu **Chruščovova komunistická** východní Evropa. **Bulharsko, Polsko a Maďarsko** hned roku 1956 (v Maďarsku později střídavě zpřísňováno a uvolňováno). **Rumunsko** a na Dálném východě **Čína** roku 1957. Tehdy i **Československo:** ve stenoprotokolu z 19. 12. 1957 na www.psp.cz/eknih/1954ns/stenprot/023schuz/s023005.htm čteme, že dnes „Národné zhromaždenie jednohlasne schválilo vládny návrh zákona o umelom prerušení tehotenstva." **Východní Německo** ale až v roce 1972 a „proradný" Tito potraty v **Jugoslávii** povolil až v roce 1978.

Ve **Velké Británii** vyhráli volby v roce 1964 **levicoví labouristé (Strana práce) Harolda Wilsona.** Dne 27. 10. 1967 prosadili v parlamentě zákon povolující v této kolébce demokracie (s výjimkou Severního Irska) potraty. Vlády se zde sice střídaly, ale na potraty si už nedovolila sáhnout ani Železná Lady.

V roce 1963 začalo v **Kanadě** 16tileté období vlády **levicových liberálů**. Roku 1968 nastoupil do úřadu ministerský předseda, katolík[2], **Pierre Trudeau**. Již 14. května 1969 parlament schválil 149 hlasy proti 55 jeho návrh C 150 poprvé povolující potraty na západní polokouli. Noviny psaly: „Trudeau – hrdina dne." Střídání vlád až do dneška to už nenapravilo.

Rozhodující vzpruha pro potratáře však přišla z USA. Je omylem se domnívat, že to bylo až v roce 1973. V otázce potratů se spojili **tehdy liberální** republikáni (liberálem v těchto otázkách byl i jinak konservativní Barry Goldwater) s **pokrokářskými demokraty**. Již 25. dubna 1967 podepsal republikánský guvernér

Dvě referentky na ministerstvu školství o svém kolegovi

„Ten Pepa není normální!“

„Proč myslíš?“

„Protože je pořád klidný. Normální člověk by se tady z toho všeho už musel dávno zbláznit.“

Úřadovny pro rovnost jsou už i v každé větší vesnici na Valašsku

Do úřadovny pro rovnost vejde Valach a říká úřednici:

„Tak ty jsi pro rovnost.“

„Samozřejmě.“

„Tak kdybys měla dva domy a já žádný, jeden bys mi dala?“

„Samozřejmě.“

„A kdybys měla dvě auta a já žádné, tak bys mi jedno dala?“

„S největší radostí.“

„Prostě všechno napůl? Kdybys měla dvě slepice, jednu bys mi dala ...“

„Tak to ne.“

„A proč?“

„Protože dvě slepice já mám!“

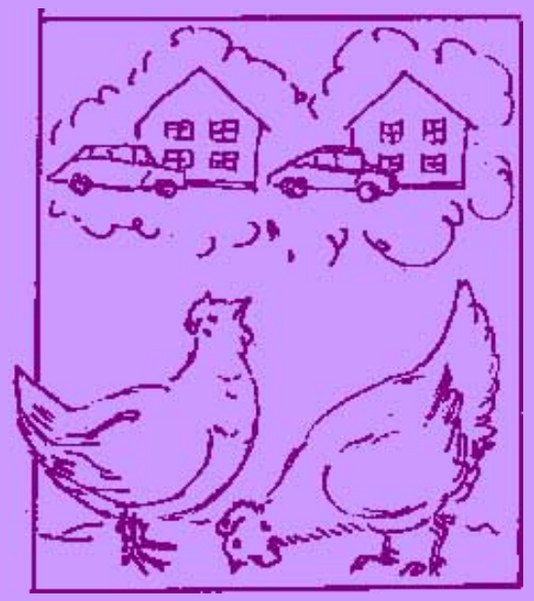

Námět
Miroslav Kloz
Ilustrace
br. Michal OFM

Jak Benedikt XVI. hodnotí rok 2006 (2)?

Přinášíme druhou, závěrečnou část projevu Svatého otce Benedikta XVI. k Římské kurii u příležitosti hodnocení roku 2006 a pronesení vánočních přání. Projev byl pronesen v italštině a do češtiny dosud nebyl přeložen. Redakce děkuje Daně Rezkové za překlad, který umožňuje i českým čtenářům seznámit se s tímto závažným papežovým vystoupením.

Pokud budou vytvořeny nové formy legislativy relativizující manželství, zřeknutí se definitivního svazku získá tak říkajíc i právní pečeť.

V takovémto případě bude rozhodnutí, pro páry, které je shledávají již tak velmi nesnadné, ještě obtížnější. K tomu pro tento jiný typ dvojic navíc přistupuje relativizace rozdílu mezi pohlavími.

Spojení muže a ženy se klade na roveň dvojici lidí téhož pohlaví a mlčky tím stvrzují ty klamné teorie, které odnímají lidské osobě všechnu důležitost mužství a ženství, jako by se jednalo pouze o otázku čistě biologického faktoru.

Jsou to teorie, podle člověk, tj. jeho rozum a vůle, může nezávisle rozhodnout, čím je a čím není. V tom tkví určité pohrdání tělesností – s následkem, že člověk, ve snaze emancipovat se od těla, z „biologické sféry“, končí tím, že sama sebe zničí.

Jestliže si řekneme, že církev by se neměla do těchto záležitostí plést, pak můžeme jen odpovědět: cožpak nás snad člověk nezajímá? Věřící snad nemají právo, účinností vyspělé kultury své víry, se k tomu všemu vyjádřit? Není to spíše jejich – naše – povinnost pozvednout svůj hlas na obranu člověka, onoho tvora, který právě v nerozlučné jednotě těla a duše je obrazem Božím? Návštěva Valencie se pro mne stala cestou hledání toho, co znamená být člověkem.

Pokračujme v mysli cestou do **Bavorska – Mnichov, Altötting, Regensburg, Freising.** tam jsem mohl prožívat nezapomenutelně krásné dny, setkávat se s vírou a s věřícími své vlasti. Velkým tématem mé cesty do Německa byl Bůh. Církev musí hovořit o mnoha záležitostech: o všech věcech souvisejících s člověkem, s jeho strukturou, způsobem, jak je uspořádána, atd. Avšak jejím pravým – a z různých pohledů – jediným tématem je „Bůh“.

Navíc je velkým problémem Západu je zapomnětlivost na Boha. Tato zapomnětlivost se šíří. Jsem zkrátka přesvědčen, že každý jednotlivý problém může být doveden k této otázce.

Během mé cesty bylo proto mým hlavním cílem vrhnout jasné světlo na téma „Bůh“ s vědomím toho, že v některých částech Německa je většina lidí nepokřtěných, kterým se zdá, že křesťanství a víra v Boha náleží již minulosti.

Mluvíme-li o Bohu, dotýkáme se přesně toho předmětu, který byl v Ježíšově pozemském kázání jeho hlavním námětem. Fundamentálním předmětem tohoto učení je vláda Boha, „Boží království“. To neznamená něco, co jednou, někdy v neurčené budoucnosti nastane. Ani to neznamená ten lepší svět, o který krok za krokem vlastními silami usilujeme. V pojmu „Království Boha“ je slovo „Bůh“ je podmětovým genitivem. To znamená, že slovo „Bůh“ není jen nějakým dodatkem ke slovu „Království“, který by snad mohl někdo vynechat.

Bůh je subjekt. Království Boží vlastně znamená: Bůh vládne. On sám je přítomen a je rozhodující pro lidi na světě. On je subjektem a kdekoli tento subjekt chybí, nezůstává nic z Ježíšova poselství.

Neboť Ježíš nám říká: Království Boží k nám nepřichází tím způsobem, dalo by se říci, že budeme stát stranou a sledovat jeho příchod. „Království Boží je mezi vámi!“ (srov. Lk 17, 20 a dále). Rozvíjí se všude tam, kde se uskutečňuje vůle Boží. Je přítomno všude tam, kde jsou lidé otevřeni pro jeho příchod a tím dovolují Bohu přijít do světa. A tak Ježíš zosobňuje Království Boží: Člověk v němž je Bůh mezi námi a jehož prostřednictvím se můžeme Boha dotýkat, přibližovat se Bohu. Kdekoliv se tak stane, tam je svět spasen.

Během dnů mé návštěvy v Bavorsku na mne udělala dojem dvě témata. Byla a jsou spojena s tématem Boha: kněžství a dialog. Pavel nazývá Timoteje – a v něm biskupy

a obecně kněze – „Božím mužem“ (1 Tim 6, 11). Centrálním úkolem kněze je: přinést Boha mužům a ženám. Zajisté, může toho dosáhnout, jen pokud on sám přichází od Boha, jestliže žije s Bohem a podle Boha. Toto je nádherně popsáno ve verši jednoho kněžského žalmu, který jsme my – starší generace – pronášeli při vstupu do duchovního stavu: „Ty jsi, Hospodine, mým dědičným podílem i mou číší, ty mně zachováváš můj úděl“ (Žl 16 [15], 5).

Kněz, když se modlí tento žalm, vyhodnocuje svůj život na základě rozdělení území, stanoveného v Deuteronomiu (srov. 10, 9). Po záboru území dostal každý kmen vylosováním svůj podíl Svaté země a tak získal podíl na daru, který byl přislíben praotci Abrahamovi.

Jediný kmen Levi neobdržel zemi žádnou: jeho zemí byl Bůh sám. Toto prohlášení jistě mělo úplně praktický význam. Kněží nezískávali svou obživu tak jako ostatní kmeny obděláváním půdy, ale z obětí. Avšak toto prohlášení jde hlouběji. Skutečný základ života kněze, podstata jeho existence, základ jeho života je Bůh sám.

Církev v této starozákonní interpretaci kněžského života – interpretaci, která se také opakovaně vynořuje v Žalmu 119 [118] – správně spatřovala následování apoštolů, společenství s Ježíšem samotným, jako výklad toho, co znamená kněžské poslání. Kněz může a musí říci i dnes s Levitou: „Dominus pars hereditatis meae et calicis mei.“ Bůh sám je můj podíl země, vnější i vnitřní základ mé existence.

Tato bohostřednost kněžské existence je nezbytná právě v našem zcela funkčně orientovaném světě, ve kterém je vše založeno na vypočitatelném a zjistitelném výkonu. Kněz musí opravdově znát Boha z vnitřku a tak ho přinášet mužům a ženám; toto je základní služba, kterou dnešní lidé potřebují. Kdyby se z života kněze toto ústřední postavení Boha vytratilo, ponenáhlu by též ochladla horlivost v jeho působení. V přemíře vnějších věcí se ztrácí střed, který dává všem věcem smysl a který je vede k jednotě. Tak se ztrácí základ života, „země“, na níž tohle všechno může stát a vzkvétat.

Celibát, který platí pro biskupy v celé východní i západní církvi, v souladu s tradicí sahající až k době blízké Apoštolům, pro kněze obecně v latinské církvi, se dá pochopit a žít, jen pokud je založen na tomto základním uspořádání.

Důvody pouze pragmatické, odkaz na větší disponibilitu, nestačí: takováto větší časová disponibilita by se snadno mohla stát formou sobectví, která člověka ochrání před obětí a námahou, jež jsou vyžadovány vzájemným souhlasem a snášenlivostí v manželství. To by mohlo vést k duchovnímu ochuzení nebo k tvrdosti srdce.

Pravý základ celibátu může být obsažen v sousloví: Dominus pars – Ty jsi má země. Může být pouze theocentrický. Nemůže znamenat to, že je zbaven lásky, ale musí znamenat ochotu být stravován nadšením pro Boha a následně, díky intimnějšímu způsobu bytí s ním, sloužit i mužům a ženám. Celibát musí být svědectvím víře: víra v Boha uskutečněná tímto způsobem života, který má smysl, jen je-li založen na Bohu.

To, že svůj život založím na Bohu, zřeknu se manželství a rodiny, znamená, že přijímám a zakouším Boha jako realitu a že jej proto mohu přinášet lidem. Náš svět, který se stal zcela positivistickým, v němž se Bůh objevuje nanejvýš jako hypotéza, ale ne jako konkrétní realita, potřebuje opřít se o Boha tak konkrétně a radikálně, jak je to jen možné.

Potřebuje svědectví o Bohu, které spočívá v rozhodnutí přivítat Boha jako zemi, na které spočívá naše vlastní existence. Z tohoto důvodu je celibát dnes tak důležitý, v současném světě, dokonce i když jeho uskutečňování je v naší době neustále ohrožováno a zpochybňováno.

Podstatná je pečlivá příprava během cesty k tomuto cíli, za stálého vedení ze strany biskupa, přátel-kněží a laického lidu, což vše dohromady podporuje kněžské svědectví. Potřebujeme modlitbu, která bez oddechu vzývá Boha jako Boha Živého a která se o něj opírá v dobách zmatku, ale i v čase radosti. Tedy jako opak kulturního trendu, který se nás snaží přesvědčit o naší neschopnosti činit takováto rozhodnutí, může být toto svědectví žito, a tak do našeho světa znovu zavést Boha jako realitu.

ZNÁŠ PÍSMO SVATÉ?

Pán Ježíš byl ukřižován, umřel a vstal z mrtvých. Tím na sobě potvrdil učení, že člověk smrtí nezaniká. V tajence je věta, která to hlásá.

Otázka ale zní: „Najděte v Novém zákoně slova Pána Ježíše (citoval je ze Starého zákona), která předcházela, větě v tajence. Kde, kým a komu byla ve Starém zákoně řečena? Jak z těch slov vyplývá, že člověk smrtí nezaniká?“

Nápověda: Tato velice důležitá slova, která ve své době Pán Ježíš proti léčce saduceů citoval, se budou číst v neděli 11. března 2007. Protože dřívější židé věřili Starému zákonu, měli už oni vědět, že člověk nemůže smrtí zaniknout.

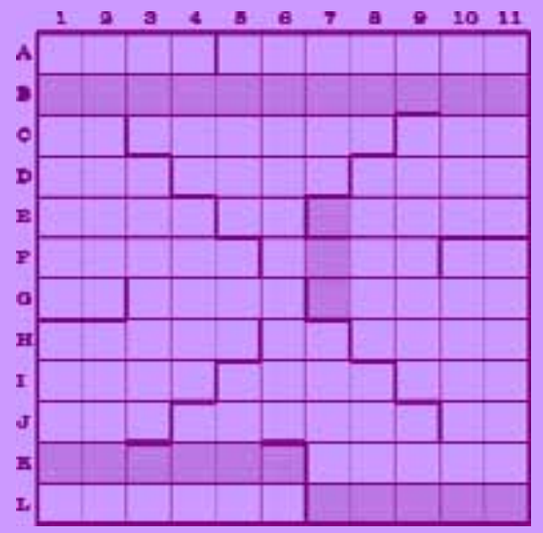

VODOROVNĚ: A. Významná funkce (publ.); Bohu se klanějící postava. - B. **1. díl tajenky**. - C. Zkr. katolické university v Texasu založené r. 1956 – má asi 3 000 posluchačů; křesťanský světec jakožto ochránce; SPZ Prostějova. - D. Titul muže; lovecký pes ze skupiny slídičů; něco rozdroleného. - E. Vojenský útok; nuže; svobodné šlechtické statky. - F. Nedůvtipný člověk (hanl.); cizorodá věc v polévce; zkr. jednoho z evangelií. - G. Samohlásky v názvu pokrmu, který dával Bůh Izraelitům na pošti; jméno světice ze 14. – 15. stol., kterou si připomínáme 22. 5.; židovská královna. - H. Prudký záchvat choroby; zkratka jména našeho státu; asijský nosič břemen. - I. Senoseč; hovězí domestikovaný dobytek; zvuk vydávaný kuřaty. - J. SPZ Teplic; úplně (hovor.); poštovní zkratka státu Connecticut. - K. **2. díl tajenky**; opuchliny. - L. Sbírka náboženských knih zoroastrismu (u starých Íránců); **4. díl tajenky**.

SVISLE: 1. Nerozvité květy; záducha. - 2. Vodní hlodavec; natož. - 3. Slovenské národní povstání (zkr.); napadrť (expr.); chem. zn. telluru. - 4. Mohutný asijský strom; držadlo k otvírání dveří; štáb vzdušných sil (zkr.). - 5. Uzavřený policejní vůz; jméno legendy českého exilu Ulče; mytím odstranit. - 6. Kancelářské dírkovací náčiní; posměšné zasmání. - 7. Sféra činnosti; **3. díl tajenky**; hrubé pletivo z rákosí. - 8. Proud (básn.); pták s mohutným zobákem; teta (famil.). - 9. Iniciály mladého kněze dříve působícího v Liberci, nyní v Chomutově; pronikání; Mezinárodní olympijský výbor (zkr.). - 10. Síť k výlovu rybníků; zpěvný (kniž.). - 11. Sklenářské hmoty; trojdílný tabulový obraz.

Pomůcka: Avesta, kuli, teak.

Ladislav Martinča

LIBERECKÝ ÚSMĚV

Po hodině náboženství

„Ty Moniko,“ zeptá se jedna holčička druhé, když jdou z hodiny domů, „myslíš, že existuje ten ďábel?“

„Víš, já si myslím, že to bude jako s Mikulášem. Je to prostě tatínek.“

zůstane vždycky plevou, tak také předzvěděný zůstane vždycky předzvěděným, a byl-li by někdy v milosti dle přítomné spravedlnosti, přece není nikdy (!) částí svaté církve ... V Husově zmatené theologii, klopýtající přes jemná, ale nutná a nalezitelná rozlišení, vyvrcholil zmatek, který vneslo do nauky o církvi směšování eklesiologie s kristologií, které postavilo Krista do středu nauky o církvi, ale taky, že převážilo kristologický význam v eklesiologii tak, že eklesiologie se stala kristologií, a tím byla otevřena brána učení o neviditelné církvi, když byla celá jednostranně soustředěna na neviditelného Krista. Štěpán Páleč, protivník Husův, byl šťastnější v theologické spekulaci a jasně poukázal na příčinu Husova omylu, na kristologické převážení pojmu církve v Kristovo tělo, které zhmotněním obrazu těla dochází k opaku odhmotnění – k odspolečenštění církve. Případ Viklefa a Husa je poučný, jak je v theologii nebezpečné přepínat obrazy a symboly. Hus kvůli svému platonickému realismu nedovedl rozeznat analogii od doslovnosti, obraz od toho, co je jím zobrazeno. Kde sv. Tomáš Akvinský varovně říká corpus Christi mysticum, to jest metaphoricum, chápe Hus církev skoro jako osobní jednotu s Kristem, když zhmotnil obraz sv. Pavla líčícího církev jako tělo Kristovo. Theologové rozuměli tělo Kristovo v nejširším slova smyslu pro společenství všech, na které Kristus vykonává svůj vliv. Oni nazývali sice toto společenství jak tělem Kristovým, tak církví, ale byli si vědomi analogického, odstupňovaného významu tohoto slova. Věděli, že něco jiného je ono společenství všech a něco jiného rodina dětí Božích, přivtělených ke Kristu, posvěcovaných milostí ve svátostech a řízených těmi, které Kristus odlišil od řízených a odevzdal jim duchovní moc nad celým svým tělem, které chápe sv. Pavel jako těleso, organizovanou společnost. Hus propadl v svém theologickém diletantismu (pozn. red.: diletant – nedouk) a filosofickém extrémním (krajním) realismu obrazům, nepochopil analogii a zhmotnil symboly. Zaměnil obraz za skutečnost a tím již stál mimo skutečnost. Proto je jeho pojetí mlhavé, neživotné, neudržitelné a neuskutečnitelné v životě. Hus tím mnoho přispěl k vývoji tak zvaného svobodného (pozn. red.: je míněna anarchie, ne svoboda) křesťanství. Nejnovější křesťanské volné skupiny mají v Husovi svého předchůdce i se svou „jistotou“ spásy z pouhé víry v předurčení a příslušnosti k tomuto přesvědčení.“ Tolik Silvestr Braito. (Pozn. red.: Nadpřirozená, Božská víra ke spáse nestačí, je třeba také naděje, a navíc hlavně láska, oživující víru i naději; přitom láskou se rozumí caritas, tj. milovat Boha nade všechno, což zahrnuje i milovat bližního jako sebe.)

Husova nauka o církvi neměla teoreticky velký vliv – v prvních letech po Husově smrti se o ni přeli Pavel Pražský s Šimonem z Tišnova, potom již o ní neslyšíme. Měla však velký význam praktický. Popření božského původu primátu a odmítnutí učitelské autority církve je hlavní idea husitství. Písmo sv. jako slovo Boží má jediné být zdrojem víry, jen ono prý má spravovat soukromý a dokonce i veřejný život (ve veřejném životě je ale třeba dodržovat zákon přirozený!). Druhý materiální zdroj víry, tradici, sice ani Hus, ani husité nezavrhují úplně, velcí církevní učitelé a první sněmy jsou jim někdy autoritou, a kde se to hodí, dovolávají se i pozdějších spisovatelů, ale svorně odmítají ten zdroj víry, který jí dává tvar, tj. církevní autoritu, kterou pražské husitství nahradilo autoritou university, táborské pak autoritou (nekritického) rozumu. A to byl kořen nevyhnutelného náboženského rozkladu.

Husův proces v Kostnici by nebylo správné vidět jen pod zorným úhlem Husovým, který tvrdil, že tam přišel z vlastního rozhodnutí, aby hájil svou pravdu proti křivým svědkům. Historik je povinen vyslechnout i mínění koncilu, který nepochyboval, že má jen dokončit proces s kacířem, započatý už dříve. Tím nechceme stírat dojem, že Otcové koncilu jednali ukvapeně. Byli tehdy bez papeže a potřebovali dokázat svou legitimitu. Sáhli tedy k osvědčenému prostředku a odsoudili heretika, aby dokázali svou péči o čistotu víry. Je možné jen litovat, že záležitost nepřenechali papeži, jehož potom zvolili. Papežové jednají klidněji a mírněji než bouřlivá shromáždění. Ohledně glejtu, který Hus obdržel od římského císaře, je pravděpodobné, že glejt ho měl chránit před násilím na cestě, nikoliv před rozsudkem koncilu jakožto momentálně nejvyšší autority ve věcech víry.

P. Ing. Antonín Sedlák a kol.

Dalším velkým tématem spojeným s tématem Bůh je dialog. Interní oblast spletitého dialogu, který dnes požaduje společně ode všech křesťanů jednotu, se ozřejmila v ekumenických nešporách v regensburgské katedrále, kde kromě bratrů a sester katolické církve, jsem mohl potkat mnoho přátel z pravoslaví a evangelického křesťanství. Všichni jsme se shromáždili k recitaci žalmů a naslouchání Slovu Božímu a nebylo maličkostí, že nám taková jednota byla darována.

Setkání s Universitou bylo věnováno – a toto místo bylo k tomu vhodné – dialogu mezi vírou a rozumem.

U příležitosti mé schůzky s filosofem Jürgenem Habermasem před několika lety v Mnichově bylo řečeno, že potřebujeme myslitele, kteří by uměli přeložit zakódované důvody křesťanské víry do jazyka sekularizovaného světa, aby byly znovu účinné.

Vskutku, je stále zřejmější, že svět naléhavě potřebuje dialog mezi vírou a rozumem.

Immanuel Kant ve své době viděl podstatu osvícenství ve výroku „sapere aude“: v odvaze k myšlence, která sama sobě nepřipustí, aby jí bránil jakýkoliv předsudek.

Vskutku, od té doby poznávací schopnost člověka, jeho vláda nad hmotou silou myšlenky, učinila pokrok, který byl tehdy nepředstavitelný.

Ale moc ležící v rukou člověka a vzestup přírodních věd se stávají stále větším nebezpečím, které ohrožují člověka samého a svět.

Rozum orientovaný plně na zmocnění se světa už neakceptuje omezení. Dosáhl bodu, kdy s osobou jedná jen z hlediska její produkce a výkonu.

Naše vědomosti se rozšiřují, ale zároveň se ukazuje postupné zaslepování rozumu, pokud jde o jeho vlastní základy a kritéria, která mu udávají směr a smysl.

Víra v toho Boha, jenž je jako osoba Rozumem, který vytváří universum, musí být přijata přírodní vědou jako výzva a šance.

Naopak víra musí nově uznat svou vnitřní rozměrnost a svou vlastní rozumovost. Rozumu je zapotřebí Logos, který byl na počátku a je naším světlem. Víra ze své strany potřebuje rozmluvu s novodobým rozumem, aby si uvědomila svou vlastní velikost a byla ve shodě se svou vlastní zodpovědností. Toto jsem chtěl ozřejmit svou přednáškou v Řeznu (doslovný text v příloze loňského Obrázku č. 11, 7. 10. 2006). Je to záležitost, která vůbec není jen akademická: zaměřuje se na budoucnost nás všech.

V Řeznu byl dialog mezi náboženstvími jen okrajově zmíněn, a to z dvojího hlediska. Sekularizovaný rozum není schopen vstoupit do opravdového dialogu s náboženstvími. Zůstává uzavřen otázkám po Bohu, což nakonec přivádí ke střetnutí kultur.

Další aspekt se týkal tvrzení, že různá náboženství se musejí setkat u společného úkolu – dát se do služby pravdě a tudíž do služby člověku. **Návštěva v Turecku** mi poskytla příležitost poukázat také veřejně na můj respekt k islámskému náboženství, navíc respekt, který nám 2. vatikánský koncil (srov. deklaraci Nostra Aetate, 3) ukázal jako jedině správný.

Rád bych v tuto chvíli ještě jednou vyjádřil svou vděčnost představitelům Turecka a tureckému lidu, kteří mě přivítali tak velice pohostinně a poskytli mi nezapomenutelné dny setkání.

V dialogu s islámem, který musí být prohlouben, bychom si měli uvědomit, že muslimský svět dnes stojí před velmi naléhavým úkolem. Tento úkol je velmi podobným tomu, před který byli postaveni křesťané v době osvícenství a na nějž 2. vatikánský koncil, jako výsledek dlouhého a složitého zkoumání, nalezl reálné řešení pro katolickou církev.

Je to otázka, jaké stanovisko musí společenství věřících zaujmout k důvodům a potřebám, které zesílily za osvícenství.

Z jedné strany musíme čelit diktatuře positivistického rozumu, který vylučuje Boha ze života společnosti a z veřejného zřízení, čímž zbavuje člověka specifického kritéria, podle něhož si tvoří úsudek.

Na druhé straně je nutné uvítat opravdové výdobytky osvícenství, jímž jsou lidská práva a zejména svoboda víry a jejího praktikování. Tyto výdobytky je třeba uznat jako podstatné prvky pro autenticitu náboženství.

Tak jako v křesťanské společnosti, kde probíhá dlouhý proces hledání, jak najít správný postoj víry vůči takovým názorům – hledání, které zajisté nemůže být nikdy definitivně ukončeno –, tak také islámský svět se svou vlastní tradicí stojí před nesmírným úkolem nalézt v tomto ohledu odpovídající řešení.

Obsahem dialogu mezi křesťany a muslimy bude v této době zejména jedno ze vzájemných setkání v tomto úsilí o nalezení pravdivých řešení. My křesťané se cítíme být solidární se všemi, kteří právě na základě svého náboženského přesvědčení jakožto muslimové stojí proti násilí a usilují o soulad mezi vírou a rozumem, mezi náboženstvím a svobodou. V tomto smyslu se tyto dva dialogy, o kterých jsem mluvil, vzájemně prolínají.

V Istanbulu jsem konečně mohl ještě jednou prožít šťastné chvíle během ekumenického setkání s ekumenickým patriarchou Bartolomějem I. Před několika dny mi napsal dopis, ve kterém slova vděčnosti, prýštící z hloubky jeho srdce, mi znovu velmi živě připomněla prožitek společenství oněch dnů.

Cítili jsme se být bratry, ne pouze na základě slov a historických událostí, ale z hloubi duše; byli jsme spojeni vírou Apoštolů dokonce ve svých myšlenkách a osobních pocitech.

Zažívali jsme hlubokou jednotu víry a modlili jsme se k Pánu ještě naléhavěji, aby rychle daroval také plnou jednotu při společném lámání Chleba.

Moje hluboká vděčnost a bratrské modlitby se nyní obracejí k patriarchu Bartoloměji a k jeho věřícím, jakož i k různým křesťanským společenstvím, s nimiž jsem se mohl setkat v Istanbulu. Doufejme a modleme se, aby náboženská svoboda, která intimně souvisí s povahou víry a která je uznávána v principech turecké ústavy, nalezla ve vhodných právních formách, i v každodenním životě Patriarchátu a ostatních společenství, rostoucí praktické naplnění.

„Et erit iste pax" – on (sám) pak bude pokojem, říká prorok Micheáš (5, 4), o budoucím vládci Izraele, jehož narození v Betlémě ohlašoval. Pastýřům, pasoucím své ovce v okolí Betléma, andělé řekli: „na zemi pokoj lidem," ten Očekávaný přišel (Lk 2, 14).

On sám, Kristus, Pán, řekl svým učedníkům: „Pokoj vám zanechávám, svůj pokoj vám dávám" (Jan 14, 27). Z těchto slov se vyvinul liturgický pozdrav: „Pokoj vám."

Tento pokoj, který je předáván v liturgii, je Kristus sám. Dává se nám jako pokoj, jako usmíření, které nezná hranic. Všude kam přichází, se šíří ostrůvky pokoje. My lidé bychom si přáli, aby Kristus odstranil jednou provždy všechny války, zničil zbraně a nastolil universální mír. Musíme se však naučit, že mír nemůže být dosažen jen z vnějšku a že pokus o jeho nastolení násilím vede jen ke stále novému násilí.

Musíme se proto naučit, že mír – jak řekl betlémský anděl – souvisí s eudokií, s otevřeností našich srdcí Bohu.

Musíme se naučit, že mír může existovat jen tehdy, když nenávist a sobectví budou překonány zvnitřku. Člověk musí být obnoven zevnitř, musí se stát novým, jiným. Takže mír v tomto světě vždycky zůstává vratký a křehký. Tímto trpíme. Právě proto jsme voláni k tomu, abychom se nechali zevnitř proniknout Božím pokojem a vnesli jeho sílu do světa. Toto vše bylo vloženo do svátosti křtu a skrze ni musí být uskutečňováno v našich životech: smrt dřívějšího já a narození nového. A budeme naléhavě a neustále prosit Pána: Pohni těmito srdci! Učiň nás lidmi novými! Pomoz, ať rozumnost míru zvítězí nad nerozumností násilí! Učiň nás nositeli svého pokoje!

Ať Panna Maria, které svěřují vás a vaši práci, tuto milost pro nás vyprosí. Na každého z vás zde a na všechny vaše drahé rozšiřuji svá nejvroucnější přání. A jako výraz naší radosti sděluji, že zítřek bude pro kurii volným dnem, aby se dobře připravila po stránce materiální i duchovní na Vánoce. Uděluji své Apoštolské Požehnání s láskou všem spolupracovníkům z různých dikasterií, úřadů Římské kurie a Governatorátu městského státu Vatikán. Radostné Vánoce a všechno nejlepší také do Nového roku!

(http://212.77.1.245/news_services/bulletin/news/19498.php?index=19498&po_date=22.12.2006&lang=en)

církev je tajemné tělo Kristovo, corpus Christi mysticum, v němž nemůže býti hříchu. Této Boží „ideji" současná církev ovšem ani zdaleka neodpovídala, proto ji Viklef hledal a nalezl ve společnosti všech předurčených (predestinovaných) ke spáse.

Jako Viklef odmítá i Hus právní koncepci církve a sahá zpět k sv. Augustinovi. Tento církevní učitel mluví sice také o církvi predestinovaných, ale reálnou, bojující církev pojímá vždy jako společnost některých směřujících ke spáse, některých k zavržení (praescitorum), v daném pozemském čase některých spravedlivých i některých hříšníků (rozumí se: v těžkém hříchu), kteří ve víře, příp. i naději – a spravedliví i v lásce jsou spojeni svátostmi a řízeni církevní autoritou. Zatímco sv, Augustin tímto dělením chtěl podat důkaz, že pozemská církev je přesto svatá a představuje pro lidstvo jediný přístav spásy, Hus za pravou církev pokládá jen společenství predestinovaných, kteří dohromady tvoří „corpus Christi mysticum". Latinsky hlásal: „Unica est sancta universalis ecclesia, quae est praedestinatorum numerus." Člověk od Boha zavržený (ano, tak Hus!) (vl. praescitus) nemůže nikdy (!) být členem svaté universální církve, nýbrž se sobě rovnými tvoří rovněž společnost, corpus. Podle přítomné víry a milosti se sice mnozí křesťané vměšují mezi predestinované a domnívají se, že i oni patří k církvi, ale před Bohem (prý) vždycky patří ke společnosti zavržených a jsou jako takoví údy ďáblovými. Jsou sice jako v církvi, ale nejsou z církve; přirovnával to tak, že např. hleny a střevní obsah jsou sice v těle, ale tělo netvoří. Taková církev predestinovaných jest ovšem církev neviditelná, bez Božího zjevení nikdo nemůže vědět, zdali k ní náleží, a tím jest všechna autorita viditelné bojující církve otřesena.

Kdo se domnívá, že kolegium kardinálů tvoří tělo a římský papež hlavu církve, ten se mýlí, praví Hus, neboť tělem církve- jsou všichni predestinovaní a její hlavou je Kristus. Skála (petra) církve není Petr ani Pavel, ani nikdo z apoštolů, nýbrž pouze Kristus. A co učinilo Petra náměstkem Kristovým? Jeho přednost v ctnostech: „Nikdo nezastupuje vpravdě Krista nebo Petra, leč následuje-li ho v mravech, poněvadž žádné jiné následování není příslušnější, ani jinak nepřijímá od Boha správcovskou moc." Římský papež se tedy může zváti náměstkem Kristovým jen tehdy, je-li predestinovaným a Pánu věrně slouží. Nadřazenost biskupa římského nad jiné biskupy (primatus iurisdictionis) není z ustanovení Kristova, nýbrž je to dílo císařů (!), hlavně Konstantina Velikého. Hus však přijímá skutečný stav církve, v níž papežství existuje, a chce být papeži poddán, pokud to, co přikazuje, je ve shodě se zákonem Božím. Žádá jen, aby papež nepanoval světsky a vlády se násilím nedomáhal a aby žil mravně. Je-li však v mravech protivou Krista (ptáme se: jakým hříchem?), pak je zloděj a lotr a nejvyšší antikrist. Silvestr Braito se zabývá Husovou naukou v díle o církvi a píše: „Když se mluví a píše o Husovi, nebývá postaveno učení Husovo geneticky (původem) do myšlenkové a theologické souvislosti s celým dosavadním způsobem myšlení o církvi. Když byla církev chápána tak široce jako tělo Kristovo, bylo Husovi, horliteli o obrodu církve a visionáři zároveň snadné vyvodit důsledek ze stávající eklesiologické (církevní) neurčitosti. Z myšlenky o církvi jako jen těle Kristově plynul mu tento naprosto nutný důsledek: Je-li církev tělo Kristovo, nemůže obsahovat hříšníky, nemůže být řízena lidmi, nepotřebuje viditelných úkonů. V tom vidím trvalé nebezpečí pří zaměňování eklesiologie (nauka o církvi) a kristologie (nauka o Kristu). Kristus musí zůstat středem a hlavou církve, ale celá podstata církve není pouze v tomto subjektivním poměru (poměru jednoho každého) lidí jen ke Kristově milosti. Ke Kristu je třeba býti přivtělen svátostně. Je tedy třeba tyto svátosti udělovat. Je třeba Krista hlásat. Je nutné pro křesťany, lidi společenské, viditelně se sejít ve společenství Kristovo, je nutná společnost, která by toto společenství řídila, nad ním bděla a jeho členy řídila. To vše Hus již neuvážil. Jeho osobitý výklad Písma sv. vyvrací základní jeho nauku o postačitelnosti Písma. Vytýká římské církvi zkreslení a znešvaření a rozšíření Písma sv., ale právě jeho vlastní výklad je osobně libovolný." „Hus nepřipouští hříšníky v církvi. Docela logicky. Církev je mu Kristovým tělem jako jedna osoba. Proto vykládá podobenství o koukoli mezi pšenicí, o špatných rybách mezi dobrými v tom smyslu, že již teď jsou vyvrženi, kdežto v podobenstvích je udán až konec života každého pro případné vyvržení. Hus naproti tomu proti jasnému smyslu Kristova podobenství praví: 'Jako pleva

V dubnu 1535	Cestuje ze zdravotních důvodů do Španělska
V říjnu	Lodí z Valencie do Janova a pak pěšky přes Bolognu do Benátek
1536	Dokončuje v Benátkách studium teologie (do roku 1537)
25. června 1537	Vysvěcen na kněze: **bylo mu 46 roků**
V listopadu	Cestuje do Říma s Faberem a Laynezem, asi 10 km od Říma má v La Storta mystický zážitek (vidění)
Velikonoce 1538	Schází se v Římě celá skupina „Tovaryšstva Ježíšova“ (10); papež Pavel III. je pověřuje duchovní správou v Římě a v jiných italských městech
25. prosince	Slaví svoji první mši svatou v kostele S. Maria Maggiore u jeslí Krista Pána
1539	Společné porady (deliberationes) v Římě
3. září	Založení nového řádu Tovaryšstva Ježíšova (Societas Iesu) ústně potvrzeno papežem Pavlem III.
27. září 1540	Potvrzení nového řádu papežskou bulou Regimini militantis ecclesiae
9. dubna 1541	Zvolen prvním generálem řádu
22. dubna	Slavnostní sliby prvních jesuitů do rukou Ignácových u svatého Pavla za hradbami
1547 až 1550	Sepisování konstitucí řádu
1548	Vychází tiskem knížka duchovních cvičení (exercicie)
21. července 1550	Slavnostní potvrzení nového řádu papežem Juliem III.
31. července 1556	V ranních hodinách umírá ve věku 65 let; nový řád má asi 1 000 členů v 13 řádových provinciích se 110 domy, z toho také v Praze
1609	Papež Pavel V. prohlašuje Ignáce za blahoslaveného
1622	Papež Řehoř XV. prohlašuje blahoslaveného Ignáce za svatého

10. Jan Křtitel Ježíše u Jordánu nazval Beránek Boží (Jan 1, 29).

Odpověď č. 5 testu pro dospělé z předminulého čísla

5. Články, pro něž byl Hus odsouzen v Kostnici, nepodávají jasný obraz jeho nauky. Jsou podle tehdejšího zvyku podle žalob naň vznesených vyňaty z jeho spisů. Některé jsou bludné, některé pohoršlivé, ale není z nich patrný systém Husova učení. Z hlediska theologické systematiky shledáváme, že v nauce o Bohu, o Kristu, o Vtělení a Vykoupení i o Panně Marii, o ospravedlnění člověka milostí Boží, o mši sv. a eschatologii je Husovo učení zcela pravověrné. Také učení o svátostech je celkem katolické; pouze v nauce o svátosti oltářní přejal Hus remanenční blud od Johna Wycliffeho (Jana Viklefa) (ale nikoliv remanenci krajní, nýbrž – stejně jako Stanislav ze Znojma – tzv. konsubstanciaci, podle níž sice chléb po konsekraci zůstává, ale zároveň je skutečně přítomen Kristus), o svátosti pokání učil nesprávně, že kněz odpuštění hříchů jenom ohlašuje, o dobrých skutcích tvrdil s Viklefem, že ve stavu těžkého hříchu jsou hříšné, a požadavkem predestinace nebo mravného života udělovatele svátostí zpochybňoval udělení. Bludná však je Husova nauka o církvi a její správě, kterou s určitými úpravami také přijal od Viklefa.

Viklef vyšel ve spekulaci o církvi z Platonových „idejí“, připomínajících esence. „Ideje“ jsou neměnné, ale jsou věčné, jsou to na rozdíl od esencí jsoucna, která ale také existují v mysli Boží a které lze vyčíst z Písma svatého; tyto „ideje“ jsou prý „zhmotněny“ v tomto světě: zde existují a dělají věci tím, čím jsou, také člověka tím, čím je. Jestli se jim člověk zpronevěřuje, není v něm tato „idea“ a on není tím, zač se vydává nebo zač ho považují druzí. To platí především o jeho společenském postavení. Podle Viklefa nikdo není světským ani duchovním pánem (prelátem, biskupem), kdo je v stavu smrtelného hříchu. Takovým „nepravým“ pánům se lze vzepřít, ba Bůh to přímo přikazuje. Proti nehodnému knězi může zakročit i laik. Pokud se týká církve, „idea“ Kristovy církve vytvořená v mysli Boží byla vznešená. Protože tato „idea“ (podle krajního realismu – zastával jej i Viklef) skutečně existuje (je jsoucnem, narozdíl od esence), církev svatá je neposkvrněná, je bezhříšná,

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti

1. Kdo řekl: „Ty jsi Mesiáš, Syn živého Boha!“?

a) Apoštol Petr Pánu Ježíšovi u Césareje Filipovy.

b) Celník Matouš Pilátovi v celnici.

c) Milosrdný syn marnotratnému Samaritánovi u Ovčí brány v Jeruzalémě.

2. Co si křesťané připomínají na Velký pátek?

a) Kristovu poslední večeři.

b) Kristovu smrt na kříži.

c) Začátek církevního roku.

3. Jakou barvu má štóla kněze při zpovídání?

a) Červenou.

b) Fialovou.

c) Modrou.

4. Kdy při mši sv. klečíme?

a) Při čtení evangelia.

b) Při pozdravení pokoje.

c) Při proměňování.

5. Co to je presbytář?

a) Část kostela určeného pro kněze a ministranty.

b) Insignie (odznaky) biskupa.

c) Stupínek, na který si kněz při čtení evangelia stoupne, aby ho bylo lépe vidět.

6. Kdo může přistoupit k 1. sv. přijímání?

a) Ten, kdo řádně ukončil přípravu (je pokřtěný, má pravý a zbožný úmysl a je ve stavu milosti – byl u 1. svátosti smíření).

b) Ten, komu to nařídil pan kostelník.

c) Ten, kdo je pokřtěný, ale pan farář mu doporučí, aby ještě nějaký čas počkal.

7. Kolik máme v českých zemích církevních zasvěcených svátků?

a) Jeden – Štědrý den.

b) Dva – Hod Boží vánoční 25. 12. a Slavnost Matky Boží Panny Marie 1. 1.

c) Tři – Štědrý den, pomlázku a svátek pana faráře.

8. Komu Pán Ježíš neodpustil hříchy?

a) Všem – i svým nepřátelům.

b) Těm, kdo ho ukřižovali.

c) Petrovi, protože ho třikrát zapřel.

9. Čím je pro křesťana to, že se v neděli nebo v zasvěcený svátek bez závažného důvodu neúčastní na mši sv. (o závažnosti důvodu má vědět pan farář)?

a) Hříchem to není, ale pěkné to taky není.

b) Lehkým hříchem.

c) Těžkým hříchem, ze kterého se musí vyzpovídat, aby mohl jít ke sv. přijímání.

10. Co je psáno v Písmu svatém o Zacheovi?

a) Že nachytal plnou síť ryb pro Pána Ježíše.

b) Že slíbil Jidášovi 30 stříbrných.

c) Že to byl vrchní celník, velmi bohatý.

Test pro dospělé

1. Jak se jmenoval vojevůdce, který byl pochován do hrobu i s hlavou svého krále?

2. Který svatý byl upečen na rožni?

3. Je pokušení hříchem?

4. Jak se jmenoval judský král, který byl korunován ve svých osmi letech?

5. Co to je ferie?

6. Co to je dalmatika?

7. Jak se jmenoval vynikající lovec a zakladatel řady měst, kromě jiných i Babylóna?

8. Jak zněl 4. článek husitských kompaktát a o co usiloval?

9. Jak se jmenoval muž, kterému Achab zabavil jeho vinici?

10. Proč Svědkové Jehovovi odmítají transfuse krve? Je jejich důvod spravedlivý?

Odpovědi testu pro dospělé z minulého čísla

1. Turínské plátno, je podle tradice pohřební plátno koupené Josefem z Ariamatie, do něhož zahalili mrtvé Ježíšovo tělo. Dnes je v královské kapli katedrály Sv. Jana Křtitele v Turíně.

2. Odpověď pro nedostatek místa přineseme příště.

3. Služebník nejvyššího kněze, kterému Petr uťal ucho se jmenoval Malchus (Jan 18, 10), jak se čte při velkopátečních pašijích.

4. V době barokní pronikla do našich zemí rozkladná nauka z Francie – jansenismus. Tento směr snil o obnovení prvotní církve, a to v oblasti věrouky a církevní kázně. Jméno dostal po lovaňském profesoru teologie Korneliu Jansenovi (Jansenius), který své

dogmatické názory vyložil v knize pojmenované „Augustinus“, protože podle jeho mínění obsahovala nauku velkého církevního učitele o dědičném hříchu a milosti. Ve skutečnosti však se blížila nauce Kalvínově.

Hříchem dědičným člověk ztrácí, podle Jansenia, možnost svobodné volby mezi dobrem a zlem. Milost Boží působí na člověka tak neodolatelnou silou, že nutně musí přijít do nebe. Ale této milosti se dostane jen menšímu počtu vyvolených, protože Bůh nechce spasit všechny lidi. Kristus tedy ani za všechny lidi nezemřel.

Janseniovou naukou byl velmi nadšen vzdělaný Jean du Verguer de Hauranne, zvaný obyčejně Saint-Cyran podle stejnojmeného komendátního opatství, jež mu bylo propůjčeno. Saint-Cyran chtěl zase církev přiblížit starokřesťanské době obnovením přísné disciplíny svátosti pokání. Jeho přítel Antoine Arnauld napsal r. 1643 v jeho duchu spis „De la frequente communion“, v němž vyložil námitky proti častému sv. přijímání. Projevil domněnku, že omezením častého přijímání oltářní svátosti se dá předejít lehkomyslnosti v náboženském životě, a vyžadoval, aby hříšník byl absolvován a připuštěn k sv. přijímání teprve po několikaměsíčním pokání, neboť nic prý nemůže více pobídnout k vykonání uloženého pokání, než oddálení sv. přijímání! Jansenisté také brojili proti bohaté výzdobě kostelů, lesku bohoslužeb a užívání posvěcených předmětů. To všechno byly otázky náboženské praxe, jež velmi zajímaly i laiky, a proto se o nich živě diskutovalo.

Rozhodnými odpůrci jansenistů byli od samého počátku jesuité. Jesuité kladli proti jansenistům větší důraz na lidskou vůli, poukazovali na to, že člověk je ve svém jednání svobodný a schopný každého dobra, a v morálce se drželi „systému probabilistického“, podle něhož v praktické pochybnosti o dovolenosti jednání je přípustné se řídit míněním pro volnost jednání, jestliže má rozumný důvod (opinio probabilis), když na druhé straně jsou důvody (a dokonce silnější), mluvící pro závaznost zákona (opinio probabilior). Tímto systémem projevovali pochopení pro mravní prostřednost většiny lidí a drželi se ho hlavně proto, aby co největšímu počtu lidí otevřeli nebe. Jansenisté tento názor neuznávali a obviňovali jesuity z laxnosti. Všichni, jimž byli jesuité nesympatičtí, seskupovali se kolem jansenistů.

Proti jansenistickému extrémismu vystoupil opakovaně Svatý stolec a odsoudil jej, naposledy bullou „Unigenitus“ r. 1717. Jansenisté potom opustili Francii, usadili se v kalvínském Nizozemí a odtud ovlivňovali i rakouskou část této oblasti (Belgii). Protože Svatý stolec je odsoudil, přiklonili se k odpůrcům papežské plné moci a podporovali snahy, aby mocenské postavení papežovo bylo co nejvíce zúženo. Proti papežství (papalismu) stavěli tzv. episkopalismus, v čemž se shodovali s febronianisty – o nich snad jindy.

Jansenistická nauka pronikla i do Itálie a přáli jí dokonce někteří vysocí římští hodnostáři. Nákladné vydání Arnauldových spisů získalo v Římě velký počet odběratelů. Tak lze pochopit, že právě duchovní, kteří studovali v Římě, se stavěli k jansenismu příznivě. Vídeňsky kanovník Stock, který od r. 1760 řídil teologické vyučování v celém Rakousku, byl přísný jansenista. V 2. polovině 17. století a počátkem 18. století pronikl jansenismus i do českých zemí. R. 1652 obvinili jesuité z jansenismu flámského kapucína Basilia de Ayre, poradce kardinála Harracha, a hybernského mnicha P. Malachiáše Fullona. Fullon se seznámil s jansenismem za svého působení v Paříži.

V Paříži se seznámil s jansenismem také český šlechtic František Antonín Sporck (zemřel 1738), pán v Lysé nad Labem, Konojedech, Kuksu, Malešově a Choustníkově Hradišti, velký mecenáš barokního umění. Nedá se sice říci, do jaké míry Sporck jansenistické nauky vnitřně sdílel, ale je jisté, že dal větší počet jansenistických spisů přeložit do němčiny a rozšířil je v bohatě upravených vydáních. Také četní jiní šlechtici poznali jansenismus na svých cestách po západní Evropě a přinesli jeho myšlenky do Čech a na Moravu.

5. Jakub nazval místo, kde se mu ve snu zjevil Hospodin, Betel-dům Boží (1 Mojž 28, 19).

6. Materialismus je filosofický směr, který tvrdí, že jediné, co existuje, je materie-hmota. Hmota je podle materialistů věčná a nemá počátek. Toto tvrzení není pravdivé, jak jsme ukázali v odpovědi na otázku 5 v loňském ročníku Obrázku č. 10, 16. 9. 2006, příloha s. 2. V zájmu pravdy nelze tedy s materialistickým názorem souhlasit. (Tehdy jsme uvedli,

že vyslovit souhlas nebo nesouhlas s materialismem je mimo možnosti přírodních věd. Např. astrofysik zkoumající tzv. velký třesk může mít sice znalosti potřebné k tomu, aby se mohl vyjadřovat k fysikální povaze velkého třesku, ale jakožto astrofysik není schopen k definici materie-hmoty ani k počátku její existence či k její věčnosti nic říci. Tato otázka je řešitelná jen filosoficky.)

K nesouhlasu s materialisme je však vážnější důvod, než „jen“ zájem o pravdu, a to důvod etický. Pokud by bylo všechno hmotou, měly by i rozum a vůle jen organickou, smyslovou povahu. Cílem smyslů je ale požitek, uspokojení. Proto materialismus vede k hédonismu (podle něho je jediným smyslem života ukojení smyslových potřeb). Hédonismus ale vede k egoismu – sobectví (egoistu zajímá jen vlastní požitek). Jestliže nás Pán učí, že „člověka neposkvrňuje to, vchází do úst, ale co z úst vychází“ (Mt 15, 11), egoista – a tedy i materialista – má zásadu úplně opačnou: význam pro něj má spíše to, co do jeho úst vchází, než to, co z nich vychází. Právě kvůli zvrácené morálce materialistů (jak jí jsme dnes často svědky) je zvlášť v dnešní době nutné s materialismem nejen nesouhlasit, ale postavit se proti němu.

7. Tóra (hebr.) neboli Pentateuch (řec.) je pět knih Mojžíšových: Genesis, Exodus, Leviticus, Numeri a Deuteronomium.

8. Kameny, které nosil velekněz v tzv. náprsníku rozhodnutí, se jmenovaly urim a tummim (2 Mojž 28, 30). Jednalo se snad o jakési losy, s jejichž pomocí zjišťoval velekněz Boží rozhodnutí v nejasných záležitostech.

9. Stručný přehled důležitých událostí ze života **sv. Ignáce z Loyoly**:

24. prosince 1491	Narodil se na zámku Loyola v baskické provincii Guipúzcoa ve Španělsku jako nejmladší ze 13 dětí
1500	Pážetem v Arévalo v domě velkopokladníka Juana Velázqueza královny Isabelly
1515	Dostal se spolu se svým bratrem Pedrem před soud kvůli nějakému deliktu
1516	Bojuje při obraně Arévalo
1517	Důstojníkem osobní stráže vévody Antonia de Manrique de Laras z Nájery
18. září 1520	Vyznamenává se při dobývání Nájery
20. května 1521	Je zraněn při pádu Pamplony, hlavního města Navarry
25. června	Přijímá svátosti umírajících, v noci z 28. na 29. červenec nastává náhlý obrat k lepšímu
Konec února 1522	Opouští Loyolu, v noci ze 24. na 25. březen „noční bdění“ ve svatyni Panny Marie na Montserratu, odchod do nedaleké Manresy; začíná „exercicie“, v září mystické zážitky u řeky Cardoner
18. února 1523	Opouští Manresu a cestuje do Barcelony, odkud se plaví do Říma
29. března	U papeže Hadriána VI. pro dovolení putovat do Svaté země, pak pěšky do Benátek
14. července	Odplouvá do Svaté země, plavba a cesta do Jeruzaléma trvala 53 dní, pobyt tam 20 dnů; odjezd zpět 3. října, celá cesta trvala 183 dnů.
1524	Pěšky z Apulie do Benátek, v únoru opět do Janova a pak lodí do Barcelony, kde začíná ve svých 34 létech studovat; nejprve studuje latinu v Barceloně, pak filosofii v Alcale (tam byl 42 dnů ve vězení pro podezření z kacířství – inkvizice), pokračuje v Salamance, kde byl opět ze stejného důvodu 22 dnů vězněn
V září 1527	Opouští Salamanku a po tříměsíčním pobytu v Barceloně odchází pěšky do Paříže
V únoru 1528	Příchod do Paříže, kolej Montaigu
1. října 1529	Přesídluje do koleje Saint-Barbe, studuje filosofii
15. března 1533	Licenciát z filosofie: titul magister philosophiae (tj. doktorát z ilosofie)
1534	Studuje v dominikánském konventu Saint-Jacques teologii
15. srpna	Skládá se šesti druhy sliby na Montmartre (Faber, František Xaver, Laynez, Bobadilla, Salmeron, Rodriguez)

3. 4. Úterý Svatého týdne
Hanychov 16.00 – 16.50, popř. i po mši sv.

4. 4. Středa Svatého týdne
Rochlice 15.00 – 16.50, popř. i po mši sv.

5. 4. Zelený čtvrtek
Rochlice 15.40 – 16.40

Farnost Ruprechtice
Doba postní

1. 4. Květná neděle
mše svatá 9.00
2. 4. pondělí Svatého týdne
mše svatá 18.00
3. 4. úterý Svatého týdne
mše svatá 8.30
4. 4. středa Svatého týdne
mše svatá 18.00

Velikonoční triduum
5. 4. Zelený čtvrtek
(ranní mše svatá se neslouží)
mše svatá na památku Poslední večeře Páně 18.00

6. 4. Velký pátek
křížová cesta 15.00
obřady Velkého pátku – bohoslužba slova, uctívání kříže a sv. přijímání 18.00

7. 4. Bílá sobota
mše svatá z vigilie Zmrtvýchvstání Páně 23.00

8. 4. Slavnost Zmrtvýchvstání Páně
mše svatá 9.00

Doba velikonoční
9. 4. Pondělí v oktávu velikonočním
mše svatá 9.00

Farnost Vratislavice nad Nisou
kaple Vzkříšení
Velikonoční triduum
5. 4. Zelený čtvrtek
mše svatá na památku Poslední večeře Páně 18.00

6. 4. Velký pátek
křížová cesta 17.00
následují obřady Velkého pátku – bohoslužba slova, uctívání kříže a sv. přijímání

7. 4. Bílá sobota
mše svatá z vigilie Zmrtvýchvstání Páně 20.30

8. 4. Slavnost Zmrtvýchvstání Páně
mše svatá 8.30

Doba velikonoční
9. 4. Pondělí v oktávu velikonočním
mše svatá 8.30

duchovní správci

Z KRONIKY NAŠICH FARNOSTÍ
1. AŽ 28. BŘEZNA 2007
Ke vzkříšení jsme vyprovodili:
Farnost Ruprechtice
František Touš (1949)
Mária Kovaříková (1934)
Lubomír Peček (1947)
Farnost Vratislavice nad Nisou
Ján Vološ (1935)

duchovní správci

Starší čísla Obrázku libereckých farností mohou pro zájemce obstarat pracovnice Knihkupectví U sv. Anonína (adresa v čísle).

Vydává Římskokatolická farnost v Liberci - Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi.
Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV - Ruprechtice, datum vydání: 1. 4. 2007
tel. 485 120 004, (485 121 293), e-mail: liberec.ofmZquick.cz, dop. cena 5,- Kč, za obsah odpovídá P. Antonín OFM
Foto na titulní straně - Na letošním pražském Pochodu pro život vidíme
Klárku Eliášovou, Klárku Dvořáčkovou a Simonu a Gilbezku Eliášovy z Liberce, Ing. Pavel Eliáš
Internetové stránky – libereckých farností: http://www.rkc-lbc.cz, – Oblastní charity Liberec: www.charitaliberec.cz
Prosíme čtenáře o návrhy a názory (i kritické) k časopisu i jednotlivým článkům

1. 4. 2007 / Číslo 5 / Ročník 5

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Prosba o spolupráci, br. Felix OFM 3

PASTORACE

Obrázek informuje – Hnutí křesťanů třetího věku, P. Tomáš Genrt OFM 4
Liberecké misie (sobota) – Závěr, br. Gorazd OCarm. 5
Tři domy, Dan Drápal / Distance 3/2006 6

DĚTI A MLÁDEŽ

Fatym Vranov nad Dyjí a poutní bratrstvo, vranov@fatym.com 8
Podivuhodné chvíle se Sluneční písní (5), RNDr. Miloslav Nevrlý 9
Setkání v Assisi, br. Jeroným OFM 11

RODINA A ŠKOLA

Stovky lidí demonstrovaly v Praze proti umělým potratům, www.aktuálně.cz 11
Pochod pro život, Pavel Eliáš 11
Co to je Náboženská matice? Mgr. Jakub Kříž, MK ČR 12
Čím jsou památné Jenišovice? 13

HISTORIE

Zvony kostelní a jiné, Zdeněk Skalický 15
Po stu létech ... Radim Jáchym OFM 17
Československo a Vatikán během 2. světové války
– Situace církve v nacistickém Německu (3), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 18
K temnotám v české historii (6), Karel Korous 20

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Prodej kostela vrcholí (?),Liberecký deník 16. 3. 2007 22
Karmelitánské knihkupectví U sv. Antonína – Redakce doporučuje 22
Z Oblastní charity Liberec – Přehled aktivit v Domově, Hana Hladíková, DiS 24
Duchovní obnova v Rochlici, Jan Voženílek 25
Aktivity ve farnostech 25
Bohoslužby ve farnostech 26
Z kroniky našich farností 1. až 28. března 2007 28

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti
Test pro dospělé
Odpovědi na otázky pro dospělé z minulého čísla, vč. otázky č. 2 z předminulého čísla
Znáš Písmo svaté? Velikonoční švédská křížovka
Liberecký úsměv
O Sešitku na cesty– Irsko, Josef Ježek
Ord an Aifrinn / Mešní řád - sešitek na cesty v irštině

1. dubna	Květná neděle
2.–4. dubna	Dny Svatého týdne
5. dubna	Zelený čtvrtek
6. dubna	Velký pátek
7. dubna	Bílá sobota
8. dubna	Velikonoční neděle
9. dubna	Pondělí v oktávu velikonočním

2. Rozjímání umučení Syna Božího
3. Žalostná postní tragedie ve 4 actus rozdělená
4. Divadlo krvavé, Kristus trpící
5. Kytka aneb snopček mirhový
6. Salve a vale k ukřižovanému
7. Matka bolestná
8. Magdalena Krista Pána v hrobě hledající
9. O slavném vzkříšení Pána Jazu Krista
10. Velikonoční passameza
11. společné zpívání: Lidové písně s jarní tématikou - Vrby se nám zelenají

Všichni jste zváni!

14. – 15. 4. Výlet pro mládež

Pro naši mladší mládež je nachystán další výlet. Tentokrát nás čeká hřebenová túra s výhledy nejen na Liberec, ale i na druhou stranu do vnitrozemí, kterou zakončíme v Hodkovicích. Sraz v sobotu v 8.45 u fary ve Vratislavicích, návrat v neděli v 15.35 na vlakové nádraží v Liberci. Cena 180 Kč.

Přihlašujte se nejlépe na vratislavických stránkách (tiráž Obrázku) přímo u Dominika Fišera.

15. 4. První české divadlo na baterky

V neděli 15. dubna v 18.00 v sále pod kaplí pořádá ÚMO Vratislavice divadelní hru Nikolaje Vasilijeviče Gogola Ženitba.aneb naprosto neuvěřitelná událost o dvou dějstvích

Václav Vaněk

Bohoslužby ve farnostech

Farnost arciděkanství Liberec
Liberec
kostel Sv. Antonína Velikého

Doba postní

4. 4. středa
mše svatá s udělováním svátosti pomazání nemocných 18.00

Velikonoční triduum

5. 4. Zelený čtvrtek
mše svatá na památku Poslední večeře Páně a přijímání pod obojí způsobou; zpívá chrámový sbor 18.00

6. 4. Velký pátek
obřady Velkého pátku – bohoslužba slova, uctívání kříže a sv. přijímání; zpívá chrámový sbor 18.00

7. 4. Bílá sobota
mše svatá z vigilie Zmrtvýchvstání Páně – slavnost velikonoční svíce, bohoslužba slova, křestní bohoslužba; zpívá chrámový sbor 18.00

Na Velký pátek a Bílou sobotu je od 8.00 do 17.30 otevřen kostel k modlitbám věřících a k návštěvě Božího hrobu.

8. 4. Slavnost Zmrtvýchvstání Páně
mše svatá 8.00
mše svatá zpívaná se žehnáním pokrmů 10.00
mše svatá *v Křižanech* 15.00
mše svatá v *kostele Nalezení sv. Kříže!!!* 18.00

Doba velikonoční

9. 4. Pondělí v oktávu velikonočním
mše svatá 8.00
mše svatá 10.00
mše svatá v *kostele Nalezení sv. Kříže!!!* 18.00

22. 4. před slavností sv. Vojtěcha
kostel Sv. Vojtěcha v Ostašově
pouť ke sv. Vojtěchovi 15.00

3. 5. slavnost Nalezení svatého Kříže
kostel Nalezení sv. Kříže
Obnovená původní pouť Nalezení svatého Kříže 18.00

Farnost děkanství Rochlice

Příležitost ke svátosti smíření

1. 4. Květná neděle
Rochlice 9.20

2. 4. Pondělí Svatého týdne
Rochlice 15.00 – 16.50, popř. i po mši sv.

Prosba o spolupráci

Milí čtenáři,

dostává se Vám do rukou další číslo Obrázku libereckých farností. Má na obálce uvedeno, že jde již o pátý ročník. I když ten první ročník byl kratší, přece jen už vyšlo 43 čísel. S tím vyvstává určitý problém, který souvisí s tím, čím vlastně Obrázek je.

Obrázek chce jistě pobavit, ale jeho hlavním cílem není pobavení.

Chce zaujmout, ale jeho hlavním cílem není být zajímavým.

Chce být stále kvalitněji vyráběn, ale jeho hlavním cílem není být přitažlivým.

Chce podávat zprávy o dění v libereckých farnostech, ale nechce být pouhým věstníkem zpráv..

Chce informovat i o dění v celé církvi a o dění v občanské společnosti, ale poskytování těchto informací také není jeho hlavním cílem.

Obrázek by určitě měl svým čtenářům nabízet poučení – ale to také není hlavním cílem Obrázku.

Co je tedy tím hlavním cílem našeho časopisu? Tuto otázku je zapotřebí zodpovědět, protože se stále setkáváme se snahami redukovat obsah časopisu na některý z výše uvedených – a velmi omezených – dílčích cílů.

Jeden člen redakční rady např. prohlásil: Já se věnuji především práci ve farní radě své farnosti – a pokud mně zbude čas, mohu jej věnovat i Obrázku. To je zřejmé nedorozumění, které plyne z toho, že ani „na nejvyšších místech“ není o smyslu Obrázku jasno.

Tento člen si patrně v té chvíli neuvědomil, že Obrázek libereckých farností má především za cíl sloužit libereckým farníkům k tomu, aby se stávali lepšími. Lepšími lidmi a lepšími křesťany. K tomu je jistě potřeba je pobavit, zaujmout, přitáhnout, informovat, poučit, ale to zdaleka nestačí, kvalita tím nevzniká. K tomu, aby se někdo stal lepším, je zapotřebí dvou věcí:

- aby věděl jak a
- aby sám chtěl. Vědomě a trvale.

K tomuto dvojímu by tedy měl Obrázek sloužit, napomoci.

Vyskytl se např. názor, k čemu liberecký čtenář potřebuje mešní texty s odpověďmi lidu třeba ve švédštině. Ano, takový čtenář, který do Švédska jede jen za rekreací, za prací – takový čtenář to nepotřebuje. Ale křesťan, který si je stále vědom toho, že pokud někam patří, patří především ke své svaté církvi, takový čtenář přinejmenším v neděli navštíví tamní mši sv. Takového čtenáře zajímá nejen architektura stockholmského amfiteátru, ale ještě víc to, kdo to je Brigita Švédská, patronka Evropy, jejíž význam tu byl daleko dřív, než toto divadlo stálo, a který tu bude i tehdy, když z tohoto divadla zbude jen záznam v kronikách.

Není-li (snad zatím?) z libereckých návštěvníků Švédska nikdo takový, není to vada Obrázku. Pokud si onen člen farní rady neumí představit, že by jeho farní radě mohl být Obrázek v uvedeném smyslu prospěšný, není to vada Obrázku, ale spíše jeho nebo té farní rady; a jaký cíl má ona?

Ale tento článek má v nadpisu slovo prosba. V dosavadních 43 číslech se pojednávalo o mnoha věcech. Vzhledem k cíli Obrázku není třeba je omílat neustále dokola, jak se to dělá v médiích, která jsou zaměřena spíše opačně – prolistovat a zapomenout, uvidět a vyhodit. Protože se tedy rozumný čtenář nezbavuje předchozích čísel, je zapotřebí, aby se v nich vyznal.

Redakční rada už před delší dobou přijala záměr zpřehlednit to, co dosud v časopisu vyšlo, umožnit onomu rozumnému čtenáři se v tomto materiálu orientovat. Tomu nástroji, kterým lze tohoto dosáhnout, se říká rejstřík.

Prosíme tedy, zda by se našel ochotný čtenář nebo čtenářka, kteří by napsali seznam dvojic: redakcí vybrané významné slovo a k tomu připsal místo, kde se toto slovo nachází (tj. číslo a stránku časopisu). Seznam setřídíme abecedně a čtenáři tak dostanou klíč k otevření pokladnice, kterou soubor již vyšlých i zamýšlených dalších čísel má být.

Všem čtenářům děkujeme za dosavadní zájem o vše, co s Obrázkem libereckých farností souvisí. A uvítáme Vaši pomoc.

br. Felix OFM

OBRÁZEK INFORMUJE
HNUTÍ KŘESŤANŮ TŘETÍHO VĚKU

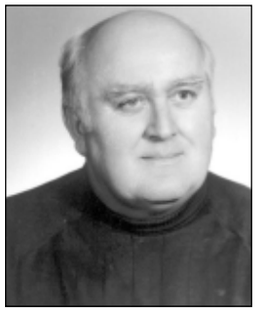

Pokud mi je známo, toto „hnutí křesťanů“ existuje v Evropě více než deset let. K nám přišlo ze Švýcarska. V olomoucké arcidiecézi už několik let připravuje program k tomuto apoštolátu Řád kazatelů-dominikáni.V ruprechtické farnosti jsme se k tomuto hnutí připojili před třemi roky.

První rok (2004/5) jsme se vzdělávali z knihy „Úvod do zbožného života“ sv. Františka Saleského. Sv. František byl biskupem v Ženevě (nar. roku 1622). Je uctíván jako církevní učitel a patron novinářů a spisovatelů.

Některá probíraná témata: Rozejít se s průměrností a falešnou zbožností – rozejít se s hříchem – život v Boží přítomnosti – modlitba srdcem-rozjímání – rozhodnutí pro život ctností – trpělivost a pokora – vlídnost a laskavost.

Naše hodinová setkání zahajujeme modlitbou. Zopakujeme si hlavní myšlenky posledního setkání. Pak se seznámíme s daným tématem. Následuje vhodný úryvek z Písma svatého. Dále: Jak uvádět daný úkol do každodenního života. Jak vydávat svědectví mezi lidmi. A zakončíme opět modlitbou.

Už tento první rok jsme nepřijímali pouze nové poznatky a myšlenky probíraného autora, ale stále se učíme dojít k praktickému předsevzetí a rozhodnutí žít radostně svou katolickou víru. Učíme se pravé lásce k Bohu a k bratřím i sestrám, což je pravá zbožnost, která vede k Životu.

Druhý rok našich schůzek (2005/6) mělo téma „Vnitřní svoboda“, podle stejnojmenné knihy, kterou napsal Jacques Philippe z Komunity blahoslavenství a kterou vydalo Karmelitánské nakladatelství v roce 2004.

Základní myšlenka této knihy zní: Je třeba, aby každý křesťan poznal, že i za nejméně příznivých vnějších okolností má v sobě prostor svobody, který mu nikdo nemůže vzít. Bez tohoto poznání se budeme v životě vždy cítit nesvobodní a nikdy nezakusíme pravé štěstí. Naopak, když v sobě dokážeme tento vnitřní prostor svobody rozvinout, mnoho věcí nás určitě bude bolet a trápit, ale nic nás nebude vážně utiskovat a dusit.

Autor knihy mluví především o dvou podmínkách získání a uchovávání vnitřní svobody: Jednak o přijetí sebe sama a okolností, ve kterých žijeme, jednak o schopnosti žít v přítomném okamžiku. Minulost svěřit Božímu milosrdenství, budoucnost Boží prozřetelnosti a přítomnost Boží lásce.

Vnitřní svoboda, kterou se snažíme získat a o kterou prosíme Pána, způsobuje, že v srdci člověka mohou růst ctnosti víry, naděje a lásky. Být svobodný často pro moderního člověka znamená moci se zbavit každé autority, neuznávat ani Boha. Naopak křesťanství nachází svobodu jen v podřízení se Bohu. Pravá svoboda není v tom, že si člověk něco dobývá, jako spíše v tom, že od Boha dostává jako dar, když zaujme postoj láskyplné závislosti na něm, na svém Stvořiteli. Svoboda je ve skutečnosti úměrná synovské důvěře, a lásce, která nás spojuje s naším nebeským Otcem.

A konečně v letošním roce (2006/7) se věnujeme hlubšímu porozumění modlitbě „Otče náš …“. Naším přáním je, aby nám Pán dal schopnost hlubším způsobem přijmout modlitbu, kterou nás naučil.

Otče náš, jenž jsi na nebesích

Nauč nás obracet se k tobě s důvěrou ve všech záležitostech jako se děti obracejí na své rodiče.

Otče náš, posvěť se jméno tvé

Chceme nabízet Bohu každý den svého života, aby skrze nás a v nás bylo posvěcováno a oslavováno Boží jméno.

Otče náš, přijď království tvé

Aby navzdory našim slabostem a nedokonalostem i skrze náš život přicházelo do tohoto světa království pravdy a života, svatosti a milosti, spravedlnosti, lásky a pokoje.

Otče náš, buď vůle tvá, jako v nebi tak i na zemi

DUCHOVNÍ OBNOVA V ROCHLICI

V neděli 11. března a v pondělí 12. března se v rochlické farnosti uskutečnila duchovní obnova. Přednášky pro Rochličany připravil P. Marek Javorský OFM, slovenský františkán tč. z Bratislavy, který na konci devadesátých let byl obyvatelem řeholního domu U Pelikána v Liberci.

Dvě přednášky byly zařazeny jako homilie v nedělní a pondělní mši sv., další dvě přednášky pak byly v tyto dny večer v domě na Perštýně.

Přednášky se zabývaly povoláním Mojžíše, zlem ve světě, Davidem a jeho příběhem a událostmi na Genezaretském jezeře po zmrtvýchvstání Pána. Byly výtečně připraveny; přednášející se zaměřil jak na odbornou (biblickou) stránku, tak i na „praktický“ duchovní život; svůj výklad zpestřoval různými (stručnými a poučnými) „příběhy ze života“.

Závěrečné požehnání udělil účastníkům br. Radim, kterého k tomu br. Marek vyzval říkaje: „To je můj novicmistr!“ A tak se ukázalo, že dávné dílo br. Radima nese i nyní dobré plody.

Poznamejme, že br. Marek se v jedné z přednášek pochvalně zmínil o Obrázku libereckých farností, jehož tiskárnu v přízemí ruprechtické fary navštívil.

Jan Voženílek

AKTIVITY VE FARNOSTECH

Srdečně vás zveme

na **„Setkání s dobrodružstvím a tajemstvím“**

Akce na Jítravě pro děti 4. – 6. tř.

Odjezd je v pátek **18. 5. 2007 v 17.00 h**

od arciděkanské fary ve městě – bude upřesněn na základě počtu přihlášených dětí

Návrat v sobotu **19. 5**. 2007 kolem 18.00 h

Cena pobytu je 150 Kč (70 Kč nocleh, zbývající částka strava, platba na místě nástupu)

Strava: na sobotu zajištěna, v pátek večeře studená z vlastních zdrojů

S sebou: přezůvky, spacák, oblečení do budovy i do přírody, hygienické potřeby, zápisník, pastelky,nůžky

Kvůli přípravě setkání je nutno se do 11. 5. 2007 přihlásit.

Těší se na vás

P. Lukáš Bradna OFM
a Dana Glaserová

Farnost arciděkanství Liberec

Pořádá ve dnech 12. – 13. května 2007

Zájezd

Plzeň, Plasy, Mariánská Týnice, Kladruby u Stříbra, Teplá, Mariánské Lázně

Duchovní vedení: P. František Opletal

Cena dopravy: 550 Kč

Každý si hradí sám: vstupné 100 Kč, ubytování 180 Kč, snídani 50 Kč

Odjezd: 12. května v 7.00 h ze Sokol. náměstí

Návrat: 13. května přibližně v 19,00 h

S sebou: kancionál, růženec

Přihlášky: do konce března tel. 485 152 702, 731 563 604

Ingrid Lanková

Farnost děkanství Rochlice

Jarní kultura v Hanychově

Původně plánovaný jarní koncert na Velikonoční neděli se uskuteční až o 3. neděli velikonoční 22. 4. 2007 v 17 hodin v kostele Sv. Bonifáce v Liberci Hanychově.

Mladí umělci Štěpánka Hájková na cembalo a Radovan Skalický na fagot zahrají skladby autorů Francoise Couperina, Johanna Sebastina Bacha, Domenica Scarlattiho, Georga Philippa Telemanna a Wolfganga Amadea Mozarta. Výtěžek již 14. benefičního koncertu bude věnován na opravy kostela Sv. Bonifáce.

Zdeněk Skalický

Farnost Vratislavice nad Nisou

4. 4. Koncert vážné hudby

Ve středu 4. dubna od 19.00 se v kapli Vzkříšení bude konat koncert hudební skupiny U3V z Technické univerzity v Liberci.

Přednesou skladby Česká velikonoční muzika od Adama Václava Michny z Otradovic.

Program:

1. Pozdravení Krista Ježíše Ukřižovaného

dozví třeba i překvapující poznatky o tehdejším podnebí, které pomohou k orientaci v dnešní mediální kampani o „globálním oteplování“.

3. *Duch liturgie*

Joseph Ratzinger – Benedikt XVI.

Formát: Váz., 208 str.

Doporučená cena: 275 Kč

Vydání: 1.

Rok vydání: 2006

Vydal: Barrister & Principal

ISBN: 80-7364-032-5, objednací číslo: BAR0141

Když před šesti lety vyšla poprvé tato kniha tehdejšího prefekta Kongregace pro nauku víry, vyvolala – zcela oprávněně – dlouho trvající diskuse. Autor se přihlásil ke slavné tradici Romana Guardiniho, a to nejen v titulu knihy, ale i v obsahu a způsobu zpracování. Není úmyslem autora podávat odborný, vědecký výklad jednotlivých aspektů liturgické vědy. Naopak, kardinál Ratzinger představuje praktickou příručku správného chápání podstaty liturgie, se všemi symboly, které ji provázejí.

Liturgická hudba, liturgický oděv, liturgické úkony – na první pohled snad až příliš prozaická témata pro prefekta Kongregace pro nauku víry. Při bedlivé četbě však autor dojde ke zcela opačnému závěru – kardinál Ratzinger, dnešní papež Benedikt XVI., se úmyslně věnuje nejviditelnějšímu projevu víry. Liturgie dává víře její tvář.

Je však ještě jeden důvod k pozorné četbě této knihy. Autor neváhá poukázat na některé nešvary v liturgické praxi, které přineslo postreformní nadšení druhé poloviny minulého století. Skutečnost, že autorem je dnešní Svatý otec, navíc dává tomuto aspektu zcela zvláštní ráz. Předkládaná kniha tak dobře poslouží nejen odborné veřejnosti, ale zejména všem, kteří při návštěvě bohoslužby chtějí porozumět její podstatě.

Z Oblastní charity Liberec

Aktivity v Domově – přehled

V Domově pro matky s dětmi v tísni (dále jen Domov) připravujeme v průběhu roku velké a malé akce pro děti. Mezi již tradiční velké akce v Domově patří Mikulášská besídka, Maškarní karneval, Vítání jara, Velikonoční posezení, Drakiáda a další. Přípravy na větší akce probíhají vždy s předstihem a podílí se na nich uživatelé s dětmi i zaměstnanci. Každý měsíc se uskuteční v Domově minimálně jedna velká aktivita podle Plánu velkých akcí pro děti.

Na měsíc duben takto chystáme: Velikonce jsou tu ..., První jarní hrátky na zahradě a Posezení u táborového ohně. V těchto dnech jsme zahájili přípravy na Velikonoce, kdy jsme s dětmi vyrobili velikonoční zajíčky a společně s maminkami vyzdobili Domov jarními květinami.

Malé aktivity pro děti probíhají v Domově častěji, alespoň jedenkrát týdně. Většinou jsou zaměřené na výtvarnou či sportovní činnost a pomáhají dětem rozvíjet psychickou i fysickou stránku osobnosti. Tyto aktivity zajišťují v Domově sociální pracovnice a praktikantky, které zde během roku vykonávají odbornou praxi.

Jedním z hlavních cílů aktivit v Domově je nabídnout celou řadu volnočasových aktivit, které našim uživatelům pomáhají lépe zvládat jejich tíživou životní situaci.

Hana Hladíková, DiS
sociální pracovnice

Chceme se stále snažit konat to, co se ti líbí a svůj život znovu a znovu svěřovat do tvých rukou.

Otče náš, chléb náš vezdejší dej nám dnes

Věříme, že dnes a každý den se o nás v každé maličkosti staráš, neboť nejlépe víš, co potřebujeme.

Otče náš, odpusť nám naše viny

Pevně doufáme v tvé neskonalé milosrdenství a v tvou pomoc přemáhat naše hříchy.

Jako i my odpouštíme našim viníkům

Chceme vždy s ochotou odpouštět svým bližním a s láskou se za ně modlit.

Otče náš, neuveď nás v pokušení

Chceme v tvé síle bojovat s pokušeními a tak uskutečňovat příchod Božího království.

Otče náš, zbav nás od zlého

Chceme se vždy ve velké důvěře odevzdávat do tvých rukou, aby ten Zlý neměl nad námi žádnou moc.

Neboť tvé je království i moc i sláva navěky. Amen.

Přijďte i Vy mezi nás – jednou za 14 dní v pondělí večer po mši sv. na faře v Ruprechticích.

Otec Tomáš

Liberecké misie – závěr

Seriál loňských misijních promluv karmelitánů tímto příspěvkem končí. Bratry karmelitány jsme mohli uvítat v Ruprechticích nyní znovu na vydařené víkendové postní obnově. Takové postní obnovy už mají svou tradici, také letos byly i jinde. O jedné píše na jiném místě Jan Voženílek.

Já jsem dostal za úkol promluvit na závěr ještě o Panně Marii. Protože jsme o Panně Marii za ten týden pořádně nemluvili a protože je to téma pro nás drahé. Takže tím bych chtěl svou promluvu uzavřít.

Bratři a sestry, pro nás je Panna Maria – pro nás, Ježíšovy učedníky – je Panna Maria vzorem člověka, který to, že patří zcela Bohu, zvláštním způsobem prožil. Maria byla na jedné straně úplně obyčejnou ženou, úplně obyčejnou dívkou, úplně obyčejnou maminkou, sousedkou v Nazaretě, takto prožívala svůj život. To znamená, že ona má obrovské porozumění pro to lidské v našem životě, pro všechno to starání, pro všechno to těžké, pro to jak je těžké, mezi námi vydržet.

Její porozumění je ještě vystupňováno tím, že ona není dotčena žádným hříchem. Náš zrak je mnohdy zastřen, my nevidíme úplně jasně, jak nám hřích škodí, jak hřích naleptává naše vztahy a naše srdce. Maria to vidí úplně jasně a při tom se staví jako ta, která se za nás modlí, která vzala naprosto vážně Ježíšovo slovo „toto je tvůj syn“, které Ježíš řekl z kříže.

Takže Panna Maria je pro nás přímluvkyní, matkou, ochránkyní a také vzorem. Skrze ni chceme směřovat k tomu, aby naší zbožností byla hluboká odevzdanost, která by měla co největší hloubku, a aby v této zbožností nikde nebyla žádná křečovitost, něco nelidského, něco, co není slučitelné se zdravým praktickým životem – s tím, že se musíte starat o děti, že řešíte běžné záležitosti, záležitosti všedního života.

Panna Maria je úžasným vzorem zbožnosti, která ladí s tím nejobyčejnějším životem, takovým prostým lidským životem, který je žitý s naprostou odevzdaností Bohu a v tom nejtěsnějším spojení s ním. My v Karmelu máme pro Pannu Marii ještě takový zvláštní titul: naši bratři už od začátku řádu vzývají Pannu Marii také jako sestru. To je zase trošku jiný aspekt než matka.

Tím bych tedy toto naše působení v Liberci chtěl uzavřít. A prosím přijměte je jako takový náš odkaz. My jsme řádem, který 800 let vzývá Pannu Marii jako svou patronku. Jsme hrdí na to, že máme jméno Panny Marie přímo v názvu řádu, v jeho jménu, protože jsme řád bratří Panny Marie Karmelské. Držme se toho vzoru, který v ní máme i my, držme se přímluvy, která skrze ni může být vyslyšena. Maria nemá žádné ambice, nikdy si nás nenechá pro sebe. Jí jde jenom o jedno, abychom se co nejvíc přimkli ke Kristu, jejímu synu a skrze něho došli k Otci. Amen.

br. Gorazd OCarm.

Tři domy

Jak plyne čas, zmenšuje se množství duchovních sil, které opravdu podstatným způsobem ovlivňují tento svět. Ano, buddhismus nebo hinduismus mají velký počet vyznavačů – počítají se na stamiliony. Hybnými silami současného světa však zůstaly síly tři: západní sekulární humanismus, islám a židovsko-křesťanská tradice. Není bez zajímavosti, že západní liberalismus i islám nějak z křesťanství vyšly a podstatným způsobem s ním souvisí, byť se postavily proti němu a teď vystupují jako jeho úhlavní nepřátelé. Místo o „židovsko-křesťanské tradici“ budu nadále mluvit o křesťanství, byť si uvědomuji, že je to nebezpečné zjednodušení a pro některé lidi to může být zavádějící.

Mnozí lidé, zejména ti, kteří křesťanství vlastně neznají, mají dojem, že Evropa je „křesťanská oblast“. Myslí si to rozhodně muslimové, ale i mnozí Evropané, spíše ti, kteří vyznávají západní liberalismus a netuší, v čem vlastně podstata křesťanství spočívá. Budu v tomto článku mluvit o „domech“ – Islám totiž sám sebe označuje jako „dům Islámu“; analogicky tedy „dům křesťanství“ a „dům sekulárního humanismu“. Hned zpočátku chci poznamenat, že v Evropě (zatím) vládne sekulární humanismus.

Ač to sekulární humanisté neradi slyší, člověk má hlubokou potřebu něco (nebo ještě spíše někoho) uctívat a v podstatě má jen dvě možnosti: Boha nebo modlu. Jinak řečeno: pravého Boha nebo falešného boha. Češi jsou snad nejateističtějším národem na světě a přece volali na zaplněném náměstí: „Hašek je bůh!“ Češi jsou ateisté, ale i ateisté mají vnitřní potřebu něco (nebo někoho) uctívat. Nevěříte? Nesouhlasíte? Jděte se podívat, až příště na Strahov nebo na Letnou přijedou Rolling Stones nebo někdo podobný.

Kromě potřeby někoho uctívat je v člověku ještě jiná tendence: být sám sobě bohem. Sám určovat, co je správné a co ne. To byla podstata prvotního hříchu a to je podstata sekulárního humanismu. V „domě“ sekulárního humanismu si mohou lidé v Parlamentu (nebo případně i v lidovém referendu) odhlasovat, odkdy je člověk člověkem. To nelze ani v křesťanství, ani v islámu.

Sekulární humanismus potřebu uctívání sice popírá, ale v jeho „domě“, tedy v oblasti jeho nadvlády, uctívání probíhá. Islám uctívá boha nepokrytě. Ale boha falešného. Skutečný Bůh nežádá smrt nikoho, ale posílá na smrt svého Syna, aby vykoupil hříšné lidstvo. Falešný bůh vede své uctívače k tomu, aby zabíjeli kdekoho.

I po 11. září v našich médiích několikrát zaznělo tvrzení, že „islám je nejtolerantnější náboženství na světě“. Ano, vyznavačům falešného boha je dovoleno nepokrytě lhát, a těm, kdo dosud bezpečně bydlí v domě sekulárního humanismu, zatajovat skutečnost, že když někdo chce konvertovat od islámu ke křesťanství (nebo k čemukoliv jinému), musí být zabit. Několik hlasů po 11. září tvrdilo, že terorismus je neslučitelný s podstatou islámu. Zajímavější než tato prohlášení však byla jiná skutečnost: obrovské vzedmutí horlivých modliteb v mešitách snad celého světa.

Čím je dáno, že islám je přitažlivý i pro ty, kdo bydlí v domě sekulárního humanismu? V západní Evropě i v Americe rostou mešity jako houby po dešti. Čechám a Moravě se výstavba zatím vyhýbá; zanedlouho si řekneme proč. Ale rozhodně by nás to nemělo ukolébat. Mešity nerostou jen pro přistěhovalce z arabských zemí. Islám je na postupu v řadě oblastí světa, Evropu a severní Ameriku nevyjímaje.

Ediční řada, v níž už vyšlo přes 30 titulů, je zaměřená na širokou čtenářskou obec a nabízí přehledné a zároveň čtivě podané dějiny jednotlivých států. Autory svazků jsou pečlivě vybraní z vysokých škol, vědeckých ústavů AV ČR a dalších pracovišť. Knížky poslouží jak zájemcům o dějiny či současné politické dění, tak i všem, kteří se chystají na cesty: mají sympatický „kapesní“ formát a každý svazek končí encyklopedickým heslem se základními údaji o zemi a s užitečnými radami pro návštěvníky. Edici je rozšířena i o země, které dnes nemají mezinárodně uznanou suverenitu anebo patří mezi historické státy a území (Babylónie, Morava, Sasko, Slezsko, Podkarpatská Rus či Tibet atd.; tato řada má pevnou vazbu). Všechny svazky řady jsou vedle své knižní podoby zároveň dostupné za nižší cenu jako elektronické knihy na www.libri.cz (buď v podobě pouze na prohlížení, nebo k vytištění).

V uplynulých letech vyšly: Afghánistán, Angola, Babylónie, Bangladéš, Belgie, Bělorusko, Brazílie, Čína, Egypt, Etiopie, Finsko, Ghana, Guinea-Bissau, Chile, Irsko, Izrael, Jihoafrická republika, Kosovo, Kuba, Litva, Maďarsko, Mali, Mexiko, Morava, Nigérie, Nizozemsko, Pákistán, Panama, Peru, Podkarpatská Rus, Polsko, Portugalsko, Řecko, Sasko, Saúdská Arábie, Slezsko, Španělsko, Taiwan, Turecko, USA, Vietnam, Východní Timor.

V tomto roce vyjde: Alžírsko, Írán, Kladsko, Korea, Lucembursko, Makedonie, Mosambik, Skotsko, Tunisko.

Na další léta se připravují: Argentina, Bhútán, Francie, Indie, Irák, Keňa, Kuvajt, Maroko, Nepál, Rumunsko, Rusko, Slovensko, Spojené arabské emiráty, Thajsko, Tibet, Ukrajina, Urartu.

Jako příklad uveďme:

Polsko

Miloš Řezník

Rok vydání: 2002

Další informace: 1. vydání, brožované, formát 115 x 190 mm, asi 232 stran

ISBN: 80-7277-129-9

Cena: 220 Kč

Polsko od počátku představuje našeho souseda blízkého i jazykově, ale také politicky, zejména s ohledem na území Slezska. Zároveň se jedná o stát, jehož hranice v Evropě snad nejvíc kolísaly. Spojuje ho s námi i skutečnost, že doby vzepětí a slávy vystřídalo období, kdy načas „zmizel“ z mapy. Jeho stručné a přehledné dějiny kvalitně podané mladým historikem oslovují nejširší čtenářskou obec.

A tak liberecký dobyvateli cizích krajin, na cesty si vezmi nejen růženec, krém na opalování a Sešitek na cesty z příslušného čísla Obrázku libereckých farností pro návštěvu mše svaté, ale i danou brožurku z nakladatelství LIBRI – nebo si ji aspoň pročti, než vyrazíš!

2. *Svatý Jan Nepomucký*

Jaroslav V. Polc

Info a běžná cena: Váz., 449 str., 122 Kč

Vydáno: 1993

Vydal: Zvon

Objednací číslo: KNA00049

Na jiném místě tohoto čísla Obrázku jsme doporučili tento životopis věnovaný oslavě hrdinného života mlčenlivého světce Jana a jeho boji proti násilí páchanému na církvi světskou mocí. Poutavé čtení přináší mnoho zajímavých informací. Čtenář se

PRODEJ KOSTELA VRCHOLÍ (?)

Liberec – Novobarokní památka v liberecké Jungmannově ulici v nejbližší době asi změní majitele. Chátrající kapucínský kostel Svaté Máří Magdalény je v současné době majetkem katolické církve, ale ta jej nevyužívá a nabízí ho k odprodeji.

Církev obchodní transakci provádí skrze najatou realitní firmu. „Ano, věc se za poslední týdny pohnula, ale jméno kupujícího vám sdělím, až bude obchod uzavřen," řekl právní zástupce katolické církve advokát Jan Zedníček z realitní kanceláře Prof Reality.

O kostel měla zájem i Technická universita Liberec, která vypracovala návrhy, jak odsvěcenný chrám využít. „Já osobně si umím představit v budově Máří Magadalény koncertní síň," sdělil svou vizi bývalý rektor liberecké univerzity profesor Zdeněk Kovář. Nicméně podle libereckého arciděkana Františka Opletala se ale jednání s universitou zdála církvi „na dlouhé lokty" a arciděkanství potřebuje peníze na obnovu staveb, které využívá.

Se svou vlastní vizí přišli lidé z občanského sdružení Spolek pro obnovu kostela Máří Magdalény v Liberci. Jejich cílem je vybudovat v objektu bývalého kapucínského kostela kulturní, vzdělávací i ekumenické centrum s tím, že zůstane zachován i Domov pro matky s dětmi, který je součástí objektu a který s případným prodejem nejspíše skončí.

„Vyměnil jsem kontakty mezi lidmi ze sdružení a investorem, dále je to na nich," komentuje případný dialog budoucího vlastníka kostela s lidmi, kterým není lhostejná jeho budoucnost Jan Zedníček. „Toto tvrzení není pravdivé, nikdo se nám neozval, ani jsme na nikoho kontakt nedostali. Dosud ani nevíme, kdo o koupi kostela jedná," tak odpověděl na otázku spojenou s totožností zájemce David Hamr ze Spolku pro obnovu kostela Máří Magdalény.

(jtm)

Foto: Kostel Máří Magdalény v Jungmannově ulici je podle vyjádření odborníků unikátní historickou, ale i stavební technickou památkou.

Tak psal
Liberecký deník 16. 3. 2007

KARMELITÁNSKÉ KNIHKUPECTVÍ
U SV. ANTONÍNA
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

Redakce Obrázku z nabídky knihkupectví U sv. Antonína doporučuje

1. Při návštěvě prvního patra knihkupectví nás v oddělení paní Ing. Mártonové upoutá na kraji řada stejně vypadajících, stejně velkých (malých) knížek. Je pozoruhodné, že tato malá prodejna zde nabízí všechny dosud vyšlé díly ediční řady Stručná historie státu z kvalitního nakladatelství LIBRI.

Sekulární humanismus se zdá mít obrovskou sílu. V současnosti dům sekulárního humanismu nepochybně vládne nesmírnou technologickou převahou. Avšak z dlouhodobého hlediska musí sekulární humanismus souboj s křesťanstvím nebo s islámem prohrát. V dlouhodobé perspektivě otázka nezní, který ze tří domů nakonec převáží. Sekulární humanismus nepřeváží určitě. Otázka zní, kterému z dvou zbývajících domů podlehne.

Proč musí prohrát? Protože některé základní touhy a potřeby člověka nedokáže naplnit. Sekulární humanismus může ledaskomu „vyhovovat", ale nikdo za něj nepůjde na smrt. Nejvyšší – a v podstatě jedinou – hodnotu sekulárního humanismu představuje tolerance. Tolerance nikoli ve smyslu, v jakém se toto slovo používalo ještě v devatenáctém století, nýbrž ve smyslu přesvědčení, že vlastně žádná pravda není, a všechna tvrzení a všechna přesvědčení mají v podstatě stejnou hodnotu. A tudíž žádnou. Přesvědčení o nějaké pravdě představuje pro sekulárního humanistu ten největší hřích a největší nebezpečí.

Proč považuje většina obyvatel domu sekulárního humanismu (západní Evropa) Izrael za největší nebezpečí pro mír? Protože tuší, že Izrael nebude nikdy tolerován, a nastoluje nám chtě nechtě otázku pravdy a spravedlnosti. A tuto otázku sekulární humanismus odmítá. Proto se i západoevropští politici stále snaží tvářit, že na Blízkém Východě jde o svár dvou rovnocenných sil, proto pěstují „vyváženou" politiku, která se k demokratovi snaží chovat stejně jako k teroristovi.

Sekulární humanismus může islámu do jisté míry vyhovovat, byť ho nenávidí. Ostatně, většina muslimů nesmýšlí o Evropě jako o „domu sekulárního humanismu", ale mylně jako o „domu křesťanství".

Mnoho křesťanů (a mám teď na mysli praktikující křesťany, ne křesťany nominální) žije v určité naději, že stejně jako padl komunismus, padne i islám. Uvažme však jedno: komunismus byl ošklivým dítětem sekulárního humanismu a komunistická ideologie existovala sotva století. Islám pochází ze zcela jiného kořene a existuje patnáct set let. Za komunismus už nikdo nebyl nakonec ochoten umírat; proto musel padnout. Za Alláha chodí na smrt lidí stále více. Nebo si dnes dovedete představit sebevražedné atentátníky motivované komunistickou ideologií? Ne, islám představuje zcela jiného protivníka než komunismus.

Sekulární humanismus nechává člověka prázdného. „Pravda je všechno, a tudíž není pravda nic." Ztratila se víra, naděje i láska; zbyla jen tolerance. Tolerance ke všemu, jen ne k přesvědčení, že je tu pravý Bůh, který je hoden našeho uctívání. A protože nikdo nevěří v absolutní pravdu, všichni lžou. Každý má svou „plovoucí etiku". Nedávno nám to předvedl David Rath.

To prázdno v člověku však zůstává a neodbytně se ozývá. Opustili jsme víru, a objali jsme pověru. Snad nikdy nekvetly nejrůznější formy okultismu tolik jako nyní. „Nevěřím ničemu, na co si nemohu sáhnout." Kolikrát jsem tu větu slyšel! Jaké touhy pak uspokojují, jaká prázdná místa zaplňují Harry Potter, Hvězdné války, Matrixy a podobné fenomény? Že by nám stačila skutečnost? Kdekdo se z ní přece snaží uniknout pomocí drog a nejrůznějších fantazií.

Liberální křesťané se snažili přizpůsobit světu. To ostatně není příliš těžké – stačí opustit biblické principy; jde to skoro samo. Nebo se učinit světu srozumitelnější – nicméně o to svět, jak je vidět, vůbec nestojí: hledá věci tajemné a nesrozumitelné. Lidé hledají odpovědi, mnozí spíše podvědomě než vědomě. Co například vede osmnáctileté americké mladíky, vyrostlé v sekulárně humanistických rodinách, k tomu, aby si dali tu velmi namáhavou a složitou práci a odjeli do Afghánistánu, kde se dají do služeb Al-Kajdy? Že je jich málo? Zatím!

Sekulárně humanistická společnost mnohým „vyhovuje", ale nikdo ji nemiluje. Milovat můžete člověka. Ale také Boha. Teď jde o to, kterého: pravého nebo falešného? Když ale někdo něco nemiluje, těžko za to položí život. Pokud dojde k vojenské konfrontaci, nesmírná technologická

převaha nemusí stačit. Existují určité velice mocné duchovní skutečnosti, které sekulární humanismus ve svém omezeném zorném úhlu nevidí. Dám příklad: Západní Německo nalilo do bývalé NDR přes tisíc miliard (!) marek, a stejně se tam řeší skoro stejné problémy jako v postkomunistickém Česku nebo Slovensku, kam takový penězotok vůbec nesměřoval. Jsou zkrátka skutečnosti, na které technologie a peníze nestačí.

Islám zatím Čechy míjí. Zatím. Dokonce se mi zdá, že pokud muslimové přijedou do Čech, většinou ztratí svůj étos, který si při přistěhování do Francie či Anglie ponechají. V Čechách je totiž těžké být přesvědčen o čemkoli. Proto se tu sekulárnímu humanismu, který žádné přesvědčení nevyžaduje, tolik daří, a naopak se nedaří křesťanství a islámu.

Avšak prázdnota, kterou ve společnosti sekulární humanismus vytváří, rychlý rozpad všech hodnot (dokumentovaný např. rozpadem rodiny a nefunkčním soudnictvím – nemylme se, to není nedostatek legislativy!), může způsobit, že procesy, které v západní Evropě trvají desetiletí, u nás proběhnou ráz naráz. Ostatně přechod Čechů ke světonázoru převládajícímu v liberální části Ameriky, tedy k jakési směsi materialismu a různých prvků New Age, trval snad pouhé tři roky! Čtyřicet let komunismu zapůsobilo spíše jako katalyzátor této proměny než jako její brzda.

Jsem vyznavačem Hospodinovým. Věřím, že existuje absolutní pravda. Věřím, že Kristus dává lidem hodnotu. Proto je za co umírat. Píšu to na závěr tohoto článku jen proto, aby bylo jasné, že situaci sice vidím jako vážnou a nebezpečnou, nikoli však beznadějnou. Vím, že zastáncům sekulárního humanismu (nikoli vyznavačům – vyznavače sekulární humanismus pochopitelně nemá) teď připadám jako potrhlý prorok, eventuelně tmář. Ale vím, o čem mluvím, a vím, že věci se budou měnit v řádu maximálně desetiletí, nikoli staletí.

Dan Drápal / Distance 3/2006

DĚTI A MLÁDEŽ

„Můj duch jásá v Bohu mém Spasiteli“ (Lk 1, 47)

Fatym Vranov nad Dyjí a poutní bratrstvo srdečně zvou na

III. pěší pouť z Prahy do Jeníkova

středa 16. – neděle 20. 5. 2007

Středa 16. 5.

úvodní mariánská pobožnost v 19^{00} u chrámu Sv. Víta v Praze

putování do Strahovského kláštera, kde bude nocleh

Čtvrtek 17. 5.

v 7^{00} zahájení u hrobu sv. Norberta na Strahově

nocleh v obci Nelahozeves (cca 30 km)

Pátek 18. 5.

odchod v 7^{00}, nocleh v obci Libochovice (cca 30 km)

Sobota 21. 5.

odchod v 7^{00} hod., nocleh v obci Kostomlaty (cca 30 km)

Neděle 22. 5.

odchod v 7^{30}

cca 12^{00} poutní mše svatá v Jeníkově

oběd a zakončení

S sebou:

růženec, spacák, karimatku, pláštěnku, jídlo na čtyři dny (po cestě je možno dokoupit)

Dopravu zpět si zajišťuje každý sám (vlakové nádraží cca 2 km, autobusové nádraží Teplice cca 4 km od Jeníkova). V případě většího počtu poutníků bude zajištěn společný návrat do Prahy autobusy. Zavazadla poveze doprovodné vozidlo. Zápisné 100 Kč.

Ubytování je vždy pod střechou na vlastní karimatce ve svém spacáku. Duchovní program během pouti je zajištěn. Je možno se kdekoli k pouti připojit.

Přihlásit se můžete na farním úřadě Vranov nad Dyjí osobně

nebo na tel. 515 296 384 nebo e-mailem na

vranov@fatym.com

zemích působili Němci, Italové, Poláci, Jihoslované, Španělé i Francouzi. Přinesli nám vedle vlastního náboženského působení i kulturu ze zemí svého původu. Mezi císařem Ferdinandem II. a Církví, representovanou pražským arcibiskupem Harrachem (později se stal i kardinálem) se vyostřil spor o formu rekatolizace. Harrach byl zastáncem dlouhodobého trpělivého misijního působení na lid. Císař Ferdinand II. a vídeňský nuncius Carafa prosazovali vyhlazení kacířství. Arcibiskup Harrach se musel podřídit. Docházelo k násilné rekatolizaci pomocí armády, k tzv. dragonádám. Spočívaly v tom, že se do obydlí zatvrzelých nekatolíků nastěhovalo vojsko. Církev s tímto postupem nesouhlasila. Armáda byla použita k rekatolizaci od r. 1625. Ale už od r. 1626 došlo na nátlak arcibiskupa Harracha ke změně, vojsko začalo sloužit jen k ochraně komisí a misionářů.

V Evropě existovaly vedle sebe různé rekatolizační metody. V Čechách byla (patrně ke škodě pozdějšího vývoje) použita metoda španělsko-habsburská. Patrně vhodnější by byla aplikace metody římsko-italské, či polsko-francouzské, které byly přesvědčovací. Ukazuje to úspěšná rekatolizace sousedního Polska. Metody protestantů byly v Evropě naproti tomu jednotně nesmiřitelné: výsledkem byl zákaz katolického náboženství a tresty od vyhnanství až po smrt vůči všem, kdo se ho nechtěli vzdát.

Roku 1622 založili jesuité v Čechách dvě universitní koleje, pražské Klementinum se čtyřmi fakultami a dvě fakulty v Olomouci Téhož roku jesuité převzali pražskou universitu a kapli Betlémskou. Bylo zjištěno, že ze 4 500 rukopisů, které universita vlastnila před husitskými válkami, jich chybí 75 %.

Roku 1623 byla zřízena česká provincie jesuitů. Roku 1650 bylo v Čechách jesuitských kolejí třináct, k nim příslušely mnohé residence. Ve Slezsku bylo sedm kolejí a šest residencí.

Od 9. dubna 1624 císařský patent povoloval jen katolickou víru. Roku 1624 začaly pracovat reformační komise, angažováni zde byli dominikáni, minorité a kanovníci doporučení arcibiskupem Harrachem. Jesuité tehdy jako komisaři nepůsobili, pracovali hlavně misijně a ve školství. Činnost reformačních komisí byla obnovena po třicetileté válce, Čechy byly tehdy asi ze 2/3 nekatolické.

Tituly pro jesuity nic neznamenaly, odlišovali se kázní, pro opravdovost byli oblíbeni u mladých lidí. Byli oblíbeni i u vídeňského císaře. Jesuitská horlivost, úspěšné misie i pastorace však vyvolávaly dílčí třenice mezi řády. Apoštolské úsilí bylo enormní, např. známý jesuita P. Balbín získal přesvědčováním na Žambersku 1 500 lidí. Obětavost při katolizaci země byla u misionářů provázána denním životem mezi lidmi. Dobře znali jejich životní strasti, přistupovali k nim převážně s mírností a trpělivostí. Byli ovšem dobře argumentačně vyzbrojeni hlubokými znalostmi Písma, prostoupeni zbožností a nadšením pro katolickou reformaci. Roku 1616 bylo v Čechách 278 jesuitů, v r. 1677 už 1072. V době rušení TJ (r. 1773) jich bylo v české provincii 1125. V Betlémské kapli jesuité až do r. 1780 zachovali památky na ideového odpůrce Jana Husa (např. jeho zdobenou kazatelnu). Zničit dal vše r. 1780 „osvícený“ císař Josef II.

Roku 1700 v Čechách žilo 1,6 milionu lidí, v 850 farnostech, r. 1754 už 2,1 milionu v 1126 farnostech (1865 lidí na faru). Kapacita kostelů nepostačovala. Počet mimoklášterních duchovních mezi lety 1741 a 1760 vzrostl ze 2 000 na 2 500.

---

[8] Švédská královna Kristina (*1626, † 1689) byla dcerou Gustava II. Adolfa a poslední členkou dynastie Vasa. Panovala v letech 1632 – 1654. Studovala mj. knihy uloupené švédským vojskem v Čechách, rozumově dospěla ke katolictví. Také proto se r. 1654 vzdala trůnu a odjela s velkým finančním zajištěním do zahraničí (mj. s mnoha uměleckými díly). O vánocích roku 1654 v Bruselu tajně konvertovala ke katolictví, veřejně to učinila znovu a oficiálně v Insbrucku roku 1655. Odcestovala do Říma i do jiných zemí. Zemřela v Římě, byla pohřbena v bazilice sv. Petra ve Vatikánu.

Karel Korous

K TEMNOTÁM V ČESKÉ HISTORII (6)

Doba po válce třicetileté

Z úzkého pohledu na míru duševního úpadku a morální rozklad lze období po třicetileté válce srovnat s dobou dnešní. Celkové poměry byly ale jiné. 24. října 1648 byl uzavřen Vestfálský mír a skončila třicetiletá válka. Počet obyvatel v Čechách klesl z více než tří milionů před válkou na 800 000. Řádil mor, lidé žili desítky let bez pastorace, bez vzdělání, veškeré dění ovlivňovalo násilí. Zemí po třicet let neustále táhla vojska panovníků i houfce loupeživých ozbrojenců. Loupeže, pálení, vydírání a násilí všeho druhu byly denním chlebem lidí té doby.

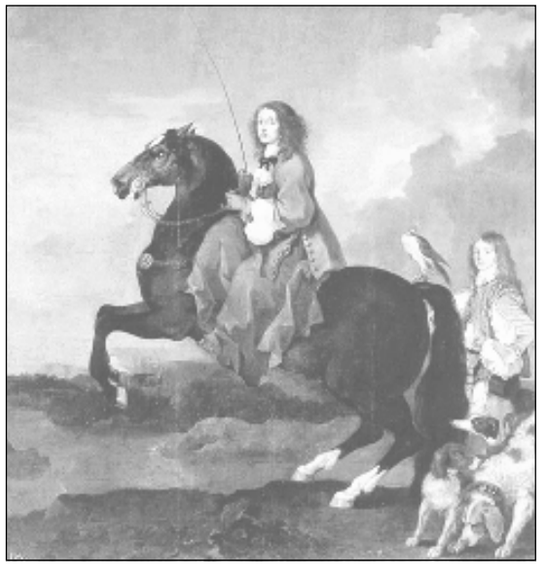

Velký počet kostelů, klášterů, zámků i tvrzí byl pobořen, vypálen, cennosti byly ukradeny. Sochy, obrazy a cenné tisky i sbírky mincí uloupili (zejména) Švédové. Ve Švédsku jsou mnohé podnes. Část cenných tisků se ale později, díky švédské **KRÁLOVNĚ KRISTINĚ**[8], dostala jako dar do Vatikánu a možná i proto dodnes existují.

Mnohé obce doslova „zmizely z povrchu země“. Jednotlivec se snažil přežít, vymizel zájem o pěstování společného dobra. Celá Evropa byla „běženeckým táborem“, desetitisíce lidí opouštěly půdu po svých předcích. Každé třetí dítě se nedožilo tří let, každé druhé pěti let. Nebyl dobytek, nebyly peníze. Čeští katoličtí kněží tehdy nakupovali ze zádušních peněz dobytek a rozdávali ho mezi potřebné rolnictvo zdarma, za „věčný poplatek“ 18 kr. z krávy a 3 kr. z ovce ročně. To se nazývalo „železná kráva“ a „železná ovce“. Např. v Libochovicích (byly tenkrát podobně velké, jako Liberec) bylo „40 železných krav“ a „76 železných ovcí“. Povinnost této platby skončila jednorázovou výplatou podle zákona až v r. 1869.

Absolutismus a Církev

Politicky došlo k velké změně. Staletí trvající moc českých pánů náhle skončila. Absolutismus nastolený Ferdinandem II. byl extrémní reakcí na rádoby demokraticky stavovský, ale fakticky nestabilní stav politického systému před třicetiletou válkou. Absolutní moc panovníka ale svázala Církev se státem a přisoudila jí roli podřízenou moci světské. To byl nejvážnější a nešťastný posun od středověkých poměrů, kdy existovala mezi státem a Církví rovnováha. Věci časem došly dokonce tak daleko, že císař Ferdinand III. roku 1641 zakázal publikovat papežské buly bez svého předchozího souhlasu. Arcibiskup Arnošt Vojtěch Harrach (* 1598 † 1667, arcibiskupem se stal ve 24 letech) např. mohl svolat kněžstvo vikariátů k poradě až po souhlasu císařských úředníků. Okamžitou výhodou nastolení absolutismu bylo, že byl státní mocí konečně po třicetileté válce nastolen mír a řád. Církevní pastorace působila příznivě. Napomohla vytvořit klima, které umožnilo opětné klidné rozvíjení rodinných hodnot. Setrváním na propojení státu a Církve se ale z prvotní výhody stala obrovská nevýhoda, která následně, v kombinaci s dalšími vlivy, přinesla velké problémy. (Byly to zejména pozdější josefinská centralizace a germanizace i příklon panovníka k osvícenství.) Negativním vnitro-církevním důsledkem byl vznik propastných rozdílů mezi vysokým klérem a nižším duchovenstvem. To ale neplatilo u řádů, zejména u jesuitů.

Problémy katolické reformace v Českých zemích, její evropské druhy, činnost otců jesuitů

V misijní a pastorační práci v Českých

PODIVUHODNÉ CHVÍLE SE SLUNEČNÍ PÍSNÍ

Slunce, které chválil sv. František v minulém Obrázku, je – v časovém měřítku lidských dějin – neměnné. Září stále stejně, nikdy na sebe nebere jinou podobu, nikdy nemizí z oblohy. To jen Země se otáčí tak, že sluneční svit na kratší nebo delší čas našim očím mizí. Kdyby někdo letěl nad zeměkoulí rychlým letadlem, mohl by nepomíjející sluneční slávu pozorovat neustále. Ani mraky, které nad svým povrchem kupí naše Země, nemají na slunce vliv. Jen ho mohou na čas, někdy i na dlouhé týdny, ukrýt před lidským zrakem. Ale ani sebehustší mračna nezabrání tomu, aby každé jitro nevzešel nový den a lidé mohli zhasnout pozemské lucerny, kterými v nočním čase nahrazují slunce.

Se sestrou vodou – užitečnou, pokornou, cudnou, vzácnou a čistou, jak zní v češtině překlad Františkovy chvály – je to úplně jiné. Má tisíce podob, od čiré kapky, téměř nehmotné sněhové vločky nebo jitřní mlhy nad travami, přes tichou lesní studánku nebo pouštní pramen, který zachrání poutníka před smrtí žízní, po burácející vodopád, řvoucí oceán či běsnící potopu, která všemu živému přináší smrt a záhubu. Nikdo není svrchovaným pánem vody, nikdo si s ní neví rady. Geologové ji ve svých knihách charakterizují jako pouhou „usazenou horninu“. Přitom je voda jednou z mohutností, bez které je pozemský život nemyslitelný. Dokonce je pro lidi na čas důležitější než slunce. Bez slunečního svitu člověk vydrží týdny, měsíce; bez vody jen několik dní.

Bratr František měl ve svém Chvalozpěvu stvoření na mysli asi jen tu mírnou a průzračnou tvář vody. Vždyť o ní ve své Sluneční písni hovoří takto:

Buď chválen, Hospodine, sestrou vodou,
která jest velice užitečná, pokorná a cudná.

V italštině 13. století pak jeho slova zněla

Laudato si, Misignore, per sor aqua,
la quale e molto utile et humile et pretiosa et casta.

Soudobé knihy zaznamenávají, že František ze všech stvořených zemských sil miloval obzvlášť právě sestru vodu; možná i proto, že mu byla obrazem kajícnosti a lítosti a také duchovní čistoty. Natolik si jí vážil, že dokonce *„kdykoli si myl ruce, vyhledal si takové místo, aby nešlapal po stékající vodě.“*

Voda zůstává sestrou i pro dnešní poutníky, zejména pro ty, kteří chodí bezcestnými a liduprázdnými horskými kraji, třeba rumunskými Karpaty. Aby mohli pokračovat v cestě a dokončit tak svoji pouť, musí cestou najít vodu. Pramen, potok, jezero, studnu. V těch horách nejsou místa, v nichž by mohli koupit lahve naplněné vodou. Lahve, které stojí po stovkách v městských obchodech. Takové obchody s „balenou vodou“, jak se dnes takovým lahvím říká, byly nejen za Františkových časů, ale ještě za mého mládí věcí nemyslitelnou, snad i šílenou. Kdo by tehdy v krámě kupoval obyčejnou vodu?

Prastarý skalní pramen v libanonských horách

Pohled na průzračnou vodu je krásný, povznášející. O dávnou průzračnost svých řek se naše země ale již připravila. Nelze už přikleknout k řece a pít z ní tak, jako lze dosud pít ze severských řek za polárním kruhem. U nás již rmutná voda odnáší k moři lidskou nečistotu, naši lhostejnost. Ubývá i čirých potoků v nížinách. Rád proto vždy s vděčností hledím do průzračných vod horní Pšovky, která protéká Kokořínským dolem nebo do písečného koryta, kterým v Českém Švýcarsku plynou čiré vody Bělé, aby se u Dolského mlýna vlily do říčky Kamenice. U podskalní přírodní studánky v údolí Klucné lze uprostřed křivoklátských lesů zažít i dnes stejně výsostné okamžiky, jaké prožíval sv. František s bratrem Maseo před osmi sty roky. Kniha ze 13. století zvaná Fioretti aneb *Kvítky slavného pána svatého Františka a jeho bratří* popisuje ve 13. kapitole, jak oba bratří „usedli za vsí na jedno místo, aby pojedli. Byla tam pěkná studánka a vedle ní pěkný veliký kámen, na který položili chléb.“ František se hlasitě radoval z tak velkého pokladu a když se bratr Maseo podivil, co mu na pouhé vodě a chlebu a kamenu připadá tak zvláštního a zázračného, odpověděl mu assiský světec: „A to je právě to, co pokládám za veliký poklad. Není tu žádný dům, připravený lidským přičiněním, ale co se nám tu uchystalo, je od Boží moudrosti, jak je zřejmě patrné na vyžebraném chlebu, na tak krásném kamenném stolu a na tak čisté studánce. Chci proto, abychom prosili Boha, aby nám dal milovat z celého srdce tak vznešený poklad svaté chudoby.“

Svatý František – tento „muž bohatý chudobou“ – i jeho spolubratří se ale dovedli i veselit a zazpívat si a občas se napili i rudého umbrijského vína. Když se jeden bratr postil tak dlouho, že téměř umíral hlady, nechal František, jak dokládá Tomáš

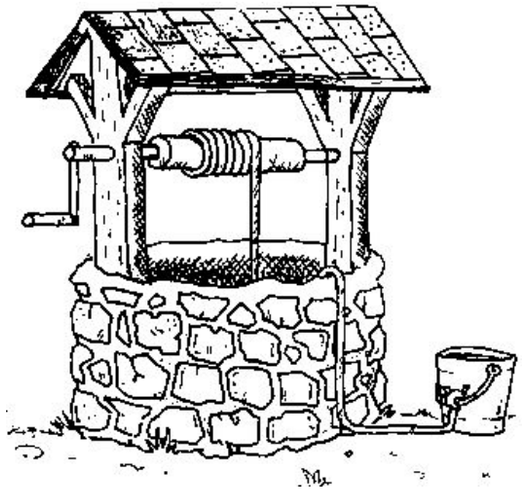

Takové studny dávaly vodu našim předkům

z Celana v druhém světcově životopisu, přinést na stůl „venkovské pochoutky“ (nepíše se, jaké dobroty to byly) a „když v bázni Boží pojedli,“ řekl František svým spolustolovníkům dodnes často citovaná slova, že *je skoro stejným hříchem potřebné tělu odpírat jako mu zbytečně dopřávat.*

Předminulé povídání o ohni jsem zakončil prosbou, aby po ohních poutníků zůstala země čistá, neporušená. Pro prameny a studny, v nichž průzračná sladká voda čeká na okolojdoucího tvora, lhostejno zda lidského nebo zvířecího, aby utišila jeho žízeň, to platí ještě v mnohem větší míře. Toho, kdo by jakkoli svévolně znečistil a zohavil studnu, jejíž voda jen tiše stojí a nemůže se sama zbavit nečistot, bych zavřel – kdybych měl tu moc – na rok do vězení a neslevil bych mu ani den. A tomu, kdo by nemocnou vodu vyčistil a tak uzdravil, bych vyslovil ty nejprůzračnější Františkovy díky.

Miloslav Nevrlý

se modlil za Židy. Němci si zřejmě mysleli, že taková odpověď bude dostačující nejen pro Msgra. Orseniga, ale i pro samotného papeže. Msgr. Orsenigo ve skutečnosti nikdy nevyslovil otázku o příčinách Lichtenbergova zatčení. Později se spokojuje tím, že vzhledem k Lichtenbergovu špatnému zdravotnímu stavu žádá, aby se urychlilo řízení proti uvězněnému knězi.[15] Lichtenberg zemřel na cestě do Dachau.

Ve svém vánočním poselství z 24. prosince 1941 Pius XII. jasně narážel na pronásledování církve Němci. Ačkoliv se snažil německý velvyslanec von Bergen ve svém dlouhém rozboru o postavení katolické církve v Německu, o snahách Vatikánu o zlepšení německo-vatikánských snah, o dobrém vztahu Pia XII. k Německu a o jeho zdrženlivé neutralitě. Připomíná však i stížnosti Vatikánu vůči potlačování církevních škol v Německu, odstraňování křížů ze škol v Bavorsku. Von Bergen také poukazuje na to, jak i v státech přátelsky nakloněných Německu, je tato proticírkevní politika zneklidňuje jejich vzájemné vztahy. Varuje tedy, že kdyby, přestože je papež přátelsky nakloněn Německu, že by jednoho dne mohl být donucen vzhledem k svému úřadu hájit zájmy církve postavit se proti protikatolické politice říše, kdyby se měla nadále zhoršovat.

Dne 9. února 1942 si poznamenal Weizsäcker mj. z rozhovoru s nunciem Orsenigem:

„... Nuncius potom žádal, aby se přece jen uvážilo, zda by nebylo možné dopravit do Dachau katolické kněze, kteří jsou internováni v Osvětimi. Pro něho jakožto zástupce kurie, je takováto prosba jistě velmi skromná. [16]

V závěru telegramu mimo jiné vin Bergen tvrdí:

„A tak je papež snad jediným mezi vedoucími duchovními osobnostmi, jenž se pokouší pochopit nové Německo a být k němu spravedlivý, ovšem jako hlava církve nemůže překročit i pro něho platné hranice. V případě potřeby vystoupí jako neohrožený ochránce a bojovník své církve, nestane se však z něho velký papež-reformátor, což by si přáli, jak jsem informován z důvěrných rozhovorů, i zdejší skalní katolíci.

Dějinné zkušenosti učí, že vedoucí státníci, kteří zastávají nacionální postoj, se nutně dostávají do konfliktu s univerzálním papežstvím při uplatňování a hájení práv a životních potřeb svěřených národů. Čím jsou vlády sebevědomější a silnější, tím prudší je konflikt. Celkové střetnutí se Svatou stolicí po válce je pro nás nutné a nevyhnutelné, ale i v případě, že bude možná volba klidné výměny názorů s kurii, nemůžeme se spokojit s obnovením přežitých dohod, jako jsou konkordáty, ale musíme dosáhnout nového a zásadního řešení.“[17]

Snaha von Bergena zmírnit napětí však zůstala bezvýsledná.

Dne 24. února 1942 mimo jiné ve zprávě o rozhovoru s nunciem Orsenigem, zaznamenal von Weiszäcker také:

„Jen tak jsem se dnes nuncia zeptal, kolik katolických kněží je v koncentračním táboře Dachau. Řekl, že vzhledem k nedostatečnému spojení s tímto koncentračním táborem může uvést pouze odhad - asi 700 kněží.“[18]

3. března 1942 protestoval biskup Preysing otevřeně v berlínské katedrále proti pronásledováni, kterému je vystaveno duchovenstvo i věřící jeho diecéze.

10. března si Weizsäcker stěžoval u nuncia Orseniga na biskupovo vystoupení:

„Řekl jsem nunciovi přitom zcela otevřeně, že jsem slyšel, že i on byl přítomen v katedrále sv. Hedviky, když se tam četl pastýřský dopis. Nuncius mě ujistil, že v onu neděli sice v tomto kostele byl, nikoli však při kázání a při čtení pastýřského dopisu. Nic také neví o tom, že byl čten pastýřský dopis, nad nímž jsem se pozastavoval. Teprve dodatečně se dozvěděl, že byl čten, a pak si ho sám přečetl.“[19]

---

[15] Weizsäckerův záznam z 10. 3. 1942, Archiv AA, StS; V.; sr. FRIEDLÄNDER, s. 89.

[16] Weizsäckerův záznam č. 68 z 9. 2. 1942, Archiv AA, StS: V.; sr. FRIEDLÄNDER, s. 92.

[17] Bergenův dopis do Berlína z 21. 2. 1942, Archiv AA, StS: V; sr. FRIEDLÄNDER, s. 133.

[18] Weizsäckarův záznam č. 109 z 24. 2. 1942, Archiv AA, StS: V.; sr. FRIEDLÄNDER, s. 134.

[19] Weizsäckerův záznam č. 150 z 10. 3. 1942, Archiv AA, StS: V.; sr. FRIEDLÄNDER, s. 134.

JAROSLAV V. POLC

(1883 obnovený), Křížový kostel (1695) s oltářním obrazem z 16. stol. a dřevořezbou na oltáři z 1506, nový kostel Sv. Vincence (1888), krásný evangelický kostel (1868), synagogu (1889), zámek hraběte Clam-Gallase (1774) s pěknou kaplí (zbudovanou 1604 v německé renesanci) a parkem, novou radnici (postavenou Neumannem v německém renesančním slohu 1893) s 56 m vysokou věží, soudní budovu, novou budovu spořitelny a obchodní komory, mistrovský dům soukenického cechu, městské divadlo, průmyslové muzeum, lázně Františka Josefa (1902), klášter voršilek s gotickým kostelem, monumentální kašnu (od Metznera 1906) a pomník Josefa II.

Liberec má (1900) 34 099 obyvatel včetně posádky (1518 mužů), většinou německých (1557 Čechů) a představuje středisko severočeského vlnařského průmyslu s přádelnami, tkalcovnami (1600 mechanických tkalcovských stolic), barvírnami a úpravnami. Jiná průmyslová odvětví zastoupená v Liberci jsou: výroba koberců, papučí, strojů, výrobků z litiny, stříkaček, klavírů, nábytku, mýdla, knihtisk a kamenotisk, mlýny. Prostředky podpory průmyslové výroby jsou: filiálky Rakousko-uherské banky, Rakouského kreditního ústavu a České banky Union, dvě spořitelny, Soukenná hala a Průmyslový spolek.

Liberec je sídlem okresního hejtmanství (pro okolí), krajského soudu, živnostenského soudu, okresního finančního ředitelství, obchodní a průmyslové komory, a má vyšší gymnásium, vyšší reálku, státní průmyslovku, odbornou školu tkalcovskou, učitelský ústav, městskou obchodní akademii, Severočeské průmyslové museum (s bohatými uměleckoprůmyslovými sbírkami a cennou obrazovou sbírkou svob. pána Heinricha von Liebiga), chudobinec, špitál, dětský domov, elektrické osvětlení, pouliční dráhu a jatka. Liberec má rovněž krásné sady (lidové sady, park císaře Josefa) s více vyhlídkami, mezi nimi Habsburskou výšinu. SZ od Liberce se zdvíhá Ještěd (1013) bohatý na výhledy.

Průmyslová předměstí Liberce, jejichž sloučení s městem bylo zahájeno, jsou:

Rochlice (4154 obyvatel), Růžodol (2238), Horní Růžodol (4673), Janův Důl (1265), Františkov (2133), Staré (1030) a Nové Pavlovice (1606), Ruprechtice (2675) a Starý Harcov (3219). *(Úhrnem 57 092 obyvatel.)* Liberec je uváděn v listinách poprvé 1348. Soukenictví zde začalo koncem 16. stol. Albrecht z Valdštejna koupil 1622 panství Liberec, které se po něm dostalo hraběti Gallasovi a později hraběcí rodině Clam-Gallas. 1906 se v Liberci konala velmi významná německočeská výstava.

K tomu ještě připojujeme, co je uvedeno o Vratislavicích:

Maffersdorf, městys v Čechách, okresní hejtmanství Liberec, na Nise a na Liberecko-Tannvaldské železnici, má významnou výrobu koberců a pokrývek, pivovar, kyselku, lázně, chudobinec a (1900) 6 566 německých obyvatel.

Z němčiny přeložil
Radim Jáchym OFM

Československo a Vatikán během 2. světové války

Situace církve v nacistickém Německu (3)

(Ze Semináře církevních dějin, pořádaného s Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

Friedländer takto komentuje situaci: „Tento poslední dokument si zasluhuje naši pozornost: jeho autor očekává nunciův dotaz kvůli zatčení Lichtenberga a nenamáhá se hledat všeobecné ospravedlnění, jako „nepřátelské názory proti režimu“ nebo „podněcování k nepokojům“, nýbrž navrhuje, aby se Msgru Orsenigovi prostě a jako samozřejmost řeklo, že Lichtenberg byl zatčen proto, že

Setkání v Assisi

Bratři františkáni zvou mladé lidi, které oslovil sv. František, na setkání v Assisi **7. - 12. srpna 2007**

Co můžete čekat?

Seznámení s místy života sv. Františka, společnou i osobní modlitbu, setkání s lidmi podobně postiženými ze všech koutů Evropy a také volný čas k osobnímu prožití.

Co je třeba:

Spacák (ubytování v ubytovnách), poplatek 120 EUR, peníze na náklady na cestu

Podmínka účasti:
věk 18 – 30 let
Přihlášky do:
30. dubna 2007
Další info:
www.ofm.cz, www.assisi2007.org
Kontakt pro přihlášení:
Bratr Jeroným OFM
Jungmannovo nám. 18
110 00 Praha-Nové Město
e-mail: jeronymZAVofm.cz
Pokoj a dobro!

br. Jeroným OFM

RODINA A ŠKOLA

Stovky lidí demonstrovaly v Praze proti umělým potratům

Několik stovek lidí přišlo dnes na Staroměstské náměstí vyjádřit nesouhlas s umělými potraty. V předvečer svátku, který je označován jako den památky nenarozených dětí, si připomněli, že v České republice za 50 let platnosti potratového zákona byly při „interrupci“ usmrceny přes tři miliony nenarozených dětí. V současnosti takto umírá každým dnem 70 dětí.

Nad hlavami přítomných se vznášely červené, modré, žluté a oranžové balónky s nápisy: 50 let stačilo. Transparenty připomínaly, že člověk se může zbavit dítěte, ale ne výčitek svědomí. „Maminko, tatínku, vy mě necháte zabít?“ Mezi přítomnými převládali mladí lidé, přišly celé rodiny i s kočárky a početným doprovodem dětí.

„Existence tak zvráceného zla, jakým je usmrcování nevinných dětí v lůně matek, po dobu 50 let znamená jeho hluboké zakořenění v celé společnosti. Změna je naléhavě potřeba,“ řekla shromážděným vicepresidentka pořádajícího občanského sdružení Hnutí pro život MUDr. Zdeňka Rybová. Dodala, že nejde jen o hlasité vyslovení ne potratům, ale také o pomoc „společnosti“, aby potraty vůbec nemusely být.

V hodinovém programu vystoupil také host z Polska, kde se občanským iniciativám podařilo probudit debatu o potratovém zákoně a od roku 1993 jsou tam potraty zakázány. Přispělo k tomu prý i modlitební úsilí tamních věřících. Podobné modlitební úsilí hodlají organizátoři pochodu probudit i v České republice.

www.aktuálně.cz 24. 3. 2007

Pochod pro život

Po jedné večerní návštěvě P. Kubíčka ve Frýdlantu – je to už skoro dvacet let –, jsme se Simonou v noci objížděli Liberec a lepili na zastávky, výlohy a kdejaký volný roh protipotratové plagáty. Neohrožený motorkář se svou motogirl na zadním sedle, unikající policejním hlídkám … Uběhly roky, ta jízda pokračuje, i když už není tak easy, ale uvedené téma je jen vzpomínkou. Tedy bylo, do minulé soboty, kdy jsme si zase řekli: jedeme! Hejbnem zadkem a budem u toho, bratři bojují. Simoně jsem musel trochu pomoct, ale pak už jsme jen dostávali.

U Sv. Jiljí mše svatá, přeplněno lidmi spojenými jednou myšlenkou, společná cesta v davu Pražanů a turistů na Staroměstské náměstí a po několika projevech dál až na náměstí Václavské k soše národního patrona. Tam jsme zapěli chorál a v dobré náladě se rozešli. Krásné počasí, krásní lidé, krásná myšlenka. Večer jsme znovunalezené téma rozebírali a slíbili si, že ho už nenecháme usnout.

A příští rok? Dá-li Pán Bůh, tak zase vyrazíme.

Pavel Eliáš

Na ohlášené křížové cestě U Obrázku se to odpoledne sešlo 12 lidí.

Co to je Náboženská matice?

V listopadu minulého roku proběhla tiskem zpráva, že Nejvyšší správní soud označil za nicotné rozhodnutí bývalého ministra kultury Pavla Dostála, kterým zrušil Náboženskou matici. Tímto rozhodnutím byl ukončen několik let trvající soudní spor týkající se majetku římskokatolické církve. Ne každý ale ví, co Náboženská matice je.

Pojednat o jejím vzniku by měl spíše historik, než právník. Jedná se totiž o velmi starý subjekt, založený již císařem Josefem II. V době absolutistického státu zasahoval stát velmi výrazně do církevních záležitostí. Josef II. totiž vycházel ze zásady, že vše co není v církvi původu božského, může být upravováno jím, jakožto hlavou státu. Rozhodl se zrušit čistě kontemplativní kláštery a z jejich jmění zřídil v roce 1782 v každé zemi zvláštní pokladnu na udržování církevních potřeb. Tato pokladna byla označována za „náboženskou matici“ nebo „náboženský fond“. V Čechách tedy vznikl český, na Moravě a ve Slezsku moravsko-slezský náboženský fond. Majetek těchto fondů nepatřil církvi, výnos z něj byl však určen pro potřebu úhrady nákladů katolické církve.

Tyto fondy přežily monarchii, obě světové války a dokonce i dobu komunismu. V roce 1949 byl zřízen Státní úřad pro věci církevní, tedy něco jako malé ministerstvo jen pro záležitosti církví. A tento úřad vydal v roce 1950 vyhlášku, kterou sloučil původní zemské fondy český a moravskoslezský v jediný fond, který byl nazván Náboženskou maticí. V této podobě trvá až dodnes.

Náboženská matici byla od svého vzniku chápána jako zvláštní fond, který není součástí církve (vlastní majetek, který byl církvi zkonfiskován!); nikdy ale nebyla ani součástí státu. Stát ji spravoval a v určitých případech doplňoval její jmění. Fond ale vždy sloužil výlučně pro financování potřeb římskokatolické církve.

V době komunismu byla Náboženská matice zneužívána k vyvlastňování majetku církve. Stát svěřil v roce 1950 majetek řeholních řádů a kongregací, který nesloužil řeholním účelům (kdo stanoví, co jsou řeholní účely?), do majetku Náboženské matice. Ta pak tyto majetky vesele darovala nebo nevýhodně prodávala státu nebo jiným osobám, přestože je nevlastnila ale pouze spravovala. Komunistický normotvůrce byl totiž natolik hloupý, že majetky svěřil matici pouze do správy, nikoliv do vlastnictví.

V současné době Náboženská matice stále existuje, bohužel již bez majetku. Co sama pod komunistickým nátlakem nerozdala, bylo spotřebováno na neoprávněně nařízenou likvidaci. Ministr Pavel Dostál se odhodlal ke kroku, který neučinili ani komunisté a Náboženskou matici zrušil. Říká se, že důvodem byla skutečnost, že Náboženská matice začala soudně napadat převody jejího majetku z doby komunismu a že mnoho těchto soudních sporů bylo velmi slibně „rozjetých“.

V současné době se činnost Náboženské matice obnovuje. Její ředitel přislíbil, že se pokusí obnovit některé soudní spory, v jejichž dokončení bylo likvidací matice zabráněno.

Budoucnost existence toho zvláštního fondu dle mého názoru závisí i na způsobu, jakým budou narovnány církvím majetkové škody, které komunistický režim způsobil. Náboženská matice je vlastně nemilovaným dítětem státního poručníkování církvím. Církev ji v lásce příliš nemá, neboť byla zřízena z majetku, který byl církvi zkonfiskován. Na druhou stranu to byli představitelé katolické církve, kdo usilovali o prohlášení ministrova rozhodnutí za neplatné.

Pro právníka je existence tohoto subjektu svým způsobem fascinující. Byl založen císařskými patenty a dvorními dekrety Josefa II. a stále existuje, žádný další takový subjekt neznám. Její úkol byl pak vlastně velmi delikátní: pod dohledem státu spravovala ukradený majetek ve prospěch okradeného ...

Jakub Kříž

protože byl při odlévání poškozen, nezvoní, ale je umístěn na podstavci. Nejmenším kostelním zvonem v Čechách, který zaznívá z věže, je pravděpodobně zvon zvonkohry pražské Lorety, který váží 6,2 kg a měří v průměru 12 cm.

Zvony mají různá ladění podle hudební stupnice. Jsou vždy laděny na jeden konkrétní tón. Tato ladění se dají předem vypočítat. Pokud je na věži více zvonů, dbají zvonaři o to, aby při společném zvonění dávaly konsonantní souzvuk. Nový zvon by měl také ladit se všemi zvony v okolí, a to zvláště ve městech, kde je zvonů více.

Z čeho je ale vlastně zvon vyroben a jaká je přesná definice pojmu zvonu? Zvon je věžní hudební nástroj pohárovitého tvaru z pružné hmoty (skla, porcelánu, keramiky, převážně však z kovu), který vydává příjemný tón buď tak, že se pohybuje paličkou (srdcem) zavěšeným v dutině zvonu, nebo ťukáním kladívka na vnější stranu zvonu, anebo pohybem celého zvonu i srdce. Materiálem kovových věžních zvonů je zvláštní druh bronzu nebo tzv. „zvonová spěš“, obsahující dvě základní složky, a to měď a cín. Tyto dva kovy jsou smíšeny v poměru kolísajícím kolem 78:22. Technologie výroby, použitý materiál a způsob umístění dávaly zvonům dlouhou životnost, a to až několik set roků. Největším nebezpečím pro zvony bylo jejich puknutí nebo utržení koruny zvonu, za kterou je zvon zavěšen. Dalším nebezpečím pro zvony byly požáry, válečné události, úmyslná poškození a v posledních dobách jsou to i krádeže. Zničený zvon nebo jeho zbytky jsou většinou použity jako materiál pro odlití zvonu nového. Technologie odlévání zvonu je od dob středověku až do dnešních dob stejná. Každý zvon je neopakovatelným unikátem, dokládajícím kulturu té doby, ve které byl odlit, a vypovídá o tradicích, schopnostech a řemeslné zručnosti zvonařských mistrů.

V příštích pokračováních si například povíme, jak se takový zvon vyrábí, o nápisech na zvonech, o českých zvonech a zvonech v okolí Liberce, o zvonkohrách, o zvonech ve světě, o spojení hodin se zvony, o zvonech jako hudebních nástrojích, o rekvírování zvonů za válek, o havarijních koncích zvonů, o zvonařských rodinách, o zvonících a vyzvánění, o svěcení zvonů, o péči o zvony, o stavbě a výpočtu zvuku zvonu, zmíníme legendy, pověsti a pověry o zvonech atd.

A protože je doba postní před Velikonocemi, všichni jsme už někdy slyšeli rčení, že zvony před Velikonocemi odlétají do Říma pro požehnání Svatého otce. Zvony odlétají na Zelený čtvrtek po odeznění modlitby Gloria. Pověsti tvrdí, že se zvony bojí řehtaček. Letí docela tiše, první ty starší, které znají cestu a na konci malé a nové, aby se neztratily. Průvod uzavírá zvon Zikmund z chrámu Sv. Víta a zvon Marie z Týnského chrámu (největší české zvony), které již po léta slouží jako stráž. Podle pověstí se v tom letícím průvodu objevují i některé podivné věci. Zvonový posvěcený kov se ani po odlití do jiných tvarů nezbavuje povinnosti pouti do Říma. Jedna pověst vypráví, jak dělostřelci v bitvě na Piavě postrádali v tento čas svá děla. Zvony se pak vracejí na Bílou sobotu a až je uslyšíte, jak oslavují zmrtvýchvstalého Krista, zkuste si poslechnout, jak zvoní a oznamují: „Byl jsem tam, byl jsem tam.“

Hezké Velikonoce přeje

Zdeněk Skalický

Foto

- Přemýšleli jste někdy nad zvonem?

- Největším českým zvonem je Zikmund

- Maria Dolens

- Car Kolokol

Po stu létech ...

Nebude na škodu připomenout si, co uváděl o Liberci právě před sto léty 20svazkový Meyers Grosses Konversations-Lexikon, Leipzig und Wien, 16. Band, 1907.

Reichenberg. Město s vlastním statutem v Čechách, nejvýznamnější německé město a největší průmyslové město země, 375 m nad mořem, v údolní kotlině mezi Jizerským a Ještědským pohořím, na Nise, uzel na trati Josefov – Seidenberg *(za Černousy)* Severojižní německé spojovací dráhy, Liberec – Teplice Ústecko-teplické železnice, Liberec – Zelené údolí Jablonecko-Tanvaldské železnice a Jablonec – Zittau Saských státních drah, má gotický arciděkanský kostel

Ve větších sestavách se zvonům říká zvonkohry. U nás je nejznámější zvonkohra umístěna v pražské Loretě. Nejmenšími typy zvonků jsou rolničky a největší jsou zavěšeny na věžích kostelů a ve zvonicích. Při bohoslužbách zvonek rozeznívají ministranti, a začíná se jím bohoslužba, zvonek máme na jízdním kole nebo u domovních dveří. Ve dnes již přeneseném významu známe slovo zvonek i ze školních lavic.

Výrobci zvonů, zvonaři, byli většinou lidé vážení. U nás je v současné době nejznámější rodina Dytrychova z Brodku u Přerova a zvonař Manoušek ze Zbraslavi nad Vltavou.

Zvony mohou být různého stáří (pokud se jim podařilo přežít období zrekvírování za válek, protože hlavně kanónů jsou ze stejného materiálu jako zvony), lidé jim projevují různou vážnost, mají různou hmotnost, velikosti a ladění. Jsou výtvarně zdobené, mají na sobě nápisy a mohou mít také jména (většinou se jedná o jména svatých).

Nejstarší český pravidelně používaný zvon je zvon Vilém ve věži děkanského kostela v Havlíčkově Brodě z roku 1300. Starší, ale nepoužívaný zvon, je uložen ve sbírkách Krajského muzea v Chebu z roku 1286.

Největším českým zvonem je zvon Zikmund z věže chrámu Sv. Víta v Praze o hmotnosti 16 tun. Tato hmotnost je odhadnuta, protože zvon nebyl nikdy zvážen. Na tento zvon se zvoní při zvlášť významných událostech v České republice nebo ve světě.

Ve světě byl do konce roku 2006 největším zvonem Maria Dolens, který má

hmotnost 22,6 tuny a je zavěšen nad městem Rovereto v Itálii od konce 1. světové války jako protiválečné memento. Je odlit z kovů, které se nasbíraly a dovezly z celého světa. Zvon je vysoký 4,5 m, spodní průměr je 4 m a srdce váží 1500 kg. Tento zvon byl odlit nizozemským zvonařstvím Koninklijke Eisbouts v Astenu a je nejhlouběji znějícím zvonem na světě. Na jeho odlévání se podílel i český zvonař senior Manoušek.

Největším, i když nezvonícím zvonem je ale v 18. století v Rusku odlitý zvon o váze 198 tun. Zvon se jmenuje Car Kolokol, a

Čím jsou památné Jenišovice?

Cestou z Liberce do Turnova, za Hodkovicemi nad Mohelkou se nám za jízdy ukáže po levé straně na kopci kostel uprostřed vesnice, která nese jméno Jenišovice. Tuto vesnici proslavil hrob národního historika Dr. Josefa Pekaře. Za totality bylo jeho jméno vědomě umlčováno a když už o něm byla zmínka, bylo jeho dílo nekriticky a nehistoricky vykládáno. Avšak Dr. Josef Pekař byl největším za všech tehdejších českých historiků. V jeho tvůrčí plodnosti oživla celá naše tvůrčí minulost. V porážce národa nikdy nepřestal vidět vážné memento pro všechny budoucí věky.

Dr. Pekař se narodil 12. dubna 1870 v Malém Rohozci do selské rodiny. K selskému stavu ho vedl cit lásky a k němu se také trvale hlásil. Byl to Bohem nadaný a požehnaný člověk. Jeho historická práce byla zasvěcena především hledání pravdy, pro niž žádná oběť není přílišná. V době, kdy u nás byla šílená honba po kariéře, moci, bohatství, byly jeho nejvyšší hodnosti jen akademické: rektorát Karlovy university a předsednictvo I. tř. České akademie. Po čtyřicet let působil jako učitel a vychovatel

akademické mládeže. Mladým lidem nejen přibližoval a zlidšťoval vědu, ale zbavoval je i nesmělosti. Říkával, že nemůže rozumět přítomnosti, kdo se nesnaží o kritické poznání minulosti. Přitahoval a přetavoval mladé lidi a obracel je k pravému poznání. Jeho díla jsou psána krásnou a teplou češtinou a stala se opravdu českými klenoty naší prózy. Byl to muž, který hodnotově vyrostl nad ostatní.

Pekař se obíral nejobtížnějšími historickými otázkami. Bádal nejenom, co se stalo, nýbrž i vyšetřoval proč – jak děj souvisí s ostatním proudem života. Proto většina Pekařových spisů přináší skvělé objevy, nebo aspoň taková osvětlení věcí, o nichž předtím nebylo tušení. V jeho duši závodily dvě mocnosti:

intuitivní síla, živena romantickými sklony, která prožívala doby minulé, a dar pronikavé kritiky, který se mocně rozvinul v ovzduší sjednocujícího realismu za vedení jeho velkého učitele a Pekařova otcovského přítele, Jaroslava Golla. Namátkou jen uveďme, že takto přinesl zcela nové poznání tzv. doby temna a nedal se nikterak svést k jejímu schematickému odsuzování.

Ne vždy byly jeho poznatky přijaty se souhlasem. A odtud polemiky, zápasy … Po převratu roku 1918 vystoupil i proti některým schématům, která tehdy veřejnost pokládala za správné. Odvážil se mít např. o husitství a Bílé Hoře jiné mínění, než dosud panovalo. Věděl, že dějiny se dějí, ale nedělají. Pouštěl se do diskutovaných a kritických období. Byl přímým bojovníkem a boj vedl jménem pravdy. V jednom z těchto nejostřejších bojů se několik let srážel s Masarykem: šlo o filosofii českých dějin, na niž měli oba naprosto opačné náhledy.

Hluboká Pekařova mravnost spočívala v tom, že plaše uhýbal všem poctám, ale celou svou osobností stál za svým – pravdivým – přesvědčením, i když šel proti nejzvučnějším heslům své doby. Dobrý mrav se tak jevil v jeho pravdomluvnosti. O tom svědčí právě jeho stěžejní dílo „O smyslu českých dějin“.

Jeho vědecká práce obsahuje víc než půl čtvrta sta spisů větších i menších, objímajících skoro celý běh českých dějin, počínaje sv. Václavem, legendami 10. století a dalšími osudy tzv. temných století. Výsledky jeho prací vzbuzovaly obdiv i hlubokou originalitou badatelova ducha.

Zemřel ve věku 67 let. Jeho duše překročila práh věčnosti před 70 lety v noci 22. ledna 1937. Ještě ve čtvrtek 21. ledna seděl ve své pracovně, ale pak již ulehl, aby nepovstal. Jeho dobrý přítel prof. Josef Cibulka mu odpoledne posloužil udělením svátosti pomazání nemocných. Ti, kdo byli přítomni při jeho smrti, konstatovali, jak „krásně umírá“. Podle zvyku rodného kraje otevřeli okno, aby jím duše velkého vědce vzlétla k nebesům. Pohřeb se konal z dvorany Karlovy university dne 26. ledna 1937 na hřbitov v Jenišovicích za velkého počtu duchovenstva. Mezi universitními profesory se ním loučil např. i prof. Arne Novák. Dojemnou poctu mu nakonec vzdal také jeho bývalý protivník, president Masaryk. Na kytici, kterou dal položil na rakev dějepisce národa, nechal napsat slova: „Profesore Pekaři, často na Vás a na naše styky vzpomínám. Byl jste hodný člověk.“

Pekař věren své selské tradici si nepřál ležet v nějaké nádherné hrobce, nýbrž na vesnickém hřbitově u kostela, v němž byl pokřtěn, po boku svých rodičů.

Včlenil se svým historickým a politickým myšlením mezi představitele českého myšlení v první polovině předešlého století. V tomto areopagu národních osobností ho nelze přecházet mlčením.

Uspořádal
P. Josef Dobiáš

Seznam Pekařových prací http://www.dejiny.nln.cz/Bibl/Pekar.html, některá data z jeho života též na http://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/pekar.html. Je příznačné, že i dnes, 18 let po sametovém pádu komunismu, věnuje dr. Pekařovi česká wikipedie jen sedm souvislých řádků; německá desetkrát tolik. Vyhledávač Google Vám podobně nabídne jediný Pekařův obrázek.

P. Josef Dobiáš proto uspořádal ještě text Příklad práce profesora Pekaře – Obhajoba sv. Jana Nepomuckého; přineseme v květnovém čísle u příležitosti svátku světce.

Dnes je poznání o sv. Janu Nepomuckém již stabilní. Vděčíme za to především i Josefu Pekařovi. Zájemci o poznání osobnosti a doby sv. Jana Nepomuckého mají možnost se do vyjití květnového čísla seznámit s takříkajíc „konečným řešením“ z pera P. prof. Jaroslava V. Polce, s jeho skvělou až napínavou a dobrodružnou knihou Svatý Jan Nepomucký; blíže v tomto čísle Obrázku článek Karmelitánské knihkupectví U sv. Antonína – redakce doporučuje.

redakce

Zvony kostelní a jiné

Odmalička mě přitahovaly kostelní zvony, zvonění těmito zvony a to, co k tomu patří. Ať už je to třeba stoupání po spoustě schodů, zápach holubího trusu a netopýři, zdolávání věží, hodinové věžní stroje a odbíjení hodin. Vždy, když navštívím některé město či vesnici, dívám se na kostelní hodiny, na to, zda fungují, a zajímám se, zda jsou ve věži zvony či památka na ně. Nebo si alespoň prohlédnu zvonové stolice, na kterých byly zvony zavěšeny předtím, než byly zrekvírovány. Podědil jsem tuto zvláštní zálibu asi po svém dědovi, který byl u nás na vesnici ve východních Čechách místním ponocným, a to s výše zmiňovanými skutečnostmi úzce souvisí. Dočetl jsem se, že v některých městech ponocní dokonce sídlili v kostelních věžích.

Přemýšleli jste někdy nad zvonem? Asi

moc ne, protože ve městě Liberci moc zvonů není a to je, myslím, škoda. Není tomu tak ale všude. Není to zvláštní, že zvon může mít různou podobu? Předloha k pravému kostelnímu zvonu se nachází, jak všichni jistě tušíme, v přírodě. A to v podobě květiny jménem zvonek luční a některých jiných květin. Dětská postavička Kašpárka se neobejde bez malých zvonků v podobě rolniček, které s pomocí svého nositele vykouzlí úsměv na dětských tvářích. A opravdový kostelní zvon nám svou sílu ukazuje jak ve své konstrukci, tak i ve svém hlase, který se nese do dálek. Zvon je prostě krásný a tajemný zároveň. Dýchá z něho historie, dokáže mluvit hlasem vlídným i výstražným. Vždy, když jsem se zvony zvonil (třeba sám se dvěma zvony najednou), měl jsem takový zvláštní pocit a mražení v zádech. Jeden nedostatek však zvon má, dá-li se to tak vůbec říci. Vždy oddaně čeká na pokyn, na pohyb, který jej teprve rozezní.

Zněl-li kostelní zvon, většinou ho nebylo vidět, protože se ukrýval ve věžích a zvonicích, ale lidé rozuměli jeho hlasu. Zvon totiž provází člověka v celé jeho historii a posvěcením zvonu se z neživé hmoty stává nástroj posvátný. Dnes již lidé odvykli hlasu zvonů z věží, ale nebylo tomu tak vždycky. Zvon provázel člověka nepřetržitě celým jeho životem – při práci, slavnosti i bolesti, ať již byl den sváteční, či všední.

Historicky je prokazatelné používání ozvučných kovových těles jako doprovodu náboženských a kultovních obřadů již z doby 3000 let před Kristem. Zvony a zvonky byly známy všem kulturám a civilisacím, které znaly kovy. Nejstarší známý bronzový zvonek byl nalezen při vykopávkách v Ninive a pochází z 8. století před Kristem. Zvony se používaly ve Staré Číně, Římské říši, v domácnostech (ke svolávání), v pastevectví (ovčí, kozí a kravské zvonce), ve vojenství a v hudbě. Zvony zněly při bohoslužbách, oznamovaly nebezpečí, svolávaly k požárům a do zbraně, oznamovaly křtiny, svatby i úmrtí, působily také jako ochranný talisman a v mlze měly také význam orientační. Používají se ve všech hlavních náboženstvích kromě islámu. Po staletí až do rozšíření osobních hodinek sloužily zvony také jako oznamovatel času při ranním, poledním a večerním zvonění. V křesťanství se začaly zvony pro náboženské účely využívat od 6. století. Ve středověku našly zvony využití při hudební výchově a také jako doprovod ke zpěvům v kostelech. Od 13. století byly k věžním hodinám přidány zvony, aby odbíjely hodiny.

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti

1. Co řekl Pán Ježíš na svatbě v Káně Galilejské služebníků?
a) Naplňte džbány Naturálem 95.
b) Naplňte džbány vínem.
c) Naplňte džbány vodou.

2. Kdo řekl Ježíšovi: „Pane, kdybys tu byl, můj bratr by byl nezemřel“?
a) Alžběta.
b) Marie.
c) Marta.

3. Jaká byla odezva Pána Ježíše, když uviděl velký zástup lidí?
a) Bylo mu jich líto, protože byli jako ovce bez pastýře.
b) Ozbrojil je a poslal je vypálit Jeruzalém.
c) Poslal je domů.

4. Co řekl Pán Ježíš apoštolům?
a) Není žák nad učitele.
b) Služebník není víc než jeho pán.
c) Služebník není víc než jeho příbuzní.

5. Koho také přijímá ten, kdo přijímá Ježíšovi učedníky?
a) Pohany.
b) Posly císaře.
c) Samotného Ježíše.

6. Kdo byl prvním pokřtěným knížetem v Čechách?
a) Boleslav.
b) Bořivoj.
c) Sv. Václav.

7. Proč byl Mistr Jan Hus v Kostnici r. 1415 upálen?
a) Protože mátl lidi tím, že člověk je prý už předem určen do nebe nebo do pekla a nemůže se to změnit, ať dělá, co dělá.
b) Protože odsuzoval majetek Církve.
c) Protože brojil proti odpustkům za peníze.

8. Byl sv. Josef skutečným otcem Pána Ježíše?
a) Ano.
b) Ne.
c) Jenom tehdy, když měl dobrou náladu.

9. Může přijít do kostela v době, kdy se slaví mše sv., i ten, kdo v Boha nevěří?
a) Může, ale jen s dovolením pana faráře.
b) Ne, je to přísně zakázáno a jen katolík může být na mši sv.
c) Při mši sv. může být v kostele kdokoliv, kdo tam nedělá výtržnosti.

10. Co bylo znakem prvotních křesťanů?
a) Gladiátor.
b) Chléb a ryba.
c) Lev.

LIOTÚIRGE AN BHRIATHAIR / BOHOSLUŽBA SLOVA

An Chéad Léacht – Salm le freagra – An Dara Léacht – Alleluia / První čtení – Responsoriální žalm – Druhé čtení – Aleluja

Sin é Briathar Dé. **Buíochas le Dia.**

An Soiscéal / Evangelium

Go raibh an Tiarna libh. **Agus leat féin.**

Sliocht as an Soiscéal naofa de réir … **Glóir duit, a Thiarna.**

Sin é Soiscéal Dé. **Moladh duit, a Chríost.**

An t-aitheasc / Homilie

An Chré / Vyznání víry

Cré Nicea / Nicejsko-cařihradské vyznání víry

Creidim in aon Dia amháin. An tAthair uilechumhachtach a rinne neamh agus talamh agus an uile ní sofheicthe agus dofheicthe. Agus in aon Tiarna amháin, Íosa Críost, Aon-Mhac Dé, an té a rugadh ón Athair sula raibh aon saol ann, Dia ó Dhia, solas ó sholas, fíorDhia ó fhíorDhia; an té a gineadh agus nach ndearnadh, agus atá d'aon substaint leis an Athair; is tríd a rinneadh an uile ní. Ar ár son-na an cine daonna, agus ar son ár slánaithe, thuirling sé ó neamh. Ionchollalodh le cumhacht an Spioraid Naoimh é i mbroinn na Maighdine Muire agus ghlac sé nádúr daonna. Céasadh ar an gcrois é freisin ar ár son; d'fhulaing sé páis faoi Phontius Píoláit agus adhlacadh é. D'aiséirigh an treas la de réir na scrioptúr; chuaigh suas ar neamh; tá ina shuí ar dheis an Athar. Tiocfaidh sé an athuair faoi ghlóir le breithiúnas a thabhairt ar bheo agus ar mhairbh, agus ní bheidh deireadh lena ríocht. Creidim sa Spiorad Naomh, Tiarna agus bronntóir na beatha, an té a ghluaiseann ón Athair agus ón Mac. Tugtar dó adhradh agus glóir mar aon leis an Athair agus leis an'Mac: is é a labhair trí na fáithe. Creidim san aon Eaglais naofa, chaitliceach, aspalda. Admhaím an t-aon bhaisteadh amháin, chun maithiúnas na bpeacaí. Agus táim ag súil le haiséirí na marbh agus le beatha an tsaoil atá le teacht. Amen.

Cré na nÁspal / Apoštolské vyznání víry

Creidim i nDia an tAthair uilechumhachtach, Cruthaitheoir neimhe agus talún, agus in Íosa Críost, a Aonmhac-san, ár dTiarna, a gabhadh ón Spiorad Naomh, a rugadh ó Mhuire ógh, a d'fhulaing páis faoi Phontius Píoláit, a céasadh ar chrois, a fuair bás agus a adhlacadh, a chuaigh síos go hifreann, a d'éirigh an treas lá ó mhairbh; a chuaigh suas ar neamh, atá ina shuí ar dheis Dé, an tAthair uilechumhachtach; as sin tiocfaidh sé chun breithiúnas a thabhairt ar bheo agus ar mhairbh. Creidim sa Spiorad Naomh, sa Naomheaglais Chaitliceach, i gcomaoin na naomh, i maithiúnas na bpeacaí, in aiséirí na colainne, agus sa bheatha shíoraí. Amen.

Guí an Phobail / Přímluvy

… A Thiarna, éist linn. **A Thiarna, bí ceansa agus éist linn.** … **Amen.**

LIOTUIRGE NA HEOCAIRISTE / BOHOSLUŽBA OBĚTI

Ceadal don Ofráil / Zpěv k přípravě darů

An Ofráil / Příprava obětních darů

Is beannaithe thú a Thiarna, a Dhia na cruinne mar gur bhronn tu orainn an t-arán seo a ofraláimid duit. An talamh agus saothar an duine a thugann é mar thoradh agus déanfar de arán na beatha duinn. **Moladh go deo le Dia.**

Is beannaithe thú a Thiarna, a Dhia cruinne mar gur bhronn tu orainn an fíon seo a ofraláimid duit. An fhíniúin agus saothar an duine a thugann é mar thoradh agus déanfar de deoch spioradálta dúinn. **Moladh go deo le Dia.**

Guigí, a bhráithre, go nglaca Dia an tAthair uilechumhachtach leis an íobairt seo uaimse agus uaibhse. **Go nglaca an Tiarna leis an íobairt seo ó do lámha chun onóra agos glóire a ainm, agus chun sochair dúinne agus dá NaomhEaglais uile.**

Os cionn na nOfrálacha / Modlitba nad dary

… trí Chríost ar dTiarna. **Amen.**

Agallamh ag an Preafáid / Vstupní rozhovor

Go raibh an Tiarna libh. **Agus leat féin.**

Tógaigí bhur gcroíthe in airde. **Tá siad tógtha in airde chun an Tiarna againn.**

Gabhaimís buíochas leis an Tiarna Dia. **Is ceart agus is cóir sin.** …

An Preafáid / Preface

Is Naofa / / Svatý

Is naofa, naofa naofa thú, a Thiarna, Dia na slua. Tá neamh agus talamh lán de do ghlóir. Hósanna sna harda. Is beannaithe an té atá ag teacht in ainm an Tiarna. Hósanna sna harda.

An Paidir Eocairisteach / Eucharistická modlitba

… Óir is é seo mo chorp a thabharfar ar bhur son.

… Óir is í seo cailís mo chuid fola, Fuil an nuathaiomna shíoraí. Doirtfear í ar bhur son agus ar son an chine dhaonna chun maithiunas na bpeacaí. Déanaigí é seo i gcuimhne ormsa.

Comhghár tar éis an Choisreacain / Tajemství víry

Fógraimis rundiamhair an chreidimh. **A Íosa, fuair tú bás ar ár son. D'éirigh to ó na mairbh. Tiocfaidh to arís.** …

Deireadh na Paidre / Doxologie

Is tríd, agus leis, agus ann a thugtar gach onóir agus glóir duitse, a Dhia an tAthair uilechumhachtach, mar aon leis an Spiorad Naomh, trí shaol na saol. **Amen.**

Deasgnátha na Comaoineach / Obřad přijímání

Guimís chun an Athar faoi mar a mhúin ar Slánaitheoir dúinn a dhéanamh:

Test pro dospělé

1. Kterou základní nauku farizeů a křesťanů popírali saduceové?
2. Mohou zvířata dělat hříchy?
3. Kdo to byl sv. Jan z Kapistrána?
4. Která dvě znamení provázela smrt Pána Ježíše na kříži?
5. Mohlo by být lidské jednání svobodné, kdyby byla činnost nervových buněk člověka dána jen prostřednim a genetickým kódem?
6. Jak se jmenovalo šest měst, které poskytovaly ochranu těm, kteří někoho neúmyslně zabili?
7. Co to je askese?
8. Bedřich Engels tvrdil, že práce měla vliv na polidštění opice. Je možné toto tvrzení považovat za pravdivé?
9. Jak se jmenovala země, ve které žil Job?
10. Co rozumíme pojmy: „Církev bojující“, „Církev trpící“ a „Církev vítězná“?

Odpovědi testu pro dospělé z minulého čísla

1. Po smrti Saulově ustanovil vojevůdce Abnér za krále Saulova syna. Abnér byl pozdějí, po své násilné smrti, pohřben v Hebronu. Do jeho hrobu pak pochovali i hlavu Saulova syna (2 Sam 4, 12).
2. Na rožni byl podle legendy upečen sv. Vavřinec. Co o něm víme?

Vavřinec (lat. Laurentius) se narodil kolem roku 230 ve Španělsku. Přišel do Říma, stal se jedním ze sedmi římských jáhnů. V kritické chvíli přisluhoval sv. papeži Sixtu II. (257 – 258) při slavení eucharistie a byl zřejmě svědkem jeho zatčení a popravy, ale sám byl zatčen až za několik dní. Byl správcem církevního majetku a staral se o pomoc chudým a nemocným křesťanům. Proto ho pravděpodobně nejdříve mučili, aby jim vydal archivy a jmění církve. Podle legendy mu totiž papež, kráčející na smrt, svěřil i posvátné nádoby, které na něm císař Valerianus, pronásledující křesťany, vymáhal. Vavřinec po třídenní lhůtě přivedl zástup oněch chudých a nemocných, když předtím mezi potřebné rozdal církevní majetek. Tyto své ubohé svěřence představil jako svůj křesťanský poklad. O tom, že podstoupil zkoušku ohněm, nemůže být pochyb, jak dosvědčuje nápis, který dal sv. papež Damas I. (366 – 384) vyrýt na jeho náhrobní kámen: „Rány, katy, plameny, mučení, řetězy, to vše mohla přemoci jen Vavřincova víra.“ Legenda vypráví, že při mučení obrátil na víru i jednoho z vojáků; toho ihned popravili a Vavřince položili na rošt. Z tohoto žhavého lože obrátil se prý Vavřinec na císaře Valeriana a volal na něho: „Opekl jsi mě po jedné straně! Obrať mě a sněz!“ To se událo 10. 8. 258 v Římě.

3. Již jsme v Obrázku pojednali o tom, co to je těžký hřích (roč. 3, č. 9, 15. 8. 2005, příloha s. 4 – podrobně viz tam). Bez nároku na úplnost, hřích je vědomé a dobrovolné přestoupení Božího zákona. Nyní k pokušení: Pokoušet někoho znamená vystavovat zkoušce jeho ctnosti (sv. Tomáš z Aquina). Pokušení je tedy taková skutečnost, která může hřích přivodit. Pokušení tedy není hřích, ale je nebezpečné. Proto by se člověk měl pokušení varovat, vyhýbat se mu, aby do hříchu nepadl. Staří říkali: „okolo močidla chodě, neujdeš nádchy“ (močidlo znamenalo močál, nádcha – „nadýchání“ škodlivého vzduchu, různé nemoci, nachlazení apod.). Proto bychom se měli stranit všeho toho, co by nás mohlo skrze pokušení uvést do hříchu. Je psáno v Písmu sv. Kdo se domnívá, „že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl“ (1 Kor 10, 12).

Rozdělení pokušení nebo-li skutečností, které mohou vést ke hříchu:

a) Příležitost absolutně blízká je dána situací, u které je prakticky jisté, že každý, kdo se s ní dostane do styku, zhřeší. Jde tedy o obecně neodolatelnou příležitost.

b) Příležitost relativně blízká je dána situací, u které je prakticky jisté, že tento člověk, pokud se s ní dostane do styku, zhřeší (vlivem po, temperamentu, citlivosti, věku). Nehrozí tedy každému. Předchozí i tento odstavec stojí opravdu za pozornost: jsou tedy situace, kdy se neubrání prakticky nikdo, jsou i situace, v nichž tento konkrétní člověk prakticky jistě padne.

An Phaidir / Modlitba Páně

Ár nAthair atá ar neamh, go naofar d'ainm, go dtaga do ríocht, go ndéantar do thoil ar an talamh, mar a dhéantar ar neamh. Ar n-arán laethúil tabhair dúinn inniu, agus maith dúinn ár bhfiacha, mar a mhaithimidne dár bhféichiuna féin, agus na lig sinn i gcathú, ach saor sinn ó olc.

Saor sinn ó gach olc, impimid ort, a Thiarna. Tabhair dúinn síocháin lenár linn, ionas go mbeimid, le cabhair do thrócaire, saor ón bpeaca i gcónaí agus slán ón uile bhuairt agus sinn ag súil go lúcháireach le teacht ár Slánaitheora, Íosa Criost. **Óir is leatsa an ríocht agus an chumhacht agus an ghlóir trí shaol na saol.**

Síocháin Pozdravení pokoje

A Thiarna Iosa Críost, a dúirt le d' Aspail: Fagaim síocháin agaibh, tugaim daoibh mo shíocháin: ná féach ar ár bpeacaíne ach ar chreideamh d'Eaglaise. Tabhair síocháin di agus aontaigh í ina chéile, faoi mar is toil leat féin, tusa a mhaireann agus a rialaíonn trí shaol na saol. **Amen.**

Síocháin an Tiarna libh i gcónaí. **Agus leat féin.**

Cuirigí in iúl da chéile go bhfuil síocháin eadraibh.

Síocháin an Tiarna leat. Agus leat féin. / Siochan agus maitheas.

A Uain Dé / Lámání Chleba

A Uain Dé, a thógann peacaí an domhain, déan trócaire orainn.
A Uain Dé, a thógann peacaí an domhain, déan trócaire orainn.
A Uain Dé, a thógann peacaí an domhain, tabhair duinn siocháin.

Comaoineach / Přijímání

Seo é Uan Dé, seo é an té a thógann peacaí an domhain. Is méanar dóibh siud a fuair cuireadh chun séire an Uain. **A Thiarna, ni fiú mé go dtiocfá faoi mo dhíon, ach abairse an focal agus leigheasfar m'anam.**

Corp Chriost. / Fuil Chríost. / Corp agus Fuil Chriost. **Amen.**

Loinneog don Chomaoineach / Antifona k přijímání

Iargomaoineach / Modlitba po přijímání

... trí Chríost ar dTiarna. **Amen.**

NA DEASGHNÁTHA DEIRIDH / ZÁVĚREČNÉ OBŘADY

Go raibh an Tiarna libh. **Agus leat féin.**

Go mbeannaí Dia uilechumhachtach sibh, + Athair, Mac agus Spiorad Naomh. **Amen.**

Ta an tAifreann thart. Imigí faoi shíocháin chun grá agus seirbhís a thabhairt don Tiarna. **Buíochas le Dia.**

Podle http://www.catholicireland.net/pages/index.php?nd=249&art=793 připravil provinciál irských františkánů Br. Caoimhín Ó Laoide OFM

Ord an Aifrinn / Mešní řád

OBRÁZEK LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

1. 4. 2007 / Číslo 5 / Ročník 5 – **Příloha**

DEASGHNÁTHA TOSAIGH / VSTUPNÍ OBŘADY

Loinneog don iontróid / Vstupní zpěv

Fíor na croise / Znamení kříže

In ainm an Athar agus an Mhic agus + an Spioraid Naoimh. **Amen.**

Beannacht / Pozdrav

Go raibh an Tiarna libh. **Agus leat féin.**

Gníomh Aithrí / Úkon kajícnosti

A bhráithre, tugaimis ár bpeacaí chun cuimhne chun go mb'fhiú sinn an tAifreann a cheiliúradh. **Admhaím do Dhia uilechumhachtach agus daoibhse, a bhráithre, gur pheacaigh me go trom le smaoineamh agus le briathar, le ghíomh agus le faillí, trí mo choir féin, trí mo choir féin, trí mo mhórchoir féin. Ar an ábhar sin, impím ar NaomhMhuire siorÓgh, ar na haingil agus ar na naoimh, agus oraibhse, a bhráithre, guí ar mo shon chun an Tiarna Dia.**

Go ndéana Dia uilechumhachtach trócaire orainn, go maithe sé ár bpeacaí duinn, agus go dtreoraí sé chun na beatha síoraí sinn. **Amen.**

Kyrie / Kyrie

A Thiarna, déan trócaire. **A Thiarna, déan trócaire.**

A Chríost, déan trócaire. **A Chríost, déan trócaire.**

A Thiarna, déan trócaire. **A Thiarna, déan trócaire.**

An Ghlóir / Sláva na výsostech Bohu

Glóir do Dhia sna harda, Agus ar talamh siocháin do lucht a pháirte. Molaimid thú, Moraimid thú. Adhraimid thú. Tugaimid glóir duit. Gabhaimid buíochas leat as ucht do mhórghlóire. A Thiarna Dia, a Rí na bhftaitheas, A Dhia, a Athair uilechumhachtaigh, A Thiarna, a Aon-Mhic, a Íosa Críost. A Thiarna Dia, a Uain Dé, Mac an Athar. Tusa, a thógann peacaí an domhain, déan trócaire orainn. Tusa a thógann peacaí an domhain, glac lenár nguí. Tusa atá i do shuí ar dheis an Athar, déan trócaire orainn. Oir is tú amhain is naofa. Is tú amhain is Tiarna. Is tú amhain is ró-ard, a Íosa Criost, mar aon leis an Spiorad Naomh i nglóir Dé an tAthair. Amen.

An Urnaí / Vstupní modlitba

Guímís ... trí shaol na saol. **Amen.**

panství za feudální léna. Již předtím v r. 1536 tento tzv. reformační parlament zrušil kláštery v Koloví a ve městech a prohlásil Jindřicha VIII. hlavou Irské církve, podobně jako v Anglii.

Nejvýznamnější změny se v Irsku staly za královny Alžběty I. (vládla 1558 – 1603), která se pokusila zavést reformaci zákonem v r. 1560. Katoličtí Irové i Staroangličané byli povinni každou neděli navštěvovat protestantské bohoslužby a pokud tak neučinili, měli platit pokuty. Současně šlo o politiku poangličťování.

Reakcí bylo největší protianglické povstání v historii, tzv. devítiletá válka v období 1594 – 1603. Z počátku bylo povstání, které začalo v Ulsteru, úspěšné. Roku 1600 byl vůdce povstání Hugh O'Neill de facto králem Irska a tomu odpovídaly i jeho požadavky: obnovení katolictví, irská politická autonomie bez anglických úředníků, majetkové restituce. Anglická vojska však v září 1601 povstalce podporované Španěly porazila. To znamenalo, že nezávislost Ulsteru, odkud pocházeli vůdcové povstání, skončila.

Směřovala sem nová a dosud nejrozsáhlejší kolonizace. Zkonfiskovaná půda byla za nízké nájmy nabídnuta anglickým a skotským zájemcům, výhradně protestantům. Noví kolonisté se zavázali, že původní obyvatelstvo odsunou do vyhrazených oblastí. Počátkem 17. stol. přišlo do Ulsteru také asi 13 000 Skotů, silně věřících a pracovitých presbyteriánů, kteří s sebou přinesli vlastní skotské tradice, zakládali města, obdělávali půdu a rozvíjeli obchod.

Další irské povstání v letech 1641 až 1652 bylo potlačeno Oliverem Cromwellem, lordem-protektorem v období Anglické republiky, existující v letech 1649 – 1660. Zatímco počátkem 17. stol. byly v irských rukou 3/5 irské půdy, po obnovení království to byla jen 1/3 a po rozhodujícím vítězství protestantů na katolíky v bitvě na řece Boyne roku 1690 to byla už jen 1/7 půdy. Od počátku 18. stol. se katolíci v Irsku stali na základě tzv. trestních zákonů bezprávnou a sociálně poníženou skupinou. Katolíci nesměli nosit zbraně, vyjíždět za vzděláním do zahraničí, řídit školy v Irsku, vyšší klérus musel do r. 1698 opustit zemi a nižší se musel zaregistrovat a omezit v počtu, katolíci nesměli nakupovat půdu, nesměli ji dědit po protestantech a najímat ji na dobu delší, než 31 let. Další zákony katolíkům znemožňovaly právnické profese, vylučovaly je ze všech úřadů a zapovídaly jim vstup do armády. Nesměli být zastoupeni v parlamentu, právo volit však ztratili až roku 1728.

Po řadě dalších povstání dosáhlo Irsko až roku 1782 částečné autonomie. Další povstání v roce 1798 a obavy z intervence revoluční Francie vedla k násilnému připojení ostrova k Velké Británii (1801 – Act of Union). Tím zanikl irský parlament i zbytky autonomie.

19. stol. je v Irsku ve znamení boje za autonomii (Home Rule), ale také obrovské emigrace, která směřovala především do USA. Vedle politické, náboženské a národní diskriminace byly též ekonomické důvody – hladomor a nedostatek pracovních míst.

Za nepřímé dlouhodobé příčiny velkého hladomoru v letech 1845 – 1849 se považuje zaostalost irského zemědělství, úpadek průmyslu a rychlý růst obyvatelstva. V roce 1841 mělo Irsko více než osm milionů obyvatel. Dvě třetiny živila půda, které byl ovšem neustálý nedostatek. Základní obživou byly brambory, které se pěstovaly na miniaturních políčkách. V uvedeném období byla dvakrát po sobě neúroda, bramborová plíseň úplně zničila napadené brambory. Hladomor a s ním spojené epidemie připravily o život asi jeden milion lidí. Další milion osob v zoufalství opustil Irsko a vydal se do emigrace. Po roce 1920 žilo v Irsku o něco více než čtyři miliony obyvatel, tzn. polovina počtu z r. 1841.

Snahy Irů dosáhly úspěchu v roce 1914, ale zákon o autonomii byl kvůli 1. světové válce odložen. Po skončení války došlo v Irsku k občanské válce. Důsledkem bylo rozdělení ostrova na dvě části v roce 1922. Severní Irsko (nazývané též Ulster), kde bylo nejvíce protestantských usedlíků z Anglie a ze Skotska, zůstalo součástí Spojeného království, na většině území ostrova byl vyhlášen Svobodný irský stát jako britské dominium. Roku 1937 byla vyhlášena Irská republika. Úředním jazykem se znovu stala keltská irština. Za 2. světové války zachovalo Irsko neutralitu, roku 1949 vystoupilo z Britského společenství národů (Commonwelth). Od 90. let 20. stol. zaznamenalo Irsko mimořádný hospodářský rozvoj, takže dnes patří k nejrozvinutějším a nejbohatším státům Evropy (tzv. keltský tygr).

Josef Ježek

c) Příležitost vzdálená, kdy bezprostřední nebezpečí upadnutí do hříchu nehrozí, je dobrá naděje takové pokušení překonat.

Pravidla týkající se pokušení:

a) Nikdy se nesmíme dobrovolně vydat blízké příležitosti ke hříchu.

b) Nutnou blízkou příležitost **jsme povinni** vhodnými prostředky změnit ve vzdálenou (nelze-li jinak, i změnou zaměstnání, povolání, bydliště apod.).

Pokud toto neuděláme a spoléháme se, že „Bůh to nějak vyřeší," může se navíc ještě přidat hřích opovážlivého spoléhání se na Boží milosrdenství.

Středověk se od dnešní doby lišil tím, že tehdy neexistovaly tzv. nekorektní otázky, nedovolené otázky, na které se neodpovídalo. A tak se sv. Tomáš ptá: „Nenavádí nás Bůh ke zlému, když se říká '*neuveď nás v pokušení*'?" Vysvětlení je Tomášovsky prosté: Jsou případy, kdy „Bůh člověku pro mnohé jeho hříchy odepře svou milost, bez které člověk upadá do hříchu." Dodejme, že milost by nebyla milostí, kdyby na ni byl nárok. Tomáš cituje slova mnohých žalmů, např. „neopouštěj mě, až ochabnou síly" – Žl 71(70), 9b.

Závěr: je třeba dvojího – jednat rozumně tak, že se pokušení vystříháme, a prosit Pána o potřebnou milost v boji s pokušením.

4. Judský král, který byl korunován ve svých osmi letech byl Jošíjáh (2 Král 22, 1).

5. Pojem ferie souvisí s liturgickým kalendářem a byl podrobně vyložen v seriálu Denní modlitba církve, zejm. v části čtvrté (Obrázek roč. 3, č. 12, 6. 11. 2005, s. 5), kde lze najít podrobné vysvětlení. Zde zopakujme jen definici: ferie čili tzv feriální den je takový den, na který nepřipadá zvláštní liturgická oslava. Prakticky jde o den, kdy se neslaví žádná památka, svátek ani slavnost. Ferie se nacházejí v každé z liturgických dob, užívá se při nich většinou liturgické barvy té které doby.

6. Dalmatika je svrchní roucho jáhna v liturgických barvách. Používá se většinou při slavnostních mších sv. Lze říci, že „dalmatika je podobná ornátu kněze."

7. Vynikající lovec a zakladatel Babylóna se jmenoval Nimrod (1 Mojž 10, 8– 10). Mojžíš používá úsloví: „Zdatný v lovu před Hospodinem jako Nimrod."

8. Zjednodušeně řečeno, čtyři pražské artikuly (articulus, lat. článek) vyjadřovaly to, na čem se husitské strany, které byly značně rozdrobené a někdy vystupovaly proti sobě navzájem, sjednotily.

První tři artikuly žádaly svobodné hlásání slova Božího, přijímání pod obojí způsobou a zákaz světského panování kněžstva.

Čtvrtý artikul žádal, „aby všichni hříchové smrtelní a zvláště zjevní a jiní neřádové zákonu Božímu odporní řádem a rozumně od těch, jenž úřad k tomu mají, v každém stavu byli stavováni a kaženi". Zjednodušeně řečeno, měly být veřejně trestány těžké hříchy. Hříchy, jež mají být takto potírány, jsou udány výčtem: „Smilstva, obžerstva, zlodějství, vraždy, lži, lsti, křivé přísahy, čáry, řemesla a obchodové lstiví a škodliví, lakomí požitkové, lichvy a jiné jim podobné." Již r. 1419 byl v Praze ustanoven soud k trestání zjevných těžkých hříchů. Za Zikmunda zanikl, ale pak opět působil a pominul až za krále Vladislava.

(Pozn. aut.: Tento 4. artikul vychází z Husova života a Hus o to také především usiloval. Jak vidno, za dnešní české společensko-politické pokrokové konstelace lze s nadsázkou říci, že M. Jan Hus by neskončil s věhlasem na hranici, ale spíše potichu v nějaké přehradní nádrži zamotán v pneumatikách a ostnatých drátech.)

9. Král Achab zabral vinici Nábota z Jizreelu (1 Král 21, 1 – 16). Příběh se čte „o **ferii** v pondělí 11. týdne v mezidobí ročního cyklu 2" (tedy v sudé roky).

10. Proč Svědkové Jehovovi odmítají transfuse krve?

Ve Starém zákoně (Lv 17, 10 – 14) je psáno: „Bude-li kdokoli z Izraelitů nebo cizinců žijících s vámi jísti krev v jakékoli podobě, proti takovému člověku já sám obrátím svoji tvář a vyloučím ho z jeho lidu. Vždyť v krvi je život těla. A já jsem vám ji určil, aby na oltáři přinášela vašemu životu usmíření. Neboť je to krev, která skrze život působí usmíření. Proto říkám Izraelitům: Nikdo z vás nesmí požívat krev. Ani cizinec bydlící s vámi nesmí jíst krev. Když Izraelita nebo cizinec žijící s vámi uloví zvíře nebo ptáka, kterého je dovoleno

jíst, musí nechat vytéci jeho krev a zasypat ji zemí. Vždyť život každého těla je v jeho krvi; ta je oživuje. Proto jsem řekl Izraelitům: Nikdo z vás nesmí jíst krev, neboť v krvi je život těla. Každý kdo by ji pojedl, bude vyloučen."

V Novém zákoně (Sk 15, 19 – 20) je psáno, že Jakub řekl: „Proto já soudím toto: Nenakládejme pohanům, kteří se obracejí k Bohu, žádná zbytečná břemena. Jenom jim písemně nařiďme, aby se vyvarovali všeho, co je poskvrněno modlářstvím, (dále) smilstva, masa z udušených zvířat a požívání krve."

Z jakého důvodu bylo zapovězeno požívání krve? Lidé pozorovali, že člověk nebo zvíře, které vykrvácí, ztratí život. Z toho si odvodili, že život musí mít něco společného s krví a proto věřili, že duše je skryta v krvi. Aby Izraelité nepropadli modloslužbě, bylo požívání krve (tak, jako i zobrazování Boha) zakázáno.

V žádné části Písma sv. není nic psáno v takovém smyslu, který by se dal nějak vztahovat na krevní transfusi, dnes poskytovanou těm, kterým může zachránit život.

Odpověď č. 2 testu pro dospělé z předminulého čísla

2. Není možné v krátkosti rozebrat a zhodnotit složitost doby v níž Antonín Koniáš žil a zároveň podat ucelený obraz jeho osobnosti. Proto jen v krátkosti.

Antonín Koniáš se narodil 1. února 1690 v Praze. Vzdělání nabyl u svých rodičů a také u jesuitů v Klementinu. V letech 1705 až 1708 navštěvoval latinské přednášky jesuitských profesorů na filosofické fakultě. Dosáhl titulu magistra, neboli mistra filosofie. 15. 10. 1708 vstoupil do jesuitského noviciátu v Brně.

Na podzim 1715 se vrátil magister Koniáš do Klementina, aby studoval na bohoslovecké fakultě biblistiku, hebrejštinu, věrouku, mravouku, církevní právo, církevní dějiny a kontroversi, při níž se probíraly odpovědi na námitky jinověrců a nevěřících. Ještě za bohosloveckých studií, v září 1718 přijal ve svatovítském velechrámu vyšší svěcení: 18. září se stal podjáhnem, 21. září byl vysvěcen na jáhna a 24. září na kněze, takže poslední ročník teologie absolvoval již jako kněz. Bohoslovecká studia dokončil r. 1719.

Upoutal na sebe velkou pozornost jako výborný kazatel (kázal česky i německy) a lidový misionář v Čechách. Při svých misiích se snažil o nápravu mravů a obrácení lidí na katolickou víru. Je znám také tím, že jako jiní jesuité i on vyhledával nekatolické knihy. Ty, které šly opravit, opravil. Ty, které nebylo možno opravit, pálil. Cennější knihy ale nechal uchovávat v klášteře. Za zabavené knihy rozdával knihy katolické, tyto i levně prodával. Zemřel 27. 10. 1760.

Dnešní generace asi těžko pochopí, proč jesuité pálili knihy, když dnes se ke čtení nabízí cokoli. V tehdejší době bylo ale knih málo a to, co v nich bylo napsáno, se považovalo za zdroj veškerého vědění. Tehdy ještě platilo heslo „co je psáno, to je dáno". Prostí lidé, kteří neměli žádné vzdělání, se podle knih také řídili ve svém životě a neměli žádnou možnost dostat se k pravdivým poznatkům, pokud byly v knihách nepravdy. Knihy tak měly mnohem větší vliv na myšlení člověka, než dnešní média. Díky nevhodným knihám se šířil nejen protestantismus, ale i různé sekty (např. pietismus, deismus). Jesuité chtěli vytvořit určitou hráz proti pronikání těchto nepravd do myslí lidí, proto se snažili původce a příčiny neutralizovat. Závadné knihy proto byly vyhledávány a opravovány nebo ničeny.

Zastavme se jen u několika otázek:

a) Jaké knihy byly vyhledávány?

Pro příklad je uveden Klíč z r. 1749, který je nejznámější.

Knihy, které mají být tištěny, prověřovaly státní orgány nejen za totalitních režimů, ale tisková omezení jsou i dnes. Podle zákona se nesmějí tisknout knihy propagující např. antisemitismus nebo nacismus (srov. před několika lety aféru s prodejem Hitlerova Mein Kampf). Nejen tisk, ale i propagace protistátních knih je i dnes trestným činem. Srov. také procesy s popírači holocaustu. Vždy jde ale především o to, jaká škoda by mohla vzniknout. A ani v oblasti tisku nemůže být svoboda bez odpovědnosti. „Když dva dělají totéž, nemusí to být totéž." Záleží vždy nejen na předmětu činu, ale i na okolnostech.

Správa klášterů byla však nadále plně v rukou opatů. Ti často pocházeli z bohatých aristokratických, či dokonce královských rodů. Dokonce se ženili a kláštery přecházely potom na jejich potomky. Opati trpěli četné mnišské sňatky a rodičovství.

Začátkem 7. stol. bylo Irsko již křesťanské. V 6. až 9. stol. se irské kláštery staly centry významné misijní činnosti. Ta zasáhla jak Britské ostrovy (Skotsko, klášter Iona; klášter Lindisfarne na severu dnešní Anglie), tak kontinentální Evropu vč. našeho území v období Velké Moravy. Nejznámějšími misionáři jsou Columbus (Kolumbán starší), Columbanus (Kolumbán mladší).

Na samotném ostrově nikdy nevznikl silnější státní útvar. Vládu nad Irskem si dělila řada kmenových resp. klanových království. V 5. stol. je počátek dynastie Uí Neill, jejíž králové byli považováni nejčastěji za „nejvyšší krále ostrova". V 11. stol. byla nejvýznamnější království Munster, Aileach a Connacht. Mnohem známější jsou však čtyři historické provincie Irska: Ulster na severu, Leinster na jihovýchodě, Munster na jihozápadě a Connaught na západě.

Od konce 8. stol. muselo Irsko čelit nájezdům norských a dánských vikingů. V Irsku se usazovali častěji jako obchodníci. Založili první skutečná města, jako centra řemeslné výroby a obchodu. V 9. stol. vybudovali království, jehož centrem byl Dublin. Vikingy definitivně porazil „nejvyšší král" Brian Boruma (král Munsteru) roku 1014 v bitvě u Clontarfu.

V letech 1169 – 1171 se anglickým Normanům podařilo dobýt Leinster vč. Dublinu a proniknout i do okolních království. V říjnu 1171 při triumfálním příjezdu anglického krále Jindřicha II. vzdali hold „pánovi Irska", jak v blahopřejném dopise Jindřicha tituloval papež, nejen anglonormanští baroni, ale i mnozí irští králové. Tak začala vláda Anglie nad Irskem s důsledky sahajícími až do dnešní doby. Požehnání Jindřichu II. Plantagenetovi k tomu, aby se zmocnil Irska, dal roku 1155 v bule „Laudabiliter" Hadrián IV. (1154 – 1159), dosud jediný papež anglického původu (Nicolaus Breakspear).

Důvodem pro vydání buly byla situace irské církve v 11. a 12. stol. V důsledku uzavřeného irského církevního vývoje byli opati i biskupové do značné míry svázáni s politikou, své úřady často zastávali dědičně. Jak oni, tak ani mniši stále nedodržovali celibát. Církevní majetek kontrolovali laičtí patroni. Kněží málo působili na lid vhodným kázáním, bohoslužeb sloužili málo, nadále tolerovali rozvody, rozvolněné sexuální mravy i neplacení církevních desátků.

Irskou odpovědí na kritiku bylo nejen úsilí o reformu nejen ve zmíněných oblastech, ale také konání tří synod – Cashel 1101, Ráth Breasail 1111, Kells 1152. Ty církev v Irsku formálně přizpůsobily západní Evropě. Bylo vytvořeno 36 biskupství, bylo určeno, že spadají pod tři hlavní centra (Tuam, Dublin, Cashel), resp. pod jediné národní arcibiskupství v Armaghu. Byla obnovena aktivní spolupráce s Římem. Kláštery, jejichž půda přešla do majetku biskupství, byly z této struktury vyčleněny a jejich éru v polovině 12. stol. definitivně ukončilo uvedení cisterciáků a augustiniánů do Irska. Na to měl hlavní zásluhu velký reformátor církve v Irsku sv. Malachy.

V roce 1171 byl v Irsku také ustanoven první královský místodržící. Centrem anglonormanské (později anglické) správy byl ustanoven Dublin. Anglický král Jan Bezzemek (John of England, zvaný „The Lackland") zemi rozdělil na hrabství a větší kraje. Jmenoval krajské ochránce zákonnosti – šerify. Zavedl anglický systém soudnictví s porotními soudy.

Anglická koruna zasahovala i do církevních záležitostí. Z řad duchovenstva pocházeli významní úředníci (i místodržící) a arcibiskupové byli jmenováni králem. Ze sněmování normanských baronů vznikla parlamentní tradice podobná anglické. První zasedání irského parlamentu, jemuž byli přítomni jen baroni a vyšší duchovenstvo, se konalo roku 1264.

Po několik století se Irsko dělilo na tři typy území – území v okolí Dublinu tzv. Pale (česky Koloví) a pod přímou anglickou správou, přilehlé oblasti pod panstvím anglonormanských pánů a konečně nezávislé oblasti uvnitř a na západě ostrova.

Připoutávání ostrova k Anglii zesílilo v 16. stol. Roku 1541 se král Jindřich VIII. nechal irským parlamentem prohlásit irským králem. A do své smrti dokázal přesvědčit nejvýznamnější irské šlechtice, aby v rozporu s tisíciletou gaelskou tradicí od něho přijali svá

K Sešitku na cesty

Do tohoto čísla jsou vloženy mešní texty s odpověďmi v irštině (irské gaelštině)

Irsko (Éire, angl. Ireland, lat. Hibernia), Irská republika (Poblacht na h'Éireann, Republic of Ireland) Rozloha 70 273 km². Podle sčítání 2002 bylo 3 917 203 obyvatel, v roce 2005 4 152 000. Národnostní složení v roce 2000 Irové 95 %, Britové 1,7 % (Angličané 1,4 %), Irové z Ulsteru 1,0 %, USA bílí 0,8 %, ostatní 1,5 %.. Odhaduje se, že v zahraničí, především v USA, Británii, Austrálii a Kanadě žije až 1,5krát více Irů než v samotném Irsku.

Oficiálním prvním úředním jazykem je irština, druhým angličtina. Ve skutečnosti je hlavním dorozumívacím a úředním jazykem v Irsku angličtina, a to již od 19. stol. Podle odhadů dnes mluví plynnou irštinou asi 5 % Irů, 10 % má solidní znalost a dalších 20 až 30 % ji ovládá pasivně. Vláda dnes vynakládá velké prostředky na podporu jazyka (televisní programy v irštině, povinné zkoušky z irského jazyka).

Náboženství 2002: římskokatolické 88,4 %, anglikáni (Church of Ireland) 3 %, presbyteriáni, metodisté apod. 1,6 %, bez vyznání 3,5 %, ostatní náboženství 3,5 %.

Římskokatolická církev má v Irsku (tzn. v Irské republice a v Severním Irsku, které je součástí Spojeného království) čtyři církevní provincie: **Armagh** (arcibiskupství Armagh, biskupství Ardagh a Clonmacnois, bi Clogher, bi Derry, bi Down a Connor, bi Dromore, bi Kilmore, bi Meath a bi Raphoe), **Cashel (-Emly)** (abi Cashel [-Emly], bi Cloyne, bi Cork a Ross, bi Kerry, bi Killaloe, bi Limerick a bi Waterford a Lismore), **Dublin** (abi Dublin, bi Ferns, bi Kildare a Leighlin a bi Ossory) a **Tuam** (abi Tuam, bi Achonry, bi Clonfert, bi Elphin, bi Galway a Kilmacduagh a bi Killala). Arcibiskup v Armaghu je primasem celého Irska.

V Irsku je jedna františkánská provincie, Hiberniae Provincia. 163 bratři obývají 15 domů: Wexford, Clonmel, Waterford, Rossnowlagh, Multyfarnham, Limerick, Killiney, Killarney, Gormanston, Galway, Ennis, Dublin-Merchants Quay, Cork, Athlone, Úřad provinciála je v úplně novém domě „La Verna", Gormanston. Provincie má dále dům v Kraainem, Belgie, a v Římě.

– –

Irsko je druhý největší ostrov Britských ostrovů o rozloze 83 849 km², tzn. zhruba stejně velký jako České země. Prvním historicky doloženým obyvatelstvem jsou Keltové, kteří sem přišli v období 4. a 5. stol. př. Kr. Podmanili si původní obyvatelstvo a prosadili svůj jazyk i náboženství. Zvyky a kultura Keltů se staly základem irské civilisace, jsou dodnes jejím symbolem. Kvůli odlehlé ostrovní poloze do Irska nepřišly germánské kmeny, naopak nájezdy z Irska do Británie směřovaly již od 3. stol. po Kr. a od 5. stol. začalo odtud osídlování Skotska keltským kmenem Skotů.

Kultura Keltů v Irsku prožívala vzestup až do vikinských vpádů v 9. stol. Zásadní význam přitom mělo přijetí křesťanství. V roce 432 přišel do Irska svatý Patrik, misionář britského původu, s úkolem vybudovat zde církevní organizaci podle římského vzoru. Patrik vysvětil desítky, snad i stovky kněží i biskupů, pokřtil tisíce lidí. Dal postavit více než 50 dřevěných kostelů. Uvedl do země mužské i ženské kláštery. Zemřel až po 30 letech služby 17. března 461 v Armaghu. Tento den je dodnes irským národním svátkem. K Patrikově misii na ostrově se váže také vznik irského národního symbolu – zeleného trojlístku. Sv. Patrik pomocí této rostliny pohanům údajně pokoušel vysvětlit význam Nejsvětější Trojice.

Křesťanství v Irsku nenaráželo na příliš velký odpor, na rozdíl od ostatních západoevropských zemí zde ani nebyli mučedníci.

Systém církevní správy se tady však nerozvíjel jen v klasické podobě s jasně vymezenými diecésemi v čele s biskupy. Velký vliv v rané irské církvi měly kláštery v čele s opaty. Protože zde neexistovala města, isolované a samosprávné kláštery žily svým vlastním životem. Záhy se staly středisky společenského a kulturního života. Klášterní život souvisel se životem základní politické jednotky, nazývané túath, tj. všech obyvatel daného království v čele s místním králem (rí túaithe). Tito panovníci se často usazovali v blízkosti klášterů.

Klíč 1749	KNIHY náboženské	nemravné	opravitelné	všech
české	868	–	92	960
latinské	255	8	4	267
německé	441	449	80	970
francouzské	–	77	–	77
celkem	1 564	534	176	2 274

b) Kolik knih P. Antonín Koniáš spálil?

Otec Koniáš knihy, které lidem rozdával, nechával většinou tisknout na své náklady. Např. je známá jeho žádost Českému sněmu r. 1749 o příspěvek na vydání postily. V žádosti píše, že ročně posbírá asi 1 000 bludných knih. Víme už, že působil jako misionář 37 let. Mohl tedy posbírat přibližně řádově několik desítek tisíc závadných knih. Jestliže v průměru 7 000 jich předal různým knihovnám, mohl jich spálit plus mínus 30 000. Nebyly to ani samé české knihy. Víme, že stíhal též knihy latinské, německé, francouzské i jiné. Pomáhala mu v tom jeho skvělá znalost jazyků.

Podle uvedené tabulky lze předpokládat, že českých knih bylo mezi spálenými více, snad 15 000? – jak se domníval I. J. Hanuš. Druhá polovina spálených knih připadá při tomto odhadu na knihy cizojazyčné.

Osvícenci z konce 18. a z počátku 19. století a další, kteří obviňovali P. Koniáše ze spálení 60 000 českých knih, tedy značně nadsadili. Příčinou početních ztrát navíc nebylo jen pronásledování z katolické strany. Zavinily je i jiné okolnosti, např. války, požáry, povodně, časté užívání, špatný papír, špatná vazba, malý počet výtisků, často nezájem potomků. Je mnoho případů, že se nedochoval žádný výtisk katolického titulu, ale existují výtisky nekatolické. Tak se nezachovaly „Písně roční aneb kancionálek, který netoliko při všech slavnostech celého roku, ale i každodenně se užívat může", vydaný v Litomyšli u Václava Turečka roku 1748. Ale zachovaly se „Písně duchovní evangelické", vytištěné tiskárnou českých bratří v Kralicích 1581. Z 12 děl evangelického faráře Jana Rosaria Hořovského (zemřel po roce 1637) se uchovala všechna kromě jednoho – „Modliteb nábožných za všelijaké obecné i obzvláštní věci" z r. 1615.

Dělat ze sebe přísného soudce doby, která měla úplně jinou mentalitu a jiná měřítka než dnes, by bylo nespravedlivé. Doba rekatolizace navíc zdaleka není dobou Temna, jak se to o ní podařilo vsugerovat dnešním lidem. Srov. např. seriál K temnotám v české historii, který právě probíhá v Obrázku.

P. Ing. Antonín Sedlák a kol.

Znáš Písmo svaté?

Tajenka poslední křížovky byla z Mk 12, 26n. (podobně Mt 22, 31n. a Lk 20, 37n.): „Nečetli jste v Mojžíšově knize (na tom místě, kde je řeč o hořícím) keři, jak mu Bůh řekl: 'Já jsem Bůh Abrahámův, Bůh Izákův a Bůh Jakubů?' **On není Bohem mrtvých, ale živých**! Velmi se mýlíte!" U Boží hory Choreb řekl Bůh Mojžíšovi (2 Mojž 3, 6; též v.15): „Já jsem Bůh tvého otce, já jsem Bůh Abrahámův, Bůh Izákův a Bůh Jakubův!" Přesně přeloženo, bylo řečeno, „já jsem Bůh Abraháma, Bůh Izáka a Bůh Jakuba". To by nemohlo být pravda, kdyby **ve chvíli, kdy to bylo řečeno**, někdo ze jmenovaných – Mojžíšův otec, Abrahám, Izák nebo Jakub – neexistoval. (Bůh by býval v takovém případě musel u keře říci, že **byl** Bohem Abraháma apod..). Podle uvedeného místa v Matoušově evangeliu řekl Pán Ježíš dokonce: „Copak jste nečetli, **co vám Bůh chtěl říci těmito slovy**?" Co tehdy vytýkal saduceům, vytýkal by zrovna tak dnes materialistům – ti také tvrdí, že smrtí člověk zaniká. Zdůvodnil by to ale jinak, protože materialisté neuznávají Starý ani Nový zákon.

Rádi si odtud ale vybírají, co se jim hodí. Zvláště vyznavači nejútočnějšího materialismu – marxismu – nikdy nezapomenou připomenout jedno svědectví z prvních křesťanských dob: Nikdo neříkal o ničem ze svého majetku, že je to ...

Otázka zní: Doplňte citát, určete, ze kterého místa Písma svatého tato slova jsou, a vysvětlete, v čem spočívá základ omylu marxistů, pokud jde o tento úryvek.

Nápověda: bude se číst v úterý po 2. neděli velikonoční, tj. 17. 4. 2007.

POMŮCKA: DET, EVN, OUT, ŠAMES	JANÁČKOVY INICIÁLY	INICIÁLY FYZIKA EINSTEINA	UVÉST V USTRNUTÍ	MALÝ SUD		LITÍM ZBAVIT TEKUTINY	POTOM	ARMÁDA SPÁSY (ZKR.)	PŘESMYČKA ZE SLOVA 'KOSTEL'	CITOSLOVCE VYJADŘUJ. REZIGNOVANÝ SOUHLAS	SEKNOUT, A TÍM ZASÁHNOUT (KNIŽ.)
ZEMĚPISNÝ SOUSED THAJSKA					VYKOUPIT / CHLUP NA HLAVĚ						
1. DÍL TAJENKY											
	3. DÍL TAJENKY	JEDOVATÁ BYLINA / CHEMICKÝ PRVEK (Ba)						ANGL. 'PRVČ' / PŘEDMĚT ZAVĚŠENÝ VE ZVONICI			
BODÁNÍM POSTUPNĚ VPRAVIT							SPZ ZLÍNA / BIBLICKÁ SÝRIE			TÝKAJÍCÍ SE ROMÁNU	4. DÍL TAJENKY
SLUHA V SYNAGÓZE						OPAK 'REVERS' / ZBRAŇ DAVIDOVA					
PATRON STOCK-HOLMU					'KDO ORAL ĎÁBLEM' / LETEM UNIKNOUT						
VŠE, ZAČ SE HOROLEZEC ZACHYTÍ				7. PLANETA OD SLUNCE / DOMÁCKÝ KLEMENT					POŠT. KÓD MISSOURI / ZNEUCTITEL DINY		
POBÍDKA			MYLNÁ PŘEDSTAVA / BIBLICKÁ KRAJINA					ČÁST HOVĚZÍ KÝTY / NÁRODNÍ REKORD-ZKR.			
MLYNÁŘSKÝ ZBYTEK							ZESÍLENÝ ZÁPOR / LATINSKY 'CESTA'				
	INICIÁLY ČLENA VLÁDY ČR VONDRY	KÓD LETIŠTĚ DETROIT CITY / LITERÁRNÍ LISTY (ZKR.)				COP / INICIÁLY PRVNÍ DÁMY ČR					
2. DÍL TAJENKY								MEZ. KÓD LETIŠTĚ JEREVAN			
MŠICE VYLUČUJÍCÍ VOSKOVÁ VLÁKNA								CITOSLOVCE MEČENÍ KOZY			

Ladislav Martinča

Liberecký úsměv

Čech v hotelu v Paříži

„Dal bych si kuřátko. Máte?“
„Jistě!“
„Hezky propečené?“
„Samozřejmě.“
„Čerstvě připravené?“
„Ano.“
„A dobré?“
„Určitě.“
„Tak mi tedy dejte stehýnko.“
„A přejete si levé nebo pravé?“

Miroslav Kloz
Ilustrace
br. Michal OFM

Indiáni kouřili a válčili

„Tati, jak dlouho po vykouření dýmky míru mohli zase Indiáni vykopat válečnou sekyru?“

„No ...
když se z toho kouření vzpamatovali.“

Skot v nekuřácké čtyřce v Praze

„Pane vrchní, co bych tak mohl u vás dostat za pětikorunu?“

„No, když si stoupnete támhle do průvanu, tak rýmu.“

Ze světa byznysu

Poutač před autobazarem v Šanghaji
do u nás koupí, dobře pochodí.

Poutač před hypermarketem v Londýně

Navštivte náš Central! Která dáma si dokáže v našem oddělení módy vybrat do pěti minut, dostane dvacetiprocentní slevu.

Poutač před autosalónem v Chicagu

Kupte si automobil – ušetříte boty.

Hospodin mě oslovil a řekl: „Dříve než jsem tě utvořil v matčině lůně, znal jsem tě; dříve nežli jsi vyšel z jejího života, posvětil jsem tě, za proroka pro národy jsem tě ustanovil....všude, kam tě pošlu, půjdeš....Já jsem s tebou.“ Jer 1, 4n.7n

S velikou radostí a bázní Boží v srdci
Vám oznamuji, že v sobotu dne
23. června 2007 v 10.00 h přijmu
v litoměřické katedrále Sv. Štěpána skrze
modlitbu a vzkládání rukou svého biskupa
Mons. Pavla Posáda

Svátost Kristova kněžství

Za tento nezasloužený dar chci spolu s Vámi
poděkovat všemohoucímu Bohu slavením

Primiční mše svaté

v sobotu **30. června 2007 v 15.00 h**
v kostele Sv. Bonifáce
v Liberci-Horním Hanychově

Pavel Andrš, Puškinova 1, 460 08 Liberec 19

Pondělí	11. 6.	arciděkanství Liberec
(úterý	12. 6.	Jablonec nad Nisou)
středa	13. 6.	Ruprechtice
čtvrtek	14. 6.	Frýdlant
pátek	15. 6.	Chrastava
(sobota	16. 6.	Tanvald
neděle	17. 6.	Český Dub)
Pondělí	18. 6.	děkanství Rochlice
úterý	19. 6.	Vratislavice nad Nisou
(středa	20. 6.	Hejnice, Nové Město pod Smrkem), atd.
neděle	1. 7.	Litoměřice – katedrála

ACEL07_02

Z kroniky našich farností
29. března až 30. dubna 2007
Křtem byli mezi nás přijati:
Farnost Ruprechtice
Eva Mendyszcuvská
Aleš Antonín Vondra
Marek Pravoslav Havel
Lukáš Bálik
Farnost Vratislavice nad Nisou
Barbora Staňková
Řeckokatolická farnost Liberec
kostel Nalezení sv. Kříže v Libereci
Maxim Zejkan vč. svátosti biřmování

Ke vzkříšení jsme vyprovodili:
Farnost Ruprechtice
Lubomír Pěček (1947)
Josefína Rácová roz. Karvayová (1923)
Farnost Vratislavice nad Nisou
Agáta Kudračová (1948)
Ondrej Turták (1951)

Významné životní jubileum oslaví:
Jáhen Miroslav Kloz – 55 let (23. 5.)
Jáhen Václav Vaněk – 55 let (25. 5.)

duchovní správci

Starší čísla Obrázku libereckých farností mohou pro zájemce obstarat pracovnice Knihkupectví U sv. Anonína (adresa v čísle).

Vydává Římskokatolická farnost v Liberci - Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi.
Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV - Ruprechtice, datum vydání: 8. 5. 2007
tel. 485 120 004, (485 121 293), e-mail: liberec.ofmZquick.cz, dop. cena 5,- Kč, za obsah odpovídá P. Antonín OFM
Foto na titulní straně - Naši skauti slaví svatého Jiří každoročně mši svatou U Obrázku, Petr Hušek
Internetové stránky – libereckých farností: http://www.rkc-lbc.cz, – Oblastní charity Liberec: www.charitaliberec.cz
Prosíme čtenáře o návrhy a názory (i kritické) k časopisu i jednotlivým článkům

8. 5. 2007 / Číslo 6 / Ročník 5

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Zase jeden důvod, proč být katolík, Jan Voženílek 3

PASTORACE

Tři domy reloaded – Tři nebo dva domy? br. Felix OFM 4
Mše svatá před 2. vatikánským koncilem, Jan Voženílek 6

DĚTI A MLÁDEŽ

Podivuhodné chvíle se Sluneční písní (6), RNDr. Miloslav Nevrlý 8
Katolické oddíly ICHTHYS oznamují 9

RODINA A ŠKOLA

Zvony (2) – Jak se dělají? Zdeněk Skalický 10
Dva měsíce – dlouhá doba, br. Felix OFM 13

HISTORIE

Varhany, královský nástroj ve službách liturgie (20), Pavel Kozojed 14
K temnotám v české historii (7), Karel Korous 16
Příklad práce profesora Pekaře
– Obhajoba sv. Jana Nepomuckého, P. Josef Dobiáš 18
Československo a Vatikán během 2. světové války
– Situace církve v nacistickém Německu (4), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 19

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Výroční zpráva o hospodaření Obrázku libereckých farností v r. 2006, br. Felix OFM 21
Karmelitánské knihkupectví U sv. Antonína – Redakce doporučuje 21
Prodej kostela vrcholí? br. Antonín 22
Benefiční koncert v Hanychově, Zdeněk Skalický 22
Aktivity ve farnostech 23
Bohoslužby ve farnostech 23
Z kroniky našich farností 29. března až 30. dubna 2007 24

PŘÍLOHA

Evropa a dnešní úkoly, Benedikt XVI. 24. března
Restituce církevního majetku – na pořadu dne? Mgr. Jakub Kříž, odbor církví MK ČR

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti
Test pro dospělé
Odpovědi na otázky pro dospělé z minulého čísla
Znáš Písmo svaté? Křížovka
Liberecký úsměv
– Analýza pastoračních důsledků jedné SMS, Jan Voženílek

náš kostel prohřálo, a tak se příjemně poslouchala stará barokní hudba. Kombinace jemného cembala a melodického fagotu překvapila svým souzněním. Posluchači odměnili nejdelším potleskem Bachovu Francouzskou suitu h moll č. 3 pro cembalo a Mozartův Koncert pro fagot B Dur Op. 96.

Meditativní verše podtrhly sváteční náladu. Všichni odcházeli s úsměvem a spokojeni.

Koncert byl věnován památce pana učitele Václava Hubálka, dlouholetého libereckého varhaníka, který vyučoval hře na fagot na liberecké umělecké škole.

Výtěžek koncertu je určen opět na opravy kostela.

Zdeněk Skalický

Aktivity ve farnostech

„Setkání s dobrodružstvím a tajemstvím“
Akce na Jítravě pro děti 4. – 6. tř.
podrobnosti v minulém Obrázku

Farnost arciděkanství Liberec
Zájezd ve dnech 12. – 13. května 2007
podrobnosti v minulém Obrázku

Vysokoškolské spolčo a Společnost pro Fairtrade a rozvojové vzdělávání zve na přednášku na téma PROBLEMATIKA SPRAVEDLIVÉHO OBCHODU, která proběhne dne 28. 5. 2007 v 19.00 na libereckém arciděkanství. Dozvíte se mimo jiné, jaký máte v globálním světě vliv na zhoršování nebo zlepšování životní situace jiných lidí, kam až může sahat vaše zodpovědnost jakožto spotřebitelů, jak můžete účinně pomoci rozvojovým zemím, kde dochází ke střetu nadnárodních společností a bojem s chudobou či o lidská práva – a co s tím mají společného fairtradové společnosti. Přednáší Jan Zemen.

Honza Márton

Farnost Ruprechtice

Z postní duchovní obnovy s bratry karmelitány byl pořízen zvukový záznam na CD nosiči. Za režijní cenu 10 Kč je k dostání v knihkupectví U sv. Antonína.

Dana Glaserová

Farnost Vratislavice nad Nisou

V úterý 8. 5. se koná farní výlet na Jičínsko.

Ve čtvrtek 10. 5. od 18 h se koná v sále pod kaplí Vzkříšení JARNÍ KONCERT dívčího komorního sboru Zpívající Blechy a Apple saxes.

Městský obvod Vratislavice nad Nisou pořádá **v neděli 13. 5.** od 18.00 h v kapli Vzkříšení koncert vážné hudby, při kterém bude účinkovat **Collegium Bohemia** a **Miloslava Fousková –** soprán. V programu zazní skladby J. S. Bacha, G. F. Handela, W. A. Mozarta, A. Vivaldiho a G. P. Telemanna.

Na víkend **o svatodušních svátcích 25. až 27. 5.**připravuje Dominik Fišer pochod.

V sobotu 2. 6. se uskuteční **Dětský den** v Ruprechticích na louce u kostela U Obrázku

Téma: Pojďte s námi do večerníčku
registrace 9.00
mše svatá 9.30
Scénky, oběd, soutěže
S sebou přezutí v případě špatného počasí.

Václav Vaněk

Bohoslužby ve farnostech

První část kalendáře poutí

v roce 2006 v kostele Neposkvrněné Panny Marie, Královny andělů U Obrázku.

neděle 13. 5.

mše svatá ke cti Panny Marie obětovaná za všechny maminky našich farností (P. Jan Nepomuk Jiřiště, Bělá pod Bezdězem) 16.00

čtvrtek 7. 6.

Slavnost Těla a Krve Páně, společná mše svatá všech libereckých farností (P. František Opletal, arciděkan liberecký, P. Josef Faltejsek, P. Pavel Mach, P. Antonín Kejdana OFM, P. Lukáš Bradna OFM) 18.00

neděle 10. 6.

mše svatá ke cti Panny Marie (P. Antonín Forbelský, kanovník v Litomyšli, Pardubice) 16.00

Eucharistické dny

ve farnostech litoměřické diecéze jsou od 24. 3. do 1. 7. 2007.

Zahájeny byly v sobotu 24. 3. v katedrále Sv. Štěpána v Litoměřicích a ukončeny budou tamtéž v neděli 1. 7. 2007, kdy si v litoměřické katedrále připomeneme den výročí založení litoměřické diecéze.

V našich farnostech budou eucharistické dny dle následujícího rozpisu:

má toto nejrychleji rostoucí náboženství sklon k fanatismu.

2. *Hostina Beránkova* – Kniha Zjevení jako obraz mše svaté

Scott Hahn

Info a běžná cena: Brož., 183 str., 169 Kč

Rok vydání: 2006

Vydalo: Karmelitánské nakladatelství

Objednací číslo: 101144

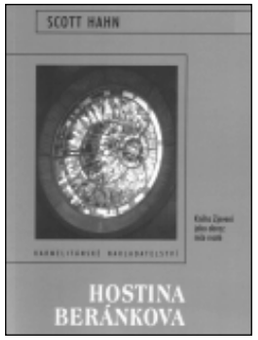

Kniha amerického teologa a biblisty čtivým způsobem představuje knihu Zjevení svatého apoštola Jana jako mystické zobrazení naplnění času, které se odráží i ve slavení eucharistie. Mše svatá se tak stává klíčem k porozumění knize Zjevení, což si uvědomovali už církevní otcové, a mluví o tom také 2. vatikánský koncil i Katechismus katolické církve. Autor pomáhá čtenáři nejen najít si svou cestu k na první pohled komplikované a někdy i rozpaky vzbuzující knize Zjevení, ale rovněž objevit celou řadu důležitých rozměrů mše svaté, na které často zapomínáme nebo si je ani neuvědomujeme.

Ukázka z knihy: „Mše svatá je pro katolíka ze všech věcí nejdůvěrnější. Přesto se většina katolíků za celý život nedostane do hloubky, pod povrch naučených modliteb. Málokdo nahlédne mocné nadpřirozené drama, do něhož při slavení eucharistie vstupují. Kniha Zjevení se nám naproti tomu zdá vzdálená a matoucí. Ve své knížce bych rád předložil cosi na pohled překvapujícího: Tvrdím, že klíčem k pochopení mše svaté je biblická kniha Zjevení, a naopak, že mše svatá je cestou, jak se křesťan může dobrat k pochopení správného smyslu knihy Zjevení.“

PRODEJ KOSTELA VRCHOLÍ?

(k článku v minulém čísle Obrázku)

V roce 1905 psali liberečtí volnomyšlenkáři v novinách: „Nedáme si zakrýt pohled na Ještěd kapucínskými kutnami.“ Navzdory jim byl kostel pod Keilovým vrchem postavem a nazván jubilejním kostelem Svaté Marie Magdalény. Dnes je, jak noviny píší, významnou novobarokní památkou.

Již léta chátrá, zarůstá křovím, využívají ho bezdomovci k přespání na starých zatuchlých matracích, zvenčí poskytuje neutěšený pohled. Přitom stojí v pěkné městské čtvrti, skoro ve středu města. Kdyby bratři kapucíni tušili, jakými změnami Liberec projde, jistě by se tu neusídlili. Po třiceti pěti letech jejich působení v městě museli klášter opustit a spolu s většinou obyvatelstva se přestěhovat s třicetikilovým ranečkem na zádech za hranice.

Za komunismu zabral kostel Národní podnik Kniha a Kristus s kající Magdalénou u nohou shlížel z oltářního obrazu na regály s Leninovými sebranými spisy, které se už nevešly do rudých koutků podnikových knihoven.

Po převratu pak prostory zejí prázdnotou. Váš hlas vyruší snad jen netopýry v přilehlých oratořích, odráží se od klenby a padá na špinavou podlahu, kde dříve stávaly řady dubových vyřezávaných kostelních lavic.

Obnovit, opravit kostel? Církev nemá prostředky. Ani ho nepotřebuje. Trochu lítosti v srdci zůstává. Kostely jsou pro lidi. Každý člověk má však větší cenu, než kostel, protože má vykoupenou nesmrtelnou duši. Církev je tu pro živé a farář má sloužit především živým a ne oprašovat prach z krásných barokních andílků. Dost velkým břemenem je pro farnost sv. Antonína poustevníka kostel sv. Kříže.

Je-li tu nějaký Spolek pro obnovu kostela Sv. Máří Magdalény. ať se stará. Zametl v něm už alespoň podlahu, zazdil ve zdi díru, kudy se do něj prokopali bezdomovci? Nalezl nějaké řešení? Může opatřit 200 milionů na jeho záchranu?

Nést majitelské břemeno té stavby, dávno bych se jí prodejem zbavil. Byla by mi můrou, její portál by mě ve snu strašil. Důvěřuji naprosto těm, kteří jednají o prodeji kostela i kláštera. V prodejní smlouvě jistě zakotví požadavek, aby ty, dříve posvěcené, prostory nebyly použity k nedůstojné činnosti.

br. Antonín

BENEFIČNÍ KONCERT V HANYCHOVĚ

O 3. neděli velikonoční v podvečer se uskutečnil již 14. benefiční koncert v kostele Sv. Bonifáce. Hezké jarní slunečné počasí už

ZASE JEDEN DŮVOD, PROČ BÝT KATOLÍK

Velkopáteční obřady skončily. Kněz s přisluhujícími v tichosti odešli do sakristie, lid se pomalu rozchází, kostel je potemnělý, jen v závěru presbytáře stojí kříž osvětlený reflektorem; kolem jsou rozmístěny čtyři svíce.

Církev se noří do smutku a ticha Bílé soboty; bratři a sestry se ráno scházejí ke společné Denní modlitbě církve. *Na zemi je dnes veliké ticho. Veliké ticho a samota. Veliké ticho, protože Král spí. Země se zděsila a zmlkla, protože vtělený Bůh usnul a vyburcoval ty, kteří od věků spali. Vtělený Bůh zemřel a otřásl říší mrtvých,* říká se ve starobylé homilii na Velkou a svatou sobotu (byla zveřejněna v č. 4, roč. 3, 20. 3. 2005, s. 3). A lidé přicházejí do ticha Kristova hrobu (zřízeného v boční kapli), někteří sedí dlouhé hodiny, jiní přijdou na skok, mezi nákupem, úklidem a obědem; všichni okoušejí to ticho, to NIC. Vždyť žádná další liturgie se dnes neslaví, i svaté přijímání je možné donést jen umírajícím.

■ ■ ■

Není to ticho resignace, zklamání, zmaru – je to ticho očekávání. *Věčné stánky a příbytky jsou vyzdobeny, poklady věčných stánků otevřeny a nebeské království je připraveno už od věků,* vlévá naději autor homilie. Ano, i kostel je třeba připravit. Sestry žehlí plátna, kladou je na oltář, na abak, na další stoly v presbytáři – i na ten stůl uprostřed kostela, kam někteří polští a slovenští věřící večer položí své pokrmy k žehnání. (Stojí totiž psáno: Na různých místech mají různé národy mnoho lidových zvyků spojených se slavením velikonoc; a ty někdy více přitahují lidi, aby se shromáždili, než sama posvátná liturgie. Nelze to zavrhovat, neboť to může posloužit k vyjádření náboženského citu věřících.) Zatímco ženy leští svícny, bratři vrtají otvory ve svících, i v té nejdůležitější, ve velikonoční svíci, paškálu. A mnoho dalších drobností je třeba připravit: kadidlová zrna na misku, vaty z nádob na svaté oleje, kryt na paškál,

aby hloupý poryv větru nezhasil světlo Kristovo, lodičku, kaditelnici, fakule, pořádnou rukavici a chemické kleště na vyndání uhlíků z velikonočního ohně, aby bratr turiferář neuhořel, kropáč na boční stolek a nové svíce pro lid.

Na kazatelnu malou lampičku, při níž se budou číst starozákonní lekce, a pod kazatelnu schovat druhou, kdyby v té první praskla žárovka. A ještě jeden záložní systém: ochotnou dámu zvanou *šlapka*, která bude stát u varhan: kdyby elektromotor vypověděl službu, začne měchy šlapat; vždyť co by bylo Vzkříšení bez varhan?

Nutno ověřit, jestli lektoři, kteří si doma připravují některé z osmi čtení, neonemocněli, a domluvit poslední detaily se zpěváky a varhaníky. Potom ještě projít s lopatkou a kbelíkem celý parčík kolem kostela a sehnout se všude, kudy bude procházet průvod od ohně do chrámu, neboť dnešní liturgie smí začít až po západu slunce a někdo z bratří by pak ve tmě mohl šlápnout do toho, zač odpovědnost nesou nezodpovědní majitelé nerozumných psíků. A nakonec připravit oheň, z jemných třísek i větších špalíků, hlavně však ze suchého dřeva, neboť je špatné, když se oheň nemůže rozhořet; ještě horší však je, když hoří skvěle, ale všude je cítit petrolej.

■ ■ ■

Stanovený posvátný čas se naplnil, oheň hoří, svíce je připravena: „Světlo Kristovo“; zástup následuje světlo do chrámu. „Zajásejte již, zástupy andělů v nebi! Zaskvějte se v slávě, božská tajemství!“ vybízí zpěvák. „Ó, šťastná vina, pro kterou přišel Vykupitel tak vznešený a veliký.“ Dějiny spásy, dějiny *Jeho*

přicházení k lidem se ukazují v sedmi čteních ze Starého zákona. Kdo by pomyslel, že ono nádherné čtvrté čtení z Izaiáše, to oslovení milované krásky, *ubohé, šlehané bouří, bez útěchy*, je v bibli jen o kapitolu dál než píseň o utrpení Božího Služebníka, ten tvrdý a strašlivý text, který se čte na Velký pátek? Však v obojím je Jeho láska a při obojím mrazí v zádech, když se ona slova v těchto velkých dnech čtou. A kdo by v té chvíli nechtěl poslechnout starého Barucha, který pomalu, pomalinku, jak zkušený, trpělivý učitel snažící se motivovat žáky, říká: „Kde je poznání, kde síla, kde důvtip? ... Kde v pokoji září oči. – Hvězdy dávají vesele světlo na svých místech; zavolá-li je, řeknou: »Tady jsme!« – a s radostí svítí svému Tvůrci. To je náš Bůh, nemůže jiný být k němu přirovnán."

Po sedmé modlitbě se začne Gloria, světla se rozsvěcejí, zvony řinčí, začnou hrát varhany (nejhlasitěji, jak to jen prožrané píšťaly dovolí). A najednou je vidět i všechny malé ministranty, kteří neváhali přijít o Veliké noci; se svíčkami odbíhají od paškálu k oltářním svícím a zapalují je.

„Aleluja! Aleluja! Aleluja!" Řekla mi potom jedna *nekatolička*: „Když se rozsvítí světla a znějí všechny zvony a ještě začnou ty varhany, to je tak krásný, to se tají dech – to prostě *nejde nevěřit*, že vzkříšení existuje."

■ ■ ■

Pán vstal, půst skončil, otvíráme víno (první, druhé, třetí); není důvod jít této noci spát, obloha je jasná a plná hvězd. V hlavě si přemílám kousky liturgie, jež je za námi. Další důvod, proč být katolík, říkám si. Přes všechny (skutečné i domnělé) spory ve farnosti, diecézi, celé církvi, přes všechna (vážná i malicherná) nepochopení, urážky, necitlivost, přes všechnu slabost a nedokonalost – tahle krása stojí za to.

Doufám, že milý editor Felix promine, že v tomhle článku není mnoho rozumových úvah, jen cit a estetika; a doufám, že laskavé chovatelky psíků snesou moji poznámku.

Požehnanou velikonoční dobu všem čtenářkám a čtenářům Obrázku!

Jan Voženílek

PASTORACE

TŘI DOMY RELOADED
TŘI NEBO DVA DOMY?

V článku v minulém Obrázku Dan Drápal mluví o třech domech: islámu, sekulárního humanismu a křesťanství. Tato myšlenka stojí za zamyšlení. Jsou tyto domy opravdu hybnými silami současného světa? Na první pohled se zdá, že ano. Podívejme se však na věc pečlivěji.

Ve středověku bylo opravdu možné mluvit o dvou domech: islámu a křesťanství. Od té doby došlo ale ke zcela zásadní změně tím, že na scénu vystoupil sekulární humanismus.

Co se ale vlastně stalo? S islámem samotným sice nic, ale ukážeme, že v domě, kde bydlí, podstatně přibylo jakýchsi podivných obyvatelů. Proto se islám bouří. Za onu zásadní změnu může dům křesťanský: **došlo k oddělení trůnu a oltáře**. Je mezi křesťany pořád mnoho staromilců, kteří by třeba nevědomky chtěli, aby dům křesťanství byl stejný jako dříve. Vidí „sekulární humanismus" s jeho špatnostmi a teskní po starých zlatých časech.

Proč jsem napsal sekulární humanismus v uvozovkách? Protože jde o **deformovaný**, zkřivený sekulární humanismus. Je však deformace, toto pokřivení, nutnou vlastností sekulárního humanismu? Křesťanští staromilci si bezesporu myslí, že ano. Mediální svinstva se na nás hrnou všemi kanály, a kanál – to je tok odpadků a zplodin. Odvažuji se ale tvrdit, že sekulární humanismus tyto vady v sobě ze své podstaty nemá. Že je možný, žádoucí a dokonce leckde reálně existující **kvalitní sekulární humanismus**, takový, kde se rozumem nezkresleně poznává přirozená pravda a vůlí nezkresleně koná přirozené dobro. Sekulární humanismus se tedy liší od křesťanství, které deformované, pokřivené být nemůže – pak by totiž už nešlo o křesťanství, ale o nějakou pověru v oblasti přirozena – kdo z nás takové případy nezná? Vlastním oborem

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

VÝROČNÍ ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ V R. 2006

Obrázek libereckých farností (dále jen Obrázek) byl financován z několika zdrojů. Prvním zdrojem byla činnost tiskárny, tj. tisk pro partnery (7 200 Kč) a tisk pro externí zákazníky (55 500 Kč). Druhým zdrojem byl příjem z prodeje Obrázku (12 230 Kč), třetím byly dary (1 500 Kč). Hlavními dárci byli: paní Agáta Řeháková a P. Antonín Kejdana OFM. Skladba příjmů byla co do hlavních položek následující: tisk časopisu Řád 72,6 %, tisk pro OFM Praha a Liberec 9,4 %, prodej Obrázku 16 %, dary 2 %.

Výdaje tvořily převážně náklady na papír, barvy a opravy strojů. Tyto výdaje činily 68 034 Kč, příjmy 76 430 Kč. Zjednodušeně lze říci, že hospodaření bylo vyrovnané. Složky výdajů byly dvě: jednak pro tisk časopisu Řád (72,6 %), jednak pro tisk Obrázku a pro OFM Praha a Liberec (27,4 %).

Veškeré účetní doklady a účetnictví za rok 2006 obětavě a zdarma uspořádala a zpracovala opět Marta Smutná. Ing. Irena Březinová pak potřebné údaje převzala do účetnictví Farnosti Ruprechtice.

Cenovou dostupnost časopisu příznivě ovlivnilo to, že práce br. Felixe OFM byla nadále konána v rámci jeho povinností jako pastoračního asistenta ve Farnosti Ruprechtice, a to, že při tisku nadále pomáhal pan Karel Petr velice ochotně a zdarma. Za překladové práce děkujeme zvláště Daně Rezkové, za přepisy textů do elektronické podoby Ing. Marcele Hrůzové a Marušce Mártonové.

Výdaje za elektřinu a otop hradila Farnost Ruprechtice, výdaje za telefon řeholní dům bratří františkánů v Ruprechticích. Za autodopravu je zapotřebí poděkovat P. Antonínu Kejdanovi OFM a P. Tomáši Genrtovi OFM. Farnosti Ruprechtice patří dík za bezplatný pronájem sklepní místnosti, v níž je tiskárna umístěna. Tiskárna obdržela darem počítač od Ing. Víta Suchánka, takže je nyní vybavena dvěma staršími počítači s tiskárnou (vč. devět let starého programového vybavení) a třemi starými, původně vyřazenými, avšak opětovně zprovozněnými tiskovými stroji. Veškeré toto zařízení je finančně odepsáno.

Internetové připojení je díky spolupráci s firmou ADV Computers nadále zdarma. Děkujeme zvláště firmě Geoprint s. r. o. vedené bratry Josefem a Jiřím Bílkovými, která i po celý minulý rok zajišťovala zdarma snesení, sešití, ořez a balení Obrázků.

Po stránce obsahové se patří zvlášť poděkovat váženým přispěvovatelům – autorům článků i fotografií. A to nejen za jejich píli a obětavost, ale i za to, že redakce se ani v průběhu roku 2006 nesetkala s uplatněním nároku na honorář u některého z autorů článků. V neposlední řadě dík patří redakci vedené P. Antonínem OFM a zejména všem těm, kteří se modlí, aby se toto dílo dařilo.

br. Felix OFM

KARMELITÁNSKÉ KNIHKUPECTVÍ
U SV. ANTONÍNA
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

Redakce Obrázku z nabídky knihkupectví U sv. Antonína doporučuje

1. *Islám bez závoje*
Robert Spencer
Info a běžná cena: Váz., 240 str., 199 Kč
Rok vydání: 2006
Vydalo: Nakladatelství TRITON
ISBN: 80-7254-761-5

Autor zkoumá, jaké věci islám ve skutečnosti učí, a zabývá se možnými hrozivými důsledky těchto učení pro budoucnost muslimského světa a Západu. Spencer se dostává za povrchní rozlišení k „pravému" mírumilovnému islámu a islámu „zneužitému" teroristickými skupinami a pátrá v Koránu i islámských tradicích, stejně jako v historii a současné situaci muslimského světa, aby zjistil, proč

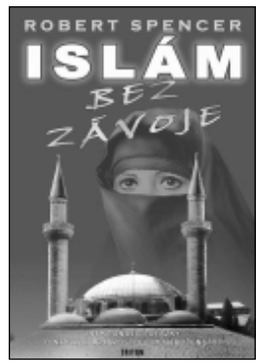

Vídni a ve Varšavě. Jejich funkci se snažil převzít na pokyny z Vatikánu nuncius Orsenigo v Berlíně.

V červnu 1942 vydal Hitler směrnice jak v těchto případech postupovat. Sdělil je 22. června von Bergenovi do Říma Weizsäcker:

„Vůdce přijal ve věci vztahů Německa k Vatikánu a ke katolické církvi toto rozhodnutí:

1. Vůdce si nepřeje, aby vztahy ke katolické církvi v Německu byly jednotně upraveny.

2. Vztahy k Vatikánu udržuje Německo výlučně jen pro starou říši (Altreich), tj. pro tu část říše, pro niž se roku 1933 podepsal konkordát.

3. I když je konkordát v mnoha bodech překonán, považuje ho vůdce oficiálně za platný.

4. Jelikož Vatikán oznámil německé vládě, že nemůže po dobu války uznat žádné politické územní změny, zbavil se automaticky jakéhokoli oficiálního spojení s územími připojenými nebo obsazenými po září 1939. Vůdce si však přeje, aby se stejný vztah uplatnil i v poměru k bývalému Rakousku, jakož i k ostatním územím připojeným před zářím 1939.

5. Příslušní zástupci pro tato území: z německé strany: řádní zástupci říše, tedy např. říšský protektor, guvernér, říšský komisař a říšský místodržitel; z církevní strany: místní zástupci církve, tedy např. kardinálové, biskupové atd.

Na těchto územích nejsou tedy dovolena žádná diplomatická či politická spojení s Vatikánem. Z toho vyplývá, že s Vatikánem udržuje spojení pouze zahraniční úřad.“[20]

Prakticky tím byla církev v oněch zemích vydána na pospas místních říšských úřadů: podle komentáře Weiszäckerova kdyby nuncius v Berlíně nebo vatikánské úřady se obrátili na zástupce říše v souvislosti s událostmi, k nimž došlo mimo území staré říše, musí němečtí diplomaté odmítnout rozmluvu. Podle Weiszäckera však není třeba se odvolávat Hitlerův příkaz, ale prostě poukázat na nótu Vatikánu z 18. ledna 1942, podle níž nehodlá uznat po dobu války žádné územní změny. Zástupci církve na oněch územích nejsou kompetentní jednat s místními německými úřady jako zástupci Vatikánu.[21]

4. července 1942 vysvětlil Hitler svým důvěrníkům smysl těchto opatření:

„Nemyslím, že když náš dosavadní zástupce ve Vatikánu opustí své místo, že by mělo smysl toto místo znovu obsazovat. Vztahy Německa k Vatikánu jsou totiž založeny na říšském konkordátu. Ten byl uzavřen svého času jako pokračování konkordátů, které uzavřel Vatikán s různými německými státy; po jejich začlenění do říše se vlastně stal bezpředmětným. Je ovšem pravda, že si zvláštní konkordáty vždy zachovaly svou platnost a říšský konkordát je jen potvrzoval a zaručoval. Podle mého názoru je proto právním následkem zrušení výsostných práv německých států a jejich začlenění do říše, že naše vztahy k Vatikánu jsou zbytečné. Neuskutečnil jsem v praxi toto pojetí z ohledu na trvající válku. Na druhé straně jsem však vůbec nevyšel vstříc snahám Vatikánu, aby byl konkordát rozšířen i na nová říšská území. Neexistuje dnes žádná formální úprava postavení církve na některých územích, jako např. v Sársku, Sudetech, v protektorátě Čechy a Morava, v říšské župě Gdaňsk - Západní Prusko, ve Warthegau, ve velké části Slezska a v Alsasku a Lotrinsku. Ve všech těchto oblastech se církevní záležitosti musí řešit čistě územní dohodou. Kdyby se proto nuncius pokoušel na ministerstvu zahraničí získat jakýkoli vliv na náboženskou situaci na nových říšských územích, je třeba ho odmítnout. Je nutno mu vysvětlit, že když neexistuje zvláštní konkordát, je úprava církevních záležitostí ve všech těchto oblastech jen a jen věcí zástupců říše a nejvyšších činitelů místního duchovenstva. Samozřejmě by bylo bývalo lepší, kdyby si byl nuncius vyžádal tuto zprávu od Lammerse. Bohužel se však Wilhelmstrasse ve svém stálém úsilí získat nové kompetence nechala v této věci obalamutit, ačkoli jí tato záležitost nepřísluší. Uvidíme, jak se pánové z této situace nyní dostanou !

Při hodnocení vývoje vztahů mezi státem a církví je z našeho hlediska potěšitelné, že téměř v celé polovině říše se tyto vztahy opírají o zvláštní územně chápané dohody a že se vymkly z pout konkordátu. Je pro nás velmi užitečné, že neexistuje jednotné řízení. Fakticky to podporuje naše snahy po ozdravení vztahů stát - církev. Církev se vždy snaží využít našeho slabého místa. Proto by také chtěla, aby jako základ pro úpravu platnou na celém území říše byl vzat z již uzavřených konkordátů ten, který nejlépe odpovídá jejím přáním. To znamená, že by se říše musela řídit podle nejzaostalejší oblasti, podle té, která dává protivníkovi největší výhody. Naproti tomu mohou naši župní vedoucí při oblastních úpravách podle stupně emancipace jejich věřících jít dále krok za krokem...“[22]

---

[20] Friedländer, s. 135.

[21] Weizsä ckerův telegram von Bergerovi z 22. 6. 1942, Archiv AA, StS: V.; sr. Friedländer, s. 136.

[22] A. Hitler, *Libres Propor sur la Guerre et la Paix,* II, s. 187 násl.

Jaroslav V. Polc

křesťanství je totiž nadpřirozeno a vlastním oborem sekulárního humanismu je přirozeno. Takže **trůn** nyní náleží nedeformovanému sekulárnímu humanismu (ten deformovaný se po něm ovšem také vždycky sápe a až příliš často na něm sedí), **oltář** křesťanství.

Pokud se křesťanství pletlo do záležitostí trůnu, snižovalo se k islámu. Podstatným oborem islámu je totiž trůn. Radikální „duchovní“ jsou potentáty svých vojenských bojůvek. „Duchovní“ jsou v čele státních útvarů, jsou jim poslušni i státní představitelé. **Se záležitostmi trůnu křesťanství skoncovalo**, definitivně na 2. vatikánském koncilu, i když se pokusy o recidivu občas stále vyskytují (duchovní na Hrad; poslušnost a oddanost volenému představiteli na úrovni poslušnosti a oddanosti představiteli církevnímu; na kritiku volených orgánů se pohlíží někdy skoro jako na svatokrádež apod.). Ale tyto pokusy nejsou příliš závažné. Za velmi závažné je naopak třeba považovat to, že se s dítětem jakoby vylila i vanička: heslem je, že církev se neplete do politiky. A tak se vyskytují mnohé případy, že (pseudo?) křesťan se nepostaví třeba proti „právu“ na potrat (psali jsme o tom víckrát) a církev k tomu mlčí – „nebude se přece plést do politiky“, „víra je soukromou záležitostí“ a „jednejte podle svého svědomí“ – ale to je u deformovaného člověka deformované.

Tedy deformace sekulárního humanismu. Jsou záležitosti, které jsou **předmětem křesťanské víry a současně** předmětem **sekulárního humanismu**: např. přirozené poznání Boha a jeho vlastností, trvání člověka po jeho smrti, považování nenarozeného za člověka, považování homosexuálních aktů za nepřirozené, považování manželství za nerozlučitelný svazek jednoho muže a jedné ženy. Jestliže se křesťanství k těmto věcem s plnou vahou nevyjadřuje – ač potřebné poznání má – těžce se zpronevěřuje na svém evangelizačním poslání. Domnívám se, že úpadek sekulárního humanismu v posledních padesáti letech v západní Evropě byl do značné míry způsoben touto křesťanskou zpronevěrou.

Abychom mohli rozřešit záhadu, jak je to tedy s těmi domy, musíme si ještě trochu všimnout islámu: **Je na něm něco nadpřirozeného**? Poznání Boha? O Trojici neví nic a poznání „jednoho Boha“ je přirozené. Manželství? Polygamie. Nezabiješ? Sebevrazi a hromadní vrazi v jedné osobě jsou honorováni, nikoliv exkomunikováni. Nepromluvíš křivého svědectví? Lež je vůči „pohanovi“ žádoucí. Věčný život vraha? Sexuální hurisky. ... Takže se dá říci, že islám nemá blízko ke křesťanství, je ale svou povahou podobný a velmi blízký deformovanému sekulárnímu humanismu. Jen ta deformace je jiná, ale oba obývají stejný dům. Odtud i pochopení západoevropských „sekulárních humanistů“ pro islám.

Takže bych řekl, že vidím, tak jako ve středověku, stále dva domy. **Jeden dům je** ale **nadpřirozený**-křesťanský, který už nestrká svůj nos do těch sekulárních věcí, po kterých mu nic není (dálniční obchvat kolem Horní Dolní), ale měl by velmi moudře a horlivě deptat ty ostudné přirozeno-právní deformace sekulárního humanismu, ale i islámu, po kterých by mu mělo setsakramentsky být. Jak to ale dělat? Plně využít bydlení v druhém domě! Tento **druhý dům je přirozený** a je obydlím pro sekulární humanisty. Ať už pro ty v uvozovkách, se západoevropskými deformovanými názory, nebo jde o oddělení islámské, nebo o tu jeho část, kterou obývají mj. ti z křesťanů, kteří jsou moudří, tzn. o oddělení nedeformovaného sekulárního humanismu. V domě sekulárního humanismu bydlí i jiní obyvatelé, např. zbylí vyznavači komunismu nebo nacismu. Je to tedy v tomto druhém domě pěkná čeládka!

Ale od středověku, kdy byly také dva

domy, jeden islámský (s přirozenem) a druhý křesťanský (přirozeno v něm bylo kombinováno s nadpřirozenem), došlo k projasnění: Sice máme pořád dva domy, ale jeden přirozený a jeden nadpřirozený. A křesťan? Ten – pastýři i stádo – je domovem v obou. Proto nás možná taky nemají rádi. Vlezeme všude.

Tuto úvahu jsme začali popisem jisté zásadní změny. Jí došlo i k **veliké změně úkolů** křesťanských pastýřů a ovcí – zejména k veliké změně toho, co se žádá od pastýře. Pokud toto někdo nechápe, nepochopil z povahy oné zásadní změny nic.

Nechť si čtenář proto laskavě znovu přečte původní článek Tři domy a může se pokusit rozlišovat.

br. Felix OFM

Mše svatá před 2. vatikánským koncilem

V posledních měsících čteme častěji zprávy o tom, že je (za určitých okolností) opět dovoleno slavit „latinskou mši“. Takto formulovaná informace je ale nepřesná; vždycky bylo možno slavit mši v latině podle platného misálu. Zmíněné zprávy se týkají jiné skutečnosti: dovolení slavit mše podle misálu Pia V., tj. misálu, který byl vydán po Tridentském koncilu. Tento misál byl užíván až do liturgické reformy 2. vatikánského koncilu; po vydání „pokoncilního misálu“ Pavlem VI. bylo slavení mše podle dosud platného ritu zakázáno.

Uvedeme v Obrázku postupně několik textů, které se budou zabývat mešní liturgií „zády k lidu“ i liturgií „čelem k lidu“; vysvětlíme význam každého uspořádání, jejich výhody i nedostatky. Protože mnoho mladších čtenářů (patří mezi ně i autor tohoto textu) nezažilo slavení mše před 2. vatikánským koncilem, věnujeme tuto první část našich úvah popisu „předkoncilní“ nedělní mše.

Kněz **přichází** s kalichem k oltáři, činí hlubokou úklonu nebo poklekne před svatostánkem. Vystoupí po stupních k oltáři, rozloží korporál, postaví na něj kalich, rozevře misál, pokloní se před křížem uprostřed oltáře a sestupuje opět dolů, kde zůstává stát. **Stupňové modlitby** mají jméno podle oltářních stupňů, před kterými se konají. Začínají znamením kříže. Skládají se ze žalmu 43 (42), vyznání hříchů (kněze, přisluhujících) a několika dalších žalmových veršů. Poté kněz již vystupuje po stupních a pronáší prosby za očištění srdce věřících. Políbí oltář a znovu prosí o odpuštění hříchů.

Introit začíná znamením kříže, skládá se z antifony a verše žalmu; vyjadřuje vždy hlavní myšlenku doby nebo slavnosti, která se právě slaví. Kněz se vrací doprostřed oltáře a modlí se **Kyrie** střídavě s ministrantem celkem devětkrát. Po něm se (o nedělích a svátcích) zpívá **Gloria**. Po Gloria políbí kněz oltář, obrátí se k lidu a zdraví ho slovy: „Pán s vámi“. Potom se obrací zpět k oltáři a s rukama pozdviženýma přednáší úvodní modlitbu, **kolektu**.

Jako **epištola** se souhrnně označuje první čtení, ať je z jakékoliv knihy Písma svatého. Po epištole se přednesou žalmové verše s odpovědí – **graduale**. Při některých příležitostech následuje sekvence: Victimae paschali (v oktávu velikonočním), Veni Sancte Spiritus (v oktávu svatodušním), Lauda Sion Salvatorem (o Božím Těle), Stabat Mater dolorosa (ve svátek Sedmera bolestí Panny Marie), Dies irae (při zádušní mši). Následuje **evangelium**. Kněz se modlí hluboce skloněn uprostřed oltáře přípravnou modlitbu. Pak přechází na pravou, evangelijní stranu oltáře, a čte obrácen napolo k oltáři. Po evangeliu někdy pronáší kázání. Poté se kněz vrací se sepjatýma rukama doprostřed oltáře a tam s rozepjatýma rukama začíná recitovat nebo zpívat **Krédo**, které končí křížem při posledních slovech.

Kněz políbí oltář, obrátí se k lidu se slovy „Pán s vámi“ a pak se modlí antifonu nazvanou **offertorium**. V širším slova smyslu se takto označují všechny modlitby doprovázející přípravu darů. Příprava darů probíhá podobně jako v novém ritu. Obsahuje smíšení vína s vodou, obětování chleba a kalicha, obětování sebe a omytí rukou. Při těchto úkonech kněz říká modlitby v jiném a delším znění, než jak je známe v současném ritu. Tato část mše

oslavách lidé bez náboženství budou křečovitě vemlouvat do nadšení pro náboženského hrdinu, jak některé politické či náboženské konfese budou hnát vodu na vlastní mlýn a jak z toho bude žalostno člověku, jenž ví že mezi moderním Čechem dvacátého století a Husem je nepřekročitelná propast. Podle Herbenovy terminologie bych musel to, co se děje s Husem, zvát podvodem nebo zločinem nepěkné ráže. A od Husa, který je takovými poctami zasypáván, bychom slyšeli, jak Husův národ vyhazuje kříže ze škol a ze škol vymítá náboženství. Ctitelé sv. Jana Nepomuckého jsou blíže k Husovi, než naši volnomyšlenkáři (pozn. red: název pro zednáře) a pravý katolík dneška má naň větší mravní nárok, než protikatolický štváč.“

Kronikář Hájek z Libočan

90 let po smrti Jana z Pomuku byl v kapitulních záznamech k jeho jménu připsán mylný rok úmrtí, totiž 1383, který se dostal i na jeho hrob. Kronikář Hájek z Libočan se rozhodl do své kroniky uvést Jany dva: Jana z Nepomuku, utopeného r. 1393 pro potvrzení kladrubského opata: Václav IV. plánoval přeměnit opatství na biskupství a dosadit za biskupa svého milce Václava Králíka. (Pomuk je starý název pro pozdější Nepomuk.) Tímto výmyslem byl sveden i Balbín a mylný rok 1383 byl přijat do kanonizační buly r. 1729. Dva utopení Janové vznikli z jedné a téže osoby. Teprve r. 1752 byl ve vatikánském archívu nalezen list, jenž Jan z Jenštejna hned po oné katastrofě poslal do Říma. List byl poslán do Prahy a přinesl světlo do chaotické změti Hájkových myšlenek. Stanovení historických dat nesouvisí s papežskou neomylností, která se týká jen víry a mravů.

Prof. Pekař ve svém díle „Tři kapitoly z boje o sv. Jana Nepomuckého“ z r. 1921 postavil sv. Jana do ještě lepšího světla.

Mučedník zpovědního tajemství

Mučednická smrt ve službách církve je dostatečným zdůvodněním Janovy svatosti. Zbožné podání udává ještě jednu příčinu Janovy smrti: zachování zpovědního tajemství. Král Václav se osobně účastnil mučení, trýznil Jana za to, že mu nechtěl vyzradit to, z čeho se zpovídala královna Žofie. Toto je ovšem zaznamenáno až r. 1433 vídeňským profesorem Tomášem Ebendorfenem z Haselbachu, který jako člen basilejského koncilu navštívil Prahu. Jistě se o tom ve Václavově době nemohlo nahlas mluvit a tím méně psát. Odvozujeme to z těchto zpráv:

V r. 1391 aragonský král uvažoval nabídnout a dát Václavovi svou dceru za manželku, když tu došla zpráva z pražských dvorských kruhů, že král hodlá svou manželku propustit. Václav by byl v takovém případě potřeboval církevní prohlášení o neplatnosti stávajícího manželství se Žofií. K tomu bylo třeba odborníka v církevním právu. Takovým byl Jan z Pomuku a bývalo-li zvykem, že se manželky radily u svého zpovědníka o manželských problémech, aby měly jistotu, že jejich tajemství nebude prozrazeno, je docela možné, že tak jednala i královna Žofie a že král proto Jana tak trýznil, aby se dozvěděl, co mu Žofie v této věci říkala. I když není historicky doloženo, že se v Janově sporu jednalo o zpovědní tajemství, napovídá tomu úžasná a nečekaná obliba tohoto světce po celé Evropě a v celém světě. Balbín napsal jeho životopis a Čechové se radovali, že po svatořečení se tak rozšířila oslava českého jména.

Protože se nám následkem husitských bouří nezachovaly žádné písemné doklady o zpovědním tajemství, historik Pekař o tom nepíše; tím není řečeno, že je to vyloučeno.

Uspořádal
P. Josef Dobiáš

Československo a Vatikán během 2. světové války

Situace církve v nacistickém Německu (1)

(Ze Semináře církevních dějin, pořádaného s Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

Neustále byla nerozřešena otázka postavení církve v Německem nově získaných a dobytých území. Týkalo se to nejen Rakouska, ale i Protektorátu Čech a Moravy, Polska a dalších, kde se Svatý stolec snažil zasahovat ve prospěch potřebných a pronásledovaných. Tato území se nestala formálně součástí Německé říše, přestaly však být nezávislými státy, takže v nich byly uzavřeny nunciatury, jako např. v Praze, Ve

Jan Dismas Zelenka) a výtvarné umění (Karel Škréta, Jan Jiří Heinisch, Petr Brandl a další). V Klementinu byla vybudována roku 1722 hvězdárna. Probíhaly rozsáhlé opravy starých kostelů, stavěly se nové, barokní. Nesmazatelně se vtiskly do tváře české krajiny. Bylo obnoveno a vystavěno mnoho Božích muk a soch, které zdobily nejen Kuks a Prahu, ale i velké množství měst, městeček a návsí. Umění bylo inspirováno vírou. Charakterizují ho díla Matyáše Bernarda Brauna. Církev zaměstnávala mnoho lidí, měli obživu. Církevní stavby (díla stavitelů rodin Dientzenhoferů a Lurago, stavitele Santiniho aj.) napomohly i k povznesení vkusu lidových vrstev. Baroko ovlivnilo stavby statků a návsí. Významné historické práce napsal jesuita P. Bohuslav Balbín, přímý účastník katolické reformace, přední český vlastenec a historik.

Karel Korous

Foto

- Katolická Bible Svatováclavská. Praha, nákladem Dědictví svatého Václava

- Adam Václav Michna z Otradovic (asi 1600 – 1676) byl český raně barokní básník, skladatel a varhaník

- Jan Dismas Zelenka (1679 – 1745) byl český skladatel, jeden z nejvýznamnějších komponistů období vrcholného baroka

Příklad práce profesora Pekaře Obhajoba sv. Jana Nepomuckého

V „Národních listech“ ze dne 14. května 1921 napadl žurnalista **Jan Herben** historika Dr. Josefa Pekaře jako bezcharakterního člověka, který ve službách církve pomáhá podvodům a falšuje pravdu o Janu z Pomuku. Tím vyzval zástupy, aby mimořádným způsobem vzdávaly úctu knězi, který se dostal do sporu s králem, když neústupně hájil práva církve, a který byl proto na příkaz nejvyšší státní autority utopen ve Vltavě. Zfanatizovaný lid ho však začal uctívat jako mučedníka a světce.

Prof. Pekař neprodleně tisku odpověděl: „Nevím, v čem spočívá tato bezcharakternost. Svatojánská úcta slouží Herbenovi k proticírkevní agitaci. Opakuji jen to, co opakovali a opakují mnozí historikové přede mnou a vedle mne. Když jsem mluvil o umučení a utopení Jana z Pomuka, neopomenul jsem upozornit na to, že tu jde opravdu o mučedníka, jenž ve službě své církve utrpěl od brutální světské moci hroznou smrt a jejž i arcibiskup Jan z Jenštejna zve pravým mučedníkem.“

Pekař dále píše, že už dávno před svatořečením Jana Nepomuckého, hned po tragické události, se šířila pověst o Janově svatosti, lid k němu z vlastního popudu pěstoval pobožnosti neméně, než po jeho svatořečení r. 1729. „Poutnice z Moravy, klečící před sochou sv. Jana Nepomuckého na pražském mostě, má v mých očích větší mravní cenu, než táborový ‘pokrokář’. Kult svatojánský byl více než půldruhého století pravou náboženskou „missa solemnis“ (slavnostní mší) – při tom jaksi česky náboženského cítění této doby. A viděl jsem sochy svatých rozbité pod dojmem vašich slov. ‘Falešné bohy’ rozbíjeli ti, kteří stáli ve službách boha ještě falešnějšího.“

Svatojánská úcta prý byla uměle a vypočítavě vypěstována, aby vytlačila kult mistra **Jana Husa**. V tom smyslu prof. Pekař, svědek jistě nepodezřelý, píše: „Čeští evangelíci pobělohorské doby nevěděli o Husovi ani stý díl toho, co víme dnes; byl uctíván jako svatý mučedník jen od starokališníků, tj. skrovného zbytku starověrných husitů, jenž v podstatě stál na katolické půdě a jenž byl od protestantů potírán více, než sami katolíci. Agitace proti uctívání Jana z Pomuku se opírá o domněnku, že to byli **jesuité**, kteří vymysleli nového svatého. Ale legenda o mučedníku zpovědního tajemství byla v lidu hotova dávno před tím, než vznikl jesuitský řád.“

„‘Tribuna’ před rokem otiskla článek, v němž se mluví, jak se při husovských

končí tichou modlitbou kněze zvanou ***secreta*** (skrytá, tichá).

Preface začíná dialogem „Pán s vámi.“ … „Je to důstojné a spravedlivé.“ Pokračuje chválou za dílo spásy podle liturgického období nebo slavnosti, končí chvalozpěvem ***Svatý.***

Kánon začíná modlitbou před konsekrací (proměňováním), jeho střed tvoří samotné proměňování, končí slovy „Skrze něho a s ním a v něm …“ Mešní kánon je pouze jediný, při každé mši týž; dnes jej známe jako 1. eucharistickou modlitbu (používanou i v novém misálu). Najdeme ovšem některé odlišnosti: jsou upravena konsekrační slova, je přidána odpověď lidu na výzvu „Tajemství víry“, radikálně je snížen počet znamení kříže, která kněz koná nad obětními dary (podle předkoncilního misálu 24, nyní jen 1).

Modlitba Páně uvozuje poslední část mše svaté, přijímání. Kněz se modlí nahlas (věřící jsou tak vybízeni, aby se modlili s ním). **Embolismus** (rozvedení závěrečné prosby) se modlí potichu. Při závěrečných slovech láme Tělo Páně, částečkou dělá nad kalichem třikrát kříž a vpouští částečku do kalicha. Kněz pokryje kalich palou a poklekne. Povstane, skloní hlavu, bije se v prsa a pronáší **Beránku Boží.**

Kněz vyprošuje od Pána pokoj. **Polibení pokoje** se uděluje pouze při slavné mši, a to tímto způsobem: celebrant a jáhen políbí oltář na znamení, že pokoj pochází od přítomného Krista. Pak se obejmou a přiblíží se levou tváří se slovy: „Pokoj s tebou.“ „I s tebou.“ Takto předává jáhen pokoj podjáhnovi a ten kléru v chóru. Laikům se někdy pokoj předává „nástrojem pokoje“, což je tabulka s ostatky nebo se svatým obrazem, určená k políbení.

Po přípravných modlitbách, z nichž poslední je „Pane, nezasloužím si …“, **přijímá kněz** nejprve Tělo Páně a potom Krev Páně s doprovodnými modlitbami. Před **přijímáním lidu** se opět pronáší vyznání hříchů. Potom se kněz obrací čelem k lidu, drží Tělo Páně nad kalichem a říká: „Hle, Beránek Boží“ a znovu třikrát „Pane, nezasloužím si …“. Potom podává věřícím klečícím před mřížkou, počínaje na straně epištolní. Před každým věřícím udělá nad ciboriem kříž a pronáší slova: „Tělo Pána našeho Ježíše Krista chraň duši tvou pro život věčný. Amen.“

Poté, co kněz vyčistil kalich za doprovodných modliteb, modlí se nahlas na levé straně oltáře **antifonu**. Pak se vrátí doprostřed oltáře, políbí oltář, obrátí se k lidu s pozdravem „Pán s vámi“ a pak se modlí prosebnou **modlitbu po přijímání**.

Ještě jednou zazní „Pán s vámi“ a pak se oznamuje podle starobylého římského zvyku konec mše: pokud měla Gloria slovy „Jděte, je skončena“, jinak „Dobrořečme Pánu“, případně „Ať odpočívají v pokoji“ při zádušní mši.

Poté se kněz obrací k oltáři, říká tichou modlitbu, políbí oltář a obrací se k lidu s požehnáním, které má jediné znění: „Požehnej vás všemohoucí Bůh Otec, Syn a Duch svatý. **Amen.**“ Dělá přitom jediný kříž.

Po požehnání se čte na evangelní straně ještě **evangelium**, většinou začátek sv. Jana. Po skončení mše se ještě kněz modlí střídavě s lidem třikrát „Zdrávas“, pak „Zdrávas Královno“, „Bože, útočiště naše“ a „Svatý Michaeli“. Pak kněz odchází, svléká posvátná roucha a setrvá v tichém díkůčinění při předepsaných modlitbách.

Celá mše se „říkala“ v latině. Pouze evangelium, popř. epištola byly někdy čteny i v řeči lidu. (V tomto článku jsou ovšem všechny latinské texty přeloženy do češtiny.) Lid se zapojuje do liturgie jen postoji, gesty a zpěvem zbožných písní. Knězi odpovídají přisluhující u oltáře. Až ve 20. století se lid připojuje některými aklamacemi.

Rozdíl je i v mnohých liturgických reáliích. Presbytář je oddělen od lodi mřížkou. Oltář je u přední stěny presbytáře, takže kněz u něj stojí zády k lidu. Zatímco barokní ornáty (s bohatě zdobenými zády) nám jsou ještě známy, manipul čili náručník, který se navlékal na levou ruku, již upadl v zapomnění. Pokrývka hlavy, biret, je dnes většinou známa už jen ve fialové barvě jako součást oděvu biskupů či kanovníků.

Článek z časopisu Amen (11/2000) pro Obrázek libereckých farností upravil a s užitím dalších pramenů doplnil

Jan Voženílek

PODIVUHODNÉ CHVÍLE SE SLUNEČNÍ PÍSNÍ

Pro květnový Obrázek nadešel čas větru. Svatý František jej ve svém Chvalozpěvu stvoření nazývá bratrem, ale lidé mu dali i mnoho dalších jmen. Vánek, nejslabší ze všech, který je přesto za horkých dnů blaženě ovívá. Uragán, hurikán či orkán, nejsilnější ze všech vichrů, před kterým mají lidé hrůzu. A mezi vánkem a uragánem je mnoho dalších „letících vzduchů"! Většina z nich lidem pomáhá. Kdysi, za Františkových časů, byl vítr jedinou energií, která poháněla lodě na moři; utichl-li, lidé zahynuli uprostřed oceánu hladem a žízní. Větry rozhodovaly i námořní bitvy. Díky neočekávanému „božímu" větru byla několikrát v dějinách mnohem silnější námořní loďstva poražena slabými. Na pobřežích i v horských sedlech roztáčely větry lopatky větrných mlýnů. Na nejstarším a nejhlubším jezeře naší planety, na Bajkalu, znají domorodí Burjati dva větry. Smrtící severozápadní *sarmu*, která dokáže vyhazovat na břeh kameny o velikosti lidské hlavy, a dobrý a mírný *barguzin*, který pomáhá rybářům a tomu, kdo musí západním směrem přeplout na plachetnici nekonečné vody jezera.

František neznal termíny, které používají v souvislosti se vznikem a sílou větru dnešní meteorologové. Cyklóny, anticyklóny, tlakový gradient, Beaufortova stupnice. Pro něj to byl bratr vítr. Ve své chvále jej ale správně spojuje i s ostatními příbuznými mohutnostmi přírody, které udržují zemské tvory při životě a lidem – chudým i bohatým – přinášejí radost:

Ať tě chválí, můj Pane, bratr vítr,
a vzduch i oblaka, jasná obloha i každé počasí,
kterým živíš své tvory.

Ve Františkově italštině zněla chvála větru takto:

Laudato si, Misignore, per frate vento
et per aere et nubilo et sereno et onne tempo,
per lo quale a le tue creature dai sustentamento.

A skutečně: vítr nelze oddělit od vzduchu, který všemu živoucímu dává život. Vítr je letící životodárný vzduch, který tvoří počasí; přižene mraky, které zastřou slunce, ale také je po čase odvane a opět rozjasní oblohu. Vítr přináší lidem zprávy o jiných světech. Stačí se za jarního slunečního dne zhluboka nadechnout a člověk cítí, že bratr vítr přináší vonnou zvěst o dalekých krajích, ze kterých přilétl a do kterých se člověk třeba nikdy nepodívá, ale jejichž krásu si díky horkému větru může představovat. Vítr také rozdivočuje, několikrát jsem takový stav poznal, bylo by krásné s ním letět. Rád jsem čítával text jednoho ruského spisovatele o „burevěstniku", česky buřňákovi, ptáku, který za nejprudších mořských bouří létá nad oceánem a těší se z divokosti větru a z pocitu vlastní síly. Možná i proto měl svatý František rád

měly šest ročníků. Studenti buď docházeli, či bydleli v kolejích, nebo v konviktech (obdoba internátu). Za pobyt platili jen zámožní. Mnoho studentů studovalo za peníze řádu, který je přijal, nebo ze šlechtických nadačních peněz i z doby vzdálené. U jesuitů bylo vyučování bezplatné. Podporovali vzdělání poddaných, jak ukazuje dopis císaři od jesuity Lamormaina (byl jeho zpovědníkem). Pranýřoval to, že poddaní nemohli studovat bez souhlasu vrchnosti a naléhal na nápravu. Seminář sv. Václava v Praze při Klementinu vychoval a vyživil bezplatně za dobu své existence 7 000 studentů. Dívky ze šlechtických a měšťanských rodin se vzdělávaly u premonstrátek, uršulinek a anglických panen.

Klementinum bylo od r. 1654 součástí nově vzniklé Karlo-Ferdinandovy university, která měla čtyři fakulty. Filosofická byla přípravkou pro fakulty ostatní. Jesuité měli na starosti fakulty bohosloveckou a filosofickou a censuru vydávaných knih. Na fakultách právnické a lékařské učili nekněží katolického vyznání. Filosofie a teologie se v Čechách vyučovala mimo universitu také na arcibiskupském učilišti v Praze, Litoměřicích, Hradci Králové a později i v Českých Budějovicích.

Délka pracovního volna, pouti a slavnosti

Pro 17. a 18. století bylo (vedle často zdůrazňované povinnosti robotní) příznačné i to, že naši předkové světili 52 nedělí, 39 svátků zasvěcených a 18 polosvátků, měli tedy za rok 109 volných dní. O polosvátcích se po bohoslužbě mohlo pracovat, nikoli robotovat. V Čechách se každoročně konalo více než 30 významných poutí. Putovalo se i do Kladska (Vambeřice), Polska (Częstochowa) a Rakouska (Mariazell). Pouti působily na lid rozmanitými vlivy. Od náboženského povzbuzení, k poznávání jiných krajů, k rozvoji hospodářství i k posilování české národní pospolitosti. Významné byly církevní korunovace českých králů. Byly prováděny podle řádu vypracovaného císařem Karlem IV., Otcem vlasti. Podle tohoto předpisu byli korunováni po Karlu IV. téměř všichni čeští králové. Nekorunováni byli: Josef II. (1780 – 1790), František Josef (1848 – 1916) a Karel (1916 – 1918), poslední dva k velké škodě střední Evropy.

Stav českého jazyka a hudby

Od r. 1615 byla čeština (podle zemského zákona) výhradním jazykem království. Mezi roky 1615 a 1774 byla čeština živým jazykem prostého lidu. Pro lid byla snadno dosažitelná tištěná česká nezávadná četba, např.: Biblické výňatky, Bible svatováclavská (1677 – 1715), Nový zákon (1733), tištěná kázání, postily, církevní dějiny, životopisy svatých, knihy věroučné a mravoučné i odborné, herbáře, kalendáře i učebnice a noviny.

Svatováclavské dědictví, literatura, výtvarné umění, barokní stavby

Literární matice „Svatováclavské dědictví" byla založena jesuitou Matějem Václavem Šteyerem. Vydávala, nakupovala a chudým rozdávala české katolické knihy. Jejím cílem bylo zachování dvojvzácně pospolitého dědictví po předcích: katolické víry a českého jazyka. Finanční vklad Šteyerův činil 800 zl., jeho matka 500 zl., generál řádu TJ František Retz 900 zl., významně přispěli: jesuita Balbín, pražský světící biskup Zoubek a jiní. Roku 1670 Svatováclavské dědictví rozdalo 825 knih, posléze každý rok okolo 1000 knih. To představovalo za 100 let existence úctyhodný počet 100 000 rozdaných kvalitních českých knih. Jesuité a Svatováclavské dědictví se významně zasloužili o český jazyk.

Rozvíjelo se studium teologie, práv, lékařství, vyučovala se latina, řečtina, hebrejština, francouzština a španělština – vše na evropské úrovni. Objevili se noví spisovatelé, např. **MICHNA**, Kadlinský a Bridel a dramatik Kolčava. Nesporně evropskou úroveň měla hudba (viz např. Šimon Brixi,

byla v roce 1998 zahájena nová hudební tradice pod názvem **„Jarní hudební festival Dolní Bojanovice“**. Na něm se každoročně představují milovníkům vážné hudby špičkoví umělci z domova i ze zahraničí.

Tato skica je jen velmi letmým pohledem na nevelkou, ale muzikantsky již léta proslulou obec na Hodonínsku.

Co říci závěrem? Asi každý, kdo vnímá rozdíl mezi kraji, kde žijí lidé po desítky generací, a oblastmi, kde byly násilně vystěhovány více než 3/4 původního obyvatelstva, jako jsou severní a z části i západní Čechy, pochopí, co znamená, mít někde kořeny. Liberec byl před 70 roky neobyčejně krásným a ve všech směrech čilým městem. Osudově doplatil, stejně jako celá zmíněná oblast, na souboj dvou totalitních ideologií a to hned dvakrát. Když přijde živý organismus o většinu své podstaty, je otázka, jestli přežije. Liberec přežil, či spíše dlouho jenom přežíval. Je to už jiné město než před oním třičtvrtě stoletím. Jiní lidé, okolnosti, poměry, jiná mentalita obyvatel, z nichž jenom hrstka zde žije déle než dvě generace. Kamenolom Páně, jak o severních Čechách hovořil Štěpán Trochta při své intronisaci na litoměřického sídelního biskupa v r. 1947, se léty proměnil v galeje, nahlíženo optikou padesátých a dalších let minulého století. Ale i v takových místech žijí lidé.

Potřebujeme vidět otevřenýma očima podobná místa jako jsou Dolní Bojanovice. Abychom „*viděli a uvěřili*“, že leccos je možné i v nepoměrně menších a skrovnějších poměrech, měřeno tokem peněz v obecní nebo městské pokladně. Obec je však bohatá ne tak svými penězi, ale lidmi, kteří v ní žijí. Jinak řečeno, jací jsou lidé, takové je i místo, kde žijí …

Pavel Kozojed

K TEMNOTÁM V ČESKÉ HISTORII (7)

Financování neklášterních duchovních

Hlavním zdrojem financí byl výtěžek z pozemků, které Církev získala darem, odkazem, či koupí, dále výnosy z nadací (jejich původci byli šlechtici i bohatí měšťané a sedláci) a z tzv. desátku (peněžní dávky a naturálie od vlastníků nemovitostí, desátek činil asi 6 %), z dávky pivní, za poplatky štólové, za křty, oddavky a pohřby. Kde tento příjem nepostačoval, dostal kněz peníze od státu. Duchovenstvo muselo pečovat o budovy, hradit režii hospodaření a platy zaměstnanců, podporovat chudé, platit státu pravidelnou daň (kaplan 3, arcibiskup 1000 zl.) a popř. mimořádné daně válečné. Každý svatostánek měl dva patrony: jednak světce a jednak žijící osobnost s povinnostmi (výstavba kostelů, far, škol, hřbitovů a jejich opravy, finanční výpomoc kněžím a zaměstnancům) a právy vůči kostelu (přední místa při slavnostech a mších a dokonce i vliv při obsazování far).

Kláštery a řády, sociální služby a činnost jesuitů

Do r. 1773 bylo v Praze 31 mužských a 9 ženských klášterů, v zemi bylo celkem asi 200 klášterů, žilo a působilo v nich 4 800 řeholníků a řeholnic. V klášterech řeholníci (vedle modliteb, studia a duchovní správy bohoslovců) ošetřovali nemocné (pro chudé tak byla strava i léky zdarma). Kláštery živily studenty, kupovaly pomůcky do škol, platily personál a dokonce i roční daň ve výši 200 až 800 zl. (od ní byly osvobozeny jen žebravé řády, tj. dominikáni a františkáni, pokud nevlastnily domy, polnosti, či lesy). Právě v této době při jesuitském řádu vznikly mariánské družiny, u františkánů, dominikánů a karmelitánek tzv. 3. řády. Produktem doby byly tzv. špitály. Plnily více funkcí: nemocnice, chudobinec, sirotčinec, útulek pro pocestné. Hoši-sirotci byli ve špitálu vychováváni do 14 let, na náklady špitálu byli dáni do učení. Dívky-siroty byly v 15 letech posílány do služby. Provdaly-li se, dostaly od špitálu věno, staly se svobodnými a nemohly být už uvedeny v poddanský stav! Jesuité do špitálů docházeli. Nejprve uklízeli, odstraňovali špínu a stlali postele – potom kázali. Mnoho jesuitů se nakazilo při ošetřování nemocných během morových epidemií, např. jen v srpnu 1680 odešlo dobrovolně z pražské koleje 24 jesuitů do špitálů a vrátil se jen jeden. (V české provincii jich proto v průběhu roku 1680 zemřelo 51). Jinou významnou kapitolou byly jesuitské misie v Rusku, Číně, v Japonsku i ve Střední a Jižní Americe.

Školství a jesuité

Základní školy měly různou úroveň, stav závisel zcela na patronovi. Gymnasia (koleje)

ptáky; tvory, kteří mohou volně a svobodně létat. Z nich měl prý nejraději nenápadné chocholouše, protože jsou jen prostě šedohnědě zbarveni a jejich peří tak připomíná františkánské hábity. Také mají na hlavě chocholku z peří, která se zase podobá františkánské kápi. Někdy se sice píše, že František měl rád skřivany, ale, myslím, že se jedná jen o nepřesný či spíš neúplný překlad. Skřivan se italsky nazývá *lodola* a jeho blízký příbuzný chocholouš má staré jméno *lodola crestata*, tedy chocholatý skřivan. Ale František měl bezpochyby rád všechny ptáky, ty s chocholkou i bez ní!

Svatý František nezapomněl ve své chvále ani na mraky. I ty jsou podivuhodné. Člověk může bez výčitek svědomí z marnění času s pohledem upřeným k nebi pozorovat ty krásné pohádkové tvary a těšit se z jejich proměnlivé krásy. Vždyť – jak kdosi správně řekl – „pohled k nebesům je také dílo.“

Miloslav Nevrlý

ICHTHYS

KATOLICKÉ ODDÍLY ICHTHYS OZNAMUJÍ

Svojsíkův závod (11. – 13. 5. 2007)
Nová, víkendová verze tradičního závodu
Akce je určena pro: skauty a skautky.
Organizuje: ORJ

Pindruše revival (18. – 20. 5. 2007)
Nostalgická vzpomínka na staré časy
Organizuje: Klíště a Marmar

Svatba Maliny a Šídla (26. 5. 2007)
Pozvánka na ZAHRADNÍ SLAVNOST 26. 5. na farní zahradě u kostela, cca 11 – 14 h
Teplé párky – studené limo
Akce není počítána do povinné docházky
Sraz: 9.45 u ruprechtického kostela
Akce je určena pro: všechny členy, vysloužilce, rodiče a přátele.
Organizuje: Antonín a Pán Bůh

Rádcovský víkend (1. – 3. 6. 2007)
TOM / Klamorna (bude upřesněno)
Akce je určena pro: rádce.
Organizuje: Čmelák, Komár

Dvojdeňák před táborem na Kristiánov (8. – 10. 6. 2007)
místo zahájení hry, které nebude
další info bude výhledově
Akce je určena pro: skauty a skautky, rovery a rangers.
Kontakt: 728 609 656

www.skauting.cz/Ichthys

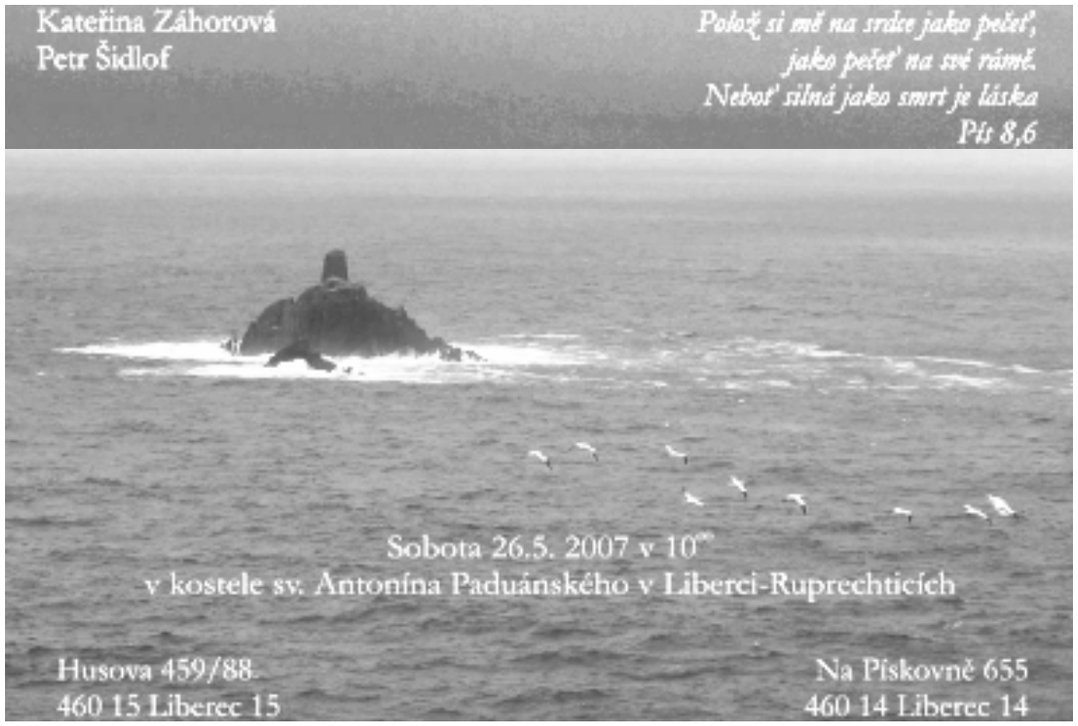

Zvony (2) – Jak se dělají?

Nevím, zda jste si dle mé rady z minulého čísla poslechli někde zvony na Velikonoce po příletu z Říma, jak vyzváněly, a zda bylo znát, že obdržely požehnání od Svatého otce. Pátral jsem po tom, kudy zvony do Říma letí, ale nepodařilo se mi to zjistit. Zajímalo mě totiž, zdali také třeba dokáží využít silničního tunelu v alpském průsmyku sv. Gotharda, tak jako se to naučili někteří tažní ptáci, protože těm to usnadňuje přelet přes Alpy.

Jak jsem v minulém čísle přislíbil, seznámíme se dnes s tím, jak se takový zvon vyrábí. Nechtěl bych to psát na úrovni vysoce odborné přednášky, ale budu se snažit popsat to tak, aby tomu většina čtoucích rozuměla. Každý z nás si určitě pamatuje ze svého dětství na to, jak si na písku zhotovoval sám bábovičky. Proto se zjednodušeně dá říci,

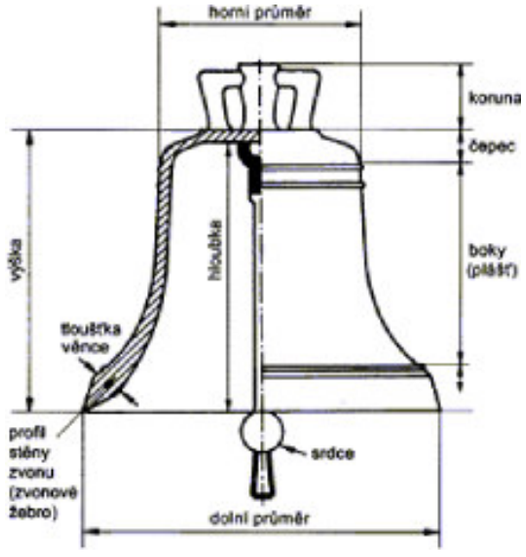

že každý z nás byl tak trochu zvonařem, nebo alespoň zhotovitelem jedné části formy. Neodlévali jsme však roztavený kov. Tak jednoduché to ale se zvonařstvím není, ale od tohoto příkladu si můžeme lépe určité další věci odvodit a domyslet.

Zrod zvonu, po týdny trvající, je fascinující a současně namáhavý. Řemeslná precisnost zvonaře kombinovaná s tvořivostí a tvrdou prací vede přes mnoho jednotlivých, po sobě následujících kroků, k hotovému produktu, ke zvonu, jehož rozměry i zvuk byly předem, dle přání určeny. Práce probíhá od návrhu, výpočtu tóniny až po samotné odlití a usazení ve zvonici. Tajemství zvonaře spočívá ve výpočtu tvaru zvonu. Jsou to vždy dvě paraboly, které vytvářejí profil budoucího zvonu. V tomto profilu je skrytý tón, který budoucí zvon bude mít. Existuje matematický vzorec pro výpočet bodů, které se pak spojí křivkou. V tomto vzorci je ponechán určitý prostor pro zkušenost zvonaře. Proto má každá zvonařská dílna specifický tvar zvonu. Po prvotním výpočtu „žebra“ (poloviční příčný řez zvonem, který má rozhodující vliv na zvuk a hmotnost zvonu) je zhotovena speciální šablona z plechu pro výrobu formy. Pro vnější tvar profilu zvonu jedna šablona a pro vnitřní tvar druhá. Otáčením šablon jakoby na hrnčířském kruhu se vytvoří hliněná forma, do níž je zvon odlit. Základem formy je vyzděné cihlové jádro, které zvonař postupně obaluje vysychajícími vrstvami hlíny. Do

směsi této hlíny se přidává nepasterované pivo, vodní sklo, kravská srst, obilné plevy a kobylince. Na toto prvotní jádro se nanáší „falešný zvon“ z hlíny. Jedná se o z hlíny vytvořený přesný model zvonu, který má být později odlit. Na tomto „falešném zvonu“ se nacházejí nápisy a ornamenty, které budou zvon zdobit. Toto zdobení se zhotovuje z vosku. Jako poslední vzniká plášť zvonu (rovněž z mnoha vrstev hlíny), jenž se stane negativem, do kterého bude zvon odlit, a má do sebe otisknutou výzdobu zvonu. Zvon vlastně vytváříme tak, že rukama hladíme hlínu. Vysušením hlíny za pomocí dřevěného uhlí zmizí voskové nápisy a obrazy ornamentů. Forma pláště může být vyzvednuta vzhůru. Falešný zvon dosloužil a může být z jádra odstraněn. Mezi jádrem a pláštěm vznikla místo „falešného zvonu“ vzduchová dutina, která se vyplní při odlévání kovem. Z těchto dvou částí se vzduchovou mezerou se potom sestaví forma pro odlévání. Na tuto formu se nasadí koruna

V popředí kulturního života tohoto místa hrála významnou roli hudba, a to zvláště duchovní. Již v roce 1835, tedy o deset let dříve, než chrámový sbor v Liberci, bylo založeno pěvecké sdružení při kostele Sv. Václava v Dolních Bojanovicích. Současný Svatováclavský sbor a orchestr, který má možnost čerpat z muzikantského zázemí v obci, je schopen interpretovat i díla světových hudebních velikánů jak v oblasti hudby duchovní, tak i světské. Toto hudební těleso dnes vede mladá, půvabná a veskrze sympatická dirigentka i varhanice v jedné osobě, paní Lucie Škrháková. Je absolventkou Janáčkovy akademie múzických umění, obor duchovní hudba**.** Ukázala mi při té příležitosti dokument, který by se dal nazvat „Kniha docházky“ členů sboru a orchestru. Velmi jednoduše a přehledně vedená účast jednotlivých hudebníků a zpěváků, kde u každého jména a termínu zkoušky je uveden záznam. Jak je to s dochvilností

jsem si ovšem nemohl ověřit, avšak mám dojem, že bychom se v lecčems mohli u bojanovických inspirovat – co na to říkáte, „Mistři pěvci liberečtí“?

Církevní slavnosti jsou v obci velikým duchovní zážitkem. Mezi ně patří slavnost Božího Těla a slavnost Božského Srdce Páně, která je zde svébytně slavena. Za zpěvu a s hudbou prochází upravenou a četnými prapory vyzdobenou vesnicí krojový průvod se sochou Božského Srdce Páně.

Špičková dechovka „Bojané“ zde působí od r. 1959 a sbírá jedno ocenění za druhým. Další, Šohajka, založená r. 1982, není o nic horší. Sobě pro radost nejdříve začala hrát „Bojanovská šestka“ a i ta má na svém kontě četná vystoupení mimo vlastní „rajón“. V roce 1992 založená Základní umělecká škola (ZUŠ) má 300 žáků! Její žákovský orchestr „Liduška“ dokazuje své kvality na četných soutěžích, na kterých sbírá vítězné vavříny. Co by to bylo za moravské muzikanty, kdyby nezazněly housle a cimbál! V Dolních Bojanovicích mají hned tři takové skupiny – Grajcar, Morava, Zádruha. Že to nejsou ledajací šumaři, dokazují i jejich zájezdy až za „velkou louži“, do Spojených států amerických!

Bojanovice mají lesk i v oblasti vážné hudby. **V**e spolupráci s Čs. rozhlasem Brno

bez vyznání. Tito Portugalci si z různých důvodů zvolili socialistickou vládu. A tak 7. března, v předvečer socialistického svátku „Mezinárodní den žen“ dostaly tamní ženy od parlamentu dárek, zákon povolující potraty.

Parlament v Portugalsku má 230 členů. Z toho má Socialistická strana 121 poslanců, koalice komunistů a zelených 14 poslanců, Levý blok 8 poslanců. Jak už to bývá, ďáblovi pohůnci jsou reálně jednotní. „Demokraté“ naopak mají svou „jednotu v různosti“ a „každý má svůj úhel pohledu“. K jednotné extrémní levici se tak přidalo 21 sociálních demokratů, kteří jsou v podružných věcech v opozici. Dohromady 164. Proti bylo jen 12 lidovců a 51 sociálních demokratů. Zdrželi se tři sociální demokraté.

Lidovci ihned vyzvali presidenta Aníbala Cavaco Silvu, praktikujícího římského katolíka (srov. pozn. 2 až 5 v článku v předminulém čísle), aby zákon vetoval. President proto k věci vydal několik svých mravních naučení – a zákon 10. dubna naopak podepsal, aby tak mohl vstoupit v platnost.

Ve vatikánském rozhlase jsme potom 11. 4. mohli slyšet jiné mravní naučení, a to „arcibiskupa z Bragy, Jorge Ferreiry de Costa Ortigy: Vždycky jsme zdůrazňovali, že život je Božím darem par excellence a že právě proto jsme proti tomuto zákonu, který jsme od počátku považovali za nesprávný. A nyní doufáme, že křesťané dokáží ukázat, že tento zákon je vlastně zbytečný a že se nebudou k této věci uchylovat, protože podle jejich křesťanského – a nejen křesťanského, ale také obecně lidského – svědomí je právo na život prvním právem, základním právem všech lidí.“

Takhle se to tedy dělá. O souvisejících událostech v Polsku přineseme příště článek našeho dopisovatele Macieje Ruczaje.

br. Felix OFM

HISTORIE

VARHANY, KRÁLOVSKÝ NÁSTROJ VE SLUŽBÁCH LITURGIE (20)

V minulém příspěvku byla řeč o kdysi krásném a moderním, nyní zpustošeném kostele Sv. Maří Magdaleny a jeho varhanách, které unikly jako jedny z nemnoha královských nástrojů v Liberci devastaci tím, že z města „zmizely“ do Dolních Bojanovic. Jak jsem v onom článku uvedl, měl jsem příležitost tyto zachráněné varhany vidět i slyšet. Mohl jsem obdivovat nejen péči, která je věnována tomuto nástroji, ale také všemu,

co souvisí s náboženským životem ve zmíněné obci. Ovšem, Dolní Bojanovice jsou pojmem ve více směrech – nejvíce však v hudbě.

Nejstarší písemná zpráva o obci pochází z roku 1196. Je tedy starším sídelním útvarem než Liberec. Původně bylo hlavní hospodářskou činností vrchnosti, jíž byli jako první pánové z Kunštátu, rybníkářství a vinařství. Po roce 1848, kdy byla zrušena robota a poddanství, se v obci rozvinul bohatý spolkový a kulturní život. V roce 1905 bylo v obci zřízeno první rolnickovinařské družstvo „Zádruha“ na hodonínském okrese a v českých zemích vůbec. Dolní Bojanovice byly a stále jsou známy dobrým vínem. Zvláště bojanovický Rýnský ryzlink se dodával v minulosti i do Vídně na císařský dvůr.

Cílem tohoto příspěvku ovšem není exkurs do historie vzdáleného moravského městečka, ale malý obrázek o místním fenoménu kdysi pro České země typickém – hudbě. To je na tomto nevelkém sídle skutečně zajímavé a ve srovnání s mnohem většími územními celky imponující. Posuďte sami:

zvonu (taktéž část formy z hlíny). Tato koruna obsahuje také vtokové a výfukové otvory. Vtokovými otvory se kov dostane do dutiny a výfukovými otvory odcházejí plyny vznikající při odlévání. Máme tedy sestaveno jádro, plášť a korunu, v jámě vyplněné zemí. Na povrchu země je vytvořen kanálový systém a můžeme začít s odléváním nového zvonu.

Vznikla jednoúčelová forma pro odlití jediného zvonu. Po odlití se forma vlastně zničí.

Po staletí se používá na výrobu zvonů stejného materiálu. Je to slitina mědi s cínem v poměru 78 : 22. V peci se nejprve zahřívá měď a po dosažení tavné teploty se přidává cín. Někteří zvonaři mají různé rituály, které v táto fázi tavení používají, například košík šišek – to aby se dílo vydařilo. Nebo se kov dobře promíchá dlouhými smrkovými tyčemi. Dělníci ve stříbřitých ohnivzdorných kombinézách berou do ruky náčiní. Krátce před začátkem odlévání se modlí zvonaři za zdar celého svého díla. Někdo se chápe obrovské naběračky na odebrání prvního kovu ... „Magie“ lití začíná. Jako žhnoucí láva ze sopky vyrazí roztavená slitina připravenými stružkami a postupně plní formu zahrabanou v zemi, kde vyplní kapalným kovem prostor zvonu. Teprve o několik dnů až týdnů (podle velikosti zvonu) později mohou být části pomalu chladnoucí formy vyzvednuty ze země, může být odstraněn plášť a jádro zvonu a může být vyzkoušen jeho dobrý zvuk. Tón i barvu hlasu zvonu ovlivňuje i pomalé chladnutí zvonu po odlití. Při chladnutí působí chemické a fysikální zákony a zvonaři vždy dodávají, že to nechávají i na Pánu Bohu. Zvon se po vyzvednutí z jámy v zemi očistí a ověří se jeho tón, zda se shoduje s výpočtem, který byl na začátku všech prací. Proto se zvon po odlití zkouší ladičkami. Již hotový odlitý zvon nemůže být dodatečně dolaďován. A proto do chvíle, než zvonař vyzkouší zvuk zvonu a obhlédne, je-li bez kazu, žije v napětí, zda se dílo zdařilo. Závady na zvonu jsou nevratné a takový zvon je nutné přelít. To znamená roztavit a znovu opakovat veškerou práci. Pokud je zvon dobrý, zbývá ještě zhotovit „na míru ušité“ příslušenství zvonu, tj. ukout srdce zvonu a zhotovit zvonovou stolici z oceli nebo dubového dřeva. Na zvonu má být uvedeno, kde a kdy byl odlit, místo zavěšení a autor zvonu. Každý zvon by také měl mít značku zvonařství, které ho zhotovovalo. Například Zvonařství Manoušek má tyto znaky: malý zvonek – Manoušek starší –, klíče sv. Petra – Manoušek Petr – a kytičku měla Květoslava Manoušková. To, co je výše popsáno, vypadá tak trochu jako alchymie nebo kouzelnictví. Výsledkem však je nezaměnitelný charakter zvonu nejen z hlediska kampanologického (campana, lat. zvon, kampanologie, nauka o zvonech), ale také výtvarného a sochařského. Oproti minulosti se zásadně změnily možnosti manipulace s hotovými zvony. Dnes můžeme zvony velkých rozměrů a hmotností převážet a vyzvedávat na místo určení snadno, zatímco dříve musel zvonař pracovat a odlévat zvony přímo pod věží, na kterou měl být zvon zavěšen.

Na závěr už může nastat obřad svěcení zvonů, kdy si můžeme nový zvon prohlédnout i my nezvonaři před vyzvednutím zvonu na zvonici dole na zemi a poťukáním vyzkoušet

jeho hlas. Zvon se po vyzvednutí schová za okna zvonic a do věží a vidí ho jen zvoníci a příležitostní návštěvníci. Slyší ho však všichni lidé v celém okolí. Pokud jste byli někdy svědky vyzvánění většího počtu zvonů, viděli jste, co je to za námahu pro zvoníky. Než zvoníci rozezní například ve věži chrámu Sv. Víta zvon Zikmund, který je nejtěžším a nejpomaleji zvonícím zvonem u nás, trvá to půl minuty. Odbíjí pak v rytmu 35 úderů za minutu. Desetiminutové zvonění převedené na vydanou energii lze přirovnat k přeházení hromady písku. Je to nádherný okamžik, kdy všechny zvony bijí a Vaše smysly vnímají zvuk, který hrozí, že se Vám rozskočí hlava. Po pokynu k zastavení zvonů se ještě několik minut zvoníci vznášejí na lanech sem a tam nahoru a dolů. Po posledním úderu srdce zvonu posloucháme, jak hluboké, fascinující, „buddhistické“ óóóóhhhhmmmm … odchází pomalu do ticha. Čím více toho v dnešní moderní době o zvonařské technologii víme, tím větší máme úctu před mistrovstvím starých zvonařů, kteří pracovali v jiných dobách a za jiných, určitě těžších podmínek.

A na závěr opět něco z pověstí a pověr, které se ke zvonům váží. Při odlévání zvonu nesměl nikdo zalhat a zvonovina na výrobu zvonu nesměla být kradená. Zvony by prý provinilce prozradily svým hlasem a on by za to zaplatil životem. Kdo sáhne na zvony v případě války, prohraje ji, což se u nás na evropském kontinentu potvrdilo v obou světových válkách. Vedle létajících zvonů se velká část pověstí zajímá o zvuk zvonů, který je každému zvonu dán, a je ho slyšet do veliké dálky. Jedna z nejrozšířenějších pověstí o zvonech vypráví, že zvon vyhrabala ze země prasnice a pasačka vepřů k tomu zavolala sedláky, kteří zvon pak odnesli na věž. Proto mnohé zvony volají: „Sviňa, sviňa,“ nebo „Sviňa mňa vyryla, děvče mě našlo.“ Tato pověst může mít reálný základ v tom, že se po odlití skutečně zvon vytahuje ze země, z jámy, v které byl odlit. Někteří lidé slyší v hlasech zvonů celé věty. Umíráčky volají: „Umřel jsem , živ nejsem,“ „Už umřel,“ nebo „Už je tam“ a podobně. Chudým lidem zvoní: „Nic neměl, nic neměl,“ „Žebrák, žebrák.“ Bohatým zase zvoní, jak zaznělo i v pohádce Dařbuján a Pandrhola: „Pole, louky, dům,“ nebo třeba „Umřel nám bohatý, nechal nám dukáty.“ Pohřební zvonky také mohou volat: „Už ho nesou, už ho víckrát neponesou,“ nebo „Pán Bůh dal, zase vzal, však dobře udělal,“ „Šup tam s ním.“ Z toho je vidět, že hlasy zvonů mohou být někdy zlomyslné. Zvony, které vyzvánějí v poledne, často volají, co bude k obědu: „Bandasku bramborů,“ „Knedlíky se zelím,“ „Vepřo, zelo.“

Známá je prastará pověra zvonění na mraky, které mělo zahnat blížící se bouři. Tato pověra má kořeny ještě v pohanských dobách, kdy lidé věřili, že zlé démony lze odehnat hlukem. V Čechách zakázal zvonění na mraky císař Josef II, ale v některých vsích se provozovalo ještě dlouho potom.

Podobná pověra, související s hlasem zvonu, bylo zvonění proti epidemii moru. Dnešního člověka asi napadne – hle jak naivním způsobem se snažili lidé bojovat proti smrtelné nemoci. Na této pověře je však pozoruhodné, že mohla skutečně fungovat, neboť hlavními přenašeči moru byly blechy na krysách a ty, jak známo, před silným hlukem prchají. Kromě toho zvon vydává také ultrazvuky a ty, pokud jsou intenzivní, mohou dokonce zabíjet i bakterie.

K hlasu zvonu se vztahuje i jiná pověra. Kdo si uřízl kus provazu od zvonu, dokázal podojit každou krávu v okolí, kam až bylo slyšet hlas příslušného zvonu.

V Chroustově u Nymburka měl místní zvon tak silný hlas, že byl slyšet až do Prahy, a tak se místní lidé obávali, aby jim zvon Pražané nezáviděli. Proto založili vedle kostela rybník, nad nímž se jeho hlas ztrácel. Tato pověst zachycuje fakt, že doslyšnost zvonu závisí nejen na jeho umístění, ale také na směru větru či vlhkosti vzduchu. Toho si lidé povšimli a v některých obcích podle toho, kam až je slyšet hlas zvonu, odhadovali, jaké bude počasí.

V příštím pokračování si povíme o výtvarné a popisné výzdobě zvonů.

Přeji Vám hezké prožití májové doby.

Zdeněk Skalický

Foto

- Schéma zvonu

- Výroba falešného zvonu

- Odlévání

- Odlitý zvon

Tisková oprava

Při sazbě předešlé části vypadla důležitá věta, což změnilo smysl textu. Správné znění je toto:

„Ve světě byl do konce roku 2006 největším zvonem Maria Dolens, který má hmotnost 22,6 tuny a je zavěšen nad městem Rovereto v Itálii od konce 1. světové války jako protiválečné memento. Je odlit z kovů, které se nasbíraly a dovezly z celého světa. **Ke konci roku 2006 se stal největším zvonem Gotemba Bell v Japonsku, který váží 36 tun.** Zvon je vysoký 4,5 m, spodní průměr je 4 m a srdce váží 1500 kg. Tento zvon byl odlit nizozemským zvonařstvím Koninklijke Eisbouts v Astenu a je nejhlouběji znějícím zvonem na světě. Na jeho odlévání se podílel i český zvonař senior Manoušek.“

Čtenářům i autorovi se omlouváme.

Dva měsíce – dlouhá doba

A hodně se toho stane. V předminulém čísle jsme slíbili, že „budeme pozorovat, jak dlouho“ bude Portugalsko v prvořadé otázce dnešní doby vzdorovat tlaku na povolení potratů. Uplynuly dva měsíce, a lze s lítostí konstatovat, že Portugalsko prohrálo.

Postup byl úplně stejný, jako jinde. Snad si pamatujeme na únorové tamní referendum. Vatikánský rozhlas o něm vysílal už ve velkém předstihu 5. a pak opět 21. října 2006. Další zpráva byla vydána těsně před hlasováním, 7. února 2004. Myslím, že je velmi poučné si ji znovu přečíst:

„Výzva k bojkotu portugalského referenda

Brusel. 56 poslanců evropského parlamentu (poznamenejme, co ve zprávě nebylo: tento útvar má 786 poslanců!) vyzvalo Portugalce, aby odmítli referendum o liberalizaci interrupcí, plánované na neděli 11. února. Jak informoval předseda italského Hnutí pro život a člen Evropského parlamentu Carlo Casini, apel podepsali stejní poslanci, kteří hlasovali proti ničení embryí při výzkumech kmenových buněk. Portugalsko bylo dosud jednou ze zemí Evropy, v nichž liberalizace potratů neproběhla, podobně jako v Polsku, v Irsku nebo na Maltě.“

Ochránci pro život vyzývali k modlitbám. S ulehčením byly přijaty výsledky – referendum bylo pro malou účast neplatné. Vatikán hned 12. února radostně hlásil:

„Arcibiskup Ortiga k referendu o liberalizaci interrupcí

Lisabon. Církev v Portugalsku chce i nadále vyvíjet úsilí v osvěcování svědomí a učit úctě k lidskému životu. Ohlásil to předseda portugalského episkopátu po vyhlášení výsledků včerejšího referenda o netrestání interrupcí. K urnám se dostavilo přes 43 % z osmi milionů Portugalců oprávněných k hlasování. Referendum tak nedosáhlo na 50 % hranici, která byla podmínkou platnosti. Z výsledků vyplývá, že tentokrát přišli hlasovat především ti, kdo požadují naprostou beztrestnost abortů, téměř 60 % hlasujících.

Podobné referendum proběhlo v Portugalsku už před devíti lety. I tehdy ztroskotalo na nízké účasti, která jen málo překročila 30 % (32 %). Výsledek se ovšem významně lišil: malou většinou převažovaly hlasy odmítající liberalizaci zákonů o interrupci.

Arcibiskup Jorge Ortiga ve své nótě upozorňuje, že otázka potratů ve svých dramatických odstínech, nemůže být řešena v referendu. Vyžaduje dynamickou a celospolečenskou solidaritu s ženami a s rodinami. Předseda portugalské biskupské konference poděkoval také všem katolíkům, kteří se v minulých dnech spontánně a odvážně přičinili o pokojnou reflexi nad problémech a zaujali zodpovědná stanoviska. Bez ohledu na výsledky, tato společná iniciativa je důvodem k radosti. ‘Velmi děkuji vám všem, kdo jste se dokázali postavit za život a sloužit mu’ – napsal arcibiskup Ortiga. Poznamenal také, že to, co může být legální, nemusí být nutně zároveň morální. Církev plní své prorocké poslání, odsuzuje zlo, ale hříšníka přijímá s milosrdenstvím. – stojí v nótě arcibiskupa Ortigy k referendu o liberalizaci interrupcí.“

Teď ovšem přichází na řadu to rozhodující, schéma popsané v článku „Potraty táhnou světem … Jak je to možné?“ Dělá se to takto.

O Portugalsku jsme psali v Obrázku loni v č. 11, 7. 10. 2006; v příloze na s. 10 čteme: 94 % katolíků (praktikujících asi 50 %), 2 %

Podejte si inzerát

Ztratil jsem jednu jezdeckou botu. Druhou vlastním. Zn.: Prodám nebo koupím.

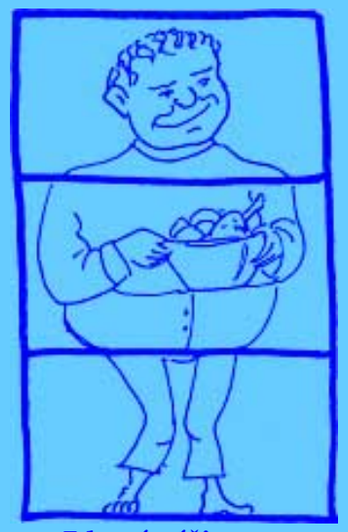

Zdravá výživa

„Laskavě tedy vemte na vědomí," končí lékař svou přednášku, „že třetina veškerých nemocí je zapříčiněna špatnou kuchyní! A dvě třetiny – kuchyní dobrou."

Generační problém

„Víš, co je zajímavé? Můj dědeček měl jako koníčka opravdu jízdu na koni a bál se automobilů.

Můj otec už miloval rychlou jízdu autem a bál se ještě létat v letadle.

A já vysloveně rád létám, ale už se zase bojím koní."

Miroslav Kloz
Ilustrace
br. Michal OFM

Evropa a dnešní úkoly

Benedikt XVI. přijal 24. března ve Vatikánu asi 500 účastníků Kongresu o hodnotách a perspektivách Evropy, který předtím pořádala Komise biskupských konferencí zemí EU (COMECE) u příležitosti 50. výročí podepsání tzv. Římských smluv, na nichž se zakládá EU.

Páni kardinálové,
ctihodní bratři v biskupské službě,
ctění poslanci,
vážení dámy a pánové!

Obzvláště mne těší, že se mohu s vámi v tak velkém počtu setkat na audienci, která se koná v předvečer 50. výročí podpisu Římských smluv, ke kterému došlo 25. 3. 1957. Byl to významný krok pro Evropu, která se po otřesu z 2. světové války rozhodla založit budoucnost míru a větší ekonomické i sociální prosperity, aniž by mazala či popírala různé národní identity. Zdravím Mons. Adrianus Herman van Luyn, biskupa z Rotterdamu, předsedu Komise episkopátů zemí EU, a děkuji mu za jeho zdvořilá úvodní slova. Zdravím další biskupy, vážené osobnosti a všechny účastníky kongresu o Evropě, který pořádá v těchto dnech COMECE.

Tento kontinent ušel od onoho březnového dne před 50. lety dlouhou cestu, která vedla ke spojení obou plic – Východu a Západu – svázaných společnými dějinami, ale svévolně oddělenými oponou nespravedlnosti. Ekonomická integrace podnítila také tu politickou, a započala dosud namáhavě pokračující hledání vhodné institucionální struktury Evropské unie, kterou dnes tvoří 27 zemí a která aspiruje na roli globálního činitele v dnešním světě.

V těchto letech vystoupil do popředí požadavek vytvořit zdravou rovnováhu ekonomické a sociální dimense, prostřednictvím politických aktivit schopných produkovat bohatství a zvětšovat soutěživost, aniž by bylo přehlíženo legitimní očekávání chudých a těch, co se ocitli na okraji společnosti. Z demografického hlediska je, bohužel, třeba konstatovat, že Evropa patrně vykročila na cestu, která by ji mohla zavést k odchodu z dějin. Může to – kromě ohrožení ekonomického růstu – vyvolat také enormní obtíže její sociální soudržnosti a způsobit nárůst nebezpečného individualismu, který je nevšímavý k budoucím důsledkům. Skoro by bylo možné si myslet, že evropský kontinent ztrácí důvěru ve vlastní budoucnost. Kromě toho, pokud jde např. o respektování životního prostředí nebo řádný přístup k přírodním a energetickým zdrojům, bývá solidarita s námahou uskutečňována nejen na mezinárodní rovině, ale i na té čistě národní. Samotný proces evropské unifikace nebývá sdílen bezvýhradně všemi, protože panuje dojem, že různé kapitoly evropského projektu byly „sepsány", aniž by byla brána v úvahu očekávání občanů.

Z toho všeho jasně plyne, že není možné myslet na budování „společného evropského domu" a přehlížet identitu, která je vlastní národům tohoto kontinentu. Jde totiž o dějinnou, kulturní a mravní identitu, která předchází tu zeměpisnou, ekonomickou či politickou; identitu, představující celek universálních hodnot, které křesťanství pomohlo vytvořit, čímž ve vztahu k Evropě převzalo roli nejen historického, ale i zakládajícího činitele. Tyto hodnoty, tvořící duši kontinentu, musí v Evropě třetího tisíciletí zůstat „kvasem" civilizace. Kdyby totiž měly zmizet, jak by potom „starý" kontinent mohl plnit funkci „kvasu" celého světa? Jak by mohly vlády Unie, chtějí-li se u příležitosti 50. výročí Římských smluv „přiblížit" svým občanům, vyloučit z evropské identity onen podstatný prvek, jakým je křesťanství, s nímž se obrovská většina z nich nepřestává ztotožňovat?

Copak není zarážející, že dnešní Evropa, která chce vystupovat jako společnost hodnot, stále častěji odmítá existenci hodnot universálních a absolutních? Nevede snad tato svérázná forma „apostase" od sebe samé – a to ještě dříve než od Boha – k pochybnostem o vlastní identitě? Ústí to pak do rozšířeného přesvědčení, že „zvažování dober" je jedinou cestou morálního rozlišování a že synonymem obecného dobra je kompromis. Může-li

však kompromis legitimně vyvážit různé jednostranné zájmy, mění se ve skutečnosti na obecné zlo, když s sebou nese dohody, které poškozují přirozenost člověka.

Společenství, které se vytváří bez respektu k autentické důstojnosti lidské bytosti, a zapomíná na to, že každá osoba je stvořena k obrazu Božímu, končí tím, že nepřináší dobro nikomu. To je důvodem, proč se ukazuje jako stále nezbytnější, aby se Evropa varovala onoho pragmatického, dnes široce rozšířeného postoje, kterým je systematicky ospravedlňován kompromis v otázkách podstatných lidských hodnot, jako by snad bylo nevyhnutelné přijímat domněle menší zlo. Tento pragmatismus, který se presentuje jako vyvážený a realistický, v zásadě takovým není právě proto, že popírá onu hodnotovou a ideovou dimensi, která je vlastní lidské přirozenosti. Pokud se pak k takovémuto pragmatismu přidají laicistické a relativistické tendence a proudy, vede to k tomu, že je křesťanům upíráno samotné právo zasahovat do veřejné diskuse anebo je přinejmenším jejich přínos diskvalifikován obviněním, že usilují o neoprávněná privilegia. Evropská unie, má-li být platným garantem právního státu a účinně prosazovat universální hodnoty, nemůže v tomto historickém období a tváří v tvář mnoha výzvám, které jej charakterizují, jasně neuznat jistotu existence trvalé a stabilní lidské přirozenosti, zdroje práv společných všem jednotlivcům, včetně těch, kteří ji popírají.

Drazí přátelé, vím, jak obtížná je pro křesťany neúnavná obrana této pravdy o člověku. Nepolevujte však a nenechte se odradit! Víte, že máte úkol přispívat s pomocí Boží k budování nové Evropy, realistické a nikoli cynické, bohaté na ideály a svobodné od naivních ilusí, inspirované trvalou a oživující pravdou Evangelia. Proto se aktivně účastněte veřejné diskuse na evropské úrovni, vědomi si toho, že je součástí i té národní, a připojte k této snaze i účinné kulturní působení. Neustupujte před logikou samoúčelné moci! Kéž je vám stálým podnětem a podporou Kristova výstraha: ztratí-li sůl svou chuť, nehodí se k ničemu jinému než k tomu, aby byla zahozena a pošlapána (srov. Mt 5, 13). Pán ať dá plodnost veškerému vašemu úsilí a pomáhá vám uznávat a cenit si positivních elementů přítomných v dnešní civilizaci, ale přitom odvážně odmítat všechno to, co odporuje důstojnosti člověka.

Jsem si jist, že Pán nepřestává žehnat velkodušnému úsilí těch, kteří se v duchu služby podílejí na budování společného evropského domu, kde každý kulturní, sociální a politický vklad bude směřovat k obecnému dobru. Vám, kteří jste zapojeni různými způsoby do tohoto důležitého lidského a evangelního nasazení, vyjadřuji svou podporu a své nejsrdečnější povzbuzení. Ujišťuji vás zejména svou vzpomínkou v modlitbě, vzývám mateřskou ochranu Marie, Matky Vtěleného Slova a ze srdce uděluji vám, vašim rodinám a společenstvím své vroucí požehnání!

Přeložil Milan Glaser

Restituce církevního majetku – na pořadu dne?

Dříve než se zamyslíme nad možnými způsoby provedení majetkového narovnání, dovolte mi, vážení a milí čtenáři Obrázku libereckých farností, poukázat na rozsah majetkových křivd způsobených církvím a náboženským společnostem v době nesvobody. Nemohu si neodpustit ironickou poznámku, že vyvlastňování církevního majetku v době komunistického režimu bylo živoucím příkladem marxistického pohrdání právem. Právo bylo na zákon povýšenou vůlí „vládnoucí třídy“. Komunistický režim si proto nedělal s právními otázkami příliš starostí a často se nesnažil vyvolat ani zdání legality procesu vyvlastňování. Církvím a náboženským společnostem byl proto majetek odebrán nejen v rozporu s garancí vlastnického práva obvyklou v demokratické společnosti, nýbrž i v rozporu s tehdejšími ústavními předpisy. Často nebyly respektovány ani předpisy upravujícími samotné vyvlastnění.

Například zákon č. 142/1947 Sb., o revisi první pozemkové reformy, byl sice přijat v roce 1947, zábor pozemků byl zahájen těsně před únorem 1948, značná část majetku však byla na stát převedena až po 25. únoru 1948. Nicméně v rozporu s § 7 odst. 1 tohoto zákona nebyla za vyvlastněný majetek nikdy poskytnuta finanční náhrada. Mnohé pozemky byly vyvlastněny i bez provedení záboru.

2. Zpráva byla poslána br. Cherubinem, ale má jiný význam, než se zdá. Zastánce teorie *jinovýznamnosti* možno rozdělit do dvou skupin:

a) **geografisté** – tvrdili, že nedaleko Moravské Třebové je jakási obec, která se jmenuje také Rochlice, a tam má nyní Cherubin působit; v té souvislosti poněkud nepatřičné spojení *vracím se* bylo vyloženo jako jazyková neobratnost česky píšícího Poláka;

b) **alegoristé** – tvrdili, že zprávu nelze chápat doslovně, nýbrž jen přeneseně, alegoricky; Cherubin se do Rochlice nepřestěhuje fysicky, ale bude zde přítomen (vrací se!) ve svých idejích, v díle, které uskutečnil, v srdcích svých věrných.

3. Zpráva o posledním návratu. Třetí úvaha byla poněkud smutnější. Autoři soudili, že se br. Cherubinovi v novém působišti přitížilo a vyjadřuje svoji vůli následně spočinout v bývalé farnosti („vracím se do Rochlice“).

II. Úvahy těch, kdo zprávu přijali

Lidé, kteří zprávu přijali, se ve svých dalších myšlenkách ubírali dvěma odlišnými směry:

1. Úvahy analyzující příčinu. Příčinou je buď a) **šílenství představených**, nebo b) **šílenství nových farníků** br. Cherubina v Moravské Třebové. Přívrženci první teorie telefonovali do Prahy br. Antonínovi, který tam zastává významný úřad, aby vydal závazné stanovisko; zastánci druhé teze volali do Moravské Třebové svým přátelům, aby svědčili o tom, co se tam děje.

2. Úvahy analyzující důsledky se omezily především na to, jak po návratu do Rochlice bude Cherubin zapojen do zdejší duchovní správy:

a) **Lukáš bude farářem**, Cherubin farním vikářem;

b) **Cherubin bude farářem**, Lukáš farním vikářem. Autoři obou teorií ihned volali br. Lukášovi; ve druhém případě ovšem takový telefonát vyzněl spíše jako *gratulace k sesazení*.

Odpovědi se Rochličané zprvu nedočkali. Nejistota rostla; davy bratří a sester se srocovaly před farním chrámem v Rochlici i před filiálním kostelem v Hanychově. Někteří drželi transparenty, jiní vzrušeně debatovali lomíce rukama. Tu se ujal slova nejmladší bratr nejstaršího ministranta. Rázným gestem (však je inženýr a manažer) vzrušené shromáždění uklidnil a pravil: „Bratři a sestry, nebylo by správné, abychom činili ukvapené závěry! Podívejme se, co k té věci říká Církev! Jedním z největších objevů, který dala Církev Evropě, je – kalendář! Hleďte!“ Zraky všech bratří a sester se otočily ke kalendáři. Spočinuly u Květné neděle. A tam stálo:

1. duben – April 1

Toho večera na dvě stě mužů a žen uvěřilo, že církevní představení nezešíleli, a ve svém srdci přijali, že br. Cherubin je *extrémní šibal*.

Jan Voženílek

Budoucí zeť

„Jaký je ten tvůj budoucí zeť? ptají se před svatbou známí.

„Ujde to. Má jedinou chybu. Neumí hrát hazardní hry.“

„Ale to je snad přednost, ne?“

„Bohužel – chyba. On to totiž neví.“

Analýza pastoračních důsledků jedné SMS (včetně postmodernistické dekonstrukce jejího textu)

Anotace
Předložená esej shrnuje pastorační důsledky konkrétní SMS v prostoru litoměřické diecéze. Jsou ukázány různé možnosti dekonstrukce a interpretace textu; nastiňují se dopady takových textů na život věřících. V závěru jsou ukázána nadějná východiska pro aktuální pastorační praxi.

Klíčová slova
SMS, analogie, interpretace, dekonstrukce, farnost, představený, metody řízení, bratr Cherubin.

Úvod: analýza situace

V úvodu popišme některá fakta nezbytně důležitá pro pochopení celého případu. V posledním (relativně krátkém) období se mnohokrát změnili duchovní správcové farnosti Liberec-Rochlice. Když v roce 2003 odešel z Rochlice do Uherského Hradiště br. Antonín, stal se jeho nástupcem br. Bartoloměj. Ten však byl po roce vystřídán br. Cherubinem, který pobyl v Rochlici asi rok a půl; nyní působí v Moravské Třebové. Následoval br. Peter, jenž po půlročním působení odešel do Prahy; na místě administrátora farnosti byl nahrazen svým dosavadním farním vikářem, br. Lukášem. Lukáš je tedy rochlickým administrátorem od 1. března 2007; právě s Lukášem prožívala rochlická farnost druhou část postní doby – přípravu na velikonoce, s ním vstoupila liturgií Květné neděle do obřadů Svatého týdne.

Právě na Květnou neděli se stala událost, která – jemně řečeno – *velmi překvapila* asi dvacítku rochlických farníků. Kolem poledne, v čase rodinných obědů, přišla na jejich telefony stručná, ale závažná textová zpráva. Byla odeslána z telefonního čísla br. Cherubina. Text zněl:

VRACIM SE DO ROCHLICE. CHERUBIN

Co to má znamenat? Co se to v naší církvi děje? Kněz se vrací do farnosti, z níž sotva před půl rokem odešel? – takto a podobně se Rochličané divili. Jak celou věc vysvětlit? Ukažme, jakým úvahám se toho odpoledne věnovali. Všechna vysvětlení SMS bylo možno rozdělit do dvou skupin:

I. Úvahy těch, kdo zprávu odmítli
II. Úvahy těch, kdo zprávu přijali

I. Úvahy těch, kdo zprávu odmítli

Odmítači zprávy tvrdili, že není možné – neboť to odporuje rozumu –, aby se br. Cherubin vrátil do Liberce. Jak však zprávu vyložit? Objevilo se několik návrhů:

1. Zpráva je podvrh. Buď:

a) **podvrh jednoduchý** – někdo si zlovolně „vypůjčil“ Cherubinův telefon a zprávy v nestřeženém okamžiku poslal;

b) **podvrh komplikovaný** – zpráva byla poslána odjinud a číslo odesílatele bylo fingováno; k tomu je potřeba spolupráce provozovatele mobilní sítě – svoji roli snad tedy sehrály zájmy nějakých solventních nepřátel rochlické farnosti; pravověrný katolík se přitom ptá: a co zednáři?

A nyní bychom mohli začít vypočítávat další a další právní předpisy, jimiž komunistický zákonodárce majetek církví vyvlastnil, zejména zákon č. 46/1948 Sb., o nové pozemkové reformě. Vždy se tak stalo bez poskytnutí náhrady. Vyvlastnění zákonem ovšem nebylo jediným nástrojem komunistické zlovůle. Například majetek Katolické charity byl převeden na stát na základě pouhého usnesení vlády.

Zcela specifické bylo zneužití tehdejších náboženských fondů, později Náboženské matice. Poté, co byli během jediné noci řeholníci a řeholnice svezeni do tzv. internačních klášterů, byla Náboženská matice pověřena správou majetku řeholních řádů a kongregací. V rozporu se svým posláním tato Náboženská matice majetek řeholních řádů a kongregací bezúplatně převáděla na stát nebo různé státní organizace.

A v neposlední řadě byly pro potřeby vyvlastňování majetku církví a náboženských společností používány i nejrůznější formy nátlaku na církevní představitele, aby církevní majetek darovali státu.

Rozsah škody, kterou komunistický stát těmito nespravedlivými akty způsobil se jen velmi těžko vyjadřuje konkrétní peněžitou sumou. Církve často vlastnily historické objekty, jejichž hodnotu nejsme obvyklými účetními postupy schopni vyčíslit. Jen církvi římskokatolické byl odňat majetek v rozsahu asi 130 000 položek v katastru nemovitostí. Rozsah poškození dalších církví je menší, nikoliv ale nepodstatný. Vnitřní zadluženost majetku, do kterého stát nijak neinvestoval často ani na jeho běžnou údržbu, zmiňuji již jen na okraj. I tuto položku je třeba započíst do celkově způsobené škody.

Vážení a milí čtenáři Obrázku, rád bych vás již seznámil s návrhy na možný postup nápravy majetkových křivd způsobených církvím v době nesvobody. Dovolte mi ale ještě vyvrátit jednu námitku dříve než zazní. *Velká část majetku již byla církvím vrácena* – tak zní argument odpůrců hledání konsensu na dalším řešení. Ano, skutečně, část majetku již byla církvím vrácena ať již tzv. exekutivní cestou v roce 1996 – 1998 anebo výčtovými zákony v letech 1990 a 1991. Těmito výčtovými zákony bylo navráceno asi 170 objektů řeholním řádům a kongregacím a dva objekty arcibiskupství olomouckému. Navráceny byly budovy klášterů, hlavní zdroj jejich obživy – hospodářské pozemky – nikoliv. I po těchto částečných restitucích zůstaly církve odříznuty od zdroje své obživy. To byl ostatně cíl komunistického režimu: ponechat církvím budovy kostelů a modliteben, po hospodářské stránce je však učinit zcela závislými na státu. Na okraj proto připomínám, že současný model financování církví a náboženských společností ze státního rozpočtu byl církvím vnucen komunistickým zákonodárcem jednak jako určitá kompenzace za ukradený majetek, jednak jako účinný způsob podrobení církví státu.

Shrnuto a podrženo: 17 let po pádu komunismu nadále přetrvává stav komunistickým režimem protiprávně založený. Musíme se zeptat: *Cui bono?* Komu tento stav svědčí? Komu prospívá?

Církvím ne, ty pociťují – celkem oprávněně – že jim byla způsobena značná morální i majetková křivda, o to horší, že ji právní řád nebyl schopen během více než 15 let vyřešit.

Ironií je, že tento stav neprospívá ani obcím, na jejichž území se církvím odňatý majetek nachází. Stížnosti obcí na pověstný blokační paragraf zákona o půdě jsou známé. A tak se nacházíme v začarovaném kruhu. „Majetek, jehož původním vlastníkem byly církve, náboženské řády a kongregace, nelze převádět do vlastnictví jiným osobám do přijetí zákonů o tomto majetku.“ Smyslem právě ocitovaného ustanovení zákona o půdě je ochránit okruh majetku, jehož původními vlastníky byly církve a náboženské společnosti, řeholní řády a kongregace, a zamezit disposicím s tímto majetkem, a to až do doby přijetí zákonů o tomto majetku. Přijetí § 29 zákona o půdě bylo v 90. letech logickým krokem, neboť byl chápán jako přechodné ustanovení. Jeho účinnost v současné době však již způsobuje mnohé praktické problémy.

Ustanovení § 29 pozemkového zákona se totiž vztahuje i na obce, do jejichž vlastnictví byla převedena část církvím vyvlastněného majetku. „Blokace“ tohoto majetků způsobuje obcím závažné problémy: V některých je téměř znemožněna individuální bytová i

podnikatelská výstavba. Důsledkem tohoto stavu je jednak odliv investorů z takto postižených obcí, jednak také nemožnost získat pro stavební aktivity obcí prostředky z dotačních titulů českých či evropských z důvodu nejasných vlastnických vztahů. Dalším důsledkem blokování majetku je pak i upadající technický stav nemovitostí – z důvodu majetkové nejistoty není nikdo ochotný investovat do údržby nemovitostí.

Tento stav je neudržitelný. Nejlepším důkazem tohoto tvrzení je skutečnost, že sám stát i obce v praxi ustanovení blokačního paragrafu obcházejí. Ministerstvo kultury má poznatky o způsobech, jakými k obcházení tohoto ustanovení dochází. Blokovaný majetek je například formou jeho pronájmu přenechán k investiční výstavbě. V duchu všech již vydaných restitučních zákonů se však zastavěný pozemek stává do budoucna nerestituovatelným.

Možná řešení

Ve věci nápravy některých majetkových křivd způsobených církvím a náboženským společnostem v době nesvobody přicházejí v úvahu následující možnosti řešení:

a) naturální restituce formou tzv. *obecného restitučního zákona*,

b) naturální restituce formou tzv. *výčtového zákona*,

c) poskytnutí *finanční náhrady* za nevydaný majetek.

Podstatou vydání majetku formou *obecného restitučního zákona* je stanovení podmínek, za kterých se bude majetek vydávat, a určení lhůty pro přihlášení nároků. Nemovitosti, které se vydávají, nejsou určeny konkrétně (tj. číslem parcely, číslem popisným apod.), ale obecně, druhově, na základě splnění vymezených znaků. Toto obecné positivní vymezení se zároveň doplní vymezením negativním, jakým je např. ustanovení, že pozemek nelze vydat v případě, že byl zastavěn.

Obecným restitučním zákonem byl např. zákon č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku. Ten stanovil postup restituce majetku občanů ČSFR, jejichž půda a stavby, patřící k původní zemědělské usedlosti, přešly na stát nebo na jiné právnické osoby v době od 25. února 1948 do 1. ledna 1990 způsobem, který zákon blíže specifikoval.

Obecný restituční zákon jako způsob nápravy majetkových křivd způsobených církvím byl navržen již počátkem 90. let. Návrh zákona nakonec těsně neprošel hlasováním ve slovenské části Sněmovny národů Federálního shromáždění.

Podstatou *výčtové metody* je přesný výčet vydávaných položek s určením jejich nabyvatelů. Touto metodou byly vydány některé položky již v letech 1991 a 1992.

Český úřad zeměměřičský a katastrální označil metodu výčtového zákona za naprosto nereálnou a nesplnitelnou. Poukazuje jednak na negativní historickou zkušenost se zákonem č. 298/1990 Sb. – medializovaný případ restaurační budovy Národního divadla nebyl zdaleka jediným přehmatem. Tímto zákonem došlo k přechodu vlastnictví toliko ke zhruba čtyřem stovkám položek v katastru nemovitostí. Je vyloučené, aby se v zákoně, který by výčtovou metodou vydával tisíce položek, opět nevyskytly nesprávnosti, chyby, omyly a záměny. S ohledem na délku legislativního procesu se také může stát, že v okamžiku nabytí účinnosti takového zákona nebudou některé jím vydávané nemovitosti vůbec právně existovat, nebo že jejich označení nebude odpovídat aktuálnímu stavu. Důvodem je neustálá aktualizace a obnova katastru, slučování parcel, změna tvaru jejich hranic a přečíslování. Zaručit „znehybnění“ údajů v katastru u dotčených nemovitostí až do okamžiku nabytí účinnosti zákona je praktický nemožné.

Další možností majetkového narovnání mezi státem a církvemi je poskytnutí finanční náhrady. Ke stanovení výše finanční náhrady je možné dospět jedině na základě politické dohody a dohody mezi státem a církvemi. Církve odhadují hodnotu majetkových křivd na 75 – 100 miliard Kč. Při stanovení výše náhrady je třeba brát v úvahu i již zmíněnou vysokou vnitřní zadluženost majetku.

Výše finanční náhrady však není jediným parametrem, který se může stát předmětem politického sporu. Je třeba nalézt shodu i na formě výplaty finanční náhrady. Otázek, které se vyrojí, je bezpočet:

Znáš Písmo svaté?

Tajenka byla ze Sk 4, 32: „Obec věřících měla jedno srdce a jednu duši. Nikdo neříkal o ničem ze svého majetku, že je to **jeho vlastní, ale měli všechno společné.“** Ve v. 34n. čteme dále: „A tak nikdo u nich nežil v nouzi. Kdo měli totiž pole nebo dům, prodávali je a peníze za to stržené přinášeli a kladli apoštolům k nohám. Z toho se pak rozdělovalo každému, jak kdo potřeboval.“

Tento způsob života se v církvi udržuje v řeholích. Na socialisty, ale i na některé katolíky tak působí, že jej chtějí zavést všude. Jdou na to ale ze špatného konce. Chtít rozdat své jmění je nadpřirozená, Bohem darovaná milost, není to dáno každému. Už ve Sk 12, 12 čteme, že Marie, matka evangelisty sv. Marka, si stále držela svůj velký dům (byl to dům, kde se slavila Poslední večeře a kde se sešli apoštolové po Nanebevstoupení Páně). Nelze nijak zařídit, aby všichni občané odevzdali jim určenému člověku nebo útvaru svůj majetek.

Socialisté však ve svých utopiích lidem jejich majetek, často velmi nenápadně, berou a nakládají s ním podle svých názorů, všelijak jej přerozdělují a pasují se do citované role apoštolů. Sní sen o vytvoření nějakého jiného člověka, nebezpečný sen o nebeském království na zemi. Jim platí Pánova slova: „nebeské království trpí násilí a násilníci je uchvacují.“ Berou lidem nejen majetek, ale i svobodu. Pán Ježíš dal bohatému muži (Mt 19 a par.) pouze radu, aby majetek rozdal, chce-li; a (velmi) zarmoucen potom odešel ten muž – není řečeno, že by se Pán Ježíš proto trápil, natož aby toho muže přesvědčoval, že má majetek odevzdat.

O 7. neděli velikonoční uslyšíme, jak se Pán Ježíš, jako člověk, modlí k Bohu: „ať všichni jsou jedno.“ A o týden dál, při vigilii Slavnosti Seslání Ducha svatého, uslyšíme opět: „Všichni jsou jeden lid a mají jeden jazyk.“ A Bůh ... (dokončení v tajence).

Otázka zní: Kde se v Písmu svatém obě situace nacházejí a čím se liší.

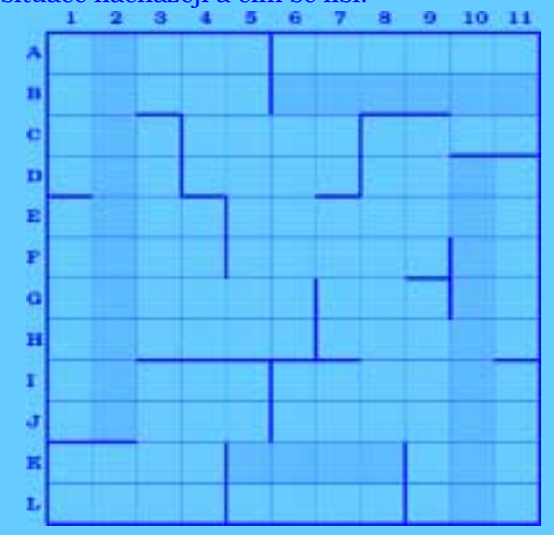

VODOROVNĚ: A. Shromáždění lidí, kteří se sjeli; dopravní prostředek v lyžařských centrech. - B. Kniha povídek Josefa Čapka; 3. díl tajenky. - C. Zkratka palestinské organizace s násilnými rysy; někdejší hrad na místě dn. Mělníka; první muž lidského pokolení. - D. Bývalá komunistická část Německa; zásobník na obilí; přírodní areál zřizovaný u zámků. - E. Útok; rybí přeplávka. - F. Spojovací zákop v posiční válce; jámy poskytující kryt; základní organizace (zkr.). - G. Stolice novorozence; prkenný strop (nář.); iniciály poslance KDU-ČSL za kraj Pardubický. - H. Trkáním připravit o život; vymyšlený tvor prý žijící v Himálaji. - I. Objímka na násadu; zbavit krytu. - J. Ženské jméno – v českém občanském kalendáři 17. 6.; písmo užívané ve 13. – 15. stol.. - K. Tisíc gramů; 4. díl tajenky; binární číslice. - L. Tělo zesnulého (kniž.); plavecký styl; pobídka.

SVISLE: 1. Savec s chobotem a kly; výtvarné zobrazení Panny Marie; iniciály pana kostelníka zde na arciděkanství. - 2. 1. díl tajenky; příslušník irského národa. - 3. Hebrejsky Bůh; vlajka; bledě fialová. - 4. Zdrhovadlo; slovo utvořené dle cizí předlohy; Henoch (Gn 4, 17) podle kralického překladu. - 5. Do šířky; hudba výrazného synkopického rytmu. - 6. Postupně spolknout; tamten. - 7. Zkratkový název pro kovoprůmysl; pevná obuv; ve svém rodišti. - 8. Římskými číslicemi 99; člověk stižený mrtvicí. - 9. Iniciály sbormistra libereckého Chrámového sboru; shluky (lidí); odpad z obilí. - 10. Domácky Ulrika; 2. díl tajenky. - 11. Rozlišovací významový rys (lingv. – lingvisticky, tj. jazykově); někdo blíže neurčený; tahle.

Pomůcka: apoplektik, kalk, Lelio, Pšov.

Ladislav Martinča

determinovány jen prostředím a genetickým kódem, jak je tomu u zvířat, pak by nebylo možno mluvit nejen o svobodě naší vůle, ale ani o usuzování našeho rozumu.

Člověk jako druh, ale i každý lidský jedinec, je stejně jako každé zvíře stvořen Bohem. Ovšem mezi zvířetem a člověkem je právě onen nekonečný rozdíl, daný lidským rozumem a vůlí, které nemohou vzniknout žádnou evolucí. Jinak řečeno, je zde nekonečný skok.

Je jistě pravda, že naše myšlení i skutky jsou do určité míry ovlivňovány prostředím i naší genetickou výbavou, kterou jsme částečně zdědili po předcích, ale právě tato míra je při hodnocení poznání a rozhodování posuzována třeba soudy. Pokud by mezi člověkem a zvířetem byl jen kvantitativní rozdíl, ztratilo by soudnictví svůj význam – jak se ostatně dnes i částečně děje.

6. Šest měst poskytujících ochranu těm, kteří někoho neúmyslně zabili, se jmenovalo útočištná města (4 Mojž 35, 6.11 – 15). Tři jsou jmenována v 5 Mojž 4, 43, všech šest v Joz 20, 7n.

7. Askese, z řec. ἡ ἄσκησις, -εως, znamená cvičení, v křesťanství se jím rozumí cvičení ducha, úsilí o mravní dokonalost.

8. Dvě zajímavosti od otce socialistického pokroku pana Engelse:

„Práce je první základní podmínkou všeho lidského života, a to v takové míře, že v jistém smyslu musíme říci: práce dokonce vytvořila člověka. Před mnoha statisíci lety, v určitém, dosud pevně nezjištěném úseku tohoto údobí vývoje země, které geologové nazývají třetihorní (nejspíše před jeho koncem), žil kdesi v horkém pásmu – patrně na rozlehlé pevnině potopené dnes na dně Indického oceánu – rod lidem podobných opic, který byl na vysokém stupni vývoje. Darwin nám podal přibližný popis těchto našich předků. Byli po celém těle zarostlí, měli vousy a špičaté uši a žili ve smečkách na stromech. Tyto opice počaly si odvykat užívání rukou při chůzi po zemi a chodily stále vzpřímeněji, patrně v důsledku svého způsobu života, neboť při šplhání mají ruce jinou funkci než nohy. Tak byl učiněn rozhodující krok pro přechod od opice k člověku“ (Bedřich Engels, Podíl práce na polidštění opice, Praha 1949, str. 7).

„Jak již bylo řečeno, byli naši opičí předkové družní; zřejmě nelze odvodit člověka, nejdružnějšího ze všech živočichů, od nedružného nejbližšího předka. Ovládnutí přírody, počínající vypěstěním ruky, prací, rozšiřovalo každým novým pokrokem obzor člověka. Na předmětech v přírodě objevoval stále nové, dosud neznámé vlastnosti. Na druhé straně přispíval vývoj práce nutně k tomu, že sbližoval členy společnosti, ježto zmnožoval případy vzájemné podpory a společné činnosti a budil vědomí užitečnosti této součinnosti pro každého jednotlivce. Zkrátka, tvořící se lidé došli až k tomu, že si měli navzájem co říci. Potřeba si vytvořila orgán: Nevyvinutý hrtan opice se pomalu ale jistě přetvořoval, modulací pro stále vyšší modulaci, a orgány úst se učily postupně vyslovovat jednu artikulovanou hlásku za druhou. Že tento výklad vzniku řeči z práce a prací je jedině správný, dokazuje srovnání se zvířaty.“ (tamtéž s. 10 a 11).

Jan Horník k tomu ve své studii (Třídní revoluce: Evoluční přechod do pracovního ráje) uvádí mj.: „V údivu nad pracovitými končetinami způsobila potřeba sdružování opic vytvoření družstevních orgánů, ve kterých si mohli družstevníci pokecat a poté se konečně dát do sepisování pokrokových brožur, aby se prací v pracovních táborech mohl osvobodit celý člověk (ne jen jeho pět prstů). Socialistických brožurek se vyrojilo takové množství, že se podařilo zblbnout tolik lidu, že místo příjemného otrockého lenošení nastal komunistický pracovní ráj. A protože je práce a s ní spojená pracovitost typickým projevem, ba přímo základem socialismu (a tudíž i pokroku), je socialistických mouder po dvou stoletích pokrokového badání skutečně neuvěřitelné množství. Lenoch by si až pomyslel, že místo ukazováčků musejí mít potomci marxistických teoretiků evolučně vyvinuté alespoň primitivní tužky.“

Engelsovy nesmysly patří v dnešní době snad už jen do projevů poslanců KSČM, v Obrázku do Libereckého úsměvu. Čtenáře, kterého by stručnost výkladu neuspokojila, odkazujeme na celou Horníkovu studii na http://www.distance.cz/ieindex2.htm, roč. 4, č. 1, 2001.

9. Země, ve které žil Job se jmenovala Hus (Job 1, 1).

10. Pojem Církev bojující zahrnuje křesťany zde na zemi, Církev trpící ty, kdo jsou v očistci, do Církve vítězné patří svatí v nebi.

P. Ing. Antonín Sedlák a kol.

- Bude se jednat o jednorázovou výplatu nebo postupné splácení?

- V případě postupného splácení: jaká bude výše splátek, frekvence splácení, délka splácení.

- Komu se náhrada vydá? Vytvoří se určitý fond, který bude peníze rozdělovat církvím podle předem dohodnutého klíče? Nebo obdrží náhradu přímo církve?

- Jakým způsobem se zaručí neodvolatelnost nastavení parametrů finanční náhrady ze strany státu? A na druhé straně: jakým způsobem se zajistí, aby se církve trvale zřekly svých restitučních nároků vůči majetku, který bude takto nahrazen?

Jak ukazují tyto otázky i výše nastíněný úvod do problému, variant i jednotlivostí k diskusi je nepřeberné množství. Ochota k jednání nechybí ani na straně státu ani na straně církví a náboženských společností. Z jednání s nimi ostatně již nyní vyplývá několik závěrů:

- Panuje shoda na kombinaci metody finanční náhrady a naturální restituce formou obecného restitučního zákona.

- Řeholní řády a kongregace Římskokatolické církve požadují naturální restituci majetku, a to zejména s ohledem na jejich poslání. Fysická práce a spravování hospodářských pozemků je v případě některých řeholních řádů podstatným prvkem jejich spirituality. V některých objektech, které byly vráceny formou výčtových zákonů z let 1990 a 1991 byly zřízeny církevní školy a školská zařízení, nemocnice, zařízení sociální péče atd. Hlavní zdroj pro udržování těchto budov – hospodářské pozemky – však vrácen nebyl.

- Diecéze Římskokatolické církve a ostatní církve a náboženské společnosti upřednostňují finanční náhradu před naturální restitucí.

Ministerstvo kultury doporučuje zvolit model majetkového narovnání mezi státem a církvemi v duchu výsledků vyplývajících z dosavadních jednání s nimi. **To znamená nápravu křivd formou finanční náhrady; řeholním řádům a kongregacím pak umožnit naturální restituci formou obecného restitučního zákona**.

Jako každé řešení, má i toto mnohá negativa. Cílem tohoto příspěvku nebylo hodnocení způsobů restituce církevního majetku, ale popis současného stavu. Jednání jsou teprve na začátku. V květnu zřídí vláda svoji komisi, která by měla jednání s církvemi koordinovat a připravit konkrétní výstupy pro přípravu legislativního řešení. Překážek na cestě k řešení bude ještě velmi mnoho; doufejme, že v současné politické representaci převládne rozum a ochota tento dlouhodobý problém jednou provždy vyřešit.

Mgr. Jakub Kříž, odbor církví MK ČR

Foto

- Františkánský klášter v Hájku u Prahy byl zdevastovaný sice vydán, lesík okolo však nikoliv

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti

1. Kdo komu řekl: „Nebudu sloužit!“?

a) Apoštol Petr u Césareje Filipovy – Pánu Ježíši.

b) Lucifer a andělé při svém pádu – Bohu.

c) Sv. Pavel u Damašku – sv. Dominikovi.

2. Proč říkáme, že těžký hřích je hříchem smrtelným?

a) Protože jím ztrácíme nárok na nebe a odsuzujeme se k věčné záhubě v pekle. Odpuštění můžeme získat ve svátosti smíření s Bohem.

b) Protože pak se už nikdy nemůžeme dostat do nebe.

c) Protože po něm každý člověk hned umře.

3. Jaké národnosti byl Pán Ježíš a Panna Maria?

a) Řecké.

b) Římské.

c) Židovské.

4. Mluvil Pán Ježíš o proroku Jonášovi?

a) Ano, když mluvil o svém vzkříšení: „Jako Jonáš byl znamením pro Ninivany, tak bude i Syn člověka znamením pro toto pokolení.“

b) Chtěl, ale nepodařilo se mu to.

c) Ne.

5. Může křesťan, který chodí ke svatému přijímání, potom když něco ukradne, přijít hned zase ke sv. přijímání?

a) Aby mohl jít ke sv. přijímání, musí se napřed vyzpovídat a slíbit, že věc vrátí nebo nahradí. A hned jak je mu hřích odpuštěn, může jít ke sv. přijímání.

b) Ke svatému přijímání musí vždy jít, aby nebyl považován za hříšníka.

c) Protože ve svatém příjímáním nám Kristus odpouští všechny viny, je nutné co nejdříve jít ke svatému přijímání.

6. Kde lovil sv. Petr ryby, když ho Pán Ježíš povolal za apoštola?

a) Ve Středozemním moři.

b) V Galilejském moři (jezeře).

c) V Nilu.

7. Z které hory vystoupil Ježíš do nebe?

a) Z hory Ararat.

b) Z Olivové hory.

c) Ze Sinaje.

8. Kdo se proměnil v solný sloup?

a) Gedeón, když uviděl co provedli Amalečané.

b) Izák, když poznal, že ho Jákob s Rebekou podvedli.

c) Lotova žena, když se ohlédla při útěku ze Sodomy.

9. Jak zemřel Jan Křtitel?

a) Byl sťat.

b) Byl zabit v boji s obrem Goliášem.

c) Přirozenou smrtí.

10. Kdo se nenarodil ani nezemřel?

a) Pán Bůh a andělé.

b) Prorok Eliáš.

c) Všichni svatí.

Test pro dospělé

1. Co to je pověra?

2. Kdo to je Antikrist?

3. Jak se jmenoval král, který snědl jídlo připravené čarodějnicí?

4. Jak můžeme přeložit do češtiny slovo apokalypsa?

5. Jak se jmenoval judský král, který spálil svitek s Jeremiášovým proroctvím?

6. Co to je deismus?

7. Který muž je nazván jako první „mistr všech řemeslníků obrábějících měď a železo?

8. Kdo se může modlit breviář?

9. Jak se jmenoval muž, kterému Lukáš věnoval své evangelium a knihu Skutky apoštolů?

10. Jaké je stanovisko církve k okultismus?

Odpovědi testu pro dospělé z minulého čísla

1. Saduceové popírali vzkříšení – viz křížovku v minulém čísle.

2. Hřích je definován jako vědomé a dobrovolné přestoupení Božího zákona (srov. roč. 3, č. 9, 15. 8. 2005, příloha s. 4). Zvířata proto nehřeší, nemohou činit hříchy, protože nemají usuzující rozum, ani svobodnou vůli. Ani malé děti nemohou hřešit, protože sice obě tyto mohutnosti mají, ale ty nejsou aktivní. Zvířata (a malé děti) však mohou činit zlo, ale jen tzv. zlo fysické, nikoliv zlo morální.. Např.: pes napadne člověka, nebo cestovatel je napaden dravou šelmou; malé dítě něco rozbije. Ovšem takové zlo je vždy způsobeno nějakým hříchem, ať už třeba nedbalostí nějakého člověka, nebo prvotním hříchem člověka, příp. i hříchem padlého anděla. Člověk jako správce stvoření má za ně vždy určitou zodpovědnost.

3. Sv. Jan Kapistránský se narodil 3. 6. 1386 v Capestranu ve střední Itálii. Jeho otec byl šlechtic, který přišel do Itálie s vojskem Ludvíka I. Uherského (Ludvíka I. Velikého z Anjou) a v neklidných dobách brzy ztratil život. Jan jako dítě viděl, jak jeho rodný dům až do základů shořel. Byl velmi nadaný a s úspěchem vystudoval právnickou fakultu v Perugii, tehdy jednu z nejslavnějších. Byl zaměstnán jako jurista na nejvyšším soudním dvoře v Neapoli a odtud ho povolal do Perugie ctižádostivý a přitom brutální neapolský král Ladislav (nechal si říkat Magnanimous, Velkodušný); jako osmadvacetiletý muž se stal dokonce gubernátorem.

Měl před sebou skvělou kariéru, k níž patřil sňatek s hraběnkou, ale za bojů Perugie s Malatestou, generálem v benátských službách, byl zajat a uvržen do vězení. Král, kterému tak věrně sloužil, na něj zapomněl a nic pro jeho vysvobození neudělal. Jan se rozhodl, že bude sloužit králi Nejvyššímu, a v žaláři konvertoval. Celé své jmění věnoval na to, aby se z vězení vykoupil. Protože jeho manželství nebylo dosud tzv. konsumováno, zrušil je a vstoupil v Perugii k observantním minoritům. Když byl roku 1418 vysvěcen na kněze, usiloval o reformu svého řádu, neboť františkáni pozdního XIV. století se příliš přizpůsobili své době, změšťáčtěli a ztráceli náboženskou moudrost a sílu. Jan šířil obrodné hnutí, kamkoli přišel, zakládal kláštery a všude zanechával opravdové observanty, snažící se vrátit řád k ideálům zakladatele, aby pokračovali v jeho práci.

Jan z Capestrana byl vedle svého přítele Bernardina ze Sieny největším kazatelem patnáctého století. Čtyřicet let procházel Itálií i západoevropskými zeměmi a snažil se hlásáním evangelia o obrácení celých národů. V tomto evropském apoštolátu je jeho hlavní dílo. Když na kostnickém koncilu (1414 – 1418) bylo konečně odstraněno velké schisma, které vneslo mezi evropské národy takový mravní zmatek, že nikdo nevěděl, v co má vlastně věřit, zasáhl zde účinně on i Benardin Sienský. Kázání sv. Jana bylo vždy veřejnou událostí – jedno, někdy i víc denně, a dlouhé až tři hodiny – takže ho zvala města, knížata a posléze ho i papež pověřoval misemi, kde bylo třeba účinně zasáhnout. Nelze zde vyjmenovat všecka místa, kterými procházel; když táhl roku 1451 z pověření papeže Evžena IV., svého přítele, přes Alpy do Vídně, doprovázelo ho dvanáct spolubratří. Jejich úkolem bylo tlumočit jeho kázání – kázal vždy latinsky – nebo psát letáky, jak tomu bylo při jeho vystoupení proti husitům. České země navštívil dvakrát, v letech 1451/2 a 1454. Založil u nás domy v Brně, Olomouci a v Opavě. 8. září 1452 založil na kapitule ve Vídni první rakousko-česko-polskou provincii.

Jeho největším úspěchem byla nejspíš účast na vítězství proti mnohonásobné přesile Turků u Bělehradu 22. 7. 1456, kdy strhl svým elánem vojsko Jana Hunyadyho. To znamenalo v té době záchranu střední Evropy před islámem. Překvapuje, že tento kazatel, který byl stále na cestách, nalezl ještě čas pro svou práci literární; jeho spisy vyplňují v římské rukopisné sbírce XVII. století devatenáct kvartových svazků. Psal o šíři papežské moci, o manželství, o nejrůznějších otázkách církevních i věroučných a jeho korespondence je důležitým dokumentem o náboženssko-církevním životě rané renesance.

Zemřel v Iloku na Dunaji 23. 10. 1456. Blahořečil jej papež Řehoř XV. roku 1622 a svatořečil Alexandr VIII. 16. 10. 1690. Je zajímavé, že na základě zprávy o vítězství nad Turky, kterou dostal 6. 8. 1456, určil papež Kalist III., aby tento den na památku záchrany Evropy byl slaven svátek Proměnění Páně. Od roku 1738 je patronem a ochráncem Brna. Jan Pavel II. jej 10. 2. 1984 jmenoval patronem vojenských kaplanů.

Bratři františkáni neslaví 23. října, tak jako světová církev, jeho památku, ale svátek. V českých zemích přitom volají: Svatý Jane Kapistráne, my na tebe spoléháme. V kapli pražského kláštera u Panny Marie Sněžné je vystaven jeho dochovaný hábit.

4. Smrt Pána Ježíše provázela „tma po celém kraji“ po dobu tří hodin a zemětřesení (Mat 27, 45.51 – 54).

5. Pokud jsme podle evoluční teorie jen dokonalejší zvířata, pak za zlo, které člověk páchá není vůbec zodpovědný a za porušení právních zákonů bychom neměli mít trestní zodpovědnost. Jestliže by činnost nervových buněk a vůbec naše jednání byly

Bohoslužby ve farnostech

Kalendář poutí v jubilejním roce 1807 – 1907 – 2007, které se konají v kostele Neposkvrněné Panny Marie, Královny andělů U Obrázku

čtvrtek 7. 5.

slavnost Těla a Krve Páně – Boží Tělo (**P. František Opletal, kanovník,** Liberec) 18.00

neděle 10. 6.

mše svatá ke cti Panny Marie (**P. Antonín Forbelský, kanovník,** Pardubice) 16.00

neděle 8. 7.

mše svatá ke cti Panny Marie (**P. Jan Fatka OCarm.,** Praha) 16.00

neděle 12. 8.

mše svatá ke cti Panny Marie (**P. Radim Vondráček,** Chomutov) 16.00

neděle 26. 8.

mše svatá ke cti Panny Marie Královny, *s novokněžským požehnáním* (**P. Pavel Andrš,** novokněz litoměřické diecéze původem z Liberce) 16.00

neděle 9. 9.

HLAVNÍ JUBILEJNÍ POUŤ (P. Prokop Siostrzonek OSB, převor na Břevnově, Praha) 16.00

neděle 14. 10.

mše svatá ke cti Panny Marie Růžencové (**P. Bernard Špaček OP,** emeritní rektor basiliky v Jablonném v Podještědí) 16.00

!!! Je-li mše svatá v kostele, je možnost příjezdu až k němu !!!

Michal Olekšák

Farnost Ruprechtice

Pouť Sv.Antonína v Ruprechticích

V neděli 17. června budeme slavit tradiční pouť na počest Sv. Antonína z Padovy v Ruprechticích.

Mše sv. v 9 h za účasti pana biskupa, zahradní oběd, kolotoč a jiná sladká, slaná, uzená i tekutá potěšení pro děti i dospělé. Zveme všechny ze spřátelených farností. Bohatá nabídka domácích koláčů, přespolní pochutiny vítány.

Předpokládaná zábava do pozdních odpoledních hodin.

Pavel Eliáš

Z kroniky našich farností

1. až 29. května 2007

Křtem byli mezi nás přijati:

Farnost děkanství Rochlice

Ester Marešová

Farnost Ruprechtice

Martin Maxmilián Kout

Sabina Tafijová

Fatima Gharazi

Farnost Vratislavice nad Nisou

Natálie Ďuroňová

Mariana Ďuroňová

Roland Simon Repiský

Vanesa Žaneta Turtáková

Zuzana Anna Harazinová

oprava minulé kroniky: Markéta Staňková

Řeckokatolická farnost Liberec

kostel Nalezení sv. Kříže v Liberci

Lucie Anna Polcarová vč. svátosti biřmování

Srdečně blahopřejeme.

Svátost manželství přijali:

Farnost Ruprechtice

Petr Šidlof a Kateřina Záhorová

Srdečně blahopřejeme.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili:

Farnost Ruprechtice

Anna Slavíková (1915)

duchovní správci

Výročí kněžských svěcení:

P. Radim Jáchym OFM – 35 let (23. 6.)

Biskup Msgre. Pavel Posád – 30 let (26. 6)

Srdečně blahopřejeme.

ACEL 2007_05

Starší čísla Obrázku libereckých farností mohou pro zájemce obstarat pracovnice Knihkupectví U sv. Anonína (adresa v čísle).

Vydává Římskokatolická farnost v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi.
Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV - Ruprechtice, datum vydání: 4. 6. 2007
tel. 485 120 004, (485 121 293), e-mail: liberec.ofmZquick.cz, dop. cena 5,- Kč, za obsah odpovídá P. Antonín OFM
Foto na titulní straně - Kateřino a Petře, blahopřejeme vám, Jan Márton
Obrázek libereckých farností je postupně k prohlížení také na internetových stránkách www.pravda.bloguje.cz
Prosíme čtenáře o návrhy a názory (i kritické) k časopisu i jednotlivým článkům

4. 6. 2007 / Číslo 7 / Ročník 5

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Jak je dlouhý jeden rok? Jaroslav Andrš 3

PASTORACE

Uspořádání při slavení mše svaté, Jan Voženílek 3
Setba osmašedesátého roku, Petr Příhoda 5
Modrá, nikoli zelená planeta, Antonín 8

DĚTI A MLÁDEŽ

Katolické oddíly ICHTHYS oznamují (další svatba na obzoru) 8
Podivuhodné chvíle se Sluneční písní (7), RNDr. Miloslav Nevrlý 10

RODINA A ŠKOLA

Memorandum za nápravu vztahů
státu a církví v ČR, Jakub Kříž, zást. řed. odb. církví MK ČR 12
O Světovém kongresu rodin v Polsku, Radim Ucháč, president HPŽ ČR / Vatik. rozhlas 12
K událostem v Mexiku, br. Felix OFM 14
Mrtvoly v Lucerně, Antonín 17

HISTORIE

Varhany, královský nástroj ve službách liturgie (21), Pavel Kozojed 17
K temnotám v české historii (8) – *P. Bohuslav Balbín SJ*, Karel Korous 20
Československo a Vatikán během 2. světové války
– Situace církve v nacistickém Německu (5), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 21

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Rozloučení s přispěvatelem do Obrázku – Msgre. Václav Červinka R. I. P. 23
Výlet na Humprecht 15. května, Květa Zedková 23
Karmelitánské knihkupectví U sv. Antonína – Redakce doporučuje 24
Společenství vysokoškoláků – proč? Jiří Blekta 25
Benefiční koncert v kostele sv. Kříže, Jarda Patočka 26
Z Řeckokatolické farnosti Liberec, P. Ivan Semotjuk 26
Aktivity ve farnostech 27
Bohoslužby ve farnostech 28
Z kroniky našich farností 1. až 29. května 2007 28

PŘÍLOHA

Rozhovor Benedikta XVI. během letu do Brazílie 9. 5. 2007 – doslovný text
Ad: Mariánská vlajka nad Evropou – Obrázek č. 6, roč. 2, 7. 5. 2004, Lukáš Petřík a kol.

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti
Test pro dospělé
Odpovědi na otázky pro dospělé z minulého čísla
Znáš Písmo svaté? Křížovka
Liberecký úsměv

(Český Dub). V neděli se sloužila utrennja, bohoslužba a posvěcení paschy (v Jablonci nad Nisou a v Liberci) a v pondělí a úterý se sloužily bohoslužby v Jablonci nad Nisou a v Liberci. Celé velikonoční období provázela velká účast na svátostech smíření a eucharistie, na nedělních bohoslužbám v Liberci a v Jablonci bylo přítomno přibližně 600 věřících.

Na bohoslužbu v neděli 22. 4. 2007 byli do naší farnosti pozváni hosté ze státních orgánů – místní ředitel cizinecké policie Mgr. Rudolf Futschik a ukrajinský vicekonsul Valerij Vobač. Při bohoslužbě zpíval ekumenický sbor z Berlína pod vedením Dr. Gorenera. Pro nemoc se pan vicekonsul omluvil, ale zároveň přislíbil, že v brzkém čase naši farnost navštíví. Po bohoslužbě následoval živý dialog s představitelem zákona nadporučíkem Futschikem. Ve svém článku v Katolickém týdeníku redaktor z ČTK toto setkaní popsal takto:

„Policista v chrámu radil Ukrajincům

Po řeckokatolické bohoslužbě v kostele Svatého Kříže v Liberci, kam chodí také věřící ukrajinské národnosti, vystřídal minulou neděli kněze za pultem policejní důstojník. S radami pro Ukrajince přišel vedoucí liberecké cizinecké policie Rudolf Futschik.

Dialog s Futschikem připravil pro své krajany místní duchovni o. Ivan Semotjuk. Policista kromě jiného vysvětloval, jak se bránit prostředníkům, kteří si za obstarání práce v České republice nebo různých povolení účtují obrovské sumy a vydírají. Futschik řekl, že pozvání od kněze přijal, poněvadž si přeje, aby se hodně uzavřená ukrajinská komunita více otevřela české společnosti, ukázala svou kulturu a dovednost a objevovaly se o ní mnohem častěji zprávy v jiné souvislosti než s výpalným, loupežemi a dalšími excesy. Podle Futshika se situace Ukrajinců během několika uplynulých let zlepšila – stejně jako jejich vzájemné vztahy s Čechy.

'Ukrajinci tu hodně zdomácněli a patři se Slováky k nejpočetnějším skupinám cizinců. Jen pomalu se ale zbavují zvyků ze své vlasti. Kupříkladu si myslí, že bez horentních úplatků se nedá na úřadech vyřídit vůbec nic,' upozornil Futschik.

Krajský koordinátor národnostních menšin Josef Holek konstatoval, že Ukrajinci se v Liberci v poslední době zapojují do veřejného života úspěšněji než dříve. 'Hodně jim pomáhá právě kněz Ivan Semotjuk a další jejich krajané s vysokoškolským vzděláním,' dodal Holek."

P. Ivan Semotjuk

Aktivity ve farnostech

Farnost děkanství Rochlice

kostel Sv. Bonifáce

Vážení přátelé

Zveřejňujeme informaci, že v neděli 10. 6. 2007 v 18 hodin se uskuteční 15. benefiční koncert v kostele Sv. Bonifáce v Liberci-Hanychově.

Vystoupí na něm Turnovské orchestrální sdružení pod vedením Ondřeje Útraty. Zazní skladby autorů F. Geminianiho, A. Vivaldiho, A. Corelliho.

Vybraný finanční obnos bude věnován na opravy tohoto kostela.

Zdeněk Skalický

Vratislavice nad Nisou

Městský obvod Liberec-Vratislavice nad Nisou pořádá v neděli 10. června 2007 od 18 h v sále pod kapli Vzkříšení koncert , při kterém bude účinkovat skupina Ztracené světlo: Martin Žák – akustická kytara, Jitka Vaňátková – kontrabas, Ondřej Kout – bicí nástroje.

Najděte se ve vlnách tónové vize … Alternativní hudba s jazzovými prvky.

Program: Dotek bolesti, Šestistrunné srdce, El recuerdo, Němý zvon, Déšť, Pro ni, Severská, Jarní, Má víra, Ztracené světlo, Tanec plamenů, Vzpomínky z cest.

Současně výstava fotografií Roman „Měsíc" Prokop

Ve středu 13. června 2007 v 19 h se uskuteční v kapli Vzkříšení koncert libereckého vokálního sdružení ROSEX pod vedením sbormistryně Aleny Sobotkové.

Na programu jsou barokní, renesanční, romantické a současné duchovní skladby a spirituály.

Václav Vaněk

tak trošku spadají do období vysoké školy (vyjma university třetího věku ...). A proto bychom rádi pozvali všechny, které tento článek alespoň trošku oslovil. Přes prázdniny sice fungovat nebudeme, ale do prázdnin je ještě daleko. A pokud vás článek nepřesvědčil, uveďme ještě pro navnadění některé z blízkých připravovaných akcí.

Za celé spolčo přeji všem krásné červnové dny a slibuji, že na tuto farnost budeme pamatovat ve svých společných modlitbách.

Z připravovaných akcí:

8. – 9. 6. (pátek odpoledne až sobota) – společný výlet na Kokořínsko s přespáním v Mělníku

11. 6. (pondělí) v 19.00 – návštěva otce biskupa Pavla + posezení u ohně na farní zahradě

Bližší informace poskytne P. Pavel Mach

Jiří Blekta

Benefiční koncert v kostele sv. Kříže

Níže uvedený benefiční koncert je uspořádán v rámci libereckého soustředění Orchestru VŠE a Sboru Univerzity Karlovy v Praze.

Dirigent Haig Utidjian si vybral Liberec pro soustředění a hlavně pro koncertování, protože zde již delší dobu působí jako asistent dirigenta v Šaldově divadle. Vloni pod jeho vedením uspořádal liberecký Smíšený pěvecký sbor Ještěd dva velice úspěšné koncerty v kostele Sv. Antonína. V prvním zazněla Schubertova Symfonie h-moll a Pucciniho Missa di Gloria a o vánočních svátcích Rybova Česká mše vánoční „Hej, mistře!“. Diváky zcela zaplněný kostel ale i velice často vyprodaná operní představení svědčí o velkém zájmu liberečanů o tuto kulturní činnost.

V Liberci je také mnoho skvělých muzikantů a díky Severáčku a mnoha dalších dětských sborů, kterými prošla řada dnes již dospělých „liberečáků“ také mnoho zpěváků a zájemců o hudbu vůbec! Haig Utijian by rád navázal spolupráci a přátelství mezi studenty, kteří hudbou obohacují sebe i své posluchače.

Proč v kostele Nalezení sv.Kříže?

Nově zrestaurovaný interiér tohoto nádherného barokního kostela a výborná akustika!

Kostel byl z důvodů oprav řadu let nepřístupný a tento, jak říkají odborníci, skvost barokní architektury většina obyvatel Liberce vůbec nezná. V současné době je využíván pouze jednou týdně v neděli dopoledne pro obřady východní liturgie a večer je římskokatolická mše sv. V budoucnu se chystá větší využití tohoto kostela pro kulturní akce. Bude to jistě velký přínos jak pro samotný kostel, tak pro veřejnost, která touží po hlubokém kulturním zážitku.

Určitým hlediskem je i finanční stránka. Do kostela začalo zatékat a nově opravené fresky by se zničily; i proto se provádí rekonstrukce krovů a střechy. Z prvního koncertu 26. 5. 2006 byl výtěžek 7 500 Kč!

Takže v neděli 10. června 2007 v 19.00 h zde bude KONCERT DUCHOVNÍ HUDBY. Zazní všech 10 Biblických písní od Antonína Dvořáka, skladby pro varhany solo a skladby pro trubky s doprovodem varhan.

Varhany: B. Joneš

Trubky: otec a syn Jeníčkovi

Zpěv: St. Šinkovská a J. Patočka

Výtěžek koncertu se použije na opravu střechy kostela!

Jarda Patočka

Z Řeckokatolické farnosti Liberec

Protože se letos velikonoční svátky slavily současně podle gregoriánského i juliánského kalendáře, měli všichni farníci z naší farnosti možnost prožít je společně. Na Velký pátek se konalo vystavení Plaščanyci (Liberec), v sobotu bohoslužba za zesnulé (Liberec, Jablonec nad Nisou) a večerní bohoslužba s posvěcením paschy

Jak je dlouhý jeden rok?

Možná vám připadne tato otázka zbytečná. Rok je prostě rok, zhruba 365 dní, nebo chcete-li 8 760 hodin či lze ho vyjádřit i v dalších fysikálních jednotkách času.

Poněkud v relativních rozměrech se však dá hodnotit, máme-li jej měřit pocitem toho kterého člověka. Školákům se třeba zdá dlouhý, v nemoci se nám dokonce vleče, ale pokud ubíhá v činorodém nasazení bez nějakých význačnějších omezení, pak se nám zdá, že přímo „letí“. Tak nějak jsme to i pocítili v naší rodině. Bude tomu brzy rok, co jsem se tak trošku zamyslel, co nám dal loňský červen. A vida, už zase klepe na dveře, i když poslední číslovka roku je o jednotku vyšší.

Za nejvýznamnější událost toho loňského jsem považoval, když nám otec biskup Pavel vysvětil syna Pavla na jáhna. A v závěru tehdejšího článečku jsem vyslovil naše přání, a vlastně i prosbičku Bohu, aby syn ten rok dobře, svědomitě a s odhodláním na své „první jáhenské štaci“ odsloužil, aby získal zkušenosti a v dobrém zdraví mysli, ducha i těla se dočkal vyššího svěcení – na kněze Kristova.

Ten rok, jak již jsem se zmínil, uběhl velmi rychle, a myslím, že nejen nám, ale i našemu Pavlovi. Jak nám občas, když se dostal domů, vyprávěl, na tom Střekově a vůbec na celém severu to je spíše „kamenolom“ než „vinice Páně“. Na starosti bylo hodně kostelů, kam dojížděl jak na bohoslužby slova, tak na ostatní služby farníkům, jako jsou křtiny, svatby i pohřby. A jak ho znám, při své povaze tam našel i dost spřízněných duší, se kterými se navzájem mohli obdarovávat vlídným slovem, žertem i dobrým skutkem.

A najednou je ten jeho velký DEN přede dveřmi! Dá Bůh, že už nic nezabrání tomu, aby se znovu po roce ocitl před tváří svého biskupa Pavla. Ten den má nastat

23. června v 10 hodin

v litoměřické katedrále Sv. Štěpána, kde prostřednictvím modliteb a vložením biskupových rukou přijme svátost Kristova kněžství. Pro nás věřící z Litoměřické diecéze je to jistě velká a radostná událost zvláště v této době, kdy starší generace kněží pomalu a jistě vymírá a nových kněžských povolání je jako „šafránu“. Proto si i Pavel přeje, abyste ho v tomto okamžiku přijeli podpořit svou modlitbou a účastí na svěcení, a proto již v minulém čísle Obrázků byla uveřejněna jeho pozvánka.

Zároveň mi dovolte, abych současně informoval i o jeho primiční mši svaté, kterou by chtěl sloužit ve svém rodišti, v kostele Svatého Bonifáce v Dolním Hanychově. Bude sloužena i za farníky v sobotu dne

30. června 2007 od 15 hodin

za účasti mnoha jeho přátel a spolubratří kněží. Po mši svaté se pak chceme všichni setkat na přátelském posezení v jeho rodném domě.

Žijeme sice v době poměrně dobrého materiálního zajištění, ale není tomu tak docela v oblasti duchovního života. Jsme svědky častých rozpadů rodin, lidských tragédií i legalizace neúcty k lidskému životu, o úpadku víry, toho původního kořene Čech i Evropy, ani nemluvě. Prosím Vás proto, abyste se ještě v následujícím čase, než Pavel přijme svátost kněžství, obraceli k Pánu svými modlitbami a prosbami o dary Ducha svatého jak pro něho, tak i pro další, kteří by toto povolání uslyšeli a rozhodli se ho naplnit.

Tak se staň!

Jaroslav Andrš

PASTORACE

Uspořádání při slavení mše svaté

Katechismus katolické církve (čl. 1328 – 1332) připomíná, že bohatství svátosti eucharistie se vyjadřuje různými jmény, která se jí dávají. Každé jméno vystihuje některé její rysy. Nazývá se:

Eucharistie, protože je díkůvzdáním Bohu.

Večeře Páně, protože jde o večeři, kterou měl Ježíš se svými učedníky v předvečer svého utrpení a o předjímání svatební hostiny Beránka v nebeském Jeruzalémě.

Lámání chleba, protože tento typický obřad židovské večeře použil Ježíš, když požehnal a rozděloval chléb jako „první u stolu“, zvláště během Poslední večeře.

Eucharistické shromáždění, poněvadž eucharistie se slaví ve shromáždění věřících, jež jsou viditelným výrazem církve.

Památka utrpení a zmrtvýchvstání Páně.

Nejsvětější oběť, protože zpřítomňuje jedinou oběť Krista Spasitele a zahrnuje také oběť církve; nebo také oběť mše svaté, „oběť chvály“ (Žid 13, 15), duchovní oběť, oběť čistá a svatá, protože je naplněním všech obětí Starého zákona a jejich překonáním. [...]

Mše svatá jakožto liturgie, v níž bylo zpřítomněno tajemství spásy, končí vysláním věřících, missio („jděte ve jménu Páně“), aby plnili Boží vůli ve svém každodenním životě.

Toto připomenutí je důležité pro další výklad. I když podstata mše svaté je stále stejná, přece se v různých dobách klade větší důraz na různé její rysy. Rozdílnost uspořádání „tridentské mše“ podle misálu Pia V. a mše po 2. vatikánském koncilu podle misálu Pavla VI. je důsledkem této skutečnosti. Uspořádání mše svaté není svévolné – vždy vychází z některých rysů svátosti eucharistie.

„Tridentská mše“ podle misálu Pia V.

Chrám je uspořádán způsobem naznačeným v obrázku:

Lid i kněz jsou obráceni jedním směrem

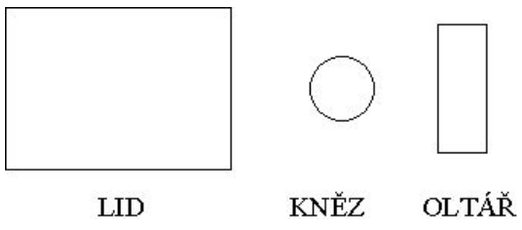

– k východu. Symbolicky se tím vyjadřuje, že hledí k přicházejícímu Kristu. Kněz jako jeden z lidu přináší dary chleba a vína na oltář, kde se nekrvavým způsobem zpřítomní Ježíšova oběť na Kalvárii. Kněz není v čele shromáždění; toto místo náleží Kristu. V tomto smyslu je kněz „nevýznamný“ – nevadí proto, že je k lidu otočen zády. Uspořádání klade důraz na *obětní rozměr* svátosti eucharistie.

Kritika

- Pro společenství lidí je „společensky divné“, když nevidí předsedajícímu do tváře.
- Je poněkud zatemněno, že svátost byla ustanovena při „poslední večeři“; uspořádání totiž večeři nepřipomíná.

Mše po 2. vatikánském koncilu podle misálu Pavla VI.

Dnes dobře známé uspořádání lze graficky znázornit takto:

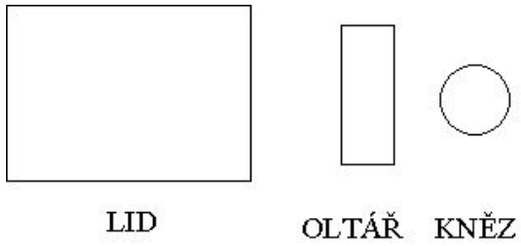

Uspořádání má svůj původ v dávném uspořádání basiliky sv. Petra. Chrám byl orientován k západu; pokud chtěl kněz slavit mši otočen k východu, musel tak činit „směrem k lidu“.

Kněz a lid tvoří jakýsi kruh slavící liturgii kolem oltáře, vidí přitom na sebe. Takové rozmístění kolem stolu klade důraz na jiný význam svátosti eucharistie – je to večeře Páně.

Kristus není „kdesi na východě“, nýbrž zde, přímo *uprostřed* nás. Stojí-li kněz v čele shromáždění, zdůrazňuje se tím, že silou svátosti kněžství jedná „in persona Christi capitis“, tedy v osobě Krista-Hlavy.

Kritika

- Podobu mše nelze odvozovat pouze z toho, že Pán ustanovil svátost eucharistie v rámci židovské hostiny. Kromě toho ani tehdy neměl předsedající společnosti u stolu místo proti ostatním účastníkům hostiny. Všichni seděli nebo leželi na konvexní straně stolu ve tvaru písmene sigma (σ) nebo podkovy. Společný charakter večeře byl zdůrazněn tedy tím, že se všichni účastníci nacházeli na stejné straně stolu.
- V dnešním uspořádání je kněz „vztažným bodem celku“ – je to on, koho musíme vidět, komu je třeba odpovídat. Obec věřících slavící mši už není otevřena ke Kristu, ale je uzavřena sama v sobě.

Dílo shrnující základní informace o konstrukci světa sovětských represivních zařízení, světa gulagu, rozprostírajícího se doslova po celém tehdejším Sovětském svazu. Sestává z více než 2000 abecedně řazených hesel, obsahujících fakta o všech ústředně řízených sovětských koncentračních táborech a dalších nižších táborových formacích a zařízeních. Údaje jsou podle potřeby doplněny širším geografickým výkladem a společensko-politickými informacemi, poskytujícími českému čtenáři snadnější orientaci v problematice. Základní dílo přinášející nejaktuálnější souhrnnou informaci k našemu poznání jedné z nejtragičtějších stránek novodobých dějin, které zatím nemá u nás ani v Rusku či jiné zemi obdoby.

Společenství vysokoškoláků – proč?

„To je ale hloupá otázka,“ řekl bych si, kdyby se mě někdo zeptal. Že jsem ji ale položil sám, nic takového samozřejmě neřeknu ... I když ... malou odpověď by si možná zasloužila. Nu ... pokusím se o to.

Přiznám se, že ani nevím, kdy myšlenka o setkávání vysokoškoláků vznikla. Ale ať už to bylo kdykoliv, byla to dobrá myšlenka. Společenství je už od pradávna symbol jednoty. Vzpomeňme si, kolik nejrůznějších spolků známe, nebo jsme se alespoň s jejich názvy už setkali – spolek zahrádkářů, myslivců, dobrovolných hasičů a koho všeho ještě jiného. Všechny členy spolku pojí společný zájem. Proč by tedy neměli mít svůj „spolek“ i lidé, které pojí o mnoho více, než pouhý zájem či záliba – kteří mají společnou víru. Říká se, že v jednotě je síla – více zahrádkářů více vypěstuje, více myslivců chytí více zajíců a s hasiči je to úplně stejné. Spolky či společenství navíc poskytují ještě jednu nespornou výhodu – zázemí. Člověk prožívá různá údobí své víry – jednou je na vrcholu, jindy zase raději mlčí a hloubá. Pán Ježíš si jistě tuto člověčí slabost uvědomoval, když říkal Tomášovi: „Protože jsi mě uviděl, uvěřil jsi. Blahoslavení, kdo neviděli, a (přesto) uvěřili!“ (Jan 20, 29) A proto mají ta naše církevní společenství takovou váhu – člověk snáze ve druhém poznává Pána Ježíše ... Pán Ježíš je uprostřed nás. Sám jsem se již

mnohokrát přistihl, jak jednou jdu na společenství jen tak pro zábavu, ale jindy např. cítím, že se potřebuji setkat s lidmi, se kterými si mám v tom mém nejdůležitějším rozměru – tj. duchovním – co říct. Proto bych rád apeloval na všechny mladé lidi, kteří necítí potřebu nikam chodit: nezůstávejte sami. Osamělí jste mnohem zranitelnější ...

Až teď jsem si uvědomil, že píši o společenství vysokoškoláků a vlastně jsem ještě nic konkrétního nenapsal ... Ale okamžitě to napravím: Naše společenství (říkejme raději spolčo) čítá kolem dvaceti členů. Scházíme se pravidelně každé pondělí po večerní mši svaté (v 19 h) na faře arciděkanství. Určitým nepsaným pravidlem ale je, že spolčo už začíná právě mší svatou. Účast na spolču samozřejmě povinná není, záleží jak má kdo chuť a čas přijít. Ovšem ten, kdo přijde, nelituje ... V poslední době, zejm. pod vedením P. Pavla Macha, doznalo spolčo velkého zlepšení. Programem bývají buď diskuse nad různými tématy, která nás ovšem mnohdy od diskutované věci odvedou zcela jinam, či určitá zajímavá přednáška významných lidí svého oboru. Často se snažíme organizovat i různé společné akce – opékání buřtů, májová pobožnost u Obrázku, velmi populární středeční návštěvy bazénu, kulturní večery v divadle či celodenní (i vícedenní) výlety za krásami Stvořitelovy činnosti do okolí Liberce.

Dlužím ovšem ještě jednu velmi podstatnou informaci – přestože se jedná o vysokoškolské spolčo, není určeno jen pro vysokoškoláky. Ba naopak, je otevřeno pro všechny lidi dobré vůle, kteří alespoň věkem

dálničním okruhu. Jenže ouha! To nebyl Turnov, ale Trutnov a celá skutečnost na nás dopadla v okamžiku, kdy jsme stáli na mostě s odbočkou na Špindlerův Mlýn. To tedy bylo nemilé překvapení, ale cestu zpět jsme našli a odpoledne jsem dorazila i s rozezpívanou osádkou do našeho Domova.

Výlet se opravdu vydařil a to malé bloudění mi všichni odpustili. Poděkovali jsme za šťastný návrat a naši senioři mají spoustu nápadů na další výlety.

Věřím, že příště nezapomenu mapu a kompas. Krkonoším se určitě vyhneme!

Květa Zedková

KARMELITÁNSKÉ KNIHKUPECTVÍ
U SV. ANTONÍNA
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

Redakce Obrázku z nabídky knihkupectví U sv. Antonína doporučuje

1. *Cestička k Bohu*
P. Ferdinand Neubauer
Ilustrace: Božena Brablecová
Info a běžná cena: Kož. vaz., A6, 198 str., 96 Kč
Vydala: Matice cyrilometodějská
Rok vydání: 2006 (5. doplněné)
ISBN: 80-7266-171-X

Modlitební knížka pro děti. Malým čtenářům pomůže k pochopení základů křesťanské víry (modlitba, den s Bohem, křest, biřmování, příprava ke sv. přijímání a ke svátosti smíření), starší si své znalosti prohloubí a dále rozšíří (svátost manželství, svěcení kněží, křížová cesta). Vyšlo s církevním schválením.

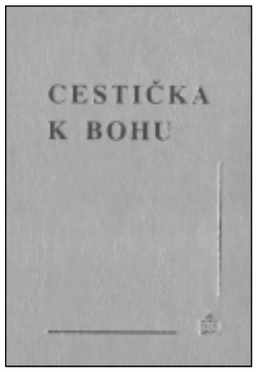

Páté, doplněné vydání . Kož. vaz., A6, 198 str., 96 Kč

2. *Popoupo aneb Podivuhodná pouť pouští*
Zuzana Holasová
Info a běžná cena: Váz., 192 str., 129 Kč
Vydal: Zvon
Rok vydání: 1996
Objednací číslo: KNA00120

Čtyři děti se záhadným způsobem dostanou do příběhu hry kterou si samy vymyslely a prožívají na této pouti mnoho zajímavých událostí. Způsob myšlení a jednání dětí se totiž v této hře ihned mění ve skutečnost a děti okamžitě pocítí následky jejich dobrého či špatného rozhodnutí. Symbolika dějů a následky se kterými se děti setkávají otevírá oči i dospělému čtenáři.

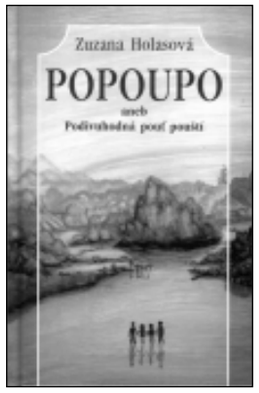

3. *Průvodce říší zla*
Vladimír Bystrov
Info a běžná cena: Váz., 26 x 21 cm, 2000 gr., 748 str., 695 Kč
Vydala: Academia
Rok vydání: 2006 (1. vydání)
ISBN 80-200-1488-9

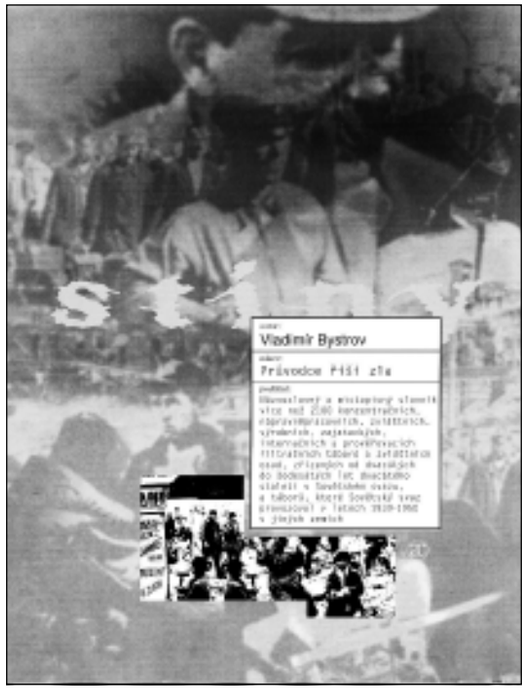

Popsali jsme dvě různá uspořádání chrámu, vyložili, co znázorňují, a uvedli i některé námitky proti nim. Nelze říci „jedině toto uspořádání je správné“; je ovšem nutno respektovat mešní řád vyhlášený církevní autoritou (papežem). Nejde přitom o neomylné rozhodnutí ve věcech víry a mravů, takže v budoucnu může být způsob slavení mše svaté (opět) nějak změněn.

Po vyhlášení misálu Pavla VI. bylo zakázáno slavit mši svatou podle misálu Pia V. Na některých místech chyběla potřebná katechese vysvětlující probíhající změny; to u některých věřících způsobilo zmatení a odmítání „nové“ liturgie. Vznikly tak skupiny, které odmítaly slavit mši podle nového misálu; uváděly přitom mj., že zaváděné uspořádání příliš připomíná evangelickou bohoslužbu (zvanou obvykle *Večeře Páně*). V době pontifikátu Jana Pavla II. i za současného papeže se podnikají různé kroky ke sblížení s těmito skupinami (srov. článek Předkoncilní liturgie se vrací z exilu, loňský ročník Obrázku č. 12, 5. 11. 2006, s. 5; v poslední době se Vatikánský rozhlas této záležitosti věnuje ještě více).

S užitím některých myšlenek z knihy J. Ratzingera Duch liturgie – o ní viz předminulý Obrázek s. 24 zpracoval Jan Voženílek

SETBA OSMAŠEDESÁTÉHO ROKU

Příloha Katolického týdeníku Perspektivy 15/2007

Německo milosrdně propustilo Brigitte Mohnhauptovou, vedoucí teroristku tzv. Frakce rudé armády (RAF), odsouzenou před čtyřiadvaceti lety na doživotí. RAF byla ilegální organizace, která má na svědomí desítky zavražděných, stovky zraněných a mnohamilionové škody, způsobené bankovními loupežemi apod. – Tato událost je konečkem niti, která nás dovede k závažnému tématu, jímž je vzpoura tzv. Nové levice. Před čtyřiceti lety otřásala západní Evropou a vyrobila její „osmašedesátníky“, zcela jiné než jsou ti naši.

Bylo to hnutí, které se rodilo počátkem šedesátých let. Jeho projevy kulminovaly shodou okolností v roce 1968. My je vnímali okrajově, měli jsme jiné starosti. Doufali jsme v pokus vymanit se ze sovětského sevření a pak zdrceně snášeli okupaci a „normalizaci“. Oni tam revoltovali proti „establishmentu“, proti institucím demokracie, proti USA a vietnamské válce. Nechápali jsme je a oni nás. Jejich generační vzpoura zachvátila Německo, Francii, Itálii, Skandinávii.

Po policejním potlačení v ulicích vytvořili ti nejhorlivější teroristické skupiny, nechali se vycvičit palestinským Fatáhem, loupili a vraždili (obdobou německé RAF byly italské „Rudé brigády“). Kdo byl dopaden a souzen, těšil se podpoře vysokoškolských studentů i renomovaných levicových intelektuálů. Jejich ideovým zdrojem byl „neomarxismus“, idolem Che Guevara, požehnání jim dal Jean-Paul Sartre i poslední žijící představitel tzv. frankfurtské školy Herbert Marcuse. Někteří z teroristů spáchali ve vězení sebevraždu.

Změna paradigmatu

Z této dračí setby vzešla řada hnutí, která ve jménu „svobody“ (vnímané jako svévole) chtějí změnit svět („Filosofové zatím svět vykládali, ale je třeba jej změnit“ – Karel Marx). Některé změny, především ve sféře světonázorové, se už prosadily.

Co předtím hlásali někteří filosofové či jejich školy, se stalo axiomem, který dnes veřejné mínění vnímá jako samozřejmý. Pravda je relativní. Neexistuje objektivní pravda, každý má tu svou, k níž sám dospěl, a nemá právo žádat po druhých, aby ji přijali. Neexistuje obecně závazná morálka, ledaže by se na tom lidé svobodně dohodli. Nejvyšší hodnotou je „svoboda“ jednotlivce a smyslem života je jeho „seberealizace“, jak si ji on sám představuje. Směsice subjektivismu a relativismu, jinak též postmodernismus, se stala předznamenáním „ducha doby“. Mluví-li se o změně paradigmatu, má se na mysli především toto.

Bezbřehé pojímání svobody vedlo k nebývalému rozšíření pojmu liberalismu. Dnes se tím myslí nejen liberalismus ekonomický (volný trh) či politický (demokracie), ale liberalismus filosoficko-antropologický (člověk svým tvůrcem) a zejména morální. Ten posléze uvedený se stal programem „sexuální revoluce“, která popírá smysl sebeomezení v sexuální oblasti. To sice

nebývalo ani předtím důsledně respektováno, ale „jaksi“ se mělo za to, že to nemá být. Dnes se má za to, že rozhodčím je tu svobodná volba jednoho každého. Není bez významu, že demografická statistika klade počátky krize tradiční rodiny právě do šedesátých let (od té doby Evropa vymírá). U nastupujících generací stále klesá schopnost trvalého vztahu a dítě je stále citelněji vnímáno jako ekonomická zátěž. Faktickou „seberealizací“ se totiž stává konsum (klasická filosofie to nazývala hédonismem).

Heslo dne: Emancipace!

Ultraliberalismus se promítl do oblasti politického chování a společenského styku. Sám sebe pojistil nekompromisním požadavkem tolerance, zákazem diskriminace a příkazem politické korektnosti. A to i tam, kde má tato shovívavost, resp. „povinná nevšímavost“, společensky zhoubné důsledky: ve vztahu ke konsumaci lehkých drog, k antisociálním projevům dětí a mladistvých, ke kriminalitě vůbec a k agresivnímu chování neintegrovaných minorit.

Z levicové revolty Západu vzešla i hnutí, která se deklarují jako emancipační a stanovila si cíle na pohled konkrétnější. Za své východisko často předkládají skutečný problém, dokonce závažný, ale jimi navrhované řešení vychází z nepravdivých předpokladů a dospívá k zhoubné utopii. – Feminismus vychází z důvodně neuspokojivého postavení ženy v moderní společnosti, ale ve svých radikálnějších podobách dospívá k popření bytostného rozdílu mezi mužstvím a ženstvím a nenápadně vytěsňuje podstatnou náplň ženského osudu: mateřství. Vydatně tím posiluje prohlubující se krizi tradiční rodiny. – Týž efekt má emancipační hnutí homosexuálů. I ono vychází z reálného problému, z ponižujícího ocejchování, jehož se dostává těmto lidem odnepaměti. Utopickým řešením však má být nepravdivé přesvědčení, že homosexualita je variantou normy a že homosexuálům nemá být upíráno „právo“ na rodičovství a výchovu dětí.

Z téhož ideového kvasu povstalo i hnutí zelených. Na rozdíl od obou předešlých má k svému bytí pádnější důvod: znepokojivý fakt postupujících zánikových změn životního prostředí. Hnutí si však přesto nese stigma svého původu. Když na to přijde, zelení zpravidla podpoří i ty ostatní body ultraliberálního programu, včetně tvrzení, že nenarozené dítě není lidskou bytostí.

„Pryč s fašismem, pryč s represí!“

Nové levici lze připsat i některé klady: skoncovala s pyšnou mentalitou europocentrismu i jejího důsledku – kolonialismu. V Německu dokončila účtování s nacismem. Čím toho ale dosáhla? Vylitím dítěte s vaničkou. Jejím úhlavním protivníkem je „fašismus“, ten však ztotožnila s autoritou vůbec. Nároky lze vyhlašovat, nikoli klást, to by prý byla represe. I jazyk je prý „fašistický“, neboť do jeho struktury vrůstáme nedobrovolně. Represí je prý i tradiční výchova (dnešní rodičovská generace už zapomněla, že má vychovávat). Zpochybnění autority s sebou nese i popření vztahu člověka k jeho Tvůrci. Náboženská víra se stala soukromou záležitostí, často opovrhovanou, v lepším případě trpěnou. Ultraliberalismus má zjevný protikřesťanský osten, je to jediná přípustná, ba vyžadovaná intolerance. Odříznutí Evropy od její ustavující duchovní tradice bylo dokonáno.

Nová levice sice ostře odsoudila Osvětim, nikoli však SSSR s jeho gulagy (v době, kdy se u nás stavěly odpalovací rampy pro sovětské rakety, volala po jednostranném odzbrojení Západu). Jejímu Che Guevarovi a antiamerikanismu jsou bližší Palestinci. Ať se na Blízkém východě děje cokoli, agresorem je vždy Izrael.

Nová levice formovala smýšlení tehdejší mladé generace, ale předala svůj étos vzpoury i té následující: odpor vůči establishmentu, nenávist k autoritě, tradici, evropskému duchovnímu dědictví a západní civilisaci vůbec. Říká se tomu někdy oikofobie (oikos – řec. dům, domov; nenávist k vlastnímu). Tento základní životní pocit je na Západě dosti rozšířen. Dědici Nové levice by se jistě ohradili, kdyby byli spojováni s „kulturou smrti“. Ona ta smrt je totiž v tomto případě „pomalá“. Spočívá ve stírání rozdílů ve jménu „antidiskriminace“ (muži-ženy, homosexualita-heterosexualita, svoboda-svévole, morálka-represe apod.). Je to

ROZLOUČENÍ S ČESTNÝM PAPEŽSKÝM PRELÁTEM

A PŘISPĚVATELEM DO OBRÁZKU

Ve středu 23. května proběhlo v katedrále Sv. Štěpána v Litoměřicích rozloučení slavením Eucharistie s čestným papežským prelátem Václavem Červinkou, kanovníkem Katedrální kapituly sv. Štěpána, bývalým rektorem Arcibiskupského kněžského semináře v Litoměřicích. Václav Červinka zemřel v litoměřickém hospici sv. Štěpána v úterý 15. května 2007. Hlavním celebrantem byl litoměřický biskup Pavel Posád. Rozloučení se zúčastnilo mnoho osobností duchovenstva, například královéhradecký emeritní arcibiskup Karel Otčenášek, litoměřický emeritní biskup Josef Koukl, generální vikáři litoměřické, pražské a českobudějovické diecéze. A další významní preláti a církevní představení diecézí.

Litoměřický deník

Msgre. Václav Červinka, kanovník hilleánský, je autorem seznamů kněží ustanovených po roce 1945 v našich farnostech – články v loňském ročníku č. 8, s. 16n., č. 9, s. 20n., a č. 10, s. 18. Jménem čtenářů mu děkujeme.

redakce

VÝLET NA HUMPRECHT 15. KVĚTNA

Ráno nevěstilo nic dobrého! Obloha ocelově šedá, mraky zakrývaly Ještěd a celé Liberecko.

Naši milí senioři se jen těžce loučili s vyhřátými lůžky. V 8 h se naše skupinka statečných choulila u dveří Domova pokojného stáří sv. Vavřince a věřím, že by stačilo malé pobídnutí a všichni by se přeochotně vrátili domů.

Ale protože víra v to, že i počasí se umí umoudřit, nás vedla k vytčenému cíli, nastoupili jsme do našeho „Vincence“ a vyjeli jsme.

Hrstka statečných, pět klientů a zdravotní sestřička – naše jistota, a já jako řidička.

Krátká modlitba za šťastný průběh cesty nás provázela v prvních kilometrech cesty.

Počasí se umoudřilo a od Sychrova nás nesměle, provázelo sluníčko. K Humprechtu jsme dojeli bez problému, „Vincent“ s námi na zámek nesměl a tak jsme ho nechali na parkovišti.

Schody lesoparkem pro nás byly velkou výzvou! Vždyť z naší pětice byli čtyři senioři vybavení jednou nebo dvěma holemi. Ukázalo se, že duch je mnohem víc než slabá tělesná schránka, a všichni zdolali vrchol i když pro všechny to byl velký sportovní výkon. Vlídná průvodkyně na nás nespěchala, takže jsme si v klidu prohlédli interiéry a obrazy umístěné v přízemí loveckého zámečku.

Vzhledem k tomu, že ani sportovní výkony se nemají přehánět, jsem nepokoušela statečnost své posádky a přijela jsem autem až k patě schodiště Humprechtu. S veselou náladou jsme pokračovali v cestě do Vršce, kde má jedna z výletnic syna. Sluníčko svítilo a proto jsme v poledne po návštěvě Vršce zastavili v obci Staré Místo, kde jsme se velmi dobře naobědvali.

Cesta zpět se zdála jasná a bezstarostně jsme si jen překontrolovali název Turnov na

sekretář znovu odpověděl: „Všechna území, jež nepatřila k staré Říši.“

Snažil jsem se tedy především upozornit na to, že žádost německé vlády se týkala vážné novoty v jednání o správcích diecézí a že Svatý stolec odpověděl na tuto žádost podle své tradiční praxe; dále jsem poznamenal, že je tradicí Svatého stolce nepřikročit k obnovám na územích obsazených vojenskými zásahy, pokud neskončí nepřátelství.

Ale pan státní sekretář neřekl více než toto: „Co chcete? Takové je rozhodnutí., k němuž došlo, a už bylo také sděleno našim příslušným úřadům .“

Tedy jsem se tázal, zda tím mínil, abych informoval Svatý stolec, a on mi odpověděl: „To nechám na vás. Ptal jsem se, zda to neučinil pan velvyslanec von Bergen a on mi pravil: „ Domnívám se že ne, poněvadž pro to neměl výslovné pověření.“

Skončil jsem tedy tím, že budu o tom přemýšlet, abych nedal najevo, že učiním, jak ostatně bylo mou povinností, sdělení rozhovoru. Je možno předvídat, že v budoucnosti žádosti týkající se nových území Říše buď nebudou přijaty, anebo odpovědi budou vyhýbavé.[23]

Dne 30. dubna 1943 zaslal Pius XII. berlínskému biskupovi von Preysingovi dlouhý list tohoto znění:

„Nejprve Ti vyslovujeme, ctihodný bratře, nejvroucnější dík za blahopřání, které jsi vyjádřil Ty osobně i jménem svého kléru a své diecéze při různých příležitostech, například v prosinci k vánočním svátkům a Novému roku a naposledy k výročí Našeho zvolení za hlavu církve. Víme, z jak věrného a duchem víry naplněného srdce pocházejí. Děkujeme Ti a Tvým věřícím zvlášť za zbožné modlitby. Ve svém dopise z 27. února t. r. ujišťuješ Nás o Tvých vroucích modlitbách, maje na mysli, že ‚sotvakdy uložil Bůh papeži tak těžké břímě na začátku jeho pontifikátu jako Nám v důsledku strašné světové války a všeho zla a hříchů, které z ní vyplývají . Je zajisté vždy na místě při srovnávání přítomnosti s minulostí opatrnost a jsme vzdáleni toho, abychom podceňovali starosti a utrpení, které dolchly na bedra Našich předchůdců. Ale sotvakdy byla poctivá snaha papežů, když chtěli zaujmout v dalekosáhlých a otřesných rozporech mezi mocnými tohoto světa plnou nestrannost a současně též chránit svatou církev, podrobena takové zatěžkávací zkoušce, v níž má Svatá stolice obstát dnes. Co však ještě více zneklidňuje, jak o tom správně hovoříš, je všechno zlo a hříchy, které z války vyplývají. Krutost válečné techniky, která bez zábran hrozivě roste, činí nesnesitelným pomyšlení, že vzájemné vraždění ještě dlouho potrvá. Den co den se dozvídáme o nelidskostech, které nemají nic společného se skutečnými potřebami války a jež Nás naplňují strachem a hrůzou. Jedině uchýlením se k modlitbě k Bohu vševědoucímu a vykupiteli v tabernáklu nalézáme morální sílu duševně překonat dojem z těchto činů.“

„Také vy jste museli zakusit válečné hrůzy v nevýslovně těžké formě leteckých náletů. Vyslovujeme Tobě a věřícím Tvé diecéze ještě jednou svou hlubokou účast a politování nad zřícením katedrály sv. Hedviky, k němuž došlo při posledním náletu na Berlín. Věřící musí vědět, že se denně zvlášť modlíme a udělujeme Naše požehnání těm, kteří v ten den trpí na té či oné straně leteckými útoky. Činíme pro zmírnění válečných utrpení všechno, co je v našich silách, a neustále usilujeme o to, nedávajíce se odradit malými vyhlídkami na úspěch, aby civilní obyvatelstvo bylo co možná nejvíc chráněno. Není Naší vinou, když stejný postoj vůči všem v této válce Nás nutí, abychom nyní, kdy leteckými nálety nejvíce trpí Německo, postupovali při zprostředkování velmi opatrně, aniž přihlížíme k tomu, že německé úřední kruhy daly veřejně na vědomí, v souvislosti s přítomností newyorského arcibiskupa v Římě, či lépe s pověstmi, které o jeho návštěvě v Římě kolovaly, že Německo nemá zájem na papežově úsilí, aby se válka vedla lidštěji. Naše snahy, aby se válka vedla lidštěji, se ovšem vztahuje na všechny oběti války bez rozdílu, na všechny, kteří trpí hmotnou či duchovní bídou následkem války. Ti všichni, jak v Německu, tak i v ostatním světě, věří v Naši pomoc.

Byli bychom bývali velmi rádi, kdyby se naše zpravodajská služba pro válečné zajatce využila ve prospěch Německa stejně jako ostatních zemí. Zpravodajská služba se v současné formě vyvinula sama sebou, když Svaté stolici docházely dotazy a prosby o zprostředkování, jimž by často jiná místa vůbec nemohla vyhovět. Spolu s Naší ostatní pomoci za války - a říkáme to s hlubokými díky Bohu - mohla vykonat mnoho dobrého. Nemůžeme pochopit, jaké důvody mohly vést německé úřady k tomu, že znemožnily papežské pomocné akci cestu do Německa.“[24]

[23] Actes, II/2, č. 390, s. 596-598. Od září 1941 byl Msgr. Orsenigo pověřen intervenovat ve prospěch profesorů lvovské univerzity; učinil tak opakovaně až do května 1942, kdy předal naministerstvo zahraničních věci seznam jmen, který dostal: „Byl mi přislíben soukromý a skoro bych řekl tajný zájem, byl jsem však zároveň požádán, abych zatím nepředával ani seznam, ani memorandum; měl jsem dojem, že chtějí záležitost nejprve prozkoumat u ‚Generalgouvernement‘ a zvážit možnosti zásahu.“

[24] Český překlad listu přináší Friedländer, s. 115-121.

Jaroslav V. Polc

„bourání plotů“. G. K. Chesterton pravil výstižně: „Nikdy neodstraňujte plot, pokud nezjistíte, proč byl postaven.“ Zjišťovat to ale nelze, bylo by to „politicky nekorektní“.

Dědictví Nové levice není „levicové“, ale autodestruktivní. Schéma pravice-levice se snaží vystihnout stávající napětí ve společnosti, ale sám předmět konfliktu se časem mění – od boje proti panovnickému absolutismu, privilegiím aristokracie a za emancipaci měšťanstva přes úsilí o zlepšení situace dělnictva až po „proletářskou“ revoluci. Sovětský experiment levici rozštěpil, a ta se pak už nikdy nevzpamatovala. Nová levice chaos prohloubila. Byla to vůbec levice? Svým původem ano (může se dovolávat Marxe i Bakunina). Svou fraseologií a symboly rovněž. Svými důsledky už ne. Tím, že zpochybnila i „předpolitické“ struktury (rodinu, svědomí, racionalitu) a že to nastupující generace přijaly, urychlila v západní civilisaci rozkladný proces, který se dnes už vymyká „pravo-levé“ perspektivě, jak ji dosud – stále nesnadněji – vnímáme.

Změnou paradigmatu, dovršenou v šedesátých letech, bylo individuální i společenské vědomí zbaveno tázavosti po smyslu, po vertikálním rozměru života. Masová konsumní a lehkověrně manipulovatelná společnost nabyla pochybné jistoty, že je to „dobře“. Život zbavený smyslu však potřebuje náplň. Tou se stala wellness, pohoda. Mluví se o „společnosti zábavy“ (entertainmen society, Spaßgesellschaft); jistý pokus o její analýzu se jmenuje Ubavit se k smrti (Neil Postman). Je to spíše nihilistická společnost nudy; zábava má přehlušit nepřiznaný strach z prázdna, z nicoty. To, co předkládají „filosofové postmoderny“ (spíše však sofisté), není filosofie, ale racionalizace špatného svědomí. S životním způsobem „wellness“ se pocit viny, krajní podoba „nepohody“, neslučuje. Jen o málo menší nepohodou je závaznost. Proto se dohody nedodržují, snazší je však vůbec je neuzavírat. – Nezbytnou podmínkou „wellness“ je i dosažená míra pohodlí, komfortu; „pořízení“ dítěte je těžko únosnou askesí. Moderní (tj. masová, konsumní) společnost se dostává do pasti. Nedokáže zachovat dosažený komfort. A vymírá. Z toho plynou stále větší sociální problémy (jedním z nich je napětí mezi domácí populací a neintegrovanými migranty z islámských zemí). Jejich řešení má v popisu práce politická representace. Stále se pokládá za pravicovou či levicovou v tradičním smyslu. Protože ztratila předpolitickou pevnou půdu pod nohama, přešlapuje jako Buridanův osel v údajném „středu“ (proto i u nás ty trampoty se „stojedničkovými“ většinami).

Jak je to u nás?

Srovnejme oba typy „osmašedesátníků“, naše i tamty. Naši se vzepřeli neostalinské diktatuře. Jejich dědicem se stal disent, koncentrát toho nejlepšího, co jsme tehdy doma měli. Tamti šturmovali zdravý rozum. Étos těch našich se vytratil, nebyl předán, disent je pasé. Zato jsme se otevřeli pokušení tamtěch, i u nás se prosadil „postmodernismus“. Jeho avantgardou jsou média. Určují myšlení i chování politiků. Většinová veřejnost se v podstatě přidala. Starším jde o dosaženou míru komfortu, mladším o „stupňování“ života, které má přehlušit nudu.

„Postmoderní“ mentalita (subjektivismus, relativismus, konvencionalismus, morální laxnost) je právě tím, co upadající západní civilisaci znemožňuje, aby se vzpamatovala. Existuje tu alternativa? Ano: nový disent, „ostrůvky pozitivní deviace“, například biotopy víry.

Petr Příhoda

Připomínky k jinak výbornému článku

1. „Postupující zánikové změny životního prostředí“ jsou možná dohadem a módou, než doloženým faktem.

2. Nelze souhlasit s autorem, že dědictví nové levice není levicové a že nová levice není svými důsledky levicí. K pojmům pravice-levice srov. Obrázek roč. 2, č. 5, 16. 4. 2004, s. 8. Nová levice do schematu pravice-levice přesně zapadá, má v něm své místo zcela vlevo.

Jestliže stará levice rozkladný proces západní civilisace započala, nová levice hrozí, že jej dovrší. Proto je nová levice nebezpečnější, než levice stará. Podle citovaného článku v Obrázku je každá levice destruktivní.

br. Felix OFM

MODRÁ, NIKOLI ZELENÁ PLANETA

To je název nové knihy presidenta Václava Klause. Jak se čekalo, vyvolala diskuse, které budou dlouho pokračovat. Řešený problém se dotýká každého člověka ať už v globální oteplování věří nebo ne. Náš president je ekonom a zastává názor, že příroda nemá hodnotu sama o sobě. Pro mnoho lidí se zdá ten názor kacířský a šokující. Když se však nad ním zamyslíme, je pravdivý. Aby měla naše planeta nebo celý vesmír nějakou hodnotu, musí ji stanovit hodnotitel. Tím hodnotitelem je člověk nebo jiná rozumová bytost.

Na nedávném světovém kongresu astronomů ve Varšavě se diskutovalo také o tom, jaký je smysl celého vesmíru. A většina astronomů se shodla na krátké větě: „Vesmír je tu proto, že tu jsou pozorovatelé."

Dobře to vystihuje jedna anekdota: Jeden anglický rabín byl vášnivým hráčem golfu. Vzal si týden volna a těšil se, jak si pěkně zahraje. V pondělí však padla hustá mlha a zakrývala celé hřiště až do pátku. V sobotu ráno se obloha rázem vyjasnila a vysvitlo slunce. Rabín vyšel na liduprázdné, krásně osamělé hřiště, zápasil chvíli se svým svědomím, ale pak vzal do ruky hůl ... Jeho otec se na to díval z nebe a povídá Hospodinu: „Vidíš, milý Bože, co ten můj syn provádí o šabatu?" Milý Bůh se rovněž podíval dolů a řekl: „Já ho potrestám." Rabín si nachystal míček, rozmáchl se, míček proletěl vzduchem tři sta yardů až na green a zakutálel se přímo do jamky! Otec zakroutil hlavou a zklamaně řekl: Tomu říkáš trest? Milý Bůh se pousmál: Komu to asi tak může vyprávět?

Souhlasíme, my křesťané, i s naším presidentem i s astronomy. Došli prostým uvažováním k tomu, že naše zeměkoule i celý vesmír je tu pro hodnotitele, pro pozorovatele. A to jsme my, lidé. Tak je to vlastně v Bibli. Ale věříme ještě více. Všechno bylo stvořeno z lásky jako dar a tím máme komu poděkovat a hlásat jeho velké skutky. Že by ty ohromné věci byly jen pro nás? Věříme, že jsou tu ještě jiní hodnotitelé a pozorovatelé. Říkáme jim andělé.

Antonín

DĚTI A MLÁDEŽ

KATOLICKÉ ODDÍLY ICHTHYS OZNAMUJÍ

Dvojdeňák před táborem na Kristiánov **(8. – 10. 6. 2007)**

- místo zahájení hry, které nebude

další info bude výhledově

Akce je určena pro: skauty a skautky, rovery a rangers.

Kontakt: 728 609 656

Stavba (5. – 8. 7. 2007)

Stavba starších členů Ichthys; rodiče mohou dle svých možností pomoct během brigády rodičů v pátek 6.7. (tento den je státní svátek)

Akce je určena pro: rovery a rangers, Bambusy (starší skauty), Pučmelouny (rovery), Bludy (rangers), Ropuchy (skoro old-skauty :-D), rádce, vysloužilce, rodiče a přátele.

Organizuje: Čmelák

SVATBA ŠTIKY A JAGYHO (7. 7. 2007)

Ulehčete si práci: nejezděte na stavbu, dopřejte si svatbu, rádi Vás uvidíme!

Sraz: 10.15 u kostela Sv. Antonína Paduánského v Ruprechticích

Akce je určena pro: všechny členy.

Kontakt: pepa.vanicek@gmail.com

Letní tábor (9. – 24. 7. 2007)

Tradiční vrchol skautského roku.

Akce je určena pro: všechny členy.

Organizuje: Čmelák

vyjádřil bolest a rozhořčení nad útiskem českého národa od cizinců, na kterém měli, podle jeho hodnocení, značný podíl lidé domácí, svou zbabělostí a netečností. Balbín se však nezříká víry, že budoucnost bude jednou lepší. Spoléhá na to, že národ oslavený tak velkou minulostí a zejména světci, nemůže zahynout. V řadě první čeká pomoc od sv. Václava, k němuž úpěnlivě volá: „Ty nejpřednější z českých patronů, Václave, navrať starou slávu svým Čechům. Znovu nás postav na místo, z něhož jsme klesli vlastní nedbalostí. Ty národa našeho štíte a ochrano! Zahyneme-li, Tobě zahyneme. Od nových lidí marně bys čekal ono uctívání, které Ti česká země po tolik věků věnuje, Tebe milujíc. Proto opakuji prosebně: Nedej zahynouti nám i budoucím. Jestliže bys snad nechtěl vyslyšeti nezdárné syny, slyš a vyslyš prosby předků, kteří za své potomstvo se modlili. Svatý Václave, Kristův mučedníku, jediný dědici Čech, oroduj za nás!"

Znalostmi historických pramenů a jejich interpretací se stal P. Bohuslav Balbín SJ prvním představitelem českého dějepisu a imposantní postavou naší literatury. Svým stanoviskem vystavěl vlastní pojetí českých dějin, ze kterého mohou čerpat i dnešní historikové. Josef Pekař velebil Balbína za vše, co vykonal pro národní život, pro záchranu českého jazyka a za očištění národa zemšelého a znečištěného husitstvím a luteránstvím. P. Balbín ve stáří oslepl a své spisy musel diktovat. Zemřel v Klementinské koleji v Praze ve věku 67 let, téhož dne jako císař Karel IV., 29. listopadu 1688. Je pochován v kryptě u sv. Salvátora.

Karel Korous

ČESKOSLOVENSKO A VATIKÁN BĚHEM 2. SVĚTOVÉ VÁLKY

SITUACE CÍRKVE V NACISTICKÉM NĚMECKU (5)

(Ze Semináře církevních dějin, pořádaného s Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

Dne 27. června 1942 podává nuncius Orsenigo zprávu o svém jednání se státním na ministerstvu zahraničí Weiszäckerem urgoval vyřízení některých minulých požadavků. Mezi jiným přišla také řeč na církevní záležitosti týkající se nově obsazených území:

... Až do včerejška se mi německá vláda vůbec nezmínila o této ústní nótě odpovědi Svatého stolce; pouze já jsem zdůraznil, že záležitosti jakéhokoliv rázu týkající se nových území Říše byly neobvykle zpožděné anebo se téměř ztrácely v úředním průběhu, jemuž je bylo nutno podrobit. Včera jsem vyjádřil panu státnímu sekretáři na ministerstvu zahraničí baronu von Weizsäckerovi přání získat nějakou zprávu o profesorech lvovské univerzity, o nichž jsem referoval ve své uctivé zprávě č. 2034 (47693) 17. tohoto měsíce, jíž jsem zainteresoval tuto vládu [1].

Pan státní sekretář se vlídně omluvil, že dosud o profesorech lvovské univerzity nemá žádné zprávy, jež si žádal a dodal: „K tomu však, jako ke všem ostatním záležitostem týkajícím se nových území Říše, totiž těch, které nepatří k staré Říši, je dobré, abych vám něco sdělil. Jedná se, řekl, o rozhodnutí učiněné oprávněnými osobami ve spojitosti s ústní nótou z 29. srpna 1941 předanou Jeho Eminenci panu kardinálu státním u sekretáři Jeho Svatosti naším velvyslanectvím u Svatého stolce. Rozhodnutí je, že se nebudou nadále brát v úvahu záležitosti a žádosti týkající se území, jež nepatřila k staré Říši."

Snažil jsem se především upřesnit územní rozsah této věty a žádal jsem, zda tím byly vyloučeny i Rakousko, Protektorát, Sudety a pan

Jak se stále skloňuje ve všech pádech, nejsou peníze na nejnutnější záchranné práce budov. Varhany, třebaže jsou nejdražším „nábytkem“ v interiérech kostelů, jsou, co se týká péče, obvykle až na posledním místě. A tak lze jen se skeptickým povzdechem doporučit to, co je zřejmé každému rozumnému člověku, kterému není lhostejné dědictví minulých generací. Pokusme se v první řadě zachránit tento technicky velmi zajímavý nástroj před definitivním zničením alespoň zabezpečením vstupu do kostela. Úplně nejlepší řešení, totiž restaurovat jej a přenést na místo, kde by se mohl ještě rozeznít, vidím při znalosti libereckých poměrů velmi skepticky. Je totiž velkou neznámou, co lze kromě kovových součástí a cínového píšťalového fondu ještě i po opravě a konservaci použít. V každém případě jsou na to potřeba peníze. Hodně peněz, protože kvalitní a odborná péče „něco“ stojí ...

Pavel Kozojed

K TEMNOTÁM V ČESKÉ HISTORII (8)

P. Bohuslav Balbín SJ

Narodil se 3. prosince 1621 v Hradci Králové, tedy rok po bitvě na Bílé Hoře. Při křtu ho držel na rukou Albrecht z Valdštejna. Rodina přesídlila do Prahy, kde studoval v klementinské koleji. Ve věku patnácti let, po přestěhování do Olomouce, vstoupil do jesuitského řádu. Zájem o české dějiny projevoval už od dětství. Do sedmi let věku přečetl čtyřikrát Hájkovu kroniku. Celý život pořizoval výpisky ze starých rukopisů, opravoval listiny a mnohdy je zachránil od zkázy. Sám to doznal slovy: „Kolik jsem zachránil knih a rukopisů, které byly již odvezeny na pepř židovský“ (na jeho balení).

První práce věnoval mariánským poutním místům ve Vartě mezi Slezskem a Kladskem (Diva Wartensis – Panna Marie z Warty, 1655), v Tuřanech (Diva Turzanensis, 1658) a na Sv. Hoře (Diva Montis Sancti, 1665). Obsahují mnoho o dějinách těchto míst. Jeho první, vpravdě historickou prací byl životopis arcibiskupa Arnošta z Pardubic (Vita venerabilis Arnesti, vulgo Ernesti, primi archiepiscopi Pragensis, 1664). V ní pracoval vědecky s bohatou historickou literaturou, pokusil se o její kritické třídění. Tato práce má i poznámkový aparát.

V letech 1665 až 1668 pracoval na díle Epitome rerum Bohemicarum (Přehled českých dějin). Dílo se původně zabývalo vznikem poutního místa Stará Boleslav a milostným mariánským obrazem v tamním kostele. Zde se zmiňuje, že „sám viděl ve Staré Boleslavi zeď kostela potřísněnou zázračně ještě krví sv. Václava“. Epitome jsou nástinem českých dějin od počátku doby křesťanské po nastoupení Ferdinanda II. na český trůn. Balbín si zde všímá válečných událostí a zvláště osudů šlechtických rodů, o nichž podává obšírné rodopisné výklady. Znal většinu českých i cizích pramenů, čerpal z nich a věcně tyto poznatky ve své práci utřídil. Pozoruhodným rysem spisu je jeho silný tón politicko-vlastenecký i odvaha nevyhýbat se dobově ožehavým otázkám. Popisuje statečnost českých králů, nejvýše chválí Karla IV. a svobodnou volbu královskou, v Čechách historicky zakořeněnou, a truchlivě vzdychá nad úpadkem Čech své doby. Tento způsob psaní nebyl pro vládnoucí kruhy žádoucí a spis nemohl vyjít. Byl vydán až roku 1677 s formulacemi tu a tam zmírněnými.

V době po vydání Epitome začal Balbín vydávat svazky svého velikého díla Miscellanea historica regni Bohemiae (Rozmanitosti z historie Království českého). Jedná se o sborník o českém království. Jeho součástí je stať Bohemia docta (Učené Čechy), která byla vydána na konci 18. století. Jedná se takřka o první dějiny české literatury, či o první samostatný spis o nich. Stal se východiskem pro novodobé odborné práce o starém českém písemnictví. Procitajícímu národu poskytla Bohemia docta množství dat a informací o netušeném bohatství jeho minulého duševního života.

Největší ohlas ve své době mělo Balbínovo drobné dílo Dissertatio apologetica pro lingua slavonica praecipue bohemica (Rozprava na obranu jazyka slovanského, zejména českého). Zde

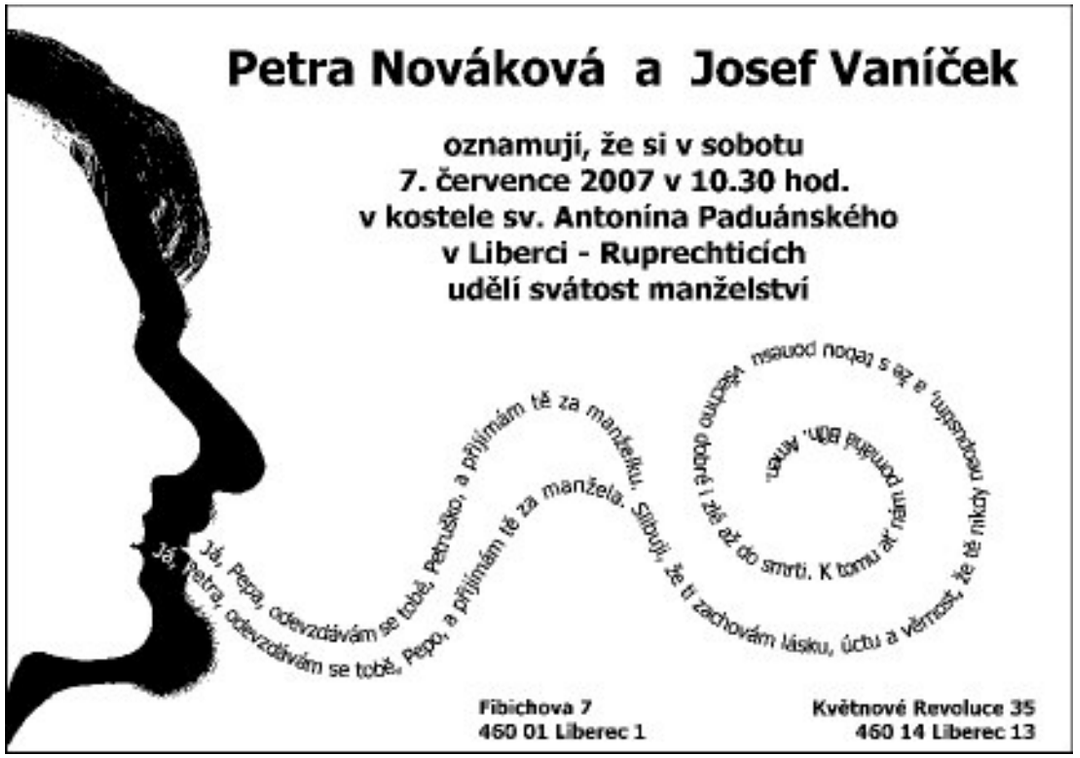

Svojsíkův závod 2007

ONA našla poklad v něm,
ON našel poklad v ní.

Pokud byste přesto chtěli novomanžele obohatit ještě jinými poklady, navštivte, prosím, naši stránku
http://svatebnidary.chytrak.cz
nebo se poraďte přímo
s Honzou V. Vaníčkem

kontakt
e-mail: java@vrchlickeho.cz
služební mobil: 731 194 004
osobní mobil: 608 855 617
ICQ: 230 073 438

www.skauting.cz/Ichthys

PODIVUHODNÉ CHVÍLE SE SLUNEČNÍ PÍSNÍ

Nadešel čas poslední z chvál svatého Františka, které se týkají vesmírných přírodních mohutností. Po matce zemi a jejích rozličných tvorech, bratrech ohni, slunci, větru, vzduchu a oblaku a sestře vodě, zůstaly na konec sestry nejvzdálenější. Hvězdy. A s nimi i Měsíc, světcova „sestra luna jasná“. Tyto chvály napsal svatý František v rákosové chýši u svatého Damiána, již těžce nemocný. Poslední dvě chvály, o nehmotné lásce a o smrti, napsal až o několik měsíců později. Sloku o lásce napsal proto, aby její vroucností smířil podestu, tehdejšího mocného starostu města Assisi, se znepřáteleným biskupem Guidem. Poslední sloku, o smrti, pak složil toho dne, kdy mu lékař Bongiovanni sdělil, že smrt se k Františkovu tělu rychle blíží a že ho již brzy čeká život věčný.

V Sluneční písni čili ve Chvalozpěvu stvoření, zařadil František své prosté chvály měsíce a hvězd hned za první sloku o slunci:

Buď chválen, Hospodine, hvězdami a
sestrou lunou jasnou,
kterým dal jsi na nebi září vzácnou a
krásnou.

V italštině 13. století zněla Františkova slova takto:

Laudato si, Misignore, per sora luna e
le stelle in celu l ai formate
clarite et pretiose et belle.

V latinském překladu Sluneční písně se Františkovy chvály i pěkně rýmují:

Laudatus sis, mi Domine, propter
sororem lunam et stellas
quas in caelo creasti clara et pretiosas
et bellas.

V italském originále i v latinském překladu je měsíc tedy na prvním místě, podobně jako v dalším českém překladu, snad proto, že za úplňku září nádherněji a jasněji než hvězdy:

Ať tě chválí, můj Pane, sestra luna a
hvězdy,
stvořils je na nebi jasné, vzácné a
pěkné.

Myslím, že František zahrnul do své chvály mezi hvězdy i oběžnice, tedy Merkur, Venuši, Mars, Jupiter i Saturn. Vždyť některé z těchto planet září na nočním nebi ze všech „hvězd“ nejjasněji! A z nich nejvíc Venuše – před východem slunce svítí jako Jitřenka, po jeho západu jako Večernice. Další, prostému oku neviditelné planety objevili lidé svými dalekohledy až mnoho století po světcově smrti. Uran roku 1781, Neptun v roce 1846 a Pluto (tomu lidé ale nedávno odepřeli právo se nazývat planeta) až roku 1930.

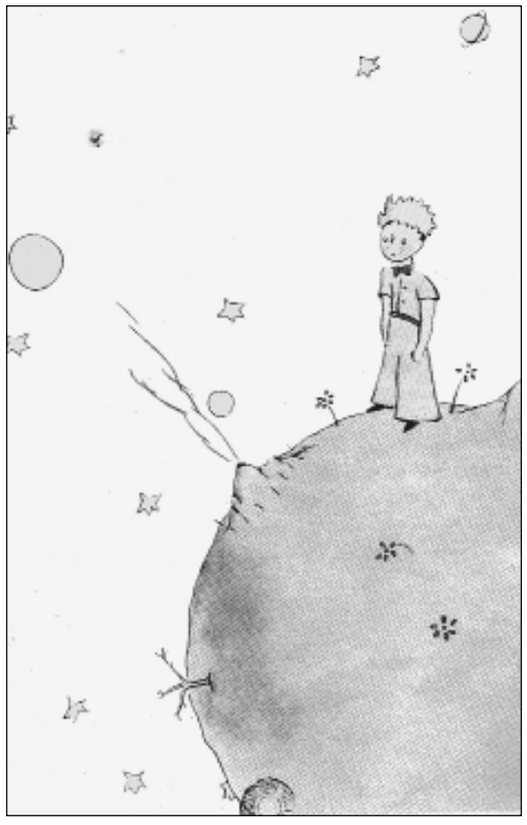

Na kresbě Antoine de Saint-Exupéryho pozoruje Malý princ hvězdy a planety

je podle popisu na rejstříkovém táhlu Gedackt 8 , česky Kryt 8 . Dalšími rejstříky jsou Flöte 4 a Octave 2 . U jednoho táhla chybí porcelánový popisek. Zcela jistě se však nezmýlíme, když podle zásad

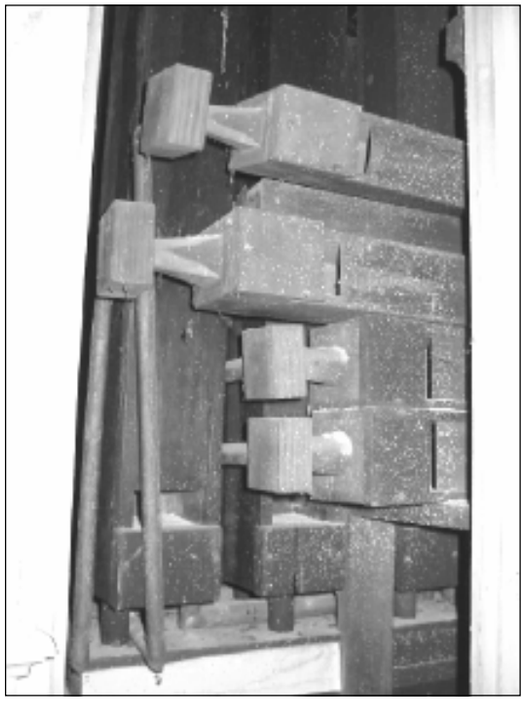

obvyklých pro disponování varhan odhadneme, že jím je Principal 4 . Bezostyšně jsem odstranil již zmíněné sololitové výplně postranních okenic v prospektu (nedalo to žádnou práci, byly tam jen vloženy), abych se podíval do varhan. To, co jsem uviděl, jsem nejdříve považoval za řádění nějakého vandala. Uvnitř na vzdušnici totiž ležely dřevěné píšťaly, jako by je tam někdo naházel. Teprve pak jsem si všiml, že je k takto ležícím píšťalám přiveden kondukty vzduch. Tak originálně vyřešený nedostatek výšky prostoru jsem viděl poprvé a sotva kdy ještě uvidím! Posuďte sami:

Je očividné, že na tento nástroj se léta nehrálo. Všude závěje pilin jako důsledek pilné práce dřevokazného hmyzu, o prachu, pavučinách a obecném nepořádku ani nemluvě. Na kruchtě je nejen neuvěřitelně málo místa, takže varhaník, sedící zády k oltáři, se opíral přímo o zábradlí kůru, ale i skladiště všeho možného harampádí, takže dostat se k varhanám nebylo vůbec snadné.

Co říci závěrem? Přestože jako zázrakem zatím nástroj unikl činnosti vandalů, dřevokazný hmyz, největší zhoubce varhan hned po lidech, měl desítky let na to, aby si pochutnával na všem co je ze dřeva.

Snad právě proto, že je tak malý, vzbuzuje pozornost v několika směrech. Jednou z těchto pozoruhodností je varhanní kruchta. Je takřka k nevíře, že do tak maličkého a nízkého prostoru lze vměstnat tribunu. Nu a další překvapení – na kruchtě jsou varhany. A světe div se! Nejsou rozkradeny, ani lidskou rukou devastovány (zatím!).

Je poněkud s podivem, že L. Tomší s J. Tomíčkem ve své práci ***Varhany Liberecka*** tento nástroj odbyli jedinou větou v minulém čase: *„Kaple měla malé varhánky s třídílným prospektem, zdobeným vázou“*. P. Josef Dobiáš, liberecký okrskový vikář (1975 – 1990), je ve svém díle ***Liberecké chrámy*** sdílnější: *„(1887) ... postavil v kostele nové třídílné varhany žitavský varhanář Anton Schuster“*.

Nikoli bezvýhradně spolehlivý pramen, jímž je Pamětní kniha libereckého arciděkanství, z kterého také J. Dobiáš nepochybně čerpal uvádí, že kostelík měl varhany již před tímto datem: *„Malé varhany z roku 1870 byly v roce 1887 při přístavbě sakristie nahrazeny většími, zhotovenými žitavským varhanářem Antonem Schusterem za 432 zl.“* Na jiném místě je zápis časově upřesněn: *„18. prosince 1887 byly v renovované kapli v Ostašově posvěceny nové varhany od žitavského varhanáře A. Schustera.“* Ze stejného zdroje je i poslední archivní údaj o ostašovských varhanách: *„V říjnu 1932 byly varhanářem Charwartrem z Janova Dolu restaurovány za 800 Kč a opatřeny elektrickým teplometem* (zřejmě chyba překladu, nepochybně je míněn elektrický ventilátor – pozn. PK) *za 200 Kč“*.

Ve stejném pramenu jsem se dopátral i jmen některých varhaníků v Ostašově. Byli to: do roku 1906 regenschori a tehdejší ředitel školy **Theodor Dressler**, po něm **Wilhelm Kaulfersch** a poté jeho syn, **Severin Kaulfersch**. Od roku 1928 pak ředitel školy **Raimund Melzer**.

Překvapivě četné informace o malém a vcelku bezvýznamném kostelíku nebylo to jediné, co mě zaujalo. Je jistě zbytečné opakovat, jak se lidé dřív starali pečlivě, ale i pravidelně nejen o své kostely, ale i o vše,

co souviselo s dědictvím po předcích. Jakmile však začnete rozkrývat příkrov minulosti, neodbytně se srovnání s dneškem stále vnucuje.

Avšak zpět k současnosti. Až dosud jsem předpokládal, že varhany ve Sv. Vojtěchu, pokud nějaké byly, patří minulosti. Až teprve nedávná zmínka P. Pavla Macha, farního vikáře u Sv. Antonína, jestli bych se do Sv. Vojtěcha nepodíval, mě povzbudila ke konkrétní činnosti. Ke kostelu jsem zajel v neděli rovnou po mši sv. o desáté. Byla to chyba, protože pro důkladnou prohlídku bych byl potřeboval montérky. Ale i tak to stálo za to. Ke svému úžasu jsem shledal, že zmíněný nástroj tam je, je sice maličký, ale dosud zřejmě nepodlehl obecné devastaci jako mnoho jiných. Jak je ze snímku patrno, má skutečně tři pole v prospektu, z nich však pouze prostřední je osazeno píšťalami. Dvě postranní zřejmě o svůj píšťalový fond v průběhu let přišla, protože v dolní římse zůstaly důlky po usazení tzv. „němých“ píšťal. Místo nich jsou v okenicích bíle natřené sololitové desky, což je sice svérázné, avšak praktické řešení. Není totiž vidět do nitra nástroje.

Varhany mají podle počtu rejstříkových táhel čtyři rejstříky, všechny v manuálu, přestože mají i pedálovou klávesnici. Z toho lze odvodit, že pedál těchto varhan je tzv. „zavěšený“, využívá tedy pro hru část tónů nejhlubšího rejstříku v manuálu, jímž

Zatímco vítr je schopen člověka rozdivočit, pohled na noční hvězdné nebe naopak poutníka zklidňuje, takřka znehybňuje. Dává mu pocítit vlastní nepatrnost. Je důležité a podivuhodné strávit alespoň jednou v životě horkou letní noc na otevřené pláni pod širým nebem! Nebesa se v naprostém tichu otáčejí kolem severní, polární hvězdy jako vesmírný orloj; souhvězdí pod rovníkem vystupují z jihovýchodního obzoru, stoupají stále výš a pak opět zvolna klesají k jihozápadu; čas přestává mít lidský rozměr a význam a jen bez hlesu plyne odnikud nikam. Při tom je to poutník, kdo se na dně vzdušného oceánu otáčí se zdánlivě nehybnou zemí a čas má smysl jen pro něj. Za takových nocí si člověk nejhlouběji uvědomuje, že je na tomto světě jenom na okamžik, na pouhý mžik vesmírného oka. Hvězdy se od sebe navzájem vzdalují pro lidi nepředstavitelnou rychlostí a přesto za dlouhá tisíciletí, kdy je lidé pozorují, se pro lidské oko zdánlivě na nebi ani nepohnuly, v tak nesmírných dálavách letí vesmírem ta daleká slunce.

Od Františkových dob se zvídaví lidé dozvěděli o vesmíru podivuhodně mnoho věcí. Assiský světec neměl tušení o hvězdách zvaných kvasary či pulsary nebo supernovy, ani o teorii strun, antihmotě a velkém třesku, ale ve své úctě a obdivu ke stvořenému vesmíru nebyl za námi pozadu. Vždyť i my stojíme i s dnešními znalostmi na úplném počátku poznání. Tak jako se zdánlivě nepohnulo za tisíciletí hvězdné nebe nad našimi hlavami, tak – třeba pro nezúčastněného pozorovatele z jiné galaxie – by se znalosti dnešních kosmologů a fysiků o vesmíru nedaly rozlišit od vědomostí svatého Františka; tak nepatrný rozdíl, vzhledem k nekonečnému tajemství stvoření, je dělí.

Ani svatý František nebyl první, kdo chválil Stvořitele za jeho dílo. Myslím, že se ve svém Chvalozpěvu stvoření inspiroval chvalozpěvem tří mládenců, které babylonský král Nabuchodonozor čili Nebúkadnesar přikázal „vhodit do pece ohnivé“. Světec prý se tyto chvály, pro které věrným mládencům Bůh zachránil život, modlil se svými spolubratřími dlouhé roky každé jitro. Tyto chvály, které jsou zapsány aramejsky ve 3. kapitole za 23. veršem starozákonní knihy Daniel, jsou vlastně dnešním čtenářům Starého zákona neznámé. Objevily se pouze v řeckém překladu bible, tak zvané Septuagintě. Ten dal zhotovit v Alexandrii ve 3. století před Kristem král Ptolemaios pro židy, kteří žili v egyptské diaspoře již tak dlouho, že zapomněli svůj rodný jazyk. Vyzval proto dvaasedmdesát hebrejských učenců (po šesti z každého z dvanácti izraelských kmenů) a ti přeložili Starý zákon do řečtiny během pouhých sedmdesáti dnů. Odtud název tohoto překladu, označovaného také římskými číslicemi LXX. Některé dnešní překlady Starého zákona těchto třiatřicet chvalořečení vůbec neuvádějí, přestože jsou velice působivá. Na závěr dnešního vyprávění proto uvedu jen ty chvály tří mládenců v peci ohnivé, které se o víc než patnáct století později objevily v pozměněné podobě i ve chválách Stvořitele a jeho díla ve Sluneční písni svatého Františka.

Všechna díla Páně, velebte Pána,
chvalte a oslavujte ho na věky.
Slunce a měsíc, velebte Pána,
chvalte a oslavujte ho na věky.
Nebeské hvězdy, velebte Pána,
chvalte a oslavujte ho na věky.
Všechny větry, velebte Pána,
chvalte a oslavujte ho na věky.
Prameny, velebte Pána,
chvalte a oslavujte ho na věky.
Ohni a žáre, velebte Pána,
chvalte a oslavujte ho na věky.
Země, veleb Pána,
chval a oslavuj ho na věky.
Vše, na zemi roste, veleb Pána,
chval a oslavuj ho na věky.

Miloslav Nevrlý

MEMORANDUM ZA NÁPRAVU VZTAHŮ STÁTU A CÍRKVÍ V ČESKÉ REPUBLICE

Dne 20. února 2007 se objevila v některých médiích zpráva, že bylo některým ústavním činitelům České republiky předáno tzv. *Memorandum za nápravu vztahů státu a církví v ČR*. Jedná se o iniciativu osob z okolí Společnosti pro dialog církve a státu a Konfederace politických vězňů. Cílem memoranda je poukázat na přetrvávající problematické oblasti ve vztahu mezi státem a církvemi a přispět tak ke zvyšování tlaku na instituce odpovědné za dořešení sporných otázek vztahu státu a církví. Kromě toho se jedná také o podporu snahy biskupů při jejich jednání se státem. Počet podpisů pod memorandem se již dnes počítá asi na 10 000.

O co vlastně v memorandu přesně jde? Občané, kteří memorandum podepsali, požadují, aby právní poměry mezi státem a CNS (zkratka pro církve a náboženské společnosti, pozn. red.) byly napraveny formou dialogu a jednání obou stran. Jako podmínku pro uspokojivé narovnání vztahů mezi státem a CNS pak předkládají následující požadavky:

1. Provést novou úpravu zákona o svobodě náboženského vyznání a o církvích a náboženských společnostech.

2. Provést majetkové vyrovnání mezi státem a církvemi v souladu se zásadou nezávislosti.

3. Provést ratifikaci smlouvy mezi Českou republikou a Svatým stolcem a smluvní úpravy s ostatními církvemi.

Jedná se tedy o klasické sporné otázky vztahu státu a církví. Jednostránkový text memoranda je doplněn asi desetistránkovým právním rozborem jednotlivých požadavků. Přesné znění memoranda i souvisejících dokumentů je možné nalézt na webové adrese www.cirkev-stat.org.

Osobně se domnívám, že myšlenka memoranda je prozatím velmi úspěšná. Díky síle deseti tisíců podpisů nemohou být požadavky petentů jednoduše přehlíženy a příslušné ústavní instituce se jimi tak musí zabývat. President Václav Klaus zaslal Koordinačnímu výboru memoranda osobní dopis, petiční výbor Poslanecké sněmovny uspořádal k požadavkům memoranda veřejné slyšení, stejně jako Senát.

Ministerstvo kultury – odbor církví – se k jednotlivým požadavkům vyjadřoval pro potřebu různých institucí již opakovaně. V souladu s programovým prohlášením vlády se k jednotlivým k požadavkům petentů postavil vstřícně.

Otázkami narovnání vztahů mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi se bude zabývat komise, kterou v nejbližší době zřídí vláda. Členy komise by měly dle předkládaného návrhu být: ministr kultury, ministr zemědělství, ministr financí a ministryně pro lidská práva a národnostní menšiny.

Jakub Kříž, zástupce ředitele
odboru církví MK ČR

Z KOMENTÁŘŮ VATIKÁNSKÉHO ROZHLASU „CÍRKEV A SVĚT“

RODINA JE MÍSTEM SVOBODY

O SVĚTOVÉM KONGRESU RODIN V POLSKU

Zprávy o papežské cestě do Brazílie a zlomová demonstrace v Itálii na podporu přirozené rodiny za účasti neuvěřitelného jednoho a půl miliónů lidí poněkud zastínily Světový kongres rodin (WCF) 11. až 13. května. Do Varšavy se na něj sjelo přes tři a půl tisíce delegátů z více než padesáti zemí celého světa, aby přemýšleli, jak bránit přirozenou rodinu, na kterou se dnes již nepokrytě a koordinovaně útočí. Stačí jen vzpomenout na nedávnou nepřátelskou deklaraci z Evropského parlamentu

sám sobě přistupovat ke svatému přijímání.' Je s podivem, že se novináři, kteří zjevně nevědí, o čem je řeč, zajímají o exkomunikaci, která se jich jako nevěřících vůbec netýká a netýká se ani papežovy cesty. Inu, zřejmě je to snazší než poctivě referovat o věřících, kteří v Brazílii s nadšením přijímají Hlavu katolické církve a masově se účastní papežských bohoslužeb.“

br. Felix OFM
Foto
- Kardinál Norberto Rivera Carrera

MRTVOLY V LUCERNĚ

Volám dobře na faru v Liberci? Ano, tady je jedna z katolických farností v Liberci. Neruším vás? Ne, o co se jedná? Jaký máte názor na výstavu lidských těl v Praze? Jo, to jsou ta lidská těla upravená podle té nové metody? Ptáte se, co tomu říká církev nebo já! Co tomu říkáte vy jako farář. Abych vám pravdu řekl, je mi to šumafuk. Ve škole jsme měli lidskou kostru. Byly to kosti poskládané a drátky spojené z opravdového kdysi živého člověka. Říkali jsme jí Oskar, až nás Mirek, spolužák co věděl všechno, poučil, že podle pánevních kostí je to žena. Potřásali jsme Oskarovi rukou, zvali jsme ho galantně k tanci: Smím prosit? Nevkusně jsme se bavili. Co chcete od pubertálních kvartánů?

Oskar nám naháněl hrůzu jen při vyvolání. Nováku, vyjmenujte kosti ruky! Články prstů, kosti karpální, metakarpální ... a? Máte za tři.

Ptáte se pane na výstavu v Lucerně? Něco jako panoptikum v boudě na náměstí v Hronově. Kostra v přítmí pohybuje hnáty a cvaká zuby. Lidi se rádi bojí. Škoda, že v Lucerně není výstava doprovázena ještě zvuky: skřeky, úpění, chrčení, dávení. Návštěvníkům by se ježily chlupy na zádech, husí kůži po celém těle. Ať se bojí, kdo se chce bát, kdo nemá dost stresu z filmových hororů.

Ale pane, profesor Halík ostře odsoudil celou výstavu.

Pan profesor Halík jistě do Lucerny nepřijde. Já tam také nepůjdu. Do panoptika s hudbou orchestrionu jsem chodil rád v deseti letech, teď mě tam nic netáhne. Kdyby však zůstala nějaká ta šlacha a sval na Oskarově ruce, asi bych mu své ráměnenabídl. Br!!!

Antonín

HISTORIE

VARHANY, KRÁLOVSKÝ NÁSTROJ VE SLUŽBÁCH LITURGIE (21)

Kostelem Sv. Maří Magdaleny v Jungmannově ulici jsme vyčerpali přehled chrámů a jejich varhan v centrálním Liberci. Od r. 1939 dochází za tehdejšího starosty E. Rohna k postupnému připojování do té doby samostatných příměstských obcí, i s jejich sakrálními stavbami, a vzniká tzv.„velký Liberec“. S různými přestávkami a občasnými pokusy o revisi tohoto stavu je tento proces zatím trvalý.

V Liberci dnešních dnů je těchto „venkovských“ kostelů dosud celá řada. Jen některé z nich však slouží svému původnímu účelu trvale (Rochlice, Ruprechtice, Vratislavice nad Nisou, Stráž nad Nisou, Horní Hanychov), jiné jen ojediněle (Sv. Vojtěch v Ostašově). Další jsou pronajaty a využívány jako skladiště různého materiálu (Harcov, Janův Důl), a podle toho také bohužel vypadají.

Po rozlehlých chrámech se nyní podíváme do kostela Sv. Vojtěcha v Ostašově. Je to vlastně větší kaple v obci, která původně patřila do farnosti chrastavské a k Liberci byla přifařena po r. 1787. Původní stavba z r. 1771 byla dřevěná. Časem zchátrala, a tak r. 1832 za hmotného přispění majitele panství Kristiána Kryštofa Clam-Gallase byl postaven současný kostelík. Stavbu řídil vrchnostenský stavitel F. Effenberger a provedli ji ostašovští řemeslníci, polír Josef Böhmer a tesař Josef Wohlmann. Nade dveřmi jsou údajně zazděny dvě kamenné koule z bitvy u Ostašova mezi rakouským a pruským vojskem (1757) za sedmileté války. Kostel byl průběžně opravován, takže i dnes, přestože se mu nevyhýbají pokusy o devastaci (rozbité okno, vypáčené dveře), působí poměrně zachovalým dojmem.

po jejich úředním zjištění (lat. **declarationem**); rovněž se nepřipustí ti, kdo tvrdošíjně setrvávají ve zjevném těžkém hříchu.“ Zde si dobře všimněme toho, že trest latae sententiae se „neukládá“, ale může být „úředně zjištěn“ (declarata). Kán. 1398 přitom zní takto: „Kdo provedl a nechal si provést dokonaný potrat, upadl do exkomunikace nastupující bez rozhodnutí představeného.“ Termín „provedení“ v sobě zahrnuje i efektivní napomáhání potratu, tedy i legislativní nebo soudní podporu příslušného občanského zákona, v jehož rámci je potrat proveden. Kodex kanonického práva se ovšem zabývá také případy, kdy trestaný jedná, jako by v trestu nebyl, a zabývá se i tím, kdy a jak trest může zaniknout.

Nyní čtenář zná již dost, aby mohl posoudit větu uvedenou výše: „Kardinál Alfonso Llopez Trujillo oznamuje, že kolumbijská katolická církev exkomunikovala všechny osoby zapojené ...“ Není sice obecně známo přesné znění příslušného správního aktu představených kolumbijské partikulární církve, lze se ale domnívat, že slovem „exkomunikovala“ se nerozumí to, že trest exkomunikace byl jimi uložen, nýbrž že exkomunikace nastoupila bez jejich rozhodnutí. Tito představení ji však „úředně zjistili“, deklarovali.

Doslovný text interview Svatého otce v letadle do Brazílie přinášíme v příloze. Přečtěme si k tomu následné vyjádření Svatého stolce v podání Vatikánského rozhlasu:

„Ještě k tiskovce Benedikta XVI. – o exkomunikaci

Brazílie, 11. 5. 2007. Ani český tisk a televise nelení, pokud jde mediální produkci na účet papežovy návštěvy v Brazílii. Jen namátkou vybíráme. Kromě otřepaných klišé a bezobsažného zpravodajství Filip Kanda ve čtvrtečních večerních Událostech na ČT1 sice uvedl, ale špatně přeložil jednu z papežových odpovědí ze středeční tiskovky, konané na palubě letadla. Šlo o odpověď na otázku novináře z italského deníku La Repubblica, Marka Politiho, kterého zajímalo, ‘zda papež souhlasí s exkomunikací, udělenou poslancům

hlavního města Mexika v souvislosti s potraty’. K tomu je nejprve třeba vysvětlit, že otázka naráží na nedávnou legalizaci interrupcí v Mexiku. Arcibiskup Mexico City, **kard. Rivera** na to reagoval prohlášením, v němž potrat označuje za zločin, který odporuje lidské přirozenosti, ale vůbec přitom exkomunikaci nezmínil. Během středeční tiskovky to byla v pořadí druhá otázka na totéž téma a papež na ni proto odpověděl:

‘Exkomunikace není nějaký svévolný akt, ale je automaticky uložena Kodexem kanonického práva, který říká, že zabití nevinného dítěte znemožňuje přistupovat ke svatému přijímání Kristova těla. Není to tedy žádný nový, překvapující či svévolný akt. Pouze je veřejně připomenuto to, co uvádí Kodex kanonického práva, který se zakládá na učení a víře církve o naší úctě k životu a k lidské individualitě už od jejího počátku.’

K problému byl pak ještě dotázán vatikánský tiskový mluvčí P. Federico Lombardi SJ, který nikoli zjemňoval – jak se ve čtvrtečním vydání MF DNES domnívá Tomáš Nídr – ale pouze vysvětlil, že ‘kdo se dopustí uvedeného zločinu, znemožňuje

určenou Polsku za to, že brání na svém území základní prvky rodiny.

Českou republiku zde representovali pouze tři delegáti – z Hnutí Pro život ČR. Člověk by čekal poněkud větší zájem ze země, kde zabíjení dítěte v lůně matky je na denním pořádku a homosexuální manželství se svými obřady se již stala realitou, kde jsou lidé za vstup do manželství daňově trestáni, kde pornografie dnes a denně ničí dospívající a rozvrací manželstvím, o rozvodech nebo zoufalé míře porodnosti je snad lepší nemluvit. Lze jen vytrvale doufat, že i tento příspěvek povede k postřehu, že péče o rodiny neznamená v dnešní době jen pastoraci volnočasových aktivit, ale i aktivní obranu tohoto základního kamene – především ve společenské, politické a ekonomické rovině. Podobně, jak se to dnes děje snad už ve všech alespoň trochu kulturních zemích.

Rodina je totiž nenahraditelný stavební kámen společnosti, a děti rodinu nutně potřebují pro zdravý růst a pro plodný a svobodný život. Dnešní koordinovaný útok na rodinu, vedený především ze strany sociálních demokratů, je však přímým útokem na jednotlivce. **Polský ministr školství Roman Giertych** trefně poznamenal, že rodina je svobodným prostorem člověka. U nás si to živě pamatujeme z doby reálného socialismu: pouze v rodině se dalo otevřeně mluvit a korigovat státní ideologii u dětí. Ale i dnes poznává drtivou pěst anonymního státu každý, kdo je bez rodiny a je tak vydán na milost a nemilost zvláště v období slabosti: v dětství, nemoci a stáří. Giertych zdůraznil, že úkolem každé vlády, a tedy nejen katolických politiků, je vždy chránit slabé a chránit rodinu jako prostor svobody.

Podobně **Paul Mero z USA** připomněl, že socialismus a klasický liberalismus vytvářejí přímou vazbu mezi slabým jednotlivcem a silným státem a mají proto podobně ničivé důsledky. Konec konců oba „-ismy“ jsou přímými potomky dnes již tak zprofanovaného materialismu. Oproti tomu rodina, kterou respektuje křesťanský realismus, je nejlepší ochranou svobody jednotlivce jak před kolektivismem tak i liberalismem.

Nutno ale podotknout, že boj o rodinu není jen tak nějakou svévolí. Jedná se o boj dvou pohledů na svět. U nás především socialismus nejen popírá moudrost stvoření a Stvořitele, ale v duchu své tradice chce sebevědomě uspořádání světa vylepšovat. Proto třeba ta podpora nešťastných homosexuálů. Vždyť rovnost je již od dob francouzské revoluce dogmatem a rodina se jí musí podřídit. Komplementarita manželů jí tak musí ustoupit a nastává „homosexualizace“ běžných manželství – každý může a musí dělat všechno. Jak opakovaně na kongresu zaznělo, homosexualita ničí rodinu „zevnitř“, přímo v její definici, zatímco rozvody zvenčí. Navíc ideologické prosazování homosexuality ničí společnost skrze ničení svobody slova.

Když jsme ale u té rovnosti, řada delegátů zdůrazňovala ještě další aspekt. Ženu mateřství předurčuje k jiné roli a muže je těžké naučit rodit, takže jediné řešení v zájmu rovnosti, jež zbývá, je plodnost ženy zrušit a prodávat to veřejně jako osvobození ženy. S tím ale souvisí i umělé potraty jako věrný a nutný souputník antikoncepce, která má být tím klíčem k rovnosti. Antikoncepce má navíc pro naše nepoučitelné revolucionáře i další vítané dopady: ničí praktickou víru, rozvolňuje stálost ve víře a vztah k Církvi, staví pevné základy hedonismu se všemi jeho neřestmi, podporuje demografický propad, zasévá nedůvěru mezi manžely, nevěru, a nakonec ústí v rozvody.

Je zvláštní, jak socialisté dusivě svazují a plánují všechny oblasti lidského života kromě jediného – sexu. To se dělo v Sovětském svazu ve dvacátých letech 20. století a děje se to i dnes.

Jak lze z těchto několika poznámek tušit, kongres se nesetkal s milým přijetím liberálního tisku. Titulky, že američtí extrémisté přijeli podpořit extrémisty polské, na sebe nenechaly dlouho čekat. Obrana rodiny však za to stojí. Dítě nenajde vhodnější prostředí než jednoho otce a matku, kteří respektují svůj slib a jsou spolu až do smrti.

Rodina je místo plodnosti, místo naděje pro demografickou zimu. Je to místo zabezpečení ve stáří, až se budou hroutit důchodové systémy, je to místo svobody a tolerance, kde se každé dítě učí, že rozdíly nejsou na škodu, ale užitečně se doplňují, místo, kde není motorem činnosti strach a soutěž, ale láska, místo, kde není hlavní sobectví, ale štědrost, místo, kde každý bez výjimky má své místo a hodnotu. Na nás je, aby přestalo být i krátkodobě výhodnější mít rodinu rozvrácenou a děti traumatizované. Pomoc potřebným je úkolem charit a ne „hodné" politické representace. Rodina vždy byla a je kolébkou svobodné společnosti a proto je dnes tak napadána.

Když papež Jan Pavel II. naznačoval, že by uvítal vstup postkomunistických zemí do socialistické Evropské unie, mnozí konservativní katolíci na to hubovali nebo alespoň zaraženě mlčeli – včetně mne. Již dnes je ale vidět, že odhad papeže byl naprosto přesný. Polsko pochopilo svou roli a z jeho zákonů, chránících základní křesťanské hodnoty, i ze sebevědomého jednání na evropské úrovni je mnoha levicovým evropským politikům už dlouho nevolno od žaludku. Podobně i Malta, která – ač mnohem menší než naše země – začíná exportovat svoji kulturu života do evropského prostoru. Je na nás, na jakou cestu se vydáme. Můžeme mlčet a vykazovat jako prorodinou činnost letní tábory (nic proti táborům) nebo opravdu vezmeme znamení doby vážně.

Tam, kde se církev probudila a přestala se bát, stává se silnější a daří se jí držet kulturu života. Kde mlčí, tam se zlu nestaví bariéra a ono proto roste a ničí duše věřících i těch, kdo jsou zvláště bezbranní – nevěřících. Tato poznámka ale není myšlena jako popichování biskupů a kněží. Ti mají svoji odpovědnost a nechtěl bych být v dnešní situaci v jejich kůži – za každou ztracenou duši se budou zodpovídat. Poznámka je myšlena na každého katolíka, neboť biskupové, kněží i veřejně činní politici jsou pod mnohem masivnějším útokem padlých andělů než kdy dřív, a než běžný laik. A pokud se za ně nikdo nemodlí a nepostí, ale jen se před kostelem vševědoucně ušklíbá a neplodně kritizuje, nelze se divit, že pastýři vidí jen strach a beznaděj. Je na nás, zda se konečně začneme společně obracet o pomoc k Matce Boží, uvědomíme si vlastní zodpovědnost a začneme konat.

Jméno, země a text vystoupení každého přednášejícího je disposici na http://www.worldcongress.org/WCF4/wcf4.spkrs.htm

Radim Ucháč, president
Hnutí Pro život ČR, 20. 5. 2007
Foto
- Zahajovací zasedání WCF
- Zleva Yuri Mantilla (USA), William L. Saunders, J. D., (USA), a Inese Sleserová (Lotyšsko, poslankyně parlamentu, která v Lotyšsku prosadila ústavní dodatek definující manželství výhradně jako svazek jednoho muže a jedné ženy)

K UDÁLOSTEM V MEXIKU

V minulém čísle jsme slíbili, že přineseme informaci o návrhu ústavní změny v Polsku, která by chránila člověka po celou dobu jeho pozemského života. Tento článek však opět odložíme. Situace se rychle vyvíjí, ve stovkách každodenních, pro někoho možná zajímavých, ale ve skutečnosti bezvýznamných zpráv by mohla zapadnout podstatná zpráva z Mexika.

Ve čtvrtém letošním čísle (s. 15nn.) jsme otiskli podrobnou historii (zatím?) úspěšného tažení potratů světem vč. příčin tohoto úspěchu. Naše obavy o Portugalsko se naplnily vrchovatě – viz minulé číslo, „Dva měsíce – dlouhá doba". Projevili jsme i další obavu: „A potraty táhnou dál: do katolické Střední a Jižní Ameriky." Jaká je situace dnes. Dala by se možná popsat slovy: „Tři měsíce – dlouhá doba."

Citovali jsme z Řádu 1/2007 text o Kolumbii. Údaj je zapotřebí doplnit v tom smyslu, že v Kolumbii šlo o legalizaci potratů „jen" v případě znásilnění, incestu, záchrany života matky nebo v případech, kdy došlo k těžkému poškození dítěte nebo kdy hrozí jeho smrt po narození. Tyto upřesňující informace i postoj katolické církve jsou na www.lifesite.net/ldn/2006/may/06051503.html. Zpráva o prvním potratu podle nového zákona přišla 26. 8. 2006 ((http://news.bbc.co.uk/2/hi/americas/5284604.stm). Šlo o jedenáctiletou znásilněnou dívku. Jaká byla reakce katolické církve? Citujeme podle www.lifesite.net/ldn/2006/aug/060830.html: „Kardinál Alfonso Llopez Trujillo oznamuje, že kolumbijská katolická církev exkomunikovala všechny osoby zapojené do poskytnutí tohoto potratu. Nařízení zahrnuje soudce, politiky a zákonodárce zapojené do tohoto rozhodnutí, stejně jako oba rodiče dívky." Tolik k upřesnění naší dřívější zprávy.

Nyní už k Mexiku. V hlavním článku v č. 4 jsme uvedli, že tam, kde obyvatelstvo dosud není řádně zpracováno, postupuje se soudní cestou. Ale tam, kde už je vše připraveno, rozhodují zákonodárné sbory. A to je případ hlavního města Mexika.

Neinformovaný člověk by zřejmě řekl, že v jednom z největších měst světa, Mexico City, s přibližně 20 miliony obyvateli, bude katolíků asi méně, než třeba ve venkovských oblastech. Opak je pravdou. Mexico City má větší procentuální zastoupení katolíků (90,5 %), než zbytek země. Tito katolíci si však z různých důvodů zvolili levicovou vládu – a pak už bylo na obranu proti potratům opravdu pozdě (u nás to lze nazvat „Paroubkovým efektem" – viz vysvětl. 6 v č. 4). V Mexico City byly volby 5. 7. 2006. Zákonodárný sbor má 66 členů. Ve volbách získala výrazně levicová Demokratická revoluční strana (PRD) 34 mandátů, pravicová Strana národní akce (PAN) 17, další levicová Instituciální revoluční strana (PRI) 4, levicově liberální Strana nové aliance (PNA) 4, Strana zelených (PVEM) 3, Sociální demokracie (PASC) 2, Strana práce (PT) 1 a Konvergence za demokracii (CON) 1.

Jak dopadlo hlasováni? Účastnilo se ho 24. dubna všech 66 poslanců. Pro legalizaci potratů hlasovalo 46 poslanců (34 PRD, 4 PRI, 4 PNA, 2 PASC, 1 PVEM a 1 CON. Proti 17 poslanců PAN a 2 poslanci PVEM, jeden (PRI) se zdržel hlasování. Předsedou vlády Mexico City je člen PRD, do té chvíle praktikující římský katolík, Marcelo Ebrard, který zákon podepsal 26. dubna. Při té příležitosti drze řekl (ale je to, bohužel tak, že v 21. stol. jsou přijímány takové zákony): „jsme v 21. století a ne v 16. století." Zákon tak vstoupil v občanskou platnost.

Dosud byly potraty v Latinské Americe jen ve třech zemích. Na Kubě se komunistický totalitní diktátor Castro chopil moci v únoru 1959 a potraty povolil v roce 1965. Druhou zemí byl přidružený stát USA Portoriko – v roce 1974 následně po rozhodnutí Nejvyššího soudu USA roku 1973. A třetí byla Guyana, kde se po volbách v roce 1992 ujal moci marxleninista Cheddi Jagan a jeho Lidová pokroková strana; potraty povolili 4. 5. 1995. Mexico City je prvním místem Latinské Ameriky, kde potraty vznikly tak říkajíc doma – ani zavlečením zvenčí (Portoriko), ani nastolením marxisty (Kuba, Guyana).

Je dobře známo, že v souvislosti s mexickým případem média omílala tzv. exkomunikaci politiků, kteří hlasují pro potraty. Byly to skoro vesměs nekvalifikovaná vyjádření novinářů. V daném případě jde ale o něco jiného. Kodex kanonického práva zde používá specifických termínů. Tak kán. 1314 kodexu praví: „Trest je zpravidla účinný až po odsuzujícím rozhodnutí, takže zavazuje viníka až potom, kdy byl uložen; mimoto je trest, který nastupuje bez rozhodnutí představeného, takže postihuje již spácháním zločinu, jestliže to výslovně stanoví zákon nebo příkaz." První způsob trestu je latinsky ferendae sentantiae, trest je uložen, lat. irrogata; druhý (tj. nastupující bez rozhodnutí představeného) je latinsky latae sententiae. Kán. 915 zní: „K svatému přijímání se nepřipustí exkomunikovaní a trestaní interdiktem po uložení těchto trestů rozhodnutím (lat. post irrogationem) **nebo**

Akvarista

„Rybičky v akváriu ... To je moje slabost. Vydržím se na ně dívat hodiny.“

„A co tomu říká tvá manželka?“

„Ta se vůbec nezajímá o to, co dělám v práci.“

Miroslav Kloz
Ilustrace
br. Michal OFM (2)
Oldřich Krupička (2)

Lustrace na Divokém Západě

Vpadne kovboj do saloonu, v každé ruce kolt. Rozhlédne se po lokálu a vykřikne:

„Kde je Šílenej Joe?“

Nikdo ani nešpitne.

„Tak znova – kde je Šílenej Joe?“ kovboj kopne do barového pultu, několik lahví se skácí, několik mužů hbitě sklouzne za židle.

„Tak naposled – kde je Šílenej Joe?“ zařve znovu kovboj a barman se konečně osmělí:

„Co blázníš? Šílenej Joe jsi přece ty.“

Kovboj do něj vypálí oba zásobníky. Pak se ponuře rozhlédne a řekne:

„A tohle se stane každýmu donašeči.“

Rozhovor poskytnutý Svatým otcem Benediktem XVI. novinářům během letu do Brazílie 9. 5. 2007

Svatý otec: Dobrý den! Nacházíme se nad Saharou a letíme směrem ke „světadílu naděje“. Já jsem se vydal na setkání s Latinskou Amerikou s velkou radostí a mnoha nadějemi. Čeká nás více významných okamžiků: nejprve v Sao Paulu setkání s mládeží; potom, stále v Sao Paulu, svatořečení prvního světce narozeného v Brazílii, které se mi zdá důležité i pro to, co by tato cesta měla znamenat. Jedná se františkána, který v Brazílii žil františkánské charisma a je znám jako světec usmíření a pokoje. Jedná se o důležité znamení osobnosti, která uměla vytvářet pokoj a tím také sociální a lidskou jednotu.

A pak bude následovat další významné setkání na Farmě naděje (pozn. vatik. red.: jedná se o komunitu pro záchranu narkomanů, kterou Svatý otec navštívil v soboru ráno), místě, kde se ukazuje sílu uzdravení, které pochází z víry a které pomáhá otevřít horizonty života. Všechny tyto problémy drog atd. skrývají právě nedostatek naděje do budoucnosti. Je to víra, která otevírá budoucnost a tím uzdravuje. Domnívám se, že schopnost uzdravit a dát naději tím, že se otevře horizont pro budoucnost, je velmi důležitá.

A konečně bod, který představuje primární cíl této cesty: setkání s biskupy, kteří se účastní 5. generální konference biskupů Latinské Ameriky a Karibských ostrovů. Jedná se o setkání, které má – řekněme – specificky náboženský obsah: darovat život v Kristu a stát se Kristovými učedníky, s vědomím, že všichni chceme mít život, ale život není naplněn, pokud v sobě nemá obsah, a navíc ani směr, kterým jde. V tomto smyslu (setkání) odpovídá na náboženské poslání církve a otevírá pohled na podmínky, nutné k řešení velkých sociálních a politických témat Latinské Ameriky.

Církev jako taková nedělá politiku – nezapomínáme na laiky – ale nabízí podmínky, ve kterých zdravá politika, s následným řešením sociálních problémů, může zrát. Chceme tedy, aby si křesťané uvědomili dar víry, radosti víry, díky které je možné poznávat Boha a poznávat také důvod našeho života. Křesťané tak mohou být Kristovými svědky a naučit se jak nutným osobním ctnostem, tak i velkým ctnostem sociálním: smyslu zákonnosti, který je rozhodující pro formování společnosti. Známe problémy Latinské Ameriky, ale chceme mobilizovat právě ty schopnosti, ty morální síly, které jsou, i síly náboženské, abychom odpověděli na zvláštní poslání církve a na naši universální odpovědnost za člověka jako takového a za společnost jako takovou.

Otec Lombardi: Dávám na začátku slovo El Globu, které zajišťuje a tak trochu zastřešuje tuto cestu, a také televizi.

Otázka: Svatosti, může církev udělat něco proti násilí, které v Brazílii dosahuje nepřijatelných rozměrů?

Svatý Otec: Kdo má víru v Krista, kdo má víru v tohoto Boha, který je smířením a který křížem dal nejzávažnější znamení proti násilí, ten není násilnický, a pomáhá také druhým násilí překonávat. Největší věcí, kterou můžeme udělat je, vychovávat k víře v Krista a učit tomu poselství, které proudí z osoby Krista. Být skutečně mužem a ženou víry automaticky znamená odporovat násilí. To mobilizuje síly proti němu.

Otázka: Svatosti, v Brazílii je návrh referenda o potratu; v Mexico City byl před dvěma týdny zrušen zákaz potratů. Co může udělat církev pro zastavení této tendence, aby se nerozšířila do dalších latinskoamerických států, když byl papež v Mexiku nařčen z nevhodného zasahování, protože podpořil tamní biskupy? Souhlasíte s církví v Mexiku, že členové parlamentu, kteří schválili tento zákon, který jde proti Božím hodnotám, musejí být exkomunikováni?

Svatý Otec: Je to velký boj církve za život. Vy víte, že papež Jan Pavel II. z něho udělal jeden ze základních bodů celého svého pontifikátu. Napsal velkou encykliku o evangeliu života. My jdeme samozřejmě dál s tímto poselstvím, že život je dar, a že život není hrozbou. Zdá se mi, že kořenem těchto legislativních změn je na jedné straně určitý egoismus, a z druhé strany pochybnosti o hodnotě života, o jeho kráse, a také pochybnost o budoucnosti. A církev odpovídá především na tyto pochybnosti: život je krásný, o tom není třeba pochybovat. Je darem, a i v nesnadných podmínkách zůstává život stále darem. Osvěžme

tedy toto vědomí krásy daru života. A další věc, pochybnost o budoucnosti: samozřejmě, že je ve světě mnoho ohrožení, ale víra nám dává jistotu, že Bůh je vždy silnější a zůstává přítomný v dějinách a my můžeme s důvěrou také dávat život novým lidským bytostem. S vědomím, které nám víra dává o kráse života a o prozřetelné přítomnosti Boží v naší budoucnosti, můžeme se postavit proti těmto obavám, které stojí u kořene těchto zákonných úprav.

Otázka (brazilská televize): Svatosti, všímáme si, že ve svých proslovech se zmiňujete i relativismu v Evropě, chudobě v Africe, ale trochu chybí Latinská Amerika. Snad proto, že vám nedělá starosti nebo jí budete v budoucnu věnovat nějaké zvláštní poselství?

Svatý Otec: Ne, já velmi miluji Latinskou Ameriku, mnohokrát jsem ji navštívil a mám zde mnoho přátel. Vím, jak velké jsou problémy, ale z druhé strany vím, jak velké je bohatství tohoto kontinentu. V tomto období vidíme, jak „dominantní“ jsou problémy Středního východu. Svaté země, Iráku atd. Abychom tak řekli, jedná se o bezprostřední prioritu, kterou si musíme uvědomit. A také, jak víme, utrpení Afriky jsou obrovská. Ale o nic méně mi dělají starosti problémy Latinské Ameriky, protože nemiluji méně Latinskou Ameriku, veliký – dokonce největší – katolický kontinent, za který nese papež největší odpovědnost. Proto jsem velmi šťastný, že konečně přišel můj čas navštívit Latinskou Ameriku, potvrdit snahy Pavla VI. a Jana Pavla II. a pokračovat ve stejné linii. Papež si samozřejmě přeje, aby byla nejen kontinentem katolickým, ale také kontinentem příkladným, kde se adekvátním způsobem řeší lidské problémy, které jsou veliké. A pracuje se společně s biskupy, kněžími, řeholníky a laiky na tom, aby tento velký katolický kontinent byl také kontinentem života a skutečné naděje. Toto je pro mě priorita prvního stupně.

Otázka: Svatosti, ve svém proslovu na začátku říkáte, že jde o to, vychovat křesťany tím, že dostanou morální zásady a pak se rozhodnou ve svobodě a podle svého svědomí. Sdílíte exkomunikaci pro poslance v Mexico City v otázce potratů?

Svatý Otec: Exkomunikace není něčím svévolným, ale je obsažena v Kodexu kanonického práva. Kanonické právo říká, že usmrcení bezbranného dítěte je neslučitelné s účastí na společenství, ve kterém se přijímá Tělo Kristovo. Nebylo tedy objeveno nic nového, překvapujícího nebo svévolného. Jen se veřejně připomenulo to, co ustanovuje církevní právo, které je založeno na učení a víře církve, na tom, jakou hodnotu má život a lidská individualita, a to již od prvního okamžiku.

Otázka v němčině (v originále chybí):

Svatý Otec: Odpovím italsky: Ptal jste se mě, zda se cítím dostatečně podpořen Němci a zda necítím trochu nostalgie po Německu. Ano, cítím se dostatečně podporován; je normální, že ve smíšené zemi (protestantské a katolické), ne všichni pokřtění souhlasí s papežem. To je zcela normální. Ale zdá se mi, že je zde přesto velká podpora, také od osob, které patří k nekatolické části Německa. Tedy, podpora tu je a pomáhá mi. Miluji svou vlast, ale miluji také Řím a nyní jsem občanem světa. A tak jsem doma všude a jsem blízký své vlasti stejně jako všem ostatním.

Otázka: Dobrý den, Svatosti! Ve své knize „Ježíš z Nazareta“ jste mluvil o dramatické krisi víry. V Latinské Americe možná tato dramatická krise víry není, ale ochabnutí; teologie osvobození byla nahrazena teologií protestantských sekt, které slibují ráj levně dostupné víry; a katolická církev ztrácí věřící. Jak zastavit tento úbytek katolických věřících?

Svatý Otec: To je naše společná starost. Právě při této 5. generální konferenci biskupů Latinské Ameriky a Karibských ostrovů chceme najít přesvědčivé odpovědi a už se na tom pracuje. Úspěch sekt ukazuje na jedné straně na obecnou touhu po Bohu, touhu po náboženství, kdy lidé chtějí být Bohu blízko a hledají s ním kontakt. A přirozeně z druhé strany přijímají toho, kdo k nim přichází a slibuje jim řešení jejich problémů každodenního života. My, jako katolická církev, musíme uskutečnit právě to, co je cílem 5. konference – totiž být více misionáři a být průbojnějšími v nabídce odpovědí na touhu po Bohu, být si vědomi toho, že lidé, a zvláště ti chudí, chtějí mít Boha blízko. Uvědomujeme si, že spolu s touto odpovědí na žízeň po Bohu jim musíme pomáhat najít správné životní podmínky jak na úrovni mikro-ekonomické, ve velmi konkrétních situacích jako to dělají sekty, tak na rovině makro-ekonomické, pamatujíce také na všechny požadavky spravedlnosti.

Senior před soudem

„A není vám hanba, obžalovaný? Ve vašem věku – a krást auta?“

„Když za mých mladých let ještě skoro žádná auta nebyla.“

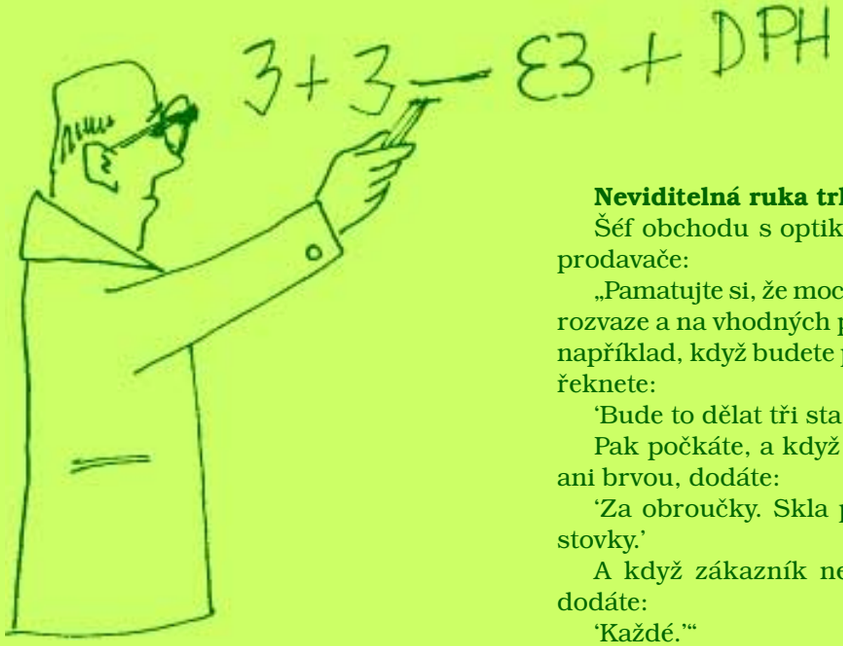

Neviditelná ruka trhu

Šéf obchodu s optikou přijímá nového prodavače:

„Pamatujte si, že moc záleží na slušnosti, rozvaze a na vhodných pauzách v řeči. Tak například, když budete prodávat tyto brýle, řeknete:

‘Bude to dělat tři sta korun.’

Pak počkáte, a když zákazník nepohne ani brvou, dodáte:

‘Za obroučky. Skla přijdou taky na tři stovky.’

A když zákazník nebude protestovat, dodáte:

‘Každé.’“

Znáš Písmo svaté?

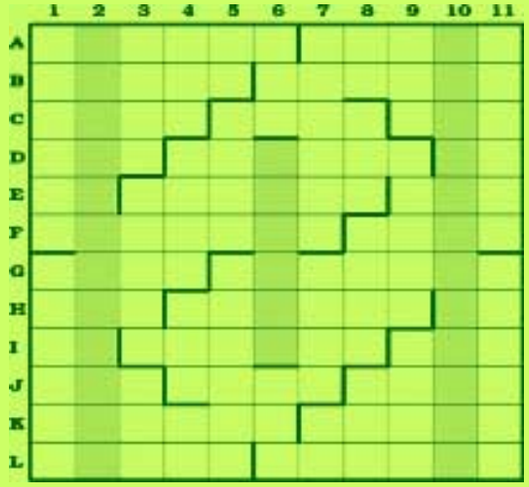

Tajenka poslední křížovky, Hospodin **je odtamtud rozptýlil po celé zemi**, byla z 1 Mojž 11, 9 – ze stavby babylonské věže. Slova Pána Ježíše „ať všichni jsou jedno“ jsou z Jan 17, 26 – z Kristovy velekněžské modlitby. Rozdíl obou situací je veliký a dnes, při snahách o tzv. jednotu Evropy, velice aktuální.

Jednota je analogický polem, má více významů. Znamená skutečnost vnitřně nerozdělenou. Může být na úrovni individuální (žádný z nás nemůže být rozdělen), druhové (jsme všichni jedno v tom, že jsme lidé, ale nejsme jedno třeba v tom, že někdo je muž a někdo žena), rodové. Ale co znamená jednota lidí? Především jednotu názorů, shodu v názorech – na ten který problém. Jen z jednoty-shody, či aspoň podobnosti názorů na daný problém může vzniknout jednota (svobodného) konání, které s tímto problémem souvisí.

Stavitelé babylonské věže byli jednotní v tom, že chtěli vystavět věž – jako symbol lidské moci, potence, vyspělosti, slávy. Kristus od svých učedníků žádá také jednotu, ale v něčem úplně jiném, v jiné oblasti. Má jít o jednotu nadpřirozené víry, jednotu ve víře vyznávající to, co učí Kristus a magisterium církve.

Buďme bdělí vždy, když někdo vyzývá k jednotě jiné, než jakou žádá Kristus. Ptejme se nejdříve na to, o jakou jednotu má jít, tj. v čem má ona jednota spočívat, jaký má být její cíl. Přestože tehdy „celá země byla jednotná v jazyku i slovech“, nic to nepomohlo. I po babylonském rozptýlení se mnoho dalších stavitelů snažilo a bude snažit postavit nějakou svou „věž“ – se stejným cílem jako tehdy. Dokonce i kdyby tito noví budovatelé ke svému úmyslu přilepili „odkaz na křesťanství“ nebo „odkaz na Boha“, vůbec nic to neznamená, protože o zdaru rozhoduje celek úmyslu.

O 10. neděli v mezidobí se bude číst o zázraku vzkříšení mrtvého syna vdovy; ten byl pak odevzdán ... (viz tajenku). Dnešní otázka zní: Ve kterém městě k zázraku došlo?

VODOROVNĚ: A. Nasáklé smůlou; jednotka kmitočtu. - B. Pohyb v rytmu hudby; týkající se rasy. - C. Bezbarvý hořlavý plyn; havíř (slang.); vozidlo o 4 kolech. - D. Zn. kyanovodíku; pracovník, který provádí leptání; iniciály prozaika Verna. - E. Záporka; sonorní hlásky; nejvyšší karta. - F. Stráž; starověký indoevropan. - G. Nástroje k psaní; bažinaté místo. - H. Arabské jméno pro Ježíše; metením čistit; iniciály ředitelky liberecké charity. - I. Iniciály kardinála Langtona, který rozdělil knihy Písma svatého na kapitoly; peníz (argot); zvíře s dobře vyvinutým čichem. - J. Nádoba na odpadky; Evin manžel; druh měkkých bonbonů. - K. Udělat něco voňavým; kruhovitým pohybem zpracovávat. - L. Říkat někomu ty; upravený pokrm.

SVISLE: 1. Část dolní končetiny; pískání. - 2. **1. díl tajenky.** - 3. Judův druhorozený syn; hlídka; silný duševní otřes. - 4. Přadná rostlina; domácky Eleonora; jeden i druhý; vybídnutí. - 5. Poštovní zkratka státu Severní Karolína; přírodní červené barvivo; odporně zapáchat. - 6. Epocha; **2. díl tajenky;** kód rakouského šilinku (rakouská měna do 31. 12. 2001). - 7. Kůň, se kterým se nevyhrává; nedělitelná část prvku; zkr. knihy Nového zákona Matouš. - 8. Název písmene S; mys na jihozápadě Newfoundlandu; Florenťan; výkrm hospodářských zvířat. - 9. Hrob (kniž.); vzdorovat; hubička. - 10. **3. díl tajenky.** - 11. Druh koření; výtvarné zobrazení Panny Marie.

Pomůcka: HCN, ilyr, Ray, žbrďol.

Ladislav Martinča

Otázka: Ohledně otázky kolegy: Existuje ještě mnoho představitelů teologie osvobození na různých místech Brazílie. Jaké je zvláštní poselství pro tyto představitele teologie osvobození?

Svatý Otec: Vlivem velkých politických změn se také zásadně proměnila situace teologie osvobození. Všechny tyto křehké milenarismy, slibující cestou revoluce okamžitou změnu společenských poměrů, jsou dnes bezpečně rozpoznány jako falešné. To dnes vědí všichni. Nyní se klade otázka, jakým způsobem má být Církev přítomna v boji za nutné reformy, v boji za spravedlivé sociální poměry. V tom se teologové různí, ostatně stejně jako sociologové nebo politikové. My jsme kdysi v Kongregaci pro nauku víry plnili pod vedením papeže úkol rozlišování, aby církev byla osvobozena od těchto falešných milenarismů a také od mylného směšování církve a politiky, víry a politiky, a aby bylo objasněno vlastní poslání Církve, kterým je právě hlásání víry v Boha, a právě tím i výchova ke ctnostem osobním i sociálním, které jsou podmínkou smyslu pro právní řád. A z druhé strany tak indikovat linie správné politiky, kterou neděláme my, ale k jejímuž uskutečňování vytváříme podmínky – řekněme – lidské, psychologické i sociální. Je zde tedy prostor pro nesnadnou, ale legitimní diskusi o tom, jak k tomu dojít a jak učinit účinnou sociální nauku církve. V tomto smyslu se také někteří teologové osvobození snaží postoupit na této cestě; jiní zaujímají jiná stanoviska. V každém případě smyslem zásahu Magisteria nebylo zničit úsilí o spravedlnost, ale přivést ho na správnou cestu a také respektovat jistý rozdíl mezi odpovědností politickou a církevní.

Otázka: Víme, že jste byl dvakrát v Kolumbii, když jste byl kardinálem, a víme, že Kolumbie zůstala velmi přítomná ve vašem srdci. Chtěli bychom vědět, co může dělat církev, abychom mohli jít dál v situaci vnitřního konfliktu v Kolumbii?

Svatý Otec: Já nejsem samozřejmě věštcem, který má automaticky všechny správné odpovědi. Víme, že biskupové se velmi snaží najít tyto odpovědi. Já mohu pouze potvrdit základní linii biskupů, totiž položit silný důraz na víru, která je nejjistějším zárukou proti růstu násilí, a současně na rozhodující úsilí o výchovu svědomí, které odolá situacím s vírou neslučitelným. Přirozeně jsou ve hře podmínky řekněme ekonomické, ve kterých drobní rolníci žijí z určitého obchodu, který rodí velké zisky jinde. Vyřešit hned tyto různé spletence ekonomické, politické a ideologické není možno, ale je třeba jít dále s pevným rozhodnutím, s upřímnou oddaností víře, která zahrnuje respektování (dobrých) zákonů a zároveň lásku a odpovědnost za druhého. Domnívám se, že výchova ve víře je tím nejhumánnějším také pro postupné vyřešení těchto velmi konkrétních problémů.

Otázka: Svatosti, přicházíme na kontinent biskupa Oscara Romera. Velmi se mluvilo o procesu jeho svatořečení. Mohl byste, Svatosti, laskavě říci, v jakém bodě se ten proces nachází a jak Vy vidíte tuto postavu?

Svatý Otec: Podle posledních zpráv z příslušné kongregace se projednává mnoho případů a vím, že ty věci jdou dopředu. Jeho excelence Msgre. Paglia mi poslal důležitou biografii, která objasňuje mnohé sporné otázky. Msgre. Romero byl jistě velký svědek víry, člověk velkých křesťanských ctností, který se zasadil o mír i proti diktatuře a byl zabit během slavení mše svaté. To je opravdu „věrohodná“ smrt, která je svědectvím víry. Byl tu ten problém, že jedna část politiky si ho chtěla neoprávněně vzít jako zástavu, jako symboliickou postavu. Jak správným způsobem vyzdvihnout jeho osobu a napravit tyto pokusy o manipulaci? To je problém. Nyní je to předmětem zkoumání a já s nadějí očekávám to, co k tomu řekne Kongregace pro svatořečení.

Otázka: Jak vidíte otázku střetu, který politické režimy levice v Latinské Americe mají na programu, s Církví na tomto kontinentu a nakolik se brazilská kultura stala částí Vaší osobní formace?

Svatý Otec: O aspektech politického jednání levice nyní nemohu hovořit, protože nejsem dostatečně informován. Kromě toho, jak je obvyklé, nechtěl bych vstoupit do záležitostí, které se týkají přímo politiky. Co se týká mé přípravy, řekněme mého osobního nasazení pro Brazílii, musíte si uvědomit, že se jedná o největší stát Latinské Ameriky, zemi, která sahá od Amazonského pralesa až po Argentinu. Brazílie zahrnuje různé domorodé kultury. Bylo mi řečeno, že je tady víc než 80 jazyků. Z druhé strany, je zde velká minulost, v níž

se projevuje přítomnost afroameričanů a afrobrazilců. Je zajímavé, jak se formoval tento národ a jak se v něm vyvíjela katolická víra: víra byla uchráněna ve všech dobách a s tolika obtížemi. Víme, že v 19. století byla církev pronásledována neoliberálními silami. V mé přípravě bylo důležitým aspektem sledovat tyto katolické národy Latinské Ameriky v jejich vývoji. Nejsem specialista, ale jsem přesvědčen, že zde se alespoň z části – a je to ta podstatná část – rozhoduje o budoucnosti katolické církve: to je pro mě zcela zřejmé. Samozřejmě cítím potřebu prohloubit ještě více svoji znalost tohoto světa.

Otázka: Portugalci sledují tuto cestu, která koresponduje s 13. květnem, a modlí se za ni. Vy budete v Aparecidě. Ono datum je pro nás velmi významné, protože je tomu 90 let od zjevení ve Fatimě. Mohl byste něco pro Portugalce říci o této shodě?

Svatý Otec: Pro mě je to skutečně dar Prozřetelnosti, že mše svatá v Aparecidě, velkém mariánském poutním místě Brazílie, se shoduje s 90 lety od zjevení Madony ve Fatimě. Tak vidíme, že sama Matka Boží, Matka církve, naše Matka, je přítomna v různých světadílech, a v různých kontinentech se ukazuje stejným způsobem jako Matka tím, že ukazuje zvláštní blízkost ve vztahu ke každému národu. To se mi zdá velmi pěkné. Je to stále Matka Boží, je to stále Maria, ale je, řekli bychom „inkulturovaná“: má svoji tvář, svůj vlastní výraz tváře v Guadalupe, v Aparecidě, ve Fatimě, v Lurdech, ve všech zemích světa. A právě tak se ukazuje Matkou: v tom, že je blízká všem. Tímto způsobem se všichni sbližují mezi sebou prostřednictvím lásky k Madoně. Toto spojení, které Madona tvoří mezi kontinenty, mezi kulturami, tím, že je blízká každé zvláštní kultuře a zároveň spojuje všechny mezi sebou, právě to se mi zdá velmi důležité: společenství různých kultur, které mají vlastní bohatství a jednota ve spojení stejné Boží rodiny.

Otázka: v portugalštině ... (V Brazílii jsou takoví, kteří nechtějí slyšet poselství církve.)

Svatý Otec: To není zvláštnost Brazílie. V každé části světa je velmi mnoho těch, kteří nechtějí naslouchat tomu, co říká církev. Doufáme, že alespoň slyší; pak mohou také nesouhlasit, ale je důležité, že alespoň slyší, aby mohli odpovědět. Snažíme se přesvědčit také ty, kdo nesouhlasí a nechtějí slyšet. Nemůžeme konec konců zapomínat, že také našemu Pánu se nepodařilo, aby ho všichni poslouchali. Neočekáváme, že všechny hned přesvědčíme. Ale já se snažím, s pomocí svých spolupracovníků, mluvit v tomto okamžiku k Brazílii v naději, že velmi mnoho jich bude chtít slyšet a že velmi mnoho se jich také může přesvědčit, že touto cestou se mají vydat. Ostatně tato cesta je stále otevřená také pro mnoho různých názorů.

http://212.77.1.245/news_services/bulletin/news/20231.php?index=20231&lang=en

Překlad z italského originálu
Pavel Andrš

Ad: Mariánská vlajka nad Evropou

„Skuteční otcové Evropy, Robert Schuman, Konrád Adenauer a Alcide de Gasperi, tři skutečně velcí státníci, byli mužové růžence. Nepohrdali touto prostou modlitbou. ... Z veřejného svědectví francouzského presidenta Mitterranda je známo, že ministerský předseda Schuman všechna státně politická zasedání, která byla důležitá, v určitou dobu přerušil a udělal si čas, aby se pomodlil breviář nebo růženec. Před první velkou smlouvou Evropy o montánní unii odebrali se všichni tři státníci na pozvání Konráda Adenauera na týden k duchovní obnově do benediktinského opatství Maria Leach v Eifelu. Připojili se k modlitbám mnichů a večer se spolu modlili růženec za mír a jednotu v Evropě.“

Světlo 26, ročník 2004

V č. 6, roč. 2, 7. 5. 2004, jsme na s. 12n. otiskli článek P. Radima Jáchyma OFM o historii vlajky Evropské unie. V článku jsme se pochvalně zmínili o jednom ze tří zakladatelů této mezistátní organizace, Robertu Schumanovi, a přinesli jsme dokonce jeho fotografii.

U příležitosti oslav vítězství nad nacionálním socialismem se však letos objevila v médiích (www.euportal.cz) zmínka o tom, že tímto **„otcem Evropy“ byl „člověk, který**

přirozenou vírou škodit fysicky nebo duševně. Z hlediska nadpřirozeného, pro křesťana, je pověra těžkým hříchem proti 1. přikázání. Srov. Katechismus 2111, Kompendium 445.

2. Antikrist (= proti-Kristus) je podle Písma sv. a tradice „člověk nezákonnosti“, který se vydává za Krista a má velké úspěchy, bude však Ježíšem Kristem přemožen. Toto učení nemusíme vykládat jako pouhou typologii pro konfliktní situace křesťana a církve, ale má jít o některého člověka, neboť za každou událostí spásy či naopak zla je jedna nebo více osob, které vytvářejí dějiny a jejichž bojovnost se s blížícím koncem bude zostřovat. Z druhé strany není vyloučeno, že ve výrocích Písma sv. jsou jako antikrist míněni obecně, kolektivně všichni lidé stavějící se proti Bohu. Mimokřesťanská polemika a apologie ztotožňuje neoprávněně s antikristem domnělé konkrétní osoby.

3. Král, který snědl jídlo připravené čarodějnicí, se jmenoval Saul (1 Sam 28, 7n.24n).

4. Slovo apokalypsa je řecké slovo a znamená Zjevení. Je to název poslední knihy Nového zákona.

5. Judský král, který spálil svitek s Jeremiášovým proroctvím se jmenoval Jehojakim (Jer 36, 9.23).

6. Deismus (Deus, lat. Bůh) je názor o Bohu, který sice uznává, že Bůh jako osoba existuje a stvořil svět s jeho přírodními zákony, ale popírá jakoukoli další Boží spolupráci a zasahování do jeho stvoření (zvláště jakékoli nadpřirozené zjevení). Deismus se vyskytoval a vyskytuje v mnoha odstínech (nesporným zastáncem deismu byl Voltaire). Deismus např. odmítá názor, že Bůh může pomoci v nouzi. S ohledem na výslovně nebo mlčky zastávaný názor, že Bůh stvořil svět z nutnosti, tj. názor popírající svobodu Boha (čímž se každý deismus zaplétá do rozporů), jakož i vzhledem k popírání nadpřirozeného zjevení byl deismus odsouzen 1. vatikánským koncilem (ve sbírce nazvané zkratkou DS jde o věty 3000 – 3020).

7. Muž, který je nazván jako první „mistr všech řemeslníků obrábějících měď a železo“ se jmenoval Tubalkain (1 Mojž 4, 22).

8. Breviář je modlitba Církve. Povinnost modlitby breviáře mají kněží, řeholníci a řeholnice, a to v různém rozsahu, podle svých vnitřních řádů a pravidel. To však neznamená, že by se ji laik nesměl modlit. Naopak Církev vyzývá všechny k modlitbě breviáře, zejména Ranní chvály a nešpory jsou tzv. cardo, základem, denní modlitby.

9. Muž, kterému sv. Lukáš věnoval své evangelium a knihu Skutků se jmenoval Theofil (Sk 1, 1).

10. Ocultus lat. znamená tajný. Okultisté jsou lidé, kteří věří, že mohou vyvolávat např. duchy zemřelých, kteří jim prozrazují různé skryté věci. Jedná se většinou o šálení smyslů, které se dá přirozeně psychologicky vysvětlit (účinky psychického působení mohou být podobné, jako kdyby smysly byly šáleny halucinogeny, opiáty). Ovšem je možno se také domnívat, že se zde stýká složka přirozené lidské psychiky s nadpřirozeným duševnem. Pak je možné, že za některými projevy může stát i padlá duchovní bytost. A ďábel, zlí andělé rádi využívají neznalosti člověka ke svému působení a může se jim podařit ho ovládat. Z toho důvodu už ve Starém zákoně bylo zakázáno vyvolávat duše zemřelých. Protože Církev má daleko lepší poznání, tím více to zakazuje i v současnosti a varuje před možností útoku zlého anděla z tohoto směru. Katolík, který se aktivně nebo i pasivně účastní spiritistických seancí, duchaření, okultismu, se dopouští těžkých hříchů proti 1. přikázání a vydává se dobrovolně v nebezpečí spoutání satanem.

O prázdninách testy nevycházejí. Přejeme všem čtenářům hezké horké léto.

P. Ing. Antonín Sedlák a kol.

5. Co to je sedés?
a) Odpočinková místnost v předsíni kostela pro unavené poutníky.
b) Pohovka, na které může kněz při mši sv. podřimovat.
c) Sedadlo pro kněze nebo ministranty.

6. Kdo řekl: „Dokud neuvidím …neuvěřím!“?
a) Král David.
b) Simeon a Anna v chrámu.
c) Sv. apoštol Tomáš.

7. Kolik synů měl Josef Egyptský?
a) 1.
b) 2 – Efraim a Manases.
c) 12

8. Může se při mši sv. používat Písmo svaté?
a) Je to přísně zakázáno.
b) Ve výjimečných případech ano.
c) Samozřejmě.

9. Kde se měli usadit Izraelité po vyjití z Egypta?
a) V Babylóně.
b) V Kanaánu.
c) V Tibetu.

10. Kde jsou popisovány cesty sv. Pavla?
a) V evangeliích.
b) V knize Zjevení.
c) Ve skutcích apoštolů.

Test pro dospělé

1. Co to je pietismus?
2. Jak se jmenovalo město, do něhož si Jonáš zaplatil lodní lístek?
3. Jak se jmenoval spolupracovník sv. apoštola Pavla, kterého Pavel ustanovil správcem křesťanského sboru na Krétě?
4. Jak se jmenoval Metušaelův syn, který se pochlubil, že provedl krevní mstu?
5. Co to je postulát?
6. Co to je agnosticismus?
7. Jak se jmenuje dlouhé pohoří v Palestině, které je proslulé svými cedrovými háji?
8. Jaké je stanovisko církve k černé magii a jaké k bílé magii?
9. K čemu slouží pluviál?
10. Co to je koncelebrace?

Odpovědi testu pro dospělé z minulého čísla

1. Pověra je nepravdivá přirozená víra. Jde o utkvělou představu, tzv. idea fixa, kterou si lidé sami vytvořili. Domnívají se, že ty jevy, které si vytvořili, na ně působí.

Říká se, že každý člověk je od přirozenosti nějak věřící. Proto lidé, kteří nevěří v Trojjediného Boha, věří něčemu jinému; většinou jde o různé pověry. Mnoho atheistů tvrdí, že nejsou věřící, ale věří na ráj na zemi, nebo dokonce na různé amulety, horoskopy, snáře, UFO. Často mají strach, když jim přes cestu přeběhne černá kočka apod. Pověra může být velice škodlivá, nejen proto, že odvádí od nadpřirozené víry k víře přirozené – třeba k různým energiím –, ale i proto, že si člověk může touto

ve své době jako poslanec francouzského parlamentu hlasoval pro Mnichovskou dohodu. A nejen to. Byl i významným exponentem appeasementu vůči Německu a členem francouzské proněmecké kolaborantské vlády maršála Pétaina.“

To jsou závažná slova a objektivita našeho časopisu vyžaduje jejich vyjasnění.

Prof. PhDr. Miloslav Bednář, CSc. k osobě Schumana v článku „Mnichovan a kolaborant otcem Evropy“ cituje Johna Laughlanda (www.euportal.cz/ShowArticle.aspx?ArtId=7): „V článku v listu Le Lorrain z 11. 9. 1938 (Schuman) podpořil ústupky Německu. Tvrdil, že Německo nepodnikne nevyprovokovaný útok na Francii, a že proto bude lépe, když se mu neposkytne záminka. K tomuto tématu se vrátil 25. 9. 1938 v německy vycházejících novinách Elsässer. Na základě právnické analýzy československo-francouzské dohody z roku 1925 se pokusil minimalizovat francouzské závazky k Československu. Napsal tehdy, že Francie za žádných okolností nepodnikne žádné kroky, jež by mohly destabilizovat ‘mír’.

Ještě dále zašel 27. září na setkání skupiny alsaských poslanců, kteří vyzvali papeže Pia XI., aby přesvědčil diktátora Mussoliniho k přímluvě u Hitlera za věc míru. Schuman pak vedl delegaci poslanců z Alsaska a Lotrinska, kteří šli 28. září za francouzským premiérem Édouardem Daladierem, aby zdůraznili hlubokou touhu svých voličů po míru. Snad dokonce pohrozil i tím, že budou hlasovat proti nezbytným válečným půjčkám; tuto možnost alespoň nadhazuje Schumanův životopisec. K tomuto setkání došlo den před Daladierovým odjezdem do Mnichova. 29. září dala sněmovna Daladierovi mandát, ‘aby čestně a důstojně zachránil mír’. Stojí za zdůraznění, že mnichované představovali v Schumanově straně menšinu, ale jeho postoj měl zjevně zásadní vliv. Zatímco Alsasané byli převážně proněmečtí a mnichovanští (alsaská strana organizovala shromáždění na podporu Mnichova a vyzývala k francouzsko-německému sblížení), v Schumanově Lotrinsku vládlo jiné cítění. Tisk tam útočil na Schumanovu podporu Mnichovské dohody, kterou hodnotil jako porážku.

Nedlouho před začátkem vichistického období (tj. otevřené francouzské vládní kolaborace s Němci, MB), 21. 3. 1940, vystřídal Daladiera Paul Reynaud a Schuman se stal poprvé členem vlády. Byl jmenován náměstkem státního tajemníka pro záležitosti uprchlíků v kabinetu, jejž druhý den Reynaud představil parlamentu. Když byl Reynaud 16. 6. 1940 vystřídán Phillipem Pétainem (po německé okupaci Paříže 14. 6. 1940, MB), Schuman na svém vládním místě zůstal. Jinými slovy: jeden z otců zakladatelů Evropského společenství byl členem první vlády vedené maršálem Pétainem.

Příměří bylo podepsáno 25. června. Schuman se stále jako člen vlády odebral do Vichy. 10. 7. 1940 se stal jedním z 569 poslanců, kteří hlasovali pro zánik francouzské třetí republiky, fakticky republiky jako takové. Když ale francouzské Národní shromáždění odhlasovalo řadu ústavních zákonů, jimiž se předávaly ústavní pravomoci maršálu Pétainovi, znamenalo to nejen konec republiky, ale i francouzské demokracie. Následujícího dne Pétain vyhlásil ‘Francouzský stát’, který nahradil republiku. Od té doby se veškerá autorita státu soustředila v jeho osobě. Právě toto delegování státní suverenity sborem, jenž ji pouze opatroval a který ji nevlastnil, bylo podle de Gaulla důvodem, proč byla vláda ve Vichy nulitní, neplatná a nelegitimní. Velký historik Francie Eugen Weber to přesně označil za ‘kolektivní znásilnění republiky, ústavy, parlamentu, demokracie a svobody’ ... Schuman po odhlasování ‘plných ústavních mocí’ opustil Pétainovu vládu a na konci srpna odešel do Met, kde se mu 17. 9. 1940 dostalo té výsady, že se stal prvním francouzským politikem uvězněným Němci. Ve vězení zůstal v Metách ... do 12. 4. 1942. Poté byl ve vazbě v Porýní-Falcku, ale podařilo se mu uprchnout a dostat se do Lyonu. Po útěku byl rozhodnut dosáhnout přímé soukromé audience u maršála Pétaina, neboť byl přesvědčen, že Německo válku prohraje, a chtěl mu to sdělit. Při obědě se maršálovi se svým názorem svěřil a také jej informoval o stavu mužů z Alsaska a Lotrinska, kteří byli násilím donuceni vstoupit do německé armády. Pétain ale nedal najevo žádný zájem.

Když byla v listopadu 1942 obsazena jižní zóna Francie (tzv. ‘Francouzský stát’ ovládaný kolaborantskou Pétainovou vládou ve Vichy, MB), musel se Schuman schovávat po dva roky ... Po osvobození, v srpnu 1944, jej maršál de Lattre jmenoval poradcem v otázkách

Alsaska-Lotrinska. Schuman v tomto postavení zůstal pouhé tři týdny. Poté ministr války André Diethelm nařídil de Lattrovi, aby se ‘zbavil tohoto produktu Vichy’. Po návratu do Met mu osvobozenecké orgány dávaly najevo opovržení jakožto bývalému Pétainovu ministru a poslanci, jenž mu v roce 1940 hlasoval pro ‘plné ústavní moci’.

Schuman tak byl po několik měsíců prohlášen za nezpůsobilého pro veřejný úřad. Byl na něj vydán zatykač, ale v únoru 1945 se již propracoval do Výboru osvobození. Nakonec byla žaloba proti Schumanovi zásahem de Gaulla odvolána. Jako důvod se uvádělo, že 17. 7. 1940 odešel z Pétainovy vlády a že prý od té doby podporoval hnutí odporu, přestože se jeho veškerá odbojová činnost asi omezovala jen na poslech BBC. Tak se Schuman stal opět volitelným a v říjnu 1945 byl zvolen do nového ústavodárného shromáždění.“

Se Schumanem možná souvisí dokonce neblahý stav Evropské unie, který spočívá hlavně v jejím nedemokratickém směřování. Má tedy na této dnešní téměř krizové situaci nějaký podíl „otec Evropy“ Robert Schuman? A pokud ano, jaky?

Karel Korous, br. Felix OFM

Na příkladu Roberta Schumana je dobře patrné, že ne každý „hluboce a pevně“ věřící katolík a musí být dobrým politikem. Schuman bývá oslavován jako Otec Evropy, přitom byl de facto jen loutkou v rukách francouzského socialistického centralisty Jeana Monneta. Protože původní Monnetovy návrhy směřující k vytvoření Spojených států evropských, vyvolaly u evropských politiků odpor, rozhodli se eurofederalisté změnit taktiku a propagovat evropskou integraci jako spíše pouze hospodářskou záležitost, zatímco byly postupně potichu další a další pravomoci národních vlád a národních parlamentů uzurpovány Bruselem.

Podobným způsobem např. postupoval i britský premiér a až fanatický příznivec vzniku jednoho evropského státu Edward Heath, který Britům tvrdil, že vstup do Evropského hospodářského společenství nebude mít negativní vliv na britskou suverenitu a demokracii a bude se jednat pouze o vytvoření jednotného trhu a hospodářskou spolupráci. Tento podvodný trik v okamžiku vstupu neprohlédla ani pozdější premiérka Jejího Veličenstva Margaret Thatcherová a proti centralizaci moci v nedemokratickém Bruselu se postavila až později. Stejná metoda byla použita i v návrhu tzv. evropské ústavy, kdy bylo příliš otevřené slovo „federální“, jenž naznačovalo vznik superstátu, vyměněno za slovo „komunitární“, aby ústavu podpořili i ti, kteří jsou proti vzniku jednotného evropského superstátu.

Proč je však evropská integrace od svých počátků a ze svého principu nedemokratická? Demokracie jako taková totiž znamená vládu lidu. Avšak jak může fungovat demokracie na evropské nadnárodní úrovni, pokud zde neexistuje evropský lid (evropský politický národ-démos) a evropská veřejnost? Dívají se obyvatelé evropských států na evropské televizní noviny? Čtou celoevropský deník? Existuje zde společný evropský jazyk, společně interpretovaná historie, společná tradice, společné hodnoty, solidarita a společný zájem? Neexistuje. Demokracie jako taková nemůže fungovat mimo národní stát.

O většině zákonů platných v České republice již však nerozhoduje český lid prostřednictvím našeho parlamentu, ale Rada EU složená z jednotlivých ministrů evropských států. Nelze argumentovat, že jsme prostřednictvím demokratické procedury (referenda) předali některé zákonodárné pravomoci na evropskou úroveň. Zde byla demokratická pouze procedura. To, že jsme předali legislativní moc národního parlamentu nevolené exekutivě Rady ministrů, je vlastně formou zmocňovacího zákona Říšského sněmu z roku 1933, kterým dostala exekutiva Adolfa Hitlera zákonodárné pravomoci. V Německu byl tedy demokratickou procedurou zrušen demokratický obsah vlády. V momentě, kdy dle odhadů ředitele Centra pro ekonomiku a politiku Petra Macha rozhodují instituce EU o 60 % našich zákonů, nikdo nemůže tvrdit, že žijeme v suverénní a demokratické zemi. Český lid již bohužel není suverénem této země a nerozhoduje suverénně o všech svých zákonech.

Evropská unie jako předstupeň evropského superstátu je výtvorem lidské pýchy a nepokory, protože chce destruovat demokratickou formu vlády uvnitř jednotlivých národních společenstev, jejichž vnitřní konsensus, smír a solidarita se vytvářely po staletí, a chce konstruktivisticky vytvořit evropský národ, podobně jako se snažili komunisté vytvořit jednotný sovětský lid. Eurocentralizátory chápaná subsidiarita je pouze fíkovým listem pro bruselskou centralizaci.

Evropa byla vždy charakteristická tím, že v ní vedle sebe žilo mnoho národů a států, proto by bylo lépe nahradit nedemokratickou Evropskou unii spolkem suverénních států, kde spolu budou jednotlivé nezávislé státy spolupracovat v míru. Středověká Evropa byla jednotná ve své víře v Boha, nikdy však nepotlačovala svobodu, svézákonnost a nezávislost jednotlivých národních společenstev. Správný katolík by tedy po mém soudu měl podporovat Evropu jako duchovní entitu, kde svobodné a nezávislé národy žijí každý dle svých zákonů a mají společný křesťanský pohled na svět. Současná Evropská unie je však vzpourou proti přirozenosti a je budováním pyšné babylonské věže v Bruselu, která stojí na základech levicového postmodernismu, jehož oběťmi jsou miliony nenarozených dětí. Hrdé katolické Polsko dnes stojí proti bruselskému socialistickému centralismu se svou obranou nenarozeného života a odporem proti státem uznávaným homosexuálním svazkům. Nebude však třeba trvat dlouho a bude se muset podřídit nedemokratickým příkazům z Bruselu schvalujícím potraty a manželství homosexuálů, ačkoliv by to Poláci v demokratickém hlasování ve svém parlamentu nikdy nepřijali.

Pomýlený katolík Robert Schuman, který se sice často modlil breviář nebo růženec, přispěl svou činností k vytvoření centralistické, postmoderní a ve svém důsledku protikřesťanské Evropské unie, která destruuje pravého ducha Evropy. Je to varováním pro každého křesťana, aby se nesnažil potlačovat přirozená národní společenstva a jejich tradiční svébytný život.

K bližšímu seznámení se situací doporučuji *Christopher Booker a Richard North*: Skryté dějiny evropské integrace od roku 1918 do současnosti, Barrister & Principal Brno 2006, překlad Veronika Lásková, cena 595 Kč (lze žádat v knihkupectví U sv. Antonína).

Pro Obrázek libereckých farností Lukáš Petřík, šéfredaktor euportal.cz

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti

1. Co je obsaženo v lekcionáři?
a) Návod na stavbu a opravy kostela.
b) Zpěvy ke mši svaté.
c) Texty z Písma svatého.

2. Kdy se nemusíme účastnit nedělní mše sv.?
a) Když je v televizi zajímavý pořad.
b) Když jsme nemocní a nebo ve výjimečných případech, když jsme ji nahradili večerní sobotní mší sv.
c) Když se nám nechce.

3. K čemu v kostele slouží kropenka?
a) Na pokropení lidu v kostele.
b) K zalívání kytek v kostele.
c) K žehnání křížem, ale jen v kostele.

4. K čemu se používá křtitelnice?
a) Ke křtu.
b) K sezení.
c) K umývání znečištěných rukou.

narážení sudu s pivem jako loni. Tentokrát to nebyl Konrád, ale Ruprecht uvařený z klasických surovin, sladu a chmele přímo ve farní kuchyni, kde také měsíc vyzrával a ležel. Povedl se, kvalitní mok s pěnou, mírný říz, vrchní sládek Pavel Eliáš.

Otec biskup žehná. A proč by ne! Pro nás Čechy je to nebeský dar, jak zpíváme v Prodané. Tedy na zdraví, otče biskupe, na zdraví všem při slavnosti svatého Antonína, našeho patrona, mocného divotvůrce.

Antonín
Foto
Zdeněk Glaser

Z KRONIKY NAŠICH FARNOSTÍ
30. KVĚTNA AŽ 1. ČERVENCE 2007
Křtem byli mezi nás přijati:
Farnost Ruprechtice
Viktor Josef Jech
Marie Dvořáčková
Srdečně blahopřejeme.

Svátost biřmování přijali:
Farnost Ruprechtice
Aleš Tomáš Vondra
Martina Klára Novotná
Petr Alexandr Hušek
Marek Štěpán Hušek
Mária Anna Jancíková
Milan Jan Jancík
Jana Alžběta Kasičová
Stanislava Zdislava Hauserová
Michal Pio Šebera
Srdečně blahopřejeme.

Významné životní jubileum oslavil:
P. Tomáš Pavel Genrt OFM – 75 let (3. 7.)
Srdečně blahopřejeme.

P. Antonín Kejdana
Foto
- Otec Tomáš a Maruška Dvořáčková
Jiří Dvořáček

Vydává Římskokatolická farnost v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi.
Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV - Ruprechtice, datum vydání: 5. 7. 2007
tel. 485 120 004, (485 121 293), e-mail: liberec.ofmZquick.cz, dop. cena 5,- Kč, za obsah odpovídá P. Antonín OFM
Foto na titulní straně - Otec Pavel Andrš uděluje své druhé novokněžské požehnání (první patřilo otci biskupovi; příští číslo Obrázku bude Speciál věnovaný této mimořádné liberecké události), Vojta Andrš
Obrázek libereckých farností lze prohlížet na internetových stránkách ***www.pravda.bloguje.cz*** *–*
kde jsou i rejstříky všech vyšlých čísel; starší čísla Obrázku vám obstará Knihkupectví u sv. Antonína.
Prosíme čtenáře o návrhy a názory (i kritické) k časopisu i jednotlivým článkům.

5. 7. 2007 / Číslo 8 / Ročník 5

OBRÁZEK

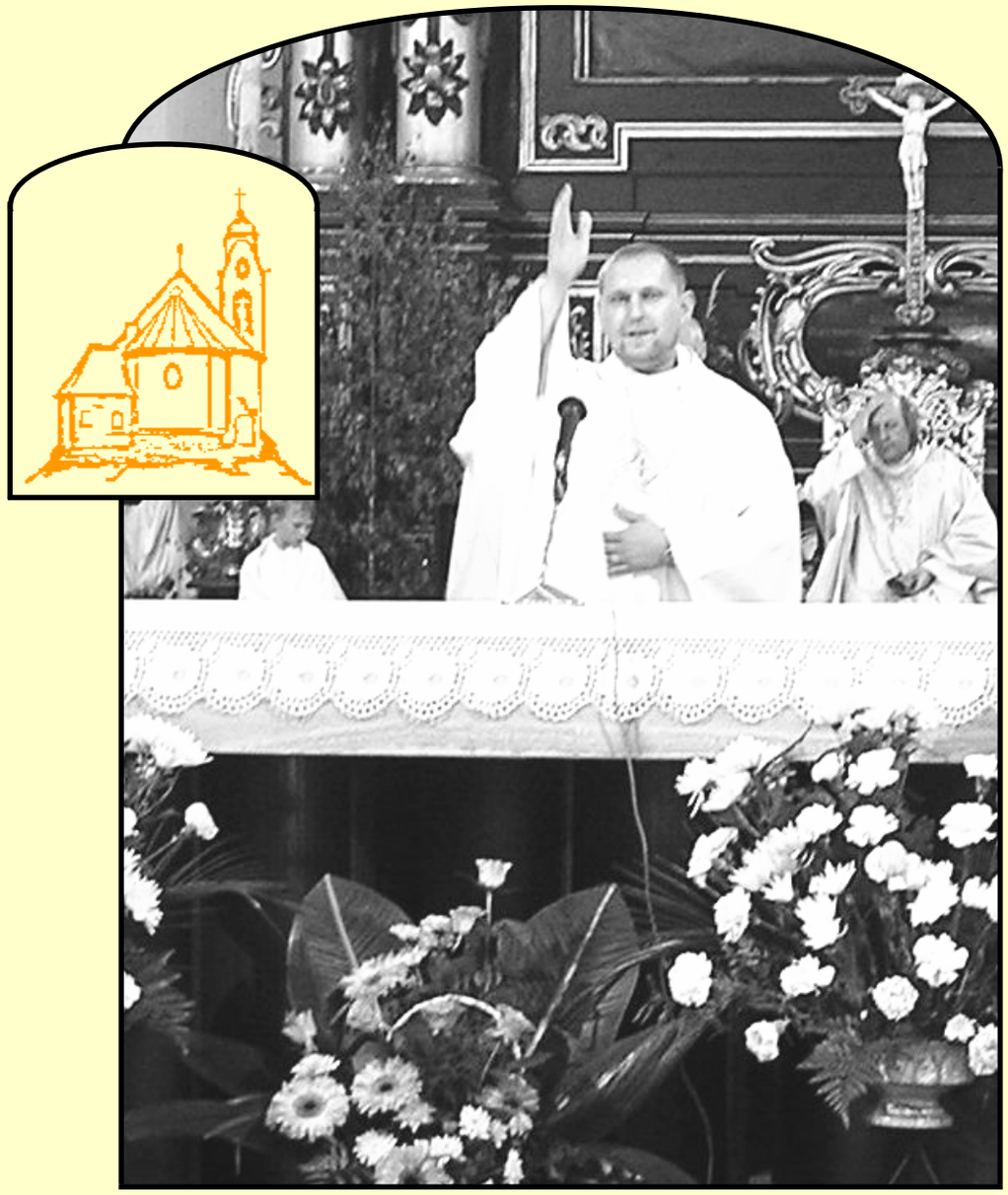

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

75, P. Antonín 3

PASTORACE

Všeobecné pokyny k Římskému misálu (1. část), Jan Voženílek 3
Ad: Rodina je místem svobody – Chvála liberalismu, br. Felix OFM 5

DĚTI A MLÁDEŽ

Podivuhodné chvíle se Sluneční písní (8), RNDr. Miloslav Nevrlý 8
Katolické oddíly ICHTHYS oznamují (plánek příjezdové cesty na tábořiště) 10

RODINA A ŠKOLA

Komise pro narovnání vztahů
mezi státem a církvemi zřízena, Jakub Kříž, zást. řed. odb. církví MK ČR 10
Ochrana života v Polsku, Maciej Ruczaj 11
Zvony (3) – Výzdoba a nápisy na zvonech, Zdeněk Skalický 13

HISTORIE

Varhany, královský nástroj ve službách liturgie (22), Pavel Kozojed 16
K temnotám v české historii (9) – *P. Antonín Koniáš SJ*, Karel Korous 19
Československo a Vatikán během 2. světové války
– Situace církve v nacistickém Německu (6), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 21

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Institut sv. Bonifáce odchází z České republiky, Václav Vaněk 25
Zprávy z Oblastní charity Liberec, Rada Oblastní charity Liberec 26
Karmelitánské Knihkupectví u sv. Antonína
– Změna v Knihkupectví u sv. Antonína v Liberci, Pavel Nebojsa, obch. řed. KNA 27
– Redakce doporučuje 27
– Kolekce pohlednic libereckých kostelů, Tomáš Tomášek 28
Připomínka aneb skutek utek? Zuzana Sklenářová 28
Zážitek v Ruprechticích, Zdeněk Cvejn 29
Aktivity ve farnostech (Dětský den U Obrázku, 15. benefiční koncert
v Hanychově, Pouť do Jablonného, Svatodušní pochod, Léto 2007) 29
Bohoslužby ve farnostech vč. Pouťě v Rochlici a v Ruprechticích 31
Z kroniky našich farností 30. května až 1. července 2007 32

PŘÍLOHA

Benedikt XVI. slovenským biskupom (Ad Limina) – doslovný text
Ad: Mariánská vlajka nad Evropou – Pavel Eliáš, Lukáš Petřík, redakce

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Znáš Písmo svaté? Křížovka
Liberecký úsměv

poznáním, tvořením z přírodních materiálů, povídáním u ohně, zpěvem, modlitbou a vším co dokážeme společně připravit. Konečně bude čas na děti i přátele a snad i na trochu nezbytného odpočinku. Letos vám nabídneme také možnost přednášek a poradenství na téma manželství a rodiny. Neváhejte a přihlaste se co nejdříve, kapacita je omezena počtem 15 pokojů.

Dům setkání; 19. – 26. 8. 2007
Dolní Albeřice 1, 542 26 Horní Maršov

Příjezd: neděle 19. 8., odpoledne po 16.00 h, začátek společnou večeří v 19.00 h

Ukončení: neděle 26. 8. do 10.00 h

Ubytování: ve 2 – 6 lůžkových příjemných pokojích se společnými sprchami a WC na patře, (možnost také ve 4 pokojích s vlastní koupelnou a WC, cena je o 100 Kč za lůžko a noc vyšší)

Strava: polopenze (2 x denně)

Délka pobytu: 8 dnů

Cena: dospělý a děti nad 10 let 1 900 Kč, dítě do 10 let 1 600 Kč, kojenci a batolata 200 Kč, rodiny v tíživé finanční situaci, pobírající sociální příplatek si mohou požádat o slevu

Doprava: individuálně, vlastním autem nebo vlakem a autobusem

Vedoucí: Ing. Martin Štula 777 241 855; martin@stula.biz

Přihlášky a informace:
ymca@setkani.org ; www.setkani.org

Martin Štula

Farní dovolená

Po krásných chvílích letos na chalupě v Orlickém Záhoří jsme si říkali, že bychom do těchto končin mohli zase někdy zavítat, ovšem pro příští rok by to chtělo změnu. Za několik posledních let jsme jezdili trávit společnou dovolenou většinou na hory, a proto jsme tentokrát zamířili hledáčky na internetu na hory jihočeské – tedy na Šumavu. Zveme Vás na další společnou farní dovolenou a to na chatu Šumava v Hojsově Stráži. Zajímavostí a výletních cílů v okolí je tolik, že bychom zde mohli pobývat mnoho týdnů. Abyste věděli, kam pojedeme, navštivte www stránky tohoto objektu – http://www.chatasumava.cz

Hojsova Stráž

Termín: 21. – 28. července 2007

Kapacita: cca 38 lidí

Ceny za ubytování/den: 5000 Kč za celý objekt, při plné obsazenosti (což by neměl být problém – vychází to na cca 130 – 135 Kč na osobu a den)

Vaření: společné (nebo individuelní) - předpokládané náklady 50 – 60 Kč na den

Přihlášky: fara 485 160 625, nebo u Fišerů 485 161 551, 602 485 321

Těšíme se na letní dovolenkové společenství.

Liba a Pavel Fišerovi

Bohoslužby ve farnostech

Farnost arciděkanství Liberec

Kryštofovo Údolí
neděle 29. 7.
pouť ke sv. Kryštofovi 9.30

Dlouhý Most
neděle 5. 8.
pouť ke sv. Vavřinci 15.00

P. František Opletal, arciděkan

Pouť v Rochlici

Poutní slavnost sv. Jana Křtitele jsme společně slavili v našem farním kostele v neděli 24. června 2007. Po slavnostní mši sv. jsme se mohli chvilku zdržet u dobrot, které připravily šikovné ruce našich hospodyněk a tak jsme po zasycení ducha mohli zasytit i tělo ...

Jana Smolná

Pouť v Ruprechticích

Fotka je jedinečná. Škoda, že ji nemůžeme dát na titulní stránku. Ne, to otci biskupovi nemůžeme udělat. Hluboce si nahýbá z půllitru. Před půl hodinou uděloval svátost biřmování a teď tohle.

Po slavnostní mši svaté vypukl poutní rej na farní zahradě. Stoly plné koláčů a chlebíčků, výskot dětí na řetízkovém kolotoči, slunečníky, balónky a vrchol –

Dětský den U Obrázku

V sobotu ráno nás všechny doma probudil déšť. Naštěstí netrval dlouho a když jsme se kolem deváté hodiny scházeli u kostela, vypadalo to mnohem lépe. Pán nám už zase dopřál počasí tak akorát, ani horko – ani déšť.

Po mši sv., kterou sloužil Lukáš, byla na řadě pantomima. Téma pro hádanky beze slov znělo: SVÁTOSTI. Družstev bylo pět, svátostí je sedm ... takže si někteří zahráli dvakrát. Věřte, není jednoduché hrát ženicha, kajícníka či biskupa, to člověk loví v paměti „... jak to tam on dělá s těma rukama ...“ a „... kdo jde v průvodu první a kdo vpravo ...“. Naštěstí organizátoři připravili malou nápovědu, tak to všichni zvládli skvěle.

Pak byl oběd. Že neuhádnete, co bylo? Jasně, oblíbené párky!

Odpoledne děti soutěžily na témata z Večerníčků. Ti, kdo tam byli, odcházeli určitě spokojeni. A kdo jste tam nebyli, příští rok určitě přijďte!

Jana Smolná

15. benefiční koncert v Liberci-Hanychově

O slunečné druhé červnové neděli 10. 6. 2007 navečer v 18 hodin se uskutečnil již 15. benefiční koncert v kostele Sv. Bonifáce v Liberci-Hanychově.

Turnovské orchestrální sdružení s dirigentem Ondřejem Útratou přítomným navodilo hudební atmosféru baroka a zahrálo posluchačům skladby autorů Geminianiho, Coreliho a Vivaldiho. I když se ve městě Liberec pořádaly tuto neděli i jiné koncertní akce, koncertu v Hanychově se zůčastnilo asi 50 spokojených posluchačů.

Výtěžek koncertu je věnován na opravy kostela ve kterém se benefiční koncert konal. Poděkování patří také P. Antonínovi Kejdanovi OFM, který nám vyšel vstříc a pro hudebníky zapůjčil židle z kostela v Ruprechticích. Hudebníků bylo celkem 12 a tolik židlí v hanychovském kostele nemáme.

Zdeněk Skalický

Pouť do Jablonného

V sobotu 26. května se lidé z rochlické farnosti vydali opět na pěší pouť z Liberce do Jablonného v Podještědí – ke svaté Zdislavě. Pouti se poprvé zúčastnil bratr Lukáš, od března administrátor farnosti.

Poprvé šli Rochličané do Jablonného v roce 1991, tehdy se jednalo o celodenní výpravu uspořádanou z iniciativy rochlického administrátora Antonína Dąbrowského. Z Rochlice vyšli poutníci kolem 8 hodin ráno, v Jablonném byli na mši svaté v 16 hodin; zúčastnilo se kolem 30 lidí. Letošní pouť byla skromnější a rychlejší: z Výpřeže se vyšlo ve 4.30 a do Jablonného přibylo v 8.45; účastníků bylo 12.

Je povzbuzující, že od roku 1991 se pěší poutě Rochličanů uskutečnily každý rok. Někdy jako dvoudenní s noclehem na hřebeni, jindy – třeba letos – ve „zrychlené“ variantě. Někdy bylo účastníků několik desítek, někdy (v roce 2006) jen pět. Někdy se šlo za nádherného počasí, jindy znamenala účast na pouti čtyřhodinovou chůzi v lijáku. Někdy šli Rochličané se svým duchovním pastýřem, jindy se jednalo o „akci laiků“. Pro úplnost: všech 17 pěších poutí se zúčastnil jediný člověk.

Jan Voženílek

Svatodušní pochod 2007

25. – 26. 5. 2007, Jítrava – Vratislavice

Letos jsme se vydali (bylo nás jedenáct) na svatodušní pochod z Jítravy a po Ještědském hřebeni jsme došli až do Liberce-Hanychova. Po pátečních nešporách v jítravském kostele, které provázelo mohutné hromobití a liják, jsme si opekli buřty a poseděli u ohýnku. V sobotu nás pak čekalo putování, které bylo skoro pořád z kopce nebo do kopce, ale díky příjemnému počasí jsme všichni šťastně mohli dorazit do Vratislavic na gulášek. Celý pochod vyvrcholil večerní svatodušní vigilií, kterou za komorní účasti sloužil P. Michal Podzimek.

Dominik Fišer

Léto 2007

Letní tábor rodin

Drazí přátelé, srdečně vás zveme na dovolenou rodin do Krkonoš. Nabízíme možnost strávit týden s vašimi rodinami v příjemném prostředí přátel a krásné horské přírody. Program bude částečně volný, individuální nebo skupinový podle vaší volby a částečně prokládaný společnými hrami, soutěžemi, dobrodružnými „expedicemi“ za

75

A máme tu dalšího jubilanta na obzoru. Je jím Otec Tomáš Genrt, liberecký okrskový vikář, administrátor farností Hrádek nad Nisou, Václavice, Bílý Kostel, Chrastava, Vítkov a Nová Ves.

Před 36 lety mu je svěřil biskup Trochta, aby v nich slavil svatou oběť, hlásal slovo Boží, uděloval svátosti. To především, ale také aby se staral o kostely, kaple, farní budovy. V mysli je sčítám a došel jsem k číslu 12. Běžný podnik by si na jejich údržbu platil stálého zedníka s přidavačem, případně by zřídil své stavební oddělení. Kdo pamatuje, jak těžko se sháněly peníze, firmy a stavební materiál za dob totality, ten dovede ocenit jeho práci. Navíc péče o nemocné, děti. Nebyl sice bičován ani vsazen do klády, ani neztroskotal na moři jako apoštol Pavel, ale žít třicet let pod bdělým dohledem Státní tajné bezpečnosti a pracovníka okresu pro ten účel pověřeného nebylo také snadné. Snad že neměl v té době onen „denní nával lidí“ v tomto severním

kamenolomu. Zato ti, kteří vytrvali ve víře a byli mu nablízku, si ho vždy vážili a milovali ho.

Děkujeme mu za jeho věrnou službu, přejeme ucházející zdraví, radost ze života a dobrou náladu.

P. Antonín za kněze libereckého vikariátu a řeholní spolubratry
Foto
- To jsou otcové naši

VŠEOBECNÉ POKYNY K ŘÍMSKÉMU MISÁLU (1. ČÁST)

V minulém článku o liturgii jsme vysvětlili rozdíly mezi „tridentskou mší“ a „mší po 2. vatikánském koncilu“. Ani „pokoncilní liturgie“ ovšem není neměnná. Jednak jsou do misálu postupně přidávány další texty (např. o nově kanonizovaných svatých), jednak byly také několikrát upraveny *Všeobecné pokyny k Římskému misálu* – závazná pravidla popisující, jak má slavení mše svaté probíhat. Poslední verze pokynů byla vydána v roce 2002; obsahuje určité odlišnosti oproti pokynům otištěným v českém vydání Římského misálu, který je k disposici v našich kostelích. V tomto článku (a v jeho pokračování v příštím čísle) upozorníme na změny stanovené novými pokyny; místy připomeneme i zásady, které jsou v platnosti již od předešlého vydání misálu, ale bývají opomíjeny.

Upozorněme, že se nejedná o problematiku, která by se týkala pouze kněží. V Liberci je několik farností a v každé farnosti jsou desítky lidí, kteří se na přípravě liturgie nějak podílejí: ministranti, zpěváci, lektoři, varhaníci (popř. jiní hudebníci), členové farních rad, katecheté odpovědní např. za přípravu mše svaté s dětmi.

Nové pokyny upřesňují terminologii nebo ji uvádějí do souladu s jinými **pozdějšími dokumenty**. Některé termíny, které mají obecný význam, byly nahrazeny výrazy, které jasněji vyjadřují posvátný charakter liturgie: např. namísto „předsedat shromáždění“ se říká „slavit Eucharistii“, místo „ve společenství věřících“ se užívá „ve svaté Církvi“, místo „shromáždění“ se říká „věřící lid“ apod.

Jednotlivé části mše svaté

Upřesněna jsou ustanovení, která určují postoje věřících – avšak **o těch**

jsme již psali (viz roč. 2 Obrázku č. 11, 28. 9. 2004, s. 5n. a č. 12, 31. 10. 2004, s. nn.).

Text hymnu *Gloria* a zpěvu *Agnus Dei* není možné nahrazovat jiným textem.

O nedělích a svátcích se přísně dodrží počet tří čtení; při mši za účasti lidu se čtení čtou vždy od ambonu. Není dovoleno nahrazovat čtení a responsoriální žalm, obsahující Boží slovo, jinými nebiblickými texty.

Sekvence, pokud se zpívá, se zpívá po *Aleluja*. Zpěv sekvence je závazný o slavnosti Zmrtvýchvstání Páně a o slavnosti Seslání Ducha Svatého.

Homilii má mít obvykle sám kněz, který bohoslužbu vede; může ji svěřit koncelebrujícímu knězi, nebo někdy podle vhodnosti též jáhnovi, nikdy ovšem laikovi. Různá dosavadní dovolení, umožňující opačnou praxi, je třeba považovat za zrušená.

Pronášené úmysly v přímluvách mají být střízlivé, sestavené s rozumnou volností a stručností, mají vyjadřovat prosby celého společenství.

Pozdravení pokoje si mají věřící vyměnit střídmě s nejblíže stojícími. Kněz dává pozdravení pokoje přisluhujícím nebo malému počtu věřících, přičemž zůstává stále v presbytáři.

Povinnosti a služby při slavení mše svaté

Pokyny dále upřesňují úlohy jednotlivých osob při slavení liturgie. Jde přitom

a) o službu posvátných služebníků (biskupů, kněží, jáhnů),

b) o službu celého Božího lidu,

c) o zvláštní služby.

Do poslední skupiny patří zejména služba lektorů a akolytů. Pokyny uvádějí: »Není-li přítomen ustanovený akolyta, mohou být určeni k službě oltáře a k pomoci kněze a jáhna **přisluhující laikové**, aby nesli kříž, svíce, kadidelnici, chléb, víno, vodu; a mohou být také pověřeni k podávání svatého přijímání jako mimořádní přisluhující. Není-li přítomen ustanovený lektor, určí se k přednesu čtení Písma svatého jiní laikové, skutečně způsobilí a pečlivě připravení k plnění tohoto úkolu, aby věřící z poslechu posvátných čtení pojali k Písmu svatému ve svém srdci něžnou a živou náklonnost.

Žalmista přednáší žalm nebo jiné biblické kantikum mezi čteními. Aby svůj úkol mohl řádně zastat, je třeba, aby uměl zpívat žalmy i správně vyslovovat a předčítat. Mezi věřícími vykonává své liturgické poslání **schola** neboli sbor zpěváků. Pečují o správné provedení různých druhů zpěvu těch textů, které jim přísluší, a podporují činnou účast věřících na společném zpěvu. To, co je řečeno o sboru zpěváků, platí přiměřeně i pro hudebníky, zvláště pro varhaníka.«

Nově je ustanoveno, že »liturgickou službu konají také:

a) **Sakristán**, který pečlivě připravuje liturgické knihy, oděvy a všechno ostatní, čeho je třeba k slavení mše.

b) **Komentátor**, který věřícím podle vhodnosti krátce vysvětluje obřady a dává jim pokyny; uvádí je tak do slavení bohoslužby, aby jí lépe porozuměli. Je třeba, aby výklad komentátora byl předem připraven a vyznačoval se stručností. Při plnění svého úkolu komentátor stojí na vhodném místě před věřícími, nevystupuje ovšem na ambon.

c) Ti, kdo konají v kostele **sbírku**.

Je prospěšné, aby alespoň v katedrálách a ve větších kostelích byl určen schopný přisluhující nebo **ceremoniář**, který má pečovat o řádné provádění posvátných úkonů, aby je vysvěcení služebníci i věřící laikové konali důstojně, pečlivě a zbožně.«

Svaté přijímání

Připomeňme, že je ustanoveno: »Je velice vhodné, aby věřící přijímali Tělo Páně z hostií proměněných v téže mši, jak je povinen i sám celebrant.« Praxe, kdy se pravidelně podává věřícím ze zásoby ve svatostánku, tedy tomuto pravidlu odporuje.

Do pokynů byla zapracována možnost přijímat Tělo Páně **na ruku** v oblastech, kde

Přejeme časopisu i jeho tvůrcům dlouhý a šťastný život a mnoho úspěchů v záslužné práci. Jen tak dál!

Zuzana Sklenářová“

http://luzice.euweb.cz/clv_soubory/0406.pdf

ZÁŽITEK V RUPRECHTICÍCH

V neděli 10. 6. 2007 jsem se zúčastnil bohoslužby mimořádně v ruprechtické farnosti. Byl jsem tam pozván při příležitosti provedení zpívané mše, kterou se Scholou od 3A nastudoval její vedoucí Zdeněk Glaser. Skladba vznikla ve spolupráci manželů Dany a Zdeňka Glaserovych. Autorkou textů je Dana, Zdeněk to hudebně zpracoval a se zpěváky a hudebníky nastudoval. Nechtěl jsem si nechat ujít příležitost vyslechnout si toto provedení také proto, že mnozí ze zpěváků i hudebníků jsou mí známí a přátelé.

Účast na bohoslužbě byla pro mě skutečně svátečním zážitkem. Díky slunečnému počasí byl kostel plný světla. Společenství věřících se shromáždilo v rodinné atmosféře. Schola nastoupila po levé straně oltáře na vyvýšených stupních, takže zpěvákům bylo vidět do tváří, což bylo dobře, protože bylo vidět, že si zpěv vychutnávají. Protože jsem seděl v levé části lodi, zůstali pro mě hudebníci, kteří seděli dole pod stupni, skrytí. Na celém provedení zpívané mše bylo cítit, že jde skutečně o skladbu určenou pro okrášlení bohoslužby. Texty i nápěv dobře zapadal do slavení Nejsvětější oběti. Hudební doprovod dobře podporoval zpěv scholy a vytvářel s ním přirozený harmonický celek. Před evangeliem se zpívala píseň o otci věřících Abrahámovi. Zpívalo se v ní také ...

1. Jako zrnek písku potomků máš mít
jak nesnadné to bývá jeho cestou jít.

Ref. 1: Abrahame,
i nejpevnější kamení se v písek promění,
pouštní vír je zvedá do mraků.
Abrahame, sečti hvězdy, co svítí
na cestu nebeskym tulákům.

2. Opusť starou zemi, Bůh ti novou dá
velký národ z tebe navěky požehná.
Ref. 1

3. Oběť syna tvého Bůh si nežádá,
jen oddanost a víru za příklad nám dá.

Ref. 2: Abrahame,
plná je země dětí tvych, co chtějí s vírou žít,
pomáhej, ať v pravdě zůstanou.
Abrahame, tichý poutníku Boží,
doveď nás do země slíbené.

Otec Antonín Kejdana na tento text hned navázal ve své promluvě. Na konci se Schola rozloučila písní Bože, ty jsi můj Bůh (podle Žalmu 63), ve které zazněla tato slova:

1. Bože, Ty jsi můj Bůh, Tebe jen hledám,
má duše po Tobě žízní jako vyprahlá zem.
Ať ze rtů zazní věčná chvála Tvá
ve Tvém jménu svatém ruce pozvedám.

2. Bože, Ty jsi můj Bůh, po Tobě toužím,
mojí pomocí stálou, pevnou oporou všem.
Ať ze rtů ...

3. Bože, Ty jsi můj Bůh, a v chrámě Tvém
má duše tiskne se k Tobě v lásce nekonečné.
Ať ze rtů ...

Když jsem odcházel, cítil jsem, jak je dobré, když se ve společenství církve dokážeme navzájem obdarovávat podle toho, jaké kdo dostal schopnosti a dary.

Zdeněk Cvejn

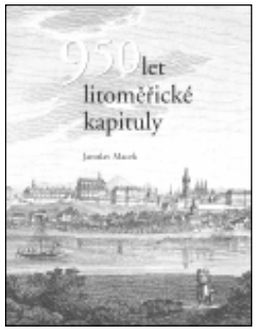

se věnuje 950. výročí založení litoměřické kapituly. Obě práce tvoří nedílný celek, který není pouze sledem klíčových událostí v životě katolické církve a působení jejich hodnostářů v severních Čechách, ale pokouší se tyto události zasadit do souvislostí historie našeho národa.

3. *Atlas Mariánská poutní místa*

Popis poutních míst * automapa * rejstřík sídel

Info a běžná cena: Brož., 92 str., 149 Kč

Vydal: Topograf pro Karmelitánské nakladatelství

Rok vydání: 2007 (1. vydání)

Objednací číslo: KNA00503

Publikace zahrnuje popis více než stovky poutních míst spolu s autoatlasem. Tvoří tak praktickou a zajímavou pomůcku k poutním cestám po České republice.

4. *Kolekce pohlednic libereckých kostelů*

Loňský rok jste se k nám nejen vy, ale i mnozí zahraniční turisté chodili ptát, nemáme-li pohledy libereckých kostelů. Bohužel jsme vás nikdy nemohli uspokojit, protože jsme kromě kostela U Obrázku a rochlického kostela nic jiného neměli. Museli jsme si přiznat, že je to opravdu velká škoda a proto jsme začali zjišťovat, co se v této věci dá podniknout. Rozhodl jsem se zavolat otci Janu Fatkovi, zda by nám byl ochoten pomoci zrealizovat vytvoření pohledů i ostatních libereckých kostelů. Netrvalo dlouho a do Liberce se přijel podívat fotograf pan Josef Pinkava. Domluvil jsem se s ním a započalo vytváření dalších pohledů. Velkou pomoc nám v tomto směru poskytl Michal Olekšák, který s panem Pinkavou objel všechny

liberecké kostely, pan Pinkava je s ochotou nafotil a po době, která byla nezbytná ke grafickému zpracování jednotlivých pohledů, nám zaslal své návrhy. Ty jsme spolu s otcem Janem Fatkou, otcem arciděkanem Františkem Opletalem a Michalem Olekšákem několikrát probírali a snažili jsme se vybrat ty nejkrásnější. Po několikaměsíční, mnohdy namáhavé práci, se nám konečně toto dílo zdařilo. A nyní vám už můžeme nabídnout zbrusu novou kolekci osmi pohlednic libereckých kostelů, z toho pět tradičního pohledového formátu a tři formátu většího. Věříme, že se Vám i těm, kterým je budete posílat, budou líbit.

Můžeme vám nabídnout i větší výběr devocionálií, ze kterých si, jak pevně věříme, i ti náročnější z vás vyberou – o těch ale až v příštím čísle.

Těšíme se na vaši návštěvu a doufáme, že s námi budete i nadále stále spokojenější.

Tomáš Tomášek

Připomínka

aneb skutek utek?

Česko-lužický věstník, roč. 14, č. 6, červen 2004, psal takto:

„Lužičtí Srbové V Obrázku libereckých farností, ve 3. čísle 2. ročníku (vyšlo 6. 2. 2004), nacházíme v rubrice Zprávy z diecézí na str. 11n. krátkou stať se stručným názvem *Lužičtí Srbové*, doprovázenou fotografií velikonočních jezdců. Obsahuje kratičkou informaci o dějinách a jazyce Lužických Srbů, sice s chybami, ale ty na kladném smyslu článku nic nemění: tento drobný, avšak inspirativní časopis bude přinášet zprávy o Lužických Srbech častěji, liberecké farnosti jsou ve styku s Domowinou a plánují velikonoční zájezd do Njebjelčic (omylem uvedených jako Nebušice).

to bylo dovoleno rozhodnutím příslušné biskupské konference (připomeňme čtenářům, že toto dovolení bylo uděleno Českou biskupskou konferencí, nikoliv však Konferencí biskupů Slovenska – na to je třeba pamatovat při prázdninových cestách na Slovenko). Citujme doslova: »Podává-li se pouze pod způsobou chleba, kněz ukáže každému zvlášť poněkud pozdviženou hostii se slovy: *Tělo Kristovo*. Přijímající odpoví: *Amen* a přijme svátost do úst nebo, kde je to dovoleno, na ruku, podle vlastního rozhodnutí. Když přijímající dostane Tělo Kristovo, hned je přijme. Není dovoleno, aby si věřící sami brali Tělo Páně a posvátný kalich, tím méně aby si je podávali mezi sebou z ruky do ruky. Věřící přijímají vkleče nebo vstoje, podle pokynů biskupské konference; přijímají-li vstoje, doporučuje se před přijetím svátosti nějaký, těmito pokyny stanovený, projev úcty.«

Eucharistický chléb může kněz věřícím ukazovat nad kalichem. Diecézní biskup může pro svou diecézi stanovit pravidla pro přijímání **pod obojí způsobou**. Zatímco předchozí pokyny podrobně popisovaly čtyři možné způsoby podávání Krve Páně (z kalicha, namáčením, lžičkou, trubičkou), v nových pokynech jsou popsány pouze dva: »Krev Páně je možno podávat tak, že věřící přijímají napitím z kalicha. Druhá možnost je ta, že se tělo Páně namočí do krve Páně. V tomto případě přijímají věřící jedině do úst.«

Všeobecné směrnice

Další pokyny odpovídají na otázku, jak (a kdy) **poklekat**: »Pokleknutí pravým kolenem až k zemi je výrazem klanění; proto je vyhrazeno Nejsvětější svátosti a svatému kříži od slavnostního uctívání při liturgickém slavení Památky umučení Páně na Velký pátek až do začátku Velikonoční vigilie. Je-li ovšem v presbytáři ve svatostánku Nejsvětější svátost, kněz, jáhen a ostatní přisluhující poklekají, když přicházejí k oltáři nebo od něho odcházejí, nikoli však během slavení mše. Jinak poklekají všichni, kdo přecházejí před Nejsvětější svátostí, pokud nejdou v průvodu. Přisluhující nesoucí v průvodu kříž a svíce místo pokleknutí dělají úklonu hlavou.«

Pravidla **okuřování** se podstatně liší od pravidel popisovaných v některých příručkách pro ministranty: »Okuřování vyjadřuje úctu a modlitbu, jak se naznačuje v Písmu svatém. Při kterémkoli způsobu slavení mše se může podle vlastního uvážení užívat kadidla:

a) při vstupním průvodu;

b) na začátku mše k okouření kříže a oltáře;

c) při průvodu k evangeliu a před jeho čtením;

d) po položení chleba a kalicha na oltář k okuřování darů, kříže a oltáře, kněze a lidu;

e) při pozdvihování hostie a kalicha po proměňování.

Před a po okuřování se koná hluboká úklona okuřované osobě nebo věci, kromě oltáře a darů k mešní oběti. Třikrát po dvou se okuřuje: Nejsvětější svátost, ostatek svatého kříže, obrazy Páně vystavené veřejné úctě, dary k mešní oběti, oltářní kříž, evangeliář, paškál, kněz a lid. Dvakrát po dvou se okuřují ostatky a obrazy svatých vystavené veřejné úctě, a to pouze na začátku po okouření oltáře.«

(pokračování v příštím čísle)

Jan Voženílek

Chvála liberalismu

Ad: Rodina je místem svobody

„Poznáte pravdu, a pravda vás osvobodí“ (Jan 8, 32).

Do minulého čísla jsme převzali z Vatikánského rozhlasu článek „Rodina je místem svobody“. Jedním z cílů jeho uveřejnění bylo podat zprávu o 4. Světovém kongresu rodin, který se sešel ve Varšavě. Domnívám se, že tento cíl byl v podstatě splněn, ale za cenu jistých nepřesností. Tyto se týkají pojmu svobody.

Snad všichni víme, že svoboda může být vnitřní a/nebo vnější. Člověk navenek nesvobodný, se může těšit vnitřní svobodě (mnozí vězni v nacistických nebo komunistických kriminálech). A naopak člověk vnitřně nesvobodný (např. pod

vlivem drogy) může být navenek svobodný. Nutnou podmínkou vnitřní svobody je schopnost pravdivého poznání – jak je řečeno v úvodním mottu. Vnější svoboda ale na pravdivém poznání závisí jen nepřímo. Lidé žijící v pravdě, vnitřně svobodní, se o vnější svobodu sice vhodně snaží, ale nemusejí ji mít. Pokud Radim Ucháč píše, že rodina je místem svobody, zřejmě tím myslí to, že v rodině jsou nejlepší podmínky pro vnější svobodu v rámci rodiny, i pro růst pravdivého poznání. Tím i pro růst vnitřní svobody. A toto je zřejmě myšleno při srovnání **dobré rodiny** s jinými společenstvími, v nichž by člověk mohl žít – např. jeslemi nebo různými školkami či školami nebo ústavy – ať konkrétně dobrými nebo špatnými. Naproti tomu srovnáváme-li takto **špatnou rodinu**, často se dá najít ústav, kde by měl chovanec v obou směrech (svoboda vnitřní i vnější) podmínky lepší. Slogan „rodina je místem svobody“ má ale význam i pro špatnou rodinu: liberálové, tj. zastánci svobodné společnosti (myšlena opět svoboda vnitřní i vnější), tvrdí, že i když jde o (ne tragicky) špatnou rodinu, je pro její členy lepší žít v ní, než v dobrém ústavu.

Co mě tedy v uvedeném článku zarazilo? Šlo o opakované výtky proti právě uvedenému pojmu liberál, proti liberalismu. Tyto výtky jsou v určitých kruzích i módou. Pojmem liberalismus se obecně míní politický a hospodářský směr zdůrazňující politickou a hospodářskou svobodu, omezení vlivu státní moci, uznání soukromého vlastnictví. Snad nepochybím, když napíšu, že ve zmíněných kruzích má liberalismus (i?) **jiný** význam. Tento význam by se dal označit jako „dělej si, co chceš“, „dělej, co se ti zachce.“.

Otázka tedy zní: Je liberalismus opravdu špatný?

Z posuzovaného článku se zdá, že o tom není pochyb: „Socialismus a klasický liberalismus vytvářejí přímou vazbu mezi slabým jednotlivcem a silným státem a mají proto podobně ničivé důsledky“ – Podle uvedeného obecného mínění stojí ale socialismus (svírající stát) v přímém protikladu oproti liberalismu (svobodu neomezující stát). „Kongres se nesetkal s milým přijetím liberálního tisku.“ – Je označení liberální tisk oprávněné, víme-li něco o tuhé interní censuře, která dnes v každém běžném médiu vládne a která s liberalismem nemá nic společného? Slovo liberální takto užito neobstojí, toto užití je nepatřičné. Nebo je tím míněno to, že dnešní média, interně sice nesvobodná, přesto propagují, seč jen mohou, liberalismus v uvozovkách, propagují „dělej si , co se ti zachce“? Jak je to v tomto případě?

Zdá se mi, že kritici liberalismu sice správně vidí různé špatnosti, tj. rozhodnutí umožněná vnitřní i vnější svobodou. Ale chtěli by jim bránit dobrými skutky nutící autority, tj. rozhodnutími zbavujícími svobody vnější. A to by nebylo dobré ze dvou důvodů. Jednak nikdo nemůže zaručit mravnost ovládající autority. A jednak by to nepřispělo k mravnosti ovládaných. Zbavovalo by je to totiž vnější svobody. Svou mravnost, svobodnou volbu mezi dobrem a zlem, by mohli projevit jen uvnitř. Takže by to byla zase stará známá utopie: donutit lidi budovat nebeské království na zemi. Zakázat lidem páchat hříchy. Totalitářská utopie.

Podstatné ale je, že svoboda (vnitřní i vnější) je dvojího druhu. V pravém smyslu slova je tato svoboda doprovázena mravností; dá se říci, že čím je mravnost vyšší, tím je svoboda větší. Ovšem svoboda může být i deformovaná: „kdo páchá hřích, je otrokem hříchu“ (Jan 8, 34). Máme tu „dělej si, co chceš“, jako by nám to Pán Ježíš krásně vymaloval. **Je třeba jasně říci, že i takový otrok hříchu je vnitřně a často i navenek „svobodný“.** Pokud by nebyl, nebyl by za svá rozhodnutí ani odpovědný. Pán Ježíš tím myslí právě svobodu, která je tu sice bez potřebné mravnosti, ale přesto zůstává „svobodou“.

Konservativci (i tento pojem ale potřebuje objasnit) by tedy neměli bojovat proti liberalismu, ale v jeho prospěch, **a současně** ve prospěch mravnosti. Liberalismus je sice výdobytek osvícenství. A to obsahovalo velmi mnohá pomýlení, která je nutno odmítnout. Ale jako jeden ze tří zdrojů současného myšlení je ocenil třeba i papež ve své řezenské přednášce (srov. přílohu Obrázku roč. 4, č. 11, 7. 10. 2006, s. 1 až 5).

KARMELITÁNSKÉ KNIHKUPECTVÍ U SV. ANTONÍNA

Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

ZMĚNA V KARMELITÁNSKÉM KNIHKUPECTVÍ U SV. ANTONÍNA V LIBERCI

Po dvou letech práce v Karmelitánském nakladatelství (KNA) a jednom roku na posici vedoucí knihkupectví v Liberci končí svůj pracovní poměr v KNA pan Tomáš Tomášek. Tato situace si vyžádala najít nového vedoucího pro toto liberecké knihkupectví. Po krátkém zapracovaní v KNA přebírá tento post pan Petr Hudeček. KNA věří, že i díky svým předchozím pracovním zkušenostem bude mít dostatek schopností a sil posunout naše knihkupectví zase o pár kroků dál.

Knihkupectví u sv. Antonína je ještě stále „velmi mladé“ a byť se již spousta práce udělala a leccos se snad i povedlo, toho, co nového vedoucího čeká, je stále hodně.

Předně dobudovat tým jeho spolupracovníků – nejen pracovitých, ale i profesionálně znalých. Dále šikovněji upozorňovat Liberečany na to, že stojí za to se k nám přijít podívat (vždyť po roce a půl od otevření prodejny mnohý místní zájemce o ní ani neví). A samozřejmě vhodně doplňovat a obměňovat sortiment knihkupectví a ten nabízet nejen zákazníkům v prodejně, ale také farám a sborům v Liberci a okolí, školám či knihovnám.

Vize pro Knihkupectví u sv. Antonína zůstává i nadále stejná: býti pro Liberec a okolí místem, kde lze najít kvalitní duchovní i světské knihy a další zajímavé produkty, které nabízejí (a v případě potřeby i dobře poradí) příjemní a profesně zdatní zaměstnanci tohoto knihkupectví, místem, kde lze chvíli spočinout či setkat se s přáteli.

Pavel Nebojsa, obchodní ředitel KNA

Redakce Obrázku z nabídky Knihkupectví u sv. Antonína doporučuje

1. *Myšlenky sv. Maxmiliána M. Kolbeho o Panně Marii*
P. Jerzy Domański OFMConv.
Info a běžná cena: Brož., 121 x 196 mm, 160 str., 129 Kč
Vydala: Matice cyrilometodějská
Rok vydání: 2007 (2. vydání)
Objednací číslo: MCM0422

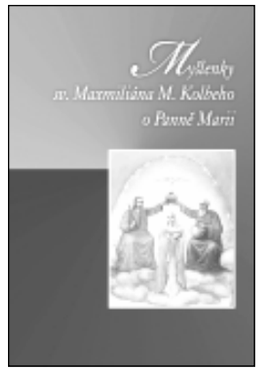

Sv. Maxmilián Maria Kolbe dokázal jako málokdo prohloubit nauku o Marii a vyvodit z ní důsledky, které mají obrovský význam pro život. V mariologii (nauce o Marii) otce Kolbeho vidíme odvážnou syntézu, která organicky spojuje pravdy o Panně Marii, soustřeďuje je v Neposkvrněném početí a harmonicky je spojuje se základem křesťanské víry. V Neposkvrněné Panně jasně vidí „plány božské Prozřetelnosti s řízením lidí a světa“. Přitom výmluvně poukazuje na to, že mariologie je ještě „málo známá půda, a přece tak nutná k praktickému životu, k obrácení a posvěcování lidí.“

Otec Maxmilián založil Rytíře Neposkvrněné a právě mariánská spiritualita, poslušnost ke každému jím pravdivě poznanému přání Neposkvrněné jej dovedla k oběti vlastního života v koncentračním táboře Osvětim. Tato kniha se opírá o velké množství pramenů, jimiž jsou většinou dopisy a přednášky sv. Maxmiliána.

2. *950 let litoměřické kapituly*
Jaroslav Macek
Info a běžná cena: Váz., 319 str. 599 Kč
Vydalo: Karmelitánské nakladatelství
Rok vydání: 2007 (1. vydání)
Objednací číslo: 101232

Zatímco publikací „Biskupství litoměřické“ z r. 2005 (loňský Obrázek č. 6, 8. 5. 2006, s. 21) autor přibližuje 350 let života severočeského biskupství, tato kniha

ZPRÁVY Z OBLASTNÍ CHARITY LIBEREC

Liberecká oblastní charita pomáhá matkám s dětmi v tísni v Domově sv. Anny v Liberci a pečuje o nemocné seniory v Domově sv. Vavřince v Chrastavě.

S ohledem na změnu vlastníka objektů bývalého kapucínského kláštera, při kostelu Sv. Maří Magdalény v Jungmannově ulici, probíhají jednání a přípravy na změnu sídla Domova sv. Anny. Vedle toho je dále připravován projekt převzetí městského zařízení v ulici Uhlířská (viz roč. 2 Obrázku, č. 6, 7. 5. 2004, s. 9n.), které má podobnou náplň činnosti. Město Liberec považuje Oblastní charitu za vhodného partnera. Pro objekt „Uhlířská“ již existuje pracovní označení: Domov sv. Moniky. Toto zařízení by perspektivně mělo doplňovat a rozšířit možnosti dosavadního projektu pomoci matkám s dětmi v tísni.

Velmi důležité je, že Oblastní charita Liberec má už od 21. 5. 2007 platnou registraci sociálních služeb na Krajském úřadu (podle zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách) na obě činnosti – pro Domov sv. Anny i pro Domov sv. Vavřince. Charita má platný audit. Hospodaření a vedení účetnictví je v pořádku a bez námitek. Oblastní charita Liberec má své internetové stránky www.charitaliberec.cz.

V těchto dnech odchází ředitelka Mgr. Ing. Jana Sluková na mateřskou dovolenou. Začátky jejího působení i celá její další práce v Oblastní charitě Liberec byly velmi obtížné. Za daných podmínek bylo náročné i udržení existence Domova sv. Vavřince, kde po sloučení chyběly velké finanční prostředky na provoz. Zásluhou paní ředitelky se Oblastní charita Liberec dále úspěšně rozvíjí, dobře ekonomicky funguje a má odbornou úroveň odpovídající dnešním nárokům. Za vše jí patří naše upřímné poděkování a přání všeho dobrého.

Rada oblastní charity uskutečnila v dubnu 2007 výběrové řízení, týkající se zastupování ředitelky Mgr. Ing. Jany Slukové po dobu její mateřské dovolené. Předběžný výběr byl proveden z hledisek: vzdělání, odbornost, praxe v sociálních službách, předchozí spolupráce s charitou, časové omezení. Kritériím vyhověl pan

Bc. Martin Halama, který už pracoval pro Domov sv. Anny i pro Domov sv. Vavřince. Pan Martin Halama má bakalářské vzdělání v sociální oblasti, pokračuje v magisterském studiu, získal mnohaletou praxi v sociální oblasti. Naposledy pracoval jako vedoucí Linky důvěry Liberec (viz článek v Obrázku roč. 3, č. 2, 24. 12. 2004, s. 6n.).

Co dále zlepšovat? Chybou dneška je přílišné propojení charity se státem – dané i dnešními zákony a předpisy. Musíme zlepšit strukturu zdrojů finančních příspěvků. Musíme naučit klienty, aby uměli řešit své běžné denní starosti a strasti. Navíc – pomáhat lze i jinak, osobním nasazením. Je totiž potřeba do pomoci charitě zapojit věřící více, než jenom formou Tříkrálové sbírky. To vše přispěje k tomu, že věřící veřejnost nebude zůstávat poněkud „mimo“ dění v oblastní charitě. Prosíme: každý kdo má zájem svou pomocí přispět k rozvoji činnosti charity – ať kontaktuje její vedení (telefon: 485 172 564, fax: 485 108 782, e-mail: reditelochl@volny.cz) a dohodne se na konkrétních činnostech, případně podá nové náměty, včetně způsobů jejich finančního a personálního zajištění.

Rada Oblastní charity Liberec
Foto
Bc. Martin Halama

Kritik této úvahy by mohou namítnout: Liberalismus je zodpovědný např. za 45 miliónů „nechtěných těhotenství“ ročně (viz článek „Vatikán vyzval katolíky: Přestaňte financovat Amnesty International“, HN 14. 6. 2007).

Odpověď: Za potraty není odpovědný liberalismus, ale jeho deformace hříchem a to, že nenarozené dítě není zákony chráněno stejně jako narozené. Pokud by někdo zabil narozené dítě, dávali by to taková „konservativci“ za vinu liberalismu? Určitě ne. Ani dosavadní stamiliony potracených dětí v komunistické Číně nezpůsobil liberalismus, ale zlá autorita.

Frank S. Meyer a Roman Joch ve skvělé knize Vzpoura proti revoluci dvacátého století (ACADEMIA 2003) nazývají liberalismus provázený mravními ctnostmi různými – a nevhodnými – jmény, která spíše odradí: fuzionismus, kompatibilismus, tenzionismus, příp. occidentalismus. (O knize samé viz Obrázek roč. 2, č. 5, 16. 4. 2004, s. 8n. – lze žádat v Knihkupectví u sv. Antonína.) Ale těmito jmény je vlastně míněn liberalismus jako takový, nezkažený hříchem. **Autoři měli** spíše

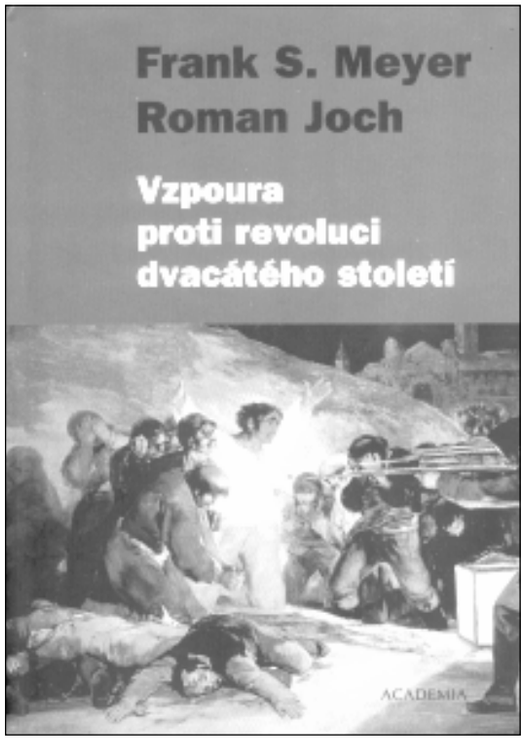

postupovat opačně a **zvláštní název hledat pro liberalismus deformovaný**, pro takový liberalismus, který je nemravný, nakažený hříchem, pro „liberalismus“. Ten sice zachovává svobodu jednajícího, ale má tři vady:

1. Jeho vyznavači škodí sami sobě – např. „svobodná“ konsumace drog.

2. Omezuje svobodu druhých lidí (násilím, strachem, veřejným míněním, emocemi …). Například potraty upírají svobodu nenarozeným dětem. Propaganda homosexuálního jednání upírá poznání i svobodu mnoha lidem, kteří by jinak hájili dobro manželství. I vyzývavé oblečení často omezuje svobodu druhého – brání mu ve snaze o čistotu. Krátce: zloděj není liberál. Vyznavač deformovaného liberalismu je tak sice sám svobodný, ale protože upírá svobodu druhým, je pouhým „liberálem“.

3. Není trvale udržitelný a bez návratu k mravnosti končí v nesvobodě. Krátce řečeno, je sebevražedný. Dokonce už v prosazování zásady „ať si každý dělá, co chce“ lze často vypozorovat snahu vyvolat nesvobodu. Nevěříte? Pročpak asi komunisti brojili proti homosexuálům, dokud byli u moci, a nedávno naopak jednoznačně podpořili Paroubkův homozákon? Čím hůře, tím lépe …

K otroctví hříchu ještě důležitou poznámku: Je třeba rozlišovat neřest a zlozvyk. Neřest je vpravdě otroctvím hříchu. Přitom ale neřestný člověk je deformovaně **svobodný** a je tak za páchání zla plně odpovědný. Ale u zlozvyku je svoboda v různém stupni zmenšena. Odpovědnost tu není ani tak za páchání zla zlozvykem, ale za svobodné a zlé skutky, které ke vzniku zlozvyku vedly.

Takže ještě nakonec: přečtěme si v hodnoceném článku, že „rodina … je nejlepší ochranou **svobody** jednotlivce jak před kolektivismem tak i **liberalismem**.“ Potřebnou úvahu si už může udělat každý sám.

Važme si proto liberalismu. Je to náš základní směr. Snažme se o něj. Važme si liberálů, ale stále dbejme na to, aby si toto vznešené označení neprávem nepřivlastňovali všelijací „liberálové“.

br. Felix OFM

PODIVUHODNÉ CHVÍLE SE SLUNEČNÍ PÍSNÍ

Ze Sluneční písně již zbývají poslední dvě sloky. Svatý František je složil až několik měsíců po slokách věnovaných přírodním mohutnostem a to nedlouho před svou smrtí. První z nich je věnována lásce, odpuštění a snášení utrpení a soužení. Ke složení veršů

Buď chválen, Hospodine, těmi, kteří pro
Tvou lásku
mnoho ztratili a zakusili protivenství strasti.
Blaženi ti, kteří to snášejí v míru,
Neboť Tebou, Nejvyšší, budou korunováni.

ho přiměl nenávistný spor mezi assiským podestou – mocným starostou a soudcem – a biskupem. Pozval oba dlouholeté nepřátele před biskupský palác a před zaplněným náměstím jim zazpívali Menší bratři celou Sluneční píseň a na její závěr připojili Františkovu novou sloku

Laudato si, Missignore, per quelli ke perdonano
Pre lo tuo amore
Et sostengo infirmitate et tribulatione.
Beati quelli kel sosterrano in pace,
ka dat te, Altissimo, sirano incoronati.

Lidé dojatě naslouchali a když Chvalozpěv stvoření dozněl, poklekl podesta před biskupem Guidem a řekl: „Z lásky k Pánu našemu Ježíši Kristu a jeho služebníku Františkovi vám odpouštím z celého srdce a rád vám dám jakékoli zadostiučinění.“ Biskup Guido ho k sobě pozdvihl a políbil ho se slovy: „Slušelo by se, abych byl jako biskup pokorný a mírumilovný. Mám ale prchlivou povahu a tak mi, prosím, odpusť.“ Takovou moc nad lidmi měla slova svatého Františka.

Mnoho let ale muselo uběhnout než František dosáhl takové úcty a proslulosti! Můžeme se jen dohadovat, jak prožil své mládí. O synovi jednoho z nejbohatších assiských obchodníků píše jeho životopisec Tomáš z Celana, že *v mládí žil i v žáru vášní, až se, zasažen Boží pravicí, obrátil a byl ospravedlněn*. Byl i vojákem a ve dvaceti letech byl roku 1202 těžce raněn (následky nesl až do smrti) a pak i vězněn ve válce mezi sousedními městy Assisi a Perugia. O tři roky později ho tajemný noční sen odvrátil od vojenského tažení do jižní Itálie, *Bůh ho v něm udeřil holí spravedlnosti,* jak píše Tomáš z Celana. Události pak začaly mít rychlý spád. Zcela opustil společnost svých druhů, městských hejsků, a – zprvu s přemáháním – začal dělat věci dřív pro něj nemyslitelné. Za svoje největší vítězství považoval mladý Giovanni Bernardone, když udělal věc, která v něm vzbuzovala, jak říkal, největší „hnus a odpor“: když dokázal políbit pahýly rukou malomocného, kterého potkal jednoho dne na cestě za městem. Malomocenství čili lepra je strašná nemoc. Postiženým odpadává hnijící a páchnoucí maso ze znetvořeného těla, obličeje, údů. František to dokázal jen s Boží pomocí, protože uslyšel hlas, který mu říkal: *ber hořké za sladké!* Důležitá věta, je dobré si ji vštípit do paměti i v dnešní době, netýká se jen malomocenství! Pak přišla další Boží výzva. Při modlitbě před sochou Spasitele v polorozpadlém kostelíku Sv. Damiána, který stál v polích nedaleko Assisi, jej podle legendy oslovil Kristus a vyzval jej, aby obnovil jeho „chièsa“, která se rozpadá. Protože slovo chièsa znamená v italštině jak kostel tak církev, domníval se František, že byl vyzván k opravě kostela, tedy něčeho hmatatelného, snadno opravitelného. Prodal tedy část otcových drahocenných látek, kterými starý Bernardone obchodoval, i jeho koně a získané peníze věnoval faráři od Sv. Damiána. Tak snadno to ale nešlo, Spasitel měl na mysli patrně cosi jiného, zásadnějšího. Františkův otec se rozlítil a výsledkem byla definitivní roztržka otce se synem. Mladý Giovanni ze sebe na veřejnosti strhal šaty, aby si

INSTITUT SV. BONIFÁCE ODCHÁZÍ Z ČESKÉ REPUBLIKY

Sekulární institut svatého Bonifáce končí svoji činnost v Liberci. Tento institut (www.institut-st-bonifatius.de) založil benediktinský mnich Cyprián Mayr OSB v Německu po 2. světové válce v roce 1949 jako misijní společenství s benediktinskou spiritualitou. Dnes působí ve střední Americe v Guatemale, v Africe v Kongu a ve Rwandě, v Evropě v Norsku, ve Španělsku, v Anglii, ve Francii a na několika místech v Německu, kde mají v Detmoldu nedaleko Paderbornu své centrum. Činnost Institutu v Čechách začala příchodem sestry Evelyn Bernard 16. 10. 1991. Do Vratislavic nad Nisou za ní přišly do roka další dvě sestry a toto společenství se později přestěhovalo do fary ve Stráži nad Nisou. Sestry Marta Kreichgauer a Roswita Hellmich se během svých pobytů staraly o společenství jako představené, sestry Vera Thorwesten a Helma Kleinmann pracovaly v liberecké a chrastavské charitě. Představenou byla také sestra Christiane Koch, která působila i jako pastorační asistentka v rochlické farnosti.

Sestra Evelyn Bernard se ve Vratislavicích mezi dětmi naučila rychle česky a práce s dětmi byla centrem její činnosti po celých 16 let (o její katechetické práci viz loňský Obrázek, č. 4, 15. 6. 2006, s. 7). K tomu se starala o farní dovolené, výlety farnosti a důchodců, o kostel, faru a kapli. Sekulární institut přispěl i finančně rozhodujícím podílem při obnově vratislavické fary a sestra Evelyn pomohla svými kontakty při stavbě vratislavického pastoračního střediska.

Vratislavická farnost děkovala sestře Evelyn i ostatním sestrám ze Stráže nad Nisou a celému společenství Sekulárního institutu v neděli 17. 6. při mši svaté a po ní slavností v sále. K poděkování se touto cestou připojují i ostatní liberecké farnosti. Liberecké arciděkanství sestrám děkuje především za péči o kostel, faru a farnost ve Stráži

nad Nisou, farnost Rochlice děkuje sestře Christianě za pomoc při vyučování náboženství a při budování farního společenství (viz Obrázek roč. 2, č. 4, 5. 3. 2004, s. 17) a farnost Ruprechtice děkuje za varhany, které dostala od Sekulárního institutu pro kostel Sv. Antonína z Padovy a za další pomoc při obnovení tohoto kostela.

Nemůžeme opominout, že pomoc a práci sester provázela jejich benediktinská spiritualita se svým základním mottem „modli se a pracuj“. A tak vedle materiální pomoci zde děkujeme také za nezměřitelnou, ale o to důležitější pomoc duchovní.

Za vše děkujeme vám, které jste zde v Liberci žily, pracovaly a modlily se. Prosíme Pána, aby Vás i celé společenství provázel a žehnal Vám.

Václav Vaněk za duchovní
a věřící libereckých farností
Foto
Evelýno, děkujeme! farnost Vratislavice

Třicetičlánkový program pro „Říšskou národní církev“ sestavený během války Rosenbergem „Vůdcovým delegátem pro veškerou intelektuální a filosofickou výchovu a výuku pro Národně socialistickou stranu.“

1. Národní církev Německa kategoricky vyžaduje výhradní právo kontroly nad všemi církvemi uvnitř hranic Německé říše: prohlašuje, že tyto jsou národními církvemi Německé říše.

5. Národní církev je odhodlána neodvolatelně vykořenit ... podivné a cizí křesťanské víry dovezené do Německa v neblahém roce 800.

7. Národní církev nemá zákoníky, pastory, kaplany nebo kněze, ale mluvčí národní církve budou v nich hovořit.

13. Národní církev požaduje okamžité zastavení publikace a rozšiřování Bible v Německu ...

14. Národní církev prohlašuje, že pro ní a proto i pro německý národ bylo rozhodnuto, že vůdcův *Mein Kampf* je největší ze všech dokumentů. Nejenže ... obsahuje největší, ale nejčistší a nejpravdivější etiku pro přítomná i budoucí život našeho národa.

18. Národní církev odstraní ze svých oltářů všechny kříže, bible a obrazy svatých.

19. Na oltářích nesmí být nic jiného než *Mein Kampf* (německému národu, a tedy i Bohu je to nejposvátnější kniha) a nalevo od oltáře meč.

30. V den svého založení musí být odstraněn ze všech kostelů, katedrál a kaplí kříž ... a musí být nahrazen jediným vítězným symbolem, hákovým křížem.

Sterilizační zákon

25. července 1933, pět dní po ratifikaci konkordátu se Svatým stolcem, vyhlásila německá vláda sterilizační zákon, který zvlášť urážel katolickou církev.

Na podzim roku 1940 došly do Vatikánu, zprávy o tom, že se v Německu ve velkém provádí euthanasie duševně chorých. Dne 2. prosince vydalo Svaté oficium k věci prohlášením kde se mj. stanoví:

„Je zakázáno usmrtit na příkaz státní moci osoby, které se nedopustily zločinu, jemuž odpovídá trest smrti, které však nemohly být dále prospěšné národu vzhledem ke své fyzické nebo psychické chorobě a na něž se dokonce pohlíží jako na přítěž a překážku zdárného rozvoje společnosti.“[26]

Text nebyl otištěn ani ve vatikánském deníku L Osservatore Romano, ani o něm neinformoval vatikánský rozhlas. Von Bergen 6. prosince informoval o tom svou vládu.

24. března 1941 psal Bergen na Wilhelmstrasse:

Vlivní italští přátelé mě stále naléhavěji upozorňují na pověsti, které se tu rozšiřují údajně na základě londýnského vysílání, že v Německu jsou likvidováni chovanci blázinců a starobinců uspávacími prostředky nebo omezováním přídělu. potravin a že se stávají pokusnými králíky při zkoušení bojových plynů. Rodinní příslušníci dostávají buď urnu s popelem, nebo dojemný dopis, že sebelepší péče a lékařské umění nedokázaly bohužel pacienta zachránit. Počet dosavadních obětí činí prý mnoho tisíc . . .

Začátkem prosince 1940 uveřejnilo Svaté officium rozhodnutí, o němž jsem podal zprávu 6. prosince 1940 A 848, podle něhož není dovoleno ‚usmrtit na příkaz nejvyšších míst... lidi, o nichž se soudí, že ztratili síly a vládu nad sebou a jsou pro společnost přítěží. Je jasné, že příčinou tohoto rozhodnutí byly události v Německu. Když jsem vyjádřil námitky proti určitému vysílání vatikánského rozhlasu, setkal jsem se v odpověď s nápadnou poznámkou vyslovenou na příslušném místě, že prý mají k dispozici mnohem závažnější zprávy, které s ohledem na Německo nezveřejnil ani vatikánský rozhlas, ani vatikánský tisk.“[27]

Němečtí biskupové se o rozhodnutí Svatého officia mohli dovědět buď přímo z „Acta Apostolicae Sedis“, které má každý biskupský úřad, nebo jiným způsobem, i přes berlínského nuncia. V srpnu 1941 protestoval třemi dlouhými kázáními münsterský biskup von Gallen proti usmrcování duševně chorých a naléhal na Hitlera, aby tuto akci ukončil.

---

[24] Jak minule uvedeno, český překlad listu přináší FRIEDLÄNDER, s. 115-121.

[25] *The Rise and Fall of the Third Reich,* Fawcet Books, 1960, s. **326n.**

[26] AAS 1940, s. 553.

[27] Bergenův telegram č. 19 24. 3. 1941, DGFP, D XII., s. 347. V. Sr. FRIEDLÄNDER, s. 64-65.

Jaroslav V. Polc

neponechal vůbec nic z otcova majetku, a stal se na věčné časy nejchudším z chudých. Italové mu začali říkat *poverello*, chudáček. Někteří se mu posmívali, ale brzy přestali, jeho chudoba a pohrdání penězi a majetkem byla úctyhodná. O dva roky později, asi roku 1208, poznal při mši svaté v kostelíku Panny Marie Andělské, že slovem chièsa měl Kristus na mysli spíš hlubokou duchovní obnovu církve než pouhé opravování kamenných staveb. Když kněz četl při evangeliu 7. – 12. verš desáté kapitoly sv. Matouše, osvítila náhle Františka jistota, že těch několik Ježíšových vět se stane posláním života nejen pro něj, ale i pro společenství jeho spolubratří. Františkova duchovní proměna byla toho dne dokonána.

Jeho touha po chudobě byla tak silná, že, jak píše Tomáš z Celana v druhém světcově životopisu, jeho jedinou nectností byla „záviděníhodná závist“: *ačkoliv veškeru závist ze srdce vypudil, jednoho se nedovedl zříci, aby nezáviděl chudým. Když viděl chudšího než byl sám, záviděl mu a začal závodit s touto chudobou, která mu upírala prvenství, a obával se, aby ho ten druhý nepřekonal.* Chudoba mu ale přinášela i velkou radost! Když chtěl svoji blaženost vyjádřit hudbou a zpěvem, postačily mu k tomu dva klacíky. V levé ruce držel kratší a silnější, v pravé delší a štíhlejší. To byly Františkovy housle a smyčec. Vesele na ně hrával, z radosti při zpěvu podupával, při hře strhával k tanci a zpěvu i svoje spolubratry.

Životopisy assiského světce i legendy o něm dokládají na nesčetných případech nejen jeho naprostou chudobu, ale i lásku k lidem i ke všem tvorům, které považoval za bratry. Lze úsměvně říci, že sv. František předběhl svými názory o jednotném původu života o víc než půl tisíciletí Charlese Darwina. Sv. Bonaventura píše v osmé kapitole své Legenda maior – Většího životopisu sv. Františka –, že když světec ... *rozjímal o prapůvodu všeho tvorstva, býval naplňován hojnou vroucností. Jakákoliv drobná zvířata nazýval bratry a sestrami ve vědomí, že má s nimi společný počátek.*

To, že František je pro nás vzorem lásky, chudoby a odpouštění, by v nás nemělo vzbudit mylný dojem, že to byl slabý člověk a třtina klátící se ve větru. Na bezúhonnost svých bratří přísně dohlížel. Již vzpomenutý Tomáš z Celana píše, že když byl jednou František svědkem toho, jak jeden z bratří urážlivě spílal svému spolubratrovi, *vzal oslí trus a nacpal jej nactiutrhači do úst, aby jej sežvýkal se slovy: „ústa, která proti bratrovi stříkala jed prchlivosti, nechť žvýkají trus.“* Jindy se na provinilce *velmi přísně obořil slovy, která je lepší neopakovat*. A mělo být ještě hůř! Protože se světci ze všeho nejvíc příčili pomlouvači, čteme u Tomáše v 138. kapitole i radu, kterou dal představenému jednoho z klášterů: *„Libá vůně mnoha bratří se rychle promění v zápach, nebude-li pomluvačům zavřena huba. Nebudeš-li sám s to potrestat pomlouvače, předej ho silnému bratru z Florencie.“ Tak totiž nazýval František bratra Jana z Florencie, muže vysoké postavy a velké síly.* Jak je vidět, výchovný výprask pomáhal občas i menším bratřím, aby se k sobě chovali tak, jak jim měla velet vzájemná láska!

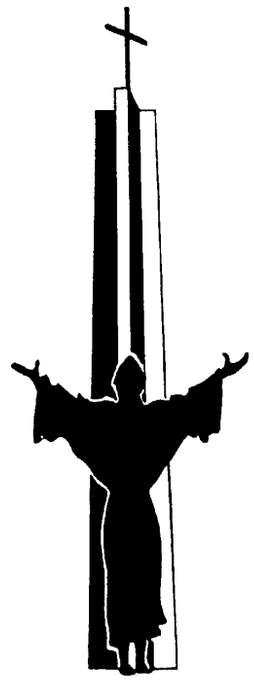

Až budete někde o samotě, najděte si dva klacíky, a zahrajte si i vy po Františkově vzoru na housličky. Radostně! Protože František říkal: „Nechť věšejí hlavy ti, kdož náležejí ďáblu. My se máme radovat a jásat v Pánu!“

Miloslav Nevrlý

KATOLICKÉ ODDÍLY ICHTHYS OZNAMUJÍ
plánek příjezdové cesty na tábořiště
www.skauting.cz/Ichthys

ICHTHYS

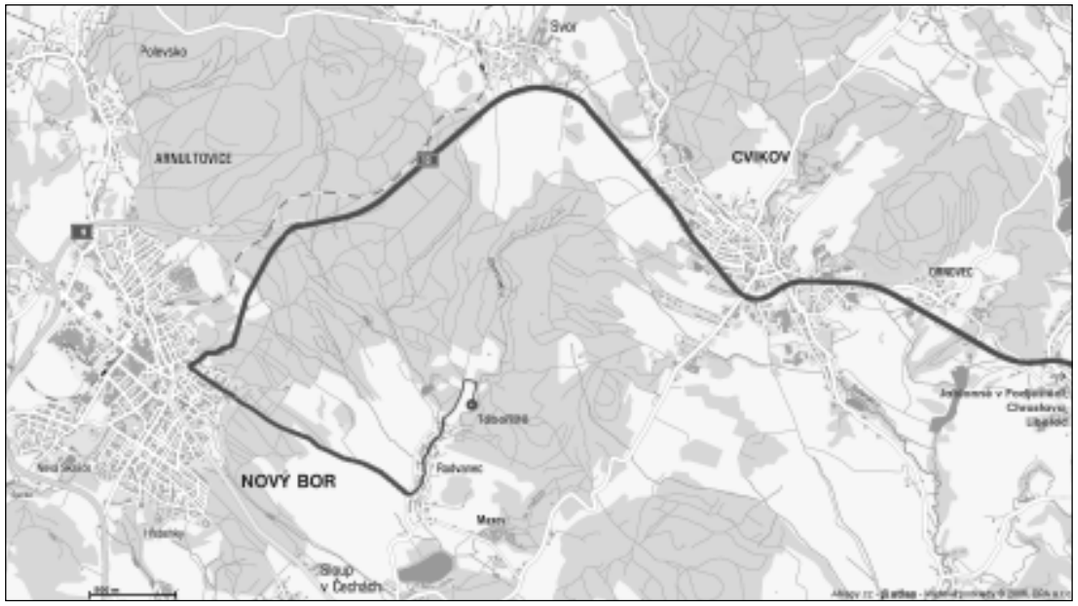

RODINA A ŠKOLA

KOMISE PRO NAROVNÁNÍ VZTAHŮ MEZI STÁTEM A CÍRKVEMI ZŘÍZENA

Vláda České republiky na svém zasedání dne 30. května 2007 zřídila Komisi pro narovnání vztahu mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi jako svůj poradní orgán v oblasti majetkového narovnání mezi státem a církvemi a náboženskými společnostmi a v oblasti financování církví a náboženských společností. Tato komise má být jakýmsi institucionálním garantem prací na dořešení těchto sporných otázek; zároveň se má jednat o partnera církví na nejvyšší úrovni. Aby byla zdůrazněna symbolika tohoto kroku, jsou členy komise (s jedinou výjimkou) ministři vlády: Václav Jehlička, ministr kultury (bude zastávat funkci předsedy komise), Miroslav Kalousek, ministr financí, Petr Gandalovič, ministr zemědělství, Karel Schwarzenberg, ministr zahraničních věcí, Džamila Stehlíková, ministryně, v jejíž působnosti jsou lidská práva a národnostní menšiny, a Miroslava Němcová, místopředsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Z hlediska zastoupení politických stran je komise obsazena paritně:

2 zástupci ODS,
2 zástupci KDU-ČSL a
2 zelení.

Opozice v této vládní komisi zastoupena není.

Po delší době se tak jedná o první vážný krok směrem k nápravě křivd způsobených církvím v době komunistické diktatury.

Ministerstvo kultury, které bude zajišťovat veškeré odborné činnosti komise, již připravilo podkladové materiály, na základě kterých rozhodne komise o dalším postupu. Očekává se, že na svém prvním zasedání, které proběhne pravděpodobně v červenci, komise vymezí základní parametry majetkového narovnání a pověří ministerstvo kultury, aby připravilo návrh věcného záměru příslušného zákona. První náměstek ministra kultury Ing. Jaromír Talíř již zveřejnil, že záměrem ministerstva je provést majetkové narovnání jedním zákonem o dvou částech: první část bude obsahovat obecně restituční předpis, druhá podmínky výplaty paušální náhrady za nevydávaný majetek.

říci požadavkům těch, kteří žádali pomoc, a aby se překonaly diplomatické obtíže, k nimž došlo. Nechceme hovořit o vysokých sumách, které byly v americké měně vydány na zámořské cesty emigrantů. Dali jsme je rádi, protože šlo o lidi, kteří byli v neštěstí ; dali jsme z lásky k Bohu a činili jsme dobře, když jsme nepočítali s pozemskou vděčností. V každém případě vyslovila i židovská ústředí Svaté stolici nejvřelejší uznání za její záchranné dílo.

Několik slov o tom, co se nyní podniká proti neárijcům v německém mocenském prostoru, řekli jsme už ve svém vánočním poselství. Bylo to řečeno stručně, ale bylo to dobře pochopeno. Není třeba zvlášť ujišťovat, že nyní, kdy se hroutí sama jejich existence a kdy jsou v duševní tísni, patří naše otcovská láska a péče především těm neárijským a poloárijským katolíkům, kteří jsou dítkami církve stejně jako ostatní.

V současné situaci jim, bohužel, nemůžeme jinak účinněji pomoci než Naší modlitbou. Jsme však rozhodnuti, podle toho, jak to události umožní nebo naznačí, pozvednout opět svůj hlas v jejich prospěch."

„Právě v posledních dnech jsme slyšeli velmi potěšitelné věci o neochvějné věrnosti německých katolíků k své víře a církvi. Po všem stísňujícím i povznášejícím vyvstává před námi pro budoucnost tato těžká otázka: jak má katolická mládež, jak mají budoucí generace ovlivněné uzavřeným systémem křesťanstvu nepřijatelných vlivů a výchovy, skládající se z organizací strany, z nové školy a z již známých ustanovení připravovaného nového lidového zákoníku, zachovat a dále odevzdat svou pravou křesťanskou víru? Můžeme se prozatím jen utěšit slibem Písma svatého: ‚Ale věrný jest Bůh, který nedopustí vás pokoušeti nad vaši možnost, ale způsobí s pokušením také i vysvobození, abyste mohli snésti. (I. Korintským, 10, 13.)

Jako zálohu tohoto „vysvobození" vám uděluji ve znamení kříže - jak jsi řekl ve svém pastýřském listě minulou papežskou neděli - Tobě samému, ctihodný bratře, Tvým spolupracovníkům v apoštolském úřadě a všem příslušníkům diecéze v otcovské lásce ti z plna srdce vyprošené dvoje a trojí apoštolské požehnání."[24]

Protestantské církve a nacismus

Pastor Martin Niemoeller veřejně uvítal příchod nacistů k moci v roce 1933. I on brzy zažil strašné zklamání. Protestanti v Německu stejně tak jako ve Spojených státech byli rozděleni. Jen velmi málo - asi 150 000 z 45 000 000 miliónů náleželi k různým církvím - baptistům nebo metodistům. Většina náležela k 28 luteránským a reformovaným církvím, z nichž největší byla Církev staré pruské jednoty s 18 000 000 členy. S příchodem nacismu došlo k dalšímu dělení mezi protestanty. Fanatičtější nacisté zorganizovali v roce 1932 „Hnutí víry německých křesťanů" jež vedl Ludwig Mueller, nadšený přívrženec Hitlerův. Ti zcela podporovali nacistickou nauku a vedení a chtěli, aby je přijala říšská církev, v níž by se sjednotili všichni protestanti. V roce 1933 získali asi 3 000 pastorů z celkového počtu 17 000. Proti tomuto hnutí stála jiná skupina „Konfesionální církev" vedená Niemoellerem, která se stavěla proti nacifikaci protestantských církví, odmítala rasistické teorie a napadla protikřesťanské nauky Rosenberga a dalších nacistických vůdců. Za to byla potom krutě pronásledována. Většina protestantů však zůstala uprostřed a nechtěla vstoupit do žádné z těchto dvou skupin.

„Je těžko pochopit jednání většiny německých protestantů v prvních letech nacismu pokud se nevezmou v úvahu dvě věci: jejich dějiny a vliv Martina Luthera. Zakladatel protestantismu byl vášnivý antisemita a přesvědčený přívrženec názoru na naprostou poslušnost politické autority. Chtěl zbavit Německo od Židů a když byli vyháněni, radil, aby byli připraveni „o všechny své peníze a klenoty a stříbro a zlato", a mimoto „aby jejich synagógy, nebo školy byly zapáleny, jejich domy zbořeny a zničeny ... a oni aby byli umístěni pod střechy nebo do stáje jako cikáni ... v bídě a zajetí když neustále naříkají a stěžují si k Bohu na nás" - rada, kterou doslovně následovali po čtyřech stoletích Hitler, Göring a Himmler. - To co bylo snad jediné lidové povstání v Německu v roce 1525, Luther radil pánům, aby co nejkrutěji vystoupili proti „bláznivým psům", jak nazýval zoufalé, utlačované sedláky. ... Proto značná část pastorů uvítala Hitlerův příchod k moci." Tak vysvětluje jejich postoj W. L. Shirer [25]

Nacisté chtěli zničit křesťanství v Německu, nahradit je starým kmenovým pohanstvím Martin Bohrmann prohlásil veřejně v roce 1941 „národní socialismus a křesťanství jsou neslučitelní."

válečných zajatcích žijících v Rusku, bohužel dosud bez úspěchu."

„Jsme Ti, ctihodný bratře, vděčni za jasná a otevřená slova, jimiž ses při různých příležitostech obracel ke svým věřícím, a tím i k veřejnosti. Máme na mysli mimo jiné prohlášení z 28. června 1942 o křesťanském chápání práva; o právu každého člověka na život a lásku, o čemž jsi mluvil na Dušičky loňského listopadu. Zvláště máme na mysli Tvůj adventní pastýřský dopis, který byl určen současně i západoněmeckým provinciím, o božském právu na vládu, o právech jednotlivce a rodiny. Nikdo nenamítá, že odvážná biskupská prohlášení vůči vládě za práva náboženství, církve, lidské osobnosti, za bezbranné a ty, které veřejná moc potlačuje, bez ohledu na to, zda jde o dítky církve, či osoby mimo ni, by mohla škodit Tvé vlasti v očích světového veřejného mínění. Každý odvážný zákrok ve prospěch práva a lidskosti nebude Tvé vlasti na škodu, ale naopak získá Tobě i jí ve světové veřejnosti úctu a v budoucnosti jí může prospět.

Jako nejvyšší pastýř věřících staráme se také o to, aby si vaši katolíci uchovali své přesvědčení a vyznání čisté od kompromisů se zásadami a skutky, které jsou v rozporu se zákonem Božím i Kristovým duchem, ba často vystaveny i posměchu. Abychom použili nedávného, bylo Nám útěchou, když jsme slyšeli, že katolíci, a právě berlínští katolíci, projevili mnoho milosrdenství vůči takzvaným neárijcům v jejich tísni. A v této souvislosti nechť můžeme vyslovit zvláštní slovo otcovského uznání, jakož i Naši hlubokou sympatii uvězněnému msgru Lichtenbergovi. Ale bolí Nás už pouhé pomyšlení, že by se tyto názory mohly postupně, zcela nepozorovaně, silou zvyku a vlivem jejich neustálého rozšiřování vetřít do myšlenkového světa katolíků, a zejména mladé generace. Víš, že Svatá stolice pokládala události u vás na liturgickém poli za dost důležité, aby se jimi zabývala. Přiznáváme však, že přikládáme mnohem větší důležitost tomu, aby se křesťanské přesvědčení uchránilo před každým jedem, jenž mu hrozí. Jaký význam by měla i ta nejkrásnější bohoslužba v kostele, když by se myšlení a jednání věřících venku odcizilo zákonu a lásce Kristově?"

„Nechť vysocí církevní hodnostáři, činní na místě samém, uváží, zda a do jaké míry je účelné zachovávat, přes uvedené důvody, zdrženlivost ve věci biskupských prohlášení, a to vzhledem k nebezpečí z odvetných opatření, nátlaku, případně jiných, délkou a psychologií války způsobených příčin. To je jeden z důvodů, proč si My sami ukládáme jistá omezení v Našich projevech. Naše zkušenost z roku 1942 s papežskými dokumenty, které se s Naším souhlasem volně rozšiřovaly mezi věřícími, ospravedlňuje, jak se domníváme, Náš postoj.

Hovořili jsme o těchto věcech s Tebou podrobněji, nikoli že bys potřeboval pro své jednání Naše povzbuzení, ale naopak proto, že známe na jedné straně Tvou odvahu a vyspělý cit pro čest svaté církve, na druhé pak že známe Tvou chladnokrevnou rozvahu, s níž posuzuješ celkovou situaci. Pro Kristova zástupce se stává chodník, po němž musí jít, aby uchoval správnou rovnováhu mezi rozpornými požadavky svého pastýřského úřadu, stále obtížnější a kamenitějším.

Pokud jde o proticírkevní opatření, o nichž jsme se dověděli z Tvého dopisu, jako je konfiskace církevního majetku, zrušení Tvého biskupského semináře v Hedwigshoehe, omezení nebo zákaz duchovní péče o Poláky nasazené na práci v Německu, zákaz výuky náboženství pro polské děti, zákaz uzavírat polská manželství atd., to všechno není nic jiného než součást rozsáhlejšího plánu, jak zničit životní síly církve v německém mocenském prostoru. Nejtvrdší opatření, jak víš, postihla katolickou církev ve Warthegau. Těžce trpíme nevýslovnou nouzí tamních věřících, a to tím více, že každý pokus zakročit v jejich prospěch narazil u vládních míst na nejpříkřejší odmítnutí. Ohledy, o nichž jsme se už výše zmiňovali, a zvláště v případě Warthegau především obava, že se tím ohrozí ještě i zbytek duchovní péče, zdržují nás dosud od toho, abychom otevřeně jednali o tamních církevních poměrech.

O situaci a osudu kněží zavlečených do koncentračních táborů, mezi nimiž je zdaleka nejvíce Poláků, jsme poměrně dobře informováni. Až se naskytne nějaká příležitost, nechť jsou kněží i jejich spoluvězni ujištěni, že jim patří naše nevroucnější účast a že v době utrpení a krutostí jsou nám málokteré osudy tak blízké jako jejich a že se za ně hojně a denně modlíme.

Před námi leží doslovné znění pamětního spisu, který posílá německý biskupský sbor říšské vládě. Nyní víte sami, jak malé naděje na úspěch má důvěrné podání zaslané vládě. Přesto však bude v každém případě pamětní spis ospravedlněním biskupského sboru před příštími pokoleními."

„Pro katolické neárijce, jakož i pro osoby židovského vyznání vykonala Svatá stolice charitativní činnost hospodářskou i morální, pokud to bylo v jejích silách. Ze strany výkonných orgánů našeho pomocného díla bylo třeba vrcholné míry trpělivosti a sebeodříkání, aby se vyhovělo očekáváním, a je možné přímo

Dobrá vůle na obou stranách prozatím napovídá možnost úspěchu. Na druhé straně je třeba počítat s dostatečným množstvím faktorů, které mohou celý proces dovést k neúspěšnému konci. Takovými faktory mohou například být nevypočitatelnost hlasování poslanců, ohrožení stability vlády, „zaseknutí" vyjednávání státu s církvemi na mrtvém bodě atd.

Jakub Kříž, zástupce ředitele
odboru církví MK ČR

Ochrana života v Polsku

V Evropě mluvit o interrupcích je tabu. „Všeobecný konsensus", který liberální levice nastolila, zní, že existuje nějaké „absolutní lidské právo na potrat". Kdo je proti, je „evropský Talibanec" a země, které se tomuto „konsensu" podvolit nechtějí, jsou vystavené soustavnému mediálnímu a politickému nátlaku. Posledními změnami tohoto typu je zrušení právní ochrany života v Portugalsku a v Mexico City (viz poslední dvě čísla Obrázku libereckých farností).

Polsko šlo posledních 15 let opačným směrem. Na Západě zavedení interrupci je spojeno s legendou o „romantických levicových revolucionářích" 60. a 70. let, kteří bojovali „za práva žen". Naopak v Polsku se potraty spojují s obdobím nacismu a stalinismu. Právě Hitler a potom stalinistická vláda v 50. letech (pozn. red.: jak jsme v č. 4 tohoto roč. uvedli, v Polsku to bylo až za Chruščova) byli první, kdo interrupce do Polska přinesli. Naopak první demokraticky zvolený parlament po roce 1989 onu stalinistickou „liberalizaci" odmítl, jako součast totalitního dědictví komunismu. Změna zákona z roku 1993, která interrupce zakazovala až na určité výjimky, byla jedním s výrazů vítězství Polska a katolicismu nad ateistickým režimem.

Zároveň je současný zákon kompromisem, vynuceným tehdejší situaci a složením parlamentu. Provedení interrupce umožňuje v případě znásilnění, poškození plodu nebo ohrožení zdraví a života matky. Je jenom někde v půli cesty k plné akceptaci statusu nenarozeného dítěte jako lidské bytosti. Ukázal se také velmi křehkým kompromisem: hned po návratu k moci se ho postkomunisté pokusili zrušit. Zabránila jím v tom tehdy pouze velká mobilizace katolické veřejnosti. Tisíce demonstrujících za život v ulicích Varšavy tehdy „pomohly" ústavnímu soudu postkomunistickou novelu zákona zrušit.

V posledních měsících se spolu s novou vládou objevila myšlenka, pomocí ústavní změny způsobit, že se taková situace nebude moci opakovat. Explicitním zakotvením ochrany života v ústavě tak, aby se nemohla měnit podle přání okamžité většiny parlamentu.

Nakonec vše dopadlo jinak. S prvním návrhem přišla nejmenší vládní strana Liga polských rodin: její projekt obsahoval zapsání v ústavě, že život je chráněn „od početí do přirozené smrti". Od začátku však bylo jasné, že pro tuto formulaci se nenajde potřebná podpora dvou třetin poslanců (nezbytná pro změnu ústavy). Oposici a i část vládní koalice totiž vyděsilo, že by taková změna znamenala zákaz interrupci ve všech případech, včetně ohrožení zdraví a života matky. Pak se postupem času objevily „kompromisní návrhy" presidenta Lecha Kaczynského, který otevřeně prohlásil, že si nepřeje změny současné legislativy a že mu jde pouze o „zmrazení" současné míry ochrany života. Podle právních expertů změny navrhované presidentem by naopak usnadnily případnou „liberalizaci". Konečně byl tady projekt sněmovního výboru, který prosazoval ústavní zápis o tom, že lidská důstojnost jako základ všech lidských práv přináleží člověku od chvíle početí.

Vítězství civilizace života v Polsku znemožnily politické hry. Na jedné straně byla Liga polských rodin, která věděla, že se svým projektem nemá šanci uspět a přesto na něm trvala a napomáhala tak k vytváření atmosféry hádek a sporu „o potraty". Na druhé byli bratři Kaczynští a velká část jejich strany Právo a spravedlnost. Přesto, že tato strana odkazuje ve svých stanovách na encykliku Evangelium Vitae Jana Pavla II. jako na základ své rodinné a sociální politiky, ukázalo se, že její vedení nepovažuje ochranu života za relevantní téma. Oba

bratři nesli velmi nelibě jakékoliv snahy „narušovat společenský kompromis“ v otázce nenarozených (tedy současný zákon). Podle nich vyvolávání „války o interrupce“ by mohlo uškodit jejich projektu budování 4. Republiky a boji s postkomunismem. Narazili však na odpor ve vlastní straně, vedený předsedou dolní komory parlamentu, Markem Jurkem (k Jurkovi srov. loňský Obrázek č. 8, 16. 7. 2006, s. 8n.). Nakonec mu „na vlastní odpovědnost“ svěřili přípravu projektu ve sněmovním výboru, ale – jak tvrdí sám Jurek – od začátku dělali všechno pro to, aby projekt nebyl uskutečněn, a nepodpořili jeho snahy hledat podporu u opozičních politických stran.

Naopak postoj Kaczynských se bohužel setkal s pochopením částí polských biskupů. Někteří z nich, především gdaňský Tadeusz Gocłowski a bývalý tajemník Episkopátu Tadeusz Pieronek otevřeně prohlašovali, že není moudré „měnit současný společenský kompromis.“ Naopak pro plnou ochranu

života se vyslovil ze začátku pouze předseda Episkopátu **Jozef Michalik**, teprve na poslední chvíli se biskupové přihlásili k svému vlastnímu učení a sepsali společný dopis volající po ústavních právech pro nenarozené. V tomto stádiu už ale nemohli zklidnit rozbouřené politické emoce.

Samo hlasování nepřineslo úspěch ani jednomu z projektů. Ukázalo pouze hluboké rozdíly na polské pravici. Třetina poslanců PiS se vzbouřila proti postoji Kaczynských a strany jako celku a hlasovala pro návrh LPR a proti návrhům presidenta. Největší šance měl ale nakonec návrh sněmovní komise a předsedy Jurka. K získání dvoutřetinové většiny zde stačilo pouhých 27 hlasů navíc (z 435). Pro bylo nakonec celé PiS a LPR, většina třetí koaliční strany Sebeobrany a opoziční Polské lidové strany. Jako celek hlasovali proti postkomunisté. Rozhodující zde byli tedy poslanci největší opoziční strany, Občanské platformy, která sama sebe popisuje jako „konservativně-liberální“ a odvolává se i na křesťanské hodnoty ve veřejném životě. Z jejích řad však poslední návrh podpořilo pouze 24 (z přibližně 130) poslanců. Přitom v první čtení v prosinci byl tento počet mnohém vyšší, což dávalo oprávněnou naději na úspěch. Zalekli se poslanci Platformy mediální kampaně a kritiky ze zahraničí, která by se proti Polsku rozpoutala, pokud by ústavní změna prošla? Nebo pouze vybrali možnost porazit vládní koalici v hlasování, než spolu s ní posílit ochranu života?

„Jsem hrdý na to, že jsem řídil sněmovnu, ve které 60 % poslanců hlasovalo pro život“ – prohlásil pak Jurek. „Ukázali jsme, že civilisace života není utopii.“

Málo platné. Zatímco Portugalsko schválilo nyní změnu opačným směrem, v Polsku se formálně nezměnilo nic, ale následky politických intrik kolem ochrany života mohou být osudné. V současné době (dva měsíce po krizi kolem hlasování v Sejmu) se otázka ochrany života z médií sice vytratila, ale je zřejmé, že vládní koalice už se k ní nebude chtít vracet. Dokonce i katolický rozhlas Radio Maryja, který se v 90. letech výrazně zasloužil o ochranu života a před posledním hlasováním intenzivně ústavní změnu propagoval, nyní na výraznější kritiku vlády rezignoval. Marek Jurek vystoupil z PiS a založil novou stranu, mezi jejíž hlavní programové body má patřit prosazování civilizace života a ochrana rodiny. Podle bývalého předsedy Sejmu je vývoj kolem ústavní změny signálem mravní krize Práva a spravedlnosti, které svoji politiku staví pouze na boji s korupci a antikomunismu, ale chybí mu jednoznačné hodnotové zakotvení.

Teprve nedávno – při příležitostí svátku Nejsvětějšího Těla a Krve Páně – se o celé kauze jednoznačně vyjádřili někteří biskupové. Především předseda Episkopátu arcibiskup Michalik ostře kritizoval vládu za to, že „promarnila jedinečnou šanci“ a „politické hry stavěla výše než život nenarozených“. Nelze se však ubránit dojmu, že biskupové přišli tak trochu s „křížkem po funuse“ …

Maciej Ruczaj

sv. přijímání podáno celkem 11 000 svatých hostií.

Lživé výroky o jesuitech a P. Koniášovi, k pálení knih

Autorem tvrzení, že jesuité pálili dobré české knihy a tím prý došlo k úpadku českého jazyka, je K. H. Thám (1783). Prvotní příčinou úpadku češtiny byl ale přesun centra moci do Vídně, důsledek Obnoveného zřízení zemského. Následkem toho bylo, že do Vídně v průběhu let zamířila většina intelektuálně činných Čechů. Příčina druhá spočívala v josefinské germanizaci a centralizaci. Roku 1774 byla čeština císařem Josefem II. – osvícencem – vyloučena ze škol a úřadů. Důsledkem byl pokles poptávky po umělecké literatuře. Za viníky úpadku češtiny lze tedy označit dlouhé trvání absolutistického režimu ve Vídni, vypočítavost české inteligence a centralizačně-germanistické změny Josefa II. Čeština přežila mezi prostými lidmi, zejména díky jesuitům a Svatováclavskému dědictví a teprve později díky obrozencům.

Původcem tvrzení, „že Koniáš spálil přes 60 000 knih byl jesuita Šeršník (Scherschnik). Od něj to opsal a dále nekriticky šířil F. M. Pelcl (1786). Rulík si přidal tvrzení, že šlo o 60 000 knih českých. To opět nekriticky převzali: Dobrovský, Jungmann, Borovský a další. Více než šest badatelů tato tvrzení vyvrátilo. Existují písemné doklady, jejichž pomocí se lze dobrat údajů téměř pravdivých (srov. letošní Obrázek č. 5, 1. 4. 2007, přílohu s. 4n.). Jedním z prostředků pochopení jsou Koniášovy „Klíče“. V originálu „Elogia“ v pražské universitní knihovně je zapsáno, že P. A. Koniáš dal spálit 30 000 špatných knih. Za ně dával zdarma knihy kvalitní. Z Koniášových zápisků je patrno, že za rok posbíral asi 1 000 knih. Činný byl 37 let, šlo tedy o cca 37 000 knih. Asi 7 000 knih po opravách předal knihovnám. Spálil tedy asi 30 000 knih. Většinou se jednalo o knihy cizí. V „Klíči“ z r. 1749 je uvedeno 41 % knih českých a 59 % cizojazyčných. Z toho např. lze udělat odhad, že spálil asi 15 000 českých knih. V „Klíči“ Koniáš popisuje historii zákazů škodlivých knih, počínající zákazy papeže Lva I. (440 až 461). „Klíč“ obsahuje nejen knihy české a nejen knihy zakázané, ale i knihy opravitelné. Cituje i chyby knih katolických.

O jaké knihy se jednalo? 2. vydání „Klíče“ obsahuje celkem 2 274 knih. Z toho je např.: 868 českých náboženských, 441 německých náboženských, 449 německých nemravných, 176 knih opravitelných. Uvádí 12 pravidel rozeznávání knih. Koniášovi nešlo o ničení literatury, ale o její nápravu. Nešlo mu o četbu samotnou, ale především o dobrý život podle dobré četby. Katolická reformace bojovala proti knihám ze zahraničí zejména argumentací a katolickými knihami. Jesuité napsali 1 573 spisů, většinou latinských, z toho 145 česky.

F. M. Pelcl napsal, že A. Koniáš mluví o očistci tak hrozně, že některého ze svých posluchačů připravil o rozum. To nikdo jiný nezapsal, doloženo to není ani úředně, ani nějakým jiným spisovatelem. Naopak pamětník misií Vavák chválí P. Koniáše jako člověka příkladného a jako vydavatele českých knih. Pochvalná zmínka o Koniášově činnosti zazněla i při slavnostním kázání v Černovicích (17. 9. 1797) z úst kněze Vydry a je zaznamenána ve svazku jeho kázání.

Karel Korous

Československo a Vatikán během 2. světové války

Situace církve v nacistickém Německu (6 – dokončení)

(Ze Semináře církevních dějin, pořádaného s Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

Dokončení zprávy nuncia Orseniga:

„Německý zákaz jsme pociťovali zejména tehdy, když jsme měli doručit příbuzným v Německu několik tisíc zpráv od německých válečných zajatců, které dostala naše zpravodajská služba. Nakonec se to přece jen podařilo, ale pouze oklikou a s velkými obtížemi. Od podzimu 1942 docházejí z Německa ve stále větším počtu dotazy o pohřešovaných nebo zajatých, kteří byli naposledy na ruské frontě, většinou u Stalingradu. Otřásající tíseň poznamenala všechny tyto dotazy. Z Naší strany byly učiněny všechny možné pokusy získat zprávy o

Antonín studoval nejprve gymnasium, kde se tehdy učily tyto předměty: náboženství, latina, řečtina, matematika, fysika, zeměpis a dějepis, hudba a zpěv. Provozovala se zde oblíbená divadelní představení. Vyučovacím jazykem byla v nižších ročnících čeština, ve vyšších latina s českým vysvětlením. K českému jazyku byly k disposici různé slovníky a pět učebnic gramatiky od různých autorů. V době gymnasiálních studií napsal Antonín svoji prvotinu, latinskou báseň, ve které oslavoval českou řeč. V letech 1705 až 1708 Antonín Koniáš studoval na Karlo-Ferdinandově universitě, na filosofické fakultě, v Klementinu. Studovaly se předměty: logika (v 1. ročníku), vyšší matematika, fysika a astronomie (ve 2. ročníku), metafysika – vztah Boha a lidské duše (ve 3. ročníku). Roku 1707 se stal bakalářem, roku 1708 magistrem filosofie a nastoupil jako novic k brněnským jesuitům. Roku 1710 vstoupil do řádu, učil na jesuitských kolejích (v Kutné Hoře, Hradci Králové a v Opoli). Roku 1715 se vrátil do Klementina, na teologické fakultě studoval biblistiku, hebrejštinu, věrouku, mravouku, církevní právo a dějiny, kontroversi. Stal se podjáhnem, jáhnem a 24. 9. 1718 knězem. Poslední ročník teologie absolvoval jsa již knězem, studia ukončil r. 1719 a odešel na jednoroční probaci do Telče.

Katolická reformace v době počátku působení kněze Antonína Koniáše, jesuitské misie

Existovalo stálé napětí a soupeření s Pruskem, zejména na poli idejí. Z Pruska do Čech bylo pašováno velké množství knih, cílem bylo odtržení území, či odchod obyvatel do Pruska. Císaři Karlu VI. (1711 – 1740) se jevily církevní postupy při rekatolizaci jako pomalé. Provedl další státem řízený posun rekatolizace, která se začala provádět výhradně s pomocí státních soudů. Církvi byly ponechány jen sporné případy kacířství. Nejvyšší instancí se stal stát, pražský apelační soud. Probíhal tvrdý postup proti pašerákům zakázaných knih a proti usvědčeným kacířům, kteří byli potrestáni jednoroční těžkou prací pro obec. Tento trest mohl jedinec dostat jen třikrát. Když se ani pak nechtěl stát katolíkem, byl vyhoštěn ze země. Kdo se tajně vrátil, měl být popraven. Žalářovaní byli přikováni řetězy. Znovu odpadnuvší konvertita měl být poslán na galeje, ženy takové měly být zmrskány, všichni takoví měli přijít o majetek. Docházelo i k odebrání dětí.

Proto vypukl r. 1721 mezi Karlem VI. a 18. pražským arcibiskupem Ferdinandem Khünburgem spor o způsob vedení rekatolizace. Zajímavé je, že císař byl, na straně jedné, nesmiřitelný k nekatolíkům, na straně druhé mocensky obdivoval protestantství a podle jeho vzoru se snažil omezovat v mocnářství vliv papeže. P. Antonín Koniáš nepovažoval vězení a tvrdý postup za vhodný prostředek katolické reformace. V jesuitských dokumentech se vyskytují nesprávné termíny, jako např. „husitská víra“, „husité“ atd. Míněni ale většinou nebyli Husovi pokračovatelé, utrakvisté, tzv. starokališníci, kteří, stejně jako katolíci, ctili Matku Boží, ale zejména protestanti kalvínského ražení, kteří o Matce Boží hovořili potupně.

P. Antonín Koniáš působil apoštolsky 12 let jako královský a biskupský misionář zejména na Čáslavsku (od r. 1720), ve Staré Boleslavi, v Jičíně, v Krumlově a v královehradeckém kraji (1726 – 1733). Z dokumentů o jeho činnosti vplývá, že v r. 1726 provedl: katechesí v kostelech 100, mimo ně 27, provedl poučení v jednotlivých domech v šesti městech, jednom městečku a v 60 vesnicích. Udělil 3 788 svátostných rozhřešení, 5 845 sv. přijímání, poskytl útěchu čtyřem odsouzencům na smrt, pokřtil 13 dětí a 6 dospělých, uvedl do chrámu 14 rodiček, pohřbil 6 lidí, spálil 1 706 pověrečných a bludných knih, z toho bylo odevzdáno dobrovolně 1 038. Za odevzdané bludné knihy dával knihy dobré. Zpovídal až osm hodin denně. Horlivost spojoval s praktickým přístupem, v Čechách a zčásti na Moravě kázal 25 let jako misionář, z toho 14 let byl představeným misie. Misie byly předem ohlášeny, škodlivé knihy zde byly odevzdávány dobrovolně. Misie pod širým nebem byly masovou záležitostí. Je doloženo, že např. v okolí Berouna mezi 28. dubnem a 5. květnem bylo při

ZVONY (3) – VÝZDOBA A NÁPISY NA ZVONECH

Jak se vyrábí kostelní zvon, jsme si již vysvětlili v minulém čísle. Dnes se budeme blíže věnovat tomu, jakou má zvon výzdobu a co je na zvonech napsáno. Zvon v západní církvi plnil několik funkcí. Jakožto jeden z posvátných bohoslužebných předmětů zprostředkovával kontakt „mezi nebem a zemí“, pravidelně svolával věřící na mši sv., vyzýval k modlitbám a rozjímání, ale jeho hlavním úkolem byla ochrana věřících před nebezpečím: ať už se jednalo o hrozbu světskou (oheň, krupobití, bouřka, povodeň, vojenský nepřítel nebo válečné události), či nadpřirozenou (lidé nalézali ve zvuku zvonu ochranu před působením nečistých, temných, zlých sil a ďábelského působení). Naznačená ochranná úloha zvonu byla vyjádřena již při odlévání, a to umístěním a organizací jeho výzdoby v ryze funkčním smyslu. Nápisy tvořila například určitá slova a formule, písmena abecedy, modlitby, jména evangelistů, tří králů a světců, ztvárnění ve verších apod. Nápisy se psaly nejdříve latinsky, poté také německy a česky. Zpočátku to bylo pouze poselství textové, ve 14. a 15. století přibyl obraz a ornament.

Jako první se používání zvonů v liturgii církve v Čechách tradičně uvádí pasáž z první staroslověnské legendy o sv. Václavu (vznikla před polovinou 10. století), kde se v 5. oddíle při popisu Václavovy mučednické smrti píše: „Když nastalo ráno, zvonili na jitřní. Václav, uslyšev zvon, pravil: ‘Sláva tobě, Pane, žes mi dal dožíti se tohoto jitra.‘ …“ Doklady o existenci zvonu, jež byly spojeny s rozšířením křesťanství, se nalézají i v dobových kronikách. Kosmas k roku 1039 při líčení Břetislavova tažení do Polska za ostatky sv. Vojtěcha uvádí, že při slavném návratu do Prahy na konci průvodu vezli na více než sto vozech ohromné zvony a poklady Polska.

V 16. století se nápisy na zvonech přestaly omezovat na dva nebo tři řádky kolem jeho horní části a přenesly se na plášť; vytváří tak několik nezávislých výpovědních celků. Nápis měl zpravidla závazné schéma organizace nápisu: řemeslníkova signatura s datovací formulí, dále také obšírné objednavatelské a doprovodné nápisy a nakonec texty spojené s obrazovou výzdobou.

Na českých zvonech nalézáme zprvu toto latinské dvojverší vystihující mnohostranné poslání zvonu: „*Laudo Deum verum, plebem voco, congrego clerum / defunctos ploro, pestem fugo, festa decoro,*“ což v překladu znamená: „Pravého Boha chválím, lid svolávám, kněží shromažďuji / mrtvé oplakávám, mor zaháním, svátky slavím.“ K němu se někdy připojoval třetí verš: „*Est mea cunctorum terror vox deamoniorum*“ (Můj hlas je postrach všech zlých démonů). Nápis tak potom vyjádřil tzv. sedm předností zvonu (*septem virtutes campanae*). Česká varianta k tomuto nápisu mohla vypadat takto: „Aj já zvon Vavřinec, konám povinnou věc, chválu Bohu vzdávám, kněžstvo, lid svolávám, svátky oznamuju, zemřelých lituju, mračna zapuzuju“ (nápis na zvonu sv. Vavřince ve Vysokém Mýtě).

Tomáš Jaroš, dvorní puškař a zvonař Ferdinanda I., byl známý svými středověkými verši: „*Vox mea vox vitae / vos voco ad sacra venite*“ (Hlas můj hlas života / volám Vás, na mši přijďte). Pražský novoměstský mistr Bartoloměj měl naopak stálé souverší: „*En ego campana nunquam pronuncio vana / ignem vel festum bellum aut funus honestum*“ (Aj, já zvon nikdy nehlásám marnosti / oheň nebo svátek, válku či vznešený pohřeb). Někdy nápis na zvonu vyhlížel jako návod na použití zvonu, například: „Zvony jsou pro rozehnání oblud a oblaků vání, když mračna a bouřka hučí, posvátní zvonové zvučí, když krupobití chce škodit, tehdy se má se zvony zvonit (zvon v doksanském klášteře). Nebo byl na tradicí určené téma: „Já zvon zvuku prostředního, volám času potřebného, mým hlasem vždy něco povím, šturmem, svátky, zemřelé oznámím, k založení chrámu starožitného sedlčanského, ku počestnosti Martina svatého“ (Sedlčany).

Na zvonu ve Veliké Vsi nalezneme nápis, který mimo jiné obsahuje slova: „… Kdo mě bude mocti zvonem nazývati prázdným, neb že mimo tíž a velikosti nic jiného nedržím, hle, jakož jsem velkým nákladem velkou prací dělán, tak veliký hlas, pobožný zvuk ode mě všem jest vydáván, nebo ke cti a chvále Boží svátkům čest prokazuju a zase smutným hlasem mrtvých tělo k hrobu doprovozuji, vzbuzuji lidi do chrámu

k slyšení slova Božího, tak aby k modlitbě spěli a chválili Boha svého, mě Bože tehdy opatruj, toto užitečné dílo, ať tvá božská moc opatruje místo toho."

Datování zvonů se rozšířilo až od 15. století. Časový údaj na zvonu byl vyjádřen uvedením roku nebo mohl být chronogramem upřesněn i den nebo dny odlévání (zvláště v 17. a 18 století). Například: „Ten tajden opřed matky bužie narozenie ..." nebo: „Slit je tento zvon před svatým Ondřejem." Rok zase nebyl uváděn, pokud se datovala soudobá událost. Tak tomu je i na zvonu v kostele Sv. Kříže v Chanovicích, kde je nápis: „Zvon byl ulit v ten čas, kdy král dlel v Budíně." Anonymní zvonař tak upozornil na skutečnost, že český král Vladislav Jagelonský po korunovaci na uherského krále v roce 1490 přesídlil se svým dvorem z Prahy do Budína. Ve Smolnici v okrese Louny sice datace existuje, ale v nápise na zvonu se odráží tísnivá přítomnost rakousko-pruské války v zemi: „*Guo iniuste Brandenburgus occupavit viribus Bohemiae et Saxoniae Regna*" (Kdy Braniboři s vojskem nespravedlivě obsadili království Čech a Saska). Až komicky působí veršování zvonaře Josefa Diepolda, který měl zvonařskou dílnu v prostorách bývalé kuchyně Anežského kláštera v Praze: „Blahoslavená Anežka česká kde vařívala, tam mne vděčná mysl vytvořila."

Uvedení zvonařova jména se stalo běžným až od poslední čtvrtiny 15. století a bylo spojeno s datovací formulí. Postupně se stalo samostatným nápisem a plnilo funkci málo obměňované zvonařské signatury, protože ne všichni mistři zvonaři měli obrazovou značku. O vzestupu zvonařského řemeslnického sebevědomí i prestiže svědčí např. nápisy zvonaře Brikcího z roku 1571, který se podepisoval latinsky: „*Briccius Pragensis auxilio divino me fudit*" (Brikcí Pražský mne ulil s pomocí Boží).

Výzdoba byla většinou na přání zákazníka, který zadával své požadavky, například co se týká textu, obrazové výzdoby, reliéfu určitého světce podle patrona kostela atd. Objednavatelem zvonu mohla být také místní šlechta nebo patron kostela („... udělán jest z rozkazu urozené paní Anny Voděradské z Dobřenic a na Sukdole ..."),

obec, všichni osadníci („... dali slíti páni vosadní budislavští ...") nebo z peněz vybraných v kostele („Do Minic z almužny jsem způsobený ..."). Z těchto nápisů se také dozvídáme jména šlechticů (často i jejich erby), duchovních, kostelníků, radních, konšelů, rychtářů, purkmistrů i ostatních obyvatel („... stalo se za časů kazatele slova

občany hlavně ze starousedlíků."

To bylo před půl stoletím. Mezitím se zařízení interiéru poztrácelo, devastovalo či rozkradlo. Kostel byl církevně „odsvěcen" a pronajat jako skladiště stavebního materiálu ...

Pavel Kozojed
Foto
- 30. léta 20. století
- A dnes ...
Současný interiér je výškově rozdělen na 2 podlaží. „Využitelná" plocha je tak dvojnásobná:
- „Přízemí"
- Průhled do bývalé sakristie
- „Horní" patro, pohled od bývalé kruchty
- „Severní" nároží mezi lodí a presbytářem

Poznámka: Ojedinělá nabídka před zhruba 10 lety na opravu kostela na vlastní náklady a jeho využití pro výstavní účely zůstala bez odpovědi ...

K TEMNOTÁM V ČESKÉ HISTORII (9)

P. Antonín Koniáš SJ - rodinné poměry, studia

Narodil se 13. února 1691 v rodině knihtiskaře. Jeho otec, Vojtěch Jiří, byl vyučen knihtiskařem v universitní jesuitské knihovně v Klementinu, poté zde pracoval. V r. 1698 se osamostatnil, jeho živnost se nacházela v Karlově ulici, v domě s dnešním číslem 24. Po jeho smrti (roku 1711) tiskárnu vedla jeho žena Kateřina až do r. 1713 (či 1714?), kdy zemřela na mor.

To všechno jsou zajímavé věci, ale jaké vlastně byly, u všech všudy, varhany v Janově Dole? Jako již několikrát, i tady mi pomohla shoda okolností. Pan **Vojtěch Ron**, známý liberecký činitel v kulturní oblasti, vyznamenaný **Zlatou medailí** Karlovy university v Praze, mi poté, co začaly vycházet v Obrázku články o libereckých varhanách a varhanících, zapůjčil a posléze daroval neobyčejně zajímavou seminární práci slečny Pavly Mohauptové z r. 1998 „***Kaple Sv. Jana Nepomuckého v Janově Dole***“. Pečlivě a se zaujetím zpracovaná historie kostelíka mi (téměř zcela) odpověděla na výše položenou otázku. V příloze této práce je totiž fotokopie části inventáře kaple, který se nalézá v gallasovském rodinném archivu v SOA Litoměřice, pobočka Děčín. V něm je zapsána položka: „*Orgel*: *mit 2 Balken, 6 Muntationen, als Prinz 4fuss, Mixtura, Octava, Quinta, Copula Major, Cop. Minor, ein neues Pedal von 8fuss ist im baue.*“ Z toho lze odvodit disposici nástroje, která vypadala pravděpodobně takto: Principál 4 , Mixtura (? řadá), Oktáva 2 , Kvinta (asi 11/3), Kopula velká 8 , Kopula malá 4 . Pedál byl dle tohoto záznamu právě ve stavbě. Co je typické pro německou chrámovou hudbu tohoto období – i u tak maličkého a pouze filiálního kostela – se v inventáři kromě varhan nalézaly ještě další hudební nástroje! Například *das waldhorn C* (tedy lesní roh) se dvěma nátrubky, tři Dis trubky s nátrubky a dusítky, dvoje housle, sedm notových pultů. Jak se všichni ti muzikanti vměstnali na kruchtu už neposoudíme, protože jako taková neexistuje. V úrovni její podlahy je v celé ploše kostela trámový mezistrop, který dělí původní chrámovou loď na dvě podlaží.

Řediteli kůru u Sv. Jana Nepomuckého byli v minulosti například: Vinzenz Reinelt, Gustav Pettera – ředitel školy ve Františkově, Josef Simon – ředitel měšťanky v Liberci, a od konce r. 1926 učitel na odpočinku Otto Hofrichter.

O Janově Dole existuje poměrně rozsáhlá literatura, pochopitelně nejvíce a nejdůkladnější z doby před r. 1945. Lze z ní vyčíst mnohé. Mimo jiné také to, že zdejší chrám Sv. Jana Nepomuckého byl mnohokrát opravován, hojně navštěvován věřícími a také jimi hmotně podporován. V roce 1937 v něm proběhly od 7. do 14. března 1937 misie. Účast byla tak velká, že: „*tolik lidí, kolik se vešlo do kostela, stálo ještě venku.*“

Několik příkladů:

„*24. dubna 1868 výnosem min. kultu č. j. 10868 bylo vyhověno žádosti z 5. března 1867 o dismembraci (rozdělení) libereckého děkanství a zřízení 3 nových far v Habendorfu (Stráž n. N.), Harcově a Janově Dole. Záleží nyní na jmenovaných obcích, kdy v které bude zřízení nové farnosti uskutečněno. Určitou překážkou jsou nutné finanční náklady a v případě Harcova je to Rudolfov, který ostře protestuje proti odtržení od Liberce a přifaření k Harcovu a dokonce vyhrožuje odpadnutím od katolické víry.*“ ...

„*14. května 1868 byl vysvěcen nový zvon kostela v Janově Dole, ulitý libereckým zvonařem Josefem Ullmannem náhradou za původní, prasklý. Náklady byly hrazeny z milodarů*“ ...

„*1936 v listopadu byla v Janově Dole zahájena sbírka na rozšíření místního kostelíka, jehož prostory jsou v této hustě obydlené oblasti naprosto nedostačující.*“

„*1936 v Horním Růžodole byly obnoveny snahy o postavení místního filiálního kostela.*“

(pramen: Pamětní kniha libereckého arciděkanství)

Mám to k Sv. Janu Nepomuckému co by kamenem dohodil. Z líčení historických pramenů vystupuje plastický obraz nejen hezkého, ale i živého Božího stánku. Lidé se o něj starali a přinášeli i značné osobní a finanční oběti, aby byl v pořádku a krásný. V padesátých letech v něm byla jako nemluvně pokřtěna i moje manželka.

Církevní tajemník píše 25. září 1952 hlášení ONV (okresní národní výbor): „*... Bohoslužby jsou tam konány každou neděli. Účast 40 – někdy více osob. Bylo tam také konáno vždy přijímání školních dětí z okolních škol. Chodí tam též věřící z Ostašova, když tam nejsou konány bohoslužby. Jest navštěvována okolními*

Božího, kněze Jiříka Potůčka; ze starších Martina, rychtáře z Třebíze; Martina Kroupy z Lotouše; Jakuba, mlynáře kvílickýho; Jiříka Švandrlíka, rychtáře z Plchova atd.“). Také můžeme uvést jeden příklad z našeho okolí. Na zvonu ve Starém Harcově bylo uvedeno pět nejdůležitějších osob v obci: „Oberamtman Anton Ludwig, Dechant Franz Wolf, Katechet Joseph Gahler, Richter Franz Rühmer, Schüllehrer Ignaz Weise.

Důvodem, který vedl k odlití nového zvonu, mohl být slib, zbožný dar či odkaz, památka zemřelých, ale i krádež zvonu („Po ukradnutí předka mého jsem udělán ...“) nebo také požár, jako je tomu u zvonu v Libochovicích v okrese Litoměřice („Tento zvon zkažen od strašlivého pádu z ohně, kterýž dne 17. dubna 1825 věž, kryt kostelní, faru, školu, všecké vrchnostenské stavení s dvorem, 43 domů se stodolami při nesmírném větru v popel obrátil ...“). K podobným případům patří také zničení kostela, válečné rekvisice a puknutí zvonu, které mohlo být způsobeno nadměrným používáním (jako například u zvonu v Klučenicích, okr. Pardubice, kde zvon pukl zvonaři po tři dny trvajícím vyzvánění za zesnulého Josefa II.).

A zbývá ještě odpověď na otázku, kdy se poprvé objevila na zvonech čeština. Tato odpověď však není jednoduchá a badatelé po nejstarším užití češtiny stále pátrají. Hledání ztěžuje fakt, že ne všechny zvony z tohoto období jsou datovány, další zvony zmizely při válečných rekvisicích, a těch nebylo také málo. Zdá se, že nejstarším dokladem užití češtiny je nápis na zvonu ze zámecké věže v Českém Krumlově z roku 1406, který byl pořízen nákladem Oldřicha z Rožmberka. Závěrečná dvě česká slova z latinského textu: „Zdarz Boze“ (Zdař Bůh), jsou doplňující prosbou řemeslníka, aby se dílo povedlo. Tento nápis na krumlovském zvonu je předchůdcem fraseologického spojením na českých zvonových nápisech poslední třetiny 15. století: „Pane Bože, rač zdařiti tento zvon.“ Můžeme tedy s určitou nepřesností říci, že české nápisy na zvonech se začaly používat v polovině 15. století. K nim patří i nápis na anonymním zvonu kostela Sv. Jana Křtitele ve Svatém Janu pod Skalou z roku 1452: „Ve jméno Matky Božie“, dalším takovým je zvon staroměstského kostela Sv. Havla z roku 1455.

Na zvonech německých zvonařů působících v Čechách nalézáme také nápisy v češtině, přičemž dílo je signováno německy. Může tomu být ale i naopak. Latina byla ale stále universální.

Z výše uvedeného je vidět, že i když volný přístup ke zvonům byl omezený, nápisy na zvonech se čtenářem počítaly. Hlavní privilegium číst nápisy na zvonech měli a mají především zvoníci, kteří každodenně mohli být až u zvonu, prohlížet si jej a číst si jeho nápisy, i když někteří těmto nápisům ani nerozuměli.

Výřez bohatství latinských, německých a českých nápisů na zvonech ukazuje, že se zvony svojí vypovídající hodnotou mohou směle řadit k ostatním epigrafickým památkám. Podávají zprostředkované svědectví o jazykových poměrech v zemi a jsou doplňkovým pramenem o historii měst, obcí a územních celků dané doby.

Na závěr opět něco z pověstí a legend o zvonech. Na zvony prý velmi často zvoní různé přízraky, zpravidla za trest. V Praze v Týnském chrámu má zvonit například šlechtična, která uškrtila svou služku, když tato při zvonění poklekla k večerní modlitbě. V Činěvsi u Poděbrad zvonívá na zvon „ohnivý muž“ tehdy, když má někdo v obci zemřít. Pokud není po ruce přízrak, který by na zvony zvonil, zvoní zvony také „samy od sebe“. Tak tomu bylo například po smrti Karla IV., kdy se všechny pražské zvony rozezněly „samy“. Zvony zvonící „samy od sebe“ jsou rovněž velmi časté, a to nejen u nás – pověst je rozšířena po celé Evropě. U nás se vypráví třeba v Ledči nad Sázavou, Pacově, Poleni nebo na Vlašském dvoře v Kutné Hoře. V Praze v kostele Sv. Klimenta prý zvonek zvoní sám od sebe, když vlasti hrozí nebezpečí. Při vichřici prý zvony samy od sebe šeptají, a tehdy se lze z jejich hlasu dozvědět věci z minulosti. Někdy se však naopak zvony urazí a odmítají zvonit. Vypráví o tom pověst v Hejnicích, kde zvony odmítaly zazvonit umíráček zemřelému hříšnému františkánovi. Z toho vidíme, že někdy mohou být přízraky odvážné a zvoní na zvony samy, většinou se ale naopak zvuku zvonů děsí a

prchají před nimi, i když se jedná o vcelku hodné bytosti. „Trpaslíci“ z Krtů u Rakovníka a z Verneřic u Ústí nad Labem opustili kopec v němž žili, protože na něm byl vystavěn kostel a hlas zvonů je vypudil. Stejně tak dopadla i „bílá paní“ v Záběhlickém zámku u Prahy, když byl k zámku přistavěn kostel s hlučnými zvony. Někteří z nich dopadli ještě hůře. „Bezhlavý přízrak Dešvenda“ z Ústí nad Orlicí se rozpadl v prach poté, co vyběhl na zvonici a uslyšel zvon.

Pozoruhodný je v tomto směru také známý menhir (předhistorický kamenný památník) z Klobuk u Kladna, tzv. zkamenělý pastýř, který vždy když uslyší hlas klobuckých zvonů, postoupí o jeden krok směrem ke kostelu. Vzhledem k tomu, že pověst říká, že až tam dojde, nastane konec světa, tak doufám, že nebude na mši sv. příliš pospíchat.

Příště se seznámíme, jak jsme na tom se zvony v Čechách a které z nich jsou nejznámější.

Hezké léto všem čtenářům Obrázku

Zdeněk Skalický

Foto

- Zvon z roku 1999 ve Vojnově Městci, který věnovali manželé Kulhánkovi

- Zvon kostela ve Žluticích

- Brixiho zvon z roku 1568, který kostelu věnoval Václav Koc z Dobrše

HISTORIE

VARHANY, KRÁLOVSKÝ NÁSTROJ VE SLUŽBÁCH LITURGIE (22)

Jen o málo větší než kostelík Sv. Vojtěcha v Ostašově je bývalý filiální kostel Sv. Jana Nepomuckého v Liberci-Janově Dole. Jedna z možností, jak se k němu dostat z centra, je cesta z Malého náměstí kolem okresního soudu Jungmannovou ulicí, pod výpadovkou na Prahu a pak Františkovem směrem na Ještěd.

Tento dnes nepředstavitelně zpustošený chrám, který je (nebo byl) léta pronajat stavební firmě, je – ačkoli to může vypadat neuvěřitelně – druhou stylově nejstarší, změnami jen málo dotčenou sakrální stavbou v Liberci. Starší je v tomto ohledu pouze zámecká kaple. Raně barokní kostel z r. 1716 byl vystavěn jako filiální pro v téže době založenou obec Janův Důl. O autorovi projektu se v pramenech neříká nic určitého.

Samo založení vesnice je z dnešního pohledu originální. Vrchní inspektor gallasovského panství, Kristian Karel rytíř z Ehrenthalu, pán ze Skřivan r. 1705 vykoupil pozemky několika sedláků, nechal zaměřit stavební parcely a pak vše prodal svému zaměstnavateli, hraběti Janu Václavu Gallasovi. Jméno majitele panství se stalo i názvem nově vzniklého sídliště. Originální je rovněž urbanistické řešení,

které dle autora díla ***Města a městečka v Čechách a na Moravě*** Karla Kuči již v Liberci nikdy nebylo v tak čisté podobě realizováno.

Janovodolský kostel, nebo chcete-li kaple, byl vysvěcen týž rok (1716) frýdlantským děkanem G. F. Griegerem a byl zasvěcen Sv. Janu Nepomuckému. Církevní správou patřil k liberecké farnosti.

O varhanách tohoto kostelíka náš známý zdroj L. Tomší napsal pouze toto: „*1741 byl koupen malý positiv z Křížového kostela za 18 zl., ke kterému 1819 přidal pedál Ignác Prediger. Nástroj neexistuje.*“

Viktor Lug ve své práci ***Schriften über Reichenberg*** zmiňuje opravu z r. 1853, kdy (volně přeloženo): „*Velká oprava, provedená v r. 1853 varhanářem Johannem Friedrichem Reissem z Neugersdorfu, znamenala zlepšení a zvětšení těchto varhan. Náklady, 345 zl. a 25 1/2 krejcaru, byly uhrazeny z výtěžku divadelního představení a z dobrovolných darů.*“ Z nemalé výše ceny za práci můžeme soudit, že šlo o mimořádně velkorysou opravu nástroje.

Další badatel, Karl Kűhn, v ***Topographii*** z r. 1934 uvádí rok pořízení varhan 1742 a je podrobnější. Kromě výše uvedeného píše: „*... za 9 zl. byly* (varhany – *pozn. PK*) *uvedeny do dobrého stavu, 1887 o-praveny, nyní* (1934 – pozn. PK) *nepoužitelné a bezcenné.*“ Mimochodem, z dikce obou pramenů vyplývá, že jejich zdrojem byl ***Gedenkbuch Johannesthal***, tedy ***Pamětní kniha Janova Dolu*** z r. 1921, která navíc uvádí, že zmíněnou: „*Opravu, rozšíření varhan o 8 Principál a naladění provedl Anton Schuster ze Žitavy za 141 zl.*“ Zajímavé je, že se údaj z kroniky o stavbě pedálu shoduje se záznamem v inventáři. Působí to dojmem, že soupis byl pořizován v téže době, kdy probíhala oprava nástroje.

Osvědčený pramen, ***Pamětní kniha libereckého arciděkanství,*** interpretuje stejnou událost stručněji ale navíc ví, že: „*... Nový nátěr provedl lakýrník Fr. Waněk zdarma.*“

Další záznam tohoto pramene, který není přesně datován, ale ze souvislostí lze přibližně určit dobu zápisu, stroze informuje, že: „*Kostel Sv. Jana Nepomuckého v Janově Dole je bez varhan – harmonium je z doby působení kaplana Ignaze Dauma (1903 – 1914).*“ Lze předpokládat, že se tato informace časově shoduje s konstatováním v ***Topographii*** K. Kűhna.

Znáš Písmo svaté?

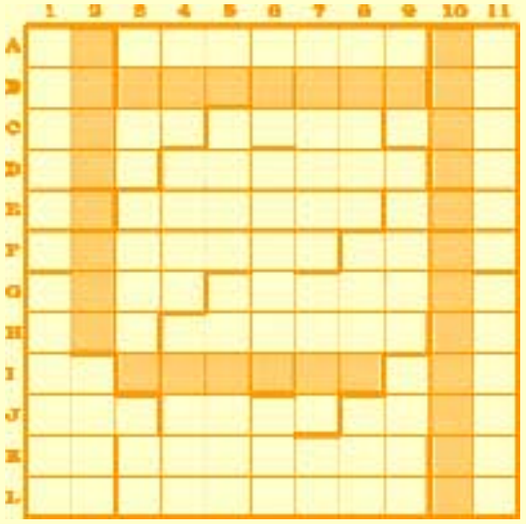

Tajenka poslední křížovky byla z 1 Král 17, 23: „Eliáš vzal dítě a přivedl je z horní světnice do přízemí a odevzdal ho **matce se slovy: ‘Pohleď, tvůj syn je živ!’“** Jak čteme v 1 Král 17, 9, vdova, u níž se Eliáš usadil a jejíhož syna vzkřísil z mrtvých, měla svůj dům v Sidónsku, ve městě **Sarepta.** Pán Ježíš také vzkřísil syna vdovy, a to ve městě Naim, avšak není zaznamenáno, že by jeho matce řekl něco jiného, než: „Neplač!“ Smyslem obou činů nebyl jen soucit s vdovou (a pozůstalými), ale to, že před Izraelem ukázaly Boží moc, a to, že Ježíš mohl navázat na Eliáše, jako na předobraz své vlastní božské moci.

Tajenka dnešní křížovky obsahuje tzv. zlolajné proroctví. Máme je doplnit – určit, proti komu bylo vysloveno. A kdo je vyslovil? Nápověda: bude se číst 14. neděli v mezidobí.

VODOROVNĚ: A. Jméno písmena Ř; uznávání existence nějakého boha a jeho působení ve světě; přitakání. - B. Významné iracionální číslo; **5. díl tajenky;** město, z něhož vyšel Terach se svou rodinou (Abramem ...). - C. Ostrý přízvuk; směsné ostré koření; politická strana v SRN. - D. Citoslovce volání na kachny; míti předtuchu; iniciály zakladatele britského konservatismu Burkeho. - E. Iniciály liberecké vedoucí diecézní charity; obnažená (šavle); méně než tři. - F. Tropický plod s nasládlou dužninou; odbojný hrad J. Roháče z Dubé u Kutné Hory. - G. Údery; miliontiny metru. - H. Stepní pták menší než pštros; ručitel (zast.); iniciály legendárního maršála Allenbyho, který zcela zničil Osmanskou říši za 1. sv. války. - I. Iniciály spisovatele Olšera; **2. díl tajenky;** mez. kód letiště Ankara. - J. Osoba vynikající ve svém oboru; střevní hlíst; jihoamerický jelenovitý sudokopytník. - K. Iniciály objevitele krevních skupin, Landsteinera; předmět označený pojmenováním (jaz.); zkr. Knihy proroka Ezechiela. - L. Iniciály Churchillova nástupce Edena; skalisko (kniž.); vybízející citoslovce.

SVISLE: 1. Číslo k výpočtu Velikonoční neděle; Jakubova matka (Gn 25, 26). - 2. **1. díl tajenky;** oslí hříbě. - 3. Obilný šrot (zast.); napětí živé tkáně; česká politická strana. - 4. Východoevropský čas (angl. zkr.); rovněž (hovor.); surovina k výrobě zátek. - 5. Iniciály skladatele Hurníka; neúplná; socha Panny Marie. - 6. Svaz českých architektů (zkr.); šedivé zbarvení; SPZ Ústí nad Orlicí. - 7. Ovčí plemeno; tábořiště; zn. titanu. - 8. Chůzí zdolaná; srnčí mládě; v křesťanství časté označení Boha. - 9. Sedadlo v kočáře (zast.); člověk stižený idiotií; automobily. - 10. **3. díl tajenky; 4. díl tajenky.** - 11. Obyvatel Aruby; japonská mafie.

Pomůcka: denotát, Ea, EET, kavent.

Ladislav Martinča

Benedikt XVI. slovenským biskupom (Ad Limina)

Drahí bratia v biskupskej službe!

S veľkou radosťou vás stretávam všetkých pospolu pri príležitosti návštevy Ad Limina, ktorú ukončujete v týchto dňoch. Na každého z vás sa obraciam so srdečným pozdravom, ktorý s radosťou rozširujem na všetky vaše diecézne spoločenstvá. Prostredníctvom vás by som chcel poslať svoj pozdrav celému slovenskému národu, evanjelizovanému svätými Cyrilom a Metodom, ktorý musel v predchádzajúcom storočí znášať ťažké utrpenie a prenasledovanie komunistického totalitného režimu. S radosťou pripomínam, že medzi biskupmi, kňazmi, rehoľníkmi, rehoľníčkami a laikmi, ktorí vydali v týchto nedávnych rokoch hrdinské svedectvo, bol aj kardinál Ján Chryzostom Korec, ktorému, prosím, odovzdajte moje bratské objatie. S vaším milovaným národom bol úzko spojený Ján Pavol II., ktorý si pre svoju tretiu návštevu Slovenska v septembri 2003 vybral heslo Veriaci v Krista, veriaci v Cirkev. Toto heslo je stále autentickým apoštolským a misionárskym programom nielen pre Cirkev na Slovensku, ale pre celý Boží ľud, podrobovaný, najmä v Európe, ustavičnému ideologickému tlaku, ktorý by chcel kresťanstvo zredukované iba na „súkromný“ rozmer.

Vskutku, Slovensko z nábožensko-kultúrneho hľadiska čoraz viac vstupuje do dynamiky typickej pre ostatné európske krajiny so starobylou kresťanskou tradíciou, silno poznačené v týchto našich časoch rozsiahlym sekularizačným procesom. Kresťanské spoločenstvá, ktoré uchovali starobylé a zakorenené katolícke náboženské praktiky, sa dnes, po vyjdení z tunela prenasledovania, ocitajú pred úlohou prejsť cestu obnovy naznačenú 2. vatikánskym koncilom. Oprávnene sa starajú o to, ako si uchrániť svoje vlastné vzácne duchovné dedičstvo a zároveň ho zmodernizovať; usilujú sa ostať verné vlastným koreňom a zdieľať svoje skúsenosti s ďalšími cirkvami v Európe v bratskej „výmene darov“ spôsobilej obohatiť všetkých. Slovensko a Poľsko, čo sú na východe Európy dve krajiny nositeľky veľmi bohatého dedičstva katolíckej tradície, sú v súčasnosti vystavené nebezpečenstvu vidieť toto dedičstvo, ktoré komunistický režim nedokázal zničiť, vážne nahlodávané kvasom charakteristickým pre západné spoločnosti: konzumizmom, hedonizmom, laicizmom, relativizmom atď. V týchto dňoch som počúval vaše svedectvá a dozvedel som sa napríklad, že mnohé vidiecke farnosti – ktoré najviac zachovávajú tradičnú kresťanskú kultúru a spiritualitu – sú svedkami úbytku svojej populácie, ktorá má sklon sústrediť sa do väčších miest, kde hľadá väčšie pohodlie a výnosnejšie pracovné príležitosti.

Takáto je, ctihodní a drahí bratia, situácia, v ktorej vás Pán pozýva uskutočňovať svoju biskupskú službu. Viem, že preto, aby ste čo najvhodnejšie odpovedali na meniace sa pastoračné potreby, sa už dlhší čas zaoberáte rozpracovaním pastoračného a evanjelizačného plánu Katolíckej cirkvi na Slovensku na roky 2007 – 2013, ktorý by mal byť schválený v októbri tohto roka. Vo vízii roka 2013, keď si pripomeniete 1 150. výročie počiatku misie svätých Cyrila a Metoda na vašom území, ste si tak predsavzali oživiť a aktualizovať evanjelizačné posolstvo svätých solúnskych bratov, pričom ako počiatočný bod tohto spoločného misionárskeho úsilia ste si stanovili znovuobjavenie kresťanských koreňov a tradícií, ktoré sú vo vašom národe živé a hlboké.

Ide o pastoračné úsilie, ktoré chce zahrnúť všetky oblasti spoločnosti a odpovedať na očakávania slovenského ľudu, poskytujúc zvláštnu pozornosť duchovným požiadavkám mladých ľudí a rodín. Hľa, preto venujte veľkú starostlivosť pastorácii

mladých ľudí , ako na úrovni školskej, tak aj na úrovni farskej. Skúsenosť vám hovorí, že kvalitná formácia na školskej úrovni je veľmi užitočná pre budúcnosť nových generácií, a vzhľadom na to prinášajú vzácny príspevok katolícke školy, ktorých je na Slovensku veľa. Od materských škôl až po vysoké sa snažia zaistiť študentom kvalitné vzdelanie a zároveň integrálnu duchovnú, morálnu a ľudskú výchovu. Čo sa týka pastorácie mladých ľudí vo farnostiach, viem, že môžete rátať so službou mnohých mladých kňazov, ktorou ponúkate chlapcom a dievčatám okrem náležitej prípravy na sviatosti kresťanskej iniciácie skutočný a vlastný program duchovného a spoločenského rastu. Živo odporúčam, aby bol každý návrh vložený do organických projektov formácie, aby ste takto mladých ľudí učili vždy spájať vieru so životom. Iba tak im budete môcť pomáhať formovať si kresťanské svedomie schopné odporovať ilúziám konzumizmu, čoraz úskočnejším a prenikavejším.

Čo sa potom týka rodín, dozvedel som sa, že aj Slovensko začína pociťovať krízu manželstva a rodenia detí, a to, na prvom mieste, pre dôvody ekonomického charakteru, ktoré navádzajú mladé páry k odkladu manželstva. Ďalej sa vníma znížená sociálna vážnosť hodnoty manželstva, ku ktorej sa pripája krehkosť nových generácií, ktoré sa často boja vziať na seba pevné rozhodnutia a záväzky na celý život. Ďalším destabilizujúcim faktorom je nepochybne systematický útok na manželstvo a rodinu, vedený v prostredí určitej kultúry a masmédií. Čo musí robiť v tomto všetkom Cirkev, ak nie zintenzívňovať modlitbu, pokračovať v úsilí na podporu rodín a čeliť prítomným výzvam? Vďaka Bohu, vo vašej krajine je dobre rozvrhnutá sviatostná pastorácia, spojená s rodinnou: manželstvo, krst detí, prvé sväté prijímanie a birmovanie predvídajú povinnú prípravu a je to úloha vás pastierov a kňazov, ktorí vám pomáhajú, pomáhať rodinám, aby kráčali po skutočnej ceste viery a kresťanského komunitného života. Tomuto vášmu pastoračnému konaniu môžu užitočne pomáhať skupiny, hnutia a laické cirkevné združenia angažované v prvých líniách podpory manželského a rodinného života a šírenia náuky Cirkvi o manželstve, o rodine, o sexuálnej morálke a o bioetických témach.

Na križovatke medzi rodinnou pastoráciou a pastoráciou mládeže sa ocitá pastorácia povolaní. Slovensko je národ, ktorý po roku 1990 zaznamenal silný rozkvet povolaní ku kňazskému a k rehoľnému životu. K jedinému semináru, ktorý ostal otvorený počas komunistickej diktatúry, sa pridalo počas týchto rokov ďalších päť a dnes má takmer každá farnosť svojho pastiera. Ďakujme Pánovi za toto bohatstvo kňazov, a osobitne mladých kňazov. Predsa však, ako sa dalo predvídať, táto jar netrvala dlho, a tak sú dnes všetky kresťanské komunity pobádané klásť prioritu na pozornú pastoráciu povolaní. Formácia miništrantov je v tomto smere dobrou cestou, ktorú nasledujú mnohé farnosti v spolupráci s diecéznymi seminármi. Kvantitatívny a kvalitatívny rozvoj povolaní, prirodzene, závisí aj od duchovného života rodín. Pracovať pre rodiny a s nimi je preto vhodný spôsob ako napomôcť zrod a upevňovanie povolaní ku kňazskému a k rehoľnému životu. Nezabúdajme, že všetko musí byť živené nepretržitou a intenzívnou modlitbou.

Drahí a ctihodní bratia, pokračujte v rozvíjaní otcovských a otvorených vzťahov so svojimi kňazmi. Snažte sa zúčastňovať na ich ťažkostiach, podporujte ich duchovnú formáciu a starajte sa o ňu sprostredkujúc im vhodné pastoračné stretnutia, obnovy a duchovné cvičenia. Som rád, že podľa smerníc 2. vatikánskeho koncilu každá vaša diecéza vypracovala formačný plán, ktorý predpokladá múdru spoluprácu medzi staršími a mladšími kňazmi, aby sa tak vyšlo v ústrety potrebám každého. Odovzdajte týmto svojim najbližším spolupracovníkom môj srdečný pozdrav a ubezpečenie o mojich

„Ne, ale jsem ochoten je kdykoli přinést ...“

„A můžete mi aspoň tady na místě podat přesný popis lady Barbary?“

„Prosím,“ odpověděl lord Patrik. „Ale můžete mi vy dát své čestné slovo, že se ten popis nikdy nedostane lady Barbaře do rukou?“

Přesto multikulturalismus zvítězil. Jak se to mohlo stát?

Jednoho dne skoro všem spadla do kávy moucha ...

Angličan – odložil šálek a odešel k jinému stolu.

Američan – vyndal mouchu a kafe vypil.

Číňan – snědl mouchu a kafe vylil.

Japonec – vypil kafe s mouchou, protože moucha byla zdarma.

Izraelec – prodal kávu Američanovi, mouchu Číňanovi a koupil si novou kávu.

Čech – žádná moucha mu do kávy nespadla a tak se ze závisti natahoval po šálku, který tam nechal Angličan, ale než stačil mouchu vylovit, pingl šálek odnesl, Čech proto vyhledal na zemi mouchu, kterou tam vyhodil Američan, a nenápadně si ji hodil do kafé, aby byl stejný jako ti druzí, a pak rozmýšlel, co dál, ale události byly rychlejší ...

Palestinec – měl v šálku mouchu, takže obvinil Izraelce z násilného činu vhození mouchy do kafe, požádal OSN o pomoc, dotaci od Evropské unie na koupi nové kávy dal Čechovi za semtext, který si dal pod košili, a vyhodil se do vzduchu v kavárně, ve které Čech stále dumal, co se studenou kávou s mouchou, a Angličan, Američan, Číňan a Japonec právě předávali ostrou protestní nótu Izraelci proti tomu, že tento svou agresí způsobil vážnou humanitární krizi Palestince.

Lord Arthur zavrtěl nechápavě hlavou:

„A děláte to taky už tři sta let?“

a mlčenlivá a spolehlivá policie.

Lord Patrik navštívil policejního inspektora Oswalda a oznámil mu, že lady Barbara je už několik dní nezvěstná. Policejní inspektor mu položil několik otázek, učinil si několik poznámek a pak se zeptal:

„Máte s sebou fotografické vyobrazení lady Barbary?“

Miroslav Kloz (3), redakce (1)
Ilustrace
br. Michal OFM

modlitbách. Sprostredkujte tiež môj srdečný duchovný pozdrav všetkým veriacim, ktorí sa zverili vašej pastoračnej starostlivosti, osobitne chorým a tým, ktorí to najviac potrebujú. S týmito pocitmi vám, drahí spolubratia, zo srdca udeľujem osobitné apoštolské požehnanie, ktoré rád adresujem aj všetkým veriacim vašich kresťanských komunít a všetkým obyvateľom vašej milovanej krajiny.

Vatikán, 15. júna 2007

http://www.tkkbs.sk/view.php?cisloclanku=20070615021

Ad: Mariánská vlajka nad Evropou (1)

V minulém čísle Obrázku byl otištěn euroskeptický článek Lukáše Petříka charakterizující evropskou unii jako historický a politický omyl a dotýkající se také jednoho ze „zakladatelů“ evropské unie Roberta Schumana. Přes mnoho argumenů a negativ však nebylo zmíněno podle mého soudu to nejdůležitější a podstatné.

Myšlenka založení evropského ekonomicko-politického společenství vznikla především jako reakce na nejhorší a největší světové války, které byly tak jako většina předchozích vyvolány soupeřícími evropskými velmocemi. S vědomím, že i další, tentokrát zřejmě již nukleární konflikt by Evropa nepřežila, bylo hledáno východisko.

Jedině vzájemným ekonomickým a politickým propojením tehdejších pilířů zbrojního průmyslu by byly jednostranné státní zájmy bezpečně „podvázány“ a proto vzniká Společenství uhlí a oceli.

Historie Evropy je také historií nepřetržitého válečného utrpení a to je nutno dávat na misky vah při každém hodnocení. Jestli je někdo byrokraticky omezován a zbytečně zatěžován, je to nepříjemné a nesprávné. Naproti tomu ale asi poprvé v několikatisícileté evropské historii se strach z rivality evropských velmocí vytrácí a problémem se stává spíše blahobyt nás všech. Evropa sice v této etapě byrokratická, ale Evropa již 60 let bez zničujících válek, to je oč tu běží. Braňme se všemu špatnému, ale buďme za klidné roky vděčni. I otcům zakladatelům, morální problémy domnívám se, nejsou jejich vinou.

Pavel Eliáš

Ad: Mariánská vlajka nad Evropou (2)

Vážený pane Eliáši, děkuji za Vaší reakci, která je typickou ukázkou toho, jak pevně se některé mýty šířené eurooptimistickou propagandou uchytily.

Předně je nutno zpochybnit Vaší tezi, že evropská integrace vznikla jako reakce na válku. Projekty sjednocené Evropy už zde byly mnohem dříve a přinesly mnoho utrpení. Zmiňuji snahu habsburského domu ze 17. století, kdy se obě jeho větve, španělská i rakouská, pokoušely společně ovládnout Evropu a vytvořit universalistickou říši. Vše vyústilo v krvavou třicetiletou válku, která stála život zhruba třetinu tehdejší populace Evropy.

Pak se pokusili sjednotit Evropu francouzští jakobíni a Napoleon a chtěli svou vizi společnosti naordinovat „sesterským republikám“ a později monarchiím, kde byli na místní trůny jako loutky v rukou Napoleona dosazeni členové jeho rodiny. V 1. světové válce bojovalo mnohonárodnostní Rakousko-Uhersko po boku taktéž ne národně zcela jednolitého Německa, aby vytvořily v Evropě pangermánskou hegemonii.

To, že je nějaká říše mnohonárodní, neznamená, že nemůže být agresivní. Často bývá uváděno, že ve 2. světové válce byl poražen nacionalismus. 2. světová válka však nebyla porážkou nacionalismu, ale vítězstvím nacionalismů jednotlivých národních států, které se vzepřely Hitlerově snaze jejich národní identitu a suverenitu potlačit a vytvořit supranacionální árijský evropský superstát, ve kterém by i německý národ zanikl a s ostatními árijskými národy by vytvořil jednu nadnárodní rasovou entitu. Toto není nějaký můj výmysl – stačí si přečíst např. Hannah Arendtovou – *Původ totalitarismu,* nebo Hitlerovy *Monology ve Vůdcově hlavním stanu*.

To, že se v Evropě po 2. světové válce zatím neválčilo, bylo dáno tím, že státy byly po válce vyčerpané, začala studená válka a národy si válčit mezi sebou nemohly dovolit, protože by je pohltil někdo mnohem silnější; také tím, že v Německu byly dislokovány americké jednotky a především vznikem NATO. Severoatlantická aliance byla hlavní příčinou neválčení a je i dostačující zárukou, aby evropské státy mezi sebou neválčily.

To, že EHS či EU způsobilo, že státy mezi sebou neválčí, je velkým nesmyslem. Např. Velká Británie vstoupila do EHS až v roce 1973, téměř 30 let po 2. světové válce, ale s žádným státem v Evropě neválčila, podobně jako s nikým neválčily jiné evropské státy, které vstoupily do EHS či EU mnohem později nebo ty, které členy nejsou.

Co se týče obchodní spolupráce, naprosto postačuje a velmi dobře ekonomicky funguje Evropské sdružení volného obchodu, které má s EU dohodnutou možnost volně obchodovat. Členské státy ESVO (EFTA) si ponechávají svoji suverenitu a demokratickou formu vlády a mají výhodu přístupu na trh EU. Mírová spolupráce svobodných států typu EFTA a NATO, ponechávající státům nezávislost, naprosto postačuje k tomu, aby se v Evropě zabránilo válkám. Pokud by se Evropská unie transformovala do organizace podobné EFTA, nic bych proti našemu členství neměl, ale současná EU je pro mě symbolem socialistické, centralistické a nedemokratické organizace, a proto by z ní měla ČR vystoupit a následně popř. vstoupit do EFTA či vyjednat dvoustranné obchodní dohody s Evropskou unií.

Navíc je velkým mýtem, že EU eliminuje konfliktní potenciál národních států. Evropeisté se snaží vytvořit nový druh nacionalismu – euronacionalismus, který by se mocensky, ekonomicky i hodnotově vymezoval proti USA. Různé projekty evropské obrany a společné zahraniční politiky, např. Galileo, mohou vést až k nové studené válce, tentokráte s USA.

To, že v Evropě po 2. světové válce nedošlo k významnějším konfliktům, je tedy dílem mnoha činitelů, avšak rozhodují slovo v něm nehrála evropská společenství. Evropská společenství naopak se svou snahou vše unifikovat a centralizovat za účelem vytvoření jednotného evropského státu a jednoho národa mohou vyvolat protireakci národů, kterým se přestane líbit, že už si nebudou moci samy vládnout, a pokusí se získat svou nezávislost zpět.

To, že takový rozpad mnohonárodního impéria může být krvavý podobně jako v Jugoslávii, by pro nás mělo být varováním, abychom se nesnažili vytvořit nový politický národ, jak se o to ve své době pokoušel Napoleon, Hitler, Tito a sovětští komunisté. Rovněž bychom neměli podléhat laciné demagogii eurooptimistů a přezírat jejich očividnou manipulaci s historickými fakty.

Vážený pane Eliáši, mou další argumentaci ohledně EU můžete najít v mých dalších článcích na stránkách www.EUportal.cz, kde naleznete i další informace mnoha renomovaných autorů.

Lukáš Petřík
šéfredaktor www.EUportal.cz

Ad: Mariánská vlajka nad Evropou (3)

Děkujeme za oba názory. Uvedené téma je živé, srov. např. článek Ing. Mojmíra Hampla, PhD., člena bankovní rady ČNB z 25. 6. 2007 (http://www.eportal.cz/ShowArticle.aspx?ArtId=1277). Domníváme se ale, že i jiné problémové okruhy by stály za rozvedení, např.

- Stalo se jakousi módou vidět blahobyt jako problém nebo dokonce jako vadu, nikoliv jako dobro. Mnozí dokonce v blahobytu spatřují hlavní příčinu dnešních závažných mravních problémů.
- Doba, kdy právě z Evropy vzešlo stále trvající masové vybíjení nenarozených dětí, počtem zabitých řádově převyšující počet obětí obou světových válek, se považuje za poklidnou dobu míru.
- Přehlíží se, že soustátí Evropská unie není samo schopno řešit krise, zato se efektivně podílí na jejich spouštění. Jak vypadalo „evropské řešení“ rozpadu Jugoslávie a jak by bývalo dopadlo, nebýt zásahu USA. EU přihloupě „radí“ Polsku ohledně homofobie, ale s muslimským problémem třeba ve Francii si vůbec neví rady.
- Evropská unie je vnitřně prázdná, jednotící idea prostě neexistuje.
- Při zakládání Evropské unie se sice nedalo hovořit o „vinách“, je ale třeba hovořit o mnoha omylech a chybách (mnichovanství a kolaborace Schumana jsou ovšem něčím horším, než jen chybou nebo omylem).

redakce

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Liberecký úsměv

Ve staré koloniální Anglii byl klid …

Povídá lord Arthur svým přátelům v klubu:

„Pětadvacet let denně hraji golf a všechny své síly věnuji na zlepšení svého úderu – až dnes jsem na to přišel.“

„Zlepšil jste ho?“

„Ne. Ale přišel jsem na to, že se mi to už nikdy nepodaří.“

trpělivost …

Lord Arthur vodil po zahradě svého amerického hosta. Američanovi se obzvlášť líbil krásný trávník.

„Mohu se vás zeptat, jak jste docílili takového úžasného výsledku? Zajisté je v tom nějaké tajemství.“

„Nemyslím, že by v tom bylo nějaké tajemství,“ řekl po úvaze lord Arthur. „Prostě jen často a pečlivě trávník sečeme, válcujeme, kropíme …“

„Ale to my u nás doma děláme také – a přesto je váš trávník lepší. V tom je určitě nějaké tajemství.“

„Snad ještě … na jaře přihnojujeme dřevěným popelem …“

„Ale to my také!“ skočil mu do řeči Američan.

rozhodla o směřování evropských dějin na dalších více než dvacet let.

5. *Sv. Alžběta Durynská*
P. Karel Dachovský
Info a běžná cena: Brož., str. 48, 40 Kč
Vydal: Řád
Rok vydání: 2007
ISBB: 80-86673-09-X

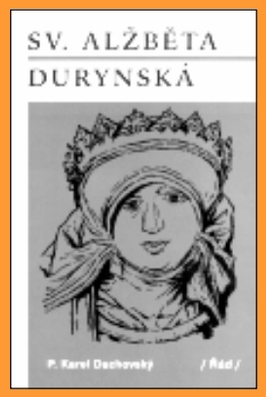

„Alžběta byla první kanonizovaná žena žijící podle ideálů svatého Františka. Je ženou, která tím nejautentičtějším způsobem ztělesňuje Františkova kajícího ducha. Vedly se diskuse, zda byla nebo nebyla františkánskou terciářkou. Je třeba si však uvědomit, že v době kdy žila, nebylo ještě slovo terciář všeobecně užíváno“ (z autorovy předmluvy k této útlé knížce).

Z KRONIKY NAŠICH FARNOSTÍ
2. AŽ 27. ČERVENCE 2007
Křtem byli mezi nás přijati:
Farnost Ruprechtice
Jana Rolantová
Srdečně blahopřejeme.

Svátost manželství přijali:
Farnost Ruprechtice
Josefa Vaníček a Petra Nováková foto s. 3)
Pavel Štěpán a Klára Cvejnová (foto dole)
Srdečně blahopřejeme.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili:
Farnost Ruprechtice
Stanislav Pešek (1943)
Kristýna Antošová (1956)
Růžena Skřečková (1922)

P. Antonín Kejdana OFM

Vydává Římskokatolická farnost v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi.
Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV - Ruprechtice, datum vydání: 2. 8. 2007
tel. 485 120 004, (485 121 293), e-mail: liberec.ofmZquick.cz, dop. cena 5,- Kč, za obsah odpovídá P. Antonín OFM
Foto na titulní straně - P. Pavel Andrš novokněz Kristův, Vojta Andrš
Obrázek libereckých farností lze prohlížet na internetových stránkách ***www.pravda.bloguje.cz*** *–*
kde jsou i rejstříky všech vyšlých čísel; starší čísla Obrázku vám obstará Knihkupectví u sv. Antonína.
Prosíme čtenáře o návrhy a názory (i kritické) k časopisu i jednotlivým článkům.

2. 8. 2007 / Číslo 9 / Ročník 5

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Husákovy děti, prstýnky a křižmo, Jan Voženílek 3

P. PAVEL ANDRŠ – NOVOKNĚZ KRISTŮV

Knězem od narození? P. Pavel Andrš 4
Kompendium Katechismu katolické církve o svátosti svěcení 4
Byli jsme na svěcení! Petr Zatloukal ml. 5
Homilie otce biskupa Msgre. Pavla Posáda na kněžském svěcení 6
První týden novokněze, Jan Voženílek 7
Střekovská primice libereckého novokněze Pavla Andrše, Pavel Kozojed 8
Primiční mše svatá Pavla Andrše – liturgická čtení 9
Homilie P. Antonína Klareta Dąbrowského OFM při primiční mši 10
Jak 30. 6. 2007 okolo 15 hodiny
spadl kousek nebe do Hanychova, Františka Romana Daňová 11
Poklad víry máme v nádobě hliněné! Jaroslav Andrš 12
Před rokem, P. František Z. Horák, O.Carm. 14
Před šestnácti léty, P. Jiří Voleský 15

PASTORACE

Všeobecné pokyny k Římskému misálu (2. část), Jan Voženílek 16

DĚTI A MLÁDEŽ

Katolické oddíly ICHTHYS oznamují – první fotky z tábora 17
Podivuhodné chvíle se Sluneční písní (9), RNDr. Miloslav Nevrlý 18

RODINA A ŠKOLA

Jak se registruje nová církev? Jakub Kříž, zást. řed. odb. církví MK ČR 19
Chutná vaše čokoláda férově? Jan Márton 7. 6. 2007 20
Několik poznámek k článku „Chutná vaše čokoláda férově?“ redakce 21

HISTORIE

Zázrak u Visly, Maciej Ruczaj 22
K temnotám v české historii (10) – *P. Antonín Koniáš SJ (2. část)*, Karel Korous 23
Československo a Vatikán během 2. světové války
– Nacistické Německo a židé (1), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 25

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Karmelitánské Knihkupectví u sv. Antonína – Redakce doporučuje 27
Z kroniky našich farností 30. května až 1. července 2007 28

PŘÍLOHA

Motu proprio kterým Svatý otec Benedikt XVI. obnovil tradiční předpis
ohledně většiny požadované pro volbu Nejvyššího Velekněze
Motu proprio SUMMORUM PONTIFICUM Svatého otce Benedikta XVI.
o slavení římské liturgie, která předcházela reformě z roku 1970
Upřesnění ohledně mylné interpretace apoštolského listu Summorum Pontificum
List Svatého otce Benedikta XVI. všem biskupům
k vydání apoštolského listu o volném užití latinského misálu z roku 1962
Odpovědi na otázky, týkající se některých aspektů
nauky o Církvi, Kongregace pro nauku víry

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Znáš Písmo svaté? Křížovka. Ladislav Martinča
Liberecký úsměv, Miroslav Kloz; Oldřich Krupička

vůdci Storm Truppen, ale sám Goebbels v projevech a v tisku jim popřával místo. Konservativní pravice od junkerů po velké průmyslníky kolem Papena a Hindenburga žádala, aby se revoluce zastavila a ustalo arbitrární zatýkání, pronásledování židů, útoky proti kostelům, arogantní chování Storm Truppen, aby skončil teror organizovaný nacisty ...

[1] Opírám se tu především o údaje v: P. Longerich – D. Pohl, *Die Ermordung der europäischen Juden*, München – Zürich 1990[2].

Jaroslav V. Polc

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Karmelitánské Knihkupectví u sv. Antonína
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

Redakce Obrázku z nabídky Knihkupectví u sv. Antonína doporučuje

1. *Dědictví otců – 2008*
Info a běžná cena: stolní kalendář, kalendárium s církevními i občanskými svátky, 59 Kč
Vydalo Karmelitánské nakladatelství
Rok vydání: 2007
Objednací číslo: 30041
Stolní kalendář s církevním i občanským kalendáriem. Fotografie zachycují sakrální architekturu Čech a Moravy.

2. *Rodinný kalendář – 2008*
Info a běžná cena: nástěnný kalendář, 69 Kč
Vydalo Karmelitánské nakladatelství
Rok vydání: 2007
Objednací číslo: 30045
Plánovací nástěnný kalendář, rozměry 20 x 42 cm, spirála, 13 listů vč. obálky

3. *Malá poselství Vojtěcha Kodeta – 2008*
Info a běžná cena: stolní kalendář, kalendárium s církevními i občanskými svátky, cena 55 Kč
Vydalo Karmelitánské nakladatelství
Rok vydání: 2007
Objednací číslo: 30043
Stolní kalendář s církevním i občanským kalendáriem. Texty sestavil Vojtěch Kodet.

4. *Bílý orel, rudá hvězda*
Norman Davies
Překlad: Petruška Šustrová
Info a běžná cena: Váz., str. 312, , 21 x 15 cm, 249 Kč po slevě 187 Kč
Vydal BB art
Rok vydání: 2006 (1. vydání)
ISBN: 80-7341-939-4
Polsko-sovětská válka z let 1919 – 1920 a „zázrak nad Vislou“ je opomíjenou dějinnou událostí. Přitom v ní šlo o hodně: byl to první pokus říše Sovětů přenést revoluci vojensky do celé západní Evropy. Pro Poláky to zase byla první příležitost obhájit oprávnění obnovené polské státnosti

Norman Davies v knize podává popis této války i s jejím dramatickým vyvrcholením v srpnu 1920, kdy Rudou armádu, jež si byla jista vítězstvím a slibovala, že takto ponese revoluci dál do Evropy, dokud „se naše koně nenapijí z Rýna“, zdrtil ničivý polský útok.

Norman Davies čerpal jak z polských, tak z ruských pramenů a ilustruje své vyprávění dokumentárním materiálem, který do té doby nebylo možné studovat – a ukazuje, že tato válka byla něčím daleko větším než jen „epizodou“ ve východoevropském dění, že naopak do velké míry

našel všude v úřadech židy, v letech 1916 – 17 byla všechna výroba podle něho pod kontrolou židů, ti okrádali národ a tlačili jej do poddanství. Viděl jak se blíží katastrofa.

24. února 1920 se konala schůze nacistů v Hofbräuhaus v Mnichově, kde Hitler během řeči vytyčil 25 bodů svého programu. Ač je jeho protivníci nebrali vážně, Hitler je později všechny provedl (připojení Rakouska, Sudet, Gdańska). Především antisemitské body byly varováním pro židy. Měly jim být zakázány úřady a také občanství v Německu, měli být vyloučeni z tisku, a všichni kteří přišli do Německa po 2. srpnu 1914 měli být vyhnáni.

Hitlerovy základní myšlenky se utvářely když mu bylo dvacet let ve Vídni. Později se málo naučil a nic z toho nezměnil. Když opustil Rakousko v roce 1913 ve 24 letech už hořel německým nacionalismem, nenávistí k demokracii, marxismu a židům a jistotou, že Prozřetelnost vyvolila árijce, zvláště Němce, aby byli Herrenvolkem.

3. Hitlerova protižidovská politika

S pomocí Junkerů, průmyslníků a militaristů se dostal Hitler k moci. Jeho evangelium bylo prosté: Komunisté, židi a Versaillská smlouva přivedla zlo na Německo. Postavením komunismu mimo zákon, vyhubením židů a zavržením Versailleské smlouvy se mohlo Německo opět stát velkým. Deklasovaní volili stále více Hitlerovu stranu. Paul von Hindenburg, symbol císaře, Junkerů a *Herrentum* byl vytažen z molových kuliček a zvítězil ve volbách 1929. Ale po čtyřech letech podlehl Hitlerovým nátlakům a učinil ho kancléřem Německa. Během deseti let po propuštění z vězení se stal Hitler absolutním pánem Třetí říše, jak se Německo začalo jmenovat a jeho strana byla jedinou legální stranou.

Jakmile se jednou Hitler chopil moci, nikdo ho nezadržel. Snad jeho úspěch spočíval v tom, že otevřel Pandořinu skříňku a uvolnil impulsy, které se člověk snažil krotit ve jménu civilizace od doby kdy se vynořil z pralesa. Není nezajímavé, že ti, kteří s ním vystoupili na nejvyšší místa, byli oddáni drogám jako Göring, sadismu jako Heydrich a vraždění jako Himmler.

Celý stát byl zorganizován pro brutalitu. V květnu a červnu 1933 Hitler prohlašoval, „národně socialistická revoluce musí ještě pokračovať" a že „bude vítězně dokončena teprve tehdy až německý lid bude převychován". V nacistickém slovníku to znamenalo „zastrašen" – až do takové míry aby poslušně přijal nacistickou diktaturu a barbarství.

Být novinářem v třetí říši znamenalo být čistý politicky a rasově. Říšský zákon o tisku z 4. října 1933 učinil z žurnalismu „veřejné povolání": musel být německým občanem, árijského původu a nesměl být oženěn s židovkou. Byly vyloučeny noviny a novináři, kteří nebyli nacisté, nebo se jimi nechtěli stát. První byl vyloučen z provozu 1. dubna 1934 *Vossische Zeitung*, vycházející od roku 1704, poněvadž byl liberální a v majetku židovské firmy Ullstein. Podobně *Berliner Tageblatt* také liberální jehož židovský majitel Hans Lackmann-Mosse byl donucen vzdát se svého podílu na jaře roku 1933 a *Frankfurter Zeitung* podobně pak mohl pokračovat ve vydávání, když se jej vzdali židovští majitelé.

Všichni učitelé a profesoři byli donuceni vstoupit do nacistického svazu učitelů zákonem, který jim ukládat učit ideologii a politiku v souhlase s nacionálně socialistickou naukou. Měli bránit bez reservy nacionálně socialistický stát. Poněvadž spadali mezi pracovníky veřejné služby, byli tím vyloučeni všichni židé. Všichni učitelé museli přísahat věrnost a poslušnost Adolfu Hitlerovi. V učebních textech byla falzifikována historie, bylo zavedeno vyučování „rasových věd", v nichž byla vychvalována německá rasa jako rasa pánů a židé jako původci všeho zla. Slavní profesoři byli propuštěni. Německá věda zesměšňovala neárijské vědce jako byl Albert Einstein.

4. První období pronásledování židů (1933 – 1935)

První údobí je charakterizováno po roce 1933 spíše pustošením židovských obchodů, občasným bitím a bojkotem židovských živností. Pro Hitlera židé nebyli Němci, a ačkoliv je hned nevyhladil (pouze relativně málo – několik tisíc jich bylo okradeno, zbito nebo zavražděno během prvních měsíců), vydal zákony jež je vylučovaly z veřejných služeb, z universit, z profesí. 1. dubna 1933 vyhlásil národní bojkot židovských obchodů.

V roce 1934 počátkem léta se množily hlasy po „druhé revoluci" a nejen Roehm a

HUSÁKOVY DĚTI, PRSTÝNKY A KŘIŽMO

Čas pádí, čas letí
Těžko ta léta vrátíš zpět
A tak i Husákovy děti
Dospěly do Kristových let

Existují desítky, ba i stovky vhodnějších, hlubších a zbožnějších citátů, kterými by bylo možno začít tuto úvahu; vybral jsem však část textu písně, která se hrála v rozhlasu, když jsem – cestou autem – o tématu úvahy přemýšlel.

Husákovy děti – tak byla nazvána generace, jež se zrodila někdy v polovině sedmdesátých let, v době, kdy se do Pražského hradu nastěhoval „president zapomnění" soudruh Gustáv Husák. Začínala 6. pětiletka; dělníci, rolníci, ba i pracující inteligence plnili (a překračovali!) stanovené závazky. Socialistické hospodářství vzkvétalo, ale – *súdružky a súdruhovia*, máme i určité rezervy!

Hlavní město republiky i město Liberec dostaly své významné stavební symboly. V roce 1974 začaly projíždět sovětské soupravy Ečs mezi stanicemi Sokolovská a Kačerov, o čtyři roky později (modernější, také sovětské) soupravy 81-71 mezi stanicemi Leninova a Náměstí Míru. Zatímco se Pražané vozili metrem, Liberečané si už rok, pomalu, těžce, často s odporem zvykali na novou dominantu Ještědských hor (tenhle jejich název se ovšem prosadí až o mnoho let později): skvělý Hubáčkův hotel-hyperboloid.

Zlá byla doba normalizace, šedá a nudná. Kdo si dnes vzpomene, že v tomtéž roce, kdy nejvyšší soudruh všech československých soudruhů stříhal slavnostně ve stanici Kačerov pásku, stal se duchovním správcem libereckého arciděkanství P. Josef Dobiáš? Ale snad každý si uvědomí, že tehdy mnoho libereckých katolíků narozených v letech po válce vstoupilo do manželství; křtitelnice arciděkanského kostela (jeden Pán, jedna víra, jeden křest) se pak otevírala častěji než kdy jindy.

„Prosíme tě, Pane, za tyto manžele, ať se dočkají radosti na svých dětech." V osmdesátých letech (rodiče i rozum pobírající děti) řešili spoustu dilemat: chodit do kostela? chodit do náboženství? chodit do fary? Rozhodnutí byla různá a všelijaká, ale přece – tyhle „Husákovy děti" byly *děti Kristovy*. Nakonec žily v totalitním státu vlastně krátce – patnáct či deset let – ale něčemu je naučil: tomu, jakou hodnotu má pravda a svoboda. Proto se (zpravidla) v devadesátých letech nenechaly oblbnout mediálními bláboly, proto – na rozdíl od následujících generací – netoužily zaměnit svobodu za područí drog. Semena Božího slova zasetá v Husákových časech rodiči, kteří to nevzdali, a kněžími, kteří se nebáli, přinášejí plody v čase svobody.

Jsme v polovině 1. desetiletí 21. století – a *Husákovy děti dospěly do Kristových let*. Přicházejí k oltáři. Jedna svatba za druhou – seznamy novomanželů i některá svatební oznámení čteme v mnoha číslech Obrázku. Přicházejí v oblecích a nádherných šatech, se svědky a se svými rodiči – dobrá věc, tyhle půjčovny svatebních šatů, to za našich svateb nebylo! uvažují rodiče. Na druhé straně oltáře je oddávající: některý z libereckých kněží (statistiky ukazují, že nejpopulárnější je **P. ANTONÍN**), jindy bývalý

kněz z farnosti (třebas P. Antonín zvaný Tonda), někdy lokální církevní celebrita (P. Podzimek či biskupský vikář P. Šimáček).

Desítky slavných dnů v bílém; slavnosti s podobným scénářem. Jen jednou to bylo jinak: v sobotu 30. června 2007. Jedno z „dětí" té generace přišlo k oltáři sice bez nevěsty, zato v ornátu.

P. Pavel Andrš slavil svoji primiční mši.

Toto číslo Obrázku je věnováno především Pavlovi.

Jan Voženílek

P. PAVEL ANDRŠ
NOVOKNĚZ KRISTŮV

Knězem od narození?

Na začátku všeho je vždycky Boží vůle, Bůh prostě chce a věci se dějí. U nás lidí, v našem vnímání „skutečnosti“ je to ale mnohdy naopak, nejprve něco chceme a teprve pak hledáme to, jak to či ono chce Bůh. A tak to bývá i s hledáním našeho povolání. Když jsem 23. 6. 2007 přijal v litoměřické katedrále kněžské svěcení, už jsem dějiny hledání svého povolání viděl trochu jinak, než tomu bylo ještě třeba i v semináři. Uvědomil jsem si jednu věc, když se člověk něčemu učí, tak se zpravidla něčím stane. Učil jsem se tedy, jak se stát knězem? Určitě ne! Kněžství stejně jako manželství se přeci nedá naučit. A z toho plyne, že tím, čím jsme, jsme z vůle Boží. To není zprofanované klišé, ale pravá skutečnost, a je docela fuška na to přijít. Proto mohu říct, že když mě „poprvé“ oslovil Bůh, aby mě nasměroval svým směrem, můj život se nijak zásadně nezměnil, protože neustále platí slova z první kapitoly proroka Jeremiáše, že totiž od lůna mé matky mě znal a posvětil. Trochu nadneseně pak platí, že kněz je „knězem už od počátku života“. Píši o tom jen proto, abych vás všechny ujistil, že i nadále zůstávám stejným Pavlem Andršem, neboť kdybych si hrál na něco víc, přisvojoval bych si důstojnost, kterou jsem si nevysloužil, ani se jí nenaučil! Své kněžství považuji za dar osobní i obecný, tedy pro všechny lidi na světě.

Povoláním nás všech je, jak říkala Matka Tereza, stát se perem v ruce Boží, nebo ještě lépe od začátku jím být.

P. Pavel Andrš

Kompendium Katechismu katolické církve o svátosti svěcení

322. Co je to svátost kněžství (svěcení)?

Je to svátost, skrze kterou pokračuje v církvi nadále až do konce časů poslání, které Kristus svěřil apoštolům.

323. Proč se tato svátost nazývá „ordinace“ (svátost duchovního stavu)?

Slovo ordo označuje církevní stav, do něhož se vstupuje prostřednictvím zvláštního svěcení („ordinatio“), které skrze zvláštní dar Ducha Svatého uschopňuje vykonávat ve jménu Kristově a jeho autoritou posvátnou moc k službě Božímu lidu.

328. Jaké účinky má kněžské svěcení?

Pomazání Ducha Svatého vtiskuje knězi nezrušitelné duchovní znamení, jímž ho připodobňuje Kristu knězi a uschopňuje ho jednat jménem Krista-hlavy. Kněz je posvěcen, aby jako spolupracovník biskupa hlásal evangelium, aby slavil bohoslužby, především eucharistii, z níž jeho služba čerpá sílu, a byl pastýřem věřících.

331. Jak se uděluje svěcení?

Ve všech třech stupních se svěcení uděluje vkládáním rukou biskupa na hlavu svěcence se slavnostní světící modlitbou. Biskup jí svěcenci vyprošuje od Boha zvláštní vylití Ducha Svatého a jeho darů potřebných k udílené službě.

332. Kdo může udělovat tuto svátost?

Udělovat svátost kněžství v jeho třech stupních je vyhrazeno platně svěceným biskupům jako nástupcům apoštolů.

333. Kdo může přijmout tuto svátost?

Může ji platné přijmout pouze pokřtěný muž: církev se cítí vázána touto volbou, kterou učinil sám Pán. Nikdo nemůže přijetí této svátosti vyžadovat; rozhodnutí o tom, zda je kandidát způsobilý pro tuto službu, přísluší církevní autoritě.

335. Jaké účinky má svátost kněžství?

Skrze zvláštní vylití Ducha Svatého tato svátost připodobňuje svěcence Kristu v jeho trojí funkci kněze, proroka a krále podle příslušného stupně svátosti. Svěcení vtiskuje nezrušitelné duchovní znamení: proto nemůže být opakováno ani uděleno na omezenou dobu.

336. S jakou autoritou je vykonáváno služebné kněžství?

Posvěcení kněží při výkonu posvátné služby mluví a jednají nikoli z vlastní autority či z pověření nebo zmocnění společenství, nýbrž v osobě Krista-hlavy a jménem církve. Proto se služebné kněžství liší podstatně, a ne pouze stupněm, od všeobecného kněžství věřících, k jehož službě bylo Kristem ustanoveno.

následuje, že i navrátiti všecko, co nespravedlivého jest, jest nápodobně věc nevyhnutelně k spasení potřebná.“ „Jiný almužnu rozdává, na chrám Boží náklad vede; a soukromě lichvami, partykami, kde koho může oškrabává. Takový před tváří Boží tak obstojí jako sedlka před kuchařkou, pokudž jí vejce bílé a jasné, ale staré a smradlavé, za nové a čerstvé prodá.“ „Bůh přijímač osob není, s jednostejnou přísností boháče i voráče, pána i podruha, hospodáře i čeledína souditi bude. Nepřijme žádnou vejmluvu, žádnou přímluvu, žádnou prosbu; žádným darem, jako někdy při soudu vezdejším se děje, se upokojiti nedá.“ „Slova: Co jest platno člověku … nejvíc sobě k srdci vzíti mají všickni … vladaři, kteří z ohledu darů a halafanců neb z ohledu přátelstva spravedlivě povinnosti své nezastávají.“ „Bojte se, kteří křivě osočiti a zahladiti míníte, neboť Bůh vyvolené své, které od života povolal, za služebky své sobě způsobil.“ „Dále každý má: ouřad povolání svého šetrně zastávat; kdo je pod správou jiného živ, má pokorně poslouchati a ochotnou službu prokazovati; kdo pak jiným představen jest, má je laskavě napomínati a stálou starost o ně míti, aby někdy počet zvladařství svého nejvyššímu nebeskému hospodáři dáti mohl.“ „Rozdílnost stavu a ouřadu nikdy nemá svazek lásky zrušiti.“

V Koniášových Písních na evangelia je uvedeno: „Rádi se ptáme, jak stojí boží obilíčko, jak vína, jak štěpnice? Rádi zvídáme jak obilí, jak ječmen, jak žito plati? Ale kdo vzpomene jak zaplatí před Bohem, jak obstojí duše, bude-li dnes, nebo zejtra z tohoto světa povolána? Ještě bychom ji snadno opatřiti a k věčnému spasení bezpečně uřivésti mohli, kdybychom alespoň každý ráno a večer s dokonalou zkroušeností řekli: Ó Bože, srdečně lituji, že jsem kdy tvou božskou dobrotu urazil … Padne mizerná chalupa, bídný chlév, vystavíme ho zas. Padá duše do těžkého hříchu; kdo náležitě o napravení její pečuje? Pracujeme ve dne v noci, abychom hříšné tělo obživili; kolik hodin, kolik dní, kolik nocí sme strávili k obstarání duše?“

Karel Korous

Československo a Vatikán během 2. světové války

Nacistické Německo a židé[1] (1)

(Ze Semináře církevních dějin, pořádaného s Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

1. Situace v poválečném Německu

Jak mohlo dojít v poválečné době k antisemitismu? Ekonomická realita je vysvětlením. První světová válka otřásla feudální ekonomikou v nově vytvořených státech střední Evropy. Umělé hranice rozřezaly jejich ekonomické spoje. Po této operaci na Rakousko-Uhersku zbylo Rakousku panoráma hor, Uhrám uhlí a ruda. Nebylo sociální zákonodárství, a proto docházelo k flirtování s komunismem. Vládci východoevropských demokracií s výjimkou Československa a Finska se obraceli k fašismu. Střední vrstvě se říkalo, že kdyby byl rozřešen židovský problém, ostatní problémy středních vrstev by se tím rozřešily samy. Aristokracie, která se předtím štítila práce, kterou vykonávali židé, po jejich vyloučení z profesí a z průmyslu mohla převzít jejich práci.

2. Hitlerova nenávist vůči židům

Hitler přišel poprvé do styku s Židy ve Vídni. Na střední škole v Linci byl židovský chlapec, ale Hitler ho bral za Němce. Ale podle svědků už v Linci byl Hitler silně antisemita a Vídeň pouze prohloubila jeho pocity. Ve Vídni, jak on sám píše, žilo podle něho 200 000 židů mezi dvěma milióny. Jednou uviděl žida v kaftanu s pejzy a ptal se: je tohle Němec? Snažil se to zjistit z antisemitských knih. Pak začal rozeznávat židy. Zvláště nesympatičtí mu byli smradlaví židé v kaftanech.. Pak našel „mravní skvrnu” na těch „vyvolených lidech”. Židé byli podle něho zodpovědní za prostituci a obchodovali s bílými lidmi. V *Mein Kampf* jsou náznaky na židy svádějící nevinné bílé dívky a tak poskvrňovali jejich krev. Postupně, jak píše, je začal nenávidět a stal se antisemitou. Tím zůstal až do smrti. Ještě v závěti psané krátce před smrtí, obviňuje židy jako původce Druhé světové války, která nyní zničila říši i jeho.

Během První světové války jako voják řekl, že pro německý národ jsou nebezpečnější neviditelní nepřátelé – židi, než největší dělo nepřítele; marxisti a židi. Po propuštění z vojenské nemocnice šel do Mnichova, kde

nebyl. V době činnosti P. Koniáše bylo proto Husových a Chelčického knih mezi lidmi nepatrně. Náboženský význam Komenského pro nekatolíky ilustruje mj. skutečnost, že od doby vyhlášení tolerančního patentu až do konce 18. století vydali jen jeden jeho náboženský spis, překlad knihy Praxis Pietas od L. Baylyho. Jesuité zavrhovali Komenského dílo náboženské a politické, vydávali ale Komenského jazyková díla, ovšem bez uvedení jména autora.

Koniáš a knihy, Cytara, Zlatá denice, vztah k Biblím

Koniáš rozdal darovanou knihovnu biskupa Jana Vratislava z Mitrovic, podílel se na vydávání katolických knih. Pomáhali mu v tom manželé Šlikovi, český sněm, po nápravě smýšlení i hrabě Špork. P. Koniáš využíval výhod „Dědictví sv. Václava". Sám napsal 10 spisů (zpěvníky, postily, misijní knihy, rozjímání).

„Cytara Nového zákona" představovala významné dílo obnovy. Za 100 let bylo vydáno 100 000 kusů. Obsahuje veliké množství českých náboženských písní, např.: Narodil se Kristus Pán, Chtíc aby spal, Vesel se nebes Královno, ... Byl to zpěvník chudých.

Koniášova „Zlatá denice" obsahovala srozumitelnou obhajobu katolických postojů. Jedná se o přepracovaný a o 1/3 rozšířený překlad z němčiny, od Ch. Pflaumera SJ. Bojuje proti husitství a kalvínství, vysvětluje tridentský koncil a katechismus. Často se odvolává na sv. Pavla, odkazuje se k Bibli svatováclavské, resp. k Vulgátě, reaguje na Luthera citacemi ze sv. Augustina. Málo jsou používána cizí slova, popř. jsou jasně vysvětlena. Zabývá se tématy jako: prameny a pravidla víry, Písmo a tradice, uctívání svatých, očistec, přítomnost Kristova v oltářní svátosti, ... Jednoznačně se staví proti volnému výkladu Bible, jaký požadovali Hus, Luther i Kalvín. Poukazuje na cizorodost učení Luthera, Kalvína i Husa, který je odvodil od Viklefa. Za viníky rozkolu v Církvi označuje Viklefovy knihy. Husa přirovnává k biblické Evě a cizozemské špatné knihy – k jablku.

Za pravověrné byly považovány Svatováclavské bible. Zavrhovány byly bible Kralická a Hallská, hlavně pro nepřesný překlad, pro jiný seznam biblických knih a pro nekatolické a protikatolické předmluvy a výklady. Zavrženy byla husitské bible (Pražská, Severýnova aj).

A. Koniáš několikrát naléhavě psal pražskému arcibiskupovi Danielu Josefovi Mayerovi, prosil o vydání Nového zákona. Podařilo se to, díky finanční podpoře od arcibiskupa r. 1733 – kdy byl Nový zákon vydán tiskem.

Vztah k potřebným, jesuité a rodina

Míru obětavosti a nasazení jesuitů ukazuje podnes zachovaná žádost pražské provincie (zaslaná generálovi TJ v Římě) o změnu denního řádu, co do časnějšího vstávání – od 02.30 hodin. Zdůvodněna byla potřebou plnění řádové povinnosti – být v kteroukoli denní hodinu k disposici potřebným, zejména v duchovní službě. Lidé u nás tehdy vstávali brzo, okolo půl čtvrté.

Pro jesuitské misionáře byla rodina kolébkou ctností. Misionáři v rodinách posilovali civilisační hodnoty, jako: schopnost odpovědné práce, poctivé dodržování smluv, snahu po vzdělávání, pěstování dobrých vztahů mezi lidmi, pěstování schopnosti odříkat se bezprostředního uspokojení ve prospěch dlouhodobých cílů. Obnova víry vedla k obnově a upevnění instituce rodiny.

Skon A. Koniáše

P. Antonín Koniáš v pondělí, dne 27. října 1760 vyzpovídal několik kněží. V půl druhé odpoledne byl nalezen ve svém pokojíku mrtev. O dva dny později byl slavně pochován v kostele Sv. Salvátora, vedle ostatků P. Bohuslava Balbína. Byl o něm sepsán nekrolog, nazvaný Elogium.

Koniášova slova

Koniášova slova jsou dodnes působivá. Psal o lásce, o vztahu k chudým, k sirotkům a vdovám. Aktuální jsou i dnes jeho slova o zaměstnavatelích a zaměstnancích, o vrchnosti a poddaných i o křesťanském vlastenectví.

O spravedlnosti např. píše: „Dokládá pak zřetedlně Andělský učitel, sv. Tomáš: Poněvadž zachovati spravedlnost jest věc k spasení nevyhnutelně potřebná, z toho

Byli jsme na svěcení!

V sobotu dne 23. června 2007 jsme byli svědky výjimečné události – skrze biskupa Litoměřické diecéze, Msgre. Pavla Posáda – přijal v katedrále Sv. Štěpána v Litoměřicích kněžské svěcení „hanychovák" Pavel Andrš.

Začátek slavnostní mše svaté spojené s obřadem svěcení byl stanoven na 10. hodinu, byl však o několik minut posunut kvůli poruše autobusu, kterým do Litoměřic cestovala řada libereckých farníků.

Obřadu bylo přítomno kromě otce biskupa a čekatele kněžství 26 kněží, 23 ministrantů a celkem slušně zaplněná litoměřická katedrála věřících. V jeho úvodu byly vysloveny nezbytné záruky způsobilosti a připravenosti jáhna Pavla Andrše.

Po čtení z 61. kapitoly knihy proroka Izaiáše, zpěvu responsoriálního žalmu 89 (88), Navěky chci zpívat o Hospodinových milostech, čtení z 2. listu svatého apoštola Pavla Korinťanům a úryvku Lukášova evangelia následovala promluva otce biskupa, jejíž doslovný přepis můžete nalézt v tomto čísle Obrázku.

Po homilii jsme zazpívali hymnus k Duchu svatému. Svěcenec pak formou kladných odpovědí na výzvy otce biskupa vyjádřil svou ochotu a připravenost k plnění všech povinností spojených s kněžskou službou. Tím se zavázal zejména ke službě *Božímu lidu* a k jeho vedení, k hlásání Božího slova a slavení eucharistie a svátosti smíření a současně k usilování o stále užší spojení s *Kristem – Velekněžem*. To vše pod vedením biskupa, podle vůle Krista a jeho církve. Svoje rozhodnutí zpečetil vložením sepjatých rukou do biskupových dlaní a slibem úcty a poslušnosti jemu i jeho nástupcům.

Vrcholem obřadu, který následoval po

litaniích ke všem svatým, bylo vkládání rukou biskupa spojené s konsekrační modlitbou. Kandidátovi kněžství tak bylo vtištěno nezrušitelné znamení a byly mu uděleny dary Ducha sv. pro kněžskou službu. Jako symbol přijetí svěcence do kněžského společenství na něj vkládali ruce i všichni přítomní kněží.

Nově posvěcený kněz oblékl štolu a ornát, znamení liturgické služby. Biskup pak pomazal novokněžovy ruce, které se každý den jeho služby budou dotýkat Kristova těla, svatým olejem-křižmem. Následně mu předal symboly *služebného kněžství*, misku s hostiemi a kalich s vínem. Tyto symboly nepředstavují pouze úlohu kněze při slavení eucharistické oběti, ale vyjadřují rovněž jeho ochotu následovat ukřižovaného Krista.

Poté se biskup pozdravil s novokněžem pozdravením pokoje, čímž jej přijal jako svého nového spolupracovníka v kněžské službě. Tím byl také završen obřad svěcení. Pozdravení pokoje si s novokněžem vyměnili i přítomní kněží.

Mše svatá dále pokračovala bohoslužbou oběti a svatým přijímáním. Po závěrečné modlitbě novokněz poděkoval Bohu, otci biskupovi a svým rodičům a obdržel od otce

biskupa jmenovací dekret, na jehož základě se jeho prvním kněžským působištěm stalo Ústí nad Labem-Střekov, kde do té doby vykonával jáhenskou službu.

Na závěr mše svaté jsme dostali dvojí požehnání, novokněžské i biskupské.

Po slavnostní mši svaté pro nás bylo připraveno občerstvení v podobě guláše, párků s hořčicí a koláčků v Diecézním domě kardinála Trochty.

Petr Zatloukal ml.

HOMILIE OTCE BISKUPA MSGRE. PAVLA POSÁDA NA KNĚŽSKÉM SVĚCENÍ

Drazí oltářní spolubratři, milý Pavle, který máš být za malý okamžik vysvěcen na kněze, milí rodiče, příbuzní, přátelé, farníci a vy všichni, kteří jste se shromáždili k té dnešní slavnosti: Všechny vás s velikou radostí vítám! Je velmi dobře, že jsme tady v okamžiku, kdy této diecézi bude darován nový kněz.

Pravděpodobně si každý z nás posteskne: Škoda, že je jenom jeden! Kdyby jich tak bylo deset! A nebo třeba ještě víc ... Ale Bůh nás zná, zná naše potřeby – a samozřejmě, že tato chvíle je také takovou výzvou, abychom více prosili. *Proste pána žně, aby poslal dělníky na svou žeň. Žeň je hojná* – to řekl před dvěma tisíci lety Pán Ježíš, který přišel na tuto zemi, aby ji zachránil, aby ji spasil, aby ji vykoupil. Kristus přinesl na tuto zemi úžasné bohatství milosti a lásky Boží. Otevřel zde obrovský pramen, obrovskou studnici života. Ale je potřeba dělníků na této žni, aby na této bohaté úrodě pracovali, aby rozdávali a roznášeli tyto bohaté plody.

Vraťme se, sestry a bratři, na chvíli k tomu, co k naší situaci, k tomu okamžiku, říká Bůh. Opusťme na chvíli své myšlenky, své nápady, možná také své starosti, obavy – a naslouchejme Bohu. Prorok Izaiáš dlouho před Kristem pronesl ta slova, která poté Ježíš, když přišel, vzal na sebe – a vztahuje je na sebe každý Kristův služebník, každý kněz: *Duch Páně, duch Hospodinův je nade mnou, protože Hospodin mě pomazal.* Náš novokněz Pavel bude za chvíli pomazán svatým olejem, křižmem, od biskupa, aby ho v téže chvíli pomazal Hospodin Bůh na svého kněze, proroka a krále.

Protože mě Hospodin pomazal a poslal mě zvěstovat radostnou zprávu pokorným. To je první úkol kněze: hlásat radostnou zvěst, hlásat evangelium. Hlásat tu úžasnou naději. *Poslal mě zvěstovat radostnou zvěst pokorným, obvázat ty, jimž puká srdce.* Jak se to snadno vyslechne, bratři a sestry, ale kněz se opravdu na své cestě – při svém povolání – setkává s množstvím lidí, kterým doslova puká srdce: bolestí, zármutkem, nějakou těžkostí, křížem. A kněz je poslán, aby je ošetřil, aby je utišil – *obvázat ty, jimž puká*

srdce. Nikdy nebude kněz hotov s touto prací. Možná právě dnes více než kdy jindy.

Obvázat ty, jimž puká srdce, oznámit zajatým propuštění. Člověk, který je uvězněn, nemá žádnou jinou tužbu, než že čeká na tu chvíli, kdy bude propuštěn. A jaká je to radost, když se dozvídá, že je to dnes! *Oznámit zajatým propuštění.* To je další úloha kněze na tomto světě: hlásat svobodu vězňům vězněných v nejrůznějších poutech této postmoderní doby. *Hlásat milostivé Hospodinovo léto, potěšit všechny soužené, zarmoucené na Sionu obveselit, dát jim věnec místo popela, olej radosti místo smutku, šat jásotu místo malomyslnosti.*

Bratři a sestry, poslání kněze je stejně důležité v každé době. Není místo a čas a okamžik, kdy by se mohlo zdát, že kněží není zapotřebí. A tak to úžasné povolání, které Pavel zaslechl, bude nyní realizováno: bude posvěcen, pomazán a poslán.

Nalezl jsem Davida, zpívali jsme v žalmu, *svého služebníka, pomazal jsem ho svým svatým olejem, pevně ho drží má ruka.* Kristus říká, že z jeho ruky je nikdo nemůže vytrhnout. Jedině my sami můžeme z té ruky odejít. My můžeme Boha opustit, ale on nemůže opustit nás. *Má věrnost a má láska ho budou provázet, ve jménu mém zmohutní jeho síla. On mě bude vzývat: Ty jsi můj otec, můj Bůh a skála mé spásy.*

A tak je na nás, bratři a sestry, abychom také našeho novokněze, dnes – a po celé jeho cestě – doprovázeli svou přítomností, svými modlitbami, svojí velikou láskou!

Z videozáznamu přepsal
Michal Zatloukal; úprava psaného textu
a citace redakce

Symbolický zvrat je spojen s osobou mladého kněze Ignace Skorupky, který se o několik dnů dříve přihlásil jako kaplan 36. dobrovolnického pluku vysokoškolských studentů. Během střetů u Radzymina, několik kilometrů od východních předměstí Varšavy, dokázal zastavit ústup své jednotky a převedl ji – s dřevěným křížem v ruce jako jedinou zbraní – k protiútoku. Sovětští zajatci pak tvrdili, že se proti nim řítili nejenom polští vojáci, ale že se nad nimi objevila v sluneční záři postava ženy v modrobílých šatech. Kněz Skorupka byl během útoku smrtelně zraněn, ale městečko Radzymin bylo znovudobyto a sovětská ofenzíva na okamžik zastavena. Stalo se to v předvečer svátku Nanebevzetí Panny Marie.

Ve stejnou dobu se polské zpravodajské službě podařilo přehlušit radiové spojení mezi velením Rudé armády a jednotlivými divizemi. Po celé dva dny na frekvencích, které sloužily k předávaní rozkazů k bolševickým jednotkám zněly místo toho čtení z Písma svatého. A polská armáda zahájila obkličující protiútok ze severu a později jihu, který během několika dnů donutil sovětská vojska k zmatenému ústupu směrem na východ. Válka trvala ještě několik měsíců, avšak od tohoto okamžiku bylo už zřejmé, že postup „revoluce“ na západ se konat nebude.

Po vítězství u Varšavy britský velvyslanec v Berlíně Edgar **Vincent d'Aberon** psal: „Kdyby se Karlu Martelovi nepodařilo zastavit invazi Saracenů v bitvě u Tours, ve školách v Oxfordu by se dnes učili interpretaci Koránu a studenti by vysvětlovali lidu svatost a pravdivost muhammadova zjevení. Kdyby Pilsudzki a Weygand nedokázali zastavit triumfální pochod Rudé armády u Varšavy, nastal by nejen nezvratný moment v dějinách křesťanství, ale bylo by ohrožena samotná existence západní civilisace. Bitva u Tours zachránila naše předky před jhem Koránu, bitva u Varšavy zachránila Střední Evropu a také část Západní Evropy před mnohém větším nebezpečím – fanatickou sovětskou tyranií.“

Bylo obtížné si vysvětlit toto vítězství v beznadějné, jak se zdálo, situaci „přirozeným“ způsobem. Proti mnohem početnějším bolševickým zástupům vyšli často dobrovolníci z řad vysokoškoláků, gymnasiálních studentů, skautů. Samozřejmě, nelze podcenit vojenské schopnosti velitelů, rady francouzských vojenských poradců, kteří ve Varšavě po celou dobu zůstali, ani potíže Rudé armády, která ve svém nezadržitelném pochodu nepřiměřeně roztáhla své jednotky. Ale skutečnost, že vítězství bylo dosaženo v den svátku Nanebevzetí, byl postačující k tomu, aby varšavská bitva získala označení „zázrak u Visly“. A v jednom z nejslavnějších zobrazení bitvy vidíme scénu protiútoku u Radzymina, ve které však nad hlavami vojáků vedených knězem Skorupkou se odehrává ještě jeden boj: „Žena oděna sluncem“ v něm poráží Lucifera a jeho armády.

Maciej Ruczaj

(Obraz, o němž píši, lze najít třeba na: http://www.trojca.org.pl/kosciol/ossow/os14a.jpg – v češtině vyšla nedávno skvělá knížka o polsko-bolševické válce, od britského historika Normana Daviese: Bílý orel, rudá hvězda; blíže viz v článku Redakce doporučuje.)

K TEMNOTÁM V ČESKÉ HISTORII (10)

Jak to bylo s náboženskými knihami Husa, Chelčického a Komenského?

V letech 1510 až 1573 vyšlo 11 Husových spisů. Po roku 1573 až do „Bílé Hory“ nebyl protestanty vydán žádný Husův spis. Koniášův „Klíč“ vyšel více než 300 let po Husově smrti. Češi 18. století v drtivé většině nebyli schopni Husa číst, protože jeho jazyk byl (co do srozumitelnosti) podstatně jiný. Chelčický napsal 11 rukopisů, jen 3 byly vydány tiskem, dva z nich byly označeny za zakázané. Jeho „Postilu“ vydali nekatolíci jen 2 x (1522 a 1532), „Síť víry pravé“ jen 1 x (1521) a „O Šelmě“ také 1 x (1584). Tvrzení o škodách způsobených zákazem Chelčického tedy stojí „na písku“. Čeští bratři vydali práce Chelčického naposledy r. 1523, až do 18. století vydáván

Je život u nás, s čokoládou, kávou a bez dětské práce – opravdu pohádkový? Úměrně náročná dětská práce, společně s rodiči, je výchovně velice prospěšná a v mnoha našich rodinách naprosto chybí.

Jaké mechanismy má organizace FT, aby spravedlivě rozeznala, který produkt je a který není „ovocem“ zavrženíhodné otrocké dětské práce?

redakce

HISTORIE

Zázrak u Visly

Není náhodou, že Nejsvětější Marie Panna nosí také titul „Polské královny“. Nelze si představit polské dějiny bez tohoto specifického vztahu, který se ukázal mnohém silnější než všechny dějinné bouře. Všechny téměř nejkritičtější okamžiky historie jsou spjaty s nesmírně silným kolektivním zážitkem její přítomnosti a ochrany. Nejstarší polský hymnus, ekvivalent pro českou píseň Svatý Václave ... je „Bogurodzica“ (Boharodička), kterou polští rytíři zpívali před bitvou u Grunwaldu v roce 1410. Během švédské invaze v 17. století byl to mariánský klášter Jasna Gora, který jako jediný odolal nepřátelům a stal se symbolem odporu. Stejně tak tomu bylo i během horkých letních dnů v půlce srpna roku 1920.

Rozkaz maršála Rudé armády Tuchačevského zněl výmluvně: „Na západě se rozhodují osudy světové revoluce. Přes mrtvolu Polska vede cesta k světovému požáru. Na Vilno, Minsk, Varšavu – pochodem vpřed!” Po téměř dvou letech bojů mezi armádami čerstvě vznikajícího **polského státu** a bolševiky o kontrolu nad dnešní Ukrajinou a Běloruskem začala Rudá armáda protiofenzívu, kterou se během několika měsíců dostala až k předpolím hlavního města Varšavy. Zdálo se, že slabé Polsko, které nestihlo ještě ani vytvořit organizovanou armádu, bude opět vymazáno z mapy, a především – že se Rudá armáda bude moci bez překážek spojit se silící německou revolucí.

Kritická situace vyvolala obrovskou mobilizaci celé společnosti, jejímž hlavním „patronem“ byla však Církev. Už 7. července, v dopise Svatému otci polští biskupové psali: „Polsko je poslední bariérou v pochodu bolševismu na svět, a

když bude ta bariéra zlomena, bolševismus se rozleje jako ničící vlna.“ Několik dnů později, v pastoračním dopise věřícím ve svých diecézích vyzývali: „Hle, nepřítel se shromáždil, aby opět ... vzal Polsku poklad jeho svobody. Je to nepřítel o to nebezpečnější, že spojuje krutost a touhu ničit veškerou civilisaci, a především křesťanství a Církev.“

Osmdesát let po bitvě u Varšavy Jan Pavel II. říkal: „To vítězství bylo možné pouze díky usilovné, celonárodní modlitbě.“ Koncem července 1920 biskupové obnovili slib ze 17. století, který Pannu Marii vyhlašoval „Královnou Polska“. Varšavský metropolita, kardinál Aleksander Kakowski opakovaně vystupoval proti beznaději a pocitu nevyhnutelné prohry, který ovládal mnohé ve Varšavě v prvních dnech srpna. Když ve městě už bylo slyšet bolševické dělostřelectvo, začala neustávající veřejná modlitba v kostelích a v ulicích. Na náměstí Starého města ji vedl papežský nuncius, Achiile Ratti, pozdější Pius XI. Nuncius byl jedním ze dvou zahraničních diplomatů, kteří z města v těchto dnech neutekli (není také pochyb o tom, že varšavská zkušenost ovlivnila tohoto velkého papeže a umožnila mu napsat potom slavnou encykliku Divini Redemptoris – „o bezbožném komunismu“).

První týden novokněze

V sobotu 23. června 2007 přijal Pavel Andrš z rukou 19. litoměřického biskupa Msgre. Pavla Posáda biskupské svěcení. To byl **první den** novokněze. V závěru slavnosti o. biskup prozradil, kde bude Pavel působit – ve farnosti Ústí nad Labem-Střekov; přitom Ústečanům řekl: „Bude ve vaší farnosti denně sloužit mši svatou, bude vás často a rád zpovídat ...“ Překvapivý vývoj událostí způsobil, že první týden svého kněžství prožil Pavel ve své domovské farnosti, v Liberci-Rochlici.

Hned v pondělí se totiž rochlický

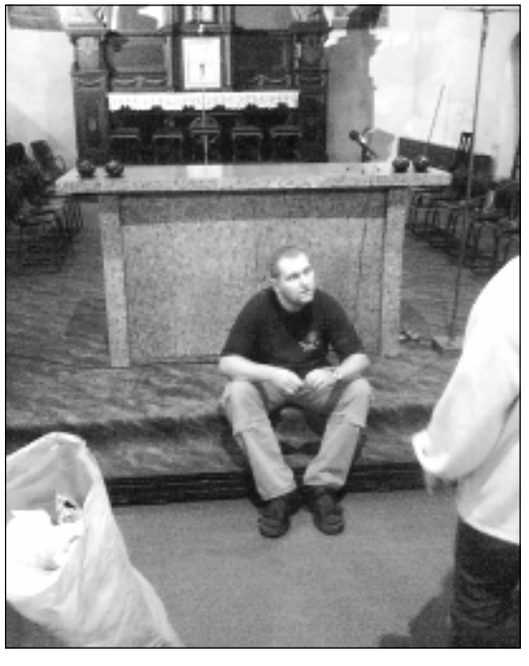

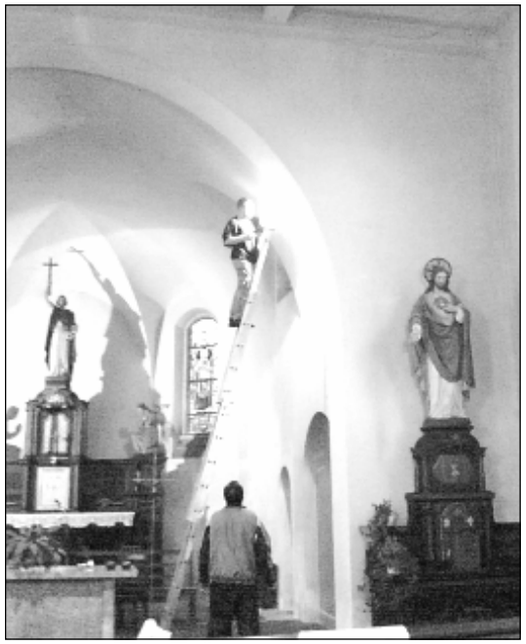

administrátor o. Lukáš potloukl na bicyklu a skončil v péči lékařů liberecké nemocnice. Pavel – který do Liberce plánoval přijet několik dní před primicí – místním duchovním nabídl zástup za zraněného.

V hanychovském kostele se zastavil už v úterý 26. června (ve **čtvrtý den** svého kněžství); v kostele právě probíhal úklid a příprava kostela na primici. Věřící rochlické farnosti (tzn. věřící z Hanychova a z Rochlice) vysávali, omývali, leštili, zdobili. Pavel se připojil: mj. stoje na žebříku opravoval reflektor v presbytáři.

Ve středu (**pátý den**) jej čekala „dětská mše svatá“ v Rochlici; mše byla slavena také na poděkování za uplynulý školní rok. Pavel dětem připomenul, že v našem vztahu k Pánu Bohu žádné prázdniny nejsou; je třeba se alespoň ráno a večer modlit. Poté dětem rozdal „mušle“, které nasbíral v moři při své cestě do Říma, a toto rozdávání „dárku na památku“ spojil s katechesí o sv. Augustinovi (známá historka o tajemství Trojice a přelévání moře); ukázal také dětem, že světec je vymalován na jednom z oken rochlického kostela. Ve středu se také Pavel setkal v Rochlici s prvními kajícníky ve svátosti smíření.

Šestý den, čtvrtek, slavil Pavel s několika Rochličany vigilii slavnosti apoštolů Petra a Pavla; vlastní slavnost byla

v pátek (**sedmý den**). V homilii novokněz připomenul rozdílnost obou velkých světců (rozdílnost v původu, vzdělání, pastoračním zaměření) – přesto však pracovali na jednom (velkém) díle. Výzva pro služebníky církve, výzva pro rodiny! V přímluvách se tak prosilo za jednotu a pokoj v církvi, za pochopení a lásku v našich rodinách.

A pak přišel **osmý den**, sobota, den, kdy Pavel slavil svoji „primiční" (protože – jak víme – nikoliv první) mši svatou. V neděli potom předsedal liturgii v Rochlici; zde mluvil asi nejosobněji: o svém povolání, o těžkostech spojených s odchodem z Liberce i o ovoci, které tento odchod přinesl. „Jedině tak jsem se dnes mohl vrátit k vám — jiný!" řekl.

Jan Voženílek
Foto (telefonem) autor článku
- Úklid v Hanychově:
dvojhlaví na hlavním oltáři
(vpředu sv. Bonifác, vedle Pavel Kozojed)
- Pavel před oltářem Páně:
Co je ještě třeba zařídit?
- Pavel ve své původní profesi:
oprava světla v presbytáři

Střekovská primice libereckého novokněze Pavla Andrše

Po delší době vyrostl opět na severočeském kamenitém úhoru římskokatolické církve květ. Je jím liberecký rodák Pavel Andrš. O jeho povolání ke kněžství, ke kterému směřoval tak jako mnoho jiných oklikou, jistě bude zmínka na jiném místě. Byl jsem požádán, abych jako jeden z účastníků jeho první „oficiální" primiční mše sv. v kostele Nejsvětější Trojice v Ústí nad Labem-Střekově, popsal tuto slavnost.

Do Ústí jsme se vypravili se synem Petrem hned po litoměřické slavnosti svěcení, takže jsme měli dost času prohlédnout si v klidu Pavlovo jáhenské působiště. Přiznávám – kostel v této ústecké městské části jsem si představoval optikou úvodní věty. Malý, zanedbaný, téměř prázdný. Všechno, co jsem viděl a prožil v onom slavnostním podvečeru, bylo však jinak. Chrám rozlehlý, opravený, interiér útulný, okolí upravené. Bylo poznat, že je lidmi navštěvován. Zajímaly nás pochopitelně varhany, ale kůr kostela je neobvykle vysoký, takže nástroj z chrámové lodi není takřka vidět.

Lidé se na večerní slavnost trousili od okamžiku otevření téměř nepřetržitě, takže v okamžiku zahájení liturgie byl kostel plný. Zvědavě a s napětím jsme čekali, až se rozezvučí královský nástroj.

Bylo to skoro jako v pohádce, jen s tím rozdílem, že když zazněl zvonec (u sakristie), pohádka neskončila, nýbrž začala. Když napíši, že varhany mocně zaburácely, není to básnická licence. Skutečně – majestátně mohutné, leskle svítivé a plným, zemitým pedálem podložené pléno tohoto nástroje rozechvělo zaplněný prostor, jímž se ubíralo procesí kněží a přisluhujících k oltáři. Poslední v řadě šel, jak se sluší a patří, hlavní celebrant. Poprvé ve svém kněžském životě jím byl novokněz, pater Pavel Andrš. Preludium plynule přešlo do nápěvu písně Ejhle oltář a zazněl zpěv.

Pavel si počínal tak jistě a samozřejmě, jako by byl knězem odedávna. Zvučně a bezchybnou intonací zahájil oběť mše svaté. Krásnou chvílí byl i zpěv žalmu. Z kůru procítěně zněl nádherně jasný, čistý soprán, podbarvený tichým, nevtíravě disponovaným hlasem varhan. Ne příliš často slýchám tak krásný hlas a přednes. Při homilii promluvil na téma kněžské služby jeden z více než 10 kněží, Pavlův přítel P. Jiří Voleský, jehož primice před 16 léty byla na dlouhou dobu v Liberci poslední. Na závěr kázání milé překvapení – P. Pavel Jančík, administrátor farnosti, uvedl dalšího z koncelebrantů německého kněze P. Ludwiga Stegela z Magdeburgu, který krátce promluvil ve své mateřštině ke shromážděnému lidu. Po přijímání pater Pavel zanotoval „Bože, chválíme tebe". V tu chvíli bylo takřka hmatatelně cítit upřímnost díkůvzdání všech zúčastněných. Nakonec přišel opravdu závěr slavnostní bohoslužby: slova poděkování i přání do příštích dnů novosvěcence. Průvod se od oltáře ubíral k východu, varhaník konal pravé divy, aby předvedl svůj nástroj v plném lesku.

Tamější varhany mimochodem prošly před nedávnou dobou díky sponzorskému daru místní rodačky generální opravou a znějí velmi dobře.

Proč si státy produkující tyto suroviny nepomohou samy? Problémem je nastavení pravidel obchodu, kdy je kapitál schopen pohybovat se rychleji než lidé a jednotlivec už nemá šanci chovat se tržně. Nadnárodní společnosti jsou schopny v krátké době přesunout kapitál tam, kde je levnější pracovní síla, vhodnější přírodní podmínky nebo benevolentnější zákony týkající se životního prostředí. Že tento systém exploatuje v daném místě zemi i pracovní sílu, je pro zvolenou lokalitu skutečně zničující, protože nikdo nemá v tu chvíli zájem na skutečně udržitelném hospodaření. Chudé, mnohdy zadlužené státy musí vzít zavděk aktuální poptávkou, protože nemají možnost rychle se přeorientovat na jinou surovinu nebo dokonce přerušit dodávky – v tu chvíli by se stala jejich situace neudržitelnou. U nás se důsledky tohoto nastavení trhu projevují méně výrazně – například v dotacích zemědělcům, kdy se bráníme rajčatům z Holandska a bramborům z Egypta až po jiné absurdity typu nepěstování vojtěšky. Tyto deviace světového trhu vždy nejvíce odnesou opět ti nejchudší – stejně jako důsledky globálního oteplování nebo nedostatek surovin. Vytvořili jsme taková pravidla, že abychom my mohli být bohatí, někdo jiný musí být chudý – v podstatě řídíme jako západní společnost systém cel a dumpingů tak, aby pro nás chudší byli schopní pracovat, ale zároveň aby se nevzdělali a nedokázali se postavit na vlastní nohy. Vyhovuje nám to už dlouhá desetiletí – a je to nemorální a neetické.

Jednou z cest změny je tzv. fair trade (spravedlivý obchod, dále jen FT). Jde o celosvětové hnutí, které se snaží do mezinárodního obchodu vtělit základní etická pravidla a zásady, jež většina obchodních společností ve snaze zvýšit zisky a minimalizovat náklady nerespektuje. Ochrannou známku FairTrade propůjčuje produktům organizace FLO (Faitrade Labelling Organisations International). Spotřebitelům zaručuje, že při výrobě byla dodržena základní lidská práva, byla vyloučena dětská práce, agresivní zemědělská chemie a nakonec, že výrobci dostali za práci důstojně zaplaceno. Mezi tyto produkty nepatří pouze káva nebo kakao, v ČR můžete známku Fairtrade najít například na čaji, sušeném ovoci, oříškách nebo třtinovém cukru. Většina FT produktů je zároveň Bio, to znamená, že při jejich výrobě je použito přírodních hnojiv, je dbáno o dlouhodobě udržitelné hospodaření a výrobky neobsahují geneticky modifikované organismy. Produkty jsou dnes dostupné v každém větším městě, v Liberci například v Růžové ulici. A porovnání s „běžnými" výrobky? V FT kvalitě je cena prakticky srovnatelná – kdo ochutnal, tak potvrdí. FT obchod je tou nejlepší variantou rozvojové pomoci, protože chudí nepřijímají pasivně pomoc, ale naopak je podpořena jejich snaha pracovat a postavit se na vlastní nohy.

Jeden z argumentů skeptiků zní: abych nahradil svou spotřebu FT výrobky, na to nemám, a pokud chci dát čokoládu dětem, pak se nedoplatím. Zvykli jsme si na tyto komodity jako na něco naprosto běžného, ale měli bychom si uvědomit, že se jedná o luxusní zboží, které měli dříve lidé třeba jen na Vánoce. Záleží na nás, jaký systém podpoříme samotným aktem nákupu. Dříve snad lidé měli na výběr, jestli koupí mouku od mlynáře, který šidí nebo bije ženu a děti, nebo od toho fair mlynáře – proč už dnes ten rozdíl nevidíme nebo nechceme vidět? Moje krátká životní zkušenost mi říká, že největší radost pochází z možnosti chovat se svobodně a nechat jiné svobodně žít – a že to možná bude i nejlepší průprava pro Království. Pokud se elementárně nezajímáme o to, jak ovlivňujeme své okolí, pak i chudým bereme víc, než jim jindy milosrdně dáme. Jak se dostal izraelský národ do babylónského zajetí je obecně známé, ale málo se už připomíná to egyptské – jakže se vlastně dostali křesťané do zajetí reklamy, nejlevnějších cen a lhostejnosti, když přemítáme, proč tak málo „solíme"?

Zdroje: UNICEF, ILO, Wikipedia ... pro Google „child labour" nebo „child slavery". Na žádost redakční rady zkráceno.

Jan Márton, 7. 6. 2007

Několik poznámek k článku „Chutná vaše čokoláda férově?"

Článkem je jistě sledován dobrý úmysl. Po jeho čtení ale přicházejí neodbytné otázky, např.:

veškeré zákonem stanovené požadavky? Těch důvodů je velmi málo. Jedná se pouze o situace, kdy se církev či náboženská společnost dostává do konfliktu s demokratickým zřízením, lidskými právy, omezuje svobodu, využívá psychický nátlak apod. V ostatních případech je povinností Ministerstva kultury novou církev registrovat.

A co církev registrací získá? Vlastně toho moc není. Stane se právnickou osobou. Výhody, jako možnost zřizovat církevní školy, vyučovat náboženství na státních školách, konat svatební obřady či být financována ze státního rozpočtu, prostou registrací nezíská. O tzv. zvláštních právech si povíme něco v některém z budoucích pokračování našeho seriálu.

Jakub Kříž, zástupce ředitele odboru církví MK ČR

CHUTNÁ VAŠE ČOKOLÁDA FÉROVĚ?

Náš život se skládá z přijímání a dávání. Pokud se zaměříme na materiální stránku, musíme si přiznat, že mnohdy neznáme původ výrobku, který kupujeme nebo dostáváme, stejně jako málokdy víme, kam putuje náš odpad. Považuji to za jedno z nejzávažnějších pochybení naší zodpovědnosti v nepřehledném globalizovaném světě. Svým chováním totiž už neovlivňujeme pouze nejbližší obyvatele našeho okolí, ale i neznámé lidi na jiných kontinentech. Výsledky zkoumání jsou někdy velmi tristní. Jak tedy svým chováním ovlivňujeme obyvatele třetího světa a jakou roli hrají ve světovém obchodu fairtradové společnosti a firmy?

Nejrozšířenějšími komoditami importovanými z rozvojových zemí, bez nichž si už prakticky nedokážeme představit každodenní život, je káva a kakao. Pobřeží slonoviny, Ghana, Nigérie a Kamerun zajišťují pro světové trhy přibližně 70 % produkce kakaa. Organizace jako UNICEF nebo ILO (International Labour Organisation) odhadují, že v těchto zemích pracují desítky milionů dětských otroků. Statistiky dále udávají, že skoro polovina dělníků pracujících na kávovníkových plantážích latinské Ameriky jsou děti do osmnácti let – největším producentem kávy je Brazílie. Co mají společného? Možná mají jen smůlu, že se nenarodily na jiném místě, ale spíše to bude tak, že jsou to oběti začarovaného kruhu jménem bída. Pro děti třetího světa je dětství v našem slova smyslu čímsi nedosažitelným. Rodiny běžně nemají peníze na zaplacení školného a poplatků, takže děti pomáhají zajistit rodině základní existenci. Neuživí-li rodina dítě, je posíláno pracovat jinam, nebo je doslova prodáváno překupníkům s lidmi. Odhadem, každý rok je z Mali do Pobřeží slonoviny prodáno nebo uneseno 60 000 dětí. Některé zahynou už cestou na plantáže, například na moři při pokusu o obeplutí nebo překročení hranic. Úplatky a laxnost států závislých na exportu surovin situaci jen napomáhají. Sociálně naprosto vykořeněné děti se v neznámé zemi stávají snadným zdrojem práce pro majitele plantáží. Bez jakýchkoliv základních práv nebo zajištění hygienických potřeb pracují 80 – 100 hodin týdně ve vedru, v nedostatku jídla a pitné vody. Bez jakékoliv ochrany jsou vystaveny jedům a chemickým hnojivům. Umírají na horečky, zranění, nebo celkové tělesné vysílení organismu. Jídlo si musí nejdříve zasloužit celodenní prací, přitom jsou ponižovány a bity. Některým se podaří uprchnout, většinou ale končí opět jako neplacená pracovní síla, nebo prostituují. Bída je skutečně nejsilnější příčinou těchto forem dětské práce. S nízkým platem a těžkou prací musí všichni členové podporovat rodinu – a přežít. Bez peněz a vzdělání je dětská práce dědictví předávané z generace na generaci.

Žijeme v pohádkovém světě – kdo má něco proti šťastné rodince na výletě krmící se čokoládou, roztomilé krávě na udržované pastvině, zvláště pokud je fialová, nebo pěknému večeru s šálkem kávy? A přece, ona roztomilá kráva ze švýcarských pastvin má za posledních 20 let života na svědomí 1,5 milionu dětských životů. Obchod s neférovou kávou (dle obratu druhý nejvýznamnější, hned po automobilovém průmyslu) kontroluje 5 firem (Procter and Gamble, Sara Lee – Douwe Egberts, Kraft Foods – Jacobs a Dadák, Tchibo – Jihlavanka, Nestlé – Nescafé). Podle odhadu organizací ILO a UNICEF je podíl dětské práce při získávání surovin cca 30 – 50 %. Tyto jsou pak smíšeny s „čistě“ získanými.

Novokněžské požehnání přijímalo množství lidí ještě více než půl hodiny. Byli jsme pochopitelně mezi nimi. Pak už, vzhledem k pokročilé hodině jsme se museli, ač s upřímnou lítostí, vzdát společenství s dobrými lidmi a neméně dobrými pochoutkami pro přítomné přichystanými obětavými farníky – spíše asi farnicemi ...

Pavel Kozojed
Foto Angelika Rezková
- Dětská mše v Rochlici

PRIMIČNÍ MŠE SVATÁ PAVLA ANDRŠE
LEKCIONÁŘ
PRVNÍ ČTENÍ Jer 1, 1.4 – 10

Začátek knihy proroka Jeremiáše

Slova Jeremiáše, syna Chilkijáhova, z kněží usedlých v Anatotě, v Benjaminově území. Hospodin mě oslovil: „Dříve než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě; dříve než jsi vyšel z mateřského života, posvětil jsem tě, prorokem pro národy jsem tě ustanovil.“

Tu jsem řekl: „Ach, Pane, Hospodine, neumím mluvit, neboť jsem ještě příliš mladý.“ Hospodin mi pravil: „Neříkej: Jsem ještě příliš mladý, neboť kamkoli tě pošlu, půjdeš, a vše, co ti rozkážu, budeš mluvit. Neboj se jich, neboť já jsem s tebou, abych tě vysvobodil“ – praví Hospodin.

Pak Hospodin vztáhl svou ruku, dotkl se mých úst a řekl: „Hle, kladu svá slova do tvých úst. Ustanovuji tě dnes nad národy a nad říšemi, abys vytrhával a hubil, abys ničil a bořil, abys stavěl a sázel.“

MEZIZPĚV Žl 23 (22), 1 – 3a.3b – 4.5.6

Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám.

Hospodin je můj pastýř, nic nepostrádám, – dává mi prodlévat na svěžích pastvinách, – vodí mě k vodám, kde si mohu odpočinout, – občerstvuje mou duši. *

Vede mě po správných cestách – pro svoje jméno. – I kdybych šel temnotou rokle, – nezaleknu se zla, vždyť ty jsi se mnou. – Tvůj kyj a tvá hůl, – ty jsou má útěcha. *

Prostíráš pro mě stůl – před zraky mých nepřátel, – hlavu mi mažeš olejem, – má číše přetéká. *

Štěstí a přízeň mě provázejí – po všechny dny mého života, – přebývat smím v Hospodinově domě – na dlouhé, předlouhé časy. *

DRUHÉ ČTENÍ Žid 9, 11 – 15

Čtení z listu Židům

Kristus přišel jako velekněz budoucích hodnot; prošel stánkem větším a dokonalejším, který není udělán (lidskýma) rukama, to je: nenáleží k tomuto stvořenému (světu), a vešel jednou provždy do svatyně, ne s krví kozlů a telat, ale se svou vlastní krví, a tím nám získal věčné vykoupení. Jestliže už (samo) pokropení krví kozlů, býků a popel z jalovice posvěcuje ty, kteří jsou nečistí, k čistotě těla, čím spíše krev Krista, který skrze věčného Ducha sám sebe přinesl Bohu jako oběť bez poskvrny, očistí naše svědomí od mrtvých skutků, abychom mohli sloužit Bohu živému. A proto on je prostředníkem nové smlouvy.

Svou smrtí dal zadostiučinění za hříchy (spáchané) v době, kdy ještě platila dřívější úmluva. Tím se povolaným dostává (splnění) slibu o věčném dědictví.

Evangelium Jan 17, 1 – 11

Slova svatého evangelia podle Jana

Ježíš pozvedl oči k nebi a modlil se: „Otče, přišla ta hodina. Oslav svého Syna, aby Syn oslavil tebe. Obdařils ho mocí nade všemi lidmi, aby dal věčný život všem, které jsi mu dal. Věčný život pak je to, že poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíše Krista. Já jsem tě oslavil na zemi: dokončil jsem dílo, které jsi mi svěřil, abych ho vykonal. Nyní oslav ty mne u sebe, Otče, slávou, kterou jsem měl u tebe, dříve než byl svět. Zjevil jsem tvé jméno lidem, které jsi mi dal ze světa. Byli tvoji a mně jsi je dal a zachovali tvoje slovo. Nyní poznali, že všechno, cos mi dal, je od tebe; vždyť slova, která jsi dal mně, dal jsem jim. Oni je přijali a skutečně poznali, že jsem vyšel od tebe, a uvěřili, že jsi mě poslal. Já prosím za ně. Neprosím za svět, ale za ty, které jsi mi dal, vždyť jsou tvoji; a všechno mé je tvé a všechno tvé je mé. V nich jsem oslaven. Už nejsem na světě, ale oni jsou na světě; a já jdu k tobě.“

Homilie P. Antonína Klareta Dąbrowského OFM při primiční mši

Milý otče biskupe, milý Pavle, drazí bratři a sestry,

tady na kazatelně je napsáno: „Gelobt sei Jesus Christus“ – Buď pochválen Ježíš Kristus.

Když prožíváme dnešní den, pak si zvlášť hluboce tuto větu musíme uvědomit. Ono to vypadá jako vnější sláva – ale kolik je v tom všem, co slavíme, ukryto dobra? Když plave kra po moři, jenom kousek je vidět; všechno podstatné se skrývá pod hladinou.

Dnešní bohoslužba slova nám trošičku poodkryla to, co je skryté. Třeba když jsme slyšeli u proroka Jeremiáše: *Dříve, než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě.* Je úžasné, že Bůh před věky, ještě dříve, než „vznikl“ čas, než vznikla Země, o tomto dnu věděl. Že znal naše shromáždění, že věděl o Pavlovi, že tady dnes bude jako hlavní

celebrant. Bůh také znal všechny okolnosti, které k tomuto dni Pavla přivedou. Obdivujeme a prožíváme to, co dokážeme vnímat svými smysly, ale francouzský spisovatel Saint-Exupéry nás v Malém princi poučuje o tom, že to nejdůležitější je očím skryto – to nevidíme. (...)

Bratři kněží, kteří tady jsou, mi určitě dají za pravdu, že v životě každého kněze – a možná, že byste mi i vy, ostatní věřící lid, dali za pravdu, že v každém lidském životě – se projevuje takové úžasné zjištění naší neschopnosti, naší nedostatečnosti, a na druhé straně vědomí velkého úkolu, který jsme od Pána přijali. *Dříve, než jsem tě utvořil v lůně, znal jsem tě.* Jedině toto vědomí, že Pán je nad tím nade vším, že On nám dává úkoly, že nás posílá, způsobuje, že můžeme zastavit toto chvění srdce a přijmout úkoly, které nám dává.

Víte, jak Panna Maria prožívala útěk do Egypta, vyvraždění betlémských neviňátek. Pavlovi rodiče museli prožít něco podobného: smrt dvou chlapců – a pak obrovské Boží požehnání, které tady dnes slaví. S tím vším je ale spojena obrovská zodpovědnost: že jsme dostali něco, co nám ti druzí připravili. Ani nevidíme všechny ty nitky, které vedly a v Boží prozřetelnosti způsobily, že můžeme tento den slavit.

Lidé někdy naříkají nad velkým utrpením, nad bolestí. A najednou nám Pán dá takové světlo, že vidíme: Ale vždyť to všechno bylo jasné! Tak jako Kristus po Zmrtvýchvstání říká: *Což to všechno nemusel Mesiáš vytrpět, a tak vejít do své slávy?* Pán Ježíš nám už všechno zasloužil, ale přesto nás zve, abychom dokázali také (aspoň trošičku) mít účast na tomto jeho

s výčitkami – našemu tělesnému císaři stejně, jako kdysi museli Židé platit světskou daň římskému císaři, jehož obraz byl do denáru vyražen. Je to ale asi opravdu bláhová domněnka, a proto si stále častěji a naléhavěji připomínám varovná slova sv. Františka, která nám dochoval v druhém světcově životopisu Tomáš z Celana, že „nyní je ještě čas spásy, potom však bude jen čas spravedlnosti.“

Jako dítě jsem se naivně utěšoval tím, že přece není možné, aby si Bůh pamatoval celé věky statisíce trilionů lidských poklesků a hříchů, od těch nejmenších až po ty smrtelné. Podobně se mi zdálo vyloučené udržet v boží paměti stejné množství dobrých lidských skutků a obětí, od těch nejvšednějších až po nejušlechtilejší. Dnes už si to nemyslím. Když

pouhé nedokonalé, lidmi vyrobené počítače jsou dnes schopny generovat a uchovat během jediné vteřiny miliardy informací (a co zvládnou třeba za sto roků?), jak samozřejmé musí být to, že se o všech svých dobrých i zlých skutcích jednou dozvím. Kéž by mně tehdy *druhá smrt nic zlého neudělala*.

Miloslav Nevrlý

- Porciunkule; svátek 2. srpna

RODINA A ŠKOLA

Jak se registruje nová církev?

Asi si řeknete, že se jedná o poněkud bezpředmětnou otázku. Jak často se asi tak může registrovat nějaká nová církev? Zas tolik jich přece není – srov. např. v tomto čísle Obrázku na s. 7nn. přílohy právě vyhlášené „Odpovědi na otázky, týkající se některých aspektů nauky o církvi“ Kongregace pro nauku víry ... Ale tento stát, jehož je naše ministerstvo součástí, pohlíží na věc jinak, než zmíněná kongregace: církve od náboženských společností nerozlišuje. Každý zájemce o registraci je prostě „církev a náboženská společnost“ – a za co konkrétně se zájemce pokládá, je zcela na něm. Stát se o to nezajímá víc, než uvádím níže.

Možná Vás překvapí, že v tomto roce již byly Ministerstvem kultury České republiky zaregistrovány tři nové církve, resp. náboženské společnosti. Jedná se o Ruskou pravoslavnou církev, podvorje patriarchy moskevského a celé Rusi v České republice, Buddhismus Diamantové cesty linie Karma Kagjü a náboženskou společnost Višva Nirmala Dharma.

Co vše je třeba k zaregistrování nové, krátce řečeno, „církve“? Podmínky, které stanoví zákon o církvích a náboženských společnostech (č. 3/2002 Sb.) nejsou nijak přísné. Nejdůležitější je mít k disposici dostatečný počet věřících – nejméně 300.

Tři z nich vytvoří přípravný výbor, který jedná jménem vznikající církve s Ministerstvem kultury. Přípravný výbor vytvoří návrh na registraci církve spolu s přílohami. Nejdůležitějšími přílohami jsou podpisové archy a tzv. základní dokument.

Podpisové archy musí obsahovat podpisy nejméně 300 osob, které se k dané církvi či náboženské společnosti hlásí. Musí se tedy jednat o členy, nikoliv o sympatizanty církve nebo náhodné oběti jakési podpisové kampaně. Rozsáhlejší podvody v podpisových arších mohou být samozřejmě důvodem neúspěchu žádosti o registraci nové církve.

Základní dokument je zvláštní strukturovaný dokument obsahující všechny údaje vyžadované zákonem o církvích a náboženských společnostech. Můžeme si ho představit jako rozsáhlejší dotazník, ve kterém církev uvádí důležité body svého učení, vnitřní struktury, údaje o zahraničních vazbách, o právnických osobách, které hodlá zřizovat atd. Text základního dokumentu – i jakákoliv jeho změna – podléhá registračnímu řízení.

Z jakých důvodů je možné zamítnout návrh na registraci církve, který splňuje

Podivuhodné chvíle se Sluneční písní

Neodvolatelně poslední sloka Sluneční písně patří smrti. Svatý František ji připojil ke svému Chvalozpěvu stvoření až později, nedlouho před svou smrtí v roce 1226. Zdálo by se, že stvoření a smrt stojí proti sobě, že nemohou existovat zároveň, ale přesto z Františkových prostých a nehledaných slov vane zvláštní jistota, že začátek života i jeho konec patří neodlučitelně k sobě a že na smrt můžeme pohlížet jako na sestru, která nás jen převede do jiného bytí.

Když jsem se v mládí toulal sám slovenskými horami, končíval jsem horké dny naplněné radostí nad životem, vlastní silou, nad vichrem, který hnal po obloze mraky i nad zelenými lesy a roklemi s divokými a čirými bystřinami s Františkovou Písní bratra slunce. Tehdy jsem onu poslední sloku Chvalozpěvu brával sice jako něco krásného a snad i nadějného, ale nekonečně vzdáleného. Blízký byl bratr oheň, který mě hřál, sestry hvězdy, které vycházely na tmavnoucí nebe, sestry květiny utržené na skalách, které mně – spolu se sestrou vodou – poskytovaly lahodný čaj. Tomu jsem rozuměl a příliš mě netrápilo, že úplně přesně nevím, co je to smrtelný hřích, protože všechno, co s ním souviselo, se mi zdálo v těch časech ještě neskutečně daleké. Františkova poslední slova jsem považoval jen za útěšné zakončení jeho Chvalozpěvu stvoření, za jakési láskyplné mateřské večerní pohlazení, abych se nebál tmavé osamělé noci, která mě v horách čekala.

Buď chválen, Hospodine, za naší sestrou smrtí těla,
které nikdo živoucí neunikne.
Ó, běda těm, kteří umírají ve hříchu smrtelném,
a blahoslaveni ti, kdož do vůle Tvé se odevzdali zcela,
jim druhá smrt nic zlého neudělá.

František si přál, aby mu jeho spolubratři tuto sloku znovu a znovu zpívali. A tak bratr Angelo i Lev zpívali

Laudato si, Missignore, per sora nostra morte corporale,
da la quale nullu homo vivente po skappare.
Quai acquelli ke morrano ne le peccata mortali.
Beati quelli ke trovara ne le tue sanctissime voluntati,
ka la morte secunda nol fara male.

A za tohoto zpěvu se nemocný František, který tehdy již nemohl chodit, nechal přenést z Assisi na místo, které měl nejraději, a kde chtěl i zemřít. Bylo to Porciunkule, italsky „díleček“ pozemku s lesem a s kostelíkem Santa Maria degli Angeli, Panny Marie Andělské, místo vzdálené asi 5 km od Assisi. Kostelík i s jeho blízkým okolím, s oním dílečkem, kdysi Františkovi a jeho spolubratřím věnoval benediktinský řád, a tam vlastně vzniklo v roce 1209 „Bratrstvo kajícníků z Assisi“ – pozdější Řád menších bratří, dnešních františkánů, minoritů i kapucínů. Františkův životopisec sv. Bonaventura píše ve své Legendě maior, že Porciunkule měl světec nejraději. „Tam pokorně začal, tam ctnostně prospíval, tam šťastně dovršil svůj běh.“ Teprve v Porciunkuli, když v den své smrti odložil František hábit – jediný majetek, který vlastnil – aby zemřel naprosto chudý, spatřili bratří poprvé i krvácející ránu v jeho boku. Do té doby ji ze skromnosti dva roky ukrýval pod hábitem a svět znal pouze jeho stále krvácející stigmatizované ruce a nohy. Bolestivá stigmata se na světcově těle objevila při jitřní modlitbě, ve které se mu v září 1244 zjevil v alvernské poustevně na hoře La Verna seraf, anděl se šesti perutěmi. Proto bývá k Františkovu jménu často připojováno slovo Serafínský.

Čas se zvolna naplňuje a nutí mě přemýšlet častěji než v mládí o tom, co jsou to vlastně ony Františkovy *peccata mortali*, smrtelné hříchy. V mládí jsem měl o nich jinou představu než ve stáří, ale přesně to vlastně nevím dodnes. Občas si bláhově a opovážlivě myslím, že hříchy těla jsou jen pouhou nutnou daní za naší stvořenou tělesnost a vrozenou smyslovost a že tento denár musíme platit – někteří rádi, jiní

povolání, kdy jsme ochotni odevzdat všechno pro tu jedinou perlu, pro poklad, pro vzácný poklad v poli.

Nemůžeme říct: „To je kněžství!“ – ale kněžství k tomu patří. To je celé Kristovo poselství, Kristova radostná zvěst, ke kterému patří samozřejmě kněží, aby mohli dále uskutečňovat Kristovu přítomnost v eucharistii, mezi námi, aby mohli hlásat Boží slovo. Ale k tomu jste potřební i vy, drazí věřící, kteří dáváte příklad třeba tím, jak dovedete – nebo dovedeme spolu – snášet to, co je těžké. Dovedete přijímat z Božích rukou nový život, a tak dávat zase nové příležitosti k tomu, aby Pán mohl říct: „Tebe jsem si vyvolil, tebe jsem si vybral.“ A je možné, že stokrát někdo bude trpět, a těžce trpět, a bude ho to bolet, a pak – najednou – přijde velké světlo. Chtěl bych, aby nás tato slavnost povzbudila. – Je sice pravda, co řekl Lukáš na začátku, že v tomto kostele ještě primice nebyla, ale přece jen jsme Pánu Bohu vděční za to, že si z Liberce tolik kněží Pán povolal.

Chtěl bych vás povzbudit, abyste podporovali to skryté – všechny ty chvíle utrpení, odříkání, bolesti, abychom mohli prožívat – i pro vlastní radost – naše zapojení do Boží prozřetelnosti, do jeho plánu, do jeho radostné zvěsti, kterou hlásáme, ale kterou zároveň prožíváme.

Dnes je Pavel velice populární. Možná, že až bude muset ze stanoviska kněze hovořit o tom, že je třeba zachovávat Boží přikázání, že je třeba zachovávat předmanželskou čistotu, že je třeba zachovávat Boží přikázání v otázce předávání života – možná, že pak tato popularita klesne. Ale v tom je už nový poklad, který on může – i ve svém utrpení, ve své bolesti – nabízet Pánu Bohu pro to, aby se on dále smilovával nad světem, žehnal mu, a aby zase vzbuzoval nová povolání (za která je konečně i tato mše svatá obětována), aby zase mohl říct: „Tebe jsem si vyvolil. Ty ani nevíš, jak jsi k tomu přišel, ale mnozí trpěli za to, aby ty jsi mohl být mým knězem.“

K tomu vás chci povzbudit a prosit o modlitbu – i za našeho novokněze. Dnes je chvíle k tomu, abychom mu přáli, ne abychom mu gratulovali. Chvíle pro gratulace, ta je až na konci života; tam teprve můžeme říct: „Pane Bože, děkujeme ti za všechno, co jsi nám skrze něj dal.“ Teď je potřebné, abychom nabízeli všechno to, co můžeme. Ve té své nemohoucnosti, o které jsme říkali, Pavla na jeho cestě podporovat. Abychom se každý, podle své možnosti a svých způsobů, zapojili do radostné zvěsti. Amen.

Z videozáznamu přepsal
Michal Zatloukal; úprava
psaného textu redakce

Jak 30. 6. 2007 okolo 15 hodiny spadl kousek nebe do Hanychova

Všichni to víme. Všichni o té slavnostní události píšeme do Obrázku. Většina farníků se zúčastnila nejen svěcení, ale i primice. NÁŠ Pavel Andrš novokněžem! Chtěla bych přiblížit pohled z kůru, od nás zpěváčků a muzikantů.

Ono to vše začalo už o hodně dřív, vybíráním vhodných písní, domluvami mezi jednotlivými muzikanty, tajným zkoumáním, zda někdo ví, jaká je ta Pavlova nejoblíbenější, zda ji umíme, či stihneme nacvičit. Pocit zodpovědnosti, chuť – a veliká – potěšit Pavla, přispět ke slavnostní chvíli tím, co umíme, a co nejméně to zkonit, jak hezky a láskyplně nazvala naše úlety Evička Vaníčková. Takže s tím i kapička nervozity a vroucí prosby ke svaté Cecilce, jestli by mohla na nás shlédnout (víc, než jindy, neboť ona je naší spolehlivou přímluvkyní) spolu se svatými anděly. Vždyť pějí Bohu chvály den co den, tak jsou vlastně profíci. Věřte, nevěřte, já jsem pevně přesvědčená, že si odskočili a prožívali s námi ten malý kousek nebe na zemi.

Startování našich srdcí vzhůru k Pánu začalo už před mší samotnou, krásným uvítáním hanychovských „domácích“ a radostí ze setkáním s bratry františkány, kteří se sjeli z několika svých domů. A jen jste slyšeli překvapené vyjeknutí „Bárt“, radostný úprk s voláním „Toníku“, či výkřik „ahoj Gine!“ (jako příklad) A pak začala celá ta krása a sláva, o které já budu psát z pohledu „shora“, protože k jinému se necítím kompetentní. Varhaník z Litoměřic, který měl s sebou i manželku – houslistku

– a malé miminko, sáhl do kláves, a po prvních notách postupně opadla nervozita a nastoupila usilovná snaha nic nezdržet, nesplést. Vendulka Štěpánová, která přijela z Náchoda s manželem Hynkem a malou Karolínkou, zazpívala žalm, v průběhu mše nastoupili kytaristé Zdeněk Glaser a Lída Cvejnová a všichni jsme zpívali, co srdce cítilo a hlasivky stačily. Při novokněžském požehnání se zpívalo dál a došlo i na sólo a flétničku Pavlínky Cvejnové.

A proč si myslím, že spolu s anděly spadl kousek nebe? Nejen že nás paprsky hřál bratr slunce a vzájemné úsměvy a radost, Duch svatý vál, až napečené dobroty pomalu odlétávaly z táců. Byla to i atmosféra na kůru. Byli jsme takový svět sám pro sebe. Každý, kdo se podílí na průběhu mše aktivně, nějakou službou, ví jak soustředěnost na „výkon" ubírá na soustředěnosti zbožné. Přestože tu byla taková směsice ze Scholy od 3A, Scholy svaté Cecilky, a z mnoha hostů, přítomnost andělů byla znát. Stačil pohled, pár slůvek a schola „šlapala", jak bylo třeba. S úsměvem, laskavostí, pochopením. Kdo zrovna nehrál, či nezpíval, choval nějaké děťátko. Do hudby zněl dětský smích – i pláč, který byl několikrát utišen i mléčnou svačinkou, když maminky poodešly stranou. Malý kousek nebe, snad chyběl už jen tygr s beránkem, když jsme měli ta miminka.

A tak bych chtěla poděkovat hudebníkům, pekařkám, všem, co kostelík uklidili a nazdobili, za pocit pokoje a dobra, s kterým jsem odcházela domů. Pěší procházkou a – jak jinak – s písní na rtech.

Abych nepsala jen o muzikantech.

Pohnutě jsme prožívali liturgii, přítomnost otce biskupa Pavla Posáda, všech bratří, zvlášť zraněného bratra Lukáše, Pavlových spolužáků novokněží, hostů. A skoro z očí do očí si s námi hleděl z oltáře svatý Bonifác, nezpodobněný jako biskup už zmoudřelý a otlučený životem: žehnal nám všem mladý misionář, plný Ducha svatého, lásky, víry, naděje, nadšení, ideálů. Tak nějak jako náš novokněz Pavel …

Za sebe a snad i všechny muzikanty
Františka Romana Daňová

POKLAD VÍRY MÁME V NÁDOBĚ HLINĚNÉ!

„Poklad víry máme v nádobě hliněné. To proto, aby se ta nesmírná moc připisovala Bohu a ne nám!"

Tak nějak zní úryvek z 2. listu sv. apoštola Pavla Korinťanům. Možná není na první pohled úplně zjevné, proč zrovna mně a proč právě při příležitosti kněžského svěcení našeho syna Pavla tento úryvek z Písma utkvěl v hlavě a po nějaký čas zaměstnával mou mysl a přinutil mě k hledání odpovědí na některé podvědomé, vlastně nikdy přímo nevyslovené otázky. Ale stalo se, a já musím přiznat, že to vedlo k mému určitému vnitřnímu zklidnění a pročištění mé radosti z událostí letošního června v naší rodině. A cítím, že některé zdaleka přesáhly rámec pouhé rodiny biologické.

První nahlas nevyslovená otázka se zřejmě v mysli objevila v okamžiku, kdy před nás coby rodiče postavil Pavel model své další cesty – totiž následování Krista cestou jeho kněžství. Ne, určitě nás tato otázka, proč právě on, nevyvedla z rovnováhy, neznamenala nějaký blesk z čistého nebe nebo jiný negativní projev. To bychom ji určitě formulovali a vyslovili nahlas. Ale byla to spíše lavina, která smetla z cesty to zatěžující a nepotřebné a tuto cestu jasně označila a prosvětlila. Ale pravda je, že jsme si to asi hned takto neuvědomili, byť jsme to přijali s porozuměním a v podstatě i s určitou vnitřní radostí. Všichni si přece uvědomujeme ten velký nedostatek kněžských povolání a cítíme potřebu tento stav změnit. V rodině jsme

nepředcházela plná radost vánočních svátků. V době postní je květinová výzdoba oltáře zakázaná. Výjimku však tvoří 4. neděle postní, slavnosti a svátky. Květinová výzdoba má být vždy umírněná, a spíše než na oltářní menzu mají se květiny upravit kolem oltáře.«

Spory o správném umístění kříže, které se před nějakou dobou vedly v rochlické a v ruprechtické farnosti, nelze patrně jednoznačně vyřešit ani aplikací nového předpisu; ten nařizuje: »Na oltáři nebo v jeho blízkosti ať je kříž s podobou ukřižovaného Krista, dobře viditelný pro shromážděný lid. Vyžaduje se, aby tento kříž, připomínající věřícím spásonosné utrpení Páně, zůstával v blízkosti oltáře také mimo slavení liturgie.«

Oproti předchozímu vydání kladou nové pokyny poněkud jiný důraz při popisu umístění svatostánku. Má být umístěn:

»a) buď v presbytáři, mimo oltář na němž se celebruje, v nejvhodnější podobě a umístění; nevylučuje se ani starý oltář, který už není používán k celebrování;

b) nebo též v některé kapli vhodné k soukromé adoraci a modlitbě věřících, která má být organicky spojena s kostelem a viditelná věřícím.«

V platnosti zůstává již dříve stanovená zásada, »aby na oltáři, kde se slaví mše, nebyl svatostánek, v němž se přechovává Nejsvětější svátost«.

Nové pokyny se také zmiňují o „praní kostelního prádla"; zde se vyžaduje určitá vyšší uctivost k tajemství eucharistie, jak plyne z ustanovení: »Je třeba zachovat zvyk zřizovat v sakristii sakrárium, kam se vylévá voda použitá k umývání posvátných nádob a prádla.«

Na závěr se souhrnně uvádí, které úpravy přísluší biskupským konferencím:

»Úkony a postoje věřících, projevy úcty prokazované oltáři a evangeliáři, texty vstupního zpěvu, zpěvu k přípravě darů a k přijímání, čtení z Písma svatého určená pro zvláštní okolnosti, způsob předávání pozdravení pokoje, způsob jak přistupovat k svatému přijímání, materiál pro oltář a bohoslužebné předměty, zejména posvátné nádoby, jakož i materiál tvar a barva liturgických oděvů.

Biskupským konferencím přísluší dále schvalování vhodných melodií zejména pro texty mešního ordinária, pro odpovědi a aklamace lidu a pro význačné obřady při slavení liturgického roku. Mají rovněž posoudit, které hudební formy, melodie a hudební nástroje lze připustit při slavení bohoslužeb; nakolik jsou vhodné či zda je lze přizpůsobit.«

Po úvahách o inkulturaci (vnášení kultury; pro české prostředí nejsou podstatné) se pokyny k misálu uzavírají posledním ustanovením: »A tak římský misál, i při různosti jazyků a určité rozličnosti zvyklostí, je do budoucna nutno zachovat jako nástroj a vynikající znamení neporušenosti a jednoty římského obřadu.«

Jan Voženílek

DĚTI A MLÁDEŽ

ICHTHYS

KATOLICKÉ ODDÍLY ICHTHYS OZNAMUJÍ

první fotky z tábora

Kněžské svěcení u mne následovalo po necelých čtyřech měsících jáhenství v chomutovské farnosti. Tam jsem též zůstal i dalších osm měsíců až do září 1992, kdy jsem nastoupil již samostatně jako administrátor v Libochovicích. V Chomutově jsem tedy prožil první rok své služby jako farní vikář a velice se mi tam líbilo. Být farním vikářem s sebou ještě nenese zodpovědnost řízení farnosti a často i nutnosti nepopulárních rozhodnutí, a tak jsem zde byl doslova hýčkán jak od věřících tak od pana okrskového vikáře Kozára.

V Libochovicích jsem zůstal čtyři roky a byla to z hlediska kněžské služby samozřejmě veliká změna. Nastaly mnohé jiné úkoly a povinnosti, které jsem jako farní vikář řešit nemusel a které pro mě byly zcela nové. Někdy to bylo i dosti náročné a musel jsem si zvykat na nový způsob kněžského života. Lidé v Libochovicích byli však ke mně trpěliví a vstřícní, takže nakonec mezi námi vyrostlo silné pouto a vzájemná solidarita. Byla to dobrá farnost a na svůj malý rozsah zde bylo poměrně hodně věřících, mladí lidé a mladé rodiny. Takže dostatek života a lidí kolem.

Po třech letech v Libochovicích jsem byl poslán do Německa k postgraduálnímu studiu Nového zákona. Byl jsem tam tři roky v bavorském malebném barokním městečku Eichstaett, kde je Katolická Univerzita. Psal jsem práci z Pavlových listů, konkrétně z počátečních veršů 1. listu Soluňanům (Tesalonickým). Celé mé studium mělo být zakončeno doktorátem, k čemuž však nedošlo, práci jsem nestačil dokončit.

Po návratu do Čech jsem opět nastoupil na dva roky do Chomutova a odtud jsem byl přeložen do Trmic u Ústí nad Labem, kde jsem dosud (již šestý rok). Líbí se mi tady, farnost je též poměrně živá, i když ne příliš veliká, jsou zde rodiny, děti, mladí lidé, charitní Domov důchodců ... Fara je na okraji velkoměsta, ale farní dvůr dělá dojem venkova. Je to taková oáza v silně průmyslovém prostředí. V mých farnostech je poměrně mnoho Rómů, kteří jsou svým způsobem velice religiózní, takže o dostatek činnosti a pastoračních výzev je bohatě postaráno.

Jinak srdečně zdravím liberecké farnosti a zvu náhodné „kolemjdoucí“ liberečáky na kafe. Jen se, prosím, dopředu ozvěte, bývám často ve městě nebo v jiné farnosti.

P. Jiří Voleský

Foto
- Slavnostní mše svatá k 700. výročí Trmic, kterou 27. 11. 2005 celebroval královéhradecký arcibiskup Karel Otčenášek, který působil v Trmicích, když nesměl vykonávat svůj biskupský úřad v Hradci Králové

PASTORACE

VŠEOBECNÉ POKYNY K ŘÍMSKÉMU MISÁLU (2. ČÁST)

(dokončení z minulého čísla)

Pokyny se dále věnují úpravě presbytáře: »Od kostelního prostoru je ho třeba vhodně odlišit buď částečným vyvýšením, anebo úpravou a výzdobou. Má být tak rozlehlý, aby se tam mohlo náležitě konat a sledovat slavení eucharistie. Na posvátném místě se eucharistie slaví na oltáři; ovšem mimo posvátné místo, se může slavit i na vhodném stole, na němž musí být vždy ubrus a korporál, kříž a svíce.«

Oltář je podrobně popsán: »Je třeba, aby v každém kostele byl pevný oltář, který zřetelněji a trvale naznačuje Ježíše Krista, Kámen živý. (...) Oltář je pevný, jestliže je postaven tak, že je spojen s podlahou a nemůže tudíž být odstraněn; (...) má být postaven odděleně od stěny, aby se kolem něho mohlo snadno obcházet a mohla se na něm slavit mše tváří k lidu; vyžaduje se to všude, kde je to možné. Stolní deska pevného oltáře má být kamenná, a to z přírodního kamene, neboť tak tomu bylo v církvi odedávna a tak to také odpovídá symbolice oltáře.« Poznamenejme, že tyto požadavky patrně v libereckých farnostech splňuje jediný oltář: oltář v kostele Sv. Antonína Paduánského.

Zejména zbožné ženy, které dbají na výzdobu kostelů, nutno upozornit na další ustanovení: »Při výzdobě oltáře se má zachovat umírněnost. V době adventní se má při výzdobě oltáře zachovat střídmost, jak to odpovídá povaze této doby, aby se

předtím přímo o těchto otázkách celkem moc nemluvili. Spíše nás to ani nenapadlo, i když jsme třeba u Pavla pozorovali určité cílené rysy chování, her i jednání a vždy byly trochu jiné, než u ostatních našich dětí. A tak právě v tom dnes vidím tu „hliněnou nádobu“ víry – ne naše přímé působení, ale Boží volání ukázalo právě na tuto cestu životem. Je to jeden z projevů jeho nesmírné moci a zároveň respektu ke svobodné vůli člověka.

S odstupem času si uvědomujeme i druhou podobu oné „hliněné nádoby“. Zpočátku našeho života jako rodiny na nás přišly nelehké zkoušky, když si Pán „do služby“ k sobě na věčnost povolal naše první dva synky. I tehdy nám víra spolu s citlivou účastí některých našich přátel pomohla najít útěchu ve vědomí, že jen On ví, před čím je v jejich dalším životě uchránil. A posílila nás naděje, že „tam nahoře“ máme své dva andělíčky. Později nám vše bylo vynahrazeno v míře vrchovaté, ale prožitky tehdejší doby se trvale zapsaly do pomyslné kroniky naší rodiny i do našich myslí. Takže to současné Boží povolání našeho dalšího syna Pavla – tentokrát však ke službě bližním zde na světě – je další projev nesmírné Boží dobroty a moci, jehož úkolem je zřejmě posílit naši víru a tak zpevnit tu naši „hliněnou nádobu“, aby se jen tak snadno nerozbila.

Při Pavlově primici v kostele Svatého Bonifáce v Dolním Hanychově řekl kazatel Antonín Klaret OFM, že na gratulaci k této události je zatím příliš brzy, ta bude na místě až při skládání účtů před Pánem na konci života. Na co ale je vždycky čas, je upřímně poděkovat Bohu za prokazované milosti a dary, a prosit o sílu a vytrvalost na započaté dráze Kristova kněze. Znovu tak připomněl ústřední motto téhle mé malé úvahy, že totiž všechny dobré dary, a samozřejmě hlavně naše spása, jsou projevem nesmírné Boží dobroty a moci. A náš lidský podíl spočívá hlavně v tom, že jsme ochotni a schopni tyto dary přijímat. V tomto případě by byla troufalost mluvit o nějaké zásluze, takže i zde se opět projevuje pravdivost úryvku o hliněné nádobě.

A ještě jednu maličkost bych chtěl připomenout. Červnové události v naší rodině byly nejen pro nás velmi významné po duchovní stránce, ale pochopitelně přinesly i jisté pracovní a materielní vypětí celé rodiny. Největší díl toho však vždy nese v rodině ústřední osoba, která je tím jednotícím médiem rodiny – totiž matka. Také zde se to projevilo a musím ji vyslovit dík, že to vše tak dobře zvládla k radosti všech. Zejména pak výzdoba chrámu byla skutečně nádherná a plně vyjádřila i duchovní význam této slavnosti. Myslím, a zřejmě to není nepravda, že sv. Bonifác toto ještě v Hanychově nezažil, alespoň tedy za doby po roce 1945.

Při této příležitosti s velkou radostí konstatuji, že se také v plnosti projevila životnost, soudržnost a pravá funkčnost našeho farního společenství. Každý podle svých možností a sil pomohl při práci hlavně na té materiální stránce slavnosti primice. Za to bych chtěl všem zároveň a jednomu každému zvlášť alespoň touto cestou veřejně poděkovat.

Závěrem Vás proto, sestry a bratři, prosím i o Vaše prosebné i děkovné modlitby za dary Ducha Svatého pro Pavla, za ochranu i vytrvalost ve službě Pánu i lidem, a v neposlední řadě i o zachování zdraví mysli i těla jakožto neoddělitelné součásti pozemského působení. To všechno se nám vrátí v šíření slova Božího po zemi a zprostředkování jeho milostí a darů lidem.

Jaroslav Andrš

Před rokem

Při příležitosti prázdninového čísla vašeho časopisu, které bude věnováno tématice kněžství a radosti z nové vysvěceného kněze, libereckého rodáka, P. Pavla Andrše, jsem byl požádán o několik řádků, kterými bych měl přiblížit svůj první rok v kněžské službě.

Tento rok jsem prožil na poutním místě v Kostelním Vydří, které je nedaleko známého kulturního města Telč nebo, pro příznivce cukru, města Dačice. Svou polohou spadá spíše do pohraničního pásma, a proto i pastorační služba je trochu odlišná od velkých měst jako je Liberec. Máme zde na starosti celkem pět farností. Z toho čtyři mají kolem třiceti farníků spíše staršího věku. Výjimku tvoří Kostelní Vydří, kam se o nedělích sjíždí na dvě stě lidí z celého okolí.

Během roku jsem mohl postupně nahlédnout do všech klasických oblastí služby kněze. Ve službě Božímu slovu jsem mohl prožít jak radost ze zvěstování, při kterém člověk vnímá pozornost lidí, tak vlastní spokojenost, ale i vnitřní zápasy: opakuje se, že to co si připravil nestojí za „zlámaný groš“. Zajímavou zkušenost mohu zažívat při debatách s lidmi „nekostelovými“, kteří projevují někdy větší zájem než lidé věřící. Radikální vydanost jsem mohl prožít na středních školách, kde jsem se snažil křesťanství představit nevěřícím teenagerům. Tam vás nešetří – buď nezájmem nebo i velmi osobními otázkami. Do oblasti hlásání patří také výuka náboženství, kde jsem mohl zakusit lásku malých dětí, ale i pocit vlastní neschopnosti děti zaujmout, bezmoci až nechuti učit.

Pak pravidelně navštěvuji nemocné. Nejdříve mě trochu dělalo problém chodit ke každým dveřím nemocničního pokoje, zaťukat a říkat: „Dobrý večer, já jsem katolický kněz, nechcete někdo ke svátostem nebo k rozhovoru?“ Ale pak se něco ve mne proměnilo a já jsem si tuto službu oblíbil. Člověk vidí, že je jen „vánek pouhý“ a potřebuje si chvíli popovídat a modlit se s druhým. Jsou to pro mne krásné chvíle, kdy po modlitbě se ten starý člověk uklidní, dostane novou naději

a sílu do dalšího dne. Také jsem mohl být dvakrát přímo u umírajícího, který přecházel do Otcova domu. V prvním případě dokonce na mne ta žena čekala. Když jsem jí udělil, poprvé v životě, svátost pomazání nemocných a s rozechvělým hlasem plnomocné odpustky, za zpěvu Magnificat v klidu zemřela. V tu chvíli jsem si říkal, že bych tak chtěl umřít i já.

Na službu svátosti smíření a modlitby za uzdravení a osvobození jsem se těšil už za studií. Teď už se toho nesnažím příliš říkat, ale spíše se za toho člověka opravdu modlit. A Bůh mně dává poznávat, že zaceluje trhliny lidských srdcí, pozdvihuje skleslé, uzdravuje ty, jímž pukají srdce. Víte, jak člověk žasne, když k němu přijde muž, který u zpovědi nebyl 45 let a tomuto starému člověku po tvářích tečou slzy lítosti. Když zahořklý, sklíčený člověk odchází vnitřně narovnán s úsměvem na tváři. To jsou zázraky.

Možná se teď bude někdo divit, ale pro naši službu považuji za nezbytné umět čekat a naslouchat. Mladý horlivý kněz může zorganizovat spousty akcí pro všechny věkové skupiny ve farnosti, ale nemusí to být z Ducha. Kněz musí žít v rozhovoru s Pánem. Ptát se, co v danou chvíli dělat, darovat mu čas. Sám jsem byl nedočkavý, protože se tři měsíce nic nedělo. Nikdo mě nepotřeboval a já jsem byl z toho smutný. Chodil jsem za Pánem a vyčítal mu to. A stále jsem vnímal, že mám vydržet, že přijde čas služby. A dnes je již všechno v rovnováze. Mám službu i chvíle samoty a odpočinku.

Bez tohoto modlitebního dýchání se kněžská služba může proměnit v rutinu a pouho pouhou práci. V tomto ovzduší nakonec stejně člověk zjišťuje, že to nezávisí na něm, ale na Bohu. Ježíšovo slovo „Beze mne nemůžete dělat nic“ platí stále a zvlášť pro kněžskou službu.

P. František Z. Horák, O.Carm.

Před šestnácti léty

Kněžské svěcení jsem přijal z rukou otce biskupa Josefa Koukla v sobotu 19. 10. 1991 v libereckém arciděkanském kostele Sv. Antonína Velikého. Tento termín byl pro mne i symbolicky oslovující, neboť je to v bezprostřední blízkosti svátku sv. Lukáše (18. 10.) a zároveň je to stěžejní datum pro spiritualitu Schoenstattského hnutí, které bylo právě na toto datum v r. 1914 založeno. Ve zmíněné spiritualitě jsem totiž aktivně zapojen. Též mé exercicie bezprostředně před svěcením jsem si vykonával soukromě právě v Schoenstattu.

Byl jsem ten rok jediným adeptem na svěcení za naší diecézi, ačkoli jsme za Litoměřice byli v semináři čtyři. Ostatní tři se totiž ukázali po převratu jako řeholníci a tudíž byli svěceni do svých řádů. A poněvadž chtěl pan biskup vyjít vstříc domovským farnostem a zároveň to bylo prakticky možné, byl jsem svěcen vlastně ve své domovské farnosti.

V České republice mezi ženami a muži stále přetrvává řada nerovností, které je třeba naléhavě řešit

„Je to pravda, Jardo, že se se Zdenkou znáte už dlouho?“

„Jistě, že je to pravda! My se známe ještě z dob, kdy jsme oba byli stejně staří.“

Miroslav Kloz
Ilustrace
Oldřich Krupička

Rovné příležitosti

Vrátí se český námořník po dvouletém cestování domů a vidí, že jeho žena kojí docela maličké děťátko.

„Lásko moje!“ vykřikne vyčítavě mořeplavec. „Takhle mne vítáš? … Kdo to byl? Snad ne můj přítel Jan?“

Manželka jen zavrtí hlavou.

„Tak tedy …“ zvyšuje svůj hlas znalec moří, „snad ne můj přítel Toník?“

Manželka zase jen zavrtí hlavou.

„Ne?“ zařve světoběžník. „Snad ne – dokonce – můj přítel Josef?“

„Vidíš, jaký jsi,“ pípne vyčítavě žena. „Pořád jen samej tvůj přítel! … Nemohla bych mít i já nějakého svého přítele?“

DOKUMENTY

Motu proprio kterým Svatý otec Benedikt XVI. obnovil tradiční předpis ohledně většiny požadované pro volbu Nejvyššího Velekněze

Apoštolský list „Motu proprio daný“ o některých změnách v předpisech pro volbu Římského Velekněze

Apoštolská konstituce *Universi Dominici gregis*, vyhlášená dne 22. února roku 1996, naším ctihodným předchůdcem Janem Pavlem II., zavedla některé změny v kanonických předpisech, jež mají být zachovávány ohledně volby Římského Velekněze, které byly vydány Pavlem VI., blahé paměti.

Pod číslem 75 vzpomínané konstituce stojí, že nevedou-li ke konci všechna předchozí hlasování, vykonaná podle stanovených norem, ve kterých jsou k platnosti volby Římského Velekněze vyžadovány dvě třetiny hlasů všech přítomných, pozve kardinál komorník kardinály voliče ke konsultaci, jakým způsobem dále postupovat a jednat tak, aby rozhodla absolutní většina, avšak musí být zachován ten *způsob volby*, že k platné volbě je třeba buď absolutní většiny hlasů anebo se volí mezi dvěma jmény, která získala v předešlém kole většinu hlasů, přičemž i v tomto případě je vyžadována pouze absolutní většina.

Po vyhlášení této vskutku chvályhodné konstituce se k Janu Pavlovi II. dostalo nemálo žádostí příslušných autorit, požadujících, aby byl obnoven tradicí posvěcený předpis, podle kterého Římský Velekněz nebyl platně zvolen, pokud nezískal dvě třetiny hlasů přítomných kardinálů voličů.

My tedy, když jsme tyto otázky bedlivě zvážili, ustanovujeme a také nařizujeme, že předpisy navrhované ke zrušení pod číslem 75 Apoštolské konstituce *Universi Dominici gregis* Jana Pavla II. budou nahrazeny následujícími předpisy:

Pokud by skrutinia, o kterých pojednávají články pod čísly 72, 73 a 74 vzpomínané konstituce, byla opět bez výsledku, ať je dodržen jeden den modliteb, reflexí a vzájemných rozhovorů; v následujících hlasováních ať je zachován řád tak, jak je stanoven v článku pod číslem 74 téže konstituce, pasivní hlas ať mají jen ti dva kardinálové, kteří v posledním kole obdrželi nejvyšší počet hlasů, a ať se neustupuje od způsobu, že i v těchto hlasováních se k platnosti volby vyžaduje kvalifikovaná většina hlasů přítomných kardinálů. V těchto pak hlasováních ti dva kardinálové, kteří mají pasivní hlas, aktivní hlas ztrácejí.

Tento dokument, když bude mezi lid rozšířen prostřednictvím *L'Osservatore Romano,* začne okamžitě platit. To nařizujeme a ustanovujeme, protiklady jakkoliv silné neobstojí.

Dáno v Římě, u Svatého Petra, dne 11. června 2007, v třetím roce našeho pontifikátu.

papež Benedikt XVI.

http://212.77.1.245/news_services/bulletin/news/20490.php?index=20490&po_date=26.06.2007&lang=en

Překlad z latiny
P. Pavel Andrš

Apoštolský list Svatého otce Benedikta XVI. „Motu proprio daný“ SUMMORUM PONTIFICUM o slavení římské liturgie, která předcházela reformě z roku 1970

Papežové vždycky pečovali o to, aby Kristova Církev důstojně vzdávala úctu Velebnosti Boha „ke chvále a slávě Jeho jména“ a „k užitku celé jeho Svaté Církve“.

Od pradávna, jakož i do budoucna je nutností zachovávat zásadu, podle níž „každá partikulární církev musí být v souladu s všeobecnou církví, nejen pokud jde o učení víry a

svátostná znamení, ale také pokud jde o zvyklosti všeobecně přijaté apoštolskou a nepřetržitou tradicí, které je třeba zachovávat, nejen aby se zabránilo omylům, nýbrž také k předávání neporušené víry, neboť to, jak se církev modlí, odpovídá tomu, jak věří"[1].

Mezi papeži, kteří se vyznačovali takovouto nezbytnou péčí, se vyjímá jméno svatého Řehoře Velikého, který se zasadil o to, aby se novým národům Evropy předávala jak katolická víra, tak i poklady bohoslužby a kultury, které Římané během staletí shromáždili. Nařídil, aby byla definována a zachovávána forma svaté Liturgie, týkající se jak Mešní Oběti, tak Liturgie hodin a to způsobem, kterým se slavila v Římě. S největší pečlivostí se přičinil o rozšíření mužských i ženských mnišských řádů, které podle pravidel svatého Benedikta všude ve shodě s poselstvím Evangelia svým životem ilustrovali spasitelné naučení Řehole: „Nic není přednější než Boží dílo" (kap. 43). Tím posvátná Liturgie slavená podle římského způsobu obohatila nejen víru a zbožnost, ale také kulturu mnoha národů. Z toho plyne, že latinská liturgie Církve v různých jejích formách v každém století křesťanského věku, vzbudila v duchovním životě početné Světce a v mnoha národech posílila ctnost nábožnosti a dala plody jejich zbožnosti.

Mnozí jiní římští Papežové během staletí prokázali zvláštní péči o to, aby posvátná Liturgie co nejúčinněji plnila toto poslání: mezi nimi se vyjímá sv. Pius V., který – veden velkou pastorační horlivostí – obnovil veškerou bohoslužbu Církve podle pobídky Tridentského koncilu, s pečlivostí vydal liturgické knihy, upravené a „obnovené podle norem Otců", a dal je latinské Církvi do užívání.

Mezi liturgickými knihami římského Ritu se vyjímá Římský Misál, který se vyvinul v tomto Městě, a během staletí postupně přijímal formy, velice podobné těm, které byly používány minulými generacemi.

„Tentýž cíl sledovali římští papežové během následujících staletí, když se starali o přizpůsobení nebo definování liturgických ritů a knih, i začátkem tohoto století, kdy se ujali všeobecné reformy"[2]. Takto jednali naši Předchůdci Klement VIII., Urban VIII., sv. Pius X.[3], Benedikt XV., Pius XII. a bl. Jan XXIII.

2. vatikánský koncil před časem vyjádřil přání, aby nezbytná uctivá vážnost ve vztahu k bohoslužbě byla opět obnovena a přizpůsobena potřebám naší doby. Náš předchůdce Pavel VI., podnícen tímto přáním, schválil roku 1970 reformované a částečně obnovené liturgické knihy pro latinskou Církev. Tyto knihy pak byly přeloženy do různých světových jazyků a vděčně je přijali Biskupové, kněží a věřící. Jan Pavel II. pak vydal třetí typické vydání Římského misálu. Římští papežové se tak přičinili o to, „aby se tento druh liturgické budovy […] znovu zaskvěl ve své důstojnosti a harmonii"[4].

V mnoha regionech však nemálo věřících přilnulo a nadále s velkou láskou a upřímností lne k předcházejícím liturgickým formám, jimiž se hluboce sytila jejich kultura a jejich duch, takže Papež Jan Pavel II. pohnut pastorační péčí o tyto věřící dal roku 1984 zvláštním povolením „Quattuor abhinc annos", který vydala Kongregace pro bohoslužbu a svátosti, možnost užívat Římský Misál, vydaný bl. Janem XXIII. roku 1962; roku 1988 pak Jan Pavel II. znovu svým apoštolským listem „Ecclesia Dei", daným Motu proprio, vybídl biskupy k širokému a velkodušnému využívání této možnosti k prospěchu všech věřících, kteří by o to žádali.

V důsledku naléhavých modliteb těchto věřících, které již vyslyšel Náš Předchůdce Jan Pavel II., po vyslechnutí otců kardinálů na konsistoři, konané 22. března 2006, a po hlubokém zvážení všech aspektů této otázky jsme po vzývání Ducha svatého a spoléhajíce se na pomoc Boží, rozhodli nynějším apoštolským listem ustanovit následující:

Čl. 1. Římský misál, promulgovaný Pavlem VI. je řádným výrazem onoho „lex orandi" („zákona modlitby") katolické Církve latinského ritu. Nicméně Římský misál, promulgovaný sv. Piem V. a opětovně vydaný bl. Janem XXIII. má být považován za

Úhel pohledu a realita

Otázky a názory

„Slečno, vy jste taková inteligentní, rozumná ... Proč nechcete opětovat mou lásku?"
„Právě jste si na to odpověděl."

poslouchat, znějí cize. Pán Ježíš nám „zesládl“, zpíváme v písni „sladký Ježíši“.

Jmenovanou neděli se např. přeskakuje hrozný verš 15, kterým Kristus Pán oznamuje klesnutí Kafarnaum do pekla. A třeba o blízké slavnosti svatých Cyrila a Metoděje, kdy se čte při mši svaté z téhož místa, se vynechává i tučně vytištěná věta – podobně ze svých úvah vypouštíme také ty děsné události, které postihly tyto naše věrozvěsty. Ale právě to, jak se k nim oni postavili, jim dalo jejich dnešní přímluvnou sílu.

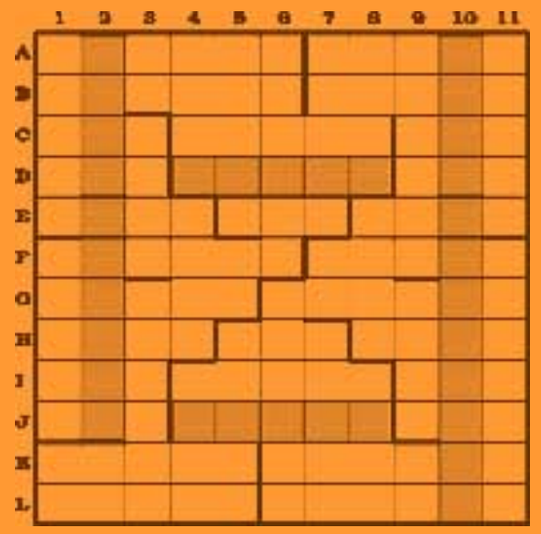

A konečně: některé verše – a to dokonce i slova samého Pána Ježíše – se nečtou při liturgii vůbec. I když se pro svou drsnost dnes možná nehodí k předčítání ve shromáždění, měli bychom číst a znát celé Písmo svaté – a nejen Nový zákon – abychom se nakonec velmi nedivili. Neboť Bůh je stále týž, tehdy i nyní: Láska – to je nekonečné Milosrdenství i nekonečná Spravedlnost. Nelze oddělit jedno od druhého, nelze jedno z obou opomenout.

Tajenka dnešní křížovky obsahuje jedno trochu jiné blahoslavenství. Máme určit, komu náleží a kdo je vyslovil. Nápověda: bude se číst o vigilii slavnosti Nanebevzetí Panny Marie.

VODOROVNĚ: A. Pásek kolem krku zvířete; hadi. - B. Kluzák ve tvaru delty; vyzařovat ze sebe horko. - C. Kapitálové životní pojištění (zkr.); příslušník národnosti indického původu; ozvěny. - D. Citoslovce kvičení vepřů; **1. díl tajenky;** šatní motýl. - E. Zkr. bývalé, sedm desetiletí trvající říše zla; italská letecká společnost; tmavě hnědý aromatický nápoj. - F. Symfonická báseň B. Smetany; horní komora parlamentu. - G. Jedna ze dvou mohutností odlišujících člověka od zvířat; levý přítok Svratky. - H. Podpis ručitele na směnce; proutěná nádoba; Noemův vnuk (1 Mojž 10, 22). - I. Německy „smrt“; kouřit; Americký časopis pro archeologii (zkr.). - J. Samohlásky ve jméně krále, který se poklonil Kristu; **2. díl tajenky;** tepat (o srdci). - K. Na jiné místo; citoslovce ozn. zvuky při smíchu. - L. Obecná proslulost; znalec stavby lidského těla.

SVISLE: 1. Jméno smyšlené postavy v římských bájích, z něhož J. R. R. Tolkien odvodil svůj angl. název pro skřety; dvojkřídlé velké dveře; iniciály slavného českého básníka 20. stol. - 2. **3. díl tajenky;** římskými číslicemi 49. - 3. Ozn. oglejené půdy; část spalovacího motoru; předem zajištěná. - 4. Jméno dnes nejčastěji dávané chlapcům v Anglii a Walesu (pův. od John); časté španělské mužské jméno, u nás 22. 4.; Československá akademie věd. - 5. Menšina s mimořádnými schopnostmi; angl. zkr. Panny Marie (Virgin Mary); želízko na kadeření vlasů. - 6. Žena nápadně usilující o pozornost mužů; nadzemní stonek byliny. - 7. Osoby pečující o chov loveckých psů; sedmá solmizační slabika; mořský plž s hrbolatou ulitou. - 8. Láteření; lososovitá ryba; hmotnost. - 9. Němec (zast.); kůň orientálního původu; iniciály génia demokratického věku de Tocquevilleho. - 10. **4. díl tajenky.** - 11. Částečně zachovaný starolat. překlad Bible; na určité místo blíže nedefinované.

Pomůcka: Aja, ATI, keta, Orkus, tod.

Ladislav Martinča

mimořádný výraz téhož „lex orandi“ a má se mu prokazovat potřebná úcta pro jeho ctihodnost a starobylost. Tyto dva výrazy „lex orandi“ Církve nevnášejí žádným způsobem nějaké rozdělení do „lex credendi“ („zákona víry“) Církve, neboť představují dva způsoby jediného římského ritu.

Proto je dovoleno slavit Mešní Oběť podle typického vydání Římského Misálu, promulgovaného bl. Janem XXIII. roku 1962 a nikdy nezrušeného, jako mimořádnou formu Liturgie Církve. Podmínky pro užívání tohoto Misálu, stanovené předcházejícími dokumenty Quattuor abhinc annos a EcclesiaDei, se nahrazují následujícími:

Čl. 2. Každý katolický kněz latinského ritu, ať diecézní nebo řeholní, může ve mších slavených bez účasti lidu užívat Římský Misál vydaný Papežem Janem XXIII. roku 1962 anebo Římský Misál promulgovaný Papežem Pavlem VI. roku 1970, a to kterýkoli den, kromě Velikonočního tridua. Ke slavení podle jednoho či druhého Misálu kněz nepotřebuje žádné dovolení ani Apoštolského stolce, ani svého Ordináře.

Čl. 3. Komunity Institutů zasvěceného života a Společnosti apoštolského života, ať již papežského či diecézního práva, které při komunitním či konventuálním slavení ve vlastních oratořích chtějí slavit Mši Svatou podle vydání Římského Misálu promulgovaného roku 1962 tak smějí činit. Pokud jednotlivá komunita nebo celý Institut nebo Společnost chce slavit tímto způsobem často, převážně nebo trvale, musí o tom rozhodnout vyšší Představení podle práva, zákonů a zvláštních ustanovení.

Čl. 4. Ke slavení Mše Svaté, o kterém je v čl. 2, mohou být při zachování právních norem připuštěni také věřící, kteří by o to dobrovolně požádali.

Čl. 5. § 1. Ve farnostech, v nichž je stabilně přítomna skupina věřících, která se drží předešlé liturgické tradice, farář ochotně přijme jejich žádost o slavení Mše Svaté podle ritu Římského misálu vydaného roku 1962; postará se o to, aby to bylo pro dobro těchto věřících v souladu s řádnou pastorační službou farnosti pod vedením Biskupa podle normy kán. 392; vyhne se nesvornosti a bude podporovat jednotu celé Církve.

§ 2. Slavení podle Misálu bl. Jana XXIII. se může konat ve všední dny; o nedělích a slavnostech je tímto způsobem také možné celebrovat.

§ 3. Věřícím a kněžím, kteří o to požádají, farář dovolí slavení v této mimořádné formě také při zvláštních příležitostech, jako jsou svatby, pohřby nebo za jiných okolností, např. při poutích.

§ 4. Kněží, kteří užívají Misál bl. Jana XXIII. musejí být způsobilí a bez právních zábran.

§ 5. V kostelech, které nejsou farní, ani konventuální je úkolem jejich rektora udělovat výše stanovenou licenci.

Čl. 6. Při mší slavených za účasti lidu podle Misálu bl. Jana XXIII., mohou být liturgická čtení pronášena i v ostatních jazycích za použití vydání schválených Apoštolským stolcem.

Čl. 7. Pokud farář nevyhoví žádosti skupině věřících laiků, o kterých čl. 5 § 1, budou o tom informovat diecézního Biskupa. Biskup je vroucně nabádán vyslyšet jejich touhu. Pokud se však nezasadí o konání tohoto slavení, předloží se věc Papežské komisi Ecclesia Dei.

Čl. 8. Biskup, který chce odpovědět na takovéto žádosti věřících laiků, ale různé důvody mu v tom brání, může se obrátit s prosbou o radu a pomoc na Komisi Ecclesia Dei.

Čl. 9. § 1. Farář, který všechno pozorně zvážil, může také vydat povolení k užití staršího rituálu při udělování svátostí Křtu, Manželství, Pokání a Pomazání nemocných, pokud je to pro dobro duší.

§ 2. Ordinářům je dána možnost slavit svátost Biřmování za užití předešlého Papežského pontifikálu, pokud to bude pro dobro duší.

§ 3. Klerikům ustanoveným „in sacris“ je dovoleno užívat Římský Breviář promulgovaný bl. Janem XXIII. roku 1962.

Čl. 10. Místní ordinář, pokud to uzná za vhodné, může podle kán. 518 ustanovit personální farnost ke slavení podle starší formy římského ritu nebo k tomu podle příslušných právních norem jmenovat zvláštního rektora či kaplana.

Čl. 11. Papežská komise Ecclesia Dei ustanovená Janem Pavlem II. roku 1988[5] nadále plní svůj úkol. Tato komise má formu, úkoly a normy, udělené jí římským Papežem.

Čl. 12. Tatáž Komise bude kromě kompetencí, které jí už náležejí, jednat autoritou Svatého stolce a bdít nad dodržováním a aplikací těchto dispozic.

Nařizujeme, aby všechno to, co jsme stanovili tímto Apoštolským listem daným Motu proprio, bylo pokládáno jako „ustanovené a nařízené" zachovávat ode dne 14. září tohoto roku, na slavnost Povýšení Svatého Kříže, navzdory všemu, co by s tím mohlo být v rozporu.

Dáno v Římě, u Sv. Petra, 7. července 2007, v třetím roce našeho pontifikátu.

---

[1] Všeobecné pokyny k Římskému misálu, 3 vyd., 2002, n. 397. Vydala Česká biskupská konference, 4. 2. 2004.

[2] Jan Pavel II., Apoštolský list, Vicesimus quintus annus, 4. prosince 1988, 3: AAS 81 (1981),899.

[3] Ibid.

[4] Sv. Pius X., Apoštolský list, Motu proprio daný, Abhinc duos annos, 23. říjen 1913: AAS 5 (1913),449-450; srov. Jan Pavel II., apoštolský list Vicesimus quintus annus, n. 3: AAS 81 (1989),899.

[5] Srov. Jan Pavel II., Apoštolský list Motu proprio daný, Ecclesia Dei, 2. července 1988, 6: AAS 80 (1988), 1498.

Vatikánský rozhlas 7. 7. 2007, http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=8050

Upřesnění ohledně mylné interpretace apoštolského listu Summorum Pontificum

Vatikán. Sekretář Papežské komise *Ecclesia Dei* Msgre. Camille Perl odpověděl dnes na otázku, která se týká sobotního papežova apoštolského listu *Summorum Pontificum* o volném užívání římské liturgie podle misálu z roku 1962, tedy předcházející reformu z roku 1969. Otázka se týkala interpretace čl. 2 apoštolského listu, který říká, že „při slavení mše bez účasti lidu lze užívat misál z roku 1962 s výjimkou Velikonočního tridua". V některých žurnalistických zprávách se totiž chybně říká, že liturgie Velikonočního tridua podle misálu z roku 1962 prý nesmí být slavena za účasti lidu. Msgre. Perl z Papežské Komise *Eccelsia Dei* proto upřesnil, že apoštolský list samozřejmě předpokládá, že pokud je slavena mše svatá za účasti lidu, pak při Velikonočním triduu je možné užívat také starší římský misál z roku 1962. Kromě toho platí, že liturgii Velikonočního tridua, samozřejmě, není povoleno slavit bez účasti lidu ani podle pozdějšího misálu z roku 1970.

Vatikánský rozhlas 9. 7. 2007, http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=8054

List Svatého otce Benedikta XVI. všem biskupům k vydání apoštolského listu o volném užití latinského misálu z roku 1962

Drazí bratři v biskupské službě,

S velkou důvěrou a nadějí vkládám do vašich Pastýřských rukou text nového Apoštolského listu daný Motu proprio o užívání římské liturgie, která předcházela reformě uskutečněné roku 1970. Dokument je plodem dlouhých úvah, mnoha konsultací a modliteb.

[1] Jan XXIII., *Promluva* z 11. října 1962: „... Koncil ... chce předávat ryzí a celistvou katolickou nauku, bez oslabování či zkreslování ... za současné situace je však naší povinností, aby křesťanské učení ve své úplnosti bylo všemi přijímáno s obnoveným, jasným a klidným přijetím ... Je nezbytné, aby křesťanský, katolický a apoštolský duch v celém světě učinil krok kupředu, aby tatáž nauka byla rozsáhleji a hlouběji poznána ... Je třeba, aby tato jistá a neměnná nauka, které náleží věrná poslušnost, byla rozvinuta a vyložena způsobem, jaký vyžaduje naše doba. Jiná je podstata depositum fidei, nebo pravdy, které jsou obsaženy v naší úctyhodné nauce, a jiný je způsob, jakým jsou hlásány. Nicméně vždy ve stejném významu a smyslu": *AAS* 54 (1962) 791;792.

[2] Srov. Pavel VI., *Promluva* z 29. září 1963: AAS 55 (1963) 847-852.

[3] Pavel VI., *Promluva* z 21. listopadu 1964: *AAS* 56 (1964) 1009-1010 (ital. překlad v *L´Osservatore Romano* 22. listopadu 1964, 3).

[4] Koncil chtěl vyjádřit identitu Církve Kristovy s katolickou Církví. Nachází se to v diskusích o dekretu *Unitatis redintegratio*. Schéma dekretu bylo navrženo v Aule 23. 9. 1964 v *Relatio* (Act Syn III/II 296 – 344). V návrzích, které zaslali biskupové se objevují čtyři texty týkající se první odpovědi.

(tyto čtyři texty jsou citovány v latině na dole uvedených internetových stránkách)

[5] Srov. *Lumen gentium*, 8, 1.

[6] Srov. *Unitatis redintegratio*, 3, 2; 3, 4; 3, 5; 4, 6.

[7] *Lumen gentium*, 8, 2.

[8] Srov. Kongregace pro nauku víry, *Mysterium Ecclesiae*, 1, 1; Dekl. *Dominus Jesus*, 16, 3; *Notifikace o knize O. Leonarda Boffa*, OFM „*Církev:charisma a moc*".

[9] Srov. Jan Pavel II., encyklika *Ut unum sint*, 11, 3.

[10] Srov. *Lumen gentium*, 8, 2.

[11] *Lumen gentium*, 8, 2.

[12] *Unitatis redintegratio*, 3, 4.

[13] *Unitatis redintegratio*, 15, 3; srov. Kongregacepro nauku víry, *Communionis notio*, 17, 2.

[14] *Unitatis redintegratio*, 14, 1.

[15] Srov. *Unitatis redintegratio*, 14, 1; Jan Pavel II. *Ut unum sint*, 56.

[16] *Unitatis redintegratio*, 15, 1.

[17] Srov. Kongregace pro nauku víry, *Communionis notio*, 17, 3.

[18] Srov. Ibid.

[19] *Unitatis redintegratio* 22, 3.

[20] Srov. Kongregace pro nauku víry, *Dominus Jesus*, 17, 2.

Vatikánský rozhlas 10. 7. 2007, http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=8058

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Znáš Písmo svaté?

14. neděli v mezidobí jsme letos slavili 8. července a tajenka poslední křížovky byla z Lk 10, 10nn: „Když přijdete do některého města a nepřijmou vás, vyjděte do jeho ulic a řekněte: 'I ten prach, který se nám ve vašem městě přichytil na nohou, vám tu stříháme. To si však pamatujte: Přiblížilo se Boží království!'**Říkám vám: Sodomě bude v onen den lehčeji** než takovému městu."

Ustálila se jakási domněnka, že Bůh Nového zákona, kde se „hlavně uzdravuje", je nějak „lepší" než Bůh Starého zákona, kde „teče mnoho krve". Proto se nám některá slova Nového zákona, která do tohoto domnělého schématu nezapadají, nechce dost dobře

v níž jedině zůstaly a zůstanou všechny ty prvky, které sám Kristus ustanovil[6]. „To je jediná Kristova církev, kterou vyznáváme ve Vyznání víry jako jednu, svatou, katolickou a apoštolskou ... Tato církev, ustanovená a uspořádaná na zemi jako společnost, subsistuje (uskutečňuje se) v katolické církvi a je řízena Petrovým nástupcem a biskupy ve společenství s ním“[7].

V dogmatické konstituci *Lumen gentium*[8] je subsistence ona trvalá historická kontinuita a stálost všech Kristem ustanovených prvků v katolické církvi, v níž konkrétně spočívá Kristova Církev na této zemi.

Podle katolického učení, tedy lze tvrdit, že Církev Kristova je přítomna a působí v Církvích a církevních společenstvích, které ještě nejsou v plném společenství s katolickou Církví, vzhledem k prvkům posvěcení a pravdy, které jsou v nich přítomny[9], ale slovo „subsistuje“ může být připisováno výlučně samotné katolické Církvi, poněvadž se vztahuje právě na poznámku o jednotě vyznávané ve Vyznání víry (Věřím ... církev jednu); a tato „jedna“ Církev subsistuje v katolické Církvi[10].

Třetí otázka: Proč je použit výraz „subsistuje“ a nikoli jednoduše slovesný tvar „je“?

Odpověď: Užití tohoto výrazu, který indikuje plnou totožnost Církve Kristovy a katolické Církve, nemění nauku o Církvi; nicméně nalézá svůj pravý důvod ve skutečnosti, že vyjadřuje jasněji, jak je mimo její organismus „mnoho prvků posvěcení a pravdy“, „které jako dary vlastní Kristově Církvi vybízejí ke katolické jednotě[11].

„Proto tyto odloučené církve a společnosti i přes nedostatky, které na nich podle našeho přesvědčení lpí, rozhodně nejsou bez významu a váhy v tajemství spásy, jejichž účinnost se odvozuje z plnosti milosti a pravdy, která byla svěřena katolické církvi“[12].

Čtvrtá otázka: Proč 2. vatikánský koncil připisuje jméno „církve“ východním Církvím odloučeným od plného společenství s katolickou Církví?

Odpověď: Koncil chtěl přijmout tradiční užití tohoto názvu, „jelikož tyto církve, i když odloučené, mají pravé svátosti, především vlivem apoštolské posloupnosti mají kněžství a eucharistii, které je s námi dosud těsně poji“[13], zasluhují titul „místní či partikulární církve“[14], a jsou nazývány sesterskými církvemi katolických partikulárních Církví[15].

„Slavením eucharistie Páně se tak v těchto jednotlivých církvích buduje a roste Boží církev“[16]. Poněvadž však společenství s katolickou církví, jejíž viditelnou Hlavou je římský biskup a Petrův nástupce, není nějakým vnějším doplňkem partikulární církve, ale jeden z jejích vnitřních konstitutivních principů, vyznačuje se situace těchto partikulárních církví, jak se nazývají ona ctihodná křesťanská společenství, přesto určitým nedostatkem[17].

Z druhé strany, pak vlastní universalita Církve, řízená Petrovým nástupcem a biskupy, jež jsou s ním ve společenství, kvůli rozdělení křesťanů naráží v dějinách na překážku svého plného uskutečnění[18].

Pátá otázka: Proč texty Koncilu a následujícího učitelského úřadu nepřipisují titul „církev“ křesťanským společenstvím, která vznikla během reformace v 16. století?

Odpověď: Protože, podle katolické nauky, tato společenství nemají apoštolskou posloupnost ve svátosti svěcení, a proto postrádají bytostně konstitutivní prvek bytí Církve. Zmíněná církevní společenství, která zvláště v důsledku absence služebného kněžství nezachovala pravou a celistvou podstatu eucharistického Tajemství[19], nemohou podle katolické nauky být nazvány „církvemi“ ve vlastním smyslu slova[20].

Papež Benedikt XVI., během audience níže podepsaného kard. Prefekta Kongregace pro nauku víry, schválil a potvrdil tyto odpovědi, přijaté na řádném zasedání této Kongregace, a nařídil je zveřejnit.

Řím, sídlo Kongregace pro nauku víry, 29. června 2007, na slavnost sv. apoštolů Petra a Pavla.

William kard. Levada, prefekt; Biskup Angelo Amato, sekretář

Zprávy a soudy, činěné bez dostatečných informací, způsobily nemalý zmatek. Objevily se vzájemně velmi odlišné reakce, počínaje radostným přijetím až k tvrdé oposici vůči plánu, jehož obsah ve skutečnosti nebyl znám.

Tomuto dokumentu se nejvíce stavěly na odpor dvě obavy, kterým bych se chtěl v tomto dopise blíže věnovat.

Za prvé je to obava, že zde bude dotčena autorita 2. vatikánského koncilu a že jedno z jeho zásadních rozhodnutí – liturgická reforma – bude uvedena v pochybnost. Tato obava je neopodstatněná. V této souvislosti je nejprve třeba říci, že Misál, publikovaný Pavlem VI. a znovu pak dvakrát vydaný Janem Pavlem II., samozřejmě, zůstává normální formou – řádnou formou – eucharistické liturgie. Poslední vydání Missale Romanum, které předcházelo koncilu, bylo publikováno z autority papeže Jana XXIII. roku 1962 a užíváno během Koncilu, však bude moci být i nadále užíváno jako forma mimořádného liturgického slavení. Není na místě mluvit o těchto dvou vydáních Římského misálu jako by to byly dva rity. Jde tedy spíše o dvojí způsob užívání jednoho a téhož Ritu. Pokud jde o užívání Misálu z roku 1962, jako mimořádné formy mešní liturgie, rád bych soustředil pozornost na fakt, že tento Misál nebyl nikdy právně zrušen a v důsledku toho zůstal v zásadě vždycky povolen. V okamžiku zavedení nového Misálu se nejevilo jako nezbytné vydávat vlastní normy k možnému užívání předcházejícího Misálu. Pravděpodobně se mělo za to, že mnozí zůstanou silně vázáni k tomuto způsobu římského Ritu, který jim byl již od dětství důvěrně znám. Došlo k tomu především v těch zemích, v nichž hnutí liturgické obnovy dalo mnoha osobám bohatou liturgickou formaci a hluboce niternou důvěrnost ve vztahu k předešlé formě liturgického slavení. Všichni víme, že se věrnost starobylému Misálu stala rozpoznávacím znakem pro hnutí, vedené arcibiskupem Lefébvrem; důvody rozpolcení, které se zde rodilo, však leží hlouběji. Mnohé osoby, které zjevně přijímaly závazný charakter 2. vatikánského koncilu a které byly věrny Papeži a Biskupům, nicméně toužily po formě – jim drahé – posvátné Liturgie. Došlo k tomu zejména proto, že na mnoha místech se necelebrovalo věrně podle pokynů nového Misálu, který byl dokonce chápán jako určitá autorizace či rovnou povinnost jakési tvořivosti, jež vedla často k deformacím Liturgie na mezi snesitelnosti. Mluvím ze zkušenosti, protože jsem i já tuto dobu prožil se všemi jejími očekáváními a zmatky. A viděl jsem, jak hluboce byly svévolnými deformacemi Liturgie zraňovány ty osoby, které byly naprosto zakořeněny ve víře Církve.

Papež Jan Pavel II. proto považoval za nutné dát svým Motu proprio „Ecclesia Dei“ z 2.července 1988, normativní rámec pro užívání Misálu z roku 1962. Nevydal v něm podrobné předpisy, ale všeobecně vyzval Biskupy k velkodušnosti vůči „oprávněným touhám“ oněch věřících, kteří žádali o tento způsob užívání římského Ritu. Papež tak tehdy chtěl pomoci zejména Bratrstvu sv. Pia X. nalézt plné společenství s Petrovým nástupcem a snažil se uzdravit zranění, které se stávalo stále citelnějším. K tomuto smíření, bohužel, dosud nedošlo. Nicméně řada komunit vděčně využívala možnosti jeho Motu Proprio. Obtížnou však zůstala otázka užívání Misálu z roku 1962 mimo tyto skupiny, k čemuž chyběly přesné právní předpisy, zejména proto, že se Biskupové v těchto případech často obávali toho, že bude uvedena v pochybnost autorita Koncilu. Záhy po 2. vatikánském koncilu se dalo předpokládat, že používání Misálu z roku 1962 bude žádat pouze starší generace, která s ním vyrostla. Mezitím se však jasně ukázalo, že také mladé osoby objevují tuto liturgickou formu, cítí se jí přitahováni a nalézají v ní formu, jež je jim vlastní při setkání s Tajemstvím Nejsvětější Eucharistie. Tak vznikla potřeba jasnější právní úpravy, což v době Motu propria z roku 1988 nebylo ještě zřejmé. Tyto nové normy mají tedy za cíl osvobodit Biskupy od povinnosti stále znovu zvažovat, jak mají v různých situacích odpovídat.

Za druhé byla v diskusích o očekávaném Motu proprio vyjádřena obava, že širší možnost užití Misálu z roku 1962 způsobí nepořádky nebo přímo rozpolcení ve farních společenstvích. I tuto obavu skutečně považuji za nepodloženou. Užití starobylého Misálu totiž předpokládá jistou míru liturgické formace a znalost latinského jazyka, přičemž se obé nevyskytuje tak často. Již z těchto konkrétních předpokladů je jasně vidět, že nový Misál zůstane řádnou formou Římského Ritu, nejen z důvodů právního založení, ale také vzhledem k reálné situaci, v níž se nachází společenství věřících.

Je pravda, že nechybí přehánění a občasné sociální aspekty, pojící se nutně k množství věřících, vázaných na starobylou latinskou liturgickou tradici. Vaše láska a pastorační rozvaha vás bude podněcovat a provázet ve zdokonalování. Obě formy užívání Římského Ritu se ostatně mohou vzájemně obohacovat: do starého Misálu budou moci a měli by být zařazeni noví světci a některé z nových prefací. Komise Ecclesia Dei spolupracující s různými institucemi, věnujících se „usus antiquor“, to bude studovat z praktického hlediska. Ve slavení Mše podle Misálu Pavla VI. se bude moci projevit silněji než tomu bylo doposud, ona posvátnost, která mnohé přitahuje ke starému způsobu. Nejbezpečnější zárukou toho, že Misál Pavla VI. bude moci sjednocovat farní společenství a bude jím oblíben, spočívá v tom, že se bude celebrovat s velkou vážností podle jeho pokynů; tím bude zviditelněno duchovní bohatství a teologická hloubka tohoto Misálu.

Došel jsem tak nyní k onomu positivnímu důvodu, který mne vedl v mém Motu proprio k přizpůsobení toho z roku 1988. Jde o to, dosáhnout interního smíření v lůně Církve. Při pohledu do minulosti, na rozdělení, která v průběhu staletí zraňovala Kristovo Tělo, neustále vyvstává dojem, že v kritických momentech, ve kterých se tato rozdělení rodila, nebylo ze strany představených Církve učiněno dostatek pro zachování či znovu dosažení smíření a jednoty; vyvstává dojem, že tato opomenutí mají svůj díl viny na skutečnosti, že se tato rozdělení mohla konsolidovat. Tento pohled do minulosti nás dnes staví před povinnost učinit vše, co lze, pro to, aby všichni ti, kteří skutečně touží po jednotě, mohli v této jednotě zůstat nebo ji opět nalézt. Přichází mi na mysl věta z druhého listu Korinťanům, kde Pavel píše: „Korinťané, mluvil jsem k vám docela otevřeně, srdce se mi otevřelo dokořán. Máte široké místo v mém srdci, ale ve vašem je místa málo ... otevřete dokořán srdce i vy!“ (2 Kor 6, 11nn.). Pavel to říká zajisté v jiném kontextu, ale jeho výzva se může a má dotknout také nás právě v této věci. Otevřeme velkodušně naše srdce a nechejme vstoupit všechno to, čemu sama víra dává prostor.

Mezi jedním a druhým vydání Římského Misálu není žádný protiklad. V dějinách Liturgie je růst a pokrok, ale žádný zlom. Co bylo posvátné pro předcházející generace, zůstává posvátným a velkým i pro nás, a nemůže být znenadání zcela zakázáno nebo dokonce pokládáno za škodlivé. Všem přinese dobro, bude-li uchováváno bohatství, které vyrostlo ve víře a v modlitbě Církve, a dá-li se mu správné místo. Samozřejmě, že k životu plného společenství patří, že také kněží z komunit, které se drží starobylého způsobu, nemohou ze zásady odmítat celebrovat podle nových knih. Nebylo by totiž slučitelné s uznáním hodnoty a svatosti nového ritu jeho úplné odmítání.

V závěru mi leží na srdci, drazí bratři, zdůraznit to, že nové normy nezmenšují žádným způsobem vaši autoritu a odpovědnost, ani za liturgii, ani za pastoraci vašich věřících. Každý biskup totiž ve své diecézi řídí liturgii (srov. Konstituci o posvátné liturgii n. 22 § 1: „Pouze církevní autorita je oprávněna řídit posvátnou liturgii. Je to Apoštolský stolec a v rámci právní normy biskup.“).

Nic tedy není odnímáno autoritě biskupů, jejichž úkolem je i nadále bdít nad tím, aby se vše konalo v pokoji a klidně. Kdyby měl vzniknout nějaký problém, který farář nebude moci vyřešit, místní Ordinář může vždycky zasáhnout v plném souladu s tím, co bylo stanoveno novými normami Motu proprio.

Kromě toho vás vybízím, drazí bratři, abyste Svatému stolci podali zprávy o vašich zkušenostech za tři roky po té, co toto Motu proprio vstoupí v platnost. Pokud by se skutečně objevily vážné těžkosti, vždycky bude možné najít cesty k nápravě.

Drazí Bratři, s vděčností a důvěrou svěřuji vašemu srdci Pastýřů tyto stránky a normy Motu proprio. Stále pamatujme na slova apoštola Pavla, adresovaná kněžím v Efesu: „Dbejte na sebe i na celé stádce, v kterém vás Duch svatý ustanovil za představené, abyste spravovali Boží církev, kterou si získal vlastní krví“ (Sk 20, 28).

Svěřuji mocné přímluvě Marie, Matky Církve, tyto nové normy a ze srdce uděluji své Apoštolské požehnání Vám, drazí spolubratři, kněžím vašich diecézí a všem kněžím, vašim spolupracovníkům, jakož i všem vašim věřícím.

Dáno u Svatého Petra 7. července 2007

Vatikánský rozhlas 7. 7. 2007, http://www.radiovaticana.cz/clanek.php4?id=8047

Odpovědi na otázky, týkající se některých aspektů nauky o Církvi
Dokument Kongregace pro nauku víry

Úvod

2. vatikánský koncil v dogmatické konstituci *Lumen gentium* a v dekretech o ekumenismu *Unitatis redintegratio* a o východních Církvích *Orientali Ecclesiarum* přispěl rozhodující měrou k hlubšímu porozumění katolické eklesiologie. Papežové také přispěli k prohloubení tohoto tématu praktickými směrnicemi: Pavel VI. encyklikou *Ecclesiam suam* (1965) a Jan Pavel II. encyklikou *Ut unum sint* (1995).

Následné úsilí teologů, směřující k lepšímu vysvětlení různých těchto eklesiologických aspektů dalo podnět k velkému rozkvětu literatury o této věci. Tématika se tedy vyjevila jako velice plodná, ale někdy měla zapotřebí určitého upřesnění a záchytných bodů jako deklarace *Mysterium Ecclesiae* (1973), dopis biskupům katolické Církve Communionis notio (1992) a deklarace *Dominus Jesus* (2000). Všechny je publikovala Kongregace pro nauku víry.

Šíře argumentu a novost mnoha témat nadále vyvolávají teologickou reflexi, která nabízí stále nové příspěvky ne vždycky imunní před mylnými interpretacemi, které vzbuzují podiv a pochybnosti, z nichž na některé byla upozorněna Kongregace pro nauku víry. Ta předpokládá globální katolickou nauku o Církvi a má v úmyslu na ně odpovědět upřesněním autentického významu některých eklesiologických výroků učitelského úřadu, kterým v diskusi hrozí, že budou pochopeny špatně.

ODPOVĚDI NA OTÁZKY

První otázka: Změnil 2. vatikánský koncil předcházející nauku o Církvi?

Odpověď: 2. vatikánský koncil neměl v úmyslu tuto nauku změnit a ani ji nezměnil, nýbrž ji pouze rozvinul, prohloubil a zeširoka vyložil.

Právě to vyjádřil s krajní zřejmostí Jan XXIII. na začátku Koncilu[1]. Pavel VI. to potvrdil[2] a takto to vyjádřil během vyhlášení konstituce *Lumen gentium*: „Zdá se, že nelze učinit lepší komentář, než říci, že toto vyhlášení na tradiční nauce opravdu nic nemění. To co chtěl Kristus, chceme my také. To čím byl, zůstává. To co po staletí Církev učila, učíme my také. Jen to, co bylo jednoduše prožito, je nyní vyjádřeno; to co bylo nejisté, je zřejmé; to co bylo rozjímáno, diskutováno a bylo částečně kontroverzní, dostává nyní klidnou formulaci“[3]. Tento úmysl chtěli biskupové opakovaně projevovat a uskutečňovat[4].

Druhá otázka: Jak má být chápáno tvrzení, podle kterého Kristova Církev subsistuje v katolické Církvi?

Odpověď: Kristus „ustanovil na zemi“ jedinou Církev a založil ji jako „viditelné a duchovní společenství“[5], které již od svého počátku a v průběhu dějin vždy existuje a bude existovat, a

9. 9.

Kostel Neposkvrněné Panny Marie, Královny andělů U Obrázku

Hlavní pouť, celebruje P. Prokop Siostrzonek OSB, převor na Břevnově 16.00

14. 9. Povýšení svatého Kříže

Kostel Nalezení sv. Kříže

mše svatá (v arciděkanském kostele večerní mše sv. nebude; nejde o pouť) 18.00

Z KRONIKY NAŠICH FARNOSTÍ
28. ČERVENCE AŽ 31. SRPNA 2007

Křtem byli mezi nás přijati:

Farnost Ruprechtice

Aneta Uretschlägerová

Řeckokatolická farnost Liberec

Liberec, kostel Nalezení sv. Kříže

Olena Boryk (27. 5. 2007) vč. sv. biřmování

David Šívák (17. 6. 2007) vč. sv. biřmování

Tomáš Kocour (30. 6. 2007) vč. sv. biřmování

Srdečně blahopřejeme.

Svátost manželství přijali:

Farnost arciděkanství Liberec

kostel U Obrázku

Filip Novák a Ludmila Cvejnová (viz foto)

Řeckokatolická farnost Liberec

Liberec, kostel Nalezení sv. Kříže

Yana Shafar a Lukáš Vild (9. 6. 2007)

Srdečně blahopřejeme.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili:

Farnost Ruprechtice

Josef Lobo (1934)

Farnost Vratislavice nad Nisou

Pavel Kudrač (1947)

Řeckokatolická farnost Liberec

František Křivka (1926)

duchovní správci

Vydává Římskokatolická farnost v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi.
Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV - Ruprechtice, datum vydání: 8. 9. 2007
tel. 485 120 004, (485 121 293), e-mail: liberec.ofmZquick.cz, dop. cena 5,- Kč, za obsah odpovídá P. Antonín OFM
Foto na titulní straně - Z Klokot (zleva zdola: Štěpánka Hájková a Radek Skalický, Marek Hušek, Radka Čapková, Veronika Vondráčková, Daniela Cvejnová, Zdeněk Skalický, Petr Čapek, Petr Zatloukal, Michal Zatloukal), Petr Hušek
*Obrázek libereckých farností a rejstříky jsou na **www.pravda.bloguje.cz** – starší čísla v Knihkupectví u sv. Antonína.*
Své příspěvky a připomínky zasílejte redakci.

8. 9. 2007 / Číslo 10 / Ročník 5

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Liberecká mládež žije! Petr Zatloukal ml. 3

PASTORACE

Už je tu opět slavnost svatého Václava, David Jech 3

DĚTI A MLÁDEŽ

Podivuhodné chvíle se Sluneční písní (10., závěr. část), RNDr. Miloslav Nevrlý 5
O celostátním setkání mládeže v Táboře-Klokotech, Jakub Hušek 8
Katolické oddíly ICHTHYS oznamují 8

RODINA A ŠKOLA

Co jsou „zvláštní práva“ církví? Jakub Kříž, zást. řed. odb. církví MK ČR 9
Poutník Josef Kalvoda, Stanislav Berton 10
Rusko a pravoslaví (1), P. Josef Fobiáš; Lidové noviny; Brněnský deník 12
Zvony (4) – Zvony v Čechách a na Moravě, Zdeněk Skalický 15

HISTORIE

K temnotám v české historii (11) – *Kritické poznámky*, Karel Korous 17
Československo a Vatikán během 2. světové války
– Nacistické Německo a židé (2), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 19

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Zprávy z Domova pokojného stáří v Chrastavě, Květa Zedková 23
Kultura podzim 2007 v Hanychově, Zdeněk a Radovan Skalických 24
Karmelitánské Knihkupectví u sv. Antonína – Pozvánka a Redakce doporučuje 24
Přehled výuky náboženství (1) 26
Přehled aktivit farností 26
Svatomaxmiliánská pouť v Křižanech 27
Ostatní bohoslužby ve farnostech 27
Z kroniky našich farností 28. července až 31. srpna 2007 28

PŘÍLOHA

Dopis kard. Levady ohledně spisů a aktivit paní Vassuly Rydenové z 25. 1. 2007
Úřední sdělení o spisech a dílech paní Vassuly Rydenové z 6. 10. 1995
Kardinál Bertone o zvratu Amnesty International
Jeho měnou je pravda – říká žid, prof. Joseph Weiler, o Benediktu XVI.

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti
Test pro dospělé
Odpovědi na otázky pro dospělé z červnového testu
Znáš Písmo svaté? Křížovka. Ladislav Martinča
Liberecký úsměv, Miroslav Kloz; br. Michal OFM

ky se životem svaté Zdislavy. Svatou liturgii sloužil Mons. Pavel Posád, biskup litoměřický, o. Augustin OP a o. Mgr.Ivan Semotjuk - farář liberecké farnosti. Hlavním úmyslem této pouti byla modlitba a prosba k sv. Zdislavě za rodiny, které v této době tolik potřebují milosti. Po sv.liturgii následoval moleben k Panně Marii u hrobu sv. Zdislavy a prohlídka katakomb.

P. Ivan Semotyuk

Pozvání

Farní pivovar Ruprechtice Vás zve na

Svatováclavskou pivní ochutnávku. Čeká Vás bohatý kulturní a naučný program: Představení pivovaru, úvod do technologie a výroby piva, pivní soutěž, pivní speciality, hudba.

27. září 2007 17.00 na ruprechtické faře. Vstupné dobrovolné. Vhodné pro začátečníky i opravdové znalce.

zve farní sládek

Římskokatolická farnost v Křižanech, Obec Křižany a občanské sdružení Křižanský trpaslík

Vás zvou do Křižan na tradiční SVATOMAXMILIÁNSKOU POUŤ **29. září a 30. září 2007**

Sobota 29. září

Moštárna a palírna STARÁ DÁMA (200 m pod kostelem)

Den otevřených dveří s krátkým výkladem 10.00 – 13.00

Kostel Sv. Maxmiliána

Malá VÝSTAVA ze života obce a farnosti (možnost zakoupit si knihy, křížky, růžence, obrázky, sošky a kalendáře na rok 2008) 13.00

Kostel Sv. Maxmiliána

Benefiční koncert duchovní hudby na záchranu kostela v Křižanech (vstupné dobrovolné) 14.00

Sál Kulturního domu v Žibřidicích

Taneční zábava pro všechny generace, orchestr Akord kapelníka Vratislava Bretšnajdra (symbolické vstupné 30 Kč) 16.00

Neděle 30. září

Křižanská pekárna

Možnost zakoupení čerstvého pečiva přímo od pece (Křižanský chléb) Od 12.00

Kostel Sv. Maxmiliána

Malá VÝSTAVA ze života obce a farnosti (možnost zakoupit si knihy, křížky, růžence, obrázky, sošky a kalendáře na rok 2008) 15.00

Kostel Sv. Maxmiliána

Poutní mše svatá ke cti sv. Maxmiliána 16.00

Při mši svaté bude požehnán Mariánský obrázek, který bude pověšen na cestě k obrázku

Hlavní celebrant **Msgre. Pavel POSÁD biskup litoměřické diecéze**

Ostatní bohoslužby ve farnostech

8. 9.

Kostel Sv. Jana Křtitele ve Zdislavě

starobylá mariánská pouť, celebruje P. Pavel Mach 18.00

- Kostelní svíce.
- Olej.
- Lampičky.
- Knoty.
- Kadidlo a dřevěné uhlí.
- Konvičky.
- Upomínky na přijetí svátostí (křtu, sv. přijímání, biřmování).
- Křestní svíce.
- Křestní roušky.
- Kříže (umělecké originály).
- Kříže na zavěšení.
- Kříže s podstavcem.
- Křížky bižuterní.
- Stříbrné medailónky.
- Keramika: požehnání, hodiny, podkovy.
- Liturgické knihy – lekcionáře, rituál (křestní, svatební aj. obřady apod.).
- Obrazy (umělecké originály).
- Obrazy s náboženskou tématikou.
- Ikony.
- Grafika (světci).
- Plakáty.
- Malé obrázky svatých.
- Pohledy (o některých viz v předminulém čísle na s. 28).
- Přání.
- CD, MC, DVD, VHS.
- Kalendáře (stolní a závěsné – o některých v minulém čísle na s. 27, i čtecí).
- Sošky.
- Samolepky (např. do Písma sv., rybičky).
- Růžence, růžencové náramky.
- Přívěsky na klíče.
- Dopisní papíry, bločky.
- Omalovánky s náboženskou tématikou.

Přehled výuky náboženství (1)

Farnost arciděkanství Liberec
Vyučování začne v týdnu od 17. 9. 2007.

pondělí
Dana Glaserová
příprava k 1. sv. přijímání 14.30
3. – 4. tř. 15.15
5. tř. 16.00
P. Pavel Mach
6. – 7. (8.) tř. 16.45
společenství mládeže 19.00

úterý
Marie Nováková
8. – 9. tř. 17.00
středa
Božena Dvořáková
1. – 2. tř., děti, které se nebudou v tomto šk. r. připravovat k 1. sv. přijímání 15.00
pátek
P. Pavel Mach
společenství mládeže 19.00

Farnost Liberec-Ruprechtice
Vyučování začne v týdnu od 17. 9. 2007.

úterý
Dana Glaserová
1. – 2. tř., děti, které se nebudou v tomto šk. r. připravovat k 1. sv. přijímání 15.00
příprava k 1. sv. přijímání 16.00
3. – 4. tř. 17.00
středa
Dana Glaserová
5. – 6. (7.) tř. 16.00
čtvrtek
P. Josef Glogar SDB
společenství mládeže od 14 let 18.00
pátek
Dana Glaserová
příprava na biřmování 19.00

duchovní správci

Přehled aktivit farností

Milé maminky,
srdečně vás zveme na **MODLITBY MATEK**.

Scházíme se **každý čtvrtek** v bytě jedné z maminek (kontakt: H. Jechová 486 134 011, D. Glaserová 481 021 193) **v 9.30** h, abychom se společně modlily za své děti a svěřovaly je do Boží ochrany. Při setkáních čteme z Písma sv. a najdeme si čas na osobní rozhovory a sdílení.

Děti máme s sebou.

Dana Glaserova, Hana Jechová

V sobotu 18. srpna se konala v bazilice sv. Zdislavy v Jablonném v Podještědí řeckokatolická pouť. Před liturgií obeznámil pater Augustin OP přítomné poutní-

Liberecká mládež žije!

Před rokem jsem informoval (č. 10, 16. 9. 2006, s. 3n.) čtenáře Obrázku o průběhu Celostátního setkání animátorů v Litomyšli. Setkání bylo určeno pro všechny mladé, kteří se nějakým způsobem aktivně podílejí na životě farního společenství, případně by se podílet chtěli. Ve svém článku jsem vyjádřil také lítost i rozhořčení nad velmi slabým zastoupením liberecké mládeže na této akci i na akcích podobného ražení. Kromě jiného jsem napsal, že se tím dobrovolně stáváme jakousi „katolickou periferií“, se kterou se časem nemusí vůbec počítat, pokud bychom v podobném trendu pokračovali. Dále jsem připomněl, že není možné, aby se naše diecése někdy stala rovnocennou ostatním diecésím, pokud zde nevytvoříme dostatečné „podhoubí“ k jejímu růstu.

Jsem moc rád, že po Celostátním setkání mládeže v Táboře-Klokotech můžu říct pravý opak. Mládež z Liberce na setkání přijela v hojném počtu! Pokud vím, tak na žádném velkém setkání mládeže nebylo víc Liberečáků než v Táboře. Přijeli snad všichni, kdo tou dobou měli čas, mnozí si kvůli setkání čas udělali. To jsou velmi povzbudivé zprávy a věřím, že setkání v Táboře nebude jen pouhou výjimkou, ale že jím začíná nová éra.

Naší účastí na setkání jsme ukázali, že chceme růst ve víře, že chceme více poznávat Boha a setkat se s mladými, kteří chtějí totéž. V nabitém programu si každý mohl vybrat téma, které ho nejvíce zajímá či trápí, mohl si promluvit s knězem, mohl slavit mši svatou společně s tisícovkami mladých věřících. Ano, někteří možná mohli být zaskočeni rozměry této akce, zvláště pokud to byla jejich první zkušenost s podobným setkáním. Ano, někomu možná trvá déle, než si najde nové kamarády. To ale nejsou důvody, proč bychom měli přestat jezdit na setkání mládeže. Existují nejméně dva způsoby, jak se k tomu postavit. Buď se za tento úmysl modlit, nebo, jak vyzývá náš pan biskup Msgre. Pavel Posád, vzít s sebou na příští setkání alespoň jednoho nebo dva další kamarády. A nebo také obojí:-)

V Táboře-Klokotech se ukázalo, že liberecká mládež žije!

Petr Zatloukal ml.

PASTORACE

Už je tu opět slavnost svatého Václava

Patří zpravidla k údělu mučedníků, že i po smrti je jejich památka tupena urážkami a nepodloženými polopravdami. Kníže Václav se v minulosti ani v současnosti nevyhnul pomluvám proti své osobě a s největší pravděpodobností i letos se u příležitosti Václavovy mučednické smrti rozepíší mediální pisálci o Václavově „kolaboraci s Němci“. Přitom ve svatém Václavovi má celý národ, ateisté i věřící, jednu z nejvzácnějších postav svých dějin. Proč?

Víme, že kníže Václav byl vzděláním na takové výši, jaké se nedostávalo snad žádnému z tehdejších evropských panovníků. Vzdělání získal v církevní škole na Budči, hradišti ležícím v přemyslovské knížecí doméně ve středních Čechách.

Život sv. Václava ovlivnily ideály křesťanské askese. Kronikář Kosmas (1056 – 1125) se o něm zmiňuje jako o svatém muži. Jeho mírnost, o které nás kronikář informuje v tom smyslu, že sv. Václav byl „*milý Bohu i lidem*“, nestála v protikladu vůči jeho

jiným ctnostem. Kníže Václav dokázal být totiž mírný a milosrdný, když osvobozoval vězně, vykupoval křesťanské otroky a ochraňoval vdovy a sirotky, a hrdinský v boji zároveň. Vojensky dokázal pokořit knížete Radslava Zlického, který ohrožoval jednotu tvořícího se českého státu. Stejně uměl mečem hájit český stát r. 929 při vpádu saského krále Jindřicha I. Ptáčníka, který tehdy ukončil tažení proti polabským Slovanům. V předcházejících letech 924 až 927 bojoval saský vládce proti Stodoranům a Glomačům. Poté vpadl do Čech. Jak hovoří saský kronikář z 10. století Widukind: Saský panovník napadl Prahu a podrobil si ji.

O významném postavení českého panovníka té doby svědčí skutečnost, že tento kronikář pojmenoval poraženého českého panovníka Václava titulem „rex“ – „král“. Tato skutečnost svědčí o tom, že sv. Václav byl – i přes snahu Sasů podrobit si Čechy – uznáván za plnohodnotného státníka, který vládne suverénnímu státu. To, že byl sv. Václav r. 929 nucen uznat svrchovanost německé říše a že byl zavázán platit saskému králi daň z míru – *tributum pacis* – placenou ročně, nebylo v té době nic zvláštního. Uvážíme-li, že sv. Václav byl poražen nejsilnějším německým knížetem té doby, jehož Widukind nazývá císařem a jehož politickou a imperiální nadřazenost musel uznat i jeho dřívější konkurent bavorský vévoda Arnulf, pak není třeba vyčítat Václavovi, že prohrál v boji se silnějším panovníkem. Když roku 929 stanul Jindřich I. před Prahou, měl sv. Václav dvě možnosti: pokračovat v ozbrojeném boji a být poražen přesilou, což by mohlo mít za následek vyvrácení českého státu. Druhou alternativou bylo rozvážné jednání spojené se snahou o domluvu s německým panovníkem, který nehodlal ustoupit ze svého. V té době už neexistovala Velká Morava, o kterou by se český vládce mohl opřít jako o spojence. Kníže Václav se rozhodl, že nevydá svoji zemi německému pustošení. Krále Jindřicha I. získal dokonce za spojence a přítele. Dokladem této osobní náklonnosti je ostatek rámě sv. Víta, které Jindřich udělil sv. Václavovi. Ovšem tento politický krok neznamenal, že by sv. Václav odevzdal český stát Němcům a odsoudil nás ke germanizaci. Zůstával nadále panovníkem samostatného křesťanského státu.

Ztratil český stát suverenitu, když Václav uznal svrchovanost římské říše? Nikoliv. Ještě dávno předtím, než sv. Václav akceptoval primát říše, byla česká knížata na této říši závislá. Závislost českých knížat byla právní skutečností, která existovala dávno před sv. Václavem. Např. roku 895 uznala česká knížata svrchovanost říše na říšském sněmu v Řezně. Doklady o této závislosti jsou však ještě staršího data. Závislost vojenská a poplatní neznamenala podrobení německé říši, nýbrž představovala uznání svrchovanosti římského křesťanského císařství. Tato universalistická svrchovanost se vztahovala na celý svět. Instituce římského císařství měla šířit křesťanství po světě a sv. Václav nechtěl s touto mocí zápasit, nýbrž logicky spolupracovat, neboť byl sám horlivým šiřitelem Kristovy víry. Akceptováním císařské svrchovanosti nepřestal být suverénem ve svém knížectví. Smírem s Němci se sv. Václav přihlásil také jednoznačně k západní civilisaci. Jak píše historik prof. František Dvorník, po katastrofálním pádu Velké Moravy by pro nás byla opačná orientace na Východ, rozvracený asijskými vpády, přímo osudná. Saský král Čechám neodňal samostatnost jistě také proto, že naše území bylo už v té době křesťanské a tudíž nepotřebovalo zvláštní křesťanskou misii a cizí dohled.

Všichni, kterým připadá sv. Václav slabý kvůli placení mírové daně, by si měli uvědomit, že tuto daň platil kočovným Maďarům sám jmenovaný saský král Jindřich I. Ptáčník. Tento státník sice postupně dosáhl politické hegemonie mezi německými knížaty, ale roku 924 nedokázal zabránit Maďarům v opakovaném plenění Saska. Proto si Jindřich po uzavřeném příměří vykoupil od Maďarů mír značným *tributem pacis*. Navíc Václavův bratr Boleslav I., který bývá někdy stavěn do protikladu ke svatému Václavu kvůli své údajně větší bojovnosti, byl r. 950 rovněž vojensky donucen saským vévodou Otou I. (od r. 962 císařem) k odvádění stejné dávky z míru. Vidíme, že daň z míru nebylo v tu dobu nic zvláštního, nýbrž že se jednalo o zcela legi-

dodnes září a ukazují směr. Kniha je rozebírá, rozjímá, a navrhuje, jak jich můžeme v praxi využít.

2. *Chudoba a radost – Františkánská tradice*

William J. Short OFM
Info a běžná cena: Brož., 153 str., 139 Kč
Vydalo Karmelitánské nakladatelství
Rok vydání: 2003 (1. vydání)
Objednací číslo: 10889

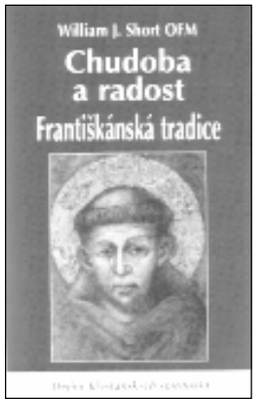

W. Short charakterizuje františkánskou tradici jako „chaotickou a intuitivní, tvořivou a citovou, radikální a poslušnou“. Ukazuje, že dnes stejně jako v minulosti je to přitažlivý způsob života. Autor sleduje významnou roli františkánských zakladatelů svatého Františka z Assisi a svaté Kláry a po historickém úvodu odhaluje jejich vizi. V úvahách rozvíjí klíčová témata: vtělení, chudobu jako cestu k Bohu, utrpení a uzdravení, stvoření jako soulad člověka a přírody.

V průběhu četby se setkáváme s významnými osobnostmi, jež v průběhu staletí spoluutvářely tuto tradici a uváděly ji do života, jako Bonaventura, Angela z Foligna, Jan Duns Scotus.

Autor představuje čtenářům i některé méně známé osobnosti spojené s františkánskou spiritualitou jak např.: Jacopone da Todi, Ubertino da Casale, Jan de Caulibus, Hendrik Herp, Francisco de Osuna, Bernardin z Lareda, Benedikt z Canfieldu, Tomáš z Celana, Jakub z Milána, Bartoloměj z Pisy, Kamila Battista Varano.

Chudoba a radost tvoří most mezi současnými oblastmi zájmu a mezi moudrostí minulosti. Vrhá světlo na tradici, jejíž pohledy jsou svěží, inspirující a rozmanité a mohou nás dnes v mnohém poučit.

3. *Poutník Josef Kalvoda – Život a dílo historika a ideologa protikomunistického odboje v exilu (s přílohou Československo 1945–1948)*

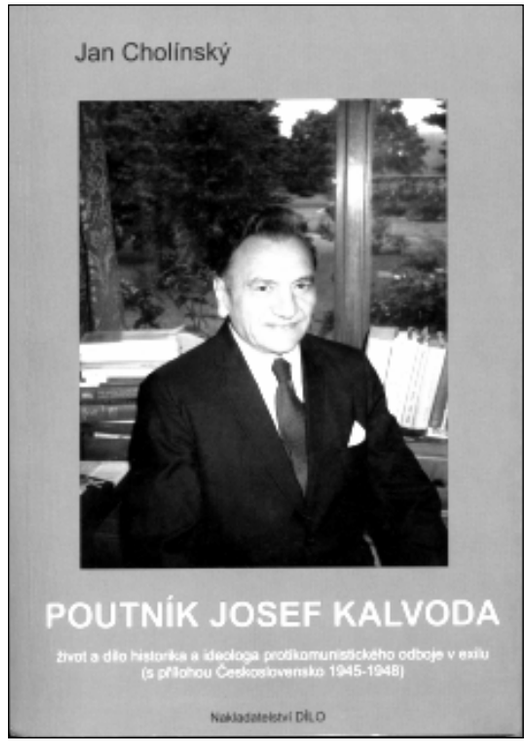

Jan Cholínský
Info a běžná cena: Brož., 328 s., [24] s. obr. a foto příl., 290 Kč
Vydalo Nakladatelství DÍLO
Rok vydání: 2002 (1. vydání)
ISBN: 80-902530-3-2

Životopisná monografie o vynikajícím českoamerickém historikovi. Kniha současně přináší podrobný popis vývoje politického myšlení a stranictví české emigrace po roce 1948 a je doplněna obsáhlou studií o poválečném období v Československu (1945 – 1948). O autorovi přinášíme zvláštní článek.

Jiří Gruntorád, ředitel pražské knihovny Libri prohibiti (prohibiti, tj. zakázány komunistickým režimem), označil v anketě tuto knihu jako nejlepší knihu roku 2002. Je též možno objednat ji e-mailem (nakl-dilo@seznam.cz) a informace o prof. Kalvodovi je možno získat na www.sweb.cz/nakl-dilo.

4. *Karmelitánské knihkupectví nabízí bohoslužebné předměty*

- Mešní víno, s přívlastky: pozdní sběr, výběr z hroznů a výběr z bobulí.
- Hostie.

kromí našich klientů, tu přinese pěkný svetr, tam zase kalhoty ... Zdá se Vám to samozřejmé? Věřte, že není a my si práce naší milé pradlenky, jak jí mezi sebou říkáme, velice vážíme. Lze v tom poznat Boží prozřetelnost, která nám pomáhá řešit „neřešitelné“ a dává nám zakusit pravdivost slov: „Proste a bude Vám dáno.“

Prosíme každodenní ranní modlitbou za požehnání pro naše klienty a naši práci.

Vám, kdo nám pomáháte zpříjemnit život našich seniorů, děkujeme, a vy, kdo přemýšlíte jak někde smysluplně pomoci, přijďte a uvidíte, že někdy jde člověk dávat a přitom sám dostane!

Květa Zedková
Foto
- Paní Hescheová s děvčaty Eliášovými

KULTURA PODZIM 2007 V HANYCHOVĚ

Odpočati po prázdninách a po dovolené jsme pro Vás připravili kulturní skoro již podzimní zážitek v kostele Sv. Bonifáce v Liberci-Hanychově. V sobotu 15. září v 18 hodin se koná již **16.** benefiční koncert, jehož výtěžek je určen na opravy kostela, ve kterém se koncert pořádá.

Tentokrát budou vystupovat umělci z Prahy, a to Petra Smolíková – harfa a Luděk Růžička – housle. Nástroj harfa v našem kostele ještě nehrál a tak se všichni těšíme na neobvyklý sobotní podvečerní zážitek. Zazní skladby autorů G. Donizettiho, J. S. Bacha, G. F. Handela, A. Corelliho, W. A. Mozarta, J. Masseneta a C. Debussyho.

Přijďte si všichni poslechnout výbornou hudbu – a podpoříte také dobrou věc.

Zdeněk a Radovan Skalických

KARMELITÁNSKÉ KNIHKUPECTVÍ U SV. ANTONÍNA
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

Srdečně Vás zveme v pátek 7. září 2007 na **výstavu obrazů, soch a plastik** do našeho knihkupectví. Sejdeme se na mši svaté v 18 hodin v kostele Sv. Antonína Velikého a po mši bude vernisáž v knihkupectví.

Redakce Obrázku z nabídky Knihkupectví u sv. Antonína doporučuje

1. *František – mistr a učitel modlitby*
Leonard Lehman
Info a běžná cena: Brož., 247 str., 129 Kč
Vydalo Karmelitánské nakladatelství
Rok vydání: 1998 (1. vydání)
Objednací číslo: 10470

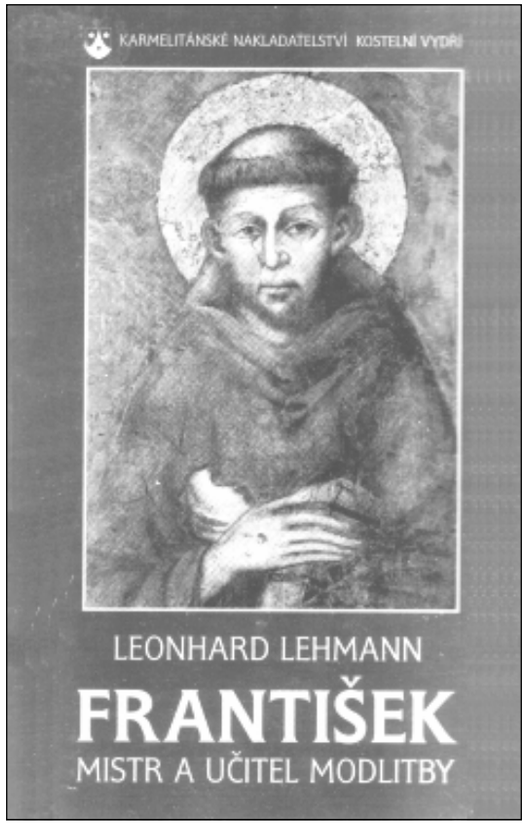

Duchovní život vyžaduje stále novou potravu, nemá-li vyhasnout. Člověk se setkává s různými názory a potřebuje orientaci. Proto hledáme učitele duchovního života a jedním z nich je bezpochyby František z Assisi. Jeho příklad se stal školou takového života. Tato kniha dává do jeho života a působení nahlédnout a přivádí nás k prameni, z něhož stále čerpal: k milujícímu Bohu, k uctivě něžnému spojení s živým a život dávajícím Bohem. Z tohoto vztahu se zrodily modlitby, které

timní politický instrument, kterým byly urovnávány mezistátní spory a ukončovány války.

Také František Palacký ve svých Dějinách národu českého ocenil Václavovo státnické umění spojené s jednáním se silnějším německým panovníkem roku 929. I Palacký uznává, že konfrontace by znamenala zničení české země. Václav tehdy místo boje jednal, protože mu šlo také o pokojné soužití s říší, které nemohl bojem konkurovat. Nechtěl následovat osud Polabských Slovanů, kteří neunesli německý nápor. Na druhou stranu si byl jist, že skrze Němce resp. Italy můžeme získat podíl na evropské kultuře a vzdělanosti. Spojení s králem Jindřichem I. pokládal sv. Václav za nutné také z důvodů obrany proti Maďarům.

Svatým Václavem začíná tedy pro náš národ epocha emancipace na mezinárodní úrovni, ke které položili základ již předchozí Přemyslovci. Sv. Václav definitivně začlenil naši zemi do spolku státních útvarů Západu. I to se v dnešní situaci někomu možná nelíbí. Západ byl totiž křesťanský.

Bylo ctižádostí všech křesťanských dynastií a pokřtěných národů té doby mít zastoupení před Bohem, před křesťanstvem a před dějinami někým, kdo by připojil ke svým pozemským titulům a ctnostem titul nejvyšší – titul vyvoleného Božího. Čím jsou tedy svatí králové pro své národy, ať Edvard pro Angličany, Jindřich II. (!) pro Němce, Štěpán pro Maďary, či snad velká osobnost 25. srpna připomínaného křižáka na trůnu – Ludvíka pro Francouze, tím je pro náš národ sv. Václav.

Kéž by tedy tyto osobnosti ovlivňovaly dále nejenom náš národ, ale i ostatní národy Evropy. Národy, které dnes zvráceně vidí z vlastních dějin pouze to, co je zavženíhodné a destruktivní, nikoli však to, co je veliké a čisté, jak píše Joseph Ratzinger v „Evropě Benedikta z Nursie v krizi kultur“ (doporučeno v loňském Obrázku č. 6).

David Jech

DĚTI A MLÁDEŽ

PODIVUHODNÉ CHVÍLE SE SLUNEČNÍ PÍSNÍ

Přišel čas se rozloučit s „maličkým bratrem Františkem“, jak sám sebe nazýval ve svém posledním Odkazu, který napsal několik dní před svou smrtí v r. 1226, pokusit se krátce projít staletími a dozvědět se, do jaké podoby se proměnilo Františkovo podivuhodné myšlenkové dílo, jeho Řád menších bratří.

Kromě své nejznámější Sluneční písně čili Chvalozpěvu stvoření a kromě právě vzpomenutého Odkazu, zanechal bratřím – a také nám – i další slova a myšlenky. Třeba ve Chválách ctností. V nich pozdravuje Moudrost, kterou svěřuje do ochrany její sestry Prostoty. Chudobu má zase chránit její sestra Pokora a konečně do třetice svatou Lásku vkládá do rukou její sestry Poslušnosti. Nejstarší dochovaná Františkova slova, toho „tvůrce pokoje a hlasatele blaženého života“, jak byl často nazýván, pocházejí z roku 1206. Je to Modlitba kříže, kterou vyřkl ve chvíli svého obrácení v polorozvaleném kostelíku svatého Damiana nedaleko rodného Assisi:

Nejvyšší, slavný Bože,
osviť temnotu mého srdce
a dej mi pravou víru,
pevnou naději,
dokonalou lásku,
hlubokou pokoru,
rozum a poznání,
abych zachovával tvá přikázání. Amen.

O čtyři roky později předložil František osobně papeži první znění své řehole. Papež Inocenc III. – o kterém se později psalo, že „jím dosáhlo papežství závratných a neudržitelných výšin“ – ji schválil, přestože o ní řekl, že „je to řehole nad lidské síly.“ Snad ji schválil i proto, že při audienci poznal ke svému úžasu v nuzně oděném a pokorně prosícím mnichovi osobu, kterou spatřil předchozí noci ve snu. V něm viděl, jak pukaly a začínaly se hroutit zdi basiliky Sv. Jana Lateránského, symbolu tehdejšího papežství a tím i všeho křesťanství. Náhle se ve snu k chrámu přiblížil nevelký a slabý človíček, opřel se ramenem o padající budovu a zázračně ten římský chrám zachránil. Ten sen namaloval slav-

ný italský malíř Gioto di Bondone (1266 – 1377) a jeho malba je dodnes dochována v jednom z assiských kostelů.

V písemné podobě se tato řehole nedochovala (pokud vůbec byla zapsána). Bývá proto nazývána Forma vitae, Způsob života, a byla asi tak prostá, jak prosté bylo tehdy františkánské mnišství, kdy František chodil chudě světem jen s několika druhy. Je prý ale zachována v úvodu k další, tzv. Nepotvrzené řeholi (Regula prima). Ta začíná slovy: „Řehole a život těchto bratří jest: Žít v poslušnosti, v čistotě a bez vlastnictví.“ Krásné a prosté zásady, které platí i po staletích. Tato Regula prima vznikla až v r. 1221 a navrhla ji generální kapitula v čele s Františkem. Ale až po dvou letech, a po vypuštění desítek citací z Bible a odkazů na Písmo, a po zmírnění a úpravě mnoha důležitých ustanovení, ji schválil svou bulou papež Honorius III. Ne se vším v této řeholi František souhlasil, ale podrobil se jí z poslušnosti k papeži. Teprve tato Regula bullata dala Řádu Menších bratří, kterých tehdy již byly tisíce, oficielní a „úřední“ podobu.

V té době ale František, prosťáček Boží, již nebyl hlavním představeným svého řádu. Vzdal se této funkce roku 1220 na jedné z kapitul – pravidelných setkání bratří – a předal ji bratru Petru Catanimu. Učinil to z vlastní vůle, aby se tak stal podle svého přání „nejmenším z bratří“.

Morální autoritou zůstal samozřejmě až do své smrti a je jí dodnes. Světec ale bolestně nesl, že jeho řád se mu mění před očima ještě za jeho života. Jím založené společenství bratří se rozrůzňovalo. I představení řádu podléhali lidským slabostem a „zneužívali svobodu“. Františkův životopisec Tomáš z Celana dochoval Františkova slova, že „mezi představenými jsou i někteří, kteří vodí bratry na jiné cesty ... a na má napomenutí málo dbají ... a můj i mých bratří řád vyrvali mým rukám.“ Hořká slova. František asi s lítostí vzpomínal na doby, kdy všechno bylo prostší a tím krásnější. Na doby, kdy se třemi prvními spolubratry oblékl v srpnu 1209 „roucho chudoby“ a začal s nimi putovat umbrijskou zemí. Kdy platilo jeho přání: „chci, aby všichni moji bratři tvrdě pracovali a aby se pořádně dřeli. Ti, kdo žádné řemeslo neumějí, ať se mu naučí. Ne z touhy po mzdě, ale pro příklad.“

František nahlédl, že cesta zpět neexistuje. Bratří neuvěřitelně přibývalo. V roce 1217 se jich na výroční kapitule sešly tři tisíce, o čtyři roky později jich bylo již pět tisíc. Když se Františka tázal nedlouho před jeho smrtí jeden z bratří, kdo by se měl stát jeho duchovním nástupcem, odvětil mu: „můj synu, vůdce tak různorodého vojska, pastýře tak početného stádce, který by na svůj úkol dokonale stačil, nevidím.“ A skutečně, již nedlouho po Františkově smrti musel být zbaven své funkce teprve třetí generální ministr řádu Eliáš z Cortony a to proto, že měl svého kuchaře, pážata a pěstoval psíky, věc za Františkových časů nemyslitelná. Bylo patrné, že již nikdo a nikdy nebude schopen vést tak asketický život jako vedl svatý František. Asi by se dalo moderním jazykem říci, že světcův život byl „limitou“, pevnou mezí, ke které se proměnná veličina bez omezení může přibližovat, ale které nikdy nemůže dosáhnout.

Za osm století, kdy Františkův řád existuje, vznikly desítky těchto „proměnných veličin“, tedy společenství lidí, kteří se nejrůznějšími způsoby pokoušeli navrátit se ke světcovým ideálům, které se během věků stále víc a víc rozmělňovaly. Jiní se zase snažili naopak domnělou přísnost a tvrdost františkánské řehole zmírnit. Za staletí se nám dochovala z různých zemí a různých časů jména mnoha takových dočasných mnišských františkánských společenství: alkantarini, rekolekti, amadeové, klaréni, celestýni, reformáti, zoccolanti, observanti a konventuálové, cismontáni i ultramontáni, hybernové, discalceáti, zelanti, neutrálové, fraticelli, martiniáni, koletáni. Po třech staletích bylo nutno takové mělnění a rozrůzňování již řešit. Papež Lev X. proto roku 1517 rozdělil Řád menších bratří na přísnější řád františkánů observantů, těch bylo tehdy asi 30 000, a na méně přísné a raději v pohodlných konventech žijící františkány konventuály neboli minority. Těch bylo 20 000. Některým observantům se ale zdála jejich řehole ještě příliš mírná a tak se od nich roku 1528 oddělili ještě přísnější františkáni kapucíni. Ti byli – kupodivu – zpočátku podřízeni minoritům, ale od roku 1619 se stali zcela třetím samostatným františkánským řádem. A tak to zůstalo až

ZPRÁVY Z DOMOVA POKOJNÉHO STÁŘÍ V CHRASTAVĚ

Domov je řízen Oblastní charitou Liberec, jehož ředitelkou (t. č. na mateřské dovolené) je Ing. ThMgr. Jana Sluková. Po dobu jejího působení se podařilo mnoho dobrého. Spolupracuje s nadačními fondy a pomáhá nám tak získávat prostředky na opravy budov a nádvoří, jedná se o parkovací plochu a vybudování chodníku mezi budovami. Podařila se oprava společného hrobu, včetně vyznačení jmen zesnulých. Naši klienti potřebují spoustu dalších věcí. Důležitá jsou i kvalitní lůžka – několik se nám jich podařilo získat. Nadace Euronisa nám přislíbila prostředky na nákup dalších tří lůžek, které pomáhají našim ošetřovatelkám při nelehké práci.

Vážení čtenáři,

chtěli bychom se s Vámi podělit o radost z toho, že se naším klientům daří dobře, že se na nás usmálo štěstí v podobě štědrých dárců a v neposlední řadě, že se našli lidé, kteří dávají druhým to nejcennější – svůj čas.

Naši klienti žijí životem lidí, kteří celý život pracovali a nyní odpočívají a jsou rádi, když vnější svět na chvíli pronikne za zdi našeho Domova a připomene jim, že tam venku je život, který dobře znají, ale už nemají dost sil ho žít.

Těmi, kdo přinášejí vůni života zvenčí, jsou ošetřovatelky, pečovatelky, ale hlavně dobrovolníci, kteří za našimi klienty docházejí. Jednou z nejpilnějších dobrovolnic je jistě paní Valina Neméthová, která se stará o zahradu, pečuje o květiny, skleník a prostranství před kostelem i před Domovem. Pracuje bez jakéhokoli nároku na odměnu a slova díků plaše odmítá, nestojí o uznání.

Další milou dobrovolnicí je paní Květa Šťovíčková; přijde, pohovoří s klienty, vypleje záhonek a urodí-li se jablíčka, přiveze klientům šťavnaté vitamíny.

Pani Eva Vaníčková, tato milá paní, je z Liberce a o životě ví snad všechno. Jak chutná radost z velké rodiny i to, jak těžký je kříž nemoci a velká milost Boží, která ženě, mamince a babičce přidá čas, jejž může trávit se svými blízkými. A snad to byla tato zkušenost, která tak vytížené ženě ukázala, jak vrátit trochu štěstí jiným, a přivedla ji k nám do Domova v Chrastavě. Paní Eva Vaníčková tady navštěvuje naši klientku, pani Elišku Navrátilovou, která i přes vysoký věk miluje hudbu a společnost a z každé návštěvy má velikou radost.

Naše poslední dobrovolnice jsou hned dvě! Jsou to sestry Marie a Barborka Eliášovy. Tyto mladé dívky, účastnice setkání křesťanské mládeže v Táboře, se snad pod vlivem zážitků z tohoto setkání rozhodly zakončit prázdniny něčím smysluplným. Týden k nám dojížděly z Liberce a byla radost pozorovat dívky, jak si s našimi seniory prozpěvují nebo vyrábějí dekorace do pokojů.

Mezi našimi spoluobčany z Chrastavy jsou i tací, kteří nám věnují sponsorský dar. Každý podle svých možností, někdo věnuje ložní prádlo, jiný ručníky, další pěkné oblečení, které naši senioři rádi využijí.

Pan František Oščátko věnoval našemu Domovu 5 000 Kč, které jsme využili na nákup křovinořezu. Ten jsme právě velmi nutně potřebovali. V neposlední řadě patří velké uznání pani Janě Křivkové, která se stará našim klientům o prádlo. Svou práci vykonává pečlivě a jak tak nahlíží do sou-

státech amerických. V souladu s katolickými zásadami Dílo svatého Rafaela vždy dávalo svou pomoc všem bez jakéhokoliv rozdílu národnosti. Tak např. v německých přístavech Hamburku a Brémách se staralo o mnohé Poláky, Čechy, Jugoslávce atd.

V posledních dvanácti letech počet uprchlíků rostl, ať už kvůli jejich víře, či rase. Proto všichni němečtí biskupové v roce 1936 pověřili Dílo svatého Rafaela, aby se o ně staralo, zvláště pak o katolické Židy [4].

Na počátku současné války se tato činnost Díla svatého Rafaela, již tehdy v Německu značně obtížná a nebezpečná, stala se takřka nemožnou ve střední Evropě. Nacisté totiž zrušili generální sekretariát v Hamburku a pobočku v Brémách [5]. Proto Jeho Excelence, osnabrücký a hamburský biskup, jako prezident spolku, s nímž Pallottini spolupracovali po dvě desetiletí tím, že vedli výše zmíněný sekretariát a pobočku v Brémách, poprosil generalát Pallottinů, aby dokončil činnost generálního sekretariátu. Tento krok byl účinně podpořen Státním sekretariátem Jeho Svatosti. Proto se od roku 1939 vytvořil u tohoto generalátu zvláštní sekretariát pro pomoc nespočetným uprchlíkům, takřka všech židovského původu, kteří v Římě hledali pomoc pro přechod do Ameriky a jinam.[6]

Tak například sekretář Díla svatého Rafaela Gröser na pokyn předsedy osnabrückého biskupa Berninga předal 5. června 1939 Piu XII. memorandum, v němž prosil, aby papež naléhal u Brazílie, aby se tam mohli vystěhovat němečtí obrácení židé. Současně připomíná velmi těžké postavení katolíků nearijského původu v Německu, Rakousku a Československu.[7]

Dne 30. srpna 1939 posílá kardinál Maglione zprávu berlínskému nunciovi Orsenigovi, že bylo možno získat 3000 brazilských víz a zmírnění podmínek stanovených brazilskou Radou pro přistěhovalectví a kolonizaci. Zároveň mu posílá doklady týkající se několika rodin, které se chtěly vystěhovat do Brazílie, které předala pražská arcibiskupská konzistoř apoštolské nunciatuře v Rio de Janeiro, poněvadž se domnívala, že je kompetentní pro udělování víz, s tím, aby informaci předal do Prahy.[8] Nuncius Orsenigo předal 11. září doklady Dílu sv. Rafaela do Hamburku.[9]

31. ledna 1941 doporučoval velvyslanci Kolumbie kardinál Maglione skupinu Čechů, kteří se chtěli vystěhovat do Kolumbie:

Svatý stolec byl požádán, aby se přimluvil u nejjasnějšího vyslanectví Kolumbie za žádost pana Dr. Jaroslava Kopeckého, pověřeného československými záležitostmi u S. D. N., jež se týká vstupu do Kolumbie pro skupinu 27 jeho krajanů (podle zde připojeného seznamu),[2] kteří jsou ochotni zaplatit předepsanou kauci.

Státnímu sekretariátu Jeho Svatosti je ctí, že může zainteresovat toto nejjasnější vyslanectví, aby zmíněnou žádost laskavě podpořilo u kolumbijské vlády. [10]

Znovu pomohl Svatý stolec skupině židů uprchlých ze Slovenska na lodi „Pencho“, která ztroskotala u ostrova Rhodos. Byli zajati Italy a dopraveni do koncentračního tábora v italském Ferramonti. Jejich jménem za pomoc poděkovali rabín Neftali Adler a Dr. Max Pereles dopisem ze 14. dubna 1942:

Z pověření Vaši Svatosti byly v koncentračním táboře ve Ferramonti důstojným Otcem Kalixtem Lepiotem rozděleny dětem 500 internovaných židovských trosečníků během pokojné akce šatstva prádlo v bohatém množství a kvalitě.[2]

---

[2] S. Balík vyd.., *Texty ke studiu obecných dějin státu a práva* III., Praha 1986, str. 342 a 343.

[3] S. Balík vyd., *Texty*, III., Praha 1986, str. 344 a 345.

[4] S. Balík vyd.., *Texty*, III., Praha 1986, str.343 a 344

[5] Sekretariát v Hamburku a pobočka v Brémách byly zrušeny policií 25. června 1941.

[6] *Actes*, IX, č. 316, s. 412.

[7] *Actes*, VI, s. 91. V Praze byl předsedou Díla svatého Rafaela pražský kanovník Otakar Švec, tajemnicí slečna Kolaříková. Oba byli za tuto činnost deportováni do koncentračního tábora. Kolaříková v táboře zemřela, kanovník Švec se po válce vrátil z Mauthausenu a později se stal počátkem padesátých let obětí komunistických monstrprocesů proti vysokým církevním hodnostářům.

[8] *Actes*, VI, s. 125.

[9] *Actes*, VI., s. 138.

[10] *Actes*, VIII, s. 88. Žádost předal do Vatikánu bernský nuncius 25. ledna 1941. Vyslanectví kladně odpovědělo 3. února a 7. února sdělil zprávu Státní sekretariát nunciovi do Bernu.

Jaroslav V. Polc

do dnešních časů. Všechny tři řády se jmenují stejně: Ordo fratrum minorum, Řád menších bratří, zkratkou OFM. Minorité si za název připojují ještě zkratku Conv., tedy konventuálové, kdysi vousatí kapucíni pak mají za svým jménem ještě zkratku Cap.

Do Českého království přišli první františkáni jen několik roků po smrti sv. Františka, v každém případě před rokem 1230, kapucíni pak roku 1599 a všichni zde zůstali dodnes. V Praze žili od roku 1629 i přísní irští františkáni zvaní podle latinského názvu své vlasti hybernové. Než je císař Josef II roku 1786 zrušil, stačili postavit mohutný klášter, který pod názvem U hybernů stojí proti Prašné bráně dodnes.

Řád menších bratří se zrodil do dnešní podoby z vize a ideálu jediného člověka, chudáčka z Assisi. To ještě ponechávám stranou založení ženského františkánského řádu klarisek, který roku 1212 svěřil František své osmnáctileté assiské sousedce a šlechtičně Kláře Offreduccio di Favarone, od roku 1255 prohlášené za svatou. Pět let před svojí smrtí založil František v roce 1221 pro civilní osoby i Třetí řád, tzv. terciáře.

Za osm století se v Řádu menších bratří zrodilo několik papežů a mnoho světců. Mnoho františkánů bylo ale také před staletími církví upáleno jako heretikové, ať domnělí či skuteční. Tisíce mnichů zahynulo na světských popravištích či rukou luzy; ve Francii, v Čechách i jinde. Z prostých Františkových spolubratrů, které – a sebe také – nazýval idiotae, čili lidmi neučenými, laiky, se po staletích stali učenci a členové řádu, který vlastní Papežskou universitu v Římě s pobočkami po celém světě. Františkánský řád je pevně a ztuha organizován a má dnes kláštery, kostely i své generální i provinciální ministry, kustody i hlavního kustoda oněch kustodů, sekretáře, ekonomy, asistenty, prokurátory, patrony, definitory, magistry, kvardiány, vikáře, prefekty, preceptory a novicmistry.

Netroufám si říci, jestli by se to assiskému chudáčkovi líbilo. On sám neznal kláštery, a místa, kde se svými bratry tak nuzně pobýval, nazýval eremitorium čili poustevna, ritiro neboli útulek nebo pouze loco, místo. Jeho ideály, pro jiné lidi nesplnitelné, budou ale žít stále. Nejkrásněji a nejsrozumitelněji je vyjádřil právě ve svých Chválách stvoření. Bezpochyby kvůli jejich kráse a hloubce prohlásil – na písemné vyzvání mezinárodní ekologické společnosti! – papež Jan Pavel II. svatého Františka za patrona ekologů. Učinil to 29. listopadu 1979 těmito slovy: „Mezi svatými a osvícenými muži, kteří měli zvláštní vztah k přírodě, jež je jedinečným Božím darem lidstvu, je po právu uváděn svatý František z Assisi. Tento světec měl jedinečný smysl pro všechna díla Boha Stvořitele a téměř pod vlivem inspirace shůry sepsal svůj nádherný Chvalozpěv stvoření. Skrze tvory, zejména pak skrze bratra Slunce, sestru Lunu a sestry hvězdy, vzdával František dobrému a všemohoucímu Pánu chválu, slávu a veškeré dobrořečení, jak mu to po právu náleží.“

Co k tomu dodat? Snad jen Františkova slova, která za život tisíckrát říkal těm, s nimiž se setkal, a kterými se se všemi lidmi loučil i ve své Závěti:

Il Signore ti dia pace!,

Ať ti dá Pán svůj pokoj!

Miloslav Nevrlý

- Předlohou pro pozdější zobrazování sv. Františka se stala Cimabueova (Florencie, 1240 – 1302) freska Trůnící Madona s Dítětem, sv. Františkem a čtyřmi anděly ve spodní basilice v Assisi; 320 x 340 cm, snad mezi r. 1278 a 1280.

Seriál o Sluneční písni končí. Čtenářům, kteří by se tím nechtěli se svatým Františkem rozloučit, si dovolujeme v článku Redakce doporučuje nabídnout dvě hezké knížky o sv. Františkovi a františkánství.

O CELOSTÁTNÍM SETKÁNÍ MLÁDEŽE (CSM) V TÁBOŘE-KLOKOTECH

Nevím, jestli jste už něco slyšeli nebo četli o CSM, které se konalo letos od 13. do 19. srpna v Táboře; v Katolickém týdeníku o tom bylo celé téma, v televizi Noe běžely zprávy i přímé přenosy, věnovalo se mu i rádio Proglas a už před samotným setkáním jste se mohli ve farnostech setkat se sbírkou „Mozaika pro Tábor". Každopádně z Liberce se setkání zúčastnilo přes dvacet mladých lidí a to už je dostatečný důvod k tomu, aby se nějaká ta reportáž objevila i v našem Obrázku.

Co tam ta mládež tedy vlastně dělala? Věřte, že program byl nabitý a bohatý. Svědčí o tom už jenom to, že brožurka „Programový průvodce" měla bezmála sto stran. Že si na setkání to své našel snad úplně každý, nejlépe doložím, když vám popíšu z čeho se program skládal. Protože to bylo setkání katolické mládeže, začínal den modlitbou. Ať už osobní, společnou nebo po skupinkách, kde si člověk mohl vyzkoušet různé způsoby modlitby nejčastěji pod vedením zástupců různých řádů. Dopoledne pak byly na programu katechese, mše svatá nebo program po diecézích. Taková katechese vedená osobnostmi jako je třeba P. Vojtěch Kodet, O.Carm., už v člověku opravdu něco zanechá. Mše na louce pod širým nebem, kterou koncelebruje několik biskupů a mnoho kněží, za doprovodu bohaté scholy a za účasti několika tisíců mladých křesťanů, má také něco do sebe.

Po obědě následovala siesta, která se ovšem dala aktivně využít například sportem. Odpoledne byla zpravidla široká nabídka různých workshopů (tedy přednášek a diskusí), ale také koncertů křesťanských hudebníků. Večer jsme měli opět společný, ať už byla bohoslužba nebo jiný duchovní program nebo třeba dobročinný koncert pro Haiti – jednu z nejchudších zemí světa.

Hlavně workshopy tady dávaly šanci k výběru oblasti, která člověka zajímá. Nabízela se témata o hudbě, tanci, modlitbě, svátosti smíření, eucharistii, solidaritě, vztazích, sexualitě, manželství, evangelizaci, Písmu svatém, okultismu, smrti, těžkých životních podmínkách a tak dále. Často přednášely skutečné „kapacity v oboru" – kněží, řeholníci a řeholnice, laici i odborníci. Člověk si ale mohl vybrat i jít přiložit ruku k dílu na brigádu pro město nebo navštívit lidi v domě pro seniory, v nemocnici apod.

Jak vidíte, výběr byl opravdu široký a k tomu všemu mi to nedá, abych nezmínil, jak to bylo všechno dobře připraveno. Stále nás udivovalo, jak se tady myslelo na všechno. Také se na organizaci podílelo přes šest set dobrovolníků, rozdělených do pětadvaceti profesních týmů. To víte, taková akce pro téměř šest tisíc lidí už není žádná legrace. Přesto setkání proběhlo v pořádku a Táborští si kromě přecpaných autobusů nemohli na moc věcí stěžovat.

Myslím, že akce dala jasný signál veřejnosti, že mladých katolíků není tak málo a nebojí se jít za svou vírou. Zároveň byla velkým povzbuzením a inspirací do dalšího duchovního života nás účastníků.

Jakub Hušek

ICHTHYS

KATOLICKÉ ODDÍLY ICHTHYS OZNAMUJÍ

Domlouvání termínů schůzek (2. 9. 2007)

Tradiční hledání kompromisů při určování termínů schůzek.

Sraz: 19.00 v klubovně na liberecké faře

Setkání rodičů a rádců letošních Čiperek (světlušek), Bylinek, Jezinek, Gepardů (vlčat) a Klokanů v klubovně na faře v Kostelní ulici. Rádcové si zjistí dopředu svůj rozvrh ve školním roce. Na schůzce bude stanoven den a hodina skautských schůzek, které již později velmi pravděpodobně nebude možné změnit.

Akce je určena pro: vlčata, Čiperky (svět-

Tyto zákony tak také připravily židy o jejich povolání a obchody, a vyhrožovaly zbavením jejich majetku. Jejich obchod padl do německých rukou, jejich majetek do kapes nacistických vůdců. Stovky byly odvlečeny do koncentračních táborů, kde je přivítaly křesťanští vězni, kteří se tam ocitli před nimi.

V únoru 1938 nastaly změny ve vedení armády a v ministerstvu hospodářství. Když Hitler oznámil odvod do armády, Schacht jej s uspokojením upozornil, že fondy zabavené od nepřátel státu (většinou židů) a jiných, jež byly vzaty ze zablokovaných vkladů, pomohly financovat jeho zbraně.

Po záboru Rakouska 15. března 1938 zmizelo jméno státu a bylo nahrazeno názvem „Ostmark". Vídeň se stala jedním z mnoha jiných měst Říše. Zábor Rakouska zavdal podnět Říši možnost postupu proti vlivné židovské menšině v zemi, kde antisemitské cítění bylo silné. Posloužila k tomu říšská protižidovská opatření, která tam byla zavedena v krátkém čase. Značnou podporu dostala tato akce od místních nacistů při „arizaci" židovského majetku.

Záhy tam byly zavedeny říšské protižidovské zákony. Tam také nacisté spáchali to, na co si netroufali ani v Německu. Po celé dny smývaly židovské ženy Schuschniggovy nápisy z chodníků. Pracovaly vkleče holýma rukama, zatímco nad nimi stáli Sturmtruppen, kteří se jim vysmívali. Stovky židů, mužů a žen bylo donuceno čistit veřejné záchody a latríny ve vojenských kasárnách, kde byli ubytováni muži SA a SS. Desetitisíce jich bylo uvězněno. Jejich hmotné majetky jim byly zabaveny nebo ukradeny.

Výsledky této akce pak značně ovlivnily i radikalizaci židovské politiky „staré Říše".

6. Emigrace židů z Německa a Rakouska

Až do roku 1939 bylo židům dovoleno opustit Německo po vyplacení výkupného německému státu, a toho roku 300 000 z 600 000 židů Německo opustilo. V roce 1939 byla cena za emigraci zvýšena na celý majetek každého židovského jednotlivce.

Tak se mohl Baron Louis de Rotschield v Rakousku vykoupit předáním svých oceláren Hermann Göring Werke. Snad polovina vídeňských židů na počátku války si mohla koupit svobodu předáním všeho majetku nacistům a mohla emigrovat. Současně se vyvíjel plán na vysídlení rakouských židů do Palestiny. Výnosný obchod s lidskou svobodou řídila zvláštní organizace zřízená pod vedením SS Reinhardem Heydrichem „Úřad pro emigraci židů" – „Zentralstelle für jüdische Auswanderung, jež byl jediný oprávněn vydávat židům povolení opustit zemi. Úřad byl od počátku řízen rakouským nacistou, rodákem z Hitlerova Lince, jménem Adolf Eichmann, a nakonec se stal z emigračního, vyhlazovacím úřadem, který měl organizovat usmrcení více než 4,000.000 osob, většinou židů. Po vzniku Protektorátu Čech a Moravy byl podobný úřad zřízen i v Praze. Do Rakouska také proudili z Německa podnikatelé a bankéři k nákupu podniků zabavených židům za zlomek jejich hodnoty.

Koncem jara a během léta pokračovala také v Říši arianizace podniků. Zákazem vykonávat svou profesi byli postiženi židovští lékaři, právníci a burzovní agenti.

7. Emigrace židů a Dílo svatého Rafaela archanděla

Nejen oficielní úřad nacisty Eichmanna, ale i jiné organizace pomáhaly vystěhování židů z nacisty obsazených území. Tato pomoc se týkala především těch, kteří buď pro svůj nearijský původ, nebo z jiných důvodů byli ohroženi. Jednou z těchto dobročinných organizací byl katolický Spolek sv. Rafaela pro ochranu vystěhovalců. Jeho sekretariát se během 2. světové války přesunul do Říma na generalát řádu Pallottinů.[5] Ve zprávě o činnosti předložené Svatému stolci v roce 1944 takto popsal jeho sekretář P. Weber jeho působení:

Spolek svatého Rafaela vznikl v roce 1871. Povzbuzován Svatým stolcem, obdařen už Lvem XIII[2] duchovními výsadami, vykonal v minulých desetiletích velmi široké dílo. Vystěhovalci, kterým pomohl, se počítají na milióny. Dílo svatého Rafaela se rozvinulo v různých zemích, např. v Rakousku, Belgii, Československu, Německu, Itálii, Jugoslávii a ve Spojených

Zákon o říšském občanství

§1

1. Státním příslušníkem je ten, kdo náleží do ochranného svazku Německé říše a je jí za to zvláště zavázán.

2. Státní příslušnost se získá podle ustanovení zákona o říšské a státní příslušnosti.

§2

1. Říšským občanem jest pouze státní příslušník německé nebo příbuzné krve, který dokazuje svým chováním, že je ochoten a schopen věrně sloužit německému národu a říši.

2. Říšského občanství se nabývá propůjčením listiny o říšském občanství.

3. Říšský občan je jediným nositelem v zákonech stanovených plných politických práv.[2]

Nařízení k zákonu o říšském občanstvím

§2

2. Židovským míšencem je ten, kdo pochází od jednoho nebo dvou prarodičů, podle rasy plně židovských, není-li podle § 5, odst. 2, židem. Za plně židovského se bez dalšího pokládá prarodič, když příslušel k židovskému náboženskému společenství.

§5

1. Židem je ten, kdo pochází při nejmenším od tří prarodičů, podle rasy plně židovských. Platí (tu) § 2, odst. 2, věta 2.

2. Za žida se také pokládá státní příslušník, je-li židovským míšencem, pocházejícím od dvou plně židovských prarodičů,

a) když v době vydání zákona příslušel k židovskému náboženskému společenství nebo potom do něho byl přijat,

b) když v době vydání zákona byl v manželství se židem nebo potom do něho vstoupil, c) když pochází z manželství se židem ve smyslu odstavce 1, jestliže bylo toto manželství uzavřeno za účinnosti zákona o ochraně německé krve a německé cti ze dne 15. září 1935, d) když pochází z mimomanželského styku se židem ve smyslu odstavce 1 a narodil se nemanželsky po dni 31. července 1936.[3]

Zákon o ochraně německé krve a německé cti

Proniknut poznáním, že čistota německé krve je předpokladem další existence německého lidu, a prodchnut neochvějnou vůlí, zabezpečiti německý národ pro všechnu budoucnost, usnesl se říšský sněm jednohlasně na následujícím zákoně, který se tímto vyhlašuje:

§1

1. Sňatky mezi židy a státními příslušníky německé nebo druhově příbuzné krve jsou zakázány. Manželství uzavřená proti tomuto zákonu jsou neplatná, i když byla k obcházení zákona uzavřena v cizině.

2. Žalobu na prohlášení manželství za neplatné může podat pouze státní návladní.

§2

Mimomanželský styk mezi židy a státními příslušníky německé nebo druhově příbuzné krve je zakázán.

§3

Židé nesmějí ve své domácnosti zaměstnávat státní příslušníky německé nebo druhově příbuzné krve mladší 45 let.

§4

1. Židům se zakazuje vztyčovat říšské a národní vlajky a užívání říšských barev.

2. Užívati židovských barev je jim naproti tomu dovoleno. Výkon těchto oprávnění je pod státní ochranou.

§5

1. Kdo jedná proti zákazu § 1, bude potrestán káznicí.

2. Muž, který jedná proti zákazu § 2, bude potrestán vězením nebo káznicí

.3. Kdo jedná proti ustanovení §§ 3 nebo 4, bude potrestán vězením až do jednoho roku a peněžitou pokutou, nebo jedním z těchtv trestů.[4]

Tyto zákony tedy připravily židy o německé občanství, a tak se stali „poddanými". Zakazovaly také sňatky mezi židy a árijci a mimomanželský styk mezi nimi, zakazovaly zaměstnávat árijské ženské služky ve věku pod 45 let. Během několika dalších let třináct dalších dekretů doplňovalo Norimberské zákony. Ale už v létě 1936 byli židé vyloučeni buď zákonem nebo nacistickým terorem ze soukromých a veřejných zaměstnání takže polovina z nich neměla možnost obživy. V roce 1933 byli vyloučeni z veřejné služby, novinářství, zemědělství, výuky, divadla, filmu, v roce 1934 byly vyhozeni z burzy, a ačkoliv zákaz vykonávat právnickou praxi, medicínu a obchod, přišel až v roce 1938, byli už z této oblasti vyloučeni během prvních 4 roků nacistické státní správy. Dále jim byly odepřeny i nejnutější životní potřeby. V některých městech si nemohli koupit ani potraviny. Na potravinářských, řeznických, mlékařských, pekařských obchodech byly nápisy: „Židům vstup zakázán". Lékárny jim neprodávaly léky, hotely je nepřijímaly, u měst byly nápisy: „Toto město je přísně zakázáno židům". Dokonce někde jim byla stanovena i nejvyšší rychlost na silnici.

lušky), Jezinky (skautky), Bylinky (starší skautky), rádce, rodiče a přátele.

Dvoudenní výprava – jelení říje (15. – 16. 9. 2007)

První oddílová výprava roku.

Akce je určena pro: skauty a skautky, rovery a rangers. Organizuje: Oblek

Kontakt: j.husekZAVseznam.cz

Schůzka rodičů s vedením oddílů (30. 9. 2007)

Schůzka rodičů s vedením oddílu.

Sraz: 19.00 v klubovně na liberecké faře

Akce je určena pro: rodiče a přátele.

Organizuje: Čmelák

Brigáda na Selešce (5. – 7. 10. 2007)

Náš závazek je odpracovat cca 8 hodin v sobotu, minimálně v 6 – 8 lidech. Ve zbylém čase si můžeme program zorganizovat jak chceme.

Akce je určena pro: rovery a rangers, Ropuchy (skoro oldskauty :-D).

www.skauting.cz/Ichthys

RODINA A ŠKOLA

Co jsou „zvláštní práva" církví?

V minulém čísle Obrázku jsme se stručně dozvěděli, jakým způsobem se registrují v České republice nové „církve a náboženské společnosti". K tomu připojím jen malou poznámku: registrace není aktem státního uznání působení církve, není ani žádným státním doporučením nebo „zárukou kvality" dané církve. Je pouze přiznáním právní subjektivity dané církve.

Registrace není dokonce ani žádným povolením činnosti na území České republiky. K tomu, aby jakákoliv církev nebo náboženská společnost působila na území České republiky, žádného povolení nepotřebuje. Podle Listiny základních práv a svobod (která je součástí našeho ústavního pořádku) má každý právo „svobodně projevovat své náboženství nebo víru buď sám nebo společně s jinými, soukromě nebo veřejně, bohoslužbou, vyučováním, náboženskými úkony nebo zachováním obřadu" (čl. 16 odst. 1). Podle tohoto ustanovení Listiny tedy mohou jakékoliv církve a náboženské společnosti působit na území našeho státu zcela volně a není k tomu zapotřebí žádného povolení nebo oficiální registrace.

Některé církve si však onu formální registraci dobrovolně zvolily – v současné době jich je 29. Staly se tak právnickými osobami a mohou tedy vystupovat v právních vztazích (například být vlastníky svých modliteben). Menší církve a náboženské společnosti většinou působí pod jinými právními formami – například jako občanská sdružení. Naopak větším církvím stát uděluje určitá privilegia.

Česká republika je z hlediska konfesního stát neutrální, tzn. že se neváže na žádné konkrétní náboženství, ale ani na žádnou ideologii (jako např. ateismus). Uznává ale, že činnost církví je společensky prospěšná, a proto některým z nich umožňuje výkon tzv. „zvláštních práv". Zákon o církvích a náboženských společnostech zvláštními právy rozumí:

a) právo vyučovat náboženství na státních školách,

b) právo pověřit osoby vykonávající duchovenskou činnost k výkonu duchovenské služby v ozbrojených silách České republiky, v místech, kde se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranné léčení a ochranná výchova,

c) právo být financována podle zvláštního právního předpisu o finančním zabezpečení církví a náboženských společností,

d) právo konat obřady, při nichž jsou uzavírány církevní sňatky podle zvláštního právního předpisu,

e) právo zřizovat církevní školy podle zvláštního právního předpisu,

f) právo konání obřadů, při nichž jsou uzavírány církevní sňatky,

g) právo zachovávat povinnost mlčenlivosti duchovními v souvislosti s výkonem zpovědního tajemství.

Současná právní teorie chápe zvláštní práva jako určitá privilegia, která stát církvím uděluje. Koncepce zvláštních práv, jak je chápe současný zákon o církvích a nábo-

ženských společnostech, bývá podrobována kritice, především ze stran malých církví. Ty totiž na tato práva dosáhnou jen velmi obtížně. Nově registrované církve mohou totiž podat návrh na přiznání oprávnění k výkonu zvláštních práv nejméně po 10 letech existence. Musí splnit i další podmínku, a to získat takový počet podpisů zletilých občanů ČR nebo cizinců s trvalým pobytem v ČR hlásících se k dané církvi, kolik činí jedno promile obyvatel ČR, tj. asi 10 000 podpisů.

Alespoň jedno zvláštní právo nyní má přiznáno 21 církví a náboženských společností. Zvláštní právo financování ze státního rozpočtu pak 17 církví a náboženských společností. O financování církví si povíme více v příštím vydání. V souvislosti s připravovanými restitucemi se jedná o velmi aktuální téma.

Jakub Kříž,
zástupce ředitele odboru církví MK ČR

Poutník Josef Kalvoda

Život a dílo historika, promýšlejícího protikomunistický odboj v exilu

Nevšední studie, odhalující příčiny dvou tragických ztrát nezávislosti ČSR, ponoukly Jana Cholínského, aby se spojil s jejich autorem. Kalvoda více než uspokojil mladého nebojácného zvídavého badatele. Napsal mu mnoho dopisů a poslal všechny písemnosti, které později vydalo kladenské Nakladatelství DÍLO pod tituly:

- Z bojů o zítřek – Historické eseje
- Role Československa v sovětské strategii
- Studená válka 1946 – 1989; Svoboda znamená odpovědnost a
- Osobní archivní fond profesora Josefa Kalvody v knihovně Libri prohibiti.

Kalvoda zemřel 8. 3. 1999. Dějepisectví přálo štěstí. Oproti několika nečeským vdovám, které soukromou dokumentaci svých manželů hodily s radostí na smetiště (znám tři případy), paní Anastázie Kalvodová, Američanka lotyšského původu, svěřila veškerou písemnou pozůstalost (včetně rozsáhlé korespondence) svého manžela Cholínskému, napsala mu dlouhé dopisy o Kalvodově životě a akademické kariéře ve Spojených státech amerických, a velkoryse přispěla na vydání Kalvodova životopisu. Cholínský zmapoval životní pouť Josefa Kalvody na 289 stránkách na jedničku. Pan profesor se nemusí v hrobě obracet.

Kalvoda, čistě a detailně věřící katolík, zápolil od mládí s komunistickou ideologií. Byl zatčen StB 15. března 1948, protože – podle zprávy StB – „jako bývalý funkcionář mládeže čsl. strany lidové byl důvodně podezřelý z protistátní činnosti, že jednak od podzimu 1947 až do nynější doby při veřejných projevech štval proti lidovědemokratické soustavě, jednak rozmnožováním a rozesíláním závadných protistátních oběžníků popuzoval širší vrstvy obyvatelstva, zejména mládež na Chotěbořsku proti demokratickému řádu a k zášti proti jednotlivým skupinám obyvatel."

Kalvoda byl propuštěn z vazby koncem července. Soudní jednání bylo stanoveno na 10. listopad. Rozhodl se pro útěk do zahraničí. Vzal s sebou jen osobní doklady a kufříkový psací stroj. Čekalo ho nepříjemné překvapení! Nikdo za tzv. „železnou oponou" nevítal desetitisíce protikomunistických uprchlíků se slavobránou a s dechovkou. V poválečných podmínkách byli pro administrativní okupační orgány nevítaným břemenem. Živoření v uprchlických lágrech na padrť rozbombardovaného Německa, nesnášenlivost mezi Čechy, mezi Čechy a Slováky, intriky politických stran, zejména národních socialistů – v táboře Valka u Norimberku si zařídili zvláštní místnost na mučení politických protivníků, skupinka, vedená majorem Brunerem, přepadla ve Valce v r. 1950 dr. Karla Lochera, generálního tajemníka Českého národního výboru v Londýně, a těžce ho zranila – byly pro Kalvodu bolestným rozčarováním.

Vzdor všem novým nepředstavitelným překážkám a vnitřnímu zklamání se ihned zapojil do organizování křesťanských spolků a novinářství. Uvědomil si, že tradiční katolická Lidová strana se zkompromitovala spoluprací s poválečnou, komunisty ovládanou vládou tzv. Národní fronty, ustavenou v Košicích v dubnu 1945, která protiústavně zakázala činnost pravicových stran. Podle jeho názoru bylo zapotřebí zakročit.

koncil) a k dalšímu rozvoji. Masarykova idea „červené niti" nestála na historických faktech, byla jen umělou politickou myšlenkovou konstrukcí, do které se zamiloval a která spojovala nespojitelné. (Stejně tomu bylo s jeho ideou tzv. československého národa. Ukázaly to státní krize v době po Mnichovu, léta 1968/1969 i nedávné rozdělení Československa.) Oproti habsburským panovníkům 19. a 20. století ale Masaryk velmi dobře pochopil hlubokou touhu Čechů po naplnění české státnosti.

Idea české státnosti naštěstí ale nestojí na citu „lidu", její duchovní kořeny se odvíjejí od díla světců Cyrila a Metoděje, od sv. Vojtěcha a zejména od sv. Václava, patrona České země. Je historicky a právně ukotvena ve Zlaté Bulle sicilské (26. září 1212) a završuje ji pojetí císaře Karla IV. – o odpovědnosti panovníka ke svatováclavské Koruně české, která je provázána odpovědností panovníka před Bohem. Právě v tom tkví její pravost a pravdivost. K obnovení české státnosti došlo (v různé míře) za posledních sto let několikrát, už poprvé ale za podivných okolností, které předznamenaly i nedemokratickou formu jejího zániku[11]. Absence pravé odpovědnosti k výše citovanému odkazu „dědictví Otců" u významné části dnešních politiků je (podobně jako v minulosti) vážnou hrozbou a předzvěstí pro českou státnost (a nejen ji) v době současné[12].

---

[9] Viz Obrázek libereckých farností roč. 5, č. 4, 4. 3. 2007, příloha s. 8nn., P. Antonín Sedlák: „Odpověď č. 5 testu pro dospělé".

[10] Viz Obrázek libereckých farností, roč. 3, č. 8, 10. 7. 2005, s. 18n., Jaroslav Lhotka: „Pravda o Janu Žižkovi" (citace z románu G. Sandová: „Consuela" a z časopisu La chaine d'Union, 11/1885).

[11] Akt vzniku republiky československé byl nedemokratický a záměrně podivný, byl hlavně projevem dobové vůle vítězných mocností, zejména Francie. Paradoxně málo známé je, že český král a Rakousko-Uherský císař Karel I. neabdikoval, země Koruny české stále existují a důležité zákony mocnářství dosud platí;

viz http://www.korunaceska.org/aktuality.asp?soubor=1918.txt, Josef Pejřimovský: „Jak zrušili monarchii? Zrušili ji vůbec?"

V období 1938 až 1989 česká (československá) státnost fakticky neexistovala. Neústavní postup presidenta (a vlády) v době Mnichovské dohody dává dvojí možnost vysvětlení. Buď ukazuje na malou míru suverenity 1. republiky, či na vlastizradu dr. Beneše. Viz http://www.cs-magazin.com/2004-11/view.php?article=articles/cs041147.htm, Martin Horák: „Co vzniklo 28. října 1918?", 11/2004.

[12] Skutečná suverenita našeho státu a jeho demokratické uspořádání mohou a musejí vycházet z vlastních křesťanských kořenů a z tradice euroamerické západní civilisace. Jsou omezeny a ohroženy zejména duchovním stavem významného počtu občanů, pasivním členstvím v nedemokraticky uspořádané „Evropské unii" a možnou podporou jejího „francouzského" geograficko-ekonomicko-politického směřování. Nebezpečími jsou např.: popírání křesťanských kořenů Evropy a snaha o její odkřesťanštění, související protikřesťanská propaganda všech větších médií, tvorba a podpora snahy politicky nastavit stav proti přirozenému právu jedince, rodiny a obce, popřením toho, že fundamentem rodiny (a to jako základního článku společnosti) je pouze svazek jednoho muže a jedné ženy, nejen neúcta k lidskému životu, ale jeho ničení; v rovině zahraniční: všude intensivně prosazovaný odpor k USA i Izraeli a často už nepokrytý příklon k podpoře záměrů arabských zemí s jejich cílem jiným způsobem ovládnout Evropu a islamizovat ji.

Karel Korous

Československo a Vatikán během 2. světové války

Nacistické Německo a židé (2)

(Ze Semináře církevních dějin, pořádaného s Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

5. Druhé období: Norimberské zákony (1935 – 1939)

Druhé období začíná uplatňováním Norimberských zákonů v roce 1935. Tehdy 15. září 1935 Reichstag odhlasoval tzv. Norimberské zákony:

„Zasviť ty mi slunko zlaté“, komponovaná na paměť pobělohorského exilu. Málokdo dnes ví, že jesuité jediní byli schopni začít s duchovní obnovou země po třicetileté válce, včetně uchování a kultivace češtiny. Člen zednářské lóže „Jan Amos Komenský“ v Hradci Králové, Alois Jirásek, lidový vykladač chybné Masarykovy představy o smyslu českých dějin, psal záměrně a tendenčně o jesuitech a době pobělohorské, jen jako o době temna. Jiráskovou inspirací byla kniha Tomáše Bílka, „Dějiny katolické reformace v Čechách“, která uváděla nepravdivé údaje. Tvrdil, že ve Svébořické farní kronice je záznam o tom, že reformační komisař s pomocí vojska bitím přinutil lid ke katolictví. V kronice o tom není ani jediné slovo. Jesuité si naopak stěžovali arcibiskupovi, že zprávy o násilí jsou klepy, šířené protestantskými kazateli (predikanty). Lidé pak před nimi (pod vlivem těchto fám) utíkají. Píší: „Hrozně jsme tu od predikantů rozkřičení, že lidu kleštěmi otevíráme ústa ke sv. přijímání, že holemi, žezlem, žalářem, smrtí a vyhrožováním k církvi katolické nutíme, že jsme z pistole vystřelovali sv. hostii do úst nekatolíkům.“ Jirásek popisuje ve svém Temnu jesuitu P. Firma takto: „Šlapal nekatolíkům na bosé nohy svými botami, do nichž si dal zaraziti ostré hřeby, tahal je za uši tak dlouho a usilovně, až přiznali, kam knihy schovali.“ Jirásek také tvrdí, že kantoři cvičili ve škole potupnou píseň na Husa: „Hoříš, hoříš, Jene Huse“, ač je pravdou, že tato potupná píseň byla zpívána nekatolíky o sv. Janu Nepomuckém. Jiráskův výklad ale ještě dodnes vytváří zmatek v myslích mnoha lidí, čtenářů těchto protikatolických románů. U generace mladých „nečtenářů“ přešly tyto bludy (vlivem stále vysílaných lživých propagandistických filmů z éry socialismu, inspirovaných právě Jiráskem) až do srdcí jako archetyp, jako vzlykot země české.

Profesor T. G. Masaryk se dopustil, v hodnocení husitství jako vrcholu a doby pobělohorské jako totálního úpadku Čechů, nepoctivého vlivu na národ. Idea o červené niti české historie vinoucí se od husitství k Chelčickému, ke Komenskému – až k první republice byla pouhou fikcí. Učení bakaláře teologie Jana Husa kriticky nestudoval. Proto do hloubky nepochopil to, že se Hus v několika významných teologických otázkách hluboce mýlil[9]. Také je doloženo, že zkázonosné období husitské revoluce (nic se nevytvářelo, jenom docházelo k ničení) významně pomohli ukončit i kališničtí páni v bitvě U Lipan a v následném období. Velmi dobře viděli bezvýchodnost dosavadního vývoje, který do té doby určovali fanatičtí husitští kazatelé opojení mocí (jako např. Jan Želivský, Václav Koranda a Petr Payne-Engliš); chápali nutnost likvidace polních vojsk, hlavní překážky míru, věděli kdo jsou to tzv. Kasaličtí a pochopili, jaké nebezpečí všichni výše citovaní pro země Koruny české představovali. Obrozenecká husitská orientace české společnosti 19. století spočívající v pocitovém obdivu k mýty opředeným vojenským úspěchům Jana Žižky, byla hlavně „malou českou“ reakcí na vypjatý německý nacionalismus. Ve skutečnosti ale Jan Žižka soustavně ničil dílo Karla IV. a nic positivního k české věci nepřinesl. Jeho konání se (mimo jiné) odvíjelo od obdivu k satanovi. I po několika staletích proto Žižku ctili a citovali levicově zaměřená George Sandová a svobodní zednáři[10]. Není tedy náhodou, že se o Žižku a o stranicky pojaté husitství ideově opírali komunisti. Husitství začalo (jako každá špatnost) dobrým úmyslem – snahou o reformu tehdejší Církve. V husitské revoluci ale už šlo především o získání církevního majetku. Husitství se tak ve svých důsledcích nestalo vrcholem, ale spíše jednou ze slepých cest a propadlin českých dějin. Díla Petra Chelčického upadla v zapomnění ne proto, že by je jesuité spálili, ale proto, že mezi lidmi o ně nebyl zájem. V období kdy to bylo možné, je netiskla ani jednota bratrská. Jednota bratrská nebyla sborem „mírových holubic“, právě z jejích řad pocházela významná část vůdců nesmyslného pražského povstání r. 1618. Pobělohorští exulanti (luteráni a kalvinisté) neměli, mimo svůj zkreslený výklad Písma sv., s Husem, husitstvím a s početně nevýznamnými utrakvisty téměř nic společného. V cizině zcela splynuli s prostředím a následný vývoj podstatně neovlivnili. Evropský protestantismus ale pomohl katolictví k promyšlené reformě (zahájil ji Tridentský

ložit křesťansko-demokratickou stranu s novým programem, vítající stoupence bez rozdílu náboženské víry. Kalvoda pokračoval v politické činnosti po přesídlení do Norska koncem února 1949 a také v USA, kam přibyl 15. listopadu 1951.

Do „země neomezených možností“ jel Kalvoda bez iluzí, proto nemohl být ničím překvapen. Pozoroval i proslulou honbu za dolarem. Cestoval po amerických velkoměstech, poznával var „amerického kotle“, pracoval v nejrůznějších zaměstnáních. Spoléhal sám na sebe. V r. 1953 zakotvil v New Yorku. Pracoval v ranní směně ve strojnické dílně. Po práci studoval politickou vědu a historii. Bakalářem se stal v r. 1956. Rozhodl se získat doktorát na prestižní Kolumbijské univerzitě v New Yorku, který by mu umožnil akademickou kariéru a zaručil i celkem vysoký životní standard.

Skoro jako každý politický uprchlík té doby se domníval, že se do dne a do roka vrátí domů. Věřil, že Amerika osvobodí státy, ve kterých byl nastolen – přímým nebo nepřímým tlakem Sovětského svazu – komunistický režim. Američtí presidenti slibovali před volbami (v USA žily miliony voličů z podmaněných evropských států), že nejen zastaví dobyvačný rudosovětský imperialismus, ale že proti němu zahájí agresivní neústupnou strategii, která Sověty přinutí vyklidit po válce zabrané kolonie a umožní návrat nebo ustavení demokratických zřízení do osvobozených zemí. V r. 1956 se Kalvoda – jako všichni exulanti – dožil obrovského zklamání. Západní spojenci nechali maďarské bojovníky za svobodu, na holičkách. Přitom je vysílání Rádia Svobodná Evropa podněcovalo k boji, v něm ale měli zvítězit sami? Velkohubí američtí „mnichované“ Dwight D. Eisenhower, John F. Kennedy a další pokračovali po mnoho let v linii opatrného soužití se Sovětským svazem.

Kalvoda omezil na přechodnou dobu činnost v exilových organizacích. Za vydatné podpory manželky Anastázie, se kterou se oženil v r. 1956, se vrhl do studia. V r. 1957 získal magisterský titul, v r. 1960 byl promován doktorem filosofie. Působil nejprve jako odborný asistent v Saint Joseph College v Hartfordu, potom jako docent na

universitě v San Diegu. V r. 1966 začal přednášet na universitě v New Orleans. V r. 1970 se stal na St. Joseph College profesorem (vedoucím katedry politologie a historie), kde působil až do své smrti. Jeho manželka vyučovala na místní střední škole biologii a chemii. Kalvoda se stal externím poradcem amerického ministerstva školství a ministerstva zahraničí. To se podařilo jen hrstce profesorů českého původu.

Profesor Kalvoda se vrátil po zajištění své existence nejen do exilové činnosti. Varoval americkou veřejnost před podporou titoismu. Psal do odborných a populárních časopisů a přednášel. Odhaloval zločiny komunistických režimů po celém světě. Zapojil se také do americké politiky. Zúčastnil se volebních kampaní Republikánské strany, která se postupně zdála více protisovětská než demokraté. Kalvoda podpořil v r. 1984 presidentskou kampaň Ronalda Reagana a George Bushe, kteří svékli diplomatické rukavičky a konečně vyhlásili nesmiřitelný postup proti sovětské říši zla. V r. 1986 vydal obsáhlou studii Genesis of Czechoslovakia (v českém vydání vyšla v r. 1998), pojednávající o vzniku Československa – bez Masarykových a Benešových osvobozenských legend.

Reaganova strategie, podporovaná neomezeným zbrojením, nemohla skončit jinak. Na sklonku osmdesátých let přinutila sovětského vůdce Michaila Gorbačova k politickým ústupkům, které nezasvěcené překvapily. Rudá armáda vyklidila Východní Německo a všechny středo- a východoevropské státy. Komunističtí revolucionáři za psacím stolem se vzdali – volky nevolky – moci. Moskva, protože jí nic jiného nezbylo, je hodila přes palubu. Západ se ale opojil iluzí vítězství v tzv. studené válce. Vyhrál opravdu psychologickou, politickou a hospodářskou válku? Anebo jenom jednu bitvu?

Kalvoda se zúčastnil oslav svatořečení Anežky české, které se konalo 12. listopadu 1989 v Římě. Svatořečení – podle staročeské legendy – mělo být předzvěstí převratných událostí v Čechách. Ty se uskutečnily v tzv. sametové revoluci. Ale už to, že šlo o revoluci, mělo být varováním.

Češi a Slováci doma i v zahraničí se sice

dožili konce vládního monopolu komunistické strany, po kterém toužili jednačtyřicet, respektive jednadvacet let. Kalvoda navštívil v devadesátých letech třikrát Československo. Vyhledal rodinné příslušníky, přátele, historiky, české a slovenské politiky. Byl přijat kardinálem Františkem Tomáškem. Snažil se poradit funkcionářům lidové strany, ale – bez úspěchu. „Mezi katolickými intelektuály jsem našel takové, kteří stále jen natahovali ruce“, napsal Kalvoda příteli P. Pohorskému 9. 10. 1991, „říkali si o pohoštění a chovali se, jako by jim člověk, žijící v Americe byl něco dlužen. Žádný z nich neměl potuchy, jak bylo nesnadné probíjet se v cizím prostředí.“ Na pět set tisíc uprchlíků ze zkomunizovaného Československa po únoru 1948 a ruské okupaci v srpnu 1968 by mohlo vyprávět dlouhé smutné vzpomínky na začátky, mnohdy ponižující, v macešské, často socializující se cizině.

Kalvoda navštívil také pražské archivy. Čirou náhodou našel spis o zrádcovské činnosti dr. Vlastimila Chalupy, který byl StB nasazený do různých československých exilových a americko-krajanských organizací. Kalvoda odhalil Chalupu, který měl na svědomí zatčení sedmi set antikomunistů (asi patnáct jich bylo popraveno nebo přišlo o život následkem vězení), v americkém Denním Hlasateli a jiných exilových časopisech. Na konci studie Poutník Josef Kalvoda píše Jan Cholínský: „Je smutnou skutečností, že Kalvoda, který celý svůj život zasvětil boji za osvobození vlasti od komunismu, již po dvou prvních návštěvách v r. 1990 dospěl k názoru, že „do Československa nepatří a žít by tam nechtěl, neboť po více než čtyřiceti letech se natolik změnila mentalita a postoje lidí, že se tam necítí doma.“ Stal se, jako většina uprchlíků a vystěhovalců, nevítaným návštěvníkem. Cizincem v rodné zemi, která spíše než potírání socialismu jej přebírala ze západní Evropy, kde mezitím zapustil pevné kořeny.

Doslov ke Kalvodově biografii je z pera prof. dr. Radka Kleina-Jánského, dalšího českého úspěšného akademika v USA, který píše zasvěceně o počátcích exilu v táborech okupovaného Západního Německa. Politici bývalé tzv. Národní fronty, kteří později ustavili Radu svobodného Československa ve Washingtonu, vyhlásili seznam „hříchů, jež se nikdy neodpustí“ a za něž budou provinilci po návratu do osvobozené vlasti souzeni jako velezrádci:

1. kritika odsunu sudetských Němců,
2. uznávání práva Slováků na sebeurčení,
3. neholdování kultu někdejšího prezidenta dr. Edvarda Beneše, zejména jeho případná přímá kritika,
4. kritika Košického vládního programu.

Josef Kalvoda se provinil – budiž mu to ke cti! – proti všem uvedeným hříchům. Z těchto důvodů patří k vedoucím nezávislým osobnostem III. exilu.

http://cs-magazin.com (Stanislav Berton) / http://www.sweb.cz/nakl-dilo

O knize Poutník Josef Kalvoda viz v článku Redakce doporučuje.

RUSKO A PRAVOSLAVÍ (1)

V Rusku se něco děje. Většina lidí z médií snad ví jen o ruských protestech proti radaru a o obnovených planetárních letech strategických bombardérů. Ale proměna Ruska za posledních pár let je hluboká a ještě hlubší jsou základy položené k proměnám dalším. Co se vlastně v Rusku děje? Na tuto otázku se v kratším seriálu pokouší odpovědět náš vážený dopisovatel P. Josef Dobiáš. Přečtěme si k tomu ale napřed dva články, které se v médiích přece jen jaksi objevily.

Článek konvertitky k islámu Petry Procházkové vyšel v Lidových novinách 23. 8. 2007:

Ruská církev zveřejnila doktrínu, ve které se zabývá fungováním státu

Spor mezi ruskými vědci a pravoslavnou *církví získal nový rozměr. Církev totiž vypracovala dokument nazvaný Ruská doktrína, kterým potvrdila své politické ambice. Autorem osmisetstránkového dokumentu je (spolu se 70 experty a duchovními) šéf oddělení vnějších církevních styků moskevského patriarchátu, metropolita Kyrill.*

uvádět do pohybu šlapáním. Tento způsob zvonění přetrval až do dnešních dob a určitě stojí za to Rovensko navštívit o některém víkendu a zvony si prohlédnout.

Pro mne osobně je také velmi památným českým zvonem zvon na věži kostela Sv. Mikuláše v Dolní Dobrouči ve východních Čechách, odkud pocházím. Zvon se jmenuje, jak jinak, nežli Mikuláš a byl odlit v roce 1538. Věnoval jej kostelu hrabě Pernštejn, majitel zdejšího panství. Původně byl umístěn ve dřevené zvonici u starého kostela Sv. Mikuláše na místním hřbitově. Zde zvonil do 8. srpna 1830. Potom byl přemístěn do věže nově postaveného kostela, kde je dodnes a přečkal všechny zlé časy. K tomuto zvonu mám určitý osobní vztah a v časech svého mládí jsem s ním zvonil častokrát při různých příležitostech. Vždy to pro mne byl zvláštní pocit, smět se dotýkat něčeho tak letitého a přitom funkčního. Dá se říci, že díky tomuto zvonu píši i tyto řádky a mám potřebu navštěvovat věže a zvonice. Na zvonici byly s Mikulášem ještě další tři zvony. Alespoň tak soudíme podle dřevěné trámové stolice, závěsů a srdcí zvonů. V šedesátých letech minulého století zvonily ve věži zvony dva. Starý Mikuláš a mladší zvon Marie, který sloužil a dodnes slouží ke zvonění jako umíráček. Ke konci minulého století k těmto dvěma zvonům přibyl ještě zvon Antonín.

Také z pověstí a legend si zase můžeme něco přiblížit. Různé zajímavé pověsti si lidé vymýšlejí v souvislosti se zvoníky a zvonaři. Německý pražský zvonař Lochmar prý dle pověsti proklel před svou popravou svůj zvon v kostele Sv. Štěpána, a ten pak přinášel smůlu. Poté, co zvon dokonce vymrštil z okna malého chlapce, který se na něm houpal, byl zvon přelit!

Zvoník ze Sušice prý zbavil město ducha zemřelého rytíře, který lidi děsil výkřiky: „Hoří!“ tím, že mu sebral jeho plášť.

Pražský kostel Sv. Jana, který stával na nároží ulic Karolíny Světlé a Anenské, byl za Josefa II. přestavěn na dům a roku 1896 zbořen a na jeho místě byl postaven činžák. V tomto činžáku dosud (vedle mnoha jiných duchů) prý straší zvoník Makudera, který v původním kostele kradl svíčky a jiné věci – a tak musí za trest na půdě svítit zapálenou rukou. Proto ministranti a kostelníci, pozor na krádeže! Také prý je v podkroví tohoto činžáku slýchat šepot zvonů. Je-li ho slyšet, někdo v domě brzy zemře.

V příštím článku se budeme věnovat zvonům v okolí Liberce.

Hezké prožití začátku školního roku a podzimního času Vám přeje

Zdeněk Skalický

HISTORIE

K TEMNOTÁM V ČESKÉ HISTORII (11)

Kritické poznámky

Kvalita katolické reformy se ukázala po vyhlášení tolerančního patentu (13. října 1781). Katolickou Církev v zemích Koruny české opustilo asi 80 000 lidí, tj. méně než 2 % naší tehdejší populace. Čechy, Moravu a Slezsko tenkráte obývalo celkem 4,4 milionů osob. Novodobý český národ povstal zejména z katolických kořenů, z tradic cyrilometodějské, svatováclavské a svatovojtěšské a z hluboké barokní katolické zbožnosti českého lidu. Na rozvoji české katolické barokní zbožnosti měla významnou zásluhu činnost otců jesuitů. Jejich podíl (spolu s vlasteneckými kněžími) na utvoření novodobého českého národa byl zásadní a podstatně významnější, než následná činnost obrozenecké inteligence, které je podnes propagandisticky přisuzován hlavní význam.

Na dnešní české dvou set koruně je portrét Jana Ámose Komenského. Panuje o něm všeobecné povědomí, že to byl významný pedagog, „učitel národů“, „hodný“, mírný a poslední biskup jednoty bratrské, nešťastný exulant, který je pochován v Naardenu. Komenský ale nebyl jen vynikající pedagog. Byl i politikem a protikatolickým myslitelem. Chtěl katolictví zničit mečem, volal a posílal do Čech cizí žoldáky, kteří loupili a ničili, bez ohledu na konfesi. Nespravedlivě zní protijesuitské verše Karla Havlíčka: „českých knížek hubitelé lítí, plesnivina, moli, jezoviti.“ Mají negativní vliv podnes, stejně jako jímavá píseň

Sv. Víta. Avšak tento zvon se přes veškeré úsilí na svatovítskou věž nedostal. Po pádu byl z jeho rozbité zvonoviny přímo na hradě odlit zvon nový. Ten byl složitě vytažen na zvonici, ale při velkém požáru Hradu v roce 1541 z věže také spadl a rozbil se. Poté si Ferdinand I. povolal z Vídně brněnského zvonaře Tomáše Jaroše a odlitím zvonu pro chrám Sv. Víta pověřil jeho. Zvonař Jaroš odléval zvon přímo na hradě a jeho výsledkem se stal do dnešních časů největší český zvon zvaný „Zvon otec – král Zikmund“ odlitý roku 1548. Zvon je umístěn v dolním patře zvonice, je přes dva metry vysoký, průměr má okolo 256 cm, váží 16,5 tuny a jeho ladění je G. Ve věži katedrály visí dodnes. Pouze mu bylo v roce 1670, 1734 a opět v roce 2002 vyměněno puklé srdce. Jako předloha k jeho reliéfní výzdobě posloužily dva dřevoryty Alfréda Dürera. Zvony katedrály se nacházejí ve dvou patrech věže, která je v pravé lodi chrámu nad Hazemburskou kaplí. Jsou zavěšeny na železných nýtovaných konstrukcích z roku 1900 od vídeňské firmy Gridl. Zvony jsou celkem čtyři, ale další závěsy ukazují, že původně bylo zvonů ve věži sedm. Známe jenom jejich názvy. Byl to zvon Dominik, odlitý také zvonařem Jarošem roku 1556, dále zvon Maria, odlitý roku 1542 mistrem Ondřejem, a zvon Ježíš, odlitý roku 1761 mistrem Frankem. Ze stávajících se kromě Zikmunda v horním patře věže nachází zvon Josef, odlitý roku 1602 Martinem Hilligerem, o hmotnosti 160 kg, průměru 81,5 cm a ladění C2. Další zvon je Jan Křtitel, ten byl odlit zvonařem Stanislavem roku 1546, jeho hmotnost činí 3,6 tuny, průměr 157 cm a jeho ladění je dis1. Třetím zvonem je Václav, který byl vytvořen zvonaři Ondřejem a Matějem roku 1542. Jeho hmotnost je 4,5 tuny, průměr 176 cm a ladění C1.

Zvonař Jaroš roku 1553 odlil také druhý největší český zvon Maria pro Týnský chrám.

Památné zvony se nacházejí i ve věžích chrámu Sv. Ducha v Hradci Králové. Je to zvon Orel (Michael), odlitý roku 1496 Ondřejem Žáčkem, který váží 4,6 tuny a má průměr 176 cm. Dále zvon Dominik (Leopold), z roku 1485, o hmotnosti 336 kg a průměru 93 cm. Dále Žebrák (Václav), odlitý také Ondřejem Žáčkem v roce 1509, o hmotnosti 2,1 tuny a průměru 145 cm. Tento zvon byl po požáru od blesku roku 1538 přelit zvonaři Matějem Šicem a Mikulášem Rohrmaistrem. O tom, jak tento zvon přišel ke svému podivnému jménu, nevíme. Bude to ale asi podobné, jako v příběhu popisujícím, jak ke stejnému jménu „Žebrák“, přišel zvon ve městě Rakovník – a oba názvy spolu možná i souvisejí. *„Zločinec jakýsi, stoje v Hradci Králové již pod šibenicí, na které pověšen býti má, zahlédl mezi diváky krajana svého i promluvil k němu, by se domů do Rakovníku navrátil, že tam pod jistým dubem poklad nalezne. Za část tohoto pokladu aby koupil zvon na hradě Pražském ulitý, ostatek peněz aby sobě podržel. Žebrák vyplnil přání zločince, vyzdvihl poklad a řečený zvon zjednal.“* Dalším zvonem v hradecké věži je zvon Klement odlitý roku 1510 s hmotností 1,1 tuny a průměrem 119 cm.

V obci Rovensko pod Troskami najdeme zvonovou raritu: zvonici se zvony, které visí obráceně. Zvonice byla postavena na místě původní, která vyhořela za třicetileté války. Na jejích troskách rovenští během jednoho roku postavili zvonici novou. Nejprve byla vybudována zvonová stolice, na níž byly pomocí volských potahů vytaženy dva větší zvony – Sv. Václav a Sv. Jan. Teprve když byly zvony vytaženy, byla vybudována vnější konstrukce zvonice, která byla později obedněna a zastřešena. Největší zvon, Sv. Václav, má průměr 129 cm a hmotnost 2,4 tuny. Druhý zvon, Sv. Jan Křtitel, má průměr 110 cm a hmotnost 1,5 tuny. Nejmenší zvon, Jiří, byl odlit v Praze roku 1639 při desátém výročí rebelie a má průměr 85 cm a hmotnost 0,6 tuny. Zvony visely původně srdcem dolů a zvonilo se pomocí provazů. K jejich otočení došlo proto, že je rovenští používali k sezvánění na vzpouru proti vrchnosti. Hruboskalská vrchnost, pod níž Rovensko tehdy patřilo, nařídila za trest zvony otočit srdcem vzhůru, aby se na ně nedalo zvonit. Rovenští se příkaz snažili obejít a vyřešili to tak, že asi o půl metru zkrátili táhla, za která se tahalo provazem. Zkrátili i délku srdíček o 15 – 20 cm a pokusili se zvony

V doktríně je důkladně rozpracován program modernizace Ruska s ohledem na duchovní hodnoty a konservativní ideologii. Zdůrazněna je role státu, který podle církve musí kontrolovat využívání přírodních zdrojů, finance, zahraniční obchod a zbrojařský průmysl. ... metropolita Kyrill jako zkušený politik prohlásil: „Hlavním úkolem opravdové národní ruské elity je navrátit státu jeho zákonné zdroje příjmů, stejně tak jako navrátit národu sociální spravedlnost,“ zdůraznil.

Ruská doktrína vyšla ve dnech, kdy se v zemi rozpoutal vážný spor mezi vědci a církví. Vědci v tzv. „dopise deseti akademiků“ varovali ruského presidenta Vladimira Putina před sílící klerikalizací ruské společnosti. Jedním ze signatářů otevřeného dopisu je i nositel Nobelovy ceny Vitalij Ginzburg, který se obrátil na Putina i proto, že nechce, aby se slovo boží (pravopis podle Procházkové a podle Ginzburga) *stalo v Rusku vědeckou disciplínou.*

Církev se v poslední době prosazuje jak v politice, tak v běžném životě občanů. Začala se například aktivně zapojovat do řešení demografické krize, a to tak, že se v některých oblastech dohodla se zdravotníky na společném duchovním působení na žadatelky o potrat. Lékaři tak posílají ženy před zákrokem k popovi, který je přesvědčuje, aby porodily.

Církev také vystoupila proti vylepšení demografické situace s pomocí přistěhovalců. Především ale usiluje o to, aby teologie byla vyučována jako vědecká disciplína a aby se na všech školách povinně učily základy pravoslaví. To rozzuřilo ostatní konfese i zastánce světského státu, kterým Rusko podle ústavy je. Vědci prosazují, aby se učil předmět historie světových náboženství, a ne základy pravoslaví. K akademikům – ateistům – se tentokrát netradičně přidali muslimové, i když jinak ateisty opovrhují. Ptají se, proč se jejich děti mají učit historii pravoslavných, a ne svou vlastní. „Školákovi se nic špatného nestane, když bude znát biblické učení o počátku světa,“ prohlásil patriarcha Alexij II.

Dopis akademiků nazvaný „Konsolidace, nebo rozpad země?“ podpořila řada obránců lidských práv a aktivistů nejrůznějších hnutí, mezi jinými i zástupce ruských homosexuálů Nikolaj Alexejev či bývalý disident a obránce lidských práv (opět termíny Procházkové) *Sergej Kovaljov. Tvrdí, že v Rusku vzniká nová, nacionalisticky náboženská ideologie, vyznačující se xenofobií a imperiálními sklony ...*

A v Brněnském deníku vyšel dne 27. 7. 2007 článek Libora Dvořáka:

Sjednocené ruské pravoslaví

V moskevském chrámu Krista Spasitele byl v květnu podepsán Akt o kanonické jednotě mezi Ruskou pravoslavnou církví a Ruskou pravoslavnou církví v zahraničí. O tom, jak důležitý dokument podepsali patriarcha moskevský a celé Rusi Alexij II. a první hierarcha Zahraniční církve, metropolita Lavr, svědčí i trvalý zájem Kremlu o toto sjednocení. Ten v chrámu Krista Spasitele zdůraznila přítomnost ruského presidenta Putina, který ceremonii označil za událost celonárodního historického dosahu. Ohlédněme se do historie rozdělení Ruské pravoslavné církve. Část pravoslavného duchovenstva zmizela po roce 1917 za hranicemi sovětské říše a v roce 1927 založila Ruskou pravoslavnou církev v zahraničí. Stalo se tak poté, co zahraniční pravoslavní hierarchové odmítli tehdejšímu moskevskému metropolitovi a pozdějšímu patriarchovi Sergijovi potvrdit svou loajalitu sovětské moci. Oficiální sovětská místa proto tuto církev považovala a otevřeně prohlašovala za antisovětské, antikomunistické, monarchistické a kontrarevoluční uskupení. Hořkost západních pravoslavných Rusů, kteří často zůstávali věrnými vlastenci a svůj vynucený odchod za hranice vnímali úkorně, se jen prohloubila. Hořkost v mnoha ruských pravoslavných duchovních v zahraničí zůstává dodnes a část tamních kněží je i nadále proti sjednocení. Proces, který vyústil v podpis společného aktu, byl proto nelehký. Po počátečních váhavých pokusech o sblížení přišel se zřejmě rozhodující iniciativou Putin, který v roce 2003 metropolitu Lavra pozval do Moskvy. O několik měsíců později

zástupci zahraničních pravoslavných do Ruska konečně přijeli a sjednocovací rozhovory mohly začít …

Podpis obou nejvyšších ruských pravoslavných hodnostářů lze považovat za významné vítězství Kremlu. Pravoslavná církev totiž … zůstává oporou světské státní, dnes tedy jediné moci v největší zemi světa, a obřad v hlavním ruském pravoslavném chrámu ji proto v očích prostých věřících jistě posílí. Navíc je přirozeným a nesmlouvavým oponentem náboženství jiných, zejména protestantských, jejichž representanti začali do Ruska proudit hlavně v devadesátých letech. Dnes je státní moc považuje za pro sebe stejně nebezpečné jako některé zahraniční nevládní a neziskové organizace a jakékoli omezení jejich aktivit vítá. Putinova slova o „události celostátního historického dosahu“ proto byla míněna naprosto upřímně.

Východní rozkol, minulost a dnešek

Duchovním otcem tzv. východního rozkolu (schismatu) mezi církví východní a západní byl ctižádostivý cařihradský patriarcha Fotius. Tragiku rozkolu pak dovršil r. 1054 patriarcha Celularius. Od té doby katolická církev jako dobrá matka byla nucena s krvácejícím srdcem vypovědět neposlušnou dceru ze svého domu. Volá ji ale stále zpět k návratu do domova, volá po sjednocení, po unii.

Pravoslavná církev se od latinské církve mírně odlišuje. Pravoslavní tvrdí, že Bůh Duch svatý vychází jedině z Boha Otce, nikoliv také z Boha Syna (tzv. Filoque), jak se modlíme o každé slavnosti. Pravoslaví popírá očistec, odpustky, v liturgii užívá, stejně jako řeckokatolíci, kvašeného chleba apod. Ovšem nejvlastnější příčinou schismatu je záporný postoj k jurisdikčnímu primátu římského biskupa, papeže, jemuž je upíráno právo řídit církev východní spolu s církví západní. Tím také popírá jeho neomylnost, pokud učí jakožto římský biskup ve věcech víry a mravů. Pravoslaví schází takováto neomylná autorita, která by neomylně ve sporných bodech rozhodovala. Proto se u církve východní projevuje strnulost-tradicionalismus, který je ale něčím jiným, než konservatismus u církve západní, s nímž pak často bývá i v rozporu.

Pravoslavné církve jsou autokefální (svébytné, nezávislé), na čele s patriarchou, nad nímž už vyšší autorita neexistuje. Autokefální církev v Rusku, pod patriarchou moskevským, chápe křesťanství (tj. pravoslaví) jako jedno ze „tří náboženství v Rusku“ – vedle islámu a buddhismu. Pozorovateli zvnějšku se jeví až neuvěřitelné, jak přirozeně a s jakou rychlostí se ruská společnost po zhroucení Sovětského svazu ztotožnila s pravoslavím. Zpočátku to vypadalo trochu jinak. Gorbačov pozval do Ruska papeže již v roce 1989, ale brzy všechno vypadalo jinak. Pro Jelcina a zpočátku snad i pro Putina jakoby nebylo překážek, ale návštěva se už diplomaticky opatrně neuskutečnila pro nepřízeň moskevského patriarchátu.

Je potřeba si uvědomit, že v ruském pravoslaví to není jen otázka náboženská, ale zároveň i společenská – a hlavně politická a státní. Zaznělo, že papež s patriarchou může jen získat, ale patriarcha s papežem může ztratit – snad dokonce i svůj trůn? Odstředivé síly od papežství jsou v ruské církvi a společnosti mnohoznačné. Primát pravoslaví by byl těžko možný, protože je silná vazba mezi církví a státem. O takových vazbách Obrázek již psal (v tomto roč. v č. 6, 8. 5. 207, s. 4nn.). V Rusku vláda vždy příslušela carovi – z vůle pravoslaví. Car Petr Veliký dokonce rušil moskevský patriarchát, aby mohl církev ovládnout. Tato spjatost církve se státem je něco, co mírně připomíná na islámský stát. Jak bylo v Obrázku uvedeno, katolická církev se takové spjatosti vzdala, což mnozí kritizují.

Tak dokonce i rozpad SSSR se často prožívá jako trauma, protože přinesl s sebou akutní nebezpečí rozpadu pravoslavných řad: Největší „ranou“ bylo osamostatnění Ukrajiny. V pravoslaví suverenita státu vyžaduje i osamostatnění partikulární církve, tzn. vznik nové autokefalie. Proto ukrajinský metropolita Filaret jakoby nečekaně vyhlásil autokefalii Ukrajinské pravoslavné církve. Moskevský ani jiné patriarcháty ji neuznaly. A to není všechno.

(pokračování příště)

P. Josef Dobiáš

Zvony (4) – Zvony v Čechách a na Moravě

Nápisy na zvonech jsme si obsáhle popsali v předminulém čísle. Nyní se budeme zabývat zvony v České republice. I když rekvírování ve válečných obdobích jejich stavy vždy snížilo, takže zůstaly jen některé zvony, v dobách míru byly zase postupně doplňovány. V současné době, po dvou světových válkách a totalitě, která kostelním zvonům také nepřála, se zvony zase začínají postupně rozeznívat a vracet do kostelních věží našich kostelů. Sami můžeme poslouchat jejich hlahol, který se čím dál častěji ozývá z věží a věžiček našich měst a vesnic do širokého okolí.

Zvony jsou vnějším srdcem chrámu nebo kostela a pokud věž oněmí, znamená to špatné časy, a také to o lecčems vypovídá. Ať už je to malý počet farníků, špatná souhra s politikou státu, nezájem obecních samospráv, ale i nezájem lidí věřících i nevěřících. V některých místech si při návratu zvonů na věž okolní lidé stěžují na „velký hluk“. Dnešnímu rádoby modernímu člověku vyzvánění zvonů nic neříká a lidi spíš vyrušuje a rozčiluje připomínáním povinnosti modlit se nebo se účastnit mše svaté. Lidé si zvykli místo kostelů navštěvovat velká obchodní centra, kam je svolávají spíše „zvony mediální“. Doma na zahrádkách o nedělích řežou na cirkulárkách, či sekačkami upravují trávníky, poslouchají burácení automobilů, fandění při fotbale, a hluk jim nevadí ani účastnit se různých mega koncertů a technoparty. To všechno jsou vlastně takové jejich novodobé zvony. Ale na výrobu zvonů se skládají stovky a tisíce obyčejných lidí a ti pak chtějí zvony slyšet. Někde jsem slyšel parafrázi na Lk 19, 40, že „až přestanou zvony zvonit, bude křičet kamení.“

Za nejstarší nezvonící zvon v Čechách se považuje zvon uložený v Chebském muzeu, na plášti datovaný rokem 1286. Nejstarším dosud pravidelně používaným českým zvonem je zvon Vilém na věži děkanského kostela v Havlíčkově Brodě, u něhož se uvádí jako letopočet jeho odlití rok 1300. Zároveň patří k největším takto dochovaným starým zvonům u nás.

K nejstarším zvonům na Moravě patří zvon kostela v Nivnici na Uherskobrodsku z roku 1001.

Ve věži kostela v Lipníku nad Bečvou se nacházejí krom jiných dva významné zvony. Jeden z nich, nejcennější a zároveň nejstarší zvon v okrese Přerov, má hmotnost 2,8 tuny a průměr 124 cm. Byl ulit v roce 1464 olomouckým kovářem, mistrem Jakubem. Tento zvon má ve věnci latinský nápis: „Králi slávy, přijď a uděl nám mír“, a zdobí ho čtyři reliéfy Ukřižování Páně a znak města. Druhý zvon Michal je největším středověkým zvonem na území severní Moravy a byl odlit v roce 1604. Má hmotnost pět tun a v průměru měří 2 m. Na zvonu vedle obrazu sv. Michala je český nápis se slovy žalmu 95 [94], 7b.8a: „… Dnes uslyšíte-li hlas jeho, nezatvrzujte srdce svého – Žalm 95 …“

Na pražské radnici visel zvon s latinským nápisem z roku 1313, litý původně pro Břevnovský benediktinský klášter. Zvon byl tedy starší nežli věž sama. Při ostřelování radnice Němci za květnového povstání v roce 1945 a po následujícím požáru zvon spadl a roztloukl se na kusy. Do dnešních dob se zachovaly jak tyto zbytky, tak sádrový odlitek celého zvonu a detaily nápisů, které byly pořízeny pod hrozbou rekvisice v první světové válce.

V provozu je také zvon z roku 1322 zavěšený ve zvonici nedaleko monumentální trosky gotického presbytáře Minoritského kostela v Benešově. O tento zvon projevil v minulosti zájem český básník Karel Hynek Mácha, známý svým zájmem o historii, když byl v Benešově u svého přítele ze studií Václava Máchy.

Některé zvony to neměly při cestě na věž jednoduché. Bylo tomu tak i při objednávce krále Ludvíka Jagellonského (1516 – 1526), kdy zvonař Brikcí vytvořil pro pražský hrad v huti u kláštera Panny Marie Sněžné největší zvon tehdejší Prahy zvaný Patron, Pater campanarum, čili ochránce, otec zvonů. Byl tak veliký, že když jej vezli na Hrad, musel být vybourán kus zdi mezi mosty a novou Bílou věží, aby se mohlo projet bránou. V roce 1523 ho Bartoš Brukví přelil a kvůli neplacení čekal zvon devět let v huti, než ho zakoupil Ferdinand I. Habsburský (1526 – 1564) pro věž chrámu

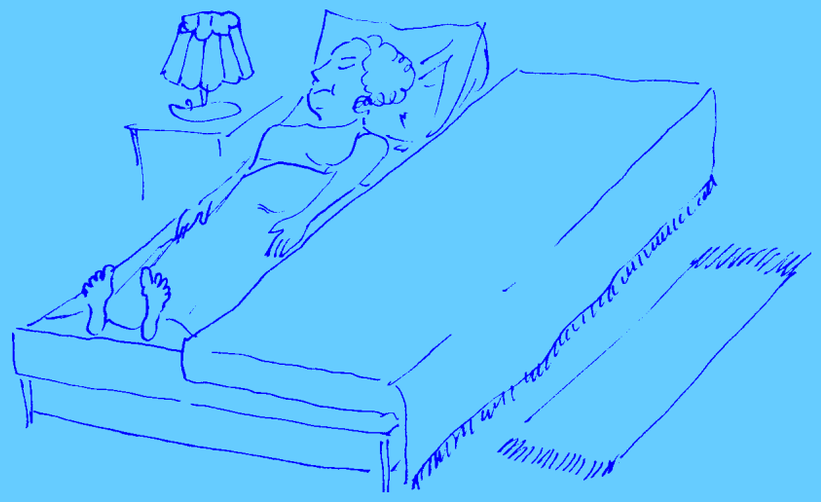

„Prosím tě, Honzo ... pořádkumilovnost je přece vynikající ctnost!“

„No jo, ale představ si, že když si v noci odskočím ... než se vrátím, postel je ustlaná.“

Ctnost pozornosti

Mnoho let po svatbě.

Do domu vrazí rozveselený pan profesor a volá už v předsíni na svou manželku:

„Vidíš, jak jsem se polepšil? S tou mou pamětí to přece jen není tak strašné,“ ukazuje deštník a říká: „dneska jsem ho nezapomněl přinést zpátky!“

„Výborně, Venoušku! ... Jenže ty sis ho ráno nebral, víš?“

Ctnost věrnosti

Šedesát let po svatbě

Rosťa: „Nevím, co bych si bez své manželky vůbec počal ... ale je příjemné na to myslet.“

Miroslav Kloz
Ilustrace
br. Michal OFM

Dokumenty

Dopis kardinála Levady ohledně spisů a aktivit paní Vassuly Rydenové

(Jejich Eminencím / Excelencím, předsedům biskupských konferencí)
Kongregace pro nauku víry
Prot. N.: 54/92 – 24945
25. ledna 2007
Vaše Eminence / Vaše Excelence

Na Kongregaci pro nauku víry stále přicházejí požadavky o objasnění ohledně spisů a aktivit paní Vassuly Rydenové, zvláště pokud jde o platnost *Úředního sdělení* z 6. října 1995 a kritérií, jež je nutno dodržovat při stanovení opatření místních Církví pokud jde o vhodnost šíření spisů paní Vassyly Rydenové.

Ohledně toho chce Kongregace specifikovat toto:

1) Úřední sdělení z roku 1995 zůstává platné pokud jde o doktrinální rozhodnutí ohledně posuzovaných spisů (srov. přílohu 1; pozn. red.: viz níže).

2) Po rozhovoru, který se uskutečnil s Kongregací pro nauku víry, nicméně paní Vassula Rydenová poskytla objasnění ohledně některých problematických bodů, které se vyskytují v jejích spisech, a také ohledně povahy svých poselství, která sama sebe nepresentují jako božské zjevení, ale spíše jako osobní rozjímání (srov. přílohu 2: Dopis ze 4. dubna 2002 publikovaný v *True Life in God [Opravdový Život v Bohu]*, sv. 10; pozn. red.: z textu vypouštíme). Z normativního pohledu, tedy, po výše zmíněném objasnění, je záhodno učinit moudré zvážení, případ od případu, a vzít v úvahu konkrétní možnosti, aby věřící mohli tyto spisy číst v rámci takových objasnění.

3) Konečně, připomínáme, že účast katolíků na modlitebních skupinách organizovaných paní Vassulou Rydenovou se nedoporučuje. V případě ekumenických setkání, věřící musejí dodržet opatření dané Ekumenickým direktářem, Kodexem kanonického práva (kán. 215, 223 § 2, 383 §3) a diecézním ordinářem.

Posílám Vám tuto informaci, upřímně Váš v srdečné oddanosti k Pánu.

Kardinál William Levada
Prefekt

(2 přílohy)
Všem předsedům biskupských konferencí

Úřední sdělení o spisech a dílech paní Vassuly Rydenové

Mnoho biskupů, kněží, řeholníků, řeholnic i laiků požaduje od Kongragace pro nauku víry autoritativní rozhodnutí ohledně aktivity paní Vassuly Rydenové, řecko-ortodoxní sídlící ve Švýcarsku, která slovem i písmem šíří v katolických kruzích po světě poselství připojená k údajným nebeským zjevením.

Klidné a pečlivé zkoumání celé otázky, které uskutečnila tato Kongregace, aby zkoumala „duchy, zdali jsou z Boha“ (1 Jna 4, 1), ukázalo kromě positivních aspektů – několik základních prvků, které musejí být považovány za negativní ve světle katolické nauky.

Kromě poukázání na podezřelou povahu způsobů, jimiž se údajná zjevení dějí, je nezbytné zdůraznit několik doktrinálních omylů, které obsahují.

Mezi jiným, je používán dvojznačný jazyk při mluvení o osobách Nejsvětější Trojice, až k matení specifických jmen a úloh Božích osob. Tato údajná zjevení předpovídají

bezprostředně blízkou periodu, kdy Antikrist převáží nad Církví. V millenaristickém stylu, je prorokováno, že Bůh přichází učinit závěrečný konečný zásah, kterým na zemi započne, dokonce před Kristovým definitivním příchodem, věk pokoje a všeobecného blahobytu. Dokonce, bezprostřední příchod je předzvěstí Církve, která by byla druhem všekřesťanského společenství, v rozporu s katolickou naukou.

Skutečnost, že shorauvedené omyly se už nevyskytují v pozdějších spisech Rydenové, je znamením, že údajná „nebeská poselství“ jsou pouze výsledkem soukromých meditací.

Navíc, pravidelnou účastí na svátostech katolické Církve, i když je řecko-ortodoxní, paní Rydenová způsobuje značný podiv v různých kruzích katolické Církve. Ukazuje se, jakoby kladla sama sebe nad církevní jurisdikci a každou kanonickou normu, a výsledkem je vytváření ekumenického nepořádku, který irituje mnoho autorit, služebníků i věřících její vlastní Církve, když klade sama sebe mimo její církevní disciplínu.

Vzledem k negativním aspektům aktivit Vassuly Rydenové, přes některé aspekty positivní, tato Kongregace požaduje intervenci biskupů, aby jejich věřící mohli být vhodně informováni a aby v jejich diecézích nemohla být poskytnuta žádná příležitost pro rozšiřování jejích názorů. Konečně, Kongregace zve všechny věřící, aby nepovažovali spisy a řeči paní Vassuly Rydenové za nadpřirozené a aby zachovali čistotu víry, kterou Pán Církvi svěřil

Město Vatikán, 6. října 1995

Joseph kard. Ratzinger, Prefekt
Tarcisio Bertone, S. D. B., em. arcib. Vercelli, Sekretář

http://www.infovassula.ch/tligchurchposition.htm
Documenta inde a Concilio Vaticano secundo expleto edita (1966 – 2005), s. 455n.
Překlad
Josef Ježek

Kardinál Bertone o zvratu Amnesty International

která zařadila mezi práva člověka potrat v případě znásilnění: „Je třeba chránit život, i když vznikne v důsledku násilí.“

„Je třeba chránit život, i když vznikne v důsledku násilí,“ toto řekl kardinál Tarsicio Bertone, státní sekretář v exklusivním rozhovoru poskytnutém našemu zpravodaji na okraj setkání v Rimini, když komentoval změnu (nevládní organizace) *Amnesty International, která zařadila mezi lidská práva potrat dítěte počatého v důsledku znásilnění. Kardinál se vyjádřil k tomuto tématu a také k jiným, jako je pravda – centrální téma setkání, působení satana ve světě a obraz Církve, někdy deformovaný skrze masová media. S kardinálem hovořil Luca Collodi.*

D. – Kardinále Bertone, letos poprvé, jako Státní sekretář otevíráte Setkání v Rimini, ale jako účastník zde nejste poprvé ...

R. – Ano. Znal jsem setkání a poznal jsem ho zblízka. Přijel jsem sem dvakrát, abych se účastnil diskuse, jednou jsem se také účastnil důležité debaty týkající se Pia XII. Vždy jsem viděl, že bývá mnoho účastníků setkání, že dávají pozor, jsou zvídaví, jak jsem řekl v kázání, chtějí poznávat a více vědět, a vyměňovat si názory. Toto je charakteristika tisíců a tisíců mladých lidí, kteří se každým rokem účastní Setkání. Tento rok jsem přijel jako Státní sekretář. Se souhlasem Svatého otce, samozřejmě

(slova); domorodý (angl. aboriginal, zkr.). - 5. Zdrhovadlo; hráz námořního přístavu; rozsáhlé prozaické dílo. - 6. Obytné místnosti; jsoucí s přídavkem medu. - 7. Uprchnout; záhady (kniž.); opak ‘pod’. - 8. Secret Intelligence Service (britská výzvědná služba, zkr.); v poloze na nohou; údaje. - 9. Technickohospodářský pracovník (zkr.); ovcím vlastní; infekční činitel. - 10. **2. díl tajenky.** - 11. 0,9144 m; křovinatý lesík v poli; starořek.

Pomůcka: diez, sold, Dion.

Ladislav Martinča

Liberecký úsměv

Když (Bůh) stvořil muže a ženu, povolal je k důvěrnému společenství života a vzájemné lásky ... (Kompendium 337.)

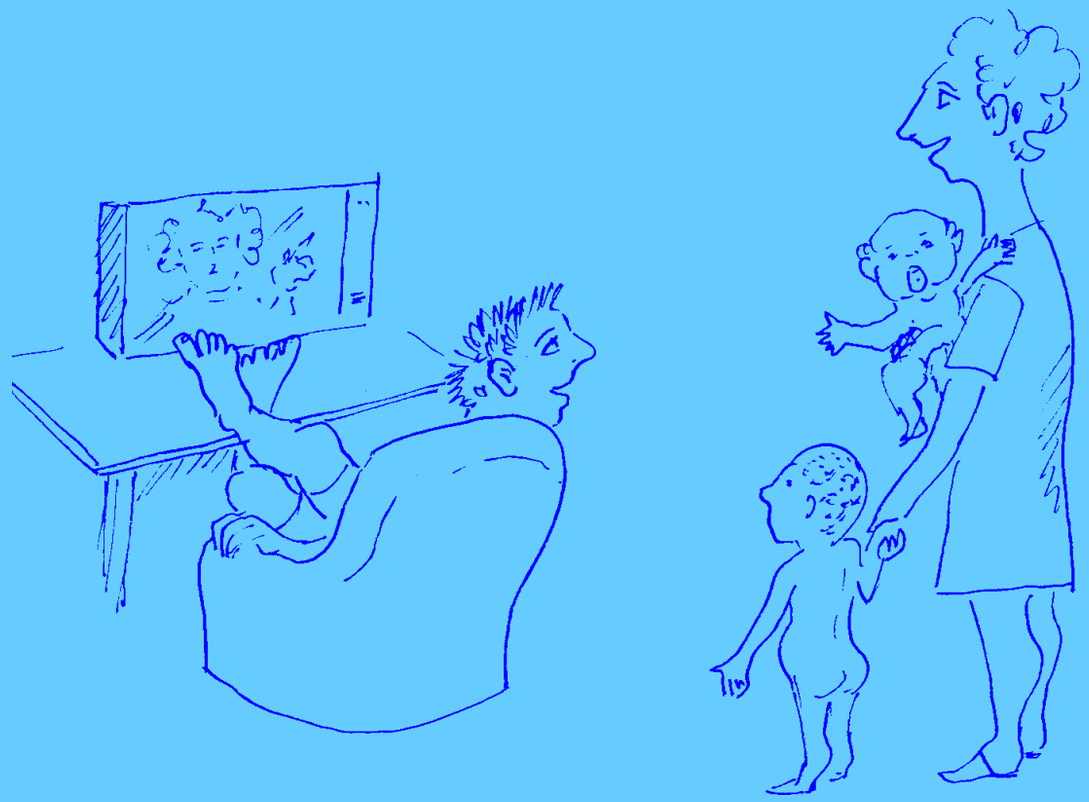

Ctnost pracovitosti
Pár roků po svatbě.
Povídá manželka:
„Tak ještě vykoupu děti, udělám večeři, přišiju ti ty knoflíčky – a pak bychom mohli jít do toho kina.“
„No jo,“ odpoví Pepa, „ale kdy zajdeš pro lístky?“

Ctnost pořádkumilovnosti
Více let po svatbě.
„Moje manželka je tak pořádkumilovná, že mi to začíná vadit.“

Znáš Písmo svaté?

Největší soubor, osmero blahoslavenství je v Horském kázání, Mt 5, 3 –12. Pán Ježíš ale porůznu vyslovil i jiná blahoslavenství; všechna blahoslavenství ale spolu souvisejí. Jedno z nich se četlo 14. srpna večer o vigilii slavnosti Nanebevzetí Panny Marie – Lk 11, 27nn.: … zvolala na něho jedna žena ze zástupu: „Blahoslavený život, který tě nosil, a prsy, které tě kojily!“ On však řekl: „Spíše jsou blahoslavení ti, **kteří slyší Boží slovo a zachovávají ho.“** Text se vyskytuje jen v evangeliu podle sv. Lukáše. Jsou v něm vlastně dvě blahoslavenství. První, které Kristus Pán mlčky potvrzuje, náleží Panně Marii.

Předmětem našeho zájmu je ale druhé blahoslavenství. Zamysleme se na tím, co znamená „slyšet Boží slovo“. Přece v kostele se slovo Boží čte, takže by se zdálo, že každý účastník bohoslužby, který čtenáře slyší, slyší slovo Boží. Ale tak tomu není. Blahoslavený není ten, kdo slyší slovo, ale ten, kdo je slyší *jako Boží slovo*, ten, kdo slyší-li čtené slovo, ví, že to mluví Bůh. Připomeňme, že s věrností Kristu zde není správné mluvit o „Božích slovech“, ale o Božím slově. Ale ani když účastník mše svaté slyší čtená slova jako slovo Boží, k blahoslavenství to nestačí. Pán Ježíš totiž ještě říká: „*a* zachovávají ho.“ Takže takový a jen takový posluchač je blahoslavený, tj. dostává od Boha posvěcující milost i potřebné pomáhající milosti a nakonec věčnou blaženost.

Proto také se tento úryvek čte při této příležitosti, neboť toto druhé blahoslavenství náleží především Kristově posluchačce nejvěrnější, Panně Marii.

Tajenka dnešní křížovky obsahuje „první věc, ke které vybízí“ apoštol sv. Pavel, „modlitby prosebné, přímluvné i děkovné za …“. Jaký má být asi předmět těchto modliteb? O tom tajenka. A komu tuto „první věc“ klade apoštol národů na srdce? Nápověda: bude se číst o 25. neděli v mezidobí.

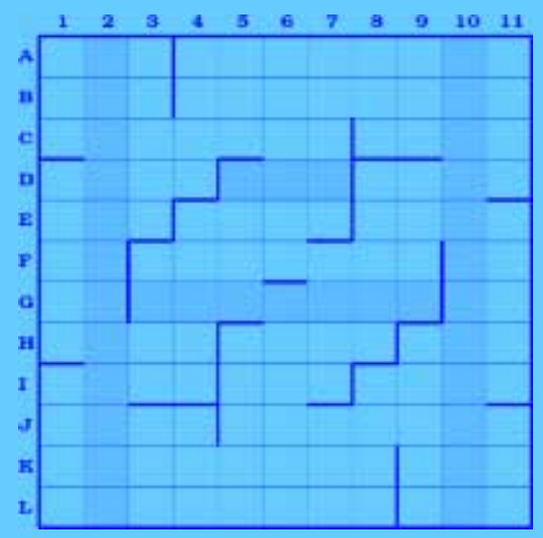

VODOROVNĚ: A. Bojové vozidlo pěchoty (zkr.); odpuštění časných trestů. - B. Citoslovce plašení drůbeže; vzájemná hra proti jiné hře. - C. Určené pro letadla (palivo); chápavá noha dravců. - D. Zušlechtěné železo; **4. díl tajenky;** někdejší mince na území části dnešní Itálie, naposledy za Napoleona. - E. Kód dánské koruny; mí; ruské město na horním toku Volhy (jedno z šesti, která za sovětů nesla jméno Leninova i Stalinova poskoka Kalinina). - F. Výraz vyjadřující vykání; gymnastický cvik; latinská dvojhláska. - G. Angl. zkr. Panny Marie (Our Lady); **3. díl tajenky;** angl. zkr. Panny Marie (Virgin Mary). - H. Jedno z měst pohanského Desetiměstí (zmiňovaného např. v Mt 4, 25); tance masek; veškerou. - I. Malátná; předložka s 2. pádem; španělsky ‘deset’. - J. Bývalá italská měna; osoba stojící v čele monarchie. - K. Zobáním obírat; automobil zn. Fiat. - L. Střelba z děl; druhá osoba Nejsvětější Trojice.

SVISLE: 1. Burke Lakefront (Burkeho letiště v Clevelandu, zkr.); úřední řízení s branci; ocasatý obojživelník. - 2. **1. díl tajenky.** - 3. Robinsonův společník; kolem (knižně); voda stékající při tání sněhu. - 4. Automobil s bleskem ve znaku; lichotná

na pokyn Svatého otce, přijel jsem rád, také proto, že víme dobře, nakolik Svatý otec Benedikt XVI., kardinál Ratzinger, sledoval zblízka Setkání. Poslal velmi krásná poselství, proslulé poselství týkající se krásy, míru a pravdy. Tedy přivezl jsem jeho pozdrav, jeho blízkost, a přání k tématu tohoto roku, které je velmi silným tématem, tématem vítězícím, tématem, které je v „DNA přirozenosti“ člověka: hledání pravdy.

D. – Jak si vyměňovat názory, zvláště při hledání pravdy? Myslím nyní kupř. na lidí různých vyznání ...

R. – Ano, také jsem citoval v kázání velmi krásný výrok od Jana Pavla II. z encykliky „Víra a rozum“, ve kterém papež definoval člověka jako „toho, kdo hledá pravdu“. A Svatý Augustin si klade tuto známou otázku: Co člověk hledá usilovněji než pravdu?“ Je to v přirozenosti člověka a je to hlubokým povoláním člověka, každého člověka jakéhokoliv vyznání, jakékoliv rasy a jakéhokoliv původu, člověka malého nebo velkého, intelektuála nebo obyčejného člověka, rolníka …, v jeho přirozenosti je hledání pravdy, aby ho stále více obohacovala a dovedla jej branám absolutna. Tedy hledání ne nějaké částečné pravdy, vztahující se jen k nějaké dílčí skutečnosti, ani pravdy jen přírodovědecké. Velicí učenci překonali sami sebe, výsledky svých vlastních výzkumů a otevřeli se nekonečnu. Tolik velkých učenců. A tedy výměna názoru se týká této absolutnosti pravdy a spočívá v uspořádanosti dílčích pravd, aby mosaika utvořila pohled na člověka, na společnost a na transcendentní skutečnosti, na to, co je po smrti. Tak je možná výměna názorů na pravdu a přiblížení se k absolutnu. Četl jsem v těchto dnech – dělám malou odbočku – deník Celiny, sestry od sv. Terezy od Dítěte Ježíše, která ve svém deníku opěvuje malou cestu dětství sv. Terezy od Dítěte Ježíše. Celina nalezla výroky a myšlenky velkých čínských filozofů 3 000 let staré, kteří dospěli ke stejnému výsledku, které opěvují malou cestu dětství, které říkají, že největší je ten, kdo má srdce dítěte. A tedy existuje nějaké přibližování směrem ke společné pravdě, sdílené, pocházející z různých vyznání, zkušeností a civilisací.

D. – Papež se nejprve během Anděl Páně o slavnosti Nanebevzetí Panny Marie a pak i v homílii během mše svaté na otevřeném prostranství dotkl tématu zápasu mezi dobrem a Zlým. Je podle toho člověk dnešní doby, církev vystavena útokům Satana?

R. – Zlý, který se jmenuje Satan, jenž „svádí celou obývanou zemi,“ říká Písmo svaté, působí bohužel stále. Člověk, na kterého útočí, se musí bránit. Ví, že když chce, nepodlehne útokům Zlého, že vítězství přichází o Toho, který je Vítěz, Zmrtvýchvstalý. Učinili jsme srovnání mezi Jeremiášem vhozeným do cisterny a Ježíšem zdánlivě poraženým ve tmě hrobu, ale který vítězně vstal z mrtvých a který tedy zvítězil. Jsme vystavení tomuto stálému útoku. Nesmíme si myslet, že útok Zlého ustane na jediný okamžik po celé dějiny lidstva, až do skonání věků. Ježíš a Neposkvrněná Panna jsou znamením tohoto boje a také vítězství, které je dosažitelné pro všechny.

D. – Můžeme říci, že v tomto historickém období je útok Zlého silnější?

R. – Určitě jsou zde velmi zřetelné, všude viditelné známky tohoto útoků. Myslíme na násilí, které je tolik rozšířeno a objevuje se zcela nečekaně a dokonce v těch, kteří by měli být chrámem lásky: uvnitř samotné rodiny, uvnitř společenství, která se sdílejí, která si mají odpouštět a žít v přátelství. Násilí, které propuká v různých náboženstvích. Náboženství jsou podle svého ustavení utvořeny pro pokoj, aby všichni hleděli směrem ke stejnému Bohu. Toto jsou známky prudkých útoků Zlého v tomto našem období, proti kterým se musíme postavit s pevnou důvěrou, s vírou toho, který následuje Krista, původce a zdokonalovatele víry, jak nám to říká Epištola Židům tuto 20. neděli liturgického roku.

D. – Někteří by chtěli redukovat Církev na nevládní organizaci ...

R. – Je to nesmysl. Stačí sledovat dějiny Církve, prvotní totožnost Církve, institucionální hloubku Církve jako subjektu mezinárodního práva a také stačí vidět práce známých mezinárodních expertů. Připomínám si jednu práci od Balladore Pallieriho, známého profesora katolické university v Miláně v létech 50. minulého století. Církev má takovou právní hutnost, že nemůže být deklasována na jednoduchou nevládní organizaci.

D.. – Amnesty International, na druhé straně přiznala právo na potrat těm ženám, které byly znásilněny ...

R. – V těchto dnech jsme slyšeli, že tento názor byl presentován, a slyšeli jsme také jasně – jeho rázné odmítnutí od mužů a žen Církve i od jiných myslitelů. K zabíjení lidí se nesmí přidat další zabíjení, zabití další osoby. Ani když se jedna o osoby, které jsou na začátku cesty svého života. Jsou to osoby, jsou to lidské bytosti s celou jejich důstojností lidských bytostí. Je třeba samozřejmě bojovat proti násilí na ženách, proti této nehumánní formě násilí, kterou znásilnění je, a chránit důstojnost žen, důstojnost jakékoliv ženy. Připomínám velké encykliky, velká poselství, církevní dokumenty týkající se důstojnosti ženy. Chtěl bych citovat krásný dokument, který prošel v tichosti, dokument Kongregace pro nauku víry podepsaný kardinále Ratzingerem a mnou: „Spolupráce muže a ženy v Církvi a ve společnosti“. Je třeba chránit život, i když vznikne v důsledku násilí. Nesmí se likvidovat život jako takový, i když je plodem násilí.

D. – Církev koná dobro, to jsme nyní řekli. Mnozí misionáři to dosvědčují obětováním svého života. Ale když listujeme v nějakých novinách ať italských nebo evropských, setkáváme se s pochybným obrazem Církve, často spojovaným s událostmi denních zpráv. Jsou to žurnalisté, kteří nechápou Církev, anebo je to něco jiného?

R. – Určitě, je to překroucený způsob představování Církve, jako by se jako temný presentoval fragment ve velké restaurované Sixtinské kapli, která je oslnivou krásou a která znovu nabyla původní barvy z doby Michelangela, zvláště velká freska Posledního soudu. Jsou zde části, které mají poškozené barvy zničené svícemi během staletí při slavení liturgie. Tedy jsou tam části, kousky tmavé. Když by někdo nasměroval televizní kameru, aby filmoval Sixtinskou kapli pod tímto úhlem, a nesnímal by celou krásu Sixtinské kaple, bylo by to falšování. Také taková je Sixtinská kaple, jistěže, ale není to veledílo? Církev je veledílo Boha, mužů a žen, mládeže a milionů mužů a žen v minulostí ve svých slavných dějinách i nyní. Je to veliký objem dobra, které Církev tvoří v každé části světa. A musím říci, že ze zkušeností, které mám jako Státní sekretář – přijímám presidenty, předsedy vlád všech států – ve většině nekřesťanských, muslimských států uznávají dobro, které koná Církev, množství charitativních děl, které Církev provozuje v každém národě. A tak říkám, že tento způsob presentace Církve, kdokoliv by to činil a jakýkoliv by mě úmysl anebo vinu, musím říci, že je to určitý způsob úmyslného klamání, který neukazuje pravou Církev, pravou katolickou Církev, pravou Kristovu Církev.

D. – Podle vás je toto chování nahodilé anebo snad je to přesný plán?

R.- V určitých okamžicích se zdá, že se jedná o plánované jednání, protože kupř. když jsem byl ve Spojených státech, byl jsem informován, že se v italských denících určitá školní instituce s velikou tradicí objevovala po celý týden kvůli domněnkám, které byly v rukou magistrátu, a předkládalo se to tak, že v této instituci se provádějí kdo ví jaké ničemnosti. Toto je falšování, když je po dobu celého týdne v denicích a televizních zprávách vidět průčelí této instituce. To je skutečně zahanbující a úmyslně klamající. Má se to absolutně odsoudit.

v jejich slovníku převažují slova jako tajemství, nevíme, nepochopitelné, nepátrejme, nedokazatelný, zahaleno, nejistý, relativní apod. Tento náboženský agnosticismus obsahuje prvek pravdy v tom, že nadpřirozené pravdy jsou rozumem sice nedokazatelné, jsou ale rozumu přístupné. Naproti tomu přirozené pravdy zejm. o člověku a o tom, jak má žít, jsou nejen rozumu přístupné, ale jsou i rozumem dokazatelné, i když často obtížně. Vulgární religiosita pak často činí z Boha „něco“, co lze ovládnout a prohlédnout.

7. Pohoří v Palestině, které je proslulé svými cedrovými háji se jmenuje Libanon (2 Kral 19, 23 a mnoho jiných míst); má délku 160 km a dosahuje výšky 3 088 m. Pohoří dalo název dnešní Republice Libanon.

8. Magie je činnost, která má za cíl získat moc k dosažení zdánlivého dobra (zdánlivé dobro je svou podstatou zlem); je sledován nějaký domnělý prospěch. Účastník magie chce ovládnout rozumové bytosti (lidi i padlé anděly) a jejich silami i nedobrými vlastními silami (okultní síly) dosáhnout tohoto svého vytčeného cíle – např. podivných přírodních úkazů.

Přitom se nedá např. zlému andělu připisovat schopnost činit zázraky. Podivnosti, které je schopen svou mocí vykonat, nemohou mít nadpřirozenou povahu, protože je odloučen od Boha a od obyvatelů nebe (je to „padlý“ anděl). Už na prvním ďáblově pozemském skutku poznáváme jak zdánlivě prospěšné věci nakonec přivodí zkázu. Eva se domnívala, že to, co ďábel nabízí, je dobré, ale šlo jen o dobro zdánlivé, zlo. Církev proto před magií naléhavě varuje. Naproti tomu sv. Prokop tím, že zapřáhl do pluhu čerta a bičem jej poháněl aby oral, ukázal čertovi a po něm i nám Boží moc nad zlými duchy.

Ještě dodejme, že tzv. magie černá se snaží se o poškození člověka. Ve-způsobení zla druhému mylně vidí pro sebe dobro. Magie bílá se domněle sice snaží o dobro pro člověka (příklad: tzv. léčitelé). Avšak toto způsobené dobro je jen zdánlivé, buď je rovnou zlem, nebo z něho zlo časem vzejde.

Je ale třeba říci, že zdaleka ne všichni z těch, kdo uzdravují, užívají bílé magie. Bylo by popřením Boží dobroty, kdyby Bůh buď sám, nebo dobrý anděl či člověk, jemuž Bůh daroval schopnost (charisma) uzdravovat, uzdravovali méně často, než léčitelé užívající bílou magii. Sv. Pavel píše: „Zkoumejte, co se líbí Pánu, a nemějte žádnou účast v těch neplodných skutcích tmy; spíše je (veřejně) odsuzujte“ (Ef 5, 10n.) a „všecko zkoumejte, a co je dobré, toho se držte. Varujte se zla, ať se objevuje pod jakoukoli tvářností“ (1 Sol 5, 21n.). Člověk, který má tento dar, toto charisma od Boha, se nejlépe pozná podle toho, že usiluje o svatost, že se snaží žít dokonalým křesťanským životem, podle Desatera, a často přistupuje ke svátostem – viz mnozí světci. Je třeba být přitom i tak velmi opatrným a než využiji služby takového člověka, je vhodné se poradit s knězem. Navíc u lékaře nehrozí takové nebezpečí, jako tam, kde může dojít k duchovnímu ovládnutí.

Člověk stavící svůj život na skále Desatera – tedy i katolík – a který přitom provozuje bílou nebo černou magii, se těžce proviňuje proti 1. přikázání.

Při tom všem je třeba si uvědomit rozdíl mezi magii a svátostí. Svátost-se nesnaží o moc nad nějakými skrytými silami, ale naopak v pokoře všechnu moc připisuje zdarma dávajícímu Bohu a od něj očekává pomoc. Bůh svátostí člověku daruje nebo rozmnožuje milost posvěcující i svátostné milosti, které jsou vlastní té které svátosti. Svátost je vnímatelné a účinné znamení těchto milostí.

9. Pluviál, z latinského slova pluvia, déšť, je liturgické oblečení podobné plášti. Nosí se při různých procesích (též při udělování některých svátostí a svátostin). Může ho nosit biskup, kněz nebo jáhen.

10. Koncelebrace je, volně přeloženo, spoluslavení. Více kněží spolu slaví oběť mše sv.

P. Ing. Antonín Sedlák s kol.

Test pro dospělé

1. Které ženy uvádí Písmo sv., že se o Ježíše a jeho apoštoly staraly ze svého majetku?
2. O čem pojednává encyklika Lumen Gentium?
3. Jak se jmenoval první pražský biskup?
4. Jak se jmenoval muž, který vedl první skupinu židovských vyhnanců vracejících se z Babylóna a který dokončil obnovu chrámu?
5. Kdo to je nuncius?
6. Která dvě zásobovací města stavěli Izraelité pro faraóna?
7. Co to byl donatismus?
8. Co víme o sv. Josafatovi?
9. Jaký je druhý název města Jericha?
10. Co to je kvietismus?

Odpovědi testu pro dospělé z června

1. Pietismus bylo hnutí v německém luterství 17. a 18. stol. namířené proti takové teologii, která byla školsky ustrnulá, a proti takovému nábožensko-církevnímu výkladu, který byl šablonovitý. Pietismus zdůrazňoval tzv. praktické křesťanství účinné lásky, niternost, zkušenost subjektivního obrácení a proměňující milosti, mystický styk s Ježíšem. Byl a dosud i je praktikován u některých evangelických denominací: stal se jedním ze zdrojů ochranovské Jednoty bratrské a i dnešních evangelikálů. Avšak dnes také u některých katolíku se obdobný subjektivismus často projevuje. Pokud citovost nezdravě převáží nad rozumovou rozvahou, může dojít i k odpadu od Církve. V tomto ohledu je žádoucí vyrovnaná rovnováha.

2. Jonáš si koupil lodní lístek do Taršíše (Jon 1, 3). I když se toto jméno (lat. Tharsis) vyskytuje ve Starém zákoně víckrát, neví se jistě, kde Taršíš ležel. Má se většinou za to, že jde o zemi, řeku a město Tartessos u ústí řeky Guadalquivir ve Španělsku, i když archeologické nálezy ani města Tartessos dosud nejsou.

3. Spolupracovník apoštola sv. Pavla, kterého tento ustanovil představeným na Krétě, se jmenoval Titus (Tit 1, 4n.).

4. Metušaelův syn, který se pochlubil, že provedl krevní mstu, se jmenoval Lamech (1 Mojž 4, 23n.). S Lamechem lidstvo upadlo do polygamie a do bezbřehého násilí: Lamech zavádí sedmasedmdesátinásobnou pomstu – proti tomu míří rada Krista Pána sedmasedmdesátkrát odpustit (Mt 18, 22).

5. Postulát (z lat. postulare, požadovat) je soud (laicky řečeno: výrok, tvrzení), který v úsudku slouží jako předpoklad. Tzn. že se *zatím* nedokazuje, jeho důkaz se odsouvá na později. Jinak řečeno, pro danou úvahu se předpokládá jako platný, říkáme, že se postuluje.

Slyšíme-li ale např. o Kantových postulátech, je třeba se mít na pozoru. Kant sice vcelku správně nazval jako postuláty, předpoklady smysluplné mravnosti: svobodu, nesmrtelnost a Boha. Chyboval však v tom, že je považoval nejen za momentálně nedokázané, ale rovnou prohlásil, že jsou nedokazatelné vůbec. Tím napáchal nejen ve filosofii, ale i ve společnosti ohromné škody, z nichž se společnost nevzpamatovala dodnes.

6. Agnosticismus (učení o nemožnosti poznání; řec. ἀγνοεῖν, nepoznávat).

Primitivní, vulgární agnosticismus popírá možnost jakéhokoli jistého poznání kromě bezprostřední denní zkušenosti nebo přírodní vědy, která se k vnímatelné zkušenosti přímo vztahuje (scientismus; popírá tak např. rozumovou poznatelnost Boha).

Subtilnější, jemnější agnosticismus se snaží „zachránit“ náboženství tím, že je vykáže do oblasti, kde není „napadnutelné“: rozumové poznání se má prostě vzdát, kapitulovat před základními otázkami o smyslu bytí, což je prý oblast výhradně patřící víře (fideismus). Tomuto často nenápadnému agnosticismu podléhá i mnoho věřících –

D. – Za několik dní pojedete do Peru, které bylo zasaženo silným zemětřesením. Přinášíte poselství papeže a konkrétní pomoc Svatého stolce?

R. – Přesně tak. Máme již předběžný plán této cesty, kde se setkám s katolickým peruánským národem, biskupskou konferencí, autoritami politickými i občanskými, zahájím Národní eucharistický kongres a také zakončím slavnosti svaté Růženy z Limy, a to 30. srpna. Teď vyjíždím, přirozeně budeme tento plán modifikovat, abych přinesl také duchovní posilu, solidaritu a lásku papeže a církve tomuto tak zasaženému lidu. Přináším také povzbuzení k přátelství mezi dvěma národy, italským a národem peruánským. Avšak je důležité, jak řekl papež v telegramu, který neprodleně odeslal, aby všechny mezinárodní instituce, místní církve se mobilizovaly, vyšly vstříc tomuto zasaženému národu a přispěly k obnově tohoto krásného kraje, historického kraje, kraje Latinské Ameriky, aby tak dali signál solidarity a podpory.

D. – Eminence, rok trvá válka v Libanonu: přetrvávají v církvi obavy o křesťany ze Svaté země?

R. – To, co je starostí a co pálí církev, Svatého otce, letos a nyní, je právě onen problém křesťanské komunity na Středním východě. Problém v Libanonu je centrální, avšak máme také starost s obtížemi ve Svaté Zemi jako takové, v Izraeli a v pásmu Gaza s obtížemi Palestinců. Naší starostí je také situace křesťanů v Iráku, pro hrozby, které musejí podstupovat tamější křesťané. Máme povinnost se všichni nasadit, protože všem má být poskytnut nějaký bezpečný domov a jisté místo pro vzájemné soužití, potrava, místo, kde se moc prožívá v přátelství a jako prostředek společného rozdílení, jak se to dělo po staletí a staletí, například v Iráku.

http://www.radiovaticana.org/radiogiornale/ore14/2007/agosto/07_08_20.htm

Překlad
P. Bogdan Sikora OFMConv. a P. Pavel Andrš

Jeho měnou je pravda - říká žid o Benediktu XVI.

Mítink za přátelství mezi národy, jehož již 28. ročník pořádá v italském Rimini katolické hnutí Comunione e liberazione, má tradičně široké rozpětí, pokud jde o účast významných osobností. Jedním z hostů včerejší diskuse byl např. **prof. Joseph Weiler** z New York University, odborník na mezinárodní právo. Prof. Weiler je členem židovské obce, narodil se v Jihoafrické republice. Vatikánskému rozhlasu poskytl interview, ve kterém analyzoval přínos Benedikta XVI. v oblasti náboženské svobody a to nejenom v souvislosti s jeho řezenskou přednáškou.

První věcí, kterou považuji za novou, je papežova myšlenka o svobodě. Svatý stolec a papež tvrdí, že náboženská svoboda je základem svobody. V naší široce sekularizované kultuře to bývá přijímáno se shovívavým úsměvem: „Jakou svobodu lze čekat od Vatikánu?“ V papežově přednášce v Řeznu (loňský Obrázek č. 11, 7. 10. 2006, příloha s. 1 až 5) se vyskytuje věta, která mne oslovila. Papež tam říká: „Naši víru nevnucujeme nikomu“, což odráží i známý výrok Jana Pavla II. v encyklice Redemptoris missio: „Církev předkládá a nikdy neukládá.“ Pro mne pravá náboženská svoboda není jenom svoboda věřících praktikovat svoje náboženství. V naší židovské tradici se praví: „Všechno je v rukou Božích, kromě lásky“. Náboženská svoboda je svobodou říci „ne“ Bohu. Pouze u toho, kdo má vnitřní i vnější schopnost říci Bohu „ne“, řekne-li Bohu „ano“, pak jeho přitakání čerpá z vůle, která, přesahuje lidskou bytost. Když tedy papež brání náboženskou svobodu – a sem patří i záležitost dialogu mezi různými náboženstvími nebo vnucování

apod. – není to jen proto, aby křesťan směl praktikovat vlastní náboženství v té či oné zemi. Je v tom hlubší pojetí svobody. Pravá náboženská svoboda je také možnost říci Bohu „ne“. A pouze z tohoto hlediska nabývá přitakání Bohu svůj význam, protože ukazuje lidskou bytost v její svrchovanosti, kterou uplatňuje, když přijímá Boží Slovo. „Víra se může rozvíjet jedině ve svobodě“ – říká papež.

Může užití rozumu posílit křesťanskou identitu a veřejnou dimenzi víry?

Myslím, že ano. Je to jeden z nejdůležitějších aspektů řezenské přednášky. Mezi křesťany – podle mého názoru, bohužel – došlo k určitému vnitřnímu přijetí laicistického postoje, podle něhož náboženství stojí proti víře. Samotní křesťané začínají věřit tomu, že „moje víra je tajemstvím, věcí, kterou nemohu vysvětlit a která nesouvisí s rozumem“ atd. Moderní křesťan se skoro ocitá v rozpacích, má-li o sobě říci, že je věřící. Proč? Protože se domnívá, že víra není rozumná. Proto papež klade důraz na skutečnost, že víra sama je zakořeněna v rozumu a že přírodovědný rozum je velice omezený, třebaže pravdivý - existují totiž problémy, které přírodovědný rozum nevyřeší – a povzbuzuje křesťana, aby důvěřoval nejenom ve víru, ale také, aby měl odvahu integrovat svou víru do celku svého života, ať privátního či veřejného. V tomto smyslu je zásadní, aby křesťan vyšel z ghetta, které si sám zbudoval a s důvěrou se projevil jako osoba víry, zakořeněné v rozumu. Toto je velmi důležité pro obyčejnou, kolektivní identitu křesťana v evropské laické společnosti.

A co nám říká rozum na poli vztahů mezi jednotlivými náboženstvími?

Tady je papež znamenitý. Proč znamenitý? Protože se nesnaží ukrývat rozdíly. Když nedávno kázal, postavil se jako muž pokoje, jímž je, čelem k výzvě, před kterou stavělo biblické čtení z církevní liturgie, jež bylo vzato z Izaiáše: „Hle, Bůh váš, přichází pomsta“ - hlásá prorok. Papež klade právem otázku po způsobu, jakým chápe toto slovo lid i ten, který mu naslouchá dnes, a jak si má představovat onu „pomstu“. Bezděčně bychom odpověděli, že prorok Izaiáš je tady vším jiným než pacificistou. „Pomsta“ ... Papež ji však vykládá ve světle křesťanské tradice jako ne-násilí: lásku až do konce. „Definitivní vysvětlení Slova prorokova nacházíme v Tom, který zemřel pro nás na Kříži, v Ježíši, vtěleném Bohu, který na nás odtud naléhavě shlíží. Jeho „pomsta“ je Kříž“ – říká papež. Jako žid se bouřím proti takovémuto výkladu Izaiášova Slova, nebudu moci nikdy přijmout, že tato jednoduchá prorokova slova se vztahují na Trojici. Benedikt však pokračuje dále: „Neumenšujeme svůj respekt k jiným náboženstvím a kulturám; neumenšujeme hluboký respekt k jejich víře, vyznáváme-li nahlas a bez okolků onoho Boha, který proti násilí postavil své utrpení“. To se mi líbí. Protože, když mluví ke svým souvěrcům, říká to, co říká i příslušníkům jiných náboženství. Jeho měnou je pravda. A pro něho je pravdou ona pravda, v jejímž světle interpretoval Izaiáše, a třebaže já nikdy nebudu moci tuto interpretaci přijmout, plně souhlasím s papežem, když říká „neumenšujeme respekt k jiným kulturám a k jiným náboženstvím“ – necítím se uražen! Protože podle mne nepoctivost nikdy, zdůrazňuji nikdy, nemůže být základem opravdového dialogu. Jeho vyznání křesťanské pravdy je způsobem vyjádření hlubokého respektu k mojí víře. Kdyby se snažil to nějak zaobalovat, nebyl by to výraz úcty ke mně.

A ještě poslední otázka: co může dát rozum tváří v tvář pokušením, zlu, bolestem aktuálního dějinného okamžiku?

Podle mne je právě toto hlavním charismatem nynějšího papeže: klid, který se rodí z rozumu. Jde o určitý druh vášnivého zaujetí: vášeň se rozumu jeví jako určité napětí, nejsou zajedno. Avšak jeho charismatem je právě toto vášnivé zaujetí rozumem.

Prof. Joseph Weiler v Rimini
Vatikánský rozhlas 23. 8. 2007

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti

1. Jak se jmenovalo město, v němž bydlel Lot, než ho navštívili andělé?
a) Jericho.
b) Ninive.
c) Sodoma.

2. Jaké jméno dostal patriarcha Jakub?
a) Ezau.
b) Izrael.
c) Juda.

3. Kolik panen čekalo v Ježíšově podobenství s lampami na ženicha?
a) 3.
b) 7.
c) 10.

4. Za kolik stříbrných prodali bratři Josefa (Egyptského) midjanským obchodníkům?
a) 10.
b) 20.
c) 30.

5. Jak se jmenovali Noemovi synové?
a) Daniel, Amos a Jeremiáš.
b) Kašpar, Melichar a Baltazar.
c) Sem, Cham a Jafet.

6. Kdo řekl: „Tady jsem, volal jsi mě.“
a) Apoštol sv. Petr.
b) Habakuk.
c) Samuel.

7. Jak se jmenovali Zebedeovi synové?
a) Jan a Jakub.
b) Josef a Šimon.
c) Petr, Marek a Matouš.

8. Kdo to byl Eliáš?
a) Izraelský prorok.
b) Jeruzalémský král.
c) Syn Elkany a Anny.

9. S kterým panovníkem se spojuje tanec za cenu života?
a) S Herodem.
b) Se Samsonem.
c) Se Šalomounem.

10. Kdo volal: „Ještě čtyřicet dní, a Ninive bude vyvráceno.“
a) Král Saul.
b) Prorok Izaiáš.
c) Prorok Jonáš.

pátek
P. Lukáš Bradna OFM
společenství mládeže (fara) 18.30

Příprava ke křtu dospělých a k biřmování – bude stanoveno později.

Farnost Liberec-Ruprechtice
změny
úterý
Dana Glaserová
1. – 2. tř., děti, které se nebudou v tomto šk. r. připravovat k 1. sv. přijímání 15.00
příprava k 1. sv. přijímání 15.00
příprava k 1. sv. přijímání 16.00
3. – 4. (5.) tř. 17.00
příprava na biřmování – dospívající 19.00
čtvrtek (přesunuto ze středy)
Dana Glaserová
5. – 6. (7.) tř. 16.00
pátek
Dana Glaserová
příprava na biřmování – dospělí 19.00

Farnost Vratislavice nad Nisou
středa
Bára Staňková
1. tř. 13.15
2. – 3. tř. 14.30
Václav Vaněk
4. – 5. tř. 14.30
čtvrtek
školkový den (začínáme v říjnu) – pro předškolní děti a matky s dětmi; ráno dle domluvy, výukový program od 10.00
Marie Bémová
malování pro děti (jednou za 14 dní) 14.00
Václav Vaněk
4. – 5. tř. 14.30
Václav Vaněk a Miloš Zástěra
mládež 18.00
pátek
večer chval mládeže při kytaře, po domluvě (v kapli Vzkříšení) 20.00
neděle
nedělní posezení po mši sv. (v sále – jen když jsou mše v kapli) 9.30
modlitební setkání mládeže, po domluvě (v kapli Vzkříšení) 19.00

Pokud není jinak uvedeno, konají se všechny akce pravidelně každý týden na faře.

duchovní správci

Z KRONIKY NAŠICH FARNOSTÍ
1. AŽ 28. ZÁŘÍ 2007

Křtem byli mezi nás přijati:
Farnost Ruprechtice
Matouš Paška
Farnost Vratislavice nad Nisou
Barbora Klára Křížová
Filip Antonín Jaroslav Brükler
Srdečně blahopřejeme.

Svátost manželství přijali:
Farnost Ruprechtice
Jaroslav Křepel a Hana Hlubučková
Aurel Badanič a Marie Cvejnová
Srdečně blahopřejeme.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili:
Farnost děkanství Rochlice
Václav Kolafa (1927)
Farnost Ruprechtice
Zdeňka Svobodová (1933)
Jaroslav Novák (1934)
Farnost Vratislavice nad Nisou
Jozef Sverčko (1952)

duchovní správci

Vydává Římskokatolická farnost v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi.
Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV - Ruprechtice, datum vydání: 28. 9. 2007
tel. 485 120 004, (485 121 293), e-mail: liberec.ofmZquick.cz, dop. cena 5,- Kč, za obsah odpovídá P. Antonín OFM
Foto na titulní straně - Farní oběd v Rochlici, Jana Smolná
*Obrázek libereckých farností a rejstříky jsou na **www.pravda.bloguje.cz** – starší čísla v Knihkupectví u sv. Antonína.*
Své příspěvky a připomínky zasílejte redakci.

28. 9. 2007 / Číslo 11 / Ročník 5

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Společný farní oběd, Jana Smolná 3

PASTORACE

Manželství (1) – Co je to manželství? Jan Voženílek 3
Historie jednoho potratu, David Jech 4

DĚTI A MLÁDEŽ

Mladí křesťanští demokraté pokračují ve své cestě, Jakub Kříž, předseda MKD 5
Katolické oddíly ICHTHYS oznamují 6

RODINA A ŠKOLA

V České republice byl otevřen
první teologický seminář Jižních baptistů, podle www.christnet.cz 7
Rusko a pravoslaví (2), P. Josef Fobiáš; lifesite.net; Vatikánský rozhlas 8

HISTORIE

K temnotám v české historii (12 – dokončení), Karel Korous 11
Liberecký chrámový sbor (1), Jolana Kozáková 12
Československo a Vatikán během 2. světové války
– Nacistické Německo a židé (3), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 13

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Albeřice – místo netušených setkání, Markéta Puzrlová 15
Ad: Poznámky redakce k článku „Chutná vaše čokoláda férově?" Jan Márton 16
Karmelitánské Knihkupectví u sv. Antonína – Redakce doporučuje 16
Léto pro Vratislavice nad Nisou, http://farnost-vrat.rkc-lbc.cz 18
Benefiční koncert v kostele sv. Kříže, Jaroslav Patočka 21
Koncert ve Vratislavicích, Václav Vaněk 22
Hudební zážitek v Hanychově, Zdeněk Skalický 22
Co nás čeká ve školním roce 2007/2008 (1) 23
Přehled výuky náboženství (2) 23
Z kroniky našich farností 1. až 28. září 2007 24

PŘÍLOHA

Resignace na pravdu je jádrem krize Západu – Evropy, Benedikt XVI. v Mariazell
Případ Terri Schiavové rozhodnut Svatým stolcem, Kongregace pro nauku víry

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti
Test pro dospělé
Odpovědi na otázky pro dospělé ze září
Znáš Písmo svaté? Křížovka. Ladislav Martinča
Liberecký úsměv, Miroslav Kloz; br. Michal OFM; Oldřich Krupička

Co nás čeká ve školním roce 2007/2008 (1) v ruprechtické farnosti – i jinde

2. 12. – 1. neděle adventní
30. 11. - 2. 12. – Duchovní obnova PRO VŠECHNY, KDO CHTĚJÍ PŘIJÍT (fara Ruprechtice, vedou bratři karmelitáni z Kostelního Vydří)

9. 12. – 2. neděle adventní
7. - 8.1 2. – Duchovní obnova PRO MLÁDEŽ OD 14 LET (fara Ruprechtice, vede P. Řehoř Bajon OFMConv.)

6. 2. – Popeleční středa
10. 2. – 1. neděle postní
17. 2. – 2. neděle postní

15. - 17. 2. – Duchovní obnova PRO MANŽELE (Jablonné v Podještědí, vedou bratři dominikáni)

22. - 23. 2. – Duchovní obnova PRO MLÁDEŽ OD 15 LET (fara Ruprechtice, vede P. Alois Heger)
24. 2. – 3. neděle postní

1. 3. – Duchovní obnova PRO VŠECHNY, KDO CHTĚJÍ PŘIJÍT (fara Ruprechtice, vedou bratři dominikáni z Jablonného v Podještědí)
2. 3. – 4. neděle postní

9. 3. – 5. neděle postní
16. 3. – Květná neděle
20. 3. – Zelený čtvrtek
21. 3. – Velký pátek
22. 3. – Bílá sobota
23. 3. – Neděle Zmrtvýchvstání Páně

3. - 4. 5. – Duchovní obnova PRO BIŘMOVANCE (Jablonné v Podještědí, vedou bratři dominikáni)

9. - 10. 5. – Duchovní obnova PRO MLÁDEŽ OD 6. TŘ. (Jítrava, J. Bielská, P. Česlav Plachý OP, D. Glaserová)

11. 5. – Slavnost Seslání Ducha svatého

18. 5. – Slavnost Nejsvětější Trojice – **biskup P. Posád udělí svátost biřmování**

22. 5. – Slavnost Těla a Krve Páně – **společná mše sv. libereckých farností U Obrázku**

23. - 25. 5. – Duchovní obnova PRO DĚTI, KTERÉ LETOS PŘISTOUPÍ K 1. SV. PŘIJÍMÁNÍ (Jítrava, J. Bielská, D. Glaserová, P. Česlav Plachý OP)

1. 6. – Slavnost 1. sv. přijímání v arciděkanství Liberec a v **Rochlici**

6. - 8. 6. – Duchovní obnova PRO DĚTI 4. – 5. TŘ. (Jítrava, J. Bielská, D. Glaserová, P. Lukáš Bradna OFM)

15. 6. – Slavnost sv. Antonína Paduánského – **slavnost 1. sv. přijímání v Ruprechticích, farní pouť**

duchovní správci

Přehled výuky náboženství (2)

Farnost arciděkanství Liberec
změny
pondělí
Dana Glaserová
3. – 5. tř. 15.30
P. Pavel Mach
6. – 7. (8.) tř. 16.30

Farnost děkanství Rochlice

pondělí
Josefa Matlochová, P. Lukáš Bradna OFM (náboženství pro 3. třídu bude zaměřeno na přípravu ke svátosti smíření a k prvnímu svatému přijímání; proto zde bude také přítomen kněz)
3. tř. (fara) 14.30
Josefa Matlochová
4. – 5. tř. (fara) 15.45
P. Lukáš Bradna OFM
katechese pro dospělé (fara) 19.00
středa
setkání maminek 10.00
Monika Pospíšilová
1. – 2. třída (kostel) 16.00
čtvrtek
Jan Voženílek
6. – 9. třída (fara) 15.30

Koncert pod názvem **MODLITBA V OPEŘE** se koná **v neděli 30. září 007 v 16 odin.**

Program:

Johann Sebastian Bach (1685 – 1750) – Toccata a fuga d-moll

Edward Hagerup Grieg – Solvejžina píseň (s doprovodem harfy)

Domenico Zipoli – Suita pro harfu

Giacomo Puccini (1858 – 1924) – Árie Liú z 1. dějství opery Turandot

Vincenzo Bellini (1801 – 1835) – Cavatina Normy ze stejnojmenné opery

Giuseppe Verdi (1813 – 1901) – Modlitba Desdemony ze 4. dějství opery Otello

Charles Maria Widor (1844 – 1937) – Toccata

Leoš Janáček (1854 – 1928) – Scéna a modlitba Jenůfy z opery Její pastorkyňa

George Bizet (1838 – 1875) – Árie Micaeli ze 3. dějství opery Carmen

Nino Rota (1858 – 1924) – Sarabanda a toccata

Giacomo Puccini – Árie Toscy ze 2. dějství stejnojmenné opery

Vstup je dobrovolný, příspěvky budou věnovány na opravy kostela sv. Kříže.

Jaroslav Patočka

Koncert ve Vratislavicích

Městský obvod Vratislavice nad Nisou pořádá **v neděli 21. října 2007 od 18.00 hodin v kapli Vzkříšení** koncert vážné hudby, při kterém bude účinkovat KOMORNÍ DUO: Vítězslav Drápal – flétna, Libor Janeček – kytara.

Na koncertu zazní tyto skladby:

Benedetto Marcello (1686 – 1739) – Sonata d-moll pro flétnu a kytaru (Adagio – Allegro – Largo – Allegro)

Georg Friedrich Händel (1685 – 1759) – Sonata a moll (Larghetto, Allegro, Adagio, Allegro)

Johann Sebastian Bach (1685 – 1750) – Fuga a-moll

Nicolo Paganini (1782 – 1840) – Sonata concertata (Allegro spiritoso, Adagio assai espressivo, Rondeau)

Astor Piazzolla (1921 – 1992) – Ave María

Don Francois Molino (1775 – 1847) – Premier nocturne pro flétnu a kytaru

Mario Castelnuovo – Tedesco (1895 – 1968) – Sonatina pro flétnu a kytaru, Op. 205 (Allegretto grazioso, Tempo di Siciliana, Scherzo – Rondo. Allegretto con spirito)

Václav Vaněk

Hudební zážitek v Hanychově

V sobotní podvečer 15. 9. 2007 navštívili náš kostel v Hanychově mladí umělci z Prahy. Duo Rossi, Petra Smolíková – harfa, Petr Růžička – housle, bylo založeno v roce 1997 na Pražské konservatoři a vystupuje nejen doma, ale i v zahraničí. Zajímavá kombinace nástrojů dala vyniknout barvitému programu, který dosahoval vysoké umělecké úrovně. I přes nízkou návštěvnost (zhruba padesát posluchačů) se opět podařilo vytvořit dobrou atmosféru a přispět tak nemalou částkou k dění v kostele Sv. Bonifáce.

Umělcům se hanychovský kostel líbil a pochválili jeho dobrou akustiku. Závěrem nám přislíbili další vystoupení do budoucna.

Zdeněk Skalický

Společný farní oběd – neděle 16. 9. 2007

„Jsme jedna farnost, jedna farní rodina, která se může sejít u nedělního oběda...“ Tak nějak mohla vypadat původní myšlenka, která se zrodila už někdy na jaře. Důvodů, proč podobnou akci uskutečnit, by se našlo víc. Setkáváme se – a často se ani neznáme, i když někteří/některé dlouho po mši svaté povídáme – a potom běžíme domů (s výčitkou svědomí) dokončit oběd. V Hanychově i Ruprechticích takto zůstávají po mši při šálku čaje či kávy. Jen tak popovídat, něco zařídit, probrat, co se v týdnu povedlo a co přinese ten příští ...

Vzhledem k době, kdy končí mše v Rochlici, se to muselo udělat jinak: po duchovním pokrmu připravit i ten běžný.

Možná to bude k radosti některých žen, které v tu neděli úplně vynechají vaření? Guláš? Žádné volby na obzoru nejsou, předvolební guláš to naštěstí připomínat nebude.

Takže i když si někdo od toho mnoho nesliboval, něco se přece podařilo:

- v devět se sešlo několik ochotných mužů, kteří postavili stany a roznesli stoly;
- kdo chtěl a mohl, přinesl něco dobrého pro všechny (třeba i recept na vaření),
- pár žen si na setkání maminek udělalo „organizační poradu“ a obětovalo svoje síly i volný čas;
- několik lidí se modlilo za hezké počasí (a že ten výsledek byl znát!);
- o dost víc lidí se bude navzájem zdravit;
- kněz poznal další svoje svěřence (a oni jeho).

Dvě hodiny po mši svaté se v dobré náladě rozcházeli poslední účastníci s odhodláním zopakovat ji, protože při dobrém jídle a pití se občas zrodí i dobrý nápad. Jsme jedna farní rodina, rodina, kde je duchovní otec, kde jsou bratři a sestry i malé Boží děti. Měli bychom se znát, navzájem si pomáhat, dělat něco dobrého jedni pro druhé.

Cokoli dobrého, co děláme pro druhé, děláme pro Krista.

Jana Smolná

PASTORACE

Manželství

V různých číslech Obrázku (viz např. předminulé číslo, 2. 8. 2007, s. 3 – úvodník *Husákovy děti, prstýnky a křižmo*) jsme upozornili na množství svateb, které jsou slaveny ve všech libereckých farnostech. Ovšem i velká část ostatních libereckých věřících (nikoliv jen novomanželů) v manželství delší či kratší dobu žije. Proto lze považovat za vhodné a účelné otisknout jakousi sérii článků, která se bude týkat právě manželství. Poznamenejme hned v úvodu, že nepůjde o praktické rady do manželství, o návody k tomu, jak vést v manželství dobrý duchovní život, či (s pozdviženým ukazovákem pronášené) pokyny k tomu, jak uspořádat sexuální život; všechny tyto věci jsou sice důležité, ale na něčem stojí, z něčeho vyrůstají. Proto si všimneme raději této samotné podstaty manželství: toho, kdy a jak manželství vzniká či zaniká; stranou snad nenecháme ani složitější nebo „ošemetné“ problémy. Čtenář se může o zvoleném tématu velmi stručně poučit v *Katechismu katolické církve* či v jeho *Kompendiu*; obsáhlé výklady nalezne např. v knize

českého dominikána Damiána Němce *Manželské právo katolické církve s ohledem na platné české právo* (kniha byla doporučena v loňském Obrázku č. 7, 15. 6. 2006, s.23). Naše články budou ale určeny spíše čtenáři, který nemá čas či chuť studovat právní monografii nebo se mu z různých důvodů nezdá, že by to mělo smysl, některými (ne nutně elementárními) fakty o manželství a souvislostmi mezi nimi však nepohrdne.

(1) Co je to manželství?

Z hlediska společenského (tedy i právního) bylo manželství vždy chápáno jako smlouva, a to smlouva nanejvýš významná, specifická. Liturgické texty hovoří o *posvátné smlouvě*.

Z hlediska personálního jde o intensivní osobní společenství muže a ženy.

Kodex církevního práva definuje (podle konstituce *Gaudium et spes* 2. vatikánského koncilu) manželství takto: „Manželský svazek, kterým muž a žena mezi sebou uzavírají nejvnitřnější společenství celého života, zaměřené svou povahou na prospěch manželů a na zplození a výchovu dětí, je mezi pokřtěnými povýšen Ježíšem Kristem na svátost."

Z uvedeného textu je patrné, jaké další vlastnosti manželská smlouva má: svoboda smluvních stran je omezena, neboť obsah smlouvy je dán Stvořitelem; smluvní strany se zavazují na celý život a nemají právo od smlouvy odstoupit. Církevní právo také popisuje vznik manželství: „Manželství je vytvářeno souhlasem stran zákonně projeveným mezi osobami právně způsobilými; žádná lidská moc nemůže tento souhlas nahradit."

Právo na manželství patří mezi základní práva katolíka; vychází z práva na volbu životního stavu zaručeného církevním právem. Ovšem i toto právo má jistá omezení, jde-li o vyšší hodnoty či ochranu jiných osob – podrobněji v příštích číslech Obrázku. Na druhé straně: Nikdo nemá povinnost vstoupit do manželství.

Jan Voženílek

Historie jednoho potratu

Před časem jsem rozesílal mezi naše přátele a známé zprávu s prosbou o modlitbu za Janu, u jejíhož dítěte byla zjištěna hemofilie a Jana že zvažuje potrat. Nezvažovala, byla již pevně rozhodnutá a potrat se uskutečnil, jak jsme se zanedlouho poté dozvěděli.

Proč vlastně o tom píšu, vždyť takovýchto potratů je u nás zhruba 70 denně a nás křesťanů, nebo aspoň katolíků se toto „vlastně ani netýká". Zajímavé jsou ale okolnosti, které celou tuto smutnou kauzu provázely.

Začnu tedy jako v pohádce, i když toto má k pohádce daleko, to je bohužel realita. Žily byly tři sestry. Nejstarší, prostřední Jana, a nejmladší. Jak to v pohádkách bývá, jediná nejmladší uvěřila, ale nebudu předbíhat, ta se ještě na scénu dostane. Nejstarší ze sester má tři děti, holčičku a dva chlapce a právě u nich se projevilo jakési rodové zatížení – hemofilie, která jak jsem se dozvěděl, se přenáší z matky pouze na syny a aby toho nebylo málo, jedná se o velmi vzácný druh této nemoci, který je však oproti jiným obtížněji léčitelný. Pro člověka s touto nemocí, může být nebezpečný každý pád, každé říznutí, nemůže sportovat, jezdit na kole, nebo lyžovat, jeho pohybové možnosti jsou velmi omezené.

Prostřední sestra, Jana, se na rozdíl od své starší sestry ani jednou nerozvedla, žila v poklidném manželství a jako většina lidí dnešní doby si budovali, společně se svým manželem kariéru, stavěli dům, jezdili na dovolené … Vlastně proč ne? Nebudeme přece apriori odmítat zajištění rodiny, bydlení, či dovolenou! Háček je však v žebříčku hodnot, kdy u pohanů, na rozdíl od křesťanů, alespoň tak doufám, bývá dítě na žebříčku hodnot právě kdesi daleko za kariérou, domem a autem a jinými výdobytky. A právě tak to bylo i v tomto případě.

Zde už začal první problém. Po mnohých neúspěšných pokusech o otěhotnění se Jana vydala za svým gynekologem, kterému bezmezně věří. Tento lékař, který ji více než deset let doslova „ládoval"

me přestávku s prohlídkou hradu. Cesta nás pak vede přes nejrůznější neuvěřitelně prudké kopce, které ale všichni úspěšně zdoláme a na vrcholu máme vždy dobrý pocit, mimo jiné přes obec Vidim a Zakšín, kde se osvěžíme a doplníme sílu. Po úmorných stoupáních ale přichází odměna ve formě cíle naší dnešní trasy – vesnice Tuháň, kde nejprve napustíme vodu a poté nám starší občan mužského pohlaví poradí, že můžeme beze všeho přespat na zdejším fotbalovém stadionu. Když tam dorazíme, s potěšením zjistíme, že se zde nachází takový luxus, jako je kamenné ohniště a střecha ve formě tribuny, pod kterou se můžeme všichni bez stavění stanů vyspat. Utahaní a umoření po náročném dni se již těšíme na teplé rizoto a měkký spacák. Většina z nás si pak krátí čas počítáním fyzických újem a zalepuje puchýře na nohou. Po večerním breefingu a e-mailech si všichni zalezou pod střechu a tvrdě usnou. V noci nás však stihne neuvěřitelně prudký liják, takže polovina z nás je promočená na kost. JVV se však projeví jako gentleman a pouze v trenkách vyleze do deště a vykope odtokový kanál, který svede protivný déšť pryč od našich věcí. Dobrodružná noc skončí více než úspěšně a všichni spí jak do vody hození až do slunného rána.

24. 8. 07 pátek

Při ranním balení kdosi nejmenovaný tvrdil, že dnes je trasa pouze odpočinková – nějakých šestnáct kilometrů, a teprve před pár hodinami jsem se dozvěděla, že jsme ušli přesně 19,4 km … No nic, jistě byste rádi věděli, kde jsme ten den byli:) – takže, dnes jsme vyrazili kolem desáté z Tuháně a ti vytrvalejší a odvážnější z nás si dokonce zašli na vyhlídku – zříceninu hradu Čap, která byla asi kilometrovým odbočením z naší trasy. Cílem měla být vesnice Zahrádky, nakonec jsme ale zakempili nedaleko před touhle vískou na malé louce, kde bylo miliony much a komárů:(.

Tenhle večer byl, troufám si říct, jeden z nejlepších, a nejen proto, že byl poslední. Snažili jsme se hrát na kytaru, kterou jsme s sebou celou dobu trochu nesmyslně tahali, hráli jsme pár psychoher, díky kterým jsme lépe poznali sebe i ostatní a samozřejmě jsme se tenhle vandr snažili zrekapitulovat. Když už všichni tak trochu klimbali, nechal se dohořet oheň a to naše společenství jsme rozpustili.

25. 8. 07 sobota

„Chci do sprchy!!" „Já budu mít dneska k večeři řízky!!" – tak s podobnými výkřiky zoufalství jsme se budily v sobotu ráno, všichni si vědomi toho, že dnes se tohle super společenství bude muset rozejít. Všichni se těšili na sprchu a na dobrou večeři od maminky, ale přesto nám bylo líto, že se uvidíme až napřesrok. Odjezd jsme měli z České lípy v 15.45, šli jsme přes Zahrádky a na závěr jsme prošlapali Pekelské údolí s nádhernou florou, kouzelně chladnými průchody a špinavou, téměř stojící říčkou. Jelikož jsme postupovali rychle, dostali jsme se do Lípy už kolem jedné hodiny odpolední, kde nám Dominik s Kačkou doběhli pro housky a my už ve tři čtvrtě na dvě seděli ve vlaku uhánějícím směr Liberec.

Když jsem tak pozorovala ubíhající krajinu, bylo mi najednou smutno. Za hodinu se s těmihle super lidmi, které znám pouze týden, ale přesto mi přirostli k srdci, tak s těmi se budu muset rozloučit. Prožila jsem nádherný týden činností, kterou miluji ze všeho nejvíce, a potkala jsem nové přátele. Stihla jsem udělat hafo hloupostí, poznat lépe sama sebe, užít si praskajícího ohýnku a čerstvé přírody, na další týden si odrovnat záda i kolena:). Ale naprosto jistě vím jednu věc – příští rok pojedu znovu, i kdyby to mělo být na kolečkovém křesle:)

S pozdravem Vaše

Klára Růtová – účastnice Vandru 2007

http://farnost-vrat.rkc-lbc.cz/

Benefiční koncert v kostele sv. Kříže

Arciděkanství Římskokatolické církve v Liberci Vás srdečně zve na BENEFIČNÍ KONCERT **v kostele sv. Kříže na Malém náměstí v Liberci.**

Účinkují: Věra Poláchová – zpěv (soprán), Markéta Doubravská – harfa, Boris Joneš – varhany.

mínáte, stejně jako my. Tak vám přejeme pěkný školní rok, ať se vám daří, máte hodně kamarádů a budeme se těšit třeba zase za rok na dalším táboře!

Vaši šerpové Markét, Dominik, Láďa, Miki, Dáňa a šéfkuchařka Maruška

Markéta Hájková
Foto
Dominik Fišer

Vandr - 20. – 25. 8. 2007

20. 8. 07 pondělí

V pondělí ráno mě probudí nepříjemný zvuk budíku. Při pohledu na hodiny se mi protočí panenky – pět hodin ráno! Rozlámaně vstanu z postele, dobalím baťoh a po lehké snídani vyrazím na bus. Do Liberce na nádraží to mám ještě pěkný kus cesty, tramvají i autobusem a pak ještě vlakem kamsi ke Kokořínsku. Už ve Vratislavicích ke mně přistoupí houf známých i méně známých tváří se stejně velkými bágly. Jsem tu prvně, ale ostatní se už podle hovoru dobře znají a povídají si spolu o tom, co se dělo po tu dobu, kdy se neviděli. Pozorně poslouchám a za chvíli se dostaneme až na vlakové nádraží. Nikoho sice nepotěší výluka na naší trase, ale všichni si i zde vesele povídají. Vystupujeme na zastávce Bezděz a po úvodních seznamovačkách (snad si ty jména pamatuju:)) se vydáváme na náš týdenní vandr po Českolipsku a Kokořínsku. Úvodní den projdeme kolem Mácháče, nachodíme asi šestnáct kilometrů a myslím, že všichni toho máme tak akorát a spokojeně dojdeme do údolíčka k ohništi, kde dnes máme přespat. Nasbíráme dřevo a na praskajícím ohni připravíme nejprve polévku a poté se opečou buřty. Nebe je zakaboněné a proto si v rychlosti popovídáme o dnešním dnu – takzvaný breefing a ještě před deštěm zalezeme pod převisy a tvrdě spíme až do rána.

21. 8. 07 úterý

Probuzení příštího rána je trochu mokrého rázu, ale všichni s nově načerpanou energií vyrážíme na dnešní kratší cestu, která je plánovaná asi na deset kilometrů přes Staré Splavy, kde si chceme dát malý oběd a na vlakovém nádraží vyzvednout naši kamarádku Markétu, která dorazí z Ústí. Poté bychom rádi přespali na zřícenině hradu Starý Berštejn – ovšem jestli nám to dovolí zdejší kastelán a samozřejmě bude-li nám nakloněno počasí. Cesta vede vcelku příjemnou krajinou, zpočátku zašlou asfaltkou a poté se jde již jen lesem. Když ale celý udýchaní vylezeme na zříceninu hradu, s politováním zjistíme, že Starý Berštejn je v soukromém vlastnictví a dokonce obýván majitelem. Blíží se šestá hodina večerní, proto bychom si rychle měli najít místo na spaní. Scházíme do vesnice pod hradem, kde natočíme vodu a nerozhodně procházíme vískou. Cesta nás svede na hlavní silnici, kterou rychle přejdeme a nedaleko nacházíme pěkný plac s krmelcem a mělkým potůčkem. V rychlosti uvaříme polévku a pak už se nám jen sbíhají sliny na kuře, které se připravuje nad ohněm. Znenadání nás však zastihne prudký déšť, který ovšem trvá jen zhruba deset minut. Rychle se tedy postaví stany. Když se ale sejdeme u ohně na kuře, chybí nám naše kamarádka Markétka (mladší). Dozvídáme se, že je ve stanu a není jí dobře – chytla asi nějakou virózu a bolí jí břicho. Všichni s Markétkou soucítíme a bojíme se, že tu s námi nebude moci zůstat.

22. 8. 07 středa

Bohužel se nám naše nejhorší obavy splnily a ráno po snídani si pro Markétku přijíždí tatínek. Následující dny budeme tedy putovat bez ní. Trasa je dnes plánovaná přes obec Vojtěchov na skautské tábořiště, tedy asi osmnáct kilometrů nenáročnou krajinou. Chůzi nám zpříjemňuje hra, při které z daného člověka musíte vymámit nějaké slovo např. brokolice, vůně nebo láska. Při večerním breefingu pak bude vyhlášení, komu se to podařilo. Na tábořiště se tedy dostaneme poměrně brzo, tudíž máme čas se v blízké tůňce i při téhle zimě umýt. Každý večer nás pak Vojta potěší svým čtením E-mailů z pekla od Jima Foresta, za což jsme mu všichni moc vděční ...

23. 8. 07 čtvrtek

Dnes nás čeká nejnáročnější úsek celého vandru – dvacet dva kilometrů dlouhá trasa vedoucí přes Kokořín, kde si uděláme nejlepší a nejzaručenější antikoncepcí, ji začal opět „ládovat“ jinými hormony, které měly účinky těch předešlých napravit. Když se ani toto nepovedlo, nedoporučil ji nic jiného, než umělé oplodnění. Následovaly další neúspěšné pokusy o umělé oplodnění a když už se pomalu Jana začala loučit s vytouženým dítětem, ostatně co byste chtěli skoro ve třiceti letech, přišla do jiného stavu tak nečekaně, jako podzim do Krušnohoří, bez hormonů, bez umělého oplodnění, naprosto přirozeně. A narodil se krásný a zdravý chlapec.

Nad rodinou se ale vznášela temnota v podobě již zmíněné „rodinné kletby“ – hemofilie, ale jak se brzy ukázalo, testy dopadly v pořádku a chlapec byl zdravý.

Uběhlo několik let a poté co se dobudovala kariéra a dům, otěhotněla Jana podruhé, avšak s tím vědomím, že když „to“ nebude zdravé, dojde k potratu. Toto řešení nevymyslel nikdo jiný, než náš doktor. Vše bylo dokonale vymyšleno a naplánováno a Jana podstoupila, na jeho radu, genetické vyšetření. Následoval odběr plodové vody a výsledky dopadly špatně – bude to chlapec a bude mít hemofilii. Zde se chci zeptat, s jakou jistotou je možné po tomto vyšetření říci, že se u chlapce hemofilie projeví? Mnozí z nás přece znají případy, kdy byl s takřka „naprostou jistotou“ diagnostikován Downův syndrom a narodilo se zdravé dítě!

Když Jana oznámila výsledky a své rozhodnutí o potratu, vložila se do hry nejmladší, jak už víme, věřící sestra. Spolu se svým manželem jí jasně vysvětlili svůj, potažmo křesťanský názor na potrat. Mezi Janinými, obecně omílanými názory na potrat, zářil hlavně tento: „O takto postižené dítě se budu muset neustále starat, což mi znemožní dělat svou práci.“ Všichni, kteří se starají o postižené děti museli razantně změnit své životy, ale nikdo jim přitom nedal právo rozhodovat o bytí či nebytí druhých.

Poté se objevil na scéně syn starší Janiny sestry, dvanáctiletý Tomáš. A ten vydal svědectví největší, když označil Janin úmysl za útok proti sobě, neboť i on touto nemocí trpí, ale přesto s ní žije!

Mladší sestra se svým manželem se však ještě jednou pokusili zachránit nenarozený život, když nabídli Janě, že si jejího syna osvojí a postarají se o něho, avšak bez výsledku. „Když už ho porodím, tak se o něho postarám, ale to nechci,“ zněla jasná odpověď.

A závěr? S rodinou nejmladší sestry se teď nebaví nikdo, ani její matka. Jak dopadl Tomáš, nevíme. A Jana? Ta to bude podle svých slov zkoušet tak dlouho, dokud nebude mít zdravé dítě. Na těch nemocných ji nezáleží a kolik jich ještě bude, to ví jenom „Bůh“.

David Jech

DĚTI A MLÁDEŽ

MLADÍ KŘESŤANŠTÍ DEMOKRATÉ POKRAČUJÍ VE SVÉ CESTĚ

Ve dnech 22. a 23. září se sešli Mladí křesťanští demokraté (MKD; viz článek v loňském Obrázku č. 11, 7. 10. 2006, s. 9n.) na svém již 10. celostátním sjezdu, tentokrát v Ostravě. Na programu byla diskuse o celospolečenských politických otázkách, volba nového vedení, ale také zábava u bowlingu či ve známé Stodolní ulici. Sjezd zahájilo vystoupení hostů, a to jak zástupců KDU-ČSL (poslanec Jiří Karbol, místopředseda David Macek, okresní předseda Zbyněk Pražák), tak zástupců spřátelených organizací – Mladých konservativců, Konrad-Adenauer Stiftung, Křesťanskodemokratické mládeže Slovenska.

Sjezd zvolil přesvědčivou většinou za předsedu Jakuba Kříže a za místopředsedy Lukáše Janečka, Petra Jurčíka, Pavla Holeše a Martina Svejkovského. Oproti předchozímu předsednictvu došlo k obměně pouze jedné osoby, čímž dal sjezd najevo zájem na kontinuitě činnosti. Potvrdil pokračování směřování MKD směrem k hodnotovému konserva-

tismu a věrnosti přirozenoprávním hodnotám, coby základu křesťansko-demokratické politiky.

Prvním úkolem nově zvoleného předsednictva bude podepsat smlouvu o spolupráci s KDU-ČSL. Smlouva byla sjednána předchozím předsednictvem, ke shodě na jejím obsahu došlo již v červnu 2007. KDU-ČSL však navrhla vyčkat na výsledky sjezdu MKD v Ostravě a uzavřít smlouvu až s nově zvoleným předsednictvem.

Jednou z výzev, které nově zvolené předsednictvo čeká, je aktivní zapojení MKD do přípravy krajských voleb. Ještě důležitější však bude zapojení MKD do programového sjezdu KDU-ČSL.

Jakub Kříž, předseda MKD

KATOLICKÉ ODDÍLY ICHTHYS OZNAMUJÍ

CD s fotografiemi z tábora je konečně hotové.

Pro ty, co už si ho u mě objednali, ho mám připravené, další objednávky přijímám. Jedno CD stojí opět 20 Kč. Budu je prodávat na schůzi rodičů s vedením (14. 10.), přes týden se pokusím zastavit se na schůzkách družin.

j.husek @ seznam.cz, 724 906 503

Brigáda na Selešce (5. – 7. 10. 2007)

Náš závazek je odpracovat cca 8 hodin v sobotu, minimálně v 6–8 lidech. Ve zbylém čase si můžeme program zorganizovat jak chceme

Sraz: 16.30 CD

Rozchod: někdy v neděli …

S sebou: jídlo, pití, spacák, karosku, oblečení na ušpinění..:-) a jinak si vemte, co chcete.

Akce je určena pro: rovery a rangers, Bambusy (starší skauty), Ropuchy (skoro oldskauty :-D).

Organizuje: Einstein

Schůzka rodičů s vedením oddílů (14. 10. 2007)

Schůzka rodičů s vedením oddílu.

Sraz: 19.00 v klubovně na liberecké faře

Akce je určena pro: rodiče a přátele.

Organizuje: Čmelák

Afrooting (Setkání libereckých R&R) (19. – 21. 10. 2007)

Setkání roverů & rangers Libereckého kraje

Místo: ZŠ Mníšek u Liberce

Registrace: na skipy@skautlib.cz, od každého účastníka potřebujeme jméno, datum narození, adresu. Počet přihlašovaných jedním e-mailem není omezen.

Deathline pro registraci: 30. 9. 2007

S sebou: zatím nic extra

Dotazy na: Skippy, skippy@skautlib.cz, tel: +420 603 452 168, icq 197–139–485, více info v kalendáři skautlib.cz

Akce je určena pro: rovery a rangers.

Organizuje: Skippy a ORJ Liberec

Podzimní … (26. – 28. 10. 2007)

Akce je určena pro: skauty a skautky, rovery a rangers.

Organizuje: dRak,Kulich,Trnka

Výprava na Mariánskohorské boudy (26. – 28. 10. 2007)

Výprava na Mariánskohorské boudy pro světlušky a vlčata

S sebou: veškeré bližší informace příště

Akce je určena pro: světlušky a vlčata.

Organizuje: Štika a Jagy Vaníčkovi

Kontakt: pepa.vanicek@gmail.com

www.skauting.cz/Ichthys

do 1. 8. a od 2. do 4. 8. 2007. Po celý týden se o ně staral Václav a Veronika společně s mladší mládeží.

Cesta kolem světa - Osečná - 30. 7. - 4. 8. 2007

Milí cestovatelé!

Tak co, taky rádi vzpomínáte na naše putování z Osečné kolem celého světa? A co nás cestou čekalo? No přeci v pondělí jsme se v základním táboře chystali na putování, rozděleni do výprav jsme vymýšleli názvy, vlajky a pokřiky. Posilněni Maruščinou sekanou jsme si zasoutěžili na Olympijských hrách v Athénách, pravda, disciplíny byly trochu netradiční. V Mikiho holínkách se překážková dráha běhala trochu hůř, šlo nám to ale pořád lépe než ve vlastních botách na chůdách nebo s pokličkou na hlavě. Mýdlem se házelo pro změnu celkem dobře. Někomu se třeba dařilo v lovení pingpongáče pusou, jinému zas v kuželkách. A po večeři? Jako každý den, tedy mytí nádobí, čas pro docvičení večerníku, jeho samotná inscenace, Láďovo tématko, modlitba, lovení indicií a pak už hurá do postele sbírat síly k další cestě.

Energie jsme dneska potřebovali opravdu hodně, z Řecka do Číny je to přeci jenom pěkný kousek cesty … Po rozcvičce a rohlících s marmeládou jsme si kreslili vlastní hrníčky. Jestli se podobají čínskému porcelánu nevím, ale pít se z nich zcela určitě dá. A pamatujete na hru s čokoládou? Jak se házelo kostkou a mohli jsme jíst, jen když nám padla šestka a navíc ještě příborem a oblečeni v rukavicích, čepici a šále? Některým se zdála nespravedlivá, ale mně, která jsem sama snědla snad půlku tabulky, se líbila.:) Posilněni, někdo víc a někdo míň, jsme se vydali vstříc všem čtrnácti Himalájským osmitisícovkám. To Vás teda obdivuji, s jakou výdrží jste vrcholy zdolávali, když podmínky vycházely i nevycházely, s kyslíkovou bombou i bez ní.

Ve středu nás čekalo putování na Děvín. A aby to nebylo tak snadné, museli jste hledat lístečky, potřebné k získání dnešní indicie. Pak jsme si taky museli dávat pozor, abychom na batohu, kapuci

nebo ve vlasech neměli kolíček. To abychom nemuseli plnit různé úkoly, jako například nést kus cesty naše nejmladší cestovatele, Filípka a Vilíka, na zádech.

Další den jsme doputovali až na Aljašku. Po mši svaté s otcem Maňáskem z Českého Dubu jsme se chystali výrobou masek ze sádry na páteční brazilský karneval. Odpoledne jsme se honili v lese za potravou. Nebylo to tak jednoduché, my jsme byli totiž kořistí nenasytných medvědů. Nějakou tu potravu jsme nakonec ale přeci jenom sehnali a tak jsme měli dost sil, jít se ještě vykoupat.

V pátek ráno jsme změřili síly s ostatními výpravami ve fotbale, dále se pak Kerberos, Vlci a Zombíci utkali ve vědomostní soutěži Riskuj!. Odpoledne jsme „posílali“ trochu netradičním způsobem smsku a vrcholily přípravy na večerní karneval v Rio de Janeiru. Malovali jsme masky a cvičili scénky. Při samotném slavnostním večeru jsme pekli hady (bohužel ne z masa, ale z těsta), buřty, shlédli připravená vystoupení (jestli si je už nepamatujete, většina z nich končila sebevraždou). U ohně následovala ještě pěkná závěrečná modlitba a potom opět večerníček a spát.

A co v sobotu? Podle indicií a připravených mapek jsme rozkopali celou zahradu, jen abychom našli poklad. Trvalo to, ale povedlo se a poklad stál za to. Pak jsme museli uklízet… Tak, a teď už jen loučení – hra Po mé pravé ruce je volné místo, to jsme si mohli vedle sebe pozvat toho, kdo nám dělal radost a koho jsme měli rádi. A teď už na autobus a hurá do Liberce.

Milí cestovatelé, doufám, že jste si Cestu kolem světa patřičně užili a že rádi vzpo-

vorepublikového katolického týdeníku Neděle a exilových Rozprav, zakladatele exilového KDH), Františka Janíka-Horáka, Antona I. Děnikina, Jaroslava Dreslera.

Kniha poutavě vypovídá o české historii posledních sta let a je morálním zrcadlem pro tvůrce falešných představ, kteří nás dodnes bombardují lžemi a rádoby mýty, zejména o Masarykovi a Benešovi. Kniha věcně dokladuje dávné důležité spory Masaryk – Kramář, Masaryk – Dürich, Beneš – Osuský. Rozebírá např. klíčový Masarykův a Maxův zločin – nařízení, aby legie v r. 1918 vydaly zbraně špatně vyzbrojeným bolševikům, rozebírá naivní jednání s bolševiky i vydání admirála Kolčaka legiemi, generálem Syrovým, komunistům. Zmiňuje rozpory mezi Benešem, Štefánikem a Masarykem.

Hodnotí Mnichov a postavu socialisty Beneše, prvního tvůrce zvrácené poválečné politiky detente a jeho národně-frontovních spoluhráčů. Ghelfandova stať „Výročí hanby“ popisuje „bez závoje“ události února 1948.

Kniha se zabývá i tzv. Pražským jarem a všeobecně přeceňovaným „Sášou“ Dubčekem. Kalvodova esej „Nežít se lží“ popisuje nedemokratické, totalitní a diktátorské činy Eduarda Beneše (podobně jako Milouš Jakeš si E. B. upravil jméno na světově znějící Edvard), vysvětluje, proč doopravdy byl soudruh Novotný vyměněn za soudruha Dubčeka.

Kriticky nahlíží na plyšový listopadový převrat, cituje důležité okolnosti okolo styků skupiny tzv. krizového štábu OF – Havel, Kocáb, Horáček, Křižan a Vondra se sovětskými představiteli a upozorňuje na tajený dopis této skupiny, předaný 28. listopadu 1989 sovětskému velvyslanci, adresovaný Presidiu Nejvyššího sovětu SSSR.

Kniha nabízí čtenáři nejen dobrat se toho, kdo vlastně měl v minulých sporech pravdu, ale podává i morální hodnocení minulých dějů. To je nezbytné pro smysluplné počínání v době svobody, má li tato býti zachována.

Karel Korous

Další dvě knížky jsou vyprodány. V Knihkupectví U sv. Antonína je však i čítárna, kde jsou obě k disposici.

4. *Jesuita Antonín Koniáš. Osobnost a doba.*

Jiří Bílý
Vydal Vyšehrad
Rok vydání: 1996 (1. vydání)
ISBN 80-7021-191-1

V knize je popisována činnost P. Koniáše, je objasňováno období katolické reformace a jeho problémy. Kniha odkrývá mylná a dosud tradovaná myšlenková schémata o tomto období.

5. *Tovaryšstvo Ježíšovo. Jesuité v Čechách.*

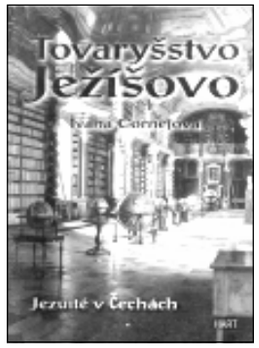

Ivana Čornejová
Vydalo Nakladatelství Hart
Rok vydání: 2002 (2. vydání)
ISBN 80-86529-30-4

Autorka popisuje hlavní linii osudů Tovaryšstva Ježíšova v letech 1556 až 1773. Zabývá se rolí TJ v české společnosti, otázkou možných příčin nepříznivého pohledu na jesuity i příčinami vedoucími ke zrušení řádu.

Léto pro Vratislavice nad Nisou

21. - 28. 7. 2007 - Farní dovolená 2007 - Hojsova Stráž

Letošní farní dovolená se uskutečnila v týdnu 21. - 28. 7. 2007 a strávili jsme ji společně na chalupě v Hojsově Stráži na Šumavě. Kromě výletů do krásné přírody, která byla všude kolem, jsme se podívali i do blízkých měst Domažlic nebo Klatov. Dohromady se nás zde sešlo na čtyřicet. Fotografie si můžete prohlédnout ve fotoalbu.

30. 7. - 4. 8. 2007 - Předškolní děti v Hodkovicích

Předškolní děti se vystřídaly na chalupě v Hodkovicích ve dvou turnusech od 30. 7.

V České republice byl otevřen první teologický seminář Jižních baptistů

V letošním č. 4 Obrázku, 4. 3. 2007, jsme se zmínili o tom, že potraty „by texaští konservativci nikdy nedovolili.“ Jednou z amerických jižanských konservativních denominací jsou Jižní baptisté. O koho se jedná? Vyhraněné konservativní postoje těchto Jižních baptistů (s více než 16 miliony členy nejpočetnějšího amerického křesťanského společenství) vedly v uplynulých letech k rozporům v celosvětovém baptistickém hnutí. Jižní baptisté se programově hlásí k biblickému fundamentalismu a loni v říjnu vystoupili ze Světového baptistického svazu kvůli jeho příliš liberálnímu zaměření (problémy potratů, antikoncepce, euthanasie, homosexuálního jednání, žen jako kazatelů). V tomto svazu tak celosvětově zůstává už jen asi 32 miliony členů.

A tito Jižní baptisté přicházejí – za pochopitelné nevšímavosti českých médií – nyní do České republiky. V sobotu 8. září byl v Pelhřimově slavnostně otevřen jejich nový Biblický teologický seminář. Iniciativa k jeho založení vzešla z prostředí české Bratrské jednoty baptistů a původně se také mělo jednat o projekt celé této denominace. Nejvyšší orgán jednoty – Sjezd delegátů – však plány na vybudování nové školy odmítl. Jde o zvláštní situaci, kdy necelým čtyřem tisícovkám českých a moravských baptistů má sloužit již třetí bohoslovecké učiliště. Baptisté jsou zřizovateli Dorkas – Vyšší odborné školy teologické a sociální v Olomouci – a v Praze 6, Nad Habrovkou působí uznávaný Mezinárodní baptistický teologický seminář (IBTS), známý mimořádně bohatou knihovnou a spoluprací s Evangelickou teologickou fakultou UK. Kromě toho někteří baptisté studují na Evangelikálním teologickém semináři na Praze 9.

Důvodem odmítnutí Sjezdu delegátů jednoty pro novou školu byla zejména neshoda v celkovém směřování a teologické koncepci, podle které má studium probíhat. Jednou z podstatných kontroversních otázek je složení učitelského sboru, který je z velké části tvořen pedagogy se Southeastern Baptist Theological Seminary – Teologického semináře Jižních baptistů. Lze předpokládat, že tady se také nalézá hlavní zdroj financí na celý projekt. Vyhraněné konservativní postoje Jižních baptistů se přitom v uplynulých letech projevily rozpory v celosvětovém baptistickém hnutí.

Následně pak začali budovat svoji vlastní celosvětovou síť konservativně či tzv. fundamentalisticky orientovaných baptistických sborů a jejich skupin. Není tajemstvím, že Jižní baptisté pak tyto skupiny finančně podporují. Postupná radikalizace Jižních baptistů probíhala za vydatného přispění zmíněného teologického semináře, který v krátké době vyškolil novou, fundamentálně orientovanou generaci kazatelů.

Přesto, že Biblický teologický seminář zůstal pouze zájmovou aktivitou některých členů Bratrské jednoty baptistů, již v tomto školním roce by měl sloužit také k vzdělávání baptistických kandidátů kazatelské služby.

Zatím nezodpovězenou otázkou zůstává, jak se odlišné teologické zaměření nového baptistického semináře projeví do budoucna v českém prostředí. Převáží americká jižanská houževnatost nad příslovečně tvrdou českou pokrokovou hlavou? To ukáže čas. Webové stánky Biblického teologického semináře: www.btscz.com.

Podle www.christnet.cz

Nejprve opět několik zpráv z médií

Ruský soud podpořil moskevský zákaz homosexuální přehlídky

Moskva, 5. 9. 2007 (LifeSiteNews.com) – Ruský soud schválil rozhodnutí města Moskvy zakázat homosexuální průvod. Ve čtvrtek moskevský tverský obvodní soud zamítl protest, podaný organizátorem parády Nikolajem Aleksejevem, rozhodnutím, že zákaz uplatněný moskevským starostou Jurijem Lužkovem a městskými úřady 27. 5. byl v souladu se zákony Ruska a se zájmy veřejného pořádku.

Aleksejev s asi 100 dalšími homosexuálními aktivisty vč. Marca Cappata, italského člena europarlamentu, a německého poslance Volkera Becka, se shromáždili před budovou městského magistrátu na protest proti zákazu starosty Lužkova. Protest se zvrhl ve střet mezi demonstranty a jejich odpůrci a vedl k zatčení 31 lidí.

Jde již o druhý rok, kdy se starosta Lužkov postavil proti homoaktivistům a jejich internacionálním soudruhům, kteří povolení homoparád požadovali.

„Loni se Moskva dostala kvůli zákazu této homopropagace pod bezprecedentní tlak, jenž nemůže být označen jinak než satanický," řekl Lužkov při 15. vánoční výukové přednášce v Kremlu. „Homoparádu jsme přesto nepovolili a nepovolíme ji ani v budoucnu."

Starosta Lužkov má v tomto jednoznačnou podporu ruského ortodoxního patriarchy Alexije II., který moskevskému starostovi za jeho postoj k této homoaktivitě – „veřejné propagaci hříchu" – poděkoval. Také ruský hlavní rabín a židovští představitelé vyjádřili s ruským patriarchou solidaritu v podpoře starosty Lužkova.

Aleksejev vyhrožoval, že se proti rozsudku odvolá, ale také Nejvyšší soud Ruské federace mezitím moskevský zákaz přehlídky pýchy podpořil. Aleksejev se proto může odvolat ještě k Evropskému soudu pro lidská práva ve Strasburgu.

http://www.lifesite.net/ldn/2007/sep/07090509.html

Alexij II.: Obnovu staré latinské liturgie vítáme, prospěje to ekumenismu

Moskva. Moskevský patriarcha Alexij II. řekl italskému deníku Il Giornale, že *Motu proprio*, kterým Benedikt XVI. liberalizoval užívání staršího misálu „je fakt, který vítá a který prospívá rozvoji ekumenismu." Duchovní představitel nejpočetnější a nejvlivnější pravoslavné církve to řekl bezprostředně po skončení slavnostní liturgie, kterou slavil o svátku „Zesnutí Panny Marie" ve stejnojmenné Kremelské katedrále. Božské liturgie se na pozvání patriarchy účastnili také čtyři italští biskupové z oblasti kolem Aquileje, kteří Moskevského patriarchu pozvali k návštěvě tohoto města se starobylou křesťanskou tradicí. **Alexij II.** je bratrsky přijal a poskytl při té příležitosti interview vatikanistovi italského deníku Il Giornale Andrea Tornielimu, který se jej zeptal:

Papež zveřejnil dokument, kterým umožňuje užívání misálu sv. Pia V. při slavení eucharistie. Jak hodnotíte toto rozhodnutí?

„Obnova a valorizace starobylé liturgické tradice je krokem, který vítáme. My velice na tradici lpíme. Bez věrné péče o liturgickou tradici by ruská pravoslavná církev nebyla schopna odolat době persekucí ve 20. a 30. letech 20. století. Z té doby máme mnoho nových mučedníků, kteří mohou být z hlediska svého počtu přirovnáni k mučedníkům z dob počátků křesťanství.

Jak vidíte vztahy mezi Římem a Moskvou v této chvíli?

Myslím, že papež Benedikt XVI. vícekrát zopakoval, že bude usilovat o usnadnění dialogu a spolupráce s pravoslavnými církvemi. A to je positivní.

Již delší dobu se mluví o možnosti setkání mezi vámi a papežem. Pokládáte to za možné?

Setkání mezi papežem a moskevským patriarchou musí být dobře připraveno a absolutně nesmí být vystaveno risiku, že bude redukováno na příležitost pořídit pár fotografií nebo se společně promenovat před televizními kamerami. Musí to být setkání, které opravdu bude sloužit konsolidaci vztahů mezi našimi dvěma církvemi.

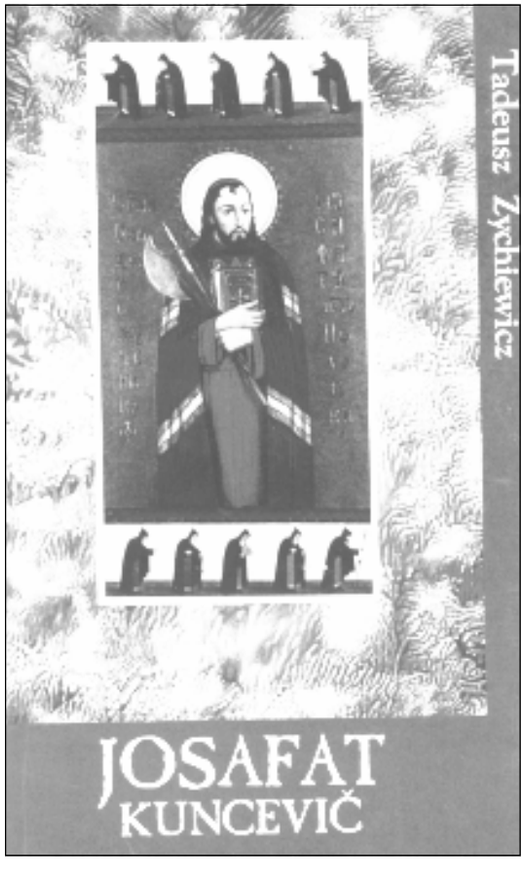

Rok vydání: 1995 (1. vydání)
Objednací číslo: KNA00199

2. *Josafat Kuncevič*
Tadeusz Żychiewicz
Info a běžná cena: Brož., 149 str., 59 Kč
Vydal Zvon
Rok vydání: 1995 (1. vydání)
Objednací číslo: KNA00020

Kniha o životě sv. Josafata. Lidstvo potřebuje příklad takových světců, na něž se mohou vztahovat slova sv. apoštola Pavla: „V Kristu Ježíši jsem vás já přivedl k životu skrze evangelium. Prosím vás: Jednejte podle mého příkladu!" Tak i nás dnes oslovuje svatý Josafat.

3. *Z bojů o zítřek, Historické eseje, III. díl*
Josef Kalvoda
Info a běžná cena: Váz., 271 str., 16 s. foto příl., 150 Kč
Vydalo Nakladatelství Dílo
Rok vydání: 1998 (1. vydání)
ISSBN 80-902530-0-8

Kniha obsahuje asi 30 úvah. Autorem většiny je prof. Dr. Josef Kalvoda, vyskytují se zde ale i jednotlivé skvělé eseje např. od: Simeona Ghelfanda (bývalého redaktora pr-

děti, po desáté, kdy konečně vše ztichlo, také čas na přednášky o výchově pro rodiče. A samozřejmě v průběhu celého týdne dva kněží k disposici pro duchovní rozhovory a slavení mše svaté. No řekněte, nebyla to luxusní dovolená?

Na závěr bych chtěla poděkovat Martinovi Štulovi, který se vrhl na organizaci celé akce a našemu duchovnímu otci Lukášovi, který tradici farních dovolených svou přítomností podpořil, a tak přispěl k jejímu znovuobnovení. Dík patří také manželům Mikolajkovým, kteří se o Dům setkání vzorně starají, a taktéž velkou měrou připívají k tomu, že se jeho návštěvníci cítí jako doma. No a jak by řekla naše malá dcera Aurélie – „Už se těším, až zas pojedem do hor."

Markéta Puzrlová

Ad: Poznámky redakce k článku „Chutná vaše čokoláda férově?"

(předminulé číslo, 2. 8. 2007, s. 21n.)

S první „neodbytnou" poznámkou, totiž že úměrně náročná dětská práce, vykonávaná společně s rodiči je výchovně prospěšná, nemohu než souhlasit a konstatovat, že došlo v redakci k zásadnímu nepochopení rozdílu mezi výše zmíněným typem práce a otrockou dětskou prací v rozvojovém světě.

Ke druhé otázce týkající se mechanismů fairtradových organizací: ochrannou známku FairTrade dnes uděluje cca 20 společností (Labelling Initiatives), které mají i částečně odlišná loga. Úkolem organizací je zaštítění projektů v terénu, udělování značky místním producentům a firmám, a konečně kontrola dodržování standardů fairtradu (dále FT), které určuje FLO (Faitrade Labelling Organization). Tato nezávislá organizace zastřešuje jednotlivé iniciativy a mimo vyvíjení fairtradových standardů (zrušení dětské a otrocké práce, zlepšení pracovních podmínek, podpora dlouhodobě udržitelného hospodaření ...) shromažďuje informace a podporuje fairtradový trh vyhledáváním nových příležitostí, které jistě umí být ve třetím světě značně nepřehledné. Samotnou značku uděluje pak společnost FLO-CERT. Všechny tyto iniciativy jsou podpořené dobrovolníky a placené samotným systémem nebo granty. Celková cena produktu není nadměrně vysoká například díky vynechání zbytečných obchodních mezičlánků. V budoucnu bude jistě vznikat stále více iniciativ a firem, mimochodem nedávno byla v Čechách založena první firma na komerční bázi prodávající FT produkty a například řetězec Marks and Spencer má již FT ve svém sortimentu. Může se tak i stát, že se objeví případy zneužití, dobro a zlo jsou strany jedné mince a musíme s tím umět žít. Nicméně, obchod s kávou a kakaem je vcelku kontrolovatelný a nadnárodní firmy se zatím pochopitelných důvodů ke známce FT nehlásí. Naopak, koupíte-li komodity od těchto firem, máte stoprocentní záruku, že podporujete spíš bídu i smrt. Poznámka nakonec – „čistých" značek je více, například Equo Solidale – káva z Jižní Ameriky, kdy místním producentům zůstává ještě výrazně více prostředků než jiným FT producentům kávy. Nelze je zde vyjmenovat, záleží vždy na vašem zájmu o důsledky své spotřeby. V síti FT obchůdků – k nalezení na www.fairtrade.cz – se jistě dozvíte základní informace, další o certifikaci a systému FT na www.flocert.net a www.faitrade.net.

Jan Márton, 26. 8. 2007

Karmelitánské knihkupectví u sv. Antonína
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

Redakce Obrázku z nabídky Knihkupectví u sv. Antonína doporučuje

1. *Život sv. biskupa a mučedníka Josafata Kunceviče z Řádu sv. Basila Velkého, polockého arcibiskupa*
Evžen Kozanevič OSBM
Info a běžná cena: Brož., 126 str., 32 Kč
Vydala Matice cyrilometodějská

Mluvíte, jakoby se jednalo o možnost spíše vzdálenou ...

I dnes ještě, bohužel, někteří katoličtí biskupové a misionáři považují Rusko za misijní území. Avšak Rusko, svatá Rus, je stále osvěcována staletou vírou, která je díky Bohu uchovávána a předávána pravoslavnou církví, a není misijním územím katolické církve. To je první bod, který je třeba si vyjasnit, a tak formulovat problémy s ohledem na setkání s papežem. Další problém se týká uniatů.

Proč představují problém společenství, která zachovávají východní ritus a tradici a mají plné společenství s Římem?

Děláme si starosti s fenoménem uniatismu, protože vidíme tuto tendenci také v oblastech, kde se nikdy nevyskytovala, například na východní Ukrajině, v Bělorusku, v Kazachstánu i v samotném Rusku. Až se budou tyto problémy řešit a vyřeší se, pak bude možné setkání mezi papežem a moskevským patriarchou. Pak bude mít toto setkání opravdu význam.

Vatikánský rozhlas, 29. 8. 2007

Alexij II. opět zakázal kněžím kandidovat ve volbách

Moskva. Moskevský patriarcha Alexij II. zakázal pravoslavným duchovním kandidovat ve volbách. Pro pravoslavné kněze to znamená také zákaz vstupu do politických stran. Nebrání to však tomu, aby představitelé církve posuzovali jevy politického, společenského nebo ekonomického dění v Rusku. Alexij II. také řekl, že církev je povinna podávat morální hodnocení toho, co se děje, zvláště týká-li se to národa a jeho historické existence, k níž se pojí pastorační služba a morálně-duchovní výchova. Ruský pravoslavný patriarcha se vyjádřil o vztazích mezi pravoslavnou církví a státem také v historické perspektivě a řekl, že „do doby říjnové revoluce byla církev součástí státu, ale nyní se vzájemné vztahy se státem řídí zásadou partnerství a dialogu, jde-li o rozhodnutí, která se týkají národa". Podle Alexije II. je nejdůležitějším úkolem pravosláví morální zdraví společnosti a shoda mezi náboženstvími i mezi národy v Rusku, přičemž v této sféře směřuje činnost církve i státu ke společnému cíli.

Vatikánský rozhlas, 15. 9. 2007

Ruské pravoslaví a katolíci

Na Ukrajinu se vrátila ještě další autokefální církev z exilu ve Spojených státech. Moskevský patriarcha jí dal nezvyklý titul „avtonomnaja“ (autonomní) církev. Tento titul neměl znamenat úplnou nezávislost, pouze určitý stupeň samosprávy. Také tato autonomní církev se pod vlivem moskevského patriarchátu staví proti setkání pravoslaví s papežem.

Vedle Ukrajiny vypukl spor s Estonskem, rodištěm moskevského patriarchy Alexije II., který si nárokuje, jako dřív, jurisdikci nad Estonskem. Ale nárok na Estonsko uplatnil i „ekumenický patriarcha“ Bartolomeos, který požadoval tuto svou původní jurisdikci nazpět. Je pro nás až neuvěřitelné, jak se spor urovnal: každá farnost uspořádala referendum, které o farnosti mezi oběma rozhodlo. Přesto jsou vztahy mezi „Moskvou“ a „Fanarem“ (sídlo cařihradského patriarchy v Istanbulu) napjaté. Z tohoto pohledu je třeba vidět kritiku moskevského patriarchy vůči setkání a společnému prohlášení Benedikta XVI. a Bartolomea, které se uskutečnilo před Vánocemi v Turecku.

Chladný postoj moskevského patriarchátu k ekumenismu s katolickou církví má i své psychologické kořeny. V době sovětského státního násilného ateismu byl pravoslavné církvi „ekumenismus“ (přesněji: mělo jít o odrůdu internacionalismu) nadiktován, a to jedině za účelem sovětského shromažďování informací, které se týkaly zvlášť katolické církve a Vatikánu. Tím není řečeno, že by církevní hierarchové, kteří tento ekumenismus prosazovali v zájmu státu, ho nevyužili ke sblížení křesťanů. Dnes není pochyb, že k takovým patřil leningradský metropolita Nikodem, který se dokonce zúčastnil 2. vatikánského koncilu, vychoval si skupinu nakloněnou k ekumenismu a v září 1978 doslova zemřel v náručí Jana Pavla I. Moskva však Nikodemem pohrdla, že nebyl dost pravoslavný.

Pravoslaví je dnes v Rusku širokým pojmem. Kromě vyznání víry má i staronovou identitu. Výroky jako „já ateist, no pravoslavnyj,“ lze možná někde v Rusku dodnes zaslechnout. Podmínky pro ekumenismus tak nejsou příliš příznivé. Pravoslavní vytýkají katolíkům, že přetahují jejich věřící do své církve (proselytismus). Naděje, že pád komunismu a s tím spojená svoboda pomohou ke sblížení církví, se dlouho ukazovala jako lichá. Církve, které jsou zčásti velmi blízko, zůstávají dále rozděleny a stěžují si na stav, že se leckdy spolu nedovedou ani pomodlit. Pro pravoslavné jsou katolíci „jinověrci“ (my jsme křesťané, ale vy katolíci). Jestliže se v šedesátých letech ruská pravoslavná církev dohodla s katolickou církví na intercommuniu, tedy vzájemný přístup věřících k eucharistii, pak jednostranné odvolání této praxe nemůže mít důvod „ontologický“, tedy zásadní rozdíl mezi oběma církvemi v pohledu na realitu. Pravoslaví se římská církev jeví jako ohromná přesila, která chce využít zatímní slabosti Ruské pravoslavné církve a získávat na její úkor nové věřící (proselyty). Už desítiletí je proto proselytismus neustále opakovanou výtkou, jakož i katolická expanse na kanonickém teritoriu ruské pravoslavné církve.

(pokračování příště)

P. Josef Dobiáš

Došlo před uzávěrkou

Vatikán, 21. 9. 2007 (VIS) – Svatý otec jmenoval:

- Arcibiskupa Tadeusze Kondrusiewicze arcidiecéze Matky Boží v Moskvě, Ruská federace, jako metropolitního arcibiskupa Minsku-Mohileva (rozloha 69 800, obyvatel 4 800 000, katolíků 210 000, kněží 74, řeholníků 111), Bělorusko.

- Fr. Paolo Pezziho F. S. C. B., rektora hlavního semináře Marie Královny apoštolů ve Svatém Peterburgu, Ruská federace, jako metropolitního arcibiskupa arcidiecéze Matky Boží v Moskvě (rozloha 2 629 000, obyvatel 58 820 000, katolíků 200 000, kněží 128, stálých jáhnů 1, řeholníků 267), Ruská federace. Arcibiskup-elekt se narodil v Russi, Itálie, v r. 1960 a byl vysvěcen na kněze v r. 1990.

„Patriarchát vnímá změnu v úřadě moskevského katolického arcibiskupa příznivě.“

Vatikánský rozhlas, 22. 9. 2007

ALBEŘICE – MÍSTO NETUŠENÝCH SETKÁNÍ

Třetí srpnový týden navázala rochlická farnost na dlouholetou tradici a uspořádala po menší odmlce opět společnou farní dovolenou. Ač se nakonec do východních Krkonoš vypravily „jen“ čtyři rodiny spolu se svým duchovním otcem Lukášem, nic to neubralo na zvláštním kouzlu, které tyto akce vždy měly a stále mají.

Na týdenní pobyt jsem odjížděla se smíšenými pocity – jako náhradník na poslední chvíli, se dvěma malými dětmi (4 roky a 1 rok), bez manžela, protože ten samozřejmě nedostal dovolenou a do velké neznámé – Dům setkání v Albeřicích mi nic neříkal, a tak ve vzduchu visely dohady, jaké to ubytování i okolí asi bude. Znáte to, obavy o děti, jídlo, hygienu, zda se bude topit (kdyby bylo třeba, atd. ...) Byli jsme zkrátka připraveni na ledacos.

Jaké bylo naše překvapení, když nás po příjezdu přívítal Dům setkání jako rozlehlý třípatrový objekt v malebném krkonošském údolí, ve kterém na nás čekal za malý příplatek vkusně zařízený pokoj s vlastním sociálním zařízením. Dům nabízí ubytování za velmi přijatelné ceny celkem v šestnácti 2 – 6 lůžkových pokojích, sociální zařízení buď společné nebo vlastní, přízemí je bezbariérové. K disposici je kaple, dále jídelna s výbornou kuchyní (polopense) i klubovna s krbem a horou hraček pro nejmenší, učebna včetně stolního tenisu.

Dům sám má pohnutou historii. Vystavěn byl na konci 19. století jako škola pro místní, převážně sudetoněmeckou komunitu. Školu v době jejího největšího rozkvětu navštěvovaly téměř dvě stovky žáků. Po odsunu v roce 1945 dům na mnoho let osiřel až do konce padesátých let, kdy se stal nuceným domovem internovaných řeholnic z *Kongregace sester Nejsvětější Svátosti.* Sestry zde žily celých 45 let až do roku 2003, kdy objekt darovaly organizaci YMCA Setkání (YMCA / YWCA – Young Men's / Women's Christian Association – anglický název pro *Křesťanské sdružení mladých lidí*).

YMCA Setkání se obdivuhodným způsobem podařilo využít *genia locí* tohoto místa, kde rád trávil mnoho času i sám kardinál Tomášek, jak zmiňuje pamětní deska na objektu. Koneckonců dům neunikl ani bdělému oku tehdejší StB, a návštěvníci sester byli odposlouchávání. Dnes Dům setkání poskytuje své mateřské organizaci zázemí pro její duchovní programy pro muže, ženy, manželské páry, otce s dětmi atd. Slouží také jako místo k rekreaci křesťanských rodin a společenství. A to byl právě náš případ.

Aby se kapacita domu využila, stala se z „naší“ farní akce „Tábor rodin“ záležitost otevřená i dalším zájemcům z celé České republiky. A tak se stalo, že jsme se setkali s rodinami z Ostravy, Olomouce, z Brna, z Telče atd. Aby toho nebylo málo, byl na večerní program pro dospělé přizván P. Jaroslav Furtan, polský kněz a vystudovaný psycholog, působící již několik let v Čechách. Pestrá směsice dětí, dospělých a dvou psů (!), která brzy překonala počáteční zábrany, se v průběhu celého týdne stmelila ve společenství, které by mohla leckterá farnost závidět.

Přes den se podnikaly výlety – od náročného výstupu na Sněžku, přes průzkum okolních městeček a jejich pamětihodností, až po procházky těch méně mobilních (kočárek, hůlka atd.) kousek od domu. Okolí nabízí opravdu řadu různě náročných tras a procházek, a to jak v létě po svých, tak v zimě na lyžích. Po večerech byl na pořadu dne společný program do devíti pro

některé budovy, kde byly židovské obchody a kanceláře, vlastnili árijci. Jen rozbité sklo stálo 1 250 000 dolarů, neboť muselo být dovezeno z ciziny. Během schůze Goebbels požadoval, aby židé sami uklidili zbytky synagóg a místa měla být proměněna na parkoviště.

Dne 12. listopadu byla přijata další ostřejší protižidovská opatření pro židy, kteří zůstali na území říše. Byli „potrestáni“ dalšími omezeními: nesměli řídit motorová vozidla, platili nejvyšší daně a bylo jim stanoveno místo nuceného pobytu.

V téže době přišel Göring na myšlenku ponechat si zbývajících 200 000 židů jako rukojmí za výkupné světového židovstva ve výši půl miliardy marek. Byli to většinou zchudlí židé. Heydrich se naopak klonil k jejich přesídlení do ciziny. Vyjednávání bylo sice zahájeno v Ženevě, ale po invazi Československa a Polska, Německo jednání přerušilo.

9. Třetí období: Masové vraždění polských židů

Třetí období začalo v roce 1939 zatčením 20 000 židů, jež sebou přineslo první systematické násilnosti a první masové věznění v koncentračních táborech Po obsazení Polska v září 1939 dostala německá „Judenpolitik” novou radikální tvář. Asi dva milióny polských židů, kteří upadli pod německou nadvládu a kteří byli nacistickou propagandou označeni jako „východní židé”, se octli bez právní ochrany a stali se obětmi Einsatzgruppen a oddílů SS. Ty se postaraly o jejich systematické likvidování.

Tak se stalo Polsko dalším územím na němž se nacisté cvičili ve vyvraždění židovského obyvatelstva. Území bylo spravováno především lidmi vybranými z nacistické strany NSDAP. Už v prvních měsících po obsazení působily tzv. Einsatzgruppen a jednotky oddílů SS a pořádkové policie, které se nejprve soustředily na vůdčí osobnosti Polska, ale pak především na polské židy, které masově popravovaly. Polsko se mělo stát příkladem země „nového řádu“. Z nově obsazených východních území nazvaných „Generalgouvernement“ měli zmizet všichni židé, mnoho Poláků a všichni cikáni. Židé měli být nejprve soustředěni v okolí Lublina.

Čtvrté údobí začalo v roce 1940 deportací všech německých a rakouských židů do zvlášť vytvořených ghett v Polsku, kde byli ponecháni na pospas smrti nemocemi a vyhladověním.

Šéf tajné policie Reinhard Heydrich objasnil 21. září 1939 jak postupovat k uskutečnění této „Judenpolitik“. Židé měli být soustředěni ve větších městech a nově obsazená území měla být zcela „osvobozena“ od židů. Dále měly být vytvořeny v židovských obcích rady starších, které měly být zodpovědné za přesídlování. Nešlo tu dosud o vyvražďování židů, ale pouze o jejich přesídlení a po vítězném konci války o jejich vysídlení.

Polsko se mělo stát obrovským příkladem „nového řádu”. Všichni židé a cikáni měli být vysídleni měli být nahrazeni německými Volksdeutschen z baltských republik, z Volyně a z Ukrajiny. Tamní židovské obyvatelstvo mělo být vysídleno do okolí Lublina.

10. Čtvrté období: Deportace židů na východ

Dne 21, září 1939 Reinhard Heydrich oslovil velitele Eiunsatzgruppen, kterým vyjasnil program židovské politiky říše. Židé měli být soustředěni ve větších městech, aby nedávno získaná říšská území byla „očištěna” od židů. Dále nařídil, aby se utvořila v takto vytvořených v židovských obcích „rada starších” , která by byla zodpovědná za přesídlení,. Zatím se nejednalo o „konečné řešení”, ale pouze o soustředění a přesídlení židů do východních oblastí.

V říjnu 1939 následovaly první transporty židů z Horního Slezska, z Protektorátu Čechy-Morava a z Vídně do nově vytvořeného Generalgouvernement z území, které z bývalého Polska připadlo Německu, do přechodného koncentračního tábora Nisko.

---

[11] *Actes*, VIII, s. 505 – 507

Jaroslav V. Polc

K TEMNOTÁM V ČESKÉ HISTORII (12 – DOKONČENÍ)

Závěr

P. Antonín Koniáš, P. Bohuslav Balbín a tisíce dnes „bezejmenných“ kněží a řeholníků nesledovali žádné osobní cíle. Konali „se zřetelem k věčnosti.“ Je příznačné, že se mi Koniášův dobový portrét nepodařilo najít. Jesuité – i P. Koniáš – volali po obnově a očištění katolické víry, zasloužili se o spasení mnoha duší a mohli by být ryzostí své víry, obětavosti a mírou nasazení vzory pro mladé lidi doby dnešní. Doba „pobělohorská“ nebyla pro „obyčejného člověka“, ani pro Církev jednoduchá, za dobu temna ji ale označit nejde.

P. Antonín Koniáš, jesuitský řád i řády ostatní a římsko-katolická církev jako celek se po třicetileté válce významně zasadili o duchovní rozvoj české země a její následný klidný, čtvrt tisíciletí dlouhý rozvoj, zejména co do kvality rodinného života a národní pospolitosti. Nebyli dosud českou společností doceněni. Proto jsem se o to pokusil; měrou malou, s výraznou pomocí přátel a níže uvedených pramenů.

Za cenné rady, připomínky a pomoc děkuji pánům:

P. Josefu Dobiášovi, br. Felixovi OFM a Davidu Jechovi.

Hlavní použité podklady:

Bílý, J.: Jesuita Antonín Koniáš, osobnost a doba, Vyšehrad 1996; skutečným autorem je J. C. Kebrle – viz níže*.

Bednarz, M. SJ: Pisma wybrane (Materiály z kostela Sv. Ignáce z Loyoly, 2006).

Čapek, J.: Dějepisný místopis města Libochovic nad Ohří (1878).

Čornejová, I.: Tovaryšstvo Ježíšovo – Jesuité v Čechách (2. vyd. Hart Praha 2002).

Denis, A. (Vančura, J.): Konec samostatnosti české. Díl II. (Šolc a Šimáček, Praha, 1893).

Dobiáš, J.: Liberecké chrámy, Liberec 1983.

Janáček, J.: Doba předbělohorská, 1526 – 1547 (Academia, Praha 1984), Rudolf II. a jeho doba (Svoboda, Praha, 1987).

Kaubek, A.: Děje města Libochovic nad Ohří (1874).

Korous, K.: Střípky z historie Libochovic (2001).

Kotek, A.: Návraty k víře sv. Cyrila a Metoděje u nás v době rekatolizace. (Vrchoslavice, 2004).

Malý, R.: Bílá Hora a její místo ve sporu o smysl českých dějin (Distance 2003, č. 2).

Neumann, A.: Ožehavé kapitoly z českých dějin církevních. Vyšehrad, 1937.

* Obsahově na svou dobu výborná kniha mi byla významným zdrojem informací a citací, zejména v partiích souvisejících s P. Koniášem. Má pohnutou historii, příznačnou pro dnešní školství a vědu. Je totiž plagiátem (podvrhem), tj. J. Bílý ji opsal. Skutečným autorem je amatérský badatel Josef Cyril Kebrle, který ji jako své celoživotní dílo zanechal pouze ve třech exemplářích – jeden z nich je v Centrální katolické knihovně v Praze. Bílý působil na Karlově universitě v Praze a náhodou se dostal k rukopisu již zesnulého Kebrleho. Opsal a vydal jej pod svým jménem. Kromě toho Kebrleho díla využil i jako „vlastní“ monografie, kterou podložil svou docenturu a koncem devadesátých let byl jmenován docentem! Na podvod Bílého poukázal PhDr. Martin Svatoš. Bílý neváhal podat na Svatoše trestní oznámení, podvod však byl s jistotou prokázán a Bílý opustil Právnickou fakultu. Případ byl popsán ve studentských novinách Agora č. 6 – březen 2004 (www.agora-noviny.cz/archiv.php). Bílý potom odešel pracovat na Policejní akademii (!) a dnes vyučuje na jisté zemědělské škole. Podle neoficiálních informací má Bílý nyní dokonce zažádáno o profesuru.

Karel Korous

Liberecký chrámový sbor (1)

Pan Ing. Bohuslav Eliáš zapůjčil redakci jednak kroniku Libereckého chrámového sboru a jednak seminární práci Mgr. Jolany Kozákové, kterou o tomto sboru zpracovala roku 2007 na Ústavu hudební vědy Filosofické fakulty Masarykovy university Brno. V několika pokračováních seznámíme čtenáře s podstatnými částmi obou dokumentů. Se svolením autorky začneme citací zmíněné seminární práce.

Úvod

Kdo se zastaví v libereckém arciděkanském kostele během bohoslužeb, např. v době církevních svátků, uslyší bohoslužbu obohacenou krásným zpěvem, linoucím se seshora z kůru. Zdejší věřící to pokládají za samozřejmost, vždyť chrámový sbor tu existuje v nepřerušené historii již od r. 1845. I moje srdce si sbor získal, nejprve procítěně podaným zpěvem a brzy i svým milým a upřímným společenstvím, tak vzácným v dnešní době. Tento sbor si jistě zaslouží více pozornosti a moje krátká práce, kde jsem se také pokusila vypátrat něco z historie, o které máme bohužel jen málo zpráv, je zároveň poctou všem jeho členům a poděkováním sboru za kulturní a duchovní obohacení i radost, které přináší nejen svým příznivcům a posluchačům, ale i mně samotné.

Chrámový sbor kostela Sv. Antonína v Liberci

Smíšený pěvecký sbor je pokračovatelem dlouhé, nepřetržité tradice chrámových sborů arciděkanského kostela, která sahá až do 17. století. V té době chrámový zpěv při bohoslužbách zajišťovala literátská bratrstva. Nynější chrámový sbor navazuje na činnost sboru ze čtyřicátých let 19. století a od roku 1960 působí pod vedením regenschoriho Ing. Bohuslava Eliáše. Členská základna se od té doby početně nezměnila, pouze generačně. Činnost sboru je zaměřena na službu církvi v obvodu farností, koná také veřejné koncerty, kde provádí převážně díla klasiků duchovní tvorby.

Arciděkanský chrám Sv. Antonína Velikého

Současný chrám stojí na místě původního kostela a hřbitova uprostřed města Liberec od roku 1579. Prodělal řadu rekonstrukcí po požárech způsobených bleskem. Roku 1881 byla provedena zásadní přestavba kostela. Dne 2. ledna 1882 byl chrám vysvěcen. Přestavěna byla též věž, do výšky 70,5 m, a mezi roky 1882 – 1887 i varhany z r. 1731, gotický oltář a dva postranní oltáře. Nynější varhany vestavěla do původní, rozšířené skříně firma Rieger z Krnova r. 1930. Původní zvony se staly obětí obou světových válek. V lednu 1957 byly posvěceny dva zvony nové. Kostel se pyšní cennou výzdobou interiéru. Je to zejména novogotický oltář z Leimerova ateliéru ve Vídni i dva postranní oltáře a kazatelna. V 10 m vysokém, bohatě zlaceném hlavním oltáři je umístěna socha patrona kostela sv. Antonína Velikého, dále je tu šest obrazů patronů české země, sochy sv. Petra a sv. Pavla, uprostřed kříž s Ukřižovaným. Cenných je i 14 barevných oken, zvláště dvě malovaná okna z Tyrolské hutě, dar Ludvíka a Ferdinanda Liebiga. Kostelní lavice zhotovil ruprechtický truhlář L. Petráček.

(pokračování příště)

Jolana Kozáková

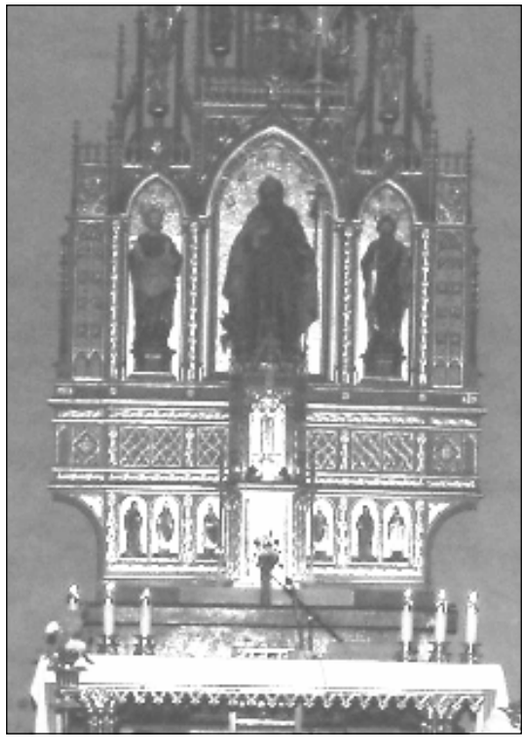

Československo a Vatikán během 2. světové války

Nacistické Německo a židé (3)

(Ze Semináře církevních dějin pořádaného Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

Vaše Svatost tímto velkomyslným darem ulehčila tvrdý osud nešťastných dětí a rodičů a zároveň připravila jak samotným příjemcům, tak i všem internovaným Židům hluboké uspokojení, o němž už byla v mnohých dopisech nadšeně a s vděčným srdcem podána zpráva do Německa, Rakouska, Maďarska, Slovenska a do různých dalších zemí, odkud internovaní Židé pocházejí.

Vznešený a bohatý dar je novým důkazem pro celým světem obdivovanou skutečnost, že Vaše Svatost je nejen Otcem a nejvyšším pastýřem všech katolíků a celé pozemské říše, ale zároveň také otcovským ochráncem a uskutečňovatelem humanitní myšlenky celého lidstva.[11]

8. „Křišťálová noc" a „Týden rozbitého skla"

Osobní změny ve vrchním velení nacistických vojenských sil uskutečněné v únoru 1938 vedly nejen k přechodu k expanzionistické politice Německa, ale též k radikalizaci protižidovského postupu. Obojí spolu úzce souviselo: tzv. „Ausschaltung der Juden aus der Wirtschaft" – „Vytlačení židů z národního hospodářství" neznamenalo nic jiného než zmocnit se násilím jejich majetku. Na podzim roku 1938 z popudu Hermanna Göringa se zesílil proces „arizace židovských podniků"

Na podzim roku 1938 nastal v nacistickém Německu další obrat. Týden nazývaný v stranickém prostředí „Týden rozbitého skla". 7. listopadu sedmnáctiletý německý židovský uprchlík smrtelně zranil třetího sekretáře německého vyslanectví v Paříži Ernesta von Ratha. Jeho otec byl mezi tisíci židy deportovanými krátce předtím do Polska v nákladních vagónech a to měla být pomsta za pronásledování židů v nacistickém Německu. Přišel tedy do německého vyslanectví zastřelit velvyslance hraběte Johannese von Welczecka. Ale mladý třetí sekretář byl poslán zjistit co chce a byl postřelen. Ironie byla v tom, že Ratha sledovalo gestapo z podezření pro jeho protinacistický postoj; nikdy nesdílel protisemitské názory vládců Německa.

V noci z 9. na 10. listopadu, krátce nato, když vedení strany – Hitler a Göring – skončili výroční oslavu puče v pivnici v Mnichově, došlo k nejhorší akci Třetí Říše. Podle Goebbelse a německého tisku, který kontroloval, byla to „spontánní demonstrace německého lidu" jako reakce na tuto vraždu. Teprve po válce se ukázalo jak byla „spontánní". Goebbels sám vydal pokyny k provedení během noci. Skutečným organizátorem byl Heydrich, který řídil SD a Gestapo a vysílal rozkazy. V 1.20 ráno 10. listopadu poslal rozkaz všem velením a policejním stanicím a SD, aby se sešli k organizování demonstrací.

a) Mělo být podniknuto jen to, co by nepoškodilo německý majetek nebo život. Např. synagógy měly být spáleny jen pokud nebyly ohroženy okolní budovy.

b) Židovská obydlí a podniky směly být zničeny, ale ne rozkradeny ...

d. ... 2. Policie neměla překážet demonstrantům. ... 5. Co nejvíce židů, zvlášť bohatých mělo být zatčeno nakolik stačila vězení ... Po jejich zatčení se mělo ihned vejít ve styk s koncentračními tábory, aby tam mohli být internováni co nejdříve.

Synagógy, židovské domy a podniky byly zapáleny a několik židů, mužů, žen a dětí bylo postříleno nebo zabito, když se snažili uniknout plamenům. Následující den poslal Heydrich Göringovi důvěrnou zprávu: 119 synagóg bylo zapáleno, dalších 76 úplně zničeno, 20 000 židů bylo zatčeno, 36 usmrceno, 36 vážně zraněno. Zdá se však, že židů zahynulo daleko více. Heydrich ještě příštího dne podal zprávu, že bylo vyloupeno 7 500 židovských živností. Také došlo k znásilněním, která byla velmi přísně posuzována, neboť porušovala Norimberské zákony. Pachatelé byli vyloučeni ze strany a předáni civilním soudům. Vrazi židů však nesměli být potrestáni, poněvadž plnili rozkazy. Navíc museli židé zaplatit za zničený majetek. Peníze od pojišťoven však šly státu. Dále na návrh Hermanna Göringa museli zaplatit pokutu jednoho bilionu marek „za své zavrženíhodné zločiny". Mnohé pojišťovny stály před bankrotem, poněvadž

Těsně před rozedněním kráčel po opuštěné pláži mladý muž. V dálce zahlédl křehkého starce. Když se k němu přiblížil, viděl, že stařec sbírá hvězdice, které moře vyvrhlo na břeh, a hází je zpátky do vody. Mladý muž s podivem sledoval, jak opět a pět hází malé hvězdice do vln. Nakonec se osmělil a zeptal:

„Proč dáváte tolik energie do něčeho, co by se mohlo nazvat mrháním času?“

Stařec řekl:

„Hvězdice na břehu v ranním slunci zahynou.“

„Na světě jsou přece tisíce pláží a milióny hvězdic,“ vykřikl mladík. „Co na tom změní vaše námaha?“

Stařec se zadíval na malou hvězdici, kterou právě držel v ruce, a řekl:

„Změní se něco pro tuhle jedinou.“

Dva námořníci doplavali úplně vyčerpaní na zcela pustý ostrov. Když se trošku vzpamatovali, vydali se na jeho obhlídku a v jedné jeskyni objevili kupu zlata.

„Konečně se na nás usmálo štěstí,“ povídá ten první. „Za tohle si opatříme perfektní loď a ještě odtud odplujeme jako boháči.“

Dokumenty

Resignace na pravdu je jádrem krize Západu, Evropy
Benedikt XVI. při mši sv. v Mariazell

Drazí bratři a sestry,

naší velkou poutí do Mariazell slavíme titulární slavnost této svatyně, slavnost Mariina Narození. Již 850 let sem přicházejí se modlit lidé z různých národů a zemí a přinášejí s sebou touhy svých srdcí a svých zemí, své niterné obavy i naděje. Mariazell se tak pro Rakousko, i daleko za jeho hranicemi, stalo místem pokoje a smířené jednoty. Tady lidé zakoušejí utěšující dobrotu Matky, tady potkávají Ježíše Krista, ve kterém je Bůh s námi, jak praví dnešní evangelium. Ježíš, o kterém čtení z proroka Micheáše říká: On (sám) pak bude pokojem (srov. 5, 4). Dnes se řadíme do obrovského zástupu poutníků mnoha staletí. Stojíme u Matky Páně a prosíme: Ukaž nám Ježíše. Ukaž nám, poutníkům, Toho, který je zároveň cesta a cíl: pravda a život.

Úryvek z evangelia, který jsme právě slyšeli, otevírá náš výhled ještě více. Představuje dějiny Izraele, počínaje Abramem, jako putování, které s výstupy i sestupy, po krátkých i dlouhých cestách nakonec ústí v Kristu. Rodokmen nám svými světlými i temnými postavami, s jejich úspěchy i pády ukazuje, že Bůh dovede psát rovně i po křivých linkách našeho života. Bůh nám nechává naši svobodu a přesto umí nalézt v našich selháních nové cesty pro svou lásku. Bůh neselhává. Tento rodokmen je zárukou věrnosti Boha, zárukou, že nás nenechá padnout a pozváním k neustálé orientaci našeho života k Němu na stále nové cestě směrem ke Kristu.

Jít na pouť znamená mířit určitým směrem, kráčet k cíli. To uděluje cestě i námaze svou krásu. Mezi poutníky Ježíšova rodokmenu byli i takoví, kteří zapomněli na cíl a chtěli být cílem sami sobě. Vždy znovu však Pán probouzel také ty, kteří se nechali pobídnout nostalgií (tesknou touhou) po cíli a svůj život zorientovali. Podnět ke křesťanské víře, počátek Církve Ježíše Krista byl možný proto, že v Izraeli žily osoby s hledajícím srdcem, osoby, které se nezabydlely ve zvycích, ale hledaly něco více: Zachariáš, Alžběta, Simeon, Anna, Maria a Josef, Dvanáctero apoštolů a mnozí jiní. Protože jejich srdce bylo plné očekávání, mohli rozpoznat v Ježíši Toho, kterého poslal Bůh, a stát se tak počátkem jeho universální rodiny. Církev národů byla uskutečnitelná, protože jak v oblasti Středozemí, tak v Malé a Střední Asii, kam přišli poslové Ježíše Krista, existovaly osoby plné očekávání, které se nespokojovaly s tím, co dělali a mysleli druzí, ale hledaly hvězdu, která by jim ukázala cestu k samotné Pravdě, k živému Bohu.

Toto nepokojné a otevřené srdce potřebujeme. Je jádrem našeho putování. Také dnes v určitém smyslu nestačí být a myslet jako všichni ostatní. Projekt našeho života sahá dále. Potřebujeme Boha, onoho Boha, který nám ukázal svou tvář a otevřel své srdce: Ježíše Krista (srov. Jan 1, 18), jenom On nám ze svého nitra mohl zjevit Boha a rovněž nám zjevit, kdo jsme my, odkud pocházíme a kam jdeme. V dějinách najdeme zajisté mnoho velkých osobností se svými lidskými omezeními. Avšak pouze On je Bůh a proto je pouze On mostem, který přivádí do přímého kontaktu Boha i člověka. Pokud jej tedy nazýváme jediným Prostředníkem spásy

všech, která platí pro všechny, která zajímá všechny a kterou mají koneckonců všichni zapotřebí, pak to vůbec neznamená pohrdat jinými náboženstvími, ani pyšně absolutizovat naše myšlení, nýbrž být získáni Tím, který se nás v nitru dotknul a nás obdaroval, abychom my mohli také obdarovávat druhé. Naše víra se rozhodně staví na odpor resignaci, jež pokládá člověka za neschopného pravdy, jako by pro něho byla příliš velká. Tato resignace na pravdu je jádrem krize Západu, Evropy. Pokud totiž pro člověka neexistuje pravda, nemůže pak rozlišovat ani dobro od zla. Potom se velké a podivuhodné výdobytky vědy stávají dvojsečnými: mohou otevírat nové důležité obzory pro dobro, pro spásu člověka, ale také – jak vidíme – mohou se stát úděsnou hrozbou zničení člověka i světa. My potřebujeme pravdu. Máme zajisté v důsledku svých dějin strach z toho, že víra v pravdu s sebou nese netoleranci. Pokud nás zachvacuje tento strach, který má své dobré historické důvody, je zapotřebí hledět na Ježíše takového, jak jej vidíme tady ve svatyni Mariazell. Vidíme jej ve dvou podobách: jako dítě v Matčině náruči a na hlavním oltáři baziliky jako Ukřižovaného. Tyto dvě podoby nám říkají: pravda se neprosazuje vnější mocí, ale je pokorná a dává se člověku pouze prostřednictvím vnitřní moci své vlastní existence. Pravda dokazuje sebe samu v lásce. Nikdy není naším vlastnictvím, naším produktem, stejně jako nelze produkovat lásku, nýbrž pouze obdržet a předávat jako dar. Této vnitřní moci pravdy máme zapotřebí. V tuto moc pravdy my křesťané důvěřujeme. Jejími svědky jsme. Musíme ji předávat jako dar, stejně tak jako jsme ji přijali.

„Hledět na Krista“ – je mottem tohoto dne. Tato pobídka hledajícímu člověku se přetváří vždy znovu ve spontánní prosbu, která se obrací zejména k Marii, jež nám darovala Krista jako svého Syna: „Ukaž nám Ježíše!“ Prosme takto z celého srdce dnes; prosme tak i jindy, niterně hledejme Vykupitelovu Tvář. „Ukaž nám Ježíše!“ Maria odpověděla tím, že jej nejprve představila jako dítě. Bůh se stal pro nás maličkým. Bůh nepřichází s vnější mocí, ale přichází v bezmocnosti své lásky, která je jeho silou. Dává se nám do rukou. Žádá naši lásku. Vybízí nás, abychom se stali také maličkými, sestoupili z našich vysokých trůnů a tak se naučili stát v pravdě a v lásce. Dítě Ježíš nám přirozeně připomíná také všechny děti světa, v nichž nám vychází vstříc. Děti, které žijí v bídě; které jsou vykořisťovány jako vojáci; které nikdy nemohly zakoušet rodičovskou lásku; děti nemocné a trpící, ale také ty radostné a zdravé. Evropa se stala chudou na děti: chceme všechno sami pro sebe a asi nepříliš důvěřujeme v budoucnost. Země by se ocitla bez budoucnosti, kdyby vyhasly síly lidského srdce a rozumu srdcem osvíceného, kdyby Boží tvář přestala osvěcovat zemi. Tam, kde je Bůh, tam je i budoucnost.

„Hledět na Krista“ – pohleďme ještě krátce na Ukřižovaného na hlavním oltáři. Bůh vykoupil svět nikoli prostřednictvím meče, ale Kříže. Umírající Ježíš má rozevřené paže. Je to především gesto Utrpení, ve kterém se pro nás nechal přibít na kříž, aby nám dal svůj život. Avšak rozevřené paže jsou zároveň postojem modlitby, postojem, který zaujímá kněz, když v modlitbě rozevírá ruce: Ježíš proměnil utrpení – svoje utrpení a svou smrt – na modlitbu, na úkon lásky k Bohu a k lidem. Proto jsou tyto roztažené paže nakonec také gestem objetí, kterým nás On chce přitáhnout k sobě a obejmout v náruči své lásky. Takto je obrazem živého Boha, je Bohem samotným, můžeme mu důvěřovat.

„Hledět na Krista!“ Učiníme-li tak, uvědomíme si, že křesťanství je víc a něčím jiným než morální soustavou, řadou požadavků a zákonů. Je darem přátelství, které

Voják s roztřesenými koleny se optal: „Hned, pane plukovníku?“
„Sssamozřejmě, že hned!“
Voják opatrně natáhl ruce a zapjal knoflík na nezapnuté kapse plukovníkovy košile.

Miroslav Kloz
Ilustrace
br. Michal OFM (3)
Oldřich Krupička (2)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ

Vstoupí do kanceláře šéf a zeptá se sekretářky:
„Copak děláte v neděli?“
„Nic,“ usměje se koketně dívenka.
„Tak vás upozorňuji, že dneska je teprve čtvrtek.“

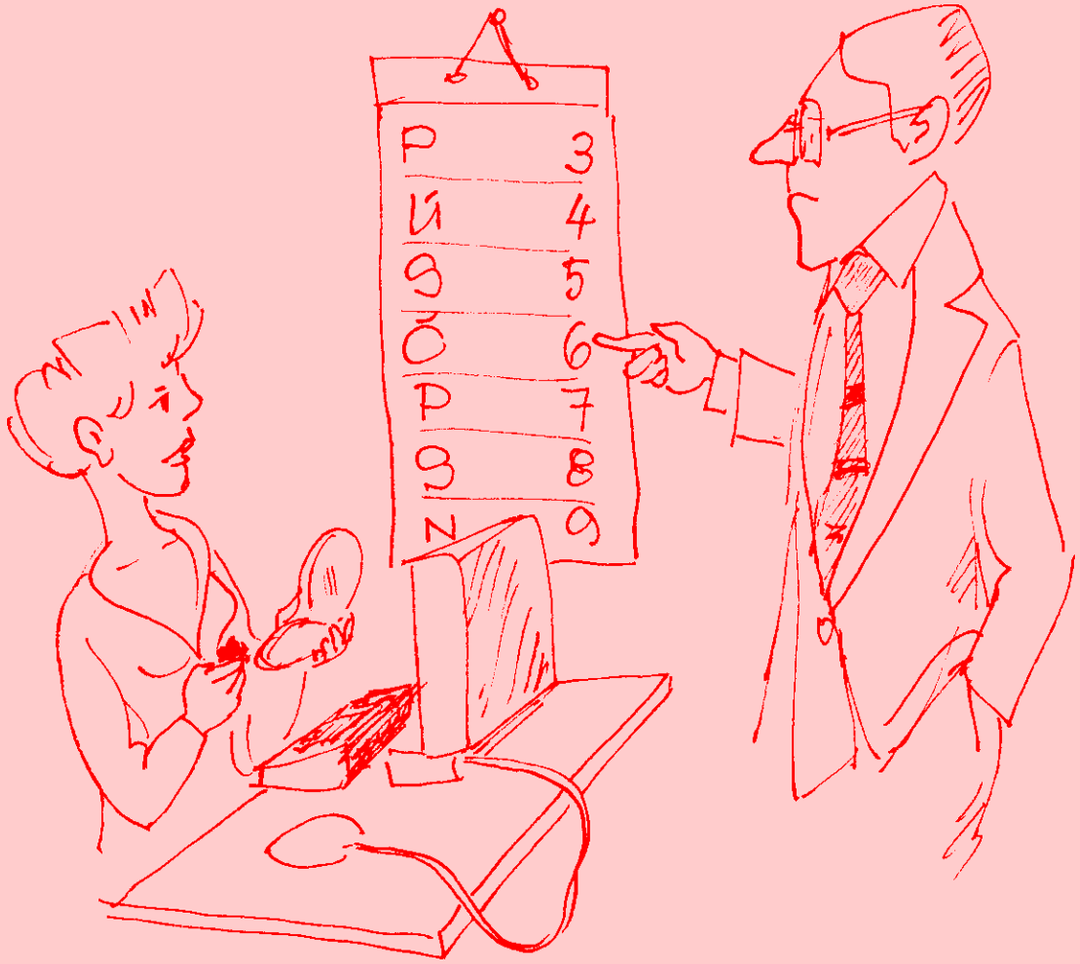

Liberecký úsměv

„A kolik je ti vlastně let, dědečku?“
„To máš těžký, vono se to pořád mění.“

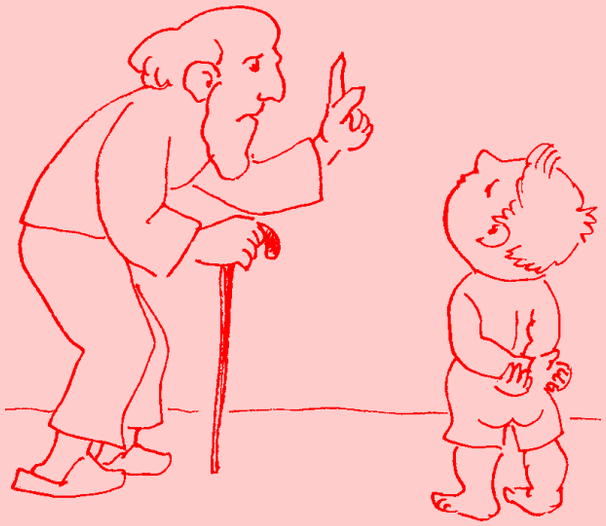

Při jedné kontrole jednotky se zastavil plukovník u jednoho vojáka a prohlédl si ho od hlavy k patě a štěkl: „Zapněte tu kapsu, vojíne!“

přetrvá v životě i ve smrti: „Už vás nenazývám služebníky, ale přáteli“ (srov. Jan 15, 15), říká Pán svým. V toto přátelství důvěřujeme. Avšak právě proto, že křesťanství je víc než morálka, že je právě darem přátelství, právě proto v sobě nese také velký morální náboj, kterého je nám tváří v tvář výzvám naší doby tolik zapotřebí. Čteme-li spolu s Ježíšem Kristem stále novým způsobem Sinajské Desatero a pronikáme do jeho hloubek, pak se nám jeví jako velká škola. Je v prvním řadě přitakáním Bohu. Bohu, který nás miluje a vede, řídí nás a přesto nám nechává naši svobodu, ba dokonce z ní tvoří pravou svobodu (první tři přikázání). Je to přitakání rodině (čtvrté přikázání), „ano“ k životu (páté přikázání), „ano“ k zodpovědné lásce (šesté přikázání), „ano“ k solidaritě, sociální odpovědnosti a spravedlnosti (sedmé přikázání), „ano“ k pravdě (osmé přikázání) a „ano“ k úctě vůči osobám a k tomu co jim patří (deváté a desáté přikázání). Mocí našeho přátelství s živým Bohem žijeme toto mnohotvárné přitakání a zároveň je neseme jako indikátor cesty v našem světě. „Ukaž nám Ježíše!“. Touto prosbou k Matce Páně jsme se vydali na cestu. Stejná prosba kéž nás provází v našem každodenním životě. Víme, že Maria naši prosbu vyslyší: ano, kdykoliv, hledíme-li k Marii, nám ukazuje Ježíše. Tak můžeme nacházet správnou cestu, krok za krokem ji sledovat, plni radostné důvěry, že cesta vede ke světlu – v radosti věčné Lásky. Amen!

Vatikánský rozhlas 8. 9. 2007

Případ Terri Schiavové rozhodnut Svatým stolcem

Jsou tomu již dva roky, kdy jsme v Obrázku psali (roč. 3, č. 5, 17. 4. 2005, příloha s. 1) o justiční vraždě, k níž došlo ve Spojených státech a které nedokázal přes svou veškerou snahu zabránit ani zvláštním zákonem Kongres ani president George W. Bush. Soudy tehdy lékařům nařídily zabít pani Terri Schiavovou. K případu se nyní vyjádřili – s definitivní platností – Kongregace pro nauku víry a Svatý otec Benedikt XVI.

Kongregace pro nauku víry
Odpovědi na otázky
Biskupské konference Spojených států
týkající se podávání umělé výživy a tekutin

1. otázka: *Je podávání potravy a vody (ať přirozeným nebo umělým způsobem) pacientovi ve „vegetativním stavu“ morálně závazné, s výjimkou případu, když jeho organismus již potravu a tekutiny nepřijímá nebo když nemohou být pacientovi podány, aniž by mu nezpůsobily závažné fysické potíže?*

Odpověď: Ano. Podávání potravy a vody, i umělým způsobem, je v zásadě řádným a přiměřeným prostředkem k udržení života. Je proto závazné v té míře, v jaké prokazatelně plní svůj vlastní účel, kterým je zajištění hydratace a výživy pacienta. Takovým způsobem se zabrání utrpení a smrti vyhladověním a žízní.

2. otázka: *Když se pacientovi v „trvalém vegetativním stavu“ podávají výživa a tekutiny umělým způsobem, lze jejich podávání přerušit, když kompetentní lékaři s morální jistotou usoudí, že pacient už znovu nenabude vědomí?*

Odpověď: Ne. Pacient v „trvalém vegetativním stavu“ je osobou se základní lidskou důstojností, které se musí poskytnout řádná a přiměřená péče, jež zásadně zahrnuje podávání tekutin a výživy, a to i umělým způsobem.

* * *

Na daných odpovědích se usneslo Řádné zasedání Kongregace pro nauku víry. Papež Benedikt XVI. tyto odpovědi podepsané prefektem kongregace schválil a nařídil jejich zveřejnění.

Řím, v sídle Kongregace pro nauku víry, 1. srpna 2007.

William kardinál Levada
prefekt
Angelo Amato, S. D. B.
titulární arcibiskup ze Sily
sekretář

Komentář

Kongregace pro nauku víry zformulovala odpověď na dvě otázky biskupa Williama S. Skylstada, předsedy Biskupské konference Spojených států amerických, z dopisu z 11. července 2005. Jedná se zde o podávání umělé výživy a vody pacientům, kteří se nacházejí v takzvaném „vegetativním stavu“. Předmětem těchto otázek je, zda přísun potravy a vody, zejména pokud jsou podávány uměle, nepředstavuje pro tyto pacienty, jejich blízké a zdravotnický systém nadměrně velkou zátěž, takže by i ve světle morálního učení Církve mohl být chápán jako výjimečný a nepřiměřený prostředek a tím již ne jako morálně zavazující.

Zastánci možnosti, že by se od podávání potravy a vody těmto pacientům upustilo, se často odvolávají na projev papeže Pia XII., pronesený u příležitosti jednoho anestesiologického kongresu 24. listopadu roku 1957.

Papež v něm stvrdil dva všeobecné etické principy: Na jedné straně nás přirozený rozum a křesťanská morálka učí, že při těžké nemoci mají pacient a ti, kteří o něho pečují, právo a povinnost poskytnout potřebnou péči k zachování zdraví a života. Na druhé straně zahrnuje tato povinnost použití pouze takových prostředků, které jsou s ohledem na všechny okolnosti chápány jako obvyklé a které tedy pro pacienta ani pro ostatní nepředstavují žádnou mimořádnou zátěž. Přísnější závazek by byl pro většinu lidí příliš těžký a příliš by ztěžoval dosažení vyšších statků. Život, zdraví a všechny lidské činnosti jsou podřazeny duchovním cílům. Samozřejmě tím není zakázáno udělat pro zachování života a zdraví více, než je přísně zavazující, za předpokladu, že při tom nebudou opomenuty žádné důležitější povinnosti.

Předně je důležité připomenout, že se odpovědi Pia XII. vztahují na použití a přerušení oživovacích technik. Otázka, kterou se zde zabýváme, nemá s takovými technikami nic společného. Pacienti ve „vegetativním stavu“ dýchají spontánně, tráví potravu přirozeným způsobem, vykonávají ostatní funkce látkové výměny a nacházejí se ve stabilním stavu. Nemohou se však sami živit. Pokud jim nejsou potrava a tekutiny podávány uměle, zemřou. A příčinou jejich smrti pak není nemoc či „vegetativní stav“, ale zemřou vyhladověním a žízní. Umělé podávání tekutin a potravy přitom obyčejně nepředstavuje ani pro pacienta ani pro jeho blízké žádnou velkou zátěž. Není spojeno s nadměrnými náklady, je v možnostech každého průměrného zdravotního systému,

Znáš Písmo svaté?

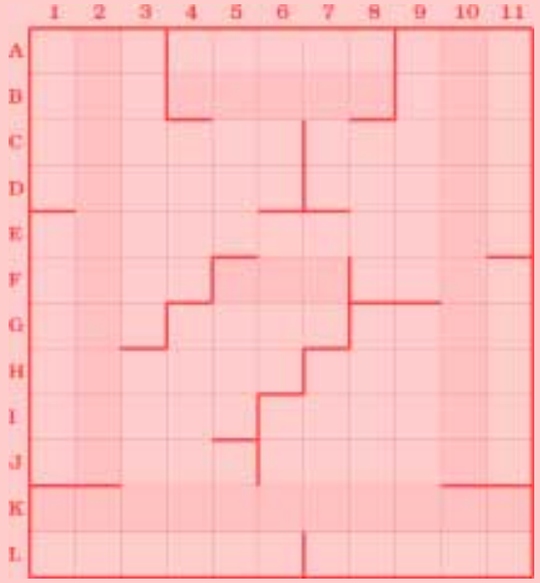

Tajenka minulé křížovky byla z 1 Tim 2, 1n.: „První věc, ke které vybízím, je toto: ať se konají modlitby prosebné, přímluvné i děkovné za **všecky lidi, za krále a všechny, kdo mají moc,** abychom mohli vést život pokojný a klidný, v opravdové zbožnosti a počestnosti.“

U tohoto úryvku je vhodné se zamyslet:

- Co je naší „první věcí“?
- Zač se modlíme, když už se vůbec modlíme?
- Nežádáme přitom od Boha to, zač jsme v mnohém zodpovědní a co máme dělat sami? V demokracii nám už není jednoduše „dán král z Boží milosti“; kdo je veřejným činitelem, závisí na hlasech občanů ve volbách.

Také tentokrát máme po vyluštění křížovky určit, odkud je vzata tajenka a jaký je její význam dnes.

Nápověda: bude se číst o 28. neděli v mezidobí.

VODOROVNĚ: A. Zn. kilopascalu; odborníci na uzení masa; automatizace železničních drah (zkr.). - B. Abra(há)mův bratr (Hebrejové tak označovali každého příbuzného – 1 Mojž 14, 12.14; srov. Mt 12, 46); **2. díl tajenky;** spojka podřadicí. - C. Slitina křemíku; opak ‘bdění’. - D. Postupy k dosažení cíle; luční bylina. - E. Hluboké poklony, jako pozdrav (žert.). - F. Spartská královna; **1. díl tajenky;** nástroj k odmykání zámku. - G. Město Gaza (hebr.); menší přežvýkavec; vodní hlodavec. - H. Starověké Řecko; zvuk hodin. - I. Chyby; plevel podobný ovsu (oves hluchý). - J. Jemné bělené plátno; poslat. - K. **5. díl tajenky.** - L. Soubory budov; aljašský veletok a jedno ze tří kanadských spolkových teritorií.

SVISLE: 1. Mylná představa; směsice zvučných hlasů; německý souhlas. - 2. **4. díl tajenky;** Judův prvorozený syn (1 Mojž 38, 3). - 3. Baletní postoj na jedné noze; jméno současné druhé dámy USA. - 4. Samohlásky ve slově ‘purpur’; období; určená na kaly (jímka). - 5. Úpolový sport; lidová součást slavnosti posvěcení kostela, posvícení; řeka, z níž byl zachráněn Mojžíš (2 Mojž 2, 3). - 6. Nyní vesnice v Alsasku, místo boje Jindřicha IV. proti Svaté lize r. 1590; kapka oční tekutiny; přízvisko anglického „hudebního umělce“, který celou svou vlastní rodinu neváhal vystavovat v „reality show“. - 7. Vnímat zrakem psaný text; novozélandský papoušek; proporce (těla). - 8. Římskými číslicemi 999; 11. prezident USA 1845 – 1849; hlavní město státu na západě Afriky. - 9. Mužské jméno řeckého původu; dobytčí nápoj (zdrob.). - 10. **3. díl tajenky;** kód polských aerolinií. - 11. Texasky; zběžně kreslit; dívčí magazín.

Pomůcka: acidur, linon, Lynne, Ozzy.

Ladislav Martinča

v dubnu 1619 přijel i do Moskvy a 24. 6. 1619 (podle gregoriánského kalendáře 4. 7.) tam intronizoval bojara Fjodora Nikitiče Romanova-opata Filareta-metropolitu rostovského-otce cara Michaela, za 4. patriarchu Moskvy a celé Rusi. Filaret pak bez zřetele na církevněprávní i státoprávní předpoklady začal světit pro všecka místa, obsazená katolickými biskupy, biskupy pravoslavné.

Pro Polock vysvětil mnicha Meletije Smotrického. Ten rozesílal na všechny strany posly a skutečně se mu podařilo odvrátit od Josafata větší část lidu. Jako zbraň mu sloužilo falešné tvrzení, že arcibiskup chce zrušit východní ritus a zavést obřady latinské. Přitom bylo známo, že Josafat znal jen slovanské jazyky a velmi lpěl na byzantsko-slovanských obyčejích. To se ale vykládalo jako pokrytectví. Napětí stále vzrůstalo a nakonec byl Josafat 12. 11. 1623 ve svém domě ve Vitebsku ubit rozlícenými buřiči kyjem a sekyrou; pak ho střelili dvakrát do hlavy. Když vrahové spatřili na obnažené mrtvole drsnou kajícnickou košili, kterou Josafat stále nosil (právě tak se i bičoval), měli za to, že zabili někoho jiného. Představovali si, že arcibiskup chodí v samém hedvábí. Vitebsk na tuto promyšlenou vraždu těžce doplatil. Král Zikmund III. Vasa (1587 – 1632) dal celou řadu lidí popravit, město přišlo o svá práva a výsady.

Josafat Kuncevič OSBM byl přesvědčen, že jen katolická církev v pevném spojení s římským stolcem je pravá cesta k Bohu. Pro to chtěl už při vstupu do kláštera žít, bojovat, a bude-li třeba, i zemřít. Byl blahořečen 16. 5. 1643 Urbanem VIII. a svatořečen 29. 6. 1867 bl. papežem Piem IX. u příležitosti 1800. výročí mučednické smrti svatého Petra. Jeho ostatky měly osud stejně dobrodružný, jako on sám. Naposledy byly roku 1949 tajně vyvezeny z Vídně okupované Říší sovětů do Říma, kde je 25. 11. 1963 Pavel VI. uložil pod oltář sv. Basila v chrámu Sv. Petra.

Památka sv. Josafata, biskupa a mučedníka, se v církevním kalendáři slaví, jak je obvyklé, podle jeho narozenin pro nebe. 12. 11. 1923 podle juliánského kalendáře (u nás tehdy bylo 25. 11.) byla neděle. Proto se památka sv. Josafata dříve slavívala první neděli po 12. listopadu; nyní je to už vždy 12. 11. – katolíci podle občanského kalendáře a řeckokatolíci o 13 dní později, také 12. 11., podle svého kalendáře. Obraz sv. Josafata, malovaný Václavem Kretschnerem z Nové Paky roku 1930, je ve vstupní síni trutnovského kostela Narození Panny Marie.

Kdo by se chtěl o tomto mimořádném světci i o zajímavé a přelomové době, v níž žil, dozvědět více, může si přečíst knížku nabídnutou v článku Redakce doporučuje.

9. Druhý název města Jericha je „město palem“ (např. 5 Mojž 34, 3; Sd 1, 16).

10. Kvietismus je heterodoxní nebo přinejmenším z hlediska výchovy považlivý směr mystické teologie v románských zemích v 17. stol. – zvláště arcibiskup François Fénelon, Madame Jeanne Guyon, Miguel de Molinos. Jejich oponentem byl biskup Jacques-Bénigne Bossuet (1627 – 1704): „Když nežijeme jak myslíme, nakonec budeme myslit tak, jak žijeme.“ Kvietistické tendence se ale v církvi čas od času projevují stále. Tak ve východní církvi našly své vyjádření v tzv. hesychasmu ve 12. stol. a na Západě vzpomeňme např. na františkánské spirituály nebo mystiku bekyň ve 13. stol. Dokonalost je spatřována v čistě pasivní niternosti, v nezištné, zcela „odevzdané“ lásce k Bohu, z níž je třeba odstranit každou aktivitu a každou vlastní vnější snahu o spásu. Heslem bývá: „On to Pán Bůh sám nějak zařídí.“ Na základě toho se propaguje aktivní askese, zatímco ústní modlitba (zvl. ustálené její formy), prosebná modlitba a nemystické meditace se více či méně odmítají. Protestantskou obdobou je pietismus a mnohé podobnosti má i s jansenismem (Blaise Pascal). Jde vlastně o reakcí na tzv. suchou školní teologii, kterou nedokáží rozumně oživit. Rozum je prý předcházen vůlí, jejíž potlačení prý otvírá „hlubší síly“ v člověku, namísto toho, aby vůle správně řízená rozumem člověka probouzela, osvobozovala a formovala. Kvietismus byl zavržen r. 1687 Inocencem XI. a roku 1699 Inocencem XII. (větami DS 2201 – 2268).

P. Ing. Antonín Sedlák a kol.

samo o sobě nevyžaduje pobyt v nemocnici, je úměrné dosažení svého cíle, a to zabránit pacientově smrti hladem a žízní. Není to žádná terapie, která vede k uzdravení, a ani jí nechce být. Je to jen obvyklá péče potřebná pro zachování života.

Co oproti tomu může představovat značnou zátěž, je péče o blízkého ve „vegetativním stavu“, pokud tento stav trvá delší dobu. Podobná zátěž odpovídá například péči o člověka, jehož končetiny jsou ochrnuté, který je těžce duševně nemocný nebo se nachází v pokročilém stádiu alzheimerovy choroby. Tito lidé potřebují stálou péči, která může trvat měsíce nebo dokonce roky. Ona zásada formulovaná Piem XII. však nemůže být ze zcela zřejmých důvodů interpretována v tom smyslu, že by bylo povoleno takového pacienta, jehož běžné ošetřování představuje pro jeho rodinu nadměrnou zátěž, přenechat pouze sobě samému a tím jej nechat zemřít. Toto neměl Pius XII. na mysli, když mluvil o neobvyklých prostředcích.

Vše nasvědčuje tomu, že u pacientů ve „vegetativním stavu“ je třeba uplatnit první část zásady formulované Piem XII.: V případě těžké nemoci vzniká právo a povinnost poskytnout péči potřebnou k zachování zdraví a života. Tento závěr je plně potvrzen prohlubováním nauky magisteria Církve, které pečlivě sleduje pokroky medicíny a z nich vzešlé otázky.

(dokončení příště)

http://212.77.1.245/news_services/bulletin/news/20761.php?index=20761&po_date=14.09.2007&lang=en
http://212.77.1.245/news_services/bulletin/news/20762.php?index=20762&po_date=14.09.2007&lang=en

Překlad
Martina Olekšáková

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti

1. Co znamená pro křesťana věřit?
a) Přijímat za pravdu jen to, co je v Bibli.
b) Přijímat za pravdu učení Pána Ježíše Krista a jeho církve.
c) Přijímat za pravdu vše, co mi kterýkoli věřící řekne.

2. Může člověk poznat Boha svým rozumem?
a) Může, protože každý člověk se chová rozumně.
b) Může, protože o Bohu svědčí i řád stvoření.
c) Nemůže, protože není jisté, že svět pochází od Boha.

3. Kde nacházíme Boží zjevení?
a) V Písmu svatém a v tradici církve.
b) V jednání svatých.
c) Ve vyprávěních o soukromých zjeveních.

4. Z čeho Bůh stvořil svět?
a) Z hmoty, která existuje od věčnosti.
b) Z ničeho.
c) Z vesmírných plynů s pomocí andělů.

5.Kdo může platně pokřtít?
a) Jedině farář, nikoliv jáhen nebo farní vikář.
b) Jedině řádně vysvěcený kněz.
c) Každý člověk, ale když to není v případě nouze, dovolení dává farář.

6. Co stačí mít čisté, když jdeme k svatému přijímání?
a) Čisté oblečení a čistý kapesník.
b) Čisté zuby nebo čisté ruce – podle toho, jakým způsobem kdo přijímá.
c) (Ruce, uši, ale) hlavně duši.

7. Co se rozumí slovem odpustky?
a) Odpuštění hříchů, když někdo nemá čas jít ke zpovědi.
b) Odpuštění hříchů za dobré skutky nebo za hrdinské činy.
c) Prominutí časných trestů, které zbývají po zpovědi.

8. Co to je svědomí?
a) Dobrý nebo špatný pocit po vykonaném činu.
b) Sdělení rodičů, učitele nebo policie o trestném činu.
c) Úsudek rozumu, který ukládá konat dobro a vyhýbat se zlu a který o skutku říká, zda je dobrý nebo špatný.

9. Co to je milost?
a) Odložení trestu tak, že člověk po těžkém hříchu není potrestán ihned, ale až po čase.
b) Nezasloužený Boží dar, který dává účast na Božím životě nebo k této účasti pomáhá.
c) Pohoda, že se hříšníkovi dobře daří, i když nekoná žádné pokání.

10. Co to je modlitba?
a) Jakékoli vyslovení Božího jména nebo jmen svatých.
b) Bezmyšlenkovité odříkání přesně naučených slov vkleče nebo ve stoje.
c) Povznesení duše k Bohu nebo prosba k němu o vhodná dobra.

P. Pavel Ajchler

Test pro dospělé

1. Co to je juniorát?
2. Je pohřeb svátostí? Je pohřební mše svatá svátostí?
3. Kolikrát denně se křesťané modlí Anděl Páně?
4. Kde byla Trachonitida?
5. Jak rozumět slovům Pána Ježíše v Mt 19, 9 „kdo se rozvede se svou ženou z jiného důvodu než pro smilstvo a ožení se s jinou, dopouští se cizoložství“?
6. Co to je humerál a k čemu se používá?
7. Jaké jazyky se vyskytují v originálech Písma svatého?
7. Jaký je rozdíl mezi osvícením a inspirací?
8. Co víš o Janu Nepomuckém Neumanovi?
9. Co to znamená Kedar?
10. Co to je modernismus?

Odpovědi testu pro dospělé z minulého čísla

1. O Ježíše a jeho apoštoly se staraly ze svého majetku Marie, zvaná Magdalská, Jana, manželka Herodova správce Chuzy, Zuzana a mnoho jiných (Lk 8, 2n.).
2. Odpověď pro nedostatek místa přineseme příště.
3. Dětmar, německy Thietmar nebo také Dietmar († 2. ledna 982 v Praze), byl duchovním, a když roku 973 nechal Boleslav II. zřídit v Praze biskupství, stal se prvním biskupem této české diecéze Dětmar. Pocházel sice ze Saska, ale ovládal jazyk domácích obyvatel. Zřízením biskupství získali Přemyslovci i v církevních záležitostech nezávislost na Říši a byla umožněna výchova vlastního kněžského

dorostu. To přispělo k rozvoji vzdělanosti v Čechách. Dětmar šířil a upevňoval křesťanství, nechal stavět nové kostely a založil u nás první klášter – benediktinek u Sv. Jiří na Pražském hradě.

4. Muž, který vedl první skupinu izraelských vyhnanců z Babylónu do vlasti a dokončil obnovu chrámu, byl prorok Ezdráš.

5. Nuncius (z latinského nuntius – „posel“), někdy také apoštolský nuncius, je representantem Vatikánu (k otázce srov. roč. 3 Obrázku, č. 6, 15. 5. 2005, s. 5n.), který je akreditován v hostující zemi jako velvyslanec a udržuje zde oficiální styky se Svatým stolcem. Nuncius je dnes zpravidla vysílán jen do zemí, které se řídí usnesením Vídeňského kongresu z roku 1815, podle něhož se papežský vyslanec stává tradičně a automaticky i doyenem diplomatického sboru.

Roku 1965 byl proto zaveden titul pronuncius, který je udělován takovým reprezentantům Vatikánu, kteří mají hodnost velvyslance, ale nejsou doyeny diplomatického sboru. Titul internuncius odpovídá funkci vyslance (tedy diplomata druhého řádu). Sídlem nuncia je nunciatura. Nuncius by neměl být zaměněn s apoštolským delegátem.

6. Izraelci stavěli v Egyptě pro faraona zásobovací města Pitom a Raamses (Ex 1, 11).

7. Donatismem je označován schismatický (rozkolný) směr vzniklý v církvi v Africe. Jeho původcem je kartáginský biskup Donatus (311? – 355?). Hnutí začalo na konci Diokleciánova pronásledování a protáhlo se až do vpádu musulmanů. Základním důvodem jeho vzniku byla nevole zastánců přísnosti vůči mírnému jednání církve. Donatisté obviňovali církev ze „zrady“ pro její umírněný postoj k občanským a politickým představitelům, ale především pro její smířlivý postoji vůči kajícím se odpadlíkům. Později se vmísily i naukové rozdíly. Nesouhlas nakonec dozrál v pojetí církve jako společenství bezhříšných. Popírala se platnost svátostí udělených nehodnými kněžími. Z toho plynula nutnost znovu křtít ty, kteří k donatistům vstupovali. Katolická strana byla nucena se bránit rozpracováním své nauky a praxí římské církve, která uznávala platnost svátostí nezávisle na duchovním stavu udělovatele (ex opere operato – tj. že svátost působí samým jejich udělením). Nejprve byl katolický odpor vůči donatismu živý také proto, že se církvi dostalo podpory císařů Konstantina Velikého (306 – 337) i Konstanta (337 – 350). Donatus byl v srpnu 347 poslán do exilu do Galie, kde zemřel. Pak však odpor ustával a sekta se udržela. Jediné obnovení tohoto odporu začíná s kartáginským biskupem Aureliem (392 – 430). Cílem bylo smířit rozkol. Aurelia vydatně podporoval sv. Augustin, který se stal největším znalcem katolické nauky a praxe a který přijal zásady sv. Optáta, biskupa z Milevu (Numidie; † 385).

8. Sv. Josafat Kuncevič se narodil ve Wlodzimierzu v dnešní západní Ukrajině r. 1580 v pravoslavné rodině městského radního Gavrila Kuncewicze a matky Maryny. Jeho křestní jméno bylo Jan. Jakmile odrostl škole, šel jako obchodní učeň do Vilna (dnes jihovýchodní Litva). V té době vznikla v Brestu Litevském (západní cíp dnešního Běloruska) rusínská unie, která se připojila k římské církvi s výhradou, že si uchová svůj ritus. Ačkoli Janův zaměstnavatel, bohatý, bezdětný muž, ho chtěl učinit svým dědicem, vstoupil mezi uniaty a pak roku 1604 do basiliánského kláštera ve Vilně. Zde přijal jméno Josafat a za pět roků byl vysvěcen na kněze.

Brzy se stal představeným kláštera v Bytomi (kousek od hranic České republiky) a odtud byl povolán zpět do Vilna jako archimandrita kláštera Nejsvětější Trojice, kde začínal. Roku 1618 byl jmenován arcibiskupem v Polocku (ve Vitebsku, dnes severovýchodní Bělorusko), ačkoli se tomu při své krajní skromnosti bránil. V prvních třech letech se mu podařilo přivést velmi mnoho věřících k jednotě s Římem. Vzbudil tím mezi pravoslavnými nenávist, nazývali ho „lupičem duší“. Roku 1620/21 projížděl ze zplnomocnění 190. konstantinopolského patriarchy Timoteje (1612 – 1620) Ukrajinou řecko-ortodoxní patriarcha Jeruzaléma Theophanes III. (1608 – 1644). Ten předtím

dlouhá doba. Teď ale už nemáme sílu nic sledovat, protože jsme úplně hotoví a jdeme spát. Takže dobrou noc a znovu děkujeme za modlitby!

Peterkovi, 24. 10. 6.18 h SELČ

P. S. Auto máme stále ještě sbalené a připravené, kdyby bylo znovu potřeba odjet. Právě teď je oheň asi 20 mil od nás, ale vítr se kapku umoudřil!

Některé aktivity farností

Farnost děkanství Rochlice

Farní „dušičkový" výlet

V sobotu 3. 11. 2007

Náš cíl: Česká chalupa

Sraz: 9.40 h na zastávce Fügnerova (odjezd autobusu č. 18 v 9.50 směr Rudolfov)

Hlavním bodem je společná modlitba za zemřelé na místním hřbitově (mše svatá bude v 8 h v kostele v Rochlici)

Poté se vydáme zpět do Liberce. Délka trasy 2,5 km. Návrat kolem poledne.

Farnost Vratislavice nad Nisou

Sběr šatstva

10. 11. od 9.00 sběr šatstva na místním sídlišti. Sraz dobrovolníků na farním dvoře.

Duchovní obnova

16. a 17. 11. s P. Janem Rybářem SJ

pátek 16. 11.

mše svatá v kapli Vzkříšení 17.00

potom občerstvení v sále

1. přednáška v sále 18.00

chvály – modlitby a písně s kytarou v kapli 20.00

sobota 17. 11.

ranní chvály z breviáře v kapli 8.45

2. přednáška v sále 9.00

mše svatá v kapli 11.00

potom občerstvení v sále

3. přednáška v sále 13.00

Příležitost ke svátosti smíření v pátek večer a v sobotu o přestávkách.

Džezový koncert

18. 11. 2007 (v neděli) v 18.00 se koná džezový koncert v sále pod kaplí.

Pořádá Úřad MO Vratislavice nad Nisou.

Výstava betlémů

Od pátku 14. do čtvrtka 20. 12. 2007 bude již 7. výstava betlémů. Každý rok se jich schází více. Minule jich bylo již přes 100! Přijďte se podívat!

duchovní správci

Z kroniky našich farností 29. září až 28. října 2007

Křtem byli mezi nás přijati:

Farnost děkanství Rochlice

Klára Sovová

Farnost Ruprechtice

Adam Jan Mendyszewski

Farnost Vratislavice nad Nisou

Tomáš Kuna

Srdečně blahopřejeme.

Svátost manželství přijali:

Farnost děkanství Rochlice

Milan Voženílek a Eva Ježdíková

Farnost Ruprechtice

Pavel Gaňa a Marie Rissová

Srdečně blahopřejeme.

Ke vzkříšení jsme vyprovodili:

Farnost arciděkanství Liberec

Vojtěch Ron (26. 11. 1930 v Turnově)

Farnost Vratislavice nad Nisou

Alena Loriana Buntingová (1976)

duchovní správci

Vydává Římskokatolická farnost v Liberci-Ruprechticích pro liberecké farnosti a ve spolupráci s nimi.
Vrchlického 81, PSČ 460 14, Liberec XIV - Ruprechtice, datum vydání: 31. 10. 2007
tel. 485 120 004, (485 121 293), e-mail: liberec.ofmZquick.cz, dop. cena 5,- Kč, za obsah odpovídá P. Antonín OFM
Foto na titulní straně - Rozloučení s Vojtěchem Ronem 26. 10. 2007, Jaroslav Andrš
Obrázek libereckých farností a rejstříky jsou na ***www.pravda.bloguje.cz*** *– starší čísla v Knihkupectví u sv. Antonína.*
Své příspěvky a připomínky zasílejte redakci.

31. 10. 2007 / Číslo 12 / Ročník 5

OBRÁZEK

libereckých farností

V TOMTO ČÍSLE

ÚVODNÍK

Milý Vojtěchu, Andrea Hýblová 3

PASTORACE

Manželství (2) – Je manželství svátost? Jan Voženílek 4
Legio Angelica, Karel Švehla 5

DĚTI A MLÁDEŽ

Diecézní setkání mládeže v Teplicích, Vojtěch Andrš 6
Katolické oddíly ICHTHYS oznamují 6

RODINA A ŠKOLA

Polské volby – ztracená šance, Maciej Ruczaj 7
Rusko a pravoslaví (3), P. Josef Dobiáš; Vatikánský rozhlas 9
Jak jsme přišli na 83 miliard? Jakub Kříž, zást. řed. odb. církví MK ČR 12

HISTORIE

PhDr. Alfred Fuchs (1), P. Josef Dobiáš 12
Templáři, David Jech 14
Československo a Vatikán během 2. světové války
– Nacistické Německo a židé (4), Msgre. prof. ThDr. Jaroslav V. Polc 16

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

Malá vzpomínka, Pavel Eliáš 17
Farnost ve Stráži nad Nisou se hlásí, Mirka Šímová 17
Varhany – královský nástroj ve službách liturgie (23), Pavel Kozojed 19
Liberecký chrámový sbor (2), Jolana Kozáková 22
Z Domova pro matky s dětmi v tísni, Ing. Jana Bárnetová 23
Zprávy z Domova pokojného stáří v Chrastavě, Květa Zedková 23
Karmelitánské Knihkupectví u sv. Antonína – Redakce doporučuje, Výzva čtenářům 24
Požáry v Kalifornii způsobily škody za 1,6 miliardy dolarů, Marie Peterková 27
Některé aktivity farností 28
Z kroniky našich farností 29. září až 28. října 2007 28

PŘÍLOHA

Případ Terri Schiavové
rozhodnut Svatým stolcem (2., závěrečná část), Kongregace pro nauku víry

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti
Test pro dospělé
Odpovědi testu pro dospělé z minulého čísla
Odpověď č. 2 testu pro dospělé z č. 10, konstituce Světlo národů (1)
Rusko, Ruská federace (1), Josef Ježek
Znáš Písmo svaté? Křížovka. Ladislav Martinča
Liberecký úsměv, Karel Korous; br. Michal OFM; Oldřich Krupička

V č. 10: František – mistr a učitel modlitby (Leonard Lehman), Chudoba a radost – Františkánská tradice (William J. Short OFM), Poutník Josef Kalvoda – Život a dílo historika (Jan Cholínský) a seznam bohoslužebných předmětů.

V č. 11: Život sv. biskupa a mučedníka Josafata Kunceviče (Evžen Kozanevič OSBM), Josafat Kuncevič (Tadeusz Zychiewicz), Z bojů o zítřek, Historické eseje, III. díl (Josef Kalvoda) a do čítárny Jesuita Antonín Koniáš – Osobnost a doba (Jiří „Bílý“) a Tovaryšstvo Ježíšovo – Jesuité v Čechách (Ivana Čornejová).

V č. 12: Donum vitae a Deklarace o euthanasii, Umlčený zvon (Karel Dachovský) a do čítárny Pád Cařihradu (Steven Runciman) a Nový muž pro nový svět (James J. Galvin).

Dnes na Divokém západě (2)

Kvůli požárům, které v jižní Kalifornii – zejm. v okolí San Diega – způsobily od 21. do 26. 10. škody za 1,6 miliardy dolarů, byl evakuován téměř milion lidí. Na 2 000 domů bylo zničeno a spáleno bylo 2 072 km² porostu. Oheň si vyžádal 12 mrtvých a 78 zraněných. Určitý počet požárů byl založen záměrně. „V některých oblastech, především v Ramoně, jistí obyvatelé ztratili hlavu a najížděli autem do policejních vozů,“ řekl tamní šerif.

(pokrač. k č. 12 loň. Obrázku, s. 15nn.)

... mnohokrát děkujeme za modlitby a vzpomínky. S radosti už mohu říct, že jsme v bezpečí zpět v našem domě. Zkusím ale začít od začátku.

Minulý pátek, tedy 12. října jsme jely stanovat se skautkami do Ramony a lilo jako z konve. I přes ten déšť, se nám to vydařilo a obdivovaly jsme nádhernou přírodu. Přesně týden nato začal zrovna v těch místech požár, který se během dvou dnů hodně rozšířil hlavně vinou větrů z pouště, říká se jim „Santa Ana“ (Santa Ana wind; zatím jsme nepátrali po tom, proč se jim tak říká). Jsou to větry, které vanou z pouště směrem k moři a tudíž jsou neuvěřitelně horké a suché. Trvají přesně tři dny a pak naráz ustanou. Většinou se zvednou vždy těsně po obědě a ustanou někde kolem večeře.

Tentokrát začaly vanout v neděli 21. října a neustaly ani v noci. Když jsme šli v neděli spát, už hořely tři ohně vzdálené asi půl hodiny jízdy autem, což je asi 30 mil nebo 50 km. Ráno jsme se probudili díky telefonu, v němž nám v sedm ráno škola oznamovala, že vyhlašují „požární prázdniny“, protože už je ohňů devět a jsou už jen asi 20 mil od nás. Bylo nám jasné, že při síle větru 50 mil za hodinu to nebude trvat dlouho a budeme se muset vystěhovat. Nicméně se vítr začal točit, takže to trvalo cely den než nám policie oficiálně vyhlásila příkaz k opuštěni domu.

Opět telefonem jsme dostali nový příkaz opustit dum okamžitě a jet na stadion, kde byla k disposici možnost přespání a jídla (vše poskytnuto dobrovolníky). Na stadion jsme nikdy nedojeli, protože nás pozvala naše česká kamarádka Radka ke svým známým na ostrov Coronado u San Diega, kde oheň rozhodně nehrozil. Dýmu jsme však neunikli nikde, ale nebylo to tak strašné jako u nás. Coronado je od našeho domu asi půl hodiny autem na jihozápad. Užili jsme si krásný den na pláži a před chvílí se opět díky Bohu vrátili do svého domu, který je ohněm netknutý, zato pěkně utopený v popelu.

Ještě sice nevíme, zda se oficiálně smíme vrátit nebo ne, protože se informace v televizi, na internetu i v novinách dost rozcházejí, ale sousede, kteří příkaz k vystěhování neuposlechli a zůstali, říkali, že je vše v pořádku, takže jsme se vrátili a vypadá to dobře. Zatím bylo vystěhováno asi 700 000 lidí, shořelo zhruba 1000 domů, jeden člověk uhořel a vypálenou plochu se neodvažují ani odhadnout. Vše se musí brat s velkou reservou, protože, jak jsem už řekla, informace se hodně liší. Na adrese CBS8.com je možné najít mapu vypálené oblasti. My bydlíme hned u dálnice č. 56. a k moři to máme asi dvě míle, takže to nebezpečí ohňů není tak velké jako někde dál od moře. Je ale pravda, že už několik let pořádně nepršelo a 12. října to byl ve zdejší oblasti od března první déšť.

Oheň prý vznikl od drátů elektrického vedení, které spadly na zem, tudíž do přesušené trávy a vše se okamžitě vznítilo jako papír. Momentálně je ohňů už 14 a jen jeden je plně pod kontrolou. Větry už jsou dost slabé, ale do zítřka (kdy by větry teoreticky měly úplně přestat) je stále ještě

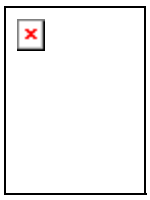

Došlo po uzávěrce Obrázku č. 12/2007

Oblastní charita Liberec
Jungmannova 333/23, 460 01 Liberec 1
telefon: 485 172 564, fax: 485 108 782
e-mail: charitaliberec@volny.cz
www.charitaliberec.cz

Oblastní charita Liberec

vypisuje výběrové řízení

na pozici sociálně výchovné pracovnice

Požadavky:

- min. SOŠ socialně – právní zaměření, nebo maturita + kurz pro pracovníky v soc. službách se zaměřením na základy výchovné péče
- schopnost usuzovat a konat samostatně
- schopnost řešit konflikty
- bezúhonnost
- zdravotní způsobilost, psychická odolnost
- základy práce s PC (World, Excel)

Pracovní poměr:

- hlavní pracovní poměr
- 12-ti hodinové směny

Motivační dopis a strukturovaný životopis zasílat elektronicky na charitaliberec@volny.cz, nebo písemně na výše uvedenou adresu.

slyší o hrůzách komunismu. Měli bychom ale být vděčni svým kněžím i katolickým laikům, že přenesli víru (ke všemu ještě nezkaženou) přes čtyřicet dva těžkých let. Církev si vždycky vážila svých mučedníků a dávala je za vzor. 'Umlčený zvon' jsem psal v letech 1985 – 86, kdy jsem měl ještě dobře v paměti vyprávění patera Bárty, se kterým jsem prožil šest let (1974 – 79) v tajném františkánském klášteře v Liberci. Byl mým představeným" (z předmluvy autora).

Čtenářům Obrázku

Vzpomenutá kniha Umlčený zvon bezpochyby připomene mnoha libereckým farníkům, že mezi nimi dlouho žil, povzbuzoval je a duchovně vedl františkán Jan Baptista Bárta OFM. Liberec je i místem jeho posledního odpočinku a mnozí z nás ho byli za dohledu StB vyprovodit na jeho poslední cestě na ruprechtický hřbitov. V prosinci 2007 to bude právě čtvrtstoletí, kdy spočinul v hrobě libereckých Menších bratří, na jehož desce byl roky jen prostý nápis Rodina Františkova.

Kniha Umlčený zvon je románovým přetlumočením života otce Jana. Řada z nás má na něj vzpomínky ale i „neliterární", živé a radostné, a bylo by škoda nepodělit se o ně s mladšími čtenáři, kteří otce Jana neměli tu čest poznat. Otec Bárta vedl řadu „víkendových exercicií" pro rozličné skupiny dospělých i dětí a tak je pravděpodobné, že – pro tehdejší nezbytné utajení takových duchovních setkání – o sobě navzájem nevědí ani lidé, kteří se jich porůznu zúčastňovali. Někteří z libereckých věřících znají bratra Jana Baptistu i z komunistického vězení, kde strávil velice dlouhou dobu. Bylo by proto velice důležité a zároveň i krásné, kdyby ti, kdo otce Bártu znali, napsali do Obrázku svoje niterné vzpomínky na svoje setkání s ním. Nikdo z vás ať se takového psaní nebojí! Čím prostší, zemitější a radostnější vaše psaní bude, tím lépe! Zde platí víc než kde jinde staré latinské přísloví: Rem tene et verba sequentur. Drž se věci a slova přijdou sama. Můžete psát krátce i dlouze, rukou i na psacím stroji. Kdo z vás „je mocen" elektronického psaní, ten ať svěří svoje slova počítači. Svoje napsané řádky můžete poslat buď poštou nebo je přinést osobně na ruprechtickou faru a to buď psané na papíru nebo uložené na disketě. Také je lze svěřit „povětří", tj. poslat je elektronicky e-mailem na adresu liberec.ofmZquick.cz

Budeme se na vaše slova velice těšit! Pokud by vaše vzpomínky na otce Bártu měly vyjít v prosincovém čísle Obrázku, pak je potřebujeme od vás dostat nejpozději do 21. listopadu 2007. Později došlé můžeme uveřejnit až v dalším čísle našeho farního měsíčníku. Proto na nic nečekejte, sedněte a pište!

br. Felix OFM, Miloslav Nevrlý

Protože toto číslo je posledním tohoto pátého ročníku Obrázku, uvádíme tak jako loni seznam letos doporučených knih:

V č. 1: Persekuce mužských řádů a kongregací komunistickým režimem 1948 – 1964; Ženské řehole za komunismu 1948 – 1989 (Vojtěch Vlček) a DISTANCE – revue pro kritické myšlení.

V č. 2: Nový zákon (text v liturgických knihách, Václav Bogner) a O Pánu Ježíši dětem (Miriam Holíková a Vlasta Švejdová).

V č. 3: Vyprávěj mi o Ježíši (Josef Hrdlička), Náboženství v Evropě (Jaroslav Němec) a Zpravodaj Křesťanské mezinárodní solidarity.

V č. 4: Přehled českých církevních dějin 1 a 2 (Jaroslav Kadlec) a Nejkrásnější dětská říkadla (Vlasta Švejdová).

V č. 5: Řada Stručná historie států (nakladatelství LIBRI), Svatý Jan Nepomucký (Jaroslav V. Polc) a Duch liturgie (Joseph Ratzinger – Benedikt XVI.).

V č. 6: Islám bez závoje (Robert Spencer) a Hostina Beránkova – Kniha Zjevení jako obraz mše svaté (Scott Hahn).

V č. 7: Cestička k Bohu (Ferdinand Neubauer), Popoupo aneb Podivuhodná pouť pouští (Zuzana Holasová) a Průvodce říší zla (Vladimír Bystrov).

V č. 8: Myšlenky sv. Maxmiliána M. Kolbeho o Panně Marii (Jerzy Domański OFMConv.) a 950 let litoměřické kapituly (2. část, Jaroslav Macek), Atlas Mariánská poutní místa a Kolekce pohlednic libereckých kostelů.

V č. 9: Dědictví otců – 2008 (stolní kalendář), Rodinný kalendář – 2008, Malá poselství Vojtěcha Kodeta – 2008 (stolní kalendář), Bílý orel, rudá hvězda (Norman Davies) a Sv. Alžběta Durynská (Karel Dachovský).

26. října, mateřinec v Albě (Itálie)

Milý Vojtěchu,

prý se mám s tebou rozloučit, mám to učinit já, která tě znala jen tak málo, jen posledních pár let. Ano, vídávala jsme tě dříve v divadle, už jen jako hosta a nebo diváka na premiérách, ano, znala jsem tvé jméno, když jsem studovala lidové divadlo, ale neznala jsme tě jako křesťana a dobrého člověka. Až po své konverzi jsem zjistila, že nejsi jen výborný herec a badatel, ale že jsi také křesťan: s velkou a vášnivou duší, nasazený, přemýšlivý, s Bohem v neustálém dialogu otázek a díků.

Nevím, kolik lidí z liberecké kotliny tě poznalo lépe než já, jen vím, že jsi nikdy nebyl ve svém bytě dlouho o samotě, neboť když jsem přicházela, střídala jsem jinou návštěvu a kolikrát po mně ještě někdo přišel – ne jen tak poklábosit, ale i pomoci. Těšila jsem se, když jsem vídávala tvou ženu, pohotovou ujmout se tvých hostí a stát opodál. Jak pěkně jsi o ní mluvil, když se vzdálila do kuchyně! To nebyla slova zamilovaného mladíčka, ale muže, který po boku své manželky hodně prožil a jenž si ji váží. Těšilo mne, když jsem mohla poznat tvého syna a vnuky. Šťastný otec a dědeček, na něhož ve stáří a v nemoci děti nezapomněly ...

Na mši svaté jsem tě spíš než vídávala, slýchávala. Tvůj hlas se rozléhal prostorem kostela Nalezení sv. Kříže a nebo o něco mírněji u sv. Antonína v Ruprechticích. Viděla jsem tvou radost, když jsi mohl „vyjet" na mši a smířlivý zármutek, když tomu počasí nepřálo. Ale vím také, že na tebe nezapomněli a když jsi nemohl dorazit ty, přišel za tebou někdo z bratří/kněží (otec arciděkan František Opletal, jáhen Jan Pur). Jak krásné znamení živého společenství, které tě pojilo s libereckou církví a zvláště s bratry, s nimiž tě sjednocovala spiritualita sv. Františka. Vlastně od tebe jsem se dozvídala novinky z našich farností, když jsem z Prahy nebo Říma na skok zavítala na návštěvu k rodičům. Tvé srdce tlouklo pro farnost, ač to možná mnozí nevěděli.

Nejvíce však vzpomínám na naše divadelní sezení, když jsem přijela za tebou, abych se poradila, vyslechla slova „moudrého divadelního kmeta", jež mnohé nejen načetl, ale skutečně poznal. Tvá láska k lidovému divadlu a zvláště k pašijím je známa i mimo hranice Liberce. Při práci na své diplomce jsem tvé jméno zaslechla při rozhovorech s tvůrci z Městského divadla v Brně i Národního divadla v Praze. Se stejnou ochotou, jako jsi činil oponenta mé diplomce (slovo „oponent" bylo jen oficiálním názvem pro toho, kdo mi fandil, radil, pomáhal a postrkoval), jsi doprovázel i další mladé lidi. A tak sis nenechal celoživotní bohatství jen pro sebe a tvá láska k lidovému divadlu žije v nich dál.

„Vášeň" pro pašije (slovo, jež jsi tak rád ve spojení s lidovým divadlem používal, tato „vášeň", s níž jsi opravdu zaníceně vypravoval o zdánlivě zapomenutých událostech) nás nakonec spojila i v tvých posledních dnech. Bude to znít neuvěřitelně, ale já jsem v den, kdy „spadla tvá poslední opona na pozemském jevišti", měla už od rána nutkání poslechnout si rozhlasový záznam Železnobrodských pašijí. Těch, které tě jako chlapce tak oslovily a ovlivnily celý tvůj život. (Nemám u sebe obálku CD, ale myslím, že se nemýlím, když za autora jejich rozhlasové úpravy považuji tebe.) Ten den ve mne všechno křičelo: „Pašije! Vojtěch!"

Tvé pašije skončily, spolu s Kristem už odpočíváš v „nebeské šatně". Za to se modlím a tomu i věřím.

Dobře, mažu tvou e-mailovou adresu a už ti nebudu psát, co nového u paulínek, ale tvou přítomnost v mém životě vymazat nelze. Díky ti za ni. Díky ti za všechny, které jsi potkal, oslovil, jimž jsi nabídl slovo, ruku, křesílko ve svém pokoji.

Tvá přítelkyně Andrea

PS: Vidíš, Vojtěchu, když jsi psal bratřím františkánům, že paní Horečka, slečna Rýma a pan Kašel ti protentokrát zabrání setkání s Pánem, přeci to nebyla pravda. Dobrý Bůh umí použít i nemilé hosty, aby nás dovedl k setkání ... tváří v tvář Pánu.

MANŽELSTVÍ

(2) Je manželství svátost?

Manželství vyjmenováváme jako jednu ze sedmi svátostí církve. Proč tedy taková otázka? Snad by bylo přesnější se zeptat: Kdy je manželství svátost? Nabízí se odpověď, ovlivněná nepřesnými katechesemi: „Jestliže je manželství uzavřeno v kostele, pak je svátostné; jestliže je uzavřeno „na úřadě“, pak svátostné není.“ (Formulací „v kostele“ rozumíme *před církví stanoveným způsobem*; nejde zde samozřejmě o budovu kostela.) Avšak tato odpověď není (zcela) pravdivá; podívejme se na celou věc podrobněji.

Církevní právo stanovuje: „Manželský svazek [...] je mezi pokřtěnými povýšen Ježíšem Kristem na svátost.“ KKKC dále vysvětluje: „Ježíš Kristus nejenom obnovuje původní Bohem zamýšlený řád, ale dává milost žít manželství v nové důstojnosti svátosti, která je znamením Kristovy manželské lásky k církvi: ‘Muži, každý z vás ať miluje svou ženu, jako Kristus miloval církev’ (Ef 5, 25).“

Připomeňme, že udělovateli svátosti manželství jsou sami snoubenci; pověřený kněz, pověřený jáhen popř. i laik, který asistuje uzavření manželství, přijímá jejich souhlas jménem církve.

V citovaných formulacích jsou podstatná slova: „mezi pokřtěnými“. Nastává tedy několik možností:

1. Manželství dvou katolíků – je svátostné.

2. Manželství katolíka a křesťana jiného církevního[1] společenství – je svátostné. Otázku, týkající se víry snoubenců uzavírajících manželství, tj. zda přijímá resp. uděluje svátost manželství ten snoubenec, který v souladu s naukou svého vlastního církevního společenství *nevěří*, že manželství je svátost, je nutno zodpovědět kladně.[2]

3. Má se za to, že manželství katolíka a nepokřtěného[3] – svátostné není ani pro katolíka. Svátostným se toto manželství pro oba stane v případě, že se nepokřtěná strana nechá pokřtít[4], a to v okamžiku, kdy dojde ke křtu.

4. Manželství dvou nepokřtěných – svátostné není. Svátostným se toto manželství stane, pokud budou oba manželé pokřtěni, a to v okamžiku, kdy dojde ke křtu druhého z nich.

Ve všech výše uvedených bodech se předpokládá, že uvažované manželství je platné (o platnosti manželství příště).

V závěru se vraťme k úvodní otázce. Kdy tedy manželství „uzavřené v kostele“ není svátostné? Odpověď vyplývá z předchozího výkladu: Tehdy, když je jeden ze snoubenců nepokřtěný.

Může být svátostné manželství uzavřeno „jinde než v kostele“, tj. jinak, než předepsanou (přesně se říká: kanonickou) formou? Ano, církevní autorita (ordinář, obvykle diecézní biskup) může manžele dispensovat od povinnosti uzavřít manželství kanonickou formou (např. má-li jeden ze snoubenců odpor ke katolickému obřadu), pak k platnosti (a tím mezi pokřtěnými i ke svátostnosti) manželství stačí vyjádření manželského souhlasu obřadem jiného církevního společenství nebo obřadem sekulárním (občanským, na úřadě).

Poznamenejme, že otázka manželství uzavřeného „na úřadě“ dvěma katolíky, dříve platně oddanými a později sekulárním soudem rozvedenými, nepatří do dnešních úvah; této problematice se budeme věnovat v další části zabývající se otázkami *platnosti manželství*.

---

[1] Předpokládáme, že křest v tomto církevním společenství je platný z hlediska katolické církve (což je prokázáno např. vzájemnou ekumenickou dohodou o uznání platnosti křtů).

[2] Svátost působí *ex opere operato*, tj. tím, že je vykonán svátostný obřad – nezávisle na víře nebo na stavu milosti udělovatele. Přitom stačí, aby udělovatel měl úmysl konat *to, co koná církev – to, co je obvyklé mezi křesťany* – a příjemce chtěl přijmout *to, co dává církev.*

[3] V těchto úvahách znamená *nevěřící* totéž co *nepokřtěný*, ačkoliv teologicky je mezi oběma pojmy jistě zásadní rozdíl; právo musí být postaveno na skutečnostech prokazatelných pro vnější obor – takovou skutečností je např. doložitelný fakt křtu, nikoliv však např. pocit, „že někdo sám sobě nebo někomu jinému připadá jako věřící.“

[4] viz vysvětl. 1

Jan Voženílek

UPv Olomouci, předmluvu napsal olomoucký arcibiskup Msgre. Jan Graubner.

Svatý otec jmenoval 2. 8. 2007 jako člena Papežské akademie Pro život i Čecha – prof. Květoslava Šipra, sekretáře Rady pro bioetiku ČBK a přednášejícího bioetiku a pastorální medicínu na Cyrilometodějské teologické fakultě v Olomouci. Prof. Šipr se významně podílí na této vydavatelské práci.

Jeho péčí byly vydány i jedinečné Aktuální bioetické texty vč. Deklarace o euthanasii. *Vydala Universita Palackého v Olomouci v roce 2005, 1. vydání, 48 str., ISBN 80-244-1278-0, cena 35 Kč. Sborník obsahuje články* Evangelium vitae pro současnou a příští Evropu, Status lidského zárodku a plodu, Embryonální kmenové buňky – všelék nebo fikce? Přítomnost a budoucnost paliativní medicíny. *Nejvýznamnější části sborníku je* Deklarace o euthanasii z Kongregace pro nauku víry, vydaná r. 1980, v češtině ale vychází poprvé.

Další dvě knížky (ad 2. a 3.) jsou vyprodány. V Knihkupectví U sv. Antonína jsou k disposici v čítárně:

2. *Pád Cařihradu*
Steven Runciman
Vydala Epocha
Rok vydání: 2003 (2. vydání)
ISBN: 80-86328-16-3

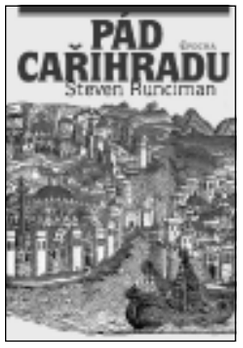

Dnes již klasická kniha britského historika, světoznámého odborníka na dějiny Byzance, patří do pomyslného zlatého fondu literatury faktu. Plastický obraz hynoucího císařství a rostoucí sultánské moci, náboženských sporů, bitevních konfliktů, krveprolití a lidských osudů je stále strhující. Drama definitivního konce východořímské říše, a zároveň i Byzance je strhujícím vylíčením smutné kapitoly z dějin křesťanské civilisace v boji s nástupem osmanských Turků pod praporem islámu. Příběh o nezájmu i neochotě Západu poskytnout pomoc. Líčí osudné dny před rozhodující bitvou o Cařihrad v květnu 1453.

3. *Nový muž pro nový svět: vůně divokých dřínů*
James J. Galvin

Vydalo Sdružení sv. Jana Neumanna České Budějovice
Rok vydání: 1994 (1. vydání)
ISBN 80-901602-2-0
Životopisný román o biskupovi Janu Nepomukovi Neumannovi (viz přílohu tohoto Obrázku, odpověď 8 Testu pro dospělé), katolickém misionáři ve Spojených státech.

4. *Umlčený zvon*
P. Karel Dachovský
Vydal Řád
Info a běžná cena: Brož., 154 str.,120 Kč
Rok vydání: 2007 (5. vydání)
ISBN 80-86673-11-1

„Dospěl jsem k názoru, že je potřeba vydat ‘Umlčený zvon’ popáté. Předchozí vydání bylo před třinácti lety. Hodně se za tu dobu změnilo. Někteří tvrdí, že dnes už nikoho nezajímají disidenti a mládež nerada

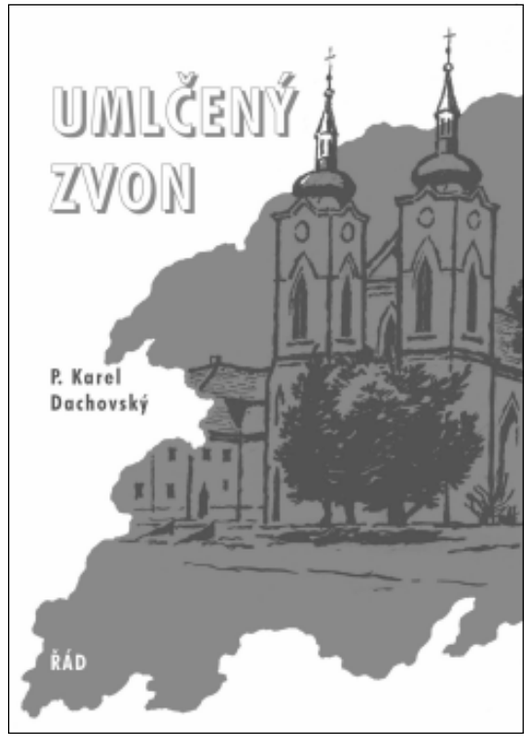

z firmy Benteler, který nám poslal odborníka na čerpadla, jsme svým klientům mohli poskytnout teplo a teplou vodu! Pan Mgr. Kout byl tak laskav, že nám nabídl obnovení spolupráce a sponsorství.

V druhém případě jsme navštívili Domov s pečovatelskou službou, kde se pravidelně každou středu při harmonice a zpěvu setkávají senioři. Obyvateli tohoto domu jsou manželské páry, ale i jednotlivci, kteří přicházejí, aby si tu pohovořili o běžných věcech a při čaji a kávě na chvíli zapomněli na své zdravotní problémy a starosti, kterých mají jistě dost. Naši klienti se na setkání těší a dopoledne, společnými silami, připraví nějakou dobrotu, aby se nám všem lépe vyprávělo při nějakém tom chutném soustu.

Pochlubit se můžeme již hotovým parkovištěm v areálu Domova a jezírkem, které velmi zkrášlilo vzhled areálu a za které děkujeme panu Tieftunkovi.

Výčet novinek ale není u konce. „Kabát" naší farní budovy je již víc než obnošený a s jeho renovací nám pomáhají klienti Diagnostického ústavu v Chrastavě. Spolu se svými mistry pracují bezplatně na jeho opravě! A nejsou to jen fasády, ale i okna a dveře, které si vzali hoši pod patronát.

Květa Zedková

KARMELITÁNSKÉ KNIHKUPECTVÍ U SV. ANTONÍNA
Kostelní 9/7
460 59 LIBEREC
tel./fax: 485 104 064
e-mail: liberec@kna.cz
www.ikarmel.cz

Redakce Obrázku z nabídky Knihkupectví u sv. Antonína doporučuje

1. *Donum vitae*
Kongregace pro nauku víry
Info a běžná cena: Brož., 44 str., 45 kč
Vydal Hippokrates (Míčkova 59, 614 00 Brno)
Rok vydání: 2007 (1. vydání)
ISBN 978-80-903949-0-2

Instrukce *Donum vitae O respektování počínajícího lidského života a o důstojnosti plození, Odpovědi na některé aktuální otázky* obsahuje základní směrnice církve k otázkám ochrany lidských embryí, prenatální diagnostiky, pokusů na embryích a umělého oplodnění. Instrukce, kterou podepsal kardinál Joseph Ratzinger, byla sice vydána již r. 1987, avšak teprve nyní vychází kompletně v češtině. Překlad pořídili učitelé Cyrilometodějské teologické fakulty

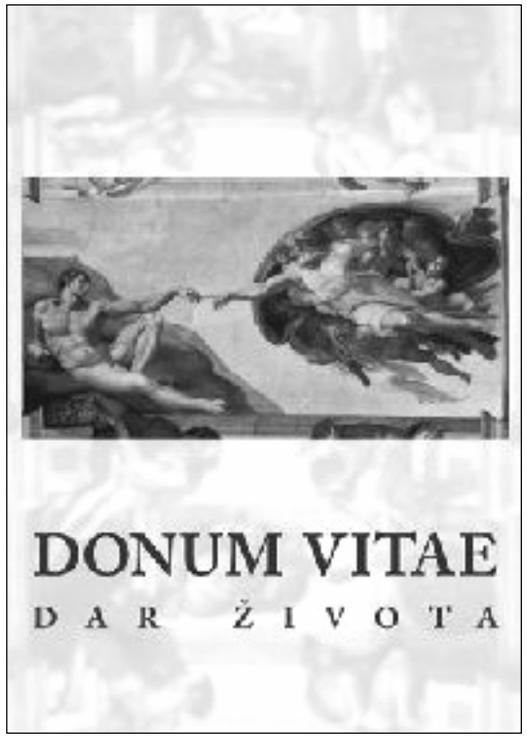

LEGIO ANGELICA

Nedávno jsme měli v Ruprechticích možnost prožít nedělní mši svatou, obohacenou o velmi dobře provedenou Dvořákovu mši D-dur. Její text byl samozřejmě latinský a já jsem po velmi dlouhé době měl možnost se modlit Gloria, Credo, Sanctus, Agnus Dei a nakonec i „zapomenutý" Benedictus latinsky. Byl bych nerad, kdybyste to chápali jako moje „vytahování". Prostě jsem si vzpomněl na roky svého mládí, kdy jsem nejen jako student asi posledního ze starších ročníků měl možnost se na „gymplu" učit latinu, ale i jako ministrant ji běžně používat. Před několika lety jsem se o tom při přípravě skautské polní mše svaté zmínil Dingovi, pardon, otci Dabrowkému a on na mne „vypálil" Orate fratres a ze mne „vyletělo" Suscipiat Dominus sacrificium … stejně jako kdysi za mého „mládí". Jen tak mne napadá, že nyní, po obnovení možnosti použití tehdejší liturgie, bych asi bez větších problémů mohl zase ministrovat, problémy by byly asi jen při klekání a vstávání.

Začal jsem ministrovat někdy po válce u Nejsvětějšího Srdce Páně na pražských Vinohradech díky Gábrimu, tj. P. Josefu Gabrielovi, tehdejšímu řediteli Legio Angelica, což byla původně dokonce jedna ze skautských organizací za první republiky. Založil ji P. Metod Klement a měla za úkol nejen zkvalitnit tehdy ještě velmi náročnou funkci ministrantů, ale i připravovat je pro případný další zasvěcený život. Po válce jsme pak byli členy Legio Angelica a současně i členy některého oddílu katolických skautů.

Členství v Legio Angelica nebylo zadarmo. K tomu, aby mohl samostatně ministrovat, musel člen splnit čtyři kvalifikační stupně (první byl Nováček a teprve čtvrtý Ministrant, ty dva názvy mezi nimi si již nepamatuji), a nabízely se mu další tři stupně (poslední byl Ceremoniář a to už bylo „něco"). Dnes to zní jako fantasie, ale tehdy jsem po dosažení čtvrtého stupně každý všední den měl možnost si vybrat službu v 6.00 nebo v 7.00 u hlavního oltáře nebo mezitím u dvou až i tří oltářů postranních (Gábri a starší kněží). A to nepíši o nabídce nedělní, kde navíc byla v 9.00 zpívaná slavná mše svatá s asistencí (tj. prakticky tří kněží) s asperges. A nejen v neděli, ale i ve všední dny nás „kvalifikovaných" ministrantů byl vždy dostatek.

Pak ovšem přišel „vítězný únor 1948" a všechno bylo brzy jinak. Byli vyhnáni všichni, náš farář P. Jíša do kriminálu, kaplan P. Kohout i náš P. Gabriel na venkov a nastoupili ti „uvědomělí". Neopustili jsme ty „naše", často se lidé v Cítově, Mšeci a v dalších vesničkách divili, kde se vzalo tolik ministrantů a zpěváků na kůru. V Praze zůstal jen P. Soukup, duchovní rádce našeho skautského střediska, a to jenom proto, že už byl v letech a „zralý" na to, aby byl poslán „do penze". A tak jsem mu věrně sloužil každou neděli jako ministrant u postranního oltáře Panny Marie u svaté Ludmily, občas dokonce i na „zástupech" jinde. I bez splnění toho sedmého kvalifikačního stupně Legio Angelica – Ceremoniáře – jsem v této funkci snad i uspěl při velikonočních obřadech v dnes již pražských Kyjích. Naposled jsem jej doslova podpíral u oltáře v roce 1960 pár hodin před jeho smrtí. A dodnes se občas vypravím na pražský vinohradský hřbitov, kde jsou všichni pochováni.

Chápu, že moje osobní zážitky nikoho zvlášť neosloví. Pokusil jsem se je vyjádřit hlavně proto, abych měl „odrazový můstek" k následující výzvě. U nás v Ruprechticích to jde s ministrantskou úrovní „s kopce". Když uvážím navíc rozdíly mezi nároky staré a nové liturgie, tak mám často pocity zoufání při představě, že by tam dnes chyběl bratr Felix.

Jako jeden z mála dosud žijících členů Legio Angelica prosím o pokus obnovit úroveň ministrování u nás. Kdybych byl mladší, šel bych do toho sám, ale mé skautské zkušenosti říkají, že to chce někoho mladšího. Vím, že tam je spousta zkušených skautů, kteří by to zvládli. Dokáži samozřejmě metodicky poradit a věřím, že bychom, třeba s bratrem Felixem, zvládli i to dokonce „postaru" předvést. Ale v každém případě je třeba něco s tím dělat …

Karel Švehla

Diecézní setkání mládeže v Teplicích

Toto setkání mládeže z litoměřické diecéze ve dnech 12. až 14. 10. bylo velmi zajímavé a mělo pestrý program.

Mládež se sjížděla od pátečního večera do sobotního rána. Program začal mezi desátou a jedenáctou hodinou v kulturním domě uvítáním všech účastníků, několika kněží z naší diecéze a hlavně našeho otce diecézního biskupa Pavla Posáda. Následovala krátká přednáška a informace o odpoledním programu. Po obědě jsme pokračovali společenskými hrami a pak v kulturním domě přednáškou o víře a jejím působení ve světě. Následovala mše svatá, kterou sloužil otec biskup. Potom už byl volný program. Další účastníci, kteří přijeli v sobotu, se postupně ubytovávali v teplickém gymnasiu, kde jsme přespávali.

Večer na faře byla večeře a poté už se připravoval hlavní a přitažlivý program – v kulturním domě se konal diecézní ples. Byla na něm velká účast, ples se vydařil a trval skoro až do druhé hodiny ranní. V neděli ráno volal budíček na snídani. Později dopoledne byla mše svatá, kterou složil Pavel Andrš – ten nyní působí v Ústí nad Labem-Střekově. V jejím závěru bylo rozloučení se všemi a odjezd domů.

Letošní diecézní setkání mládeže v Teplicích se opravdu povedlo. Zúčastnilo se ho na 150 mladých lidí a na ples jich zůstalo kolem 120. Za liberecký vikariát přijelo osm účastníků.

Ze setkání jsem si odvezl spoustu opravdu zajímavých zážitků a našel jsem tam i další přátele. Už se těším na to příští setkání na jaře v Litoměřicích a doufám, že bude stejně přínosné jako to, které právě skončilo v Teplicích.

Vojtěch Andrš

Katolické oddíly ICHTHYS oznamují

Roveří drakiáda (3. 11. 2007)

S kulturním programem a přespáváním na ruprechtické faře

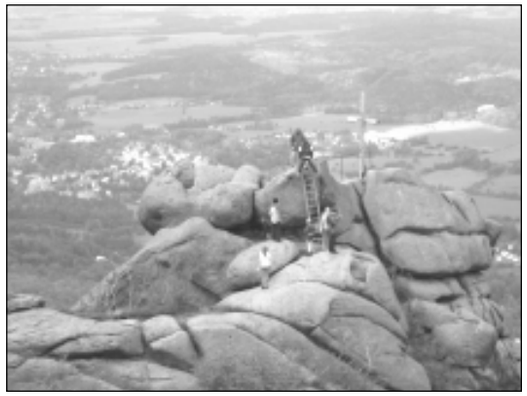

Sraz: 9.00 na ruprechtické faře

Rozchod: a) extra mejdla: 13h b) mejdla: 18h c) zadny mejdla: ne 10h

S sebou: Věci na draky (látky/klacky/listy/špejle, papíry, noviny, igelity, mikrotenové pytlíky, isolepy, dlouhé špagáty, lepidla, dlouhá pravítka, plast. hadičky, nůžky – vezměte každý, co máte), jídlo, nějaké peníze, spacák a karimatku.

!!Soutěž!! Každý rádce nechť si připraví oblíbenou družinovou hru na zpestření dopoledne/odpoledne/večera.

Akce je určena pro: Pučmelouny (rovery), Bludy (rangers), rádce a rádkyně.

Organizuje: Drak a Šídlo

Kontakt: 737546279

Promítání fotek z letního tábora 2007 (4. 11. 2007)

Společné prohlížení nejlepších fotek z letošního tábora.

Od 19.00 v klubovně na hlavní faře.

Všichni účastníci, rodiče i přátelé jsou srdečně zváni.

Akce je určena pro: Gepardy (vlčata), Čiperky (světlušky), Klokany (skauty), Píďalky (skautky), Bambusy (starší skauty), Štípačky (starší skautky), Pučmelouny (rovery), Bludy (rangers), rádce a rádkyně, vysloužilce, rodiče, přátele.

Organizuje: Čmelák

Rádcák (4. 11. 2007)

Rádcák v klubovně na hlavní faře.

Od 17.00!

Akce je určena pro: rádce a rádkyně.

Organizuje: Čmelák

zemí byl sbor z Liberce přítomen na večeru s názvem „Hudba a zpěv národů“, kde kromě liberecké Cimbálové muziky PKO, vedené Ing. B. Eliášem, vystoupil i folklorní soubor rakouský, syrský, maďarský a chorvatský. V neděli se konala společná „Mše národů“ v Sankt Anton Kirche a současně s ní v českém kostele Nejsvětějšího Vykupitele v ulici Rennweg Ring mše k poctě sv. Václava. Chrámový sbor tu zazpíval českou mši B. Korejse a Tichého kantátu a přispěl k podpoření tamní katolické komunity. 17. listopadu 1990 u příležitosti prvního výročí „sametového“ převratu uvedl sbor Dvořákovo Stabat Mater, kde spoluúčinkoval i Dětský sbor Severáček, řízený Milanem Uherkem.

Jolana Kozáková

Z Domova pro matky s dětmi v tísni

Od 24. července 2007 je vedením Oblastní charity Liberec, která spravuje Domov pro matky s dětmi v tísni v Liberci a Domov pro seniory v Chrastvě, pověřena Ing. Jana Bárnetová.

Na začátek jejího působení ji připadla velmi milá povinnost: převzít šek v hodnotě 60 000 Kč. Ve čtvrtek 20. září 2007 totiž předala společnost Provident Financial, s. r. o., na společenském večeru v jabloneckém hotelu Petřín symbolický šek v hodnotě 60 000 korun paní Šimůnkové z Nadace Naše dítě. Finanční částku potom tato nadace darovala Domovu pro matky s dětmi v tísni v Liberci. Společenského večera se účastnily i klientky Domova sv. Anny. Nadace Naše dítě spolupracuje s tímto naším domovem v rámci projektu Skládačka již od roku 2003.

Domov pro matky s dětmi v tísni funguje v Liberci od roku 2000 a od té doby poskytl své služby více než 250 klientkám a 400 dětem. Ročně tak vyhledá jeho pomoc 38 maminek a 64 dětí. Střechu nad hlavou nalézají v domově zejména matky s dětmi, které čelí domácímu násilí, osamělé ženy ve finanční či bytové krizi, dále velmi mladé ženy, které nejsou připravené na těhotenství, ale mají tolik odvahy, že si dítě ponechají.

Finanční dar, který náš domov od Nadace Naše dítě obdržel, využijeme na nákup školních pomůcek pro děti, které se stydí chodit do školy, protože nemají adekvátní pomůcky na výuku. Finanční prostředky konkrétně poputují na nákup tužek, sešitů, barev, tašek do školy, penálů, sportovního oblečení na tělesnou výchovu apod.

Ing. Jana Bárnetová

Foto

- Paní Šimůnková (vpravo) předává šek paní Bárnetové

- Klientky Domova sv. Anny

Zprávy z Domova pokojného stáří v Chrastavě

V duchu staré pravdy o tom, že se nemají opouštět staří známí pro nové, jsme navázali tam, kde kdysi skončila spolupráce s firmou Benteler a přátelství našich klientů s obyvateli Domu s pečovatelskou službou v Chrastavě.

V prvním případě jsme se napřed dostali do problémů provozního charakteru. Ale za vydatné pomoci pana Mgr. Ondřeje Kouta

Liberecký chrámový sbor (2)

Od roku 1975 do 1990

Od šedesátých let minulého století, pod vedením Ing. B. Eliáše, zpívá chrámový sbor při církevních svátcích převážně čtyřhlasé zpěvy jako doplněk bohoslužeb, během roku na pravidelných zkouškách nacvičuje náročnější a závažnější skladby. Navázal spolupráci s profesionálními zpěváky a hudebníky, zvláště se členy Divadla F. X. Šaldy v Liberci. Od roku 1975 je vedena sborová kronika. Z významnějších skladeb, které sbor zpíval do té doby, lze uvést např.: L. van Beethoven – Sláva Boží v přírodě, F. X. Brixi – Missa pastoralis, J. Haydn – Tereziánská mše, G. F. Händel – Sláva Tobě, králi náš, B. Kašpar – Pašije podle sv. Matouše, W. A. Mozart – Missa C dur, Ave verum, J. J. Ryba – Česká mše vánoční Hej Mistře, pastorely, V. Říhovský – Svatováclavská mše, Missa requiem, F. Schubert – Missa D dur, G dur, dále skladby J. S. Bacha, B. Korejse, J. I. Linka, A. Lottiho, A. Michny, F. X. Thuriho, J. T. Turnovského, A. Vitáska atd.

Od roku 1975 můžeme sledovat činnost sboru podrobně díky zmíněné kronice. V tomto roce na Velikonoční pondělí uvedl sbor jako premiéru Stabat Mater od A. Dvořáka. V červenci téhož roku se účastnil pouti v Krásné Lípě a zde uvedl poprvé skladbu A. Boroniho – Tota Pulchra. Roku 1976 v lednu při slavnosti Křtu Páně zaznělo nově šest částí z oratoria Mesiáš od G. F. Händela. O rok později to byla Filkova Missa in D – Solemnis.

V roce 1978 na Boží hod velikonoční uvedl sbor premiéru skladby L. Janáčka – Otče náš (kantáta pro harfu, varhany, tenor a sbor), a to k 50. výročí úmrtí skladatele. Tuto skladbu provedli pak v listopadu i v kostele Sv. Ignáce v Praze. Na podzim se také pořádal zájezd do Staré Boleslavi, Mělníka a Litoměřic. Roku 1979 sbor nově připravil např. Janáčkovo Ave Maria (sbor a capella), Panis angelicus od C. Francka, Šimíčkovu 4. českou mši vánoční nebo Českou mši vánoční V. Říhovského.

O Velikonocích 1980 zazněly Dvořákovy Biblické písně v podání sólisty J. Bajera a varhaníka B. Joneše. Na biřmování sbor uvedl Veni Sancte spiritus od L. Janáčka. O rok později v červenci mimo jiné zpívalo 18 členů mužské části sboru skladbu P. Křížkovského – Hvězdy dvě (kantáta pro mužský sbor), roku 1982 bylo provedeno Dvořákovo Te Deum.

Na slavnost Krista Krále roku 1983 sbor uvedl Janáčkovu skladbu pro sóla a dva sbory – Hospodine, pomiluj ny a dále Mozartovo Laudate Dominum pro sopr. sólo, flétnu, sbor a varhany. Roku 1984 v červnu připravili liberečtí zpěváci další části Händelova Mesiáše, na podzim pak na poděkování za letní úrodu Dvořákovo Te Deum, kde zpíval bas Luděk Vele a na tympány hrál J. Riss, člen sboru. Na Boží hod vánoční zazněly sborové části Vánočního oratoria od J. S. Bacha.

V roce 1985 na Velký pátek zpíval sbor poprvé Pašije podle sv. Jana od J. S. Bacha, v září uvedl jako premiéru Stabat Mater G. B. Pergolesiho pro ženský sbor a sóla. O rok později o Velikonocích to byla Regina Coeli P. Mascagniho nebo na Dušičky sborové části z Requiem W. A. Mozarta. Celé Requiem s doprovodem varhan pak zaznělo roku 1987 při pobožnosti za umučené a padlé ve 2. světové válce. S touto Mozartovou skladbou sbor vystoupil téhož roku v Jablonci nad Nisou, Mladé Boleslavi a v Praze-Lhotce. 25. 12. uvedl sbor Rybovu 2. mši vánoční.

V roce 1988 na slavnost Nejsvětější Trojice zaznělo Brucknerovo Ave Maria. V listopadu se sbor účastnil pouti ve Varnsdorfu spojené se svěcením zvonu. V následujícím roce na Boží hod velikonoční sbor připravil Mozartovu Korunovační mši C dur a také Andante z kvarteta Es dur od L. A. Koželuha. V říjnu téhož roku se uskutečnil duchovní koncert pořádaný Čs. státními lázněmi v Libverdě v hejnické basilice, kde chrámový sbor zazpíval Mozartovo Requiem.

Roku 1990 účinkoval sbor v děkanském chrámu v Mladé Boleslavi, kde zaznělo Dvořákovo Stabat Mater a během tohoto roku se účastnil celkem jedenácti koncertů se sborem Divadla F. X. Šaldy při provádění Requiem W. A. Mozarta.

27. 9. – 29. 9. 1990 podnikl sbor zájezd do Vídně. U příležitosti kulturní akce pořádané zde skupinou přesídlenců z různých

„Křest“ Knihy o Jizerských horách (29. 11. 2007)

Kdo četl Knihu o Jizerských horách, ví, že ...

... v díle Miloslava Nevrlého je zanechán obrovský kus poctivé práce.

Pro velký zájem libereckých nakladatelů o tuto knihu bude pan Nevrlý tzv. křtít její již 4. vydání.

Všichni jste zváni v 19.30 do knihkupectví U Friče (1. poschodí) v Pražské ulici.

Pro zpestření programu zahrají Zlatý holky z Jablonce.

Akce je určena pro: Bambusy (starší skauty), Štípačky (starší skautky), Pučmelouny (rovery), Bludy (rangers), rádce a rádkyně, vysloužilce, rodiče, přátele.

www.skauting.cz/ichthys

Foto

- Na vyhlídce – Frýdlantské cimbuří (z dvoudenní výpravy – jelení říje, viz předminulé č. Obrázku, s. 9)

RODINA A ŠKOLA

Polské volby – ztracená šance

V Polsku skončilo období vlády bratrů Kaczynských. Předčasné volby vyhrála liberální Občanská platforma. Co tento vývoj znamená z hlediska Církve a dalších osudů civilisace života v zemi?

O Polsku v českých médiích a společnosti koluje spoustu pověr a mýtů. Jednou z nich je mýtus „kléru“, který z kazatelen přikazuje svým ovečkám, koho mají volit. A skutečně polská Církev, od biskupů po faráře má „v genech“ pocit povinnosti se výrazně vyjadřovat k věcem veřejným. Koneckonců právě Církev byla jediným institucionalizovaným veřejným hlasem Národa během dob útlaku a cizí okupace. Po roce 1989 byla vedena téměř neustálá mediální kampaň proti „černým, kteří mluví do politiky“ (jak se vyjadřovala tolerantní a svobodomyslná liberální média).

Nezávisle na tom, že takovéto postoje ovlivnily i mnoho kněží, změnilo se i celkové postavení Církve ve vztahu k veřejné sféře. Zatímco dosud působila Církev a věřící, sjednocení proti režimu, jako téměř monolit, nyní se projevily přirozené názorové rozdíly. Na rozdíl od české politické scény neexistuje v Polsku strana, která by byla jaksi „automaticky“ spojovaná s Církví. Ke katolickému sociálnímu učení, nebo alespoň k jeho částem se odvolává více uskupení. Logickou reakcí Církve tak je zdrženlivost před explicitním vyjadřováním podpory konkrétním stranám. Biskupové se před volbami většinou omezí na obecné připomenutí, že katolík nesmí podpořit politika, který by prosazoval zabíjení nenarozených či euthanasii. Stejně tak tomu bylo i v případě těchto voleb. Na druhou stranu poslední dva roky ukázaly vážné vnitřní rozpory v rámci Církve, které se výrazně promítly i do volební kampaně.

Zatímco mlhavě pojatou „katolickou tradici“ a hlavně odkazem na ještě méně definované „poselství Jana Pavla II.“ se v Polsku ohání všechny strany včetně postkomunistů, nelze popřít, že vítězství bratrů Kaczynských v roce 2005 bylo vnímáno jako úspěch strany s jednoznačně katolicko-konservativní orientací. Tento dojem se opíral o přítomnost četných významných konservativních politiků ve straně a o její programové prohlášení, které obsahovalo deklaraci, že sociální politika státu by měla vycházet z papežských encyklik, mj. Evangelium Vitae. I když sami bratři Kaczynští a jejich nejbližší spolupracovníci nebyli v minulosti nikdy považováni za „katolické“ politiky, nyní se začali takto profilovat. Podle většiny komentátorů se jednalo o pragmatickou úvahu, která prozrazuje obdiv Kaczynských k slavnému maršálovi Pilsudskému: stejně jako tento vůdce v meziválečným období i oni chtěli budovat silný stát, stát opřený o ethos veřejné služby, vlastenectví a poctivost. A stejně jako Pilsudski se rozhodli, že v polských podmínkách jediným základním kamenem, na kterém lze takový stát vystavět, je katolicismus. Z této úvahy pak vychází i spojenectví, které uzavřeli s rozhlasovou stanicí Radio Maryja a které významně přispělo k jejich volebnímu vítězství.

V politické a zákonodárné praxi vlády strany Právo a spravedlnost se však tento přístup nakonec projevil velmi slabě. De-

klarované změny směrem k autentické prorodinné politice nebyly příliš rozsáhlé, a zásadní ránu směřování strany zasadila otázka změny ústavy s cílem plnější ochrany života nenarozených. Tehdy se ukázaly meze konservativismu Kaczynských, kteří odmítli zpochybnit současný zákon, jakožto dostačující „společenský kompromis“.

Na druhé straně ve většině médiií byla jejich vláda vnímána jako „ultra-katolická“ a samozřejmě na tomto základě tvrdě kritizována. Přispěli k tomu členové nejmenší koaliční strany Ligy polských rodin, kteří – občas oprávněnými, ale většinou neuváženými – vystoupeními poskytovali liberálním médiím munici k útokům na katolické hodnoty ve veřejném životě.

K tomuto obrazu přispělo i svým dílem Radio Maryja, které i nadále podporovalo Kaczynské, ale podle mínění většiny katolíků překračovalo svým působením meze vhodné pro katolický sdělovací prostředek a příliš se angažovalo do přímých stranických šarvátek nesouvisejících tolik s prosazováním katolické vize společnosti. Velmi diskutabilní bylo také chování Radia právě v otázce ochrany života, když se nakonec pragmaticky rozhodlo „odpustit“ Kaczynským jejich selhání a dále pokračovat ve výhodné politické alianci, spíše než požadovat změnu postoje vlády v této záležitosti.

Biskupové byli vývojem situace výrazně vyděšení. Především se obávali identifikace (způsobené mediální kampaní) mezi politikou vlády a katolicismem, jejímž následkem by mohlo být, že nepřátelství vůči Kaczynským bude automaticky i nepřátelstvím vůči Církvi. Z toho pramenil i zdrženlivý přístup např. během této kampaně.

Tento postoj nebyl však jednotný; opět se zde projevily hluboké rozpory v rámci hierarchie. Radio Maryja i nadále – i když v mnohém omezenější míře – podporovalo vládnoucí stranu. O tomto jevu se široce (a s pobouřením) diskutovalo v ostatních médiích v Polsku a v zahraničí. Mnohem menší pozornost však vyvolal podobně explicitní postoj „liberální“ částí biskupů. Někteří z nich už dříve deklarovali svoji nechuť ke Kaczynským. Především se jedná o lubelského arcibiskupa Jozefa Zycinského, který ostentativně bojoval proti lustračnímu zákonu a politice účtování se zločiny komunismu. Tyto postoje velmi umně využívali politici opoziční Občanské platformy, kteří razili tezi, že v Polsku existují dvě Církve – „netolerantní, xenofobní a zpátečnická“ Církev Radia Maryja a „otevřená“ Církev, jejíž „vůdcem“ je krakovský arcibiskup Stanislaw Dziwisz. Ten se nakonec stal tichým patronem liberálů. Toto vnitřní rozpolcení hierarchie Církve se projevilo i v posledních dnech před volbami. Zatímco Kaczynski svou kampaň zakončil vystoupením v Radiu Maryja, Tusk se těsně předtím vydal do Krakova na „soukromé setkání“ s Dziwiszem. Takto symbolicky byla nakonec autorita Církve zatažena do politického střetu.

Volební vítězství liberálů neznamená tedy, že by Polsko ovládly proti-katolické síly. I v platformě najdeme význačné politiky, kteří mají jednoznačně konservativní názory. Nebude se měnit zákonodárství ať už v oblastí potratů či údajných „práv“ homosexuálů. Na druhé straně se lze obávat, že Polsko bude mnohém méně odolné vůči takovému nátlaku z Bruselu. Už nyní se objevily zprávy, že Platforma bude resignovat na výjimku z „Evropské charty práv“, kterou na minulém summitu vybojovali Kaczynští a která měla chránit před žalobami u evropských soudů v oblastech, jimž se v EU říká „lidská práva“ – a pro které měl Jan Pavel II. výstižnější název „civilizace smrti“.

Konec vlády Práva a spravedlnosti nechává za sebou pachuť nevyužité šance vybudování konservativního právního řádu. Nevyužité jak vinou samých politiků, tak neuvěřitelně nenávistné mediální kampaně, kterou svým rozsahem a úrovní hysterie lze přirovnat snad pouze k útokům na amerického presidenta George W. Bushe. Obě kauzy zanechávají také otázky pro věřící a Církev jako takovou: je lepší se angažovat na straně takových spojenců jako Kaczynští a Bush, kteří nejsou zdaleka ideální, ale představují relativně největší šanci pro prosazení křesťanských hodnot na celospolečenské úrovni? Nebo je lepší na takovéto pokusy resignovat a neoslabovat autoritu Církve identifikací s konkrétní politickou silou?

Maciej Ruczaj

8. V současné době želečtí vážně uvažují o projasnění zvuku přidáním 2 stopých rejstříků. (To lze, s ohledem na současnou jednotvárnou disposici, vřele doporučit! – *pozn. PK*) Jedno z řešení vidí v posunu ladění Hohlflöte 8 a Geigenprincipalu 8 o oktávu výše a transmise Flöte 4 a Octava 4 .

V současné době má želečský nástroj v I. manuálu 8 znějících rejstříků, ve II. 6 hlasů, v pedálu 5 hlasů. Celkem tedy 19 znějících rejstříků, 5 spojek, 4 kolektivy, cresendový válec.

Od roku 2004 pořádá farnost pravidelně koncerty, před nimiž bývá nástroj rámcově naladěn a vyregulován.

Další úvahy předpokládají do každého manuálu postavit jazykový rejstřík a pokud budou okolnosti příznivé, vybavit nástroj elektrickou trakturou. Snem želečského varhaníka a dodejme, že by to bylo snem každého velkoryse uvažujícího titulárního varhaníka, je stavba III. manuálu, který by, cituji, „... nástroj obohatil o barokní a alikvotní registry a umožnil tak aspoň rámcově odpovídající interpretaci barokní hudby.“

Tolik k historii původních ruprechtických varhan. A současnost varhan v Ruprechticích?

V 90tých letech, po znovuzískání ruprechtického kostela pro původní účel, tedy jako domu Božího, byl tento nejprve obětavým přičiněním farníků v čele s tehdejším (i nynějším) duchovním správcem P. Antonínem Kejdanou OFM renovován. Podle prof. Tomšího byly Institutem sv. Bonifáce v Detmold-Kupferbergu v Německu darovány a r. 1994 v kostele instalovány menší, 2manuálové varhany německé provenience z 50tých let minulého století s elektrickou trakturou. Mají „pouze“ 11 hrajících rejstříků, avšak – podle mého soudu – kvalitnější disposici než původní nástroj. Instalaci a oživení nástroje provedl dle prof. Tomšího chrastavský varhanář Jáchym Žur.

Pavel Kozojed

Foto

- Kostel Sv. Bartoloměje v Želči

- Původně ruprechtické, nyní želečské varhany v nové varhanní skříni

- Varhany v Želči – hrací stůl

- Želeč u Prostějova – pohled na kůr

- Kostel Sv. Antonína Paduánského v Ruprechticích

- Ruprechtice – pohled na kůr

- Hrací stůl současných ruprechtických varhan

Podle svědectví želečských pamětníků byly varhany převezeny do jejich kostela z iniciativy tehdejšího správce farnosti P. Rafaela Krále, který sám byl znamenitým varhaníkem a odborníkem na liturgickou hudbu. V Želči je postavili téhož roku pracovníci krnovské firmy Rieger-Kloss, kteří po několik dalších let prováděli také servis. Zřejmě byl použit pouze vlastní varhanní stroj, protože jak pan Večeře píše, varhany byly tehdy umístěny do improvizované skříně.

Není také jisté, zda nebyla změněna původní disposice. Ta současná již obsahuje smíšený rejstřík, Mixturu 4x, o které není v práci L. Tomšího zmínka. Želečskému varhaníkovi se jeví v souzvuku s ostatními hlasy jako velmi ostrá, což vede k pochybnosti, zda je původní. Nelze tedy vyloučit, že byla do varhan přidána až později. Traktura byla zachována původní, pneumatická. Originální měch byl plovákový, se šlapkou pro kalkanta. Hrací stůl je dle stejného zdroje původní – jen s jinou povrchovou úpravou – a soudím, že zcela jistě byly modernizovány i ovládací prvky (rejstříkové sklopky, tlačítka kolektivů ap.).

O varhany je velmi dobře postaráno – uvádím jen nejdůležitější zásahy varhanářské firmy Pavel Novák, Brodek u Prostějova, jak je uvádí želečský varhaník:

1. Generální oprava traktury hracího stolu včetně následné povrchové úpravy fládrováním. Byl také instalován nový posuvný pult na noty.

2,. Naladění nástroje.

3. Výměna míšků za membrány na všech kancelách, na relé však nikoli, protože želečtí pomýšlí v budoucnosti vyměnit pneumatickou trakturu za elektrickou.

4. Byla postavena nová, celodřevěná skříň s vyjímatelnými výplněmi a moderně navrženým prospektem.

5. Výměna starého měchu za tři nové, zvlášť pro oba manuály i pedál. Společně s touto opravou bylo k II. manuálu přidáno tremolo a nainstalována nová lavice s možností seřízení výšky.

6. Výměna starého, hlučného ventilátoru za originální varhanní ventilátor Laukhuff.

7. Přidán průrazný jazykový rejstřík Trompeta 8 do pedálu.

RUSKO A PRAVOSLAVÍ (3)

Zprávy z tisku

Delegace Moskevského patriarchátu odešla ze zasedání Smíšené teologické komise

Ravenna. Ekumenický dialog mezi katolickou církví a všemi pravoslavnými církvemi na úrovni Smíšené mezinárodní teologické komise, která zasedá v těchto dnech v italské Ravenně, utrpěl škodu. Nezpůsobil ji však spor mezi katolíky a pravoslavnými, nýbrž – jak tomu nezřídka bývá – střet mezi jednotlivými nekatolickými partnery tohoto dialogu. Představitelé Moskevského patriarchátu totiž dodrželi svá předchozí slova o tvrdém a nekompromisním stanovisku, které na zasedání přednesou. Toto stanovisko způsobila účast Estonské apoštolské církve na Ravennském zasedání. Moskevský patriarchát totiž neuznává právní existenci samostatné Estonské pravoslavné církve. Ta vznikla roku 1996 oddělením od Moskevského patriarchátu v důsledku osamostatnění Estonska po rozpadu SSSR. Moskvě však také vadí, že Estonskou apoštolskou církev naopak uznal Ekumenický patriarchát v Konstantinopoli. Biskup Vídně a Budapešti Hilarion Alfejev, který v Ravenně reprezentoval ruskou pravoslavnou církev, k tomu řekl, že „Konstantinopol si nárokuje být garantem jednoty pravoslaví a svými postoji tak této jednotě škodí. Moskevský patriarchát si uvědomuje“ – řekl dále biskup Hilarion – „ohromný význam rozvoje teologického dialogu s katolickou církví, ale přítomnost v zasedacím sále společně s představiteli Estonského pravoslaví by“ – podle něho – „znamenala uznání kanonicity Estonské apoštolské církve.“ Delegát Moskevského patriarchy biskup Hilarion tedy odešel ze zasedání s tím, že možnost obnovení účasti ve Smíšené komisi nadejde teprve se změnou postoje Konstantinopolského patriarchátu ve věci Estonské pravoslavné církve. Včerejší tiskové sdělení Moskevského patriarchátu o rozhodnutí opustit zasedání v Ravenně komentoval vatikánský tiskový mluvčí O. Federico Lombardi, který vyjádřil naději, že „tyto těžkosti uvnitř pravoslaví neovlivní oficiální dialog katolické církve s pravoslavím jako takovým a brzo budou moci být vyřešeny.“

Vatikánský rozhlas, 11. 10. 2007

Ekumenický dialog učinil krok vpřed

Ravenna. V italské Ravenně se dnes eucharistickou liturgií skončilo zasedání šedesátičlenné Smíšené teologické mezinárodní katolicko-pravoslavné komise na téma „Eklesiologické a kanonické důsledky svátostné povahy Církve: církevní společenství, konciliarita a autorita v Církvi“. Dnes zveřejněné společné závěrečné prohlášení této komise uvádí, že studium tohoto tématu, které bylo zahájeno v září loňského roku v Bělehradě, bylo „dovedeno ke zdárnému konci a byl přijat společný dokument, který nabízí pevný základ budoucí práce této teologické komise.“ Jak bylo již uvedeno, ze zasedání odešel delegát Moskevského patriarchátu, který představil rozhodnutí své Církve neúčastnit se zasedání z důvodu přítomnosti delegáta Estonské pravoslavné církve, jejíž samostatnost Moskevský patriarchát neuznává. Stalo se tak i navzdory tomu – jak uvádí dnešní společné prohlášení – že ekumenický patriarchát se souhlasem všech ostatních pravoslavných církví navrhnul kompromis, že toto neuznání autonomie Estonské pravoslavné církve Moskevským patriarchátem bude vzato v úvahu. Bylo také stanoveno téma příštího plenárního zasedání Smíšené teologické komise, kterým bude „role římského biskupa ve společenství Církve prvního tisíciletí“.

Vatikánský rozhlas, 14. 10. 2007

Rusko a Západ?

Ačkoliv katolická církev je se svým řádově necelým miliónem věřících malou menšinou, nelze ji v pojednáních o ruské náboženské situaci opomenout. Katolická církev má v Rusku své dávné domovské právo a v ekumenickém dialogu je důležitým faktorem. Moskevský patriarchát vytýká katolické „sesterské“ církvi, že pěstuje tzv. proselytismus, přetahování pravoslavných věřících. Pravoslaví naopak nepočítá

jen s pokřtěnými křesťany, ale se všemi občany ruského národa. Tedy také s ateisty, jako „potenciálními“ členy své církve. Žárlivost na Vatikán dosáhla vrcholu, když roku 2002 Svatý stolec povýšil čtyři apoštolské administratury v Moskvě, Saratovu, Novosibirsku a Irkutsku na diecéze. Stalo se pak, že katoličtí duchovní z cizích zemí, kteří se vraceli z dovolené, se nemohli vrátit do Ruska, nebo byli z Ruska následně vykázáni. Překvapilo, že ruská pravoslavná církev, která byla za komunismu isolována a potlačována, tak uplatnila týž režim na jinou církev. Jak se to mohlo stát?

Patří Rusko k Východu nebo k Západu? Na to je odpověď překvapivě jednoduchá. I když Rusko leží geograficky na *východě* a pravoslaví je *východním* křesťanstvím, přece jen je pravoslaví křesťanstvím, a to jako takové je základním kamenem jen západní civilisace. Rusko, po mnoho staletí křesťanská země, tak bytostně patří k Západu. Přesto dnes to vypadá tak, že „Rusko opět opouští Západ.“ Je ovšem přitom důležitá i odpověď na otázku, co to „Západ“ vlastně je, co k „Západu“ bytostně patří? A naopak co cizího za posledních 50, 100 let do něho vniklo z afroasijského orientu a i v něm samém plevelně vzešlo, tedy co je tím vším ve skutečnosti „nezápadním“? Neopouští proto západní civilisaci spíše sám Západ? Ohledně Ruska lze ale hned říci toto: Rusko se po zhroucení sovětské říše zla nyní vzdává vytčeného cíle, že bude usilovat být částí této nynější západní civilisace. Kreml začíná budovat vlastní nový hodnotový systém. Opouští-li nejrozlehlejší země světa dnešní Západ, je otázkou, kam vlastně kráčí? „Rusko potřebuje ‘vlastní ideu’“, říká nový vládce Putin. Rusko podle něj potřebuje vybudovat potřebný a přitažlivý vlastní hodnotový systém.

V Moskvě se objevily lesknoucí se velké plakáty s reklamním nápisem: „Za víru – za vlast“. Co to znamená, prozrazuje vyobrazení. Na jedné straně největší ortodoxní církev světa, poblíž u samého Kremlu vidíme katedrálu Krista Vykupitele vybudovanou roku 1977, která je přesnou napodobeninou katedrály zbořené na Stalinův rozkaz r. 1931, katedrály postavené v 19. století na památku vítězství Ruska nad Napoleonovým vojskem. Na druhé straně plakátu, co by kamenem od katedrály dohodil, vidíme pomník cara Petra Velikého. Zakladatel ruského moderního impéria je jmenovitým vzorem presidenta Putina sídlícího v Kremlu od r. 2000.Socha cara, katedrála a Kreml. To vytváří imposantní kulisu poselství: Víra, vlast starého Ruska jsou základem nového Ruska. A pravoslavná církev jako jediná instituce předrevolučního Ruska, která přežila i ničitelské běsnivé křeče sovětů, se tím stala duchovním mostem mezi starým a novým Ruskem.

Takové ideje neexistovaly po zborcení říše sovětů hned. Pro Jelcina a jeho reformu nehrálo pravoslaví a církev žádnou roli. Byl přesvědčen, že demokracie a hospodářská otázka budou zcela včleněny do Západu. Ústava z r- 1993 definuje Rusko podle západního vzoru jako sekulární, světský stát, v němž žádné náboženství se nesmí stát náboženstvím státním. Ale neuplynulo ani 10 let a v Rusku z toho „západního“ začalo bujelo nejrychleji to zlé, co k Západu vlastně nepatří. Pravoslavná církev bila na poplach. A tak v r. 1997 vyšel náboženský zákon, zákon o svobodě svědomí a o náboženských organizacích, který přisuzuje zvláštní roli pravoslaví v ruských dějinách. Vztahuje se „zvláštní role“ jen na minulost, nebo platí i pro přítomnost a budoucnost? Zákon ponechává otázku pootevřenou. Odpověď bylo lze nalézt na Vědecké ruské universitě humanitárních věd. Je paradoxem Západu, že právě jeho pojetí *humanity* absorbovalo ty nejhorší nezápadní výstřelky, o nichž byla zmínka. A na ruské universitě *humanitárních* věd Nikolaj Saburov přednáší sociální doktrínu, kterou požadoval biskupský koncil moskevského patriarchátu: Vztah mezi světskou mocí a církví lze srovnat se vztahem mezi tělem a duší. Saburov říká: „Církev se považuje za velkou duchovní sílu, jíž ruský národ děkuje za svou existenci. Bez ní by nemohl existovat. Čili: Ortodoxie má prvenství před všemi jinými náboženstvími a konfesemi. Ne tedy hledisko pravdivosti a morálnosti vyznání jednotlivých náboženství, hledisko, které jediné dává křesťanům jejich oprávněné prvenství před jinými vírami a pověrami, ale hledisko existence národa. Ale

VARHANY – KRÁLOVSKÝ NÁSTROJ VE SLUŽBÁCH LITURGIE (23)

Jednou z obcí, které do sloučení s Libercem v r. 1939 existovaly jako samostatné sídelní útvary, byly i Ruprechtice, tehdy německy Ruppersdorf. Městečko původně nemělo vlastní farní kostel a patřilo téměř celé pod libereckou duchovní správu. Tou malou částí s odlišnou církevní vrchností bylo 11 domů, které spadaly pod obedienci faráře v Habendorfu – nyní Stráž nad Nisou. Jak se stávalo stále častěji v moderní době, i zde podnět ke stavbě vlastního kostela vzešel nikoli od vrchnosti, ale z občanské společnosti. Spolek pro postavení chrámu byl založen po dlouhých létech úvah r. 1870. Hnacím motorem myšlenky na stavbu kostela se stal tovární dělník Anton Porsche, jenž zmíněný spolek vedl jako starosta od r. 1893. Po mnohaletých sbírkách, dne 20. června 1909 se na návrší nad náměstím konalo slavnostní položení základního kamene, který posvětil pražský světící biskup Václav Frind. Zamýšlený chrám měl nést, stejně jako další sakrální stavby té doby název *„Jubilejní kostel císaře Františka Josefa“*. Projekt chrámu vypracovali stavitelé Max Kühn a Heinrich Fanta, čtenářům Obrázku známí již projektem kapucínského kostela v nynější Jungmannově ulici. Stavbu vedl stavitel Bürger. Příhodnost místa a vhodné geologické podmínky spolu s dobrou organizací práce způsobily, že tento prostorný novogotický kostel, zasvěcený sv. Antonínu z Padovy byl dokončen v neuvěřitelně krátkém časovém úseku jednoho roku. Dne 18. září 1910 jej slavnostně vysvětil litoměřický sídelní biskup Josef Gross. Stavba chrámu včetně vnitřního zařízení a budovy fary přišla ruprechtické na 178 000 tehdejších rakouských korun.

Prvním administrátorem vznikající farnosti, pod kterou patřily vedle Ruprechtic i Kateřinky (Katharinenberg) byl litoměřickou biskupskou konsistoří ustanoven kaplan Josef Koch. Ten se posléze také stal dne 29. dubna 1911 prvním ruprechtickým sídelním farářem.

Až do komunistického puče r. 1948 měl každý kostel svého patrona, tedy fysickou nebo právnickou osobu, která byla povinna o stavbu pečovat a udržovat ji v pořádku. V Ruprechticích byl prvním patronem nového chrámu továrník Josef Salomon. Po jeho smrti r. 1924 přešla patronátní práva a povinnosti na jeho dědice.

O varhanách ruprechtického chrámu se v dostupných libereckých pramenech nedozvíme téměř nic. Stručná práce prof. Tomšího a Tomíčka Varhany Liberecka z r. 1995 uvádí nástroj krnovské firmy Bří. Riegerů, op. 1647 (správné opusové číslo je však 1627 – *pozn. PK*), který měl 2 manuály a 22 rejstříků, z toho 17 znějících. Rok pořízení neuvádí, ale – řečeno s klasikem: kdo se nezeptá, nic se nedozví! Firma RIEGER-KLOSS má archiv a přestože po povodních před 10 roky o značnou část archválií přišla, datum postavení ruprechtického nástroje se zachovalo. Bylo to roku 1910, což je v libereckých souvislostech té doby mimořádně významné, protože sv. Antonín dostal nové varhany ve stejném roce, kdy byl vysvěcen! Pro srovnání: sv. Maří Magdalena čekala na varhany přes 20 let, Božské Srdce dokonce více než 40 let! Na disposici uvedené v Tomším je zarážející, že neobsahuje ani jeden smíšený, nebo alespoň alikvotní hlas, bez kterých si plnohodnotný nástroj nelze představit ...

Tyto varhany zmizely kolem r. 1980 z Liberce ze stejného důvodu jako nástroj z kostela Sv. Maří Magdaleny – aby unikly zkáze. Stalo se v době, kdy chrám Sv. Antonína Paduánského sloužil jako sklad tehdejšího státního podniku KNIHA a nebyl právě v nejlepším stavu. Díky informaci bývalého libereckého vikáře a arciděkana P. Josefa Dobiáše víme, že jsou dnes umístěny ve filiálním kostele **Sv. Bartoloměje apoštola v Želči** u Prostějova. Neměl jsem možnost vidět nástroj osobně, ale díky laskavosti želečského administrátora excurrendo P. Petra Hofírka z Brodku u Prostějova a místního varhaníka pana Václava Večeře máme před sebou plastický obraz, ze kterého uvádím:

Kostel nechala ve Stráži (dříve Habendorfu) postavit paní Kateřina z Redernu v roce 1599 a sloužil luteránům, kterých byla v této oblasti většina. Po třicetileté válce, v novém soupisu Habendorfu z roku 1653, je kostel veden jako katolický, ale bez vlastního faráře. Svou současnou podobu získal v roce 1728.

Farním kostelem se stal až v roce 1901, kdy místní továrník a donátor Karel Zimmermann nechal v obci postavit a zařídit faru. Prvním farářem pro Habendorf, Svárov, Krásnou Studánku, Radčice, Kateřinky a část Ruprechtic se stal P. Franz Schlupeck.

A nová farnost začala žít vlastním aktivním životem. Již 20. 5. 1904 vykonal světící biskup Dr. Wenzel Anton Frind (* 26. 1. 1843 v Hainspachu, † 2. 8. 1932 v Chotěšově u Stříbra) první biřmování v tomto kostele, dříve se jezdilo do Liberce. Velkou slávou byla i první primice místního rodáka P. Wilhelma Klausera 23. 7. 1911. Pravidelně se tu konaly misie, v době 1. světové války páteční bohoslužby s růžencem a litaniemi, velká byla účast obyvatel při církevních slavnostech a poutích. Například o Velikonocích 1922 přistoupilo ke zpovědi a přijímání 300 dospělých a 200 dětí, tj. asi 10 % věřících z této farnosti. Farnost měla i vlastní chrámový sbor.

Po válce a po nástupu komunistického režimu farnost postupně upadala. Za zmínku stojí tři kněží, kteří se v této nelehké době snažili o pozvednutí náboženského života v obci a v rámci svých sil se starali o pomalu chátrající kostel. V 50. letech to byl ThDr. Vojtěch Tkadlčík. Dále P. Karel Vítek, který se zasloužil především o opravu kostela. Většinu oprav provedl úplně sám, nebo je alespoň financoval ze svého skromného platu, což se projevilo také na jeho zdraví. Byl to také poslední kněz žijící přímo ve Stráži na faře, jak mnozí naši starší občané vzpomínají. Dalším obětavým knězem byl P. Anastáz Polášek, OFMCap., který zde působil v 70. a 80. letech minulého století. V jeho době již fara sloužila potřebám školy, která tam umístila školní dílnu a jednu třídu. S péčí o kostel podle svých možností pomáhali někteří místní farníci.

V roce 1981 kostel po dlouhých letech vymaloval pan Jaroslav Patočka. V 90. letech, po návratu současného otce arciděkana P. Františka Opletala, byl kostel delší dobu uzavřen z důvodu rozsáhlých vnitřních i vnějších oprav. K slavnostnímu znovuotevření došlo 22. 9. 1996 za účasti litoměřického biskupa ThDr. Josefa Koukla.

Patříme mezi ta menší společenství, při nedělních mších se scházíme přibližně v počtu 15 – 20 věřících. Plný kostel u nás uvidíte během tradičního předvánočního koncertu žáků strážské základní školy a během půlnoční mše sv. na Štědrý den. Občas k nám zavítá projíždějící cyklista, či bloudící turista, prohlédne si hezky upravený interiér, vyfotí rodinu před kostelem a nenápadně zmizí.

Fara byla vrácena církvi, opravena a v letech 1994 – 2007 se stala domovem sester Institutu sv. Bonifáce (letošní Obrázek č. 8, 5. 7. 2007, s. 25). Sestry na sebe převzaly pravidelnou péči o kostel, začaly s výukou náboženství pro děti a věnovaly se nemocným a potřebným v naší obci. Díky jejich nabídce jsme se my, místní farníci, začali scházet na faře při vánočních posezeních a v létě při opékání buřtů na přilehlé zahradě. Na faře se také zrodila zatím velmi mladá tradice pečení poutních koláčů.

V loňském školním roce jsme zahájili řadu duchovních setkání pod vedením P. Pavla Macha. Zvolil téma „Desatero“ a scházeli jsme se jednou měsíčně, abychom si prohloubili širší povědomí o jednotlivých přikázáních a jejich zachovávání v běžném životě. Setkání byla opravdu přínosem pro naše osobní zrání i vytvoření větší farní pospolitosti. Letos pokračujeme na téma „Sedm svátostí církve“, doufejme, že v ještě širším společenství.

A nyní dovolte pozvání na naši poutní mši sv. Letos se koná v neděli 18. 11. v 10,30 h, protože na den 25. 11., kdy patronku našeho kostela církev oslavuje, připadá tento rok slavnost Ježíše Krista Krále. Koláčky budou, přijďte ochutnat! Těšíme se na Vás.

Mirka Šímová

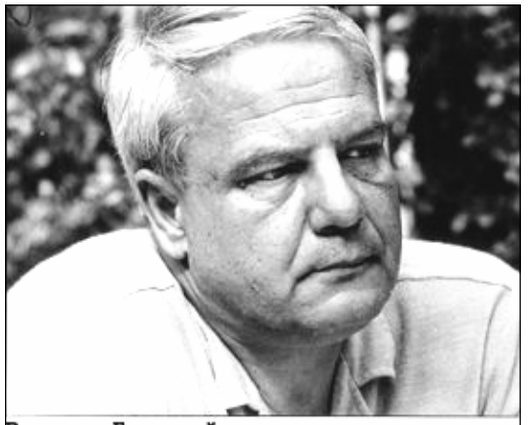
Владимир Буковский

jakoby pravoslavná církev k sepětí státu a církve směřovala rodově. Už roku 1993, tedy když „západní“ móda byla v Rusku ještě na vrcholu, uzavřela pravoslavná církev dohodu s vojskem a nabídla mu výměnu politruků za pravoslavné duchovní, kteří by – převzali vlasteneckou výchovu vojáků.

„Klerikalizace státu pokračuje rychlým tempem,“ míní např. analytik Sergej Mozgovoj a dodává, že dnes je ve vojenských akademiích a základnách přes 150 kostelů a 2 000 pravoslavných duchovních. Vedení církve mělo v devadesátých letech bystrý instinkt, když uzavřelo dohodu s ministerstvy. Přívrženci sovětské moci se tak ukazují jako zástupci pravoslaví. A ti, ti kteří za sovětské moci bojovali za svobodu svědomí a lidská práva – jen část z nich správně rozuměla tomu, co to je svědomí a co jsou to lidská práva – jsou dnes šmahem, tj. všichni, prohlašováni za nepřátele pravoslaví a současně ruského národa. A patriarcha moskevský je zařadil mezi ty, kteří jsou nebezpečnější, než komunistický atheismus. I když o těch, kteří lidská práva hledají např. referendem, to někdy platí ...

V Rusku existuje rozdíl mezi tzv. tradičními a netradičními náboženstvími. Za tradiční se považuje pravoslaví, islám, buddhismus a židovství, za netradiční katolická církev a protestantská církevní společenství. Tento rozdíl není právně zdůvodněn. Spíše se prohlašují netradiční křesťané za konkurenty, kteří by mohli pravoslaví ohrozit. V březnu roku 2002 v jednom moskevském chrámu, který stojí hned vedle hlavního stanu bývalé sovětské tajné bezpečnosti KGB, dnes státní bezpečnosti pro vnitrozemí FSB, předal šéf FSB Nikolaj Petrušev pravoslavnému duchovnímu restaurovaný kostel jako kapli pro příslušníky tajné policie. Při této ceremonii nepadlo ani slovo o KGB, která umučila milióny lidí. Zdůrazňovala se jen nutnost uchránit Rusko pře novým nebezpečím, které ohrožuje tzv. spirituální bezpečnost“. Jak jsme uvedli, je to reakce na pronikání vlastně nezápadního zla ze Západu, např. různých sekt. Mozgovoj to nazývá „největší hloupostí, která byla v generálním štábu vymyšlena,“ my bychom řekli, že se bez potřebného rozlišení potlačuje vše, co ze Západu proniká – ať to vpravdě západní dobré, nebo to Západu cizí, špatné. Dalším tahem státního náboženství je, že od podzimu roku 2006 musejí být ve školách žáci poučeni o „základech pravoslavné kultury“; včetně žáků jiných náboženství anebo ateistů. Zase bez rozlišení toho, co je v pravoslaví přirozeně lidské, platné pro všechny, a toho, co je nadpřirozené, platné jen pro křesťany. Patriarcha moskevský Alexij II. ale věří, že tímto náboženským poučováním se zabrání náboženským konfliktům. Předák ruských muslimů však tvrdí, že tímto nařízením byl vražen klín mezi Rusy a muslimy. Ano, má pravdu. Ale klín je to oprávněný, pokud jde třeba o muslimské mnohoženství, šíření islámu mečem a „svatou“ válku – takový klín musí být vražen. Je to ale klín neoprávněný, pokud jde o zmíněného Krista Vykupitele, což je pravda nadpřirozená, zjevená milostí tomu, komu ji Bůh chce zjevit – a k tomu nelze nikoho, ani muslimy nutit. Je to tedy opatření rozporuplné. Patriarchátu se zdá, že i když má pro tuto výuku málo učitelů náboženství, získá tak mládež za členy církve. Tak to ale nemůže být. Jako u každé rozporuplné záležitosti – některé získá, některé odradí.

(pokračování příště)

P. Josef Dobiáš

Foto

- Nejznámější ruský disident Vladimír Bukovský bude příští rok kandidovat na presidenta Ruska. Je rozhodným odpůrcem Evropské unie a současně stoupencem západní civilisace.

JAK JSME PŘIŠLI NA 83 MILIARD?

V neděli 14. září byl hostem pořadu otázky Václava Moravce ministr kultury Václav Jehlička. Jedním z témat, o kterém diskutoval spolu s bývalým ministrem Vítězslavem Jandákem, byly i restituce církevního majetku. Ministerstvo kultury totiž právě dokončilo přípravu návrhu věcného záměru zákona, jehož cílem je provést narovnání vztahu mezi státem a církvemi, včetně vyřešení majetkových otázek.

Jak bylo popsáno již v jednom z minulých čísel Obrázku, návrh vychází z myšlenky kombinace naturální restituce (tedy faktického navrácení nemovitostí) a finančního odškodnění. Zatímco řeholním řádům a kongregacím katolické církve by měl být jejich původní majetek skutečně vrácen, katolickým diecézím a všem ostatním církvím by byla pouze vyplacena finanční náhrada. Tyto základní principy navrhované úpravy odpovídají požadavkům jak církví, tak státu.

A jak se tedy dospělo k částce 83 miliard Kč odškodnění za nevydávaný majetek? Církve se pokusily zmapovat rozsah majetku, který vlastnily k 25. 2. 1948. A tento majetek byl poté odhadem oceněn v dnešních cenách. Nejedná se o přesné oceňování položku po položce, ale o kvalifikovaný odhad.

Čtenáře Obrázku možná bude zajímat, jak takové ocenění tehdejšího majetku církví v současných cenách dopadlo. Odhaduje se, že hodnota veškerého majetku vlastněného v roce 1948 všemi církvemi a náboženskými společnostmi činí až 135 mld. Kč. Z toho jen asi 2 mld. připadly na církve nekatolické. Největší výměru i hodnotu měly církevní lesy, o něco méně pak bylo zemědělské půdy.

Z dostupných údajů vyplývá, že na dnešním území litoměřické diecéze se nacházelo 2,5 tisíce hektarů zemědělské půdy a 1,3 tisíce hektarů lesa ve vlastnictví církve. Všeobecně přijímané tvrzení o tom, že nejbohatší diecézí na území ČR byla vždy olomoucká arcidiecéze je sice historicky pravdivé, většina jejich lesů a zemědělské půdy se však nachází na současném území ostravsko-opavské diecéze, která vznikla v 90. letech.

Částka 83 mld. Kč jako navrhované odškodnění pak zrcadlí odhad hodnoty majetku, který stát zabavil a již jej nevydá. Jedná se o návrh ministerstva kultury, který ještě bude předmětem jednání s církvemi. Stejně jako otázka mechanismu splátek tak velké částky.

Jakub Kříž
zástupce ředitele odboru církví MK ČR

HISTORIE

PHDR. ALFRED FUCHS (1)

Dějiny církve dosvědčují, jak je apoštolát ve světě závislý na díle židů a konvertitů ze židovství. Jistě není náhodou, že apoštolem národů se stal Pavel, konvertita ze židovství, který se z přesvědčeného žida stal přesvědčeným křesťanem. Při šíření křesťanství do světa byli židé jakýmisi předchůdci a heroldy-hlasateli křesťanství, např. bratři Theodor a Alphonse Ratisbonne ve Francii uprostřed 19. století, Edith Steinová v Německu v první polovině 20. stol. a Alfred Fuchs v předválečném Československu.

Na hřbitově za Břevnovským klášterem (Benediktinské arciopatství sv. Vojtěcha a sv. Markéty) je na jednom hrobě deska s prostým nápisem:

PhDr Alfred Fuchs
Narozen 23. 6. 1892 v Praze
Pokřtěn 29. 7. 1921 v Praze
Umučen 16. 2. 1941 v Dachau

Dr. Alfred Fuchs se narodil, jak psáno, v Praze. na Královských Vinohradech ze židovských rodičů. Jeho hebrejské jméno po

předcích zní Beir Ben Šalomo ha Levi. Pocházel tedy z rodu Levitů, rodu, jehož příslušníci mívali na starých židovských hřbitovech náhrobky s konvičkou, jako znak svých bohoslužebných úkolů. Al-

ZPRÁVY Z FARNOSTÍ

MALÁ VZPOMÍNKA

Pana Rona jsem poprvé zaregistroval ve filmu Kalamita, kde kromě začínajícího Bolka Polívky většinu menších rolí obsadili herci libereckého divadla. Nesympatický, přísně vypadající kuchař v brýlích s tlustou obroučkou. Tak jsem ho měl zaškatulkovaného i pro divadlo, ale upocený chrobák s obrovskou koulí Ze života hmyzu to trochu změnil. Pak přišel Shakespearův Falstaff v králi Jindřichovi a to mě úplně „vzalo“. Bylo mi přes dvacet a veselý tlustý sluha si dovolil veřejně kritizovat a zesměšňovat svého vládce. Po jeho dlouhém monologu jsme roztleskávali publikum a nosili mu opakovaně kytky.

Po listopadu mi byl nejbližším pomocníkem při přípravě farních novin a přednášek křesťanské akademie v úplném začátku.

Jezdíval k Obrázku občas kolem našeho domu, při jedné z návštěv jsem měl strach, že jeho těžký vozík vyjede rýhy do nového trávníku ...

Naposledy jsem s ním mluvil nedávno telefonicky po náhodně zachyceném rádiovém pořadu, kde mluvil o svém životě a víře.

Když byly naše holky ještě malé, pozvali jsme ho s jinými přáteli na večerní povídání. Přišel trochu dřív, dávali jsme holky spát a tak nás vystřídal při čtení Káji Maříka. Něco jiného bylo slyšet ho na jevišti nebo u ambonu, ale doma večer v malém pokoji při sporém osvětlení, to byl zážitek. Burácel i šeptal s nasazením, jako by byl v přímém rozhlasovém přenosu.

Pán Bůh si ho povolal pro mě nečekaně, ale krásné životní setkání zůstává a přetrvává. Pane Bože děkuji.

Pavel Eliáš
Foto
- Pan Ron jede na mši svatou.
Byl i častým hostem liberecké knihovny a okresního archivu, kam vozil náš Obrázek.

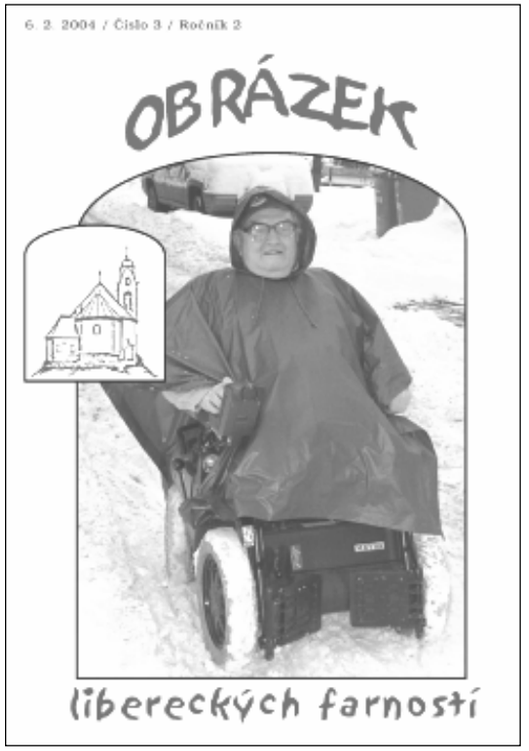

FARNOST VE STRÁŽI NAD NISOU SE HLÁSÍ

Bylo nebylo, nad soutokem Lužické a Černé Nisy, ve zvlněné krajině na mírném návrší mezi stromy prosvítá osmihranná věž kostela. Je vidět zdáli a korunuje chrám Sv. Kateřiny Alexandrijské.

mistr Jakub (Jacques) de Molay, který do posledního dechu prohlašoval, že jeho řádoví spolubratři jsou nevinní.

Filip „Sličný“ zemřel téhož roku jako Jakub de Molay a není divu, že podle lidové tradice jej tak Jakub vyzval na „Boží soud.“ Jak však soud dopadl, ví zatím jen Bůh a svatí v nebi.

My víme, že zveřejněním dokumentů tohoto skandálního případu se žádný překvapivý obrat, jako již mnohokrát v historii, dít nebude. A nezměněna nejspíš zůstane i role Klementa V., tohoto „Piláta“ na Petrově stolci.

David Jech

ČESKOSLOVENSKO A VATIKÁN BĚHEM 2. SVĚTOVÉ VÁLKY

NACISTICKÉ NĚMECKO A ŽIDÉ (4)

(Ze Semináře církevních dějin pořádaného Ústavem pro soudobé dějiny v roce 1999/2000)

Obsazením Francie, Holandska, Belgie a Lucemburska se octlo asi půl miliónu židů pod německou nadvládou. Ve všech obsazených státech bylo upraveno právní postavení židů podle německých zákonů. Došlo k „arizaci“ židovských firem. Zvláštní postavení měla neobsazená část Francie z Vichy, kde tuto politiku prováděli Francouzi. Poněvadž na toto území se uchýlilo značné množství německých uprchlíků, mezi nimi židů, Německo žádalo, aby mu byli vydáni. V říjnu 1940 rozlišovala vláda ve Vichy mezi domácími a cizími židy podle nové vydaného zákona, který dovoloval internaci cizích židů.

Během války s Francií se vynořila nová myšlenka „řešení židovského problému“. Měli být vysídleni do tehdejší francouzské kolonie Madagaskaru. Kvůli válce se muselo od této myšlenky upustit. Byla obnovena deportace židů do Generalgouvernement, až na jaře 1941 dosáhl guvernér Frank jejich pozastavení. Tak na jaře 1940 bylo zorganizováno ghetto v Lodži, varšavské ghetto v říjnu 1940. Další vznikla po připojení obsazených sovětských území ke Generalgouvementu. V ghettech byly vytvořeny „židovské rady“, které dostaly samosprávné pravomoci a které spolupracovaly na dalších německých opatřeních.

11. Židé v Hitlerově armádě

Hrdiny poslední nedávno Bryanem Riggem zveřejněné smutné kapitoly jsou židé, kteří bojovali v německých uniformách pro Hitlera, zatímco probíhal holocaust. Jejich počet se odhaduje na více než 1 200. Mezi nimi byli dva polní maršálové, 15 generálů a 23 plukovníků.[12] Ve 20 případech byli tito vojáci židovského původu vyznamenáni nejvyšším německým vyznamenáním – válečným rytířským křížem.

Typickým příkladem byl polní maršál Erhard Milch, zástupce velitele Luftwaffe Hermanna Göringa. Milch měl židovského otce, a byl tedy nezpůsobilý podle německých zákonů sloužit v armádě. Nicméně Göring zfalšoval jeho dokumenty a prohlásil, že je arijského původu. Milch byl po válce souzen jako válečný zločinec. Plukovník Ernst Bloch získal své potvrzení o „německé krvi“ pomocí šéfa nacistické špionážní služby admirála Canarise. Hitler osobně dovolil aspoň 77 vysokým důstojníkům, včetně generálů, bojovat za německou věc v nacistické armádě během 2. větové války. Někteří z nich byli němečtí vlastenci a byli vyznamenáni už během 1. světové války a domnívali se, že se jim podaří zachránit od holocaustu.

V tom se mnozí zmýlili. Nacisté zabili ze skupiny vojáků, které Rigg prošetřil téměř 2 800 jejich příbuzných. Je znám i případ nacistického důstojníka, který navštívil v německé uniformě svého otce v koncentračním táboře v Sachsenhausenu v roce 1942.

[12] Bryan Rigg, přešel roku 1996 po studiích na universitě Yale na Cambridgeskou universitu v Anglii, kde připravuje disertaci k dosažení doktorátu dějin. Tématem jeho doktorské práce, dosud nezveřejněné (pozn. red.: v roce 1999), jsou tzv. míšenci-Němci, považovaní podle německých zákonu za Židy kvůli svým předkům, ačkoliv mnozí z nich se za židy sami nepovažovali. Nicméně jim hrozilo pronásledování. Rigg získal své informace z vojenských archivů a z rozhovoru s těmi, kdo ještě žijí, případně s jejich rodinami. Tyto a další informace poskytl předběžně tisku, odkud jsou zde výsledky jeho práce převzaty. Je to především „Los Angeles Times“ ze 7. ledna 1997 s. A8 a A15, a new yorkský „Daily News“ z 3. dubna 1997, s. 28.

Jaroslav V. Polc

fred býval jako mladík na tento aristokraticko-jáhenský původ velmi hrdý. Záhy uměl zbožně odříkávat hebrejskou modlitbu Hamalach hagoel, jinak ale jeho rodina náboženské zvyky nezachovávala. Služebná navíc tajně brávala malého hošíka do katolického kostela a vždy jej pokropila svěcenou vodou a udělala mu křížek. To bylo největší tajemství obou. V hodinách náboženství přímo hltal rabínova slova. A když mu sousedovic děvče půjčilo biblickou dějepravu, byla to pro něj nejnapínavější četba, jakou kdy četl.

Jeho mladistvé zrání se ale dostávalo do spletitého vývoje. Jako tercián navštěvoval pražskou synagogu i katolické kostely, četl katolické tiskoviny i Volnou myšlenku[1] a protikatolické články v ní. V kostelích zůstával na kázáních i obřadech, jimž se snažil porozumět z literatury. Na gymnasiu se zúčastňoval židovského i katolického náboženství a byl nejlepším žákem na obou. Nadaný student svým talentem i svou pílí učitelům velmi imponoval. Časem jej však opanoval názor nekatolický – židovský sionismus – a zatoužil po tom, vrátit židovskému národu národní i náboženský život. Ve spolku pražských sionistů se mu vryla do mysli slova židovského „vyznavače dialogu“ Martina Bubera: „Jsme problematikové. Co je jinému dáno jako samozřejmá jistota, to je nám dáno jako problém.“ Sám viděl, že v mnoha židovských rodinách se jeden syn pokládal za Čecha, druhý za Němce a třetí za Žida, a všichni tři se stejným fanatismem. „My problematikové ...“

Když se mu jako sextánovi nepodařilo očekávané zvolení za předsedu spolku, začal v uražené ješitnosti navštěvovat pensionovaného rabína, u něhož nabyl přesvědčení o absolutní vyvolenosti židovského národa, o nadřazenosti židovské rasy. Rozhodl se být rabínem a nestýkat se s křesťany. Ale problém Boha, který ho znepokojoval od mládí, se nedal přehlušit, ani tehdy, když se potom zase naopak dostal do česko-židovského hnutí, které hlásalo pravý opak sionismu – splynutí židů s okolím, asimilaci.

Po maturitě, když jednou v pokoji osaměl, dostal se znovu k pojmu „Bůh“. Viděl, že je to cesta chladná a těžká. Najednou mu bleskla hlavou myšlenka: „ Kdybych tak mohl věřit – tak věřit, jako ti prostí lidé v kostele! Jak bych byl šťastný!“ A najednou klekl, sepjal ruce a modlil se vroucně Otčenás a Zdrávas. Cesta, kterou se bral k víře, byla po stránce filosofické krkolomně složitá. Až po delší době poznal, že víra je tak závislá na našem rozumu a vůli, že kdyby víra na nich nebyla závislá, nemohla by být nevěra hříchem. Víra je aktem rozumu, ale k víře je také třeba se odhodlat. Tak odpovídal tomu, kdo se ptal, jak se to stalo, že je katolickým konvertitou: Očištěním rozumu a poslušností vůle. Srdce prázdné a lačné takto zavolalo po Bohu. A Bůh vyslyší ty, kteří jej rozumem hledají, vůlí nepřekážejí a srdcem touží. Schopnost k víře je velká milost Boží a o tu je třeba takto prosit.

Jednou ve Svatém týdnu vkročil Alfred do chrámu, kde byla u Božího hrobu vystavena Nejsvětější svátost. Tu náhle pokleká a cítí se proměněn. „Hle – pevný bod – co jsem se ho nahledal, a když jsem byl už u něho, zase jsem se obrátil a začal hledat tam, kde nebyl. Zde je jakoby bílý, pevný bod, obklopený zlatými paprsky monstrance. Ano, chci se stát a po celý život zůstat zajatcem bílé Hostie! A jak mu sloužit? Co umím? Žurnalistikou, tiskem. Rotačka bude mým prostředkem.“ Svůj křest však odložil až do plnoletosti, aby prý si ušetřil „zbytečné“ výklady doma, kde přece nejsou schopni jej pochopit.

Až v r. 1921 ho připravoval benediktin P. Zima[2] k svátosti křtu, který vykonal P. Metoděj Vojáček OSB. S obzvláštní láskou lnul dr. Fuchs k Emauzům pro benediktinskou liturgii. Od svého křtu byl jedním z nejhorlivějších apoštolů, jak už bývá u následovníků sv. Pavla. Zanedlouho přijal svátost biřmování, kterou mu udělil tehdejší arcibiskup ThDr. František Kordač v kapli svého paláce. Po obřadu seděli dlouho v přátelském rozhovoru.

Obdivuhodným darem byla pověstná Fuchsova paměť, které dovedl užívat k syntetické práci rozumu, k usouladění vědy – i přírodních věd – s vírou, s teologií. Je především jeho zásluhou, že do českého prostředí s jeho malichernými každodennostmi vnášel velkorysejšího ducha. Doporučoval stálý zájem o církevní dějiny, nikoliv o pouhý vnější pohled. Snad to byl jediný důvod, proč přednášel jako filosof na Svobodné škole

politických nauk papežskou politiku. Studentům říkával, že ničím se tak nebudí cítění s církví (známé sentire cum Ecclesia), jako znalostí života církve celé. K universálnímu pohledu na svět je potřebí vzdělanosti života náboženského i filosofického.

Dr. Alfred Fuchs byl znám jako nejlepší debatér v naší zemi. Obdivuhodná universalita ducha, zájmů a vědomostí, dominikánská filosofická erudice a františkánská prostota Fuchsovi umožňovaly, aby bez běžných řečnických sofismat (úskoků) odhalil chyby v argumentaci svého oponenta (protivníka). Činil tak se shovívavým taktem a nikdy svého soupeře neporážel proto, aby předváděl své kvality a znalosti, ale proto, aby odpůrce nahlédl velikost křesťanských pravd. Prožíval štěstí ze své konverse a proto tak ochotně rozdával z množství svých darů ducha. Dovedl mluvit jazykem dělníků, rolníků, úředníků, studentů, básníků i vědců. Přednášel katolíkům, ateistům, domnělým liberálům, zatvrzelým komunistům, debatoval se židy i s těmi, kdo se nějak hlásili ke Kristu. Dovedl nadchnout českého člověka a vytrhnout ho z jeho komplexu malosti, z jeho neobjektivnosti i sebepřeceňování k radosti a pokorné a ukázněné sebedůvěře, plynoucí z katolického universalismu, z jistoty katolických poznatků, z pravé katolické objektivity.

P. Josef Dobiáš

---

[1] Volná myšlenka vznikla jako protiklerikální a ateistické pseudoliberální hnutí koncem 19. a počátkem 20. století. Její česká sekce byla založena v roce 1904. Byla propojena na Svobodné zednáře, nesnadno definovatelné a co do údajů o členech spíše tajné sdružení. Od roku 1909 byl jejím předsedou básník Josef Svatopluk Machar. V roce 1915 byla tato sekce rozpuštěna, ale po vzniku Československa byla její činnost ihned obnovena. Měla i své komunistické křídlo, které však od ní v roce 1924 odešlo a nadále se pak označovalo Svaz proletářských bezvěrců. Za okupace byla česká sekce Volné myšlenky rozpuštěna podruhé, ale hned v roce 1945 byla obnovena jako Svaz občanů bez vyznání. Ten byl zase rozpuštěn v roce 1952, s tím, že „jitří city nábožensky založených spoluobčanů“. A v lednu 1990 začali působit počtvrté, nemají však právní kontinuitu se sekcí prvorepublikovou. Současné Volné myšlence sice kritici vytýkají personální provázanost s KSČM, ale neví se o ní mnoho. V seznamu Občanských sdružení MV ČR jsou zapsána dvě tato sdružení, obě s adresou: „Praha“. Jen jedna z nich má, ostře protikatolicky zaměřené, internetové stránky, avšak již několik let staré. Slovenští volnomyšlenkáři, také upadající, píší, že „o dnešní skromné činnosti české Volné myšlenky málokdo ví.“ Štafetu, zdá se, převzalo tzv. Humanistické hnutí (a Humanistická strana). Naproti tomu v Německu, Rakousku, Švýcarsku, v Lucembursku a dalších zemích stávající EU, jak to vypadá, „Freidenker“ kvetou …

[2] „Jméno P. Zimy se v břevnovském katalogu nevyskytuje a nebylo nalezeno ani v katalogu emauzském z druhé pol. 20. let 20. stol.; buď jde o omyl a P. Zima byl diecézním knězem, nebo zemřel záhy po Fuchsově křtu,“ napsal redakci Anselm Skřivánek OSB.

br. Ferlix OFM

Templáři

Když před časem informoval Vatikán o zveřejnění dokumentů o procesu s rytířským řádem Templářů, vyrojily se, jak to v podobných případech bývá, v tisku nejsensačnější pověsti o tomto řádu, doplněné špetkou povrchních historických zpráv. I dostalo se mi tedy té cti, abych prostřednictvím Obrázku uvedl, pokud možno, dotyčné informace na pravou míru.

Roku 1119 nebo počátkem 1120, kdy se ujal vlády nad Jeruzalémem třetí latinský panovník, Balduin II., vytvořilo několik zbožných, převážně francouzských rytířů v čele s Hugonem de Payns společenství, jež si dalo za úkol ochraňovat poutníky na cestě do Jeruzaléma před lupiči a Saracény. Ve slibu, který rytíři složili do rukou patriarchy Warmunda se dále zavazovali, krom ochrany poutníků, také k zachovávání čistoty, chudoby a poslušnosti. Jeruzalémský král jim poskytl příbytek ve svém paláci, tzv. templu Šalamounově, odtud tedy název Milites Templi, nebo Templarii, česky templáři.

Bratrstvo postrádalo pevnou organizaci a schválení církevní autority – proto se jeho

zakladatel a velmistr vydal na západ a na koncilu v Troyes r. 1128 vyjednával s papežským legátem. Na tomto koncilu byli přítomni tehdejší nejvýznamnější klášterní organizátoři, v čele se sv. Bernardem z Clairvaux, který také byl pověřen, aby bratrstvu sepsal řeholi. On však učinil ještě více, neboť templářské řeholi sepsal plamenný úvod, vybízející ke vstupu do řádu a navíc vybavil velmistra Hugona na jeho propagační cestu po západních zemích spisem „De laude novae militae.“ Podíl tohoto velkého cisterciáka připomíná také bílá barva templářského hábitu. Papež Eugen III. jim propůjčil červený kříž. Definitivní organizace se templáři dočkali r. 1139 od papeže Innocence II, který bulou „Omne datum optium“ vyňal řád z pravomoci diecézních biskupů a přijal jej do své zvláštní ochrany, když předtím zřídil v Evropě bratrstva, jež templáře podporovala sbírkami.

Řád se dělil na tři třídy: rytíře, kteří zachovávali celibát, neměli kněžské svěcení a z jejichž řad byl volen velmistr, kaplani a prostí bratři, sloužící ve zbrani, nebo u nemocných.

Řádové domy se rychle množily a templáři svými hrdinskými činy dokazovali, že si přízně křesťanského světa plně zaslouží. Nejen ve Svaté zemi, ale také při obraně Kypru, v bitvě u Lehnice, a zvláště ve Španělsku, kde společně s johanity nesli hlavní podíl na osvobození země od Maurů a svým vzorem podnítili vznik dalších, španělských rytířských řádů.

Rozmach templářského řádu, jak už to v občanstvu i křesťanstvu bývá, samozřejmě vzbudil nevoli a závist – určitě ne všude, ale ve slunné Francii, resp. na francouzském dvoře, velikou.

Francouzský král Filip „Sličný“, bezohledný a hrabivý panovník, využil přestěhování papežské kurie do Avignonu k tlaku na právě zvoleného Klementa V., aby prohlásil svého předchůdce, Bonifáce VIII., za neprávoplatného papeže. Měl s Bonifácem mnoho nevyřízených účtů, pokusil se jej dokonce unést. Na takovýto požadavek však nemohl žádný papež přistoupit, a tak král Francouzů předložil papeži stejně opovážlivou žádost – aby zrušil templářský řád.

Filip najednou osvícen věděl o skrytých nešestech templářů – o jejich modloslužbě, nemravnosti a jiných zločinech. Jsou to pomluvy podobné těm, které král předtím šířil o Bonifácovi VIII. Roku 1305 dal všechny francouzské templáře, v počtu 2000, uvěznit a papeži předkládal jejich písemná doznání, vynucená mučením. Skutečný důkaz však pořád jaksi chyběl. Templáři ale museli být vinni, neboť měli mnoho peněz. Jejich statky měly charakter dobročinných církevních nadací a proto král k loupeži potřeboval papežův souhlas. Ten se nakonec dal zlomit, neustále totiž hrozilo, že si král opět „vzpomene“ na Bonifáce. Takže Klement V. r. 1311 svolal obecný koncil do Vienne – aby na něj přenesl odpovědnost. Koncilní otcové se o vině templářů nedali přesvědčit. Mezitím mnozí z templářů již byli popraveni. Papež na neustálé královo naléhání – král byl osobně na koncilu přítomen – nakonec templářský řád zrušil správní cestou a jejich statky „odkázal johanitům a jiným rytířským řádům.“ Filip se pak už postaral o to, aby dědici příliš nezbohatli. Také popravy pokračovaly dále i po zrušení řádu a jako poslední byl r. 1317 upálen vel-

Zveme Vás

na čtvrteční večerní besedu na aktuální téma **„Co je to peklo?“**

Zájemci mohou přijít o něco dříve a poslechnout si kratší vystoupení našeho sboru.

Udílení svátostí

Tereza a Jan
si udělí
v tomto kostele
svátost manželství
10. října 2007 ve 14 h.

Tím skončí
jejich přátelství
od školních let.

Ze zahady.cz
(27. 12. 2004)
vybral
Karel Korous
Ilustrace
br. Michal OFM (2)
Oldřich Krupička (4)

Případ Terri Schiavové rozhodnut Svatým stolcem (2)

Komentář k odpovědi Kongregace pro nauku víry na otázky od předsedy biskupské konference USA

(dokončení z minulého čísla)

Deklarace o euthanasii zveřejněná Kongregací pro nauku víry 5. května 1980 (je k disposici v sedmi jazycích na adrese: www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/doc_doc_index.htm) vysvětluje rozdíl mezi přiměřenými a nepřiměřenými prostředky a rozdíl mezi terapeutickými postupy a běžnou péčí, která nemocnému náleží: „V blízkosti nevyhnutelné smrti navzdory použitým prostředkům je dovoleno přijmout ve svědomí rozhodnutí upustit od terapeutických postupů, které by zajistily jen krátké a bolestné prodloužení života, avšak bez toho, aby byla přerušena běžná péče, která v těchto případech nemocnému náleží (část IV). Tím spíše nemůže být přerušena řádná péče o pacienty, kteří se nenacházejí v bezprostředním nebezpečí smrti, jak tomu obvykle je u pacientů ve ‘vegetativním stavu’, u kterých by právě přerušení běžné péče způsobilo smrt.

27. června 1981 zveřejnila Papežská rada Cor unum dokument pod názvem Etické otázky týkající se vážně nemocných a umírajících (*Enchiridion Vaticanum* 7, *Documenti ufficiali della Santa Sede* 1980 – 1981. EDB, Bologna 1985), ve kterém se kromě jiného píše: „Přísně závazné nadále zůstává za každou cenu pokračovat v aplikaci takzvaných ‘minimálních’ prostředků, tedy těch, které jsou za normálních okolností určeny na udržení života (výživa, krevní transfuse, injekce atd.). Přerušit jejich dodávání by prakticky znamenalo chtít ukončit pacientův život“ (2. 4. 4.).

V projevu adresovaném účastníkům mezinárodního kursu o nových poznatcích týkajících se včasných diagnóz leukémie 15. listopadu 1985 (*Insegnamenti* VIII/2, p. 1265, n. 5) papež Jan Pavel II. jasně řekl, odvolávaje se na Deklaraci o euthanasii, že v souladu se zásadou přiměřenosti postupů není možné ustoupit od „účinného terapeutického úsilí o udržení života ani od užití běžných prostředků k zachování života“, mezi které jistě patří podávání výživy a tekutin. Papež zde upozorňuje také na to, že není povoleno je vynechávat, pokud by to mělo za cíl „zkrácení pacientova života, aby byli pacient či jeho příbuzní ušetřeni utrpení“.

V roce 1995 zveřejnila Papežská rada pro pastoraci ve zdravotnictví *Chartu pracovníků ve zdravotnictví*. V článku 120 se doslova říká: „Výživa a podávání tekutin, i když jsou podávány uměle, patří k normální péči, která nemocnému náleží vždy, pokud mu to nezpůsobuje vážnější těžkosti. Jejich nenáležité vysazení může být ve skutečnosti euthanasií.

Zcela jednoznačně se papež Jan Pavel II. vyjádřil ve svém proslovu ke skupině biskupů ze Spojených států (www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/speeches/1998/october/documents/hf_jp-ii_spe_19981002_ad-limina-usa_en.html) při jejich návštěvě *Ad-limina* 2. října 1998: „Výživa a podávání tekutin je považováno za normální péči a za řádné prostředky k zachování života. Je nepřijatelné přerušit nebo ukončit jejich podávání, pokud má toto rozhodnutí za následek smrt pacienta. V takovém případě se jedná o euthanasii z nedbalosti (srov. 4).

V proslovu z 20. března 2004 adresovaném účastníkům mezinárodního odborného kongresu na téma „Postupy na podporu životních funkcí a vegetativní stav: vědecké pokroky a etické dilema“ Jan Pavel II. velmi jasně potvrdil (www.vatican.va/holy_father/john_paul_ii/speeches/2004/march/documents/hf_jp-ii_spe_20040320_congress-fiamc_en.html) to, co již bylo publikováno ve výše citovaných dokumentech a poskytl k tomu i patřičný výklad. Papež zdůraznil následující body:

1. „Pro označení stavu člověka, jehož ‘vegetativní stav’ trvá déle než jeden rok, se vžil termín *trvalý vegetativní stav.* Ve skutečnosti této definici neodpovídá žádná jiná diagnóza, nýbrž jen konvenční prognóza vztahující se na skutečnost, že zlepšení zdravotního stavu pacienta je ze statistického hlediska tím těžší, čím déle vegetativní stav trvá“ (2).[1]

2. Těm, kteří zpochybňují samotnou „lidskou kvalitu“ pacientů v „trvalém vegetativním stavu“, je třeba zdůraznit, „že vnitřní hodnota a osobní důstojnost žádné lidské bytosti se nemění, ať už jsou konkrétní okolnosti jejího života jakékoli. Člověk, přestože je těžce nemocný nebo je omezen ve vykonávání svých vyšších funkcí, je a stále bude člověkem, nikdy se nestane rostlinou nebo živočichem (pozn. red.: jak předpokládají např. zastánci tzv. reinkarnace) (3).

3. „Nemocný ve vegetativním stavu, v očekávání uzdravení či přirozeného konce, má tedy právo na základní zdravotní péči (výživu, podávání tekutin, hygienu, teplo atd.) a na prevenci komplikací spojených s dlouhodobým ležením. Má právo i na cílený rehabilitační zákrok a na monitorování klinických známek případného zotavování. Především chci zdůraznit, že podávání tekutin a výživy, přestože se děje umělým způsobem, představuje vždy přirozený prostředek k zachování života, *nikoli medicínský úkon.* Jeho používání se proto musí posuzovat v principu jako *řádné a přiměřené* a tedy jako morálně závazné do té míry, dokud prokazatelně dosahuje svého vlastního cíle, který v tomto případě spočívá v zajištění výživy pacienta a ve zmírnění jeho bolestí“ (4).

4. Předcházející dokumenty byly zahrnuty a interpretovány v tomto smyslu: „Povinnost nezanedbat běžnou péči náležející v takových případech nemocnému (Kongregace pro nauku víry, *Deklarace o euthanasii*, část IV) zahrnuje ve skutečnosti i podávání výživy a tekutin (srov. Papežská rada *Cor unum, Etické otázky týkající se těžce nemocných a umírajících*, 2.4.4., Papežská rada pro pastoraci ve zdravotnictví, *Charta pracovníků ve zdravotnictví*, 120). Posouzení pravděpodobnosti, založené na nepatrných nadějích na uzdravení, když vegetativní stav trvá déle než jeden rok, nemůže eticky omluvit vysazení nebo přerušení *minimální péče* o pacienta včetně podávání výživy a tekutin. Neboť takové přerušení by vedlo k jedinému možnému výsledku, a to ke smrti hladem a žízní. V tomto smyslu, pokud je přerušení minimální péče o pacienta vědomé a dobrovolné, jde o skutečnou euthanasii ze zanedbání“ (4).

Odpovědi, které Kongregace pro nauku víry předkládá, jsou v souladu s právě citovanými dokumenty Svatého stolce, zejména s projevem Jana Pavla II. z 20. března 2004. Obsahují dvě základní tvrzení: Za prvé se zde jasně říká, že podávání výživy a tekutin, a to i umělým způsobem, je v souladu se zásadou řádného a přiměřeného prostředku na zachování života pacientů ve „vegetativním stavu“: Je tedy závazné do té míry, dokud prokazatelně dosahuje svého vlastního cíle, který v tomto případě spočívá v zajištění výživy pacienta. Za druhé je zde upřesněno, že takový řádný prostředek na podporu života má být zajištěn i u těch pacientů, kteří se nacházejí v „trvalém vegetativním stavu“, protože se jedná o osoby se základní lidskou důstojností.

Kongregace pro nauku víry tímto tvrzením, že podávání výživy a tekutin je v souladu s danou zásadou morálně závazné, nevylučuje, že v některých velmi isolovaných nebo extrémně chudých oblastech může být umělé podávání stravy a tekutin nemožné. Potom platí zásada: *Ad impossibilia nemo tenetur* (nikdo není povinen dělat nemožné). V takových případech však nadále trvá povinnost poskytnout minimální možnou péči a postarat se, pokud je to možné, o prostředky nutné pro přiměřenou podporu života. Kongregace také nevylučuje, že kvůli dalším komplikacím může dojít k tomu, že pacient

elektrospotřebičů v Hlinsku, nástupce Elektrotechnické akciové společnosti Jana Prošvice založené 3. 9. 1943; **4. díl tajenky.** - 11. Bezkmenná dřevina; spodní jura; letitá.

Pomůcka: Daler, habkavo, lias.

Ladislav Martinča

LIBERECKÝ ÚSMĚV
Z nástěnek v kostelích

Znáš Písmo svaté?

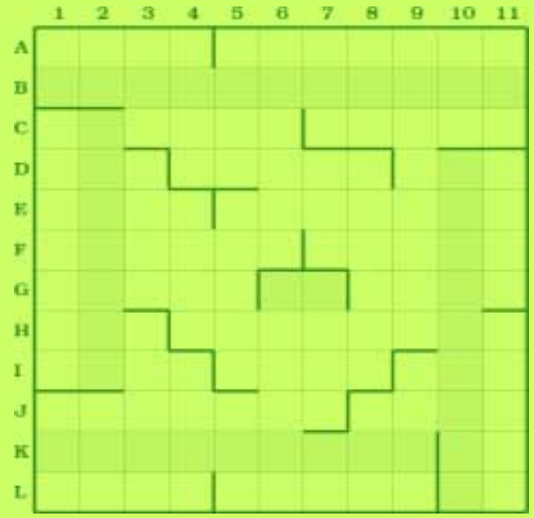

Minulá tajenka byla z 2 Král 5, 15. Pohan, Aramejec Náman, se po svém sedminásobném ponoření do vody Jordánu zázračně uzdravil z lepry, vrátil se s celým svým doprovodem k Božímu muži Elizeovi a řekl: „**Hle, už vím, že není Boha po celé zemi, jen v Izraeli.** Nyní vezmi, prosím, dar od svého služebníka.“ Elizeus ale tomuto pohanovi řekl: „Jakože je živ Hospodin, jemuž sloužím: Nic nevezmu!“ A Náman nakonec řekl: „... tvůj služebníík nebude už obětovat ... jiným bohům, jen Hospodinu.“

Obrátil by se Náman, kdyby si Elizeus na jeho nátlak nekonfrontačně přece jen od něho něco vzal? Sotva. A takhle si od něho tento druhý z obou podivínů odvezl celou fůru hlíny. Posvátné prsti Izraele, země, kde jedině je Bůh. My „dnes už víme víc:“ „Náman byl vlastně nějak věřící!“ Naše víra je také určitě „hlubší“, než mohli mít jacísi staří orientálci, kteří se trmáceli v prachu a žáru pouští na mezcích. Bůh je všudypřítomný! A kde jsme „dva nebo tři shromážděni,“ tam je Ježíš uprostřed nás! Tak co? Má to jednu malou vadu: neuzdravíme se, ani kdybychom si koupili za 20 0000 Kč letecký zájezd do Jardenitu a ponořili se tam do Jordánu „(třeba) sedmdesátsedmkrát.“ A tak si říkáme útěšně, že jde přece o uzdravení duchovní!

Kde je tedy Bůh? Všeobecně, přirozeně, je skutečně všude. To se ale Náman nemusel štráchat do Izraele. Rozhodla nadpřirozená přítomnost Boha milostí. A ta působí v duši spravedlivého člověka (Elizea a Námana – po jeho obrácení), v církvi (srov. Odpovědi Kongregace pro nauku víry v nedávném Obrázku č. 9, 2. 8. 2007, příloha, s. 7nn.; v době starozákonní – v Izraeli), zvláště v kostelích církve (tehdy – v izraelském chrámu) a v nebi, které pro církev vítěznou otevřel Ježíš Kristus. Výsadní přebývání Boha je konečně v lidství Krista-Bohočlověka. Je-li Kristus Pán jako člověk podstatně přítomen v eucharistii, pak chápeme, že není nad tuto Boží přítomnost mezi námi.

Také tentokrát máme po vyluštění křížovky určit, odkud je vzata tajenka a jaký je její význam dnes. Nápověda: bude se číst o 33. neděli v mezidobí.

VODOROVNĚ: A. Ožehnutí (řidč.); částečné vyhovění. - B. **2. díl tajenky.** - C. Hrát na hudební nástroj (zast.); pracovník u lisu. - D. Archandělův pozdrav Panně Marii (lat.); nářečně ‘dělat kaňky, slintat, tlachat’; označení Knihy proroka Malachiáše. - E. Stařena (hovor.); největší a nejslavnější barokní fontána „Věčného města“. - F. Běžet klusem; jméno římského kardinála, arcikněze Basiliky Sv. Pavla za hradbami, autora myšlenky vyhlásit Rok svatého Pavla – bude trvat od 29. 6. 2008 do 29. 6. 2009. - G. Akrylanová příze; **1. díl tajenky;** malý zavalitý pes. - H. Slovenská řeka; ledakterý člověk. - I. Součást stavby např. klášterů; otrokyně (kniž.); fotbalové zámezí. - J. Určený k čerpání; Edrei, hlavní město Bašanu, podle Ptolemaia (srov. 4 Mojž 21, 33). - K. **5. díl tajenky;** slovensky 100 m^2. - L. Německá karetní hra; bratr Rebeky (1 Mojž 24, 29); název spřežky CH.

SVISLE: 1. Opice; slovensky ‘rozpačitě’; Český nohejbalový svaz (zkr.). - 2. Dětsky sbohem; **3. díl tajenky;** kód estonské koruny. - 3. Napájený akumulátorem; slonová kost; tlupa, banda (útočníků, nájezdníků). - 4. Podlouhlý pukavý plod; útočiště; směrem dozadu. - 5. Obličejový otvor; dřívější mince v severských zemích názvem podobná tolaru a dolaru; Außerschulischer Lernort (něm. zkr. pro mimoškolní výuku). - 6. Slinami navlhčovat; odložit bez projednání (kniž.). - 7. Opat premonstrátského kláštera v Teplé, kněz a řeholník, který se za nacistů i za komunistů stal pronásledovaným psancem; kód italské liry, která platila do 28. 2. 2002; žábám vlastní; zkr. nejslavnější a největší tištěné encyklopedie na světě, vydávané od roku 1768 doposud. - 8. Orgány sluchu; tramvaj (slang.); Americká vědecká afiliace (angl. zkr. společnosti křesťanů snažících se o soulad vědy s vírou). - 9. Jedna ze souhlásek; jemenský přístav. - 10. Výrobce

již nebude schopen přijmout výživu a tekutiny, a tím se jejich podávání stane zcela neužitečným. Konečně není zcela vyloučena možnost, že v některých méně častých případech může podávání výživy a tekutin znamenat pro pacienta výjimečnou zátěž nebo vážné zhoršení fysického stavu, například z důvodů komplikací při používání instrumentálních pomůcek. Tyto výjimečné případy však nemění nic na platnosti všeobecného etického kritéria, podle kterého podávání tekutin a výživy, a to i umělým způsobem, vždy představuje přirozený prostředek k zachování života, nikoli terapeutický postup. Jejich podávání se proto považuje za řádné a přiměřené, i když „vegetativní stav“ přetrvává.

[1] Terminologie vztahující se k různým fázím a formám „vegetativního stavu“ je nadále diskutována, což ale nemá význam pro předložené morální ohodnocení.

http://www.vatican.va/roman_curia/congregations/cfaith/documents/rc_con_cfaith_doc_20070801_nota-commento_ge.html
Překlad
Martina Olekšáková

PRAVIDELNÁ PŘÍLOHA OBRÁZKU LIBERECKÝCH FARNOSTÍ

Test pro děti

1. Proč křesťané světí jako sváteční den neděli?
a) Protože je dnem, kdy Pán Bůh stvořil nebe, zemi a světlo.
b) Protože je dnem vzkříšení Krista Pána.
c) Protože se chtějí odlišit od židů, u kterých je svátečním dnem sobotu, a od muslimů, u kterých je to pátek.

2. Jak světíme neděli?
a) Odpočinkem. Návštěvu kostela může vynahradit návštěva nemocného.
b) Účastí na celé mši svaté a odpočinkem od prací, které nejsou nutné.
c) Návštěvou kostela a potom dokončením prací, které jsme nestihli udělat během týdne.

3. Kdy jsou u nás zasvěcené svátky s povinností účasti na mši svaté?
a) První den nového roku a den po Štědrém večeru.
b) Velikonoční pondělí a svátek svatého Štěpána 26. prosince.
c) Všechny dny, kdy je pracovní volno, kromě sobot.

4. Co je to ctnost?
a) Schopnost zvítězit nad protivníkem.
b) Umět si poradit, když nás potká něco nepříjemného.
c) Trvalá schopnost konat dobro.

5. Jaké jsou hlavní lidské ctnosti?
a) Chytrost, učenost a pracovitost.
b) Moudrost, spravedlnost, statečnost a mírnost.
c) Víra, naděje a láska.

6. Je každý hřích stejně závažný?
a) Je, protože je urážkou Boží.

b) Není, protože je rozdíl mezi hříchem těžkým a lehkým.
c) Není, protože je rozdíl mezi hříchem zaviněným a nezaviněným.

7. Jaký hřích je hřích všední?
a) Ten, kterého se člověk dopouští ve všední dny – od pondělí do soboty.
b) Ten, kterého se člověk dopustí tím, že ve všední den nejde na mši svatou.
c) Ten, kterého se člověk dopustí v méně závažné věci nebo sice v závažné, ale bez plného vědomí nebo bez plného souhlasu.

8. Co znamená hřích smrtelný?
a) To, že při něm dojde k usmrcení člověka
b) To, že se ho člověk dopustí krátkou dobu před smrtí.
c) To, že zbavuje posvěcující milosti a vede tak k věčné smrti pekla, pokud se člověk neobrátí.

9. Můžeme být odpovědni za hříchy jiných?
a) Ano v případě, že na nich máme vlastní vinou svůj podíl.
b) Ano v případě, že se o takovém hříchu dozvíme.
c) Ne, protože každý si za svůj hřích může sám.

10. Jak se našich osobních hříchů můžeme zbavit?
a) Tak, že jich litujeme, vyzpovídáme se z nich – nebo, když nejme pokřtěni, necháme se pokřtít – a napravíme svůj život a podle svých schopností i to, co jsme způsobili.
b) Tak, že na ně zapomeneme.
c) Tak, že si je neustále připomínáme a nikdy se pak už neradujeme.
d) Tak, že navštívíme psychologa, který nám ochotně vysvětlí, že k žádnému hříchu nedošlo.

P. Pavel Ajchler

Test pro dospělé

1. Které lidi podle zápisu evangelií vzkřísil Pán Ježíš z mrtvých a kde?
2. Kdo to byli Galaťané?
3. Kde je ve Starém zákoně první náznak, že Bůh může být ve více osobách?
4. Co to znamená Kebar?
5. Co ztratili lidé prvotním hříchem kromě posvěcující milosti?
6. Co to je nezrušitelné znamení a které svátosti je vtiskují?
7. Kolik soudů a které čekají každého člověka po smrti?
8. Co víš o sv. Hubertovi?
9. Co to je mozeta a k čemu se používá?
10. Co to je teologie osvobození?

Odpovědi testu pro dospělé z minulého čísla

1. Juniorát je pojem z řeholního života. Noviciát byl vysvětlen v odpovědi č. 8 v č. 1 letošního ročníku, 3. 12. 2006, příloha s. 5; jde o pojem kanonického práva. Naproti tomu juniorát je pouze všeobecně užívané označení pro tu část života v řeholní společnosti, která následuje po noviciátu, po složení (prvních) časných slibů, a která předchází složení věčných slibů. Jak patrno, cílem juniorátu je příprava na definitivní začlenění do řeholní společnosti. Pokud se v řeholní společnosti neskládají věčné sliby, její vlastní právo stanoví, kdy k definitivnímu začlenění do řeholní společnosti dochází, tj. kdy se řeholník stává plnoprávným členem. Zatímco z noviciátu může řeholník odejít kdykoliv, z juniorátu může odejít až po skončení časných slibů, které složil. Juniorát trvá nejméně tři roky a nesmí trvat déle než devět let, časné sliby se přitom podle potřeby obnovují. V praxi bývá doba juniorátu často šest let.

Rusko, Ruská federace (1)

7 federálních okruhů s 88 územními jednotkami (subjekty federace); 21 republik, 6 krajů, 48 oblastí, 1 autonomní oblast, 10 autonomních okruhů, dvě města se zvláštním statutem: Moskva a Sankt Peterburg-Petrohrad.

Plocha: 17 075 km^2 (první místo na světě).

Obyvatelstvo: 147 021 859 podle sčítání v roce 1989, 145 924 900 podle sčítání v roce 2002, 142 394 tisíc v roce 2006 (osmé místo na světě). Projekce 2010: 139 888 tisíc, 2020: 132 967 tisíc. V roce 2006 se počet obyvatel snížil téměř o 600 tisíc, tj. o 0,42 %, migrační přírůstek byl asi 60 tisíc obyvatelů.

Národnostní složení podle sčítání v roce 2002: Rusové 79,82 %, Tataři 3,83 %, Ukrajinci 2,03 %, Baškirové 1,15 %, Čuvaši 1,13 %, Čečenci 0,94 %, Arméni 0,78 %, Mordvini 0,58 %, Bělorusové 0,56 %, Němci 0,41 %, ostatní tj. asi 140 národností 8,77 %.

Jazyky: ruština 118 mil., tatarština 5,5 mil., ukrajinština 3,4 mil., baškirština 1,4 mil, čuvaština 1,7 mil. a další. Úředním jazykem na celém území Ruské federace je ruština. Na území republik, krajů, oblastí a autonomních okruhů jsou úředními jazyky rovněž jazyky národní, pokud tak stanoví jejich ústava.

Náboženství: 2002 (Podle Der Fisher Weltalmanach 2007)*: Ruská pravoslavná církev asi 75 mil., muslimové 19 – 22 mil., katolíci asi 800 tisíc, židé 230 tisíc, asi 50 mil. bez vyznání.*

1997 (Podle Der Fisher Weltalmanach 2003): *Ruská pravoslavná církev 35 mil., muslimové 15 – 22 mil., židé 700 tisíc, katolíci 320 tisíc.*

Podle aktuálních informací Zastupitelského úřadu ČR v Moskvě: pravoslavní (pokřtění) 70 %, (alespoň částečně praktikující 16,3 %), muslimové 10 %, buddhisté 1,0 %, katolíci 0,9 %, protestanti 0,8 %, židé 0,4 %; „jen asi 13 % obyvatel má dnes odvahu hlásit se veřejně k atheismu."

Římskokatolická církev.

Před r. 1917 byly v carském Rusku arcidiecéze **Mohilev** (dnes v Bělorusku), sídlo arcibiskupa však bylo v Petrohradě, a diecéze **Tiraspol** (dnes v moldavském Podněstří), sídlo biskupa bylo v Saratově na Volze. V r. 1915 v evropské části dnešního Ruska bylo více než 80 farností s téměř 220 000 katolíky, a na Sibiři 40 farností s téměř 140 000 věřícími. V tomto údaji není území od Povolží po jižní Ukrajinu tj. diecéze Tiraspol se sídlem v Saratově.

Biskupství v Mohilevě jako „Běloruský episkopát" založila dekretem ze dne 3. prosince 1773 carevna Kateřina II. bez předchozího souhlasu Svatého stolce. Později, opět před rozhodnutím Svatého stolce, Kateřina Veliká dekretem ze dne 28. února 1782 „Běloruský episkopát" zrušila a vytvořila arcidiecézi v Mohilevě pro celé území Ruského impéria. Po navázání diplomatických styků s carským Ruskem bulou *Onerose pastoralis*, kterou vydal dne 15. dubna 1783 papež Pius VI., byl arcibiskup Giovanni Archetti, apoštolský nuncius v Polsku, pověřen založením arcibiskupského sídla v Mohilevě. Dokumentem *Pastoralis sollicitudo* dne 21. prosince 1783 tak vytvořil na území celého Ruského impéria arcidiecézi Mohilev, největší římsko-katolickou církevní provincii na světě.

V roce 1858 bylo podle oficiálního seznamu arcidiecéze Mohilev na území dnešní Ruské federace 112 799 katolických věřících, 21 farností v evropské části a asi deset farností v asijské části.

Protože od roku 1720 byla tradiční pravoslavná církev církví státní, bylo nutné definovat vztahy mezi Ruskou pravoslavnou církví a Římskokatolickou církví. Výnosem o toleranci Mikuláše II. dne 28. 4. 1905 byla formulována základní kritéria upravující vztahy mezi oběma církvemi v Ruském impériu. Nicméně toto období tolerance bylo příliš krátké na to, aby se vytvořila platforma pro spolupráci.

Přírůstek katolických věřících v Ruském impériu v 18. a 19. století byl výsledkem působení několika faktorů: ruský zábor velkých území polsko-litevského státu v důsledku trojího dělení Rzeczpospolitej v letech 1772 – 1795; příchod německých rolníků-kolonistů; masové deportace katolíků z Polského království, emigrace Poláků a Litevců hledajících práci na území Ruska. Rozhodujícími faktory příchodu katolíků na území Sibiře byly jednak německá kolonizace, jednak masové deportace většinou Poláků.

Josef Ježek

půda, Boží pole, Boží stavba, rodina, Boží příbytek, Jeruzalém pocházející shora, naše Matka, ale především: Církev je Kristovo tajemné tělo, Kristus miluje církev jako svoji nevěstu, stal se vzorem muže, jenž miluje svou manželku jako vlastní tělo.

Církev je viditelná i duchovní: Jediný prostředník Kristus ustanovil a bez přestání udržuje svou svatou církev, společenství víry, naděje a lásky zde na zemi, jako viditelný organismus. Je to společnost vybavená hierarchickými orgány, viditelné shromáždění i duchovní společenství, pozemská církev i církev obdařená nebeskými dary. Nelze ji však považovat za dvě rozdílné věci, nýbrž to obojí tvoří jedinou složenou skutečnost, srůstající z lidského a božského prvku. Tato církev, ustavená a uspořádaná na zemi jako společnost, subsistuje (*subsistit*, uskutečňuje se) v katolické církvi a je řízena Petrovým nástupcem a biskupy ve společenství s ním.

Kapitola 2 Boží lid

Nová smlouva a nový lid

9: V každé době a v každém národě je Bohu milý každý, kdo se ho bojí a jedná správně. Bůh si však nepřál posvětit a spasit lidi jednotlivě, s vyloučením jakéhokoli vzájemného vztahu. Proto si vyvolil izraelský národ za svůj lid, uzavřel s ním smlouvu a postupně jej poučoval a posvěcoval jej pro sebe. Novou smlouvu uzavřel Kristus, totiž novou úmluvu ve své krvi, a povolal ze židů i z pohanů lid, který by ne podle těla, nýbrž v Duchu vytvořil jednotu a byl novým Božím lidem. Tento mesiášský lid má za hlavu Krista. Tomuto lidu přináleží důstojnost a svoboda Božích dětí, v jejichž srdci přebývá Duch svatý jako v chrámě.

Všeobecné kněžství

10: Všeobecné kněžství věřících a kněžství služebné čili hierarchické se od sebe liší podstatně, a ne pouze stupněm, přesto však jsou ve vzájemném vztahu.

Uplatňování všeobecného kněžství ve svátostech

11: Posvátný a organický ráz tohoto kněžského společenství se aktivně projevuje svátostmi a ctnostmi. Ti kdo přistupují ke svátosti pokání, dostávají od Božího milosrdenství odpuštění urážek, kterých se proti Bohu dopustili, a zároveň se smiřují s církví, kterou zranili svými hříchy a která svou láskou, příkladem a modlitbami pracuje na jejich obrácení. Svátostí pomazání nemocných a modlitbou kněží doporučuje celá církev své nemocné trpícímu a oslavenému Pánu, aby jim ulehčil a zachránil je. Všechny věřící křesťany, vybavené v každém povolání a stavu tolika a tak velikými prostředky spásy, volá Pán – každého jeho vlastní cestou – k dokonalé svatosti, jako je dokonalý sám Otec.

Smysl pro víru a charismata v Božím lidu

Všeobecnost Božího lidu

13: Všichni lidé jsou voláni do nového Božího lidu.

Katoličtí věřící

14: Posvátný sněm věnuje pozornost na prvním místě katolickým věřícím. Kdo nevytrvá v lásce, nedosáhne spásy, i kdyby byl začleněn do církve.

Vztahy církve ke křesťanům nekatolíkům

15: Církev ví, že je z mnoha důvodů spojena s těmi, kteří jsou pokřtěni a nazývají se křesťany, avšak nevyznávají celou víru nebo nezachovávají jednotu společenství pod vedením Petrova nástupce.

Nekřesťané

16: Ba i lidé, kteří ještě nepřijali evangelium, jsou různými způsoby zaměřeni k Božímu lidu.

Misijní ráz církve

17: „Jděte tedy, získejte za učedníky všechny národy, křtěte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal.“ Tento Kristův slavnostní příkaz zvěstovat pravdu o spáse převzala od apoštolů církev a má jej plnit po celém světě.

Z http://www.vatican.va/archive/hist_councils/ii_vatican_council/documents/vat-ii_const_19641121_lumen-gentium_cs.html vybral br. Felix OFM

2. Pohřeb, pohřební obřady (Kompendium 356.) „mají obvykle čtyři hlavní části: přijetí zesnulého společenstvím doprovázené slovy útěchy a naděje, bohoslužba slova, eucharistická oběť a rozloučení,“ svěření zesnulého Bohu. Svátostí je zde pouze eucharistie, nazývaná též (Kompendium 275.) mše svatá. Žehnání, jež předcházejí a následují, jsou svátostiny (Katechismus 1683).

3. Nejprve právní hledisko: Podle Ustanovení o odpustcích se uděluje částečný odpustek (viz roč. 1 Obrázku, č. 1, 30. 10. 2003, s. 3n.) „věřícímu, který ráno, v poledne a večer zbožně recituje modlitbu *Anděl Páně* s příslušnými verši a oracemi, nebo ve velikonoční době recituje antifonu *Raduj se Královno nebeská* s obvyklou orací.“ Texty uvedené modlitby i antifony jsou v tomto ustanovení uvedeny.

Anděl Páně se křesťané modlí od 13. stol. při ranním, poledním a večerním zvonění zvonů a tuto modlitbu zaváděli františkáni. Bývalo zvykem při ní klekat a odtud pochází úsloví, že bije nebo zvoní „(na, ke) klekání“, časové určení „před klekáním“, „o / po klekání“. Zvon, jímž se takto zvoní, se jmenuje klekání(ček)k – srov. podobné umíráček. (Pojednání o klekánicích ponecháme médiím k tomu zaměřeným, pokud taková tu zatím jsou.) Jen v sobotu večer a v neděli se při modlitbě stálo. O dr. A. Fuchsovi, jemuž je teď v Obrázku věnován kratší seriál, je známo, že když šel v Praze po ulici a začalo zvonit klekání, pomodlil se vkleče tam, kde právě byl, modlitbu Anděl Páně.

4. Název Trachonitida se objevuje jen v Písmu sv., a to v Lk 3, 1: „Filip byl údělným knížetem v Itureji a Trachonitidě.“ Mohlo jít o oblast kolem Trachonu (dnešní al-Ladži')? Ano, díky jednomu starému překladu Bible do aramejštiny (šlo o tzv. targúmy) se dozvídáme, že se vlastně jednalo o starozákonní Argob, součást království Oga bašanského (podle území a hory Bašanu). Mojžíš Oga zahubil a jeho království beze zbytku vybil (5 Mojž 3, 1 – 11; Argob je jmenován ve v. 4). Argob (tedy Trachonitida) je divoká rozvrásněná země, sice vždy, ale jen řídce obývaná, a to často různou sebrankou, lupiči apod. Bašan se rozkládá na východ od Galileje a na jih od Damašku. Severozápadně jej ohraničuje pohoří Chermon (na úpatí s Césareou Filipovou – např. Mt 16, 13), severně leží Iturea, Argob tvoří jeho východní okraj, zatímco západní částí Bašanu jsou známé Golany. Na jihu Bašan přechází ve stejně rozlehlé Desetiměstí-Dekapolis. Za zmínku stojí, že v tomto divokém bašanském kraji Abra(há)m se svými 318 muži na samém úsvitu hebrejských dějin porazil krále Kedorlaomera a pronásledoval jej až k Damašku (1 Mojž 14). (Když se vracel z vítězné bitvy, už daleko na jihu, přinesl král Šalemu, což je území později vzniklého Jeruzaléma, Melchisedech, chléb a víno a vítěznému Abra[há]movi požehnal.)

5. Nejprve k českým překladům: Verš Mt 5, 32 je v protestantské bibli kralické uveden takto: „Jáť pak pravím vám: Že kdožkoli propustil by manželku svou, kromě příčiny *cizoložstva*, uvodí ji v cizoložstvo, a kdož *propuštěnou* pojme, cizoloží.“ I když tamtéž ve v. 19, 9 je správně „(leč pro *smilství*)“, přece jen překlad slovem „cizoložstva“ na víc než 400 let zatížil česká vydání Písma sv. a homilie. Např. Sýkorův katolický (!) překlad z roku 1909 má, neznámo proč, naopak: ve v. Mt 5, 32 sice správně „vyjma pro *smilství*“, ale ve v. Mt 19, 9 podivně „leč pro *cizoložství*“. Přitom latinská Vulgata překládala oba verše po dobu půldruhého tisíciletí správně, tj. onu výhradu jako ***smilstvo***. Nejhůř dopadl překlad Slovo na cestu (o něm vydavatel píše:„v moderním překladu Nového zákona pro 3. tisíciletí se dostává čtenáři do ruky nejenom text v moderním jazyce …“). Zde Mt 5, 32: „jestliže mu nebyla nevěrná“ (čili když *nezcizoložila?*) a Mt 19, 9: „z jiného důvodu, než je *cizoložství*“. O pár let starší tzv. ekumenický překlad i katolický (liturgický) překlad – doporučený v letošním roč. Obrázku, č. 2, 24. 12. 2006, s. 19n. – mají obojí správně – tj. jde-li o ***smilstvo***. Pán Ježíš *neužívá* ani v jednom z obou veršů u důvodu rozchodu *slova cizoložství, ale slova smilstvo*, lat. fornicatio, řec. ἡ πορνεία; cizoložit je totiž lat. adulterare či moechari, řecky pak μοιχᾶσθαι. Příčiny tohoto českého zmatku ponechme historikům.

Nyní se podívejme na výklad těchto veršů. Vyložit případ dvojího cizoložství – napřed jednoho z manželů a potom i toho manžela, který kvůli onomu cizoložství pojme jiného

manžela – tak, že toto druhé cizoložství přestává být cizoložstvím kvůli prvnímu cizoložství, je možné jen u protestantů. Ti prvnímu manželství povolí rozvod. U katolíků to není možné, takže tu v katolickém kostele můžeme někdy slyšet podivnou slovní ekvilibristiku. Co jiného mohl dělat kazatel, který třeba vycházel ze Sýkorova překladu? Takže jediný možný katolický výklad, který navíc přesně vychází jak z latinského překladu Vulgaty a nyní Nové Vulgaty, tak i ze samého řeckého originálu, je ten, že rozchod muže a ženy je povolen, ***pokud žijí ve smilstvu, tj. nejsou-li vlastně manželé*** (mají se buď vzít, nebo rozejít). Pokud by žili v cizoložství, byl by jejich rozchod přímo nařízen – přinejmenším „od lože“. Avšak pokud žijí v platném manželství, ***nemůže případ smilstva vůbec nastat!*** Protože pokud je třeba manželka manželovi nevěrná, nedopouští se tato žena smilstva (v užším slova smyslu), nýbrž cizoložství. A o tomto cizoložství Pán Ježíš nemluví, on zmiňuje smilstvo.

6. Humerál (lat. humerus, rameno; též: amictus, přehoz) je bílý pruh látky s dvěma šňůrkami používaný jako nákrčník pod albu, pokud tato nezakrývá spodní oděv. Jeho užívání dnes není povinné, avšak má i svůj symbolický význam: usebrání se a modlitby.

7a. Biblickými jazyky jsou hebrejština, aramejština a řečtina – každý z těchto jazyků se vyskytuje ve Starém zákoně (různou měrou) i v Novém zákoně (jak je známý, je jeho písmo ale řecké). Tyto jazyky znal i Pán Ježíš (aramejsky od kolébky, hebrejsky se jistě naučil v synagoze jako dítě, diskutoval s učiteli v chrámě, předčítal v Nazaretu hebrejský svitek, dohadoval se se znalci Zákona a s farizeji; řecky patrně jednal se zákazníky jako tesař, později se setníkem a s Pilátem). Necelé tři desítky slov jsou v Novém zákoně latinsky.

7b. Rozumoví tvorové (andělé a lidé) se liší od nižších tím, že vlastní rozum a vůli. Obě tyto mohutnosti jsou přístupné Boží pomoci, tzv. pomáhající milosti (též aktuální; gratia actualis). Tato pomoc rozumu se nazývá milostí rozumovou – podle způsobu jejího působení: milostí osvěcující – a pomoc vůli je milostí volní – posilující. Latinsky po řadě gratia illuminationis a inspirationis. Inspirace tedy posiluje vůli, kdežto iluminace, osvícení, osvěcuje rozum. Proto není správné hovořit o inspiraci rozumu (o jeho „posilování“ – sousloví „silný, pevný rozum“ nedává smysl). Osvícenci si naproti tomu zcela správně vytkli za cíl osvícení rozumu, ale vady ve vůli (např. nepokora – zvláště předsudky) způsobovaly, že se jim rozum často naopak zakalil, zatemňoval. Kdežto inspirace pisatelů knih Písma svatého znamenala posílení jejich vůle tak, že byli zcela poslušni tomu, co jim říkal jejich Bohem osvícený rozum.

Jak tomu často bývá, převezmou-li odborné, a zvláště náboženské pojmy neznalí amatéři, vzniknou podivné nesprávnosti, které snad už nikdo neodstraní. Tak se dnes téměř všeobecně inspirací rozumí jakýkoliv nápad, tvůrčí vnuknutí. A silnou vůlí se úplně převráceně rozumí spíše sveřepost, než to, jak má silná vůle vypadat: silnější vůle znamená vůle oddanější Bohu. Zarputilý, umíněný člověk má ve skutečnosti vůli neobyčejně slabou.

8. Svatý Jan Nepomucký Neumann C.Ss.R. (* 28. března 1811, Prachatice, † 5. ledna 1860, Filadelfie) byl katolickým misionářem původem z Čech a čtvrtým biskupem filadelfským (v letech 1852 – 1860). Vystudoval bohosloví v Českých Budějovicích (tři roky) a Praze (dva roky). Velmi se ho dotklo, když mu odložili na neurčito kněžské svěcení pro nadměrný počet kněží v českobudějovické diecézi. To však neoslabilo jeho touhu po kněžství. Proto roku 1836 odejel do Spojených států a ihned po příjezdu tam byl 25. 6. toho roku vysvěcení v New Yorku na kněze. 18. 10. 1840 vstoupil do Řádu redemptoristů v Pittsburgu. 10. 2. 1948 se stal Američanem – občanem USA. 28. 3. 1852, v den svých 41. narozenin, byl vysvěcení na biskupa ve Filadelfii. Jako biskup založil asi 80 kostelů a okolo stovky škol. Zemřel nečekaně ve věku nedožitých 49 let. (Jeho sestra Jana byla jednou z prvních českých boromejek a zakladatelkou kláštera Neumanneum v rodných Prachaticích.) Pavlem VI. byl 13. 10. 1963 během 2. vatikánského koncilu prohlášen za blahoslaveného a 19. 6. 1977 za svatého. Národní svatyně Spojených států severoamerických sv. Jana Neumanna je ve Farnosti Sv. Petra Apoštola, 1019 North Fifth Street, Philadelphia PA 19123 (www.stjohnneumann.org/index.html). Sv. Jan Nepomuk Neumann je v pořadí pátým katolickým světcem USA a tamním prvním kanonizovaným biskupem. Ve všeobecném kalendáři není připomínán, ale v USA je jeho závazná památka slavena 5. ledna, jak je obvyklé – v den jeho narozenin pro nebe. V České republice byla jeho jen nezávazná (v diecézi českobudějovické závazná) památka přesunuta na 19. června, podle dne jeho svatořečení – jako u sv. Anežky České.

9. Kedar je druhorozený syn Izmaelův (1 Mojž 25, 13), což je syn Abrahámův a egyptské otrokyně Hagary. Z Kedara vzešel arabský kmen po něm nazvaný a nazývá se tak i pouštní území tímto kmenem obývané, mezi Palestinou a Mezopotámií. Písmo svaté o těchto barbarech nemluví příznivě. Žalmista naříká (Žl 120 [119], 5): „Běda mi, že musím ... bydlit v kedarských stanech.“ Jejich pád předpověděl Izaiáš (21, 16n.), i když i takovým slibuje, že budou mít možnost se napravit při příchodu Mesiáše (42, 11): „Ať zajásá poušť a její města, osady, v nichž bydlí Kedar!“ V Novém zákoně však jejich jméno mizí.

10. Běžně užíváme slovo moderní, ale co znamená? Modernus v latině znamená nový, nedávný. Snad by se dalo říci, že moderní znamená také novodobý, mající zalíbení v novém, v nových proudech, v novém vkusu. Proč toto zalíbení? Asi proto, že odpovídá tvůrčímu duchu, tvořivosti člověka. Je ale mnoho případů, kdy nové je horší než to staré. Proto se proti modernímu staví tradiční, proti modernismu tradicionalismus. Modernismus (ne ten literární a výtvarný) byl teologický a filosofický směr v katolické církvi na přelomu 19. a 20. stol. snažící se prosadit to „moderní“ v katolické církvi. Trochu zjednodušeně, i dogmatické pravdy nejsou podle modernistů věčné, nýbrž dobově podmíněné. Klíčovou otázkou pro modernismus je: „Které nové je to pravdivé a dobré a proč?“ Papež sv. Pius X. (1903 – 1914, byl zmíněn v minulém roč. Obrázku č. 2, 24. 12. 2005, s. 19) reagoval tím, že modernismus odsoudil jako herezi v dekretu Lamentabili sane exitu 3. 7. 1907 a encyklice Pascendi Dominici gregis 8. 9. 1907. Tradicionalismus naproti tomu lpí na starých zvyklostech, přejímá je a prosazuje (někteří se snaží obnovit antické náboženství, jiní jsou u moci v Íránu, znám je anglický tradicionalismus apod.). Klíčovou otázkou pro něj je: „Které staré je to pravdivé a dobré a proč?“ V katolické církvi se tradicionalismus projevuje např. apriorním lpěním na předkoncilní liturgii, zlehčováním výsledků 2. vatikánského koncilu nebo pokoncilních změn apod.

Lze se domnívat, že tato fascinace novým nebo starým má svou hlubší příčinu, jíž je jakési duševní otupění, nesamostatnost. Vždyť modernus od modo (brzo, teď) souvisí s módou. Člověk se potřebuje o něco nebo někoho opřít, ať už je věřící nebo ne. Říká se, že myšlení bolí. A tak člověk často raději jen napodobuje. Místo aby podle svých možností si sám namáhavě dotvářel soud, zda to či ono je pravdivé nebo dobré (viz obě klíčové otázky výše), opře se pohodlně o nějaké heslo, nějakého člověka. Jsou myšlenky, vůdci, kteří míří vpřed, jsou jiní, kteří míří vzad. A nemusejí je následovat desítky, stovky obdivovatelů, ale milióny. Milióny nekritických následovníků, stádo. A – katastrofa. Jak jinak to v dějinách dopadalo? Výzva Pána Ježíše „Probuďte se!“ není zneplatněna stejnojmenným jehovistickým časopisem. Tato výzva ostře platí v každém okamžiku každého lidského života, kdy to je možné, a říká: „Vše prověřujte (nejvíc svůj vzor), (pravdivého a) dobrého se držte.“ Zase Kristus Pán.

br. Felix OFM

Odpověď č. 2 (1. část) testu pro dospělé z předminulého čísla

Lumen gentium (Světlo národů) je dogmatickou-věroučnou konstitucí 2. vatikánského koncilu o církvi, jedním z nejdůležitějších dokumentů církevního sněmu, který se konal v letech 1962 – 1965. Konstituci vyhlásil papež Pavel VI. 24. 11. 1964 poté, co ji schválili shromáždění biskupové v poměru 2 151 ku 5 hlasům. Mnoho věřících se odvolává na učení tohoto sněmu o církvi. Zde je tedy stručný přehled obsahu této konstituce.

Kapitola 1 Tajemství církve

1 až 8: Světlem národů je Kristus. Různé obrazy církve: Církev je ovčín, obdělávaná